

**THE STUDENT'S ENLARGED
ENGLISH-PERSIAN DICTIONARY,
PRONOUNCING AND EXPLANATORY,**

BY

SORABSHAW BYRAMJI DOCTOR, M. L. L. S.

LATE PERSIAN TEACHER, SURAT HIGH SCHOOL,

ASST. PERSIAN TEACHER, ELPHINSTONE HIGH SCHOOL.

AUTHOR OF "PERSIAN PRIMER," "SECOND BOOK OF
PERSIAN," "THIRD BOOK OF PERSIAN," SMALLER
ENGLISH-PERSIAN AND "PERSIAN-ENGLISH
DICTIONARIES," "PERSIAN GRAMMAR,
PARTS I & II.," &c. &c.

نگاهت بیفتد اگر بر خطا تو آنرا بپوشان ز لطف و عطا
تو بر من مگیر آه و ای ز بخرد که خالی نباشد بشر از خطا

SURAT :

PRINTED AT THE IRISH PRESBYTERIAN MISSION PRESS.

1892.

All Rights Reserved.

Registered according to Act XXV. of 1867.

TO

THE HONOURABLE

**HERBERT MILLS BIRDWOOD, C. S., M. A., L. L. B.,
LATE ONE OF THE JUDGES OF HER MAJESTY'S
HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY;
MEMBER OF THE EXECUTIVE
COUNCIL OF HIS EXCELLENCY
THE GOVERNOR OF BOMBAY;
VICE-CHANCELLOR OF THE
UNIVERSITY OF BOMBAY,**

THIS WORK

IS DEDICATED,

IN TOKEN OF THE AUTHOR'S

RESPECT AND ESTEEM.

P R E F A C E .

THE present work, which is a great advance on the Compiler's smaller English-Persian Dictionary, is intended to supply the long-felt want of an exhaustive Dictionary of the Persian Language, moderate enough in price to be within the reach of all students of that language. The undertaking has given the Compiler incessant occupation for more than five years, and indeed has been a task of much greater labour than he had calculated from his previous experience of editing such works on a more modest style. In spite of all the pains bestowed by him, the Compiler is conscious that various defects and imperfections, which he would have much wished to avoid, have, as is usual in first editions, escaped him. For these he must ask the indulgence of those who will use the Book, promising amendment should it be given to him to issue a second edition of the Dictionary.

The Compiler is deeply sensible of the encouragement and support which his former works have received from the Director of Public Instruction, Bombay, to whom he takes this opportunity to again tender his respectful acknowledgments. His best thanks are also due to the Rev. J. Shillidy, M. A., of the Irish Presbyterian Mission, who has superintended the mechanical execution of the work, for many valuable suggestions and for the assiduity with which he has endeavoured to secure accuracy of printing.

In conclusion the Compiler must not forget to record his obligations to Francis Johnson's and Richardson's Dictionaries, from which rare and elaborate works the present work has received material assistance.

S. B. DOCTOR.

24th May, 1892.

LIST OF ABBREVIATIONS USED IN THIS WORK.

<i>a.</i>	For	Adjective.
<i>ad.</i>	„	Adverb.
<i>alg.</i>	„	Algebra.
<i>Ar.</i>	„	Arabic.
<i>arith.</i>	„	Arithmetic.
<i>astr.</i>	„	Astronomy.
<i>comp.</i>	„	Composition.
<i>compr.</i>	„	Comparative.
<i>conj.</i>	„	Conjunction.
<i>E.</i>	„	English.
<i>gram.</i>	• „	Grammar.
<i>H.</i>	„	Hindustani.
<i>interj.</i>	„	Interjection.
<i>math.</i>	„	Mathematics.
<i>med.</i>	„	Medical.
<i>n.</i>	„	Noun.
<i>p. a.</i>	„	Participial Adjective.
<i>p. p.</i>	„	Participle passive & perfect.
<i>p. pr.</i>	„	Participle Present.
<i>pl.</i>	„	Plural.
<i>prep.</i>	„	Preposition.
<i>pron.</i>	„	Pronoun.
<i>sing.</i>	„	Singular.
<i>v. i.</i>	„	Verb Intransitive.
<i>v. t.</i>	„	Verb Transitive.

A

DICTIONARY

ENGLISH, PERSIAN, AND ARABIC.

A.

A or AN, considered as the article of unity, is expressed in Persian by subjoining *ی* to a noun; *as*, روزی *roze*, 'a day,' 'a certain day.' When a noun ends in *ه* the mark *hamzā* (ء) is used to denote the singular number, *as* جامه *jāmai*, 'a garment,' فرشته *firīshtai*, 'an angel.' Whenever *ا* is placed before *ه* at the end of a noun, the idea of unity is expressed by *ی*; *as*, راهی *rāhi*, 'a way.'

A, in such expressions as *so much a yard, gone a hunting, &c.*, may be translated by the particle *فی* *fi*, 'in,' برای *barāyi*, 'for,' بجزم *budzm*, 'for the purpose'; *as*, دو درم فی گز *do diram fi gaz*, 'two direms a measure; برای شکار رفته *barāyi shikār rafta*, 'gone a hunting.'

ABACK, *ad.* (backward) عقب *akab*, پشت *pusht*. The hind part of a saddle, مؤخر *muakhar*.

ABAF, *ad.* (towards the stern) دنبال کشتی *dumbāli kishiti*.

ABAISSANCE, *n.* کورنش *tadzim*, تعظیم *kurnish*.

ABANDON, *vt.* گذاشتن ترک *tark-k.*, گذاشتن *guzāshtan*, هجر کردن *hajr-k.*

ABANDONED, *p. a.* (forsaken) گذاشته *guzāshta*, ترک کرده شده *tark kardā shuda*. *a.* (graceless) بی حرمت *bē-hurmat*, بی شرم *bē-sharm*.—(desolate) ویران *wairān*. To be abandoned, متروک شدن *guzāshta-sh.*, متروک شدن *matrūk-sh.*

ABANDONING, } *n.* ترک *tark*
ABANDONMENT, }

گذاشتگی *guzāshtagi*, هجر *hajr*.

ABASE, *vt.* ذلیل کردن *zalil-k.*, خوار حقیر *farū-ā.* فرو آوردن *khār-s.* ساختن *fazīhat* فضیحت نمودن *hakīr-k.* کردن *bakhāk-barābar-s.* بخاک برابر ساختن *n.*

ABASED, *p. a.* ذلیل کرده شده *zer kardā shuda*, حقیر کرده شده *hakīr-kardā shuda*. *a.* ذلیل *zalil*, محقر *muhakkar*. To be abased, فرو آورده شدن *farū-āwarda-sh.*, خوار شدن *kharāb-sh.*

ABASEMENT, *n.* تذلیل *tazlil*, حقارت *hikārat*, تحقیر *fazīhat*, فضیحت *tahkīr*.

ABASH, *vt.* شرمسار کردن *sharmsār-k.* خجل ساختن *khajil-s.*

ABASHED, *a.* شرمسار *sharmsār*, شرمند *sharminde*, شرمین *pashemān*. To be abashed, شرمند شدن *sharminde-sh.*, خجل شدن *khajil-sh.*, شرم خوردن *sharm-kh.*

- ABATE**, *vt.* (make less) کم کردن *kam-k.*
 ناقص نمودن *nākis-n.*—(to become less)
 کم شدن *kam-sh.*, کمیدن *kamīdan.*
- ABATED**, *a.* کم *kam*, مخفف *mukhaffaf.*
- ABATEMENT**, *n.* (decrease) کمی *kamī*,
 کاست *kāst*, تخفیف *takhfif.*
- ABBESS**, *n.* (the governess of a nun-
 nery) رئیسۀ دختران، شالپوشان *raisai*
dukhtarāni-shālpushān.
- ABBEY**, *n.* خانۀ پادریان *khānkāh*,
khānai-pādrīyān, دیر *dayar* (*pl.* ادیار *dayār*),
 رهبان خانۀ *ruhbān khāna.*
- ABBOT**, *n.* راس الدیر *rāsud dayar*,
 اسقف *uskuf* (*pl.* اساقی *usākif* or
 اساقفۀ *asākifat.*)
- ABBREVIATE**, *vt.* مختصر کردن *mukh-
 tasir-k.*, کوتاه اختصار کردن *ikhtisār-k.*,
 کوتاه کردن *kotāh-k.*
- ABBREVIATION**, *n.* اختصار *ikhtisār*,
 کوتاهی *kotāhī*. Abbreviation of words,
 مختصرات *ikhtisārāt*, اختصارات *mukh-
 tisārāt.*
- ABBREVIATED**, *a.* کوتاه *kotāh*, مختصر
mukhtisar.
- ABDICATE**, *vt.* عزلت کردن *ūzlat-k.*,
 ترک کردن *tark-k.* To abdicate a throne,
 ترک خلافت کردن *tarki khilāfut-k.*,
 ترک سلطنت کردن *turki saltanat-k.*
- ABDICATION**, *n.* ترک *tark*, عزلت *ūzlat*,
 اعتزال *itizāl.*
- ABDOMEN**, *n.* پای شکم *pāi-shikam*,
 زیرناف *zeri-nāf.*
- ABDUCE**, *vt.* بدیگر طرف کشیدن *badīgar*
tarf kashīdan.
- ABDUCT**, *vt.* ربودن *rubūdan.*
- ABDUCTION**, *n.* ربودگی *rubudagī*,
 ربایندگی *rubāyandagī.*
- ABED**, *ad.* بر بستر *barbistar*, بر پلنگ
palang. To be abed, بر بستر آرام کردن
bar bistar ārām-k.
- ABERRATION**, *n.* گمراهی *gumrahī*,
 بی راهی *bī rahī*, ضلالت *zulālat.*
- ABET**, *vt.* مدد دادن *madad dān*, یاری
 نمودن *yārī-n.*, پشتیبی کردن *pushtī-k.*,
 حمایت کردن *himāyat-k.*
- ABETMENT**, *n.* مددگاری *madadgārī*,
 دستگیری *dastagīrī.*
- ABETTOR**, *n.* مددگار *yāwar*, یاور *ma-
 dadgār*, حامی *hāmī*, جانب دار
jānīb-dār.
- ABEYANCE**, *n.* ممکن الحصول *mumkin*
ul husul.
- ABHOR**, *vt.* کراهیت نمودن *karāhiyat-n.*,
 نفرت داشتن *nafrut-d.*, نفرتیدن *nafrīdan*,
 استکراه کردن *istikrah-k.*
- ABHORRED**, *a.* ناپسند *nāpasand*, مکروه
makrūh.
- ABHORRENCE**, *n.* استکراه *istikrah*, نفرت
nafrut, عداوت *ādāwat*, گریز *gurez*,
 کراهیت *karāhiyat.*
- ABHORRENT**, *a.* نفرت نما *nafratnumā*,
 ویرانه *visa-dār.*
- ABHORRER**, *n.* متنفر *mutanaffir.*
- ABIDE**, *vi.* ماندن *māndan*, مکان
 کردن *makān-k.* *vt.* (to endure) تحمل
 کردن *tahammul-k.* To abide by one's word
 or agreement, بر قول خود ثابت بودن
bar koli khud sābit-b. To abide by
 a promise, بر وعده وفادار شدن
bar wāyide wafādār-sh.
- ABIDING**, *a.* مستمّر *mustamirr.*
- ABILITY**, *n.* (power) قدرت *tākat*, توانایی
tawānāī, مجال *majāl*, کدورت *kudrat*.
 اقتدار *iktidār*.—(faculty of the mind)
 ادراک *idrāk*, فراست *firāsāt*, عقل
akl, لیاقت *liyākat*, قابلیت *kābiliyat.*
- ABJECT**, *a.* ذلیل *zarūmāye*, فرومایه
farūmāye, ناکس *nākas*, دون *dūn*, کمینه
kamīne, مجذول *khafīf*, مبذول *mubtazāl.*

- ABJECTION**, { تذلیل *khāri*, *n.* خوارى
ABJECTNESS, { ناکستی *nākist*, نالت *zalālat*,
تاذیل *tazlīl*, خرابی *khārābī*, دونی *dūnī*.
ABJUDICATE, *vt.* رد کردن *rad-k.* ناقبول
nā kabūl-k.
ABJURATION, *n.* برگشتگی *bargashtagī*
ارتداد *irtidād*, انحراف *inhirāf*.
ABJURE, *vt.* ارتداد کردن *irtidād-k.*, انحراف
کردن *inhirāf-k.*, رد کردن *radd-k.*
ABLATIVE, *a.* حالت مفعولی *hālātī-*
mafūlī.
ABLAZE, *ad.* درشعله *dar shēla*, سوزان
suzān.
ABLE, *a.* (skilful) قابل *kābil*, لایق *lāyiq*,
سزوار *sazāwār*.—(strong) قوی *kawī*,
توانا *tawānā*. To be able, توانستن *tawā-*
nīstan, قابل شدن *kābil-sh*.
ABLE-BODIED, *a.* قوی هیکل *kawī*
haikal, پهلوان *pahalwān*.
ABLUTION, *n.* شستگی *ghushl*, غسل
shustagī.—(performed before prayers)
وضو *wuzū* or *wazū*.—(after defilement)
مردۀ طهارت *tahārat*.—(of the dead) مردۀ شوی
murde-shut.
ABLY, *ad.* بقابلیت *ba kābiliyat*.
ABNEGATE, *vt.* vide **REJECT**.
ABNEGATION, *n.* امتناع *imtinād*.
ABNORMAL, *a.* (contrary to rule)
خلاف قاعده *khilāfī-kāde*.—(irregu-
lar) بی ترتیب *bī dastūr*, بی دستور
bī-tartīb.
ABOARD, *ad.* بر جهاز سوار *bar jehāz*
sawār, بر کشتی سوار *bar kishti sawār*.
To go aboard, به جهاز در رفتن *ba*
jehāz dar-r. To come aboard, بکشتی
در آمدن *ba kishti dar-ā*.
ABODE, *n.* مکان *makān*, خانه *khāne*,
مسکن *maskan* (*pl.* مساکین *masākin*),
- سکونت *māwā*, بودباش *būd bāsh*, ساکنات
sakūnat.
ABOLISH, *vt.* رد کردن *radd-k.*, باطل کردن
bātil-k. نسخ کردن *naskh-k.*, موقوف کردن
mokūf-k.
ABOLISHED, *p. a.* منسوخ ساخته *man-*
sūkh-sākhtā, رد کرده شده *radd kardā*
shuda. *a.* منسوخ *mansūkh*, معدوم *mad-*
dūm, متروک *matruk*. باطل *bātil*.
ABOLISHER, *n.* ناسخ *nāsikh*, مبطل
mubtil.
ABOLISHMENT, *n.* vide **ABOLITION**.
ABOLITION, *n.* باطل کردن *bātil-*
kardān, نسخ *naskh*, انهدام *inhidām*,
ابطال *ibtāl*.
ABOMINABLE, *a.* مکروه *makrūh*, کریه
kariya, نفرت انگیز *nāpāk*, ناپاک
angez, نجس *najis*, پلید *palid*, غلیظ
ghalīz.
ABOMINABLY, *ad.* مکروهانه *makrūhā-*
na, مستکرها *mustakrihan*.
ABOMINATE, *vt.* استکراه کردن *istikrāh-k.*
vide **ABHOR**.
ABOMINATION, *n.* مکروهت *makrūhat*,
نفرت *nafrat*, عداوت *adāwat*.
ABORIGINAL, *n.* باشندۀ اصلی *bāshan-*
dai aslī.
ABORIGINES, *n.* اهل اصل *usūl*, اهل
ahli-asl.
ABORTION, *n.* اسقاط حمل *iskāti-hamal*,
اسقاط جنین *iskāti-janain*.
ABORTIVE, *a.* بی وقت پیدا *bī waqt*
paidā, ضایع *zāid*, رایگان *rāyigān*,
بیفایده *bīfāyada*, لاهاصل *lā hāsīl*.
ABOUND, *vi.* کثیر شدن *kasīr-sh*, بسیار
بودن *bisyar-b*.
ABOUT, *prep.* (around) گردآورد *gardāgarā*,
دور حوالی *dar hawālī*, پیرامون *pairā-*
man.—(near) نزدیک *nāzd*, نزدیک *nāzīk*,

عند *ind.*—(concerning) من *fi*, في *az*, از *az*.
min, در باب *dar bāb*. About two years,
 دو سال *ṭakhmīnan do sāl*.
ABOVE, *pr.ad.* (over) بالا *bālā*, علی *alā*.—
 (upon) بر *bar*.—(upwards) بام *bām*, فرا
farā.—(high) بلند *buland*, علی *alā*.
 Above all بر همه *barhama*, "اولا *awwalan*.
 Abovementioned, مشار الیه *mashā-*
run aluiki, مذکور *mazkūr*, مذکور *mazkūr*.
 Above board (without deceit) بی ریا *bi rev wa rang*, آشکارا *āshkā-rā*.
 —(living) زنده *zindah*. Above
 measure, بی حد *bi hadd*.
ABRADE, *vt.* فرسودن *farsūdan*, مالیدن
mālidan.
ABRASION, *n.* خراش *kharāsh*, (in
 comp.) دل خراش *Heart piercing*.
ABREAST, *ad.* (side by side) پهلو پهلو
pahlū ba pahlū, همکنار *hamkanār*.—
 (on a line with) صفی صفی *saf ba saf*,
 برابر *barābar*.
ABRIDGE, *vt.* اختصار کردن *ikhtisār-k.*
 کم کردن *mukhtisār-k.* مختصر کردن
kam-k.
ABRIDGED, *a.* مختصر *mukhtisar*,
 منتخب *muntikhab*, کوتاه *kotāh*.
ABRIDGMENT, *n.* اختصار *ikhtisār*,
 مجمل *mujmill*, انتخاب *intikhab*.
ABROACH, *ad.* جاری شده *jārē shuda*,
 کشوده *kashūda*.
ABROAD, *ad.* خارج *khārīj*, بیرون *berūn*,
 بدر *badar*.—(at large) گرداگرد *gardāga-*
rd.—(in foreign countries) در ممالک
To come abroad, بدر آمدن *badar-ā*.
To go abroad, بیرون رفتن *berūn-r.*—
 (to travel) سفر کردن *saфар-k.* سیاحت
 کردن *siyāhat-k.*
ABROGATE, *vt.* رد کردن *radd-k.*, موقوف
 کردن *mokūf-k.*, معوض ساختن *mahv-s.*

ABROGATION, *n.* موقوفی *mokūfi*, ابطال
ibtāl, نسخ *naskh*.
ABRUPT, *a.* (sudden) ناگهان *nāghān*,
 ناگه *nāghāh*, امتدای *imtiyāz*.—(steep)
 نشیبدار *nashīb-dār*.—(unawares) بی
 خبر *bi-khabar*—(craggy) گسناخ *gus-*
tāk, ناهموار *nāhamwār*.
ABRUPTLY, *ad.* بی خبرانه *bi-khabrāne*,
 یکایک *yakāyak*, بی سوتق *bi muwakd.*
 —(without ceremony), بی تکلیف *bi*
tukallif.
ABRUPTNESS, *n.* شداید *shitābi*,
 جلدی *juldī*.—(steepness)
 ناهمواری *nāhamwārī*.—(suddenness)
 بی امتدای *bi imtiyāzī*.
ABSCISS, *n.* دمل *lummal*, (pl. دامایل
damāmil), دنبال *dumbal*.
ABSCIND, *vt.* vide CUT.
ABSCOND, *vi.* پنهان شدن *penhān-sh.*,
 روپوش کردن *makhfi-sh.*, فرار شدن
rū push-k., فرار شدن *farār-sh.*
ABSENCE, *n.* غییر حاضری *ghair hāzrī*,
 جدائی *judāi*, هجر *hijr*, دوری
durī, عقب *akūb*, مفارقت *mufarikat*.
ABSENT, *a.* غییر حاضر *ghair hāzir*,
 غایب *ghāib*, مهجور *muhjūr*.—(in
 mind) غافل *ghāfil*. To be absent, غییر
 حاضر شدن *ghair hāzir-sh.* To be absent
 (in mind), بفرغ غرق شدن *bafikr ghark-*
sh. Absent things, غیبات *ghaibāt*.
ABSENT, *vt.* vide WITHDRAW.
ABSENTEE, *n.* غایب *ghāib*.
ABSOLUTE, *a.* مختار *mukht-*
tār, کامران *kām-rān*, سرخود *sarikhud*,
 محیط *mutasallit*, مطلق *mahit*.—(com-
 plete) تمام *tamām*, مطلق *mutlak*,
 محض *mahz*, سراسر *sarāsar*. Absolute
 power, قدرت مطلق *kudrati mutlak*,
 کل مختار *kull mukhtār*.

ABSOLUTELY, *ad.* (despotically) با حکم *bā hukm*, مستقلاً *mustiklan*, قهراً *kahrān*.—(perfectly) کاملاً *kāmilan*.—(positively) البته *albutta*, خواد مخواد *khāhmakhāh*. Absolutely impossible, محال مطلق *mukālī-mutlak*.

ABSOLUTENESS, *n.* قدرت مطلق *kud-rati-mutlak*, سرخودی *sarkhudī*, مختاری *mukhtārī*.

ABSOLUTION, *n.* بخشش *najāt*, بخش *bakhshishi gunāh*, مغفرت *āfu*, عفو *āfu*, مغفرت *mughfirat*, معافی *muāfi*.

ABSOLVE, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, عفو نمودن *āfu-n*, گناه بخشیدن *gunāh-b*.

ABSOLVED, *a.* گناه بخشیده *gunāh bakhshanda*, مغفور *maghfūr*.—(remitted آزاد *āzād*, خلاص *khalās*.

ABSORB, *vt.* نوشیدن (to drink in) *nushīdan*.—(to suck up) مکیدن *maktīdan*.—(to imbibe as a sponge) نشیدن *kashīdan*, جذب کردن *juzb-k.*—(ir meditation) غرق شدن *ghark-sh*.

ABSORBENT, *a.* جذبه *jāzib*, شده *kushānda*.

ABSORPTION, *n.* نوشیدگی *noshīdagi*, اوبار *aubār*, نشی *nashīf*.

ABSTAIN, *vi.* (to be temperate) رهنیز *parhez-k.* رهنیز کردن *parhizīdan*, پارسا شدن *parsā-sh*.—(to shun) اجتناب کردن *ijtināb-k.* امتناع کردن *imtinā-k.* To cause to abstain, باز داشتن *bāz-d*.

ABSTEMIOUS, *a.* رهنیزگار *parhezgār*, رها *pārsā*, زاهد *zāhid*, ریاضت *rayāzat*, کم خور *kam khor*, صوفی *sūfi*.

ABSTEMIOUSLY, *ad.* با ریاضت *bā rayāzat*, از روی رهنیز *az rui parhez*.

ABSTEMIOUSNESS, *n.* کم خراکی *kam*

khorākī, ریاضت *rayāzat*, تقوی *tukwā*, پرهیزگاری *parhezyārī*.

BSTINENCE, *n.* رهنیزگاری *parhezyārī*, انکار *ijtināb*, احتراز *ihtirāz*, *inkār*.

ABSTINENT, *a.* رهنیزگار *parhezgār*, امتناع *imtinād*.

ABSTRACT, *vt* (to draw from) برکشیدن *bur-kashīdan*. To make an abstract, مختصر کردن *intikhāb-k.* جدا کردن *mukhtisar-k.*—(to separate) برداشتن *judā-k.*—(to remove) برداشتن *burdāsh-tan*, واکردن *wā-k*.

ABSTRACT, *n.* لباب *mujmil*, مختصر *lubbilubāb*, خلاصه *khulāsa*. *a.* مختصر *mukhtisar*, انتخاب *intikhāb*.

ABSTRACTED, *a.* قطع نظر *katā nazar*.

ABSTRACTION, *n.* جدائی *judāi*, غور *ghor*; تجرد *tujarrud*.

ABSTRACTLY, *ad.* از خود *az khud*.

ABSTRUSE, *a.* (difficult to be understood) مغلی *dukt*, *mughluk*, غامض *ghāmiz*, باریک *bārīk*.

ABSTRUSELY, *ad.* به دقت *ba dikkat*.

ABSTRUSENESS, *n.* دقت *dikkat*, باریکی *bārīkī*.

ABSURD, *a.* (inconsistent with reason) بیهوده *behūda*, نامعقول *nā mākūl*, معنی *bī-mānī*.—(opposed to manifest truth) غیر مناسب *ghairi-munāsib*, هرزه *harza*, یاوهگو *yāwagu*.—(contradictory) خلافی *khilāfi*.

ABSURDITY, *n.* بیهودگی *behudagi*, بطلان *ābas*, ناسازگاری *nāsāzgarī*, یاوهگوئی *yāwa goī*.

ABSURDLY, *ad.* بیهودانه *bihudāna*.

ABSURDNESS, *n.* vide INCONSISTENCY.

ABUNDANCE, *n.* فراوانی *bisayārī*

farāwānī, کثرت *kasrat*, افزایش *afzā-yush*, وافر *wafar* (pl. وافر).

ABUNDANT, *a.* فراوان *bisyyār*, فراوان *farāwān*, وافر *wāfir*, زیاده *ziyāda*.

ABUNDANTLY, *ad.* بسیارانه *bisyyārāne*, فراوان *bafurāt*.

ABUSE, *vt.* (to make an ill use of) بد *bad* استعمال کردن *bad istīmāl-k.*—(to use with bad motives) دشنام دادن *dush-nām-d.*—(to treat rudely) بد سلوک *bad salūk-k.*—(to revile) بی *bad* احترام کردن *bī hurmat-k.*—(to deceive) فریب دادن *fareb-d.*

ABUSE, *n.* (ill usage) بد سلوکی *bad salūki*, بد استعمالی *bad istīmālī.*—(rude language) دشنام *dushnām*, زبان *zabān* دراز *durāz*, فحش *fuhsh*.

ABUSED, *p. a.* دشنام داده *dushnām dāda*, بد استعمال کرده شده *bad istīmāl karda shuda*.

ABUSER, *n.* دشنام دهنده *dushnām dehandā*, مغترب *muftarē*.

ABUSIVE, *a.* خلاف استعمال *khilāfi istīmāl*, بد زبان *bad zabān*, زبان دراز *zabān darāz*.

ABUSIVELY, *ad.* بی اعتبار *bī itibār*, مجازا *majāzan*.

ABUSIVENESS, *n.* بد زبان *bad zabān*, بد استعمال *bad istīmāl*.

ABUT, *vi.* vide TERMINATE.

ABUTMENT, *n.* حد *hadd*. The abutments of a bridge, حدود پل *haddudi pūl*.

ABYSS, *n.* غار *ghār*, قعر *qadr*, عمق *amk*. A bottomless pit, بی ته *jāi bi tih*.

ACACIA, *n.* طلع *akākiyā*, مغیان *maghtlān*. Acacia tree

ACADEMIC, *a.* طالب علم *tālibi ilm*.

ACADEMICIAN, *n.* اهل مدرسه *ahli-madrasa*.

ACADEMY, *n.* مدرسه *madrasa*, مکتب *maktab*, دارالعلوم *dars-khāne*, درس خانه *dars-khāne*, جماعت علما *jamādti-ūlmā*.

ACCEDE, *vi.* (approach) نزدیک آمدن *nazdīk-ā.*—(to be added) زیاده شدن *ziyāde-sh.*—(consent) قبول کردن *kabūl k.*, موافقت نمودن *rāzī-sh.*, راضی شدن *murwāfiqat-n.* To accede to a treaty or alliance, با عهد راضی شدن *bā dhī rāzī-sh.* To accede to a throne, جلوس کردن *jalūs-k.*

ACCELERATE, *vt.* (to cause to move faster) تسهیل *shitābānīdan*, شتابانیدن *shitābānīdan*, زیاد کردن *taẓīl k.*—(to add to) زیاد کردن *ziyād-k.*

ACCELERATION, *n.* شتاب *shitāb*, زودگی *zūdagī*.

ACCENT, *n.* اعراب *harakat*, حرکت *harakat*, نشان *nishān*.

ACCENT, *vt.* (to pronounce) تلفظ کردن *talaffuz-k.*—(mark with accent) اعراب *atrab-k.*, نشان نهادن *nishān-n.*

ACCEPT, *vt.* پذیرفتن *kabūl-k.*, قبول کردن *pazīruftan*, پسند کردن *pasand-k.*

ACCEPTABLE, *a.* پسندیده *pasandīda*, مقبول *manzūr*, منظور *matbūd*, خوش آمدن *makhūl*. To be acceptable *khush-ā.*

ACCEPTABLY, *ad.* پسندانه *pasandāne*, قبولاً *kabūlan*.

ACCEPTANCE, *n.* پسند *kabūl*, قبولیت *pazīrāni*, پذیرایی *pasand*, ابرار *ibrār*.

ACCEPTATION, *n.* معنی سخن *madni*, کلام فہرانی *fahwāi kalām*.

The received acceptation of a word, *istilāhi madnī*. اصطلاح معنی

ACCEPTED, *p. a.* قبول کرده شده *kabūl kardā-shuda*, پذیرفته *pazīrūftā*.

ACCEPTER, *n.* اجابت کننده *ijābat-kunanda*, گیرنده *gīranda*, قائل *kāil*.

ACCESS, *n.* (way) راه *rāh*, دخول *dakhūl*, تقرب *dar-āmar*.—(approach) *takarrub*.—(addition) افزونی *afzūn*, مزید *ziyādāt*, ترقی *turakk*, زیادت *mazīd*. To have access, دخول داشتن *dakhūl-d*. Easy of access, دخولی آسان *dakhūlī āsān*. The access of a fever, نوبت تب *nobatī tap*.

ACCESSARY, *a.* (additional) زاید *zāid*.—(uniting in a crime) جرم *jarīm*, همگناه *hamgunāh*. Anything accessary, زاید *zāidat*, ضمیمه *zamīmat*.

ACCESSIBLE, *a.* لایق دخول *lāyaki dukhūl*, ممکن دخول *mumkinud dukhūl*.

ACCESSION, *n.* (to a throne) جلوس *jālūs*, مسند نشینی *masnadnīshīnī*.—(increase) اضافت *izāfat*, افزونی *fazūn*.

ACCESSORY, *n.* (assisting in a crime) همگنا *hamgunāh*, جرم رفیق *jarīmi-rafiq*.

ACCIDENCE, *n.* صرف کتاب *kitābi sarf*, میزان الصرف *mizānus sarf*.

ACCIDENT, *a.* سرگذشت *sar guzasht*, (calamity) اتفاق *ittifāk*, ماجر *majarā*, حادثه *hādise*, عارضه *ārizah*. Accidents, حادثات *sar guzhashtihā*, سرگذشتها *hādesāt*, حوادث *hawādis*.

ACCIDENTAL, *a.* ناگهانی *nāgihānī*, عارضی *ārizī*.

ACCIDENTALLY, *ad.* اتفاقی *ittifāqan*, ناگهان *nāgihāna*, عارضاً *ārizan*, از غیب *az ghaib*.

ACCLAIM, *vt.* شاباشی دادن *shābāshī-d*, مرحبا کردن *marhabā-k*.

ACCLAMATION, *n.* شاباشی *shābāshī*, مرحبا *marhabā*, آواز بلند *āwāzi-buland*, تحسین *tahsīn*, آفرین *āfurīn*.

ACCLIVITY, *n.* (ascent of a hill) فراز کوه *furāzi koh*.—(rising ground) پشته *pushta*.

ACCOMMODATE, *vt.* (to adapt) موافق *muwāfiq*-*k*, مناسب کردن *munāsīb-k*.—(to entertain) مهمانی کردن *mah-mānī-k*, خدمت کردن *khidmat-k*.—(to reconcile) اتفاق باز گردانیدن *nifāk bā ittifāk bāz gurdānīdan*. To accommodate one's self to another, متابعت کردن *mutābiat-k*. To accommodate one's self to the times, زمانه سازی *zamāni sārī-k*.

ACCOMMODATED, *p. a.* موافق کرده شده *muwāfiq kurda shūda*, مناسب ساخته *munāsīb sākhta*.

ACCOMMODATING, *a.* موافق کنان *muwāfiq kunān*, مهمانداری *mahmāndārī*.

ACCOMMODATION, *n.* (fitness) موافقت *muwāfiqat*, مناسبت *munāsibat*.—(entertainment) مهمانداری *mehmāndārī*.—(reconciliation) خشنودی *khushnūdī*, اتفاق *ittifāk*.

ACCOMPANIED, *a.* مع *mad*, مصحوب *mas-hūb*. Letters accompanied with demonstrations of affection, مکتوب مصحوب *maktūbi-mohabbat-mas-hūb*. Threatening letters, مکتوب تهدید *maktūbi-tahdīd-mas-hūb*.

ACCOMPANY, *vt.* همراه (to go with) *hamrāh-sh*, (to keep company with) صاحب رفیق شدن *rafiq-sh*.

رفاقت کردن *ra'fāhat-k.*, *mu'āhib-b.*
صحبت کردن *solbat-k.*

ACCOMPLICE, n. رفیق *rafīk*, شریک *sharik*.

ACCOMPLISH, vt. تمام کردن *tamām-k.*
بر آوردن *bar-ā*, بسر بردن *busar-b.*
پرداختن *pardākhtan*.

ACCOMPLISHED, a. (perfect, completed) تمام شده *tamām-shuda*, برآورده *bar-āwarda*, کامل *kāmil*. Accomplished in mind or person, صاحب هنر *sāhib-i-hunar*, اهل فضل و هنر *ahli-fuzal wa hunar*.

ACCOMPLISHMENT, n. (completion) آخرت *anjām*, انجام تامی *tamāmt*, آخرت *ākhirat*, انصرام *insirām*. Accomplishment of mind or body, خوبی *khubi*, فضل *fī'z*, وصف *wasf*, جوهر *javhar*.

ACCORD, vt. اتفاق کردن *ittifāk-k.*, انجاد *anjād*, اتفاق نمودن *ittihāk-n.*, فراخور آمدن *farākhar-ā*.

ACCORD, } *muāfikat*, موافقت *n.*
ACCORDANCE, }
مطابقت *mutābikat*. Of his own accord, خود بخود *khud bakhud*, باحسن اراده *bāhusni-irāde*. With one accord, اتفاقاً *bā ham dilī*, سازگاری *ittifākun*. Accord in music, همناز *sāzkāri*, *ham nawāz*.

ACCORDANT, a. رضادهنده *razā dehande*, وفای نما *wafāk-numā*.

ACCORDING, p. a. موافق *muwāfik*, بر وفق *bakadr*, بحسب *bahasb*, *bar wafk*. According to custom, بدستور *hasbur rasm*, *badastūr*. According to his rank, *bakadri-martabai ū*. According to the signal, حسب الاشارات *hasbul ishārat*. According to order,

الحکم حسب *hasbul hukm*. According to the occasion, حسب الانضا *hasbul ihtizā*. According to exigency, حسب الحال *hasbi hāl*. According to the commands of the emperor, *bar hasbi furmāni sultān*. According to wish, حسب المذعا *hasbul muddaā*. According to promise, حسب الموعد *hasbul-marūd*. According to fact, حسب واقعه *hasbi-wāq'i*. According to the produce, حسب الوصولی *hasbul wusūl*.

ACCORDINGLY, ad. بموافق *bamuwāfik*, بنا برین *lihāzā*, لهذا *bahasb*, *binābarin*.

ACCOST, vt. درود *salām-d* دادن *darūd-k.* (to address) خطاب کردن *khilāb-k*.

ACCOUCHEMENT, n. تولید *tarwīd*.

ACCOUCHEUSE, n. vide MIDWIFE.

ACCOUNT, n. 1 (a reckoning) شمار *shumār*, (in arithmetic) حساب *hisāb*, اعداد *dilād*. To settle accounts, حساب *muhāsibat-k*, حساب *hisāb infisāl-k*. The balance of an account, باقی حساب *hisābi-bāqī*, تاتمه حساب *tatmai-hisāb*. An auditor of accounts, امین حساب *amīni-hisāb*. To call any one to an account for money, کسی را جهت *kast rā jehate infisāli hisāb talab-k*. To call to an account for a fault, جهت تقصیر *jehati takstir bahisāb-ā*. To rectify an account, تصحیح حساب *taghīhi hisāb-k*. To place to account, بحساب درآوردن *tas-hīhi hisāb-k*. To take an

account, حساب کردن *hisāb-g.* Adjust-
ment of accounts, محاسبه *muhā-*
sabat. One whose accounts are under
scrutiny, محاسبه دار *muhāsaba-dār.*

One demanding a settlement of ac-
counts, محاسبه طلب *muhāsaba talub.*

2. (information) خبر *khābar*, قصه *kissa*
نقل *nakl.* To give an account,
خبر دادن *khābar-d.*, قصه گفتن *kissa*
guftan.

3. (value) بها *bahā*, قیمت *kīmat*
اعتبار *aitibār.* To make account
of, اعتبار التفات نمودن *iltifāt-n.*,
اعتبار *aitibār-k.* Of no account
کردن *nāchtz*, ناکس *nākas.*

4. (sake) بهر *bahr*, باعث *bāts.* On
account of, بابت *bābat*, برای *barāi.*
• On his own account, از خود *az*
bahr-i khud. On what account,
از برای چه *az barāi-che.*

ACCOUNTABLE, *a.* واجب الحساب *uājibul-hisāb*, ذمه *zimma.*

ACCOUNTANT, *n.* حساب *hassab*,
حساب نویس *hisāb-nawīs*,
محاسب *muhāsib*, متصدی *mutasaddi.*

ACCOUNT-BOOK, *n.* کتاب حساب *kitābi-hisāb*, دفتر *daftar* (*pl.* دفاتر).

ACCOUTRE, *vt.* آرایش نمودن *ārāyish-n.*,
آرایش آمادہ ساختن *āmāda-s.* To accoutre
for war, آلات جنگ مهیا ساختن
ālāt-i-jang muhayyā-s., سلاح پوشانیدن
silāh poshāntdan. To accoutre one's
self, سلاح پوشیدن *silāh-p.*

ACCOUTREMENTS, *n.* پوشاک (dress) *poshāk*,
لباس *libās.*—(trappings) ساز *sāzi-sāmān*,
ساز نبرد *sāzi-nab-*
ard, سلاح *silāh.*

ACCREDIT, *vt.* vide CREDIT.

ACCRUE, *vi.* (to increase) زیادہ گشتن

ziyāde-g.—(to be added, as profit or
damage) فایده حاصل شدن *fāyida-hāsil-*
sh., وارد آمدن *wārid-ā.*

ACCUMULATE, *vt.* (to collect) فراهم
آوردن *farāham-ā.* جمع کردن *jamd-k.*

ACCUMULATING, *a.* فراهم آور. *farāham-*
āwar, جمع کنان *chēn*, جمع *jamd*
kunān.

ACCUMULATION, *n.* فراهم *farāham*,
جمع *jamd*, مجموعہ *majmūd*,
جملائی *jumlagi*, ادخار *iddikhār.*

ACCUMULATIVE, *a.* لایق فراهم *lāyaki-*
farāham.

ACCUMULATOR, *n.* جامع *jāmī.*

ACCURACY, *n.* راستی *rāsti*, صحیحی
sahih, درستگی *durusti.*

ACCURATE, *a.* درست *rāst*, راست
durust, صحیح *sahih.* To be accurate,
رست شدن *rāst-sh.* To make an
accurate inquiry, جستجو کردن *justā-*
ju-k., تفحص کردن *tafahus-k.*

ACCURATELY, *ad.* بدستگی *ba durusti*,
بصحت *ba sahat*, کاملاً *kāmilan.*

ACCURSE, *vt.* لعنت کردن *ladnat-k.*

ACCURSED, *a.* ملعون *malūn*, مکروه
makrūh. The accursed devil, شیطان
لعنت مآب *shaytāni ladnat maāb.*

ACCUSATION, *n.* شکایت *shikāyat*,
تہمت *tuhmat*, نالش *nālsh*, اتهام
ittihām.

ACCUSATIVE, *n.* حالت مفعولی *halati-*
mafūli.

ACCUSE, *vt.* تہمت نمودن *tuhmat-n.*,
تہمت شکایت کردن *shikā-*
yat-k., ملامت کردن *malāmat-k.*, متهم
کردن *mutaham-k.*

ACCUSER, *n.* مدعی *muddai*, داد خواہ
dād-khāh, فریادی *faryādi.*

- ACCUSED, *a.* متهم *muttahim*, مدعی *muddad-dlayhi*.
- ACCUSTOM, *vt.* استعمال کردن *istimāl-k.*, آموختن *āmūkhthan*, عادت کردن *ādat-k.*
- ACCUSTOMED, *a.* مستعمل *mustadmil*, آموخته *āmūkhtha*.
- ACCUSTOMARY, *a.* عادت *ādats*, مستعمل *mustadmil*.
- ACE, *n.* فرد *fard*, یکه *yaka*.
- ACEPHALOUS, *a.* بی سر *bi-sar*, بغیر راس *baghairi-rās*.
- ACERBITY, *n.* (sourness) ترشی *turshī*— (sharpness of temper) تند *tundī*.
- ACHE, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, وجع *wajd*. The head-ache, سرد *dardi-sar*, راس *wajd urrās*. Ear-ache, وجع الاذن *wajd ul āzān*. Tooth-ache, وجع الاسنان *wajd ulasnān*. Back-ache, وجع الظهر *wajd uzzahr*. Belly-ache, درد شکم *dardi-shikam*.
- ACHE, *vi.* درد گرفتن *dard-k.*, درد خوردن *dard-kh.*
- ACHIEVE, *vt.* (accomplish) برآختن *pardākhtan*, اتمام *bajā āwrdn*, تمام *itām-k.*— (to carry to a final close) سر راست کردن *sar rāst-k.*
- ACHIEVED, *a.* آماده *āmāda*, کامل *kāmīl*.
- ACHIEVEMENT, *n.* (a heroic deed) مهم *muhimm* (pl. مهمات *muhimmāt*), کار همای *amri khatir*, کاری-همای *kāri-humāmī*.
- ACID, *n.* ترش *tursh*, حامز *hāmiz*, مضر *mazir*, زست *zust*. Becoming acid, مضر *mazr*. Acid bread soured with vinegar or meat dressed with it, کامه *kāma*.
- ACIDITY, *n.* حموزت *turshī*, ترشی *humūzat*, زستی *zusti*.
- ACIDULATE, *vt.* ترش کردن *tursh-k.*, تیز کردن *mazir-k.*, تیز کردن *tez-k.*
- ACKNOWLEDGE, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, اعتراف نمودن *kabūl-k.*, قبول کردن *attarāf-n.*, شکر گزاری کردن *shukr-guzārī-k.*
- ACKNOWLEDGED, *a.* مقبول *makbūl*, قبول کرده شده *mudtarīf*, معترف *kabūl kardā-shuda*.
- ACKNOWLEDGMENT, *n.* (confession) اقرار *ikrār*, قبولیت *kabūliyat*.—(gratitude) شکر گزاری *shukr-guzārī*, وفاداری *wafādārī*.—(concession) احسان *ihsān*.
- ACME, *n.* منتهی *muntahā*. The acme of a disease, بحران *buhrān*.
- ACOLYTE, *n.* vide COMPANION.
- ACONITE, *n.* (wolf's-bane) خاتق الذیب *khānikuz-zib*.
- ACORN, *n.* بلوط *ballūt*, ماروی دراز *māzui-darāz*.
- ACQUAINT, *vt.* خبر کردن *khābar-k.*, آگاهی دادن *italā-d.*, آگاهی دادن *āgāhī-d.*
- ACQUAINTANCE, *n.* (knowledge) معرفت *maḍrifut*, شناسائی *shunāsāī*.—(familiarity) معاشرت *musāhibat*, صحبت *sohbat*.—(a friend) آشنا *āshnā*, همدم *hamdam*.
- ACQUAINTED, *a.* واقف *wākīf*, معرفت *maḍrifat*. To be acquainted with, دوستی داشتن *dostī-d.*
- ACQUIESCE, *vi.* (to rest satisfied) راضی *rāzī-sh.*, خوش شدن *khosh-sh.*—(to consent) قبول کردن *kabūl-k.*
- ACQUIESCENCE, *n.* رضاسندی *razā-mandī*, خوشنودی *khushnūdī*, قبول *kabūl*, اطاعت *atādt*.
- ACQUIRABLE, *a.* قابل الحاصل *kābil-ul-hāsil*, لایق الحصول *lāyak-ul-husūl*, یافتنی *yāftanī*.

- ACQUIRE, vt.** اندوختن *yāftan*, یافتن *andūkhīan*, ورزیدن *hāsīl-k.*, حاصل کردن *warzīdan*. To acquire science, کسب *kasbī-fuzāīl-k.* To acquire riches, مال اندوختن *māl-a.* To acquire strength, قوت یافتن *kuwat yāftan*.
- ACQUIRED, a.** یافته *yāfta*, حاصل کرده *hāsīl-karda*, محصل *muḥṣal*. To be acquired, حصول شدن *husūl-sh.*
- ACQUIRER, n.** کننده *kunanda*, یابنده *yābanda*.
- ACQUIREMENT, } n. حصول *sūd*, مورد *ACQUISITION, }***
husūl, تحصیل *taḥsīl*, اکتساب *iktisāb*, کسب *kasb*, حاصل *ḥāsīl*.
- ACQUIT, vt.** آزاد کردن (to set free) *āzād-k.*, خلاص کردن *riḥā-s.*, رهایی ساختن *khālās-k.*—(to pardon) معاف کردن *muāf-k.*, عفو کردن *gunāh-b.*, بخشیدن *afw-k.*—(to discharge a debt) قرض ادا کردن *karz-adā-k.*—(to do one's duty) اتمام خدمت *ḥukḥ-adā-k.*, حق ادا کردن *ittimāmi-khidmat-n.*
- ACQUITMENT, n.** عفو *afw*, مغفرت *mughfirat*.
- ACQUITTAL, n.** رهایی *āzādī*, آزادی *rahāt*, نجات *nijāt*.
- ACQUITTANCE, n.** ابرا نامه *ibrā-nāma*, عفو نامه *afw nāma*.—(quittance from obligation,) ابرا نامه *ibrān-zimma*.
- ACRE, n.** جریب *jarīb*, (pl. اجربه *ajribat* and جربان *jurbān*), کفیز *kaftz* (pl. کفیزات *akfizat* and کفزان *kufzān*).
- ACRID, a.** تیز *tez*, تلخ *talkh*.—(of a biting taste) حریص *hirṭf*, مَر *murr*, (pl. امرار *amrār*.)
- ACRIDNESS, n.** تیزی *tezī*, تندگی *tundī*, ترشی *turshī*.
- ACRIMONIOUS, a.** ناسد *fāsīd*, تند *tund*.
- ACRIMONY, } n. تندی *tundī*, درشت *ACRITUDE, }***
durushī, دل آزاری *dīl-āzārī*, مروت *murrat*, تیزی *tezī*.
- ACROBAT, n.** تماشاگر *bāzī-gar*, بازیگر *tamāshāgar*.
- ACROSS, pr.** عبور *ūbūr*, از سر بسر *az sar basar*, از این تا آن جانب *az in tā ān jānīb*. Across a river, عبور دریا *ūbūrī-daryā*.
- ACROSTIC, n.** موشح *muwashshah*.
- ACT, vi.** کردن *kardan*, ساختن *sākhtan*, نمودن *namūdan*. *vt.* (to assume the office or character of) عمل نمودن *amal-n.*, فعل کردن *fadd-k.*, ساختن *adā-s.* To act a play, نقل کردن *nakl-k.*, تماشا کردن *tamāshā-k.*
- ACT, n.** کار *kār*, کردار *kirdār*, فعل *fadd*, عمل *amal*, امر *amr*.
- ACTION, n.** عمل *fadd* (pl. افعال *amal*), (pl. اعمال *amal*), امر *amr* (pl. امور *amal*), تحریک *kār*.—(opposed to rest) *tahrīk*.—(lawsuit) مقدمه *mukaddama*, حکم *dadwā*.—(decree) دعوی *darwā*, حرکت *dastūr*.—(gesture) نبرد *harakat*.—(fight) جنگ *jang*, غزاة *ghazāt*, nabard. A heroic action, غزاة *ghazāt*.
- ACTIONABLE, a.** لایق دای *lāyaki-dāī*.
- ACTIVE, a.** محنتی *mīh-natī*, (industrious) کار گذار *kār guzār*.—(energetic) چالاک *chālāk*, متحرک *chusī*.—(not at rest) چست *mutaharrik*. An active verb, فعل *fatlī mutaddī*. The active voice of a verb, معروف *mdarūf*. A participle active, اسم فاعل *ismi-fāll*.
- ACTIVELY, ad.** باچستی *bā chusī*, باشوخ *bā shokh*.

ACTIVENESS, }
ACTIVITY, } n. تیز دستی *tez dastī*,
چالاکي *chālākī*.

ACTOR, n. (agent) کننده *kunanda*, ناعل
fā'il, عامل *āmil*. A stage player,
تماشاگر *tamāshāgar*, نقل کننده *nahl-*
kunanda, نقال *nakhāl*.

ACTRESS, n. مقلده *mukallidah*, زن
تماشاگر *zani-tamāshāgo*.

ACTUAL a. حقیقی *hakikī*, في الحقیقت *fi hakikat*,
داتی *zāti*, یقینی *yaktīnī*, راست *rāst*,
الحق *alhak*.

ACTUALITY, n. واقعیت *wāqiyat*,
درستی *rāstī*, حقیقت *hakikat*,
معدی *madnī*, *durustī*.

ACTUALLY, ad. یقیناً *fil wāqt*, في الواقع *fi*
yaktīnan, بالمعنی *bilmadnī*.

ACTUARY, n. vide REGISTRAR.

ACTUATE, vt. حرکت دادن *harakkat-d.*,
جنبانیدن *tahrīk-k.*, تحریک کردن
jumbānīdan. To be actuated, متحرک
در جنبش شدن *mutaharrīk-sh.*, در جنبش
dar jumbish-sh.

ACUMEN, n. تیزی *tezī*.

ACUMINATE, vt. (to render sharp or
keen) تیز کردن *tez-k.*—vi. (to end in,
or to come to, a sharp point) انجمیدن
anjāmīdan.

ACUTE, a. تیز *tez*, (sharp at the end)
نوکدار *nokdār*.—(ingenious) تیز فهم *tez*,
فهم *fahm*, ذهن *zahn*.—تیز عقل *tez tabt*,
(penetrating) تند *sakht*, (severe) تند
tund. An acute angle, زاویه حاده
zāwiyai hādda.

ACUTENESS, n. تیزی *tezī*, ذهن *zahn*,
تیز فهمی *tez fahmī*, تیز فکری *tez fahmī*.

ADAGE, n. مثل *misal*, مقوله *makūla*,
قول *kawl*.

ADAMANT, n. (a name given to the
diamond and other substances of ex-
treme hardness) الماس *almās*, سامور
sāmūr.—(loadstone) آهن کش *āhan*
kash.

ADAMANTINE, a. الماس *zu almās*,
سخت *sakht*.

ADAPT, vt. توفیق نسبت دادن *nisbat-d.*,
لایق شدن *lāyiq-sh.*, کردن *tofīk-k.*,
پیوستن *paiwastan*.

ADAPTED, a. منسوب *mansūb*, نسبت
مناسب *nisbat kardā shuda*, مناسب
munāsib. Adapted to a place, مناسب
مقام *munāsibi-makām*. [bat.

ADAPTABILITY, n. مناسبت *munāsib-*

ADAPTATION, n. ترتیب *tarītib*, نسبت
nisbat.

ADD, vt. زیاده کردن *afzūdān*,
افزودن *zīyāda-k.*, اضافه کردن *azdīyād-k.*,
میزان کردن *izāfa-k.* To add accounts,
جمعه ساختن *jumala-s.*, *mizān-k.*

ADDENDUM, n. ضمیمه *zamtmat*,
تتمت *tatimmat*.

ADDER, n. انعی *afat* (pl. انعی),
حنفیش *hinfish* or حنفش *hinfish*,
قصاص *kaskas*, *hinftsh*.

ADDICT, vt. مشغول شدن *mashghūl-sh.*
To be addicted to evil, بد کردار بودن
bad kerdār-b. To be addicted to wine,
باده پرست شدن *bāde parast-sh.*

ADDITION, n. افزایش *afzāyish*, اضافه
کردن *izāfa*, *azdīyād*. Addition (in
arithmetic) میزان *mizān*, جمله *jumla*.
اضافات *zamāyam*, ضمایم *muṣāyafāt*.

ADDITIONAL, a. زیاده *zīyāda*, مزید
maẓīd, زیاد *zāyad*, افزا کننده *afzā*
kunanda.

ADDLE, a. گنده *ganda*, خاکی *khākī*.

ADDLE, *vt.* گندیدن *gandidan.*

ADDRESS, *n.* (salutation) عرض *arz*,
التماس *iltimās*, سلام *salām* —(speech)
گفتار *guftār*, قول *kaul* (*pl.* اقوال). —
(dexterity) عقل *dhl*, قابلیت *kābīliyat*.
—(title) خطاب *khitāb*. —(manner of
speaking) طرز *tarz*, وجهه *waja*. —(peti-
tion) درخواست *darxwāst*, عرض *arz*.
Address of a letter سرنامه *sarnāma*.

ADDUCE, *vt.* اظهار کردن *izhār-k.*, ثابت
کردن *sābit-k.*

ADEPT, *n.* مرد پر معرفت *mard-i-pur-
madrifut*, استاد *us'ād*, علما *u'amā*.

ADEPT, *a.* کامل *kāmil*, ماهر *māhir*, حاکم
hāzik.

ADEQUATE, *a.* برابر *barābar*, یکسان
yakvān, مطابق *mūtābik*, موافق *muwā-
fik*. —(fully sufficient) بس *bas*, کافی
kāfi. To be adequate, کفایت کردن
kifāyat-k., وفا *wafā-k.*

ADEQUATELY, *ad.* (in proportion)
به اندازه *ba andāza*, برابرانه *barābarāna*.

ADHERE, *vi.* (to stick fast) چسبیدن
chaspidan, التصاق کردن *iltisāk-k.* —
(to become united) پیوسته شدن *pai-
wasta-sh.*, مواصلت شدن *mawāsilat-sh.*

ADHERENCE, *n.* چسبیدگی *chaspidugī*,
پیوستگی *paiwastagī*, مواصلت *mawā-
silat*, رفاقت *rifaqat*.

ADHERENT, *a.* پیوند *paiwand*, طرفدار
tarafdār, علاقه دار *tlāki-dār*.

ADHERENT, *n.* رفیق *rafik*, دستگیر
dastagīr.

ADHESION, *n.* vide ADHERENCE.

ADHESIVE, *a.* vide TENACIOUS.

ADIEU, *ad.* خدا حافظ *khudā hāfiz*,
والسلام *alwadd*, بدرود *padrūd*, والسلام
wassalām, سلام علیکم *salām-alyakum*.
To bid adieu, الوداع گفتن *alwidād*

guftan, الوداع کردن *todid-k.*, الوداع
widād-k.

ADIEU, *n.* سلام *salām*, وداع *widād*.

ADIPOSE, *a.* vide FATTY.

ADJACENCY, *n.* قرب *kurb*, نزدیکی
nazdīk.

ADJACENT, *a.* ملحق *mulhak*, متصل
muttasil, پیوسته *paiwasta*, نزدیک
nazdīk, پهلوئی *pahlūi*.

ADJECTIVE, *n.* صفات *sifat* (*pl.* صفات
sifāt), وصف *wusf* (اوصاف *awṣāf*). An
adjective with its noun, صفت موصوف
sifuti-musūf. Adjective of quantity,
اسم مقدار *ismi-miklār*. Adjective of
quality, اسم کیفیت *ismi-kūfiyat*.

ADJOIN, *vt.* (to join) پیوستن *paiwastan*,
اتصال کردن *ittisāl-k.*, اممال کردن
imhāl-k. *vi.* (to be in contact) متصل
شدن *muttasil-sh.*, پیوسته شدن
paiwasta-sh.

ADJOURN, *vt.* موقوف کردن *mokūf-k.*,
تا فردا انداختن *tākhīr-n.*, تاخیر نمودن
tā furdā andāhtan. To adjourn an
assembly, مجلس موقوف داشتن *majlis
marukūf-d.*

ADJOURNMENT, *n.* تاخیر *tākhīr*, دیر
دادن *imhāl*, تعطیل *tadtīl*.

ADJUDGE, *vt.* (to decree) حکم کردن
hukm-k., امر نمودن *amr-n.*

ADJUDICATE, *vt.* انفصال کردن *infisāl-
k.*, فتوی دادن *fatwa-d.*

ADJUDICATION, *n.* حکم *hukm*, فیصل
faisal.

ADJUDICATOR, *n.* فیصل کننده *faisal
kunanda*, حاکم *hākim*.

ADJUNCT, *a.* پیوند *paiwand*, اضافه
izāfe, الحاق *ilhāk*, اضافیت

ADJUNCTION, *n.* ملحق *alhak*, ملحق
mulhak.

ADJUNCTIVE, *a.* پیوسته *pairwasta*.

ADJURATION, *n.* سوگند *sogand*, قسم *kasm*.

ADJURE, *vt.* سوگند *kasm-d.* قسم دادن *sogand-d.*

ADJUST, *vt.* ترتیب *nazm-k.* نظم کردن *tartīb-n.*, بندوبست کردن *bando-bast-k.*, درست کردن *durust-k.*

ADJUSTED, *p. a.* درست کرده *durust-karda*, مرتب *murattab*, منظوم *man-zūm*, آراسته *ārāsta*, برابر *barābur*.

ADJUSTER, *n.* نظم کننده *nazm-kunanda*.

ADJUSTMENT, *n.* نظم *intizām*, انتظام *infisāl*, ترتیب *tartīb*, نظم *nazm*.

ADJUTANT, *n.* نقیب *nakīb*, میر *mīr*.

ADMINISTER, *vt.* حکم کردن (order) *hukm-k.*, فرمان فرمودن *farmūdan*.—(to conduct, as affairs) تدبیر نمودن *tadbīr-n.*.—(to govern) سیاست کردن *siyāsāt-k.*, حراست کردن *hirāsāt-k.* To administer justice, عدالت کردن *ādālat-k.*, داد دادن *dād-d.*, داوری کردن *dāwārī-k.* To administer an oath, سوگند دادن *sogand-d.* To administer physic, علاج *ilāj-d.*, چاره نمودن *chāra-n.* To administer as guardian, حفظ شدن *hifz-sh.*, حامی الذمار بودن *hāmīz zimār-b.* To administer as executor, وصی نمودن *wasī-n.*

ADMINISTRATION, *n.* (government) حکومت *hakumat*, حراست *hirāsāt*, سیاست *siyāsāt*.—(executorship) کاروصی *kāri-wasī*.—(distribution) توزیع *tawzī*.—(guardianship) حفظ *hifz*.

ADMINISTRATIVE, *a.* ملکی *mulki*.

ADMINISTRATOR, *n.* حاکم *hākīm*, فرمان روا *farmān-rawā*.—(guardian) حافظ *hāfiz*.—(executor) وصی *wasī*, fem. وصیه *wasīya*.—(a

minister of state) وزیر *wazīr*, وکیل *wakīlī-saltanat*.—(agent) گماشته *gumāshṭu*.

ADMINISTRATORSHIP, *n.* کاروصی *kāri-wasī*.

ADMINISTRATRIX, *n.* زن وصی *zani-wasī*, حافظه *hāfiza*.

ADMIRABLE, *a.* عجیب *djīb*, نادر *nādīr*, تعجب *toḥfa*, رعدنا *radnā*. Admirable abilities, عجب شعور *djab shaūr*.

ADMIRABLY, *ad.* عجیبانه *djībāna*, باعبرت *bā tibrat*.

ADMIRAL, *n.* امیرالبحر *amīrul bahr*, میر *mīrī-dākhkari-daryā*.

ADMIRATION, *n.* عجب *djab*, تعجب *tadjud*. Self-admiration, خود پرستی *khud parastī*, خود بینی *khud-bīnī*.

ADMIRE, *vt.* تعجب نمودن *tadjud-n.*, استغراب کردن *istighrāb-k.*.—(to prize highly) محبت نمودن *māhabbat-n.* مودت کردن *mu-waddat-k.*

ADMIRER, *n.* معجب *mutadajjīb*, عجب *djab-n.*, فریفته *furtifta*.—(lover) عاشق *āshīk*, محب *muhībb*.

ADMISSIBLE, *a.* لایق قبول *lāyaki-kabūl*, واجب الاجابت *wājib-ul-ijābat*, واجبی *wājībī*, منظور *manzūr*.

ADMISSION, *n.* (entrance) در آمد *dar āmad*, مدخل *dakhūl*, دخول *madkhal*.—(granting) رضا *razā*, اجابت *ijābat*, قبول *kabūl*, اقرار *ikrār*.

ADMIT, *vt.* (to grant entrance to) دخل اجازت *dakhūl-d.*, دخول دادن *dakhli ajāzat-k.*.—(to allow) اجابت نمودن *kabūl-k.*, قبول کردن *ijābat-n.*, پذیرفتن *pazīruftan*, اقرار کردن *ikrār-k.*

ADMITTANCE, *n.* پیشامد *pesh-āmad*. vide ADMISSION. —(into court or company) بار باءی *bār-yāl*

ADMIX; *vt.* vide MIX.

ADMIXTURE, *n.* vide MIXTURE.

ADMONISH, *vt.* (to counsel) نصیحت *nasthat*-k., پند دادن *pand*-d.
—(to reprove gently) تذبیه نمودن *tambth*-n.

ADMONISHER, *n.* پند دهنده *pand dehanda*, آگاه سازنده *āgāh-sāzanda*.

ADMONITION, *n.* (friendly advice) پند *pand*, نصیحت *nasthat*.—(gentle reproof) تذبیه *tambth*.

ADMONITOR, *n.* نصیحت دهنده *nasthat dahanda*, پند دهنده *pand dahanda*.

ADO, *n.* (bustle) شورشار *shor-shār*, شور شر *shor-shar*, شغب *shor-shaghab*.—(trouble) مشقت *mashakkat*.
With much ado, افتان و خیزان *uftān wa khizān*.

ADOLESCENCE, *n.* کودکی *kodakī*, جوانی *jawānī*, طفولیت *tafuliyat*, طفلی *tufti*.

ADOPT, *vt.* اختیار کردن *pasand*-k., اختیار کردن *ikhtiyār*-k. To adopt a son, بچای فرزند قبول نمودن *baḡāi farzand kabūl*-n., پسر تبانی کردن *tabannī*-k., پسر خوانده ساختن *pisari-khānda*-s.

ADOPTED, *a.* (as an opinion) اختیار *ikhtiyār-karda*, ملحق *mulhak*.
—(son) پسرخوانده بچای فرزند گرفته *mutabannā*.

ADOPTED (child), لطیف *lutfi*.

ADOPTED (a word), دخیل *dakhl*.

ADOPTED into use, مسنون *masnūn*.

ADOPTION, *n.* پسر خواندگی *pisari-khāndagī*, تبانی *tabannī*. A deed of adoption, شرط پسر خواندگی *sharti-pisari-khāndagī*.

ADORABLE, *a.* لایق پرستش *lāyaki-parastish*, واجب السجده *wājibus*

sajdat.—(lovely) دلپذیر *dilpazīr*, دلپسند *dilpasand*.

ADORATION, *n.* پرستش *bandagī*, پرستش *parastish*, عبادت *ibādat*, سجده *sajda*.
A place of adoration, عبادتگاه *ibādat-gāh*, پرستش خانه *parastish-khānu*, مسجد *masjid*.

ADORE, *vt.* پرستیدن *parastidan*, سجده کردن *parastish*-k., *sajdu*-k.

ADORED, *a.* معبود *masjūd*, معبود *madbūd*.

ADORER, *n.* (a worshipper) عابد *ābid*, زاهد *zāhīl*, پرستنده *parastanda*.—(a lover) عاشق *āshik*, معشوق *madshūkah*.

ADORN, *vt.* آرایش *ārāstan*, آرایش کردن *ārāyish*-k., پیراستن *pairāstan*, زیندن *zebidan*.

ADORNMENT, *n.* آرایش *ārāyish*, زینت *zīnat*, زیبایش *zebāyish*.

ADOWN, *prep.* vide DOWN.

ADRIFT, *a.* or *ad.* شناوری *shanāwari*, To be adrift, بالای آب رفتن *bālāi āb-r*.

ADROIT, *a.* تیز دست *tez dast*, فهم *tez fahm*.

ADROITNESS, *n.* تیز دستی *tez dastī*, چالاک دستی *chālāk dastī*.

ADRY, *a.* تشنه *tishnā*.

ADULATION, *n.* (flattery) ریشخند *reshkhund*, خوشامد *tamalluk*, چاپلوسی *khūshāmad*, چاپلوس *chāplūs*.

ADULATOR, *n.* خوشامد کننده *khūshāmad-kunanda*, ریشخند گر *reshkhand-gar*.

ADULATORY, *a.* صاحب لامانی *sāhibi-lāmānī*, اهل چاپلوس *ahli-chāplūs*, تملق گوینده *tamalluk-guyanda*.

ADULT, *a.* رسیده *rasīda*, بالغ شده

bāligh-shuda, کبیر *kabir*. An adult youth, بالغ جوان *jawāni bāligh*.

ADULT, *n.* vide ADULTNESS.

ADULTERANT, *n.* فسق سازنده *fisk-sā-zanda*.

ADULTERATE, *vt.* مغشوش کردن *maghshūsh-k.* تزویر آوردن *ālūdan*, تزیین کردن *tazwīr-k.*

ADULTERATION, *n.* آلودگی *ālūdagi*, لوس *los*, آلابش *ālāyish*, فساد *fusād*.

ADULTERER, *n.* زناکار *zanākār*, مرد *mardi fāsik*, زانی *zān*.

ADULTERESS, *n.* زن *zani*, زناکار *zanākār*, بدکار *zani badkār*, زوجۀ بدکار *rospī*, روسپی *zujar badkār*, زانیۀ *zāniyāh*.

ADULTERY, *n.* فسق و زناکاری *zanākārī*, بدکرداری *fisko fujūr*, *kirdārī*. To commit adultery, زناکاری *zanākārī-k.* باهرام رفتن *baharām-r.*

ADULTNESS, *n.* رسیدگی *rastidagi*, بالغی *bālighi*, بلوغت *balūghat*.

ADUMBRANT, vide SHADY.

ADUMBRATE, *vt.* سایه کردن *sāye-k.* (to sketch) رسم نمودن *rasm-n.*

ADUST, *a.* سوخته *sūkhṭa*.

ADVANCE, *vt.* (to bring forward) آوردن *pešh-ā.* (to raise to a higher rank) افزایش *afraštan*, ترقی نمودن *tarakkt-n.* (to supply beforehand) پیش دادن *pešh-d.* *v. i.* (to go forward) استمرار *pešh-r.* پیش رفتن *istimrār-s.* (to improve) انتفاع کردن *muntafī-sh*, *intifād-k.* بهتر گردیدن *behtar-g.* (to rise in rank) افزایش *afraštan*, To advance money, زر پیش دادن *zar pešh-d.* To advance before, (become superior) پیش دستی نمودن *pešh dastī-n.* شتاب کردن *ghalīb-sh.* (to accelerate)

زود ساختن *zūd-s.* To advance in argument, رای دادن *rāi-d.*, ظن کردن *zann-k.* To advance in years, سال خوردن *sāl-kh.*, سال دیدن *sāl-d.*, مکاهلت نمودن *mukāhalat-n.*

ADVANCE, *n.* (of money) پیشگی *pešhgī*, ترقی *tarakkt*.

ADVANCEMENT, *n.* استحکام *istihkām*, (increase) زیاده *ziyāde.*—(profit) فایده *fāyidah*, سود *sūd*, منفعت *manfidt*.

ADVANCED, (promoted) برداشته *bar-dāshṭa*, افزایش *afrašṭa.*—(prominent) ناشع *nāshī*, کابیس *kābis*. Advanced in years, سالخورده *sāl khurda*. The advanced guard, پیش لشکر *pešh lashkar*, پیش رو *pešh rau*. Money advanced for merchandise, &c. سلف *salaf*.

ADVANTAGE, *n.* (profit) نفع *naḥf*, فایده *fāidah*, منفعت *manfidt* (*pl.* منافع), سود *sūd*, انتفاع *intifād.*—(superiority) ظرف *zafur*, بزرگی *buzurgī*, استلا *istidlā*,—(opportunity) دست *dast-yāft*, فرصت *fursat*. The advantages and disadvantages of any affair, نیشیب فراز *nishīb-furāz*.

ADVANTAGE, *vt.* فایده کردن *fāyade-k.* نوا دادن *nawā-d.* To reap an advantage, بدست آوردن *badast-ā.*, اندوختن *andūkhtan*. To have the advantage, ظرف گرفتن *zafar-g.* دست *dast-y.*

ADVANTAGEOUS, سودمند *sūdmand*, مفید *muḥīd*, نافع *nāḥf*. To be advantageous, سودمند شدن *sūdmand-sh.*, شایستن *shāyistan*, مفید شدن *muḥīd-sh.*

ADVANTAGEOUSLY, *ad.* مفیدانه *muḥīdāna*, با فایده *bā fāyedah*.

ADVENT, *n.* (the coming of Christ) مولود حضرت مسیح مقدم *manlūdḥ hazrat masīh mukaddama*.

- ADVENTITIOUS, a.** (accidental) آمدانه *āmadāna*, عارضی *ārizi*.
- ADVENTURE, n.** (enterprise) واقع *wāqt*, ماجرا *nā-jarā*, اجترآ *ijtirā*.—(accident) حادث *hādisa*.—(trade). تجارت *tijārat*.
- ADVENTURE, vt.** اجترآ نمودن *ijtirā-n.*, تصدی ساختن *jisārat-k.*, tasaddī-s.
- ADVENTURER, n.** (a hero) غازی *ghāzi*, تاجر *pahalwān*.—(a merchant) تاجر *tājir*.—(one who adventures) اجترآ کننده *ijtirā-kunanda*.—(a vagabond) مسافر *aubāsh*.—(a traveller) musāfar.
- ADVENTUROUS, a.** جگردار *jigardār*, دلور *dilāwar* بی بایک *bī-bāk*.
- ADVENTUROUSLY, ad.** دلورانه *dilāwarāna*, باجان *bā-jān*.
- ADVERB, n.** ظرف *zarf* (pl. ظروف).—(of place) ظرف مکان *makān*.—(of time) ظرف زمان *zamān*.—(of number) ظرف عدد *adad*.—(of interrogation) ظرف استفهام *istifhām*.—(of manner) ظرف طرز *tarah*.—(of negation) حرف نفی *nafi*.—(of affirmation) حرف قبول *kabūl*.
- ADVERBIALY, ad.** ظرفانه *zarfāne*.
- ADVERSARY, n.** دشمن *dushman*, حریف *harif*, اعدا *ādū* (pl. اعداء), بدخواه *khūsm* (pl. خصما), خصم *bad khāh*, مدعی *muddat*. A mortal adversary, دشمن کینه خوار *dushmani-kīna khāh*. To be an adversary, اظهار خصومت کردن *izhār-i khusūmat-k.* To cite adversaries before a judge, اخصار خصما کردن *ihzār-i khusamā-k.*
- ADVERSE, a.** مخالفت *mukhālif*, ناموافق *nāmāwāfik*, مغایر *mughāyir*. **ADVERSE**
- accidents, نواب *nawāyib*, نوازل *nawāzil*. Adverse fortune, ساعت سیاه *sādtun sawād*, سیاه *siyāh bakht*.
- ADVERSELY, ad.** مخالفانه *mukhālifāne*, ناسازگارانه *nā sās kārāne*.
- ADVERSITY, n.** بد بختی *bad bakhtī*, مخالفت *mukhālifat*, بد طالع *bad tālī*, بلا *balā*, نکت *nakbat*, آسیب *āsib*, تباهی *tabāhī*.
- ADVERT, vi.** فکر نمودن *āgāh-sh.*, آگاه شدن *fikr-n.*, نیکو داشتن *neku-d*.
- ADVERTENCE, n.** آگاهی *āgāhī*, غور *ghūr*.
- ADVERTENT, a.** فکرمند *fikr mand*.
- ADVERTISE, vt. or i.** خبر دادن *khabar-d.*, اعلام نمودن *ishtihār-k.*, اظهار کردن *izhār-k.*
- ADVERTISEMENT, n.** (information) (اخبار and اخبار), خبر *khabar*, (pl. اخبار), اعلام *ailām*.—(written notice) اظهار نامه *ishtihār-nāma*.
- ADVERTISER, n.** اظهار کننده *ishtihār-kunanda*, مشتری *mushkahir*, مخبر *mukhabbir*.
- ADVICE, n.** (counsel) پند *pand*, نصیحت *nasihat*, مصلحت *maslihat*, صلح *sulh*, رای *rāi*, تدبیر *tadbīr*, مشورت *masah-wirat*. Bad advice, بد رای *badrāi*, فاسد رای *rāi fāsīd*. Agreeable advice, پند دلپسند *pandi dilpasand*, نصیحت دلپذیر *nasihati dilpazīr*. To give advice, پند گفتن *pand-g.*, رای دادن *rāi-d.*.—(intelligence, information) خبر *muzhda*, بشارت *bashārat*, خبر *khabar*.
- ADVISABLE, a** لایق *lāyak*, واجب *wājib*, معقول *mākūl*.
- ADVISABLENESS, n.** مناسبت *munāsibat*, صلاح *salāh*.

- ADVISE, vt.** نصیحت کردن *nasihāt-k.*, مشورت دادن *pand-n.*, *mashwirat-d.*—(to send intelligence,) اطلاع کردن *italā-k.* پیام فرستادن *payām-f*
- ADVISED, p. a.** نصیحت کرده شده *nasihat-karda-shuda*, خبردار *khubar-dār* — To be advised, شدن خبردار *pindār-sh.* To be informed, خبردار شدن *khbardār-sh.*—(prudent) صاحب عقلمند *sāhibi taqlīd*, دل آگاه *dil āgāh.*
- ADVISEDNESS, n.** عقلمندی *aklmandī*, تدبیر *tadbīr.*
- ADVISER, n.** پند دهنده *pand dahanda*, مشورت کننده *nashat kunanda*, ناصیحه دهنده *mashwirat dahanda*, ناصیحه صالح کار *salāh-kār.*
- ADVOCATE, vt.** طرف گرفتن *taraf-g.*
- ADVOCATE, n.** وکیل الدعوا *wakīl*, وکیل مدافع *wakīlud dadwā*, مباشر *mubāshir.*
- ADVOCATION, n.** حججت *hujjat*, عذر *ʿuzr.*
- ADZE, n.** تیشه *tisha.*
- AERIAL, a.** هوائی *hawāʾi*, هوادار *hawādār*—(high) بلند *buland.*
- AEROLOGY, n.** (science of the air) علم هوا *ʿilmī-hawā.*
- AEROMANCY, n.** عیاف روزگار *ayāfi-rozgār.*
- AEROMETRY, n.** قیاس هوا *kiyāsi hawā.*
- ÆTHIOPIA, n. p.** حبش *habash*, ملکت حبش *mulki habash.*
- ÆTHIOPIAN, n.** حبشی *habashī*, نگی *sangī.*
- AFAR, ad.** بعید *batd*, دور *dūr*, باری *barī.*
- AFFABILITY, n.** لطافت *lutf*, ملایمت *mulāyimat*, مروت *murūʾat.*
- AFFABLE, a.** ملایم *mulāyīm*, متواضع *mutawāʿiz*, مروت صاحب *sāhibi murūʾat.*
- AFFABLY, ad.** ملایمت *bā mulāyimat*, با سخنی شیرین *bā sakhuni-shirīn*, با لطف *bā lutf.*
- AFFAIR, n.** امر *amr* (pl. امور *kār*), کار *kār*, حاجت *hājat* (pl. اعمال *ʿamal*), معامله *muʿāmala* (pl. حاجات *hājāt*).
- AFFECT, vt.** (to produce an effect) تقلید کردن *usar-k.*—(to feign) تقلید نمودن *taqlīd-k.* صورت *sūrat-n.* To affect with grief, رنجیده کردن *ranjīda-k.*, زحمت دادن *zahmat-d.* To affect with joy, فرح آوردن *farah-ā.* شادی *shādī*, شیوه دادن *shūʿlī-d.* To affect disdain, باختن *shewa-b.*
- AFFECTATION, n.** تقلید ناپسند *taqlīdi nāpasand*, مکر *makr*, حیله *hila.*
- AFFECTED, a.** (tenderly moved) عطوفت *ʿatufat* کرده شده *ʿatufatī-karda-shuda*—(vexed) مستغنی *mustaghni* رنجیده *ranjīda*—(grieved) ملول *malūl*, مغمو *maghmūm.*
- AFFECTEDLY, ad.** با استغنا *bā istiḡhnā.*
- AFFECTEDNESS, n.** vide AFFECTATION.
- AFFECTING, a.** دلآزار *dilāzār.*
- AFFECTION, n.** عشق *tshk*, دوستی *dostī*, محبت *mahabbat*. Paternal affection, عشق پدری *ʿatufatī pidarī*. Mutual affection, محبت مشارکت *mahabbati-mushārikat.*
- AFFECTIONATE, a.** مهربان *mīhrbān*, صاحب محبت *sāhibi mahabbat*, شفیق *shafīq*, مشفق *mushfīq.*
- AFFECTIONATELY, ad.** با عشق *bā tshk*, مودتانه *muʾwadattāne.*
- AFFECTIONED, a.** vide Affected.
- AFFECTIVE, a.** vide Affecting.

AFFIANCE, n. عقد عروسی *dkdi drūst*,
 عقد نکاح *madkidi nikāh*.—(confidence)
 اعتماد *attikād*, اعتقاد *gttimād*.

AFFIANCE, vt. (to betroth) عقد نکاح کردن
dkdi nikāh-k., املات ساختن *imlāk-k.*
 —(to give confidence) اعتماد دادن
ttimād-d.

AFFIDAVIT, n. سوگند *sogand*, قسم
 کاسم *kasam*, زبان بندی *zabānbandi*.

AFFILIATE, vt. صحبتی کردن *sohbat-k.*
 در صحبت آمیختن *dar sohbat-ā.*

AFFINITY, n. مناسبت *munāsibat*,
 مصاهرت *musāharat*, علاقه *dlāka*, عقد
dkd, نسبت *nisbat*.

AFFIRM, vt. تحقیقی کردن *tahkik-k.*,
 راست گفتن *tadrif-k.*, تعریف کردن
rāst-goflan.

AFFIRMABLE, a. قابل اقرار *kābili-
 ikrār*, تعریف لایق *lāyaki-tadrif*.

AFFIRMAN, n. اقرار کننده *ikrār-k.*

AFFIRMATION, n. اثبات *isbāt*, اقرار
ikrār, تعریف *tadrif*.

AFFIRMATIVE, a. تعریفی *ikrārī*, اقراری
tadrifī.—(particle) حرف اثبات *harfi-isbāt*,
 حرف ایجاب *harfi-aijāb*.
 An affirmative proposition, موجب
mujibat.

AFFIRMATIVE, n. مثبت *musbit*.

AFFIRMATIVELY, ad. اقرارانه *ikrār-
 āna*.

AFFIX, vt. (connect) پیوستن *paiwastan*.
 —(fasten) مستحکم کردن *mustahkim-k.*,
 قایم کردن *mulsak-k.*, ملصق کردن
kāyam-k.,—(to add at the close) متصل
 کردن *muttasil-k.*

AFFIX, n. (particle) متصل *muttasila*.

AFFIXED, p. a. پیوسته *paiwasta*, ملصق
mulsak.

AFFLICT, v. t. (to give pain) غم دادن
gham-dādan, رنجاندن *ranjīdan*, الم

alam-sā., زحمت دادن *zahmat-d.*—(to
 cause distress) جفا نمودن *jafā-n.*
 آزدن *azūrdan*.

AFFLICTED, a. غمناک *ghamnāk*,
 مظلوم *maslūm*, ستم کش *sitam-kash*,
 مغرم *maghmūm*, پرمال *pur-malāl*.
 Afflicted lovers, عشاق رنجور *ushshāki-
 ranjūr*. To be afflicted, غم خوردن
gham-khordan, غمناک گردیدن *gham-
 nāk-g.*

AFFLICTER, n. غم دهنده *gham dehandā.*

AFFLICTION, n. اندوه *andūh*, دلگیری
dilgiri, رنج *ranj*, درد *dard*, غم *gham*,
 شکسته خاطر *shikasta-
 khātir*, درماندگی *dar māndagi*.

AFFLICTIVE, a. vide PAINFUL.

AFFLUENCE, n. دولت *daulat*, غنا
ghanā, تونگری *tawangari*, غنیمت
ghanimat, مال *māl* (pl. اموال).

AFFLUENT, a. (wealthy) تونگر *tawangar*,
 دولتمند *daulatmand*, غنی *ghanī*.—
 (abundant) وافر *wāfar*, فراوان *farāwān*,
 کثیر *kasir*.

AFFLUENT, n. (flowing) جاری *jāri*,
 روان *rawān*.

AFFORD, vt. (to yield) پیداکردن *paidā-k.*
 بخشیدن *dādan*.—(give or confer)
 بakhshidan. —(to expend) خرج کردن
kharch-k.

AFFRANCHISE, vt. فرج دادن *farj-d.*

AFFRAY, n. هجوم *hujūm*.

AFFRAY, vt. هراس کردن *hirās-k.*

AFFRIGHT, vt. ترسانیدن *tarsānīdan*,
 تهدید آوردن *hirās-k.*,
tahdīd-ā.

AFFRIGHT, n. هول *haul*, ترس *tars*,
 هیبت *haibat*, بیم *bim*, خوف *khauf*.

AFFRONT, vt. بی عزتی کردن *bi-tzzati-
 k.*, دایل *malāmat-k.*, ملامت کردن
zālil-n.

AFFRONT, n. ملامت *malā-mat*, دشنام *dushnām*, طعن *tadna*, حقارت *hikārat*.

AFFUSE, vt. ریختن *rikhtan*.

AFIELD, ad. در میدان *dar-maīdān*.

AFIRE, a. or ad. بر آتش *bar ātish*.

AFLOAT, ad. سبّاح *sabbāh*.

AFOOT, ad. پیاده *payāda*, مشی *mashī*.

To go afoot, رفتن پیاده *payāda-r*.

To set on foot, پیش نهاد کردن *peš nihād-k*, برپا کردن *barpā-k*.

AFORE, ad. پیش *pešh*, قبل *kabl*.

AFOREGOING, a. vide PREVIOUS.

AFOREHAND, ad. حاضر *hāzir*.

AFOREMENTIOND, ad. مذکور *mazkūr*, مشارالیه *mushār-ilayhi*, مذكور *mazbūr*.

AFORETHOUGHT, a. پیش اندیش *pešh andīsha*.

AFORETIME, ad. سابق *sābīk*.

AFRAID, a. ترسان *tarsān*, سهمگین *sahm-gīn*, خوف ناک *khaufnāk*, زعیق *zaiq*.

AFRESH, ad. باز *bāz*, از نو *az nau*, از سر *az sari nau*.

AFRONT, ad. در پیش *dar pešh*.

AFT, ad. or a. vide ASTERN.

AFTER, pr. ad. (behind) پس *pas*, عقب *akub*.—(later in time) بعد *badd*, من بعد *mim badd*.—(in pursuit of) *dar pai*, از پی *az pai*.—After all, آخرش *ākhirash*. After this, *minilān*. من الآن—بعد از این—پس از این. After that, آن—پس از آن. After which, *mim badd mā*. After which, *gibba mā*. غیب ما—بعد از آنکه. *hech mim badd*. هیچ من بعد. The day after tomorrow, پس فردا. The day after today, بعد الیوم—پس از این روز. *baddul yawm*. After the first day, *min awwal yawm*. من اول یوم.

After many days, بعد روز نخست

—After compli-ments, پس از بسیار روز بعد السلام *badidas salām*.

After consulting المشورة *baddal mashīwarat*. After death, پس از وفات *baddal mawt*.

To come after, بعد الموت *baddal mawt*.

One after another, در پس آمدن

—Before and after, پی در پی — پس از پس

—Coming after, خلف *khulf*.

Coming after it happens, بعد الوقوع *baddal wukū*.

To do after (imitate) اقتدا کردن *iktidā-k*.

After all, عاقبت *ākibat*, آخرًا *ākhiran*.

آخر الامر *ākhiral amr*.

AFTER-BIRTH, n. مشیمت *mashīmat*, سلا *salā*.

AFTERNOON, n. وقت سه پاس *wakti sei pas*, بعد الظهر *baddaz zuhūr*, دشم *dishum*.

AFTER-THOUGHT, n. فکر کاهل *fikri kāhil*, تامل بعد از کار *tamimul badd az kār*.

AFTER-TIME, n. زمان آخر *zamān ākhir*.

AFTERWARDS, ad. بعد از آن *pas bdd az ān*, من بعد *mim badd*.

AGAIN, ad. (another time) بار دیگر *bāri digar*, دیگر بار *digar bār*.—(back) *wāpas*.

As much again, باز *bāz* واپس *wāpas*.

Again and again, مضاعف *do chand*, *muzādf*.

تکرار تکرار *takrār*, *ba takrār*.

AGAINST, prep. (contrary) خلاف *khilāf*, ضد *zidd*.

مخالف *mukhālīf*.—(abreast of) *dla*.

To go against, مقابل *mukābala-r*.

To come against, مخالفت آمدن *mukhālīfat-ā*.

Over against, مقابل *mukābīl*.

Against one's will, بالضرورت *biz zarūrat*.

AGAPE, ad. متعجب *mutadajjib*.

AGARIC, *n.* اغاریقون *aghārīkūn*.

AGE, *n.* عمر *ūmr*, سال *sāla*.—(period of life) سن *sgnn*, دهر *dahr*. The infant age, طفلیت *tifliyat*. The stripling age, بلوغت *balūghat*. The youthful age, شباب *shabāb*, جوانی *jawānī*. Advanced in age, سالدار *sāldār*, زاد *zād*, *ba zād bar āma* la. Old age, پیری *pirī*, شيوخیت *shuyukhiyat*. Decrepid age, فرتوتی *fartūtī*. From youth to age, من شب الی دب *mish shubba ila' dubba*. Of the same age, هم سال *hamsāle*, همزاد *hamzād*.—(whole duration of a being) زمان *zamān*, روزگار *rozgār*.—(a period of time in history) عهد *ahd*.—Ages (duration of life) سالها *sālha*, زمانها *sālyān*.—(times) زمانها *zamānhā*, آباد *ābād* (pl. of ابد). After ages, آخر بات *ābāzi ākhiriyyāt*. Through all ages, ابدالاباد *abadal ābād*. In no age (never), دهرالداهرین *dahrad dāhīrīn*.

AGED, *a.* سالدیده *sāl-dīda*, سالدار *sāldār*, پیر *pīr*, کنسر *kansar*.

AGEDLY, *ad.* قدسرا *pīrāne*, قدسرا *kansarān*.

AGENCY, *n.* کردار *kirdār*, کار *kār*, عمل *amal*, فعل *fā'il*.—(acting for another) گماشتگی *gumāshtagī*, وکیل *wakīlī*, کارگذار *kārguzārī*.

AGENT, *n.* گماشت *gumāshta*, کارگذار *kārguzār*, عامل *āmīl*, فاعل *fā'il*.

AGGLOMERATE, *vt.* or *vi.* گروه ساختن *giroha-s*.

AGGLUTINATE, *vt.* دوستیدن *dosīdan*.

AGGRANDIZE, *vt.* افراختن *afrahktan*, اشراف کردن *buzurg-k*, بزرگ کردن *ashraf-k*.

AGGRANDIZEMENT, *n.* بزرگی *buzur-gī*, عظمت *āzmat*, ترقی *tarakki*.

AGGRAVATE, *vt.* (to make worse) بدتر کردن *badtar-k*, (to exaggerate) زیاده کردن *ziyāde-k*.

AGGRAVATION, *n.* ثقلت *saklat*, بهت *bahz*.

AGGREGATE, *vt.* ضم کردن *zamm-k*, الساق نمودن *ilsāk-n*.

AGGREGATE, *a.* مجموع *majmū*, ضمیم *zamt*, الساق *ilsāk*.

AGGREGATION, *n.* مجموعهت *majmūdī*, جمعیت *zamīmat*, فراهم آوردگی *farāham awārdagi*.

AGGRESSION, *n.* هجوم *hujūm*, حمل *hamla*, پیش دستی *peshdastī*.

AGGRESSOR, *n.* هجوم کننده *hujūm kunanda*, تقصیروار *taksīrwār*.

AGGRIEVE, *vt.* vide VEX.

AGHAST, *a.* or *ad.* حیرت زده *hairat-zada*, شهم *shahm*.

AGILE, *a.* چالاک *chālāk*, چست *chust*, عاجل *ājil*, شتاب *shitāb*, جلد *jald*.

AGILITY, *n.* جلدی *jaldī*, شتابی *shitābī*, چالاک *chālākī*.

AGITATE, *vt.* حرکت دادن *harakat-d*, جنبانیدن *iztirāb-k*, جنبانیدن *jumbānīdan*.

AGITATION, *n.* حرکت *harakat*, جنبش *jumbish*, جولان *jaulān*.—(perturbation) آشفتگی *āshuftagī*, اضطراب *iztirāb*.—(deliberation) مشاورت *mashāwarat*, تدبیر *tadbīr*, فکر *fīkr*.

AGITATOR, *n.* جولان کننده *jaulān kunanda*.

AGNAIL, *n.* (a whitlow) داحس *dāhis*.

AGNATION, *n.* پدری *pidarī*.

AGO, *ad.* or *a.* (past) گذشته *guzashta*, ماضی *māzī*. Long ago, من قبل *min kabl*, تول زمان *tūl-zamān*.

AGOG, *ā'or ad.* To set agog استقصا تیز *istiksā tez-k.*

AGOING, *ppr.* در حرکت *dar harakat,* روان *rawān.*

AGONIST, *n.* پهلوان *pehalwān.*

AGONIZE, *vi.* رنجیدن *ranjidan,* درد *dard-k.,* در حال نزع شدن *dar hālī-nazd-sh.*

AGONY, *n.* رنج *ranj,* درد *dard,* حال نزع *hālī-nazd.* The agony of death, *wakti jān-sipurdan.* To be in the agony of death, جان کندن *jān-k.,* جان نزع شدن *jān nazd-sh.*

AGRARIAN, *a.* مزرعوي *mazra'at,* صحراوي *sahrā'i.*

AGREE, *vi.* راضي شدن *rāzi-sh.,* قبول کردن *kabūl-k.,* اجابت کردن *ijābat-k.,* (to come to terms) شرط بستن *shart-b.,* متفق شدن *iktār-k.,* اقرار کردن *iktār-k.,* تسليم نمودن *taslim-n.,* بلي گفتن *balī-g.*

AGREEABLE, *a.* پسندیده *muwāfīk,* موافق *pasandīda,* شایسته *shāyasta,* لایق *lāyak.* منظور پذیره *pazīrā,* برابر *barābar,* مرغوب *marghūb,* مقبول *makbūl.* Agreeable to friends, باران پسند *yārān pasand.* Agreeable to the heart, دلپسند *dil pasand.* Agreeable to the great, پسندیده کبار *pasandīdai kubār.* Of agreeable manners, پسندیده خصال *pasandīdai khisāl.* To be agreeable, پسندیده شدن *pasandīda-sh.* To be agreeable (suited to) مناسب شدن *munāsib-sh.* To render agreeable, پسندیده کردن *pasandīda-k.*

AGREEABLENESS, *n.* لطافت *latāfat,* خوبی *khūbi,* نفاست *nafāsat.*

AGREEABLY, *ad.* بموجب *ba mūjab,*

بر حکم مطابق *lāyakāna,* بر حکم *mutābik,* موافقت *ba muwāfikat,* حسب *hasb.*

AGREED, *a.* قبول *kabūl,* مسلم *musallam,* هم آواز *ham āwāz,* کار ساز *kār sāz.*

AGREEMENT, *n.* موافقت (concord) *muwāfikat,* مشابہت *musahābihat.* — اتحاد *ittihād,* اتفاق *ittifāk* (harmony) — اقرار *kaul,* قول *shart* (compact) شرط — قرارنامه *karār-nāme,* عهد *dhd.* — (in writing) قبالة *kabāla.*

AGRICULTURE, *n.* زراعت *zarādt,* کشتکاری *kishikārī,* مزارعت *mazāridt,* فلاحت *falāhat.* A treatise on agriculture, فلاحت نامه *falāhat-nāme,*

AGRICULTURIST, *n.* دهقانی (farmer) *dehkhānī,* قابل کشتکاری *kābūt-kishikārī.*

AGRIMONY, *n.* غنایت (a plant) *ghāfat,* غنات *ghāfis.*

AGROUND, *ad.* در زمین *bar zamīn.* — (stranded) ممنوع *mamnūd.*

AGUE, *n.* تب لرزه *tapi-larza,* تب *tapi naubat.*

AH, *interj.* آه *āh,* وای *wāi,* درینا *dari-ghā,* ای *ai,* ای *ayā.*

AHEAD, *ad.* پیش (farther advanced) *pesh,* قبل *kabl,* رنده *ravanda.*

AID, *vt.* مدد کردن *yāri-k.,* یاری کردن *madad-k.,* نصرت *yārīdan,* یاری دادن *nusrat-d.*

AID, *n.* دست یاری *yāri,* مدد *madad,* مددگاری *madadgārī,* امداد *imdad,* معاونت *muāwinat,* نصرت *nusrat,* استعانت *istiānat.* By the divine aid, بنصرت اله *ba-nusrati-allāh,* بعون اله *ba-auni-allāh,* ربانی *ba-nusri rabbānī.*

AID-DE-CAMP, n. مصاحب *musāhib*.

AIDER, n. باری دهنده *yārt, dehanda*,
نصرت کننده *nusrat-kunanda*.

AIDLESS, a. بی یاری *vide HELPLESS*.

AIL, vt. درد کردن *dard-k.*, رنجیدن
ranjidan, مصیبت نمودن *musibat-n.*

آزار ساختن *āzār-s.*, ملول شدن *malūl-sh.*

AIL, n. درد *dard*, رنج *ranj*, زحمت
zihmat.

AILING, a. خسته *khasta*, مریض *mariz*,
ز *z* *zihmat zada*.

AILMENT, n. الم *alam*, غم *ghum*,
تنگدلی *tang dili*, اندوه *andūh*.

AIM, vi, vt. نیت کردن *nayiyat-k.*, قصد
کردن *kasd-k.*, شست کردن *shast-k.*

AIM, n. عزیمت *mūrād*, مراد *mūrād*, آرزو
ārzū, *dzimat*.—(mark) شست *shast*, هدف
kadaf, نشانه *nishāna*, آماج *āmāj*.

AIR, n. هوا *hawā* (pl. اهویه *ahwiyat*),
باد *bād*.—(a tune) نوا *nawā*, نغمه
naghmat. *Airs*, النغمات *alghān*,
نغمات *naghmat*, انغانی *aghānī*,
لن ترانی *lantarānī*.—(peculiar look)
روی *ruī*, سیما *simā*.

AIR, vt. (to expose to the air), هوا نهادن
ba hawā-n.—(expose to the sun) تشمیس
نمودن *tashmīs-n.*—(to dry before
the fire) پیش آتش تعریض کردن
peshi ātish tadriz-k. To take the air,
سیر کردن *sair-k.*, تفرج کردن *tafarruj-*
k. To take the air (to be published)
اظهار شدن *āshkāra-sh.*, آشکاره شدن
izhār-sh.

AIR-BUILT, a. خیالی *khayālī*.

AIR-HOLE, n. منفس *manfas*.

AIRINESS, n. هواداری *hawādārī*.—(of
a place) لطافت *latāfat*.—(of a person)
شوخی *shokhī*, سیوه *shiwa*.

AIRING, n. تفرج *tafarruj*, سیر *sair*.

AIRY, a. هوادار *hawādār*, هوایی
hawāī.—(gay) لطیف *lātif*.

AKIN, a. دار رشتہ *rishta dār*, مشابه
mushābih.

ALABASTER, n. مرمر سفید *marmarī-*
sufed.

ALACK, interj. هیات *hāyḥāt*. Alack-a-
day, هیات هیات *hayḥāt hayḥāt*.

ALACRITY, n. شوق *shauk*, نشاط *nishāt*

ALARM, n. (fright) باک *bāk*, خوف
khauf, آشفتگی *āshuftagī*—(call to
arms) جنگ *jang*, حربی *harbī*.

ALARM, vt. (to call to arms) حربی صدا
کردن *harbī-sadā-k.*—(to disturb)
شوریده کردن *tarsānidan*, ترسانیدن
shorīda-k.—(to rouse) انگیزتن
angikhtan, تذبذبه کردن *tambḥ-k.*

ALARMING, ppr. تذبذبه کنای *tambḥ*
kunān, هراس ساز *hirās-sāz*.

ALAS! interj. آه *āh*, دروغ *darigh*,
دروغ *darighā*, درد *dardā*.

ALBEIT, conj. or ad. اگرچه *agarche*,
هرچند *ham chunīn*.

ALBUGO, n. بیاض العین *bayāzul din*.

ALCAIDE, n. (governor) القايد *alkaid*.

ALCAIRO, n. (capital of Egypt) القاهرة
al kāhira.

ALCHEMIST, n. کیمیاگر *kimiyāgar*,
اهل کیمیا *ahli kimiyā*.

ALCHEMY, n. الکیمیا *alkimiyā*, علم
کیمیا *ilmi-kimiyā*, سیمیا *simiyā*,
kimiyā wa simiyā.

ALCOHOL, n. کحل *kuhl*.

ALCORAN, n. القرآن *alqorān*.

ALCOVE, n. کعبه *kubba*, طاق *tāk*.

ALE, n. بوزه *boza*.

ALE-HOUSE, n. شراب خانه *sharāb*
khana, بوزه خانه *boza-khāna*.

ALEMBIC, n. انبیک *ambik*, انبیک *ambik*.

ALEPPO, *n. p.* حلب *halab*.

ALERT, *a.* هوشیار *hoshyār*. کار گذار *lār guzār*, بیدار *bedār*, چالاک *chālāk*, چست *chust*.

ALERTLY, *ad.* با چالاکي *ba chālākī*, *bā chālākī*.

ALERTNESS, *n.* بیداري *bedārī*, چالاکي *chālākī*.

ALEXANDER, *n. p.* سکندر *sikandar*, اسکندر *iskanlar*. Alexander of Macedonia, رومي اسکندر *rūmī*, یوناني اسکندر *ūnānī*.

ALEXANDRIA, *n. p.* (in Egypt) اسکندريه *iskān lariya*.

ALGEBRA, *n.* الجبر *aljabr*—الجبر والاعقاب.

ALGEBRAICAL, *a.* اهل الجبر *ahli-ʿaljabr*.

ALIAS, *ad.* (otherwise) ورنه *varna*, لا *illā*. *n.* (a second writ) عرف *arf*.

ALIBI, *n.* دیگر جا *dīgar jā*.

ALIEN, *n.* بیگانه *bigāne*, اجنبی *ajnabī*, غریب *gharīb*.

ALIENATE, *vt.* (property) حواله دیگر کردن *hawāla dīgar-k* از تصرف خود برون دادن *az tāsarrufi khud berūn-d*. To alienate the mind, از خاطر راندن *az khālir rāndan*, تاذفر نمودن *tanaffur-n*.

ALIENATION, *n.* مفارقت *mufārikat*—حواله *hawāla*, تنفر *tanaffur*.

ALIGHT, *vi.* پایین فرود آمدن *farūd-ā*, پایی *pāyin-ā*, نازل نمودن *nasūl-n*. To alight from a horse, پیاده شدن *piyāde-sh*, از سوار نازل آمدن *az sawār nāzil-ā*.

ALIKE, *a.* برابر *barābar*, یکسان *yaksān*, مثل *misl*.

ALIKE, *ad.* نظیر *mumāsīl*, مماثل *nazīr*.

ALIMENT, *n.* خوردني *khōrāk*, خوراک *khurdanī*, قوت *kūt*. Without aliment (destitute) بی نوا *bī-nawā*.

ALIMENTARY, *a.* اهل طعام *ahli-taām*, ماکولي *makūlī*.

ALIMONY, *n.* وجه کفاف *waja-kafāf*.

ALIVE, *a.* (having life) زنده *zinde*, حي *hai*. (cheerful) شاد *shād*, خرم *khurram*. Keeping alive, زنده دار *zinde-dār*. Making alive, زنده ساز *zinde-sāz*.

ALKALI, *n.* حرز *hurz* or *huruz*, اشنان *ushnān* or *ishnān*.

ALKALINE, *a.* ذو حرز *zu hurz*, اهل اشنان *ahl ushnān*.

ALL, *a.* همه *hama*, تمام *tamām*, کلي *kullī*, جميع *jamīd*, جملة *jumla*. All men, هرکس (every one) *har kas*, مردمان *har kas*, کل احد *kullu ahadīn*. All kinds, همه جنس *har kas*. All things *har kas*.—From all these, جملة ايايں *jumla*.—Destitute of all, بیکس *bī kas*. Complete in all, مکمل *mukammal*. All together, جميعا *jamīdān*. In all, among all, همه *filjumla*. All at once, یک بارگي *yak bārgī*, واحد *wāhidatan*. All along, دایمانه *dāyamāne*, علي الدوام *hamīsha*, هميشه *dladdawām*. At all times, در همه *dladdawām*. On all sides, هر زمان - وقت *har jāniba*. At all events, هرايذه *harāyina*. By all means, هر صورت *ba har sūrat*.

ALLAY, *vt.* (to pacify) ساکن کردن *sākin-k*, آرام *takhfīf-d*, تخفیف دادن *ārām-d*.

ALLEGATION, *n.* تذریر *takrīr*, ایراد *irād*, قول *kawl*, دعوي *dadwī*.

ALLEGE, *vt.* تذریر *irād-k*, ایراد کردن *takrīr-n*, حجت نمودن *hujjat-k*.

ALLEGEABLE, *n.* واجب التذریر *wājib-ultakrīr*, لایق ایراد *lāyaki irād*.

ALLEGIANCE, *n.* فرمان برداري *farmān-bardārī*, وفاداري *wafādārī*, استقامت *istikāmat*.

- ALLEGORICAL, *a.* مجازی *majāzī*, متشابه *mutashābih*, مرادی *murādī*.
- ALLEGORIZE, *vt.* تمثیل کردن *tamsīl-k.*, مجاز نمودن *majāz-n.*
- ALLEGORY, *n.* تمثیل *tamsīl*, کنایه *kināyat*, معنی مجازی *madnī-majāzī*.
- ALLELUIAH, *n.* الحمد الله *al hamdu l'illāh*.
- ALLEVIATE, *vt.* تخفیف کردن *takhfīf-k.*
- ALLEVIATION, *n.* تخفیف *takhfīf*, اسوت *iswat* or *uswat*.
- ALLEY, *n.* کشکجه *kisht-gāh*.—(a narrow passage) خانق *khānīk*, زقاق *zūkāl*.
- ALLIANCE, *n.* اتفاق *ittifāk*, عهد *ahd*, نسبت *nisbat*, خویشاوندی *khishāwandī*, خویشی *khāshī*. An alliance by marriage *muāhadai-nī-kāh*; همخانگی *hamkhānagī*.
- ALLIGATION, *n.* قید *kaid*, بند *band*.
- ALLIGATOR, *n.* نهنگ *nahang*, تمساح *timsāh* (*pl.* تمساح *timsāh*).
- ALLITERATION, *n.* تجنیس *tajnis*, ردیف *radīf*.
- ALLOCATE, *vt.* vide DISTRIBUTE.
- ALLOCATION, *n.* نهاد *nihād*.
- ALLOCUTION, *n.* گفتار *guftār*.
- ALLODIAL, *a.* مستقل *mustakill*.
- ALLOT, *vt.* حصه دادن *hissa-d.*, قسمت *kismat-d.*, توزیع کردن *tawzī-k.*, تقسیم کردن *taksīm-k.*
- ALLOTMENT, *n.* حصه *hissa*, قسمت *kismat*, نصیب *nasīb*, توزیع *tawzī*, بهره *bahra*.
- ALLOW, *vt.* (to permit) اجازت کردن *ijāzat-k.*, قبول کردن *kabūl-k.* (to abate) کم گشتن *kam-g.*—(to give) بخشیدن *ba shartīke*.
Allowing that, بشرطیکه *ba shartīke*.
- ALLOWABLE, *a.* لایق اجازت *lāyaki-*
- ijāzat*, واجب الرخصت *rajib al-rukhsat*, روا *rawā*, *wājibur rukhsat*.
- ALLOWANCE, *n.* دستور *dashtūr*, رخصت *rukhsat*.—(portion) بهره *bahra*, حصه *hissa*.—(gift) بخشایش *bakhshāyish*, عطا *atā*.—(diminution) کاهش *kāhish*.—(mitigation) ملایمت *mulāyamat*.
- ALLOWED, *a.* (lawful) جایز *jāyaz*, مرخص *murakhkhas*.
- ALLOY, *vt.* مغشوش ساختن *maghshush-k.*
- ALLOY, *n.* کاهش *kāhish*.—(mixture) خلط *khilt*, آمیزش *āmīzish*.
- ALLUDE, *vi.* اشاره کردن *ishāra-k.*, تشبیه ساختن *kināyat-k.*, تشبیه *tashbih-s.*
- ALLURE, *vt.* جذب کردن *jazb-k.*, فریب *fareb-n.*, ترغیب دادن *targhīb-d.*, برغلازدن *barghalānīdan*.
- ALLUREMENT, *n.* جذب *jazb*, فریب *fareb*, اغوا *aghwā*.
- ALLURER, *n.* جاذب *jāzīb*, جذب کننده *jazb kunānda*, دلفریب *dīl farīb*.
- ALLUSION, *n.* اشاره *ishāra*, کنایه *kināyat*, رمز *ramz*.
- ALLUSIVE, *a.* بکنایه *ba kināyat*, مرادی *murādī*.
- ALLY, *vt.* متصل کردن *mutassīl-k.*, ربط داشتن *rabt-d.*
- ALLY, *n.* همدم *hamdam*, رفیق *rafīq*, مددگار *madadgār*, شریک *sharīk*.
- ALMA MATER, *n.* مدرسه *madrasa*.
- ALMANAC, *n.* تقویم *takwīm* (*pl.* تقاویم *takawīm*), روزنامه *rūz-nāme*.
- ALMIGHTY, *n.* الله تعالی *allāh tadla*, خدای تعالی *hak tadla*, خدای تعالی *khudāi tadla*.
- ALMOND, *n.* بادام *bādām*, لوز *lauz*.—(the kernel) مغز بادام *maghzi bādām*.—(oil) روغن بادام *raughani-bādām*.

An almond-tree, درخت بادام —
Sugared almonds, دبله dubba. Stuffed
with almonds, ملوز mularwaz.

ALMONER, *n.* زکات دهنده zakāt-
dehanda, صدقه کننده sadaku-kunanda.

ALMONRY, *u.* زکات گاه zakāt-gāh,
تصدق جا tasadduk-jā.

ALMOST, *ad.* (nearly) عنقریب an
karīb, نزدیک nazlik, تقریباً takriban.

ALMS, *n. pl.* خیرات khayrāt, صدقه
sadaka, زکات zakāt. An alms-giver,
زکات دهنده zakāt dehanda.

ALMS-HOUSE, *n.* vide ALMONRY.

ALOE, *n.* صبر subir. — (wood) عود ād.

ALOFT, *ad.* بالا bālā, بلند buland.

ALONE, *a.*, (solitary) تنها tanhā. —
(apart from others,) مجرد mujarrad,
منفرد munfarad. — (only) واحد wahad,
یکانه yagāne.

ALONE, *ad.* (by itself) بخود bakhud. —
(separately) بندها batanhā. To leave
alone, ترک نمودن turk-n. To let
alone, گذاشتن gusāshtan, برطرف کردن
bartarf-k.

ALONG, *ad.* (lengthwise) بدرازی la-
darāzi, طولان tulāna. — (in company)
باهم bāham, همراه hamrāh. — (to
gether) مع mā.

ALONG, *prep.* Along the side of the
river, در کنار دریا, Togo along, رفتار کردن
raftār-n., استمرار نمودن istimrār-n.

ALOOF, *ad.* دور dūr, بعید baīd.

ALoud, *ad.* بلند buland. To speak
aloud, با بلند آواز گفتن.

ALPHABET, *n.* حروف تہجی hurūfi
tahojji, الف بی alif be.

ALPHABETICAL, *a.* در ترتیب ہجاء
dar-tarībi hijā.

ALREADY, *ad.* (before this time)

پیش ازین pesh az in wakt,
ہمین وقت hamin wakt.

ALSO, *ad.* or *conj.* نیز nez, ہم ham,
ایضا ayzan.

ALTAR, *n.* قبلہ گاہ kibla-gāh. — (place of
sacrifice) مذبح muzabak, قربان گاہ
kurbān-gāh, جای قداس jāi-kadās.

ALTER, *vt.* تغیر نمودن taghaiyur-n.,
تحویل کردن tabdil-k., تبدیل کردن
tahwil-k., استدبال کردن istibdāl-k.

ALTERABLE, *a.* واجب التبدیل wājib-
uttabdīl, قابل تغیر kābili-taghaiyur.

ALTERATION, *n.* تبدل tabaddul, تغیر
tagaiyur, تبدیلیات (pl.) tabdil. —
(the change made) تغیر حال taghaiyur
hāl.

ALTERED, *a.* مبدل mubaddil, متغیر
mutaghaiyur, مضطرب muztarīb.

ALTERCATE, *vi.* مناقشہ کردن munā-
kasha-k., نزاع برخاستن nizād-b.

ALTERCATION, *n.* مناقشہ munākasha,
بحث nizād, مذاہمت munāziāt, باہس
bahs.

ALTERNATE, *a.* نوبتانہ naubālāne. —
(alternate day) روز میان roz miyān,
یک روز در میان yak roz dar miyān.

ALTERNATELY, *ad.* بانوبت bā naubat,
درہی یکدیگر کار کردن To act alternately,
نوبت کردن naubat-k.

ALTERNATION, *n.* نوبت naubat,
عقبہ ākabat,

ALTERNATIVE, *n.* انتخاب intikhāb,
علاج ilāj, چارہ chāra, اختیار ikhtiyār.

ALTHOUGH, *conj.* گرچہ garche, اگرچہ
agarche, ورحہ warche.

ALTITUDE, *n.* بلندی bulandi, ارتفاع
irtifād, علویت alwiyat. The altitude
of the pole, قطب ارتفاع irtifāi kutb.
To measure an altitude, ارتفاع پیمودن
irtifād-p.

- ALTOGETHER, *ad.* جمیعاً *bilkul*, بالکل *jam'yan*, بالجمام *bittamām*, بالجمام *biljumla*, سراسر *sarāsar*.
- ALUM, *n.* زنگ *zāg*, شاپ *shāb*.
- ALUMINOUS, *a.* شاپدار *shāb-dār*.
- ALWAYS, *ad.* همیشه *hamēsha*, مدام *mudām*, هر زمان *har zamān*, دایم *dāyam*, همواره *āladlawām*, ابد *hamwāra*, ابد *abad*.
- AM, (I am) ام *am*, شوم *shawam*.
- AMALGAMATE, *vt.* معدن آمیختن *madūlan āmikhtan*.
- AMANUENSIS, *n.* نسخ کننده، کاتب *kātib*, نسخ *nash-kunanda*.
- AMASS, *vt.* فراهم آوردن *farāham-ā*, جمع کردن *jamā-k*, چیدن *chidan*.
- AMASSMENT, *n.* جمعیت *farāham*, جمعیت *jam'iyyat*, جماعت *jam'iyat*.
- AMATEUR, *n.* هنرپرور *hunar parwar*.
- AMAZE, *vt.* حیران کردن *hairān-k*, آشفتن *mutad'jub-n.*, متعجب نمودن *āshuftan*, متحیر کردن *mutahiyur-k*.
- AMAZED, *a.* حیران *hairān*, متحیر *mutahiyur*, سراسیمه *sarāsima*, مدهوش *mad hūsh*, سرگردان *sar'gā-dān*. To be amazed, حیران شدن - متعجب بودن *mutad'jub-b*.
- AMAZEMENT, *n.* حیرت *hairat*, آشفتگی *āshuftagī*, عجب *ājab*, سرگردانی *sar-gardānī*.
- AMAZING, *a.* عجب *ājab*, دید *badi'd*, عبرت نما *ibrat-numā*.
- AMAZON, *n.* زن مردانه *zani mardāna*.
- AMBASSADOR, *n.* رسول *ailchī*, پیغمبر *paighambar*, قاصد *kāsīd*.
- AMBER, *n.* کهربا *kah rubā*.
- AMBERGRIS, *n.* عذیر *ambar*, شاهیبری *shāh-būi*. Of ambergris, عذیرین *ambarīn*. Perfumed with ambergris.
- gris, *n.* معنبر *mudmbar*. Smelling like ambergris, عذیر بو *ambar bu*, عذیر سا *ambarsā*.
- AMBIDEXTER, *n.* ذوالیدین *zu'l yadayn*.
- AMBIENT, *a.* vide SURROUNDING.
- AMBIGUITY, *n.* شک *shak*, دو معنی *du madnē*, مشابهت *mushābihat*, رمز *ramz*.
- AMBIGUOUS, *a.* متعجب *mubham*, شک دار *shak-dār*. Ambiguous expression, سخن مبهم *sakhuni-pechīla*, سخن مغلفی *sakhuni-mughlak*.
- AMBIGUOUSLY, *ad.* با شک *bā shak*, مغلفاً *mughlakan*. To speak ambiguously, تعریز گفتن *tadrīz-g*.
- AMBIT, *n.* vide CIRCUIT.
- AMBITION, *n.* حرص *hawā*, هوا *hirs*, طمع *tamd*, هوس *hawās*.
- AMBITIOUS, *a.* متکبر *mutakabbir*, جویان *hawast*, هوس *hawast*, حریص *haris*, جویان *juyān*.
- AMBLE, *vi.* ب رفتن *k'abb-r.*, هوا *harwalat-n*.
- AMBLE, *n.* خواب *khabb*, هروالت *harwalat*.
- AMBLER, *n.* خواب کننده *khabb-kunanda*.
- AMBULATION, *n.* روان *rawān*, جنبان *jūmbān*.
- AMBUSCADE, AMBUSH, *n.* کمین گاه *kamīn gāh*. Lying in ambush, سدغل *mudghil*. To lay an ambush, کمین ساختن *kamīn-s*.
- AMELIERATE, *vt.* بهتر کردن *biktar-k*.
- AMELIORATION, *n.* بهتری *biktarī*.
- AMEN, *n.* آمین *āmīn*.
- AMENABLE, *a.* جواب داه *javāb-dih*.
- AMEND, *vt.* درست کردن *durast-k*, صحیح کردن *sahīh-k*, راست کردن *rāst-k*, صحیح شدن (To become better) *sahīh-sh*.
- AMENDMENT, *n.* اصلاح *is'āh*, بهتری *biktarī*, تصحیح *tas hīh*.
- AMENDS, *n. sing. & pl.* مکانات *mu-*

kāfāt, یاداش *pā-lāsh*, جزا *jazā*, عوغر *ālāti razm*. Ammunition bread, *īwaz* (pl. اعواض).

AMENITY, *n.* لطافت *farah*, فرح *latāfut*.

AMERCE, *vt.* vide FINE.

AMERCEMENT, *n.* جریمانه *jarīmāne*.

AMETHYST, *n.* سنگ مرطس *sangī-*

martis, کبود *yākūti-kabūd*,

یاقوت *yākūti-rummānī*.

AMIABILITY, *n.* vide AMIABLENESS.

AMIALE, *a.* نازنین *nāznīn*, محبوب

mahbūb, صاحب حس *sāhibi husn*.

An amiable woman, زن نازنین *zanī* *nāznīn*.

AMIABLENESS, *n.* حسن *jamāl*, جمال

husn, شایستگی *latāfut*, لطافت *īstugī*.

AMIABLY, *ad.* حسنه *jamālan*, جمالا

husnāna.

AMICABILITY, *n.* مهربانی *mīhrbānī*,

خیر خواهی *khair khāhī*.

AMICABLE, *a.* نیک *mīhrbān*, مهربان

خواه *nek khāh*, خیر اندیش *khair andīsh*.

AMICABLENESS, *n.* مهربانی *mīhrbānī*,

مهر *mīhr*.

AMICABLY, *ad.* محبانه *muhabbāna*,

خیرخواهانه *khair khāhāna*.

AMID or AMIDST, *prep.* درمیان *dar-*

mīyān, اندرون *andarūn*, فیما بین *fīmā bayn*.

AMISS, *a.* بد *ba'l*, ناصواب *nāsawāb*,

بی سرو سامان *nā furjām*, نا فرجام *bī sar wa sāmān*, بد نیت *bad nihāl*.

AMITY, *n.* دوستی *dostī*, مهربانی *mīhr-*

bānī, مودت *muwaddat*.

AMMONIAC, *n.* نوشادر *nawshādūr*.

Gum-ammoniac, اشق *ushuk* or *ushshak*.

AMMUNITION, *n.* اسباب جنگ *asbābi*

jang, رخت *rikhti nabard*, آلت

زرم *ālāti razm*. Ammunition bread,

نان حرب *nāni harb*. Ammunition

waggon, عرب حرب *arabai harb*.

AMNESTY, *n.* عفو نام *dfw nāme*,

تسلی نام *muāfī nāme*,

تسalli نام *tasalli nāme*.

AMNION, *n.* سابی *sābiyā*, (pl. سوابی).

AMONG, *prep.* درمیان *darmīyān*, درون

darūn, ما بین *mā bayn*.

AMOROUS, *a.* شهوت پرست *shahwat*

parast, عاشق باز *āshik*, عاشق *āshik-bāz*.

Amorous gestures, شیوه *shewa*. An

amorous poem, غزل *ghazal*.

AMOROUSLY, *ad.* عاشقانه *āshikāne*,

باشهوت *bā shahwat*.

AMOROUSNESS, *n.* محبت *māhabbat*,

عشق *īshk*.

AMOUNT, *vi.* تعدید شدن *taddīl-sh*,

ترقی کردن *tarāki-k*.

AMOUNT, *n.* (sum) جمع *jūmla*, جمع

مبلغ *jamā hisāb*, حساب *mablagh*. The

aggregate amount of the different

sources of revenue, جمع مفصل *jamā*

mufassal.

AMOUR, *n.* حرام رفتنی *harām raftanī*,

عشق حرام *īshkī harām*, زنا *zanā*,

عشق بازی *īshk-bāzī*.

AMPHIBIOUS, *a.* هم آبی هم تابی *ham*

ābī ham tābī.

AMPHIBIOLOGY, *n.* (ambiguous dis-

course) ابهام *īhām*.

AMPHITHEATRE, *n.* معرکه گاه *madraka*

gāh, تماشا گاه *tamāshā gāh*.

AMPLE, *a.* بسیار *bisayār*, واسع *wāst*,

وافر *wāfir*, فراخ *farākh*, فسیح

fasīh, فراخی *pahnā*, پهنا

farākhī.

AMPLIFIER, *n.* بزرگ کننده *buzurg-*

kunanda, وغبش ساز *waghesh sāz*.

- AMPLIFY**, *vt.* فسیح نمودن *fasīh-n*, طول و عرض کردن *bisṣyār-k.*, بسیار کردن *tarwīl wa dḡīz-k.*
- AMPLITUDE**, *n.* فراخی *farākhī*, بسیاری *bisṣyārī*, وسعت *wusdt*, فسحت *fus-hat*.
- AMPLY**, *ad.* وسعاً *fus-hatāna*, فسحتانه *wusdtan*, بزرگانه *buzurgāne*.
- AMPUTATE**, *vt.* بریدن *burīdan*, جدا کردن *judā-k.*, قطع ساختن *katud-s.*
- AMPUTATION**, *n.* انقطاع *inkilād*, حزم *jazm*. Amputation of the hands and feet, خبل *khabl*.
- AMULET**, *n.* بازوبند *tudwīz*, تعویذ *bāzū-band*.
- AMUSE**, *vt.* (delight) حظ کردن *hazz-k.*, فریب دادن *siḡfā-d.*—(deceive) فریب کردن *fareb-k.*, فریفتن *fareftan*. To amuse one's self, تفرج نمودن *tafarruj-n.*
- AMUSEMENT**, *n.* بازی *amāshā*, تماشا *bāzi*, لهو *lahw*, بازی *bāzī*.
- AMUSER**, *n.* تماشاگر *amāshāgar*, لهو کننده *lahw-kunanda*.
- AMUSING, AMUSIVE**, *a.* متفرج *mutaffarij*, تفریح نما *tufarruj-numā*, فرحت انگیز *farhat-angez*.
- ANACHRONISM**, *n.* تزویر حساب زمان *tazwīr-i-hisābi-zamān*, اختلافی وقتی *ikhṭilāf wakṭī*.
- ANAGRAM**, *n.* مغلوب *maklūb*, تحریف *tahrīf* (pl. تحریفات *tahrīfāt*), مخرف *muḥarraf*.
- ANAGRAMMATIST**, *n.* تحریفات کننده *tahrīfāt-kunanda*, مخرف *muḥarraf*.
- ANAGRAMMATIZE**, *vt.* تحریف کردن *tahrīf-k.*
- ANALOGICAL**, *a.* مطابق *mutābik*, مناسب *munāsib*, موافق *muwāfīk*, قیاسی *kayāsī*, مناسبت *munāsib*.
- ANALOGICALLY**, *ad.* با تشبیهت *bā tashbīhat*, مناسبتانه *munāsibāne*.
- ANALOGIZE**, *vt.* نسبت کردن *nīsbat-k.*
- ANALOGY**, *n.* تشبیهت *tashbīhat*, موافقت *muwāfikat*, مناسبت *munāsibut*, تمذیل *tamsīl*.
- ANALYSIS**, *n.* تفصل *tafṣīl*, توزیع *tawṣīd*.—(chemical) تجزیه *tajzīya*.
- ANALYST**, *n.* تجزیه کننده *tajzīya-kunanda*.
- ANALYZE**, *vt.* تفریق کردن *tafrīq-k.*, تجزیه کردن *tajzīyya-k.*
- ANARCHY**, *n.* بی سیاست *bī-siyāsat*, بد عملی *bad amalī*.
- ANATHEMA**, *n.* لعنت *ladnat*.
- ANATHEMATIZE**, *vt.* لعنت کردن *ladnat-k.*
- ANATOMICAL**, *a.* تشریحی *tashrīhī*.
- ANATOMIST**, *n.* تشریح کننده *tashrīh kunande*, تشریح دان *tashrīh-dān*.
- ANATOMY**, *n.* علم تشریح *ilm-i-tashrīh*.
- ANCESTOR**, *n.* جد *jadd* (pl. اجداد *ābdād*). *ab* (pl. آب *āb*). Ancestors, آبا و اجداد *ābā wa ajdād*, پیشینیان *peshīniyān*, سلف *sullāf*, پیشینگان *peshīnagān*.
- ANCESTRAL**, *a.* جدی *jaddīy*.
- ANCESTRY**, *n.* نسل *nasl*, نهاد *nihād*.
- ANCHOR**, *n.* لنگر *langar*, مرسات *mirsōt*. To cast anchor, لنگر انداختن *langar-a.*, To be at anchor, با لنگر بودن, To weight anchor, لنگر برداشتن.
- ANCHOR**, *vt.* لنگر انداختن *langar-a.*, لنگر نهادن *langar-n.*, لنگر زدن *langar-z.*
- ANCHORITE**, *n.* گوشه نشین *gusha nasīn*, زاهد *zāhid*, اهل تصوف *ahli tusawwuf*.
- ANCIENT**, *a.* قدیم *kadīm*, پیشین *peshīn*, سابق *sābīk*, دیرینه *derīna*.
- ANCIENTS**, *n.* اوایل *awāyal*, قدما *kudamā*, باستان *bastān*, پیشینیان *peshīniyān*, سابقان *sābīkān*. Ancients and moderns, اولین و آخرین *awwalīn wa ākhirīn*.

ANCIENTLY, *a.l.* سابقانه *sābikhāne*,
قدیمانه *kadīmāna*.

AND, *conj.* و *wa*, نیز *nez*, هم *ham*, و *feh*
fuhwa. And so forth و غیره *waghāire*,
باسره *bi asirih*.

ANECDOTE, *n.* معرفه نهایه *mārafi-*
nihānī, داستان *dastān*, نکته *nukta*.

ANEW, *ad.* از سر نو *az sar nau*, باز *bāz*

ANFRACTUOUSNESS, *n.* بیچسب دریا *pechi-shi-daryā*,
ضواجع *urkūb*, عرقوب *zawāji*.

ANGEL, *n.* فرشته *firishta* (*pl.* فرشتگان),
سروش *malak* (*pl.* ملائک),
sarūsh. The angel Gabriel, جبرائیل
jibrāīl. The angel Michael, میکائیل
michāīl. Angel-faced, پری روی *pari-*
rūi. The angel of death, ملائک الموت
malak-ul-maut, قابض الرواح *kābizul-*
arwāh. The angels supposed by the
Mahomedans to examine the dead in
the tomb, منکر, نکیر و *nakir wa munkur*.

ANGELIC, *a.* ملکه منسوب *malaka-*
mansub, فرشتگانی *firishtagānī*.

ANGELICA, *n.* سنبل خطائی *(herb)*
sumbuli k'iatāi.

ANGELINA, *n.* انگلینم *(herb)* *angilīna*.

ANGER, *n.* خشم *khashm*, غصه *ghussa*,
قهر *kahr*, کین *kīn*. Violent anger, قهر
حمیت *kahri hamit*. A look mingled
with anger; نگاه غضب *nigāhi*
ghazab - alūd. Prone to anger,
خشمناک *khashmnāk*, غضبناک *ghazab-*
nāk. Provoked to anger, خشمناک
ghazabnāk گردیده *gardida*, خشم
آلود *khashm - alūd*. Provoking to
anger, خشم انگیز *khashm-angez*.

ANGER, *vt.* خشمناک ساختن *khashm-*
nāk-shan, آزرده *āzurdan*.

ANGLE, *n.* گوشه *gusha*, کج *ku-j*, زاویه

zāwiya. The angle of a fortification,
زاویه *tibr*. The angle of projection,
کرنه *kurnat*. The outward angle of
the eye, زوایه العين *zunabul āin*.
The interior angle, موت *mūk*. The
acute angle, زاویه حاده *zāwiyai hādda*.
The right angle, قائمه *zāwiyai*
kāima. The obtuse angle, زاویه منفرجه
zāwiyai munfarija. A solid angle,
زاویه مجسمه *zāwiyai mujassima*.

ANGLE, *vi.* ماهی گرفتن *māhi-g*,
قلم صید کردن *sayd-k* Angling-rod, قلم
ماهی گیری *kalami māhi gir*.

ANGLER, *n.* ماهی گیر *māhi-gir*.

ANGRILY, *a.l.* خشمناک *khashmāna*,
غضبان *ghazabāna*.

ANGRY, *a.* از غصه *pur az ghussa*,
تیز مزاج *ghuzab-nāk*, غضبناک *tez*
mijāz. To be angry, شدن غصه *ghussa-*
sh, قهر گرفتن *kahr-g*, باهم آمدن *bā*
ham-ā.

ANGUISH, *n.* آزرده *āzurdagi*, اندوه
andūh, اضطراب *iztirāb*, الم *alam*,
ملال *malāl*. The anguish of jealousy,
آزردی رشکین *azurdi-rashkin*.

ANGULAR, *a.* گوشه دار *gūsha-dār*,
زاویه دار *zāwiya dār*,
zū tibr.

ANGULARLY, *ad.* طبرانه *tibrāna*,
گوشه با *bāgūsha*.

ANGULARITY, *n.* گوشه داری *gusha-*
dārī, زاویه حال *zāwiya-hāl*.

ANILITY, *n.* بی زبانی *pīrī-zanān*,
شیوخیت النساء *shiyukhtatun nis-*
wān.

ANIMADVERSION, *n.* تادیب *(censure)*
tādīb, تعزیر *tadzir*,— (*observation*)
و قوف *wukūf*, فهم *fuh*, آگاهی *āgāhi*.

ANIMADVERT, *vi.* تادیب نمودن *tādīb-*
n, تعزیر کردن *tadzir-k*, انتباه ساختن
intibāh-s.

- ANIMADVERTER**, *n.* تعزیر کننده *tadzir-kunanda*, اندباز سازنده *intibāh-sāzanda*.
- ANIMAL**, *n.* حیوان *haywān* (pl. حیوانات). *jānwār*, جانور *jāndār*. The young of any animal, جابه *jāna*. An untamed animal, وحشی *wahshī* (pl. حیوان ناطق *haywāni nātik*). A rational animal, حیوان غیر ناطق *haywāni ghayr nātik*. A four-footed animal, حیوان چهار پای *haywāni chehār pāya*. Animal spirits, روح حیوانی *rūhi haywāni*.
- ANIMALCULE**, *n.* جانورک *jānwaruk*, جانور خورد *jānwart khurd*.
- ANIMATE**, *vt.* (to give life) جان دادن *jān-d.*, حیات دادن *hayāt-d.*—(to encourage) انگیزختن *angikhtan*, شوق نمودن *shauk-n.*
- ANIMATE**, *a.* جاندار *jāndār*, زنده *zindah*.
- ANIMATED**, *a.* جاری *dilāwar*, دلور *dilayr*, جاری *jarī*.
- ANIMATION**, *n.* حیات دلوری *dilāwarī*, حیات *hayyāt*.
- ANIMATING**, *a.* حیات دده *hayyāt dah*, روح افزا *rūh afzā*.
- ANIMATOR**, *n.* روح دهنده *rūh dehandā*, حیات کننده *hayyāt kunanda*.
- ANIMOSITY**, *n.* کینه *kīna*, عداوت *ādawat*, خصومت *khasūmat*, بد خواهی *bad khāhī*.
- ANISE**, *n.* (herb or seeds) انیسون *anīsūn*, بادیان رومی *bādyāni-rūmī*, شبث *shibit*, زنیان *zhinyān*.
- ANKLE**, *n.* کعب *kābb*, اشتاگت *ishtālang*. The ankle or pastern of a deer, کردمان *kardimān*. The ankle-bone of a sheep, کب *kīb*.
- ANKLET**, *n.* پای برنجین *pāi buranjin*, خنخال *khulkhāl*.
- ANNALIST**, *n.* راوی *rāwī*, نقل‌بند *nukl bund*.
- ANNALS**, *n. pl.* اخبار *akhbār*, تواریخ *tawārikh*, آثارسنوی *āsāri sanawīya*.
- ANNEAL**, *vt.* بریان کردن *biryān-k.*, گرم کردن *garm-k.*
- ANNEX**, *vt.* ایوستن *paywastan*, اضافت *izāfat* - *k.*, وصل کردن *wusl-k.*, الحاق کردن *ilhāk-k.*
- ANNEXATION**, *n.* اضافت *izāfat*.
- ANNEXMENT**, *n.* مواسله *muwāsila*, الحاق *ilhāk*, وصال *wisāl*.
- ANNEXATIONS**, مضافات *muzāfāt*.
- ANNEXED**, *a.* مضاف *muzāf*, ملحق *mulāham*.
- ANNIHILATE**, *vt.* معدوم کردن *maddūm-k.*, فنا کردن *fanā-k.*, نابود کردن *nābūd-k.*
- To be annihilated, معدوم شدن *maddūm-sh.*, سلب شدن *subb-sh.*
- ANNIHILATED**, *a.* معطل *muḍṭtal*, نابود *nā padīd*, معدوم *maddūm*.
- ANNIHILATION**, *n.* نیستی *nīstī*, عدم *ādām*.
- ANNIVERSARY**, *a.* هر ساله *har sāle*, سالیان *sālyāne*, سنوی *sanawī*.
- ANNIVERSARY**, *n.* عید بشارت *īdī bashārat*.
- ANNOTATE**, *vi.* بیان کردن *bayān-k.*, تفسیر کردن *tafsīr-k.*, شرح کردن *sharīh-k.*, حاشیه نوشتن *hāshīya-n.*
- ANNOTATION**, *n.* بیان *bayān*, شرح *sharīh* (pl. تفسیر *tafsīr*), (شروح *sharīh*), حاشیه *hāshīya*.
- ANNOTATOR**, *n.* شرح کننده *sharīh kunanda*, شارح *shārih*, بیان نویس *bayān-nawīs*, مفسر *mūfassir*.
- ANNOUNCE**, *vt.* خبر دادن *khabar-d.*

- kalām**, An answer to a letter, جواب *jawāb*,
 jawābī-khatt, رجوعت *rajūdt*.
 true or just answer, جواب با صواب *jawāb bā sawāb*,
 جواب صواب نصاب *jawābī sawāb nisāb*. Giving a mil
 sweet, gentle answer, شکر پاسخ *shakar pāsukh*. An incongruous or
 impertinent answer, جواب نا صواب *jawābī-nā sawāb*. A categorical answer
 قطعی جواب *jawābī katāt*. A clear
 positive answer, جواب صاف *jawābī sāf*. An answer to a question, جواب
 خطاب *jawābt khitāb*.
- ANSWERABLE**, *a.* جوابدار *jawābdār*,
 ضامن *zāmin*.
- ANSWERABLENESS**, *n.* vide **SUIT-
 ABLENESS**.
- ANSWERABLY**, *ad.* مطابقاً *mutābi-
 kāna*, نسبتاً *bā nisbat*.
- ANSWERER**, *n.* جواب کننده *jawāb-
 kunanda*, مجاب *mujāwib*.
- ANT**, *n.* مور *mūr* (*pl.* مورها *naml*,
 (*pl.* نمل). A white ant, دیوک *dewak*.
 A small ant, مورچه *mūrche*, دنامت
dinnāmat. An ant-hill, آشیانه مور
āshiyānai mūr. Full of ants, پر مور
puri-mūr. Swarming with ants,
 مورچه ناک *murcha nāk*.
- ANTAGONIST**, *n.* دشمن *dushman*,
 حریف *hartf*, خصم *khasm*, عدا *ādū*.
- ANTARTIC**, *a.* قطب جنوبی *kutbi
 janūbi*.
- ANTECEDE**, *vt.* پیش رفتن *peśh-r*.
- ANTECEDENT**, *a.* پیشینه *peśhīna*,
 سابق *sābik*, مقدم *mukaddam*.
- ANTECEDENT**, *n.* ماقبل *mākabl*, مقدمه
mukaddama. Antecedent and conse-
 quent, مقدم و تالی *mukaddam u tālt*.
 —(in Grammar) اسم فاعل *ismi-fāʿl*.
- ANTECEDENTLY**, *ad.* سابقانہ *sābikā-
 na*, اول *arwāl*, مقدمہ *mukaddaman*.
- ANTECESSOR**, *n.* سلف *salaf*, سابق
sābik.
- ANTECHAMBER**, *n.* پیشدانی *peśh tāk*,
 پیشگاه *peśh gāh*.
- ANTEDATE**, *vt.* پیش تاریخ نهادن *peśh
 tārikh-n*.
- ANTEDILUVIAN**, *a.* قبل الطوفان *kablut-
 tūfān*, پیش سیلاب *peśhi sailāb*.
- ANTELOPE**, *n.* آهوی سیاه *āhūi siyāh*.
 غزال *ghazāl*.
- ANTEMERIDIAN**, *a.* قبل الظهر *kabaluz
 zahr*.
- ANTEMUNDANE**, *a.* قبل الدنیا *kābl-
 udduniyā*, پیش زمان *peśhi zamān*.
- ANTEPENULT**, *n.* پیش نزدیک آخر
peśhi nazdiki ākhīr.
- ANTERIOR**, *a.* پیشین *peśhīn*, مقدم
mutakaddam.
- ANTHEM**, *n.* تسبیح *tasbīh*, (*pl.*
 تسبیحات *mazmūr*, مزامیر *mazāmīr*,
pl. مزامیر *mazāmīr*).
- ANTHONY'S FIRE**, *n.* سرخباد *surlkh-
 bād*.
- ANTHROPOPHAGI**, *n. pl.* مردم خوران
mardum-khurān.
- ANTIBILIOUS**, *a.* صفرا شکن *safrā
 shikan*.
- ANTIC**, *a.* مضحک *ghartīb*, مضحک *marshak*
n. مسخره *maskhara*. To play the
 antic, مسخره کردن *maskhara-k*.
- ANTICHRIST**, *n.* دجال *dajjāl*.
- ANTICIPATE**, *vt.* اول آمدن *arwāl-ā*,
 پیش نمودن *peśh-n*, مقدم گرفتن *mukad-
 dam-g*, پنداشتن *pindāshītan*.
- ANTICIPATION**, *n.* پیش کردار *peśh
 kirdār*, مقدمت *mukaddamat*, بذاک
bizāz. In anticipation, پیش در وقت
peśh dar waqt.

- ANTIDOTE, *n.* ترياق *tiryāk*, دائع الزهر *dāftuz zahr*.
- ANTIMONIAL, *a.* از سرمه *az surma*, راسخت *zū rāsukht*.
- ANTIMONY, *n.* سرمه *surma*, راسخت *rāsukht*, کحال *kihāl*.
- ANTIPATHY, *n.* نفرت *arbadat*, عربدت *nafrat*. A natural antipathy, نفرت *nafrati-zāti*.
- ANTIPODES, *n.* تحت الارض *taht u'l arz sakn*.
- ANTIQUARY, *n.* ماتقدم خواه *mā ta-kaddum khāh*, کهنه زمان *kuhna zamān*, جامع العجایبات *jāmtul dajāibāt*.
- ANTIQUATE, *vt.* کهنه کردن *kuhna-k.*, قدیم ساختن *derīna-n.*, قدیم نمودن *kadīm-s.*
- ANTIQUÉ, *a.* کهنه *kuhna*, قدیم *laḳīm*.
- ANTIQUITY, *n.* پیشینه *kadīmī*, پیشینگی *kuhna zamān*. Antiquities, آثار قدیم *āsāri-kadīm*.
- ANTISTROPHE, *n.* ردالعجز علی الصدر *raddul djsi dlus sadr*.
- ANTITHESIS, *n.* مواجعت *muwājahat*, معارضت *muḍrazat*, اختلاف *ilehtilāf*, ضد *zidd*.
- ANTLER, *n.* شاخ غزال *shākhi gazāl*. کَرَن آهو *karni-āhū*.
- ANVIL, *n.* سندان *sindān*, سوه *sūha*.
- ANXIETY, *n.* پریشانی *tashwīsh*, پریشانی *parishāni*, رنج *ranj*, اضطراب *iztirāb*, فکر *fikr*.
- ANXIOUS, *a.* دل‌تنگ *dil-tang*, پریشان *parishān*, مضطرب *muztarib*. To be anxious, دل‌تنگ شدن *diltang-sh.*, پریشان خاطر شدن *parishān khātir-sh.*
- ANXIOUSLY, *ad.* با دل‌تستگی *bā dil-bastagi*, مضطربانه *muztaribāne*.
- ANXIOUSNESS, *n.* تشویش *tashwīsh*, آشفتگی *āshuftagi*, کدورت *kadurūt*.
- ANY, *a.* هیچ *hech*, کسی *hešt*. Any one, کسی *kasi*. Anything, چیز *hech chiz*, چیزی *chizi*. Any person, شخصی *shakhs*, کسی *kasi*. Any where, هیچ *hech jā*. Any time, وقت *hech wakt*. Any how, چه *hech woja*, چگونه *buwojah*.
- AORIST, *n.* (tense) مضارع *muzārī*.
- APACE, *ad.* زود *zūd*, شتابان *shitābān*, سرعتاً *surdān*, علی الفور *dlal faur*. It rains apace, شتاب باران میکند.
- APART, *ad.* جداگانه *judā gāna*, تنها *tanhā*, بخلوت *ba khilwat*. Raillery apart, لطیفه بر طرف *latifu bar taraf*.
- APARTMENT, *n.* خلوتخانه *khilwat khāna*, خوابگاه *khāb-gāh*, حجرت *hujrat*, شبستان *shabistān*.
- APATHETIC, *a.* بی میل *bi mayl*, دھول *sard*. To be apathetic, نمودن *zuhul-n.*
- APATHY, *n.* بی غرض *bi gharaz*; مساهله *musāhalah*, بی پروایی *bi parwāi*.
- APE, *n.* میمون *maymūn*, بوزینه *būzīna*. A she-ape, ایلقه *ilkat*, دحیت *dahyat*.
- APE, *vt.* تمثیل کردن *tamāsul-k.*, تقلید کردن *taklīd-k.*
- APERIENT, *a.* مسهل *mus hil*, سهول *sahul*, ملین *mullayyin*.
- APERTURE, *n.* شکاف *shigāf*, سوراخ *sūrākh*, روزن *rawzan*, تیرکش *tir-kash*.
- APEX, *n.* تارک *tarak*, اوج *auj*.
- APHERESIS, *n.* حذف *hazf*.
- APHONY, *n.* vide DUMBNESS.
- APHORISM, *n.* حدیث *hadis*, مثل *masal*, تمثیل *tamatl*.
- APHRODITE, *n.* vide VENUS.

APIARY, *n.* کندوخانه *kandū-khāna*.

APIECE, *ad.* یک یک *yak yak*, هریک *har yak*.

APISH *a.* اقتدا کننده *iktīdā kunanda*, اهل متابعت *ahli mutābaddt*.

APISHLY, *ad.* با موافقت *iktīlāna*, با موافقت *bā muwāfiqat*.

APISHNESS, *n.* متابعت *tuklīl*, متابعت *mutābaddt*.

APOCRYPHAL, *a.* مرئوب *murīb*, مزور *muzawwar*.

APOCOPE, *n.* (cutting off a final syllable or a word) حذف *hazf*.—(Cutting off a short vowel) جزم *jazm*.

APOGEE, *n.* سما *auji-samā*.

APOLOGETICS, *n.* عذر *mudzzir*, عذر کننده *ūzr kunanda*, پوزش پذیر *puzish pazīr*.

APOLOGIST, *n.* عذر خواه *ūzr-khāh*, عذر باز *ūzr-bāz*.

APOLOGIZE, *vi.* عذر کردن *ūzr-k*, معذرت *mdzīrat*, اعتذار کردن *mdzīrat-kh.*, خواستن *tlīzār-k*.

APOLOGUE, *n.* مثال *masal*, مثال *misāl*, تمثیل *tamsīl*.

APOLOGY, *n.* عذر *ūzr*, معذرت *mdzīrat*, معافی *muāfi*.

APOPLECTIC, *a.* همدتی *hamdati*, سکت زده *sakta zada*.

APOPLEXY, *n.* سکت *sakta*, همدت *hamdat*.

APOSTASY, *n.* ارتداد *irtidād*, ترک دین *tarki dīn*, انکار دین *inkārī-dīn*.

APOSTATE, *n.* مرتد *murtadd*, منکر دین *munkirī-dīn*, ملحد *mulhad*.

APOSTATIZE, *vi.* ترک دین کردن *tarki dīn-k*, ارتداد کردن *irtidād-k*.

APOSTEME, *n.* ورم *waram*, قرح *karh*, آماس *āmās*.

APOSTLE, *n.* پیغامبر *peghāmbār*, نبی *nabī* (pl. انبیا *rasūl*). An apostle of Jesus Christ, حواری *hawārī*.

APOSTLESHIP, *n.* رسالت *rasālat*, پیغام *paighām*.

APOSTOLIC, *a.* رسولی *rasūlī*, پیغامبری *paighāmbārī*.

APOSTROPHE, *n.* التفات *iltifāt*, علامت حرفی *dlāmātī-kharfī*.

APOTHECARY, *n.* اجزا فروش *ajzā farūsh*, دوا ساز *dawā-sāz*, دوا فروش *dawā-farūsh*.

APPAL, *vt.* ترسانیدن *tarsāntīdan*, تهویل کردن *tahwīl-k*.

APPALMENT, *n.* ترس *tars*, هراس *hirās*, هول *haul*.

APPANAGE, *n.* ملک *milk*.

APPARATUS, *n.* سرانجام *sāmān*, سرانجام *sar anjām*, آلات *rikht*, آلات *ālāt*. Apparatus for a journey, سفر *ālātī-safar*. Warlike apparatus, ساز جنگ *sāzi-jang*, آلات *ālātī jehād*. Household apparatus, رخت خانه *rikhtī-khāna*.

APPAREL, *n.* پوشاک *pushāk*, لباس *labas* (pl. تنجام *tanjāme*).

APPAREL, *vt.* پوشیدن *poshtīdan*, لباس *ilbās-k*, ملبوس نمودن *malbūs-k*.

APPARENT, *a.* دیدار *hawaidā*, دیدار *padīd*, ظاهر *āshlār*, آشکار *zāhir*, واضح *wāzih*, فاش *fāsh*. More apparent, اظهار *az har*.

APPARENTLY, *ad.* ظاهراً *zāhirun*, آشکارا *ashkārah*.

APPARITION, *n.* نمایش *numāyish*, خیال *khiyāl*, صورت *sūrat*.

APPARITOR, *n.* سرهنگ *sarhang*, محضر *muhzir*.

APPEAL, *n.* دعا *duā*, مراجعت *murā-*

jīdt, طلب *talab*, درخواست *dar khāst*.
Court of appeals, صدر عدالت *sadr adālat*.

APPEAL, *vi*, شکایت کردن *shikāyat-k.*,
مرافعت کردن *dadwat-s.*, دعوت ساختن
murāfidt-k., مراجعت نمودن *murā-
jiydt-n.*, رجوع فرمودن *rujū-f.*

APPEALABLE, *a.*, لایق رجوع *lāyakerujū*

APPEAR, *vi*, دیدن آمدن *padīd-ā.*,
نمودن *namūdan*, ظاهر شدن *zāhir-sh.*
To cause to appear, احضار گردانیدن
ihzār-g. To be summoned to appear,
بلند *To appear above*, احضار کرده شدن
طلوع *To appear (rise as the sun)* نمودن
tulūd-k. To appear for (befriend),
کردن *yārī-k.* To appear against
(oppose), مقابل شدن *mukābil-sh.* To
make appear, دلالت نمودن *dalālat-n.*
It appears, ظاهر است *zāhir-ast*, معلوم
است *mdlūm-ast.*

APPEARANCE, *n.*, نمایش *sūrat*, سیمای
numāyish.—(similitude) *simā*,
تمثیل *tamsil.*—(shape) شخص *shakhs*,
احتمال *ihiti-*—(probability) *māl.*—(concourse)
madkūlat. اجتماع *ijtimād.* To appearance,
ظاهراً *zāhirān*, صورتاً *suratān.*

APPEARER, *n.*, ظاهر شونده *zāhir-
shavānda*, ظهور کننده *zakhūr kunanda.*

APPEARING, *a.*, تجلی ساز *tojallī-sāz.*
Appearing probable, صوابانما *sawāb-numā*

APPEASE, *vt.*, تسکین نمودن *taskīn-n.*,
ساکن نمودن *mulāyam-k.*, ملایم کردن
sākin-n.

APPELLANT, *n.*, دعو کننده *dadwa
kunanda*, شکایت گر *shikāyat-gar*,
خواه *dād-khāh.*

APPELLATION, *n.*, نام *nām*, اسم *ism*,
لقب اسم *lakabi-ism.*

APPELLATIVE, *a.* (noun) اسم جنس
ismi-jins.

APPELLATIVELY, *ad.* بر وجه اسم جنس
bar wajai-ismi jins.

APPELEE, *n.*, ملوم *malūl*, مقدر
muktarif.

APPEND, *vt.*, آویختن *awikhtan*, پیوستن
paiwastan, وصل کردن *wasl-k.*

APPENDAGE, *n.*, ضمیمه *samimat.*
لاحق *lāhik*, لکوف *luhūk*, الحاق *ilhāk.*

APPENDANT, *a.*, آویخته *awikhta*, معلق
miḍllak.

APPENDIX, *n.*, ضمیمه *samimat*,
ملحقه *malhakat*, تسمیه *tatimmat*,
ذیل *zail.*

APPERTAIN, *vi.*, انتساب داشتن *inti-
sāb-d.*, تعلق نمودن *dāyirsh.*, دایر بودن
ādruk-n., راجع نمودن *rājī-n.*

APPERTAINMENT, *n.*, لوازم *lawāzim*,
متعلق *mutadruk.*

APPETENCY, *n.*, اشتها *ishtihā*, آرزو
ārzu, هوا *hawā*, هوس *harwas.*

APPETITE, *n.*, آرزو *ārzu*, خواهش *khā-
hish*, طمع نفسانی *tamāi nafsāni*,
اشتها *kuwati-sharati*, قوت شهوتی
ishtihā. An inordinate appetite,
آرزوی بد *hirs ba harām*, حرص بصرام
ārsūi bad.

APPLAUD, *vt.* or *i.*, ستودن *sitūdan*,
ستایش کردن *madah-k.*, مدح کردن
sitāyish-k., تحسین کردن *tahsin-k.*,
حمد نمودن *āfrīn-k.*, آفرین کردن
hamd-n. To applaud with the hands,
بدست لواختن *markabā-k.*, مرحبا کردن
badast-n. To applaud by shouting,
درخروش آمدن *dar kharūsh-ā.*

APPLAUDER, *n.*, آفرین کننده *āfrīn
kunanda*, ستایش دهنده *sitāyish-
dchanda.*

APPLAUDING, *p.a.* تحسین کنان *tahsîn kunân*, آفرین گوئی *āfrîn-guî*.

APPLAUSE, *n.* تحسین *āfrîn*, آفرین *tahsîn*, مدح *madah*, وصف *wasf*, نعت *nadt*.

APPLE, *n.* سیب *saib*, سبزو *sev*. The apple of the eye (pupil), مردنک چشم *mardumaki chashm*.

APPLIANCE, *n.* اسباب *asbāb*, ساز *sāz*.—(arms) براق *yarāk*.

APPLICABILITY, *n.* شایستگی *shāyis-tagî*, موافقت *muwāfikat*.

APPLICABLE, *a.* شایسته *shāyista*, مخصوص *lāyaki-itîsāl*, لایق *lāyaki*, اتصال *makhshūs*.

APPLICABLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfikat*, با شایستگی *bā shāyistagî*.

APPLICANT, *n.* عرض کننده *arz-kun-anda*.

APPLICATION, *n.* (act of applying) توجہ *tawajja*.—(study) تقید *tahqiyud*, اشتغال *ishtighāl*.—(petitioning) طلب *khāhish*, عرضی *arzî*, خواهش *talab*.

APPLY, *vt.* در خواستن *dar khāstan*, نهادن *darz-k*.—(add) عرض کردن *nihādan*, متصل کردن *muttasil-k*.—(study) تفکر نمودن *tafakkur-n*.—(to make use of as relative) موافقت کردن *muwāfikat-k*. To apply medicines, علاج دادن *ilāj-d*. To apply (to any particular use) خاص کردن *khāss-k*.—(to petition) طلب نمودن *talab-n*. دریاختن *sawāl-k*. To apply a plaster to a wound, مرهم نهادن *marham-n*.

APPOINT, *vt.* مقرر کردن *mukarar-k*, تصدیق *tasmīm-s*. To appoint

to an office, نصب نمودن *nasb-n*. To be appointed to an office, نامزد شدن *nāmzad-sh*.—(to equip) آراستن *arāstan*, ترتیب نمودن *tarṭīb-n*.

APPOINTMENT, *n.* (office) جاد *jāh*, منصب *mansab*.—(stipulation) شرط *shart*, معاهدت *muāhadat*.—(command) فرمان *farmān*, امر *amr*.—(decree) قضا *kazā*, حکم *hukm*.—(equipment) رخت *rikht*.—(assignation) مهلت *muhlat*, تعیین *tadyyun*.—(allowance) حصت *hissat*, بهره *bahara*.

APPORTION, *vt.* حصه دار کردن *hissadār-k*, افزاز نمودن *ifrāz-n*.

APPOSITE, *a.* لایق *lāyak*, واجب *wājib*, شایسته *shāyista*.

APPOSITELY, *ad.* لایقانه *lāyakāne*, با مناسبت *bā munāsibat*.

APPOSITENESS, *n.* شایستگی *shāyis-tagî*, سزاواری *sazāwārî*.

APPOSITION, *n.* زیادتی *siyādatt*.

APPRAISE, *vt.* قیمت نمودن *kīmat-n*, تخمین ساختن *nirkh-n*, نرخ نهادن *takhmīn-s*.

APPRAISEMENT, *n.* تخمین *takhmīn*, قیمت *kīmat*, تقدیر بها *takdīri-bahā*.

APPRAISER, *n.* قیمت نماینده *kīmat numāyanda*, سازنده تخمین *takhmīn-sāzanda*.

APPRECIATE, *vt.* غنیمت شمردن *ghanīmat-sh*, دانستن *ghanīmat-d*, ارزشیدن *arazīdan*.

APPRECIATION, *n.* تشخیص *tashkīh*, بها *bahā*.

APPREHEND, *vt.* دریافتن *daryāftan*, فهمیدن *fahmīdān*.—(seize) قبض کردن *girāftan*, گرفتن *kabz-k*.—(dread) ترسیدن *tārsīdan*.—(suspect) شبهت نمودن *shubhat-n*.

- APPREHENDER, *n.* ادراک نمایدنده *idrāk-numāyanda*.—(a seizer) گیرنده *gīrande*, *gīranda*, قبض کنندده *kabz-kunanda*.
- APPREHENSIBLE, *a.* لایق درباب *lāyaki-daryāb*, قابل الفهم *kābil ul fahm*.
- APPREHENSION, *n.* (conception) عقل *akl*, فهم *fahm*, ادراک *idrāk*.—(terror) هول *hawl*, وحشت *wahshat*.—(seizure) قبض *kabz*, گیری *gīrī*.—(suspicion) شبهت *shub hat*, گمان *gumān*, وهم *wahm*.
- APPREHENSIVE, *a.* ترسناک (fearful) *tars-nāk*, ترسان *tarsān*.—(quick of understanding) تیز طبع *tez talā*.
- APPREHENSIVELY, *ad.* با خوف *bā khawf*, در بیم *dar bīm*.
- APPRENTICE, *n.* شاگرد تلمیذ *talmīz*, شاگرد *shāgird*, مرید *murīd*.
- APPRENTICE, *vt.* شاگرد ساختن *shā-gird-s*. [*girdī*]
- APPRENTICESHIP, *n.* شاگردی *shā-girdī*.
- APPRISE, *vt.* آگاهی دادن *āgāhī-d*, اطلاع دادن *ittilā-k*, اعلام نمودن *atlām-n*.
- APPROACH, *n.* نزدیکی *nazdīkī*, ورود *wurūd*, تقرب *takarrub*, دنو *dunū*.
- APPROACH, *vi.* نزدیک رفتن *nazdīk-r*, نزدیک شدن *takrīb-sh*, پیش آمدن *pesh-ā*. To cause to approach, نزدیک کردن *nazdīk-k*, نزدیک گردانیدن *karīb-g*.
- APPROBATION, *n.* پسندگی *pasandagi*, تصویب *kabūl*, قبول *tahsīn*, تسویب *taswīb*.
- APPROPRIATE, *vt.* مخصوص نمودن *makhṣūs-n*, تخصیص کردن *takhsīs-k*. To appropriate to one's self, مخصوص کردن *makhṣūsi-khud-k*.
- APPROPRIATE, *a.* مناسب *khāss*, مناسب *munāsib*, سزاوار *sazāwār*.
- APPROPRIATENESS, } *n.* خاصیت
APPROPRIATION, } *khāssat*,
تخصیص *takhsīs*.
- APPROVABLE, *a.* تحسین لایق *lāyaki-tahsīn*, واجب الرضا *wajibu'r razā*.
- APPROVAL, *n.* vide APPROBATION.
- APPROVE, *vt.* پسندیدن *pasandīdan*, راضی شدن *pasand-k*, واقف شدن *rāzi-sh*.—(to experience) وقوف داشتن *wukūf-d*, تجربه کردن *tajruba-k*.—(to prove, show) نمودن *namūdan*, امدهان *imtihān-s*.
- APPROVER, *n.* تحسین کننده *tahsīn-kunanda*.
- APPROXIMATE, *a.* تقریباً *karīb*, نزدیک *takrībān*, نزدیک *nazdīk*.
- APPROXIMATE, *vt.* vide APPROACH.
- APPROXIMATION, *n.* نزدیکی *nazdīkī*, تقرب *kurīb*, تقریب *takrīb*.
- APPULSION, *n.* اطس *lats*.
- APPURTENANCE, *n.* متعلقات *mutadllīk*, ملتمزم (متعلقات *pl.*) *multazim*.
- APRICOT, *n.* مشمش زرد آلو *zard ālū*, مشمش *mashmash*.
- APRIL, *n.* (corresponding Persian month) اردیبهشت *urdi bihisht*.—(corresponding Syrian month) فیسان *nayān*.
- APRON, *n.* فوطه *fūta*, ازار *izār*.
- APROPOS, *ad.* (to the purpose) بامحل *bā mahāl*.—(seasonably) در وقت *bur wakt*.
- APT, *a.* مناسب *munāsib*, قابل *kābil*, مستعد *lāyāk*, سزاوار *sazāwār*, موافق *muwāfik*.
- APTITUDE, *n.* موافقت *muwāfikat*, شایستگی *shāyistagi*, سزاواری *sazāwārī*, استحقاق *istihkāq*.
- APTLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfikat*, لایقانه *lāyākānu*.

APTNESS, *n.* vide APTITUDE.

AQUA, *n.* vide WATER.

AQUARIUM, *m.* ماهی خانہ māhīkhāna.

AQUARIUS, *n.* برج آبی burjī-ābī, دلو dalu.

AQUATIC, *a.* آبی ābī, مائي māī. An aquatic bird, مرغ آبی murghī-ābī.

An aquatic herb, رتاج wartāj.

AQUEDUCT, *n.* قنر nakh, آبگذر ābguzar, ممر آب mamarrī-āb, میزاب mīzāb, نآودان nāwdān.

AQUILINE, *a.* فسرې nasrī.

ARAB, *n.* عرب drab.

ARABIA, *a.* عرب drab, عربستان drabīstān. Arabia Felix, یمن yaman. Arabia Petroe, حجاز hijāz.

ARABIAN, *n.* عرب drab. A wild or wandering Arabian, اعراب atrāb. The genuine Arabians, عرب drab dribat. The mixed Arabians, عرب drab mustadribat. A black Arabian, قرة عرب karah drab.

ARABIC, *a.* عربي drabi, تازی tāzī. The Arabic Language, عربي drabi, زبان تازی lasānu'l drab. عربیات zabānī-tāzī. Arabic books, کتب عربی The Arabic Language written in Syriac characters, کرشونی karshūnī.—To mark Arabic with vowel points, اعراب کردن airāb-k.

ARABLE, *a.* زراعت layaki-zarādt, ممکن الزراعت mūmkinnū'z zirādt.

ARBITER, *n.* vide ARBITRATOR.

ARBITRAMENT, *n.* اختیار ikhtiyār, ارادت irādat.

ARBITRARILY, *ad.* ظالمانه sālimāna, حاکمانه hākīmāna. To act arbitrarily, ظلم نمودن zulm-n.

ARBITRARY, *a.* ظالم zālīm, مختار mukhtār, کامران kāmran.

ARBITRATE, *vi.* ثالث کردن sālis-k., حکم کردن hukm-k., فیصل فیصل fuṣṣal-k., حجت کردن hujjat-k.

ARBITRATION, *n.* حکم hukm, فیصل fuṣṣal.

ARBITRATOR, *n.* داور dāwar, ثالث sālis, حاکم hākīm.

ARBORARY, *n.* درخت shajrā, درخت dirakht paywand.

ARBORET, *n.* درختک dirakhtak, شجیرت shujayrat.

ARBORIST, *n.* بستانی bustānī, باغبان bāghbān.

ARBOUR, *n.* درختستان dirakhtistān, مشجر mushjir, سایه sāya-posh, سایه بان sāya bān.

ARC, *n.* دایره قطعہ katdī-dāira.

ARCADE, *n.* گنبد gumbad, طاق tāk.

ARCADIAN, *a.* گنبدی gumbadī.

ARCANUM, *n.* راز rāz.

ARCH, *n.* محراب mihrāb, طاق tāk, رف raf. A triumphal arch, خواجه khawāza.—(facetious) لطیفہ گو latīfa-go, بزلہ گو bazla-goī.

ARCH, *vt. or i.* محراب ساختن mihrāb-s., رف بنا ساختن raf binā-s.

ARCHANGEL, *n.* سروش sarūsh, ملک malakī azīm. The Archangel Gabriel, جبرائیل jibrā'īl. The Archangel Michael, میکائیل mīkā'īl.

ARCHBISHOP, *n.* اسقف بزرگ ushūfi-buzurg.

ARCHED, *a.* بطاقی ba tāk kard, مقبب mukabbab. An arched building, سغ sagh, برنند barfand.

ARCHER, *n.* کمانکش kamān kash, تیر انداز tīr andāz. A butt for archers, خبکال khībkal.

ARCHERY, *n.* تیر اندازی tīr andāzī, کمانکشی kamān kashī.

ARCHETYPAL, *a.* اصلی *aslī*.

ARCHETYPE, *n.* اصل *asl*, رسم *rasm*, مسوده *musawadda*.

ARCHITECT, *n.* معمار *mīmār*, بنا *bannā*.

ARCHITECTURE, *n.* معماری *mīmārī*, علم عمارت *ilmī mīmārat*.

ARCHIVES, *n.* روزنامه *roznāma*, دفتر *dafātir*. A repository of archives, دفتر کار *daftar khāna*.

ARCTIC, *a.* شمالی *shimālī*, قطب *kutbi*.

ARDENCY, *n.* vide ARDOUR.

ARDENT, *a.* (hot) گرم *garm*, موزان *mūzan*, شدید *shadīd*, (vehement) *sūzān*.—(affectionate) تندرست *tund*, محبت *sakht*, دوستدار *dostāna*, محبوبانه *muhībāna*.

ARDENTLY, *ad.* گرمی *ba garmī*, باحدا *bā hiddat*.

ARDOUR, *n.* (heat) گرما *garmā*, سوزش *sūzish*.—(zeal) حمیت *hamīyat*, رشک *rishk*, غیرت *ghairat*. The ardour of love, صباغت *sabābat*.

ARDUOUS, *a.* دشوار *dushwār*, عسیر *dstr*.

ARDUOUSNESS, *n.* دشواری *dushwārī*, مشکل *mushkil*.

ARDUOUSLY, *ad.* مشکلا *mushkilāna*, دشواری *bā dushwārī*.

ARE, *vi.* We are, ما ایم *mā im*, هستیم *hastim*. You are, آید *īd*, می شوید *mī shawīd*. They are, اند *and*, هستند *hastand*.

AREA, *n.* (open place) میدان *maidān*.—(court, square) عرصه *drsa*. An area before a house, پیشگاه *peshgāh*. The area or ground which a house covers, طوار *tawār*.

ARENA, *n.* میدان *maidān*, عرصه *drsa*.

ARGENT, *a.* سیمین *sīmīn*, بیاض *bayāz*.

ARGIL, *n.* گل *gil*, طین *tīn*.

ARGILLACEOUS, *a.* پر گل *purī-gil*, طینی *tīnī*.

ARGOSY, *n.* کشتی *kishī*.

ARGUE, *vi.* حجت آوردن *hujjat-ā*. دلیل کردن *dalīl kardan*, قیاس کردن *kayās-k.*—(excuse) سرزنش دادن *sar zunish-d.* بحث کردن *bahs-k.*

ARGUER, *n.* قیاس کننده *kayās kunanda*.

ARGUMENT, *n.* مباحثه *bahs*, مباحثه *mubāhasa*, قیاس *kayās*, حجت *hujjat*, دلیل *dalīl*, برهان *burhān*. A clear argument, دلیل اظهر *dalīli-azhar*. A convincing argument, دلیل برهانی *dalīli-burhānī*.—(subject) مضمون *mazmūn*.—(an abstract) مجمل *mujmal*.—(argumentation) نزاع *nizā*, اختلاف *ikhtilāf*.

ARGUMENTATAL, } *a.* حجتمند
ARGUMENTATIVE, } دلیل *hujjatmand*, قیاسی *kayāsi*, دلیلی *dalīlī*.

ARID, *a.* خشک *khushk*, سوخته *sūkhā*.

ARIES, *n.* برج حمل *burjī hamal*.

ARIGHT, *ad.* راست *rāst*, درست *durust*.

ARISE, *vi.* (as the Sun) برآمدن *bar-ā*, طلوع کردن *tulū-k.*—(from a seat) برخاستن *barkhāstan*, استادن *istādan*.—(proceed from) صدور کردن *sudūr-k.*, در آمدن *dar-āmadan*.

ARISTOCRACY, *n.* جمهور *jamhūr*, امرا *umarā*.

ARISTOCRITICAL, *a.* جمهوری *jamhūrī*, جمهورپرور *jamhūrī-paywand*.

ARITHMETIC, *n.* علم حساب *ilmī-hisāb*, علم اعداد *ilmī-aidād*, شمر دگی *shimurdagī*. [حسابی *hisābī*]

ARITHMETICAL, *a.* محاسبی *muhāsibī*.

ARITHMETICIAN, *n.* محاسب *muhāsib*, شمارگر *shumār-gīr*, اهل رقم *ahl-rakm*.

ARK, *n.* (of Noah) نوح *saftnāi noh*.—(chest) صندوق *sandūk*.—(coffer) تابوت *tābūt*.

ARM, *n.* بازو *bāzū*, ساعد *sādd*, پینه *pīna*.

Plumpness of arm, باز, *bāzud*, مضبعت *mazbudt*. Strength of arm, بازوئى قوي *nerūi-bāzū*. A strong arm, بازوئى عضل *bazūi-azil*. To support in the arms, دست يارى *itizād-k*. Having an arm of iron, strong armed, آهڻين بازو *āhanēn bāzū*.

ARM, vt. (one's self) **کمر بستن** *kamar-b.*,
 سبز پوشیدن *silāh-p.*— (others) ساز
 جنگ پوشانیدن *sāzi-jang-p.*

ARMADA, n. عسکر بحري *ds kari bahri*.

ARMAMENT, *n.* نفير عام *nafīrī-ām.*

ARMED, *p. a.* مسلح دار. *gilāh-dār*, کمر بستہ
kumar basta. Armed with a coat of
 mail, مندرج *mutadarrī*. Armed with
 a sword, سیف دار *saif dār*, سیاف
sayyāf. Armed with a bow, کماندار
kamāndār. Armed with men, اصحاب
as hābi sayyūf.

ARMFUL, *n.* باز *bāz*, آغوش *āghūsh*.

ARMISTICE, *n.* توقف جنگ *tawakkufi*
 jang, مهلت *muhlat*.

ARMLET, *n.* بازو بند *bāzū-band*.

ARMORY, n. **جبه خانہ** *juba-khāna*,
طوب خانہ *tōp-khāna*.

ARMOUR, *n.* جوشن *jaushan*, درع *dird*,
جبهه *juba*. Clad in armour, جبهه پوش
juba-posh, زره پوش *zirih-posh*.

ARMOURER, n. جیش گر *jaysh-gar.*

ARMPIT, n. بغل *baghal*, ابط *ibt* or *ibit*.

ARMS, n. pl. سلاح *silāh* (pl. اسلحة), آلات *ālāt*, ساز *sāz*.—(war) جهاد *jehād*, پیکار *paikār*, حرب *harb*. To sound to arms, حربی زدن *harbīy-z.*, جنگ کردن *jang-sidā-k.*—(ensigns) علامات *dāmāt*, نشان *nishān*.

ARMY, *n.* فوج *fauj*, لشکر *lashkar*, عسكر *askar*, جيش *jaysh*, کوشون *kushūn*,

عسکر *sipāh*. A victorious army, لشکر ظفر رهبر *ḍakari-mansūr*. A raw undisciplined army, لشکر تازه *lashkari-tāza*. To encamp an army, خیم زدن *khūima-z*, لشکر گاه نمودن *lashkar-gāh-n*. To levy or embody an army, لشکر جمع کردن *lashkar-jamā-k*. The leader of an army, لشکر کش *lashkar kash*, سردار سرهنگ *surdāri-sarhang*. The advanced guard or front of an army, پیش لشکر *pesh lashkar*. The wing of an army, ایاد لشکر *ayādi-lashkar*. The right wing, میمنت *maymanat*. The left wing, میسرت *maysarat*. The roar, پس لشکر *pasī lashkar*. A great army, عسکر جبار *ḍakari jarrār*. The whole army, سپاه عامت *āmmati-sipāh*. The rest of the army, بقیت سپاه *bakiyati sipāh*. Belonging to an army, لشکری *lashkari*, سپاهی *sipāhi*. The review or rendezvous of an army, جمعیت لشکر *jamādti-lashkar*. To rout an army, منهزم ساختن *lashkar munhazim-s*. The army of the faithful, i. e. the Ottoman troops, عسکر اسلام *ḍakari-islām*. An army numerous as ants, لشکر مور شمار *lashkari-mūr-shumār*. A conqueror of armies, لشکر شکن *lashkar-shikan*. General of an army, سپاه سالار *sipāh-sālār*. ROMATIC, a. معطر *atrā*, عطر سا *mudhtar*, مشموم *khush bu*, خوشبو *mashmūm*. ROUND, *pr. orad.* گرد آرد *girdā-gird*, دور *pairāman*, اطراف *atarāf*, دور *daur*, حوالی *hawālī*. ROUSE, *vt.* بیدار کردن *bedār-k*, انگیزان *angīzhtan*.

AROUND, *pr. orad.* گرداگرد *girdā-gird*,
دور اطراف *pairāman*, دور حوالی *atarāf*,
daur, *hawāls*.

AROUSE, vt. بیدار کردن *bedār-k.*,
انگیختن *angikhtan.*

- AROUSÉD, *p. a.* بیدار کرد *bedār-karda*, انگیزته *angizhta*.
- ARRACK, *n.* می اراک *mai arāk*.
- ARRAIGN, *vt.* شکایت کردن *shikāyat-k.*, متهم ساختن *malāmat-z.*, ملامت *muttahim-s.*
- ARRAIGNMENT, *n.* شکایت *shikāyat*, ملامت *malāmat*, تهمت *tuhmat*.
- ARRANGE, *vt.* ترتیب آراستن *ārāstan*, ترتیب *tartīb-s.*, نظم کردن *nazm-k.*, نظام *intizām-n.*
- ARRANGEMENT, *n.* ترتیب *tartīb*, نظم *nazm*, نظام *intizām*.
- ARRANT, *a.* فنا *fanā*, بدترین *badtarīn*.
An arrant knave, نابکار *nābkār*, حرامزاده *harāmzāda*.
- ARRANTLY, *ad.* فحشاء *fahshan*.
- ARRAY, *n.* لباس *libās*, پوشاک *poshāk*, صف *jāma*. Military array, صف *saf saf*.
- ARRAY, *vt.* بپراستن *ārāstan*, بپراستن *pairāstan*. To array in order of battle, صف آرای نمودن *saf ārāi-n.*
- ARREARS, *n. pl.* باقی *bāqī*, تاتیم *tatimma*, بقایا *bakāyā*.
- ARREPTITIOUS, *a.* مسلوب *maslūb*, منهبوب *manhūb*.
- ARREST, *vt.* گرفتار کردن *giriftār-k.*, حبس کردن *habs-k.*, قبض کردن *kabz-k.*, اخذ نمودن *akhz-n.*
- ARREST, *n.* حبس *habs*, گرفت *girift*, قبض *kabz*.
- ARRIVAL, *n.* رسیدگی *rastdagī*, ورود *wurūd*, آمدن *āmadan*, اتیان *ityān*.
- ARRIVE, *vi.* رسیدن *rasīdan*, آمدن *āmadan*, داخل شدن *dākhil-sh.*, واقع شدن *wāqē-sh.*
- ARRIVED, *p. a.* رسیده *rasīda*, پیوسته *paiwasta*.
- ARRIVER, *n.* رسنده *rasanda*, آینده *āyanda*.
- ARROGANCE, *n.* گستاخی *takabbur*, خودبینی *gustākhi*, مغروری *maghrūrī*, کبر *kibr*, غرور *ghurūr*, خود *khud bīnī*, سرکش *sar-kash*.
- ARROGANT, *a.* متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*, خود *khud bīn*, سرکش *sar-kash*.
- ARROGANTLY, *ad.* تکبرانه *takabburāna*, با گستاخی *bā gustākhi*.
- ARROGATE, *vt.* ادعا کردن *iddiā-k.*, سرکشی کردن *dadwi-k.*, فخر نمودن *fakhr-n.*, سرکشی *sar-kashī-k.*
- ARROGATION, *n.* ادعا *iddiā*, دعوی *dadwa*.
- ARROW, *n.* تیر *tīr*, سهم *sahm*, پرتاب *partāb*, قادر *kādir*, نشابت *nushahābat*, خدنگ *khadang*. The head of an arrow, پیل *pela*. A double-headed arrow, تیر بدخشان *tīri-badakhshān*, فیلیک *faylak*. A handful of arrows thrown at once, تیر یک دست *tīri yak dast*. The invisible arrow, سهم الغیب *sahm ul ghaib*. The arrow of destiny, سهم قضا *sahm ul kazā*. An arrow discharged through a tube, تیر نارک *tīri-nāwak*. To shoot an arrow, تیر انداختن *tīr-a.*, پرتاب کردن *partāb-k.* A barbed arrow, تیر خاردار *tīri-khārdār*. A swift arrow, تیر تیز *tīri-tez*, تیر تیز *tīri-tez-par*. A light, small headed arrow, تیر خای *tīri-khāi*.
- ARSENAL, *n.* جبه خانه *juba khāna*, طربخانه *tōp khāna*.
- ARSENIC, *n.* سم الفار *sammulfār*, تراب *tarābul*, الهالک *hālīk*.
- ART, *n.* هنر *hunar*, فن *fann*, صنعت *sandī*, معرفت *madrifat*, حیله *hila*, حرفه *hirfu*, —(cunning)

ARTERY, *n.* شریان *shiryān* (pl. شرايين *shirayīn*), رگ جان *rugi-jān*. The beating of the artery, the pulse, نبض *nabz*, راکز *rākiz*.

ARTFUL, *a.* (skilful) هنرمند *hunar-mand*, صنعتی *sunty*.—(Cunning) حیل باز *hila bāz*.

ARTFULLY, *ad.* هنرمندانه *hunar man-dāna*, حیل بازانه *hila bāzāna*.

ARTFULNESS, *n.* حیل بازی *hila bāzi*, مکاری *makkārī*.

ARTICHOKE, *n.* حارشف *harshaf*, کنگر *kangar*.

ARTICLE, *n.* فصل *fasl*, شرط *shart*.—(of agreement) قید *kayd*.—(of religion) مذهب *kānūni mazhab*.—(of faith) قواعد دین *kawāddi dīn*. Articles of peace, موافق صلح *mawāddi sulh*, شرط و قید صلح *shart u kaydi sulh*. An article (in grammar,) المعرفت *al madrifat*.

ARTICLE, *vt.* قید کردن *kayūd-k.*, شرایط نمودن *fasūl-s.*, اصول ساختن *sharāyat-n.*

ARTICULAR, *a.* بند بوند *band pay-wand*, مفاصلی *mafāsili*.

ARTICULATE, *a.* ممتاز *judā*, منقسم *mumtāz*, منقسم *munkasim*.

ARTICULATE, *vt.* تلفظ کردن *talaffuz-k.*, حرف زدن *harf-z.*, بفصول کردن *ba fasūl-k.*

ARTICULATELY, *ad.* جلدانه *judāna*, مادت بمادت *māddat ba māddat*.

ARTICULATION, *n.* تلفظ *talaffuz*, مفصل *goflār*, گوی *goi*.—(juncture) مفصل *māfsil*.

ARTIFICE, *n.* ربه بازی *rubāli-bāzi*, مکر *māk*, فریب *fareb*.

ARTIFICER, *n.* دستکار *dast-kār*, اهل

آه *ahli hirfa*, پیش کار *pesha-kār*, صانع *sānt*.

ARTIFICIAL, *a.* (not natural) صنعتی *sunty*, عملی *dmali*.—(fictitious) ساخته *sākhṭa*, قلب *kalb*.

ARTIFICIALLY, *ad.* باصنعت *bā sandt*, ساختار *sākhṭāna*.

ARTIFICIALNESS, *n.* صنعت *sandt*, اسنادی *ustādī*, فن *fann*.

ARTILLERY, *n.* طرخیان *tōp-khāna*. The artillery for battering a castle. توپ کوب *tōpi kild kūb*.

ARTISAN, } *n.* vide ARTIFICER.
ARTIST, }

ARTLESS, *a.* (unskilful) بی هنر *bīhunar*, بی وقوف *bī-wukūf*.—(simple, graceless) ساده دل *bī-gunāh*, ساده دل *sāda dil*.

ARUNDINACEOUS, *a.* (like reeds) نی سا *nai sā*.—(abounding with reeds) پر نی *pur nai*, مقصبت *makzubat*.

AS, *ad.* (like) چونان *chūn*, چو *chu*, چونانکه *chunānke*, چنانچه *chunānche*, همچون *hamchūn*. As that, چونان *chūnān*. As this, چنین *chunīn*. As (in comp.) وار *wār*, مانند *āsā*, آسا *āsā*, وش *wash*, مانند *mānand*. As before, فی الاول *filawwal*. As long as, تا *tā*, مادام *mādām*. As above related, کما ذکر *kamā zukira*. As it ought, کما هو حق *kamā hūwa hakkuhu*. As it is said, کما قیل *kamā kıla*. As you would say or, as if it were, گویا *goyā*. As above, ایضا *aizan*. As if, کان *kāna*, چون *chūn*. As often as, کما *kullumā*. As much as, ما *mā*, اینقدر *in kadr*. As follows, یعنی *yant*. As far as possible, بقدر مقدور *la kadri maktūr*. As soon as, همان *hamān*, همین *hamīn*.

ASCEND, *vt. or vi.* بر آمدن *bar-ā.*,

طلوع کردن *tulūd-k.*, بالا رفتن *bālā-r.*

ASCENDANT, *n.* طالع *sharf*, تال *tāl*,
فوق *fauk*.

ASCENDENCY, *n.* غلبت *ghalabat*.

ASCENDING, *p.a.* بر آینده *bar-āyanda*,
طلوع کننده *tulūd kunanda*.

ASCENSION, *n.* معراج بالا روی *bālā rui*, معراج
mīrāj. The ascension of the Lord
Jesus, حضرت عیسیٰ معراج *mīrājī*
hazrat isā.

ASCENT, *n.* معراج *madraj* صعود *suūd*.—
(slope) فرار *farās*.

ASCERTAIN, *vt.* تحقق کردن *tahkik-k.*,
معین کردن *mukarar-k.*, مقرر کردن
muyyan-k.

ASCERTAINER, *n.* معبود کننده *madhūd*
kunanda.

ASCERTAINMENT, *n.* تحقیق *tahkik*,
استقرار *istikrār*.

ASCETIC, *n.* زاهد *zāhed*.

ASCRIBE, *vt.* مخصوص کردن *malḥsūs-k.*,
توصیف کردن *nisbat-s.*, نسبت ساختن
tawṣif-k.

ASH, *n.* (tree) وشیج *washij*, آهر *ahr*.

ASHAMED, *a.* شرمسار *sharmsār*,
شرمند *sharminda*, خجل *khajil*. To
be ashamed, شرمند شدن *sharminda-*
sh., شرم داشتن *sharm-d*.

ASHEN, *a.* (wood) وشیجی *washiji*.

ASHES, *n.* خاکستر *khākistar*, رماد
ramād. Of the colour of ashes, ارمد
armad. To reduce to ashes, خاکستر
کردن *khākistar-k*. Bread baked under
the ashes, ملیل *malil*.

ASHLAR, *n.* سنگ ناتراشیده *sangi*
nā tarāshida.

ASHORE, *ad.* بر کنار *bar kanār*, در ساحل
bar sāhil, در لب دریا *dar lubi daryā*.
Getting ashore, کنار رفتن *kanār-r*.

ASHY, *a.* خاکستر *ba rangi*
khākistar, خاکستری *khākistari*,
سنبابی *sanjābī*.

ASIDE, *ad.* در کنار *dār kanār*, بر طرف
bar taraf. To lay aside, در کنار نهادن
dar kanār-n. To call aside, بر طرف
dar kanār-kh. To speak to
aside, در کنار گفتن *dar kanār-g*. To
throw aside, ترک کردن *tarḥ-k*. To set
aside, قطع رسید نمودن *katī rasīd-n*.
To go aside, در کنار رفتن *dar kanār-r*.

ASININE, *a.* حماری *khari*, حیمایی *himāīy*.

ASK, *vt.* پرسش کردن *pursīdan*, پرسیدن
pursish-k, سوال نمودن *sawāl-n.*,
خواستن *khāstan*, استیفسار کردن *istifsār-k*.

ASKANCE, *ad.* عارضه *ārizatan*, ملوئی
multawī. Looking askance, کز بین
kazh bīn, کز نظر *kazh nazir*.

ASKER, *n.* پرسنده *pursanda*, خواهنده
khāhanda, سائل *sāil*.

ASKEW, } *ad.* کج *kaj*, کز *kazh*, بر طرف
ASLANT, } *bar taraf*.

ASLEEP, *ad.* خفته *khufta*, در خواب
dar khāb, خواب آلود *khāb ālūd*.
Lulling asleep, تهجید *tahjīd*, تنویم
tanwīm.

ASLOPE, *ad.* خطوط *hatūt*, مایل *māil*.

ASP, *n.* (serpent) مار *mār*.—(tree)
سپیدار *sapedār*.

ASPARAGUS, *n.* اسفراج *isfirāj*.

ASPECT, *n.* روی *rui*, پیکر *paikar*,
چهره *chehra*, وجه *waja*, شکل *shikal*,
سیم *sīmā*. An angelic aspect, پری
parī rui. A fortunate aspect of
the planet, اوج شرف *auji sharaf*. An
unfortunate aspect, حضیض نحوس *hazīzi nahūsāt*. Of a bad aspect,
کریه المنظر *karihul mansar*.

ASPERITY, *n.* خشونت *khushūnat*,
دشمنی *durushtī*, تند *tundī*, سخت
سخت *sakht rui*, غلظت *ghulzat*.

ASPERSE, *vt.* پاشیدن *tanz-k.*, پاشان *buktān-g.* — (to sprinkle) پاشیدن *pāshidan*, افشاندن *afshāndan*.
ASPERSION, *n.* افتراء *iftirā*, پاشان *buktān*, طنز *tanz* — (sprinkling) پاشیدگی *pāshidagi*.
ASPHODEL, *n.* بروق *barwak*.
ASPIRATE, *vt.* بنفس تمام کلام کردن *bā nafs-i tamām kalām-k.*, بدم سرشار *ba dum-sarshār-g.*
ASPIRATION, *n.* (an ardent wish) هوس *hawās*, قصد *kasd*, نفس *nafas*, نیت *nayyat*. — (in pronunciation) بادم تمام گفتار *bā dumi tamām-guftār*.
ASPIRE, *vt.* هوس *jān-d.*, جانی داشتن *hawās-n.*, طلب کردن *talab-k.*, آرزو داشتن *ārzū-d.*
ASQUINT, *ad.* شنف *shanf*, تشار *tashāzar*.
ASS, *n.* درازگوش *khar*, حمار *hamār*, *darāz-gush*, الا *ulāgh*. A she-ass, *khar māle*, حمارت *hamārat*. A wild ass, *khar gor*, خردشتی *khari dashti*. A herd of asses, *jarabbat*. An ass's colt, *khir-kura*. A little ass, *kharak*. An assmill, *khar-ās*. — (a blockhead) ابله *ablah*, احمق *ahmak*. Stupid as an ass, *khar tabi*.
ASSAFŒTIDA, *n.* انگوزه *angūzha*, انگوان *anguwān*.
ASSAIL, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā*, حمل بردن *hamla-b.*
ASSAILABLE, *a.* ممکن *mumkin*, هجوم شدن *hujūm-sh.*
ASSAILANT, *n.* هجوم کننده *hujūm kunanda*, مقاتل *mukātil*.
ASSASSIN, *n.* خونپ *khūnī*, قاتل *kātil*, قاتل *kattāl*, شقی *shakīy*.

ASSASSINATE, *vt.* کشتن *kushtan*, قتل ساختن *kattl-s.*, خون کردن *khūn-k.*
ASSASSINATION, *n.* قتل *kattl*, مقاتل *miktāl*, کشدگی *kushandagi*.
ASSAULT, *n.* حمل *hamla*, هجوم *hujūm*, یورش *yūrish*.
ASSAULT, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā*, یورش نمودن *hamla-k.*, *yūrish-n.*, مقاتله ساختن *mukātala-s.* To assault on the highway, راه زنی *rāh zānī-k.* To assault in the night time, شبگیر کردن *shabgīr-k.*
ASSAY, *n.* (of metals) عیار *tyār*, چاشنی *chāshnī*. The assay-office, دارالعیار *darul tyār*.
ASSAY, *vt.* چاشنی *tyār-k.*, عیار کردن *chāshnī-k.*
ASSAYER, *n.* صاحب *tyār-gīr*, عیارگیر *sāhibi-tyār*.
ASSEMBLAGE, *n.* فراهم *jāmad*, جمع *farāham*.
ASSEMBLE, *vt.* (bring together) فراهم آوردن *farāham-ā*, جمع کردن *jāmad-k.*, — (to meet together) شدن *jāmad-sh.*, — (to call together) خواندن *khāndan*, دعوت کردن *dadwat-k.*
ASSEMBLED, *p. a.* فراهم آورده *farāham āwarda*, جمع *jāmad*, مجموع *majmūd*.
ASSEMBLY, *n.* جماعت *guruh*, گروه *jāmadt*, مجلس *majlis*, محفل *mihfil*, انجمن *anjuman*. An assembly of nobles, امرا *majmāi umarā*. Gracing the assembly, مجلس آرا *majlis-ārā*.
ASSENT, *n.* پذیرایی *kabūl*, قبول *paztr-ānī*, رضا *razā*.
ASSENT, *vi.* پذیرفتن *paztrufstan*, قبول کردن *kabūl-k.*, قول دادن *kaul-d.*, بلی گفتن *buli-g.*

ASSERT, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, تقرير *takrīr-n.*, ساختن *takrīr-n.*, تحقیق کردن *tahkik-k.*, مدعا کردن *muddā-k.*—(to claim) تخصیص داشتن *tasarruf-k.*, تصرف نمودن *tākhsīs-n.*

ASSERTION, *n.* اقرار *ikrār*, مدعی *takrīr*, موعده *muddat*, تصرف (claim of right) *tadrif*, دعو *dadwā*.

ASSESS, *vt.* خراج نهادن *khirāj-n.*, مال گذاری مقرر، *dwāriz-k.* عوارض کردن *māl guzārī mukarar-k.*

ASSESSMENT, *n.* مال گذاری *māl guzārī*, جزیت *khirāj*, تحصیل دار *jizyat*. A collector of assessment, بازگیر *tahsildār*, باز سنان *bāzh sitān*, تکالیف *bāzh-gir*. Assessments, عوارض *takālīf dwāriz*.

ASSESSOR, *n.* اهل عدالت *ahli ddālat*, مجلسی *hamnishin*, خراج نهنده (one appointed to assess) *khirāj nihanda*.

ASSETS, *n. pl.* اموال *jāi-dād*, جامداد *amwāl*.

ASSEVERATE, *vt.* تعریف نمودن *tadrif-n.* اعتراف نمودن *itirāf-n.*

ASSEVERATION, *n.* سوگند *sogand*, تعریف *tahkik*, قسم *kasam*, اعتراف *itirāf*.

ASSIDUITY, *n.* شغل *shugal*, تعید *takayyul*.

ASSIDUOUS, *a.* مشغول *mashghūl*, مستدام *mustadām*, مواظب *muwāzib*. To be assiduous, ملزم شدن *mulāzim-sh.*, ملزمت کردن *mulāzamat-k.*

ASSIDUOUSLY, *ad.* دایمانه *dāimāna*, علی الدوام *dladdawām*.

ASSIDUOUSNESS, *n.* مداومت *mudāwimāt*, استدامت *istiḍāmat*.

ASSIGN, *vt.* تعیین کردن *tadyyun-k.*, عطا کردن *sipārish-d.*, توابع المال *dlā-k.* To assign an estate, ساختن *tawlijulmāl-s.* To assign a reason, سبب نمودن *sabab-n.*

ASSIGNABLE, *a.* ممکن تعیین *mumkinini-tadyyun*.

ASSIGNATION, *n.* موعده ملاقات *mawidi mulākāt*, مهلت وصال *muhlati-wisāl*.

ASSIGNEE, *n.* تعیین دار *tadyyun-dār*, وکیل *wakil*.

ASSIGNER, *n.* تعیین کننده *nirakh*, سپارش دهنده *tadyyun kunanda*, *sipārish-dehanda*.

ASSIGNMENT, *n.* تعیین *tadyyun*, محضر *sipārish*, سپارش *ghazr*.

ASSIMILATE, *vt.* تمثیل نمودن *tamsil-n.*, تشبیه آوردن *tashbih-ā*.

ASSIMILATION, *n.* تشبیه *tashbih*, مشابهت *mushābihat*, تمثیل *tamsil*, موافقت *muwāfikat*.

ASSIST, *vt.* مدد دادن *madad-d.*, یاری کردن *yār-k.*, معاونت نمودن *muāwanat-n.*, یار شدن *nāsir-b.*, یار شدن *yār-sh.*, پشتیبی کردن *pushti-k.*

ASSISTANCE, *n.* مدد *madad*, اعانت *ānat*, نصرت *ḍun*, یاری *yārī*, مددگاری *nusrat*, معاونت *muāwanat*, یاری *madadgārī*, دستگیری *dastgīrī*, یاور *yāwar*.

ASSISTANT, *n.* یار *yār*, دستگیر *dastgīr*, مددگار *madadgār*, معاون *muāwin*, ناصر *nāsir*.

ASSISTANT, *a.* معاون *muāwin*, نصور *nusr*.

ASSIZE, *n.* حساب *hasb*, کیل *kayl*. An assize of provisions fixed by the magistrate, نرخ *nirakh*—(court of justice) عدالت *ddālat*, محکمه *mahkamah*.

ASSIZE, *vt.* نرخ نمودن *nirakh-n.*, تقویم *takwīm-k.*, بها کردن *bahā-k.*

ASSOCIATE, *vt.* همراهی کردن *ham-rāhī-k.*, رفاقت نمودن *rifākat-n.*, شریک شدن *sharīk-sh.*, مرافقت کردن *murāfukat-k.*

ASSOCIATE, *n.* همراهِ *hamrāh*, رفیق *rafīq*, همدم *hamdam*, یار *yār*, دوست *dost*, شریک *sharīk*.

ASSOCIATION, *n.* همراهی *hamrāhī*, رفاقت *rafākat*, همسری *hamearī*, همبازی *hambāzī*.—(union of persons) مجلس *majlis*.

ASSORT, *vt.* vide ARRANGE.

ASSORTMENT, *n.* (of goods) مجمع اموال *majmaʿi-amwāl*, تَبَیْض *tabīz*.

ASSUAGE, *vt.* تسکین کردن *taskīn-k.*, آرام دادن *ārām-d.* To be assuaged, قرار داشتن *maskūn-sh.*, مسکون شدن *kurār-d.*

ASSUAGEMENT, *n.* تسکین *taskīn*, آرام *ārām*, تلیم *talīm*.

ASSUAGER, *n.* تسکین کننده *taskīn kunanda*, مصلح *māslīh*.

ASSUASIVE, *a.* ساکن ساز *sākin sāz*, تسکین بخش *taskīn bahksh*.

ASSUME, *vt.* اخذ کردن *giriiftan*, گرفتن *akhz-k.*, اختیار نمودن *ikhṭiyār-n.* To assume the appearance, صورت پذیر کردن *sūrat pastr-k.*—(to claim) دعوا نمودن *iddiā-k.*—(to presume) ادعا کردن *zann-d.*, ظن داشتن *pindāshtan*.

ASSUMER, *n.* مرد مغرور *mardi-maghrūr*, متکبر *mardi mutakabbir*.

ASSUMING, *p. a.* مغرور *maghrūr*, متکبر *mutakabbir*, خود بین *khūd bīn*.

ASSUMPTION, *n.* اخذ *akhz*, اختیار *ikhṭiyār*, قیاس *kayās*.

ASSUMPTIVE, *a.* واجب الِاخذ *wājib ul akhz*, قابل قیاس *kābili kayās*.

ASSURANCE, *n.* (certainty) تحقیق *tahkīk*, یقین *yakīn*.—(trust) اعتقاد *attikāḥ*, اعتماد *aitimād*.—(impudence) بی شرمی *bī sharmī*, شوخی *shokhī*, بی ادبی *bī adabī*.—(conviction) الزام *ilzām*, مبصرت *mubṣarat*.—(intrepidity) بی هراسی *bī hirāsī*, بی پروایی *bī paruwāī*.—(testimony) گواهی *gawāhī*.—(promise) عهد *ahd*, امیدوار *paimān*.—(hopeful) امانت *umedwār*.—(insurance) امان *amānat*, امان *amān*.

ASSURE, *vt.* (promise) پیمان دادن *paimān-d.*, اقرار کردن *ikrār-k.*—(secure) عهد و امان دادن *ahd u amān-d.*—(to remove doubt or fear) بی باک *bī bāk-s.*, زوال شک کردن *zawāli shakk-k.*

ASSURED, *a.* (certain) محقق *muha-kkak.*, یقین *bigumān*, معین *mudṣṣan*, بی اشتباه *bī ishtibāh*.—(impudent) بی شرم *bīsharm*, شوخ *shokh*.

ASSUREDLY, *ad.* بدرستی *ba durustī*, یقیناً *yakīnan*, فی الحقیقت *filḥuqtat*, بلی *balī*.

ASSUREDNESS, *n.* تحقیق *tahkīk*.

ASSURER, *n.* پیمان دهنده *paimān dehandā*.

ASTERISK, *n.* نشان *nishān*, اشارت *ishārat*.

ASTERISM, *n.* ستاره *sitārah*.

ASTERN, *n.* کشتی *pasi kishtī*.

ASTHMA, *n.* ضیق النفس *damā*, دم گرفته *giriifta dam*, *zīkun nafas*.

ASTHMATIC, } *a.* دما بر *damā-bar*,
ASTHMATICAL, }

ضيق نفس *zih-nafas*, دام-ءوار *dam-āwar* وءماور

ASTIR, *a.* vide ACTIVE.

ASTONISH, vt. حیران کردن *hairān-k.*,
آشفتن *āshuftan*, حیرت انگیز کردن *hair-
rat-a.*, متعجب کردن *djub-k.*, متعجب
کردن *mutadjjib-k.*

ASTONISHED, *a.* متعجب *muttadjjib*,
 سرگردان کرده *āshufta sar-*
gardān kardā-shuda. To be astonish-
 ed, حیران شدن *hairān-sh.*, متعجب
 شدن *mutadjjib-sh.*

ASTONISHING, *p. a.* حیرت انگیز *hai-*
rat-angīz, سر گردان کن *sar gardān*
kun.

ASTONISHMENT, *n.* سرگردانی *sar-gardāni*, آشفتگی *āshuftagi*, حیرت *hairat*, تحیر *dahshat*, دهشت *tahaz-zur*.

ASTRADDLE, ad. افجاج *ifjāj*, فاجج *fajj*.

ASTRAL, a. نجومي *najūmī*, كواكب
ممنسوب *kawākib mansūb*.

ASTRAY, *ad.* گمراه *gumrah*, سرگشته
sar gashta, سرگردان *sar gurdān*.

ASTRICTION, vide CONSTIPATION.

ASTRIDE, *ad.* *fajz*, افجّاج *afjāj*.

ASTRINGENCY, *n.* قبض *kabz*, قبضیت *kabziyat*.

ASTRINGENT, n. قابض *kābiz*, قابضات *kābizāt*.

ASTRINGENT, a. تقبض *takab buz.*

ASTROGRAPHY, n. صفت نجوم *sifati nujūm*, تصوير كواكب *taswiri-kawākib*.

ASTROLABE, n. استرلاب *usturlāb*,
 اسطرلاب *usturlāb*. صلاب *sulāb*.

ASTROLOGER, n. منجم *munajjim*,
ستاره صاحب کواکب *sāhibi kawākib*,
شماره *silāra-shinā*, نجوم *najjām*,
اخترگو *akhtar go*, اهل نجوم *ahli-nujūm*.

ASTROLOGICAL, *a.* نجومی *nujūmīy*,
علم نجوم متعلق *mutadlliki ilmi*
nujūm.

ASTROLOGIZE, vi. علم نجوم عمل کردن.
ilmi nujūm dmal-k.

ASTROLOGY, *n.* علم نجوم *ilm-i-nujūm*,
معرفة فلک *maḍrifati falak*, نجات
nijāmat.

ASTRONOMER, n. منجم *munajjim*,
 رصد *rassād*, اهل هيت *ahli hi'at*,
 ستاره شناس *sitāra-shanās*.

ASTRONOMICAL, *a.* علم ہیت پیوند
ilmi hi'at paiwand. Astronomical
 table, جدول *jadwal*, زبجہ *zibj.*

ASTRONOMY, *n.* علم الهيئة *ilmul hiat*,
علم ستارة *ilm-i-sitāra*, حياة *hayāt*.

ASTUTE, a. vide CRAFTY.

ASJUNDER, *ad.* جدا *judā*, عاحده
dlahidda, تنه *tanhā*.

ASYLUM, n. جاي پناه *jāi panāh*,
پناهگاه *panāhgāh*, ملجأ *maljā*.

AT, *pr.* نزد *nazd*, سوی *sui*, در *dar*, و *ba*,
 علی *dla*. At length, عاقبت *ākibat*,
 لجرم *lājiram*. At full length, تفصیلاً *tafsilāna*. At least, باری *bārī*, ولو *wa*
law. At hand, حاضر *hāzir*. At
 what time? کدام وقت *kudām wakt*.
 At how much a yard? فی کز
 آنگاه—At that time, قیمت چنداست
āngāh, آن وقت *ān wakt*. At all
 times, همیشه *hamisha*, ایام *dāyam*
aīyyām. At no time, طول *dāyam*
 هیچ *tūlad' dahri*. Not at all, *hech*,
 هرگز نه *hargiz na*. Nothing at all,
 هیچ *hech na*. At no rate, هیچ *hech*
aslan. At present, اکنون *aknūn*,
 حالا *hālā*. At first, اولاً *arwalan*,
 مقدمه *mukaddaman*.

ATHEISM, *n.* دهریہ *dahriya*, باخدای *nākhudāi*, إلحاد *ilhād*.

- ATHEIST**, *n.* ناهدا *dahriya*, ناکھدا *nākhudā*, ملحد *malhad*.
- ATHEIST**, *a.* اِلْهَاد ناک *ilhād nāk*, زندگت وار *zandakat wār*.
- ATHIRST**, *a.* عطشان *tishna*, تشنه *atshān*.
- ATHLETE**, *n.* دلیر *pahlav*, پهلوار *pahlawān*, کشتی گیر *kushti-gīr*.
- ATHLETIC**, *a.* پهلوانی *pahlawānī*, زور آور *sūr āwar*. An athletic man, پهلوان *pahlawān*.
- ATHWART**, *prep. ad.* از عبور *ābūr*, از جانب بجانب *az jānīb ba jānīb*.
- ATLAS**, *n.* (a rich silk) اطلس *atlas*.— (a collection of maps) جماع خارتی *jimāi khāratī*, جماع نقشه *jimāt naksha*. Mount Atlas, الدرن *ad'daran*.
- ATMOSPHERE**, *n.* vide **AIR**.
- ATOM**, *n.* ذره *zarra*, شمه *shamma*. Like an atom, ذره قدر *zarra kadr*, شمه سا *shamma sā*.
- ATOMIC**, *a.* شمه وش *zarrin*, شمه وش *shamma wash*.
- ATONE**, *vi.* تکفیر کردن *takfir-k.*, کفاره کردن *diyāt-s.*, ساختن *kaffāra-k.*
- ATONEMENT**, *n.* تکفیر *takfir*, کفاره *kaffāra*, دیات *diyāt*.
- ATOP**, *ad.* بالا *bālā*, زبر *zabar*.
- ATROCIOUS**, *a.* بد کردار *sharīr*, شریر *bad kirdār*.
- ATROCITY**, *n.* شراکت *sharārat*, فساد *fasād*, ظلم *zulm*.
- ATTACH**, *vt.* (join together) پیوستن *paiwastan*, چسپانیدن *chaspanīdan*.— (arrest) گرفتن *giriftan*, تپش کردن *kabz-k.* To be attached, گرفتار شدن *giriftār-sh.*— (love) دوست کردن *dost-k.*, خاطر گرفتن *khātir-g.*
- ATTACHE**, *n.* وا بست *wā basta*.
- ATTACHMENT**, *n.* چسپیدگی *chaspt-dagt*, پیوستگی *paiwastagt*.—(affection) محبت *mahabbat*, رغبت *raghbat*, دوستی *dosti*.— (taking prisoner) گرفتاری *giriftārī*, قبض *kabz*.
- ATTACK**, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā.*, حمله کردن *hamla-k.*, یورش آوردن *yūrish-ā.*
- ATTACK**, *n.* هجوم *hujūm*, حمله *hamla*, یورش *yūrish*.
- ATTAIN**, *vi. or vt.* یافتن *yāftan*, حاصل کردن *hāsīl-k.*, اندوختن *andūkhītan*, ورزیدن *warzīdan*.
- ATTAINABLE**, *a.* یافتنی *yāftanī*, ممکن کسب *mumkīni kasb*.
- ATTAINED**, *a.* یافته *yāfta*, معصوم *mahsūl*, اندوخته *andūkhīta*.
- ATTAINING**, *p. a.* کسب کنان *kasb kunān*, باب *yāb*, اندوز *andūz*. Attaining one's wishes, کامران *kāmran*.
- ATTAINMENT**, *n.* تحصیل *tahsīl*, کسب *kisb*, حصول *husūl*.
- ATTAINT**, *vt.* vide **CORRUPT**.
- ATTEMPT**, *n.* کوشش *koshish*, سعی *saʿi*.
- ATTEMPT**, *vt.* کوشیدن *koshīdan*, کوشش *koshish-k.*, سعی کردن *saʿi-k.*, آزمودن *āzmūdan*, اجترأ کردن *ijtirā-k.*
- ATTEMPTABLE**, *a.* لایق اجترأ *lāyaki ijtirā*, واجب السعی *wājibus saʿi*.
- ATTEMPTER**, *n.* کوشش کننده *koshish-kunanda*, اجترأ کننده *ijtirā kunanda*.
- ATTEND**, *vt.* (to present) حاضر بودن *hāzir-b.*—(serve) کردن *banda-gī-k.*, ملزمت نمودن *mulāzamat-n.*— (listen) شنیدن *shinūftan*, شنیدن *shaniḍan*.—(give attention) رو آوردن *rū-ā.*, توجه کردن *tawajja-k.*—(be busy)

about) مشغول شدن *mashghūl-sh.*

To attend a summons, دعوت رام شدن *ba dāwat rām-sh.*

—(follow) پس رفتن *pas-r.*

—(remain) ماندن *māndan.*

—(to be dependant on) تابع شدن *tābt-sh.*

ATTENDANCE, *n.* (service) خدمت *khidmat*,
بندگی *bandagi.*—(train,
retinue) سوارى *sawārī.*

ATTENDANT, *a.* د خدمت *khidmat-*
dah, بندگان فرمان *bandai farmān.*

ATTENDANT, *n.* خدمتگزار *khidmatgār*,
خدمتگاران *khādim.* Attendants, خدمتگاران
khidmatgārān, حشم *hasham.*

ATTENTION, *n.* توجه *tawajja*, آگاهی
āgāhī, اشتغال *ishtighāl*, تقيد *takayyud.*

ATTENTIVE, *a.* متوجه *mutawajja*,
متفكر *mutafakkir*, مشغول *mashghūl*, آگاه
āgāh.

ATTENTIVELY, *ad.* با آگاهی *bā āgāhī*,
تقيداً *takayyudan.*

ATTENUATE, *vt.* رقيق کردن *rakik-k.*

ATTEST, *vt.* گواهي دادن *gawāhī-d.*,
اثبات کردن *sābit-k.*, اقرار کردن *ikrār-k.*,
شاهد شدن *shāhid-sh.*—(to call to
witness) دعوت کردن *dādwat-k.*

ATTESTATION, *n.* گواهي *gawāhī*,
شهادت *shahādat*, تصدیق *tasdik.* A
register of attestations, شهادت نامه
shahādat nāma.

ATTIRE, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, آراستن
ārāstan, لباس دادن *libās-d.*

ATTIRE, *n.* پوشاک *poshāk*, لباس *libās*,
پارچه *pārche*, جامه *jāma*, آرایش
arāyash.

ATTITUDE, *n.* وضع *wazd*, وضعت *wazdt.*

ATTOLLENT, *a.* بلندنما *buland numā*,
عالی ساز *ālī-sāz.*

ATTORNEY, *n.* وکیل *wakil*, کاروان
kār-rān, مأمور *māmūr.* A power of
Attorney, وکالت نامه *wakālat-nāma.*

Attorney at law, وکیل عدالت *wakīlī*

ddālat. To act as an attorney, وکیل

بودن *wakīl-b.*, مذايع شدن *manāb-sh.*

To appoint an attorney, وکیل کردن
wakīl-k.

ATTORNEY-GENERAL, *n.* وکیل مطلق
wakīlī-mutlak.

ATTORNEYSHIP, *a.* وکالت *wakālat*,
نایبیت *nāibat.*

ATTRACT, *vt.* (draw to something)
کشیدن *kashīdan*, بر کشیدن *bar-k.*,
جذب کردن *jazb-k.*, در کشیدن *dar-k.*,
—(allure) دل بستن *dil-bastan*, دل
بردن *dil-b.*

ATTRACTING, *p. a.* کشان *kashān*,
کشنده *kashanda.*

ATTRACTION, *n.* کشش *kashish*, جذب
دلپذیری *jalb.*—(allurement) دلپذیری
dilbandī, دلفریبی *dil-farebī.* Attrac-
tion of straws, جذبگیا *jazbi giyāh.*

ATTRACTIVE, *a.* جاذب *jāzib*, کشنده
kashanda.—(alluring) دلپذند *dil band*,
دلکش *dil kush.* An attractive quality,
کوت جاذب *kuwati jāziba.*

ATTRACTIVELY, *ad.* جذابانه *jazbāna*,
دلربانه *dil rubāna.*

ATTRIBUTE, *vt.* نسبت کردن *nisbat-k.*,
منسوب کردن *hamal-k.*,
mansūb-k.

ATTRIBUTE, *n.* صفت *sifat*, وصف *wasf*,
اسم *ism.*

ATTRIBUTIVE, *a.* ملحق *mul hak*,
نسبت کرده *nisbat-karda.*

ATTRITION, *n.* انکسار *inkisār.*

AUBURN, *a.* اسمر *asmar*, سمر *samrā.*

AUCTION, *n.* مزاد *harraj*, هراج *mazād.*
To bid at an auction, مزاد کردن *ma-*
sād-k. مسامومت کردن *musāwamat-k.*

AUCTION, *vt.* مزاد فروختن *ba mazād-f.*

- AUCTIONEER**, *n.* مبرطش *mubartish*, دلال *dallāl*. هراجي *harrajī*.
- AUDACIOUS**, *a.* گستاخ *bi bāk*, گستاخ *gustākh*, بي حيا *bi hayā*.
- AUDACIOUSLY**, *ad.* گستاخانه *gustākhāna*.
- AUDACITY**, *n.* گستاخي *gustākhī*, جسارت *jisārat*, بي شرمي *bi sharmī*, شوخي *shokhī*.
- AUDIBLE**, *a.* قابل استماع *kābili-istimād*, مسموع *masmūd*. An audible voice, بلند بانگ *bāngi-buland*.
- AUDIENCE**, *n.* (sense of hearing) سمع *samt*, سماعت *samādt*. An audience, حضور مجلس *huzūr-i-mujannas*, مستمعان *mūstamtān*. The audience of an ambassador, ايلچي *ilchī*, ملازمت *mulāzamāt* *aylchī*. To give audience, دربار فرمودن *darbār-f.*—The hall of audience, بارگاه *bār gāh*.
- AUDIT**, *n.* (examination of accounts) حساب تفحص *tafahhus-i-hisāb*.
- AUDIT**, *vt.* حساب تفحص کردن *hisāb-tafahhus-k.*, امين حساب کردن *amīni-hisāb-k.*
- AUDITOR**, *n.* (hearer) سامع *sāmt*, مستمع *miustamd*. An auditor of accounts, امين حساب *amīni-hisāb*, دفتر امين *amīni daftar*.
- AUGER**, *n.* برمه *barma*, پرماء *parmāh*, مثقب *misqab*.
- AUGHT**, *n.* چيز *chiz*, شيء *shay*.
- AUGMENT**, *n.* بيشي *afzāyish*, افزايش *afzāyish*, زياده *ziyāda*, ازدیاد *azdiyād*, ترقي *tarakhī*.
- AUGMENT**, *vt.* زياده کردن *ziyāda-k.*, افزودن *afzūdan*, افزافت *izāfat-n.*
- AUGMENTATION**, *n.* افزوني *afzūnt*, زياد *ziyād*.
- AUGUR**, *n.* اخترگو *fālgū*, اخترگو *akhtar-gu*, طالع نما *tāghūt*, طالع *tāld numā*.
- AUGUR**, *vi. vt.* فال گفتن *fāl-g.*, اخترگفتن *akhtar-g.*, زجر نمودن *zajr-n.*
- AUGURY**, *a.* فال *fāl*, رمل *ramal*. Augury from the flight of birds, زجر *zajr*.
- AUGUST**, *a.* سعادت مند *saādatmand*, مبارك *humāyūn*, مبارك *mubārak*. The month of August, اغوستوس *aghustus*.
- AULIC**, *a.* ديواني *dīwānī*.
- AUNT**, *n.* (paternal) عمه *amma*, خواهر پدر *khāhari-ptdar*.—(maternal) خاله *khāla*, خواهر مادر *khāhari-mādar*.
- AURICLE**, *n.* بنا گوش *binā-gūsh*.
- AURICULAR**, *a.* سماع *samād*, گوش زن *gūsh zin*.—(whispered) باهستگي گفت *ba āhistagi-gufta*, با گوش گفت *ba gūsh-gufta*.
- AURORA**, *n.* فجر *fajr*, سحر *sahr*, باعداد *bā-ndād*, صبح دم *subh dam*. Aurora Borealis شفق شمالی *shafaki-shimālī*.
- AUSPICE**, *n.* طير *fāl*, طير *tayr*.—Auspices (protection) حمايت *himāyat*.
- AUSPICIOUS**, *a.* نيک اختر *nek akhtar*, خوش فال *khujista fāl*, برومند *barū-mand*, نيک بخت *nek bakht*, ميمون *maimūn*, فرخ *farrukh*. An auspicious omen, شگون *shugūn*.
- AUSPICIOUSLY**, *ad.* بالخير *bilkhayr*, بخديارانه *bakhtiyārāna*.
- AUSPICIOUSNESS**, *n.* نيک بختي *nek bakhtī*, طالع *tāld*, سعادت *saādat*.
- AUSTERÉ**, *a.* زشت *zisht*, ترش *tursh*, درشت *durūsh*. Austere in countenance, تندرو *tund rū*. Leading an austere life, رياست *ahli riyāsat*.
- AUSTERELY**, *ad.* با رياست *bā riyāzat*, درشتاد *durushāna*.

AUSTERENESS, }
AUSTERITY, } n. ریاضت *riyāsat*,

درستی *salābat*, تندی *tundt*,
durushtī.

AUSTRAL, a. جنوبی *junūbī*.

AUTHENTIC, a. صحیح *rāst*, راست
sahīh, اصلی *aslī*.

AUTHENTICALLY, ad. راستی *ba*
rāsti, التحقیق *al tahkik*.

AUTHENTICATE, vt. ثابت کردن
sābit-k, تصدیق کردن *tasdik-k*.

AUTHENTICITY, n. راستی *rāstī*,
درستی *durusti*, حقیقت *hakikat*.

AUTHOR, n. مؤلف *musannif*, مصنف
muallif. A classical author, مؤلف
اعتبار *muallifi aitibār*.—(an inventor)

paidā kunanda, پدیدار کننده *bādī*.

An author of evil, اهل فساد *ahli*
fasād, مفسد *mufassad*. At the author,
ل مؤلف *limu'allifiki*. An original
author, مؤلف الاصل *muallifu'l asl*.

AUTHORITATIVE, a. صاحب قدرت
sāhibi kudrat, نو اقتدار *nu iktidār*
قادر *kādir*.

AUTHORITY, n. اختیار *ikhti-yār*,
قدرت *kudrat*, وقار *wikār*, جاه *jāh*.

Absolute authority, استقلال کلی *istik-*
lālī kullī. By my authority, بحکم من
ba hukmi man.—(testimony) شهادت

shahādat, گواهی *gawāhi*. To quote an
authority, شهادت نمودن *shahādat-n*.

گواهی دادن *gawāhi-d*.—(support)
حمایت *himāyat*.

AUTHORIZE, vt. (give power) قدرت
دادن *kudrat-d*, استقلال بخشیدن
istiklāl-b.—(to make legal) مشروع

مشرع *shara-*, شرعی نمودن *ma-*
sharū-k,—(to give credential letters)

شهادت نامه دادن *shahādat-nāma-d*.

AUTOBIOGRAPHY, n. تذکره خود نوشتن

AUTOCRACY, n. تصرف مالکانه *tas-*
rrufi mālīkāna, استقلال *istiklāl*.

AUTOCRAT, n. مستقل *mustakill*.

AUTOGRAPH, n. دست خط *dast khat*.

The royal autograph, خط شریف
khati-sharif.

AUTOMATIC, a. خود جذبش *khud*
jumbish, خود روان *khud-rawān*.

AUTOMATON, n. لعبت خود روان

ladbati-khud rawān, آلت خود روان

ālātī khud rawān.

AUTONOMY, n. استقلال *istiklāl*.

AUTUMN, n. خریف *khizān*, خریف

kharif, مهر جان *mihrajān*.

AUTUMNAL, a. زمان خزان *zamāni-*
khizān, ایام خریف *ayyāmi kharif*.

AUXILIARY, a. رابط *rābit*, معاون

muāwin, ناصر *nāsir*.—(auxiliary

verbs) افعال معاون *afāli-maāwān*.

AUXILIARY, n. معاون *muāwin*, ناصر

nāsir, مددگار *madadgār*, یار

yār, دستگیر *dastgīr*.

AVAIL, n. سود *naḥd*, نفع *fāyade*, فایده

sūd, نوا *nawā*.

AVAIL, vt. نفع نمودن *nawā-k*, نوا

naḥd-n, سود داشتن *sūd-d*.

AVAILABLE, a. مند فایده *fāyadamand*,

یا قننی *kādir*, یا قننی *yāftant*.

AVAILABLY, ad. با فایده *bā fāyada*,

قادراً *kādirāna*.

AVARICE, n. حرص *hirs*, آز *ās*, بخل

bukhl, طمع *tamd*.

AVARICIOUS, a. طامع *tāmt*, بخیل

bakhl, طامع کار *tamd-kār*, حرص *hars*.

AVARICIOUSLY, ad. با طمع *bā tāmt*,

با خلد *bākhilāna*.

AVAUNT, interj. دور باش *dūr bāsh*,

برو *birao*, ای *aiyā*.

AVENGE, *vt.* انتقام گرفتن *intikām-g.*, سیاست نمودن *kin-g.*, کین گزاردن *sayāsāt-n.*

AVENGER, *n.* انتقام گیرنده *intikām-giranda*, کین کننده *kin kunanda*.

AVENUE, *n.* شجره زقاق *zūkākī-shujarā*, خیابان *khiyābān*.

AVER, *vt.* مقرر کردن *mukarrar-k.*, تعریف *tadrif*, ساختن *tadrif-s.*

AVERAGE, *a.* میان *miyāna*, سویت *sawiyat*, اندازه *andāza*.

AVERMENT, *n.* دلیل *burhān*, دلیل *dalil*, بیان *bayān*.

AVERSE, *a.* متغیر *mutanaffir*, مخالف *mukhālif*, ضد *zidd*. To be averse, *bizār wa nafūr-sh.*

VERSELY, *ad.* منتزعانه *muntazaāna*.

VERSENESS, *n.* بی اختیار *bi ikhtiyār*.

VERSION, *n.* استکراه *istikrāh*, کراهیت *karāhiyat*, نفرت *nafrat*. To have an aversion, استکراه داشتن *istikrāh-d.*, نفرت داشتن *nafrat-d.*

AVERT, *vt.* گردانیدن *gardānidan*, مدافعت نمودن *wā-d.*, و داشتن *fadt-n.* To avert the face, رو گردانیدن *rū-g.* May God avert! *shakas.*

AVIARY, *n.* مرغزار *marghzar*, قفس *kafas*.

AVIDITY, *n.* طمع *tamd*, حرص *hirs*, رغبت *raghbat*.

AVOCATE, *vt.* برطرف خواندن *bartaraf-kh.*, غرض کردن *ghazn-k.*

AVOCATION, *n.* (calling aside) غرض *ghazn*, (business) کار *kār*, پیشه *pesha*.

AVOID, *vt.* پرهیز کردن *hazar-k.*, اجتناب کردن *parhaz-k.*, اجتناب *ijtināb-k.* To be avoided, امتناع کردن *imtinād-k.* To be avoided, مانور شدن *manfūr-sh.*

AVOIDABLE, *a.* ممکن اجتناب *mum-kini*, اجتناب *ijtināb*, احتراز *lāyaki ihtirāz*.

AVOIDANCE, *n.* اجتناب *ijtināb*, احتراز *hazar*, احتراز *ihtirāz*.

AVOIDED, *a.* اجتناب کرده *ijtināb-karda*, مانور *manfūr*.

AVOIDER, *n.* اجتناب کننده *ijtināb-kunanda*.

AVOUCH, *vt.* vide PROVE.

AVOW, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, آشکاره *āshkārah*, اقرار *āshkārah-k.*

AVOWABLE, *a.* واجب الاقرار *wājibul-ikrār*, تعریف *lāyaki tadrif*.

AVOWAL, *n.* اقرار *ikrār*, تعریف *tadrif*, اعتراف *attirāf*.

AVOWEDLY, *ad.* با صراحه *bā sarāha*, امدان *āmdan*.

AWAIT, *vt.* ماندن *māndan*, توقف کردن *tawakkuf-k.*

AWAKE, *vt.* بیدار نمودن *bidār-n.*, تنبيه *tambih-k.* بیدار کردن *bidār-k.*

AWAKE, *a.* بیدار *bidār*, متنبه *mutanaba*. To lie awake, بیدار ماندن *bidār-m.*

AWARD, *n.* فیصله *faisala*, شریعت *shariyat*, حکم *hukm*.

AWARD, *vt.* شرع کردن *shard-k.*, حجت *hujjat-g.*, حکم دادن *hukm-d.*

AWARE, *a.* خبردار *khabardār*, آگاه *āgāh*, بیدار *bidār*.

AWAY, *ad.* (absent) غایب *ghair*, دور *dūr*, غایب *ghāyib*. Away! *aiyhā*.

begone! دور باش *dūr bāsh*. To away with or take away, رفع کردن *rafʿ-k.*

To be away, غایب شدن *ghāib-sh.* To drive away, راندن *rāndan*.

To throw away, برطرف کردن *bartaraf-k.* To get away, سلامت شدن *salāmat-sh.*

To send away, فرستادن *firistādan*. To stand away, و ماندن *wā māndan*.

AWE, *n.* هیبت *haibat*, خوف *khawf*.

باک *tars*, بیم *bīm*, هراس *hirās*, باک
التفات *bāk*,—(respect) احترام *ihtarām*,
التفات *iltifāt*.

AWE, *vt.* هراسیدن *tarsāntīlan*, ترسانیدن
harāsīdan. To stand in awe, هیدیت
haibat-d.

AWFUL, *a.* ترسناک *haulnāk*, ترسناک
tarsnāk, سهمگین *sahmgīn*—(vener-
able) محترم *muhṭaram*, مکرم *mukar-*
ram.

AWFULLY, *ad.* هیدبتوارانه *haybatwārāna*,
باحتربت *bā hurmat*.

AWFULNESS, *n.* وحشت *nafrat*, نفرت
wahshat.

AWHILE, *ad.* مدتی *muddatī*, یکت زمان
yak zamān.

AWKWARD, *a.* (foolish) ناشناس *nā-*
shīnāsh, بی مناسب *bī-munāsīb*—
(inelegant) نا لطیف *nā latīf*—(un-
handy) ناساز *nā sāz*—(perverse)
فاسد *fāsīd*.

AWKWARDLY, *ad.* لطفانه *ādami-*
lutfāna, بی وقوفانه *bī wukūfāna*.

AWKWARDNESS, *n.* نامناسبیت *nā-*
munāsibat, بی لطف *bī lutf*, کودنی
hodanī, فساد *fusād*, کسل *kasīl*.

AWL, *n.* درفش *dirafsh*, منجز *mikhraz*,
منخسف *mikhṣaf*.

AWLESS, *a.* بی باک *bī-parwā*, بی
bī-bāk, بی حرمت *bī hurmat*.

AWN, *n.* موی خوش *mūi-khosha*.

AWNING, *n.* سایبان *shāmyāna*, سایبان
sāybān.

AWRY, *a.* or *ad.* کج *kaj*, نا راست *nā-*
rāst, نا هموار *nā hamwār*, نا
nā durust.

AXE, *n.* تبر *tabar*, تیش *tīsha*, برت *bart*.

AXILLARY, *a.* اط انتساب *ibt intisāb*.

AXIOM, *n.* قاعده *kāida*, مقولات *makālat*.

—(evident proposition) مطلب ظاهر
matlabi zāhir.

AXIS, *n.* چرخه تیر *charḥhai tīr*, چوب
chobi drāba.—(pole) قطب *kutb*.
—(of a pulley) محور *mihwār*.

AXLE, *n.* (tree) چرخه تیر *charḥhai-tīr*.

AY, *ad. interj.* بالی *bali*, ای *ay*, ایها
aiyḥā.

AYE, *ad.* همیشه *hamīsha*.

AZIMUTH, *n.* سمت *al-samt*.

AZURE, *a.* سماوی *samāwī*, لا جوردی
lājwardī, آسمانی *āsmānī*, کبودی
kabūdī, ذیل فام *nīlfām*.

B.

BAAL, *n.* (the idol) بعل *badl*.

BABBLE, *vt.* (chatter) مکثیر کردن
mīksīr-k. v.—(to make a murmuring
noise) دمدمد و زمزمه ساختن *damdama*
wa zamzama-s.

BABBLE, *n.* بسگوی *bas-goy*, قیل و قال
kīl u kāl, گفتگو *guftagu*.

BABE, *n.* vide BABY.

BABOON, *n.* میمون *maymūn*.

BABY, *n.* لعبت *ladbat*.—(child)
بچه *bacha*, طفل *tīf*.

BABYISH, *a.* vide CHILDISH.

BABYLON, *n. p.* (in Chaldea) بابل
bābul.—(in Egypt) بابلیون *bābilyūn*.
Babylonia, عراق عرب *ʿirāqī drab*. A
Babylonian بغدادی *baghdādī*. A
Babylonian of Egypt, مصری *misrī*.

BACCATED, *a.* با در مزی *bā dur*
muzayyan.—(having berries) دانه دار
dāna-dār.

BACCHANALIAN, *a.* مستانه *mastāna*,
مسکور *maskūr*.

BACCHUS, *n.* پاخوس *pākūs*.

BACCIFEROUS, *a.* دانه دار *dāna bar*.

BACCIVOROUS, *a.* دام خور *dāna khur.*

BACHELOR, *n.* ناکد خدا *nā kad khudā,*

مجرد (عزاب & اعزاب *pl.* عزاب *dzab* *mujarrad.*

BACHELORSHIP, *a.* ناکد خدای *nā kad khudāi,* مجردی *mujarradī.*

BACK, *n.* پشت *pusht,* ظهر *zahr,* (پل. ظهور).

The back of a horse, ass &c. سما *samā.* The back of a sword, knife, &c. کل *kall,* The back of the hand, ظهر الکف *pushti-dast,* پشت دست *zahrul kaff.* The back of the head or neck, پس گردن *pasi gardan.* Strong in the back, مظهر *mazhar.* Joint bones of the back, شخوب *shurkhūb.* Crook-backed, کوز پشت *kūz pusht.* Galling the back, عقر *dkr.* Broken backed, مفسو *mafsū,* Sleeping on the back, وستان *wastān.*

BACK, *ad.* باز *bāz,* واپس *wāpas,* فرا *farā,*

مبار آوردن *digar.* To bring back, باز آوردن *digar.* To give back, واپس دادن *To come back,* باز آمدن *To drive back,* باز جواب خط *To write back,* راندن *To look back or behind,* پس نوشتن *To take back,* واپس گرفتن *To send back,* واپس فرستادن *A back friend,* دشمن *dushman.* A back or private staircase, خاس *darajui khās.* A back-yard, آبشنگاه *ābashta gāh.*

BACK, *vt.* (ride a horse) سوار شدن

sawār-sh. — (break a back) فرس رام *faras rām-k.* — (to assist) پشت کردن *pusht-d.* تقویت دادن *takwiyat-d.*

BACKBITE, *vt.* غیبت گفتن *ghibat-g.*

BACKBITER, *n.* غماز *ghammāz,* چغلیخور *chughul-khor,* نام *nammām.*

BACKBONE, *n.* ماز *māza,* استخوان

پشت *ustakhāni-pusht.* Joints in the back-bone, خرز الظهر *khara zu'z zahr.*

BACKED, *a.* (having a back) پشت دار *pusht dār.* — (assisted) پشت داده *pusht dāda.*

BACKGAMMON, *n.* نرد *nard.*

BACKING, *n.* vide RIDING.

BACKSIDE, *n.* نشستگاه *nishastgāh,* کون *kūn.*

BACKSLIDE, *vt.* ارتداد نمودن *irtidād-n.* مرتد شدن *murtadd-sh.*

BACKSWORD, *n.* شمشیر *shamshtir.*

BACKWARD, *ad.* (behind) پس *pas,* عقب *dkab.* — (in past time) در زمان *dar zamāni māzi.* — (averse to) کند *kund.* بطی *batī.*

BACKWARD, *a.* (unwilling) بی غافل *bi ikhtiyār.* — (negligent) غافل *ghāfil.* — (past) گذشته *guzashta.*

BACKWARDLY, *ad.* (unwillingly) کره *kurhān.* — (perversely) اگرهانه *ikrā-hāna,* با نفرت *bā nafrat.*

BACKWARDNESS, *n.* تراعد *ikrāh,* تاخیر *takāūd,* کشتگی *gashtayī.* — (slowness) کاهلی *kāhili.*

BACON, *n.* گوشت گراز *gushti-gurās,* گوشت خوک نمک زده و خشک کرده *gushti khuk namak zada wa khushk harda.*

BAD, *a.* بد *bad,* فاسد *fāsid,* شرین *sharīr.* Whether good or bad, اگر صالح و اگر *agar eālīh wa agar tālīh* — (sick, ill) بیمار *bimār.*

BADGE, *n.* نشان *nishān,* علامت *dlāmat.*

BADGER, *n.* شغور *shugūr.* — (a corn merchant) غله فروش *ghalla farūsh.*

BADLY, *ad.* (wickedly) شر *sharran.* — (difficulty) کره *kurhān.* — (sickly) در خست *dar khasta hāl.*

BADNESS *n.* بدی *badī*, خرابی *kharābī*,
ناکشویی *nākhūshī*. فساد *fasād*.

BAFFLE, *vt.* محروم کردن *mahrūm-k.*,
حیرت دادن *hairat-d.*, آشفتن *āshuftan*. To be baffled, آشفتن حال شدن *āshufta hāl-sh.*

BAFFLED, *a.* محروم مایوس *māyūs*, محروم *mahrūm*.

BAG, *n.* (purse) کیسه *kisā*, خریطه *kharīta* (*pl.* خریطه *juwāl*).—(large corn-sacks) جوالی *juwālīk*. A tailor's bag for needles, thread and thimble, تل *tul*. A travelling bag, مغرش *mīfrash*, مشک *maskh*.

BAG, *vt.* در جوال نهادن *dar juwāl-n.*
v. ورم شدن *waram-sh.*

BAGATELLE, *n.* شی قلیل *shay-i-kalīl*.—(game) نرد *nard*.

BAGGAGE, *n.* سامان *sāmān*, رخت *rikht*, اسباب *asbāb*, Military baggage, رخت جنگ *rikhti jang*. Travelling baggage, اسباب سفر *asbābi-safar*. Bag and baggage, اسباب و اثواب *asbāb wa aswāb*.

BAGNIO, *n.* حمام *hamām* (bathing house), گرمابه *garmāba*.—(brothel) خانه *bābul-khāna*, خرابات *kharābāt*.

BAGPIPE, *n.* نی انبان *naysha*, نی *nay-ambān*.

BAGPIPER, *n.* نیش باز *naysha bāz*.

BAIL, *n.* ضامن *zāmin*, کفیل *kafil*, ضامنی *zāminī*, کفالت *kafālat*. Bail for appearance, حاضر ضامن *hāsir zāmin*, کفالت بالنفس *kafālat bi'n-nafs*. Bail for the debt, مال ضامن *māl zāmin*, کفالت بالمال *kafālat b'il māl*. To give or become bail, ضامنی دادن *zāminī-d.*, ضامن شدن *zāmin-sh.* To take bail, کفالت گرفتن *kafālat-g.* Bail

for whatever may happen, کفالت کفالت *kafālat bid dark*.

BAILABLE, *a.* لایق کفالت *lāyaki kafālat*, واجب الصمن *wājibuz samn*.

BAILIFF, *n.* مخضر *mukhṣir*, چاووش *chāwūsh*.—(a steward) وکیل خرج *wakīli kharch*.—(chief of a village) سردار *sardārī dih*.

BAIT, *n.* (meat or food) غذا *ghasā*, طعم *taām*.—(allurement) دانه *dāna*, چینه *chīna*.

BAIT, *vt.* جذب دانه نهادن *dāna-n.*, جذب *jazb-k*. To bait (at an inn) نزل کردن *nazul-k*. To bait (provoke and harass) آزار کردن *āzar-k*. To bait with dogs, باسکان حمل کردن *bā sagān hamla-k*.

BAKE, *vt.* در تنور پختن *dar tanṣūr-p.*, در آتش سخت کردن *nān-p.*, پختن *dar ātish sakht-k*. Baked bread, نان پخته *nāni-pukhta*.

BAKER, *n.* نان باز *nān paz*, نان *nānwā*, خباز *khabbāz*. A baker's rolling pin, چوب نان *chobi nān paz*. A baker's peel, نان چین *nān chīn*. A baker's kneading board, نان تخت *takhtai nān*. A cloth at the end of a pole with which bakers damp their ovens, کاسو *kāsū*.

BAKING, *n.* خبازت *khibāzat*, خبازی *khabbāzi*.

BALANCE, *n.* ترازو *tarāzū*, میزان *mīzān* (*pl.* موازن *mawāzin*), معادلت *kabān*.—(equilibrium) تشبیه *maādalat*.—(comparison) تمثیل *tashbīh*, Eye of the balance, *i. e.* the perpendicular bars between which the tongue vibrates, عین میزان *dyni-mīzān*. The tongue

- of the balance, لسان الميزان *lisānu'l mīzān*. The scale of a balance, ترازو دان *tarāzu dān*. The beam of the balance, چوب ترازو *chobi-tarāzū*.
- BALANCE, vt.** (weigh) وزن کردن *wazn-k.*, سنجیدن *sakhtan*, سنجیدن *sanjidan*.—(hesitate) شبیهت نمودن *shubhat-n*. To balance accounts, تامل حساب کردن *tamsili hisāb-k.*
- BALCONY, n.** بالکان *balā khāna*, کاخ *kākh*, طاق *tāk*, شاهنشین *shāh-nishīn*.
- BALD, a.** کل *kal*, اصلع *aslā* (pl. صلع and صلعان *akrā* (pl. قرع and قرعان *dagħ sar*.—(inelegant) بی تراکت *bī nazākat*. To make bald, کل کردن *kal-k.*, اصلع کردن *aslā-k.* To be bald, دغ سر شدن *dagħ sar-sh*.
- BALDNESS, n.** صلعت *saldt*, کلی *kali*.
- BALE, n.** بسته *basta*, پرونده *parwanda*. A bale of linen, طری *tawīy*. A bale of silk, کز *kash*.
- BALE, vt.** (to make up in a bale) بستن کردن *basta-k.*—(to throw out water from a boat) آب از اندرون جهاز بیرون کردن
- BALE, n.** vide MISERY.
- BALEFUL, a.** غمگین *gham-gīn*, ملول *malūl*.—(mischievous) شریر *sharīr*, بد اندیش *bad andīsh*.
- BALEFULLY, ad.** با غم *bā-gham*.
- BALISTA, n.** بلکن *balikan*.
- BALK, vt.** محروم کردن *mahrūm-k.*, مایوس کردن *māyūs-k.*
- BALL, n.** گوی *gūy*, گولی *golī*. To bear away the ball, to excel, گوی بردن *gūy-b*. A cannon ball, گول *gola*, کُر *kura*, تیر طوپ *tīrī tōp*. A play ball, تیر *kulādt*. A musket ball, تیر بندوق *tīrī bandūk*. The eye-ball, مردمک *marḍumi chashm*, مردمک *marḍamāk*.
- BALL, n.** (dance) رقص *raks*, زفن *zafn*, خروس *khuros*.
- BALL, vi.** رقصیدن *raksidan*.
- BALLAD, n.** vide SONG.
- BALLAST, n.** صبرة *sabrat*.
- BALLAST, vt.** صبرة نهادن *sabrat-n*.
- BALLOT, n.** قرعة *kurdī*.
- BALLOT, vi.** قرعة دادن *kurdī-d*.
- BALM, n.** (balsam) بلسان *balasān*.—(the herb) باد رنگبویه *bādrang-būy*. The balm-tree, بلسان *balasān*.
- BALM, vt.** طلا کردن *tilā-k.*, اندودن *andūdān*.
- BALMY, a.** تلین *talayyun*.—(odoriferous) بویان *būyān*, مشموم *mashmūm*.—(like balm) بلسان آسا *balasān āsā*.—(producing balm) باد *bādrang bū angez*.
- BALSAM, n.** بلسان *raughani* *balasān*.
- BALSAMIC, a.** بلسانی *balasānī*.
- BAMBOO, n.** نی *nayī* هندی *hindī*, خیزران *khayzurān*.
- BAN, n.** (edict) حکم *hukm*, فرمان *far-mān*.—(curse) لعنت *ladnat*.
- BAN, vt.** لعن کردن *ladn-k.*
- BAND, n.** 1 (tie) بند *band*, عقد *ahd*, پیوند *paywand*. 2 (union) اتحاد *ittihād*, اتفاق *ittifāk*. 3 (company) خیل *khayl*, طایف *guruh*, گروه *tāifa*. 4 (of music) موسیقیان *mūsikīyān*. Bands (troops) افواج *afwāj*, خیول *khayūl*. In bands, فوج فوج *fauj fauj*. The band of a book سجاد *sikhā*. A swaddling-band, تباط *kimāt*. A head-band, سر بند *sar band*. A neck-band, گریبان *garibān*.
- BAND, vt.** اتفاق کردن *bastan*, بستن *ittifāk-k.*, اتحاد دادن *ittihād-d*.

BANDAGE, n. رفاة *risāda*, بند *band*,¹ بستگی *bastagī*. A bandage for a wound, عصابت زخم *isābatī zakhm*. A bandage for a broken bone, اسنخوان *ustukhān-band*, نیام *niyām*. A bandage for trussing a woman's breast, سماکچه *samākhcha*.

BANDIT, n. قاطع الطريق *rah zan*, طایف دزدان *kāttut tarīk*. Banditti, طایف دزدان *tāifui duzdān*, راه زنان *rah zanān*.

BANDROL, n. علم رایت *rāyat dlam*.

BANDY, n. خم *khām*, کج *kaj*.

BANDY, vt. (words) رد بدل کردن *radd badal-k*.

BANDY-LEGGED, a. صلیج *asallaj*.

BANE, n. (poison) زهر *zahr*, سم *samm*. —(ruin) خراب *kharāb*, تباه *tabāh*.

BANEFUL, a. (poisonous) زهر ناک *zahr-nāk*, سم آلود *samm ālūd*. —(destructive) مهلک *muhlīk*, رمداد *rimdad*.

BANG, n. لطمه *latma*, ضرب *zarb*.

BANG, vt. کوفتن *zarb-k*, ضرب کردن *kūftan*.

BANISH, vt. راندن *badar-k*, بدر کردن *rāndan*, اخراج بلد کردن *ikhrāji-balad-k*, جلاي وطن کردن *jalāi watan-k*. To be banished, رانده شدن *rānda-sh*, جلاي وطن کردن *jalāi watan-k*.

BANISHED, p. a. رانده *rānda*, خارج *khārij*.

BANISHER, n. نفي بلد کننده *nafi-yi balad kunanda*.

BANISHMENT, n. طرد *tarad*, جلا *jalā*, اخراج بلد *ikhrāji-balad*.

BANK, n. 1 (bench) کرسی *kurst*, نشیمن *nashīman*. 2 (ridge of earth) توده *toda*, ربو *rabw*. 3 (shoal) پشت *pushta*. 4 (side of a river or lake) کناره *kanāra*, لب دریا *labi-daryā*, ساحل *sāhil*. 5 (place where money

is deposited) خاڤه *sarrāf khāna*. 6 (a banking company) سرافان *sarrāfān*. A bank-bill or a bill of exchange, خط سراف *khatti sarrāf*, هندوي *hundui*, هندی *hundī*.

BANK, vt. or i. (inclose with banks) بندر و *bandurūgh-s*. —(put money in a bank) نقد در سراف خانه *nakd dar sarrāf khāna-n*.

BANKER, n. سراف *sarrāf*, میرف *sayraf*, قسطار *kistār*, زر شناس *zar shunās*, نقاد *nakkād*. A banker's counter, دستگاه *dast-gāh*.

BANKRUPT, n. نادار *nādār*, مفلس *muflis*, متلف *mutlif*.

BANKRUPT, a. مفلس *muflis*, بی نوا *bīnawā*. To become bankrupt, انلاس *iflās-sh*. To make bankrupt, مفلس کردن *muflis-k*.

BANKRUPTCY, n. ناداری *nādārī*, انلاس *iflās*, شکسته حال *shikasta hāl*, پریشانی *parīshānī*.

BANNER, n. علم *nishān*, نشان *dlam*, رایت *rāyat*, لوا *lawā*.

BANQUET, n. میهمانی *ziyāfat*, میزبانی *mezbanī*, میهمانی *mihmānī*, میزبانی *mezbanī*. A marriage banquet, عروس *mihmānī-i-drūs*. A royal banquet, مجلس پادشاهانه *majlisi pādshāhāna*, شیلان *shilān*. A banqueting house, میهمانسرا *ziyāfat gāh*, میهمانی *mihmān sarā*. To give a banquet, میهمانی دادن *mihmānī-d*.

BANQUET, vt. عیش و عشرت کردن *dish u dshrat-k*.

BANTER, n. مزه *mazh*, خنده *khanda*, تسخر *taskhar*.

BANTER, vt. مزه کردن *mazh-k*, استهزا *istihzā-n*, خندیدن *khandidan*.

- BANTLING, *n.* (little child) بچه *bachē*, پسرک *pisarak*.
- BANYAN, *n.* (tree) درخت بنی *dirikhti banan*.
- BAPTISM, *n.* تعمید *ma'mudīyat*, صبغ *sibgh*, تعمید *tadmīd*.
- BAPTISMAL, *a.* تعمیدی *ma'mūdī-yati* صبغت پیوند *sibghat; paywand*.
- BAPTIST, *n.* معمد *mudmmīl*. — (the person baptised) معمودانی *māmūdā-nīy*. St. John the Baptist, یحیی *yahiyyā*.
- BAPTIZE, *vt.* کردن تعمید *tadmīd-k*, صبغ کردن *sibgh-k*, شستن *shustan*. To be baptized, تعمید شدن *tāmmud-sh*, منصوبه بودن *munsabigh-b*.
- BAR, *n.* (of a door) تیرپس در *tīri-pasī-dar*, زرفین *zurfin*, تیر شهر *shih tēr*. — (obstacle) مانع *mand*, مانع *mānd*, تدریض *tadrūz*. — (the place in court) بارگاه *bārgāh*.
- BAR, *vt.* (a door) سد باب نمودن *saddī bāb-n*, تاقول کردن *takūful-k*. — (obstruct) مانع کردن *mānt-k*, سد کردن *sadd-k*.
- BARB, *n.* (a horse) اسب مغربی *aspi-maghribī*. — (of an arrow) خار تیر *khari-tīr*. — (of a book) خارچنگل *khāri-changhul*.
- BARBARIAN, *n.* (foreigner) اعجمی *ājamī*, غریب *gharīb*. — (cruel man) روستا *mardī zālīm*. — (rustic) زاده *rūstā-zāda*. Barbarians, رقب *rikābū l mazāwīd*.
- BARBARISM, *n.* (in speech) غلط *ghalat*, عجمت *ājmat*. — (ignorance) نادانی *nādānī*, جهالت *jāhālat*. Gross barbarism, جهل مرکب *jehālī-murak-kub*. Notorious barbarism, غلط مشهور *gh iluti mashhūr*.
- BARBARITY, *n.* ظلم *zulm*, بی مروتی *bī muruwatī*.
- BARBAROUS, *a.* (language) اعجم *ājam*, عورا *dwrā*, وحشی *wahshī*. — (ignorant, rude) نادان *nādān*, بی ادب *bī adab*. — (cruel) بی رحم *bī rahm*, ظالم *zālīm*. — (foreign) غریب *gharīb*.
- BARBAROUSLY, *ad.* (speaking) با غلط *bā ghalat*, طبعا *tabakan*, اجنب *ajnab*. — (rudely) بی ادبانه *bī adabāna*. — (cruelly) ظالمانه *zālīmāna*.
- BARBARY, *n. p.* (in Africa) بربری *barbarīya*.
- BARBED, *a.* ریشدار *rishdār*, خاردار *khārdār*. A barbed arrow, تیر خاردار *tīri-khārdār*. A barbed book, چنگل خاردار *changuli-khārdār*.
- BARBER, *n.* حجام *hajjām*, مو تراش *mu tāraš*, سرتراش *sar tāraš*, دلاک *dallāk*, مزین *muzayyin*.
- BARBERRY, *n.* زرشک *zirishk*, بربری *barbarī*.
- BARD, *n.* شاعر *shātr*.
- BARE, *a.* 1. (naked) برهنه *barahna*, عریان *ūryān*. 2. (without covering) ناپوشیده *nāposhīda*. 3. (destitute) معروض *bikas*. 4. (exposed). *madrūz*.
- BARE, *vt.* برهنه کردن *barahna-k*, املس *imlās-s*.
- BAREFACED, *a.* (impudent) شوخ چشم *shūkh chashm*, گستاخ *gustākh*. — (unmasked) آشکار *āshkār*, روی باز *ruīwāz*.
- BAREFACEDLY, *ad.* (openly) یددا *payda*, آشکارا *āshkāra*. — (shamelessly) بی شرمانه *bī sharmāna*.
- BAREFACEDNESS, *n.* جسارت *jasārat*, بی شرمی *bī sharmī*.
- BAREFOOT, *a.* محفیف *muhfī*, برهنه پای *barahna pāi*.

- BAREHEADED**, *a.* سر برهنه *barahna sar*, سرها *sarwā*, سر عربان *ūryāni-sar*.
- BARELY**, *ad.* فقیرانه *barahnāna*, فقیرانه *fakīrāna*.—(only) مجرد *mujarrad*, فقط *fakt*.
- BARENESS**, *n.* برهنگی *barahnagi*, فقری *fakīrī*, لاغری *lāghirī*.
- BARGAIN**, *n.* 1. (agreement) وعده *watda*, قول *karār*, قرار *kaul*. 2. (stipulation) معاهده *muāhadat*. 3. (a purchase) خریدگی *kharīdagī*. 4. (a gainful transaction) کمبای *kambahā*.
- BARGAIN**, *vi.* عهد بازار کردن *bāzār-k.*, عهد *ahd-n.* شرط ساختن *shart-s.* خرید فروخت کردن *kharīd farūkh-k.* To strike a bargain, عهد بستن *ahd-b.*
- BARGE**, *n.* کشتی *kishti*, سفینه *safīna*, زورق *zaurak*.
- BARGE-MAN**, *n.* نوتی *mallāh*, ملح *nūtiy*.
- BARK**, *n.* (of a tree) پوست درخت *postī-dirakht*, کشرت *kishrat*.—(boat) سفینه *safīna*.
- BARK**, *vt. or i.* (peel) پوست کردن *post-k.* To bark (as a dog) علف *df df-k.* لادن *lāndan*.
- BARKING**, *n.* (stripping) کشر کردن *kishr-k.*—(as a dog), صوت الکلب *sawtu'l kalb*.
- BARLEY**, *n.* جو *jaw*, شعیر *shatīr*. A barley bread, نان جوین *nānt-jawīn*. Barley corn, شعیرت *shatīrat*, جو *jav*. Barley sugar, آب دندان *ābdandān*. Barley water, جو آب *jav āb*.
- BARN**, *n.* انبار *ambār*, مخزن *makhzan*.
- BARON**, *n.* بگزاده *beg-zāda*, زعیف *saīm*, میرزا *mirzā*.
- BARRACK**, *n.* خانه سپاهی *khāna-sīpāhī*, سرپاز *sarbās khāna*.
- BARREL**, *n.* درمیل *barmīl*, دن *dann*, خمره *jarra*. A barrel of wine, خمره *khamra*, جرّه شراب *jarrai-sharāb*.—(cylinder) اسطوانه *ustuwāna*. Barrel of a gun, لوله *lola*.
- BARREL**, *vt.* در درمیل نهادن.
- BARREN**, *a.* عقیم *akīm*, بی بی *bi bar*, ویرانه *watrāna*. A barren woman, سترون *suturwan*, زن عقیم *sanī akīma*. A barren season, سال قحط *sālī kaht*. Barren ground, شور بوم *shūri būm*. Partly barren and partly fruitful, بقعه *bakā*,—(dull) بیوده *bīhūda*, احمق *ahmak*.
- BARRENNESS**, *n.* سترونی *suturwanī*, عقم *akām*, بی حاصلی *bīhāsīlī*. Barrenness of a woman, فقرالمرات *akr al mar'at*.
- BARRICADE**, *n.* سد *sadd*, چنبد *chumba*.
- BARRICADE**, *vt.* ملبص کردن *mīlbas-k.*, محافظت *muhārasat-k.*, محارست کردن *muhāfizat-n.*
- BARRIER**, *n.* در بند *dar band*, سد *sadd*, حدود *hadūd*.
- BARRISTER**, *n.* وکیل *wakīl*.
- BARROW**, *n.* عراه کوچک *drābi-kūchak*.
- BARTER**, *n.* معاوضه *muāwaza*, مبادل *mubādala*, تجارت *tijārat*.
- BARTER**, *vt.* معاوضه کردن *muāwazat-k.*, تجارت کردن *mubādala-k.*, تجارت *tijārat-k.*
- BASE**, *a.* کمین *pāyīn*, پائین *pāyīn*, کمین *hamīn*, دون *dūn*, فرومایه *farūmāya*, حقیر *hakīr*, سفله *sīfla*, Base-born, حرامزاده *harām zāda*. Base money, قلب *kalb*. Base-minded, فرومایه *farūmāya*, دون همت *dūn himmat*.
- BASE**, *n.* (bottom) بنیاد *bun-yād*. The base in music, بم *bamm*.

The base of a column, پایه ستون *pāyai satūn*.

BASE, *vt.* بنا ساختن *hakīr-k.*, حقیر کردن *fanā-s*.

BASELY, *ad.* نامردانه *hakīrāna*, نامردانه *nā mardāna*,

BASENESS, *n.* نامردی *hakārat*, نامردی *nā mardī*, بد دلی *bad dīlī*, مذلت *mazallat*, دونی *dūnī*.

BASHFUL, *a.* شرمند *sharmanda*, شرمسار *sharmsār*, خجیل *khajil*. To be bashful, شرم داشتن *sharm-d.*, شرمیدن *sharmīdun*, خجیل شدن *khajil-sh*.

BASHFULLY, *ad.* با شرم *bā sharm*, خجیلانه *khajilāna*.

BASHFULNESS, *n.* شرمندگی *sharman-dagī*, شرمساری *sharm sārī*, خجالت *khijālat*, عار *ār*.

BASIL, *n.* (sweet herb) ریحان *rayhān* نازبری *nāz-būy*.

BASILIC, *n.* 1. (palace) سرای *sarāya*, پادشاهی سرای *sarāya pādshāhī*. 2. (church) جامع *jāmi*. 3. (court of justice) درگاه *dargāh*, بارگاه *bārgāh*.

BASILISK, *n.* (serpent) افعی *afat*.

BASIN, *n.* لگن *lagan*, تاشک *tashk*.—(of a river) مجرا *majra*.

BASIS, *n.* پایه *pāya*, اساس *asās*, بن *bun*, بنیاد *bunyād*.

BASK, *vt.* ضعیفان نمودن *zahyān-n*.

BASKET, *n.* سبد *sabad*, زنبیل *zambīl*, سبد *sapad*, کندو خانه *kandū-khāna*. A basket-maker, سله بان *salla-bāf*, سبد گر *sapad-gar*. A basket-bearer, سبد دار *sapad dār*.

BASON, *n.* لگن *tās*, طست *tast*, تاشک *lagan*. A table-bason, تاشک خزان *tashk-khān*. A wash-hand bason, دست شوی *dast-shūy*. A bason-maker, طستگر *tāsāg*, تاشکگر *tāshkgar*.

The art of bason making, طستاست *tisāsut*. The bason of a fountain, حوض *hawz*, بازان *bāzān*. An earthen bason, کاسه سفالین *kāsai sifālīn*. The bason or scale of a balance, ترازو *tāsi tarāzū*.

BASS, *n.* (in music) بم *bamm*, A bass-viol, رباب *rubāb*. A bass voice, string or sound, ادم *abamm*.

BASTARD, *a.* (spurious) حرامزاده *harām-zāda*, دعی *daīy*, خشوک *khashūk*.

BASTARDY, *n.* حرامزادگی *harām-zādagī*.

BASTE, *vt.* (beat) زدن *zadan*, کوبیدن *kūftan*.—(stitch) مل کردن *mall-k.*, دوختن *dukhtan*.

BASTINADO, *n.* ضرب شلاق *zarbi-shalāk*.

BASTINADO, *vt.* ضرب شلاق کردن *zarbi-shalāk-k.*, تازیانه دادن *tāzyāna-d*.

BASTION, *n.* برج *burj* (pl. برج *burj*).

BAT, *n.* (animal) شپره *shappara*, خفاش *khuffāsh*, وطوط *watwāt*.—(a club) چوب *chub*, لخت *lakht*, کدین *kudīn*, چماق *chumāk*.

BATCH, *n.* دسته *dasta*.

BATE, *vt.* کم کردن *kam-k.*, کاستن *kāstan*.

BATH, *n.* (hot) تابخانه *tāb-khāna*, گرمابه *garmāba*, گرمابه *garmāwa*.—(hot or cold) حمام *hammām* (pl. حمامات *hammāmāt*), غسلخانه *ghusul-khāna*. The keeper of a bath, حمامی *hammāmī*, گرمابان *garmābān*.

BATHE, *vt.* شستن *ghusul-k.*, غسل کردن *shustan*.

BATON, *n.* سردسته *dsā*, عصا *dsā*, چوب *chub*, *sar dasta*.

BATTALION, *n.* E. پلتن *paltan*, بی‌راق

- buyārk.* The colonel or commander of a battalion, کرنیل *kurnel*.
- BATTEN**, *vt.* (make fat) فرم نمودن *farba-n.*, سهمین کردن *samīn-k.*—(to become fat) چربی کشتن *charbī-g.*, برورده شدن *parwarda-sh.*
- BATTER**, *vt.* سحق کردن *sahk-k.*, دق *dak*, ساختن *ḍakk-s.* To batter down, بار روی زمین ابداختن *bar rui zamīn-a.*
- BATTER**, *n.* (paste) عجین *djin.*
- BATTERY**, *n.* مورچه *mūrcha*, مورچه دمدمه *murcha tōpkhāna*; توپخانه *damdama.*
- BATTLE**, *n.* جنگ *jang*, کارزار *kārzār*, نبرد *nabard*, رزم *razm*, پیکار *paykār*, حرب *harb* (*pl.* حروب). A field of battle, میدان جنگ *maidāni-jang*, نبردگاه *nabard gāh*. A battle of two, a duel, وقعت الاثنین *wakiatul isayn*. To give battle, جنگ کردن *jang-k.* To excite to battle, غولانیدن *golānīdān*. A sea battle, قتال البحر *kitālu'l bahr*. Battle array, صف آرای *saff ārāyu*.
- BATTLE-AXE**, *n.* تبر *tabar*, تور *tawar*, فأس *fā's.*
- BATTLEMENT**, *n.* کنگره *kungura*, بارو *bārū*. The battlements of a castle, فصیل قلعه *fasili kīlda.*
- BAWD**, *n.* قرمساق *kurram sāk*, دال *dallāl*. A female bawd, دال *dallāla*.
- BAWDY**, *a.* زشت *fākhish* فاحش *zisht.*
- BAWL**, *vi.* باگ زدن *nāra-z.*, نعره زدن *bāng-z.*
- BAWL**, *n.* آواز بلند *āwāzi buland*, نعره *nāra.*
- BAY**, *a* (horse) کمیت *kumayt*, سرخندیره *surkh-tīra.*
- BAY**, *n.* (of the sea) خلیج دریا *khulūji daryā*, خور *khaur*—(laurel tree) داهمست *dahmast.*, رند *rand:*
- BAY**, *vi.* (bark) نبح کردن *nabh-k.* To hold at bay, بغاوت داشتن *batāfāwat-d.* To be kept at bay, با بغاوت داشت *bā tafāwat dāshta-sh.*
- BAYONET**, *n.* سنگین *sungīn.*
- BAY-WINDOW**, *n.* شاهنشین *shāh-nishīn.*
- BAZAAR**, *n.* بازار *bāzār.*
- BE**, *vi.* بودن *shudan*, بودن *būdan*, هستن *hastan*, باشیدن *bāshīdan*. To cause to be, هستی دادن *hastī-d.* Not to be, نابود شدن *nābūd-sh.* Let it be, بادا *shava-l*, باد *bād*, باش *bāsh*, بادا *bādā*. Let it be as it may, بادا *harche bādā bād.*
- BEACH**, *n.* کناره دریا *kanārai daryā*, ساحل *sāhil* (*pl.* سواحل). لب دریا *labi daryā.*
- BEACH**, *vt.* بر کناره دریا دویدن *bar kanāri daryā-d.*
- BEACON**, *n.* علامت *ālāmat*, منارت *manārat*. A beacon on a hill, منارت *manārat bar kuh.* A beacon in the sea, نشان در دریا *nishān dar daryā.*
- BEAD**, *n.* دانه *dāna*, مهره *muhra*, مورش *mūrish*—(a rosary) تشبیه *tashbih.*
- BEADLE**, *n.* سرهنگ *sarkang*, محضر *muhzir*, شرطی *shuratt.*
- BEAGLE**, *n.* صیود *sayūd.*
- BEAK**, *n.* منقار *minkār*, نوک *nōk.*
- BEAKED**, *a.* منقاردار *minkār dār*, نوکدار *nōkdār.*
- BEAM**, *n.* تیر *tīr*, شتیر *shah tīr*, جایز *jāiz*. The main beam of a house, سهم *sahm*. Roof beam, پالاری *pālārī*. پالار خانه *pālār khāna*. The beam of a balance, چوب ترازو *chōbi-tarāzu.*

The main beam of a water-mill, *لومار* *nāwsār*. 2 A beam of ray or light, *پرتو* *partau* *شع* *shda*. Sun-beams, *تغ شمس* *shiāi-āftāb*. *تغ شمس* *teghi-shams*.

BEAM, *vt.* *پرتو انداختن* *partau-a.*, *درخشیدن* *darakhshidan*.

BEAMY, *a.* *پرتو انداز* *partau andāz*, *شعله دار* *shaula-dār*.

BEAN, *n.* *باقلا* *bākilā*, *بقلت* *baklat*. A French bean, *زن* *zinn* *لوبیا* *lūbiyā*. A bean-shell, *بقلت* *kashrati* *baklat*. A vendor of beans, *باقلائی* *bākillāntī*.

BEAR, *vt. or i.* *برداشتن* *bardāshdan*, *بردن* *burdan*, *حامل شدن* *hāmīl-sh*. *صبر نمودن* *hamal-b.*—(suffer) *حمل بردن* *sabz-n.*, *تحمل داشتن* *tahmmal-d.* To bear indignantly, *بیخود شدن* *bikhuzūr-sh*. To bear a repulse, *محروم ماندن* *mahrūm-m.* To bear a loss, *ماندن* *ziyān-k.*, *ضرر یافتن* *zarar-y.*, *خسارت نمودن* *khasārat-n.* To bear away, *دفع و رنج کردن* *dafā wa raft-k.*, *ستادن* *sitādan*. To bear arms, *سلح* *silāh-d.* To bear a child, *زادن* *sādan*, *تولید کردن* *tawlid-k.* To bear fruit, *میوه نمودن* *mewa-n.*, *حمل* *hamal-g.* To bear an office, *جاء دلشستن* *mansab-d.*, *منصب داشتن* *jāh-d.* To bear the expense, *خرچ* *kharch-n.* To bear company, *رفیق شدن* *ham rāhī-k.*, *تاریخ داشتن* *raft-k-sh*. To bear down, *برباد کردن* *tārīkh-d.* To bear down in argument, *الزام کردن* *alzām-k.* To bear a grudge, *کین گرفتن* *kīn-g.* To bear in mind, *ذکر ساختن* *zīkr-s.*

یاد داشتن *yād-d.* To bear for a harbour, *سر چهار بسمت منزل کردن* *sari jehāz ba samti manzul-k.* To bear a price *گران بها بودن* *gi ān buhā-b.* To bear with, *رخست نمودن* *rukhsat-n.* To bear an affection, *محبت داشتن* *mahabbat-d.*, *عاشق شدن* *āshīk-sh.* To bear, or stand off, *وا ماندن* *wā-m.*, *واپس رفتن* *wāpas-r.* To bear or lean upon, *اعتماد ساختن* *tīmād-s.* To bear rule or sway, *سلطنت کردن* *sal-tanat-k.*, *حکم نمودن* *hukm-n.* To bear a resemblance, *مانستن* *mānistān.* To bear up against, *مقاومت کردن* *mukā-wamat-k.*, *مخالفت کردن* *mukhālīfat-k.* To bear patiently, *صبر داشتن* *sabr-d.* To bear witness, *شهادت کردن* *shahādat-k.*, *شاهد شدن* *shāhid-sh.* To bear out, *حزاست کردن* *hirāsāt-k.*, *حفظ نمودن* *hajz-n.*

BEAR, *n.* *دب* *dubb*, *خرس* *khirs*, *هجرس* *hijris*. The constellation of the Greater Bear, *دب اکبر* *dubbi akbar*, *هفت و رنگ مهین* *haft warangi mihīn*. The lesser Bear, *دب اصغر* *dubbi asghar*, *هفت و رنگ کین* *haft-warangi kihīn*.

BEARD, *n.* *ریش* *rīsh*, *لحیت* *lihyat*. The beard and mustachios, *محاسن* *mahāsīn*. Having a large beard, *مکنف* *zu hillawf mukannaf*. Having a thin beard, *کوسه* *kosa*. A grey-beard *ریش سفید* *rīsh-safed*. (Asse's-beard) The plant maiden's hair, *لحیت الجمار* *lihyatu'l himār*. Having the beard of a goat, *لحیت الدیس* *lihyatut-tays*.

BEARD, *vt.* *ریش گرفتن* *rīsh-g.*

BEARDED, *a.* *ریش دار* *rīsh-dār*, *صاحب خورش* *sāhib rīsh*—(corn) *دار* *khosha dār*.

BEARDLESS, *n.* *بی ریش* *bi rish*, *امرد* *amrud*.

BEARER, *n.* (porter) *بار بردار* *bār bardār*, *حامل* *hammāl*. The bearer of a letter, *قاصد* *kāsīd*, *نامہ آور* *nāma āwar*. The bearer of the royal commands, *دارندہ فرمان* *dārande fawmān*, *عالیشان* *ālīshān*. The bearer of presents, *حاملہ* *hāmīlī warakut*. A bearer at funerals, *مردگان* *murdagāni bār kash*. A stand-bearer, *علم بردار* *alam-bardār*.

BEARING, *n.* *باربرداری* *bār bardārī*, *بارکشی* *bārkaśī*.—(situation of one place in respect to another), *موضع* *muwāḍ*, *وضعیت* *wazdī*.—(suffering) *سوز* *subūr*, *بردار* *burd bār*.—(behaviour) *وضع* *wazd*.

BEAST, *n.* *حیوان* *haywān* (*pl.* *حیوانات*), *چارپا* *chārpā*, *بہیمہ* *bahimat* (*pl.* *بہایم*), *سٹور* *sūtūr*, *جانور* *jānwār*. A wild beast, *وحشی* *wahshī*, *سبع* *sabī*. A beast (brutal man) *اھل* *ahli*, *تعدی* *taddī*.

BEASTLINESS, *n.* *حیوانیت* *haywānīyat*, *وحشت* *wahshat*.—(lewdness) *فحش* *fahsh*, *شہوت* *shuhwat*.—(nastiness) *نہجاست* *najāsāt*.

BEASTLY, *ad.* *حیوان خصلت* *haywān khaślat*, *وحشی* *wahshī*.—(lascivious) *ناحش* *fāhīsh*.—(nasty) *نہجس* *najīs*, *غلظت* *ghalīṭ*.

BEAT, *vt.* 1. (strike) *زدن* *zadan*, *ضرب* *zarb-k*, *کوفتن* *kūftan*. To be beaten, *زدہ شدن* *zadā-sh*.—(overcome) *غالب شدن* *fāth-k*, *غالب* *ghālīb-sh*. To beat (as the pulse) *رگ حرکت نمودن* *rag harakat-n*. To beat or dash against, *مصادمت کردن*

musādamat-k. To beat to arms, *حربی زدن* *harabī-z*. To beat on an anvil, *برسندان کوفتن* *bar sandān-k*. To beat back, *باز داشتن* *bāz-d*, *رفع کردن* *raft-k*. To beat the breast, *سینہ زدن* *sīnā-z*. To beat a drum, *دب دباب* *dab dāb-z*. To beat down, *خراب ساختن* *kharāb-s*. To beat down a price, *قیمت کوس کردن* *kīmat karw-k*. To beat the hoof, *پایہ رفتن* *piyāda-r*. To beat up (attack suddenly), *هجوم آوردن* *hujūm-ā*. To beat up (as hunters for game), *خشکامار کردن* *khushkāmār-k*. To beat (mix ingredients) *آمیختن* *āmīkhtan*, *سرشتن* *sarīsh-tan*.—(to throb) *وجف کردن* *wajf-k*, *برجستن* *bar jastan*.

BEAT, *n.* *ضرب* *zarb*. A beat of the pulse, *نبیوش* *panyūsh*, *نبض* *nabz*, *خف خف* *khakh khakh*. Beat of drum, *آواز تابل* *āwāzi tabl*.

BEATEN, *a.* *زدہ شدہ* *zadā*, *ضرب کردہ شدہ* *zarb kardā shudā*. A beaten path, *دل الطریق* *ḍillu't tarīk*.

BEATER, *n.* *زنندہ* *zananda*, *ضرب کنندہ* *zarb kunanda*. A gold beater, *زر سائی* *zar-sāy*, *تنگہ زن* *tanka zan*.

BEATING, *n.* *ضرب کنان* *zarb kunān*, *زبان* *zanān*.

BEATIFIC, *a.* *مبارک* *mubārak*, *سعادت مند* *saādātmand*.

BEATIFICALLY, *ad.* *باسعادت* *bā saādāt*, *مبارکامہ* *mubārakāna*.

BEATIFICATION, *n.* *دولتمندی* *daulatmandī*.

BEATIFY, *vt.* *مسعود کردن* *masūd-k*.

BEATITUDE, *n.* *سعادت* *saādāt*, *دولت* *daulat*.

BEAU, *n.* *مرد نازنین* *mardī nāznīn*.

- BEAUTEOUS, } *a.* خوب صورت *khūb*
 BEAUTIFUL, } *sūrat*, حسین *hasīn*,
 جميل *jamil*, صاحب جمال *sāhibi*
jamāl, نیک منظر *neḥ*
mansar, رعنا *radnā*.
 BEAUTIFULLY, *ad.* با جمال *bā jamāl*,
 جميلانہ *dar husn hāl*,
jamīlāna.
 BEAUTIFY, *vt.* پیراستن *payrāstan*.
 BEAUTY, *n.* حسن *husn*, خوب
 صورتی *khūb sūratī*, جمال *jamāl*,
 نازکات *nazākat*, زیبائی *zibā'iy*, رونق
raunak, فروغ *farūgh*.—(lovely woman) زن
 صم *sanam*, زانی خوبصورت *zani khubsūrat*,
 دل آرام *dil āram*, دلدار *dildār*. Incom-
 parable beauty, حسن بی نظیر *husni bi*
nāzīr. A miracle of beauty, عجباً *ajbā*.
 BEAVER, *n.* سگ آب *sagābī*,
sagī āb.
 BECALM, *vt.* ساکن کردن *farū-k*,
sākin-k, تسکین نمودن *taskīn-n*.
 BECAUSE, *conj.* زیرا که *zīrāke*, بنا بر
banābar, از برای *az barāya*.—(on this
 account) از این سبب *az in sabab*,
 از این جهت *az barāya in*, از برای این
az in jehat, بنا بر این *banābar in*.—(on
 that account) از آن سبب *az ān sabab*,
 از آن جهت *az ān jehat*.
 BECK, *n.* اشاره *ishārat*, کرشمه *kirishma*.
 BECK, } *vi.* اشاره کردن *ishārat-k*,
 BECKON, } رمز نمودن *rams-n*.
 BECOME, *vi.* or *vt.* لایق شدن *lāyāk-sh*,
 مناسب شدن *shāyistan*, شایستگی
nāsib-sh.—(to be or be made) گشتن
gashtan, گردیدن *gardīdan*, شدن
shudan, بودن *būdan*.
 BECOMING, *a.* مناسب *munāsib*, لایق
lāyāk, شایسته *shāyista*.
 BECOMINGLY, *ad.* لایقانه *lāyākāna*,
 ادبانه *adabāna*, با نازکات *bā nazākat*.
- BED, *n.* خوابگاه *khāb gāh*, بستر *bistar*,
 فراش *farrāsh*, شبستان *shabistān*. The
 marriage bed, دست پیمان *dast pay-*
mān. A bed of state, سریر *sarīr*,
 مسند *masnad*. The bed of a river,
 رودخانه *rūd-khāna*, نهري *majrāyī*
nahr. To make a bed گستردن
farrāsh-g, مهی ساختن *mahd-s*. A
 bed-maker, گستر فراش *farrāsh-gustar*.
 A manufacturer of beds, نجاد *najjād*,
 همخواب *bistar gar*. A bed-fellow,
 خواب رفتن *hamkhāba*. To go to bed,
 در بنگ بودن *ba khāb-r*. To be in bed,
 در خواب شدن *bar palang-b*,
 بستر نشین *khāb-sh*. Lying on a bed,
 بستر آوردن *bistar-nishīn*. To be brought to bed,
 ولادت نمودن *tavlīd-k*, تولد کردن
wilādat-n. Upon the bed of ease and
 pleasure, بر بستر عیش و *bar*
bistari tsh u huzūr. Bed-sheet, چادر
chādar, بنگ پوش *palang-posh*.
 BEDAUB *vt.* نمکین کردن *ālūdan*,
nam-gīn-k.
 BEDAZZLE, *vt.* جهر کردن *jahar-k*.
 BED-CHAMBER, خوابخانه *khāb khāna*,
 سروقت *khalwat khāna*,
sar-wakt.
 BEDDING, *n.* جاس خواب *jāmai khāb*.
 BEDEW, *vt.* تلخیق کردن *zholīdan*,
talsīk-k.
 BEDIM, *vt.* تکسیف کردن *kasf-k*,
 نمکین نمودن *takstf-n*.
 BEDLAM, *n.* دیوانه خانه *dīwāna khāna*.
 BEDLAMITE, *n.* مرد دیوانه *mardi dī-*
wāna.
 BEDRENCH, *vt.* از آب پر کردن *as āb*
pur-k.
 BED-RIDDEN, *a.* بستری *bistari*.
 BEDROOM, *a.* خوابخانه *khāb-khāna*,
 خوابگاه *khāb-gāh*.

BEDROP, *vt.* چکیدن *chakīdan*.

BEDSTEAD, *n.* چارپایه *palang*, چارپایه *chār pāya*.

BED-TIME, *n.* ساعت خواب *sādti khāb*, وقت هجوع *wakti hujūd*.

BEE, *n.* زنبور *zumbūr*, مگس شهد *magasi shahād*, مگس انگبین *magasi angubin*, زنبور عسل *zumbūri dsal*. A bee-hive, کندو خانه *kandū khāna*. A black bee, زنبور *zumbūra*. Bees-wax, موم *mom*, شمع عسل *shamat dsal*. The king (or queen bee) جمل *jahl*. A bee's sting, نیش *nēsh*, نواک *nāwak*. A swarm of bees, جمع زنبور عسل *jamd zumburi dsal*. A gad-bee, نعره *nudrat*—The bee-eater, (a bird) کاسکینه *kāskina*, زنبوردار *zumbur-dār*, خول *khōl*. A bee-master, زنبوردار *zumbur-dār*.

BEEF, *n.* گوشت گاو *gāv-gusht*, گوشت گاو *gushtī-gāv*, گوشت لخم *lahmi gāv*. Beef-eater, گوشت خور *gusht khura*.

BEER, *n.* بوزه *boza*, جعة *jidd*.

BEET, *n.* (root) سلق *salk*, بازو *pāzhū*.

BEE-TLE, *n.* (insect) زنبور *zumburi siyā*, جمل *jahl*, خورده *khūzda*.—(a mallet) میخ چوب *mekh chōb*. A paver's beetle, میطدات *mīlādāt*. A fuller's beetle, چلبه *chamba*. A bleacher's beetle, کدین *kudīn*.

BEFALL, *vt.* نازل *wākt-sh.*, واقع شدن *nāzil-sh.*, بظهور آمدن *bazahūr-ā.*, عرض کردن *ārūs-k.*

BEFIT, *vt.* مناسب شدن *munnāsib-sh.*, شایسته *shāyistetan*, لایق شدن *lāyak-sh.*, واجب بودن *wājib-b.*

BFFITTING, *a.* مناسب *lāyak*, مناسب *munnāsib*, واجب *wājib*.

BEFOOL, *vt.* vide DECEIVE.

BEFORE, *prep.* پیش *peesh*, پیشتر *peesh-*

tar, اول *awwalan*, قبل *kabl*, سابق *sābīk*. To be before or opposite, روبرو *rubarū-sh.*, مقابل شدن *mukābil-sh.* Before this, پیش از این *peesh as in*. Before that, پیش از آن *peesh as an*, Before and after, پیش و پس *pas u peesh*. Right before, پیشا پیش *peeshā peesh*. Before all things, قبل من *min kabl*, مقدمه *mukaddaman*. Before the time, پیش قبل *peeshi-zamān*, قبل *kabalan*, قبل الزمان *kabla's zamān*. Before dawn, قبل الصبح *kabla's subh*. Before entering, قبل الدخول *kabla'd dukhul*. Before the mark, قبل العذبة *bi kubl'il adaf*. Before arrival, قبل وصول *kabli wusul*, Before some people, قدام البعض *kuddāma'l badz*. Before God, عند الله *ind a'llāh*. Before you (in your presence) در حضور شما *dar huzūri-shumā*. Before him, پیش او *peeshi u*. Before the eyes, پیش نظر *peesh nazır*. To come before, پیش آمدن *peesh-ā*. To bring before, پیش آوردن *peesh-ā*. To go before (precede) پیش رفتن *peesh-r*. As before, کاما فی الاول *kamā fi'l awwal*. Before-mentioned, مزبور *mazbūr*, مذکور *mazkūr*, مشارالیه *mushār ilayhi*. Before all things (firstly) مقدمه *mukaddaman*. Before (sooner) زودتر *sūd tar*.—(superior) اعلیٰ *dlā*, برین *barīn*. Before time, سابق *sābīk*, مقدم *mukaddam*.

BEFOREHAND, *ad.* اول *awwalan*, قبل *kabalan*.

BEFOUL, *vt.* پلایک کردن *ghaltz-k.*, پلایک *nāpak-k.*, آلودن *ālūdān*.

BEFRIEND, *vt.* vide AID.

BEFRINGE, *vt.* با طراز *ba tarāz*, پیراستن *terāz-pi*, طرازیدن *terāzīdan*.

BEG, *vt.* (entreat) درخواست کردن *dar-khāst-k.*, التماس نمودن *iltimās-n.*, *khāst-n.* To beg alms, گدایی *khāst-n.*

To beg alms, گدایی *khāst-n.* خواستن *khāst-n.* To beg alms, گدایی *khāst-n.* خواستن *khāst-n.*

To beg alms, گدایی *khāst-n.* خواستن *khāst-n.*

BEGET, *vt.* زاده شدن *paydā-k.*, زادن *zā-dan*, تولید کردن *tuwīd-k.* — (produce)

تولید کردن *tuwīd-k.* — (produce)

تولید کردن *tuwīd-k.* — (produce)

BEGGAR, *n.* گدا *gadā*, فقیر *fakīr*, سائل *sā'il*, درویش *muftī*, مغلس *muftis-s.*

گدا *gadā*, فقیر *fakīr*, سائل *sā'il*, درویش *muftī*, مغلس *muftis-s.*

گدا *gadā*, فقیر *fakīr*, سائل *sā'il*, درویش *muftī*, مغلس *muftis-s.*

BEGGAR, *vt.* ساختن *muftis-s.*, حاجتمند کردن *fakīr-k.*, حاجتمند *hājatmand-k.*

ساختن *muftis-s.*, حاجتمند کردن *fakīr-k.*, حاجتمند *hājatmand-k.*

ساختن *muftis-s.*, حاجتمند کردن *fakīr-k.*, حاجتمند *hājatmand-k.*

BEGGARLINESS, *n.* فقر *fakīrī*, حاجتمندی *hājatmandī*, تنگدستی *miškīn*, تنگدست *tung dast*, خست *khasta*.

فقر *fakīrī*, حاجتمندی *hājatmandī*, تنگدستی *miškīn*, تنگدست *tung dast*, خست *khasta*.

فقر *fakīrī*, حاجتمندی *hājatmandī*, تنگدستی *miškīn*, تنگدست *tung dast*, خست *khasta*.

BEGGARLY, *a.* گدایی *gadāi*, حاجتمند *hājatmand*, تنگدست *miškīn*, تنگدست *tung dast*, خست *khasta*.

گدایی *gadāi*, حاجتمند *hājatmand*, تنگدست *miškīn*, تنگدست *tung dast*, خست *khasta*.

گدایی *gadāi*, حاجتمند *hājatmand*, تنگدست *miškīn*, تنگدست *tung dast*, خست *khasta*.

BEGGARY, *n.* فقر *fakīr*, بی‌نوازی *bī nawāzī*, تنگدستی *tangdastī*, تنگدست *tung dast*, خست *khasta*.

فقر *fakīr*, بی‌نوازی *bī nawāzī*, تنگدستی *tangdastī*, تنگدست *tung dast*, خست *khasta*.

فقر *fakīr*, بی‌نوازی *bī nawāzī*, تنگدستی *tangdastī*, تنگدست *tung dast*, خست *khasta*.

BEGGING, *n.* درخواست *daryūza*, درخواست *daryūza*, درخواست *daryūza*.

درخواست *daryūza*, درخواست *daryūza*, درخواست *daryūza*.

درخواست *daryūza*, درخواست *daryūza*, درخواست *daryūza*.

BEGIN, *vi.* شروع *āghāz-k.*, آغاز کردن *āghāz-k.*, ابتدا کردن *ibtidā-k.*, ابتدا *ibtidā*.

شروع *āghāz-k.*, آغاز کردن *āghāz-k.*, ابتدا کردن *ibtidā-k.*, ابتدا *ibtidā*.

شروع *āghāz-k.*, آغاز کردن *āghāz-k.*, ابتدا کردن *ibtidā-k.*, ابتدا *ibtidā*.

BEGINNER, *n.* کننده *shurū-kunanda*, — (an inexperienced man) نوآموز *nuāmūz*, مرد بی‌تجربه *mard bī tajrub*.

کننده *shurū-kunanda*, — (an inexperienced man) نوآموز *nuāmūz*, مرد بی‌تجربه *mard bī tajrub*.

کننده *shurū-kunanda*, — (an inexperienced man) نوآموز *nuāmūz*, مرد بی‌تجربه *mard bī tajrub*.

BEGINNING, *n.* ابتدا *ibtidā*, آغاز *āghāz*, شروع *shurū*, اول *awwal*, (اول *awwal*).

ابتدا *ibtidā*, آغاز *āghāz*, شروع *shurū*, اول *awwal*, (اول *awwal*).

ابتدا *ibtidā*, آغاز *āghāz*, شروع *shurū*, اول *awwal*, (اول *awwal*).

BEGINNING, *n.* ابتدا *ibtidā*, آغاز *āghāz*, شروع *shurū*, اول *awwal*, (اول *awwal*).

ابتدا *ibtidā*, آغاز *āghāz*, شروع *shurū*, اول *awwal*, (اول *awwal*).

ابتدا *ibtidā*, آغاز *āghāz*, شروع *shurū*, اول *awwal*, (اول *awwal*).

BEGINNING, *n.* ابتدا *ibtidā*, آغاز *āghāz*, شروع *shurū*, اول *awwal*, (اول *awwal*).

ابتدا *ibtidā*, آغاز *āghāz*, شروع *shurū*, اول *awwal*, (اول *awwal*).

ابتدا *ibtidā*, آغاز *āghāz*, شروع *shurū*, اول *awwal*, (اول *awwal*).

از آغاز تا انجام *az āghāz tā anjām*.

BEGIRD, *vi.* بستن *bastan*, احاطه کردن *ahāta-k.*, حصار ساختن *hisār-s.*

بستن *bastan*, احاطه کردن *ahāta-k.*, حصار ساختن *hisār-s.*

بستن *bastan*, احاطه کردن *ahāta-k.*, حصار ساختن *hisār-s.*

BEGIRD, *vi.* بستن *bastan*, احاطه کردن *ahāta-k.*, حصار ساختن *hisār-s.*

بستن *bastan*, احاطه کردن *ahāta-k.*, حصار ساختن *hisār-s.*

بستن *bastan*, احاطه کردن *ahāta-k.*, حصار ساختن *hisār-s.*

BEGONE, *interj.* vide AVAUNT.

BEGOTTEN, *a.* زانده *sātda*, مولود *marlūd*.

زانده *sātda*, مولود *marlūd*.

زانده *sātda*, مولود *marlūd*.

BEGRIME, *vt.* تسوید کردن *taswīd-k.*, سیاه فام ساختن *siya fām-s.*

تسوید کردن *taswīd-k.*, سیاه فام ساختن *siya fām-s.*

تسوید کردن *taswīd-k.*, سیاه فام ساختن *siya fām-s.*

BEGUILE, *vt.* فریب دادن *fartīb-d.*, فریب دادن *fartīb-d.*, فریب دادن *fartīb-d.*

فریب دادن *fartīb-d.*, فریب دادن *fartīb-d.*, فریب دادن *fartīb-d.*

فریب دادن *fartīb-d.*, فریب دادن *fartīb-d.*, فریب دادن *fartīb-d.*

BEGUN, *a.* شروع کرده *shurū kard*, آغاز شده *āghāz kard*, شروع شده *shurū kard*.

شروع کرده *shurū kard*, آغاز شده *āghāz kard*, شروع شده *shurū kard*.

شروع کرده *shurū kard*, آغاز شده *āghāz kard*, شروع شده *shurū kard*.

BEHALF, *n.* خاطر *khātir*, واسطه *wāsata*, در حق *dar hakk*.

خاطر *khātir*, واسطه *wāsata*, در حق *dar hakk*.

خاطر *khātir*, واسطه *wāsata*, در حق *dar hakk*.

BEHAVE, *vt.* (manage) عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

BEHAVE, *vt.* (manage) عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

BEHAVE, *vt.* (manage) عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

BEHAVE, *vt.* (manage) عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

BEHAVE, *vt.* (manage) عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

BEHAVE, *vt.* (manage) عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

عمل نمودن *amal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.*

BEHEAD, *vt.* گردن زدن *gardan-z.*,
سر صاف کردن *sar sāf-k.*

BEHEMOTH, *n.* برنیق *birniḥ.*

BEHEST, *n.* فرمان *farmān*, حکم *hukm*,
امر *amr.*

BEHIND, *prep. ad.* پس *pas*, در پس *dar pas*, بعد *bād*, من بعد *mim bād*, عقب *dar akab*, من آخر *min ākhir*. To remain behind, پس ماندن *pas-m.* To go behind, در پس رفتن *dar pas-r.* To come behind, عقب آمدن *akab-ā.* Behind the curtain, پس پرده *pasi parda.* Behind the wall, پس دیوار *pasi diwar.* Behind and before, پس و پیش *pas u pesh.*—(a little behind) فاسترک *fāstarak.*—(out of sight) غایب *ghāyib.*—(inferior) فروتر *farūtar*, کمتر *kamtar.* To be behind hand, مغلس و فقیر شدن *muflis u fakir-sh.*

BEHOLD, *vt.* نگریستن *nigristan*, نگاه کردن *nigāh-k.*, نظر کردن *nazar-k.*, مطالع شدن *mutālt-sh.* To behold attentively, ایمان نظر کردن *imān nazar-k.* To be beheld, منظور شدن *mansūr-sh.*

BEHOLD, *interj.* ایذک *inak.* Behold me, اینکم *inakam*, لبیک *lubbayk.*

BEHOLDEN, *a.* احسانمند *ihṣān mand*, ممنون *mamnūn.*

BEHOLDER, *n.* ناظر *nāzir.*—(witness) متفرج *shāhid.*—(spectator) متفرج *mutafarrij.*

BEHOLDING, *p. a.* نگران *nigarān*, مشاهد *mushāhid.*

BEHOOF, *n.* نوا *nawā*, فایده *fāyada*, نفع *naḥ.*

BEHOOVE, *vt.* مناسب بودن *munā-sib-b.*, لایق بودن *lāyik-b.*, شایستگی *shāyistān*, بایستگی *bāyistān.* It

behooves, مناسب است *munāsib ast*, شاید *shāyad*, رواست *rauā ast.* It does not behoove, نالایق است *nā-lāyik ast*, نه شاید *na shāyad.*

BEING, *n.* (existence) هستی *hastī*, وجود *wujūd.*—(condition) حال *hāl*, شان *shān.*—(creature) مخلوق *makhluq.* Beings, آفریدگان *khalāyik*, خلایق *āfarīdagān.*—Being (existing) شونده *shawanda*, موجود *mawjūd.*

BELABOUR, *vt.* ضرب دادن *sudan*, زدن *zarb-d.*

BELAY, *vt.* vide BLOCK.

BELCH, *vt.* فراخیدن *farākhīdan*, آروغ *ārūgh-k.*, آروغ دادن *ārūgh-d.*

BELCHING, *n.* آروغ *ārūgh.*

BELDAM, *n.* دردیس *pīr zan*, پیر زن *dardabīs.*

BELEAGUER, *vt.* vide BLOCKADE.

BELFRY, *n.* ناقوس خانه *manāret*, منارت *nākūs khāna.*

BELIE, *vt.* تقلید کردن (counterfeit) *taklīd-k.*, صورت معامله نمودن *sūrat muāmalā-n.*—(calumniate) بهتان *buktān-s.*, افترا کردن *iftirā-k.*

BELIEF, *n.* (confidence) باور *bāwar*, اعتماد *attimād.*—(in religious matters) ایمان *imān*, مذهب *mazhab*, دین *dīn.*

BELIEVABLE, *a.* لایق اعتبار *lāyik-i attibār.*

BELIEVE, *vt.* اعتماد کردن *aitimād-k.*, باور کردن *bāwar-k.* *vi.* (imagine) پنداشتن *andīshīdan*, پنداشتن *pindāshītan.*

BELIEVER, *n.* (one who credits) اعتماد کننده *aitimād-kunanda.*—(in religious matters) ایماندار *imāndār*, دیندار *dīndār.* The believers, اسلام *islām*, مسلمین *muslimīn.*

- BELIKE**, *ad.* شاید *shāyad*, مگر *magar*.
BELL, *n.* جرس *jaras*, ناقوس (*pl.* نواقیس).
 A small bell زنگوله *zangūla*. Bells hung round the necks of cattle, &c., جلاجل *julājil*. To bear away the bell, ظفر گرفتن *zafar-g*. گوی بردن *gui-b*. Bell-fashioned ناقوس آسا *nākūs-āsā*.
BELLE, *n.* زن خوبصورت *khirām*, زانی *khūb sūrat*.
BELLES-LETTRES, *n.pl.* علم و هنر *ilm u hunar*, فضل و علم *ilm u fazl*, تادیب *tādīb*.
BELLIGERENT, *n.* جنگ آور *jang āwar*, جنگی *jangī*, نبرد ساز *nabard sāz*, رزم کن *razm kun*.
BELLOW, *vi.* و هوهت زدن *wahwahāt-z*, نعره زدن *nadra-z*.
BELLOW, *n.* و هوهت *wahwahāt*, نعره *nadra*.
BELLOWS, *n. sing. and pl.* منفخ *minfakh*, منفاخ *minfakh* (*pl.* منافخ *manāfikh*).
BELLY, *n.* شکم *shikam*, بطن *batn*, شکمبه *shikamba*, جوف *jawf* (*pl.* اجواب *ojwāf*). The lower belly, تهیکاه *tihī-gāk*, پایی شکم *pāya shikam*. The belly-ache, پیچش *pechish*, درد شکم *dardi-shikam*, قولنج *kūlanj*. Loosing the belly, شکم ران *shikam rān*, مسهل *mus hal*. Having a large belly, شکمدار *shikamdār*, مبط *mubattan*. Big-bellied, حامل *hānala*, باردار *bārdār*. A belly-band, میانبند *miyān band*, A belly full, سیری *sayri*, شبع *shabā*. Burst in the belly, بعیج *batj*, شکم شکسته *shikam shikasta*. A slave to his belly, an epicure, شکم بنده *shikam banda*, شکم پرست *shikam parast*. Empty-bellied, شکم تهی *tihī-shikam*.
BELLY, *vi.* (out) بارز نمودن *bāriz-n*, نوب شدن *nawf-sh*.
BELONG, *vi.* متعلق شدن *matadlik-sh*, انتساب کردن *intisāb-k*, پیوستن *pay-wastan*, نسبت داشتن *nisbat-d*, منسوب بودن *mansūb-b*.
BELONGING, *n.* متعلق *mutadlik*, منسوب *munsūb*, نسبت دار *nisbat-dār*, متفرع *mutafarrf*.
BELOVED, *a.* محبوب *mahbūb*, معشوق *madshūh*.
BELOW, *prep. or ad.* زیر *zer*, فرو *farū*, فرود *farūd*, تحت *taht*,—(inferior) اسفل *asfal*, فروتر *farūtar*, پست *pasat*. —(unworthy) نالایق *nālāyāk*. Above and below, زیر و زبر *zer u zabar*, بالا و فرود *bālā u farūd*.
BELT, *n.* کمربند *kamar band*, میانبند *miyān band*.—(girdle) تنگ *tang*, برشک *barshak*. A sword-belt, دوال *bandi shamshir*, سیف *duwālī-sayf*.
BEMIRE, *vt.* در با گل آلودن *bā gīl-ā*, در وحل پلید کردن *dar wahl palīd-k*.
BEMOAN, *vt.* انوس کردن *afsūs-k*, نالیدن *nālīdan*, زاری کردن *zārī-k*, غم خوردن *gham-kh*.
BENCH, *n.* محکمه *mahakmat*, دیوانخانه *diwān khāna*, عدالت *adālat*, محفل قضا *mahfuli kazā*, بارگاه *bārgāh*, نشیمن *nishēman*,—(a seat) مصطبات *mistabat*.
BEND, *vt.* خم کردن *kham-k*, کج کردن *kaj-k*, پیچیدن *pechīdan*.—(subdue) غالب شدن *ghālib-sh*. To bend or string a bow, کمان را ز *kamānrā zīh-k*. To bend the knee, زانو زدن *zānū-z*. To bend the brow, بر چین نمودن *pur chīn-n*. To

bend one's endeavours, اقدام کردن
ikdām-k.

BEND, n. خم *kham*, کجی *koji*, پیچ
pech. The bend of a river, منحنیه
mahnīyat.

BENEATH, prep. or ad. زیر *zir*, فرو
farū, شیب *shēb*.

BENEDICTION, n. نیایش *duā*, دعا
nayāyish, برکت *barakat*.

BENEFACCTION, n. بخشش *bakhshish*,
کرامت *karāmat*, احسان *ihsān*. کرم
karam, نعمت *nadmat*.

BENEFACCTOR, n. کریم *karīm*, منعم
muntm, نیکوکار *neku kār*, ولی نعمت
wali nmat.

BENEFACRESS, n. ولایت النعم *wali-*
yatun nadm, زن نیکوکار *zani neku kār*.

BENEFICE, n. vide BENEFIT.

BENEFICENCE, n. نیکوکاری *neku kārī*,
خیر *khair*, فضیلت *khūbī* خوبی, *fazilat*,
کرم *karam*, نعمت *nadmat*.

BENEFICENT, a. نیکو کار *neku kār*,
منعم *sāhibi karam* صاحب کرم
mundm, کریم النفس *karīm un nafs*.
Most beneficent, کریم الشان *karīmush-*
shān. A beneficent prince, سلطان
نعم *sultāni nafs rasān*.

BENEFICENTLY, ad. کریمانه *karīmāna*.

BENEFICIAL, a. فایده مند *fayādumand*,
نافع *sūdmand* سودمند, *mufed* مفید
nāft.

BENEFICIALLY, ad. با نفع *bā nafs*
فایده مندانه *fāyada mandāna*.

BENEFIT, n. نعمت *neku kārī*, نیکوکاری
nmat, احسان *ihsān*, انعام *inām*,
نفع *nafs* سود *sūd*, فایده *fāyada*.

BENEFIT, vt. (do good) نیکو کردن
neku-k, احسان *khair-k*, خیر کردن
ihsān-k, بخشیدن *bakhshidan*,
نافع شدن *manfidi-t*, منفعت ساختن

nāft-sh.—(to gain advantage) انتفاع
کردن *intifād-k*, منتفع شدن *muntasf-*
sh.

BENEVOLENCE, n. خیرخواهی *khair*
khāhī, خیراندیشی *khair andeshī*,
نیکخواهی *nek-khāhī*, نیکوئی *nekuī*,
شفقت *shafakat*, لطف *lutf*.

BENEVOLENT, a. خیر خواہ *khair*
khāh, نیک اندیش *nek-andesh*, صاحب
کرامت *sāhibi murucat*, کرامی *karā*
mi, منعم *mundm*.

BENEVOLENTLY, ad. از خیر خواهی
az khair khāhī, با لطف *bā lutf*, لطفاً
lutfan wa karaman.

BENGAL, n. p. بنگالہ *bangāla*, جنت
البلاد *jannat al bilād*.

BENIGHT, vt. شب کردن *shab-b*, تاریک
شدن *tārik-sh*.

BENIGN, a. کریم *karīm*, کریم النفس
karīm un nafs, مکرم *mukarram*,
خوش طبع *khush-tabd*, شفیق *shafik*,
مهربان *mihrbān*.

BENIGNANT, a. vide KIND.

BENIGNITY, n. مهربانی *shafakat*, شفقت
mihrbānī, لطف *lutf*, کرم *karam*,
ملاطفت *mulātifat*.

BENIGNLY, ad. با لطف *bā lutf*, مشفقانه
mushfikāna.

BENT, n. خم *kaj*, کژ *kash*, خم *kham*,
قصد (of the mind) *māyil*.—
مشغول (addicted) *kasī*, میل *mayl*.—
منسوب (declivity) *mansūb*.—
شیب *shēb*, حدور *hadūr*.

BENUMB, vt. دیروش *āfsurdan*, افسردن
bē-hūsh-n, نمودن

BENZOIN, n. بزر *bārsad*.

BEQUEATH, vt. وصیت کردن *wasyyat-*
k, هبه کردن *hiba-k*.

BEQUEST, n. هبه *hiba*, اندرز *andaraz*,

wasyyat. A bequest for pious uses, وصیت *wahf*, تحبیس *tahbis*.

BEREAVE, *vt.* بزر گرفتن *ba zūr-g.*, برداشتن *mukrūm-k.*, محروم کردن *baridāsh-tan*. To bereave of life, کشتن *kush-tan*, قتل ساختن *katl-s*. To bereave of hope, نا امید کردن *nā umed-k.* To bereave of dignity, معزول نمودن *mudszūl-n.* To bereave of offspring, اهلال کردن *ihbāl-k.*, متکمل ساختن *muttakal-s*. To bereave of a husband, موهم کردن *muayyim-k.*

BEREAVEMENT, *n.* vide Deprivation.

BERRY, *n.* دانه *dāna*, حب *habb* (*pl.* حبوب). A blackberry or mulberry, ترمش *tarmush*. Nightshade berries, حب اللہف *habbul lahf*. Myrtle berries, حب فطس *futs*. Turpentine berries, حب البطم *habbul butm*. Laurel-berries, حب الغار *habbul ghār*. The berries of grapes, دانه انگور *dānai angūr*.

BERRY, *vi.* دانه آوردن *dāna-ā.*

BERYL, *n.* بزادی *bazādi*, زبرجد *zabarjad*.

BESCREEN, *vt.* پوشیدن *pūshidan*, حفظ کردن *hafz-k.*

BESEECH, *vt.* التماس کردن *iltimās-k.*, درخواست نمودن *drst-k.*, عرض کردن *darkhāst-n.*, نیازیدن *ayāzidan*.

BESEECHING, *a.* نیازگار *ayāz kār*, نیازمند *nāz u ayāz*, محتاج *mubtahil*.

BESEEM, *vt.* روا بودن *rawā-b.*, مناسب *munāsib-sh.*, شایسته *shāyistān*, واجب شدن *wājib-sh.*, لایق بودن *lāyiq būdn*.

BESET, *vt.* شامل احاطه کردن *ahāt-k.*, شامل نمودن *shāmil-n.*

BESETTING, *a.* مشغول *mashmūl*, محاط *muhāt*.

BESIDE, *prep.* نزدیک *nasitik*, قریب *karīb*, نزد *nasl*.

BESIDES, *ad.* (over and above) مگر

magar, جز *juz* بغیر *laghayr*.—(more over) علاوه *tlāwa* جز آن *juz ān*.—(more than that) زیاده از آن *siyāda az ān*.

BESIEGE, *vt.* گرد کردن *girīl-k.*, محاصره *muhāsira-k.*, احاطه نمودن *ahālī-n*, گرداگرد کردن *girda girīd-k.*

BESIEGED, *p. a.* محصور *muhāsir*, حصار کرده شده *hisār kurda shuda*.

BESIEGER, *n.* محاصر *muhāsir*, حصار کننده *hisār kunanda*.

BESIEGING, *a.* حصار *hisār*, محاصره *muhāsaru*.

BESMEAR, *vt.* vide BEDAUB.

BESMOKE, *vt.* با دود آلودن *bā dūd-ā.*, دخنه کردن *dukhna-k.*

BESOM, *n.* خاک روب *jārūb*, جاروب *khāk rūb*. Besoms for granaries, چوب جاروب *chob. pāra*, محوکت *mahwakut*. A besom maker, جاروب گر *jārūb gar*.

BESOT, *vt.* مدهوش کردن *madhūsh-k.*, بیوش کردن *sarshār-k.*, شرار کردن *bi hūsh-k.* To be besotted with drinking, خمیر شدن *khimmīr-sh.*, مست بودن *mast-b.*

BESPANGLE, *vt.* با صفیحه پیراستن *bā safīha-p.*, تنک افشاندن *tanka-a.*

BESPATTER, *vt.* (with mud) گل افشاندن *gil-ā.*, با نرمط پاشیدن *bā suramīt-p.*—(slander) بهتان ساختن *buhlān-s.*, افترا کردن *afīrā-k.*

BESPEAK, *vt.* (order) حکم نمودن *hukm-n.*, امر کردن *amr-k.*—(address) گفتن *khilāb-k.*, گفتن *guftan*.—(forebode) فال گفتن *fāl-g.*—(betoken or show) اظهار کردن *izhār-k.*, نمودن *namūdan*.

BESPREAD, *vt.* گسترده کردن *gustardan*, فراش کردن *farrāsh-k.*

BESPRINKLE, *vt.* پاشیدن *pāshidan*, افشاندن *afshāndan*.

BEST, a. Superl. بهترین *bakhtarīn*,
 خوشترین *khūsh tarīn*, نیکترین *nīk tarīn*,
 اشراف *ushraf*, احسن *ahsən*, افضل *afzal*,
 بسیار خوب *bisṣār khūb*. The best of
 kings, گزیدۀ شاهان *guzīdai shāhān*.
 The best book, کتاب مستطاب *kitābi*
mustatāb. Of the best qualities or
 disposition, نیک اوصاف *nek awṣāf*.
 The best precepts, وصایای حسنہ *waṣā-*
yāyi hasana. To have the best (to
 excel) غالب شدن *ghālib sh*. To do
 the best, جهد کردن *jud u jīhad-k.*,
 اقدام دادن *takayyud wa*
iklām-d. Best of all, اولاً *awwalan*,
 بی نظیر *bi nazīr*.

BESTEAD, vt. vide ASSIST.

BESTIAL, a. حیوان سیرت *haywān*
sīrat, وحشی *wahshī*.

BESTIALITY, n. حیوانیت *haywānīyat*.

BESTIR, vt. بذل همت زدن *bazli*
himmat-z.

BESTOW, vt. بخشیدن *ḥaydan*, دادن
bakhshīdan, عطا کردن *atā-k.*, عنایت
 صرف کردن *tnāyat-k.*—(expend)
sarf-k., بذل ساختن *bazl-s.*—(place)
 نهادن *nīhādan*, تسکین کردن *taskīn-k.*
 To bestow in marriage, عقد نکاح کردن
āklī nikāh-k., ازدواج ساختن *azdawāj-s.*
 To bestow attention or endeavour,
 بذل همت کردن *bazli himmat-k.*,
 بذل مقدور و سعی موفور دادن
mukdūr u sayi mauṣūr-d.,

BESTREW, vt. vide SCATTER.

BESTRIDE, vt. فرسوار شدن *fursawār-sh.*

BET, n. شرط *shart*, سبق *sabk*, بحث
bahs, گرو *giraw*.

BET, vt. شرط کردن *shart-k.*, گرو بستن
giraw-b., گرو کشیدن-گرو کردن-گرو دادن
murāhana-n. (گرو نهادن) *qr*

BETAKE, vt. نزدیک رفتن *nazdik-r.*,

نزدیک رسیدن *nazdik-r.*, To betake
 one's self to a thing, بعمل جایل *bazli sayi jamʿad*. To betake
 one's self to arms, سلاح گرفتن *silāh-g.*
 To betake one's self for protection or
 flight, حمایت نیاز کردن *himāyut*
niyāz-k., گریختن *gurihtan*.

BETEL-NUT, n. فوفل *faufal*.—(leaf)
 تانبول *tāmbul*.

BETHINK, vt. اندیشیدن *fikr-n.*, اندیشه
 کردن *andīsha-k.*

BETIDE, vt. واقع شدن *wāqt-sh.* Woe
 betide thee! وای *wāi*.

BETIMES, ad. بر مهل *bar mahl*, بر وقت
bar wakt.—(soon) زود *zūd*, علی الفور
dlal faur.—(dawn) باعداد *bāmdād*,
 سحر *sahr*.

BETOKEN, vt. اشارت نمودن *namūdān*, اشارت
 کردن *ishārat-k.*, آگاه ساختن *āgāh-k.*

BETRAY, vt. بدست دادن *bar dast-d.*,
 خیانت نمودن *ghadr-k.*, غدر کردن
khayānat-n., افشا کردن *ifshā-k.*

BETRAYER, n. غدر کننده *ghadr kunanda*,
 خیالی *khāyīn*.

BETROTH, vt. منسوب کردن *mansūb-k.*,
 املاک ساختن *nāmzād-k.*, نامزد کردن
imlāk-s., دست پیمان کردن *dast*
paymān-k.

BETROTHAL, n. vide ESPOUSALS.

BETTER, a. ad. بهتر *bahtar*, خوشتر
khūshṭar, افضل *afzal*, اصلاح *aslah*,
 نیکتر *nektar*.

BETTER, vt. بهتر کردن *bahtar-k.*, خوشتر
 نمودن *khūshṭar-n.*—(improve) ترقی
 کردن *tarakkt-k.*, استحکام ساختن
istihkām-s.—(surpass) غالب شدن
ghālib-sh.

BETTOR, n. شرط کننده *shart kunanda*,
 گرو کننده *giraw kunanda*.

BETWEEN, pr. میان *miyān*, در میان

dar miyān, میان *bayn* مابین *mā bayn*.
Between themselves, در میان یکدیگر
dar miyān yak diyar. Between
equals, بین الاقربان *bayna'l akṛān*.
To place between, در میان نهان *dar*
miyān-n. To interpose between,
توسط نمودن *tauvassut-n*.

BETWIXT, *pr.* vide BETWEEN.

BEVEL, *n.* هنجاره *hunjāra*.

BEVERAGE, *n.* شربت *sharbat*, شرب
shurb, هنج *hanj*.

BEVY, *n.* (company) فوج *fuḡ*, گروه
gurūh.—(of birds) گنج *ganj*, طيور
ṭayūr.

BEWAIL, *vt.* افسوس کردن *afsūs-k.*,
زاریدن *zārīdan*, گریه کردن *giriya-k.*,
نالیدن *nālīdan*.

BEWARE, *vi.* پرهیز داشتن *parhīzhtan*,
حذر کردن *ijlīnāb-k.*, اجتناب کردن
hazar-k., مطلع شدن *āgāh-b.*, آگاه بودن
mutlīb-k.

BEWILDER, *vt.* سرگردان کردن *sargar-*
dān-k., بریشان *gumrah-k.*, همراه ساختن
parīshān-n., از راه بردن *azrah-b.*

BEWITCH, *vt.* جادو کردن *jādū-k.*, سحر
sahr-k., افسون کردن *afsun-k.*.—
(charm) نواختن *navākhhtan*.—(affect)
ملایم کردن *mulāyām-k.*

BEWRAY, *vt.* عذر کردن *ʔzr-k.*—(show)
نمودن *namūdan*.

BEYOND, *pr.-ad.* (on the further side of)
عبور *ʔn taraf* آن طرف *ʔbūr*.—(before,
farther) پیش *pešh*, پیشتر *peštār*,
گذشت *guzaštā*. Beyond bounds, از
حد گذشت *az hadd guzaštā*. Beyond
measure, الحد *fuḡ* فوت *alḥād*. Beyond
the river, ماورالنهر *mā warāʔn nahr*.
Beyond hope, بلا امید *bilā ʔmēd*,
فوت المأمول *faukal māmūl*.

BEZEL, *n.* نگین خاتم *nagīni khālīnī*.

BIAS, *n.* میل *ʔlʔ* عطف *mayl*.

BIAS, *vt.* تافتن *māʔl-k.* میل کردن
tāftan, میل کردن *mayl-k.* To be biased,
مایل شدن *maʔl-sh.* To put one out
of his bias, اضطراب کردن *ʔzīrāb-k.*

BIB, *n.* طفل دوشوار *doshurāni tīʔl*.

BIBBER, *n.* بکری *bukerīy*, می پرست
mai parast.

BIBLE, *n.* تورات *taurīt*, کتاب مقدس
kitābi-mukaddas. The Mahomedan
bible, القرآن *al korān*.

BIBULOUS, *a.* جاذب *jāzīb*, کاغذ نشاف
kāghazi nashshāf.

BICIPITAL, *a.* دوسری *du sarī*, صاحب
دوسر *sāhibi du sur*.

BICKER, *vi.* شکر کردن *ganaz-k.*, سدیز
کردن *sītīz-k.*

BICORPORAL, *a.* ادلر دو تن *ahli do*
tan.

BID, *vt.* (order) فرمودن *farmūdan*, حکم
نمودن *hukm-n.*, امر کردن *amr-k.* To
bid one go, اذهب کردن *izhāb-k.* To
bid one make haste, شتابانیدن *shitā-*
bānīdan.—(invite) دعوت کردن *daʔ-*
wat-k. To bid for, بیع نمودن *baʔ-n.*
—(at a sale) سوام کردن *suwām-k.* To
bid adieu, الوداع گفتن *al wīdāʔ-g.* To
bid good day, سلام دادن *salām-d.*,
خیرباد گفتن *khairbād-g.*

BIDDER, *n.* خریدار *khārīdār*, سوام
کننده *suwām kunāda*.

BIDDING, *n.* فرمان *furmān*, امر *amr*,
فرمایش *farmāyīsh*.

BIDE, *vt.* vide ENDURE.

BIENNIAL, *a.* دو ساله *do sāla*, سנתین
sanatīn.

BIER, *n.* جنازه *janāza*, تابوت *tābūt*.

BIFARIOUS, *a.* دوتا *du tā*, مخاعف
muzāʔf, دو قسم *du kism*.

- BIFEROUS**, *a.* هر سال دوبار مبروه دار *har sāl dū bār mewa dār.*
- BIFORM**, *a.* صاحب دو صورت *sāhibi du sūrat.*
- BIFURCATED**, *a.* دوشاخ *do shākh.*
- BIG**, *a.* کلان *ka'ān*, بزرگ *jasīm*, بزرگ *buzurg*, عظیم *āzīm*. Big with child, حامل *hāmala*, باردار *bār.dar*. Big with pride, مغرور *maghrūr*, متکبر *mutakabbir.*
- BIGAMIST**, *n.* صاحب وسنی *wasnī*, صاحب دو عورت *sāhibi du durat.*
- BIGAMY**, *n.* دو عورت داری *du durat dārī.*
- BIGLY**, *ad.* با کبر *bā kibr.*
- BIGNESS**, *n.* بزرگی *ja'āmat*, جسامت *buzurgī*, فراخی *fas hat*, فسحت *farāhī.*
- BIGOTED**, *a.* متعصب *muta'assib.*
- BIGOTRY**, *n.* عبادت تعصب *tu'assub*, عبادت باطل *ibādati-bātil*, وسوسه *waswasa*, ایمان باطل *imāni bātil.*
- BILE**, *n.* صغرا *safrā*, زهره *zahra.*
- BILGE**, *vt.* غرق شدن *ghark-sh.*
- BILINGUAL**, *a.* صاحب دو زبان *sāhibi du zabān.*
- BILIOUS**, *a.* صفراوی *safrāwī.*
- BILK**, *vt.* vide CHEAT.
- BILL**, *n.* (of a bird) نوک *nōk*, منقار *minkār*.—2 (hatchet) داس *dās*, داسه *dāsa*.—3 (an account) حساب *hisāb*.—4 (note of hand) دستاویز *dastāwīz*.—5 (bond) تمسک *tamassuk*.—6 (assignment or order for the payment of money) تذخواد *tankhāh*. Bill of parcels or invoice, سیاه *siyāha*. Bill of exchange, برات *barāt*, حواله نامه *hawāla nāma*, هندی *hundi*. Bill of sale, بیعنامه *batnāma*, قبالة *kabā'a*.
- BILLET**, *n.* رقمه *ruḥd*, خط *khat*, نامه *nāma*, کاغذ *lāgh'az.*
- BILLOW**, *n.* موج *mauj*. The dashing of the billows, تلاطم امواج *tolātām-i-amwāj.*
- BILLOW**, *vi.* متلاطم نمودن *mutalātīm-n.*
- BILLOWY**, *a.* موجدار *mauwāj*, موجدار *maujdār*, متلاطم *mutalātīm.*
- BIN**, *n.* انبار خانه *ambōr khāna*, کلبه *kulba.*
- BIND**, *vt.* بستن *bus'an*, بند کردن *bund-k.*, کاید کردن *kayd-k.*, و بستن *wā bus'an*, سد ساختن *sad ساختن* *sad-k.*, بستن *basakht-b.* To bind hard or firmly, بستن *banda wa basta-k.* To bind in chains, زنجیر کردن *busai zanjīr-k.* To unloose and then bind, گاه حلّ *gāh hall gāh shadd-s.* To bind a book, مجدّد کردن *mujallid-k.* To bind round, معرور ساختن *masrūr-s.* To bind over, کفیل کردن *kufīl-k.* To bind an apprentice, شاگرد کردن *shāgird-k.*
- BINDER**, *n.* بند کننده *band kunandu.* A binder of books, جلد گر *jilid gar*, مجدّد *mujallid.*
- BINDING**, *n.* بستگی *bāstugi*, بند *band*. The act of binding a book, جلد بندی *jilid bandī.*
- BIND-WEED**, *n.* سرنند *sirand*, لابلاب *lablāb.*
- BINOCULAR**, *a.* اهل دو چشم *ahli du chashm*, دوربین *dūrbīn.*
- BIOGRAPHER**, *n.* راوی *raوی*, ناقل *nāqil*, مؤرخ *muwarrikh.*
- BIOGRAPHY**, *n.* نقل *nahl*, روایت *rawāyat*, تاریخ *tārīkh*, تذکره *tazkara.*
- BIPARTITION**, *n.* مناصف *munāsafat*, تنصیف *tansīf.*
- BIPED**, *n.* دو پا *ahl do pā*, دو پا *do pāya.*

- BIPENNATED**, *a.* اهل دو بال *ahli du bāl*.
- BIPETALOUS**, *a.* دو برگی *du bargi*.
- BIRCH**, *n.* غُوش *gūsh*, خوش *gūshu*.
- BIRD**, *n.* پُراند *purānā*, طایر *tāyir*, مرغ *murg*. A rapacious bird, طایر *tāyir*. Birds of passage, طایر *tāyir*. The bird of paradise, طایر *tāyir*. A singing bird, گویا *guyā*. Abounding in birds, مطار *matār*. A flock of birds, طایر *tāyir*. A dealer in birds, طایر *tāyir*. An aquatic bird, مرغ *murg*. Belonging to birds, طایر *tāyir*. A bird's bill, منقار *minqār*. A bird-cage, قفس *kafas*. A bird-call, طایر *tāyir*. A bird's comb, تاجک *tājik*. A bird's talon, چنگ *chang*. Bird's dung, یخال *yakhāl*. A bird catcher, صیاد الطیور *sayyāt al-tayūr*. Bird-lime, دبق *dlbk*. A bird's nest, آشیان *āshiyāna*.
- BIRTH**, *n.* پیدایش *paidāyish*, مولود *maulūd*, ولادت *wilādāt*, تولد *tawallūd*. The pangs of child-birth, حمل *haml*. اصل *asl*, (lineage) *wasl*. خاندان *khān-dān*, نسب *nasb*, نسل *nasl*, نژاد *nizhād*. Noble birth, شرفیت *sharfiyat*. Of noble birth, پاک نژاد *pāk nizhād*. Of mean birth, بد نژاد *bad nizhād*.
- BIRTHDAY**, *n.* روز ولادت *rūzi wilādāt*, روز میلاد *rūzi milād*, سالگرد *sālgirih*.
- BIRTHPLACE**, *n.* وطن اصلی *walāni ast*, مولد *maulid*.
- BIRTHRIGHT**, *n.* سلسلت *salsalat*, میراث *mīrās*.
- BISCUIT**, *n.* کاک *kāk*, بیکمات *bishmāt*.
- BISECT**, *vt.* دو پارہ کردن *du pārah-k.*, تہ نصف کردن *tah-nisf-k.*
- BISECTION**, *n.* تہ نصف *tah-nisf*, مناصفت *munāsafat*, مشاطرت *mushālarat*.
- BISHOP**, *n.* میجنید *mujtahid*, اسقف *uskuf*.
- BISHOPRIC**, *n.* اسقفیت *uskūfiyat*.
- BISON**, *n.* گاؤ دشتی *gāwi dashti*.
- BISSEXTILE**, *n.* سال کبیسه *sāli kabīsa*.
- BIT**, *n.* پارہ *pārah*, پارچہ *pārchi*, ریزہ *reza*, ذرہ *zarrā*, قطع *katād*. A bit of gold, ذرہ *zarrā*. A bit of bread, پارہ *pārah*. A bit of cloth, رقت *rukāt*, پینہ *pina*. Bit by bit, پارہ *pārah*. قطع *katād*. A bit or mouthful, ذرہ *zarrā*. A bit of a bridle, لکام *lagām*, چماخ *chamākh*.
- BITCH**, *n.* سگ مادہ *sagi mādah*, کلبہ *kalbat*.
- BITE**, *vt.* گزیدن *gazīdan*, با دندان گرفتن *bā dān-dān-g.*—(cheat) فریفتن *furīftan*. To bite (as frost) بار شدن *bārīl-sh.*—(reproach) سرزنش کردن *sarzanish-k.*—(to be pungent to the taste) زبان گزیدن *zabān-g.*, حارز شدن *hāriz-sh.*
- BITE**, *n.* گزندگی *gazandagi*, لک *lak*, شکیم *shukim*. The bite of a serpent, گازیدن *gazīdan*. (a sharper) فریبنده *furībānda*.—(a trick) حیلہ *hīla*, فریب *farīb*.
- BITTER**, *a.* (in taste) تلخ *talkh*, مر *murr*, بی رحم *bil-kum*.—(severe) ظالم *zālīm*.—(reproachful) سرزنش نما *sarzanish numā*.—(calamitous) مصیبت *ahibimusiibat*. Bitter words, سخن طعن آمیز *sakhunī tadn āmīz*.
- BITTERLY**, *ad.* تلخانہ *talkhāna*, مرارتانہ *marāra tāna*.—(severely) ظالمانہ *zālīmāna*, بشدت *ba shiddat*.

BITTERN, *n.* ماهی خواره *māhi khāra*,
دوتیمار *butīmār*.

BITTERNESS, *n.* مرارت *talkhi*,
مسخنی *marārat*, *murr*.—(severity)
سرزنش *sulhī*, ظلم *zulm*.—(reproach)
سازش *sarzanish*—(calamity) آفت *āfut*, *balā*.

BITUMEN, *n.* نفت *kit*, نפט *naft*.

BITUMINOUS, *a.* نفتی *kiti*, نپتی *nafti*.

BIVOUC, *vt.* پاس داشتن *pās-d*.

BLAB, *vt.* درودری کردن *fāsh-k*,
پرده دراز کردن *parda darī-k*,
میکشیدن *mīksīr*,
پورگی نمودن *purguī-n*.

BLACK, *a.* سیاه *siyāh*, سیه *siyah*,
آسود *aswad*, تیره *tira*, تاریک *tārik*,
شوم *shūm*, شبگون *shubgūn*. Black in the
face, سیاه روی *siyāh-rui*. A black
man, حبشی *habushī*. Clad in black,
سیاهپوش *siyāhpūsh*. Black and white,
آسود و آبی *aswad wa abiyaz*.

BLACK, *n.* سیاهی *siyāhi*.

BLACK, }
BLACKEN, } *vt.* سیاه کردن *siyāh-k*.

آسود نمودن *aswad-n*.—(to become
black) سیاه گشتن *siyāh-g*.—(to dark-
en) تاریک کردن *tārik-k*.

BLACKGUARD, *n.* مردام *mirdām*,
وهابش *wabush*, حرام زاده *hurām-zāda*.

BLACK-LEAD, *n.* کحل *ku'il*, کحل *kīhāl*.

BLACKNESS, *n.* سیاهی *siyāhi*, سواد
سواد *sawād*, حمت *hummat*.

BLACKSMITH, *n.* آهنگر *āhangar*,
بکار *bakkār*, حداد *haddād*. A black-
smith's hammer, سح *sukum*.

BLADDER, *n.* مثانه *musāna*, آبدان *ābdān*.

The bladder of an ox, فوف *fawf*.

The bladder of a fish, نفاخت *nuffa-*

khāt, The gall-bladder, مراره *marāra*.

BLADE, *n.* (the leaf) ساق *sāl*, برگ
برگ *bary*. Blade of grass, گیا *giā*.

shākhai giyāh. A sword blade, تیغ
tegh, سقیحات *safīhat*.

BLADE-BONE, *n.* شان *shāna*, پشته
pushta.

BLAIN, *n.* آب *ābilah*.

BLAMABLE, *a.* جرم *jarīm*,
گناهگار *gunāhgār*, تقدیروار *taksīr wār*,
مذموم *mazmūm*.

BLAMABLY, *adv.* جرمیانه *jarīmāna*.

BLAME, *n.* گناه *gunāh*, تقدیر *taksīr*,
خطا *khālā*, جرم *jirm*.—(censure)
زباندرازی *zabān darāzi*, غیبت *ghībat*.

BLAME, *vt.* ملامت کردن *ilzām-k*,
لامت *malāmat-k*, نام دادن *zamm-d*.
To be blamed, مذموم بودن *mazmūm-*
b, ملامت کرده شدن *mulāmat kardā-*
sh.

BLAMEFUL, *a.* جرمی *pur jarīmat*.

BLAMELESS, *a.* بی تقدیر *bī taksīr*,
بی گناه *bī gunāh*, معصوم *maḍṣūm*, پاک
pāk, آزاد *āzād*.

BLAMEWORTHY, *a.* واجب الذم *wājib al-dham*,
wājibuz zamīm.

BLANCH, *vt.* بیاض کردن *bayāz-k*, سپید
سپید *suped-g*, سفید گشتن *suped-g*.

BLAND, *a.* شیرین *shīrīn*, ملایم *mulā-*
yam, نازک *nāzūk*.

BLANDISH, *vt.* vide CARESS.

BLANDISHMENT, *n.* ناز *nāz*, شیوه
شیوه *sheva*, تملق *tamalluk*, کرشمه *kīrīsh-*
ma, خاطر نوازی *khātīr nawāzi*.

BLANK, *a.* (white) سفید *sufed*,
آبیاض *abyāz*, بی نوشته *pazhmurda*.—(unwrit-
ten) ساده *sāda*, نامکتوب *nā makṭūb*.
—(vacant) خالی *khālī*, تهی *tihī*.

BLANK, *n.* (void space) فراغ *farāgh*,
خوار *khārā*.—(an unwritten paper)
غیرمکتوب *kāghazī nā makṭūb*.

BLANKET, *n.* گلیم *g'līm*, عبا *ābā*,
شادگون *shād gūna*.

BLANKLY, *ad.* سفیدانه *suf. dāna.*

BLASPHEME, *vt.* کفر گفتن *kuf-r-g.*

BLASPHEMOUS, *a.* کفر گویان *kufūr*, کفر گوین *kuf-r-guyān.*

BLASPHEMY, *n.* کفر *kuf-r*, کفر گوئی *kuf-r-gūi*

BLAST, *n.* (of wind) درر *dīrar*, نفخت *nafhat*. The blast of a trumpet, نغمه *nag'mai nafir*. A contagious blast, نَفَحَتِ سَارِی *nafhati-sārī*.

BLAST, *vt.* (blight) پژمرده کردن *pachm-urda-k.*, برقان نمودن *yarkhān-n.* To blast a design, قصد محروم کردن *kasd mah-rūm-k.* To blast one's reputation, رسوای نمودن *risu-āi-n.*

BLAZE, *n.* شعله زدن *shuld-z* — (to be conspicuous) ظاهر شدن *zāhir-sh.* — (to publish) اظهار کردن *izhār-k.*

BLAZON, *n.* (coat of arms) علامت *ālāmat*, نشان *nishān.* — (celebration) اشتباه *ishtihār*, شهرت *shakurat*.

BLAZON, *vt.* علامت کردن *ālāmat-k.* — (embelish) آراستن *ārāstan.* — (celebrate) اشتیاق کردن *ishtihār-k.*

BLEACH, *vt.* سفید کردن *sāf-k.*, سفید نمودن *sufed-k.*, مدیغ ساختن *mubīz-s.*

BLEACHER, *n.* گازر *gāzur*, سفیدگر *sufed-g.*, نام دهنده *sufed fām dehun-da*, جامه شویی *jāmai shuī*.

BLEAK, *a.* (cold) سرد *sard*, بَرَد *bārid*, بَرَد *bard*.

BLEAKNESS, *n.* سردی *sardi*, سرما *sarmā*.

BLEAR, *vt.* رمه کردن *ramad-k.*

BLEAR-EYE, *n.* رمه *ramad*.

BLEAT, *vi.* نواج کردن *su-āj-k.*, لدس *lads* ساختن *lads s.*

BLEAT *n.* نواج *su-āj*, لَدَس *sā-j*, لدس *lads*.

BLEED, *vi. vt.* (shed blood) خون ریختن *khūn-r.*, خون افشاندن *khūn a.* — (to

open a vein) زدن *rag-z*, زدن *rag-z*, خون ریزان *khūn rīzān* — (to lose blood) خون ریختن *khūn rīzān-n.* — (to die) مردن *mardn.*

BLEEDING, *n.* خون ریزی *khūn rīzī*, خون افشانی *khūn afsānī* — (flowing of blood) خون جاری *khūn jā-rī*, نثار *nuār*. — (letting blood) فصد *fusd*, زدن *rag-zant*. Bleeding at the nose, خون جاری از بینی *khūn jā-rī az binī*, رعاب *ru-āf*.

BLEMISH, *vt.* داغ نهادن *dāgh-n.*, عیب رسوای *dīb dār k.* — (defame) رسوای *risu-āi-s.*, دشنام دادن *dush-nām-d.*

BLEMISH, *n.* داغ *dīb*, عیب *āhū*, آه *dāgh*. — (reproach) رسوای *risu-āi*, دشنام *dush-nām*.

BLEND, *vt.* سرشتن *āmikh-tan*, آمیختن *sarish'an*, آمیزش کردن *āmīzish-k.*

BLESS, *vt.* (to make happy) دعای خیر *du-āi khair-y.*, مبارکي دادن *mu-bārakī-d.* — (consecrate) خالص کردن *khāss-k.*, فدا نمودن *fidā-n.* — (praise) ستایش کردن *tahsīn-k.*, شکر گفتن *shukr-g.* — (to bless God) فیروز کردن *firūz-k.*

BLESSED, *a.* مبارک *mubārak*, مسعود *mas'ūd*, خجسته *khajasta*, میمون *mai-mūn*, بخندیار *bakhti-yār*. The blessed, اهل جنت *ahli jinnat*.

BLESSEDLY, *ad.* مبارکانه *mubārakāna*, بالخیر *bil'khair*.

BLESSEDNESS, *n.* سعادت *sa-ādat*, دولت *daulat*, مبارکي *mubārakī*, بخت *bakht*, اقبال *ikbāl*, برکت *barukat*, نصیب *nasīb*. Eternal blessedness, تقدیس *takdīs* — (sanctity) خلل *khāl l.* طهارت *tahārat*.

BLESSING, *n.* دعاي خير *la'akat*, تبریک *du'āi k'har*, تبریک آفرین *āfrīn*, تبریک *tabrik*.

BLEST, *a.* خجسته *khujasta*.

BLIGHT, *n.* سرما زد *surmā-burd*, صر *sarr*, حس *hass*, آفت *āfat*.

BLIGHT, *vt.* پژمرده کردن *pazhmurdu-k*.

BLIND, *a.* کور *kūr*, نابینا *nābīnā*, ضعیف *zurīr*. Blind of an eye, یک چشم *yak chashm*, اعمور *ādūwar*.

BLIND, *vt.* بی نور کردن *kūr-s.*, نور ساختن *hī nūr-k.*—To be or become blind,

kūr-sh., ضربه شدن *zarīr-sh.*

To be blind at night or purblind,

شب کور شدن *shab kūr-sh.*—(to deceive) گش کردن *ghash-k*.

BLIND, *n.* (screen) پرده *parda*.—(pretence) مکر *bahāna*, مکر *mukr*.

BLINDFOLD, *a.* چشم پوشیده *chashm پوشیدا*, چشم دوخته *chashm dūkhā*.

BLINDFOLD, *vt.* چشم پوشیدن *chashm-p*, چشم نابینا کردن *chashm nābīnā-k*.

BLINDLY, *ad.* علی العمی *kūrān*, کورانه *ālul amyā*.

BLINDNESS, *n.* نابینایی *kūrī*, نابینایی *nābīnā*, ضرارت *zarārat*.

BLIND-SIDE, *n.* ضعف *zabūnī*, زوئی *zāf*, غفلت *ghajlut*.

BLINK, *vi.* زلزل *chashm-z*, چشم زدن *ghamzi dīn-n*.

BLISS, *n.* عیش *āshrut*, عشرت *āsh*, سعادت *su'adat*, مبارکی *mubārakī*, فرخندگی *farkhunlagī*.

BLISSFUL, *a.* مسعود *masūd*.

BLISSFULLY, *ad.* مبارکانه *mubārakāna*.

BLISTER, *n.* نفث *nufā*, آب *ābī'ah*.

BLISTER, *vt.* غدنک *ābīlah-k*, آب کردن *ghālang-k*.

BLITHE, *a.* شاد *shād*, خرم *khurram*, خوش دل *khush dil*.

BLITHELY, *ad.* شادمانه *shādīmāna*, با نشاط *bā nashāt*.

BLITHENESS, *n.* نشاط *shādī*, نشاط *nashāt*.

BLOAT, *vt.* حطاط نمودن *hatāt-n.*, درج داشتن *darj-d*.

BLOCK, *n.* (of wood) تیره درخت *tīr-i-dīrakht*, کنده هیزم *kundai hizam*.

A butcher's chopping block, کفجول *kafjūl*.—(an obstacle) پابند *pā band*, مانع *mānī*.

BLOCKADE, *n.* محاصره *hasr*, محاصره *muhāsara*, احاطه *ahū'a*.

BLOCKADE, *vt.* سد کردن *sadd-k*, احاطه گرداگرد *girdā gird-s.*, گرداگرد ساختن *ahāta-k*, محاصره کردن *muhāsara-k*.

BLOCKHEAD, *n.* بی وقوف *ahmak*, احمق *bī wukūf*, نادان *ablak*, نادان *nālān*.

BLOCK-HOUSE, *n.* vide FORT.

BLOKISH, *a.* کوند *kund*, کوند *kundan*, باحر *bāhīr*.

BLOKISHNESS, *n.* احمقی *ahmakī*.

BLOOD, *n.* خون *khūn*, دم *dam*, خونی *surkhāb*.—(relation) خویشی *khesht*, قرابت *kurābat*.—(lineage)

نسب *nasb*, نژاد *niz'ād*.—(temperament of mind) سرشت *mizāj*, سرشت *sarīsh*.

Blood (murder) قتل *katl*, کشتن *kush'ant*.—(life) حیات *hagāt*.—(offspring.) ولد

To shed blood, *kutl-k*. خون ریختن *khūn-r.* To let blood, *ra-z.* زدن

فصد کردن *fasd-k*. To besmear with blood, باخون *bā khūn-ā*.

Stained with blood, *khūn ālūla*. Of noble blood, *pāk niz'ād*, پاک نژاد

شریف *sharīf*.

BLOOD, *vt.* باخون آلودن *bā khūn-ā*.

BLOODINESS, *n.* خون آلودی *khūn ālūlī*, خون آلودگی *khūn ālūdagi*.

BLOODLESS, *a.* خون بی *bi khūn*, دما بی *bi damā*.

BLOODSHED, *n.* خون ریزی *khūn rezī*, قاتل *ka'āl*.

BLOOD-SUCKER, *n.* زلو *zalu*, زرو *zaru*, دبوچ *dercha*.— (murderer) خونی *khūni*, جلا *jallād*.

BLOOD-THIRSTY, *a.* خون خوار *khūn khār*, ظالم *zālim*.

BLOODY, *a.* خونی *khūnīn*, دما *damnā*, دامانی *damāniy*, خون آلود *khūn ālūda*. Of a bloody colour, خون رنگ *khūn rang*.—(sanguinary) خون آشام *khūn āshām*, خون خوار *khūn khār*.

BLOOM, *n.* شکوفه *shigūfa*, غنچه *ghuncha*, ورد *ward*.—(of youth) انفوان *anfawān*.

BLOOM, *vi.* شکوفه کردن *shigūftan*, شکوفه *shigūfa-k*.

BLOOMING, *a.* شکوفه کننده *shigūfu kunanda*, زهرنما *zahr numā*.

BLOOMY, *a.* گل دار *gul lār*, گل *gul*, گل دار *gul dār*.

BLOSSOM, *n.* or *vi.* vide BLOOM.

BLOT, *n.* (obliteration) محو *muhw*, عرقه *afw*, رقم کش *rakm-kash*.— (spot) داغ *dāgh*, عیب *āib*.— (disgrace) ناموس *namūs*, رسوائی *riswāi*. Blot of ink, داغ سیاهی *dāghi-siyāhi*.

BLOT, *vt.* رقم کش کردن *rakm kash-k*, محو ساختن *mahw-s*.— (disgrace) ناموس کردن *riswāi-s*, رسوائی ساختن *nāmūs-k*.

BLOTCH, *n.* داغ *dāgh*.

BLOTTING-PAPER, *n.* کشاد *kā-ghazi nushshāf*.

BLOW, *n.* ضرب *zarb*, مشت *musht*, تپانچه *tapāncha*, مصادمت *musādamat*, ضرب زدن *zarb-z*.

BLOW, *vi.* (as wind) وزیدن *wazīdan*, نفخ کردن *nafkh k*.—(with the mouth)

دمیدن *damīdan*, پف کردن *puj-k*.— (breathe) دم زدن *dam-z*, نفخ کردن *tanaffus-k*.—(fill with wind) زباد کردن *zabād-k*, منفوخ ساختن *munfūkh-s*.

To blow the nose, دم خمدن *khāmīdan*.

To blow up or swell, آما سیدن *āmāsīdan*.—(sound an instrument)

نواختن *nawāxtan*, نای زدن *nāyī-z*, نواختن *nawāxtan*. To blow a horn, نفخ مو *nafkh mō*.

To blow upon, با دم گرم *bā dam garm-k*.—(treat with contempt) حقارت ساختن *hikārat-s*.

BLOWER, *n.* نفخ کننده *nāfikh*, نفخ *nafkh kunanda*. A blower of glass,

کداح *kudālāh*. A blower of the flute, &c. نای زن *nāya zan*.

BLOWING, *p.* *a.* نفخ *nāfikh*, وزان *warzān*.—*n.* وزندگی *wazīdagī*, شکوفندگی *shigūftagī*.

BLOW-PIPE, *n.* نای *nāe*.

BLUBBER, *vi.* نالیدن *girīstān*, گریستن *nālīdan*.

BLUDGEON, *n.* چوب *bakhārī*, بقرای *chāb*.

BLUE, *a.* *n.* نیلگون *nīlī*, نیلی *kabū l*, نیلگون *nīlgūn*, آرزق *arzak*.

Of a deep blue, کبودی *kabūdī*, کبود *kabūdī*, زرقم *zurkum*. The blue gem, (turkoi) پیروزه *pīrūza*.

BLUE, *vt.* نیل کردن *nīl-k*, نیل ساختن *kabūd-s*.

BLUENESS, *n.* نیلغام *kabūdī*, نیلغام *nīlfām*, نیلوردی *lājwardī*.

BLUFF, *a.* متکبر *mutakabbir*, گستاخ *gus'ākh*, تند *tund*, درشت *durušt*.

BLUNDER, *n.* خطا *khatā*, سهو *ahw*, غلط *ghalat*, لغو *lu'ū*, لغو *laksir*, لغو *ghalat*.

BLUNDER, *vt.* خطا کردن *ghalat-k.*,
خطا کردن *khutā-k.*, تصور کردن *kazūr-k.*

BLUNDERHEAD, *n* خطا کننده *khutā-kunādu*, ابله *abluh*, احمق *ahmak*.

BLUNT, *a.* (not sharp) کند *kunī*, نا تیز *nā tez*, بی آب *bī āb*.—(dull) ناشناس *nāshanas*, نادان *nā-lān*, بی عقل *bī āql*.—(ill bred) بی فراکت *bī nazākat*, ناپایه *nā lutāf*.

BLUNT, *vt.* کند ساختن *khutā-k.*, ضعیف کردن *kunī-k.*—(to weaken appetite) *zabt-k.*

BLUNTLY, *adv.* کاپلانه *kalilāna*, با ترک *bā tark*, ادب *ādab* *bā tarki ādab*. To behave bluntly, ترک ادب نمودن *tarki ādab-n.* To speak bluntly, گستاخ گفتن *dar wajai gustākh-g.*

BLUNTNES, *n.* بلادت *kunī*, کندی *kunī*, بی عقلی *bī āqli*, کورنی *kunī*, احمقی *ahmakī*.

BLUR, *n.* داغ *dāgh*, عیب *āib*, لکه *laku*.

BLUR, *vt.* لکه ساختن *āib-k.*, لکه *laku-s.*

BLURT, *vt.* گستاخانه گفتن *gustākhāna-g.*, غافلانه کلام نمودن *ghāfilāna-k ilām-n.*

BLUSH, *vi.* خجالت کردن *khajlat-k.*, شرم داشتن *khajal-sh.*, خجالت شدن *sharm-d.*, ننگ داشتن *nang-d.*

BLUSH, *n.* سرخ روی *khajlat*, شرم *surkh rūi*, حجاب *hajāb*. At the first blush or sight, نظر اول *bā nazari āwval*. Over spread with blushes, خجالت نش *khajlat hash*. Raising blushes, خجالت انگیز *khajlat-angīz*.

BLUSHING, *n.* خجالت نما *khajlat numā*, شرمند *sharminda*.

BLUSHINGLY, *adv.* با شرم *bā sharm*, خجالت *bā khajlat*.

BLUSTER, *n.* (noise) غوغا *gungā*, هتاهت *hunjāma*, نهات *nuhāt*.—boasting) *lāf*, فخر *fakhr*.

BLUSTER, *vi.* (roar) نهات کردن *nuhāt-k.*, —(as the wind) باد و زغار زدن *bādi wazgār-z*—as the sea) لجب ساختن *lahb-s.*—(boast) لاف زدن *lāf-z.*

BOAR, *n.* خوک: فر *khanzīr*, خوک: نر *khukhī nur*. A wild boar, گراز *gurāz*.

BOARD, *n.* (plank) تخت *takhta*, لوح *luh*. —(a court of jurisdiction) عدالت *ādālat*.—(table) سفره *sufra*.—(food) خراک *khōrāk*. A shoe maker's cutting-board, کفشگر تخت *takhtaī kashgar*.

BOARD, *vt.* (cover with boards) تخت *takhta* باندی کردن *takhta bandī-k.* To board a ship, در جهاز محول کردن *dar jehāz mahul-k.*

BOARDING-SCHOOL, *n.* مدرسه *madrasa*

BOARISH, *a.* حیوانی *khanzīrī*, خنزیری *huiwānī*.—(brutal) بی رحم *bī rahm* ظالم *zālim*, نا تراشیده *nā tarāshīda*.

BOAST, *n.* خود فروشی *lāf*, لاف *khud furūshī*, بارنام *bār nāma*.

BOAST, *vi.* لاف زدن *lāf-z.*, لاف زدن *lāwīda*. To boast of wealth, نازیدن *nāzīdan*.

BOASTER, *n.* خود کام *lāf zan*, لاف *khud hām*.

BOASTFUL, پر تصلف *pur tasalluf*, فخرت *fukhrat*.

BOASTING, *n.* فخر *lāf zanān*, فخر *fukhr kunān*.

BOAT, *n.* کشتی *kishī*, کشتی *safīna*, کشتی گذار *zaurak*. A ferry boat, کشتی *kishī guzāra*, مبر *madbar*.

BOATMAN, *n.* ملج *mallāh*, کشتی بان *khālāsī*, کشتی *kishī-bān*.

BOB, *n.* (blow) ضرب *carb*, زخم *zakhm*.

—(flout) وشیه *washya*.—(ear-ring) گوشوار *gūshwār*.—(any thing pendulous) آونگ *āwang*, آویز *āwīz*.

BOB, *vt*, ضرب کردن *sarb-k*.—(cheat) غدر ساختن *ghadr-s*.—(hang loose) آویخته شدن *āwikhta-sh*.—(ridicule) خنده ریش کردن *khanda rīsh-k*.

BOBBIN, *n*, ماسوره *māsūra*.

BODE, *vt*, فال نمودن *fāl-n*, اختر گفتن *akhtar-g*, شکون دادن *shugūn-d*, دلالت کردن *dalālat-k*.

BODILY, *a ad*, جسمانی *jismānī*, بدنی *badanī*.—(essential) ذاتی *zātī*, حقیقی *hakīqī*. Bodily food, غذای جسمانی *ghazāi jismānī*.

BODING, *n*, اختر *shugūn*, فال *fāl*, اختر *akhtar*.

BODKIN, *n*, رفش *dirafsh*, رفش *rafsh*. A bodkin for the hair, سر خار *sar-khāra*.

BODY, *n*, بدن *badan* (*pl* ابدان), تن *tan* (*pl* تنها), *jasad* (جسد), *jasad* (*pl* اجساد or جسود), جسم *jism* (*pl* اجسام), اندام *andām*, وجود *wujūd*, شخص *shakhs*. A dead body, لاش *lāsha*, مردار *murdār*. A body corporate, حرفت *hīrfat*, حرفت *hīrfat*. To be one body and one soul with another, با کسی همجنس و همجان شدن *bā kasi hamjins wa hamjān-sh*. Natural bodies, اجسام طبیعی *aṣṣāmi tabīṭī*. To nourish the body, تن پرور *tan parwar-k*. A collective body, جمع *jamād*, طایفه *tāyifa*. A great body, جمع کثیر *jamādī kastīr*. To assemble a body of troops, لشکر *lashkar jamād-k*. A body of armed men, سپاه *sipāh*, عامت *āmat*. Any body, کسی *kasi*, فرد *furd*. Somebody, فلان *fulān*, یکی *yaktī*.

Nobody, هیچکس *hech kas*. There is nobody, کسی نیست *kasi nīst*. Every body, هرکس *har kas*, هر یکی *har yaktī*. A busy body, فزولی *fuzūlī*. Strong of body, زور آور *sūr āwar*, پهلوان *pahel-wān*. Bigness of body, جسمات *jismāt*.

BOG, *n*, گلاب *gil-āb*, اجم *ajm*.

BOGGLE, *vi*, (hesitate) شبیهت داشتن *shubhat-d*, شک نمودن *shak-n*.—(start) جهیدن *jaulān-k*, چلیدن *jahīdan*.

BOIL, *vi vt*, جوشیدن *jūshīdan*, جوش *jūsh-k*. To boil food, پختن *pukhthan*. To cause to boil, جوشانیدن *jūshānīdan*. To boil (as the blood), سواران ادم شدن *sawarānuddam-sh*.

BOIL, *n*, دنبل *dumbal*.

BOILER, *n*, جوش کننده *jūsh kunānīda*.—(kettle) هرکاره *har-kāra*, دیگ *degh*.

BOILING, *n*, جوشش *jūshish*, پازان *pazān*, جوشان *jūshān*. Boiling, نضج *nazkh*. (A pot) boiling over, نفوت *nafūt*.

BOISTEROUS, *a*, سخت *sakht*, تیز *tez*, تند *tund*, شدید *shadīd*, ضربی *sarbī*, حربی *harbī*.

BOISTEROUSLY, *ad*, از زور *az zūr*, ضربانه *sarbāna*. To behave boisterously, جفا کردن *jafā-k*, زور کردن *zūr-k*.

BOISTEROUSNESS, *n*, شدت *shiddat*, غضب *ghazab*, قهر *kahr*, سختی *sakhtī*, حرب *harb*, ضرب *sarb*, جبر *jabr*.

BOLD, *a*, بی باک *bī bāk*, بهادر *bahādūr*, شیر مرد *sher mard*, شجاع *shujād*, دلیر *dilīr*, دلور *dilāwūr*.—(impudent) بی شرم *bī sharm*. To make bold (inspire with courage), دلور ساختن *dilāwar-s*.—(speak freely) التماس کردن *iltimās-k*, عرض *arz-k*. To be bold, شیر مرد شدن *sher mard-sh*.

BOLDLY, *ad.* بهادرانه *bahādurāna*,
دایرانه *dilīrāna*.
—(impudently) گستاخانه *gustākhāna*.

بشوخ چشم *bā shūkh chashm*.

BOLDNESS, *n.* دلیری *dilīrī*, دلوری
جرات *shujādt* شجاعت
jarāut. Boldness and timidity, اقدام
و احتیاج *iklām u ihjām*.—(impu-
dence) شوخی *shukhi*, بی شرمی *bī*
sharmī.

BOLE, *n.* گل ارمنی *gili armanī*, گل سرخ
gili surkh.

BOLSTER, *n.* بالین *bālīn*, بالش *bālīsh*,
تکیه *takya*.

BOLSTER, *vt.* تکیه کردن *takya-k*.

BOLT, *n.* (of a door) دربند *darband*,
نرماده در *chumba*, پشکله *pishkila*,
nar mādui dar.—(arrow) تیر *tīr*,
پارتاب *partāb*.—(fetter) زولانه *zawlāna*,
صاعقه *pā bund*. A thunderbolt, آذرخش
ādraksh.

BOLT, *vt. vi.* (of a door) سد باب نمودن
saddi bāb-n., بند کش نهادن *band-*
hasha-n.—(fetter) در زنجیر نهادن *dar*
sanjīr-n.—(sift) پیختن *pikhtan*. To
bolt out (sally forth), خروج کردن
khurūj-k. To bolt one out of doors,
کسی را از بیرون در کردن
kastrā az birūni dar-k.

BOLTER, *n.* غربال *girbāl*.

BOLUS, *n.* لقمه *lukma*.—(a large pill)
قرص *kurs*, حب *habb*.

BOMB, *n.* غبار *ghubāra*.

BOMBARD, *vt.* غبار انداختن *ghubāra-a*.

BOMBARDMENT, *n.* هجوم با غبار
hujūm bā ghubāra.

BOMBAST, *n.* مبالغه *mubālagha*, لاف
لاف *lāf zani*.

BOMBASTIC, *a.* منفوخ *manfūkh*.

BONA FIDE, *a. or ad.* راست *rāst*,
صادق *sādiq*.

BOND, *n.* (for debt, &c.) تمسک *tamas-*
suk (*pl.* تمسکات), دستاویز *dastāwīz*.
—(ligament) بند *band*, قید *kuyd*.—
(union) رشت *rishta*, سلسله *salsala*,
اتفاق *ittifāk*.

BOND, *a.* مقبوض *girifta*, گرفته *mahbūz*.

BONDAGE, *n.* بندگی *bandagī*, غلامی
ghulāmī, قید *kayd*, اسیری *asīrī*,
گرفتاری *giriḡlārī*.

BONDSMAN *n.* غلام *ghulām*, عبد *dbād*.
—(security) ضامن *zāmin*, کفیل *kafīl*.

BONE, *n.* استخوان *ustukhān*, عظم *dzm*
(*pl.* عظام). A piece of bone, استخوان
ustukhān pāra. The jaw-bone,
لهزمت *lihzimāt*. The two jaw-bones,
لهزمتان *lihzimātān*. Joint-bones (of
the heel), کعب *kadb*.—(of the hands
and feet) کعب *kads* (*pl.* کعباس).—
(of the elbow) کعبرت *kudburāt*.—
(of the back) شرخوب *shurkhūb*,
خرزالهر *kharaḡu'z zhahr*. The bones
of the arm, انقاء *ankā*. The bones of
the fingers, العا *alā*. The shank-bone,
شیتالنگ *shitālūng*. The hip-bone, ور
warr. The neckbones, نضی *nazīy*.
The collar-bone, ترقوت *tarkuwāt*.
The knee-bone or pan, سر زانو *sarizā-*
nā. A broken bone, شکسته *shikasta*.
ustukhāni shikasta. A bandage for
a broken bone, استخوان بند *ustukhān*
band. A bone with meat upon it,
عرق *drk*. A bone or die, کعبت *kadbat*.
A carious bone, ریمت *rimmat*, ریم
ramtm. Small boned, رخود *rikhwadd*.

BONE-SETTER, *n.* شکسته بند *shikasta*
band, مجبور کننده *majbūr kunānda*
موجر *jābir*, مجیر *muajir*.

- BONFIRE, n.** آتش بازی *ātiśh bāzi*, برز *parwāzā*.
- BONITO, n. (fish)** بونیٹ *baynīs*.
- BONMOT, n.** مزہ *mus'ī*, بذله *buzla*.
- BONNET, n.** کلاه *kulāh*, تاج *tāj*.
- BONNILY, ad.** بالطف *bā lutf*.
- BONNY, a.** vide **HANDSOME**.
- BONUS, n. (advantage)** فایده *fāyada*.
— (premium) بخشش *bakhshish*, پاداش *pādāsh*.
- BONY, a** پر استخوان *puri ustukhān*, استخواندار *ustukhāndār*.
- BOOBY, n.** سر بیسامان *sari bi sāmān*.
- BOOK, n.** نامہ (کتاب) *kitāb* (pl. کتب *kitāb*), نسخہ *nuskhā*, دفتر *daftar* (pl. دفاتر *daftar*), سفر (جلد) *silāl* (pl. جلود *silāl*), (اسفار) *sifr* (pl. اسفار *sifr*). The most excellent book, مستطاب کتاب *kitābi mustatāḡb*. The book of God, الكتاب الله *al kitāb allāh*. An account-book, دفتر *daftar*. A day-book, روزنامہ *rōz nāma*. A cash-book, آوریجہ *āwarja*. The book of life, دفتری اعمال *daftari atmāl*. Various books, کتب گوناگون *kutubi gunāgūn*. The title of a book, کتابت *kitābat*. The original or first copy of a book, اصل کتاب *asli kitāb*.
- BOOKBINDER, n.** مجلد *mujallid*, جلد گر *jild gar*.
- BOOK-BINDING, n.** جلد گری *jildgarī*.
- BOOK-CASE, n.** کتب دان *kutub dān*, سامت *sammāmat*, رف *raff*.
- BOOKISH, a.** طالب علم *tālibi ilm*, مدرس *mudarris*.
- BOOK-KEEPING, n.** حساب نویسی *hisāb nawīsi*, شمردگی *shumurdagi*.
- BOOK-KEEPER, n.** شمارگیر *shumārgīr*, محاسب *muhāsib*.
- BOOKSELLER, n.** کتب فروش *kutub furūsh*, سفار *saffār*, صحافی *sahhāf*.
- BOOK-SHOP, n.** کتب خانہ *kutubkhāna*.
- BOOKWORM, n.** کتابی *kutlābi*.
- BOON, n.** بخشش *bakhshish*, انعام *inām*.
- BOON, a.** vide **GAY**; **MERRY**.
- BOOR, n.** vide **CLOWN**.
- BOORISH, a.** بی ادب *bī adab*, ناشناس *nā shanās*.
- BOORISHNESS, n.** بی ادبی *bī adabī*, روستایی *rūstāyī*.
- BOOT, n.** موزہ *mūza*, خف *khuff*, تساخین *tasākhīn*. Upper boots, موق *mūh*. The toe of a boot, موزہ چنگ *changī mūza*. The lining leather of boots, صلال *silāl*. The upper leather of boots, ساری موزہ *sari mūza*. Old or patched boots, نقل *nahl* (pl. نقال *nāḡal*). To put on boots, موزہ پوشیدن *mūza-p*, تخف *takhaff* شدن *shadn*.
- BOOT, n. (advantage)** فایده *fāyada*, سود *sūd*.
- BOOT, vt.** فایده نمودن *fāyada-n*, سود دادن *sūd-d*. To boot (over and above) علاوه *dlāwa*, با فایده *bāfāyada*.
- BOOTH, n.** خیمہ *khaima*, سایبان *sāya-bān*, خرگاه *khargāh*.
- BOOTLESS, a.** بی فایده *bī fāyada*, بی معنی *bī madnī*.
- BOOTY, n.** غنیمت *ghantmat* (pl. غنائم *ghānām*), غارت *ghārat*, غما *yaghma*.
- BORAX, n.** تنکار *tungār*, بورق *būrāq*.
- BORDER, n.** کنار *kanār*, کناره *kanāru*, جانب *dāman*, حاشیہ *hāshīya*, سرحد *jānab*. The border of a country, سرحد *sarhadd*, سرزمین *sar zumīn*. One living on the borders, نشین *nishīn*. Hostile borders, ثغور *sarhadd nishīn*. A governor of the borders, مرزبان *sughūr*, *marzbān*.
- BORDER, vi.** بر سرحد شدن *bar sar*

hadd-sh. vt.—(to ornament with a border) *bā razha-p.*

BORE, vt. سوراخ کردن *sufian*, سوراخ *surākh-k.*, سغلیدن *siflidan*.

BORE, n. رخنه *surākh*, سوراخ *rakhna*.

BOREAL, a. شمالی *shimālī*.

BOREAS, n. باد شمال *bādi shimāl*, نسیم شمال *nastimi shimāl*.

BORER, n. سوراخ کن *minkab*, منقب *sūrākh-kun*.

BORN, p. p. پیدا شده *payda shuda*, زاده *zāda*, مولود *maulūd*. Born to great fortune, بلند کوب *buland kaukab*. To be born, زادن *zādan*, شدن *paydā-sh*. Base born, حرام زاده *harām-zāda*.

BOROUGH, n. شهر *shahr*, قصبه *kasba*.

BORROW, vt. عاریت گرفتن *āriyat-g.*, قرض گرفتن *istiārat-k.*, وام گرفتن *wām-g.*, کرس-گ.

BORROWER, n. استعارت کننده *istiārat kunanda*.—(debtor) قرض دار *karzdār*.

BOSH, n. گداز *gazāfi bihoda*, بیهوده *sakhuni nā farjām*.

BOSOM, n. سین *sina*, بر *bar*, بغل *baghal*, آغوش *āgūsh*. The upper part of the bosom, سرسین *sari-sina*. A bosom friend, وفادار *wafādār*, یارغار *yārighār*.

BOSOM, vt. در بغل گرفتن *dar baghal-g.*, آغوش کردن *āghūsh-k.*—(inclose in the bosom) در سین نهادن *dar sina-n.*

BOSS, n. (stud) بشیزه *pishiza*.—(nail) میخ *mekh*. The boss of a shield, نایف *nāfi sipar*. A boss-seller, فالس *fallās*.

BOTANIC, a. چمن پیوند *chaman paywand*, نبات منسوب *nabāt mansūb*.

BOTANIST, n. اهل چمن *ahli chaman*, نبات دان *nabāt dān*, نباتی *nabāttiy*.

BOTANY, n. علم نبات *tlmi nabāt*, اهلیت چمن *ahliyatī chaman*.

BOTCH, n. (mark) دغ *dāgh*.—(sore) دنبل *dumbal*.—(patch) پینه *pina*.

BOTCH, vt. با دنبل آلودن *bā dumbal-d.*—(patch clothes) پینه دوختن *pina-d.*—(do unskillfully) نادانی نمودن *nādānī-n.*

BOTH, a. & pron. هر دو *hardu*, همدیگر *hamdigar*. Both hands, هر دو دست *har du dast*, بدان *yadān*. Both worlds, هر دو عالم *hardū ālam*, دارین *dārain*, کونین *kaunain*. Both the seas, هر دو جانب *bahrin*. Both sides, هر دو طرف *hardu jānīb*, طرف *hardu taraf*. From both sides, از هر دو طرف *az har du taraf*, از جانبین *az jānabīn*.—Both (as well as), با *bā*, مع *ma*.

BOTHER, vt. vide TEASE, PERPLEX.

BOTTLE, n. شیشه *surāhī*, صراحی *shisha*, آبکش *ābkash*, ظرف *sarf*. The stopper of a bottle, وفاق *wifād*. A bottle of hay, ابالت *ibālat*.—(fly) عنتر *āntar*.

BOTTLE, vt. در شیشه نهادن *dar shisha-n.*

BOTTOM, n. زیر *zer*, تعبت *taht*, پایین *pāyin*, ته *tih*, اصل *asl*, بن *bun*. The bottom of hell, قعر جهنم *katri jahan-nam*. The bottom of the sea, river, &c. شتار *ghayābat*, غیابت *shinār*. A bottom (ship) جهاز *jeḥāz*. The bottom or keel of a ship, انبار جهاز *ambāri jeḥāz*—(profundity) عمق *tmāk*, غور *gawr*.—(limits) حد *hadd*, سرزمین *sar samīn*. Bottom (last resort), امید پستترین *umedi pastarin*.—(dregs) درد *durd*. The bottom of a mountain, بن کوه *buni kūh*. The bottom of a street, پاشان *pashan*. A bottom or clew, وشیت *washid*. To the bottom (completely),

بالتمام *bēi tamām*. At the bottom, بپائین *ba pāyīn*, في القعر *fil'kadr*. From top to bottom, از بالا تا پائین *az bālā tā pāyīn*, از سر تا پا *as sar tā pā*, سراسر *sarāsar*.

BOTTOM, *vt.* (found upon) بنا کردن *banā-k.*, بنیاد نمودن *bunyād-n.*—(to wind a clew) توشیع کردن *tawshid-k.*

BOTTOMLESS, *a.* بی پائین *bēi tih*, بی *bēi pāyīn*. The bottomless abyss, عمق *ghamr*.

BOUGH, *n.* شاخ *shākh*, فرع *fard* (*pl.* فروع *fāj*).

BOUNCE, *vi.* فرط کردن *surt-k.*—(boast) لاف زدن *lāf-z.*

BOUNCE, *n.* (noise) ضربه *sart*, غوغا *ghaughā*, هنگامه *hangāma*.—(sudden blow) ضرب ناگهانی *zarbi nāgihāni*.—(boast) لاف *lāf*.

BOUND, *n.* (boundary) حد *hadd*, سرحد *sar hadd*, سرزمین *sar samīn*. Beyond bounds, از حد بیرون *as hadd berūn*. To go beyond bounds, از حد گذشتن *as hadd-g.*—(a spring) جستان *justān*. Bounding (a doe) نفران *nafazān*.

BOUND, *a.* محزون *mamnūn*.

BOUND, *vt.* (limit) حد کردن *hadd-k.*, تحدید نمودن *tahdid-n.*—(spring) جستن *jastan*, نفران کردن *nafazān-k.* To be bound, بند شدن *band-sh.* بستن *basta-b.* To be bound in chains, زنجیر شدن *bastai zanjir-sh.* With hands and neck bound, با دست و *bā dast wa gardan basta.* Tongue-bound, بستن زبان *bastai zabān*. Having the feet bound, پابسته *pā basta.*

BOUNDARY, *n.* حد *hadd*, سرحد *sar hadd*, منزل *man-sul*, سرزمین *sar samīn*, مرزبوم *marz-*

būm, مرز زمین *marzi samīn*. A boundary stone, ارفط *urfut* (*sing.* ارف).

BOUNDLESS, *a.* بی نهایت *bēi nahāyat*, از حد بیرون *as hadd berūn*.

BOUNDLESSNESS, *n.* بی پائینی *bēi pāyāni*.

BOUNTEOUS, *a.* جوانمرد *jawānmard*, عطا بخش *dā bakhsh*, سخا *sakht*, فیض ریز *fais rīz*, کریم *karīm*.

BOUNTEOUSLY, *ad.* جوانمردانه *jawānmardāna*, کریمانه *karīmāna*, با سخاوت *bā sakhawāt*.

BOUNTIFUL, *a.* vide **BOUNTEOUS**.

BOUNTIFULLY, *ad.* vide **BOUNTEOUSLY**.

BOUNTY, *n.* بخشش *bakhshish*, عطا *dā*, کرم *karam*, بذل *basl*, سخاوت *sakhawāt*, سخا *sakhā*.

BOURN, *n.* vide **BOUND**; **TORRENT**.

BOUT, *n.* (turn) بار *bār*, نوبت *naubat*, یکت بارگی *marṭaba*. At one bout, دافعت *yak bārgi*, دافعت *dafadt*.

BOW, *n.* کمان *kamān*, قوس *kūs*. The string of a bow, شراع *shirād*. The rainbow, کمان سام *kamāni sām*, کوس قوس *kusi kusū*. A cross-bow, کمرها *kamāni guruhā*. A bowmaker, کمان گر *kamān gar*, کمان ساز *kamān sās*. A bow for a fiddle or other instrument, زخم *sakhma*. A bow used in dressing cotton, مندق *mindaf*. To shoot with bow and arrow, تیر انداختن *tir-a*. The notch for the string at the end of a bow, گوشه *goshū* *kamān*. To bend a bow, کمان کشیدن *kamān-k.*—(noose) کماند *kumand*, خم *kham*. A bow used by turners, واخ *wākḥ*.

BOW, *n.* (reverence) کورنش *kurnish*, رکعت *rakadt.*—(salutation) سلام *salām*, تکریم *takrīm*.

BOW, vt. (bend) کج کردن *kaj-k.*, خم کردن *kham-k.*, خمیدن *khamīdan.* To make a bow, سر نهادن *sar-n.*, سلام دادن *salām-d.* To bow the knee, زانو زدن *zānū-z.*—(subdue) ضبط نمودن *zabt-n.*, تسخیر کردن *tashhīr-k.*—(sink under pressure) پایمال شدن *pāyamāl-sh.*

BOW-BENT, a. معطوفة *mātūfut.*

BOW-CASE, n. کماندان *kurbān* کمان *kamān* جوله *kamān jola.*

BOWEL, n. روده *rūda*, جگر بند *jigar-band.* *n. pl.*—(compassion) مهربانی *mīhrbāni*, شفقت *safukat.* A pain in the bowels, برنس *bar-nas.* Wind in the bowels. حبیف *hajif.*

BOWEL, vi. vide **PIERCE.**

BOWER, n. گلستان *gulistān*, گلگشت *gulgasht.*

BOW-HAND, n. دست راست *dastirāst.*

BOWL, n. پیاله *payāla*, جام *jām*, ساغر *sāghir*, قحج *kaiah.*

BOWL, vt. غلط اندیدن *ghaltānīdan.*

BOW-LEGGED, a. طرقا *lām-sāk,* لام ساق *tarkā.*

BOWMAN, n. کمانگیر *kamāndār*, کماندار *kamāngīr.*

BOX, n. 1 صندوق *sandūk,* تپنگو *tapangū.*

A small box, صندوقچه *sandūkcha,* حقه *hukka.* A box maker, صندوقگر *sandūkgur.* A tinder-box, قداح *kaddāh,* آتش زن *ātīsh-zan.* A sugar-box, شکرستان *shakristān.* A snuff-box, مسقط *musut.* A drug-box, قفدان *kafadān.* An ointment-box, قرز *kurs.* A dice-box, پشت *pisht.* 2 (a blow) طپانچه *latmat,* مشت *musht,* *tapāncha.* A box on the ear, چپله *chaplā.*

BOX, vi. (fight with the fist) مشت زدن *musht-z.*

BOXER, n. مشت زن *musht zan,* سوت *sūk* کوند *kunanda.*

BOX-TREE, n. بکس *baks,* شمشاد *shimshād.*

BOY, n. پسر *pisar,* کودک *kūdak,* طفل *tifl,* صبی *sabīy,* بچه *bacha.* A servant boy, خادم *khādim,* ملزم *mulāzim.* A mulatto boy, خلّاسی *khilāst.*

BOYHOOD, n. طفولیت *pisari* طفلی *tifliyat,* طفلی *tifli.*

BOYISH, a. پسری *pisari,* وش *bacha wash,* طفل سا *tifl sā.*

BOYISHLY, ad. طفلانه *tiflāna,* پسرانه *pisarāna.*

BOYISHNESS, n. کودکی *kūdaki,* طفولت *tufūlat,* پسری *pisari.*

BRACE, vt. بستن *bastan,* بند کردن *band-k.,* قابض کردن *kābis-k.*—(strain up) کشیدن *kashīdan.*

BRACE, n. (bandage) بند *band,* بستگی *bastagi.*—(tension) شدت *shiddat,* سختی *sakhti.*—(a pair) جفت *juft,* اثنائی *isnāni.*

BRACELET, n. بازو بند *bāzūband,* دست *dast-furanjan,* دستبند *dast-yārā,* دست بند *dast band.*

BRACHIAL, a. بازویی *bāzūi.*

BRACKET, n. استاده *istāda.*

BRACKISH, a. نمکین *namakīn,* شور *shūr,* مملوح *mamlūh.*

BRAG, vi. افتخار نمودن *lāf-zan,* زدن *lāf-zan.* A sugar-box, مبهرت ساختن *iftikhār-n.,* مبهرت *mubāharat-s.*

BRAG, n. خود فروشی *lāf,* خود *khud* فخر *furūshī,* فخر *fakhr.*

BRAGGART, n. خود *lāf-zan,* خود *khud* فروش *farūsh.*

BRAGGING, n. کلان *lāf-kunān,* متکبر *mutakabbir.*

BRAHMIN, n. برهمن *barhaman,* برهمند *barhamand.*

BRAID, vt. (weave) بافتن *bāftan*, لف کردن *dar pechidan*, در پیچیدن *laff-k*. To braid hair, مو بافتن *mū-b.*, زلف در پیچیدن *sulf dar-p.*

BRAID, n. vide TEXTURE.

BRAIN, n. دماغ *dimāgh*, (pl. ادمغت), مغز *magh*, مغز سر *maghzi sar*. The brain of an elephant, ارون *arūn*. The brain of a horse, نعامت *naāmat*. The membrane of the brain, ام الدماغ *umnu'ddimāgh*.

BRAIN-FEVER, n. سوز دماغ *sozi dimāgh*.

BRAINLESS, a. بی دماغ *bi dimāgh*.

BRAIN-PAN, n. کاسه سر *kāsa sar*.

BRAIN-SICK, a. بی قرار *bi karār*, سبکسر *sabuk-sar*.

BRAKE, n. خار *khār*.

BRAKY, a. خاردار *khārdār*.

BRAMBLE, n. خار *khār*, ترمس *tarmus*. A red bramble, خاکشی *khākshī*.

BRAN, n. سبوس *sapūs*, نخاله *nukhāla*.

BRANCH, n. شاخ *shākh*, غصن *ghusen*, شعبه *fāj*, فرع *fard* (pl. فروع), شاخ راست *shudbat*. A straight branch, شاخ راست *shākhī-rāst*, خاده *khāla*. From branch to branch, از شاخ تا شاخ *az shākh tā shākh*, شاخ بشاخ *shākh ba shākh*. In branches, شاخ شاخ *shākh shākh*. Having two branches, دو شاخ *du shākh*. A small branch, شاخچه *shākhcha*. Shooting forth branches, شاخ افزایی *shākh afzāi*, تشعيب *tashīb*. A branch of a river, طبع *tib*, جدول *judwal*. A branch of a family, علامت *ālamat*, نسب *nasb*. Loppings of branches, شاخ ریزه *shākh resa*. The branch or horn of a deer, آهو *shāki ahu*.

BRANCH, vi. شاخ داشتن *shākh-d.*, غصن اراختن *ghusen-a*.

BRANCHY, a. شاخ دار *shākhdār*, در شاخ *purishākh*, شوا دار *shudwā dār*.

BRAND, n. داغ *dāgh*, لدعت *luzdt*. A fire-brand, آتش پاره *ātish pāra*, آتشگیره *ātishgīra*, آتش افروز *ātish afrūz*.

BRAND, vt. داغ زدن *dāgh-z.*, داغ نهادن *dāgh-n.*—(to render infamous) رسوای *riswāi-s.*

BRANDED, a. داغ دار *dāghdār*.—(marked with infamy) اهل رسوا *ahli riswā*, صاحب بدنام *sāhibi badnām*.

BRANDISH, vt. (a sword) تیغ افشانی *tegh afshāni-k.*

BRANGLE, vi. vide DISPUTE.

BRANNY, a. مهوس دار *sapūs dār*.

BRASS, n. برنج *biringj*, روی *roy*, نحاس *nahās*. Melted brass, قطر *kitr*. Rust of brass, زنجار *zinjār*. A melter of brass, ریخته گر *rekhtagar*.

BRASSY, a. برنجی *biringji*, روی آسا *roy āsa*, روین *royin*.

BRASSINESS, n. روینی *royint*.

BRAT, n. طفل *tifl*, بچه *bacha*.

BRAVADO, n. لاف *lāf*.

BRAVE, a. دلور *dilāwar*, دلیر *delir*, پهلوار *bahādur*, پهلوان *pahlav*.—(magnificent) بزرگوار *buzurgwār*, عزیز *azīz*. A brave man, شیر مرد *sher mard*, غازی *ghāzi*. Brave soldiers, انصار جلالت شعار *ansār-i-jalālat-shiār*.

BRAVE, vt. (challenge) دعوت کردن *dadwat-k.*, دعوت جنگ نمودن *dadwati jang-n.*

BRAVELY, ad. دلورانه *dilāwarāna*, با دلورانه *bahādurāna*.—(magnificently) بزرگانه *buzurgāna*.

BRAVERY, n. دلیری *deliri*, دلورانی *dilāwari*, شجاعت *shujādt*.—(magnificence) بزرگوارانی *buzurgwāri*, دولت و اقبال *dawlat u ikbāl*.

BRAVO, *n.* خونی *khūnī*, قاتل *kātil*.

BRAVO, *interj.* واد *shābāsh* شاباش *wāh wāh*.

BRAWL, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*,
فتنه انگیزدن *fitna-a.*, شور کردن *shor-k.*

BRAWL, *n.* غوغا *ghaughā*, فتنه *fitna*,
غریب *gharev*, عریضه *dībada*.

BRAWN, *n.* بازو *bāzū*, ساعد *sādd*.

BRAWNY, *a.* عضل *dzal*, فعم *fadm*, وزام
wazzām. To be brawny, عضل شدن
dzal-sh.

BRAY, *vt. or vi.* (as an ass) جلاجل کردن
julājil-k.

BRAY, *n.* جلاجل *julājil*.

BRAZEN, *a.* برنجین *burinjīn*, رویی
royīn, نحاس *nihās*.—(impudent)
شوخ *shokh*, گستاخ *gustākh*.

BRAZEN, *vi.* گستاخی کردن *gustākhī-k.*,
بی ادب بودن *bī adab-b*.

BRAZEN-FACED, *n.* گستاخ *gustākh*.

BRAZIER, *n.* مسگر *misgar*.

BREACH, *n.* (aperture) شکاف *shigāf*,
رخند *rikhna*, کشایش *kushāyish*,
شکستگی *shikastagī*. A breach of faith,
بی وفایی *bī wafāī*. A breach of friend-
ship, مفاقت *mufāraqat*,
نا سازگاری *nāsāzgarī*. A breach of peace,
شکستگی صلح *shikastagī-i-sulh*.

BREACH, *vt.* مغاره ساختن *mughāra-s*.

BREAD, *n.* نان *nān*, خبز *khubz*. Dry
bread, نان تهی *nānī tihī*. Thin bread,
نان تنک *nānī tumuk*. Burnt bread, نان سوخته
nānī-sukhta. An instrument
for drawing bread from the oven, نان
چین *nān chīn*. Bread given in charity,
نان وقف *nānī wakf*. A piece of bread,
نان پاره *nān-pāra*. A slice of bread,
نان ریزه *nān reza*. Bread and salt
(hospitality) نان و نمک *nān u namak*.
Stale bread, نان تلخ *nānī talkh*. Bread

twice baked, (biscuit) بشماط *bishmāt*.

Bread given in monastries, نان رباط *nānī
ribāt*. Bread baked with sugar, butter,
&c. نان روغنی *nānī raughanī*. Bread
baked under the ashes, استاکمات *istak-
mat*. Bread baked upon the coals,
انگشتوا *angishtawā*. Unleavened
bread, نان فطیری *nānī fattirī*. Leaven-
ed bread, نان خمیری *nānī khamirī*.
Bread made of millet, زغاره *zaghāra*.
Bread made of bean-meal, barley-meal
and wheaten-flour, نان کشکین *nānī-
kashkīn*.

BREAD-CORN, دانه *dāna*.—(wheat)
گندم *gandūm*.

BREADTH, *n.* پهنی *pahn*, پهنا *pahnā*,
کشادگی *wasāt*, وسعت *arz.*, عرض
kushādagī, فاسح *fas-h*. According to
the breadth, عرضا *ārzan*. That has
breadth, پهناور *pahnāwar*.

BREAK, *vt.* شکستن *shikastan*, گسیختن
gusikhthan, شکافتن *shigāftan*. The break
of day, صبح *subh*. To break faith,
شرط شکستن *shart-sh*. To break the
neck, مقلط کردن *gardan makt-k*. To
break an oath, قسم شکستن *kasam-sh*.
To break (tame and subdue), رام کردن
rām-k. To break مطیع کردن *matīd-k*. To break
in pieces, پاره پاره کردن *pāra pāra-k*. To
break (ruin), برباد ساختن *barbād-s*. To
break the heart, دل شکستن *dil-sh*. To
break the strength, قوت شکستن *kuwat-
sh*. To break the law, شرع کردن
khilāfi-shard-k. To break an agree-
ment, عهد فسخ کردن *dhd fashk-k*. To
break in upon (assault), هجوم آوردن
hufūm-d. To break up (dissolve) جدا
کردن *judd-k*. To break up an assembly,
مجلس موقوف داشتن *majlis mokūf-d*.
To break up (open), کشادن *kushādan*.

To break wind, تیزیدن *tezīdan*. To break off, باز استادن *bāz-i*. To break (melt as frost), گداختن *gudākhtan*. To break with (friendship), محبت شکستن *mahubāt-sh*. To break out (in eruptions), دمیدگی نمودن *damīdagi-n*. To break out (become known), مشهور شدن *mash hūr-sh*.—(become dissolute) نابکار شدن *nābalār-sh*. To break a horse, اسب فرجام کردن *asp farjām-k*.

BREAK, *n.* (a pause) فنود *fanūd*, وقف *wakf*, To make a break, وقف کردن *wakf-k*.

BREAKER, *n.* شکننده *shikananda*.—(a wave broken by rocks, &c.) موج شکسته *mauji shikasta*. A breaker of horses, سلاح شور *silāh shor*.

BREAKFAST, *n.* ناشتا *nāshatā*, چاشت *chāshat*, حاضری *hāzirī*.

BREAKFAST, *vt.* or *i.* ناشتا شکستن *nāshatā-sh*, حاضری خوردن *hāzirī-khurdan*.

BREAST, *n.* سین *sīna*, بر *bar*, صدر *sadr*. The breast and ribs, چشم *jusham*.—(a woman's breast) پستان *pistān*. Having full plump breast, دوشیده *doshīda*. Bandages for trussing women's breasts, سماخچه *samākhcha*. Upon the breast, بر *bar bar*. In the breast or bosom, در *dar bar*. The breast of a garment, جیب *jāib*. Beating the breast and clothed in mourning, سینه زن و ماتم کنان *sīna-zanān u mātām kunān*.

BREAST, *vt.* پیش آمدن *pesh-ā*.

BREAST-BONE, *n.* رهابت *ruhābat*, زور *zawr*.

BREAST-PIN, *n.* vide BROOCH

BREASTPLATE, *n.* (armour) جبه *juba*, چار آینه *chār āyina*.

BREASTWORK, *n.* فصيل *fastl*.

BREATH, *n.* دم *dam*, نفس *nafas* (*pl.* انفس). The sound of the breath, هه *hah*.—(an instant) دم *dam*, لحظه *lah-za*, دقایق *dakikat*. The last breath, نفس آخر *nafasi ākhir*, نزع *nazā*. To draw breath, نفس کشیدن *nafas-k*, دم زدن *dam-z*. Shortness of breath, دماور *damābar*, دماور *damāwar*, ضیق النفس *zikun nafas*. A breath of air, رمق *ramak*, باد *bād*.

BREATHE, *vt.* نفس زدن *nafas-z*, شگلیدن *shakhlīdan*. To breathe in the face of another, هه کردن *hah-k*. To breathe odours, عطرسا زدن *ātarsā-z*.—(to exercise) ادمان کردن *idmān-k*.—(to move by the breath) بدم جنبیدن *ba dam-j*.

BREATHING, *n.* دم زدگی *dam zadagi*, تنفس *tanaffus*. Breathing forth the soul, تفیض *tafayyuz*.

BREATHLESS, *a.* بی نفس *bi nafas*, بستم *dam basta*.

BREECH, *vt.* تسرول کردن *tasarwul-k*.

BREECHES, *n. pl.* پانچام *pāy* ازار *izār*, زیر جام *zerjāma*, سروال *sirwāl*. Short breeches (drawers), بادره *bādra*, وئر *wasr*. Long breeches, تومان *tūmān*. The waist band of the breeches, میان بند *miyān band*. The fastenings of the breeches, ازار بند *izār band*.

BREED, *vt.* (procreate) پیدا کردن *paydā-k*, تولید کردن *tawlid-k*.—(produce) در آوردن *paydā-k*, پیدا ساختن *pay-dā-s*.—(bring up) پروردن *parwardan*, تربیت کردن *tarbiyat-k*.

BREED, *n.* نسل *nihād*, ذات *zāt*, نسل *nasl*.—(species) اصل *asl*.

BREEDER, n. (prolific female) والدۀ *wālidat*. A breeder of horses, سوار پرور *sawār parwar*. A breeder of cattle, گلبدان *gallabān*.

BREEDING, n. (education) پرورش *parwarish*, تعلیم *tadlīm*.—(nurture) تیمار *tīmār*.

BREEZE, n. نسیم *nasīm*, باد صبح *bādī sabāh*, خنک هوائی *hawāi khunuk*.

BREEZY, a. هوائی *hawāi*.

BRENT, a. vide, **BURNT, HIGH, STEEP.**

BRETHREN, n. pl. برادران *birādarān*, همجنسان *hamjinsān*.

BREVET, n. vide **DIPLOMA.**

BREVIARY, n. vide **ABRIDGMENT.**

BREVITY, n. اختصار *kutāhī*, کوتاهی *ikhtisār*, اجمال *ajmāl*.

BREW, vt. (beer) بوزه کشیدن *boza-k.*, سرشتن (mix) *jid-k.* جمع کردن *sarishatan*, آمیختن *āmikhtan*.

BREW, n. بوزه *boza*, جمع *jid*.

BREWER, n. کش بوزه *boza-kash*, جمع کننده *jid kunanda*.

BRIBE, n. رشوت *rishwat*, پاره *pāra*, اتاوت *itāwat*.

BRIBE, vt. رشوت دادن *rishwat-d.*, براگنده ساختن *barāganda-s.* To take a bribe, رشوت گرفتن *rishwat-g.*

BRIBERY, n. رشوت *rishwat*, اتاوت *itāwat*.

BRICK, n. خشت *khisht*. A burnt brick, خشت پخته *khishtī pukhta*. Painted bricks or tiles, کاشی *kāshī*. To make brick, زدن خشت *khisht-z.* A brick-maker, پز خشت *khisht-paz*, خشتۀ *khishtara*. A small brick, خشتک *khishtak*.

BRICKBAT, n. خشت پاره *khisht-pāra*.

BRICK-KILN, n. خشت پزاوله *pazāwa*, خشت تابه *khisht tāba*.

BRICK-LAYER, n. بناگر *rāz*, راز *banūgar*.

BRIDAL, a. عروس مناسب *drūsi mu-nāsib*.

BRIDAL, n. vide **NUPTIAL.**

BRIDE, n. عروس *drūsa*, نامزد *nāmzaul*.

BRIDE-CHAMBER, n. دست پیمان *dast paymān*, کاه جلوه *jilwa gāh*.

BRIDEGROOM, n. داماد *drūs*, عروس *dāmād*.

BRIDESMAID, n. پیرامی زن *zani pe-rāyi*.

BRIDGE, n. پل *pūl*, جسر *jisr*. The bridge of a nose, مرسن *marsin*. The bridge of a musical instrument, خرک *kharak*.

BRIDLE, n. عنان *īnān*, لگام *ligām*, زمام *zimām*, افسار *afsār*, لجام *lijām*.

The bit of a bridle, لگام دهنه *ḡahnai-l*.

BRIDLE, vt. لگام دادن *ligām-d.* To bridle the passions, نفس ضبط کردن *nafas zabt-k.*—(hold up the head) سرافراختن *sar-a*.

BRIEF, a. کوتاه *kutāh*, مختصر *mukhta-sar*, خورد *khurd*.

BRIEF, n. (writing) نوشته *navishta*, رقم *rakm*, خط *khatt*.—(epitome) ایجاز *ijāz*.

BRIEFLESS, a. غیر منیب *ghair munīb*.

BRIEFLY, ad. القصه *alkissa*, بالجملة *bi'l jumla*, فی الجمله *fil jumla*.

BRIEFNESS, n. کوتاهی *kutāhī*, اجمال *ajmāl*, اختصار *ikhtisār*.

BRIER, n. خار *khār*.

BRIERY, a. خارزار *khārzār*.

BRIG, n. کشتی دو دلی *kishti i du dakati*.

BRIGADE, n. قشون *kushūn*.

BRIGADIER, n. میر لواء *mīri liwa*.

BRIGAND, n. vide **ROBBER.**

BRIGANTINE, *n.* vide SHIP.

BRIGHT, *a.* روشن *roshan*, تابدار *tābdār*, جلّی *jalīy*, آبدار *āb lār*, شعلدار *shadladār*, منور *munawwar*, تابان *tābān*.

BRIGHTEN, *vt.* روشن ساختن *roshan-s.*, زدودن *zadūdan*, تصویب کردن *tazwīyat-k.*—(to make gay) نشاط نمودن *na-shāt-n.*—(to make witty) تیز فم کردن *tez fahm-k.*—(to make illustrious) مشهور کردن *mashūr-k.*—(to be or grow bright) روشن گشتن *roshan-g.*

BRIGHTLY, *ad.* با روشنا *bā roshnā*.

BRIGHTNESS, } *n.* تابداری *tābdārī*,
BRILLIANCY, } روشنایی *roshanī*, رونق *raunak*.

BRILLIANT, *n.* الماس آبدار (diamond) *almāsī ābdār*.

BRILLIANT, *a.* vide BRIGHT.

BRIM, *n.* لب *lab*, کناره *kanāra*. To fill to the brim, لبالب کردن *labālab-k.*

BRIM, *vi.* (to become full) پرگشتن *pur-g.*, انباشتن *ambāshatan*.

BRIMFUL, *a.* مالمال *labālab*, تابان *tā lab ambāshat*, انباشتم *mālāmāl*.

BRIMSTONE, *n.* کبریت *gūgird*, گوگرد *kibrīt*.

BRINDED, *a.* پالنگ رنگ *palang rang*, عارم *ārim*.

BRINE, *n.* تلخاب *ābi shūr*, شور آب *shūr*, نمکزار *namakzār*, talkhāb. A brine-pit, نمکزار *namakzār*.

BRING, *vt.* آوردن *āwardan*. 1. To bring about (effect, do) کردن *hardan*, گردانیدن *gardānīdan*, عمل کردن *amal-k.* 2. To bring back (recall), باز خواندن *bāz khāndan*. 3. To bring down (lessen), نقصان کاستن *kāstan*, نمودن *nukstān-n.* To bring down from a high place, زیر آوردن *zer-ā*. 4. To bring forth (produce) پدید آوردن *paydā-n.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*

To bring forth children, زادن *zādan*, تولید کردن *tawlīd-k.* To bring forth flowers, شکوفه کردن *shigūfī-k.* To bring forth fruit, میوه نمودن *meva-n.* 5. To bring forward, (promote) ترقی ساختن *tarakki-s.* 6. To bring in (reduce), اعادت کردن *ayādat-k.*, باز آوردن *bāz-ā.*—(afford gain) سود آوردن *sūd-ā*. منفعت نمودن *munfiḍt-n.* 7. To bring off (disengage), رها کردن *rihā-k.*, آزاد کردن *āzād-k.*—(dissuade) منع کردن *manḥ-k.* 8. To bring on (bring to action), آغاز بکار آوردن *bakār-ā.*—(to begin) آغاز کردن *āghāz-k.* 9. To bring out, بر آوردن *bar-ā.*, بیرون کردن *berūn-k.* 10. To bring over (persuade), نصیحت کردن *nashīhat-k.* 11. To bring to an agreement, با تفاق آوردن *bā itti-fāk-ā.* To bring to destruction, در داری *dar mahālahat-a.* 12. To bring under (subdue), تابع کردن *tābt-k.* 13. To bring up (educate), تربیت دادن *tarbiyat-d.*—(nurse) پروردن *parwardan*.

BRINJAL, *n.* بادینجان *bādinjān*.

BRINK, *n.* کناره *kanāra*, لب *lab*. The brink or bank of a river, لب نهر *labi nahr*. The brink of a whirlpool, کناره گرداب *kanārai girdāb*. On the brink of destruction, در بیم جان *dar bīmī jān*.

BRISK, *a.* تیز *tez*, جلد *jald*, زیرک *chālāk*.—(ingenious) شادمان *shādman*, شاد *shād*, خرم *khurram*, *shādmān*.

BRISKLY, *ad.* چستانه *bā tezi*, چستانه *chustāna*.

BRISKNESS, *n.* چالاکي *chālākī*, زیرکی *zīrakī*.—(gayity) شادی *shādī*, نشاط *nashāt*.

BRISTLE, *n.* کاسموی *kās-mūi*, هلب *hulb*.

BRISTLE, *vt.* فراشیدن *farāshīdan*.

BRISTLY, *a.* اهلپ *ahlab*, خشن *khashan*.

BRITTLE, *a.* نازک *nāzūk*, هشیم *hashīm*, تنک *tunuk*.

BRITTLENESS, *n.* تنکی *nāzūki*, تنکی *tunuki*, ضعف *zudf*.

BROACH, *vt.* (pierce) سفتن *suftan*, منشرج کردن *siftīdan*.—(split) منتشر کردن *munsharij-k*.—(publish) اشتهار کردن *ishtihār-k*. To broach a vessel, خم را *khum wā-k*. To broach reports, کردن *khum wā-k*. To broach reports, آواز گفتن *āwāza-g*.—(let run out) صادر کردن *sādīr-k*.

BROAD, *a.* (wide) پهن *pahn*, پهن *pahnā*, عریض *driz*, ویش *wagesh*, فراخ *farāk*. As broad as long, مربع *murrabbā*. Broad and long, عرضاً و طولاً *drzan wa tulān*.

BROADCLOTH, *n.* H. بنات *banāt*.

BROADNESS, *n.* vide BREADTH.

BROADSWORD, *n.* شمشیر *shamshīr*.

BROADWISE, *ad.* عرضانه *drzāna*.

BROCADE, *n.* کیمخاب *kīmkhāb*, زربفت *zar bast*.

BROCK, *n.* vide BADGER.

BROIL, *n.* قضیه *hujjat*, قضیه *kazīya*, غوغا *gaugā*.

BROIL, *vt.* (grill) بریان کردن *biryān-k*, خوشیدن *khushīdan*.

BROKEN, *a.* شکسته *shikasta*, کسیر *kasīr*. Broken backed, مغفور *mafūr*. Broken off or asunder, منقطع *mankatt*. Broken in pieces, ریزه ریزه کرده شده *reza reza kardā shuda*. Broken (tamed), متعقش *rām kardā*.—(violated) منتقص *muntakaz*.

BROKEN-HEARTED, *a.* دلشکسته *dīl shikasta*.

BROKER, *n.* دلال *dallāl*, سمسار *simsār*, (pl. سمسارت *samāsīrat*), بیاع *bayyād*. To act as broker, دلالی کردن *dallālī-k*. A female broker, دلاله *dallāla*. Vendor of small wares, خرده فروش *khurda farūsh*.

BROKERAGE, *n.* دلالی *dallālī*, دلالت *dallālat*.

BRONZE, *n.* vide BRASS.

BROOCH, *n.* بند کردن *gardan band*.

BROOD, *n.* نسل *nasl* (pl. انسال *ansāl*). A brood of chickens, ایشانه *ishāna*.

BROOD, *vi.* (as a hen) مرخم شدن *mur-khim-sh*, تلبد ساختن *tulabbud-s*. To brood over any thing, اندیشیدن *andishīdan*.

BROOK, *n.* جدول *jūz*, جوی *judwāl*.

BROOK, *vt.* برداشت کردن *bardāsht-k*, صبر نمودن *tuhammul-k*, تحمل کردن *sabr-n*.

BROOM, *n.* جاروب (besom) *jārūb*, خاکروب *khāk rūb*.

BROTH, *n.* شوربا *shurbā*, شوربا *shūrbā*, خامیز *mark*. Jelly of broth, خامیز *khāmīz*, سفیدبا *sufed-bā*. Rice-broth, شیل *shīla*.

BROTHER, *n.* زناخانه *zanā khāna*.

BROTHER. *n.* برادر (pl. برادران *akhw* (pl. اخوان)). A brother uterine, برادر *birādar* *andar*, *sinw*. A brother by the father, پسندر *pusan-dar*. The father's brother, برادر پدر *birādari pidar*, *am*. A mother's brother, برادر مادر *birādari mādār*, برادرزاده *khālī*. A brother's son, برادرزاده *birādar-zāda*. برادر پسر *pisari birādar*. The wife's brother, برادر زن *birādari zan*. An adopted brother, برادر خوانده *birādari khānda*. A foster brother, برادر رضاعی *birādari rizāī*. A brother-

in-law, *khaws*, برادر نسبت *birādar nisbat*.—(a husband's brother) برادر شوهر *birādari shauhar*. Own brother, full brother, برادر حقیقی *birādari hakikī*. A younger brother, برادر خرد *birādari khurd*, برادر کتر *birādari kahtar*. An elder brother, برادر مهتر *birādari mihtar*. A half brother, برادرانده *birādaranda*.

BROTHERHOOD, *n.* برادری *birādarī*, اخوت *ukhūwat*, موآخات *muākhāt*.

BROTHERLY, *a.* برادری *birādarī*, برادر *birādar āsā*.

BROW, *n.* (eye-brow) ابرو *abrū*, حاجب *hājib* (*pl.* حواجب *hawājib*). The brow of a hill, قله کوه *kullu kuh*.

BROWN, *a.* اسمر *asmar*, گندمگون *gandūm gūn*, قهوت رنگی *kahwat rangī*—(dark) تاریک *tārik*, دحمس *dikmis*.

BROWNESS, *n.* سمرت *sumrat*, گندمگونی *gandūm gūnī*.

BROWSE, *vt.* رعی چریدن *charīdan*, رعی کردن *raī-k*.

BRUISE, *n.* آسیب *āsīb*, هرس *hars*, صدمه *sadma*.

BRUISE, *vt.* صدمه دادن *sadma-d*.—(beat) کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*.—(bray) ساویدن *sāwīdan*.

BRUISED, *a.* کوفته *kūfta*, هریس *harīs*. Bruised in a mortar, کنده *kunda*. Bruised to powder, ساویده *sāwīda*, دک *dakk*. Bruised under foot, پاخوست *pākhust*. Bruised with a stone, زده با سنگ *bā sang zādā*.

BRUIT, *n.* vide REPORT, NOISE.

BRUMAL, *a.* vide WINTER.

BRUNT, *n.* vide SHOCK, VIOLENCE.

BRUSH, *n.* لیف *laif*.

BRUSH, *vt.* (to move with haste) شتابان روان شدن *shitābān rawān-sh*. To brush clothes, &c., پاک کردن *bā laif pāk-k*.

BRUTAL, *a.* حیوانی *haywānī*, بیایم *bahāyam mahsūs*. A brutal man, اهل تعدی *ahli taddī*, صاحب مظلمت *sāhibi maz'umat*.

BRUTALITY, *n.* ظلم *zulm*, بی رحمت *bī rahmat*, تندی درشتی *durushtī*, تندی *tundī*.

BRUTALIZE, *vt.* (grow savage) ظالم شدن *zālim-g*, بی رحم شدن *bī rahm-sh*.—(make savage) ظلمکار ساختن *zulmgār-s*.

BRUTALLY, *ad.* ظالمانه *zālimāna*, درشتانه *durushtāna*.

BRUTE, *n.* بهیم *bahīma* (*pl.* بهایم), حیوان *haywān* (*pl.* حیوانات),—(a rude man) جهل *jahl*, جاهل *jāhil*.

BRUTISH, *a.* (resembling a beast) حیوان آسا *haywān āsā*,—(carnal) ناشناس *nafusānī*.—(ignorant) نادان *nādān*.—(rough) درشت *durusht*, تند *tund*.

BRUTISHLY, *ad.* حیوانانه *haywānāna*, بطریق حیوان *bā tarīki haywān*.

BRUTISHNESS, *n.* vide BRUTALITY.

BUBBLE, *n.* (of water) غنچه آب *ghunchai āb*, حباب *habāb*, فقاعت *fakkādt*. Bubbles on wine, فراش *farāsh*. A bubble (trifle), هزّه *harza*, فریب *turrahāt*.—(fraud) مکر *makr*.—(the person cheated) ابله *ablah*.

BUBBLE, *vt.* (cheat) فریفتن *farīftan*, غدر کردن *ghadr-k*.—(flow as water from a fountain) نبع نمودن *nabā-n*, صدور کردن *sudūr-k*.

BUBBY, *n.* vide BREAST.

BUBO, *n.* (owl) خول *khōl*—(inflammation in the groin) دنبل *dumbal*.

BUCK, *n.* آهوی نر *āhūi nar*. A buck rabbit, پزنگره *pazhungara*.

BUCK, *vt.* شستن *shustan*, پاک کردن *pāk-k.*

BUCKET, *n.* دلو *dalw*, آبریز *ābrez*. A water-wheel with buckets, معمور *sudmūr*.

BUCKLE, *n.* تکه *tuka*. A belt buckle, کمر ساز *kumar sās*—(lock of hair) جعد *jadd*, زلف *zulf*.

BUCKLE, *vt.* (fasten) با تکه بستن *bā tuka-h.*—(curl) زلف نمودن *zulf-n.*

BUCKLER, *n.* سپر *sipar*, ترس *turs*. Armed with a buckler, سپردار *sipar-dār*.

BUD, *n.* شکوفه *shigūfa*, غنچه *guncha*. An unblown bud, برعم *burām*. A rose-bud, غنچه گل *ghunchai gul*. A vine-bud, ستانه *sitāna*. Buds, عیون *ūyūn*. Buds of palm-trees, طلع *tald*.

BUD, *vi.* غنچه کردن *shigūftan*, شکوفتن *ghuncha-k.*, شگفتن *shiguftan*.

BUDGE, *vt.* vide MOVE.

BUDGET, *n.* (bag) جوال *juwāl*.

BUFF, *n.* جاموس جلد *jūldi jāmus*.

BUFF, *vt.* کوفتن *kūftan*.

BUFFALO, *n.* گاومیش *gāumīsh*, جاموس *jāmus*, هرمیس *hirmīs*.

BUFFET, *n.* مشت *musht*.

BUFFET, *vt.* مشت زدن *musht-z.*

BUFFLE-HEADED, *a.* vide STUPID.

BUFFOON, *n.* مسخره *maskhara*, بارول *pārūla*, مستهز *mustahzi*.

BUFFOONERY, *n.* مسخرگی *maskhargi*, بذله *bazla*.

BUG, *n.* فسانس *sās*, فسانس *fasāfis*.

BUGBEAR, *n.* خیال *khayāl*, هول *haul*.

BUGGY, *n.* (full of bugs) فسانس دار *sās dār*, فسانس *purī fasāfis*.

BUGLE, *n.* بوق *būk* (*pl.* ابواق *khazaz*), *būrū*—(glass-bead) خزنس *khazaz*.

BUGLOSS, *n.* لسان الغور *lisānus sawr*, گاوزبان *gāw-zabān*.

BUILD, *vt.* بنا کردن *binā-k.*, عمارت کردن *īmārat-k.*, مبنی ساختن *mabnī-s*. To build cities, تمدین کردن *tumdin-k.*—(to depend on) اعتماد نمودن *īmāda-n.*, توکل ساختن *tawakkul-s*.

BUILDER, *n.* بناگر *bināgar*, معمار *mīmār*, بنا *binnā*, عمارت گر *īmārat-gar*. Builder and workman, کارگر *bannā u kargar*. Architect and builder, بنا و معمار *bannā u mīmār*.

BUILDING, *n.* بنا *binā* (*pl.* ابنیت *īmārat*), عمارت *mabnī* (*pl.* مبنای *īmārat*). A stone-building, کارگیر بنا *kārgir binā*. A public building, مبرت *mabarrat*, رباط *ribāt*.

BUILT, *p.p.* بنا کرده شده *binā kardā shuda*, معمور *madmūr*, مبنی *mabnīy*.

BULB, *n.* بصل *basal*.

BULGE, *vi.* (founder as a ship), نشتر (jut out) غرق شدن *ghark-sh.*, ناشتر شدن *nashtr-sh.*

BULK, *n.* (magnitude) بزرگی *buzurgī*, عظمت *āzmat*, کلانی *kalānī*—(mould of the human body) کالبد تن *kālbudī tan*, قامت *kāmat*.

BULKINESS, *n.* بزرگی *buzurgī*, جسامت *jasāmat*.

BULKY, *a.* تناور *tan-āwar*, جاسیم *jasīm*, دهمج *dahmaj*.

BULL, *n.* بقر نر *nargāw*, ثور *sawr*, بکر *bukur*. A wild bull, ذب *zabb*. The constellation of the Bull, برج ثور *burjī sawr*. A place abounding in bulls,

مذوّرة *maswarat*. A bull's pizzle,
سوط *sawt*. A bull or blunder, غلط *ghalat*.

BULLET, *n.* گول *gola*, کره *kura*, گولي *golī*.

BULLION, *n.* سيم و زر *sīm u zur*.

BULLOCK, *n.* تاول *tāwal*, بسنه *basna*.

BULLY, *n.* پارول *pārūla*, لاف زن *lāfzan*.

BULLY, *vt.* تخویف کردن *takhlwif-k*,
تهدید ساختن *tahdīd-s*.

BULRUSH, *n.* اسله *aslat*, استوم *ustūm*.

BULWARK, *n.* حصار *hisār*, بارو *bārū*,
قلع *kald*.

BUMP, *n.* آماس *sām*, آسور *amūr*, آماس *āmās*.

BUMP, *vt.* تهمز *tasalsul-k*, متصل کردن
تاختن *tahazzum-s*.

BUMPER, *n.* پيال لبالب *payālai lubālab*,
جام لبریز *jāmi labrez*. A bumper
health, دوستکالی *dost-kānī*.

BUMPKIN, *n.* vide PEASANT.

BUNCH *n.* خوشه *khosha*, دسته *dasta*.

A bunch of flowers, گلدسته *guldsta*,

آزهار دسته *azhār dasta*. A bunch of

grapes, خصلت *khuslat*, جفت *jaft*.

A bunch of dates, عسقت شمران *esqat shmrān*.

A bunch or handful

of corn, شمال *shimāl*. A camel's bunch,

کوهان *kohān*, مایله *māilat*.

BUNCH, *vi.* (swell) آماسیدن *āmāsīdan*.

—(gather) جمع کردن *jum-d-k*.

BUNCH-BACKED, *a.* کوزه پشت *kūzh pusht*,

احدب *ihdab*, کوزه پشت *koh pusht*.

BUNCHY, *a.* دانا *dānā*.

BUNDLE, *n.* دسته *dasta*, بسنه *bastā*,

تنگ *tang*, پشته *pushtāra*, بار *bār*.

A bundle of papers, کاغذ *kāghaz*.

A bundle of wood, هزمت *hiz-*

mat. A bundle of grass, ابالت *ibālat*.

A bundle of reeds, طن *ṭunn*. A bundle
of rods, برن *barn*.

BUNDLE, *vt.* بسنه ساختن *bastā-s*,

دسته کردن *dasta-k*, بار ساختن *bār-s*.

BUNG, *n.* وفاق *wifād*, صمام *simām*,
سداد *sadād*.

BUNG, *vt.* وفاق نهادن *wifād-n*.

BUNG-HOLE, *n.* منفس *manfas*.

BUNGLE, *vi.* نادانی کردن *nādānī-k*,
بی وقوف شدن *bī wukūf-sh*.

BUNGLER, *n.* نا آزموده کار *nā āzmūda*
kār, بی وقوف کننده *bī wukuf kunandu*,
جاهل *jāhil*.

BUNGLINGLY, *ad.* جاهلان *jāhilāna*,
نا آزمودانه *nā āzmūdāna*.

BUNTER, *n.* فاحش *fāhish*, مطریر *mītrīr*.

BUOY, *n.* لنگر نما *langar numā*, نشان
nishāni langar.

BUOY, *vi.* شنا کردن *shinā-k*, شناوری
کردن *shināwarī-k*.

BUOYANCY, *n.* شنا *shinā*, شناوری
shināwarī.

BURDEN, *n.* بار *bār* (*pl.* بارها), حمل

himl, تنگ *tang*, غاشیه *ghāshīya*.

Weighing burdens, بار سنج *bār sanj*.

Of equal burdens, همبار *hambār*,

Of equal burdens, خراج (tax) *khirāj*. Free

from burdens, سبکبار *sabuk bār*. A

beast of burden, بارگیر *bārgīr*, حملت

hamūlat.

BURDEN, *vt.* زیر بار کردن *zerī bār-k*,

ظلم کردن *himl-k*.—(oppress)

zulm-k. To lay down or unload a

burden, وضع حمل کردن *wazī himl-k*.

BURDENSOME, *a.* گران *garān*, سنگین
sangīn.

BUREAU, *n.* حقه *durj*, حقه *hukka*.

BURGESS, *n.* همشهری *ham shahrī*,
رئیس *ra'īs*.

BURIAL, *n.* دفن *dafn*, نهادن
zerī khāk-n.

BURIER, *n.* دفن کننده *dafn kunanda.*

BURLESQUE, *n.* لغ *lāgh.*

BURN, *vi. t.* سوختن *sūkhtan*, انروختن *af rūkhtan*, سوزانیدن *sūzānīdan*.—

(to be on fire) سوختن *sūkhtun*, محروقی *mahrūq*.

To burn with thirst, *mahrūk-g.*

To burn with rage, *harārat-d.*

To burn with love, *khāsh-m-g.*

To burn with love, *sūz u sār namōd.*

BURNER, *n.* سوزنده *af rūzgar*, سوزاننده *sūzanda.*

BURNING, *n.* سوختگی *sūkhtugī*.

سوزش *sūzish*, سوختگی *af rūkhtagī*.

BURNISH, *vt.* صیقل کردن *saykal-k.*,

انروختن *af rūkhtan*.

BURNISHER, *n.* جلا دهنده *jalā dahan-*

da, افروزنده *af rūzanda.*

A burnisher of arms, صیقلگر *saykalgar*,

سلاح شور *silāh shor.*

BURNT, *p. p.* سوخته *sūkhta*, انروخته *af rūkhta.*

BURROW, *n.* قصبه *kasba*, شهر *shahr.*

A rabbit's burrow, نقب *nakb.*

BURROW, *vi.* سوراخ کردن *sūrākh-k.*—

(as rabbits) نقب زدن *nakb-z.*

BURSAR, *n.* خزینه دار مدرسه *khazīna*

dāri madrasa.

BURSE, *n.* (exchange) بازار *bāzār*.—

(purse) کیسه *kt̄sa*.—(fund for college)

مدرسه *māyit̄i madrasa.*

BURST, *vi.* ترقیدن *tarakīdan*, چاک

شدن *chāk-sh.*, شگافه کردن *shigāfta-k.*

BURY, *vt.* مدفن کردن *dafn-k.*, دفن کردن

maḍfūn-k., زیر خاک نهادن *zeri khāk-n.*,

زیر زمین دفن کردن *zeri zamīn dafn-k.*,

در قبر نهادن *dar kabr-n.* To be buried,

مدفن شدن *maḍfūn-sh.*

BURYING, *a.* تدفین *tadmīs*, تدافن

taḍāfun. A burying ground, رمس

rams.

BUSH, *n.* خار *khār.* A rose-bush, گلبن *gul-bun.*

BUSHY, *a.* خار آور *khāy-āwar.*

BUSINESS, *n.* کار و بار *kār u bār*, عمل

amal, معامله *muāmalat*, امر *amr*

(*pl.* امور), مصلحت *maslihat*, شغل

shughl (*pl.* اشغال), حال *hāl* (*pl.*

احوال), *bābat*. Important busi-

ness, مهم *muhimm* (*pl.* مهمات),

امر خطیر *amri khatir.* A necessary

business, حاجت *hājat* (*pl.* حاجات).

An infamous business, کار بد *kāri bad.*

Expert in bussines, کاردان *kārdān*,

کارگذار *kārguzār.* A man conversant

in business, اهل کار *ahli kār.* To do

business, معامله کردن *muāmalat-k.*,

کارگذار نمودن *kār guzār-n.* To protract

business, کار دور و دراز کشیدن *kār dūr u*

darāz-k. A contemptible business,

کار سفساف *kāri safsāf*, امر رامتق *amri*

rāmik. Business in which many are

concerned, علیه مہایات *dlayhi muhā-*

yāt. Intrusted with business, وشکرده

washkarda. Unrewarded business,

شاکار *shākār.* A manager of business,

مباشر *wakīl*, کارگذار *kār guzār*

mubāshir. To appoint one to do

business, مباشر کردن *mubāshir-k.*,

وکیل نشانیدن *wakīl-n.* To superintend

business, مباشر و حواله شدن *maslihati*

mubāshir u hawāla-sh.

To finish business, کار تمام کردن *kār*

tamām-k. Public business, امور عموم

umūri amūm. معامله سرکار *muā-*

malāti- sarkār. Private business,

معامله مخفی *muāmalat makhfi.* To

settle business, کار را رفع کردن *kār rā*

rafā-k. On necessary business, بجهت

کار ضرور *ba jehati kāri zurūr.*

BUSKIN, *n.* نعل *nādī*. A buskin-maker, نعل تراش *nādī turāsh*.

BUSS, *n.* بوس *bosa*, بوسی *bose*.

BUSS, *vt.* بوسیدن *bosēlan*.

BUST, *n.* نیم قد *nīm kadd*.

BUSTARD, *n.* کوند *karudan*.

BUSTLE, *n.* هنگام *hangāma*, شمات *shamāt*,

گیر و دار *dār u gir*, دار و گیر *dār u gir*,

دند *damdama*, غوغا *ghaughā*,

آشوب *āshūb*, فتنه *fitna*.

BUSTLE, *vi.* سعی نمودن *saē-n*, مقید *mukayyad* شدن *mukayyad-sh*.

BUSY, *a.* مشغول *marshgūl*, مشتغل *mush-*

taghīl, مقید *mukayyad*. A busy

body, فضولی *fuzūliy*, منفع *minfah*.

BUSY, *vt.* شغل کردن *shughl-k*. To be

busy, مشغول شدن *marshgūl-sh*, اشتغال

داشتن *ishtighāl-d*.

BUT, *prep. & conj.* لیکن *lekin*, اما *ammā*,

الا *balke*.—(except) *baghair*, مگر *magar*,

اما *immā*, و الا *wa illā*.

BUTCHER, *n.* قصاب *kassāb*, ذابح *zābih*,

مشقص *mushakkis*. A butcher's shop,

قصاب خانه *kassāb-khāna*. A butcher's

knife, ساطور *sātūr*.

BUTCHER, *vt.* قصاب کردن *zab-k*, قصب

کردن *kasb-k*.

BUTCHERLY, *a.* قصاب آسا *kassāb āsā*.

ظالمانه *zālīmāna*.

BUTCHERY, *n.* قصابت *kassābat*,

قتل *katl*.

BUTLER, *n.* خانسازان *khān-sāmān*.

BUTT, *n.* هدف *hadaf*, نشان *nishāna*,

آماج *āmāj*.—(a barrel) *barmil*.

BUTTER, *n.* مسکه *maska*, زبد *zubda*,

روغن خالص *raughani khālis*. Butter

milk, دوغ *dogh*, نمیر *samir*. Salted

butter, عجز *ājūz*. A butter dish,

شیرزانه *shīrzana*.

BUTTER, *vt.* باروغن اندودن *bā raughan-a*.

BUTTERFLY, *n.* پروانه *parwāna* (*pl.*

پروانجات *wāsa*, چراغ *charāgh*

para.

BUTTOCK, *n.* کون *kūna*, نشستگاه

nishast-gāh, گونست *gūnasta*. The

buttocks of a horse, عزیز *ūzayza*.

BUTTON, *n.* گره *giriḥ*, تکه *tuka*, تکمه

tukma. A button-maker, گره بند *giriḥ*

banī, تکمه گر *tukma gar*. A button-

hole, چوشک *jūshak*, کوزگر *kūzh-giriḥ*.

The shank of a button, زبان *zabān*,

وعات *wadlat*.

BUTTON, *vt.* بستن *bā giriḥ-b*.

BUTRESS, *n.* پشت *pushta*, عمود *dmūd*.

BUXOM, *a.* خرم *khurram*, شاد *shād*,

خوش دل *shp.īmān*, شادمان *shp.īmān*,

دل *dil*. To be buxom, بسیم بودن *basīm-b*.

BUXOMNESS, *n.* شوخی *shokhī*, شوق

shauk.

BUY, *vt.* خرید کردن *kharīd-k*, خریدن

kharīdan, اشترا نمودن *ishtirā-n*,

دفع و شرا *kharīdārī-k*. To buy dear,

بای *bayī u sharā-k*. To buy dear,

ارهان خریدن *irhān-kh*.

BUYER, *n.* خریدار *kharīdār*, مشتری

mushtarī, دفع *baī*.

BUYING, *n.* خریداری *kharīdārī*, اشترا

ishtirā. Buying and selling, خرید و

دفع و شرا *kharīd u farokht*.

baī u sharā.

BUZZ, *vi.* (as flies) ساختن

āntarat-a, غنمت کردن *ghunnat-k*,

غلغل *rīstan*.—(as a crowd) ساختن

ghulghul-a.

BUZZ, *n.* غنتر *āntar*, غنمت *ghunnat*,

غلغل *ghulghul*, دندنت *dandanat*.

BUZZER, *n.* vide WHISPERER.

BY, *pr. ad.* (with) از *az*, ز *ze*, با *ba*, فی *fi*,

min. By another, از دیگر *az digar*.
 2. (near) نزد *nazl*. By your authority,
 با حکم شما *ba hukmī shumā*. By God,
 بالله *bi'llāh*. By chance, عرضاً *ārazaan*.
 By force, جبراً *jubran*. By degrees,
 رفتہ رفتہ *rafta rafta*. By all means,
 البته *albatta*, بالجملة *bi'ljumla*. By and
 by (immediately) سرعتاً *surdān*. By
 much, غالباً *ghālībān*. By how much,
 فکیف *fakayf*. To be by or present,
 حاضر شدن *hāzīr-sh*. To set by (aside),
 بار طرف نهادن *bar turaf-n*.— (place
 near) نزدیک نهادن *nazdik-n*. To sit by
 (near) هم‌نشین شدن *hamnashīn-sh*.
 To stand by (aid), मदد کردن *madaad-k*.

BY-GONE, *a*. گذشته *guzashta*.

BY-GONE, *n*. (past-event) رفت گذشت *raft guzasht*.

BY-PATH, *n*. راه تنها *rāhi tanhā*.

BY-STANDER, *n*. نزد ایستاده *nazd īstāda*, مشاهده *mushāhid*.

BY-WORD, *n*. مثل *masul*.

C.

CABAL, *n*. مصلحت مخفی *maslīhati makhfi*, معاهدت نهان *muāhadati nihān*.

CABAL, *vi*. معاهدت نهان کردن *muāhadati nihān-k*, مصلحت کردن *maslīhat-k*.

CABALA, *n*. مهر سلیمان *muhri sulaymān*, خاتم جم *khātimi-jam*.

CABALISTIC, *a*. نهان *nihān*, پوشیده *poshida*, نهفته *nihufta*, مخفی *makhfiy*.

CABARET, *n*. vide TAVERN.

CABBAGE, *n*. کلم *karamb*, کلم *kalam*.

CABIN, *n*. (of a ship) دپوس *dabūsa*, دپوس *dabūs*.—(a cottage) خراگه *khar-gāh*, کوخ *kukh*.

CABIN, *vi*. ماندن *māndan*, در دپوس *dar dabūsa-m*.

CABINET, *n*. (box) درج *durj*, حقه *hukku*.—(private apartment) خلوت *khilwat khāna*, حجرت خاص *hujrati-khāss*.

CABINET-COUNCIL, *n*. دیوان خاص *divāni-khāss*.

CABINET-MAKER, *n*. نجار *najjār*, درودگر *darūdgar*, حقه‌گر *hukka-gar*.

CABLE, *n*. قلس *kals*, جمل *jummāl*.

CABLE, *vt*. با قلس بستن *bā kals-b*.

CKACKLE, *vi*. (as a fowl, &c.) نقتله کردن *naknaka-k*.—(to giggle) قهقهه نمودن *kahkah-n*.

CKACKLE, *n*. نقتله *naknaka*, قهقهه *kahka*.

CKACKLER, *n*. نقتله کننده *nuknaka k'unānla*.

CACOPHONY, *n*. لحن لاهن *lahn*, لحن لاهن *luhūn*.

CADAVEROUS, *a*. متعفن *mutu'dffin*, مردار *murdār*.

CADENCE, *n*. (of verses or periods) ترازوی کلام *tarāzū-i-kalām*.—(tone) آواز *āwāz*, لاهن *lahn*, صدا *sadā*.

CADENT, *a*. سقوط *sakūt*.

CADET, *n*. (younger brother) برادر کوچک *birādari kūchak*, برادر خورد *birādari-khurd*.—(a volunteer) پیشاهنگ *pesh-āhang*.

CALI, *n*. (judge) قاضی *kāzī*.

CAFTAN, *n*. قفطان *kaftān*.

CAFE, *n*. vide COFFEE-HOUSE.

CAGE, *n*. قفس *kafas* (pl. اقفاس *panjara*). A maker of cages, قفس‌گر *kafas-gar*.

CAGE, *vt*. در قفس نهادن *dar kafas-n*, در قفس محبوس ساختن *dar kafas mahbūs-s*.

CAITIFF, *n*. vide CAPTIVE.

- CAJOLE, *vt.* نواختن *navākhtan*, خاطر نواز کردن *khātir navāz-k.*, ملاحظت کردن *mulāṭīfat-k.*, دم بازی کردن *dam bāzi-k.*
- CAJOLER, *n.* نوازنده *dambāz*, نوازش گر *navāzish gur*, ریشخند *rīsh khund*.
- CAKE, *n.* نان خطائی *nāni khatāi*, شیرمال *shēr-māl*, کلیچه *kalīcha*.
- CAKE, *vt.* لایق کردن *lāzīk-k.*
- CALABASH, *n.* کاشکول *kashkul*.
- CALAMITOUS, *a.* بدبخت *bad bakht*, صاحب مصیبت کم بخت *kam bakht*, آفت زده *āfat zadā*, *sāhibi musibat*.
- CALAMITY, *n.* بدبختی *bad bakhtī*, آفت *āfat*, مصیبت *musibat*, آسب *āsib*, صدمه *sadma*, بلا *balā*.
- CALASH, *n.* هودج *hawdaj*, کجابه *kujāba*.
- CALCINE, *vt.* خاکستر کردن *khākistar-k.*, کشتن کردن *kushla-k.*
- CALCULATE, *vt.* شمردن *shumurdan*, اندازه کردن *andāza-k.*, عدد نمودن *add-n.*, حساب کردن *hisāb-k.*
- CALCULATED, *p. p.* اندازه کرده *andāza-karda*, حساب ساخته *hisāb-s.*
- CALCULATION, *n.* شمار *andāza*, شمار *shumār*, حساب *shumurdagi*, حساب *hisāb*, عدد *add*, تعداد *taddāil*.
- CALCULATOR, *n.* اندازه کننده *andāza kunanda*, حساب سازنده *hisāb sāzanda*, محاسب *muhāsib*, محاسب *muh-tasib*, شمارگیر *shumārgir*.
- CALCULOUS, *a.* سنگین *sangīn*, ریگی *rīg*, آمیز *rīg āmīz*.
- CALCULUS, *n.* (stone in the bladder) سنگت *sangī masāna*.
- CALDRON, *n.* دیگ *deg*, هرکاره *harkāra*.
- CALEFACTOR, *n.* vide STOVE.
- CALIFY, *vi.* گرم کردن *garm-k.*
- CALENDAR, *n.* تقویم *takwīm* (تقاویم), —(a day book) روزنامه *roz nāma*.
- CALENDAR, *vt.* در تقویم نوشتن *dar takwīm-n.*
- CALENDER, *n.* (mahomedan monk) قلندر *kalandar*.
- CALENDER, *vt.* (smooth cloth, paper, &c.) میز کردن *muhra-k.*, میز کردن *mutarra'-k.*
- CALENTURE, *n.* بیماری سیاه *bīmāri-siyāh*, سوز *soz*.
- CALF, *n.* گوساله *go-sāla*, عجل *ijl*. The calf of a wild cow, ذرع *zard* (pl. ذرعان).
- CALICO, *n.* چیت *chīt*, قلمکار *kalamkār*.
- CALIGRAPHY, *n.* خوش خط *khush khatt*, خوب نویسی *khūb navīsiy*, قلم کشی *kalam kushī*.
- CALIPH, *n.* خلیفه *khalīfa*, (pl. خلیف and خلفاء).
- CALK, *v.t.* کاری نمودن *fatīla kāri-n.*
- CALL, *vt.* 1 (invite or command to come) طلبیدن *talabīdan*, طلب کردن *talab-k.*, نام دادن *khāndan*. 2 (name) نام زدن *nām-d.* 3 (proclaim) آشکاره کردن *ishlāh-k.*, اشکاره کردن *āshkār-k.* To call back, (revoke) اعاده *āda-k.*, منکر شدن *munkir-sh.*—(recall) باز طلبیدن *bāz-t.* To call for help, معاونت طلب کردن *muāwanat talab-k.* To call in question, شک بردن *shak-b.*, در گمان شدن *dar gumān-sh.* To call one in question, سوال کردن *sawāl-k.* To call to memory, یاد کردن *yād-k.* To call out (challenge), میدان دعوت *maydān dadwat-s.* To call over a muster-roll, دفتر خواندن *daftar-k.* To call together (convoke), جمع کردن *jamā-k.* To call a council,

ديوان کردن *dīwān-d.*, داشتن *dīwān-k.*

CALL, vi. 1. (speak in a loud voice), بآواز زد *bāng-z.*, آواز دادن *āwāz-d.* 2. (visit) تشریف آوردن *tashrif-ā.*, زیارت کردن *ziyārat-k.* To call in debts, وام خواستن *wām-kh.* To call upon God, دعا ساختن *duā-s.*, مناجات کردن *munājāt-k.*

CALL, n. ندا *talab*, دعوت *dadwat*, طلب *nīdā*, فرباد *furyād.*—(demand), طلب *talab* نیاز *nayāz.*—(nomination) تسمیت *tasmiyat* نامزد *nām zad.*—(order) حکم *hukm*, امر *amr*. Obedient to a call, حکم بردار *hukm bardār.*

CALL-BIRD, n. طیور نای *tuyūr nāi.*

CALLED, pp. طلب کرده *talab kardā*, طلبیده *talabīdā*, مطلوب *matlūb.*—(named) مسمی *musamma.* To be called, مطلوب شدن *matalūb-sh.* (to be named) نام داشتن *nām-d.*—(to be invited) خوانده شدن *khānda-sh.*, دعوت شدن *dadwat-sh.*

CALLIGRAPHY, n. خوشخط *khūsh khatt*, رسم الخط *rasmul khatt.*

CALLING, n. طلب *talab.*—(a naming) نام زدگی *nām zadagī.* A calling (profession), کار و بار *pešā*, پیشه *kār u bār.* Calling aloud, فرباد *faryād.*

CALLOSITY, n. دانه *dāna.*

CALLOUS, a. سخت *sakht.*—(insensible) بلا حس *bilā hass*, بی جان *bī jān.*—(unfeeling) سنگدل *sung dīl.*

CALLOUSNESS, n. شعله *sakhtī*, شکنجه *shaqqa.*—(insensibility to suffering) درشتی *durushtī*, ظلم *zulm.*

CALLOW, a. بی پال و پر *bī pāl u par*, افاد *afazz.*

CALM, a. (placid) آسوده *āsūda*, ملایم *mulāyam*, ساکن *sākin.*—(undisturbed) نا مضطرب *nā muẓtarīb.*—(not stormy) بی هوا *bī hawā.* Calm weather, کشاده هوا *kushāda hawā*, ایجاد هوا *injād hawā.*

CALM, n. (tranquility) آرام *ārām*, راحت *furāgh*, آسودگی *āsūdagī*, فراغ *furāgh*, خواب, دریا *rāhat.* A calm at sea, وعث *khābi daryā*, وادک *wadk.*

CALM, vt. ساکن کردن *ārām-k.*, تسلی دادن *sākin-k.*, دلاسا *tasalli-d.*, آسودن *dīlāsā-k.*, To be calm, آسوده شدن *āsūda-sh.*, فراغ شدن *furāgh-sh.*

CALMED, pp. مسکون *āsūda*, مسکون *maskūn.*

CALMLY, ad. ملایمانه *mulāyamāna*, باسکون *bā sakūn.*

CALMER, n. ملایم کننده *mulāyam kunanda.*

CALMNESS, n. آسودگی *āsūdagī*, راحت *rāhat*, ملایمت *mulāyamat*, رفاهت *rafāhat*, سکونت *sakūnat.* Calmness of mind, خاطر *itmī-nāni khātir*, آسوده حال *āsūda hāl.*

CALOMEL, n. زبقی *zibakī*, جیوه *jīwa.*

CALTROP, n. خشک خار *khashk-khār.*

CALUMNIATE, vt. تهمت کردن *tuhmat-k.*, افترا کردن *iftirā-k.*, طعن نمودن *tanaz-n.*, ساختن *buhān-s.*

CALUMNIATOR, n. مغتری *muftarī*, تهمت کننده *tuhmat kunanda*, نمام *nammām.*

CALUMNIOUS, a. مغتری *muftarī*, مفسد *muḥsid*, بختانی *buhānī*.

CALUMNY, n. تهمت *tuhmat*, افترا *iftirā*, غیبت *buhān*, غیبت *ghībat*.

CALX, n. خاکستر *khākistar.*

CAMBRIC, *n.* شبنم *shub-nam*.

CAMEL, *n.* شتر *shutur*, شتر *ushtur*, جمال *jamal* (*pl.* جمال), ابل *ibl* (*pl.* شتر ماده *lakūh*). A she-camel, شتر ناقه *nākat*. A camel for riding, ركب *rikāb*. A large body of travellers riding on camels, ركب *rakb*. A smaller body, ركب *rakābat*. A camel-driver, ساربان *sārban*, شتر بار *shutur bār*, A camel's load, شتر بار *shutur bār*. Camel-butcher, شتر کش *shutur kush*. Camel's hair, اشتر وار *ushturwār*, زيبان *zibān*. Camel-heart-ed, شتر دل *shutur-dīl*.

CAMELEON, *n.* بوقلمون *bukalamūn*, حربا *hirbā*.

CAMELOPARD, *n.* شترگاو *shutur gāv*, گاو پلنگ *ghāv palang*.

CAMOMILE, *n.* بابونه *bābūna*. Camomile-flowers, بابونه گاو *bābūnai gāv*.

CAMP, *n.* لشکرگاه *lashkar gāh*, معسكر *mudskar*, لشکر میدان *lashkar may-dān*. A royal camp, لشکرگاه شاهی *lashkar gāhi shāhī*. To pitch a camp, نزول ساختن *khayma-z*. خیم زن *nuzul-s*. To move a camp, کوچ کردن *kūch-k*. A camp-master, خیم زن *khayma-zan*.

CAMP, *vt.* اردو قرار دادن *urdu karār-d*.

CAMPAIGN, *n.* (plain) میدان *maidān*, صحرا *sahrā*. A military campaign, سفر *safur*, غزاة *ghazāt*. To make a campaign, عزم سفر کردن *dzmi safur-k*.

CAMPESTRAL, *a.* دبابانی *bayābānī*, صحرائی *sahrāīy*.

CAMPHOR, *n.* کافور *kāfur*. A very fragrant sort of camphor, کافور جوانه *kāfurī jawdāna*. A camphor candle, شمع کافوری *shamd kāfurī*.

CAN, *n.* جام *jām*, آبکینہ *ābjīna*, کاس *kās*.

CAN, *vt.* توانستن (aorist, تواند).

CANAILE, *n.* کمینہ *kanīnī*, چوچ *puwāch*.

CANAL, *n.* نهر *naḥr*, آبریز *ābrīz*, آبگذر *ābguzar*, ناو *nāv*, ناودان *nāwān*, ورن *furkan*.

CANARY, *n.* هزار سنان *hazār dastān*.

CANCEL, *vt.* نابود کردن *nābūd-k*, نسخہ نمودن *nāsh-k*, نیست کردن *nīst-k*, محو کردن *mahw-k*, نسخ نمودن *nash-k*.

CANCELLATION, *n.* حاک *hak*, محو *mahw*, خط بطلان *khutti butlān*.

CANCELLED, *ppr.* خط بطلان شدہ *khatti butlān shuda*, تراشیده *tarāshī'a*, محکوم *mahkūk*.

CANCER, *n.* (disease) سرطان *saratān*, خورہ *khar*, خورہ *chashma*, خورہ *khaw-ra*. — (a crab) خرچنگ *khar chang*, سرطان *saratān*. — (the celestial sign) سرطان *saratān*.

CANCEROUS, *a.* متاکل *mutākīl*, سرطانی *saratānī*.

CANDID, *a.* صاف *sāf*, پاک *pāk*, ابيض *abyas*. — (sincere) صادق *sādik*, پاک باز *pāk bāz*, صاف دل *sāf dil*, مخلص *mukhlis*.

CANDIDATE, *n.* امیدوار *umed wār*, خواستگار *khāstgār*, طالب *tālīb*, رقیب *rakīb*, همخوار *hamkhāh*.

CANDIDLY, *ad.* مخلصانہ *mukhlisāna*, بالصدق *bil sīlk*, بی ریا *bī rayāna*, با صاف دل *bā sāf dil*.

CANDLE, *n.* شمع *shamd* (*pl.* شموع), کندیل *kindīl* (*pl.* قنادیل). A lighted candle, شمع افروخته *shamd afrokhta*. A candle maker, شمع گر *shamd gar*, شمع *shammād*. A candle illuminating the night, شمع شب افروز *shamd shab afroz*.

The wick of a candle, فندیل *fatīla*. The snuff of a candle, قراط *kīrāt*. To snuff a candle, گل تراشیدن *gul-t*. Candle-snuffers, گل گیر *gul-gīr*, گل تراش *gul turāsh*, شمع مقررص *mīkrāsi shamā*, To light a candle, شمع افروختن *shamā-u*. To put out a candle, شمع خاموش کردن *shamā-n*. A candlestick, شمعدان *shamādān*.

CANDOUR, *n.* راست بازی *rāst bāzi*, صاف دلی *sāf dilī*, خلوص *khalūs*, اخلاص *sadākat*, صدق *sīdk*, اکیلاص *ikhilās*.

CANDY, *vt.* با شکر تربیت ساختن *bā shakr tarbiyat-s.*, قندی کردن *kan-dī-y-k.*, مریب کردن *murabbā-k.*—(form into congelation) تجمید کردن *tajmīd-k.*—(to grow congealed) انسریدن *afsurdan*, منجمد شدن *munjamīd-sh.*

CANE, *n.* قنات *kanāt*, نی *nai*, فیلکون *faylakūn*—(walking staff) عصا *dsā chūb*.

CANE, *vt.* چوب زدن *chūb-z.* To be caned, چوب خوردن *chūb-kh.*

CANINE, *a.* سگ آسا *sag āsā*. A canine tooth, سگ دندان *sag dandān*.

CANISTER, *n.* جوئت *junat*, جلم *julla*, زنبیل *zambīl*.

CANKER, *n.* (worm) چپار یا *chēhār pā*, سرما برد *sad pāya*—(blight) زنگار *sarmā burd*—(rust) زنگار *sankār*.—(corruption) تباه *tabāh*, فنا *fanā*.

CANKER, *vt.* تباه ساختن *tubāh-s.*, لاش کردن *lash-k.*—(to grow corrupt)

بوسیدن *bosīdun*, تباه شدن *tabāh-sh.*

CANNIBAL, *n.* مردم اوبار *mardum awbār*, آدم خوار *ādam khār*.

CANNON, *n.* مودف *tōp*, مدفع *midfā* (pl. مدافع *nafāt*). Two pieces of

cannon, دوزرب طوپ *du zarbāi tōp*. A battery of cannon, طوپ مورچه *murchāi tōp*.

CANNONADE, *n.* طوپ رعد انداختن *tōpi radd-a*. To cannonade a fort, طوپ قلعه کوب کردن *ba tōpi kulā kūb-k.*

CANNON-BALL, *n.* گول *gūla*, گره *kura*.

CANNONIER, *n.* گول انداز *gūla an'āz*, طوپچی *topchi*.

CANON, *n.* قانون *kānūn*, طریق *tarik*, وضع *wazd*, قاعد *kāyadu*, دستور *dastūr*, بارنام *bārnāma*. To frame canons, وضع ساختن *kānūn-k.*, قانون نامه *wazd-s.* A book of canons, قانون نویس *kānūn-nāma*. A writer of canons, *kānūn-nāma*. An expounder of the canons, قانون گو *kānūn-nawīs*. An expounder of the canons, *kānūn-gw.*

CANONICAL, *a.* قانونی *kānūnī*.

CANOPUS, *n.* سهیل *suhayl*. Relating to canopus, سهیلی *suhaylī*.

CANOPY, *n.* سایبان *sāyabān*, شامیان *shāmyāna*.

CANOPY, *vt.* با سایبان پوشیدن *bā sāyabān-p.*, زفن گستردن *zifn-g.*

CANOROUS, *a.* vide MUSICAL.

CANT, *n.* غلط *ghalat*.—(hypocrisy) ریا *rayā*.—(angle) زاویه *zāwiya*.

CANT, *vt.* ریاکار شدن *ghulat-g.*, ریاکاری *rayākār-sh.*

CANTER, *n.* متدحی *mutadahki*.

CANTHARIDES, *n.* دروسکت *zurāk*, دروسکت *drusak*.

CANTICLE, *n.* (hymn) تسبیح *tasbīh*, مزمور *mazmūr*.

CANTO, *n.* مقاله *kītāt*, مکال *makāla*.

CANTON, *n.* (tribe) قبیلت *kabīlat*, قوم *kaum*.—(a parcel of land) عقر *dkr*.

CANTON, *vt.* تقسیم کردن *takstīm-k.*, در قبیلت نهادن *dar kabīlat-n.*

CANTONMENT, *n.* لشکرگاه *urdū*, لشکرگاه *lushkar gāh*.

CANVAS, *n.* پارچه کتو *pārchu kunav*, پارچه *pu'ās*.—پرسش *enquiry* *pursish*, تفتیش *tuftish*.—(solicitation) طلب *talab*, خواهش *khāhish*.

CANVASS, *vt. i.* (examine) تفحص کردن *tufuhus-k.*, پرسیدن *pursēdan*.—(solicit) خواستن *talab-n.*, خواستن *khāstan*.—(sift) پیکتن *pekhtan*.

CANVASSER, *n.* پرسنده *pursanda*, طلب نماینده *talab numāyunda*.

CAP, *n.* کلاه *kulāh*, سرپوش *sarposh*. Caps worn by Dervishes کلاه مولوی *kulāhi mawlawī*, واشامه *wāshāma*. A Moorish cap, برنس *burnus*. A Tartar cap, تاتاری *kulāhi tātarī*. A felt cap or hat, نم‌دین *ku'āhi namudīn*. A European cap or hat, کلاه فرنگی *kulāhi farangī*. A judge's cap, قاضی *kulāhi kāzī*. A scul cap, زره *kulāhi zirih*. A night-cap, شبکلاه *shab kulāh*. Gold caps worn by certain officers belonging to the Persian Court, زرین کلاه *sarrīn kulāhā*. A cap maker, کلاه سازنده *kulāhgar*, کلاه فروشنده *kulāh sāzanda*. A cap seller, فروش *kulāh furūsh*.

CAP, *vt.* سرپوش کردن *sarposh-k.*, تار سلام دادن *tār-p.*—(salute) پوشیدن *salām-d.*

CAPABILITY, *n.* قابلیت *kābiliyat*, استعداد *kuwat*, قدرت *kudrat*, استعداد *istādād*.

CAPABLE, *a.* قابل *kābil*, قادر *kādir*, لایق *lāyak*, مستعد *mustatād*.—(intelligent) دانشگر *dānishgar*. Capable of business, کارگذار *kār guzār*, صاحب *sāhibī tadbīr*. Capable of learn-

ing, تحصیل علم مستعد *burāya tahsīl ilmi mustatād*, To be capable, قابل بودن *kādir-sh.*, قابل بودن *kābil-b.* To render capable, قادر ساختن *kādir-s.*, قابل کردن *kābil-k.*

CAPACIOUS, *a.* گشاده *kushāda*, پهناور *pahnāwur*, واسع *wāsi*, عربی *ariz*, فراخ *furākh*.

CAPACITY, *vt.* قادر ساختن *kādir-s.*, قابل کردن *kābil-k.*

CAPACITY, *n.* قدرت *kudrat*, قابلیت *kābiliyat*, قوت *kuwat*. The intellectual capacity, قوت *kuwat*, مدرکت *mudrikat*, عقل *dhl*. A good capacity, فهم *tez fahm*, مهارت *mahārat*.

CAP-A-PIE, *ad.* سرآپا *sarāpā*.

CAPARISON, *n.* رخت *rikht*.

CAPARISON, *vt.* اسب تیار ساختن *asp tayyār-s.*

CAPE, *n.* (head land), تیغ کوه *teghi koh*, بینه کوه *bīnī-jabal*, راس *rās*, جبل *binī-koh*.—(collar of a garment) کربان *garībān*.

CAPER, *n.* جست *jast*, زفن *zafn*, رقص *raks*.—(pickle) کبر *kubar*.

CAPER, *vi.* رقصیدن *justan*, جستنی *rahst-dan*.

CAPILLARY, *a.* موی آسا *mūi āsā*.

CAPITAL, *a.* (chief) اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*.—(criminal) لایق سیاست *lāyaki siyāsāt*.—(chief city) دارالسلطنت *dārus saltanat*, دارالحکومت *dārus hukumat*, تختگاه *takht gāh*, پای تخت *pāya takht*. A capital stock, سرمایه *sar māya*, اصل *asl*. A capital crime, جرم لایق سیاست *jurmi lāyaki siyāsāt*.

CAPITAL, *n.* (of a pillar) ستون *tāji sutun*, سر عمود *sarī dmūd*.

- CAPITALIST**, *n.* صاحب دولت, *sāhib-i daulat.*
- CAPITALLY**, *ad.* vide **CHIEFLY**.
- CAPITATION**, *n.* (poll-tax) خراج سر *khirājī sar*, جزیت *jazīyat.*
- CAPITULATE**, *vi.* (surrender on conditions) بر عهد و پیمان تسلیم کردن *bar āhd u paymān tustīm-k.*, مصالحت *masālihāt-s* — (divide into chapters) فصل و باب ساختن *fasl u bāb-s.*
- CAPITULATION**, *n.* صلح بشرط *sulh basharat*, شرط و شروط *shart u shurūt*, شروط و عهد *ahd u paymān*, شروط قیود *shurūt u kuyūd.*
- CAPON**, *n.* خروس آخته *kharūsi ākhṭa*, خصی *khasy.*
- CAPRICE**, *n.* بی قراری *bī karārī*, خود سری, *salūk mizājī* سبک مزاجی *khud sarī*, وهم *wahm*, خیال *khayāl.*
- CAPRICIOUS**, *a.* بی قرار *bī karār*, خود اندیش *khud andīsh.*
- CAPRICIOUSLY**, *ad.* خود سرانه *khud sarāna.*
- CAPRICORN**, *n.* برج جدی *burjī jady.*
- CAPTAIN**, *n.* جماعه دار *sardār*, سرदार *jamātdār*, سرگروه *sari gurūh*, کپتان *kaptān*. The captain of a ship, ناخدا *nākhudā*. A Captain general, امیرالمرأ *amīrul umrā.*
- CAPTION**, *n.* قبض *kabz*, گرفت *girift.*
- CAPTIOUS**, *a.* تذک مزاج *tunuk mizāj*, معترض *mudtariz*, کج بخت *kaj bakht*, سرکش *sarkash*. — (insidious) حیلت باز *hīlat bāz.*
- CAPTIOUSLY**, *ad.* سرکشانه *sarkishāna.*
- CAPTIVATE**, *vt.* قید کردن *giriftan*, گرفتن *kayd-k.*, اسیر کردن *asīr-k.*, قبض کردن *kābz-k.*
- CAPTIVE**, *n.* اسیر *asīr*, قیدی *kuydī*, گرفتار *mahbūs*, برد *barda*, گرفتار *giriftār*. To be made captive, گرفتار شدن *giriftār-sk.*, برد شدن *barda-sh.*
- CAPTIVITY**, *n.* محبس *giriftārī*, گرفتاری *habs*, بند *band*, قید *kuyd*, قبض *kabz*, بندگی *bandagī*
- CAPTOR**, *n.* گیرنده *giranda*, فاتح *asīr sāzanda* / فاتح *fātih.*
- CAPTURE**, *n.* گیر *gīr*, تسخیر *tasakhīr*, گرفتاری *giriftārī.*
- CAR**, *n.* عرابه *drāba.*
- CARACK**, *n.* چهار عظیم *jahāzī dām.*
- CARAVAN**, *n.* کاروان *kārwān*, راحت *rāhilat*, قافل *kāfilah*, (pl. قوافل). The chief of a Caravan, کاروان باشی *kārwān bāshī.*
- CARAVANSARY**, *n.* کاروانسرای *kārwān-sarāy*, خان *khān.*
- CARAWAY**, *n.* کرویبا *karawyā*. Caraway-seeds or plant. کرویبا *karwīya.*
- CARBON**, *n.* زغال *zughāl*, فحم *fahm.*
- CARBUNCLE**, *n.* گوهر شبحراغ *gohari shab chirāgh*. — (pimple) بادبز *bādīsh*, دنبل *dumbal.*
- CARBUNCLED**, *a.* با شبحراغ مرصع *bā shab chirāgh murrasd*. — (pimpled) دنبل دار *dumbal dār.*
- CARCANET**, *n.* زنگر *pargar.*
- CARCASS**, *n.* مردار *murdār*, لاش *lāsha*, میت *mayyit*, جنازه *janāza.*
- CARD**, *n.* ورق *wark*, فرد *fard*. A pack of cards, گنجیفه *ganjīfa*. Different games at cards, تاس *tās*, سوخت *sokht*. A card for cotton محلاج *mihlāj.*
- CARD**, *vt.* حلج کردن *halj-k.* To card cotton, حلجی کردن *pumba-z.* حلجی کردن *hallājī-k.* To play at cards, با گنجیفه *bā ganjīfa-b.*

CARDAMOM, n. شومبر *kākullat*, قانله *shūshmr*, هیل *hel*.

CARDED, a. مندوف *mandūf*.

CARDER, n. حلبگر *pumba-zan*, زن *haljgar*.

CARDINAL, a. اصلی *aslī*, مطلقی *mutlak*.

CARE, n. (attention) شغل *shughl*, فکر *fikr*, آگاهی *āgāhī*.—(caution) خبرداری *khabardārī*, هوشیاری *hūshyārī*.—(anxiety) اندوه *andūh*, اضطراب *istirāb*.—(regard) میل *mayl*, اعتبار *tibār*, محبت *mahabbat*.

CARE, vi. هوشیار بودن *hūshyār-b.*, بصیرت *khabardār-b.*, بصیرت *basīrat-n.*, فکر کردن *fikr-k.*, احتیاط کردن *ihtiyāt-k.* To care for (regard) محبت نمودن *mahabbat-n.*, میل پاشتن *mayl-d.*—(provide for) تدارک کردن *āgāhī-n.*, تدارک *tadārūk-k.* To have a care (to be cautious) حذر بودن *hasar-b.*, ابتداء نمودن *intibāh-n.* To be affected with care, غم خوردن *ghamgīn-sh.*, غم *gham-kh.*

CAREER, n. میدان (race ground) *maydān*—(full speed) چالاکي *chālākī*.—(a race) شرف *sharaf*.—(course) رواج *riwāj*, روان *rawān*, طریقه *tarīka*.

CAREFUL, a. خبردار (provident) *khabardār*, عاقبت *hūshyār*, عاقبت *ākibat* اندیش *andīsh*, عاقل *ākīl*.—(cautious) صاحب *ākhībī* هوشیاری *hūshyārī*.—(full of anxiety) غمناک *ghamnāk*, پرالم *pur alam*.

CAREFULLY, ad. از هوشیاری *az hūshyārī*, عاقلانه *bā basīrat*, عاقلانه *ākīlāna*.

CAREFULNESS, n. خبرداری *khabardārī*, بصیرت *hūshyārī*, بصیرت *basīrat*, احتیاط *ihtiyāt*, آگاهی *āgāhī*.

CARELESS, n. بی خبر *bī khabar*, بی پروا *bī parwā*, غافل *ghāfl*, کاهل *kāhil*, بی احتیاط *bī ihtiyāt*.

CARELESSLY, ad. بی پروانه *bī parwāna*, با اهمال *bā ihmāl*, غفلتانه *ghaflatāna*.

CARELESSNESS, n. بی خبری *bī khabarī*, بی پروایی *bī parwānī*, غفلت *ghaflat*, تغافل *taghāful*.

CARESS, vt. نواختن *nawākhān*, نوازش *nawāzish-k.*, ناز کردن *nāz-k.*, شفقت نمودن *shafakat-n.*

CARESS, n. شفقت *shafakat*, ناز *nāz*, نوازش *nawāzish*, دلنوازی *dīlnawāzī*, شیوه *shewa*.

CARGO, n. بارجهاز *bārī jahāz*, حمل *himlī* کشدی *kishtī*.

CARIOUS, a. بوسیده *bostīda*, ریخته *rekhta*.

CARMAN, n. عراده ران *ārāba rān*.

CARMINE, n. سرخ *shinjār*, سرخ *surkh*.

CARNAGE, a. قتل *katl*, قتال *kitāl*, مقاتلت *makātalat*.

CARNAL, a. جسمانی *jismānī*, نفسی *nafsi*, نفسانی *nafsanī*.—(sensual) شهوتی *shahwatī*.

CARNALITY, n. نفس *tawakān*, نفس *nafsi* اماره *ammāra*.

CARNALLY, ad. از شهوت *az shahwat*, نفسانه *nafsāna*.

CARNATION, n. گلناری *unghābī*, گلناری *gulnārī* رنگ *rang*, کارنفل *karanful*.

CARNEOUS, a. گوشت دار *gushtdār*, گوشتی *gushtī*, لحمی *lahmī*.

CARNIVOROUS, a. گوشت خور *gosht khur*, لحم *lahm*.

CAROB, n. خرنوب *kharrūb*, خرنوب *kharnūb*.

CAROL, n. vide HYMN.

CAROUSAL, n. شادی *jashan*, شادی *shāhī*, عید *ziyāfat*, عید *td*.

CAROUSE, *vi.* جشن کردن *jahan-k.*—
(drink) خوردن *bāda-kh.*

CARP, *vi.* نکتہ چیدن *nukta-ch.*

CARP, *n.* ماهی کول *māhi-i-kol.*

CARPENTER, *n.* دروگر *darūdgar*, نجار *najjār.*

CARPENTRY, *n.* درودگری *darūdgarī*,
نجات *najjārat.*

CARPER, *a.* نکتہ گیر *nukta gir*, نکتہ چین *nukta chīn.*

CARPET, *n.* گلیم *gilīm*, جاجم *jājim*,
کالی *kālī*, بساط *bisāt.*

CARPET, *vt.* فرش نمودن *farsh-n.*

CARRIAGE, *n.* بار برداری *bār bardārī*, (conduct)
bardārī, بارکشی *bārkashī*, گونه *amal*, وضع *wazā.*—(air)
gūna, عادت *ādat.*—(coach) عرابه *drāba*,
مرکب *markub*, گردون *gardūn.*

CARRIER, *n.* بار بردار *bār bardār*, دارنده *dāranda*,
بارکش *bārkash*, حامل *hammāl.* A letter carrier, قاصد *kāsīd*,
پیگ *payk.*

CARRION, *n.* مردار *murdār*, لاش *lāsh.*

CARROT, *n.* شوندر *shawandar*, گزر *gazar*, زردک *zardak.*

CARRY, *vt.* حمل کردن *burdan*, حمل *haml-k.*,
زتن کردن *zahn-k.*—(transport) نقل کردن *nahl-k.* To carry on
war, جنگ کردن *jang-k.* To carry or
behave one's self, حرکت نمودن *harakat-n.*,
عمل کردن *amal-k.* To carry one's self honourably,
مردانه *mardānaharakat-n.* To carry in competition,
دانه گرفتن *dana-g.* To carry about,
صایر و دایر بودن *sāir u dāir-b.* To carry off or away,
رفع کردن *rafā-k.* To carry off (murder)
کشتن *kushan.* To carry with a high
hand, متکبر شدن *mutakubbir-sh.*

To carry on, استیلا کردن *istilākam-k.*

To carry all before one, غالب شدن *ghālib-sh.* To carry a meaning,
معنی داشتن *madnī-d.* To carry one's self
prudently, بصیرت داشتن *bastirat-d.* To carry one's self
carelessly, غافل شدن *ghāfil-sh.*

CART, *n.* عرابه *drāba*, ارابه *arāba*, گردون *gardūn*,
عجلت *ajlat.* A corn-oart, *gardūn*, چرخ غله *charkhī ghalla.* A child's
go-cart, گردنا *gardanā*, گردون *gardūn.*

CARTER, *n.* عرابه ران *drāba rān.*

CARTILAGE, *n.* غضروف *ghuzrūf*, گروه *gurūcha.* The cartilage of the nose,
خیشوم *khayshūm.*

CARTILAGINOUS, *n.* غضرونی *ghuz-rūfi.*

CARVE, *vt.* (in stone, wood, &c.) کندن *kandan*,
نقاشی کردن *nakkāshī-k.*, نگار *niḡār-k.* تراشیدن *turāshīdan*,
کردن *niḡār-k.* تراشیدن *turāshīdan*, قلمکاری نمودن *kalām kārī-n.* To carve
meat, قطع کردن *katī-k.*, بریدن *burīdan.* To carve (choose for one's self),
گزیدن *guzīdan*, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*

CARVED, *a.* تراشیده *tarāshīda*, منتقش *muntakash.* A carved image,
تراشش *tarāshish.*

CARVER, *n.* کندگار *kanda gar*, قلمکار *kalām-kār*,
نقاش *nakkāsh.*—(in stone) سنگ تراش *sang turāsh.*

CARVING, *n.* نقاشی *nakkāshī*, قلمکاری *kalām kārī*,
سنگ تراشی *sang tarāshī.*

CASCADE, *n.* خورآب *āb shār*, آب شیب *āb-shīb.*

CASE, *n.* 1. (box) صندوق *sandūk*, تپنگر *tapangu.* 2. (sheath) دان *dān*,
غلاف *ghilāf*, نیام *niyām.* A book-case,
قلم دان *simāmat.* A pen-case,

kalam-lān, خام دان *khāmadān*. A bow-case, کماندار *kamāndār*.—(quiver) نام دان *tir-dān*. A letter case, نامه دان *nāma dān*, پیش تخت *pesh takhta*. A comb-case, شانه دان *shāna dān*. A needle-case, سوزن دان *sozan dān*. A case for a musical instrument, حصار *hasir*. 3. (An event or circumstance), حال *hāl*, امر *amr*, قصه *kissa*. The truth of the case, حقیقت *ḥaqīqat*, حال *hāl*. The essence of the case, *ḥikḥatī hāl*. In case, اگر *agar*. In no case, هیچ *hech*. In good case, پرورده *parwurda*, سامن *sāmin*. The statement of a case in writing, محضر *mahzar*, صورت حال *sūrat hāl*.

CASEMATE, *n.* گنبد *gumbad*, کمر *kamar*.

CASEMENT, *n.* قفس *kafus*, روزن *rozan*.

CASEOUS, *a.* پندیری *panīrī*, پندیر آسا *panīr āsā*.

CASH, *n.* زر *zar*, نقد *nakd*, درهم *dirham*.

A cash-book, آورچه *āwarja*, ننداق *fundāk*.

CASHIER, *n.* تحویلدار *tahwīldār*, خزانهچی *khazānchī*, نقاد *nakkād*, کستار *kistār*.

CASHIER, *vt.* از منصب برطرف کردن *az mansab bartaraf-k.*

CASHMERE, *n. p.* کشمیر *kashmīr*.

CASK, *n.* برميل *barmīl*, دن *dānn*, خنبد *khumba*.

CASKET, *n.* صندوقچه *sandūkcha*, درج *durj*, حقه *hukku*.

CASQUE, *n.* (helmet) کلاه *zirih kulāh*.

CASSIA, *n.* (of Arabia) سالیخه *salīkha*—
(fistularis) خیارچندر *khīyār chāmbār*.

CASSOCK, *n.* کرتک *kurtak*.

CAST, *vt.* 1. To send or drive by force, انداختن *andākhtan*, افگاندن *afgandan*.

2. To throw, direct, or turn, as the sight, نظر انداختن *nazar-a*. 3. To throw on the ground, بر زمین افکندن *bar zamīn-a*.

4. To throw off or shed, ریختن *rekhtan*, افشاندن *afshāndan*.

5. To throw out or emit, اخراج کردن *ikhraj-k*. 6. To compute, reckon, شمردن *shumurdan*, حساب کردن *hisāb-k*.

7. To form into a particular shape, تصویر *sūrat band-k*.

8. To fix or distribute, معین کردن *muṣṣan-k*. 10. To communicate; spread over, ظاهر کردن *zāhir-k*.

9. To cast, بیان کردن *bayān-k*. To cast anchor, لنگر انداختن *langar-a*.

To cast aside, ترک کردن *tark-k*. To cast away, هجر کردن *hajr-k*.

در طرف انداختن *bartaraf-a*.—(wreck) شکستن *shikastan*.

To cast by, to reject, در طرف *bartaraf-k*. To cast down, پست کردن *pasat-k*.

سرفرو ساختن *sar furū-s*. To cast forth flames, افکندن *shudla-a*.

To cast off, (reject) دور کردن *dūr-k*.—(drive away) راندن *rāndan*.

To cast out, (reject) ناکبول کردن *nā kabūl-k*. To cast up, (compute) حساب *hisāb-k*.

—(vomit) قی کردن *kai-k*. To cast on, استغراق کردن *istifarāgh-k*.

(refer, resign) نسبت داشتن *nisbat-d*. To cast young, ترک کردن *tark-k*.

(miscarry). اسقاط حمل داشتن *ishāti hamal-d*. To cast in the teeth, سر *sar zanish-k*.

CAST, *vi.* 1. To turn or revolve in the mind, خیال کردن *khīyāl-k*.

2. To receive form or shape, شکل کردن *shīkl-k*.

3. To wrap, پیچیدن *pechīdan*.

CAST, *n.* 1. (a throw) اندازی *andāzi*, اتراع *ramt*. 2. (a throw of dice) اکراد *ikrād*. 3. (manner or quality of ap-

pearance) چهره *chehra*, سیما *simā*.

4. (mould) قالب *kālīb*. 5. (glance)

رامزی *ramzi dyn*.

CASTE, *n.* قوم *kaum*, فرقه *firka*.

CASTER, *n.* می کننده *andāz*, *rami kunanda*.

CASTIGATE, *vt.* سزا کردن (punish) *sazā-k.*, تعذیب ساختن *tadziḥ-s.*—

(correct) ادب تادیب کردن *tādīb-k.*, ادب

ساختن *adab-s.*

CASTIGATION, *n.* (chastisement) سزا

sazā, تعذیب *dkūbat*, تعذیب *tadziḥ*.

—(emendation) تادیب *tādīb*, تعزیر *tadziḥ*.

CASTLE, *n.* قلعه *kald* (*pl.* قلاع), حصار

hisār. The bastion of a castle, برج قلعه

burji kald. Castles high as heaven,

ارتفاع *kilāt-sipihir-irtifād*.

A strong or impregnable castle, قلعه

کشد دشوارگیر *kild dushwār gir*. To besiege

a castle, قلعه چسپیدن *bakald-ch.*, قلعه

کشد *kald hisār-k.* To take a

castle, قلعه مفتوح کردن *kild maftūh-k.*

The garrison of a castle, اهل حصار

ahli hisār.

CASTOR, *n.* بیدانجیر *bīd-anjīr*.

CASTOR-OIL, *n.* روغن بیدانجیر *roghani*

bīd anjīr.

CASTRATE, *vt.* خصی کردن *khasty-k.*,

ساده کردن *sāda-k.*

CASTRATED, *a.* ساده کرده *sāda-karda*,

محبوب *majbūb*, آخته *ākhta*.

CASTRATION, *n.* کندن خایه *kandani*

khāya.

CASUAL, *a.* عارض *ittifāk*, عارض *āriz*,

اختیار *bī kasd u ikhtiyār*.

CASUALLY, *ad.* اتفاقی *ittifākan*, عارضانه

ārizāna.

CASUALTY, *n.* سرگذشت *ittifāk*, سرگذشت

sarguzasht, قضا *hazā*.

CAT, *n.* گربه *gurba*, هر *hīrr* (*pl.* هررت),

سنور *sinnawr*, قط *kitt* (*pl.* قاط *kitāt*).

A she-cat, هررت *hīrrāt*. A wild cat,

دشتی *gurbai dashtī*. The mew-

ing of a cat, نوا *nuā*.

CATALOGUE, *n.* فهرست *fihrist*, فرد

تفصیل *fardī tafsiḥ*.—(of men) اسم

نویسی *ism nawīst*. To make a cata-

logue, فهرست کردن *fihrist-k.*

CATAMITE, *n.* ملوط *mulūt*, مخنث

mykhannas.

CATAPLASM, *n.* (poultice) ضماد

zabād, مرهم *marham*.

CATARACT, *n.* آبشار *ābshār*, خور آب

khur āb. A cartaract in the eye,

ناخن چشم *zafarai chashm*.

nākhūnai chashm.

CATARRH, *n.* سردی *sardī*, زکام *rukām*,

نزل *nazla*.

CATASTROPHE, *n.* عاقبت *ākibat*,

بالا *balā*.

CATCH, *vt.* گرفتن *giriḥtan*, اخذ کردن

akhaz-k., ربودن *kabz-k.*, ربودن

rubūdan. To catch cold, سردی خوردن

sardī-kh., نزلت داشتن *nazlat-d.* To

catch the pestilence, وبا خوردن *vabā-kh.*

To catch (to be contagious) سرایت کردن *sirāyat-k.*

To catch fire, گرفتن آتش *ātish-g.*—

(to fly in a passion) آتشین گشتن

ātishīn-g. To catch with a trap,

با دام گرفتن *bā dām-g.* To catch an

opportunity, فرصت گرفتن *fursat-g.* To

catch hastily, بزودی گرفتن *ba zūdī-g.*

CATCH, *n.* (seizure) گرفتن *giriḥtagī*,

تزویر *kabz*.—(trick) تلبیس *talbīs*, تزویر

tazwīr.—(contagion) وبا *wabā*, سرایت

sirāyat. The catch of a door, بند کشی

bānd kashī.

CATCHER, *n.* گیرنده *gīranda*, قابض *kābiz*.

CATECHISE, *vt.* سوال نمودن *sawāl-n.*, سوال تا دیب نمودن *ba sawāl tādiḥ-n.* محاسب ساختن *muhāsib-s.*

CATECHISM, *n.* سوال نامه *sawāl nāma*.

CATEGORICAL, *a.* شافی *sāf*, صافی *shāfi*, حتمی *hamlīy*. A categorical answer, جواب شافی *jawābi shāfi*, قطع جواب *fawābi kātt*. To give a categorical answer, قطع جواب دادن *kātt jawāb-d*.

CATEGORICALLY, *ad.* از صفائی *az safāi*, حتمیانه *hamlīyāna*.

CATEGORY, *n.* جنس *jins*, قبیل *kabīl*.

CATENATE, *vt.* در زنجیر کردن *dar zanjīr-k*.

CATENATION, *n.* تسلسل *silsila*, سلسله *tasalsul*.—(regular connection) علاقه *ilāka*, مناسبت *munāsibat*.

CATER, *vi.* اکل خریدن *akl khīd-n*, طعام بخورن *taāmi bāzār-k*.

CATERER, *n.* خاندان *bāwārchī*, باورچی *khāna sālār*.

CATERPILLAR, *n.* کرم صد پایه *kirmi sad pāya*, یسروع *yasrūd*.

CATERWAUL, *vi.* نما کردن *nuā-k*.

CATES, *n. pl.* vide FOOD, VIANDS.

CATHARTIC, *a.* مسهل *mus-hil*. A cathartic medicine, جلاب *jullāb*. To take a cathartic, جلاب گرفتن *jullāb-g*.

CATHEDRAL, *a.* اسقف منسوب *uskuḥ mansūb*.

CATHEDRAL, *n.* مسجد جامع *masjidi jāmd*.

CATHOLIC, *a.* (universal) عمومی *dmūmī*.

CATHOLICON, *n.* علج عمومی *ilāji dmūmī*.

CATTLE, *n.* (of the larger kind) حیوان *haywān*, ستور *sutūr*, دواب *dawābb*.—(of the smaller kind) غنم *ghanam*, حلام *halām*.

CAUL, *n.* (a net for the head) کله پوش *kalla pūsh*, گیسو بند *gisū-banī*.—(a membrane covering the lower intestines) جگر آگند *jigar-āgund*.—(the membrane enveloping the foetus) الغرس *arradanūl ghirs*.

CAULDRON, *n.* دیگ *deg*, تیان *tiyān*.

CAULIFLOWER, *n.* قنبیط *kimbti* or *kunnabit*, کلم *kalam*.

CAUSAL, *a.* سبب *fāilī*, ساز *sāz*.—(verb) مجبور فعل *fāilī majbūr*.

CAUSE, *n.* سبب *sabab* (*pl.* اسباب), باعث *bāts*, جهت *jehat*, واسطه *wāṣata*, علت (*موجبات* *mūjib* *pl.*), مقدمه (*علی* *illat* *pl.*)—(a lawsuit) *mukaddama*, دعوی *kaziya*, اصل امر *asli usul*. The cause of causes, اصل *asli usul*. The cause and effect, اصل *asli u fard*. The particular cause, سبب خاص *sababi khāss*. The legal cause, موجب شرعی *mūjibi sharaīy*. The evident cause, سبب ظاهر *sababi zahīr*. The material cause, علت *illati māddiyat*. The apparent cause, سبب موری *sababi sūriya*. The efficient cause, فاعلیت *mūjibi fāliyat*. The final cause, اصل غایت *asli ghāyat*. The first and second cause, علت اول و ثانی *illati awwal u sānī*. To carry on a cause at law, مرافعت کردن *murāfadt-k*. To decide a cause, مقدمه فیصل کردن *mukaddama fayṣal-k*. نزاع قطع کردن *nizā katt-k*. Without a cause, بی سبب *bi sabab*, بلا موجب *bilā mūjib*.—

(pretext) بهانه *bahāna*, علت *illat*. To seek a cause, بهانه جستن *bahāna-j*. To be the cause, سبب شدن *sabab-sh.*, موجب بودن *mūjib-b*. To give cause, داعی کردن *takrīb-d.*, تقریب دادن *dāi-k*. To examine into the true cause, اکتناغ سبب ساختن *iktināṣ-sabab-s*.

CAUSE, *vt.* نامودن *namūdan*, ساختن *sākhtan*, عمل نمودن *fād-k.*, عامل نمودن *āma-k.* To cause sorrow, الم دادن *alam-d*. To cause to do, کنانیدن *kunānīdan*.

CAUSELESS, *a.* بی اصل *bī asl*, بلا موجب *bilā mūjib*.

CAUSEWAY, *n.* راه سنگ *sang rāh*, شاه راه *shāh rāh*.

CAUSTIC, *n.* مفرح *mukarraḥ*, حاد *hāld*, تیز *tez*.

CAUTERIZE, *vt.* داغ کردن *dāgh-k.*, اباغ ساختن *ābāgh-s*. Cauterizing instruments, داغینه *dāghīna*, مکوات *mikwāt*.

CAUTERY, *n.* داغ *dāgh*, اباغ *ābāgh*, سوز *sūz*, دمع *dumḍ*.

CAUTION, *vt.* پند دادن *pand-d.*, نصیحت کردن *nasīḥat-k.*

CAUTION, *n.* تدبیر *tadbīr*, خبرداری *khābardārī*, تأمل *tāmmul*, نگاه *nigāh*.—(security) ضامن *zāminī*, کفالت *kafālat*.—(warning) پند *pand*, تنبیه *tambīh*.

CAUTIONARY, *a.* ضمانه *zimnāna*.

CAUTIOUS, *n.* هوشیار *hūshyār*, آگاه *āgāh*, نور اندیش *khābardār*, خبردار *khābardār*, دیر اندیش *dūr andīsh*, عاقبت اندیش *ākibat andīsh*. To be cautious, خبردار شدن *khābardār-sh.*, بصیرت نمودن *basīrat-n*.

CAUTIOUSLY, *ad.* با هوشیاری *bā hūshyārī*, با احتیاط *bā ihtiyāt*.

CAVALCADE, *n.* حشمت سوار *sawārī*, حشمت *hishmat*, رکاب *rikāb*, موکب *maukīb*.

CAVALIER, *n.* (horseman) سوار *sawār*, اسب سوار *asp sawār*, فارس *fāris*.

CAVALIER, *a.* (gay) شاد *shād*, شوقی *shawshy*.—(brave) دلور *dilāwar*, دلیر *dī'er*.—(haughty) مغرور *maghrūr*, گستاخ *gustākḥ*.

CAVALIERLY, *ad.* با غرور *bā gharūr*, گستاخانه *gustākḥāna*, تکبرانه *takabburāna*.

CAVALRY, *n.* خیل سواران *sawārān*, خیل *khayl*, موکب *maukīb*.

CAVE, *n.* غار *ghār*, مغارت *maghārat*, کعب *kudb*. A companion in the cave, یار غار *yāri ghār*.

CAVERN, *n.* vide CAVE.

CAVIL, *vi.* نکتہ چینی کردن *nukta chīnī-k.*, اعتراض *itirāzi* بی معنی کردن *bī madnī-k.*

CAVIL, *n.* نکتہ چینی *nukta chīnī*, طعن لا سازگار *harf gīrī*, تادنی *tadnī* نا سازگار *nā sāzgār*.

CAVITY, *n.* جوف *jauf*, قلت *kalt*.

CAW, *vi.* (as a crow) نعب زدن *nadb-z.*, قَا قَا کردن *kā kāk*.

CEASE, *vi.* (leave off) موقوف کردن *maukūf-k.*, فراغت کردن *furāghat-k.*, دست برداشتن *tark-k.*, آرام کردن *ārām-k.*, (rest) *dast-b.* راحت داشتن *rāhat-d.*—(to be extinct) منعدم شدن *munddam-sh.*, منقطع بودن *munkatd-b.*—(to put a stop to) باز داشتن *bāz-d.*

CEASE, *n.* فراغت *farāgh*, فراغت *farāghat*.

CEASELESS, *a.* دایم *dāyam*, مدا *mudām*, پایدار *pāydār*.

CEDAR, *n.* سرو آزاد *sarvī āzād*.

CEILING, *n.* بام *bām*, سقف *sakf*.

- CELEBRATE**, *vt.* تعریف کردن *tadrīf-k.*, توصیف کردن *madah-k.*, مدح کردن *tawṣīf-k.*, ذکر *mashhūr-k.*, مشهور کردن *zīkr-k.*
- CELEBRATED**, *a.* نامدار *nāmdār*, مشهور *nāmwar*, معروف *madrūf*, شهرت *mashhūr*, ممدوح *shukhrat*, *mam-dūh*. To be celebrated, نامدار شدن *nāmdār-sh.*, مشهور بودن *mashhūr-b.*
- CELEBRATION**, *n.* (solemn performance) عید شریف *zīkri dzīm*, ذکر عظیم *īdī shurīf*.—(praise) ستایش *sītāyash*, حمد *hamd*, ثنا *sanā*, تعریف *tadrīf*.
- CELEBRITY**, *n.* شهرت *shohrat*, نام *nām*, نامور *nāmwarī*.—(a person of mark) عظمت *dzmat*.
- CELERITY**, *n.* چستی *chālākī*, چالاکي *chūstī*, تیزی *zūdī*, شتاب *shītāb*, زودي *tezī*.
- CELESTIAL**, *a.* جنّتی *firdūsī*, فردوسی *jannatī*, فلکی *bahāshī*, بهشتی *falakī*.
- CELIBACY**, *n.* مجردی *mujarradi*.
- CELL**, *n.* حجره *hujra*. The cell of a monk, کرج *gusha*, کرح *kirk*. A cell in a honey comb, نخروب *nakh-rūb*.
- CELLAR**, *n.* گرم خانه *tih khāna*, نوات *garm khāna*, آس *nawālat*. An ice cellar, یخ خانه *yakh khāna*. A wine-cellar, شراب خانه *sharāb khāna*, خمخانه *khamkhāna*.
- CELLULAR**, *a.* حجرت آسا *hujrat āsā*, خانه خانه *khāna khāna*.
- CEMENT**, *n.* (glue) سربش *sarīsh*.—(for building) مهرج دیوار *muhrai dīwār*, ریخته *rekhta*, نواش *nawāsh*.—(union) پیوند *paywand*, وحدت *wahdat*, اتفاق *ittifāk*.
- CEMENT**, *vt.* (unite) پیوستن *paywastan*, ملحق *wasl-k.*—(cohere) وصل کردن *mulhak-sh.*, پیوسته بودن *paywasta-b.*—(to cement or plaster) با نواش *bā nawāshu-a.*
- CEMETERY**, *n.* گورستان *rams*, رفس *gūrīstān*, مقبره *makhbara*.
- CENOTAPH**, *n.* مزار *mazār*.
- CENSER**, *n.* بخوردان *bakhurdān*, میجر *mijmar*.
- CENSOR**, *n.* اهل خبرت *ahli khibrat*, مجتسب *tādīb kunānda*, تادیب کننده *mohtasab*.
- CENSORIOUS**, *a.* عیب جو *atb-jū*, دشنام گو *zabān darāz*, زباندار *nām-gu*.
- CENSORIOUSLY**, *ad.* با ملامت *bā malāmat*, با زبانداري *bā zabāndarāzī*.
- CENSORIOUSNESS**, *n.* عیب گوئی *dīb gui*, ملامت *malāmat*.
- CENSURABLE**, *a.* قابل الزام *kākil ilzām*, واجب الذم *wājibulzamm*.
- CENSURABLY**, *ad.* ذمیدانه *zamīmāna*.
- CENSURE**, *n.* ملامت *malāmat*, الزام *ilzām*, شکایت *shikāyat*, ذم *zamm*, لوم *bukhtān*, بختان *laum*.
- CENSURE**, *vt.* الزام دادن *ilzām-d.*, طعن نمودن *zamm-d.*, ذم دادن *tadn-n.*, ملامت زدن *malāmat-z.*
- CENSURED**, *a.* مذموم *mazmūm*, ملامت *malāmat zada shuda*.
- CENSUS**, *n.* سر شماری *sār shumārī*.
- CENT**, *n.* صد *sad*. Per cent, فی صد *fi sad*.
- CENTPEDE**, *n.* صد پا *sadpā*.
- CENTRAL**, *a.* متوسط *mutawassit*, میان *miyān* *paywand*, مرکزی *markazī*.
- CENTRE**, *n.* مرکز *markaz*, میانه *miyāna*, وسط *wasat*, باب *maāb*. The centre of the earth, حقیض قعر زمین *hazīzi kadri zamīn*. The centre of a circle, مرکز دایره *markazi dāyira*.

CENTRE, *vi.* در میان نهادن *dar miyān-n.*

To be placed in the centre, در میان شدن *dar miyān nihāda-sh.* To centre or rest upon, منحصر شدن *mu-khassar-sh.* قائم بودن *kāyam-b.*

CENTRIFUGAL, *a.* از میان گریز *az mi-yān gurez.*

CENTRIPETAL, *a.* به میان نزدیک کنان *ba miyān nazdik kunān.*

CENTRY, *n.* نوبت *navbat.* پاسداری *pāsbān.*

CENTUPLE, *a.* صد چندان *sad chandān,* صدتا *sad tā.*

CENTURY, *n.* صد ساله *sad sāla,* صدی *sadi,* قرن *karn.*

CEPHALIC, *a.* مقوی دماغ *mukarwū dimāgh.* A cephalic medicine, صعوط *saūt.*

CERECLOTH, *n.* موم جامه *momjāma,* قیروطی *kayrūtī.*

CEREMONIAL, *a.* تکلف منسوب *takalluf mansūb,* رسمی *rasmī.*

CEREMONIOUS, *a.* صاحب نوازش *sāhibi nawāzish,* استیغنا *istighnā.* Ceremonial letters, نوازش نامه *nawāzish nāma.* To be ceremonious, تکلیف کردن *taklīf-k.,* استیغنا کردن *istighnā-k.*

CEREMONIOUSLY, *ad.* با تکلف *bā takallūf,* ادبانه *adabāna.*

CEREMONY, *n.* تکلیف *taklīf* (pl. تکلفات *nawāzish,* ادب *adab,* رسم *rasm.* Religious ceremonies, خدمت و *ālābi dīn,* آداب دین *khidmat u ibādati allāh.* Without ceremony, بی تکلف *bī takalluf.*

CERTAIN, *a.* بی گمان *bī gumān,* محقق *muhakkak,* عیان *dyān,* واضح *wāzih.* A certain person, فلان *fulān.* Certain intelligence, خبر صحیح *khābari saḥīh.* A thing certain, چیز *chizi mdhūd.* Things certain,

مسلمات *musallamāt.* It is certain that, مقرر است که *mukarar ast ke.* From certain knowledge, از عین الیقین *az diynul yaqīn.* For certain, علی *ali.* تحقیق *tahkīk.* To hold for certain, داشتن *tahkīk-d.,* مقرر گرفتن *mukarar-g.* On a certain time, در باری *dar bārī.*

CERTAINLY, *ad.* البته *albatta,* تحقیقا *tahkīkan,* بلاشک *bilā shak,* حقا *hakkan,* فی الحقیقت *fil hakikat.*

CERTAINTY, *n.* یقین *yaqīn,* حق *hakk,* بی گمانی *bī gumānī.*

CERTIFICATE, *n.* راضی نامه *rāzi nāma,* شهادت *shahādat,* گواهی *gawāhī,* سفارش نامه *siḥārish nāma.*

CERTIFIED, *a.* تحقیق کرده *tahkīk karda,* معهود کرده *mdahūd karda.*

CERTIFY, *vt.* ثابت کردن *sābit-k.,* گواهی دادن *shahādat-k.,* گواهی کردن *gawāht-k.,* تحقیق کردن *tahkīk-k.*

CERTITUDE, *n.* vide CERTAINTY.

CERULEAN, *a.* آسمانی رنگ *kabūd,* لاجوردی *lājwardī.*

CESS, *n.* ابواب *abuāb,* خراج *khirāj.*

CESSATION, *n.* توقف *tawakkuf,* مهلت *muhlat,* فراغت *farāghat.*

CESSION, *n.* تفویض *tafū-yaz,* واگذار *wā guzār.*

CHAFE, *vt.* گرم کردن *garm-k.* —(rub) مالیدن *mālīdan.* —(vex) خشمناک *ranjīdan.* —(rage) بیجوش آمدن *khāshmnāk-sh.,* با جوش *ba jūsh-a.*

CHAFER, *n.* جمل *judl.*

CHAFF, *n.* سبوس *sabos,* حنارت *husārat.*

CHAFER, *vi.* خردیدن *bāzār-k.,* خردان *khartān.*

CHAFFINCH, *n.* دانه *dār-para,* موش *mūsh.*

CHAGRIN, *n.* اندوه *andūh*, غم *gham*,
خفگی *khafgi* آزردهگی *āzurdagi*.

CHAGRIN, *vt.* آزدن *āzurdan*, آزرده کردن *āzurda-k*.

CHAIN, *n.* زنجیر *zanjir*, سلسله *silsila*.
An iron chain, سلسله آهنین *silsila āhni*.
A gold chain, زنجیر زرین *zanjiri zarrin*.

CHAIN, *vt.* زنجیر کردن *zanjir-k*,
بستن *bastan*, مسلسل *musalsal* ساختن.

CHAINED, *a.* مسلسل *musalsal*.

CHAIN-SHOT, *n.* زنجیری گلوله *zanjiriigola*.

CHAIR, *n.* کرسی *kursi* صندلی *sanduli*,
مسنده *masnad*, تخت *takht*.

CHAIRMAN, *n.* مدیر مجلس *miri majlis*.

CHAISE *n.* عراده *arāba*, ارابه *arāba*.

CHALICE, *n.* جام *jām*, کاسه *kāsa*.

CHALK, *n.* سفید گل *gili safed*, تباشیر *tabāshir*.

CHALKY, *a.* گل سفید دار *gili safeddār*.

CHALLENGE, *vt.* مبارز خواندن *mubāra*
riz-kh., به چنگ دعوت کردن *ba jang*
dadwat-k.—(to a duel) بوقیعت دادن
ba wakidat ul ishanyn-k.—
(claim) دعوی کردن *dadwa-k*.

CHALLENGE, *n.* دعوت *dadwa*, دعوت
dadwat.

CHALYBEATE, *a.* با آهن آمیز *bā āhan āmez*.

CHAMBER, *n.* حجره *hujra*, اطاق *utāk*.
A bed chamber, شبستان *shabistān*.
A summer chamber, تابخانه *tābkhāna*.
The chamber of justice, دیوان خانه *diwān khāna*,
محکمه *mahkamah*. The treasury
chamber, بیت المال *baytul māl*. The
council chamber, دیوان خانه *diwān khāna*,
کتابخانه *khāna*, سرای خراج *sarāyakhharāj*. The
chamber of the archives, دفترخانه *daftar-khāna*.

CHAMBERLAIN, *n.* حجاب *hājib*,
خاصگی *khāsagi*.—(The office of first
chamberlain) حجب *hijbat*—(of the
household) ناظر *nāzir*.

CHAMELEON, *n.* vide CAMELEON.

CHAMOIS, *n.* آهوی کوهی *āhūi kohi*.—
(soft leather) پوست آهو *pusti āhū*.

CHAMP, *vt.* گزیدن *gasidan*, لوٹ کردن
lawk-k., خاییدن *khāidan*.

CHAMPAIGN, *n.* صحرا *sahrā*, میدان
maydān.

CHAMPION, *n.* پهلوان *pahalwān*, پهلور
bahādūr, غازی *ghāzi*. The champions
of the field of battle, شهنسوار مضار
shah suwāri mizmārī maghāzi.

CHANCE, *n.* (fortune) بخت *bakht*,
نصيب *nasīb*, زمان *zamān*, روزی *rozi*.
—(accident) سرگذشت *sarguzasht*,
جاذبه *ittifāk*, ماجرا *mājarā*, اتفاق
hādīs.—(possibility) امکان *imkān*,
احتمال *ihimāl*. By chance, ناکاه
nāgāh, اتفاقی *ittifākān*.

CHANCE, *v.* سرزدن *wākt-sh.*, واقع شدن
sar-z., روی دادن *rūi-d.*, ظهور
zahūr-k.

CHANCEL, *n.* حرم *haram*.

CHANCELLOR, *n.* صدر صدور *sadrī*
sudūr, قاضی القضاة *kāsi kuzāt*,
رأس الديوان *rāsu'd diwān*.—(of the
Exchequer) خالص *diwāni khālisa*.—
(the office of) صدارت *sadārat*.

CHANCERY, *n.* صدر عدالت *sadr adālat*.

CHANDELIER, *n.* چراغ پاره *chirāgh para*.

CHANDLER, *n.* شمع ساز *shamā sās*,
شماع *shammād*.

CHANGE, *vt.* بدل کردن *badul-k.*, تغیر
taghayyur-k., تبدیل کردن *tab-*
dil-k. To be changed, شدن *mubdal*
mubdal-sh. To be changed for the

worse, مضطرب *āshufta-sh.*, *mustarīb-g.* To change clothes, *tabdīlī poshāk-k.* To change appearance, تغییر صورت نمودن, *taghaiyuri sūrat-n.* To change residence, ترک دیار کردن, *tarki dayār-k.* To change one's mind, تغییر ضمیر, *taghaiyuri zamīr-s.* To change feathers, (as a bird) انسال نمودن, *insāl-n.*

CHANGE, *n.* بدل *badal*, تغییر *taghaiyur*, تبدیل *tabdīl*, تحویل *tahvīl*, صرف *sarf*. Change of constitution, مزاج, *ikhtilālī mizāj*. A change (succession) خلافت *khilāfat*, سلسلت *silsilat*. — (novelty) نوي *navī*, حدوث *hudūs*. The change of the moon, تحویل هلال *tahvīlī hilāl*.

CHANGEABLE, *a.* قابل تغییر *kābīlī taghaiyur*, تبدیل لایق *lāyaki tabdīl*. — (inconstant) بی قرار *bī karār*, ناپایدار *nāpāyadār*.

CHANGEABLENESS, *n.* بی قراری *bī karārī*, هفت رنگی *haft rangī*.

CHANGELING, *n.* پسر و ضیعت *pīsari wazīdt*, — (idiot) جاهل *jāhīl*, مرد, *mardi bī karār*.

CHANNEL, *n.* رودبار *majra'*, رود *rūd bār*, رودخانه *rūd khāna*. — (a strait or narrow sea) دریای تنگ *daryāi tang*.

CHANNEL, *vt.* vide GROOVE.

CHANT, *vt.* سرآیدن *sarāyīdan*, سرود کردن *sarūd-k.*

CHANTER, *n.* سراینده *sarāyanda*, سرود کننده *sarūd kunanda*.

CHAOS, *n.* (empty) مرج *harju marj*.

CHAP, *n.* شکاف *shigāf*. — (jaw) حلقوم *halkūm*, دهن *dahna*. — (a youth) پسر *pīsar*.

CHAP, *vt.* شق کردن *shigāftan*, شق کردن *shakk-k.* — (as the lips) خوشیدن *khoshīdan*.

CHAPEL, *n.* عبادتگاه *ibādutgāh*, معبد *madbaal*, مسجد *masjid*.

CHAPLET, *n.* تسبیح (rosary) *tasbīh*.

CHAPMAN, *n.* خریدار *kharīdār*, بیع *bat*, تاجر *tājir*.

CHAPTER, *n.* باب *bāb* (pl. ابواب), قطع *katt*, فصل *fasl* (pl. فصول).

CHARACTER, *n.* (letter or sign) حرف *harf*, خط *khatt*, اشارت *ishārat*, علامت *dlāmat*. — (discription) کتابت *kitābat*, صورت *sūrat*. — (quality) صفت *sifat*, توصیف *tausīf*. — (reputation) نیک نامی *nek nāmī*, شهرت *shauhrat*.

CHARACTERISTIC, *a.* وصف کننده *wasf kunanda*, اتصاف دهنده *ittisāf dehandā*.

CHARACTERIZE, *vt.* اتصاف نمودن *ittisāf-n.*, تصویر کردن *taswīr-k.*, خط کردن *khat-k.*

CHARCOAL, *n.* زغال *fahm*, زغال *zughāl*.

CHARGE, *n.* امانت *amānat*, حواله *hawāla*, نگاهبانی *nigāhbānī*. —

(mandate) امر *amr*, فرمان *farmān*. —

(office) منصب *mansab*, جاه *jāh*. —

(agency) وکالت *wakālat*. — (accusation)

تقصیر *tukmat*, شکایت *shikāyat*. —

(expense) مخرف *kharch*, حمل *hamla*. —

(attack) هجوم *hujūm*, حمله *hamla*. —

The charge of a gun, بندوق *toda bandūk*.

CHARGE, *vt.* مباشرت *mubāsharat*, وکالت دادن *wakālat-d.* — (impute) اسناد کردن *is-*

nād-k., شکایت نمودن *shikāyat-n.* —

(challenge) در میدان دعوت کردن *dar*

maydān-dadwat-k. — (command)

farmūdan, حکم دادن hukm-d.—(attack) هجوم کردن hujūm-k., انباشتن ambaštan, حمل آوردن pur-k. To charge a gun, بندوق تیار کردن bandūk tayyār-k.

CHARGEABLE, *a.* (imputable) لایق ممکن, شکایت lāyaki shikāyat, گران بها mumlīni zamm.—(costly) گران بها garān bahā.

CHARGED, *pp.* (ordered) فرموده far-mūda.—(commissioned) وکالت دار wukalat-īār.—(accused) ملوم malūm.—(attacked) هجوم کرده شده hujūm karda shuda.—(filled) انباشته ambāsh-ta.

CHARGER, *n.* (large dish) طاس tāś, اسب جنگ kāsā.—(a war-horse) اسب جنگ asptjang.

CHARILY, *ad.* vide CAUTIOUSLY.

CHARINESS, *n.* vide CAUTION.

CHARIOT, *n.* ارابه arāba, عجلت djalat, گردون gardūn.

CHARIOTEER, *n.* عرابه arāba rān.

CHARITABLE, *a.* (liberal to the poor) سخا گستر sadkat baksh, خیر sakhā gustar.—(benevolent) خیر sakhā, نیک اندیش nek khair khāh, خواه andesha.

CHARITABLENESS, *n.* صدقت بخشی sadakat bakshī, نیک خواهی nek khāhī.

CHARITABLY, *ad.* محبان mahabbāna, با مهربانی bā mahrabāni.

CHARITY, *n.* (love) محبت mahabbat, خیرات khairāt, دوستی dosti.—(alms) صدقات sadakat.

CHARLATAN, *n.* عیار āyār.

CHARM, *n.* (amulet) تعویذ tādwīz.—(enchantment) جادوگری sahr, جادوگری

jādwugārī.—(allurement) نواز nawāz, کشاکش kashākash.

CHARM, *vt.* (bewitch) جادوگری کردن jādwugārī-k., سحر ساختن sahr-s.—(please highly) نواختن nawākhitan, نوازش نمودن nawāzish-n.

CHARMER, *n.* جادوگر jādwugar, سحر باز sahrbāz.—(a beloved object) محبوب sanam, نازنین mahbūbi nāznīn.

CHARMING, *a.* (delightful) خوشنما khushnumā, خوش آینده khush āyanda.—(enchanting) جادو کنان jādwū kunān. Having a charming face, پری پیکر parī paykar. A charming form, پاک صورت pāk sūrat. A charming voice, خوب آواز khūb āwāz. A charming woman, زن نازنین zani nāznīn. A charming mouth, شیرین دهان shirīn dehan.

CHARMINGLY, *ad.* خوشانه khushāna, خوب khūb.

CHARMINGNESS, *n.* خوبی khūbi, خوشدلی khush dilt, نوازش nawāzish, شیرینکاری shirīn kāri.

CHARNEL-HOUSE, *n.* تربت turbat, ستودان satudān.

CHART, *n.* نقش naksha.

CHARTER, *n.* سند sanad, عهد نام ahd nāma, اقرار نام ikrār nāma, برات barāt. A charter of immunity, مسلم نام musallam nāma. A charter of liberty, برات آزادی barāti-āzādī. Royal charters, ترویج پادشاه tawkiya pādshāh, برات عالیشان barāti ālī-shān. Against the stipulation of the royal charter, عهد نام همایون khilāfi ahd nāma humāyūn.

CHARTERED, *a.* سنددار sanad dār, مرسته sarbasta, مسلم musallam.

CHARY, *a.* vide CAUTIOUS.

CHASE, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*,
 نَخچیر *nakhchir*.—(ground to which
 game resorts) شکار گاه *shikār gāh*,
 نَخچیر گاه *nakhchir gāh*. Belonging to
 the chase, شکاری *shikāri*, نَخچیری
nakhchiri.

CHASE, *vt.* شکار کردن *shikār-k.*, شکاریدن
shikāridan, صید کردن *sayd-k.*, تعاقب
 کردن *taākub-k.*

CHASED, *pp.* (hunted) شکار کرده شده
shikār kardā shuda, شکاریده *shikārida*.
 —(put to flight) منهزم *munhazim*.

CHASM, *n.* درز *darz*, رخنه *rakhna*,
 شگاف *shigāf*, شق *shakk*, شقیقت
shakikat.

CHASTE, *a.* پاکیزه *pāk dāman*, پاکیزه
pāktza, پارسا *pārsā*, پرهیزگار *parhizgār*.

A chaste woman, زن پارسا *zani pārsā*.

CHASTEN, } *vt.* تنبیه کردن *tambih-k.*,

CHASTISE, } سیاست کردن *siyāsāt-k.*,
 سزا دادن *taḍzīb-k.*, تعذیب کردن
sazā-d.

CHASTISEMENT, *n.* سیاست *siyāsāt*,
 سزا *sazā*, تنبیه *tambih*, عتاب *ttāb*,
 عذاب *ḍzāb*.

CHASTITY, *n.* عصمت *ḍsmat*, پاکدامنی
pāk dāmanī, پارسامی *pārsāy*,
 پرهیزکاری *parhizgārī*, پاکیزگی *pāktizgi*.

CHAT, *n.* قیل و قال *guftagu*, گفتگو
kīl u kāl, گپ *gap*.

CHAT, *vi.* قیل و گفتگو کردن *guftagū-k.*,
 قیل و قال کردن *kīl u kāl-k.*, گپ کردن
gap-k.

CHATTEL, *n.* اشیا *ashyā*, اسباب *asbāb*,
 متاع *matād*. Goods and chattels,
 مال و اموال *māl u matād*, مال و متاع
māl u amwāl.

CHATTER, *vi.* پرگویی شدن *pūrgoi-sh.*,
 زمزمه و دمدمد کردن *iblak-k.*, زمزمه
samzuma u damdama-k.

CHATTER, *n.* امراغ *imrāgh*, زمزمه
samzuma damdama.

CHATTERER, *n.* یاوره گو *yāwa gu*,
 بیهرده گو *bihūda gu*.

CHEAP, *a.* ارزان *arzān*, کم بها
bahā, کم قیمت *kam kimat*, سبک
subuk-māya.

CHEAPEN, *vt.* قیمت کردن *kimat-k.*,
 بیع کردن *bat-k.*

CHEAPLY, *ad.* کم قیمت *ba kam kimat*,
 کم بها *ba kam bahā*.

CHEAPNESS, *n.* ارزانی *arzānī*, کم
 قیمت *kam kimatī*, کساد *kasād*.

CHEAT, *n.* دغا *daghā*, دغابازی *daghā-
 bāzi*, مکر *makr*, حیل *hila*, فریب *fareb*.

CHEAT, *vt.* فریفتن *fariftan*, غدر کردن
ghadr-k., حیل کردن *hila-k.*

CHEATED, *a.* فریفته *farifta*, مغبون
maghbūn. To be cheated, فریفته شدن
farifta-sh.

CHECK, *n.* (curb) ضبط *zabt*, منع *mant*,
 سرزنش *tahdīd*.—(reprimand) سرزنش
sar zanish, طعن *tadn*, عتاب *ttāb*.
 (counter register) مقابل *mukābala*,
 کشت *shah*, شط *shah*.—(in chess) جایزه
jāiza.—(bill) حواله نامه *hawāla nāma*,
 هندی *hundī*.

CHECK, *vt.* (repress) ضبط کردن *zabt-k.*,
 سرزنش *mant-k.*.—(reprove) سرزنش
sar zanish-k., عتاب کردن *ttāb-k.*
 —(at chess) شط کردن *shah-k.*, کشت
kisht-k. To check when speak-
 ing, تَوَف کردن *takanwuf-k.*

CHECKED, *a.* مننوع *mumtanz*, محصر
muhsar.—(reprehended) معاتب *muā-
 tab*. To be checked, مننوع شدن
mumtanz-sh.

CHECKER, *n.* دورنگی *du rangī*, تعیین
tadyīn.

CHECKERED, *a.* رنگین *rangīn* *karda*, معین *mudyyan*.

CHECKMATE, *n.* شہ مات *shah māt*, شاه مات *shāhmāt*. To give check-mate, مات کردن *māt-k*.

CHEEK, *n.* رخ *rukh*, رخسار *rukhsār*, رخ *ariz*, عذار *khadd*, تزار *tsār*. The two cheeks, دیباجتان *dībājatān*, خدود *khudūd*. The most prominent part of the cheek, افزار رخ *afrāzi rukh*. Tulip cheeked, لاله رخ *lāla rukh*. Rosy cheeked, گل عذار *gul tsār*. Ruby cheeked, لعل رخسار *ladl rukhsār*. Having the cheeks of an angel, رخسار پری *pari rukhsār*. Plump cheeked, رخسار دار *rukhsār dār*. To paint the cheeks red, توریق کردن *tawriq-k*. To kiss the cheek, بوسه کردن *bosi rukhsār-k*. A cheek tooth or grinder, دندان آسیا *dandā-ni āsiyā*.

CHEER, *n.* (gayety) عیش *dish*, عشرت *dshrat*, شادمانی *khurramī*, شادمانی *shādmānī*.—(entertainment) نفایس *nafāis*, خوان *khān*.

CHEER, *vt.* خوش خاطر کردن *khūsh khātir-k*, دل و جان دادن *dil u jān-d*, شاد ساختن *shād-s*. To cheer up (become gay) شاد گشتن *shād-g*, شادمان شدن *shādmān-sh*.

CHEERFUL, *a.* مسرور *khūsh*, مسرور *masrūr*, شاد دل *shād dīl*, شادمان *shādmān*, خوش حال *khush hāl*, خرم *khurram*, فرح *farah*. To be cheerful, مسرور شدن *khush-sh*, دلشاد *masrūr-sh*. To make cheerful, دلشاد ساختن *dīl shād-s*.

CHEERFULLY, *ad.* شادمانه *shādmāna*, خرمانه *khurramāna*.

CHEERFULNESS, *n.* خوشی *khushī*, شادمانی *shādmānī*, سرور *sarūr*, شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, فرح *farah*, نشاط *nashāt*.

CHEESE, *n.* پنیر *panīr*, جبن *jubunn*. Cream-cheese, لور پنیری *lori panīrī*. CHEESE-CAKE, *n.* ریز *rez*, تنک *tunuk*, رتاق *rukāk*.

CHEESE-MONGER, *n.* پنیر فروش *panīr farūsh*, جبان *jabbān*.

CHEMICAL, *a.* (belonging to chemistry) علم کیمیا پیوند *ilmī kīmīyā paywand*.

CHEMIST, *n.* اهل کیمیا *ahli kīmīyā*, کیمیاگر *kīmīyāgar*, مهورس *muharwis*.

CHEMISTRY, *n.* علم کیمیا *ilmī kīmīyā*, کیمیاگری *kīmīyā garī*.

CHEQUE, *n.* برات *barāt*.

CHERISH, *vt.* (protect) حمایت دادن *himāyat-d*.—(nurse) پرور دادن *parwar-dan*, پرورش کردن *parwarish-k*.—(caress) نواختن *nawākhtan*, محبت نمودن *mahabbat-n*.

CHERISHER, *n.* پرور *parwar*, حمایت دهنده *himāyat dehanda*, نواز *nawāz*.

CHERRY, *n.* وشنه *wishna*, شاد دانه *shād-dāna*. Wine made of cherries, *shāh-dāna*. *wishna-āb*. Cherry-coloured, وشنه آب *wishna fām*.

CHERUB, *n.* کروبین *karūbīn*.

CHERUBICAL, *n.* کروبینی *karūbīnī*.

CHESS, *n.* شطرنج *shatranj*, صد رنج *sad ranj*, شترنگ *shatrang*, نرد *nard*. A chess board, بساط شطرنج *bisāti shatranj*. Chess-man, مهره *muhra*. The king, شاه *shāh*. The queen, وزیر *wazīr*, *farstīn*. The bishop, فیل *fil*. The knight, اسب *asp*, فرس *faras*. Tower or Castle, رخ *rukhh*. A pawn, پیاده

piyāda (pl. پیادگان). A chess player, بازی شطرنج *shatranj bāz*, شاطر *shātir*.
CHEST, *n.* صندوق *sandūk*, پرند *par-wanda*, تپنگو *tapangu*.—(breast) سین *sina*, بر *bar*.
CHESTNUT, *n.* شاه بلوط *shāh balūt*, کستل *kustul*.
CHEVALIER, *n.* بهادر *bahādur*.—(a knight), میرزا *mīrzā*.—(horseman), اسب سوار *asp sawār*.
CHEW, *vt.* خاییدن *khāidan*, لوک *lok* s., خاسیدن *khasidan*.
CHICANE, *n.* غدر *ghadr*, حیل *hila* غبن *ghabn*.
CHICKEN, *n.* بچه *bacha*, چوز *chūza*.
CHICKEN-HEARTED, *a.* استردل *us-tur dil*, سہمگین *sahmgīn*.
CHICKEN-POX, *n.* زبرک *zabrak*.
CHIDE, *vt.* (reprove) سرزنش کردن *sar zānīsh-k.*, الزام دادن *ilzām-d.*—(quarrel) ستیزیدن *sitizidan*, غوغا زدن *ghaugā-z.*
CHIEF, *a.* مقدم *mukaddam*, صدر *sadr*, اول *awwal*, اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*, پیشگاه *sharīf*. The chief seat, پیشگاه *peshgāh*, پیشین *peshin*. The chief part (of any thing), اصل *asl*, سر *sar*.
CHIEF, *n.* سردار *sardār*, سالار *sālār*, پیشوا *peshwā*, امیر *amīr*, رئیس *rai's*. The chief of a village, خدا *dah khudā*.
CHIEFLY, *ad.* اکثر *aksar*, اولاً *awwalan*, بغایت *ba ghāyat*, خصوصاً *khasūsan*, اغلب *aghlab*.
CHIEFTAN, *n.* vide CHIEF.
CHILD, *n.* فرزند *bacha* (pl. بچگان), فرزند *farzand* (pl. فرزندان), کودک *kodak*, طفل *tifl*, معصوم *sabt*, مادم *madsum*. A new-born child, سلیل *salil*. A sucking-child, طفلی رضیع *tifli razī*, طفل

شیر خوار *tifli shīr khāra*. To bring up children, مربب کردن *murabbab-k.* To be with child, حامله شدن *hāmala-sh.*, آبستن شدن *ābistan-sh.* Child-bearing, بچه کشی *bacha kashī*. Child-birth, وضع حمل *wazd haml*, آبستنی *ābistī*.
CHILDHOOD, *n.* بچگی *bachagī*, کودکی *kodakī*, طفولیت *tifliyat*, طفولیت *tufuliyat*.
CHILDISH, *a.* کودکی *kodakī*, نادان *nādān*, باطل *bātil*, جهالت *jehalat*, باور *yāwa*.
CHILDISHLY, *ad.* با جهل *bā jahl*.
CHILDISHNESS, *n.* طفل مزاجی *tifli mizājī*, جهالت *jehalat*, نادانی *nādānī*.
CHILDLESS, *a.* بی پسر *bī pisar*, بی طفل *bī tifl*.
CHILL, **CHILLY**, *a.* سرد *sard*, بر *bard*, سرما *sarmā*.
CHILL, } *n* سردی *sardī*, بر *bard*,
CHILLNESS, } برودت *burūdat*.
CHIME, *n.* آهنگ *āhang*, وفاق *wifāk*, صدا *sadā*.—(suitableness) نسبت *nisbat*, مناسبت *munāsibat*, لایقت *lāyakat*.
CHIME, *vi.* آهنگ کردن *āhang-k.*, وفاق *wifāk* s.—(correspond) هما ساختن *hamā āhang-sh.*
CHIMERA, *n.* وهم *wahm*, خیال *khīyāl*, خیال باطل *khīyālī bātil*.
CHIMERICAL, *a.* وهمی *wahmt*, خیالی *khīyālī*, باطل *bātil*.
CHIMNEY, *n.* دود دان *dūd dān*, دود کش *dūd kash*.
CHIN, *n.* زرخدان *zanakhdān*, چانه *chāna*.
CHINA, *n. p.* چین *chīn*, سین *sīn*.—(porcelain) چینی *chīnī*, ظرف چین *zarfi chīn*. The emperor of China, فغفور *faghfur*, یغر *yafir*. China-root, چوب چینی *chobi chīnī*.

CHINE, *n.* خرزالظهر *kharsu'z zuhr*,
پشت ماز *pusht māza*.

CHINK, *n.* درز *darz*, ترک *tarak*, شکاف
shigāf.

CHINK, *vi.* طنین ساختن *tanin-s*.

CHINKY, *a.* رخنه *pur rakhna*.

CHINTZ, *n.* H. چیهیت *chit*.

CHIP, *vt.* تراشیدن *tarāshidan*, رندیدن
randidan, تراش کردن *tarāsh-k*.

CHIP, *n.* رند *rand*, شکت *shikkut*,
چوباره *chōb pāra*, تراش *tarāsha*.

CHIROGRAPHY, *n.* دست خط *dast khat*.

CHIROMANCY, *s.* علم کف *ilmī kaf*,
علم سیمیا *ilmī simiyā*.

CHIRP, *vi.* زقزقه کردن *zakzaka-k*, سر
کردن *sarr-k*.

CHISEL, *n.* مبرا *mibrā*.

CHISEL, *vt.* مبرا با *bā mibrā-b*.

CHIT, *n.* vide BABY; NOTE.

CHIT-CHAT, *n.* قیل و قال *kil u kāl*,
گپ *gap*.

CHIVALRY, *n.* سپاهی *sipāhi*, طبقه
شاهسواران *tabakai shah sawārān*.

CHOICE, *n.* پسند *pasand*, گزین *guzin*,
اختیار *ikhitiyār*, انتخاب *intikhāb*,
سنج *sanj*.

CHOICE, *a.* پسندیده *pasandīda*, گزیده
guzīda.

CHOKE, *vt.* خفه کردن *dam-b*, دم بستن
khafu-k, تسکیر کردن *taskir-k*.—(ob-
struct) مانع کردن *mānī-k*.

CHOLER, *n.* (bile) صفرا *safrā*, زهره *zahra*.
—(anger) کین *kīn*, غضب *ghazab*.

CHOLERA, *n.* وبا *wabā*.

CHOLERIC, *a.* (irascible) تیز مزاج *tez*
میزاج *mizāj*, تند *tund*.

CHOOSE, *vi.* پسندیدن *pasandidan*,
گزیدن *guzīdan*, اختیار کردن *ikhitiyār-k*.

CHOP, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k*,

CHOP, *n.* قطع کردن *katt-k*, بریدن *burī-*
dan.—(exchange) بدل کردن *budal-k*.
—(dispute) قضیه کردن *kaziya-k*.—
(a slice of meat) پاره گوشت *pāra*
gusht.

CHOPPING-KNIFE, *n.* ساطور *sātūr*.

CHORD, *n.* (string of a musical instru-
ment) تار *tār*, روده *rūda*. The deepest
chord of a musical instrument, دم
bamm, ابم *abumm*.

CHOROGRAPHY, *n.* تخطيط بلاد *takh-*
tīlī balād.

CHORUS, *n.* (of singers) طایفه نواگران
tāifai nawā garān, جماعت مطرب
jamādti mutrib, جمع مغنی *jamai*
maghannī.

CHOUSE, *vt.* غبن کردن *ghabn-k*, غدر
ساختن *ghadr-s*.

CHRIST, *n.* مسیح *isā*, عیسی *masih*.

CHRISTEN, *vt.* vide BAPTIZE.

CHRISTIAN, *a.* نصرانی *nasrānī*, عیسوی
isavi, مسیحی *musihī*.

CHRISTIAN, *n.* ملت عیسوی *millatī*
isawiya, ارباب کلیسا *arbābi kalīsa*.

CHRISTIANITY, *n.* مذهب عیسوی
mazhabī isawiy.

CHRISTMAS, *n.* مولود عیسی *maulūdī isā*.

CHRONIC, *a.* زمانی *zamānīy*, مزمن
muzmin.

CHRONICLE, *n.* وقایع *vakāid*, اخبار
akhbār, روزنامه *tārīkh*, *roz-nāma*.

CHRONICLE, *vt.* در دفتر قید کردن *dar*
daftar kayd-k, نقل بستن *nakl-b*,
تاریخ *dar daftar-n*, در دفتر نوشتن
tārīkh-n.

CHRONICLER, *n.* اهل تاریخ *ahli ta-*
wārīkh, نویسنده روزنامه *roznāma nawīs*,
اخبار نویس *muwarrikh*, نویسنده
nawīs.

- CHRONOLOGICAL, *a.* علم نظم زمن *ilmī nazmī saman paywand.*
 CHRONOLOGIST, *n.* مورخ *muarrikh*, باسیره *bāstira*.
 CHRONOLOGY, *n.* علم تواریخ *ilmī tawārīkh*, علم نظم زمان *ilmī nazmī zamān*.
 CHRYSOLITE, *n.* زبرجد *zabarjad*, زرد *dktki surd*.
 CHUBBY, *a.* کثمة *kalsamat*.
 CHUCKLE, *vt.* (laugh vehemently.) نقهه کردن (cluck) *nah naka-k*.
 CHUFF, *n.* خوریاد *khuryād*.
 CHUFFY, *a.* فرد *farba*.
 CHUM, *n.* همخواب *ham khāba*, همخبره *hamhujra*.
 CHURCH, *n.* کلیسه *kulisa*, جامع *jāmi*, کنشت *kunisht*.
 CHURCHMAN, *n.* واعظ *wāṭz*, خطیب *khatib*, علیم *alim*.
 CHURCH-YARD, *n.* مزارستان *masārīstān*, مقبره *mikbarat*, گورستان *guristān*.
 CHURL, *n.* (rustic) روستازاده *rustāzāda*, دهقان *dahkān*.—(a rude morose fellow) گستاخ *gustākh*, اهل تنگی *ahli tunli*.—(a miser) بخیل *bakhil*, شرم *shūm*.
 CHURLISH, *a.* درشت *durusht*, گستاخ *gustākh*, ظالم *zālim*, بی ادب *bī adab*.—(avaricious) طمعکار *tamākār*, ناکس *nākas*.
 CHURLISHLY, *ad.* درشتانه *durushtāna*, باخلانه *bākhilāna*.
 CHURLISHNESS, *n.* سختی *sakhti*, درشتی *durushti*, گستاخی *gustākhi*.
 CHURN, *n.* شیر زن *shir zāna*.
 CHURN, *vt.* مسکه بر آوردن *masha bar-ā*, زرد کردن *zard kardan*.
 CHYLE, *n.* کش سفید *kash sufed*.
 CICATRICE, *n.* اثر زخم *dāgh*, اساری زخم *asari zakhm*.
 CIMETER, *n.* شمشیر *shamshir*, تیغ *tegh*.
 CINCTURE, *n.* (belt) میانبند *miyān-band*, کمربند *kamarband*.—(inclosure) حصار *hisār*, حیطه *hitat*.
 CINDER, *n.* خاکستر *khākistar*, رماد *ramād*.
 CINNABAR, *n.* شنکرف *shangarf*, شنجرف *shinjiraf*.
 CINNAMON, *n.* دارچینی *dārchinī*, ارمال *armāl*, ارماک *armāk*.
 CIPHER, *n.* (in arithmetic) صفر *sifr* (*pl.* صفرات *rakum*).—(an occult manner of writing) رمز *ramz* (*pl.* رموز).—(a private alphabet for the transmission of secrets), رمز نویسی *ramz nawīsi*.—(a person of no character) مردک *mardak*.
 CIPHER, *vi.* (practise arithmetic) حساب کردن *hisāb-k*.—(write in cipher) رمز نویسی کردن *ramz nawīsi-k*.
 CIRCASSIAN, *n.* چرکس *charkas*.
 CIRCLE, *n.* دایره *dāira*, دور *daur*, مدار *madār*, حلقه *halqa*. A circle round the sun, آفتاب *sarāchai āftāb*. A circle round the moon, ماه *sarāchaimāh*, شادورد *shādward*. The centre of a circle, مرکز *markazi dāira*. A circle of friends, دوستان *halkai dūstān*, کلانگیر *majlis*.—(a ring, hoop) بنیان *band-gir*.—(inclosure) شکل *shakli mustadīr*.
 CIRCLE, *vt.* دور کردن *gard-s*, ساختن *daur-k*, دایره نمودن *dāira-n*.—(move in a circle) در دور روان کردن *dar daur rawān-k*.—(inclose) حصار ساختن

hisār-s., حیطه کردن *httat-k.*—(keep together) باهم داشتن *bāham-d.*

CIRCUIT, *n.* گردش *gardish*, دور *daur*, پیرامین *payrāman*, دایره *dā'ira*. The circuit of a road, حوال *hawāl*, کوفان *kawfān*. A circuit of country, حوالی *hawālī*, ناحیه *nāhiyat*. To make a circuit, دور نمودن *gard-g.*, گرد گشتن *gard-n.*, طواف کردن *tawāf-k.*

CIRCULAR, *a.* مدور *mudawwar*, دایره دار *halka dār*, دوار *diwār*, گرداگرد *girdā gird*. A circular motion, حرکت *harakati istidāra*. A circular line, خط مدور *khati mudawwar*.

CIRCULAR, *n.* مدور *dawwārī*, دوار *mudawwar*.

CIRCULARITY, *n.* شکل دوار *shiklī dawwārī*.

CIRCULARLY, *ad.* در دوران *dar daw-rān*, تدویرانه *tadwirāna*.

CIRCULATE, *vi.* در دور رفتن *dar daur-r.*, گردان کردن *gardish-k.*, گرداندن *gar-dāndan*, گشتن *gashtan*.—(as the blood) سوران کردن *sourān-k.*—(disperse) منتشر کردن *muntashir-k.*

CIRCULATION, *n.* گردش *gardish*, جنبش در *dar daur-r.*, در دور رفتن *jumbish dur dā'ira*.—(of the blood) سوران *sourān*.

CIRCUMAMBIENT, *a.* محیط *myhti*, گرداگرد *girdāgird*, مدور *mudawwar*.

CIRCUMAMBULATE, *vi.* گردیدن *gar-dādan*, گرداگرد سیر کردن *girdāgird sair-k.*

CIRCUMCISE, *vt.* سنت کردن *sunnat-k.*, ختن نمودن *khatn-n.*, بریدن *burīdan*, ختنه کردن *khutwa-k.*

CIRCUMCISED, *a.* مختون *makhtūn*, بریده *burīda*. To be circumcised, سنت یافتن *makhtūn-sh.*, سنت *sunnat-y.*

CIRCUMCISION, *n.* ختنات *khiānat*, سنت *sunnat*, ختنه *khutnat*.

CIRCUMFERENCE, *n.* (of a circle) پیرامین *muhtti dā'ira*, محیط دایره *payrāman*, دایره *dā'ira*.

CIRCUMFLUENT, *a.* محیط *muhtti*, گرداگرد روان *girdāgird rawān*.

CIRCUMFUSE, *vt.* گرداگرد ریختن *girdā gird-r.*, منتشر کردن *muntashir-k.*

CIRCUMGYRATION, *n.* گردش *gardish*, طواف *tawāf*.

CIRCUMJACENT, *a.* متصل *muttasil*, اطراف *atrāf*, قریب *karīb*.—(places) حوالی *hawālī*.

CIRCUMLOCUTION, *n.* عبارت *ibārat*, انادق کلام *ifādaī kalām*.

CIRCUMNAVIGATE, *vt.* گرداگرد دریا رفتن *girdāgirdi daryā-r.*, گرداگرد ابحار کردن *girdāgird ibhār-k.*

CIRCUMSCRIBE, *vt.* حد کردن *hadd-k.*, تحدید ساختن *tahdīd-s.*

CIRCUMSPECT, *a.* هوشیار *hūshyār*, مدبر *mudabbir*.

CIRCUMSPECTION, *n.* احتیاط *ihtiyāt*, بصیرت *basīrat*, تدبیر *tadbīr*.

CIRCUMSPECTLY, *ad.* از هوشیاری *az hūshyārī*, با اندباه *bā intibāh*.

CIRCUMSTANCE, *n.* حقیقت *hakikat*, سرگذشت *sur guzasht*, کیفیت *kaifiyat*.—(adjunct) متعلق *mutadalluk*.

—(accident) سرگذشت *sur guzasht*, حال *saranjām*.—(condition) حالت *hāl*, حالت *hālat*.

CIRCUMSTANTIAL, *a.* (accidental) اتفاقی *ittifāqī*, عارضی *ārizī*.—(full) مفصل *mufasssal*.

CIRCUMSTANTIALY, *ad.* (according to circumstances) بر وفق متعلقات *lar wafki muladlikāt*.—(exactly) دایت *dar wafki muladlikāt*.

- bā dikkat*, کمال مرتبه *kamāl martaba*.
 — (accidentally) اتفاقاً *ittifākan*,
 عارضانه *ārizāna*. — (fully) مفعلاً *mu-*
fassalan, مشروحاً *marshrūhan*.
CIRCUMSTANTIATE, *vt.* بنفصیل بیان
 بنقطہ بنقطہ بیان *ba tafsīl bayān-n.*
 بنقطہ *nukta banukta bayān-k.*
CIRCUMVALLATION, *n.* محاصرہ *muhāsara*.
CIRCUMVENT, *vt.* دغا کردن *daghā-k.*,
 راه راہ *rāh-b.* فریفتن *fariftan*.
CIRCUMVENTION, *n.* فریب *farīb*,
 دغا *daghā*, غدر *ghadr*.
CIRCUS, *n.* میدان *maidāna*, مضمار
mizmār, عرس *drsa*.
CISTERN, *n.* حوض *hawz*, برکه *birka*,
 آبگیر *ābgīr*.
CITADEL, *n.* قلعه *kalt*, شهر پناه *shahr*
panāh.
CITATION, *n.* طلب *talab*, اعلام *aḡlām*,
 دعوت *dadwat*.
CITE, *vt.* اعلام کردن *talab-k.*,
 ابرار *aḡlām-k.* دعوت کردن *dadwat-k.*
 ابرار *āḡl-n.* To cite before a judge,
 پیش قاضی طلبیدن *peshi kāzī-t.*
CITIZEN, *n.* اهل شهر *shahrī*,
 اهل شهر *ahli shahr*, ساکن شهر *sākinī shahr*.
 (ساکنان شهر *pl.*)
CITRON, *n.* لیمون *turunj*, لیمون *laymūn*.
CITY, *n.* شهر *shahr*, مدینه *madīna*,
 بلد *balad*, مصر *misr*. A celebrated
 city, شهر مشهور *shahrī mashhūr*. A
 garrisoned city, محروسه *mahrūsa*. The
 walls of a city, شهر بند *shahr-band*.
 To besiege a city, شهر چسبیدن *ba*
shahr-ch. It is published through the
 city, شهر شہر *shuhrai shahr shud*.
 Disturbing the city, شهر آشوب *shahr*
āshub. The friend or chief of the city,
 شهریار *shahr-yār*.
- CIVET**, *n.* زباد *sabād*, غالیہ *ghāliya*,
 مضمون *masnūn*.
CIVIL, *a.* صاحب ادب *khalīk*,
 صاحب ادب *sāhibi adab*, مروت *ahli muruwat*,
 ملاطف *mulātīf*. Civil or political
 affairs, امور دولت *umūri daulat*,
 احوال مملکت *ahwālī mumlikat*.
CIVILIAN, *n.* (not military) اهل تلم
ahli kalam.
CIVILITY, *n.* خلقت *khalk*, سلوک *salūk*,
 ادب *adab*, آرم *āzarm*, لطف *lutf*,
 ملاطمت *mulāyamat*, مروت *murūwat*.
CIVILIZATION, *n.* آدمیت *ādmiyat*,
 تربیت *tarbiyat*.
CIVILIZE, *vt.* آرم کردن *āzarm-k.*,
 ملاطمت نمودن *mulātīf-n.*,
 تربیت کردن *tarbiyat-k.*
CIVILIZED, *a.* مودب *muaddab*, معلم
mudllam, مربی *marbiy*.
CIVILLY, *ad.* ادبانه *adabāna*,
 با آرم *bā āzarm*.
GLACK, *vi.* قیل قال نمودن *kilkāl-n.*,
 لالائی نمودن *lalkāl-n.*
CLACK, *n.* قیل قال *kil kāl*, مقال
kāl-makāl.
CLAD, *a.* پوشیده *poshida*, ملبوس
malbūs.
CLAIM, *n.* درخواست *dadwa*,
 پرسش *pureish*, طلب *talab*,
 اقتضا *iktizā*.
CLAIM, *vt.* ادعا *dadwa-k.*,
 طلب نمودن *talab-n.*,
 پرسیدن *darakhāst-k.*,
 درخواست *pureidan*.
CLAIMABLE, *a.* ممکن *mumkinī*,
 طلب *layaki talab*,
 واجب *wājibi darakhāst*.
CLAIMANT, *n.* مدعی *muddad*,
 دادخواه *dadwa kunanda*,
 دادخواه *dad khāh*.

CLAMBER, *vi.* vide CLIMB.

CLAMMINESS, *n.* چسبیدگی *chaspid-agt*, التماس *iltisak*, التزاق *iltizak*.

CLAMMY, *a.* ملزق *multasik*, ملصق *multasik*.

CLAMOROUS, *a.* آواز زن *shorīy*, شورش *shor*, غوغایی *sakhhābat*, غوغا *ghaughā*.

CLAMOUR, *n.* فریاد *furyād*, باغ *ūāng*, آواز *āwās*, شور *ghaughā*.

CLAMOUR, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*, فریاد و فغان کردن *shor-k.*, نعره زدن *faryād u fighān-k.*

CLAN, *n.* خاندان *zāt*, قوم *kaum*, خاندان *khāndān*, قبیلت *kabilat*.

CLANDESTINE, *a.* پوشیده *nihufīa*, پنهانی *poshida*, پنهان *panhān*, مخفی *khufiy*.

CLANDESTINELY, *ad.* پنهان *nahān*, نهفته *nihufīa*, مخفی *makhfiy*. Clandestinely and openly, سرا و علانیة *sirran wa dlāniyatān*.

CLANG, *n.* صغیر *safir*, تروعه *tarwid*, نکیض *nakiz*.

CLANK, *n.* طنین *tanīn*, صدا *sadā*, طنطنه *tantana*.

CLAP, *n.* (a loud noise) رعد *ratd*, زوزه *zamsama*—(venereal infection) آتشک *ātishak*, سوزش *susish*.—(striking of hands to express approbation) دست افشانی *dast afshānī*, تصدیق *tasdiyat*.—(a stroke) ضرب سبک *zarbt sabuk*.

CLAP, *vt.* (strike together), باهم زدن *bāham-z.*, باهم نهادن *bāham-n.* To clap the hands, مرحبا کردن *marhabā-k.*, دست افشاندن *dast-a.*

CLARIFICATION, *n.* تصفیة *tasfiyat*, اخلاص *ikhlas*, تهذیب *tahsib*.

CLARIFY, *vt.* تصفیة *tafi-k.*, صاف کردن *tafiyat-s.*, اخلاص نمودن *ikhlas-n.*, تهذیب کردن *tahsib-k.*

CLARION, *n.* سورتای *sūr-nāy*, قوق *būk* (*pl.* اوق *āwāq* & ابقان *ābqān*), بوری *būrī*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z.*, چسبیدن *chaspidan*, تصادم *tasādam-k.*—(oppose) مخالفت کردن *mukhālīfat-k.*, ضد کردن *zidd-k.*

CLASH, *n.* تصادم *tasādam*.—(rustling) تفسس *tahas-hus*.—(opposition) مخالفت *mukhālīfat*, ضد *zidd*.

CLASP, *n.* چپ و راست *chap u rāst*, دجت *pāwaranjan*, دجت *dujat*.

CLASP, *vt.* با دجت بستن *bā dujat-b.*—(embrace) در بغل گرفتن *dar baghal-g.*, آغوش کردن *āghūsh-k.* To clasp the hands, دست بدست زدن *dast-ba dast-z.*

CLASP-KNIFE, *n.* چاکو *chākū*.

CLASS, *n.* درجه *daraja*, تفریق *tafrīk*, زات *zāt*, صف *saff*, مرتبه *martaba*, طبقت *tabakat*, سلسله *silasila*.

CLASS, *vt.* ترتیب کردن *tartīb-k.*, در نظام کردن *dar tabakat-n.*, ترتیب *nizām-k.*

CLASSICAL, *a.* مولف اعتبار *muallifi aītibār*, حافظ *hāfiz*.

CLASSIFICATION, *n.* ترتیب *tartīb*, تقسیم *takstīm*.

CLASSIFY, *vt.* ترتیب نمودن *tartīb-n.*, تقسیم کردن *takstīm-k.*

CLATTER, *n.* تصادم *tasādam*, هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā*.

CLATTER, *vi.* زق زق کردن *zak zak-k.*, هنگامه نمودن *tasādam-k.*, تصادم *hangāma-n.*

CLAUSE, *n.* فقره *fakra*, فصل *fasl*, قطع *kitā*, شرط *shart*.

CLAW, *n.* چنگ *changal*, چنگ *chang*, پنجه *panja*.

CLAW, *vt.* خراشیدن *kharāshīdan*, پنجه ملامت کردن *panja-s.* To claw off, ملامت کردن *malāmat-k.*, سرزنش کردن *sarsanish-k.*

CLAY, *n.* گل *gil*, طین *tin*, خلاب *khalāb*, وحل *wahal*. A kind of clay with which women wash their heads, گلی پارس *gili pārst*. A kind of yellow clay brought from the neighbourhood of Constantinople, گل زرد *gili zard*. Samian clay, گلی شاموشی *gili shāmūshī*. Cyprus clay, گلی قبرسی *gili kubrusī*. Egyptian clay, گلی مصری *gili misrī*. A kind of clay used as sealing-wax, طبعان *tubān*. Clay or mud prepared with straw for plastering walls, کهل *kah-gil*. To patch or plaster over with clay, اندودن *bā gil andūdan*. Bedaubed with clay, گل آلوده *gil-ālūda*. Full of clay, پر گل *pur gil*. A basket used in carrying clay, باروچه *bārūcha*.

CLEAN, *a.* پاکیزه *pāk*, صاف *sāf*, پاکیزه *pākīza*, صافی *sāfi*, ساده *sāda*.

CLEAN, *vt.* پاکیزه کردن *pāk-k.*, پاکیزه کردن *pākīza-k.*, صاف کردن *sāf-k.*

CLEANLINESS, *n.* صفائی *pākt*, پاکیزگی *pākīzagi*, صفا *safāt*, طهارت *tahārat*, وضاعت *wazāat*.

CLEANSE, *vt.* vide CLEAN.

CLEAR, *a.* (transparent) شفاف *shaffāf*. —(bright) روشن *roshan*, تابدار *tābdār*, آشکاره *ashkāra*. —(evident) منور *munawwar*. A clear proof, بینه *bayīnat*. A clear consequence, نتیجه *natiājai* *sarīh*. —(innocent) بی گناه *bi gunāh*, معصوم *madsūm*. A clear character, نام نیکو *nāmi nekū*. —(unmixed) ساده *sāda*, محلول *sāf*. —(vacant)

mahlūl, نا مسدود *nā masdūd*. —(safe from danger) امین *amin*, سلامت *ba salāmat*. —(sounding clear) خوش آهنگ *khush āhang*. To make clear, منور کردن *sāf-k.* —(bright) روشن ساختن *munawwar-k.*, روشن *roshan-s.* —(evident) ظاهر کردن *sāhir-k.* To be clear (manifest) هویدا شدن *hawidā-sh.*, ظاهر شدن *sāhir-sh.*

CLEAR, *ad.* هرجانب *harjānab*, تماماً *tamāman*.

CLEAR, *vt.* (absolve) معاف کردن *muāf-k.*, گناه بخشیدن *gunāh-b.* —(justify) ترکیب کردن *tarkīb-k.* —(cleanse) عاف کردن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-n.* —(polish) جلا دادن *jilā-d.*, زدودن *zadūdan*. To clear from obscurity, تاریکی را کردن *tārīkī wā-k.* —(gain) اندوختن *andūkhtan*, حاصل روشن کردن *hāsil-k.* —(become bright) روشن شدن *roshan-sh.*, تابان گشتن *tābān-g.*

CLEARLY, *ad.* روشنائی *roshanāna*, ظاهراً *zāhiran*, هویدا *hawidā*. To demonstrate clearly, مبصرت کردن *mabsarat-k.*

CLEARNESS, *n.* رونق *safā*, روشنایی *roshnāi*. —(distinctness) تبیین *tabyīn*, امتیاز *imtiyāz*.

CLEAR-SIGHTED, *a.* دور بین *dūr bīn*, تیز نظر *tēz nazar*.

CLEAVE, *vt.* شگافتن *shigāftan*, چاک کردن *chāk-k.*, شق زدن *shak-k.* To cleave in two, دو نیم کردن *do nīm-k.*, شکیف کردن *shaktīf-k.* —*vi.* (adhere) پیوسته *muwāsabat-sh.*, ملزمست بودن *paywasta-b.*, یگانه شدن *malāsamat-k.* —(unite in concord) یگانگی کردن *yagāna-sh.*, ایتناف *ittifāk-k.*

CLEAVER, *n.* سطلور *sātūr*.

CLEFT, *pp.* چاک کرده شده *shigāfta*, چاک کارد شوده *chāk kardā shuda*.

CLEFT, *n.* شکاف *shigāf*, شق *shakk*, چاک *chāk*.

CLEMENCY, *n.* رحم *rahm*, رحمت *rahmat*, شفقت *shufakkut*, حلم *hilm*, کرم *karam*.

CLEMENT, *a.* صاحب رحم *rahīm*, رحیم *rahīm*, صاحب *shāhibi* ریم *rihm*, کریم *karīm*, حلیم *halīm*, شفیق *shafīq*.

CLERGYMAN, *n.* vide CHURCHMAN.

CLERK, *n.* نويسنده *nawīsandā*, منصفی *mūtasaddi*, محبر *muharrir*, کاتب *kātib*.

CLEVER, *a.* دست آموز *kār sās*, کارساز *kār sās*, دان *dānā*, چست *chust*, دانشمند *dānishmand*, کارآموز *kār āmūz*, کارگذار *kār guzār*, و توف دار *wakūfīdār* خوشنما (well proportioned) *khush numā*, خوش اندام *khush andām*.

CLEVERLY, *ad.* کارسازانه *kār sāsāna*, با چستی *bā kābiliyat*, با قابلیت *bā chustī*.

CLEVERNESS, *n.* قابلیت *kābiliyat*, کارسازي *kārsāzi*, کارگذاری *kār guzārī*, دانش *dānish*.

CLEW, *n.* دست *dasta*, کندش *kandush*, وشیت *washīdt*, دجاجت *dajājūt*.

A clew of silk, کز *kash*. The clew of a silk-worm, کره *karh*. A clew or direction, دلالت *dalālat*, رهبری *rahbari*.

CLIENT, *n.* موکل *muwakkil*, منیب *munīb*.

CLIFF, *n.* صخره *sakhrat*, کوه *kuh*, ردا *radāt*.

CLIMATE, *n.* اقلیم *iklīm*, سرزمین *sar samīn*, خط *khutta*. The seven climates, هفت کشور *haftikishwar*.—(weather) هوا *hawā*.

CLIMB, *vt.* or *i.* بالا رفتن *bālā-r.*, سوار شدن *sawār-sh.*, صعود کردن *sawūd-k.*, بر آمدن *bar-ā*.

CLINCH, *vt.* دست جمع کردن *dast jamā-k.*, دست بهم زدن *dast baham-z.*

To clinch a nail, سر میخ برچیدن *sar mekh barchīdan*. To clinch a bargain, عهد و پیمان قرار *shart-k.*, شرط کردن *ahd u paymān karār-s.* To clinch an argument, ثابت کردن *sābit-k.*, دلیل واضح کردن *dulīl wāzih-k.*

CLING, *vi.* مواسلت شدن *muwāsalat-sh.*, چسبیدن *paywasā-b.*, چسپیدن *chasptdan*. To cling together, با هم *bāham chaspān-b.*, چسپان بودن *bāham-ā*.

CLINICAL, *a.* صاحب فراش *sāhibi farāsh.*, بستر نشین *bistar nishīn*.

CLINK, *vt.* طنین نمودن *tanīn-n.*, طنطنه ساختن *tuntana-s.*

CLIP, *vt.* بریدن *tarāshīdan*, تراشیدن *burīdan*, قطع کردن *katt-k.* To clip or sheer sheep, پشم کردن *pashm-k.*

CLOAK, *n.* فرغل *furghul*, لباد *libādah*, بالابوش *bālā pūsh*.—(concealment) پرده *parda*, پنهانی *pinhānt*.

CLOAK, *vt.* زیر پرده نهادن *zeriparda-n.*, مخفی داشتن *pinhān-k.*, پوشیدن *makhfī-d.*, پوشیدن *poshtīdan*.

CLOAK-BAG, *n.* جامه دان *jāma dān*, خورجین *khurjīn*.

CLOCK, *n.* ساعت *sādt*. An alarm clock, منب *munabīh*. What o'clock? کدام ساعت است *kudām sādt ast*. At twelve o'clock, بوت *ba wakti du pās*. A clock-maker, ساعت ساز *sādt gar*, ساعت ساز *sādt sās*. Clock-work, ساعتکاری *sādt kāri*.

CLOD, *n.* کلوخ *kulūkh*, عتلت *atalat*, احمق *madar*.—(stupid fellow) *ahmak*.

CLOG, *n.* منع *mant*, سد *sadd*, مانع *mānt*.

CLOG, *vt.* مانع نمودن *mant-k.*, مانع کردن *mānt-n.*, سد کردن *sadd-k.*

CLOGGED, *a.* ممنوع *mumtānt*, ممنوع *mamnūd.*

CLOISTER, *n.* (monastery) رهبانخانه *ruhānkhāna*, تکیه *takiya*, صومعه *sauma.*

CLOSE, *vt.* 1. (shut) بند کردن *band-k.*, سد کردن *masdūd-s.*, سد کردن *sadd-k.* To close a door, دروازه بند کردن *darwāz band-k.* 2. (conclude) تمام کردن *tamām-k.*, آخر کردن *ākhir-k.*, ختم کردن *khatam-k.* 3. (inclose) حبس کردن *ahāta-k.*, احاطه کردن *habs-k.* *vi.* 1. (unite) وصل کردن *wasl-k.* 2. (end) تمام شدن *tamām-sh.* — (to be consolidated) متحدور کردن *majbūr-k.* To close with (to make an agreement with) شرط کردن *shart-k.*, مقطع کردن *ahd-s.*, قبول کردن *maktū-k.* — (to consent) قبول کردن *kabūl-k.*

CLOSE, *n.* (conclusion) تمامی *tamāmī*, انجام *anjām*, خاتمه *khātima* — (pause) استراحت *istirāhat*, فنود *funūd.* — (inclosure) حصار *hisār*, دارنزن *dār bazn.*

CLOSE, *a.* 1. (shut fast) بسته *basta*, مغلق *maghlūk*, مسدود *masdūd.* 2. (secret) خاش *khāss*, مخصوص *makh-sūs.* 3. (stagnant) ناروان *nā rawān.* 4. (near) قریب *karīb.*

CLOSELY, *ad.* (adhering) لبدان *labadan.* — (near) قریب *karīb.* — (secretly) تنها *tanhā*, سرا *sirran.*

CLOSENESS, *n.* (narrowness) تنگی *tangī*, — (nearness) نزدیکی *nasībī*, طمع *takrīb.* — (parsimony) تماد *tamad*, بخل *bukhl.* — (reservedness)

bastarat, استیفاء *intibāh.* — (retiredness) تنهایی *tanhāt.* — (density) سنگینی *sabtari*, سنگینی *hangufti.*

CLOSET, *n.* خلوتگاه *khalwatgāh*, گوشه *gūsha*, خلوتخانه *khalwat khāna.* A water-closet, ادبخانه *adab khāna.*

CLOSET, *vt.* (put in a closet) خلوت کردن *khalwat-k.*, در درج نهادن *dar darj-n.* — (to have a private conference) مشاورت خاص داشتن *mushāwarati khāss-d.*

CLOT, *vi.* منجمد گشتن *munjamid-g.*, منجمد شدن *fusurda-sh.*

CLOTH, *n.* پارچه *pārcha.* — Cloth of silk and gold, کیمخاب *kīmkhāb*, زربفت *zarbaft.* Cotton cloth, پنبه *pārchai pumba*, نسج قطن *naeja kutn.* Woolen cloth, پشمین *pārchai pashmīn*, لباد *labad.* Broad cloth, بانات *bānāt.* Cloth with warp and woof of different colors, دوطوده *dupūda.* The warp of cloth, پودتاره *pūd tārah.* White cloth, سفید *pārchai sufed.* A table-cloth, دسترخوان *das-tarkhān*, سفره *sufra.* A floor cloth, فرش *farsh.* A saddle cloth, زین *namadi zin*, زین پوش *zinpūsh.* To mark cloth, توشیع کردن *tawshid-k.* Cloth-merchant, باز *basāz.*

CLOTHE, *vt.* پوشیدن *poshtidan*, لباس کردن *albās-k.*, پوشانیدن *poshāntidan*, ملبس نمودن *mulabbās-n.* To clothe one's self, پوشیدن *poshtidan*, پوشیده *poshtida-b.*, لباس کردن *albās-k.*

CLOTHED, *a.* پوشیده *poshtida*, ملبس *malubbās.* Clothed in green, سبز پوش *sabs posh.* Clothed in red, سرخ پوشیده *surkh poshtida.*

CLOTHES, *n.* پوشاک *poshāk*, لباس

- libās*, پوشش *poshish*, جامه *jāma*. A clothes press, *barfandu*, رخت خانه *rakht khāna*. A washer of clothes, *gāsur*. Bed-clothes, جامه خواب *jāmai khāb*, منامت *manāmat*.
- CLOUD, *n.* ابر *abr*, میغ *mīgh*, سحاب *sahāb*. A black cloud, ابر سیاه *abri siyāh*. A thick cloud, ابر غلیظ *abri ghāliẓ*. Clouds full of lightning, سحاب ساعه *sahāb sāyika dār*.—(obscurity) ظلمت *zulmat*.
- CLOUD, *vt.* تاریک کردن *mughtil-k.*, تاریک کردن *tārik-k.*, سیاه کردن *siyāh-k.*
- CLOUDILY, *ad.* با ظلمت *bā zulmat*, با سیاهی *bā siyāhi*.
- CLOUDINESS, *n.* تاریکی *tārikī*, ظلمت *zulmat*, میغ داری *megh-dārt*.
- CLOUDLESS, *a.* بی سحاب *bī abr*, بی سحاب *bī sahāb*, بی تاریکی *bī tārikī*.
- CLOUDY, *a.* میغ دار *abr numā*, میغ دار *mīgh dār*, سحاب دار *sahāb dār*. A cloudy or dark day, *nihāri sulmāt*. A cloudy or dark night, *shabi tārik*. Cloudy minded, *tīra zamīr*. Cloudy coloured, *tīra gūn*, سیاه نام *siyāh fām*.—(unintelligible) نا معلول *nā madkul*, نا معلوم *nā madlūm*.
- CLOUT, *n.* پاره *paywand*, پاره *pāra*, پینه *pīna*.
- CLOUT, *vt.* پینه دوز کردن *pīna dūz-k.*, تاردم کردن *tardīm-k.*
- CLOUTERLY, *ad.* بی ادب *bī adab*, بی خود *bīkhūda*.
- CLOVE, *n.* میخک *karanful*, میخک *mekhakh*.
- CLOVER, *n.* سببست *tarfil*, سببست *supust*. To live in clover (luxuriously) زندگی *zindagāni ba dish-b.*
- CLOWN, *n.* روستایی *dahkān*, روستا *rūstāi*, خور باد *khuryād*, روستا زاده *rūstāsāda*—(baffoon) بی ادب *bī adab*, مسخره *maskhara*.
- CLOWNISH, *a.* نا شناس *nā shunās*, گستاخ *nā tarāshīda*, بی مروت *bī muruwwat*.
- CLOWNISHLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, گستاخانه *gustākhāna*.
- CLOWNISHNESS, *n.* خوربادی *khuryādī*, روستایی *rūstāiy*.
- CLOY, *vt.* سیر کردن *sair-k.*, بی مزه کردن *bī maza-k.* To be eloyed, سیر شدن *sair-sh.*
- CLUB, *n.* (stick) دست چوب *chūb*, عصا *dast chūb*, سردست *sar dasta*, مجلس *mojlis*, محبت *sukhat*.—(assembly)
- CLUB, *vt.* شراکت کردن *sharakat-k.*, امداد کردن *imdād-k.* Club-footed, *adṣal*, اعصل *hanaf*.
- CLUCK, *vi.* (as a hen) نلنگه کردن *nak-naka-k.*
- CLUMP, *n.* کدو هیزم *kundai hezam*.
- CLUMSILY, *ad.* بی وقوف *bī wukūfāna*, بی آزمودگی *bī āzmūdagi*.
- CLUMSINESS, *n.* نا تراشیدگی *nā tarāshīdagī*, بی تابلیت *bī tabīyat*, بی استعداد *bī istīdād*.
- CLUMSY, *a.* نا تراشیده *nā tarāshīda*, بی ادب *bī munāsib*, بی وقوف *bī wukūf*.
- CLUSTER, *n.* خوشه *khusha*, کطف *kitf*, دست *dasta*. A cluster of grapes, *khālat*, جفت *jafta*. A cluster of dates, *shamrakh*, خرما *shūshai khurmā*.—(a heap) جمع *jamā*, آغاش *aghālīsh*.
- CLUSTER, *vi.* جمع کردن *jamāt-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*

CLUTCH, *n.* گرفت *girift*, قبضه *kabza*.
—(talons) چنگ *chang*.

CLUTCH, *vt.* (grasp) در قبضه گرفتن *dar kabza-g.*, در مشت گرفتن *dar musht-g.*

CLUTTER, *n.* شوغا *gaughā*, هنگامه *hangāma*, دمدند *damdama*, دار و گیر *dār u gir*.

CLUTTER, *vt.* شوغا زدن *gaughā-z.*, هنگامه نمودن *hangāma-n.*

CLYSTER, *n.* حقنه *hukna*, اماله *imāla*.
To give a clyster, حقنه دادن *hukna-d.*,
To receive a clyster, اخذ کردن *ahkz-k.*

COACH, *n.* عرابه *drāba*.

COACHMAN, *n.* عجلت ران *djalat rān*.

COACTION, *n.* اضطرار *zarūrat*, ضرورت *iztirār*.

COADJUTOR, *n.* vide ASSISTANT.

COAGULATE, *vt.* بستن شدن *basta-sh.*,
افسردن *munjamid-sh.*, منجمد شدن *afesrdan*.

COAGULATION, *n.* بستگی *bastagi*,
تجمید *injimād*, انجماد *tajmīd*.

COAL, *n.* انگشت *angisht*, حمم *humam*,
فاحیم *fahīm*. A live coal, اخگر *akhgar*,
زغال *zughāl*. Coal-mine, معدن زغال *mādanī zughāl*.

COALESCE, *vi.* آمیختن *āmikhtan*,
ملانق شدن *paiwastan*, پیوستن *multazik-sh.*

COALESCENCE, } *n.* پیوستگی *paiwa-*
COALITION, } استگی *stagi* آمیزش *āmī-*
shish, اختلاط *ikhtilāt*, اتفاق *ittifāk*.

COARSE, *a.* گنده *gunda*, درشت *durusht*,
غلظت *ghalẓ*, نافع *nāfiẓ*.

COARSELY, *ad.* بی ادبانه *bi adabāna*.

COARSENESS, *n.* گندگی *gundagi*.

COAST, *n.* کنار *labi daryā*, لب دریا *kānār*,
سیف *sāhīl*, ساحل *stf*.

GOAT, *n.* قبا *kabā*, جامه *jāma*, قفطان *kāftān*,
کرت *kurta*. A waistcoat, زبرد

zar kabā. A great coat worn when raining, بارانی *bārāni*, لباد *lubāda*.
A coat button, جورگه *jawz-girih*. A coat of mail, جب *jubba*, جیش *jaiish*.

COAT, *vt.* vide COVER.

COAX, *vt.* دم بازی کردن *dam bāzi-k.*,
نوازش کردن *chāplūsi-k.*, ملاطفت ساختن *mulāti-*
fat-s., ریشخند ساختن *rishkhund-s.*,
خاطر نواختن *khātir-n.*

COBBLE, *vt.* ترم کردن *taraddum-k.*,
کفش دوزی کردن *talbīd-s.*, تلبد ساختن *kafsh dūzi-k.*

COBBLER, *n.* کفش دوز *kafsh-dūz*,
هملخت دوز *hamlakht-dūz*.

COBWEB, *n.* عنکبوت *pardai*,
نسج عنکبوت *dnkubūt*, عنکبوت *nasji dnkubūt*.

CŌCHINEAL, *n.* قرمز *kirmiz*.

COCK, *n.* خروس *kharos*, دیش *dish*. —
(male bird) مرغ *murgh*. A cock's comb,
تاج خروس *tāji kharos*. The spur of a
cock, زعدت *zamadt*. The crowing
of a cock, بانگ خروس *bāngi kharos*,
سر بند *zakuw*. The cock of a cistern, سر بند
sarband, دسام *disām*.

COCK, *vt.* (sit up right) قائم نمودن *kāyam-n.*,
مذسوب نهادن *mansūb-n.*
—(strut) خرامان شدن *kharāmān-sh.*
—(hold up the head) سرافراختن *sar-a.*

COCKER, *vt.* vide FONDLE, CHERISH.

COCKSCOMB, *n.* تاج خروس *tāji kharosh*.

COCOA-NUT, *n.* نارگیل *nārijīl*, قاقوه *kākāwa*,
جوز هندی *jawzi hindī*.

COCOON, *n.* پله کرم *pila kirm*.

COD, *n.* (pod) خرنوب *kharnūb*.

CODE, *n.* قانون *kitāb*, کتاب *kānūn*,
نظام *nizām*.

CO-EQUAL, *ad.* همسر *hamsar*, هم چشم *ham chashm*.

COERCE, *vt.* vide RESTRAIN; CHECK.

COETANEOUS, *a.* همزاد *hamzād.*

COEVAL, *a.* هم عمر *ham ūmr,* هم عهد *ham āhd.*

CO-EXISTENCE, *n.* همذاتی *hamzātī,* اجتماع *ijtimād.*

CO-EXISTENT, *a.* همذات *hamzāt.*

COFFEE, *n.* قهوه *kahva,* بن *bunn.*

COFFEE-HOUSE, *n.* قهوه خانه *kahva khāna.* A coffee-house keeper, قهوه جی *kahwaji.*

COFFEE-POT, *n.* قهوه دان *kahva dān.*

COFFER, *n.* صندوق *sandūk,* درج *durj.*

COFFER, *vt.* در صندوق نهادن *dar sandūk-n.*

COFFIN, *n.* تابوت *tābūt,* کفن *kafan,* ستودان *satūdān.*

COFFIN, *vt.* جیف در تابوت نهادن *jiyaf dar tābūt-n.,* تکفین کردن *takfīn-k.*

COG, *vt.* vide DECEIVE.

COGENCY, *n.* قوت *kurwat,* زور *zor,* قدرت *kudrat,* ضرورت *zarūrat.*

COGENT, *a.* قوی *karvī,* زورار *zorāwar,* ضرور *zarūr.*

COGITATE, *vi.* vide REFLECT.

COGITATION, *n.* فکر *fīkr,* اندیشه *andīsha.*

COGNATION, *n.* vide RELATION.

COGNITION, *n.* vide KNOWLEDGE.

COGNIZABLE, *a.* vide ADMISSIBLE.

COGNIZANCE, *n.* باز پرس *bar pūshī,* عرف *arf,* باز پرس *bās pūshī,* فریاد *faryād rasi,* استماع *istīmād,* خواست *bās khāst.*

COHABIT, *vi.* همخانگی کردن *ham khānagī-k.,* همبجرا شدن *ham hujra-sh.,* همآغوش شدن *ham āgūsh-sh.*

COHABITATION, *n.* همخانگی *ham khānagī,* صحبت *suhbat.*

COHERE, *vi.* ملحق بودن *mulhak-b.,* چسپانیدن *chaspidan,* چسپانیدن *chas-*

pānīdan, مواصلت شدن *muwāsalat-sh.—(suit)* لایق شدن *lāyak-sh.,* شایستگی *shāyistān.*

COHERENCE, *n.* چسپیدگی *chaspidagī,* پیوستگی *paywastagī,* الحاق *ilhāk,* ربط *rabt.*

COHERENT, *a.* چسپان *chaspān,* پیوسته *paywasta,* ملحق *malhak,* لایق *lāyak,* واجب *wājib.*

COHERENTLY, *ad.* با پیوست *bā paywast,* لایقانه *lāyakāna.*

COHESION, *n.* vide COHERENCE.

COHORT, *n.* رساله *risāla,* گروه *guruh.*

COIF, *n.* سرپوش *sar posh.*

COIL, *vt.* حلقه ساختن *halka-s.,* پیچیدن *pechīdan,* توشیع کردن *tarushīd-k.*

COIL, *n.* (of rope) حلقهٔ رَس *halkai rasan,* گروهِ جبل *guruhi habl.—(noise)* غوغا *ghaughā,* هنگامه *hangāma.*

COIN, *n.* سکه *sikka,* ضرب *zarb,* درهم *dirham,* پول *pūl.* A die for coining, میخِ درهم *mekhi dirham.* Adulterated coin, قلع *kalb akcha,* سکه *zuyūfi sikka.* Leather coin, هبرزی *shah rawā.* A new gold coin, هبرزی *hibriziy.*

COIN *vt.* سکه ضرب کردن *sikka-z.,* سکه *sikka zarb-k.*

COINED, *a.* سکه زده *sikka zuda,* مسکوک *maskūk,* مضروب *mazrūb.*

COINAGE, *n.* سکه *sikka,* زدن *zadanī sikka,* ضرب *zarbī sikka.*

COINCIDE, *vi.* برابر شدن *barābar-sh.,* یک دل شدن *muwāfīk-sh.,* موافق شدن *yal dil-sh.,* راضی بودن *rāzī-b.*

COINCIDENCE, *n.* موافقت *muwāfikat,* اتفاق *ittifāk.*

COINCIDENT, *a.* موافق *muwāfīk,* متفق *mutafīk,* یکسان *yak sām.*

COITION, *n.* مباشرت *jimād*, جمع *mu-bāsharat*, وصل *wasl*, اجتماع *ijtimād*.

COLANDER, *n.* بالودگی *pālūna*, بالودگی *pālūdagi*, غربال *gīrbāl*.

COLD, *a.* سرد *sard*, سرما *sarmā*, بارد *bārid*. Cold by nature, بارد المزاج *bārid u'lmisāj*. A cold wind, باد سرد *bādi bard*, صرمسر *bādi sard*, سرد *sarsar*. Hot and cold, گرم و سرد *garm u sard*. Cold and wintry, سرد و شتا *bard u shitā*. Cold water, آب سرد *ābi khunuk*.

COLD, *n.* سردی *sardi*, سرما *sarmā*, درد *bard*, درودت *burūdat*.—(disease) زکام *zūkām*, نزل *nazla*. Heat and cold, گرم و سرد *harr u bard*, سرما *garmā u sarmā*. Intense cold, زمهریر *zamharir*. To catch cold, یافتن *sardi-y*. مبرد شدن *mubarrid-sh*. The cold fit of an ague, تب لرزه *tapi larza*. To tremble with cold, لرزیدن *larzidan*.

COLDLY, *ad.* سردانه *sarmāna*, بی گرمی *bi garmā*.

COLDNESS, *n.* سردی *sardi*, درودت *burūdat*.

COLIC, *n.* شکم درد *dardi shikam*, وجع بطن *pech*, کولنج *kulinj*, ورنس *batan*, ورنس *barnas*.

COLLAPSE, *vi.* باهم ناک افتادن *bāham nāgah-ū*.

COLLAR, *n.* (of a garment) گریبان *giri-bān*, چربان *jurubbān*.—(something worn round the neck) بند کردن *bandi gardan*. A dog's collar, ساجور *sājūr*, حلقه *halka*. A horse collar, بر بند *barband*.

COLLAR, *vt.* گریبان گرفتن *girisbān-g*.

COLLAR-BONE, *n.* ترقوت *tarkūt*.

COLLATE, *vt.* mukābala-k., برابر کردن *muwājah-k.*, برابر کردن

barābar-k., روبرو ساختن *rū ba rū-s*. To collate a book, کتاب مقابل نمودن *kitāb mukābalu-n*.

COLLATERAL, *a.* جانبی *jānibī*, مساوی *bu jānīb*, برابر *barābar*, متوازی *mutawāzī*.

COLLATERALLY, *ad.* از برابر *as bar-rābart*, جانب *bar wajaī jānīb*.

COLLATION, *n.* برابر *rū bu rū*, مقابل *mukābala*, مواجه *muwājah*.—(a gift) احسان *ihśān*, داد *dād*.

COLLATOR, *n.* روبرو کننده *rū ba rū kunanda*, مقابل نماینده *mukābala numāyanda*.

COLLEAGUE, *n.* رفیق *sharik*, همپای *hampāyah*, همساز *kam-sāz*, همنشین *ham nishīn*.

COLLECT, *vt.* جمع کردن *jamd-k.*, گرد کردن *farāham-ā*, گرد کردن *gard-k.*, تحصیل کردن *tahsil-k.* To collect rent, مالگذاری تحصیل کردن *māl guzārī tahsil-k.* To collect in a sum total, جمع کردن *jumla-k.* To collect from observation, نیکو داشتن *neku-d.*, رعایت کردن *ra'ayat-k.* To collect revenues, وصول کردن *tahsil wasul-k.*

COLLECTED, *a.* جمع کرده شده *jamd karda shuda*, فراهم آورده *farāham āwarda*, مجموع *mujammā*, جمع *majmū*. To be collected, شدن *jamd karda shudan*.

COLLECTION, *n.* اجتماع *ijtimād*, تحصیل *jamd*, جمعیت *jamtīyat*, *tahsil*.—(of poems) دیوان *diwān*.—(compilation) مجموع *majmūd*, مجموعه *majmūdt*. A collection of things, اشیا اتفاق *ittifakī ashya'*.

COLLECTIVE, *a.* مجموع *majmūd*.—(noun) اسم جنس *ism-i jins*.

- COLLECTIVELY**, *ad.* جمع در *dar jamā*, بالجمع *bil jumla*.
- COLLECTOR**, *n.* جمع کننده *jamā kunanda*, جامع *jāmā*. A collector of revenue, تحصیل دار *tahsil-dār*, تحصیل *muhassil*, باز گیر *bāz gīr*.—(of port duties) میر بحر *mīri bahr*.
- COLLEGE**, *n.* مدرسه *madrasa* (*pl.* مدارس *jamādti ʿilmā*).
- COLLEGIAN**, *a.* اهل مدرسه *ahli mad-rasa*, طالب علم *tālīb ʿilm*.
- COLLISION**, *n.* تصادم *musādamat*, تصادم *tasādum*, هم زدگی *buham zadagī*.
- COLLOCATE**, *vt.* نهادن *nikādan*.
- COLLOQUIAL**, *a.* روزمره *roz marra*, محاوره *mahāwara*.
- COLLUDE**, *vi.* حیله ساختن *hilaas*, بغیرفتن اتفاق کردن *ba farīftan itti-fāk-k*.
- COLLUSION**, *n.* پندش سازش *sāzish*, پندش *bandish*, اتفاق حیله سازی *hila sāzi*, ittifāk.
- COLLUSIVE**, *a.* تلپیس غدار *ghaddār*, تلپیس *talbis*, حیله ساز *hila sāz*.
- COLLUSIVELY**, *ad.* با حیله *bā hila*, حیله بازانه *hila bāzāna*.
- COLLYRIUM**, *n.* سرمه *surma*, کحل *kuhl*.
- COLOCYNTH**, *n.* حنظل *hansul*.
- COLONEL**, *n.* پدشاهنگی سالار *sālār*, پدشاهنگ *peshāhang*.
- COLONIZE**, *vt.* جای ویران آباد کردن *jāi wairān ābād-k*, نو آباد کردن *nau ābād-k*, معمور ساختن *madmūr-s*.
- COLONY**, *n.* نو آباد *nau ābād*.—(colonies) متصرفات *mutasarrafāt*.
- COLOSSAL**, *a.* مثل شکل دیو *misl shikl dev*, عفریت آسا *afryat āsā*.
- COLOSSUS**, *n.* شکل کلان *shiklī kālān*, عظیم *buti dā'im*.
- COLOUR**, *n.* رنگ *rang*, لون *laun*. (in composition) گون *gūn*, گون *guna*, نام *fām*. A white colour, سفید *sufed*, آبیغ *abīyaz*. A black colour, سیاه *siyāh*, اسود *aswad*. A red colour, سرخ *surkh*, احمر *ahmar*. A yellow colour, زرد *zard*. A green colour, سبز *sabz*, اخضر *akhzar*. A brown colour, گندم گون *kukhwa rangī*, رنگی *gandūm-gūn*, اسمر *asmar*. A blue colour, کبودی *kabūdī*, نیلفام *nīlfām*, سمادی *samādī*. A fine scarlet colour, ارغوانی *kānī*. A purple colour, لعل گون *arghwānī*. A ruby colour, لال نام *ladl gūn*. A tulip colour, لاله نام *lāla fām*. A rose colour, گلگون *gulgūn*. Of various colours, گوناگون *gūnāgūn*. A high or full colour, رنگا رنگ *rangā rang*. A weak diluted colour, رنگ کشاده *rang kushāla*. Of one colour, هم رنگ *hamrang*. Mixing colours, رنگ آمیز *rang āmīz*. Of all colours, دولتگون *bū kalamūn*. Of a changing colour, متلون *mutalawwīn*. To change colour, تغییر کردن *muhammij-k*. To change a colour, دیگر گون کردن *dīgar gūn-k*.
2. (palliation) پوشش *bahānu*, پوشش *poshish*.—(appearance) صورت *sūrat*, وجه *waja*. 3. (a flag) رایت *rāyat*, علم *dlam*.
- COLOUR**, *vt.* متلون کردن *rang-k*, متلون کردن *mutalawwīn-k*.—(excuse) معذور کردن *madzūr-k*.—(to give an appearance) صورت دادن *sūrat-d*, شکل *shikl-n*.—(blush) رنگ شدن *rang-sh*, شرم داشتن *sharm-d*.
- COLOURABLE**, *a.* صورت دار *sūrat dār*, مغول *madkul*.

COLOURABLY, *ad.* معقولا *madkūlāna.*

COLOURED, *a.* رنگین *rangīn*, ملون *malawwan*, رنگ زده *rang zada.*

COLOURLESS, *a.* بی رنگ *bi rang*, صاف *sāf*.—(transparent) شفاف *shaffūf.*

COLT, *n.* کُر *kurra.*

COLUMN, *n.* ستون (ارکان) *rukṇ*, ستون *sutūn*, عمود *dmūd*, عماد *tmād*. A large column, عمود عظم *dmūdi dzam*, A strong column, رکن رکن *rukni raktṇ*. The base of a column, پایه *pāyai* ستون *satūn*. The column of a state, رکن دولت *rukni daulat*. A column in a book, جدول *jadwal*.

COLUMNAR, *a.* در وجه ستون *dar wajai sutūn.*

COMB, *n.* شانه *shāna*, مشط *masht*.

COMB, *vt.* شاندن *shāna-z*, شاندن *shāndan*, مشط کردن *misht-k.*

COMBAT, *n.* جنگ *jang*, کارزار *kārzār*, مبارکه *muāarakat*, مبارزت *mubārazat*, رزم *razm*.

COMBAT, *vi.* جنگ کردن *jang-k.*, مقابل *jangīdan*.—(oppose) جنگیدن *jangīdan*, تعرض کردن *tadriz-k.*, *mukūbala-k.*

COMBATANT, *n.* مبارز *ghāzī*, مبارز *mubāriz*, مقاتل *mukātil*.

COMBINATION, *n.* اتفاق *ittifāk*, موافقت *rafākat*, اتصال *ittisāl*, موافقت کردن *muwāfiyat*, پیوستگی *paywastagī*, تعلق *tadhud*.

COMBINE *vt. & vi.* پیوستن *paywastan*, موافقت کردن *muttasil-s.*, متصل ساختن *muwāfik-sh.*, موافقت کردن *muwāfikat-k.*

COMBUSTIBLE, *a.* سوزنده *suzanda*, ممکن سوز *mumkin-i-sūz*, آتشگیر *ātishgīr*, آتشگیر *ātishgīra.*

COMBUSTION, *n.* سوزش *sūzish*, سوختگی *sūkhtagī*, آفرودگی *afrodkh-*

tagī, تحریک *tahrīk*.—(tumult) هنگامه *hangāma*, غوغا *gaugā.*

COME, *vi.* آمدن *āmadan*, رسیدن *rasīdan*.

To come and go, آمد و شد کردن *āmad u shud-k.*, آمدن و رفتن *āmadan u raftan*. To come into the mind, یاد آمدن *dar khātir-ā.*, در خاطر آمدن *yād-ā.* To cause to come, رسانیدن *rasānīdan*, گردانیدن *gardānīdan*. To come to misfortune, از پای افتادن *az pāya-u*. To come again (return) باز *rozūd-k.* To come after (follow), رجوع کردن *pas-r*. To come at or come by (gain), اندوختن *andūkhtan*, حاصل کردن *hāsil-k.* To come in (enter) در آمدن *dar-ā.*, داخل راضی بودن *dākhil-sh.*—(comply) راضی بودن *rāzi-b.*, مطیع شدن *matīd-sh.* To come into, (assist) مددگار شدن *madadgār-sh.* To come near, نزدیک آمدن *naz-dīk-ā.*, تقریب نمودن *takrīb-n.* To come of, از اصل آمدن *az asl-ā.* To come off (escape), نجات یافتن *najāt y.*—(to be brought to a close) عاقبت *ākibatul amr-n.* To come off well, عاقبت خیر داشتن *ākibat khair-d.* To come off badly, بی فروغ *bi furūgh-sh.* To come on (make progress), استمرار پیش آمدن *pesht-ā.* به خندیا *istimrār-k.*—(thrive) هجوم *bakhtiyār-g.*—(attack) آوردن *hujūm-ā.* To come over (pass) عبور ساختن *guzārdan*, گذاردن *dbūr-s.* To come out (become public), ظاهر *zāhir-sh.* مشهور بودن *zāhir-sh.* To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k.* ظاهر کردن *rāi zāhir-k.* To come to (consent), راضی شدن *bali-g.*, بلای گفتن *rāzi-sh.*—(amount to) جمع

- کردن *jamd hisāb-k.* To come to pass, *farāz-r.* فرار رسیدن, *jārī-b.* جاری بودن, *sar-r.* سر زدن. To come up, (spring) *tulūd-k.* طلوع کردن, *bar-ā.* بر آمدن. To come up to (to rise to), برابر گشتن, *barābar-g.* To come up with (overtake), واصل بودن, *wāsil-b.* To come upon (attack), حمله آوردن, *hamala-ā.* Come hither, بیا بیا, *biyā biyā.* Come quick, زود بکن, *zūd bikun,* بشتاب, *bishitāb.* The time to come, زمان, *zamānī mustakbil.*
- COMEDIAN, *n.* اهل تقلید *ahlī taklīd,* تماشا گو, *tamāshā go.* نقل *nakkāl.*
- COMEDY, *n.* نقل *nakk,* تقلید *taklīd,* تماشا *tamāshā.*
- COMELINESS, *n.* خوبصورتی *khubsūratī,* خوشنمائی *khushnumāī,* حسن *huṣn,* جمال *jumāl.*
- COMELY, *a.* خوشنما *khushnumā,* خوبصورت *khubsūrat,* حسین *hasīn,* جمیل *jamīl.*
- COMET, *n.* ستاره دم دار *sitārai dum-dār,* جوزهر *juwzahr.*
- COMFORT, *n.* (solace) دلاسا *dil āsā,* تسلی *khātir jamāīy,* تسلی *tasallī,* آسایش *āsāyash.*—(assistance), یاری *yārī,* عون *dun.*
- COMFORT, *vt.* دلاسا کردن *dilāsā-k.,* دل نواختن *tasallī-k.,* دل شاد کردن *dil shād-k.,* دل خوش *dil khush.*
- COMFORTABLE, *a.* آسوده حال *āsūda hāl,* تسکین *fark bakhsh,* تسکین بخش *taskīn bakhsh.*
- COMFORTABLY, *ad.* باخوشی *bā khushī,* با تسلی *bā tasallī.*
- COMFORTED, *a.* خوشنود *khushnūd,* محفوظ *mahzūz.* دل خوش *dil khush.* To be comforted, تسلی شدن *mutasallī-sh.,* خاطر جمع شدن *khātir jamd-sh.*
- COMFORTER, *n.* خاطر نواز *khātir na-wāz,* متسلی *mutasallī.*—(a woollen tippet or scarf) خفیر *khāfir.*
- COMFORTLESS, *a.* بی تسلیت *bī tasliyat,* نا مراد *nā murād,* بیخواره *bīchāra,* دلشکسته *dil shikusta.*
- COMICAL, *a.* (exciting mirth) شادی *shādī angez,* انبساط ساز *imbisāt sāz,* مضحک *muzhik,* مسخره *mas-khara,* ظریف *zarīf.*
- COMICALLY, *ad.* مضحکانه *muzhikāna,* با سرور و نشاط *bā sarūr u nishāt.*
- COMING, *n.* آمدنی *āmadan,* آمد و شد *āmdanī.* Coming and going, آمد و شد *āmad u shud.*
- COMMAND, *n.* فرمان *farmān,* حکم *hukm* (احکام) *amr* (اوامر *pl.*). By the command of God, بامر الله تعالی *bā amr allah tadlā.* The royal command, پادشاه فرمان *farmānī pādshāh.* A command under the king's sign manual, خط شریف *khatī sharīf,* خط همايون *khatī humāyūn.* To obey commands, فرمان امتثال کردن *farmān imtisāl-k.* To execute commands, فرمان بردن *farmān-b.* Who issues commands, فرمان دهنده *farmān dih.* According to the king's commands, بموجب فرمان پادشاه *ba mūjabī farmānī pādshāh,* حسب فرمان سلطان *hasbī farmānī sultān.* Absolute commands, (تعارفات *pl.*) تصارف *tasārif* (supreme authority) فرمانی فرمانی *farmānī farmānī,* فرمان گذاری *farmān guzārī,* سلطنت *hakūmat,* داورى *dāwarī.*—(government, regulation) تدبیر *tadbīr,* ضابطه *zābitat.*
- COMMAND, *vt.* فرمودن *farmūdan,*

حکم نمودن *farmān-d.*, فرمان دادن
 ارشاد کردن *amr-k.*, امر کردن *hukm-n*
 ارشاد *irshād-k.*

COMMANDED, *a.* فرموده *farmūda*,
 مامور *māmūr*, محکوم *mahkūm*.

COMMANDER, *n.* فرمان فرمای *farmān*
farmāi, گذار *farmān guzār*,
 حاکم *hakūmat rān*, حاکم *hākīm*.
 The commander of an army, سردار
sardār, سالار *sālār*, سپهسالار *sepaḥ*
sālār, پيشاهنگ *peshāhang*. The
 commander of a garrison, قلعه دار
kild dār, محافظ *muhāfiz*. The com-
 mander of the faithful, اميرالمومنين
amir ul momanin.

COMMANDMENT, *n.* vide COM-
 MAND; PRECEPT. The ten com-
 mandments, الوصايا *wasāyāi u'llāh*,
 عشر کلمات *dshara kalimāt*.

COMMEMORABLE, *a.* قابل یاد *kābīli*
yād, تذکیر ممکن *mumkinī tazkīr*.

COMMEMORATE, *vt.* یاد گرفتن *yād-g.*,
 تذکره داشتن *tazakkur-d.*, ذکر کردن
zīkr-k., یاد داشت کردن
takrīr-k., یاد داشت کردن
yād dāsh-t-k.

COMMEMORATION, *n.* یادداشت *yād-*
dāsh-t, ذکر *zīkr*, تذکیر *tazkīr*, حکایت
hikāyat.

COMMEMORATIVE, *a.* ذکری *zīkrī*,
 یاد نما *yād numā*.

COMMENCE, *vt.* آغاز کردن *āghāz-k.*,
 مباشرت ساختن *shurūd-k.*, شروع کردن
mubāsharat-k.

COMMENCEMENT, *n.* آغاز *āghāz*, شروع
shurūd, اوایل *ibtidā*, ابتدا *awāil*.

COMMEND, *vt.* ستودن *satūdan*,
 آفرین دادن *sitāyash-k.*, ستایش کردن
āfrīn-d., توصیف *tadrīf-k.*, تعریف کردن
tawṣīf-k., تحسین کردن *tahsīn-k.*,

وصف کردن *wasf-k.*—(commit to)
 حواله کردن *huwāla-k.*, سپردن
sīpurdan, تسلیم کردن *taslīm-k.*—(recommend)
 سفارش کردن *sīfārīsh-k.*

COMMENDABLE, *a.* مدوح *mamdūh*,
 حمید *hamīd*, لایق ستایش *lāyaki*
sitāyish, قابل تحسین *kābili tahsīn*,
 موصوف *mosūf*.

COMMENDABLY, *ad.* مدوحانه *mamdū*
hāna, موصوفه *ba wajāi mosūf*,
 بطور حمید *ba tauri hamīd*.

COMMENDATION, *n.* مدح *mādh*, حمد
hamd, ستایش *sitāyash*, آفرین *āfrīn*,
 توصیف *tawṣīf*, وصف *wasf*, تحسین
tahsīn, تعریف *tadrīf*.

COMMENDATORY, *a.* ستایش دار *sitā-*
yish dār, حمد نما *hamd numā*.

COMMENSURATION, *n.* vide PRO-
 PORTION.

COMMENT, *vi.* تفسیر نمودن *tafsīr-n.*,
 تاویل کردن *sharḥ-s.*, شرح ساختن
tāwīl-k.

COMMENTARY, *n.* تفسیر *tafsīr* (*pl.*
 تعذیر, (شرح *sharḥ* (*pl.* تفسیرات
tadrīr, تاویل *tāwīl*, حاشیه *hāshiyā*,
 بیان *bayān*).

COMMENTATOR, *n.* اهل تفسیر *ahli*
tafsīr, شارح *sharrāḥ*, شارح *shārīḥ*,
 مفسر *mufasssīr*, بیان نویس *bayān nawīs*.

COMMERCE, *n.* سوداگری *sodā-*
gārī, داد و ستد *dād u sitad*, تجارت
tijārat, معاملات *muāmalat*.—(inter-
 course) عاقلیت *āmad u ruft*, آمد و رفت
ilākat, اختلاط *ikhtilāt*, صحبت *sukhat*.

COMMERCIAL, *a.* تجارت منسوب *tijā-*
rat mansūb, بازاری *bāzārī*, داد و ستد
dād u sitad paywand.

COMMISERATE, *vt.* رحم کردن *rahm-k.*,
 مرحمت *shafakat-n.*, شفقت نمودن
marhamat-k.

COMMISERATION, n. رحم *rihm*, شفقت *shafakat*, ترحم *tarahhum*, تعطف *tattuf*, مرحمت *marhamat*.

COMMISSARIAT, n. مبادره *mubāshara*.

COMMISSARY, n. داروغه *dārogha*.—(delegate) وکیل *wakil*.—گماشته *gumāshā*, مباشر *mubāshir*. To appoint a commissary, داروغه کردن *dārogha-k.*, مباشر کردن *mubāshar-k.*

COMMISSION, n. (warrant, patent) سند *sanad*, فرمان *farmān*.—(delegation, full power) وکالت نام *wakālat nāma*, مباشرت *mubāsharat*.—(perpetration) ارتکاب *irtikāb*. The commission of a crime, ارتکاب گناه *irtikābi gunāh*, ارتکابی معاصی *irtikābi ma'āsī*. The commission of adultery, ارتکابی زنا *irtikābi zanā*.—(office) منصب *mansab*, خدمت *khidmat*, مرتبه *martaba*. Commission on goods, &c. رسوم *rusūm*, دستور *dastūr*.

COMMISSION, vt. سند دادن *sanad-d.*, نامزد کردن *nām-zad-k.*, منصب دادن *mansab-d.*

COMMISSIONER, n. داروغه *dārogha*, موکل *muwakkal*.

COMMIT, vt. (intrust) سپردن *sipurān*, حواله کردن *hawalā-k.*, سفارش کردن *sfārash-k.*, ودع ساختن *hawāla-k.*—(deposit) واذع کردن *wāz-d-k.*—(do, perpetrate) ارتکاب کردن *kardān*, ارتکاب گناه کردن *irtikāb-k.* To commit a crime, ارتکابی گناه نمودن *irtikābi gunāh-k.*, ارتکابی معاصی نمودن *irtikābi ma'āsī-n.* To commit to prison, در زندان حبس کردن *habs-k.*, در زندان نهادن *dar zindān-n.*, قید کردن *kayd-k.* To commit or intrust one's self, خود را اعتماد کردن *khudrā tīmād-k.*

COMMITMENT, n. (to prison) حبس

habs, در زندان نهادن *nihādan dar zindān*, تحبس *tahabbus*.

COMMITTED, a. (to prison) محبوس *mahbūs*, مسجون *masjūn*. To be committed to prison, محبوس شدن *mahbūs-sh.*

COMMITTEE, n. مجلس *majlis*. H. پنچایت *punchāyat*

COMMODIOUS, a. (convenient) مناسب *munāsib*, سزاوار *suzāwār*, لایق *lāyiq*, فایده مند *madkūl*.—(useful) مفید *fāyada mand*, سودمند *sūdmand*, موفد *muḥfid*.

COMMODIOUSLY, ad. با موافقت *bā muwāfiqat*, لایقانه *lāyikāna*.

COMMODIOUSNESS, n. مناسبت *munāsibat*, موافقت *muwāfiqat*, فایده *fāyada*.

COMMODITY, n. (convenience) شایستگی *shāyistagi*, سزاواری *sazāwārī*.—(goods, wares) جنس *jins*, مال *māl*, چیز *chiz*, مناع *matād*.

COMMODORE, n. سردار جهازها *sardār jehāzhā*.

COMMON, n. عام *ām*, عموم *dmūm*, معروف *madrūf*.—(plenty) وافر *wāfir*, بسیار *bisṣār*.—(mean) فرومایه *farū-māya*, ناکس *nākas*, حقیر *hakir*. Common property, جدولی *jadwa*. Common law, مالکیت عامی *mālīkiyati āmiy*. Common sense, حاسه عامه *hāssa āmma*, حس مشترک *hissi mushtarik*. A common or vulgar idiom, زتاقی زبان *zūkākīy zabān*. Common people, عام *dm* (pl. عوام *dmāmī-nās*).

COMMON, n. میدان *maydān*.

COMMONLY, ad. (universally) عموماً *dmūman*, علی وجه العموم *ala' wajhi'l dmūm*.—(frequently) اکثر

اکسار *aksar aukāt.* بسیار *bisayār*
بار *bār.* کدیرا *kasīran.*

COMMONS, *n. pl.* عوام *duwām.* خلق
khalk.—(provisions) خراک *khoraḳ.*
طعام *taām.* House of commons, دیوان
عام *duwāni ām.*

COMMONWEALTH, *n.* جمهور *jamhūr.*
(*pl.* جماهیر)

COMMOTION, *n.* حرکت *harakat.*
جنبش *jumbish.*—(tumult) فتنه *fitna.*
اضطراب *shūr.*—(perturbation) شور
iztirāb.—(disturbance) فساد *fisād.*

COMMUNE, *vi.* vide CONVERSE;
CONFER.

COMMUNICABLE, *a.* ممکن حصہ دار
mumkīni hissa dār. آشکار *āshkārah*
آشکار *āshkārah.*

COMMUNICATE, *vt.* (impart, reveal)
بیان کردن *bayān-k.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*,
افشا کردن *āshkārah-k.*, آشکاره کردن
ifshā-k.—*vi.* (share or participate)
حصہ بخش نمودن *hissa-d.*, حصہ دادن
hissa bakhsh-n.—(consort with) علاقه
داشتن *tlāka-d.*, مصاحبت داشتن
musāhibat-d. To communicate (as
the pestilence, &c.) سرایت کردن
sarāyat-k. To communicate a secret,
پیوستن اسرار نمودن *isrār-n.*—(join)
paywastan.

COMMUNICATION, *n.* (revealing)
اظہار *izhār.* افشا *ifshā.* اسرار *isrār.*—
(participation) مشارکت *tlākat.* علاقت
mashārikat.—(conversation) محاورت
muhāwarat. اختلاط *ikhtilāt.* جواب
سوال *jawāb sawāl.*

COMMUNICATIVE, *a.* فیاغی *fayyāz.*
اسرار نما *isrār numā.*

COMMUNION, *n.* (intercourse) صحبت
shuhbat. مصاحبت *musāhibat.* صاحب
القدر *sāhibul qudr.*

COMMUNITY, *n.* جمهور *jamhūr.* رعایا
raāyā. خلق *khalk.* جماعت *jamādt.*

COMMUTATION, *n.* بدل *badl.* تبدیل
tabdīl. مبادلت *mubādalat.*

COMMUTE, *vt.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*

COMPACT, *a.* (solid) مجتمع *munja-*
mid. سنگین *sangīn.*—(firm) برقرار
barkarār.—(brief) مختصر *mukhtasar.*
سختی *sakhuni kutāh.*

COMPACT, *n.* اتفاق *ittifāk.* عقد *‘aḳd.*
شرط *shart.*

COMPACT, *vt.* vide CONSOLIDATE;
JOIN.

COMPACTNESS, *n.* انجماد *injimād.*
سنگینی *sangīnī.* بستگی *bastagī.*

COMPANION, *n.* همدم *hamdam.* رفیق
دوست *dost.* یار *yār.* همکار
ghamgusār.

COMPANIONABLE, *a.* یاران *yārān.*
همزانو *hamzānū.*

COMPANIONSHIP, *n.* همدمی *ham-*
damī. رفیقی *rafikī.* همسری *hamsarī.*

COMPANY, *n.* (society) مصاحبت
musāhibat. همکاری *ghamgusārī.*
رفاقت *rafākat.*—(a party for social
entertainment) مجلس *majlis.* محفل
mahfil.—(partners in the firm)
اشتراک *sharākat.* شراکت
فرقه سپاهیان *firkai sipāhiyān.* To keep company,
رفیق و همراه *suhbat-k.* صحبت کردن
rafik u hamrah-sh.

COMPARABLE, *a.* معادل *maādīl.*
ممکن تمثیل *mumkīni tamṣīl.*

COMPARABLY, *ad.* در وجه تمثیل *bar*
wajai tamṣīl. معادلان *maādālān.*

COMPARATIVE, *a.* قابل مقابله *kābilī.*
تمثیل نما *tamṣīl numā.*

A comparative degree, اسم
تفضیل *ismi tafzīl.*

COMPARATIVELY, *ad.* با نسبت *bā nisbat*,
رو با رو *tamtilāna*,
rū bā rū, مقابل *bā mukābala*.

COMPARE, *vt.* mukābala-k.,
مقابل کردن *tamtil-k.*,
مقابل نمودن *mūāal-n.*,
مناظره کردن *mundāra-k.*

COMPARISON, *n.* تشبیه *tashbih*,
مشابهت *mushābihat*,
مقابل *mukābala*,
مشتاب *muttashāba*,
اشتباه *ishtibāh*.
Beyond comparison, *bīdā tash-*
bih, بی قیاس *bī biyās*.

COMPART, *vt.* جدا کردن *judā-k.*

COMPARTITION, *n.* هجران *hijrān*,
جدا *juddā*.

COMPARTMENT, *n.* قسم *hiem*.

COMPASS, *n.* (circle) دایره *dāira*, دور *daur*,
گردش *gardish*.—(space) مقدار *mikdār*.
—(extent) انزای *afṣā*,
امتداد *imṭidād*. A pair of compas-
ses, پرگار *pardār*. The mariner's
compass, قطب نما *kutb numā*,
قبله نما *kibla numā*, The compass
of the voice, قوت آواز *kuwāt awās*.
Within compass, (mod-
erately) اعتدال *bā inṣāf*,
اعتدال *attidālāna*.

COMPASS, *vt.* (encircle) احاطه کردن *ahāta-k.*,
گردا گرد *daur-k.*, دور کردن *girdā gird-k.*—
(to go about or round) دور رفتن *daur-r.*,
دور رفتن *payrāman rawān-k.*—(besiege)
مهاضه کردن *muhāsara-k.*—(embrace)
در آغوش گرفتن *dar āghūsh-g.*—(attain)
حاصل کردن *hāṣil-k.*

COMPASSION, *n.* شفقت *shafakat*,
مهربانی *mehrbāni*, نرم دلی *narūn dīl*,
رحمت *rahmat*,
مهرکامی *marhamat*.
Without compassion, بی شفقت *bī shafakat*,
بی مهرکامی *bī marhamat*.

Worthy of compassion, لایق رحمت *lāyiqi rahm*.

COMPASSIONATE, *a.* مهربان *mehrbān*,
رحیم *rahīm*, مشفق *muṣṭafiq*,
غفور *ghafūr*. The most compassionate of
the merciful, ارحم الراحمین *arḥamur-rahīmīn*.

COMPASSIONATE, *vt.* رحم کردن *rahm-k.*,
ترحم ساختن *tarahhum-k.*,
آمرزیدن *amur-zidan*,
شفقتی شدن *shafiq-sh.*

COMPASSIONATELY, *ad.* با رحمت *bā rahmat*,
شفقت *shafiqāna*,
با لطافت *bā laṭaf*.

COMPATIBLE, *a.* مناسب *munāsib*,
شایسته *shāyista*,
لایق *lāyiq*.

COMPATIBLY, *ad.* لایقانه *lāyiqāna*,
با شایستگی *bā shāyistagi*.

COMPATRIOT, *n.* هموطن *ham watan*,
همشهری *ham shahrī*,
همجای *hamjāi*.

COMPEER, *n.* همدم *hamdam*,
همپهلو *ham pahlū*,
همسار *hamsar*.

COMPEL, *vt.* زور نمودن *zor-n.*,
زور *sor-n.*,
کنانیدن *bā sor-k.*,
الجا کردن *iljā-k.*,
لزوم کردن *iktisā-k.*,
اقتضا ساختن *lustām-k.*

COMPELLABLE, *a.* ممکن انطرار *mun-*
hini iztirār.

COMPELLATION, *n.* تسمیت *tasmi-*
yat, لقب *laqab*.

COMPELLED, *a.* زورور کنانیده *bā sor ku-*
nāntida, ملزم *mulzim*,
جبری *jabrī*.

COMPEND, *n.* مختصر *mukhtasar*.

COMPENDIUM, *n.* مجمل *iktisār*,
اجمال *ijmal*,
اجمال کلام *ijmal-i-kalām*. To make a compendium,
اجمال کردن *iktisār-k.*,
اجمال *ijmal-k.*

COMPENDIOUS, *a.* مختصر *mukhtasar*,
مجموعه *mujmal*. A compendious dis-
course, کلام موجز *kalām-i-mujās*.

COMPENDIOUSLY, *ad.* بر وجه اجمال *bar wajai ijmāl*, القصص *alkissa*.

COMPENSATE, *vt.* عوض دادن *twaz-d.*, مکافات کردن *talāfi-k.*, تلافي کردن *mukāfāt-k.*, جزا دادن *juzā-d.*

COMPENSATION, *n.* جزا *twaz*, مکافات *mukāfāt*, تلافي *talāfi*, جزا *jazā*, پاداش *pādāsh*.—(fine, damage) جریمه *jarimāna*, گناهکاری *gunāhgārī*.

COMPETE, *vi.* مسابقت کردن *musābakat-k.*

COMPETENCE, *n.* فراغت *farāghat*, رماق *ramāk*.—(power, capacity) قابلیت *kudrat*, قابلیت *kābiliyat*.

COMPETENT, *a.* قابل *kābil*, لایق *lāyuk*, کافی *wājib*, واجب *munāsib*, مناسب *kāfi*, سزاوار *sazāwār*. To be competent, قابل بودن *kābil-b.* To render competent, کردن *munāsib-k.*

COMPETENTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, بمناسبت *ba munāsibat*.

COMPETITION, *n.* مقابله *(rivalry)* مبارزه *mukābulat*.—(contest) نزاع *nizād*, نزار *nāzāt*.

COMPETITOR, *n.* مقابل *harif*, حریف *mukābil*, رقیب *rakīb*.

COMPILATION, *n.* تالیف *tālif*, جمع *jamā*, مجمود *majmūd*, فراهم *farāham*.

COMPILE, *vt.* جمع کردن *jamā-k.*, مجموعه کردن *majmūd-k.* To compile a book, کتاب تصنیف کردن *kitāb tusnif-k.*, تالیف ساختن *tālif-s.*

COMPILER, *n.* جمع کننده *jamā kunanda*, تالیف کننده *tālif kunanda*.

COMPLACENCY, *n.* خاطر جمعی *khātir-jama'i*, دلجویی *dil-juyi*, دلآسای *dilāsāy*, رضامندی *rozāmandī*. Self-complacency, خود بخود *khud pasandī*.

COMPLACENT, *a.* ملایم *mulāyam*, لطیف *latif*, متواضع *muttawāzī*, اهل *ahli* مروت *murū'at*.

COMPLAIN, *vi.* نالش کردن *nālīsh-k.*, نالیدن *nālīdan*, فریاد کردن *faryād-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*, گریه کردن *gilla-k.*, زاری کردن *zārī-k.* To complain or demand justice, داد و فریاد کردن *dād u faryād-k.* To complain of an injury, اظهار تظلم کردن *izhārī tazallum-k.* To weep and complain, گریان *giryān u nālān-b.*

COMPLAINANT, *n.* فریادی *faryādī*, دادخواه *dād khāh*.

COMPLAINT, *n.* شکایت *faryād*, فریاد و فغان *nālīsh*, نالش *shikāyat*, بیماری *faryād u fighān*.—(malady) رنج *ranj*, رنج درد *dard*, آزار *āzār*, بيماری *bīmārī*.

COMPLAISANCE, *n.* اهلیت *ahliyat*, صاحب ادب *sāhibi adab*, ملائمت *mulāyamāt*.

COMPLAISANT, *a.* صاحب مروت *sāhibi murū'at*, خلیق *khaliq*, ملایم *mulāyam*, نرم *narm*.

COMPLAISANTLY, *ad.* ادبانه *adalāna*, با لطف *ba lutf*.

COMPLEMENT, *n.* تمام *ta-mām*, تمام *tatama*.—(number) تعداد *tādād*, شمار *shumār*. The complement of a circle, متمم *mutammim*.—(appendage) ضمیمه *zamtmat*, ملحق *mulhak*.

COMPLETE, *a.* تمام (without defect) *tamām*, کامل *kāmil*, درست *durust*, صحیح *sahih*, بی عیب *bi dīb*.—(finished) سرآمد *sar āmad*, پرداخت *pardākht*, منقضی *munkazī*, منتها *muntahā*.

COMPLETE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, پرداخت کردن *pardākhtan*, رسیدن *basar-ā*.

COMPLETED, *a.* کامل *kāmil*, تمام *tamām*.

To be completed, بسر آمدن *basar-ā*,
پرداختن شدن *pardākhta-sh*.

COMPLETELY, *ad.* کاملاً *kāmilāna*,
تماماً *tamāman*.

COMPLETENESS, } *n.* انجام *anjām*,
COMPLETION, } آخرت *ākhirat*,
تمامی *tamāmī*, منتها *muntahā*,
کمال *hamāl*.

COMPLEX, *a.* پیچ در پیچ *pech dar
pech*, لا بر لا *lā bar lā*. Complexing
affairs, درج *durraj*.

COMPLEXION *n.* (of the face) رنگ
rang, سیما *simā*, چهره *chakra*.—
(constitution) مزاج *mizāj*, جبلت
jibillat, طبیعت *tabiyat*.

COMPLIANCE, *n.* رضامندی *razāmandī*,
اتفاق *kabūl*, قبول *marzīy*, مرضی
ittifāk, موافقت *muwāfakat*.

COMPLIANT, *a.* ملایم *mulāyam*, مطیع
mutīa, حلیم *halīm*.

COMPLICATE, *vt.* درج کردن *darj-k*,
پیچ در پیچ کردن *pechidan*,
pech dar pech-k.

COMPLICATED, *a.* پیچ در پیچ *pech
dar pech*, پیچیده *pechīda*, مطوی
matwī. To be complicated, پیچیده
کشدن *pechīda-g*.

COMPLICATION, *n.* پیچش *pechish*,
خلط *khalt*, زفر *zafr*.

COMPLIMENT, *n.* تکلف *takalluf*, سارا
mudārā, خوش آمدی *bandagī*, بندگی
khush āmadī, سلام *salām*, تعظیم *tadzīm*.

COMPLIMENT, *vt.* سلام دادن *salām-d*,
تواضع *rishkhand-s*, ریشخند ساختن
نوازش نمودن *tawāzū-n*, نوازش نمودن
zish-n.

COMPLY, *vi.* راضی شدن *rāzī-sh*,
قبول *muwāfakat-n*, موافقت نمودن

کردن *kabūl-k*, قول دادن *qaul-d*,
اتفاق کردن *ittifāk-k*.

COMPONENT, *a.* ترتیب ساز *tartīb-sāz*,
مؤلف *mualif*, انتظام *intizām
numā*.

COMPOSE, *vt.* (arrange) ترتیب کردن
tarkīb-k, انتظام نمودن *intizām-n*,
ترتیب نمودن *nazm-k*, نظم کردن
tartīb-n. To compose a difference,
مصالحت نمودن *salāh-k*, مصالحت
musālihat-n. To compose musical
airs, نغمه ساز کردن *naghma sāz-k*. To
compose a book تصنیف کردن *tasnīf-k*,
کتاب نوشتن *kītab-n*. To compose
verses, نظم ساختن *nazm-s*, نظام
آسودن *nizām-n*.—(set at rest) نمودن
āsūdan, خاطر جمع کردن *khātir
jamā-k*.

COMPOSED, *a.* (arranged) ترتیب کرده
tartīb karda shuda.—(formed)
ساخته *murakkab sākhta*.—
(calm) ساکن *sākin*. ملایم *mulāyam*.

COMPOSEDLY, *ad.* از استیقلال *az istik-
lāl*, با ملایمت *bā mulāyamat*.

COMPOSER, *n.* مصنف *musannif*, نفل
nakl band.

COMPOSITION, *n.* (formation) جبل
jabl, خلق *khalk*.—(compounding,
mixing) تربیت *tarbiyat*, ترکیب
tarkīb, آمیزش *āmtzash*.—(union)
یگانگی *yugānagī*.—(arrangement)
ترتیب *tartīb*, انتظام *intizām*. Literary
composition, انشا *inshā*, منشا *mansha*,
شایستگی (consistency)—تصنیف
shāyistagī, مطابقت *mutābakat*.

COMPOSURE, *n.* ملایمت *arām*, آرام
mulāyamat, اطمینان *itmināni*,
خاطر *khātir*, آسوده حال *āsūda hāl*.

COMPOUND, *vt.* آمیختن *amīkhtan*,

سیریشان *sirishān*, ترکب کردن *tarkīb-k.*, خلط کردن *khalt-k.*

COMPOUND, *a.* آمیخته *āmikhta*, مرکب *murakkab*, مخلوط *makhlūt*. A compound word, لفظ مرکب *lafzi murakkab*. A compound participle, وصف ترکیب *wasfi tarkīb*.

COMPOUNDABLE, *a.* ممکن آمیزش *mumkini āmizish*.

COMPOUNDER, *n.* آمیزش کننده *āmizish kunanda*, دوا ساز *dawā sāz*.

COMPREHEND, *vt.* (conceive) دریانت *daryāft-k.*, معلوم کردن *mdlūm-k.*, پنداشتن *pindāsh-tan*, دریافتن *daryāftan*, شامل کردن (comprise) *shāmīl-k.*, اشتغال کردن *ishtimāl-k.*

COMPREHENDED, *a.* مدرک *mudrak*, مرکوز *markūz*.

COMPREHENSIBLE, *a.* قابل دریانت *kābili daryāft*, ممکن فهم *mumkini fahm*, معقول *makūl*, هوبداسخن *hawidā sakhn*.

COMPREHENSIBLY, *ad.* معقولانه *madkulāna*.

COMPREHENSION, *n.* (intellect) دریافت *daryāft*, فهم *fuhm* (pl. انهام), ادراک *idrāk* (pl. عقول), شامل (containing) *shumūl*, احاطه *ihātut*, ملضمین *mutazammīn*.

COMPREHENSIVE, *a.* (conceiving) طبع صاحب *sāhibi tabt*, ذهن *sahīn*, مشتمل (containing) *mushhtamīl*, شامل *shāmīl*. The comprehensive or intellectual power, مدرک قوت *kuwati mudrika*.

COMPREHENSIVELY, *ad.* با شمل *bā shaml*.

COMPREHENSIVENESS, *n.* جوانی *jawlāni*.

COMPRESS, *vt.* انشردن *afshurdan*, شکنجه کردن *shikanja-k.*, سفیدن *siflīdan*, تنگ ساختن *tang-s.*

COMPRESS, *n.* vide BANDAGE.

COMPRESSED, *a.* انشوده *afshurda*, کشیده *dar shikanja kashda*, محصور *mahsūr*.

COMPRESSIBLE, *a.* ممکن همس *mumkini hams*.

COMPRESSIBILITY, *n.* قوت تضیق داری *kuwati tazik dāri*.

COMPRESSION, } فشردگی *fashurda*,
COMPRESSION, } انشردگی *afshur-*
dagī, همس *hams*.

COMPRISE, *vt.* اشتغال کردن *ishtimāl-k.*

COMPROMISE, *n.* مصالحه *musālahat*, شرط *shart*, عهد *ahd*.

COMPROMISE, *vt.* مصالحه کردن *musālahat-k.*, شرط کردن *shart-k.*, نظم ساختن *nazm-s.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*

COMPTROL, *vt.* vide CONTROL.

COMPULSION, } ظلم *zor*,
COMPULSIVENESS, } جور *jabr*,
زور آوردن *zorāwardī*,
تادی *taddī*.

COMPULSIVE, *a.* زبردست *zabardast*, ظالم *sālim*.

COMPULSIVELY, *ad.* زور *ba zōr*, زبردستی *az zabardasti*, جورا *jabran*, ضرورتا *zarūratā*.

COMPUNCTION, *n.* تأسف *afso*, اندوه *andāza*, شیمانی *shīmāni*, ندامت *nadāmat*, پشیمانی *pashīmāni*, توبه *toba*.

COMPUTATION, *n.* اندازه *andāza*, حساب *hisāb*, شمار *shumār*, عدد *add*, محاسبه *muhāsabat*.

COMPUTE, *vt.* حساب کردن *hisāb-k.*, شمردن *shimurdan*.

COMRADE, *n.* vide COMPANION.

CON, *vt.* اهتمام کردن *ihitimām-k.*, شغل دادن *shughl-d.*

CONCATENATE, *vt.* سلسله کردن *silsila-k.*, زنجیر بندی کردن *zanjirbandi-k.*

CONCATENATION, *n.* سلسله *silsila*, (پل. سلسل) *zanjirbandi*.

CONCAVE, *n.* اجوف *mujawwaf*, مجوف *ajwaf*, منجم *munhasim*. To make concave, تجويف کردن *tajwif-k.*

CONCAVITY, *n.* قعر *qur*, جوف *juwuf*, غار *ghār*. The concavity of the breast, *bahw*. The concavity of the eye, چشم خا *chashm khāna*. The concavity or hollow of the hand, روي دست *rui dast*.

CONCEAL, *vt.* نهفتن *nihuftan*, پنهان کردن *pinhān-k.*, پوشیدن *poshidan*, رو پوش کردن *makhfiy-k.*, *rū posh-k.*

CONCEALABLE, *a.* ممکن پوشش *mumkini poshish*.

CONCEALED, *a.* نهفته *poshida*, پوشیده *nihufta*, مخفی *makhfiy*.

CONCEALMENT, *n.* روپوشی *ru poshi*, پوشیدگی *poshidagi*, پنهانی *pinhāni*, نهفتگی *nihuftagi*.

CONCEDE, *vt.* قبول کردن *kabul-k.*, اجازت کردن *ijāzat-k.*

CONCEIT, *n.* ادراک *idrāk* (conception), فکر *fikr*, رای *rāi*, اندیشه *andisha*, (fancy) خیال *khayāl*, وهم *wahm*, (favourable opinion) تصور *tasawwar*, مزنات مسعود *mazinnati masūd*, (vanity) غراف *gizāf*.

CONCEIT, *vt.* خیال کردن *khayāl-k.*, وهم نمودن *wahm-n.*, فکر کردن *fikr-k.*

CONCEITED, *a.* متکبر *khudbin*, خود بینی *mutakabbir*, خود پسند *khud pasand*.

CONCEITEDLY, *ad.* با خود بینی *bā khud binī*.

CONCEITEDNESS, *n.* خود بینی *khud binī*, خود پسندی *khud pasandi*.

CONCEIVABLE, *a.* متصور *mutasawwar*, ممکن فهم *mumkini fahm*.

CONCEIVE, *vt.* دريافت *(comprehend)*, فهمیدن *daryōft-k.*, معلوم شدن *madlūm-sh.* To conceive in the womb, حمل گرفتن *kaml-g.*, حامله شدن *hāmala-sh.* To conceive resentment, غضب شدن *ghasaba-sh.*

CONCENTRATE, *vt.* جمع کردن *jamt-k.*

CONCENTRIC, *a.* هم مرکز *ham markiz*.

CONCEPTION, *n.* حمل *(pregnancy)*, حبل *haml*, حبال *habal*, (apprehension, idea) فهم *fahm*, دریافت *daryōft*, خیال *khayāl*.

CONCERN, *vt.* (belong to) متعلق شدن *mutatlilik-sh.*, منسوب بودن *manrūb-b.*, معامله *ā'id-b.* (interest) عاید بودن *muāmala-k.* عناية کردن *ināyat-k.* علاقه داشتن *tlāka-d.* (make uneasy) دلپسته *muztarib-k.* مضطرب کردن *dilbasta-s.* It concerns me, علاقه من است *tlākai man ast*.

CONCERN, *n.* کار *kār*, عمل *amal*, علاقه *tlāka*, معامله *muāmala*, شغل *shughl*, اندیشه *andisha* (care) فکر *fikr*, دلگیری *tlmār* (affliction) محنت *mahnat* (affection) محبت *mohbat*, مهم *mahr* (importance) دشواری *girāni*, دشواری *dushwārī*. Of great concern, مهم *muhimm*.

CONCERNING, *pr.* منسوب *mansūb*, فی *fi*, من *min*, درای *bārāy*, از *az*, ز *ze*.

CONCERT, *vt.* (adjust) نظم کردن *nazm-k.*, بندوبست ساختن *bandubast-s.*, ترتیب نمودن *tartīb-n.*

CONCERT, *n.* عقد *akd*, عهد *ahd*, شرط *shart*, (harmony)

آهنگ *āhang*, ساز *sāz*. A concert of vocal and instrumental music, آهنگ سازنده و خواننده *āhangī sāzan-da wa khānanda*.

CONCESSION, *n.* اجازت *kabūl*, قبول *ijāzat*, مرضی *murzi*, احسان *ihsān*.

CONCESSIVE, } *a.* در وجه اجازت *dar*
CONCESSORY, } *wajai ijāzut*.

CONCILIATE, *vt.* (gain) حاصل کردن *hāsil-k.*, اندوختن *andokhtan*,—(reconcile) تصلیح کردن *taslih-k.*

To conciliate affection, دلخواختن *mohbat-a.*, دلخواختن *dil nawākhtan*, دل گرفتن *dil giriftan*.

CONCILIATION, *n.* مصالحت *sulh*, دلکشی *musālahat*, دلخوازی *dil nawāzi*, دلکشی *dil kashī*.

CONCILIATORY, *n.* صلح منسوب *sulh mansūb*.

CONCISE, *a.* کوتاه *kūtāh*, مختصر *mukhtasar*, مجمل *mujmil*.

CONCISELY, *ad.* القصر *alkissa*, از اختصار *az ikhtisār*.

CONCISENESS, *n.* کوتاهی *kūtāhi*, اجمال *ijmāl*, اختصار *ikhtisār*.

CONCLAVE, *n.* (private apartment) نهانخانه *nihān khāna*,—(a cabinet council) دیوان خاص *diwāni khās*.

CONCLUDE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, ختم نمودن *akhīr-k.*, ختم نمودن *khatam-n.*,—(to conclude an alliance) عقد کردن *ahd-k.*,—(to reason for an opinion) قیاس کردن *kīyās-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*

CONCLUSION, *n.* آخرت *ākhirat*, عاقبت *ākibat*, انتها *intihā*, انجام *anjām*, سرانجام *saranjām*,—(result) نتیجه *nattija*. Drawn undeniable premises, لازم الاحتیاج *lazim al-ḥtiyāj*

nattija i lazimu'l ihtiyāj. An evident conclusion, نتیجه صریح *nattija-i surih*. True conclusions, نتایج تحقیق *nattāij-i tūhktik*.—(decision) فیصل *faisul*.

CONCLUSIVE, *a.* قاطع *kāṭṭ*, شافی *shāfiy*. CONCLUSIVELY, *ad.* قاطعاً *kāṭṭan*.

CONCOCTION, *n.* هضم *hasm*, تحلیل *tahlil*. The first concoction, هضم اول *huzmi awwal*.

CONCOMITANCY, *n.* پیوستگی *paywastagi*, اضافت *izāfat*.

CONCOMITANT, *a.* لازم *lāzim*, لایق *lāyak*, پیوسته *paywasta*.

CONCOMITANT, *n.* پیوند *izāfiy*, اضافی *paywan-i*.

CONCOMITANTLY, *ad.* با اضافت *bā izāfat*, معاً *mdun*.

CONCORD, *n.* موافقت *muwāfiqat*, اتفاق *ittifāk*, یگانگی *yagānagi*, معاهدت *muāhadat*.—(harmony of sounds) نغمه دمساز *āhang*, نغمه *naghma-i damsāz*. Concord in Grammar, ربط *rabi*.

CONCORDANT, *a.* ملایم *mulāyam*, هم آواز *muwāfik*, مطابق *mutābik*, هم آواز *ham āwāz*, کار ساز *kār sāz*.

CONCOURSE, *n.* مجمع *majmd*, جمع *jamd*, اندوه *ambūh*, جمعیت *jamttd*, مجلس *majlis*.

CONCRETE, *vi.* جمود کردن *jumūd-k.*, بسته شدن *munjamid-sh*,—(to become concrete) فشردن *fishurdan*.

CONCRETE, *a.* (noun) جامد *jāmid*, فشرد *munjamid*, بسته *busta*, فشرد *fishurda*.

CONCRETION, *n.* انجماد *injimād*, جمود *jumūd*, بستگی *bastagi*.

CONCUBINAGE, *n.* زنشویی *san-shūyi*.

CONCUBINE, *n.* مدخوله *madkhula*, سریت *wasni*, زنشویی *san-shūyi*, ساریت *sariyat*.

CONCUPISCENCE, *n.* مستی *masti*,
هوای نفس *shahwat*, طمع *tamē*,
huwāi nafs, اماره نفس *nafsi ammāra*.

CONCUPISCENT, *a.* شهوتی *shahwatt*,
شهوت پرست *mast*, مست
parast, آرزومند *ārsūmand*.

CONCUR, *vi.* یکدل و یکت جهت شدن
اتفاق کردن *yakdīl wa yak jahat-sh.*,
ittifāk-*k.*, موافق شدن *muwāfīk-sh.*

CONCURRENCE, *n.* یکدلی *yak dīl*,
یکجهتی *yak jehat*, موافقت *muwāfikat*,
مدد (help) *madad*, وحدت *wahdat*.—
yārt.—(consent) قبول *kabūl*,
رضی *marzī*.

CONCURRENT, *a.* موافق *muwāfīk*,
یکدل *yak dīl*, متفق *muttafak*,
پیوسته *paywasta*.

CONCUSSION *n.* حرکت *harakat*,
جذبش *jumbish*, مصادرت *masādarat*.

CONDEMN, *vt.* (sentence) فتوی دادن
فتوا *fatwa'-d.*, حکم کردن *hukm-k.*,
کذا *kazā-s.* To condemn to death,
حکم قتل فرمودن *hukmi katl-f.* To
condemn to an infamous punishment,
حکم سیاست *siyāsāt-k.*, سیاست کردن
hukmi siyāsāt-n.—(blame)
الزام کردن *ilsām-k.*, دم کردن *samm-k.*,
ملامت کردن *malāmat-k.*

CONDEMNATION, *n.* فتوی *fatwa*,
حکم *hukm*, قضا *kazā*, دم *zamm*,
لوم *lawm*, سیاست *siyāsāt*.

CONDENSABLE, *a.* ممکن تکذیف
mumhkini takṣif.

CONDENSATE, } *vt.* منجمد کردن *mun-*
CONDENSE, } *jamid-k.*, تکذیف
تکذیف کردن *takṣif-k.*, مختصر کردن *mukhtasar-k.*

CONDENSATION, *s.* تکذیف *takṣif*,
اختصار *ikhtisār*, هنگفتی *hangufti*.

CONDENSE, *a.* هنگفت *kasf*, هنگفت
hanguft.

CONDESCEND, *vi.* فروتنی کردن *furū-*
tant-k., قبول تواضع نمودن *tuwāṣṣum.*,
قبول کردن *kabūl-k.*

CONDESCENDINGLY, *ad.* در وجه تواضع
bar waja'i tuwāṣṣd.

CONDESCENDENCE, } *n.* تواضع *tuwā-*
CONDESCENSION, } *sū*, فروتنی
farūtant, قبول *kabūl*.

CONDIGN, *a.* لایق *lāyak*, لازم *lāsim*,
مناسب *munāsib*, واجب *wājib*,
سزاوار *sazāwār*, روا *rawā*. Condign
punishment, سزا *sazā*, عذاب *dzāb*,
مجازی *majāzī*.

CONDITION, *n.* (state) حالت *hālat*,
صور *ahwāl*, کیفیت *kaifiyat*,
منزلت (rank) *sūrat*, وضع *wazd*.—
درجه *daraja*, مرتبه *martaba*,
—(stipulation) شرط *shart*, عقد *dkd*,
عهد *ahd*.—(attribute) وصف *wasf*,
اعتدال (temperament) *sifat*.—
مزاج *mitidāl*, مزاج *mizāj*.

CONDITION, *vt.* (stipulate) شرط کردن
عهد ساختن *shart-k.*, عقد نمودن *dkd-n.*,
ahd-s.

CONDITIONAL, *a.* شرطی *shartīy*,
غیر محقق (uncertain) *bā shart*,
غیر معلوم *nā madlūm*,
ghair muhakik.

CONDITIONALLY, *ad.* بشروط *ba sharūt*,
عقد *dkd*, با عهد *bā ahd*.

CONDOLE, *vi.* ماتم برسی کردن *mātam*
پرسش کردن *purst-k.*, تعزیت کردن
tadziyat-k., اشتیاق نمودن *ishfāk-n.*

CONDOLENCE, *n.* تعزیت *tadziyat*,
اشتیاق ماتم برسی *mātam purst*,
عزا *ishfāk*, عزای *dzā*. A letter of condol-
ence, تعزیت نامه *tadziyat nāma*,
The days of mourning or condolence, عزای
ayyāmi dzā.

- CONDOLER, n. تعزیت گوینده *tdziyat*
goyanda, ماتم پرس *mātam purs*.
- CONDUCE, vi. مدد کردن *maulad-k.*,
 امداد کردن *kūwut-d.*, شایستن *shāyistun*,
imlād-k..
- CONDUCTIBLE, } ا. معاون *madwwin*,
 CONDUCTIVE, } ممکن نافع *mumkini nāfi*.
- CONDUCTIVENESS, n. معاونت *maūwanat*.
- CONDUCT, n. (guidance) رهنمائی *rah-*
numāty, قیادت *kayādat*, دلالت
dalālat, هدایت *hidāyat*.—(admini-
 stration) اجرا *ijrā*, اهتمام *ihtamām*,
 تدبیر *tadbīr*.—(behaviour) وضع *wazd*,
 عمل *amal*, حرکت *harakat*.
- CONDUCT, vt. (lead) دلالت کردن *dalā-*
lat-k., هدایت ساختن *hidāyut-s.*,
 رهنمائی کردن *rāhnumāty-k.* To
 conduct an army, لشکر کشیدن *lashkar*
kashidan, قایدالعسکر شدن *kāidul-*
askar-sh. To conduct an affair, سربراهی
 کردن *sar ba rāht-k.*, عمل کردن *amal-k.*,
 فرمان دادن *farmūdan*, بکار آوردن *ba*
kār-ā.
- CONDUCTOR, n. راهبر *rāhnumā*, راهبر
rāh bar, مرشد *murshid*, پیشرو *peshrao*,
shid.—(director) مرتب *murattib*,
 مقوم *mukawwim*.
- CONDUCTRESS, n. دلال *dallāla*.
- CONDUIT, n. آب ریز *āb-rāh*, آبراه *āb-res*,
 آبگذر *āb-guzar*.
- CONE, n. کاه دم *makhṛūtāt*, مخروط
gāw-dum.
- CONEY, n. زنگره *pazhangara*.
- CONFECT, vt. مرید ساختن *murabba-s.*,
 با شکر تربیت ساختن *bā shakar*
tarbiyat-s.
- CONFECTION, n. شیرینی *murabba*,
shirini, حلوا *halwā*, معجون *madjūn*.
- CONFECTIONER, n. حلوائی *halwāty*,
 ساز *murabba sāz*, قناد *kannād*.
- CONFEDERACY, n. معاهده *maāhada*,
 عهد *ahd*, اتفاق *ittifāq*, عقد *ahd*.
- CONFEDERATE, vt. معاهده کردن
maāhada-k., اتفاق ساختن *ittifāq-s.*,
 عقد کردن *ahd-k.*
- CONFEDERATE, n. شریک *rafik*, رفیق
sharik, متفق *muttafiq*, تعاهد *taāhud*,
 ناصر *nāsir*.
- CONFEDERATE, a. همروئی *ham-wisāh*,
 متحد *muttahid*.
- CONFER, vt. جواب سوال کردن *jawāb*
sawāl-k., سکالم کردن *mukālama-k.*,
 مهاورت نمودن *muhāwarat-n.*—
 عطا *tnāyat-k.*, عنایت کردن (grant)
dtā-k., بخشیدن *bakhshidan*,
 دادن *dādan*. To confer an office,
 منصب تکلیف کردن *mansab taklif-k.*
- CONFERENCE, n. جواب سوال *jawāb*
sawāl, مشورت *mashwarat*, مکالمت
mukālamat, مهاورت *muhāwarat*,
 مذاکرت *muzākarat*.
- CONFESS, vt. اقرار کردن *ikrār-k.*, اعتراف
tadrif-k., تعریف کردن *attirāf-n.*
- CONFESSED, a. معترف *mūdtarif*,
 مقرر *mukarar*.
- CONFESSEDLY, ad. یقیناً *yaktinan*,
 بی گمان *bi gumān*, بی شبهت *bi shubhat*.
- CONFESSION, n. اقرار *ikrār*, اعتراف
ttirāf, تصدیق *tahkiq*, تحقیق *tadrif*,
 Confession of sins, اقرار گناه *ikrār-i*
gunāh.
- CONFESSOR, n. (of his own faults)
 اقرار کننده *ikrār kunanda*.—(one
 who hears the confessions of others),
 مستمع گناه دیگران *mustamt gundāh*
digarān.
- CONFIDE, vi. اعتبار داشتن *ttibār-d.*,
 باور کردن *ttimād-k.*, اعتماد کردن

bāwar-k., اعتقاد بردن *ttikād-b.*, ایمان داشتن *imān-d.*

CONFIDANT, *a.* همراز *dam sās*, همراز *ham rās*, محرم *mahram*, همدم *ham dam*.

CONFIDENCE, *n.* (trust) اعتقاد *ttikād*, باور *bāwar*, اعتماد *ttimād*, اعتبار *ttibār*, دلیری (boldness) *tawakkul*, دلیری *dilerī*, غیرت *ghairat*.—(rashness) شوخی *shokhī*, گستاخی *gustākhi*, بی شرمی *bī sharmī*.

CONFIDENT, *a.* اعتماد دار *ttimād-dār*, متوکل *mutawakkil*, معتقد *mudtikād*.—(impudent) شوخ *shokh*, بی شرم *bī sharm*, بی گستاخ *gustāk*.—(rash) بی تدبیر *bī tadbīr*.

CONFIDENTIAL, *a.* مخفی *makhfi*.

CONFIDENTLY, *ad.* (with firm trust) اعتماداً *ttimādāna*.—(without doubt) عدم شبهت *ddami shubhat*, بی شک *bī shak*.—(without fear) بلا بیم *bī bāk*, بی باک *bilā bīm*.

CONFIGURATION, *n.* تشکیل *tashkīl*, ترتیب *tartīb*.

CONFINE, *n.* سرحد *sarhadd*, حدود *hudūd*, مرزبوم *marzbūm*.

CONFINE, *vt.* در زندان کردن *dar zindān-k.*, محبوس ساختن *habs-s.*, محبوس کردن *mahbūs-k.*, بند کردن *band-k.*.—(restrain) تضییق کردن *tazayyuh-k.*, قهر نمودن *kasr-n.*

CONFINED, *a.* در زندان کرده شده *dar sindān kardā shuda*, محبوس *mahbūs*.—(narrow) تنگ *tang*. To be confined, در زندان محبوس شدن *mahbūs-sh.*, در زندان بودن *dar zindān-b.*

CONFINEMENT, *n.* (imprisonment) اسیری *giriḡārī*, گرفتاری *habs*

asīrī.—(restraint) قید *kayd*, اقتدار *iktisār*.

CONFIRM, *vt.* مقرر ساختن *mukarrar-s.*, تثبیت کردن *karār-k.*, تثبیت کردن *tahkik-k.*, پایدار ثابت کردن *sābit-k.*, پایدار نمودن *pāyadār-n.*

CONFIRMABLE, *a.* ممکن اقرار *mumkin ikrār*, قابل استقرار *kābili istiqrār*.

CONFIRMATION, *n.* اقرار *ikrār*, اثبات *isbāt*, استقرار *istihkām*, استیکرار *istikrār*.

CONFIRMATIVE, *a.* مقوی *muhawwi*, شهادت *shahādāt*, گواهی *garawāhidah*.

CONFIRMED, *a.* قرار کرده *karār kardā*, مقرر *sābit*, مقرر *mukarrar*, مقرر *muakkad*, To be confirmed, مقرر شدن *muakkad-sh.*, اقرار کرده شدن *ikrār kardā shudan*, ثابت شدن *sābit-sh.*

CONFISCABLE, *a.* لایق قبض *lāyaki kabz*, واجب الفرق *wājibul kurk*, ضبط شوند *zabt-shawanda*.

CONFISCATE, *vt.* ضبط کردن *zabt-k.*, قبض کردن *kabz-k.*

CONFISCATED, *a.* ضبط کرده *zabt kardā*.

CONFISCATION, *n.* قبض *kabz*, قرق *kurk*.

CONFLAGRATION, *n.* آتش زدگی *ātish zadagi*, آتش عظیم *ātishi dāzm*.

CONFLICT, *n.* (battle) حرب *harb*, رزم *razm*, نبرد *nabard*, پیکار *paykār*, وفتحت *mārika*.—(duel) رنج *ranj*, رنج *wakidtu'l isnayn*.—(pang) دلا *dilāz*.—(struggle) در *dard*.—(violent collision) مصادمت *musādamat*, مقارعت *makāratt*, صدمت *sadmat*.

CONFLICT, *vi.* vide FIGHT, STRUGGLE.

CONFLUENCE, *n.* (junction of several streams) مجمع النهرین *majmaun nahrayn*.—(crowd) انبوه *ambūh*, جماع *jamā*, کثرت *kasrat*.

- CONFLUENT**, *a.* مجتمع *majmū*, مجموع *majmūd*.
- CONFORM**, *vt.* (make conformable) موافقت کردن *muwāfak-k.*, موافقت کردن *muwāfakat-k.*, ملایم ساختن *mulāyamat-k.* — (comply with) قبول کردن *kubūl-k.*, ملایمت گشیدن *rāzī-sh.*, ملایمت *mulāyamat-g.*
- CONFORMABLE**, *a.* موافق *muwāfak*, یکنسان *yaksān*, برابر *barābar*, مانند *mānand*, مثل *misal*, لایق *lāyāk*. — (obsequious) فرمان بردار *farmān burdār*, بردار *burd bār*, حلیم *halīm*, بندگان *bandai farmān*.
- CONFORMABLY**, *ad.* با موافقت *bā muwāfakat*, مطابقانه *mutābikānu*, تشابه *tashshāba*.
- CONFORMATION**, *n.* (formation) ترکیب *tarkīb*, تشکیل *tashkīl*. — (producing conformity) ساز موافقت *muwāfakat sāz*.
- CONFORMITY**, *n.* موافقت *muwāfakat*, مطابقت *mutābikat*, مشابهت *mushābihat*, تشبیه *tashbih*.
- CONFOUND**, *vt.* درهم زدن *barham-z.*, شوریدن *tashwīsh-n.*, تشویش نمودن *shorīdan*, درهم کردن *darham-k.* — (disturb) اضطراب کردن *iztirāb-k.*, رنجیدن *ranjīdan*, آشفتن *āshuftan*. To confound by, خلط کلام کردن *khalt kalām-k.* To confound business, مصلحت مشوش کردن *maslihat mushawwash-k.*
- CONFOUNDED**, *a.* درهم زده *barham zada*, مخلوط *makhhlūt*, سرگشته *sar gashta*. — (detestable) ملعون *malūn*, مکروه *makrūh*. To be confounded, پریشان خاطر شدن *pareshān khātir-sh.*
- CONFOUNDER**, *n.* درهم زننده *barham zanda*, مخلوط کننده *makhhlūt kunanda*.
- CONFRONT**, *vt.* رو برو ایستادن *rubaru-istālan*, مقابله کردن *mukābalat-k.*, مواجهت ساختن *muwājahat-s.*
- CONFUSE**, *vt.* درهم زدن *barham-z.*, تحلیل کردن *pareshān-k.*, پریشان ساختن *takhlīt-k.*
- CONFUSED**, *a.* درهم زده *barham zada*, مختلط *mukhtalūt*, متفرق *mutafarrik*, شوریده *shorīda*, پریشان *pareshān*, درهم *barham*, درهم *darham*. Confused in mind, پریشان *hayrān*, پریشان خاطر *pareshān khātir*. The confused murmur of a crowd, آوازه *āwāza*. Confused in countenance, سیاه روی *siyāh rūi*. Confused speech, خرفه *khurshofut*. Confused writing, مشوش *mushawwash*. Confused papers or leaves, اوراق پریشان *awrāki pareshān*.
- CONFUSEDLY**, *ad.* با آشفتگی *bā āshuftagī*, مشوشا *mushawwashan*. To speak confusedly, مشوس کلمات *mushawwashī kalamāt-k.*
- CONFUSION**, *n.* (irregular mixture) تشویش *tashwīsh*, پریشانی *pareshānī*, خلط *khalt*, سرگردانی *sar gardānī*, — (astonishment) آشفتگی *āshuftagī*. — (tumult) هنگامه *hangāma*, غوغا *ghau-ghā*, آشوب *āshūb*.
- CONFUTABLE**, *a.* ممکن نسخ *mumkinī naskh*, قابل رد *kābili radd*.
- CONFUTATION**, *n.* بطلان *butlān*, رد کلام *raddi kalām*.
- CONFUTE**, *vt.* جواب کردن *lā jawāb-k.*, رد کردن *radd-k.*, منسوخ کردن *mansūkh-k.*, قابل کردن *kāyul-k.*
- CONFUTED**, *a.* جواب کرده *lā jawāb karda*, رد کرده *radd karda*, منسوخ *mansūkh*, رد *mardūd*.

- CONGE, *n.* سلام *salām*, تکریم *tahrīm*. — (leave) رخصت *rukhsat*, اجازت *ijāzat*. — (adieu) الدعا *al-luā*.
- CONGE, *vi.* رخصت گرفتن *rukhsat-g*.
- CONGEAL, *vt.* منجمد کردن *munjamid-k.*, انسریدن *afsurdan*, — (freeze) یخ بستن *yakh-b.*
- CONGEALABLE, *a.* منجمد ممکن *mumkīni tajmīd..*
- CONGEALED, *a.* منجمد *munjamid*, انسرده *afsurda*.
- CONGEALMENT, } *n.* انسرزدگی *afsur-*
CONGELATION, } *dagī*, تجمید *taj-*
mīl, بستگی *bastagī*.
- CONGENIAL, *a.* موافق *muwāfak*, هم جنس *ham jins*, همخوئی *humkhui*.
- CONGLOMERATE, *vt.* توشیح کردن *tawshī-k.*
- CONGRATULATE, *vt.* مبارکباد گفتن *mubārakbād-g.*, مبارک میبارکی گفتن *mubāra-kī-g.*, تهذیب کردن *tahnīyat-k.*
- CONGRATULATION, *n.* مبارک بادی *mubārak bādī*, مبارکی *mubārakī*, تهذیب *tahnīyat*. To receive congratulations, تهانی پذیرفتن *tuhānī-p*. Congratulatory letters, تهذیب نامه *tahnīyat nāma*.
- CONGREGATE, *vt.* جمع کردن *jamd-k.*
- CONGREGATION, *n.* جماعت *jamādt*, انجمن *anjuman*, مجلس *majlis*, مجمع *majmd*.
- CONGRESS, *n.* مجلس *majlis*, محفل *mahfil*, جمعیت *jamīdt*.
- CONGRUENCE, } *n.* موافقت *muwā-*
CONGRUITY, } *fakat*, شایستگی *shā-*
yistagī, لیاقت *layākat*, مناسبت *munāsibat*.
- CONGRUOUS, *a.* سزوار *lāyak*, لایق *lāyiq*, سازگار *sazgār*, متفق *muttafik*, موافق *muwāfak*, مناسب *munāsīb*.
- CONGRUOUSLY, *ad.* لایقانه *lāyalāna*, با مناسبت *bā munāsibat*.
- CONIC, *a.* مخروطه منسوب *makhṛūtati mansūb*.
- CONJECTURABLE, *a.* ممکن تخمین *mumkīni takhmīn*.
- CONJECTURAL, *a.* قیاسی *kīyāsī*, وهمی *wahmī*.
- CONJECTURALLY, *ad.* تخمینا *takh-*
mīnan, با گمان *bā gumān*.
- CONJECTURE, *n.* قیاس *kīyās*, گمان *gumān*, اندازه *andāza*, ظن *ẓann*, وهم *wahm*.
- CONJECTURE, *vi.* قیاس کردن *kīyās-k.*, وهم کردن *wahm-k.*, اندازه داشتن *andāza-k.*, گمان داشتن *gumān-d.*
- COJECTURER, *n.* وهم گر *wahm gar*, تخمین کننده *takhmīn kunanda*.
- CONJOIN, *vt.* پیوستن *paywastan*, وصل کردن *wasl-k.*, متصل نمودن *muttasīl-n.*, جمع کردن *jamd-k.*
- CONJOINT, *a.* پیوند *paywand*, متصل *muttasīl*, متفق *muttafik*, معطوف *mdtūf*.
- CONJOINTLY, *ad.* متوالا *mutawāsi-*
lan, معا *mdan*, از شراکت *az sharakat*.
- CONJUGAL, *a.* نکاحی *nikāhī*, عروس *drūs* منسوب *munsūb*.
- CONJUGALLY, *ad.* نکاحانه *nikāhāna*.
- CONJUGATE, *vt.* پیوستن *paywastan*. To conjugate a verb, تعریف کردن *tasrif-k.*
- CONJUGATION, *n.* هم پیوستگی *ham paywastagī* — (of a verb) تعریف *tasrif*, گردان *gardān*.
- CONJUNCTION, *n.* پیوند *paywand*, پیوستگی *paywastagī*, اتحاد *ittihād*, اتصال *ittisāl*, وصل *wasl*, جمع *jamd*, یگانگی *yagānagī*. A conjunction,

عطف *dtf*. A copulative conjunction, بیان عطف *dtf bayān*. An explicative conjunction, تفسیر عطف *dtf tafsir*. A conjunction of the planets, اقتران *iktirān*, قران *kirān*. The greatest conjunction (in astrology), قران اعظم *kirāni azam*. Conjunction of the two beneficent planets (Jupiter & Venus) قران سعدین *kirāni saddayn*. Conjunction of the two malignant planets (Saturn & Mars), قران نحسین *kirāni nahsayn*.

CONJUNCTIVE, *a.* وصلي *waslī*.

CONJUNCTIVELY, *ad.* در اتحاد *dar ittihād*, اتفاقا *ittifākan*.

CONJUNCTURE, *n.* اتفاق *ittifāk*, فرصت دست یافت *dast yāft*, فرصت *fursat*. — (connection) عقد *dkd*, مناسبت *munāsabat*.

CONJURATION, *n.* (conspiracy) معاهده *mdāhada*, اتفاق *ittifāk*. — (enchanting), جادویی *jādūīy*, جادوگری *jādūgarī*, انسون *afsūn*, مسح *sahr*.

CONJURE, *vt.* (treat with earnestness) نیاز نمودن *nashd-s.*, نشد ساختن *niyāz-n.* — (conspire) هموثانی کردن *ham wisāk-k.*, متفق ساختن *muttafik-s.* — (practise enchantment) جادویی کردن *jādūī-k.*, جادوگری کردن *jādūgarī-k.*, انسون مسح کردن *afsūn-s.*, انسون مسح کردن *sahr-k.* I conjure thee for Gods sake! نشدکم بالله *nashdaka billāh*.

CONJURER, *n.* جادوگر *jādūgar*, انسون ساحر *afsūngar*, ساحر *sāhir*.

CONNASCENCE, *n.* (community of birth) همزادی *ham wilād*, همزادگی *hamzādī*.

CONNATURAL, *a.* هم طبیعت *ham tabīyat*. — (suitable nature) وجود *barwujūdi shāyista*.

CONNECT, *vt. vi.* پیوستن *paywastan*, وصل کردن *wasl-k.*, الساق کردن *alsāk-k.*, ربط نمودن *rabt-n.* To be connected, پیوسته شدن *paywasta-sh.*

CONNECTED, *a.* پیوسته *paywasta*, متصل *mutassil*, متعلق *mutallik*, معطوف *madtūf*, وصلي *waslī*. — (in a connected series) در سند مسلسل *dar sanadi musalsal*, با پیوستگی *bā paywastagī*. Connected by relationship, وشیح *washtij*.

CONNECTION, *n.* پیوستگی *paywastagī*, اتصال *ittisāl*, علاقه *ilāka*, وصل *wasl*, عقد *dkd*, نسبت *nisbat*.

CONNIVANCE, *n.* اغماض *ighmāz*, چشم پوشی *chashmpūshī*, غمز *ghams*, تغافل *taghāful*.

CONNIVE, *vi.* اغماض نمودن *ighmāz-n.*, چشم پوشی کردن *chashm pushī-k.*, تجاهل کردن *tajāhul-k.*

CONNOISSEUR, *n.* واقف کار *wākīf gār*, ماهر *māhir*, اهل خبرت *ahli khabrat*.

CONNUBIAL, *a.* زوجه *zojī*, نکاحی *nikāhī*.

CONQUER, *vt* غلبه کردن *fat-h-k.*, شکست دادن *shikast-d.*, غلبه شدن *zafar-y.*, ظفر یافتن *ghālib-sh.*, کُشادن *kushādan*, پیروز شدن *pirūz-sh.* To conquer or die, تخت یا بخت یافتن *takht yā bakht-y.* To conquer one's passions, نفس ضبط کردن *nafszabt-k.*, پرهیز کردن *parhez-k.* To conquer in argument, در بحث *dar bahs ghālib-sh.*, در غالب شدن *dar munāsara-zahūr-k.* To conquer one another, تغالب کردن *taghālub-k.* Accustomed to conquer, مغفر *muzaffir*.

CONQUERED, a. مغلوب *maghlūb*,
مفتوح *maftūh*, منجز *munhazim*.

CONQUEROR, n. غالب *ghālib*, پيروز *pīrūz*, ظفر *zafar*, مظفر *muzaffar*, غازی *ghāzi*, کامگار *kāmgār*. Conquerors, تغلب *arabābi taghlīb*. A conqueror of regions, کشور کشای *kishwar kushāi*, کشور گیر *kishwar gir*.

CONQUEST, n. فتح *fat-h*, ظفر *zafar*, غلبه *ghalaba*, پیروزی *pirozī*, یگانگی *yagānagi*, دستبرد *dast burd*.

CONSANGUINEOUS, a. قریب *karīb*.

CONSANGUINITY, n. قرابت *karābat*, خویشاوندی *khishā-wandī*, تعلق *taalluk*, خویشی *khesht*.

CONSCIENCE, n. ضمیر *zamīr*, دل *dil*, قلب *kalb*. Remorse to conscience, دلزاری *dilāzārī*.

CONSCIENTIOUS, a. (scrupulous) ایماندار *īmān-dār*, وهمناک *wahmnāk*. — (just) دیانتدار *diyānatdār*, خداترس *khudā-tars*.

CONSCIENTIOUSLY, ad. موافق ضمیر *muwāfuki-zamīr*.

CONSCIENTIOUSNESS, n. دیانتداری *diyānat-dārī*, ایمانداري *īmāndārī*, خداترسی *khudā-tarsi*.

CONSCIONABLE, a. معقول *mdkul*.

CONSCIONABLY, ad. معقولانه *mdkulāna*.

CONSCIOUS, a. آگاه *āgāh*, واقف *wākīf*, مطلع *muttālī*. To be conscious, آگاه بودن *wākīf-b*, خبردار شدن *muttālī-shudan*, خبردار شدن *khābardār-sh*. Conscious of a secret, رازدار *rās-dār*, سردار *sirr-dār*.

CONSCIOUSLY, ad. آگاهانه *az wukūf*, از خبرداری *az khābardārī*.

CONSCIOUSNESS, n. آگاهی *wukūf*, اطلاع *itlād*, آگاهی *āgāhī*, خبرداری *khābardārī*.

CONSECRATE, vt. تقدیس کردن *makh-sūs-k*, تقدیس گشتن *takdīs-g*, فدا نمودن *fidā-n*, خاص کردن *khāss-k*.

CONSECRATED, a. مقدس *mukaddas*, موقوف *mawkūf*.

CONSECRATION, n. تقدیس *takdīs*, فدا *fidā*, وقف *wakf*. Consecrations of temples, تکریمات *takrīmat*, جوامع *jawāmd*.

CONSECUTIVE, a. (successive) خلفی *khalafī*, متوالی *mutawālī*, پی در پی *pai-dar-pai*, ردیف *radīf*.

CONSECUTIVELY, ad. طبقاً عن طبق *tabakan-an-tabakin*, ردیفانه *radīfan*.

CONSENT, n. قبول *kabūl*, مرضی *marzī*, رضامندی *razāmāndī*, خوشی *khūshī*, اجابت *ijābat*, موافقت *mawāfakat*.

CONSENT, vi. قبول کردن *kabūl-k*, راضی شدن *pazī-rufītan*, موافق شدن *mawāfak-sh*, اتفاق کردن *ittifāk-k*.

CONSENTANEOUS, a. همزمان *muwōfuk*, کار ساز *kār-sāz*.

CONSEQUENCE, n. (effect of a cause) نتیجه *natija*, (pl. نتایج *natāyuj*), حاصل *mā-hasal*, اثر *asr*. — (end) انجام *anjām*, آخرت *ākharat*. — (concatenation) سلسله *silasila*. — (tendency) نیت *naiyat*, عرض *arz*. — (importance) لزمت *lāzimat*, مهمی *muhimmī*. Certain consequences, نتایج حقیقت *natāyaji-hakikat*. An affair of consequence, مهمی *muhimmī*, صلاحیت *maslihat*. A matter of little consequence, امر جزوی *kāri-nāchiz*, ناچیز *amri-juzwi*. It is of no consequence, هیچ مضایقه نیست *hich-muzāyaka nīst*. To be of great consequence, مهمی لازم شدن *muhimm-wa-lāzīm-sh*.

CONSEQUENT, *a.* متکبی *muntij*,
متالی *mutālī*, موخر *mūakhar*, or *khir*.
The antecedent and consequent,
تالی مقدم *mukaddam wa tālī*,
مقدمت و موخرت *mukaddamat -*
wa-mūakharat.

CONSEQUENTLY, *ad.* لهذا *lihāzā*,
لاجرم *lājiram*.

CONSERVATION, *n.* نگاهداشت *nigāh-*
*dāsh*t, حفاظت *hifāzat*, محافظت
muhāfazat.

CONSERVATIVE, *a.* محافظ *muhāfiz*,
حافظ *hāfiz*.

CONSERVATOR, *n.* حافظ *hāfiz*, راعي
rāī.

CONSERVATORY, *n.* حفاظگاه *hifz-gāh*.

CONSERVE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*,
رعایت کردن *hirāsāt-k.*, حراست کردن
rudyat-k. — (fruits, &c.), مرزب ساختن
*murraba-sākh*tan.

CONSERVE *n.* مرزب *murraba*. Conserve
of roses, گل شکر *gul-shukar*, گلفند
gul-kand.

CONSESSION, *n.* هم نشیمنی *ham-*
nashīnī.

CONSIDER, *vt.* اندیشیدن *andīshīdan*,
اندیشه کردن *andīsha-k.*, پنداشتن *pin-*
*dāsh*tan, تفکر کردن *tāmul-k.*, غور کردن
ghaur-k.

CONSIDERABLE, *a.* معنبر *maātibār*,
لازم *lāzim*, لازم *lāyaki lāzimat*,
مهم *muhimm*, صاحب اعتبار *sāhibi-*
attibār.

CONSIDERABLENESS, *n.* مهمی
muhimmī, لزمت *lāzimat*, معنبری
mudtabarī.

CONSIDERABLY, *ad.* معنبراً *mudtī-*
bīran, لزماً *bā lāzimat*, زیادت
ba ziyālat,

CONSIDERATE, *a.* صاحب تدبیر *sāhibi*
tadbīr, امتیاز *sāhibi imtiyāz*,
هوشمند *hūshmand*, عاقل *ākil*,
— (having a respect for)
در اللغات *hurmat dār*,
pur iltifāt — (not rigorous)
ناشدید *nā shadīd*.

CONSIDERATELY, *ad.* بتدبیر *batadbīr*,
عاذلاً *ākilāna*, باتامل *batāmūl*.

CONSIDERATENESS, *n.* بصیرت
basīrat, عقل *ākl*, هوشیاری
hūshyārī.

CONSIDERATION, *n.* (mature thought)
اندیشه *andīsha*, فکر *fikr*, تدبیر *tadbīr*,
عقل *ākl*, تامل *tāmūl*, بصیرت *basīrat*.
— (importance) مهمی *muhimmī*,
معتبری *lāzimat*, لزمت *lāzimat*,
عوض *mudtabarī*, — (compensation)
عوض *muāwaz*, (pl. عواض *sazā*,
مکافات *mukāfāt*), — (motive) سبب
sabūb, باعث *juhāt*, موجب
mujūb, *bāis*. Worthy of consideration,
واجب الفکر *lāyaki andīsha*,
wājib ul fikr. Without consideration,
بی تامل *bī fikr*, بی فکر *bī tāmūl*.

CONSIGN, *vt.* (give in charge) سپردن
sīpurdan, حواله کردن *hawāla-k.*,
امانت داشتن *tafūyaz-k.*,
amānat-d., تسلیم ساختن *taslīm-s.*.
— (appropriate) ساختن
makhṣūs-s., تخصیص نمودن *takhṣīs-s.*.

CONSIGNATION, *n.* سپرد *sīpurd*,
سپردگی *sīpurdagī*, سپارش
sīpārīsh, تفویض *tafūyaz*,
taslīm — (the writing) هب نامه *hiba nāma*,

CONSIMILAR, *a.* مانند *mānund*, همنا
humtā, همسر *hamsar*.

CONSIST, *vi.* (to be composed of)
مشتمل شدن *murakkab-sh.*,
مخلوق شدن *mushtamil-sh.*,
makhṭūk-sh.

CONSISTENCE, }
CONSISTENCY, } *n* (suitableness)

مناسبت *munāsibat*, موافقت *muwā-fakat*, شایستگی *shāyistagi*, لایق *lāyikat*.—(existence) وجود *wujūd*, ذات *zāt*, هستی *hastī*.—(density) بستگی *bastagi*, کثافت *kasāfat*.

CONSISTENT, *a.* (not contradictory, suitable), لایق *nā khilāfat*, لایق *lāyak*, مناسب *munāsib*, موافق *muwā-fak*, شایسته *shāyista*.—(firm, solid) بست *basta*, سخت *sukht*, کثیف *kusf*, منجمد *munjamid*.

CONSISTENTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, شایستگی *bā munāsibat*, با مناسبت *bā shāyistagi*.

CONSOLABLE, *a.* ممکن تسلی *mum-kini tasallī*, لایق دل *lāyaki dilāeā*.

CONSOLATION, *n.* تسلی *tasallī*, دل *dilāsā*, خاطر جمعی *dilnawāsi*, دلتوازی *khātir jumdi*, تعزیت *tashīn*, تسکین *tudziyat*.

CONSOLATORY, *a.* تسکین بخش *tashīn bakhsh*, مطمئن *mutmainn*. Consolatory letters, تعزیت نامه *tadziyat nāma*.

CONSOLE, *vt.* تسلی دادن *tasallī-d*, خاطر جمع کردن *khātir jamī-k*, دل نواختن *dil-n*, دل *dilāsā-k*.

CONSOLIDATE, *vt.* (make firm) سخت *sukht* کردن *sakht-k*, منجمد کردن *munjamid-k*, استحکام *muhkum-k*, استحکام *istihkām-s*.—(grow firm) منجمد شدن *basta-sh*, مستحکم شدن *munjamid-sh*, محکم گشتن *mahkum-g*.

CONSOLIDATED, *a.* بست شده *basta shuda*, منجمد شده *munjamid-shuda*, محکم کرده شده *mahkumkarda shuda*.

CONSOLIDATION, *n.* انجماد *injamād*, همبستگی *hambastagi*.

CONSONANCE, *n.* (of sound) هماواری *ham āwāzi*, صدای همواز *āhang*, صدای *salāi hamwār*, نغمه *naغمه*, *namāz*.—(congruence) توافق *muwā-fak*, مطابقت *mutābihat*, شایستگی *shāyistagi*.

CONSONANT, *a.* (agreeable to) لایق *shāyista*, موافق *muwā-fak*, هم هنگ *lāyak*.—(according in sound) همواز *hamāwāz*.

CONSONANT, *n.* حرف صحیح *harfi sahit*.

CONSONANTLY, *ad.* شایستگی *bā-shāyistagi*, مناسبانه *munāsibāna*.

CONSONOUS, *a.* هم آواز *ham āwāz*, موافق *muwā-fak*.

CONSORT, *n.* همدم *ham dam*, همپهل *ham pahlū*, رفیق *ham wisāk*, رفیق *rafik*, شریک *sharik*.

CONSORT, *vi.* رفیق و همراه شدن *rafik u hamrah-sh*, آبازی کردن *ambāzi-k*.

CONSPICUITY, *n.* نموداری *zāhirī*, ناموری *namūlārī*, شهرت *shaurat*, روشن *nāmwārī*.—(brightness) روشن *roshnī*.

CONSPICUOUS, *a.* دید *padīd*, دید *hawidā*, مشهور *mash-hūr*, آشکاره *āshkāra*, روشن *rū shanās*, معروف *madrūf*. Conspicuous for excellence, *muwujjah*. To be or become conspicuous, ظاهر شدن *zāhir-sh*, دید *padīd-ā*, ظهور *hawidā-sh*. To render conspicuous, ظاهر نمودن *munjalī-k*, *zāhir-n*.

CONSPICUOUSLY, *ad.* ظاهرانه *zāhirāna*.

CONSPIRACY, *n.* بندش *bandash*, سازش *sāzish*, برهم *barham*, شهادت *shudagt*, اتفاق *ittifak*.

CONSPIRATOR, *n.* بندشی *bandashī*, رفیق *rafik*, قرین *karīn*.

CONSPIRE, *vi.* متفق شدن *muttafik-sh*, هموائی کردن *ittifak-k*.

ham wisāk-k., معاهده کردن *muāhadu-k.*—(agree with) یکدل و یکجهت شدن *yak dil u yak juhat-sh.*

CONSPIRING, *a.* هموثق *ham wisāk*, متفق *mu'tafik.*

CONSTANCY, *n.* استواری *ustuwārī*, پایداری *karār*, قرار *istimrār*, استمرار *pāya-lārī*. Constancy in religion, دینداری *dindārī*. Constancy (in love or friendship) در محبت وفاداری *dar mohbat wafādārī*.

CONSTANT, *a.* پایدار *barkarār*, برقرار *pāy-dār*, استوار *ustuwār*, قایم *kāyam*, ثابت *sābit*, مستقیم *mustakim*. A constant friend, یار وفادار *yār wafādār*. A constant lover, معشوق وفادار *madshūki wafā-lār*.

CONSTANTLY, *ad.* برقرار *barkarār*, قایما *kāyaman*, علی الدوام *dladda-wām*, همیشه *hamīsha*, دایما *dāyaman*.

CONSTELLATION, *n.* ستاره *burj*, برج *burj*, *sitāra*, کوكب *kaukab*. A constellation of a happy ascendant, طالع مسعود المطالع *tālī musūdul matālī*. The predominant constellation or star at a person's nativity, طالع *tālī*. The constellation Aries, حمل *burjī hamal*, برج *bara*. Taurus, ثور *burjī sawr*, برج *burjī siyum*. Cancer, سرطان *sartān*, برج *burjī hilāl*. Leo, اسد *asad*. Virgo, سنبلت *sumbulat*, برج *burjī khosha*. Libra, میزان *mīzān*. Scorpio, عقرب *akrab*. Sagittarius, قوس *kaus*. Capricorn, جدی *jady*. Aquarius, آبی *burjī ābī*, دلو *dalw*. Pisces, حوت *hūt*.

CONSTERNATION, *n.* حیرت *hayrat*, سرگردانی *āshu'tagi*, آشفتگی *sargar-*

dānī, پریشانی *parīshānī*. To be in great consternation, مضطرب و دلپست *munkabiz u dil basta-sh.*

CONSTIPATE, *vt.* بند کردن *band-k.*, منقبض کردن *kabz-k.*, منقبض کردن *munkabiz-k.*

CONSTIPATED, *a.* منقبض *munkabiz*, مقبوض *makbūz*. To be constipated, منقبض شدن *munkabiz-sh.*

CONSTIPATION, *n.* قبضیت *kabz*, یبوست *yabūsat*, *kabziyat*.

CONSTITUENT, *a.* ذاتی *zālī*, اصلی *asli*, جوهری *jauharī*.

CONSTITUENT *n.* اصل *asl*, ذات *zāt*, نفس *nafs*, جوهر *jauhar*.—(one that deposes another) مندیب *munīb*, موکل *muwakkal*, مباشر *mubāshir*.

CONSTITUTE, *vt.* نصب کردن *nasb-k.*, تعیین کردن *mukarrar-n.*, مقرر نمودن *tāyin-k.*

CONSTITUTED, *a.* منصوب *mansūb*, مامور *māmūr*, معهود *mdhūd*, محکم *muhkam*, *māmūr*. One constituted or appointed to an office, منصب دار *mansīb-dār*, صاحب *sāhib-i-jā*.

CONSTITUTION, *n.* (establishment) دستور *dastūr*, نصب *nasb*.—(law, institution) قانون *kānūn* (*pl.* قوانین), شرط *shart* (*pl.* اوامر), امر *amr* (*pl.* شروط), شروع *shard* (*pl.* شروع), تدبیر *tadbīr* (system of government), حراست, ملک و ملت, (تدبیرات *pl.* *hirāsati mulk-u-millat*.—(natural qualities) ذات *zāt*, طبیعت *tabī'at*, وجود *wujūd*. The constitution of the body, مزاج *mizāj*, نهاد *nihād*, طبع *tabd.*

CONSTITUTIONAL, *n.* (inherent in constitution) ذاتی *zātī*, خلقی *khalkiy*,

جلبی *jibilliy*.—(legal) مشروع *mašhrū*, شرعی *shardīy*.

CONSTITUTIVE, *a.* ذاتی *asāy* اصلی *sāṭi*.

CONSTRAIN, *vt.* (compel) جبر کردن *jabar-k.*, زبردستی *sūlm-k.*, ظلم کردن *zabar-dastī-k.*, غضب نمودن *gasab-n.*,—(restrain) باز داشتن *bās-d.*, قید کردن *sabt-u-rabt-k.*, ضبط ربط کردن *kayd-k.*—(press) افشاردن *afshārdan*.

CONSTRAINABLE, *a.* ممکن منع *mumkin-i-mand*.

CONSTRAINED, *a.* مجبور *majbūr*, ملزم *multazim*, مضبوط *mazbūt*. To be constrained, مجبور شدن *majbūr-sh.*, ملزم شدن *multazim-b.*

CONSTRAINER, *n.* ازوم کننده *lazūm-kunanda*.

CONSTRAINT, *n.* (compulsion) مزاحمت *muzāhimūt*, زبردستی *zūr*, *sābar-dastī*, ظلم *zulm*.—(confinement) قید *kayd*, حبس *habs*, گرفتاری *giriftārī*.

CONSTRICION, *n.* فشار *fishār*.

CONSTRINGENT, *a.* درهم گیر *darham-gir*, فراهم کش *farāham kash*.

CONSTRUCT, *vt.* (build) بنا کردن *binā-k.*, تعمیر کردن *tadmīr-k.*—(form, arrange) صورت بستن *sākhtan*, صورت *sūrat-b.*

CONSTRUCTION, *n.* (building) بنا *binā*, تعمیر *tadmīr*.—(arrangement) ترتیب *tartīb*, آرایش *ārāyish*. The construction of one noun with another, معنی (meaning) *isāfat*.—(explanation) معنی *madnī*, توضیح *fahwa*.—(judgment) تفسیر *tafsīr*, شرح *sharh*, ذهن *akl*, دهن *sihn*.

CONSTRUE, *vt.* ربط دادن *rabt-d.*, (explain) توضیح *izāfat-k.*—(explain) تبیین *bayān* بیان *bayān-s.*, تبیین کردن

tadbīr-k., تقریر کردن *takrīr-k.*—(suppose) پنداشتن *pindāshān*.

CONSUL, *n.* حاکم شهر *maṭlā*, مولا *hakimi shahr*. A merchantile consul, وکیل *nāyab*, نایب *wakīl*.

CONSULT, *vt.* (ask advice) مشورت *mašwarat talab-k.*, طلب کردن *mašwarat talab-k.*, زای طلبیدن *nashat-g.*, نصیحت گرفتن *rāi-t*. To consult together, مشورت *mašwarat* مشورت نمودن *mašlihat-k.* کردن *mašlihat-k.*, مطالعه *warat-n*. To consult a book, کتاب *mutālād kitāb-n*. A person consulted, مستشار *mustashār*.

CONSULTATION, *n.* مصلحت *maṣlahat*, مشورت *mašwarat*.—(an assembly or council) دیوان *dīwān*, مجلس *majlis*. After consultation, بعد المشورت *baḍd ul mašwarat*.

CONSUME, *vt.* (spend, waste, destroy) زایل کردن *zāya-k.*, ضایع کردن *kharch-k.*, اصراف کردن *barbād-k.*, اصراف کردن *israf-k.*—(waste away) ضعیف شدن *zāif-sh.*, ناتوان گردیدن *nāṭawān-g*. To consume time, ایام تلف کردن *ayyām tulaf-k.*

CONSUMED, *a.* متاعکل *mulāakhl*, مصرف *masrūf*.

CONSUMABLE, *a.* ممکن اتلاف *mumkin-i-illāf*.

CONSUMER, *n.* متلف *mutlif*, اتلاف کننده *illāf kunanda*, مصرف *musrif*.

CONSUMMATE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, انجامیدن *anjāmidan*, دسر بردن *basar-b*. To be consummated, دسر آمدن *basar-ā*. To consummate marriage, نکاح کردن *nikāh-k.*

CONSUMMATE, *a.* کامل *kāmīl*, پخته *pukhta*.

CONSUMMATION, *n.* اتمام *ittimām*,
آخرت *ākhirat*, سرانجام *saranjām*,
عاقبت *ākibat*, انصراف *insirām*.

CONSUMPTION, *n.* اتلاف *itlāf*, خرج
lharch, صرف *sarf*. The consumption,
نفس *suhāf*, سل *sill or sull*, اندم
nafsuddam.

CONSUMPTIVE, *a.* هلاک ساز *halāk*
sāz.— (having a consumption) مسلول
maslūl.

CONTACT, *a.* اتصال *ittisāl*.

CONTAGION, *n.* سرایت *sirāyat*, وبا
wabā, اصابت *isābat*.

CONTAGIOUS, *a.* ساري *mutāḍi*, معدی
sārī.

CONTAIN, *vt.* گنجیدن *dāshṭan*, داشتن
gunjīdan, اشتمال کردن *ishṭimāl-k.*
—(refrain) پرهیز کردن *purhiz-k.*

CONTAINABLE, *a.* ممکن احتوا *mum-*
kini ihtiva.

CONTAINED, *a.* گنجیده *dāshṭu*, داشته
gunjīda, مشمول *majmūḍ*, مشمول
mashmūl. To be contained, داشتن شدن
dāshṭu-sh., محتاط *muhāt-sh.*, بستن
bastu-sh.

CONTAMINATE, *vt.* ناپاک کردن *nā-*
pāk-k., پلید کردن *ghulīz-k.*, غلیظ
palīd-k., آلودن *ālūdan*.

CONTAMINATED, *a.* غلیظ *ghalīz*,
آلوده *ālūda*.

CONTAMINATION, *n.* ناپاکی *nāpākī*,
آلودگی *ālūdagi*.

CONTEMN, *vt.* حقارت نمودن *hikārat-*
n., تذلیل کردن *tazlīl-k.*

CONTEMNED, *a.* ذممن *muhakkar*, ذم
dani.

CONTEMPLATE, *vt.* اندیشیدن *andī-*
shīdan, فکر کردن *fikr-k.*, تصور

tasawwur-k., تامل کردن *tāmmul-k.*,
مشاهده کردن *mushāhada-k.*

CONTEMPLATION, *n.* اندیشه *andīsha*,
تصور *tasawwur*, تامل *tāmmul*, تفج
tufarruj, فکر *fikr*.

CONTEMPLATIVE, *a.* متفکر *mutafak-*
kir, متامل *muta'ammil*, اهل تصوف
ahli tasawwuf. The contemplative
sciences, معارف, معذوبه *maārifī mad-*
nawīya.

CONTEMPLATIVELY, *ad.* با فکر *bā*
fikr, در وجه صوفی *bar wajai sufī*.

CONTEMPORARY, *n.* هم عمر *ham*
imr, هم زمان *ham zāil*, هم وقت
ham wakt, هم عهد *ham ahd*.

CONTEMPT, *n.* مذمت *mazam-*
nat, طعن *taḍn*, حقار *hakr*, اصبغ
istihzā, تحقیر *tahkīr*.— (vileness)
حقارت *hikārat*, مذلت *mazallat*.

CONTEMPTIBLE, *a.* مذموم *mazmūm*,
ذلیل *zulīl*, لایق تحقیر *lāyaki tahkīr*,
دون *dūn*, سفلی *sifla*, فرومایه *farūmāya*.
A contemptible dwelling, نکبت خانه
nukbat khāna.

CONTEMPTIBLENESS, *n.* دونی *dūnī*,
حقارت *hikārat*.

CONTEMPTIBLY, *ad.* حقیرا *hakiran*,
با حقارت *bā hikārat*.

CONTEMPTUOUS, *a.* مغرور *maghrūr*,
گستاخ *gustākh*, متکبر *muttakabir*.

CONTEMPTUOUSLY, *ad.* از حقارت
az hikārat, با مذمت *bā mazammat*.

CONTEMPTUOUSNESS, *n.* مغروری
maghrūrī, گستاخی *gustākhi*.

CONTEND, *vt.* منازعت کردن *munāzīd-*
k., ستیز کردن *sitīz-k.*, بحث کردن
bahs-k., مناقشه کردن *munākasha-k.*—(vie
with) برابری کردن *burabari-k.*, هم

غیرت *ghairat*, چشمی کردن *ham chashmī-k.*
نمودن *ghairat-n.*

CONTENT, *n.* رضا *razā*, خوشنودی *khush-nūdi*, خوشدلی *khūshdilī*, قناعت *kanādt*, شادمانی *khursundī*, خرسندی *shādmānī*.

CONTENT, *vt.* راضی کردن *rāzi-k.*

CONTENTS, *n. pl.* (whatever is contained) مضمون *mazmūn*, مضمون *mas-mūn*, ضمن *zimm*. The contents of a book, مضمون کتاب *mazmūni kitāb*. A table of contents, فهرست *fuhrist*. The contents of a letter, مضمون خط *mazmūni khat*, نام *maḥmūm* *maḥmūm nāma*. The substance of the contents of the letter, مضمون نام *khulāṣai mazmūni nāma*.

CONTENTED, *a.* خوشی *rāzi*, خوشی *khushī*, خوشنود *khushnūd*, قانع *kānt*, شادکام *shādkām*. To be contented, راضی شدن *bi niyāz-b.* راضی شدن *rāzi-sh.*

CONTENTION, *n.* (strife) خصومت *khāṣumat*, ستیز *munākasha*, مناقش *sitez*, اختلاف *ikhtilāf*.—(emulation) هم چشمی *barābarī*, چاشمی *chashmī*, غیرت *ghairat*, حسرت *hasrat*.

CONTENTIOUS, *a.* جنگجو *jangju*, تزد *tund*, خصیم *hasim*.

CONTENTIOUSLY, *ad.* از روی خصومت *az rūi khāṣumat*, با ستیز *bā sitez*.

CONTEST, *n.* vide CONTENTION.

CONTEST, *vt.* vide CONTEND.

CONTESTABLE, *a.* ممکن بحث *mum-kini bahs*.

CONTEXT, *n.* متنی *matn*, متدین *matn*.

CONTIGUITY, *n.* پیوستگی *paywastagi*, وصل *wasl*, اتصال *ittisāl*.

CONTIGUOUS, *a.* پیوسته *paywasta*, قریب *kātib*, متصل *muttasil*.

CONTINENCE, *n.* پارسائی *pārsāyī*, پاکدامنی *pākdāmānī*, اجتناب *ijtināb*, ریاضت *parhīz*, زاهدی *zāhidī*, ریاضت *rayāzūt*.

CONTINENT, *n.* زاهد *zāhid*, زهدیزگار *parhīzgār*, پاکدامن *pākdāman*, پارسا *parsā*.—(the main land) اقلیم *iklīm*.

CONTINGENCY, *n.* عارض *ārizā*, موقوف *muwakāf*, اتفاق *ittifāk*, واقع *wāqt*.

CONTINGENT, *a.* حادث *hādīsa*, جاری *jārī*.

CONTINGENT, *n.* vide SHARE.

CONTINUAL, *a.* همیش *hamīsha*, مداوم *mudām*, دایم *dāyam*, پایدار *pāydār*, مقید *mukayyad*. Continual motion, ورد *wird*.

CONTINUALLY, *ad.* همیش *hamīsha*, دایم *dāyam*, علی الدوام *dlad'dawām*, همواره *hamwāra*, پیوسته *paywasta*.

CONTINUATION, *n.* همیشگی *hamīshgi*, مداومت *mudāwat*, پایداری *pāydārī*, استمرار *istimrār*, استقامت *istikāmat*.

CONTINUE, *vi.* ماندن *māndan*, پایدار *pāydār-sh.* *vt.* مداومت کردن *mudāwamat-k.* استمرار ساختن *istimrār-s.*, پیوستن *paywastan*, ملازمت نمودن *mulāzimat-n.*

CONTINUED, } *a.* مقرون *mahrūn*,
CONTINUOUS, } پیوسته *paywasta*,
ملازم *mulāzim*.

CONTORTION, *n.* پیچ *pech*, پیچش *pechish*. Contortion of the bowels, شکم *pechishi shikam*, سحاف *sikhāf*. A contortion of the navel, پیچائی ناف *pechāi nāf*.

CONTRABAND, *n.* حریم *harīm*, ممنوع *mamnūd*. Contraband trade, تجارتِ حرام *tajāratī harām*.

CONTRACT, *vt.* (draw together) فراهم *furāham-k.*, جمع آوردن *jamāt-ā*.—(abridge) اختصار کردن *ikhtisār-k.*, کوتاه کردن *kūtāh-k.*—(shrink up) گشتن کوتاه *koṭāh-g.*—(betrotte) نامزد *dhdi nikāh-s.*, عقد نكاح *dhdi nikāh-s.*, نشان نهادن *nāshān-n.*, *nāmsad-k.*. To enter into a contract, عهد و پیمان *dhdi u paymān-s.*, شرط نمودن *shart-n.*, معاهده کردن *muāhada-k.* To contract the visage, روی کشیدن *rūi-k.* To contract the wings (as a bird), جمع و بال کردن *sammī par u bāl-k.* To contract acquaintance or friendship, دوستی داشتن *dostī-d.*, آشنایی کردن *āshnāyi-k.* To contract a habit, عادت انداختن *ādat-a.* To contract a distemper, بیماری گرفتن *bīmāri-g.*, خستہ گشتن *khasṭa-g.* To contract rust, صدأ کردن *sadā-k.* To contract debt, وام گرفتن *wām-g.*, مدین شدن *madīn-sh.*

CONTRACT, *n.* قول *kaul*, عهد *dhdi*, شرط *shart*, پیمان *paymān*, اقرار *ikrār*. A contract of marriage, عقد نكاح *dhdi nikāh*, معاهدت نكاح *madhadatī nikāh*. A contract of peace, صلح *dhdi sulh*. A written contract, اقرار نامہ *ikrār nāma*, عهد نامہ *dhdi nāma*.

CONTRACTED, *a.* مقبوض *makhbūz*, درہم گرفته *darham girifta*.—(agreed) upon) مشروط *mashrūt*. Contracted in marriage, در عقد نكاح شدہ *dar dhdi nikāh kardā shudā*.

CONTRACTIBLE, *a.* اختصار ممکن *mumkinī ikhtisār*, قابل انقباض *kābīlī inkibāz*.

CONTRACTION, *n.* اختصار *ikhtisār*, کوتاهی *kutāhi*. Contraction (of the eye-brow, &c.) فرام *farāham*, طرمست *tarmasat*, انقباض *inkibāz*.—(spasm) تعص *tads*.

CONTRACTOR, *n.* معہدہ *mutdhad*, عہدہ *dhdu paymān kunanda*.

CONTRADICT, *vt.* برخلاف گفتن *bar khilāf-g.*, رد کلام کردن *raddi kalām-k.*, مناقضت *mukhālafat-k.*, مخالفت کردن *munāharat-k.*

CONTRADICTION, *n.* تناقض *tanākuz*, کلام *raddi kalām*, تخالف *takhā-luf*, نقیضت *nakhizat*.—(incongruity) نامناسب *nā munāsibat*, ناموافقت *nā muwāfiqat*.

CONTRADICTORY, *a.* مخالف *mukhā-lif*, ناموافق *bar dks*, برعکس *nā mu-wāfik*, نامناسب *nā munāsib*, بنا *nā durust*.

CONTRADISTINCTION, *n.* تفصیل *tafsil*, اوصاف مخالفات *ausāfi mukhā-lafāt*.

CONTRAPOSITION, *n.* مقابلت *mukā-balat*.

CONTRARIETY, *n.* مخالفت *mukhā-lafat*, اختلاف *khilāf*, اختلاف *ikhtilāf*, *zidd*.—(inconsistency) ناموافقت *nā muwāfikat*, ناهمرواری *nā hamwārī*.

CONTRARILY, *ad.* برخلاف *bar khilāf*, ضد *ziddan*, برعکس *bar dks*.

CONTRARY, *a.* مخالف *mukhālif*, واژگونہ *wāzh gūna*, مغایر *mughāyir*, مقابل *mukābil*. Contrary to friendship and good faith, مضافات مغایر *muwālāt u musāfatī mughāyir*. Contrary to the peace, صلح و صلاح *khilāfi su-lh u salāh*, مغایر صلح *mughāyirī sulh*.

Contrary to justice, خلاف حق *khilāfi hakk*. Contrary to law, خلاف شرع *khilāfi shart sharif*. Contrary to reason, خلاف عقل *khilāfi aql*. Contrary to truth, خلاف نفس الامر *khilāfi nafsu'l amr*. Contrary to nature, خلاف طبیعت *khilāfi tabiyat*. Contrary to custom, خلاف معتاد *khilāfi mudtād*. A contrary wind, مخالف باد *bā'i mukhālif*. To be contrary, مقابل شدن *mukābil-sh.*, ~~مخالفت کردن~~ *sidd-b.*, *mukhālif-k.*

CONTRARY, *n.* خلاف *khilāf*, ضد *sidd*, بر عکس *dks*. On the contrary, بر عکس *bar dks*, بر خلاف *bar khilāf*.

CONTRAST, *n.* مقابلهت *mukābalat*, مخالفت *mukhālafat*.

CONTRAST, *vt.* مقابلهت کردن *mukābalat-k.*

CONTRAVENTE, *vt.* محروم داشتن *mahrūm-d.*, مخالف باز داشتن *bāz-d.*, مخالف شدن *mukhālif-sh.*

CONTRIBUTE, *vt.* تکلیف نمودن *taklif-n.*, خراج دادن *khirāj-d.*—(assist or bear part in any thing) مدد کردن *madad-k.*, امداد ساختن *imdad-s.*

CONTRIBUTION, *n.* (tribute) خراج *khirāj*, تکلیف *taklif*, باج *bāj*.—(assistance) یاری *yārī*, دستگیری *dastgīrī*, مدد *madad*, عون *dun*. Extraordinary contributions, تکلیف عرفیت *taklifi urfiyat*, رسوم عرفیت *rusūmi urfiyat*.

CONTRIBUTIVE, *a.* بخشنده *bakhshinda*, خراج ده *khirāj dah*.

CONTRIBUTOR, *n.* مددگار *madadgār*, بخش *bakhsh*, تکلیف دهنده *taklif dahanda*.

CONTRITE, *a.* (tough worn, bruised) مسخوف *kūfta*, سوزده *sawīda*, دلشکسته *mas-hūk*.—(worn with sorrow) دلشکسته *dilehikasta*, منکسر دل *munkasir dil*.

CONTRITION, *n.* تاسف *tāṣuf*, دلشکستگی *nadāmat*, جزع *jazā*, دلشکستگی *dil shikastugā*.

CONTRIVANCE, *n.* ایجاد *ijād*, پیدایش *paydāyish*, اختراع *ikhtirād*, تدبیر *tadbīr*.

CONTRIVE, *vt.* ایجاد کردن *ijād-k.*, فکر نمودن *ikhtirād-k.*, اندیشیدن *andīshidan*.

CONTRIVER, *n.* مبدع *mubdi'*, پیدا کننده *mubtadt*, پیداکنده *paydā-kunanda*.

CONTROL, *n.* مقابل *mukābala*.—(check) ضبط *zabt*, تدبیر *tadbīr*.—(authority) کدورت *kudrat*, جاه *jāh*. A book of control, مقابل نام *mukābala nāma*.

CONTROL, *vt.* (accounts) مقابل کردن *mukābala-k.*, مقابل نمودن *mukābala-n.*—(govern) ضبط و ربط کردن *sabt u rabt-k.*, تدبیر نمودن *tadbīr-n.*

CONTROLLABLE, *a.* ممکن ضبط *mumkin zabt*.

CONTROLLER, *n.* (of accounts) مقابل کننده *mustawfi*, *mukābala kunanda*.—(superintendent,) داروغه امین *dārūghai' amīn*.—(a ruler) عامل *āmīl*, مدبر *mudabbir*, حاکم *hākīm*.

CONTROLLERSHIP, *a.* منصب مقابل *mansabi mukābala*.

CONTROVERSIAL, *a.* نزاع پیوند *nizāt paywand*, منسوب *bahsi mansūb*.

CONTROVERSY, *n.* منازعت *nisād*, نزاع *nizāt*, اختلاف *munāzidat*, بحث *bahs*, اختلافی *ihhti-*

lāf, مجادلات *muḥādalat*, مذاظرت *munāzarat*. A place of controversy, *mabhas*, مجبث نزع *nizād-gāh*.
CONTROVERT, *vt.* مجاحثت کردن *mubāhāsāt-k.*, مناظره کردن *munāzarat-k.*, نزع نمودن *nizād-n.*
CONTROVERTIBLE, *a.* ممکن نزع *mumkin-i-nizād*.
CONTUMACIOUS, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش *gardan kash*.
CONTUMACY, *n.* سرکشی *sarkashī*, گردنکشی *gardan kashī*.
CONTUMELIOUS, *a.* مذمت نما *mazam-mat numā*, تخفیف کننده *takhfif kunanda*.
CONTUMELY, *n.* طنز *tanz*, مذمت *mazammāt*, دشنام *dushnām*.
CONTUSION, *n.* کوفتگی *hars*, هرس *kuftagī*, سحقی *sahq*.
CONUNDRUM, *n.* معما *muamma'*, لغز *luḡh* (*pl.* الغاز).
CONVALESCENCE, *n.* شفا *shifā*, افاقت *ifākat*.
CONVALESCENT, *a.* منتقم *muntakih*, ناقم *nāqih*, افاقت بخش *ifākat bakhsh*.
CONVENE, *vi.* (bring together) جمع کردن *jamād-k.*, مجلس کردن *majlis-k.*, گرد کردن *gird-k.*, فراهم آوردن *furāham-ā.*—(come together) گرد آمدن *gird-ā.*, جمع شدن (call together) دعوت کردن *da'wat-k.*
CONVENIENCE, *n.* لایقت (suitableness) *lāyakat*, مناسبت *sazāwārī*, مناسبات *munāsabat*, موافقت *muwāfakat*.—(ease) آسایش *āsāyish*, آسودگی *āsūdagī*.
CONVENIENT, *a.* لایق *wājib*, مناسب *munāsib*, سزاوار *sazāwār*, موافق *muwāfak*.

CONVENIENTLY, *ad.* لایقانه *lāyukāna*, موافقانه *muwāfakāna*.
CONVENT, *n.* خانقاه *khānqāh*, صومعه *sawmā* (*pl.* صوامع).
CONVENTION, *n.* مجلس *majlis*, جماع *jamā.*— (contract) اتفاق *ittifāq*, عهد و پیمان *ahd u paymān*.
CONVERSABLE, *a.* لایق صحبت *lāyaki suhbat*, شیرین گفتار *shirīn guftār*.
CONVERSANT, *a.* مطلع *muttallā*, واقف کار *wāqifgār*, خبردار *khābardār*. Conversant with the world, جهان‌دیده *jehāndīda*.
CONVERSATION, *n.* جواب سوال *jawāb sawāl*, مکالمات *mukālamāt*, گفت و شنید *guftagu*, گفتگو *guft u shanīd*, معارفات *muārafāt*. Cheerful conversation, مباحثه *mubāsātāt*, عشرت *ishrat*. Obscene conversation, عرابه *trābat*. A man agreeable in conversation, صاحب لطیف *sāhibi latīf*, مرد شربین زبان *mardi shirīn zabān*.
CONVERSE, *vi.* گفتگو نمودن *guftagu-n.*, جواب سوال کردن *jawāb sawāl-k.*, مصاحبت کردن *musāhabāt-k.*, صحبت ساختن *suhbat-s.*, معاشرت نمودن *mohbat-s.*, معاشرت *muāshirāt-n.*
CONVERSELY, *ad.* vide RECIPROCALLY.
CONVERSION, *n.* تبدیل *takallub*, گردش *tabdīl*, (in a religious sense) توبت *tawbat*, توجّه *tawajjuh*.
CONVERT, *vt.* (change) گردانیدن *gar-dānīdan*, بدل کردن *badl-k.*, تبدیل کردن *tadbīl-k.*— (to a religion or better life) به اسلام علج *ba islām ālj-k.*, بدین دخیل

توبه نمودن *ba dīn duhlul-s.*, ساختن *toba-n.*—(to be changed) مبدل گشتن *mubaddal-g.*, متغیر شدن *mutaghay-yir-sh.*

CONVERT, *n.* علاج *ilj*, معالج *madlūjā*, دخل *dakhl.*

CONVERTED, *a.* گردیده *gardīda*, بازگشت *bāz gashtu*, مغلوب *maklūb*, مصروف *muṣrūf*, معطوف *madtūf*. To be converted, بدین علاج بودن *ba dīn-ilj-b.*

CONVERTIBLE, *a.* ممکن گردش *mūm-kiniḡ gardish.*, قابل القلب *kābil ul kalb.*

CONVEX, *a.* قبه دار *kubba dār*, قوز *kūz*, خربشته *khar pushta.*

CONVEXITY, *n.* قبه داری *kubba dārī*, قوزی *kūzī.*

CONVEY, *vt.* بردن *burdan*, نقل کردن *nakl k.*, رسانیدن *intikāl-k.*, رسانیدن *rasānīdān*, گذرانیدن *guzarānīdan*. To convey from one to another, از یک *az yak tā dīgar tas-līm-k.* To convey an estate, خضر کردن *ghazr-k.*, تعیین نمودن *tayīn-k.*

CONVEYANCE, *n.* (carrying) نقل *nakl*, انتقال *intikāl*, برد *burd.*—(pas-sage) گذر *guzar*, رهگذار *rah guzār*, عبور *dbūr*, مرور *marūr.*—(assigning) سپارش *taslim*, تعیین *tadīn*, سپارش *sapārīsh.*—(deed of sale) قبالة *kabāla*, خطری خریدگی *khati kharīdagī.*

CONVICT, *vt.* (of guilt) گناه ثابت کردن *gunāh sābit-k.*, الزام کردن *ilzām-k.*, اثبات تقصیر آوردن *isbātī takṣīr-ā.* گناه نمودن *gunāh-n.*—(confute) کلام ساختن *raddī kulām-s.*

CONVICT, *n.* تقصیروار *gunahgār*, گناهکار *takṣīrwār.*

CONVICT, *a.* ملخزم *mullazim*, مغلوب *maghlūb.*

CONVICTION, *n.* الزام *ilzām*, اثبات *asbāt*, حجت *hujjat*. Conviction of guilt, اثبات الجرم *isbātul jurm*, تقصیر الزام *ilzām i takṣīr.*

CONVINCE, *vt.* الزام کردن *ilzām-k.*, مغلوب ساختن *isbāt-n.*, مغلوب *maghlūb-s.*

CONVINCIBLE, *a.* ممکن الزام *mum-kini ilzām.*

CONVINCING, *a.* الزام آور *ilzām āwar*, مابصرت نما *mabsarat numā*. A convincing proof, حجت واضحت *hujjati wāzīhat.*

CONVINCINGLY, *ad.* بر وجه واضح *bar wajai wāzīh*, بطور الزام *ba taurī ilzām.*

CONVIVIAL, *a.* همبزم *ham bāzm*, بزم *hamkadah*, مجلس *majlis*, همقدح *bazm paywand*. Convivial entertainment, بزم *bāzm*, مهمانی *mah-mānī*, میزبانی *mīzbānī*, ضیافت *ziyāfat*. A convivial companion, هم سفره *ham sufra*, همبزم *hambāzm*, همقدح *ham kadah.*

CONVIVIALLY, *ad.* بوجه ضیافت *ba wajai ziyāfat.*

CONVOCATE, } *vt.* دعوت کردن *dad-*
CONVOKE, } خواندن *wat-k.*, *khān-*
dan. To convoke an assembly or council, مجلس خواندن *majlis-kh.*, دیوان دعوت کردن *dīwān-dadwat-k.*

CONVOCATION, *n.* خواندگی *khāndagī*, دعوت جمعیت *dadwatī jamīdt.* A convocation, مجلس جمعیت *majlis-jamīdt*, دیوان *dīwān*. A place of convocation, جمعیتگاه *jamīdt gāh.*

CONVOLVE, *vt.* vide ROLL.

CONVOY, *n.* رهبر *rahbar*, راهگذار *rahguzār.*—(a travelling guard) فرج رهبان *faujī rahbān*, بدرقه *badraka.*

CONVOY, *vt.* راهنمای کردن *rāh numāi-k.*, محافظت *rāh bān-k.*, راهنای کردن *nuhāfizat-k.* To convoy by sea, بر بحر حمایت کردن *bar buhr himāyat-k.*

CONVULSE, *vt.* تشنج کردن *tashannuj-k.*, پیچش نمودن *pīchish-n.*

CONVULSED, *a.* متشنج *mutashannij*, پیچان *pīchān*, موعص *mads.* To be convulsed, تشنج داشتن *tashannuj-d.*, پیچان بودن *pīchān-b.*

CONVULSION, *n.* تشنج *tashannuj.* Dying convulsions, نزع روح *nazt rūh*, فواق *fuwāk.*

CONVULSIVE, *a.* متشنج *mutashannij*, تشنج ده *tashannuj dah.*

CONY, *n.* پزنگره *pashangara.* A cony-burrow, نقب *nakh.*

COO, *vi.* (as a dove) ککو کردن *kūkū-k.*, قرقره کردن *karharu-k.*

COOK, *n.* باورچی *bāwarchi*, طبخ *tub-bākh*, خزانگر *khāngar*, عیاجین *ājāhin.* The chief cook, سردار باورچی *sardāri bāwarchi.* A cook's shop, طبخ خانه *tabkh khāna*, آشخانه *āsh khāna.*

COOK, *vt.* طبخ کردن *pukhtan*, پختن *tabkh-k.*

COOKED, *a.* مطبوخ *matbūkh*, پخته *pukhta*, مطبوخ *muttabakh.*

COOKERY, *n.* باورچی گری *bāwarchi garī*, طبخ *tabkh.* Any cooking instrument as a spit or pot, مطبوخ *mitbakh.*

COOL, *a.* سرد *sard*, خنک *khunuk*, بارد *bārid*, باردالمزاج *bāridūl misāj.* -- (unaffectionate) بی محبت *bi mohbat*, غیر مودت *ghair mawaddat.* A cool friend, دوست خنک *dost khunuk.*

khunuk.—(deliberate) فکیر *fik-kir*, فکر نما *fikr numā.*

COOL, *vt.* سرد کردن *sard-k.*, بارد کردن *bārid-k.*, خنک کردن *khunuk-k.* To cool passions, اهلان نفس کردن *ihlākī nafs-k.*—(become cool) تقریب *takrīb*, برود شدن *barūd-sh.* To become cool or indifferent in any thing, بنش گشتن *bansh-g.*, مسست شدن *sust-sh.*

COOLED, *a.* سرد گردیده *sard gardida*, مجرد *mubarrad*, بارک *bārid shuda.*—(become remiss) کاهل شده *ghāfil gashta*, غافل گشته *kāhil shuda.*

COOLY, *ad.* (without heat) خنکی *khunuki*, سردی *sardi.*—(want of affection) غیر مودتی *bi mohbuti*, بی محبتی *ghayri mawaddati.*—(freedom from passion) بی نفسی *bi nafsī*, ناغصبی *nā ghazabī.*

COOP, *n.* مرغان قفس *kafasi murghān.*

COOPER, *n.* درمیل گر *barmil gar*, دن کار *dann kār.*

CO-OPERATE, *vi.* هم کردن *bāham-k.*, اتفاق کردن *ittifāk-k.*

CO-OPERATION, *n.* اتفاق *ittifāk*, یک جهدی *yak jahadi.*

CO-OPERATIVE, *a.* یکجهدی نما *yak jahadi numā.*

CO-OPERATOR, *n.* رفیق *rafik*, شریک *sharik*, یکجهدی کننده *yakjahadi kunanda.*

CO-ORDINATE, *n.* همسر *hamsar*, هم درج *ham martaba*, هم پایه *ham pāya.*

CO-ORDINATELY, *ad.* مرتب *darham martaba*, همسرانه *hamsarāna.*

COPARTNER, *n.* شریک *sharik*, انباز *ambāz*, مشارک *musharak.*

COPARTNERSHIP, *n.* انبازی *ambāzi*, شراکت *sharākut*.

COPE, *n.* سرپوش *sar posh*. Under the cope of heaven (throughout the world) اطراف *atrāf u āfāk*.

COPE, *vi.* (enter into competition) اختلافی نمودن *sitiz-k.*, دیدار کردن *ikhhtilāf-n.* - *vt.* (encounter) دوچار شدن *du chār-sh.*

COPIED, *a.* نقل کرده شده *nakl harda shuda*, منقول *mankūl*, مندرج *muntasikh namūda*.

COPING, *n.* (of a wall) تاج *tāj*, دیوار *dīwār*, کنگره *kungura*.

COPIOUS, *a.* کثیر *kasīr*, بسیار *bisyyār*, فراوان *furāwān*, وافر *wāfar*, فراخ *farāk*.

COPIOUSLY, *ad.* بسیارانه *bisyyārāna*, کثیرانه *kasīran*, وافر *wāfar*, وافر *wāfur*.

COPIOUSNESS, *n.* بسیاری *bisyyārī*, فراوانی *furāwānī*, کثرت *kasrat*, زیادتى *zayādātī*, فضلت *faslat*.

COPPER, *n.* مس *mis*, نحاس *nahās*, ساد *sād*. Copper mines, مس معدن *maḍ lanī mis*, نحاس *nahās*.

COPPERAS, *n.* زاج *zāj*, قلقدیس *kul-kadīs*.

COPPERSMITH, *n.* مسیگر *misigar*, صفار *saffār*, سادگر *sādgār*.

COPPERY, *a.* مسین *misīn*, ساددار *sād dār*.

COPPICE, *n.* جنگل *jangal*.

COPULA, *n.* حرف *harfi* صلة *illa*.

COPULATE, *vi.* پیوستن *paywastan*, مباشرت کردن *paywānī-k.*, عذف کردن *atf-k.*

COPULATION, *n.* اجتماع *jimād*, اجتماع *ijtimād*, وصل *wasl*, پیوستگی *pay-wastagī*, نکاح *nikāh*.

COPULATIVE, *a.* وصلی *waslī*. A copu-

lative conjunction, حرف *harfi* صلة *illa*, حرف *harfi* عطف *atf*.

COPY, *n.* (not an original) نقل *nahl*, منقول *mankūl*, نسخه *nuskhā*. A copy-book, مشق نامه *mashk nāma*. —(exemplar) دستور *dastūr*, اصل *asl*. —(rough draft) مسوده *musawwada*. —(fair copy) نقل صاف *nakli sāf*.

COPY, *vt.* تمثیل کردن *nahl-k.*, اقتدا کردن *iktidā-k.*, نقل نویسی کردن *nahl nawīsi-k.* — (exercise to copy from) مشق *mashk*.

COPYIST, *n.* نقل کننده *nahl kunāda*, نازل *kātib*, کاتب *kātib*, نسخگر *nashk gar*, ناسخ *nāsikh*.

COQUET, *vt.* کرشمه *nāzidan*, نازیدن *kirishma-k.*, شیوه نمودن *shīwa-n.*

COQUETRY, *n.* کرشمه *kirishma*, ناز *nāz*, دلفریبی *shīwah*, شیوه *dīl farībī*.

COQUETTE, *n.* نازنده *dīl farīb*, نازاندا *nāzanāda*.

COQUETTISH, *a.* کرشمه نما *kirishma numā*, شوخ چشم *shokh chashm*.

CORAL, *n.* مرجان *murjān*, بسد *busadd*. A coral bead, مرجان دانه *murjān dāna*, میوه *muhra*. Black coral, شبنم *shabn*.

CORD, *n.* ریمان *risman*, رسن *rasnn*, طناب *habl*, رشته *rishta*, تار *tār*, تاناب *tanāb*. Cord-Maker, رسن تاب *rasan tāb*.

CORD, *vt.* با حبل بستن *bā habl-b.*

CORDAGE, *n.* vide CORD.

CORDIAL, *a.* (sincere) بادل و جان *bā dīl u jān*, صافی دل *sāfi-dīl*, دلکش *mukhlis*. —(invigorating) دلکش *kushā*, قوت بخش *kurwat bakhsh*.

CORDIAL, *n.* (medicine) علاج جان مغرغ *ilājī jāni mufarrīh*, قلب مغرغ *farrah kalb*. —(anything comforting)

کلب قلب فواز *kalb jūn kushā*, جان *jān*
 دلآسا *dil āsāyī*.

CORDIALLY, *ad.* (heartily) بادل و جان *bādil u jān*,
 منخلصانه *mukhlisāna*,
 قلبا *kalban*.

CORIACEOUS, *a.* (made of leather)
 از چلد ساختہ *az jil'l sālhta*.—(like
 leather) چلدآسا *jil'l āsā*.

CORIANDER, *n.* نمشک *gishniz*, گشنیز
namshak.

CORK, *n.* (of a bottle) سداک *sidāl*,
 صمام *simām*.

CORK, *vt.* صمام زدن *sudāl-k*, سداک کردن
simām-z.

CORKSCREW, *n.* پیچ *pīch*.

CORN, *n.* حبوب *dāna*, غله *ghalla*,
 کوب *kub*. A cornfield, مزرعت *mazra'at*,
 کشتزار *kishl-zār*. A reaped field of
 corn, سریمت *sarīmat*. A corn-thresher,
 کوب خرمن *khirman kūb*. A corn-
 mill, آسیای غله *āsīyāi ghalla*. A
 corn-merchant, غله فروش *ghalla farūsh*.
 A corn-sack, کدو *kandū*. An ear of
 corn, خوشه *khusha* داسه *dāsa*. A stack
 of corn, کدس *kuds*. A beard of corn,
 داز *dāz*. Corn-floor, خنانه *khāna*,
 سله *salkhira* خرمن گاه *khirman-*
gāh. A corn pipe, سرغین *sirghīn*. A
 corn on the feet (disease) چرم
 سند *charmī sakht*.

CORNELIAN, *a.* عقیقی *ākik*.

CORNEOUS, *a.* قرن آسا *karn āsā*.

CORNER, *n.* کنج *kunj*, گوشه *gūsha*,
 زاویه *zāwiyā*. The corner of a house,
 زاویه *zāwiyā*. A retired corner, زاویه
 دیوار *zāwiyat*. The corner of the eye,
 گوشه چشم *gūshai chashm*. The
 exterior corner of the eye, ذنب
 العين *zanabul āyn*. The interior

corner of the eye, امق *amk*, موق
murk. The corner of the mouth,
 گوشه *gūshai dahn*. A corner
 stone, سنگ گوشه *sungi gūsha*. From
 corner to corner, گوشه گوشه *gūsha*
gūsha. Sitting in a corner (retired)
 گوشه نشین *gūsha nishīn*. The corner
 of a street or road, گوشه راه *gūshai*
rāh, سر راه *sari rāh*.

CORNET, *n.* (trumpet) بوق *būk* (*pl.*
 ابواق *būrī*).—(a standard-bearer)
 میر لوا *ām burdār*,
 لوا *lūwā*.

CORNICE, *n.* کنکرت *kurnis*,
 علاوت *ālāwat*.

COROLLARY, *n.* تمام *natīja*,
 نتیجه *itmām*.

CORONAL, *a.* تاج منسوب *tāj mansūb*.

CORONATION, *n.* جلوس *julūs*.

CORONER, *n.* کشاف *kashshāf*.

CORONET, *n.* تاج *tāj*.

CORPORAL, *a.* (relating to the body)
 جسد منسوب *jasad*
mansūb.—(material) جسمانی
 جواهری *jauharī*.

CORPORAL, *n.* دافع دار *dafīdār*.

CORPORALLY, *ad.* جسدی *jasadī*.

CORPORATE, *a.* متجسم *mutajassim*,
 مضموم *mazmūm*.

CORPORATION, *n.* مجلس *majlis*,
 فرقه *fitka*, جماعت *jama'at*.

CORPOREAL, *a.* جسمانی *jismānī*,
 تن دار *tanlār*.

CORPS, *n.* رساله *rasāla*, گروه *gurūh*.

CORPSE, *n.* مرده *murda*, لاشه *lāsha*,
 جنازه *janāza*, میت *mayyit*.

CORPULENCE, *n.* تناوری *tanāwarī*,
 فربهی *farbahī*, جسمات *jisāmat*.

CORPULENT, *a.* جسیم *jasīm*,
 تناور *tanāwar*, فربه *farba*.

CORPUSCLE, *n.* ذره *zarra*, ریزه *riza*.

CORRECT, *vt.* (make right) اصلاح کردن *islāh-k.*, تصحیح کردن *tas-hih-k.*, سزا دادن *sazā-d.*, سیاست کردن *siyāsāt-k.* (punish)

CORRECT, *a.* انجام *ba diḡkat*, دقت *anjām bar āwarda*.

CORRECTION, *n.* (emendation of errors) تصحیح *tas-hih*, اصلاح *islāh*, سزا *tātib*.—(punishment) عذاب *azāb*, سیاست *sayāsāt*. The sword of correction, شمشیر یاساق *shamshir-i yāsak*. The staff of correction, چوب یاساق *chūb-i yāsak*.

CORRECTIVE, *a.* ساز تصحیح *tas-hih saz*.

CORRECTLY, *ad.* با اصلاح *bā islāh*, با دقت *bā diḡkat*.

CORRECTNESS, *n.* صحت *sahat*, دقت *diḡkat*.

CORRELATIVE, *a.* نسبت دار *nisbatdār*, راجع *rājā*.

CORRESPOND, *vi.* (to be adapted) موافق بودن *muvāfaq-sh.*, مطابق شدن *mutābik-sh.* خط کنایت *khṭa k-nāyat*, نوشت خواند *lhatt kitābut-k.*, مراسله کردن *nawisht khān-k.* *murāsala-k.*

CORRESPONDENCE, *n.* (suitableness) موافقت *muwāfaqat*.—(intercourse) معامله *muāmalā*, علاقه *ilāka*. A literary correspondence, مکاتبات *mukātabat*, مراسله *murāsala*.

CORRESPONDENT, *a.* (suitable) لایق *lāyik*, موافق *muwāfaq*, مطابق *mutābik*.

CORRESPONDENT, *n.* جواب خست *javāb-i khast*.

جواب نامه نویس *javāb-i khatt kunānda*, جواب نامه نویس *javābi nāma navis*.

CORRIGIBLE, *a.* (amendable) ممکن *mumkin*, اصلاح *islāh*.—(punishable) سزا *muwājibi sazā*.—(corrective) لایق سیاست *lāyik-i siyāsāt*.

CORROBORATE, *vt.* تقویت ساختن *takwiyat*.—استحکام کردن *istihkām-k.*, زور دادن *zor-d.*, مضبوط کردن *mazbūt-k.*

CORROBORATED, *a.* مقوی *mukawwa'*, مؤید *muayyad*, مؤکد *muakkad*.

CORROBORATION, *n.* استحکام *istihkām*, تقویت *takwiyat*, قوت *kuwat*.

CORROBORATIVE, *a.* مقوی *mukawwa'*, استحکام دهنده *istihkām dādan*.

CORRODE, *vt.* خوردن *khurdan*, اکل *akl-k.*, دندیدن *dandidan*.

CORRODED, *a.* خورده *khurda*, متاکل *muta akhl*.

CORRODIBLE, } ممکن *mumkin*, لاجس *lahs*.
CORROSIVE, } قابل اکل *qābil akhl*, *kinī lahs*.

CORROSION, *n.* اکل *akl*, لاجس *lahs*.

CORRUPT, *vt.* تباهی کردن *tabāhi-k.*, بوسیدن *bosidan*, فاسد کردن *fāsīd-k.*, گندیدن *gandidan*. To corrupt (bribe) باره نمودن *rishwat-d.*, رشوت دادن *bāra-n.*

CORRUPT, *a.* فاسد *fāsīd*, گند *ganīd*, بوسیده *bosīda*, تباه *tabāh*, خراب *khurāb*.

CORRUPTED, *a.* فرسوده *farsūda*, بوسیده *bosīda*.

CORRUPTIBLE, *a.* ممکن *mumkin*, فساد *fāsād*, فنا پذیر *fanā pazir*.

CORRUPTIBLY, *ad.* در وجه فاسد *lar wajai fāsīd*, فنا پذیرانه *fanā pazī āna*.

CORRUPTION, *n.* گندیدگی *gandīdagi*.

- تباه *tabāh*, دغل *daghl*.—(bribery) رشوت *rishwat*, اتاوت *atāwat*.—(matter in a sore) ریم *rīm*, ریش *resh*.
- CORRUPTIVE, *a.* متفسخ *mutafussikh*, میل بفساد *mayl ba fasād*.
- CORRUPTLY, *ad.* فاسدانہ *fāsidāna*, با فنا *bā fanā*.
- CORSELET, *n.* جوشن *joshan*.
- CORTICAL, *a.* کشرت منسوب *kishrat mansūb*.
- COSMETIC, *n.* خوب نما *khūb numā*, حسن کنان *husn kunān*.
- COSMICAL, *a.* جهان پیوند *jehān paywand*, عالم منسوب *ālam mansūb*.
- COSMOGRAPHER, *n.* خطاط الدینا *khaltātu'l duniyā* دینا نمایندہ *hiati duniyā numāyanda*.
- COSMOGRAPHY, *n.* هیئت دنیا *hiati duniyā*.
- COST, *n.* (charge) خرچ *kharch*, مصرف *masraf*.—(price) قیمت *kīmat*, بها *bahā*.—(loss) نقصان *nuksān*, زبان *ziyān*.
- COST, *vt.* داشتن قیمت *kīmat-d*.
- COSTIVE, *a.* منقبض *munkubiz*.
- COSTIVENESS, *n.* قبضیت *kabziyat*, انقباض *inkibāz*.
- COSTLINESS, *n.* بیش قیمتگی *bīsh kīmatī*, گران بها *girān bahā*.
- COSTLY, *a.* گران بها *girān bahā*, بیش قیمتگی *bīsh kīmatī*.
- COTEMPORARY, *n.* همزاد *hamzād*, همعد *ham dād*, باشداش *yāshdāsh*, هموقت *ham waqt*.
- COTTAGE, *n.* خرگاد *khargāh*, کاخ *kākh*.
- COTTAGER, *n.* اهل خرگاد *ahli khargāh*, دهقان *dahkān*.
- COTTON, *n.* پنبه *pumba*, قطن *kutn*.

- The seed of cotton, دانه *pumba dāna*. The cotton pod, بیلیم *baylam* (pl. دیالیم). A cotton plantation, زار *pumba zār*, مکتانہ *maktanat*. A cotton tree, زجبل *sadbal*. To dress cotton, پنبه دین *pumba-din*, قطن مزع *kutn mazd-k*. A cotton dresser, پنبه زن *pumba zan*, حلاج *hallāj*. The art of dressing cotton, حلاجت *hālājat*. Made of cotton, قطنی *kutniy*. Cotton cloth, پارچه *pārchai* پنبه *pumba*. A cotton reel, کندش *kandush*. The smell of burnt cotton, شایط *shiyāt*. To take the cotton from the ear, (to be attentive) پنبه از گوش *pumba az گوش*. To put cotton into the ear, (to be inattentive to what is said) پنبه در گوش نهادن *pumba dar گوش نهادن*. To be soft as cotton, پنبه شدن *pumba shodan*.
- COUCH, *n.* پالنگ *palang*, زربہ *zirbiy*, فرش *farsh*. A travelling couch, تخت روان *takhti rawān*. An ornamented couch, زربیت *zarbiyat*.
- COUCH, *vt.* (recline) مہترک کردن *mubtarik-k*, هکوع کردن *hukud-k*.—(comprise, imply) محصل کردن *muhassul-k*, تضمین کردن *tazammun-k*. To couch for cataract, زعفران چشمان *zafra az chashmān wā-k*.
- COUGH, *n.* سلف *sulfa*, خف *khafa*, سعال *suāl*, کعب *kahb*, سرفه *surfa*. A violent cough, سعال سائل *suāl sāll*, جاز *jāriz*. A slight cough, سحر *sadrat*.
- COUGH, *vi.* خفیدن *khafidan*, سعال *suāl-k*, سرفیدن *surfidan*. The noise made when coughing, نچنه *nahnah*.
- COULTER, *n.* سذت *sannat*.

COUNCIL, n. مجلس *majlis*, جماعت *jumād*,
jumādt, حكام جماعت *jumādī huk-*
kām دوان *dtwān*, محفل *mahfil*.
 A member of a council, اهل دوان *ahli dtwān*. A general council,
 عام دوان *dtwāni am*. A privy
 council, خاص دوان *dtwāni khās*.
 To hold a council, دوان داشتن *dtwān-d*.

COUNSEL, n (advice) **پند** *pand*, **صلاح** *salāh*, **نصیحت** *nasīkat*, **تدبیر** *tadbīr*, **وعد** *wadʿ* Good counsel, **دلدلپسند** *dildilpasand*. Bad counsel, **پندی دلدپاسند** *pāndi dildilpasand*. To ask counsel, **مشورت طلب کردن** *mashūrat talab-k.*, **تدبیر خواستن** *tadbīr-kh*

COUNSEL, vt. مشورت دادن *māsh-wai-ot-d.*, نصیحت کردن *nāshihāt-k.*, پند دادن *pand-g.*, رأی نمودن *rāt-n.*

COUNSELLOR, n. (of state) وزیر *wazīr*.
 Mudabbiri umumi *mudabbiri umūmī*.
 جُمہور مشاور *jumhūr mushāwiri*. Counsellors
 of state, ارباب دِوان *arbābi dīwan*.
 A counsellor at law, مقرر دعوٰی *mu-*
karri dā'wa, وکیل عدالت *uakili*
adālat, فقیہ *fakih*.

COUNSELLORSHIP. *a.* منصب وزیر
mansabi wa'ir.

COUNT, *it* شمردن *shimurdan*, شمار کردن *shumār-k.*, حساب کردن *hisāb-k.*, عدد نمودن *add-n.* To count by the head, سرمرده کردن *sar mara-k.*—(esteem) درگران بجا داشتن *dar girān bahā-d.*

COUNT, *n.* حساب *hiṣāb*, شمار *shumār*,
عد *add*.

COUNTABLE, *ا. شمار, شماری mumhini*
shumār.

COUNTENANCE, *n.* ۲, *rū*, رُو, *pay-*

kār, *سایه* *sāye*, *دستگیر* *dastgīr*, *چهره* *chihrah*,
chihrah, صورت *sūrat* — beautiful
countenance, روی *rūi*, *rūi*, چهره
taldī hasanāt, طالع حسن *taldī hasanāt*,
ful countenance, روی *rūi*, *rūi*, طالع
khāndān u basīm, خندان و بسیم
A sour austere countenance, روی دهم
ui durham kashida, زش رو
tursh rū. An alteration of counte-
nance (from grief or anger) پریشانی
partishānī sūrat — (favour,
protection) روی داری *rū dārt*, دستگیری
taua jōh — (confidence
impudence) گستاخی *gustākhi*
bt sharmt. To be
out of countenance, شرمندە شدن
sharminda-sh

COUNTENANCE, *vt.* حمایت کردن
ināyat-k., حمایت دادن *himāyat-d.*
 مهربانی کردن *mahrbāni-k.*

COUNTENANCER, *n.* حامی *hāmī*
مربی *murabbī*.

COUNTER, a **مُخَالَف** *mukhālif*.

COUNTER, *n* (false coin) کالبا *kalbā*.—
(a board on which they shew goods)
تالھتا *talhṭa*. A banker's counter
دستگاہ ساریج *dasṭgāhi sarīj*.

COUNTERACT, *vi.* راجعت کردن
muzāhamat-k., راجع و معارض شدن
mānti u muāriz-sh., مقابله کردن
lābahu-k.

COUNTERBALANCE, *n.* *barā* براری
bart, معادلت *maādilat*, عدل *ddl.*

COUNTERBALANCE, vt. کونتر بیلنس کرنا *ba*
ābur-k., کونتر بیلنس کرنا *bal-n.*, کونتر بیلنس کرنا
mišān-k., کونتر بیلنس کرنا *su*
jida-k.

COUNTER-EVIDENCE, n. **شهادت**,
shahādati k̄hi āf. **خلاف**

COUNTERFEIT, *n* رباکار *nakkār*, رباکار *rayākār*, عبا *ayyār*, دغا *dagla* *bāz*.

COUNTERFEIT, *a*. صاحب قلب *kalb*, صاحب قلبیس *shāhibi talbīs*, معشوش *magh-shūsh*. Counterfeit money, زر قلب *sarī kalb*, روان *nā rawān*.

COUNTERFEIT, *vt*. نقل کردن *nahl k.*, تزیین کردن *tazwīr-k.*, زدن *tama-sul-k.* To counterfeit coin, زرقب زدن *zīrī kulb-z.*, مانع کردن *māh-k.*

COUNTERFEITLY, *ad*. با حیل *bā hila*, غدار *ghadran*.

COUNTERMAND, *n*. فرمان خلاف *farmāni khilāf*, حکم مدافس *hukmi munākiz*

COUNTERMAND, *vt* فرمان خلاف دادن *farmāni khilāf-d.*, حکم را رد کردن *hukm rā radd-k.*

COUNTER-MARCH, *n*. مراجعت *mu-rājāt*, بار رفتن لشکر *bāz raftani lashkar*.

COUNTER-MARCH, *vt* مراجعت کردن *mu-rājāt k.*, باز رفتن *bāz r*

COUNTER-MARK, *n*. نشان مشارکت *nishāni mushārak*.

COUNTER-MINE, *n*. نقب بر نقب *nakh bar nakh*, سمج استقبال *samj* *istilbālī samj*.

COUNTERMINE, *vi*. نقب زدن نقب *nakh zīrī nakh-k*

COUNTERMOTION, *n*. حرکت مخالف *harakati mukhālaf*.

COUNTERPANE, *n*. بلند گوش *palang pūsh*.

COUNTERPART, *n*. نطه *null*, نقل *null*, موازی *katt muwāfak*, ناموزن *namūna*.

COUNTERPLEA, *n*. گشت مدافس *gofti munākiz*, جواب *raddi jawāb*.

COUNTERPLOT, *n*. تیراکی علی نهالفت *tahāluf alu tahāluf*.

COUNTERPLOT, *vt*. منع استقبال *mald istilbālī mald-k*.

COUNTERPOISE, *n*. موازنه *bar sang*.

COUNTER-PRESSURE, *n*. قیود علی قدرت *luu'at takhalluf*, قدرت علی قدرت *kudrati dila kudrat*.

COUNTER-PROJECT, *n*. مقابله *hasdi muwāfak*.

COUNTER-SECURITY, *n*. ضمانت *zamni mushārak*.

COUNTING-HOUSE, *n*. دفتر خانه *daftur khāna*, شمار خانه *shumār khāna*.

COUNTLESS, *a*. بی شمار *bī shumār*, بی حساب *bī hisāb*.

COUNTRY, *n*. (region) ملک *mulk*, ولایت *wilāyat*, کشور *kishwar*, دیار *diyar*.

— (people) *yār*, مملکت *mulakat*, ایلان *ilān*.

Love of country, حب الوطن من الايمان *habbu'l watan min'il imān*. Belong-

ing to one's country, وطنی *wataniy*. — (opposed to town) *sauād* — (rural parts) *sauād*.

— (people) *wilāyat*. A native country, وطنی *watani*.

— (law) *asli*, مولد *maulid*, موطن *mautin*. The law of the country, باد هوا *bādī hawā*.

To abandon one's country, ترک وطن *tarki watan-k*.

COUNTRY, *a*. (rustic) روستایی *sahrā*, ناشناس *rustāyī*. — (ignorant) *nāshanās*.

— (far from town) *adab*. — (far from town) *dūq az shahr*.

COUNTRYMAN, *n*. دهقان *dahkhan*, روستا زاده *rustā āda*, فالج *fallāh*.

A fellow countryman, هم ماک *ham*.

carik, p'at nishim. A water-course.

nash نیشن

- COURTEOUSLY, *ad.* در حسن حال *dar hasan hāl*, با لطف *ba lutf*, با لطف *ba lutf*, شیرین *shirīn*.
- COURTESAN, *n.* قحبت *roshī*, روسپی *roshī*, قحبت *kuhat*, فاحشه *fāhishu*.
- COURTESY, *n.* نزاکت *ahliyat*, اهلایت *ahliyat*, انانیت *nazakat*, ظرافت *zarāfat*, لطافت *latāfat*, مردمی *mardumī*.
- COURTIER, *n.* حضوری *dar bārī*, درباری *dar bārī*, ملازم *mulāzimi*, سلطان *sultān*.
- COURTLY, *a.* ساری منسوب *sarāya mansūb*.
- COURTSHIP, *n.* ناز و نیاز *nāz u nayāz*, عشق بازی *ishk bāzī*.
- COUSIN, *n.* ابن عم *āmm zāda*, عم *āmm*, خاله زاده *ibni āmm*.—(aunt's son) خاله زاده *khāla zāda*, پسر خاله *pisari khāla*.—(relation) خویش *khish*, خویشاوند *khishāwand*.
- COVENANT, *n.* عهد *āhd*, عقد *āhd*, شرط *shart*, پیمان *paymān*.—(in writing) عهد نامه *āhd nāma*.
- COVENANT, *vi.* عقد کردن *āhd-k.*, نمودن *āhdu paymān-n.*.
- COVER, *n.* پوشش *poshish*.—(of a dish, &c.) سرخوش *sar posh*, سرخوش *sar khum*—(for the head) کلاه پوش *kalla posh*. The cover of a wine-jar, لافانه *kurāmat*—(of a letter) لافانه *lāfānu*, غلاف *ghulāf*.—(of a book) دفتی *daftī*.—(pretext) بهانه *bahāna*, عصمت *āzr*, حیل *hila*—(defence) حمایت *himāyat*.
- COVER, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, سرپوش *sar posh-n.*, پنهان کردن *pinhān-k.*, مخفی کردن *makhfi-k.*—make pretence) پناه کردن *bahānā-k.*—(shelter)
- مخفی کردن *panhā-k.* داشتن *panhā-k.* حمایت کردن *himāyat-k.*
- COVERING, *n.* پوشش *poshish*, پوشاک *poshak*.
- COVERLET, *n.* لحاف *bālā posh*, بالوش *bālā posh*, لنگ پوش *palung posh*.
- COVERT, *n.* تکیه *takya*.
- COVERT, *a.* پوشیده *poshīda*.
- COVET, *vt.* حرص کردن *tamā-k.*, حرص نمودن *hirs-n.*, رغبت کردن *raghbat-k.*, آرزومند شدن *ārzūmand-sh.*
- COVETABLE, *a.* آرزو لایق *lāyaki ārzū*, واجب الحرس *wājib ul hirs*.
- COVETOUS, *a.* طامع *tamākar*, طامع *tāmā*, حرص *haris*, آرزومند *ārzūmand*, باخل *bākhil*.
- COVETOUSLY, *ad.* باخلان *bākhilāna*, با طمع *bā tamā*.
- COVETOUSNESS, *n.* حرص *hirs*, طمع *tamā*, ناکسی *nā kasī*.
- COVEY, *n.* (a flock of birds) ابلیل *ibbil*.
- COW, *n.* گاو *gāw*, گاو ماده *gāwī māda*, خنسا *bākūrat*. A wild cow, خنسا *khansā*. A cow's horn, مغ *saghl*. A cow-herd, گاو بان *gāw bān*. Cow-dung, سرگین *sargīn*.
- COW, *vt.* ناکس کردن *nākas-k.*
- COWARD, *a.* شتردل *shutur dil*, زدل *buz dil*, نامرد *nāmard*.
- COWARDICE, *n.* شتردلی *shutur dilī*, نامردی *nāmardī*.
- COWARDLY, *a.* زدل *buz dil*, دیدل *bī dil*, وهمناک *wahmnāk*, ناکس *nākas*, شتردل *shutur dil*.
- COWL, *n.* دود کش *dūd kash*.
- COXCOMB, *n.* خودبین *lāf zan*, خودنما *khud numā*, تاجر *tāje*, خورس *khurūs*.
- COY, *a.* شرمسار *sharmsār*, شرمگین

- sharmgin*. To be coy, ويار نمودن *wikār-n*.
- COYNESS, *n*. شرمندگی *sharmandagi*, حیا *hiyā*, حیاء *hiyāb*.
- COZEN, *vt* فرودن *daghā-d*, دغا دادن *faristān*.
- COZENAGE, *n*. دغا *daghā*, فریب *fareb*.
- CRAB, *n*. خرچده *sartān*, سرطان *kharchang*.
- CRABBED, *a*. (peevish) ترش *tursh rū*, درشت *durusht*, تند *tund*.—(difficult) دشوار *mushkil*, دشوار *dush-wār*—(unpleasing) ناخوش *nā khush*, ناپسندیده *nā pasandida*.
- CRABBEDLY, *ad*. درشتانه *durushtāna*, "مشکلا" *mushkilan*.
- CRACK, *vt*. (split) شکافتن *shigāftan*, لوت زدن *chāk-l*.—(boast) چاک کردن *lāf z*—(to utter a sharp sudden sound) صدای تیز زدن *sadāi tez-z*.
- CRACK, *n*. (chink) شکاف *shigāf*, شش *shakk*, چاک *chāk*, رخ *rakhna*. Full of cracks, شاخ *pur chāk*, رخ *shākh shākh*. Having cracks, رخ *rakhna dār*. Cracks in mountains, *dawirat*.—(sudden, sharp sound) تراک *tarāk*—(defect) نقصان *nulsān*, لاف *lāf* عیب *āib*, تصور *hasūr*.—(boast) لاف *lāf*.
- CRACK-BRAINED, *a*. خشک مغز *khush'ul magh*.
- CRACKED, *a* چاک رده *shigāfta*, شکافیده *chākshadu*. A cracked crust of clay, قلع *kilfā*.
- CRACKER, *n*. (of gunpowder, &c) آتش *mushki dawān*, مشتک دوانی *ālīsh bāsi*.—(boast) لاف زدن *lāf zan*.
- CRACKLE, *vi*. حرارت کردن *harāt-k*, صدا کردن *sadā-k*.
- CRADLE, *n*. مهد *guh-wāra*, مهد *mahd* (مهد).
22
- CRADLE, *vt*. چکاندن *chakan*.
- CRAFT, *a*. (trade, art) صنعت *hasb*, کسب *fanā*, هنر *hunar*.—(fraud) مکر *makt*, فریب *fareb*, دغا *daghā*, حیل *hila*.
- CRAFTILY, *ad*. از روی فریب *fareb*, با حیل *bā hila*.
- CRAFTSMAN, *n*. کارگر *kārigar*, هنر *ahli hunar*, پیشکار *pesha kār*.
- CRAFTY, *a*. حیل باز *hila bāz*, دغا باز *daghā bāz*, غدار *ghaddār*, مکار *makkār*.
- CRAG, *n*. وع *wār*, ورطه *warta*.—(a steep) صخرت انراری *sakhrat afrāi*.—(the neck) گردن *gardan*, عنق *dnk*.
- CRAGGED, } *a*. نا هموار *nā hamuār*,
CRAGGY, } غلیظت *ghalīzat*.
- CRAM, *vt*. انباشتن *ambāshān*, هر کردن *pur-k*, ملا کردن *malā-k*. To cram one's self, ألوان خوردن *ulwān-kh*.
- CRAMP, *n*. (spasm) تشنج *tashannuj*, پیچش *pechish*.—(shackle) بند *band*, قید *layl*.
- CRAMP, *vt*. فسر ساختن *kayd-k*, فسر *hān-r-s*—(to afflict with cramp) دنگ *tads-l* نعیس دادن *fukah-z*.
- CRANE, *n*. (bird) کلدک *kulang*, کرکی *kurkiy*, گاز *gāz*.—(a machine for raising great weights) منجذبی *manjanik*.
- CRANIUM, *n*. کاسه *kāsu*.
- CRANNY, *n*. vide CRACK.
- CRASH, *vi. vt*. نقص زدن *nakh-z*, تراک *tarāk* *tarāk-n*.—(break to pieces violently) بشکستن *ba jawr shikustan*, مرفوت نمودن *marfūt-n*.
- CRASH, *n* نقص *nakh*, هدت *haddat*.
- CRAVE, *vt* خواستن *khāstan*, طلبیدن *talubīdan*, آرزو داشتن *arzū-d*, طلب *ta'ab-k* کردن.
- CRAWL, *vi*. دپ کردن *dabb-k*, خزیدن *khazīdan*.

CRAWLER, *n.* خزنده *khazanda*.

CRAZE, *vt.* آشغده دیوانه ساختن *dīwāna-s.* آشغده *āshufta-k.* مجنون ساختن *maj-nūn-s.*

CRAZINESS, *n.* دیوانگی *dīwānagi*, جنون *junūn*.

CRAZY, *a.* زبون *zabūn*, ضعیف *zaf*, ناتوان *nā tuwān*, دیوانه *dīwāna*, مجنون *majnūn*.

CREAK, *vi.* صرصر کردن *sarīf-k.* صرصر *sarr-n*.

CREAM, *n.* سر شیر *sarī shīr*, زرد *zud*.

CREASE, *n.* (fold) شکن *shikan*, پیچ *pech*, چین *chīn*. A crease in a garment, تایی جامه *tāi jāma*.

CREASE, *vt.* شکن کردن *shikan-k.* مطوی کردن *matwīy-k.*

CREATE, *vt.* پیدا کردن *āfrīdan*, پدید آوردن *paydā-k.* موجود کردن *majūd-k.*—(invest or appoint) منصوب کردن *mansūb-k.*, معین کردن *nusūb-k.*, مقرر کردن *muqyan-k.*

CREATED, *a.* پدید آمده *sirishṭa*, سرشته *paydā kard*, آفریده *āfrīda*, مخلوق *makhluṭ*.

CREATION, *n.* پیدایش *sirishṭ*, سرشت *paydāyish*, خلقت *khilqat*, آفرینش *āfrīnīsh*, خلقت *khalk*. The God of the creation, خداوند آفرینش *khudā-wandi āfrīnīsh*.

CREATIVE, *a.* (having the power of creation) نو قوت خلی *zū kuwati khul-k.*—(creating) صنع *sant*. A creative power, خلی *kuwati khalk*. Creating the soul, جان آفرین *jān afrīn*.

CREATOR, *n.* آفریدگار *khālīk*, خالق *āfrīdogār*, آفریننده *āfrīnanda*. The creator of the universe, خالق کائنات *khālīlāhī kāinat*. The creator of the

world, مانع عالم *sānī ālum*, جهان *jahān* آفرین *āfrīn*. The creator of demons and men, خالق البین والناس *khālīku'l jinn wa'n nās*. The creator of the wonders of the world, خالق *khallāki dajāibi ālum*.

CREATURE, *n.* مخلوق *makhluṭ*, (موجودات *maujūdat*, موجودات *maujūdat*). A living creature, حیوان *haywān*, جانور *jānwar*. A rational creature, ناطق *haywāni nātīk*. An irrational creature, غیر ناطق *haywāni ghayr nātīk*.

CREDENCE, *n.* اعتقاد *attīkāḍ*, اعتماد *attīmād*, باور *bāwar*. Letters of credence, شهادت نامه *shahādāt nāma*.

CREDENTIAL, *a.* شهادت آور *shahādāt-āwar*, مشهد *mush had*, سند *sanad*.

CREDIBILITY, *n.* معقولیت اعتقاد *mud-kūlati ttīkāḍ*, اعتماد *attīmād*, اعتماد *attīmād*, معتمدی *mudtuburī*.

CREDIBLE, *a.* معتمد *mudtalar*, معتمد *mudtalar*, باور پذیر *bāwar pazīr*.

CREDIBLY, *ad.* اعتماداً *attīmādan*, با اعتماداً *bā attīmād*, با اعتماداً *bā attīmād*, با اعتماداً *bā attīmād*.

CREDIT, *n.* عزت *izzat*, حرمت *hurmat*, نیک نامی *nek nāmī*, نیکواری *abrū*, بزرگواری *buzurgwārī*.—(promise) عہد *aḥd*, پیمان *paymān*. Of no credit, بی اعتبار *bī ttībār*, ناکس *nā kas*.—(testimony) گواهی *gawāhī*, قدرت *shahādāt*.—(authority) قدرت *shahādāt*.—(confidence, belief) ایمان *īmān*, باور *bāwar*, اعتماد *attīmād*.—(trust in money matters) اعتماد *attīmād*. Dealing in credit, وام *wām*, دین *dayn*. To sell upon credit, بدین فروختن *bā dayn-f*. To

buy upon credit, وام گرفتن *wām-g.*
 To ask credit, استدعا کردن *istidā-nat-k.*
CREDIT, vt. (believe) اعتقاد بردن *iti-kā-l-b.*, باور کردن *bāwar-k.*—(trust) قرض دادن *karz-d.*, وام دادن *wām-d.*—(give credit) ائمهات کردن *iltifāt-k.*
CREDITABLE, a. معتبر *mudtibar*, کریم *karīm*, صاحب رعایت *sāhibi raāyat.*
CREDITABLENESS, n. اعتبار *attibār*, نیک نامی *nek nāmī.*
CREDITABLY, ad. با اعتبار *bā attibār*, رعایت *ba raāyat.*
CREDITOR, n. وام خواہ *wām khāh*, وام ستان *wām sitān*, مداین *mudāyin.*
CREDULITY, n. ساده دلی *sāda dīlī*, زود اعتقادی *zūd attikādī.*
CREDULOUS, a. صاحب ایمان *sāhibi imān*, ساده دل نما *sāda dil numā.*
CREED, n. کلمہ *kalama*, شہادت *shahādat.*
CREEK, n. خلیج *kunji daryā*, کنج دریا *khalij.*
CREEK, vt. سر ریف کردن *sarīf-k.*, سر ساختن *sarī-s.*
CREEKY, a. پر خلیج *pur khalij.*
CREEP, vi. خزیدن *dabb-k.*, با عجز روان *khasīdan.*—(move feebly) *bā'iz-rawān-sh.*—(move clandestinely) *nihānt-r.*—(move timidly) *buz-dīlī-n.*—(come or steal upon unexpectedly) علی الفور واقع شدن *nāgāh-ā.*, *dlalfaur wakt-sh.*—(behave with servility) ذلالت نمودن *zalālat-n.*—(fawn) ریشخند نمودن *rishkhānd-n.*
CREEP-HOLE, n. کناہ *kunām*, دولج *dawloj.*

CREEPING, a. خزان *khāzan*, خزنده *khazanda*, دب *dabb.* Creeping animals, حشرات *hushrat.*
CRESCENT, n. (new moon) نو ماه *nau*, هلال *hilāl.*—(growing) نامی *nāmī.*
CRESS, n. ترخه تریز *tara tesak*, ولده *wanda.*
CREST, n. طر *turra*, تاج *tāj.*—(plume) سرخ *sarkūj.*
CRESTED, a. تاج دار *tāj dār.*
CREST-FALLEN, a. دلنگ *dil tang*, دل شکسته *dil shikasta.*
CREVICE, n. رخ *rakhna*, در *dars*, شگاف *shigāf.*
CREW, n. جماعت *jamāat*, موالست *mūānasat.*—(of a ship) اهل *ahlī-jehāz*, ملان *mallaḥān.*
CRIB, n. آگندہ *āganda.*—(ox-stall) معلف *mudllaf.*—(cottage) خرگاه *khargāh.*
CRICK, n. رنج کردن *ranji gardan*, درد *dardī kajā.*
CRICKET, n. (insect) چرغد *charghad*, شبگیر *shabgir.* To chirp like a cricket, گو بازی *sarr-k.*—(game of) *yu bāzī*, گوی چوگان *gui chawgān.*
CRIER, n. دلال *dallāl.*, بانگ زن *bāng-zan*, سون *muazzin.*
CRIME, n. تقصیر *taksīr*, گناہ *gunāh*, عیب *dīb.* A capital crime, گناہ عظیم *gunāhī dzīm.* Past crimes, جرائم سابقہ *jarāyimi sābakā.* Guilty of a crime, گناہگار *gunāhgār.* To commit a crime, تقصیر کردن *taksīr-k.*, گناہ کردن *gunāh-k.* To accuse of a crime, اسناد نمودن *buktān-g.*, بھان گفتن *asnād-n.*, متهم کردن *muttāham-k.*
CRIMINAL, a. تقصیر وار *taksīrwār*, مجرم *sāhibi fusād*, مجرم *mujrim*, جرم *jarīm*, Criminal Court, عدالت نو جداری *addālātī farjdārī.*

CRIMINAL, *n.* گناه گار *gunāhgār*, صاحب بختان *sāhibi buhtān*, صاحب فساد *sāhibi fasād*, عاصی *āsī*.

CRIMINALLY, *ad.* از روی تقصیر *az rui takṣir*, مجرم *ba wajai mujrim*.

CRIMINATE, *vt.* شکایت کردن *shikāyat-k.*, مساوی کردن *masāwi-k.*

CRIMINATION, *n.* شکایت *shikāyat*, بختان *buhtān*.

CRIMSON, *n.* ارغوانی *kirmasī*, ارغوانی *arghwānī*.

CRINGE, *vt.* چاپلوسی کردن *chāplūst-k.*, دل نمودن *zill-n.*—(fawn) خوشامد کردن *khushāmad-k.*

CRINKLE, *vt.* چین نمودن *chīn-n.*

CRIPPLE, *a.* لنگ *lang*, عرج *urj*.

CRIPPLE, *n.* مقعد *mukād*, لنگی *langī*.

CRIPPLE, *vt.* لنگ کردن *lang-k.*, عرج *adrāj-k.*

CRISIS, *n.* (of a disease) بحران *buhṛān*, هنگام *yūmi buhrān*, یوم بحران *han-gāma*, معرک *madṛaka*.

CRISP, *a.* پیکدار *pechdār*, تاخمت *tākhta*.

CRISP, *vt.* پیچیدن *pechidan*, در پیچ نمودن *pech dar pech-n.*—(twist) تافتن *tāftan*.

CRITERION, *n.* علامت *nishān*, نشان *dlāmat*, قاعده *kāyida*.

CRITIC, *n.* نکتہ چین *nukta chīn*, صاحب تمیز *sāhibi tamiz*, دان *nukta dān*, گو *zamm gu*.—(censurer)

CRITICAL, *a.* مکلف *mukal-laf*, نیکاف *nikāf*.—(relating to criticism) دقیقیت شناس *dakikat-shanās*.—(captious) دم گویان *zamm guydān*.

CRITICALLY, *ad.* با دقت *bā dikkat*, با وجہ *ba wajai dakik*.

CRITICISE, *vt.* (judge accurately) نکتہ

با دقت رای *nukta, chīdan*, با دقت رای دادن *bā dikkat rāi-d.*—(correct) تادیب کردن *tādīb-k.*—(comment upon) بیان ساختن *bayān-s.*, تفسیر *sharh-n.*, شرح نوشتن *tafsir-n.*, —(censure) دم دادن *zamm-d.*

CRITICISM, *n.* تادیب *tādīb*, نکتہ چین *nukla sanji*, تفسیر *tafsir*, بیان *bayān*.

CROAK, *vi.* نعب کردن *nadb-k.*

CROCKERY, *n.* سفال *sifāl*, سفالین *sifālīn*.

CROCODILE, *n.* نهنگ *nahang*, موسمار *sūsmār*, تمساح *tamsāh*.

CROOK, *n.* (shepherd's staff) پاشو *pāshū*, عصای چوپان *dsāi chopān*.

CROOK, *vt.* خم کردن *kham-k.*, کج کردن *kaj-k.*, مایل کردن *māyil-k.*, پیچیدن *pechidan*.

CROOK-BACKED, *a.* کوزه پشت *kūza pusht*, احدب *ahdab*.

CROOKED, *a.* خم *kham*, کج *kaj*, کوز *kūz*. A crooked stick, کیوس *kīyos*, توتی *tūk*.

CROOKEDLY, *ad.* از کجی *az kajī*, کوزانه *kūzhāna*.

CROOKEDNESS, *n.* خمی *khamī*, کج *kaj*, پیچ *pech*.

CROOK-LEGGED, *a.* لام ماق *lām sāh*.

CROP, *n.* فصل *fasl*, خرمن *khirman*, محصول *mahsūl*, غله *ghalla*.

CROP, *vt.* تراشیدن *tarāshidan*, چیدن *chīdan*.

CRORE, *n.* صد لک *sad lak*.

CROSS, *n.* چلیپا *chalīpā*, صلیب *salīb*. The Christian Cross, خاج *khāj*.—(gibbet) دار *dār*.—(vexation) تصدیع *tasdiḍ*, آزار *āzār*.

CROSS, *a.* (transverse) معترض *mud-*

tariz.—(adverse) مخالف *mukhālif*.
 فاسد *bi rosi*.—(perverse) فاسد
fāsid, شيطان *shaytān*—(contradictory)
 مخالف *munākiz*, عرقوت *drkuwat*.
 A cross bar, عرقوت *drkuwat*.
 A cross blow, صدمت *sadmat*. A
 cross-bow, قذاف *kazzāf*. A cross-
 wind, باد مخالف *bādī mukhālīf*
 باد نسیجت *bādī nastijat*.

CROSS, *ad.* از جانب بجانب *abūr*,
 از جانب بجانب *as jānib ba jānib*.

CROSS, *vt.* (move obliquely) ملتوی
 رفتن *multawī-r*.—(mark with a cross)
 معبر *taslib-k*.—(cancel) خط بطلان
 کردن *khat* خط بطلان نمودن *mahw-k*.
 عبور کردن *builān-n*.—(pass over)
 عبور کردن *abūr-k*, گذر کردن *guzar-k*.
 To cross a ferry, معبر مرور کردن
midbar mur-ūr-k, To cross a river,
 عبور دریا رفتن *abūrī dar-yā-r*.
 To cross the sea, عبور دریا رفتن
murūr ala'l bahr-k.—(counteract)
 مخالف شدن *mukhālīf-sh*.—(obstruct)
 سد کردن *sadd-k*, راد کردن
radd-k.—(to be inconsistent)
 ناهموار *nā muwāfīk-sh*, نا موافق شدن
nā hamwār-b. To cross examine,
 mukābil tafhus-
 mukābalu-k.

CROSS-GRAINED, *a.* vide CROSS.

CROSSLY, *ad.* عبور *abūr*.—
 (oppositely) برعکس *bar aks*, ضد
 سیدان *siddan*, برخلاف *bar khilāf*.

CROSSNESS, *n.* (transverse) عرض
arz, تطرق *tatarruk*.—(perverseness)
 عدا *inād*, سید *sitts*.

CROSS-WAY, *n.* (a bye path) مشعب
mashab.

CROW, *n.* کلاغ *sāgh*, گراب *ghurāb*,
 کلاغ *kalāgh*. A iron crow, آهن

puilādi āhan. The crow of a cock,
 بانگ خروس *bāngi khuro*. A scare-
 crow, هراس *hirās*.

CROW, *vi.* (as a cock) بانگ زدن
 —(as a hen) صدای کردن *andākh*.
 (boast) لب زدن *lāf-z*.

CROWD, *n.* جماعت *jumādī*, انبوه *am-
 būh*, هنگامه *hangāma*, گرو *gurūh*,
 طاف *tāyafu*.

CROWD, *vt.* تصاعط نمودن *tazāghat-n*.

CROWN, *n.* تاج *tāj*, افسار *afsar*, کلاه *kulāh*.

A crown of glory, تاج مغفرت *tājī
 mafkhirat*. A golden crown, کلاه
 زرین *zarin kulāh*. Wearing a crown,
 تاجدار *tājdār*. A little crown, تاجک
tājak. The crown of the head, سر
afsari sar. The crown or top of a
 mountain, سرکوه *sari koh*.—(accom-
 plishment) انجام *ihhtitām*, تمام
tamām.

CROWN, *vt.* (a king) تاج نهادن *tāj-n*,
 تشریف *taklīl-k*.—(dignify) تشریف
 کردن *tashrif-k*, اکرام نمودن *ilrām-n*.
 —(adorn) آرایش *payrāstan*,
 تمام (complete) کردن *ārāyish-k*.
 پنداختن *tamām-k*, پنداختن *pardāhtan*.
 —(reward) مکافات کردن *mukāfāt-k*,
 جزا دادن *jazā-d*.

CROWNED, *a.* تاجدار *tājdār*,
 متوج *mutawwaj*. A crowned head,
 شاه *shāh bā afsar*. To be crowned,
 متوج شدن *mutawwaj-sh*.

CRUCIBLE, *n.* بوت *pūta*, بوت *bota*.

CRUCIFIER, *n.* صلب سازنده *salb-
 sāzanda*.

CRUCIFIX, *n.* صلیب *salīb*.

CRUCIFIXION, *n.* صلیب *salīb*,
 صلیب *taslib*.

CRUCIFORM, *n.* خاج آما *khāj āsā*.

CRUCIFY, *vt.* تَصْلِب کردن *taslīb k.*,
بر دار کردن *bar khāj k.*,
bar dār k., صلب کردن *sulb k.*

CRUCIFIED, *a.* چارمِیخ *maslūb*,
کشیده *chār mekh kasbīda*.

CRUDE, *a.* (raw) خام *khām*,
ناپخته *nā pukhta*.—(ill-arranged)
بی ترتیب *bī tartīb*, بی نظم *bī nazm*.

CRUDELY, *ad.* خامانه *khāmāna*,
بی هنگام *bī hangām*.

CRUDENESS, *n.* خامی *khāmī*,
نا پختگی *nā pukhtagī*.

CRUEL, *a.* بی شفقت *bī rahm*,
بی شافاکت *bī shafakat*, ظالم *zālim*, سنگدل *sangdil*,
خونریز *khūn rez*, درشت *durusht*.

CRUELLY, *ad.* با ستم *bā sitam*,
از ظالمانه *az sang dilī*, سنگ دلی
zālimāna.

CRUELTY, *n.* ظلم *zulm*, ستم *sitam*,
بی مروتی *bī mروتی*, سنگدلی
muruwatī.

CRUISE, *n.* سفر دریا *safari daryā*.

CRUISE, *vi.* سفر دریا کردن *safari daryā k.*

CRUISER, *n.* جهاز جنگی که مسیر دریا
jahāzi میکند در تالش جهاز های دشمن
jungt ke sayri daryā mikunad dar
talāshi jahāzhāi dushman.

CRUMB, *n.* پارچه *pārcha*, ریزه *riza*,
فئات *futāt*. Crumbs of bread, نان ریزه
nāni reza, نان خرد *nāni khurda*.

CRUMBLE, *vt.* ریزه ریزه کردن *reza reza*
k., پاره پاره کردن *pāra pāra k.*

CRUMMY, *a.* فئات ریزه دار *futāti reza*
dār.

CRUMPLE, *vt.* شکن دادن *shikan-d.*,
پیچ نمودن *chīn k.*, چین کردن
pech n.

CRUSADE, *n.* جهاد *jihād*, غزاة *ghazāt*,
اجدهاد *ijtihād*.

CRUSH, *vt.* (bruise) کوفتن *kūftan*,

mas hūk-s — (depress,
ruin) پامال کردن *pāyamāt k.*,
سرفرو زدن *sarfarū-z.*
— (to be condensed) هنگفت
hanguft-g.

CRUSH, *n.* بزم زدگی *būkam zadagī*,
هرس *hars*.

CRUSHED, *a.* مسحق *mas hūk*,
کوفته *kūfta*.

CRUST, *n.* قشر *kishr* (*pl.* قشور) — Crust
of bread, پوست نان *pūstī nān*, قرم
kurs. The crust or scab of a wound,
خشک ریش *khushk resha*. The crust
or plastering of a wall, آرد *azhand*,
اندود *andūd*. The crust or the sur-
face of clay, قشع *kashd*.

GRUST, *vt.* اندود *kishr k.*,
مسحق کردن *andūda-s*.

CRUSTY, *a.* پوست دار *pūst dār*,
اندود *andūda*.—(peevish) درشت
durusht, تند *tund*.

CRUTCH, *n.* مرد ستم *sardasta*.

CRY, *vt.* (aloud) بر زدن *bāng bar-*
z, شور کردن *shor k.*, غوغا کردن
ghawghā k. — (lament) شکایت کردن
shikāyat k., فریاد و فغان کردن
faryādu figān k., گریستن (weep)
zārī k. — (proclaim) منادی ساختن
girīstan, — (proclaim) منادی
munādī s., اشتها کردن *ishtihār k.*,
آشکاره کردن *āshkāra k.* To cry down
(defame) رسوای نمودن *ruswādī n.* —
(prohibit) نهي نمودن *nahī n.* To
cry out for help, معاونت طلب کردن
muāwanat talab k. To cry up (ap-
plaud) ستودن *afīn g.*, آفرین گفتن
satūdan.

CRY, *n.* نعره *faryād*, بانگ *bāng*,
نادره *nadra*, فغان *faghān*. — (lamentation)
گریه *nālīsh*, زار *zār*. — (weeping)

girya.—(a squall) غریو *udwilā*, غریو
glures.
 CRYSTAL, *n.* بلور *billawr*, مهات *mah it*.
 CRYSTAL, *a.* بلورین *billawrin*.
 CRYSTALLIZE, *vt.* vide CONGEAL.
 CUB, *n.* کعب *bucha*, قطرب *kutrub*. A
 fox's cub, عفس *anfā*.
 CUBE, *n.* کعب *kubb*, مستمس *musardas*.
 CUBEB, *n.* (drug) گدات *kubābat*,
 کباب چینی *kubāb chīnī*.
 CUBIC, *a.* کعب آسا *mukdb*, کعب
kadb āsā.
 CUBIT, *n.* گز *gaz*, دست *dast*.
 CUCKOLD, *n.* الدس *alyas*.
 CUCKOO, *n.* ککوت *kabūk*.
 CUCUMBER, *n.* خدار *khiyār*, دادرک
bāl-rang. A cucumber bed رار
khiyār zār. Cucumber-seed, غاوش
ghāwaśh.
 CUD, *n.* نشخوار *nishkhār* or *nushkhār*.
 CUDGEL, *n.* چوب دسلی *chūb*, چوب
chūb dastī, نقاری *bakhārīy*.
 CUDGEL, *vt.* چوب ردن *chub-z*.
 CUE, *n.* (tail) دنبال *dumbāl* دم *dum*.
 —(hint) اشاره *ishā*.
 CUFF, *n.* (blow) لطمت *latmat*, طپانچه
tapāncha.
 CUFF, *vt.* طپانچه ردن *tapāncha-z*,
 مشت ردن *musht-z*.
 CUIRASS, *n.* حوش *joshan*, جبه *juba*.
 CUIRASSIER, *n.* حده پوش *juba pōsh*,
 حوش پوش *joshun pōsh*.
 CULINARY, *n.* مطبخ منسوب *matbakh*
mansūb, مطبخی *matbakhīy*.
 CULL, *vt.* انتخاب کردن *intikhāb k.*,
 گردن *gusidun*, چیدن *chīdun*.
 CULLY, *n.* فریبده *farībānda*, غبن
marī *ghabn*.
 CULLY, *vt.* فریبان *furīflan*, غدر کردن
gha l-r-k.

CULPABILITY, *n.* گناهکاری *gunāh*
gārī, خطا کی *khatā gārī*.
 CULPABLE, *a.* مجرم *mujrim*, ملوم
mulam.
 CULPABLY, *ad.* دسیدانه *samtāna*.
 CULPRIT, *n.* گناهکار *gunāhgār*, عامی *āmt*.
 CULTIVATE, *vt.* (the earth) زراعت
zarād-k, کشکاری کردن *kishkārī*
kārī-k, لاحت کردن *fulāhat-k*.—
 (fertilize) آباد کردن *ābād-k* — (to
 meliorate anything) خوبتر کردن *khūb-*
tar-k, قوی کردن *bahtar-k*, تیراکی
turakhi k.
 CULTIVATED, *a.* مزروع *mazrū* زراعت
zarād kard *shuda*, معمر *madmūr*,
 آباد *ābād*. A cultivated
 country, ملک آباد *mulki ābād*,
 آبادانی *ābādānī*.
 CULTIVATION, *n.* کشکاری *kishkārī*,
 زراعت *zarād*, لاحت *fulāhat*, معمری
madmūrī, آبادانی *ābādānī* — (improve-
 ment in general) برتری *turakhi*, آباد
azīyād.
 CULTIVATOR, *n.* حارث *hāris*, دهقان
dahlān, آباد کننده *ābād kunāda*.
 CULTURE, *n.* تربیت *turbīyat* — vide
 CULTIVATION.
 CUMBER, *vt.* vide ENCUMBER.
 CUMBERSOME, } *a.* رنج آور *ranj āvar*.
 CUMBROUS, } vide BURDEN-
 SOME
 CUMIN, *n.* ریزه *sira*, کمن *kymmun*.
 CUMULATE, *vt.* vide ACCUMULATE.
 CUNEAL, } *a.* فاده صورت *fāna sūrat*.
 CUNEIFORM }
 CUNNING, *a.* حیله بار *hila-*
bāz دغا بار *doghā bāz*, فریبده *furī-*
banda, غدار *ghaddār*.—(intelligent)
 هوشیار *hūshyār*, هدرمند *hunūrman*,
 دانا *dānā*, صاحب فراست *sāhibi firā-*
sat — اشیف (باری *rubāh bāzī*,
 حیله بازی *hila bāzī*, غدر *ghadr*, بی

funn.—(art) هنر *hūnir*, معرفت *maʿrifat*.

CUNNINGLY, *ad.* از روی فریب *az rūi farīb*, *ghadrin*.

CUP, *n.* پیاله *payāla*, ساغر *sāghir*, قدح *qadh*, کاس *kāsa*, *paymāna*. A silver cup, جام سیم *jāmi sim*. A horn cup, بالغ *yāligh*. A wooden cup, قحف *kilf*. A glass cup, زجاجت *zujājat*. A crystal cup, ساغر بلور *sāghir billawr*. A porcelain or earthen cup, سفالین *kā-ai sijālīn*. A cup turned down, سرنگون *sarnagūn*. A new cup, کاس انف *ku'si unuf*. A cup-maker, جام گر *jām gur*, کاس بند *kāsa band*.

CUP, *vt.* (to bleed with a cupping-glass) حجامت کردن *hajamat-krdn*.

CUP-BEARER, *n.* شرابدار *sālī*, شرابدار *sharāb-lār*, سقا *sakkā*.

CUPBOARD, *n.* انبارخانه *ambār khāna*, آکشته *ākishta*.

CUPIDITY, *n.* رغبت *shahvat*, شہوت *rughbut*.

CUPOLA, *n.* گنبد *gumbad*, کبر *kītr*.

CUPPING, *n.* حجام *hājīm*, حجامت *mukhtajīm*.

CUPPING-GLASS, *n.* معصیت *mīl-jumut*.

CUR, *n.* سگ *sag*, کلب *kalb*.

CURABLE, *a.* ممکن *mumkīni*, معالج *muālaj*, قابل شفا *qābil shifā*, علاج *ilāj* پذیر *pazīr*.

CURATE, *n.* امام *imām*.

CURATOR, *n.* کارگذار *wakīl*, وکیل *lār-guzār*, اتالیق *atālīk*.

CURB, *n.* (of a bridle) حکمت *haka-mat*—(check) مزاحمت *muzāhīmat*, ضبط *zabt*, منع *manʿ*, تندب *tumbīk*.

CURB, *vt.* (a horse) الحجام کردن *iljām-k.*, تنبید *tuljīm-s.*—(restrain)

ضبط *muzāhīmat-k.*, مزاحمت کردن *zabt-k.*, ربط نمودن *zabt-u-rabt-n.*

CURD, *n.* شیر *māyazi-shir*, حالوم *hālūm*, دوغ *dogh*.

CURDLE, *vt.* شیر را منجمد کردن *shir rā munjamid-k.*, فسرده *fusurdan*.

CURDY, *a.* منجمد *munjamid*, فسرده *fusurda*.

CURE, *n.* علاج *ilāj*, چاره *chāra*, شفا *shifā*, معالجه *muālaja*.

CURE, *vt.* تیمار کردن *shifā-k.*, شفا کردن *timār-k.*, علاج چاره دادن *chāra-d.*, *ilāj-n.*

CURIOSITY, *n.* (accuracy) درستگی *durusti*, صحت *saht*—(inquisitiveness) تبحس *taʿassus*, قبحس *tafukus*, طلب *talab*, تلاش *talāsh*—(novelty) تبحس *tuhfa*, نادره *nādīra*.

CURIOUS, *a.* (inquisitive) رازجو *rāzju*, طالب *tālīb*—(elegant) خوشنما *khush numā*, نازک *nāzuk*, ظریف *zarīf*—(rare) نادر *nādīr*, عجیب *djīb*.

CURIOSLY, *ad.* با استقصا *bā istiksā*, متعجبانه *mutadjjibāna*.

CURL, *vt.* زلف نمودن *zulf-n.*, پیچ دادن *pech-d.*, تاب دادن *tāb-d.*

CURL, *n.* زلف *zulf*, گیسو *gaystū*, جمع *jād*.

CURRENT, *n.* موج *marwiz*.

CURRENCY, *n.* (of money) روانی *rawānī*, رواج *rawāj*.

CURRENT, *a.* رایج *jāri*, رایج *rāyij*, درهم *rawān*. Current coin, رایج *dirhami rāyij*, نقد جاری *nakdī jāri*. The current price, نرخ *nirakh*. The current year, امسال *imsāl*—(common) مشهور *mask hūr*, عمومی *dmūmī*.

- To be current, راسخ شدن *rāyij-sh.*,
 از دست بدست رفتن *az dust ba dust-r.*
CURRENT, *n.* روان آب *ābi ruwān*,
 سبیل *sayl*, چشمه *chushma*.
CURRENTLY, *ad.* با روانگی دایم *bā*
rauāngi i dāyam, بی محالمت *bi*
mukhālifut.— (generally) عموماً
dmūman, علی العموم *dial dmūm*.
CURRICULUM, *n.* دور تعلیم *dauri*
tadlim.
CURRIER, *n.* چرم ساز *dabbāg*, دباغت
chirm sāz The currier's art, دباغت
dabbāghat, چرم ساری *chirm sāzi*.
CURRISH, *a.* vide BRUTAL.
CURRY, *vt.* (leather) دغ کردن *dabgh-*
h., دباغت دادن *dibāghat-d.* To curry
 a horse, اسب تدار کردن *asp timār-k.*
 To curry favour, نوازش دادن *nauā-*
zish-y.
CURRY-COMB, *n.* خرخره *hakhkhara*,
 اسب *shānai asp*.
CURSE, *n.* لعنت *ladnat*,
 نفرن *nafrin*, بد دعا *bad duā*.—(severe
 affliction) رنج *ranj*, عذاب *āzāb*.
CURSE, *vt.* بد دعا کردن *ladnat-k.*,
 نفرن دادن *bad duā-d.*, نفرن
nafrin-d.—(afflict) رنجیدن *ranjidan*.
CURSED, *a.* ملعون *malūn*, مکروه *mahrūh*.
CURSORYLY, *ad.* (hastily) نا شتاب
bā shītāb, "سرعاً *surdatan*, "عجلاً *ijā-*
latan.—(carelessly) بی پروای *ba*
wojai bi parwāi, غفلانہ *ghaflatāna*.
CURSORY, *a.* (hasty) شتابان *shitābān*,
 غافل *bā surāt* — (careless) گاهل
ghāfil, گاهل *hāhil*. A cursory view,
 نظر اجمالی *nazar-i ijmalī*.
CURTAIL, *vt.* مختصر کردن *mukhtasar-*
k., کوتاه کردن *kūtāh-k.*, دم دردن *dum-b.*
CURTAIN, *n.* پرده *parda*, حجاب *hijāb*

A curtain before the door of a house,
 سر پرده *sarā parda*. Behind the
 curtain, زیر پرده *zari parda*, در پس
 پرده *dar pasi parda*. Sitting behind
 the curtain, پرده نشین *parda nishin*.
 To draw the curtain, حجاب کردن
hajāb-k.—(to inclose as with curtains)
 با حواجب احاطه کردن *bā hawājib*
ahata-k. Bed-curtains, پرده تخت
pardai tang.

- CURVATED**, *a.* مایل *māyil*, کج *kaj*.
CURVATURE, *n.* عوج *dwoj*, پیچ *pech*.
CURVE, *a.* خم *ham*, کج *kaj*. A curve
 line, خط مدحنی *khat-i munhanī*.
CURVE, *vt.* کج کردن *māyil-k.*, کج کردن
kaj-k., پیچیدن *pechidan*.
CURVET, *n.* جست *jast*, طفرت *tafrat*,
 وکری *wakara'*.
CURVET, *vi* وکری کردن *jastan*,
 وکری *wakara'-k.*
CUSHION, *n.* بالش *bālīsh*, تکیه *takya*,
 بالین *bālīn*, مسند *masnad*, متکا *mut-*
takā. A leather cushion, مسورت
misvarat. The stuffing of cushions
 چغبت *chaghbūt*.
CUSTODY, *n.* حفاظت *hifāzat*,
 حواله *hawāla*, نگهداری *niḡahbānī* —
 (confinement) قید *kayd*, بند *band*,
 حبس *habs*. To be in custody,
 در زندان شدن *dar zindān-sh.*
CUSTOM, *n.* رسم *rasm*, دستور *das-tūr*,
 عاده *kāyada*, قانون *kānūn*, عادت
ādat, خوی *khui*. Ancient custom,
 رسم قدیم *rasm-i hadīm*. A collector
 of the customs, تاحصیلدار *tahsildār*,
 باحدار *bāhdār*

CUSTOMABLE, *a.* vide CUSTOMARY
CUSTOMARILY, *ad.* عادتاً

muwāfiki ādat, اکثر اوقات *akṣur aukāt*.

CUSTOMARY, *a.* موافق دستور *muwāfiki dastūr*, رسمی *rasamī*.

CUSTOM-DUTIES, *n.* خراج *khirāj*, محمول *mahsūl*.

CUSTOMER, *n.* مشتری *mushtarīy*, خریدار *kharīdār*.

CUSTOM-HOUSE, *n.* جزیت خانه *jiz-yut khāna*, سایر *sāir*.

CUT, *vt.* بریدن *burīdan*, تراشیدن *tarā-shīdan*, قطع کردن *katī-k*. — (reap)

مغلوب دارو کردن *darv-k*. — (overcome) مغلوب کردن *maghlūb-k*. To cut in pieces,

پاره پاره *pāra pāra-k*. To cut off (separate) جدا کردن *jūdā-k*. —

(extirpate) بر کندن *bar kundan*. — (kill) قتل ساختن *kushtan*, منقطع کردن *katl-s*. — (intercept)

منقطع کردن *munkatī-k*. — (put an end to) انجمیدن *anjāmīdan*. — (withhold)

سد کردن *bāz-d*. — (preclude) باز داشتن *sadd-k*. — (abbreviate) کوتاه کردن *kutāh-k*. To cut off the head, سر بریدن

وارث را از *sar-b*. — To cut off an heir, وارث را از *sar-b*. — To cut out (form) صورت

صورت *mahrūm-k*. To cut out (form) شکل نمودن *sūrat-k*. — (contrive) پدید آوردن *paydā-k*. — (adapt)

لایق کردن *munāsib-n*, مناسب نمودن *lāyak-k*. — (debar) محروم کردن *mahrūm-k*, رت کردن *radd-k*. — (excel)

فاضل بودن *fāzil-b*. To cut short (interrupt) قصر نمودن *kasr-n*. To cut up (as a butcher) دبح کردن *zabh-k*. — (overcome in argument)

دلیل معقول آوردن *dalīli madhkūl-ā*. To cut across, قط کردن *katt-k*. To cut (engrave), نقش

نقش *kandan*, سبخت *naksh-s*. — (circumcise) سبخت

ساده کردن *sunnat-k*. — (castrate) دو نیم کردن *sūla-k*. — To cut in two, دو نیم کردن *du nīm-k*.

CUT, *p. p.* or *a.* بریده *burīda*, منقطع *nun-katā*, تراشیده *tarāshīda*. — (half-drunk) نیم مست *nīm mast*, مجروح *mukham-mar*. — (wounded) زخم خورده *zakhm khurda*, صاف *majrūh*. — (smoothed by a joiner's plane) رندیده *randīda*.

CUT, *n.* (piece, part) قطعه *katī*, قطعت *kalāt*, پاره *pāra*. — (canal) آبگذر *ābguzar*. — (fashion) صورت *sūrat*, تصویر *taswīr*. — (wound) زخم *zakhm*, جراحت *jarāhat*. A short cut or passage, راه *rāhi* اکراب *akrab*.

CUTANEOUS, *a.* قشر منسوب *kish-rat mansūb*.

CUTICLE, *n.* پوست *pūstī* بیرون *bīrūn*, قشر *kishrat*.

CUTLASS, *n.* شمشیر *shamshīr*, سیف *saif*.

CUTLER, *n.* سکان *sakān*, گر *sikhīn gar*, سکاکی *sakhākī*.

CUTLERY, *n.* سکاکی *sakhākī*.

CUTTER, *n.* برنده *katī*, برنده *burānda*. — (a vessel) یک دقای *jahāzī yak dukalī*.

CUT-THROAT, *n.* رهن *rahzun*, قاطع *kātiw'ttarik*.

CUTTING, *n.* قلم *kalam*, شاخ *shākh*.

CYCLE, *n.* (a period of time) دور *daur* (ادوار *pl.* *dauri zamān*). The cycle of the sun, دور شمس *dauri shamsh*. The cycle of the moon, دور قمر *dauri kamr*.

CYCLONE, *n.* طوفان *tūfān*.

CYCLOPEDIA, *n.* فرهنگ *farhangī hunar u funn*.

CYGNET, *n.* (a swan) چروچ *chūchā*.

CYLINDER, n. اسطوانه *ustuwāna*.—
(rolling-stone) زمنج *zamnoj*.
CYLINDRICAL, a. اسطوانه منسوب *ustuwāna mansūb*.
CYMBAL, n. زنگه *zangala*.
CYNICAL, a. درشت *tursh rū*, ترش رو *durusht khū*.
CYPHER, n. هندسه *hindisa*, صفر *sifr*.
CYPRESS, n. سرو آزاد *sarv*, سرو *sarvi āzād*. Straight as a cypress, سرو سوهی *sarvi sahi*. The tall cypress, سرو بلند *sarvi bulnd*.
CZAR, n. قیصر *kaisar*, پادشاه روس *pādshāi rūš*.

D

DAB, n. (slap) تپانچه *tapāncha*.
DAB, vt. ضرب دادن *zard-d*, زدن *zadan*.
To dab a sore, زخم را از اسفنج محو زدن *zakhm rā az asfanj mahw-z*. To dab with mud, با گل آلودن *bā gil-ā*.
DABBLE, vt. (to play in water) در (to play in water) بازی کردن *dar āb bāsi-k*.—(smear) آلودن *ālūdan*.
DABBLER, n. آب باز *āb bās*—(superficial meddler) هرزه گو *hirza gu*.
DAFFODIL, n. بروق *khunsa'* خنثی *barwak*.
DAFT, a. احمق *ahmak*, مجنون *majnūn*.
DAGGER, n. دشنه *khanjar*, خنجر *dashna*, دهره *dahra*.
DAHLIA, n. گل کوکب *guli kawkab*.
DAILY, a. هر روزه *har roza*, روزانه *rozīna*.
ad. روز بروز *'har roz*, روز بروز *roz baroz*, یومی *yawmīy*. Increasing daily, روز افزون *roz afzūn*. Daily pay, روزانه *rozīna*, یومی *yūmī*.
DAINTILY, ad. با نزاکت *bā nazakat*.

DAINTINESS, n. نزاکت *nasakat*, نفاست *nafāsat*, لطافت *latāfat*.
DAINTY, a. نازک *nāzūk*, لطیف *latīf*, مستغنی *mustaghni*, نفیس *nafts*.—(fastidious) خائف *khānif*.
DAINTY, n. نفاست *nafāsat*, تحفه *tuhfa*.
DAIS, n. شاهنشین *shāh-nashīn*.
DAISY, n. هزاردان *hazār dān*.
DALE, n. وادی *wādī*, دره *darra*.
DALLIANCE, n. (interchange of cares) بوسه بازی *ishk bāzi*, عشق بازی *ishk bāzi*, بوسه بازی *bosa bāzi*, کرشمه *kirishma*.—(procrastination) تأخیر *tākhīr*, دیری *derī*, توقف *tawakkuf*.
DALLY, vi. (fondle) نوازش کردن *nawā-zish-k*, عشق بازی کردن *ishk bāzi-k*, تأمل کردن *tamalluk-k*.—(delay) تأخیر کردن *tākhīr-k*, دیری کردن *derī-k*.—(trifle) بیهوده شدن *bīhūda-sh*.
DAM, n. (mother) ام *imm*, مادر *mādar*.—(a mole) بندروغ *bandrūgh*, آب بندی *āb bandī*.
DAM, vt. بندروغ ساختن *sadd-k*, سد کردن *bandrūgh-s*, مسدود ساختن *masdūd-s*.
DAMAGE, n. آسیب *āstib*, زیان *ziyān*, خسارت *khāsārat*.—(retribution) گناهکاری *tāwān*, تاوان *gunāhgārī*.
DAMAGE, vt. زیان کردن *ziyān-k*, خسارت کردن *khāsārat-k*.—(receive damage) ضرر کشیدن *zarar-k*, زیان یافتن *ziyān-y*.
DAMAGEABLE, a. قابل زیان *kābili ziyān*, ممکن ضرر *munakini zarar*.
DAMASCUS, n. شام *damashk*, دمشق *shām*.
DAMASK, n. (silk) دبیقی *dabtkī*, کمخاب *kamkhāb*.
DAMASK, vt. نقش و نگار کردن *pur naksh u nigār-k*. The Damask rose, گل سوری *guli sūrī*.

- DAME, *n.* بگم *begam*, خاتون *khātūn*, صاحب *sāhibā*.
- DAMN, *vt.* لعنت کردن *ladnat-k.*, ملعون کردن *malūn-k.*
- DAMNABLE, *a.* لعنتی *ladnati*, جهنمی *jahannami*.
- DAMNATION, *n.* لعنت *ladnat*, عقوبت دوزخ *dkūbatī dūzakh*.
- DAMNATORY, *a.* عقوبت دوزخ نما *dkūbatī dūzakh numā*.
- DAMNED, *a.* ملعون *malūn*, دوزخی *dūzakhī*, لعنتی *ladnati*.
- DAMNIFY, *vt.* vide To damage, injure, impair.
- DAMP, *a.* تر *tar*, نمناک *namnāk*, آبدار *ābdār*. — (dejected) دلنگ *dil tang*.
- DAMP, *n.* تر *tar*, نم *nam*, رطوبت *rutubat*.
- DAMP, *vt.* (m oisten) تر ساختن *tar-s.*, • نم کردن *nam-k.* — (become damp) نمگین شدن *khūsidan*, خوسیدن *namgīn-sh.* — (deject) تیره کردن *tīra-k.*, دلشکستن *dil-sh.*
- DAMPNESS, *n.* نم *nam*, طراوت *tarāwat*.
- DAMSEL, *n.* کنیز *kaniz*, کنیزک *kanīzak*.
- DAMSON, *n.* آلو بخارا *ālū bukhārā*.
- DANCE, *n.* رقص *raks*, زن *zafn*, سماع *samād*.
- DANCE, *vi.* رقصیدن *raksīdan*, رقص کردن *raks-k.*, جمیدن *jahīdan*.
- DANCER, *n.* رقص *rakkās*, پاکوب *pā kūb*. A rope-dancer, ریسمان باز *rīs-mān bāz*, جانباز *jān-bāz*.
- DANCING-MASTER, *n.* رقص آموزگار *raks āmūzgār*.
- DANCING-SCHOOL, *n.* رقص خانه *raks khāna*, سماع گاه *samād gāh*.
- DANDELION, *n.* رجل الغراب *rijul' gh'urāb*.
- DANDLE, *vt.* زتراق کردن *zīzāk-k.*, بچه جویان ساختن *bacha jūlān-s.* — (tundle) نوازش نمودن *nawāzish-n.*
- DANDLER, *n.* نوازش گر *nawāzish gar*.
- DANDRUFF, *n.* اربت *ubriyat*.
- DANGER, *n.* خطر *khatar*, خوف *khauf*, هول *haul*, بیم *bīm*. Dangers, مخونات *makhūfāt*, بیمها *bīmha*. The danger of life, جان *bīmī jān*. To expose one's self to danger, خود را در خطر *khudrā dār khatar-a*. To be in danger, در معرض خطر افتادن *dar madrizi khatar-u.*, مضطر بودن *mukhtir-b.*
- DANGEROUS, *a.* خطرناک *khatar nāk*, پرخطر *haulnāk*, مهلک *muhlik*, *pur khatar*. A dangerous affair, امر خطیر *amri khatir*. A dangerous place, مهلکه *mahlakat* (پل. مپالک). A dangerous road, راه پر خطر *rāhi pur khatar*.
- DANGEROUSLY, *ad.* بالخطر *bīl khatar*, با بیم *bā bīm*.
- DANGLE, *vi.* (hang loosely) معلقی شدن *muḍllak-sh.*, آویختن *āwīkhtan*.
- DANGLER, *n.* زنیاره *zam-pāra*, باز *bāz baza*.
- DANK, *a.* vide DAMP.
- DAPPER, *a.* vide, LIVELY, SMART.
- DAPPLE, *a.* دو رنگی *durangī*, پلنگ *palang rang*, ابرش *abrash*.
- DAPPLE *vt.* کردن گوناگون *gunā gūn-k.*, ابلق ساختن *ablak-s.*
- DARE, *vi.* دلیری *himmat-d.*, همت داشتن *dilerī-n.*, زهره داشتن *zahrā-d.*, جسارت نمودن *bībāk-sh.*, باک شدن *jasārat-n.* — *vt.* (defy) مبارزت خواندن *mubārazat-kh.*
- DARING, *a.* دلیر *bībāk*, دلیر *diler*, دلاوری *bahādur*. *n.* دلیرانه *dīlāwār*.
- DARINGLY, *ad.* مردانه *mardāna*, دلیرانه *dīlārāna*.
- DARK, *a.* (destitute of light) تاریک *tārīk*, تیره *tīra*, سیاه *siyāh*, مظلم

muslim.—(blind) کور *kūr*, نابینا *nābīnā*.—(ignorant) جاهل *jāhīl*, نادان *nādān*.—(not cheerful) نیر *tīra*. A dark night, شب تاریک *shabī tārik*, شب تاریک *shabī dīrūr*. Dark coloured, تیره گون *tīra gūn*. Having a dark mind, صاحب تجربه *sāhibi tīra zamīr*. A dark corner, گوشه تاریک *gūshai tārik*. Growing dark, غمگین *ghashshāshān*. To be in the dark, در تاریکی شدن *dar tārikī-sh*.—(to be ignorant of any thing) بی خبر شدن *bi khabr-sh*, ناشناس بودن *nā shīnās-b*. To keep in the dark, در پنهانی ساختن *dar pīnhānī-s*.

DARKEN, *vt.* (make dark) ظلم کردن *zulm-k*, تاریکی نمودن *tārikī-n*, با ظلمت پوشیدن *bā zulmat-p*—(grow dark) ظلمت اندوختن *zulmat-a*, تاریک گشتن *tārik-g*.—(perplex) مشوش شدن *mutaraddid-sh*, بلید کردن *mushawwash-sh*.—(sully) آلودن *palid-k*, آلودن *ālūdun*.

DARKLING, *a.* در تاریکی *dar tārikī*.

DARKNESS, *n.* ظلمت *tārikī*, *zulmat*, دجو *dajw*, سمر *samar*, طعل *tafl*.

DARLING, *a.* معشوق *mahbūb*, دلپسند *dīlāwez*, دلکش *dīl hash*.

DARLING, *n.* محبوب *mahbūb*, (fem. معشوقه *madshūh*), (معشوق) *madshūh*, دلباز *dīlāz*, دلبار *dīl dār*, نیکار *nigār*.

DARN, *vt.* رفو کردن *rafu-k*.

DARNEL, *n.* جلیف *talikh-dāna*, تلخ دان *talikh*, جلیف *jaltf*.

DARNER, *n.* رفوگر *rafūgar*.

DART, *n.* نیزه *neza*, پیکان *payghān*.

DART, *vt.* تیر انداختن *tīr-andāz*, تیر تابی کردن *partāb-k*.

DARTER, *n.* تیر انداز *tīr andāz*, رامی *rāmī*.

DASH, *vi. vt.* (together) هم زدن *baham-z*, مصادمه *tasādum-n*, مصادمه کردن *musādamat-k*—(rush through the water) مخر کردن *malhkr-k*.—(abash) شرمسار کردن *khajil s*, شرمسار کردن *sharmsār-k*—(erase by a stroke) منسوخ نشدن *nawīshā mansūkh-s*, خط بطلان نمودن *khat butlān-n*.—(form with haste) زودی کردن *ba zudī-k*. To dash (as the waves), موج زدن *marj z*, تلاطم امواج زدن *talātami amwāj-z*. To dash one's hopes, ناامید کردن *nā umīd-k*.

DASH, *n.* (collision) هم زدگی *baham-zadgi*, مصادمه *musādamat*, صدمه *sadmat*—(a blow) ضرب *zarb*, کوب *kūb*, جوش *jūsh*.—(agitation) جوش *hūb*, آفتاب *āmtāsh*.—(infusion) خط *khatt* A straight dash, خط مستقیم *khatti mus-takīm*. A curved or circular dash, خط مسدیر *khatti mustadīr*. The dashing of the waves, تلاطم امواج *talātami amwāj*.

DASHED, *a.* هم زد *baham-zada*.

DASTARD, *n.* vide COWARD.

DASTARDLY, *a.* Cowardly, mean.

DATE, *n.* (account of time) تاریخ *tārikh*, ارخت *arj*, (epoch) (تواریخ *pl.*) *wikhat*.—(duration) استمرار *istimrār*, سرانجام *ākibat*, عاقبت *bakā*.—(the fruit of the date-palm) خرما *khurmā*, تمر *tamar* (*pl.*) *fi't*. On this date, فی التاريخ *fi't*.

tārikh. Out of date, معطل *muāttal*, *تاریخ* *tārikh*, *کهنه* *kuhna*.

DATE, *vt.* تاریخ نوشتن *tārikh-n.*, *مونه* *muwarrah-k.*

DATED, *a.* *مونه* *muwarrah-k.*

DATIVE *n.* (case) حالت, *مفعول* *hālātī*, *مفعول فیه* *mufūlī fihu*.

DAUB, *vt.* (besmear) آلودن *ālūdan*.—
(paint coarsely) *بی هنر نگردن* *bī hunar-n.*—(flatter grossly) *چاپلوسی* *chāplūst-k.* To daub with gold, *زر اندودن* *zar-a.*, *مطلا کردن* *mutallā'-k.*

DAUGHTER, *n.* دختر *dukhtar*, بنت *bint* (*pl.* بنات), *دخت* *dukht*, *نافیج* *nāfijāt*. A daughter-in-law, دختر زن *dukhtar zan*, *زن, فرزند* *zani farzand*, *دبوت* *devak*. A nobleman's daughter, دختر پاک *dukhtari pāk akhtar*. The word بنت is frequently employed with other substantives in forming the rhetorical figure metonymy. The daughter of the earth (clay) *بنت الارض* *bintu'l arz*. The daughter of the sea (mermaid) *بنت البحر* *bintu'l bahr*. The daughter of the mountain (echo) *بنت الجبل* *bintu'l jabal*. The daughter of the lip (speech), *بنت الشفة* *bintu'sh shafat*. The daughter of the grape (wine) *بنت العنب* *bintu'l inab*, دختر رز *dukhtari raz*. The daughter of the eye (tears) *بنت العين* *bintu'l dyn*. The daughter of reflection (prudence, advice; poetry), *بنت الغر* *bintu'l fikr*. The daughter of death (fever) *بنت اجل* *binti ajal*. A step daughter, دختر اندر *dukhtar andar* *ربیب* *rabibat*.

DAUNT, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan* *هراس* *hirās-k*, *بیم دادن* *bīm-d.*

DAUNTLESS, *a.* *بی باک* *bī-bāk*, *بی پروا* *bī parvā*.

DAWN, *n.* (the break of day) فجر *fajr*, *صبح* *subh*, *بامداد* *bāmdād*, *پگاه* *pagā*, *سحر* *sahar*.—(the beginning of any thing) آغاز *āghāz*, ابتدا *ibtidā*. At dawn, *علی الصباح* *dla's sabāh*, *پگاه* *pagā*. The time of dawn, *هنگام سحر* *hangāmi sohar*. To travel about dawn, *مبکر سفر کردن* *mubkiri safar-k*.

DAWN, *vi.* *صبح نمودن* *sabḥ-n.*, *ظهور کردن* *sahūr-k.*, *روشن گشتن* *tulū-k.*, *طلوع کردن* *raushan-g.*

DAY, *n.* روز *roz*, *یوم* *yūm* (*pl.* ایام), *شب و روز* *nahār*. Night and day, *شب و روز* *shab u roz*, *لیل و نهار* *layl u nihār*. By night and day, *شب و روز* *ba shabu roz*, *لایلا و نهار* *laylan wa nahāran*. The space of a day and night, *شباروزی* *shābārozi*. From day to day, *روز بروز* *roz ba roz*, *یوماء فی یوماء* *yawman fa yawman*. One day; on a certain day, *روزی* *rozī*, *یوماء* *yawman*. A fast day, *روزه* *roza*. A day of judgment, *یوم القیام* *rozi rastakhiz*, *چند روز* *yawm al kiyām*. Some days, *هر روز* *chand roz*. Every day, *هر روز* *har roz*. Each day, *یوم* *yawma yawma*. A happy day, *روز استغاث* *rozi istiṭāth*. Good day (to you), *روز با عیش* *roz bā dysh*, *صبح الخیر* *sabāh u'l khayr*. A hot day, *روز گرم* *rozi garm*. A festival day, *روز عید* *rozi id*. New years' day, *نوروز* *naw roz*. A day's journey, *روز راه* *roz rāh*, *منزل* *manzil*. Several days, *روزی چند* *rozi chand*. A day of battle, *روز میدان* *rozi maidān*, *روز ننگ* *rozi nangu nabard*.

- DAY-BOOK, *n.* روزنامه *roz-nāma*, روزینه *rozina*.
- DAY-BREAK, *n.* صبح صادق *sub hi sādik*, سپیده دم *sapeda-dam*. روز فراخ *rozi furāk*.
- DAYDREAM, *n.* خیال خواب *khāb*, خیال کھوآل *khuyāl*.
- DAY-LABOUR, *n.* مزدوری *mazdūrī*, کار و کسب *kār u kasb*.
- DAY-LIGHT, *n.* روشنایی *roshnāi-roz*, روز روشن *rozi roshun*.
- DAY-TIME, *n.* نهار، وقت روز *wakti roz*, نهار *nahār*.
- DAZE, DAZZLE, *vt.* چهره کردن *jahr-k.*, کمر ساختن *kumar-s*.
- DEACON, *n.* شماس *shammās* (*pl.* شمامسة).
- DEAD, *ā.* (deprived of life) میت *maiyyit*, مرده *murda*, فوت شده *faut-shuda*.— (inanimate) بی جان *bī jān*, ناروان *nā rawān*. (motionless) بی حرکت *bī harakkat*.— (languid) کاهل *kāhil*, سست *sust*.— (gloomy) تیره *tīra*.— (useless) بی فایده *bī fāyda*, نافرجام *nāfurjām*.— (frigid) سرد *sard*.— (withered as a vegetable) پژمرده *pazhmurda*, نامعمر *afsurda*.— (uninhabited) نامسکون *nā maskūn*. A dead market, کساد *kasād*, ضروح *surūh*. Pretending to be dead, متماوت *mutamāwit*. The dead, مردگان *murdagān*, اموات *amwāt*. Half-dead, نیم جان *nīm jān*. In the dead of winter, زمستان *darmiyāni zamistān*. In the dead of night, فی نصف اللیل *fi nisfu'l layl*.
- DEAD DRUNK, *a.* بدمست *bād mast*, سرشار *sarshār*.
- DEADEN, *vt.* کم کردن *kam kar-k.*
- DEADLY, *a.* هلاک *halāk*, مهلت *muhlik*, قاتل *kātil*. Deadly weapons, قاتل *ālāt kitāl*. Deadly poison, زهر قاتل *zahrī kātil*—(hostile) عداوت *pur dāwat*.
- DEADLY, *ad.* آسا مرده *murda dsā*, کاتیلان *kātilan*, با سینه پر کینه *bā stna pur kina*, با عداوت *bā dāwat*.
- DEADNESS, *n.* (want of ardour) عدم غیر غیرت *ādami hamīyat*, زبونی *ghayrī ghayrat*.— (weakness) زبونی *zabūnī*, عجز *ijz*.— (frigidity) برودت *barūdat*.
- DEAD-WATER, *n.* ماء جامد *māi jāmid*, آب استاده *ābi istāda*.
- DEAF, *a.* کر *kar*, صم *summ*, اصم *asamm*. To be or become deaf, کر گشتن *kar-g*. Deaf and dumb persons, صم بکم *summun bukmun*.
- DEAFEN, *vt.* صم کردن *kar-s*, کر ساختن *asamm-k*.
- DEAFLY, *ad.* اصمانه *asammāna*, با کری *bā karī*.
- DEAFNESS, *n.* کران گوش *karī*, گوشی *gīrān gūshī*, طرش *turash*. A slight deafness, طرشه *turshat*. Feigned deafness, تطارش *tasāmum*, تاتارش *tatārush*.
- DEAL, *n.* (fir-tree) صنوبر *sanaubar*, گیز چندی *giz*.— (quantity) قدر *ladr*, چندی *chandī*. A great deal, بسیار *bisayār*, کثیر *kasīr*.
- DEAL, *vt. vi.* (distribute) حسم کردن *hissā-k*, توزیع کردن *takīm-k*, تار کردن *tawzīd-k*.— (scatter) تار کردن *nisār-k*, افشاندن *afshāndan*, پاشیدن *ṣāshīdan*.— (traffic) تجارت کردن *tijārat-k*.

کار و کسب نمودن *bāzār-k.*, *kār u kasb-n.* To deal by or with (to treat well), رعایت کردن *raāyat-k.*, *mu'ārāt-n.*,—(to treat ill) ستم ساختن *sitam-s.*—To treat or contend with, سنجیدہ کردن *sitiza-k.*, مناقشہ نمودن *munāshah-n.* To deal in (practice), عمل کردن *āml-k.*, معاملہ *muāmala-k.* To deal at cards, *kumārīkhāghazī hissa-d.* To deal between (act as mediator) سفیر شدن *safir-sh.*

DEALER, n. (trader) سودگر *saudāgar*, تاجر *tājir.*—(shop-keeper) دکان دار *dukān dār*, خرده فروش *khurda farūsh.*—(one that has to do with anything) کارگذار *kārguzār*, قاسم *āmil.* A dealer at cards, قاسم *kāsim*, در قمار بازی حصہ کنندہ *dar kumār bāzī hissa kununda.* A plain dealer, مردم بی ریا *murdumi bī rayā.* A double dealer, رباکار *rayākār*, مکار *makkār.*

DEALING, n. (trade) سوداگری *saudāgarī*, خرید و فروخت *khurīd u farūkh.*—(business) کاربار *kār bār*, معاملہ *muāmala.* Plain dealing, حقیقت *hakikat.*, صداقت *sadāqat.* Double dealing, ربا *rayā*, خدرا *ghadr.*

DEAR, a. I. (precious) گران *girān*, عزیز *girān bahā*, نادر *nādīr*, *āzīz*, قیمتی دار *kīmatdār.* 2. (beloved) محبوب *muhībūb*, معشوق *madshūk*, جانی *jānī.* My dear, جانم *jānam.* Oh my dear son, پدر *ai jānī pidar.* 3. (scarce) کم باب *kamyāb*, ناکثیر *nā kastīr*, گران بها *girān bahā.*

DEARLY, ad. بکران بها *ba girān bahā.*—(fondly) عاشقانه *bā īshk*, *āshkhāna.*

DEARNESS, n. (scarcity) جدب *jidabb*, عزیز *girānī*, جلیفت *julifat*, *azizi.*

DEARTH, n. قحط *laht*, تنگی *tangi.* A year of dearth, هلاکت *halakat.*

DEATH, n. مرگ *marg*, اجل *ajal*, رحلت *maut*, وفات *wafāt*, نفا *kazā.* Universal death, جالغ *halakat halka*, مرگ *jālīf.* Sudden death, مفاجات *margi mufājat*, موت انفوات *mautu'l fuwāt*, قضا ناگهانی *huzāi nāghānī.* A violent death, موت مایت *mauti māit.* Natural death, اجل طبعی *ajalī tabaī.* At the point of death, *ajal girīfta.* The agonies of death, نزع جان *nazī rūh*, نزع جان *nazī jān.* Predestined death, اجل *ajali mawūd.* To cause death, قتل کردن *tāmūt-s.* To condemn to death, حکم *kutl-k.* To condemn to death, قتل فرمودن *hukmī kutl-f.* After death, پس از الموت *ba'du'l maut*, مرگ *pasī marg.*

DEATH-BED, n. بستر مرگ *bistari marg.*

DEATHLESS, a. بی زوال *bī zawāl.*

DEATH'S-DOOR, n. نشوع *nushūd.*

DEATH-STROKE, n. صدمہ مرگ *sadmai marg.*

DEATH-WARRANT, n. فرمان قتل *far-māni katl*, پیام مرگ *payāmi marg.*

DEBAR, vt. محروم کردن *mahrūm-k.*, رد ساختن *sadd-k.*, سد کردن *taraddud-n.*

DEBARRED, a. محروم *masdūd*, مسدود *mahrūm.*

DEBASE, vt. حقیر کردن *farū-k.*, فرو کردن

- hakir-k.* دایل *sar farū-s.* سر فرو زدن *salil-s.* ساختن
- DEBASED**, *a.* مضموم *mazmūm*, محقر *muhakkar*.
- DEBATE**, *vt.* (dispute) بحث کردن *bahs-k.*, نزاع کردن *kastya-k.*, مشورت کردن *nizād-k.*—(deliberate) مشورت کردن *mashwarat-k.*, رای زدن *rāya-s.*
- DEBATE**, *n.* مناظره *munāsara*, مباحثه *mubāhasa*, قضیه *kastya*, مناقشت *mu-nāziyāt*, بحث *bahs*.
- DEBAUCH**, *vt.* (corrupt) خراب کردن *kharāb-k.*, تباهی کردن *tabāh-k.*—(to live intemperately) شهوت پرست *shahwat parast-sh.* ارفاش نمودن *irfāsh-n.*—(a woman) بهرام رفتن *ba harām-r.*, آلوده کردن *ālūda-k.*
- DEBAUCH**, *n.* شهوت *hawās*, هوس *shuhwat*, ارفاش *irfāsh*.
- DEBAUCHED**, *a.* (dissipated) دروا و هوس *hawā u hawās bās*, بی سرو سامان *bī sar u sāmān*.
- DEBAUCHEE**, *n.* نفس شهوت رند *rind*, فاجر *nafsi shahwat parast*, فاسق *fājir*, فاسق *fāsik*.
- DEBAUCHERY**, *n.* هوس رندی *rendī*, هوس بازی *hawās bāzī*, فسق و فجور *fisk u fujūr*.
- DEBILITATE**, *vt.* کم زور کردن *kam zūr-k.*, ناتوان کردن *nātaawān-k.*
- DEBILITATED**, *a.* ناتوان *musāf*, ضعیف *nā taawān*, ضعیفی *saṭf*.
- DEBILITY**, *n.* کم زوری *kamsorī*, ناتوانی *nā taawānī*, ضعیفی *sayift*.
- DEBIT**, *n.* حساب خرج *hisābi kharch*.
- DEBT**, *n.* دین وام *wām*, قرض *kars*, *dayn*. To get into debt, وام گرفتن *wām-g.*, قرض گرفتن *karz-g.* To pay a debt, ادای قرض ادا کردن *kars adā-k.*
- adās dayn-n.* To delay paying a debt, تاخیر کردن *naṣat-k.* To demand a debt, وام خواستن *wām-k.*, طلب دین *dayn talab-k.* To give a discharge for debt, تجریت *tabriati wām-d.* Involved in debt, مغرم *mughram*, مفرح *mufrāh*, مادیون *madyūn*. A balance of debt, دلیت وام *talāwati dayn*, دلیت *bukiyati wām*.
- DEBTOR**, *n.* وام دار *karsdār*, مدین *wāmdār*, داین *dāyīn*. Debtors, مداین *mudāyīn*.
- DECADE**, *n.* ده *dah*, عشر *dshar*.
- DECADENCE**, *n.* زوال *sawāl*.
- DECAGON**, *n.* معشر *muashshar*.
- DECALOGUE**, *n.* ده کلمه *dah kalama*, عشر کلمات *dshra kalimāt*.
- DECAMP**, *vi.* رحلت کوچ کردن *kūch-k.*, رحلت کردن *rahlat-k.*
- DECAMPMENT**, *n.* کوچ *kūch*, رحلت *rahlat*.
- DECANT**, *vt.* نقل ساختن *nakl-s.*, تصفیه کردن *taṣfīk-k.*
- DECANTER**, *n.* آبگین *ābgīna*, کانت *kantat*.
- DECAPITATE**, *vt.* سر بریدن *sar-b.*
- DECAY**, *n.* زوال *farsūdāgt*, تلف *talaf*—(fall from a prosperous state) از دولت افتادگی *az daulat uftādāgt*, بد بختی *bad bakhtī*.
- DECAY**, *vt.* فرسودن *farsūdan*, کاستن *kāstan*, بهلک رفتن *ba halk-r.*
- DECEASE**, *n.* مرگ *marg*, موت *maut*.
- DECEASED**, *a.* مرحوم *marhūm*, مغفور *maghfūr*.
- DECEIT**, *n.* فریب *fareb*, دغا *daghā*, حیل بازی *hīla*, حیل مکر *hīla*, بهانه *bahāna*, رای *rāyā*.

DECEITFUL, *a.* دغا باز *daghābāz*, غدير *ghadīr*, حيله باز *hila bāz*, غدار *ghaddār*.

DECEITFULLY, *ad.* از روی فریب *az rū-i fareb*, با حيله *ba az daghā bāzi*, از دغا بازی *az daghā bāzi*, با *bā hila*, با تلبیس *bā talbīs*.

DECEIVABLE, *a.* ممکن, تلبیس *mum-kini talbīs*.

DECEIVE, *vt.* غدر کردن *farīftan*, فریفتن *ghadr-k.*, غبن کردن *ghabn-k.* — (mislead) گم راه کردن *gum rāh-k.*, غلطی کردن *taghlīt-k.* — (disappoint) نا امید کردن *nā umed-k.*

DECEIVER, *n.* حيله فریبنده *farībānda*, حيله باز *hila bāz*, مکار *makkār*.

DECEMBER, *n.* قانون الاول *day*, دي *day*, *kānunū'l auwal*.

DECENCY, *n.* شایستگی *shāyistagi*, لایق *layākat*, موافقت *muwāfakat*.

DECENT, *a.* شایسته *shāyista*, لایق *lāyāk*, سازوار *sazāwār*, مناسب *munāsib*, موافق *muwāfīk*.

DECENTLY, *ad.* لایقانه *bā adab*, با ادب *bā adab*, *lāyākāna*.

DECEPTIBLE, *a.* ممکن, غبن *mumkīni ghabn*.

DECEPTION, *n.* وهم *khayāl*, خیال *khayāl*, حيله *hila*, غدر *ghadr*.

DECEPTIVE, *a.* فریب پیوند *farīb pay wand*, رنگ آمیز *rang āmīz*.

DECIDE, *vt.* حکم کردن *hukm-k.*, فتوی *fatwa-d.*, فیصل *kasā-g.*, قضا گفتن *kasā-g.*, نمودن *fayisal-n.*, تدبیر کردن *tadbīr-k.* To decide a law-suit, نطق فراع کردن *katt nisād-k.*, انفعال دعوی کردن *in-fisālī dadwt-k.*

DECIDED, *a.* فیصل کرده *fayisal kardā*, مقدر *mukaddar*.

DECIMAL, *n.* عشر *ushār*, عشر *tadshīr*.

DECIMATE, *vt.* ده یکت کردن *dah yak-k.*

DECIMATION, *n.* ده یکی *dah yak*, عشر *dehr*.

DECIPHER, *vt.* رمز *(explain ciphers)* رمز آشکاره کردن *rams āshkāra-k.* — (interpret enigmas) لغز تعبیر نمودن *lughz tadbīr-n.*

DECIPHERER, *n.* تعبیر کننده *tadbīr-k.*, رمز آشکاره کننده *rams āshkāra kunānda*.

DECISION, *n.* فیصل *fayisal*, انفصال *infisāl*, قضا *kazā*, عزیمت *dsimat*.

DECISIVE, *a.* شافی *shāfi*, قاطع *kātt*.

DECISIVELY, *ad.* قاطعانه *kāttāna*, تحقیقا *tahkikan*.

DECK, *vt.* رخت دادن *ārāstan*, آراستن *zīnat-d.*, آرایش کردن *ārāyish-k.*

DECK *n.* (of a ship), تخت کشتی *takht-i kishī*, سقیفت *sakīfut*.

DECKED, *a.* آراسته *ārāsta*, پیراسته *payrāsta*, زیبا *zībā*.

DECKER, *n.* خوانسازان *khān sāmān*.

DECLAIM, *vi.* کلام کردن *fusūh kalām-k.*, سخن راندن *sakhun-r.*, متکلم بودن *tukallim-b.*

DECLAIMER, *n.* سخن پرداز *sakhun pardāz*, خوش تقریر *khūsh takrīr*, اهل کلام *ahl-i kulām*.

DECLAMATION, *n.* سخن گوئی *sakhun gu*, علم کلام *ilmi kalām*, اثبات *isbāt*, اقرار *ikrār*.

DECLAMATORY, *a.* سخن شناس *sakhun shanās*, فصیح کلام *fasīh kalām*.

DECLARATION, *n.* اشتهار *ishtihār*, بیان *bayān*, تعبیر *tadbīr*, شرح *sharh*, تاویل *tāwīl*.

DECLARATIVE, *a.* بیان ساز *bayān-sāz*, تعبیر نما *tadbīr numā*.

DECLARE, vt. اشتهار کردن *ishtihār-k.*,
تعمیر ساختن *tad-
bīr-s.*, آشکارا نمودن *āshkāra-n.*,
اقرار کردن *āfār-n.*—(affirm)
ikrār-k.

DECLENSION, n. گردان *tasrif*, تصرف
gārdan.

DECLINABLE, a. متصرف *mutasarif*.

DECLINATION, n. (descent) *n.* نزول
nasūl, نشیب *nashīb*. —(bending)
kuji, میل *mayl*.—(variation)
عنود *dnūd*.

DECLINE, vt. (bend) میل کردن *mayl-k.*,
پرهیز *nasūl-n* — (shun) نزول نمودن
parhiz-k., اجتناب کردن *ijtināb-
k.*—(a noun) اسم تصرف کردن *ism
tasrif-k* —(decay) زوال پذیرفتن *sawāl-
p.*, تصحیر شدن *tasghīr-sh.*

DECLIVITY, n. شیب *pasti*, پسندی
shīb, نشیب *nashīb*. A steep decli-
vity, نشیبگاه *nashīb gāh*. The decli-
vity of a mountain, دامنه کوه *dāmani
kūh*. Aclivity and declivity, شیب
u farās. A slippery declivity, زلخ
salkh, زحلوکت *zuhlūkāt*.

DECLIVIOUS, a. مایل *hatūt*, خطوط
māyil.

DECOCT, vt. جوشیدن *jūsh-k.*, جوشیدن
jushīdan, پختن *pukhtan*.

DECOCTION, n. جوشانده *jushānda*.

DECOLLATION, n. صاف کردن *sāf*
kardani sar.

DECOMPOSITION, n. انحلال *inhilāl*

DECOMPOUND, vt. باز آمیختن *bās*
āmikhtan.

DECORATE, vt. زینت دادن *zīnat-d.*,
زیبیدن *payrāstan*, زیبیدن *sebtidan*,
آراستن *ārāstan*, طرار کردن *tirās-k.*

DECORATED, a. آراسته *ārāsta*, زیبا
payrāsta.

DECORATER, n. زیبیده *sebtidār*, طرار
tirās-gar.

DECORATION, n. زینت *zīnat*, آرایش
ārāyish, آرایش *payrāyish*.

DECORTICATE, vt. قشر کردن *shīr-k.*,
خراط کردن *khart-k.*

DECORUM, n. مناسبت *munāsabat*,
لایاقت *layākat*, شکوهمندی *shukoh-
mandī*.

DECOY, vt. جذب کردن *jazb-k.*, چیدن
chīna-n., فریب دادن *fārib-d.*

DECOY, n. چیدن *chīna*, دانه *dāna*.

DECREASE, vi. (make less) کم کردن
kam-k., کاستن *kāstan*, تصحیف کردن
takhfīf-k.—(grow less) کم شدن *kam-
sh.*, متعسر شدن *mukassar-g.*

DECREE, n. حکم *hukm* (pl. احکام),
انفصال *infisāl*, (امر *amr* (pl. اوامر),
فراوان *farmān*, کذا *kazā*. The decrees
of God, خدا فرموده *farmūda khudā*,
قسمت *kismet*. The divine decrees,
تقدیرات *takdirāt*, تقدیر *takādir*.
A judicial decree, حکم شرع *hukmī
sharī*, دستین *dastīna*.

DECREE, vt. فرمان کردن *hukm-k.*,
فرمودن *farmūdan*, امر نمودن *amr-n.*,
قضا *qazā-s.* حجت کردن *hujjat-k.*

DECREED, a. فرموده *farmūda*, مأمور
māmūr, مقدر *mukaddur*.

DECREMENT, n. vide. DECREASE.

DECREPIT, a. ضعیف *zāf*, فرساده *far-
nās*, عصبه *dshabat*. A decrepit old
man, پیر زال *pīrī zāl*, فرتوت *fartūt*.
An old decrepit woman, فرتوت *fartūta*,
عجوزه *djūza*.

DECREPITUDE, n. فررتوتی *fartūtī*,
پیری *pīrī*.

- DECRESCENT, *a.* کُتور نما *kusūr numā*.—(in comp.) کاه *kāh*.
DECRETAL, *a.* حکم پیوند *hukm pay-wand*, امردار *amr dār*.
DECRY, *vt.* دم دادن *samm-d.*, غیب نهادن *dib-n.*, در زدن *bāng bar-s*.
DECUPLE, *n.* (tenfold) ده مره *dah-marra*, ده تا *dah tā*, عشر *dahr*.
DEDICATE, *vt.* (consecrate) تقدیس کردن *takdīs-k.*, مخصوص ساختن *makhśūs-s*. To dedicate temples, تکریمات کردن *takrīśāt-k*. To dedicate a book, مدح کردن *madh-k.*, موشح کردن *mūwash-k*.
DEDICATED, *a.* مقدس *mukaddās*, مقرر *mukarrar*, موقوف *maukūf*.
DEDICATION, *n.* تقدیس *takdīs*, وقف *wakf*.—(of a book) توشیح *taushih*. Dedications (of temples), تکریمات *takrīśāt*.
DEDUCE, *vt.* حاصل کردن *bar-d.*, در آوردن *hāsīl-k.*, نتیجه نمودن *nattija-n*.
DEDUCEMENT, *n.* حاصل *nattija*, نتیجه *hāsīl*.
DEDUCT, *vt.* تفریز وضع نمودن *wast-n.*, تفریز کردن *tafrīz-k.*, کم کردن *ham-k*.
DEDUCTION, *n.* مینات *wastat*, وضعیت *maśnāt*, استدلال *istidlāl*.
DEED, *n.* 1. (action) کار *kār*, کردار *kirdār*, عمل *amal*, فعل *fadl*.—2. (exploit) کار *kār*, غزاة *ghazāt*.—3. (a written contract or agreement) تمسک *sanad*, سند *dastāwiz*, *tamassuk*. Deed of gift, هبه نامه *haba-nāma*. Deed of sale, قبالة *kabāla*.
4. (reality) حقیقت *hakikat*, معنی *maḍnī*. A villainous deed, نصیبت *kasīyati nā marṣiyat*, کاستی *kaśīyati nā marṣiyat*. Words and deeds, قول و فعل *kaul u fāil*. Illustrious deeds, حمیده *afāli hamīda*.

kahwa rang-d., سیاہ چرند بودن *siyāh chardā-b.*

DEEPNESS, *عمق* *dmk*, *عمامت* *dmākat*.

DEER, *n.* غزال *ghasāl*, گوزن *gawzan*, گاوشی *gaw dashti*. The covert of a deer, *کناس* *kinās*, مغار *maghār*.

DEFACE, *vt.* *خراب کردن* *kharāb-k.*, *نسخ* *kabih-n.*—(erase) *نسخ کردن* *naskh-k.*, *محو کردن* *mahw-k.*

DEFAACEMENT, *n.* *تخریب* *takhrīb*, *محو* *mahwat*.

DEFALCATION *n.* *vide* DIMINUTION.

DEFAMATION, *n.* *بدنامی* *bād nām*, *بدگویی* *bad gut*, *عیب گوئی* *dib gut*, *بہتان* *buktān*, *تہمت* *tuhammat*.

DEFAMATORY, *a.* *بدنام* *badnām*, *بہتان گو* *buktān gū*, *عیب جو* *dib jū*.

DEFAME, *vt.* *بدنام* *dib-g.*, *عیب گوی* *dib-g.*, *بدنام دادن* *badnām-d.*, *نام کشیدن* *nām-k.*, *بہتان ساختن* *iftirā-k.*, *افترا کردن* *buktān-s.*

DEFAMER, *n.* *بہتان گو* *muftar*, *بہتان گو* *buktān gu*, *همار* *hammās*.

DEFAULT, *n.* *گناه* *gunāh*, *خطا* *khatā*.—(defect) *تقصیر* *kusūr*, *عیب* *dib*, *نقصان* *nuksān*, *تقصیر* *tukst*.

DEFEASANCE, *n.* *ابطال* *ibtāl*, *نسخ* *na'kh*, *محو* *mahv*.

DEFEASIBLE, *a.* *ممکن ابطال* *mun-kini ibtāl*.

DEFEAT, *vt.* *شکست* *shikastan*, *شکستن* *shikast-d.*, *منهزم و تار و مار کردن* *munhasim u tār u mār-k.*—(frustrate) *محرور کردن* *mahrūm-k.*, *حرمان* *hirmān-s.*

DEFEAT, *n.* *شکست* *shikast*, *هزیمت* *hasmat*, *کسر* *kasr*. A feigned defeat or retreat, *موری* *inhizāmī surt*.

DEFEATED, *a.* *شکست* *shikasta*, *منهزم* *munhasim*. To be defeated, *منهزم شدن* *munhasim-sh.*

DEFECT, *n.* (deficiency) *زوال* *sawāl*, *تقصیر* *takst*.—(fault) *خطا* *khatā*, *عیب* *dib*, *بہتان* *buktān*. Without defect, *بی عیب* *bi dib*, *کامل* *kāmil*, *تمام* *tamām*.

DEFECTION, *n.* (apostacy) *ارتداد* *irtād*, *ترک* *bar gashtag*, *نا فرمانی* *tarki dīn*.—(revolt) *نا فرمانی* *nāfarmāni*, *دسیان* *dsiyan*.

DEFECTIVE, *a.* *نا تمام* *nā tamām*, *تقصیروار* *takstwar*, *عیب دار* *dib dār*, *ناقص* *nākis*, *کمینه* *kamīna*. To be defective, *عیب داشتن* *dib-d.*, *ناقص* *nākis-g*. To render defective, *کم کردن* *nā tamām-k.*, *تمام کردن* *kam-k.*, *تقصیر وار کردن* *takst war-k.*

DEFENCE, *n.* (protection) *حمايت* *himāyat*, *پناه* *panāh*, *دستگیری* *dastgiri*, *دستگیری* *dastyārī*, *حفاظت* *hifāzat*.—(apology) *عذر* *ʿusr*, *معذرت* *madzurat*.—(prohibition) *منع* *mant*, *نهی* *nah*.—(resistance) *مقاومت* *musāhmat*, *مقاومت* *musāhmat*, *رَد* *radd*. Defence of the kingdom, *مملکت پناهی* *mam'lakat panāhi*.

DEFENCELESS, *a.* *بی حمایت* *bi himāyat*, *نا محمی* *nā mahmi*, *غیر* *ghayr*, *مظاہرت* *musāharat*.

DEFEND, *vt.* *حمایت دادن* *himāyat-d.*, *دستگیری* *nusrat-k.*, *دستگیری* *dastgiri-k.*, *نگاه کردن* *nigāh-k.*, *پشتی داری* *pushtī-d.*, *پشتی داری* *siyānat-k.*—(uphold) *اقرار کردن* *ikrār-k.*, *تدقیق* *tadrif-n.*—(fortify)

استحکام ساختن *ahlām-k.*, منع و دفع کردن *istihkām-s.*—(prohibit) *mānt wadaft-k.*, احصار دادن *ihsār-d.* To defend a castle, حفاظت قلع کردن *kifāzati kild-k.* To defend one's self, خود را نگاه داشتن *khudrā nigāh d.*, مدافعت کردن *muḍāfiḍt-k.*

DEFENDABLE, *a.* vide DEFENSIBLE.

DEFENDANT, *n.* مدعی *muddat*, مدعی علیه *muddat dlayhi.*

DEFENDED, *a.* محفوظ *madsūm*, محفوظ منصور *muhfūz*, منصور *mansūr.*

DEFENDER, *n.* (of another) نگهبان *nigāhbān*, حامی *hāmī*, محافظ *muhāfiz*, دستگیر *dashtgir*, فریاد رس *faryād ras*, مظهر *muzāhir*. The defender of the faith, دین پناه *dīn panāh*, دین پرور *dīn parwar*, غازی الدین *ghāzi dīn* The defender of the kingdom, مملکت پناه *mamlakat-panāh.*

DEFENSIBLE, *a.* ممکن عصمت *mum-kini tsmat.*

DEFENSIVE, *a.* حمایت ده *himāyat dah*, عصمت بخش *tsmat-bakhsh*, دستگیری نما *dashtgiri numā.*

DEFENSIVELY, *ad.* و جهه عصمت *bar vajai tsmat*, مدافعت حال *bar hālī mudāfiḍt.*

DEFER, *vt.* درنگی *dert-k.*, درنگی *dirangt-k.*, توقف نمودن *tawak-kuf-n.*, اهمال کردن *ihmāl-k.*

DEFERENCE, *n.* (respect) ادب *adab*, التفات *iltifāt.*—(complaisance) شایرینکاری *shērīn kārt*, ملاطفت *mulātifāt.*

DEFIANCE, *n.* دعوت جنگ *dadwati jang.*—(challenge to produce proofs) استیبار *istibrāz*, مطالب ابراز *talabiibrāz.*—(contempt) مذمت *masammat*, طعن *tadn.*

DEFICIENCY, *n.* کمي *kamī*, زوال *zawāl*, نقصان *kusūr*, نقصان *nukṣān*, درماندگی *darmandagi.*

DEFICIENT, *a.* کم *kam*, ناقص *nākis*, فرامانده *nā tumām*, عاجز *ajiz*, فرامانده *farūmānda.*

DEFICIT, *n.* کسر *kasr.*

DEFIER, *n.* تذلیل طعن گو *tadn gu*, تذلیل نما *taslīl numāyunda.*—(challenger) دعوت میدان کننده *dadwati muḍlān kunanda*, مدعی *muddat*, مبارز *mubārīz.*

DEFILE, *vt.* (contaminate) ناپاک کردن *nāpāk-k.*, خلیط *palid-k.*, ملوث کردن *ghulīz-k.*, آلودن *ālūdan*, ملوث کردن *mulūwas-k.*—(to corrupt chastity) بکارت گرفتن *bukārat-g.*, مخدع شدن *muftart-sh.*

DEFILE, *n.* (narrow passage) گورچ *kūcha*, تنگ راه *tang rāh*, شعب *shatb.* DEFILED, *a.* آلود *ālūda*, ملوث *mul-awwas*, ناپاک *nāpāk.*

DEFILEMENT, *n.* ناپاکی *nāpākī*, مرداری *murḍārī*, آلودگی *ālūdagī*, آلودگی *ālūdagī.*

DEFINABLE, *a.* ممکن تعریف *mum-kini tudrtf*, قابل وصف *kābili wasf.*

DEFINE, *vt.* (mark the limit) حد *hadd-s.*, حزم ساختن *hazm-s.*, قطع کردن *katt-k.* To define and mark the boundaries, تعیین و ترسیم کردن *tahdīd u tarīm-k.*—(to explain a thing by its qualities) وصف کردن *wasf-d.*, تعریف کردن *tadrīf-k.* To define logically, تعیین کردن *tahdīd-k.*

DEFINED, *a.* محدود *mahdūd*, موصوف *mukaddar.*—(explained) مفروض *mafrūz*,—(appointed) *mosūf.*

DEFINER, n. **موسوف** *mosūf*
kunanda. **کننده**

DEFINITE, a. (certain) مَكْرَر *mukarrar*, مَعْيَن *muyyan*, مُحَكَّك *muhakkak*, مَعْدُود *mudhūd*. A definite or fixed time, سَاعَةٌ مَعْدُودَةٌ *sā'atī mā'dūt*. Restricted to a definite time, مَوْكَّت *muwakkat*, مَوْكُوت *mawkūt*.

DEFINITELY, *ad.* **بِقِيَانٍ** *yakinan*,
بِقَدَقٍ *tahkikan*.

DEFINITENESS, n. یقین *yakin*,
تحقیق *tahkik*.

DEFINITION, *n.* وصف *wasf*, تعريف *tadrif*, توصيل *tafsil*.

DEFINITIVE, a. قطعی *katāʿī*, شافی *shāfi*, محدود *mahdūd*, معین *muyyīn*, محدود *mahūd*. To give a definitive answer, قطع جواب دادن *katt jawāb-d*.

DEFINITIVELY, *ad.* **بروجیه معین** *bar*
wajai muyyin, **بطور معهود** *bu tauri*
madhūd.

DEFLECTION, *n.* vide DEVIATION.

DEFLOUR, vt. زباف کردن *zifāf-k.*

DEFLUXION, *n.* نازله *nazla*, زكام *zuḥām*.

DEFORM, *it* بد شکل کردن *bad shikh k.*,
 کردن رو به *kubih-k.*,
 زشت پیکر کردن *kaitya rui-k*,
paylar-k.

DEFORMED, *a* كَبِيح *kabīḥ*, زُبُون *zubūn*,
 نَاسِز *nā sāz*, زِشْت *zisht*, بَد شَكْل *bad*
shikl. Deformed in countenance,
 زِشْت رُو *zisht rū*, كَرَمِ الْمَنْظَرِ

DEFORMEDLY, *ad.* فَبِيحًا *kabīhāna*,
 شَتَامَ *zishṭāna*.

DEFORMEDNESS, *n* شدي *kubh*, قدح *siahti*, شذیت *shandt*.

DEFRAUD vt. فریبان *furistān*, فریب
farīb-n ساختن *ghabn-s*,
hila-k, پیل کردن

hila bast-k. To defraud one another,
تغابن کردن taghabun-k.

DEFRAÿ, vt. (pay the expense) *دل*
basl-k. *دل کردن* *basl-k.*
adā-k. *مصارف دادن* *masarif-d.*

DEFUNCT, *a.* مرده *murda*, فوت شده *faut-shuda*, مرحوم *marhūm*, مغفور *maghfūr*.

DEFUNCT, *n.* (person deceased) مرحوم
marhūm, مواتا *mauta*.

DEFY, vt. (battle) کردن میداد دعوت
dadwati maidān-k. دعوت جنگ
 دهمبارت طلبدیدن *dadwati jang-k.* کردن
ba mubārāt-t. — (affront) مدست
 کردن *mazammāt-k.*

DEGENERACY, n. (from ancestral virtue) از ناسب او نادگی *az nasb uftā-dagi* —(meanness) بی اصلي *bi asli*, نامردی *nāmardī*, دونی *dūnī*.

DEGENERATE, *a.* **ناخلف** *nā khulf*,
جسس *nākas*, **ناكس** *nākas*, **بي اصل** *bī asl*,
jifs.

DEGENERATE, vi. ناکهلف شدن *nā khalf-sh*, *از اصل افتادن* *az asl-u.* *دون شدن* *dūn-sh.*

DEGRADATION, *n* معرولي *madzūlī*,
از جاة معرولي *az jāh madzūlī*.

DEGRADE, *vt* از جاد معرول کردن *az-jāh*
madzūl-k, دابل *wazl-k*, وضع کردن
zālil-n.

DEGRADED, *p. a.* مجزول *mdzūl*, مجزول
mundzūl

DEGREE, n 1 (rank) **جاء دارجا** *daraja*, **جَاه** *jāh*, **مَنْزِلَات** *manzilat*, **مَرْتَبَة** *martaba*, **پَايَة** *pāya*, **طَبَقَات** *tubakat*. A high degree of dignity **پَايَة بَارِن** *pāyai barin*, **جَاهِ اَعْلَى** *jāhi ala*. The lowest degree, **دَرَاكَت** *darakat*, **مَرْتَبَة نَزُول** *martabai nazul*. The higher and lower degrees of men, **شُرُف و رَوَاح** *shurfu wast*,

امماو بارآيا ammau barāya. 2. Degree (order of lineage) نسب *nāsib*, نسلی *nasl*, اصل *asl*. The ascending and descending degrees of kindred, اصول و فروع *usūl u furū*. 3. (proportion) مناسبت *munāsibat*, اندازه *andāza*, موافقت *muwāfaqat*. An astronomical degree, درجه *darajat*, دقیقه *dukikat*. Degrees of infernal punishments, درکات دوزخ *darukāti dūzakh*. By degrees, قدم ب قدم *kadam ba kadam*, درجه بدرجه *daraja ba daraja*.

DEIGN, *vi.* (condescend) تذل کردن *tanazzul-k.*, قبول کردن *kubul-k.*—(think worthy) واجب پنداشتن *wājib-p.*, مستحق فکر کردن *mustahakki fikr-k.*

DEISM, *n.* تصوف *tasawwuf*.

DEIST, *n.* اهل تصوف *ahli tasawwuf*.

DEITY, *n.* اله *allāh*, الهیت *ilāhiyat*, خدا *khudā*.

DEJECT, *vt.* دلنگ شدن *diltang-sh.*, غمناک ساختن *ranj-d.*, غمناک *ghamnāk-s.*

DEJECTED, *a.* دلنگ *diltang*, دلگیر *dilgīr*, غمگین *ghumgīn*, تیره نمید *tīra samīr*.

DEJECTEDLY, *ad.* در با *bādard*, ملولانه *malūlāna*, با غم *bā gham*.

DEJECTEDNESS, *n.* انسردهگی *afsur-dagi*, رنج *ranj*, درد *dard*, غم *gham*.

DELAY, *n.* دیری *derī*, توقف *tāwakkuf*, مهلت *tākhīr*, درنگی *dirangī*, بی توقف *mukhlāt*. Without delay, بی توقف *bi tawakkuf*, بلا تاخیر *bilā tākhīr*, لا مهل *lā mahl*.

DELAY, *vt.* تاخیر *derī-k.*, تاخیر کردن *tākhīr-k.*, توقف کردن *tāwakkuf-k.*, درنگی کردن *dirangī-k.* To grant a delay, درنگی *mumhīl-k.*

بخشیدن *dirangī-b.* To ask delay, مهلت طلب کردن *mukhlāt talab-k.*, دیری خواستن *derī-kh.*

DELECTABLE, *a.* vide DELIGHTFUL.

DELEGATE, *vt.* روانه کردن *ruwāna-k.*, فرستادن *firistādan*, گماشتن *gumāsh-tan*, ارسالی کردن *irsālī-k.*—(to send an envoy or appoint an agent) ایلچی *ilchī mursāl-k.*, وکیل *wakīl-f.*

DELEGATE, *n.* وکیل *wakīl* (pl. وکلا *pl.*), گماشته *gumāsh-ta*, نایب *nāyab*, مباشر *mubāshīr*, پیشکار *peškār*.

DELEGATION, *n.* سپارش *sipārish*, مباشرت *mubāsharat*, وکالت *wakālat*, نیابت *nayābat*.

DELETE, *vt.* (blot out) محو کردن *mahv-k.*, خط زدن *khatt-z.*—(destroy) تاراج کردن *tārāj-k.*

DELETERIOUS, *a.* مضر *musīr*, زیان ور *ziyān war*.

DELETION, *n.* vide DESTRUCTION.

DELIBERATE, *vt.* تأمل کردن *tāmul-k.*, پنداشتن *pindāshtan*, فکر کردن *fikr-k.*, مشورت کردن *andēsha-k.*, تدبیر ساختن *mashwarat-k.*, تدبیر *tadbīr-s.*

DELIBERATE, *a.* (circumspect) دیدار *bedār*, آگاه *āgāh*, دوراندیش *durandēsh*, مدبر *mudabbīr*—(slow) آهسته *āhīsta*, کاهل *kāhil*.

DELIBERATELY, *ad.* (cautiously) با احتیاط *bā ihtiyāt*, از تأمل *az tāmul*, مدبرانه *mudabbārāna*—(with design) با غرض *bā ghars*, بقصد *bā kasd*.

DELIBERATION, *n.* تأمل *tadbīr*, اندیش *tāmmul*, تفکر *tafakkur*, قصد *rāi*, رای *kasd*.

DELIBERATIVE, *a.* فکر نما *fikr numā*,

رای نما *rāi numā*, تدبیر منسوب *tad-biri mansūb*.

DELICACY, n. (in eating, &c.) ذوق *zauk*, نعمت *nadmat*.—(beauty) جمال *jamāl*, حسن *husn*.—(tenderness) ملایمت *mulāyamat*, نازکی *nāzukt*, طهارت *ḥalātīfat*.—(neatness) نراکت *tahārat*, پاکیزگی *pāktzagt*, شفقت *nazākat*.—(gentle treatment) شافکات *shafukkat*, رحمت *rahmat*.—(elegance of dress) پیرایش لباس *payrāyishi libās*, زینت جامه *zinati jāma*.—(tenderness of constitution), نازکی وجود *nazuktī wujūd*, عجز جسد *tjzi jasad*, ضعف جسمانی *zudfi jismān*. Delicacies, ذوق و صفا *zauk u safā*, گوشتان *nadmī gunā gūn*, نغمه *nafāis*.—(enjoying delicacies) نغمه صاحب *sāhibi zauk u nadm*.

DELICATE, a. (to the palate) خوش مزه *khush maza*, صفا بخش *safā bakhsh*, نازک *nāzūk*.—(soft, amiable) نفیس *nafīs*.—(soft, amiable) نازنین *nāznīn*, نازپرور *nāz-par-war*. A delicate woman, زن نازنین *zani nāznīn*, پاکیزه *pāktza rūi*, دلبر *dilbar*. Of a delicate constitution, نازک وجود *nāznīn mizāj*, نازنین مزاج *nāznīn mizāj*. Of a delicate temper, حلیمه النفس *nāzūk khulḥ*, نازک خلق *halimūn nafs*. Delicate fingered, رخصت *rukhsat*. Having a delicate taste, ذوق و صفا *ahli zauk u safā*.

DELICATELY, ad. ملایمانه *mulāya-māna*, نازکانه *nāzūkāna*, ملایمت *mulāyamat*.

DELICATENESS, n. vide DELICACY.

DELICIOUS, a. لطیف *latīf*, نفیس *nafīs*.

لطیف *latīf*, لذت *lasta*, مزه دار *masadār*, دلکش *khush saysh*, خوش دایه *dilkash*.

DELICIOUSLY, ad. vide DELIGHTFULLY.

DELIGHT, n. خوش مزگی *khush masagt*, لذت *lazsat*, لطف *lutf*, شادمانی *shādmānī*, تفریح *tafarruj*, خرمی *khurramī*, عیش *dish*, دلجویی *dilāwīzī*. Sensual delight, نفس اماره *nafsi ammāra*, ذوق جسمانی *zauki jismānī*.

DELIGHT, vt. (give pleasure) خورش *khush-k.*, مسرور کردن *masrūr-k.*, عیش و عشرت *dilāwīz-k.*, دلجو کردن *dish u dshrat-k.*—(have pleasure in) عیش و عشرت داشتن *dish u ash-rat-d.*, سرور یافتن *sarūr-y.*, دلخوش بودن *dilkhush-b.*

DELIGHTED, p. a. مسرور *khush*, خرم *masrūr*, شاد *shād*, شادمان *shādmān*.

DELIGHTFUL, a. دلخوش *dilkhush*, خوشمز *masrūr*, دلجو *dil āwīz*, دلپسند *khush numā*, دلخواه *dil nawās*, دلجو *dil jū*. A delightful place, تفریح گاه *tafarruj gāh*, گلشن *gulshan*.

DELIGHTFULLY, ad. مسرورانه *masrūr-rāna*, با عیش و عشرت *bā dish u dshrat*, با حضور *bā huzūr*. Singing delightfully, خوش خوان *khush khān*, خوشنوا *khush nawā*.

DELINEATE, vt. نقش کردن *naksha-k.*, رقم کردن *rakm-k.*,—(to paint) نقش کردن *naksh-k.*, نگار ساختن *nigār-s.*

DELINEATED, p. a. مرسوم *marsūm*, مستور *mastūr*, مقید *mukayyad*.

DELINEATION, n. خط *khat*, رسم

rasm, نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, نقش *naksha*.

DELINQUENCY, *n.* تقصیر *gunāh*, گناه *taksīr*, جرم *jurm*, خطا *khatā*.

DELINQUENT, *n.* گناه کار *gunāhgār*, مجرم *mujrīm*, تقصیروار *taksīrwār*.

DELIRIOUS, *a.* مدهوش *madhūsh*, بی هوش *bī hūsh*, فرناس *furnās*, سخنون *majnūn*. Delirious in speech, هذر *hazir*, بیهوده *bīhūda gu*.

DELIRIUM, *n.* بی هوشی *bī hūshī*, سرسام *hazr*, مدهوشی *madhūshī*, آشفندگی *āshuftagī*. The delirium of one in a fever, هذیان *hazayāni mahrūr*.

DELIVER, *vt.* (give in charge) حواله *hawāla-k.*, سپردن *s'purdan*, تسلیم کردن *taslīm-k.*, تفویض کردن *tafwīz-k.*, دادن *dādan*, رسانیدن *rusānīdan*. — (set at liberty) آزاد کردن *āzād-k.*, رهازیدن *rahānīdan*. — (relate) بیان کردن *bayān-k.*, کلام گفتن *kalām-g.*, خبر دادن *khubar-d.*, نقل کردن *nakt-k.* To deliver a woman with child, وضع حمل گردانیدن *wazī hamal-g.*

DELIVERANCE, *n.* (from captivity, &c.) نجات *najāt*, رهایی *rahāiy*, آزادی *rustgārī*, خلاص *khalās*, گفتار *āzāli*. — (utterance, speaking) سخن *sakhun*, کلام *kalām*, گفتار *guftār*. — (giving or consigning to another) سپارش *taslīm*, تسلیم *tafwīz*, تفویض *sīpārīsh*. — (surrender) اطاعت *atādī*.

DELIVERED, *p. a.* خلاص کرده *khalās kardā*, رستگار *rustgār*, رستمد *rustā*, آزاد کرده *āzād kardā*. To be delivered, آزاد شدن *āzād-sh.* — (con-

signed) متسلم *mutasallam*, داد *dāda*, منذوع *munduft*.

DELIVERER, *n.* (rescuer) منخلص *mu-khallis*, رهایی بخش *khallās*, مقرر *mukarrar*, نقل کننده *nakt kunayda*.

DELIVERY, *n.* (surrender) سپارشی *sīpārīsh*, تسلیم *taslīm*. — (child-birth) وضع بار *wazī bār*, وضع حمل *wazī haml*, تولد *tawallud*. — (speaking) تقریر *tuk-rīr*.

DELL, *n.* vide DALE.

DELUDE, *vt.* همراه کردن *gumrāh-k.*, مسخره کردن *maskhara-k.*, حیل بازی نمودن *hila bāzī-n.*

DELUDED, *a.* فریفته *farīfta*, مغرور *mu-ghrūr*.

DELUDE, *n.* vide DECEIVER.

DELUGE, *vt.* طوفان نمودن *tufān-n.*, سیلاب ساختن *ghark-k.*, غرق کردن *saylāb-s.*

DELUGE, *n.* سیلاب *tufān*, طوفان *say'āb*.

DELUSION, *n.* (deceit) رنگ *rang*, حیل *hila*, فریب *farīb*, غدر *ghadr*, غبن *ghabn*.

DELUSIVE, *a.* فریب ساز *farīb sāz*, رنگ نما *rang numā*.

DELVE, *vt.* vide DIG.

DELVER, *n.* بیلدار *bīlār*.

DEMAGOGUE, *n.* مقتدای عامت *muktadāyi āmmat*.

DEMAND, *n.* (claim, requisition) خواست *dar khāst*, خواهش *khāhish*, طلب *tulab*, درخواست *dardwā*. An absurd demand, سوال *sawāli bīmāl*. A demand for goods, ترویج *tarwīj*.

DEMAND, *vt.* دعوای کردن *ladwa-k.*,

طلب کردن *talab-k.*, خواستن *khāstan*,
 اقتضا ساختن *iktizā-s.*
DEMANDABLE, *a.* لایق طلب *lāyaki talab*, واجب الدعوی *wājibud dadwa*.
DEMANDANT, *n.* دای *darī*, طالب *talib*, دعو کننده *dād khāh.*, دادخواه *dādwa kunanda*.
DEMANDED, *p. a.* طلبیده *talbīda*, مطلوب *maṭlūb*, پرسیده *purēda*.
DEMARCATIION, *n.* خط فاصل *khatī fāsil*.
DEMEAN, *vt.* (carry one's self) وضع نمودن *wazd-n.*, حرکت کردن *harakkat-k.* — حقیر *zalil-k.*, ذلیل کردن *(debase)* *hakir-n.*
DEMEANOUR, *n.* وضع *wazd*, چهره *chahra*, وجه *sīmā*, *waja*.
DEMENTATE, *vt.* مجنون گشتن *māj-nūn-g.*, دیوانه شدن *diwāna-sh.*
DEMERIT, *n.* مذات *hikārat*, حقارت *mazallat*, ناکسی *nā kasī*.
DEMERIT, *vi.* سزاوار بودن *sazāwār-b.*, لایق عقوبت بودن *lāyaki akūbat-b.*
DEMERSION, *n.* vide DROWNING.
DEMI, *n.* نیم *nīm*, نصف *nisf*.
DEMISE, *n.* vide DECEASE, DEATH.
DEMISE, *vt.* vide BEQUEATH.
DEMOCRACY, *n.* جمهور *jumhūr*.
DEMOLISH, *vt.* خراب کردن *kharāb-k.*, ویران کردن *pāyamāl-k.*, ویران کردن *wairān-k.*
DEMOLISHED, *p. a.* تاراج شده *tārāj shuda*, مخروب *makhrūb*, ویران *wairān*. To be demolished, خراب ویران گردیدن *kharāb-sh.*, ویران شدن *wairān-g.*
DEMOLISHER, *n.* خراب کننده *kharāb-kunanda*, ویران کننده *wairān kunanda*.

DEMOLITION, *n.* ویرانی *wairān*, پایمالی *pāyamāl*, خرابی *kharāb*, خرابات *kharābāt*.
DEMON, *n.* جن *jinn*, ابلیس *iblis*, شیطان *shaytān*, عفریت *ʿifrīt*, دیو *dīv*. A sylvan demon, غول *ghūl*. A demon supposed to guard treasure buried in the earth, موکل *muwakkal*. Haunted by demons, دیوستان *dev-astan*, دیو لاکه *dev lākh*. The voice of demons, عزیف *dzif*, هدد *hadad*. Father of demons, ابو جاتی *abū jānn*.
DEMONIAC, *a.* مجنون *janūn*, دیوانه *majnūn*, شیطانی *shuytānī*, دیوسار *devsār*.
DEMONIAC, *ad.* دیوی *devī*, دیوانه *diwāna*, سافدت *safdt*.
DEMONSTRABLE, *a.* ممکن دلالت *mumkinī dulālat*, قابل برهان *kābili burhān*.
DEMONSTRABLY, *ad.* بطور برهانی *batauri burhānī*, عین الیقین *dyṇu'l yakīn*, ظاهراً *zāhīran*.
DEMONSTRATE, *vt.* بیان نمودن *ba-yān-n.*, اظهار نمودن *iz-hār-n.*, آشکاره *āshkāra-k.*, برهان نمودن *burhān-n.*
DEMONSTRATED, *a.* نموده *namūda*, مدلول *madlūl*, مجرب *mubārhan*. Excellently demonstrated, مستحسن *mustahsanu'l madlūl*. Badly demonstrated, فاسدانمدلول *fāsidu'l madlūl*.
DEMONSTRATION, *n.* دلالت *dalālat*, استدلال *istidlāl*, برهان *burhān*, نمایش *numāyish*, اظهار *iz-hār*, بینهت *bay-yīnat*, (pl. ویدنات). Evident demonstrations, براهین ساطعت *barāhīni*

sālidat. Demonstration of affection, دلداري و نوازش *dildārī wa nawāzish*, دلنامودگي *dilnamudagi*.

DEMONSTRATIVE, *a.* برهاني *burhānī*, مثبت *dhāt*, دلالت *dalālat* نما *numā*, موجب *musbit*. A demonstrative cause, سبب *sabab*, ظاهر الدلیل *zāhiru'd dālil*.

DEMONSTRATIVELY, *ad.* بروجه برهاني *burhānī*, بار *bar* واجاي *vajai* *burhānī*, "ظاهر" *zāhiran*.

DEMONSTRATOR, *n.* دلالت کننده *dalālat-kunanda*, نماينده *numāyānda*.

DEMULCENT, *a.* vide ASSUASIVE.

DEMUR, *vi.* گمان بردن *gumān-b.*, شک بردن *shak-b.*

DEMURE, *a.* صاحب ادب *sāhibi adab*, شرمسار *sharmsār*, محبوب *mahbūb*. — (grave, austere) درشت *durusht*, تند *tund*.

DEMURELY, *ad.* (modestly) ادبانه *adabāna*, با شرم *bā sharm*, خجلانه *khujalāna*. — (gravely, austere) درشتانه *durushtāna*, باتندي *bā tundī*.

DEMURENESS, *n.* شرمساري *sharmsāri*, حجاب *hijāb*, وقار *wikār*, خجلت *khajalat*, تندي *ūnf*, حيف *tundī*.

DEMURRAGE, *n.* يومي تعطيل *yawmī-i-tadtīl*.

DEN, *n.* I. (cave of a wild beast) مغارت *maghārat*, کمينگاه *kamīngāh*, غار *ghār*, تانور *tāmūr*. A lion's den, *maghārat*.

The den of a hyena, رجمت *rujmat*.

The den or hole of a fox, جر *jarr*.

2 (a valley) وادي *wādī*, ختل *khitt*.

3 (a woody place) خور *khawr*, درخستان *dirakhistān*, ديش *btsha*.

DENIABLE, *a.* ممکن انکار *mumkinī inkār*.

DENIAL, *n.* انکار *inkār*, نفي *naft*, امتناع *imtinād*, رَد *raddi kalām*,

To give a flat denial, تکذيب کردن *takzīb-k.*

DENIED, *a.* منفي *manfi*, ماحروم *mahrūm*.

DENIER, *n.* نفي کننده *naft kunanda*, منکر *munkir*.

DENIZEN, *n.* vide CITIZEN.

DENOMINATE, *vt.* نامیدن *namīdan*, اسم دادن *ism-d.*, نام دادن *nām-d.*

DENOMINATED, *a.* مسمي *musammā*, ناميده *namīda*, منسوب *mansūb*, منسوب *muntasib*.

DENOMINATION, *n.* اسم *nām*, لقب *lakab*, نسب *nasb*. Denominations, مسميات *musammāt*.

DENOMINATIVE, *a.* نام ساز *nām sāz*, اسم ده *ism dah*.

DENOMINATOR, *n.* نسب نما *nasb numā*. — (in Arithmetic) مضروب في *mazrūbī fil*.

DENOTE, *vt.* دلالت ساختن *dalālat-s.*, مرقوم زدن *dlāmat-n.*, نشان کردن *markūm-z.*, نشان کردن *nishān-k.*

DENOTED, *a.* مرقوم *markūm*.

DENOUNCE, *vt.* اعلام کردن *atlām-k.*, اظهار نمودن *khubar-d.*, اظهار *iz-hār-n.*

To denounce war, اظهار *iz-hārī khasūmat-k.*, جنگ ندا ساختن *jangi nidā-s.*

DENOUNCEMENT, *n.* اعلام *āilām*, اشعار *ishār*, اظهار *iz-hār*.

DENSE, *a.* کثيف *kasīf*, منجمد *munjamid*, سنگين *sangīn*, هنگفت *hanguft*.

DENSELY, *ad.* هنگفتانه *hanguftāna*.

DENSITY, *n.* انجماد *injmād*, کثافت *kasāfat*, سنگيني *sangīnī*, هنگفتي *hanguftī*.

DENTAL, *a.* دنداني *dandānī*, دندان برون *dandān paywand*, دندان منسوب *dandān mansūb*.

DENTIFRICE, n. مسهل mit-harat,

سنبل sanūn. H. منجن manjan.

DENTIST, n. دندان ساز dandān sās.

DENTISTRY, n. صنعت دندان سازی
sundte dandān sāzi.

DENUNCIATION, n. vide DEN-
OUNCEMENT.

DENY, vt. انکار کردن inkār-k. منکر

مُنکِر munhīr-sh.. نفی نمودن nafī-n.,

سلب raddi kalām-g., رد کلام گفتن

salb-n., محروم ساختن mah-

rūm-s. 2 (contradict) خلاف نمودن

khilāf-n. 3 (refuse) دریغ نمودن durigh

n., باز داشتن bāz-d., 4 (withhold)

darigh-d. 5 (abjure) دریغ داشتن

bā sogand باسوگند کذب و انکار کردن

kazb u inkār-k. To deny God, کافر

شدن kāfir-sh.

DEPART, vi. کوچ کردن raftan, رفتن

kūch-k., رحلت rawāna-k., روانه کردن

hajr-k., ساختن rahlat-s., هجر کردن

guzashtan. ترک نمودن tār-k-n.,

ارتداد کردن irtidād-k., (apostatize)

murtadd-sh. مردن murdan, تسلیم روح کردن

taslimi rūh-k., فوت شدن faut-sh.

DEPARTMENT, n. (office) توضیح

tawzi māmalat, نصیب

nasibi dmal, حصه کار hissaikār,

خدمت khidmat, عهدہ dhda.—(Ed-

ucational) سررشته sar rishtai

tadlim.

DEPARTURE, n. کوچ kūch, روانگی

rawānagt, رحلت rihlat, فراق farāk,

هجرت hijrat.

DEPASTURE, vt. اتلاف کردن illāf-k.

DEPAUPERATE, vt. فقیر کردن faktir-k.

DEPEND, vi. (have a relation to)

نسبت mutadlak-sh., متعلق شدن

nisbat-d., علاقه tlāka-d., داشتن

mutafarrt-n. (to be

in a dependent or servile state)

متعلق بودن mutadlak-sh., بندگی

banda-sh. (to be in a state of ex-

pectation) امیدوار شدن umadwār-

sh., معلق بودن muntazir-b. (to hang

from) آویخته بودن āwikhā-b., معانی

معانی mudllak-sh. To depend upon

(trust to) اعتماد نمودن itimād-n.,

اعتماد itikād-b.

DEPENDENCE, DEPENDANCE, n.

(relation of one thing to another)

تعلق tadlluk (pl. تعلقات tlāka,

سلسله munāsabat, عقد ākd, سلسله

silsila, پیوند paywand.—(being sub-

ject to another) فرمانبرداری farmān

bardārī, بندگی bandagt, اطاعت

itādī.—(trust) اعتماد itikād, اعتماد

itimād. Dependencies (persons or

things over which any man has dom-

inion) تواضع tauābt, متعلقات mutad-

llikāt, لواحق lawāhik.

DEPENDENCY, DEPENDANCY, n.

(state of being dependent) تعلق tad-

lluk, علاقه tlāka.—(a colony) محال

mahāl.

DEPENDENT, DEPENDANT, a. (re-

lative) منسوب mutadlluk, منسوب

mansūb, متفرع mokūf, متفرع muta-

fart.—(subject) فرمانبردار farmān

bardār, بنده bandāi farmān.

—(hanging from) معلق madlik, (pl.

معلقات) āwizān.

DEPENDENT, n. تابع tābt, دامن گیر

dāman gir, فرمانبردار farmān bardār.

DEPILATORY, n. نورا nūrā, جمش

jamūsh.

DEPILOUS, a. بی موی bi mūi.

DEPLORABLE, a. دردمند dardmand,

حکیر parīshān, حکیر hakir,

مُبَكِّه *mubakkā*.— (contemptible)
 واجبِ الاهانت *wūjibul ahānat*,
 مذموم *mazmūm*. Deplorable nonsense,
 توراتِ مهتزل *turrahāti muttazal*.
DEPLORABLENESS, *n.* محکمی *hālī mubkī*,
 دردمندی *dardmandī*,
 تنگی *langī*.
DEPLORABLY, *ad.* برگشته حاله *bar*
gashtu hālāna, دردمندانه *dardman-*
dāna, بشدت *ba shiddat*.
DEPLORE, *vt.* نالیدن *nālidan*, ناله زدن
nāla-z., گریستن *gīristan*, زاریدن
zāridan, حسرت کردن *hasrat-k.*
DEPLORED, *a.* محکمی *mubakka'*, نالیده
nālida.
DEPLORER, *n.* زاری کننده *zārī-kunān-*
da, زنده ناله *nāla zananda*.
DEPLUME, *vt.* (deprive of feathers)
 ریش نزع کردن *raysh naz-k.*
DEPONENT, *n.* شاهد *shāhid*, گواه
gawāh, محیمن *muhaymīn*.
DEPOPULATE, *vt. vi.* ویران کردن *way-*
rān-k., تاخت و تاراج کردن *tākht u*
tārāj-k., یغما ساختن *yaghmā-s.*,
 غارت و خسارت کردن *ghārt u khasā-*
rat-k.
DEPOPULATED, *a.* مخروب *makh-rūb*,
 ویران کرده شده *wayrān karda shuda*,
 پایمال *pāyamāl*.
DEPOPULATION, *n.* ویرانی *wayrānt*,
 یغما *kharābī*, غارت *ghārat*, یغما
yaghmā.
DEPOPULATOR, *n.* ویران کننده *wayr-*
ān kunanda, غارت کننده *ghārat ku-*
nanda, مخروب *mukhrīb*, مغاور *mughā-*
wīr.
DERORTMENT, *n.* (conduct) اطوار
atwār, رفتار *raftār*.—(management)
 تدبیر *tadbīr*, کار گذاری *kār guzārī*.—

(behaviour) وضع *wazd*, آیین *āyīn*.—
 حرکت (carriage) *harakkat*, عمل *dmal*.
DEPOSE, *vt.* (degrade) خارج کردن
khārij-k., معزول کردن *madzūl-k.*,
 تغیر کردن *taghayyur-k.*—(from an
 office) از منصب عزل کردن *az mansab*
āz-k., از جاده معزول ساختن *az jāh*
madzūl-s.—(from a throne) از مسند
 وضع کردن *az masnad waz-k.*—(to
 give testimony) شهادت کردن *shahād-*
at-k., گواهی نمودن *gawāhī-n.* To
 depose upon oath, سوگند خوردن *sog-*
and-kh., شهادت دادن *shuhādat-d.*,
 گواهی نمودن *gawāhī-n.*
DEPOSED, *a.* معزول *madzūl*.
DEPOSIT, *n.* امانت *amānat*, وضع
wazī, رهنیت *wazīt*, رهن *rahī-*
nat.—(pledge) گرو *giru*, رهن *rihn*.
 By way of deposit, بطریق امانت *ba*
tarīkī amānat.
DEPOSIT, *vt.* امانت دادن *amānat-d.*
 رهن کردن *rahīn-k.*, وضع کردن
hawāla-k., سپردن *sip-*
urda. To deposit bets (at a horse
 race, &c.) مواضعت کردن *muwāzadt-k.*
DEPOSITARY, *n.* امانت دار *amānat*
dār, مستودع *mustawīdā*.
DEPOSITED, *a.* موضوع *marwūd*, مستودع
mustawīd.
DEPOSITION, *n.* شهادت *shahādat*,
 بیعت *buyyīnat*, گواهی *gawāhī*,
 مشاهدت *mushāhadat*, تقریر *takrīr*.
DEPOSITOR, *n.* امانت دار *amānat-dār*.
DEPOSITORY, *n.* امانت گاه *amānat-*
gāh, مخزن *wazīdtgāh*, وضعیته گاه
makh-
zan.
DEPOT, *n.* ذخیره *sakhīra*. Book-depot,
 کتب خانه *kutub khāna*.
DEPRAVATION, *n.* خرابی *kharābī*,
 فساد *fasād*, تباهی *tabāhī*.

with full powers, وکیل مطلق wakīlī mutlak.

DERACINATE, vt. برکندن bar kandan. نزع کردن nazi-k.

DERELICTION, n. ترک turk, هجر hijr.

DERIDE, vt. مسخره کردن maskhara-k, استیلاز istihzā-n.

DERIDED, a. مضحک maz-hak.

DERIDER, n. مسخره گر maskhara gar, مسخره زو mustahzi, ضحاک zuhāk.

DERISION, n. استیلا istihzā, مزه mazu, ضحک zahk.

DERISIVE, a. مسخره نما maskharah numā, استیلا ساز istihzā sāz.

DERIVABLE, a. قابل صادر kābili sādīr, ممکن mumkinī mukhtira.

DERIVATION, n. مصدر masdar, صدور sadūr, اقتباس iktibās.

DERIVATIVE, a. فرعی farīy. A derivative noun, اسم مشتق ismi mushtak.

DERIVE, vt. از مصدر آوردن az masdar-ā., اخترع کردن sādīr-n., mukhtard-k., نسب کردن nasb-k. To derive descent, از اصل آمدن az asl-ā., انتساب کردن intisāb-k. To derive advantage, حاصل کردن hāsīl-k., کسب kasb-a., اندوختن kasb-a.

DERIVED, a. مشتق masdūr, مشتق mushtak, متفرع mutafarrī. To be derived, مصدر شدن masdūr-sh., مشتق mushtak-b.

DERIVER, n. از مصدر آور ar masdar āwar.

DERNIER, a. پستترین pastarīn.

DEROGATE, vt. (act contrary to) ابطال ibtāl-k., مخالف ساختن mukhālif-

muḥhālīf-s., مغایر نمودن mugāyir-n.—(disparage) غیبت گفتن ghibat-g., کمتر نمودن kumtar-n.

DEROGATION, n. ابطال ibtāl, نسخ naskh, محو mahw.—(disparaging) غیبت گوئی ghibat guī, بختان buhtān, ملام mulām.

DEROGATORY, a. ملام mulām numā, کمتر ساز lamtar sās.

DERVIS, n. درویش derwish.

DESCANT, n. vide COMMENTARY, DISCOURSE.

DESCEND, vi. فرود آمدن farūd-ā., فرو رفتن farū-r., بزر آمدن ba zer-ā., نازل شدن nāzil-sh., nazul-n. To cause to descend, نازل کردن nāzil-k., انزال کردن tanzīl-s., تنزیل ساختن inzāl-k.—(fight) در نبرد گاه رفتن maydāna dukhūl-k., dar nabard gāh-r. To descend (from ancestors) نسب اجداد نمودن nasbi ajdād-n., از اصل آمدن az asl-ā. To descend from a noble family, پاک نسل شریف pāk nizhād-b., نژاد بودن nasli shurīf-d. To descend from a mean or unknown race, بد نژاد bad nizhād-l-sh. To descend by inheritance, از میراث رفتن az mīrās-r.

DESCENDANT, n. نسل nasl (pl. انساب nasb (pl. (انسال), خلف khalf (pl. اخلاف).

DESCENDED, a. منسل munsal.

DESCENDENT, a. نسل اجداد نما nasli ijdād namā.

DESCENDIBLE, a. ممکن نزول mum-kini nazul,

DESCENT, n. نازل nasul, نشیب nashīb, نزل nazl. A sloping descent, نشیب nashībī samīn. A steep descent, نشیبگاه nashībghāh. Ascent and

descent, نازل نشیب و فرار *nashīb u farās*.
Ascent and descent of kindred, اصول و
asūl u farū — (lineage) اصل *asl*
(نسب), نسل *nasl* (pl. نسل), (اصول),
nasb (pl. انساب), نژاد *nizhād*. The
steps of descent, درجات نزل *darajāt*
ti nuzūl.

DESCRIBE, vt. بیان *nawishtan*, نوشتن
توصیف ساختن, *bayān-k*, کردن
taw-sif-s., وصف نمودن *wasf-n*. To describe
boundaries, تحدید کردن *tahdīd-k*.

DESCRIBED, a. مسطور *nawishta*, نوشته
mastūr, وصف *mosūf*, مرسوم *markūm*,
مکتوب *muktūb*. To be described,
mastūr-sh.

DESCRIBER, n. بیان کننده *bayān*
kunāna, کاتب *kātib*, ناسخ *nāsikh*.

DESCRIPTION, n. بیان *bayān*, تقریر
takrīr, تفسیر *tafsīr*, تدبیر *tadbīr*, وصف
wasf. Description of a country,
تخطیط بیان *takhtīṭi bilān*. Descrip-
tion of the world, دنیا *haiyālī*
duniyā.

DESCRY, vt. نظر کردن *dīdan*, دیدن
nāzīr-k. — (announce) خبر کردن *kha-*
bar-k, آگاه دادن *āgāh-d*. — (detect)
تجسس کردن *tajassus-k*.

DESERT, n. بیابان *biyābān*, دشت
dasht, جنگل *jangal*, صحرا *sahrā*,
بادیه *bāliya*, وادی *wādī*, ویرانه *wai-*
rāna. The wild beasts of the desert,
بیابانی وحوش *wuhūshi biyābān*. An
inhabitant of the desert, صحرا نشین
sahrā nishīn, ویرانه نشین *wairāna*
nishīn.

DESERT, a. خالی *wairān*, ویران
بatal *battāl*, وحش *wahsh*.

DESERT, n (merit) فضل *kadr*, فضل *fazl*,
لیاقت *liyākat*, استعداد *istīlād*.

DESERT, vt. هجر *guzāshān*, گذاشتن
hijr-k, ترک کردن *tark-k*. To
desert one's country, ترک دیار کردن
tarkī deyār-k. — To desert relations,
قطع رحم نمودن *katt rahim-n*. — (run
away) گریختن *gurikhān*, فرار شدن
farār-sh.

DESERTED, a. هجور *guzāshā*, گداشته
ترک کرده *mahjūr*, مبروک *matrūk*, شده
tark kardā shuda. A deserted
place, ارض تیهه *arzi tayhā*, بلد
ایست *baladī ismat*.

DESERTER, n. تارک *tārik*, میجلی
mujli. A deserter to the enemy,
منجوز *munjawiz*.

DESERTION, n. هجر *hajr*, ترک *tark*,
گریختگی *guzārish*, فرار *farār*,
gurikhāgi.

DESERVE, vt. (good or ill) لایق شدن
lāyāk-sh, سزاوار شدن *sazāwār-sh*,
مسئوب *mustahab-sh*, مستحق شدن
mustaujab-b, واجب شدن
wājib-sh. Deserving reward, مستوجب
mustawjibu's sawāb. To
deserve honor or respect, واجب
wājibur riāyat-sh, رعایت شدن
لایق *lazimut takrīm-k*.
To deserve rank or promotion, سزاوار
sazāwāri martaba-b.
Deserving death, واجب القتل *wājibul*
ḥatl. To deserve to be hanged,
مسئوب *mustaujabu'l*
salb-b. To deserve compassion,
واجب *wājibi tarham-sh*. To
deserve to be loved, سزاوار محبت
sazāwāri muḥabbat-b. To deserve
obedience, واجب الانع *wājibil*
ittibād-b.

DESERVED a. لایق *lāyāk*, واجب *u jāz*.

سزاوار *sazāwār*, مستوجب *mustawjab*, مستحق *mustahakk*.

DESERVEDLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, موافق عداات *muwāfiki dālalat*, واجب *wājiban*, باوایب *būl wājib*.

DESERVER, *n.* سزاوار *sazāwār*, مستوجب *mustawjab*, الثواب *mastūjabu's sawāb*.

DESERVING, *a.* لایق *lāyak*, سزاوار *sazāwār*, فاضل *fāzil*.

DESICCATE, *vt.* خشک کردن *khushk-k*.

DESIDERATUM, *n.* لزمت *lāzimat*, حاجت *hājat*.

DESIGN, *n.* I. (intention) قصد *kasd*, آهنگ *āhang*, عزم *arzū*, اراده *irāda*, نیت *nīyat*. With design, باغرض *bā gharaz*, بقصد *ba kasd*, عمدان *amdan*. Without design, بغیر مقصود *bī gharaz*, اختیار *ikhtiyār*. According to the design, حسب المرام *hasbu'l murām*. To have a design, نیت داشتن *nīyati-d*. 2. A design (of an artist) نقش *naksha*, رسم *rasm*. 3. (plot) بندش *bun-tish*, بازی *hila bāzi*, دغا بازی *daghā bāzi*, سازش *sāzish*.

DESIGN, *vt.* (purpose) اراده کردن *irāda-k*, نیت ساختن *kasd-k*, نیت داشتن *nīyat-s*.—(plot) مکر و حیل کردن *makr u hila-k*, باختن *hila-b*.—(delineate) نقش کشیدن *naksha-k*, علامت نشان نمودن *dlāmat-s*, نشان نمودن *nishān-n*.

DESIGNABLE, *a.* ممکن الارادات *mumkin ul irādat*, ممکن الرسم *kābili rasm*, اشارت *mumkini ishārat*.

DESIGNATION, *n.* نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, اشارت *ishārat*, رسم *rasm*.

DESIGNED, *a.* (purposed) مقصود *mok-sūl*, معهود *mdhūd*, موعود *muyyin*, مرسوم *māmūr*.—(delineated) مرسوم *marsūm*, مسطور *mastūr*, موعود *mu-layyud*.

DESIGNEDLY, *ad.* بقصد *ba kasd*, قصد *kasdan*, بانیت *bā nīyat*, دانسته *dīdu u dānista*.

DESIGNER, *n.* رسم کننده *rasm kūn-anda*, کارنامه ساز *kar nāma sāz*.—(plot-ter) هبال *habbāl*, مکار *makkār*.

DESIGNING, *n.* رنگ آمیز *rang āmiz*, غدير *ghadīr*, فریبند *faribandu*.

DESIRABLE, *a.* دلپذیر *dilpazīr*, دلپسند *dilpasān*, مرغوب *marghūb*, نفسی *nafsi*. Any thing desirable, دلخواه *khāhish*, خاطر خواه *khātir khāh*.

DESIRE, *n.* I. (passion, wish) خواهش *khāhish*, کام *kām*, آرزو *arzū*, مراد *murād*, نفس اماره *nafsi amārā*, ارادت *irādat*, رغبت *raghbat*. 2. (request) طلب *talab*, درخواست *dar khāst*, خواهش *khāhish*. A humble desire, نیاز *nīyāz*, تمنی *tamanna'*, تضرع *tuzarrā*. A longing desire to see any person or thing, اشتیاق *ishṭiyāk*, انتظار *intizār*. To excite desire, ترغیب کردن *targhīb-k*. To have a strong desire, اشتیاق نمودن *ishṭiyāk-n*, آرزومند بودن *arzūmanul-b*. To indulge one's desires, نفس غلام *nafs ghalabu-n*. Carnal desires, مشتبهیات *mushtahiyāti naf-sānīya*. Agreeable to one's desire, موافق *muwāfaki dillkhāh*. According to desire or request, حسب الطلب *hasbu'l talab*, موافق *muwāfaki dā'iyat*.

- DESIRE**, *vt.* آرزو *khāstan*, خواستن *khāstan*, اراده کردن *āda-k.*, داشتن *ārsū-d.*, *mushtāk-b.* (request) مشدای بودن طلبیدن *darkhāst-k.*, درخواست کردن *talbīdan*
- DESIRED**, *p.* (wished for) مرغوب *mar-ghūb* — (asked for) مطلوب *mutlūb*, خواست *khāsta*
- DESIROUS**, *a* آرزومند *āzūmand*, طمعکار *hawus*, طمعکاری *mushtāk*, رغبه *tamīkār*. Desirous of war, رغبه جهاد *rāghibijehād*, خواستجو *khāstju*. Desirous of peace, صلح اندیش *salāh andīsh* To be desirous, آرزومند بودن *āzūmand-b*, مشدای بودن *mushtāk-b*.
- DESIROUSLY**, *ad.* vide **EAGERLY**, **FONDLY**.
- DESIST**, *vi.* موقوف *bāz-k.*, باز ایستادن *bāz-k.*, توقف کردن *taavakkuf-k.*, دست بردار شدن *dast bardār-sh*, ماندن *wā māndan*.
- DESISTANCE**, *n.* دست برداری *dast bardārī*, باز ایستادگی *bāz istādagi*, فراغت *āwām*, آرام *tāwakkuf*, توقف *fanāghat*.
- DESK**, *n.* راف *rāf*, پیش تخت *pesh takhta*.
- DESOLATE**, *vt.* خراب نمودن *khārāb-n.*, ویران کردن *wairān-k.*, باطل کردن *tākh-k* و تاراج کردن *pāymāl-k*
- DESOLATE**, *a* ویران *wairān*, محروم *makh-rūb* A desolate place, ویرانه *wairāna*, وحشت *wahshat*.
- DESOLATELY**, *ad* در و حیرت ویران *bar wajai wairān*, وحشانه *wahshāna*.
- DESOLATER**, *n.* ویران *mukhāib*, محروم کننده *wairān kunanda*.
- DESOLATION**, *n* ویرانی *wairānt*, تاراج *tākh-k* و خرابی *khārābī* و تاراج *u tāraj*.
- DESPAIR**, *n.* نا امیدي *nā umedī*, ناامیدی *naumedī*, ناامیدانه *naumedān-dagi*, اضطراب *estirār*.
- DESPAIR**, *vi* نا امید *nā umedī*, شکست خوردن *māyūs-g.*, افسوس خوردن *inkisār-n.*
- DESPAIRING**, *a.* نا امید *nā umed*.
- DESPAIRINGLY**, *ad.* ناامیدانه *nā umedāna*
- DESPATCH**, *n.* vide **DISPATCH**.
- DESPERATE**, *a.* (hopeless) نا امید *nā umed*, مأیوس *māyūs*. — (irretrievable) غایب *ghayr ilāj*, بی چاره *bi chāra*, — (rash) گمراه *gumrāh*, بی تدبیر *bi tadbīr*.
- DESPERATELY**, *ad.* از بی باکی *az bi bākī*, از بزرگواری *az tahawwur*. — (in a great degree) شدت *ba shiddat*, نهایت *ba nihāyat*, نهایت *ba ghāyat*.
- DESPERATION**, *n.* بزرگواری *tahawwur*, گمراهی *gumrāhī*, بی باکی *bi bākī*, بی تدبیری *bi tadbīrī*.
- DESPICABLE**, *a* ذلیل *khār*, خوار *zālil*, حقیر *hakīr*, مذموم *maẓmūm*, کمرده *kumīna*, سبک *subul*
- DESPICABLENESS**, *n* حقارت *hakārat*, ذلالت *zālalat*, خواری *khāirī*, حقیری *hakīrī*, دنی *dūni*.
- DESPICABLY**, *ad* حقیرانه *hakīrāna*, ذلالت *bā zālalat*, حقارت *bā hakārat*.
- DESPISE**, *vt.* بدلیل کردن *tazlīl-k.*, حقیر دانستن *hakīr-n.*, استحقار نمودن *istihkār-n.*, سبک گرفتن *subul-g.*
- DESPISED**, *a* حقیر *muhakkhar*, محقر *hakīr*, مبذول *mubtazal*.
- DESPISER**, *n.* بدلیل *muhakkhar*, محقر کننده *tazlīl kunanda*

DESPITE, *n.* فساد *fasād*, عداوت *ddā-wat*, بد اندیشی *bad andīshī*, بد خواهی *badkhāhī*, کینه *kīna*.

DESPITE, *prep.* ضد *zidd*, عکس *dk*.

DESPITEFUL, *a.* بد خواه *bad khāh*, کینه خواه *kīna khāh*, عیب جو *ēib jū*.

DESPITEFULLY, *ad.* باغرض *bāgharaz*, فاسدان *fāsīdāna*.

DESPOIL, *vt.* یغما گرفتن *yaghma-g*, دزدیدن *duzdīdan*.

DESPOND, *vi.* نا امید شدن *nā umed-sh*, دلگمار شدن *dilfigār-sh*.

DESPONDENCY, *n.* نا امیدي *nā umedī*, دلنگي *dil tangī*, دلگماري *dilfigārī*, مایوسي *māyūsī*, غم *gham*.

DESPOT, *n.* ظالم *zālim*, جفاکار *jafākār*, جابر *jābīr*.

DESPOTIC, *a.* مستقل *mustakīl*, خود مختار *khud mukhtār*.

DESPOTISM, *n.* تسلط *tasallut*, ظلم *zulm*, ستم *sītam*.

DESSERT, *n.* (fruit) میوه *mewa*, میوه های *mewahāi*, گوناگون *gunāgūn*.

DESTINATION, *n.* (appointment) قصد *nāmzadī*, مراد *murād*, مرجع *kasd*.—(appointed place) مقرر *murjd*, مقرر *mukar*.

DESTINE, *vt.* مقرر کردن *mukarrar-k*, تقدیر کردن *mukaddar-k*, نیت کردن *takdīr-n*.

DESTINED, *a.* مقرر *mukarrar*, مقرر *mukaddar*, معین *muyyīn*.

DESTINY, *n.* نصیب *nasīb*, تقدیر *mukaddar*, قسمت *kīsmat*, سر نوشت *takdīr*, قدرت *kudrat*, طالع *tālt*, سرنوشت *sar nawīsh*.

DESTITUTE, *a.* (in want of) بیچاره *bīchāra*, بی لچار *bī nawā*, لچار *lāchār*, بی مال *bīmāl*, بی مال *farūmān*.

da, عاجز *ājiz*.—(abandoned) متروک *matrūk*, گداشته *guzāsh*. Destitute of strength, بی طاقت *bī tākat*, عاجز *ājiz*.

DESTROY, *vt.* (consume) تلف نمودن *talf-n*, اتلاف کردن *itlāf-k*.—(lay waste) برباد کردن *barbād-k*, بایمال کردن *pāyamāl-k*. To destroy buildings, تخریب بیدان کردن *takhrīb bun-yān-k*.—(kill) کشتن *kushtan*, قتل کردن *katl-k*.

DESTROYED, *a.* تلف *talf*, خراب *kharāb*, منهدم *munhadīm*, بایمال *pāyamāl*, زیست نابود *nist nābūd*, زیر زبر *ser zabar*, خراب خسته *kharāb khasta*.

DESTRUCTOR, *n.* مخرب *makhrib*, خراب کننده *kharāb-kunāda*.

DESTRUCTION, *n.* بایمالي *pāyamālī*, تباہي *tabāhī*, انهدام *inkhidām*.

DETAIL, *n.* دقیقہ *dakīka*, شرح *sharīh*. In detail, علی التفصیل *allat tafsīl*, مشروحاً *mash rūhan*.

DETAIL, *vt.* تفصیل کردن *tafsīl-k*, شرح کردن *sharīh-k*.

DETAIN, *vt.* واپس داشتن *wāpus-d*, بازداشتن *bāz-dāsh*, توقیف کردن *tawqīf-k*. To detain in custody, حبس کردن *habs-k*, در زندان نهادن *dar زندān-n*.

DETAINED, *a.* محبوس *mahbūs*, گرفتار *giriftār*. Detained in prison, اهل زندانی *ahli زندān*.

DETECT, *vt.* آشکاره کردن *āshkāra-k*, کشادن *kushādan*, اظهار کردن *ishār-k*. To detect a crime, گناه آشکاره کردن *gunāh āshkāra-k*. To detect a fraud, غدر اظهار نمودن *ghadr ishār-n*.

DETECTED, *a.* مشکون *kushāda*, کشاده *kushād*, مشکوف *mashkūf*.

DETECTION, *n.* افشا *ifshā*, ظہور *zahūr*, افشا *ifshā*, ناش *fāsh*, کشف *kashf*, اظهار *ishār*.

DETENTION, *n.* گرفتن *giriftagī*.

DEVIATION, *n.* بيه راهی *bī rāhī*,

گمراهی *gumrāhī*, ضلالت *zalālāt*.—
(improper conduct), تباهی *tabāhī*,
بغی *bughī*.

DEVICE, *n.* (contrivance) مبدع *mabīd*.
حکمت *hikmat*, تصور *tasawwur*, تجویز
tajwīz. A device (on a shield) علامت
ālāmāt, نشان *nishān*.

DEVIL, *n.* شیطان *shayṭān* (pl. شیاطین),
جن *jinn* (pl. ابلیس *iblis*), ابلیس
(pl. دیو *dīw*).—(a wicked person)
شریر *sharīr*, بد کردار *bad kirdār*.

DEVILISH, *a.* جهنمی *jahannamī*,
شیطانی *shayṭānī*, نوشیطان *zū shay-*
tān.—(horrible) هولناک *haulnāk*,
نهایت *makrūh*.—(excessive)
nihāyat,

DEVOUS, *a.* گمراه *gumrāh*, بد راه
badrāh.

DEVISE, *vt.* پیدا کردن *paydā-k*, نظر
وصیت کردن *nazar-k*.—(bequeath)
wasīyat-k, عهد ساختن *ahd-s*.—
ایجاد کردن *tadbīr-k*, تدبیر کردن
tjā-l-k.

DEVISE, *n.* وصیت نامه *wasīyat nāma*,
انداز *andaraz*.

DEVISED, *a.* پیدا کرده *paydā kardā*
متدبر *mutadabbir*.

DEVISER, *n.* موجد *mūjīd*, مخترع
mukhtārī.

DEVISOR, *n.* وصیت کننده *wasīyat*
kunanda, وصی *vasī*.

DEVOID, *a.* محلول *tihī*, تهی *tihī*,
خالی *khālī*. Devoid of good qualities,
غیر نیکو صفت *ghayr neku sifat*.

DEVOLVE, *vt.* گردیده شدن *gardīda-sh*,
گذشتن *guzashtan*, سپردن *sipurdan*.

DEVOTE, *vt.* تقدس کردن *takaddus-k*,
فدا ساختن *fulā-s*, قربان کردن *kurbān-*
k.—(curse) لعنت گفتن *ladnat-g*.—

(appropriate) مخصوص کردن *makhṣūs-k*.
DEVOTED, *a.* (to God) نذیر *nazīr*,
دلدار *ḍalbast*.—(affectionate) دلبسته
ḍil bastā, مخصوص *makhṣūs*. Devoted
servant, فدوی *fīdī*, بنده *banda*.—
(appropriated) مشخص *mushakḥḥas*,
مغرور *mukurrar*.—(addicted) مایل
masrūf, مایل *māil*.

DEVOTEDLY, *ad.* با اختصاص *bā ikhtisās*.

DEVOTEE, *n.* عابد *ābid*, پارسا *pārsā*,
زاهد *zāhid*.

DEVOTION, *n.* عبادت *ibādāt*,
تقوی *tukwā*, زهد *zuhd*, ریاضت *rayāṣat*,
بندگی *bandagī*, پرستش *parastish*.—
(prayer) نماز *namāz*.

DEVOTIONAL, *a.* قنوت مذسوب *kunūt*
mansūb.

DEVOUR, *vt.* خوردن *khurdan*, آواریدن
awbārīdan, اکل ساختن *akl-s*, آواشتن
awbāshṭan, بلع کردن *balṭ-k*.

DEVoured, *a.* خورده *khurda*, مبتلع
mubṭalḍ.

DEVOUT, *a.* متدکف *mudtakīf*, زاهد
zāhid, پارسا *pārsā*, خدا ترس *khudā*
tarsī, متدب *mutadabbid*.

DEVOUTLY, *ad.* زاهدانه *zāhidāna*,
با تقوی *bā tukwā*.

DEW, *n.* نم *nam*, زاله *zhāla*, شکت
pashak. Night dew, شبنم *shabnam*.
Day dew, ندی *nada'*. A dew drop,
قطره شبنم *katrati shabnam*.

DEW, *vt.* نم کردن *nam-k*.

DEWLAP, *n.* غنغ *ghabghab*.

DEWY, *a.* شبنمی *shabnamī*, دامج *dāmt*.

DEXTER, *a.* راست *rāst*, یمن *yamīn*.

DEXTERITY, *n.* دستکاری *dastkārī*,

صنعت *sandī*, تیز دستی *tezdasī*,
ظرافت *zarāfat*, کارسازی *kārsāzī*.

DEXTEROUS, *a.* قابل *kābil*, دستکار
dastkār, چست *chusī*, کار ساز *kārsāz*.

- DEXTEROUSLY**, *a.* از مابایت *as kabliyat*, با ظرافت *bā sarāfut*.
- DIABETES**, *n.* سلس الدول *sulasu-l-baṭul*, دیابتیس *siyābītus*.
- DIABOLICAL**, *a.* vide **DEVILISH**.
- DIACRITICAL**, *a.* معجم *mudjam*.
- DIADEM**, *n.* تاج *tāj*, کلاه *kulāh*.
- DIAGNOSIS**, *n.* تشخیص *tashkhis*.
- DIAGONAL**, *n.* از گوش تا گوش *as gusha tā ba gusha*.
- DIAGRAM**, *n.* vide **FIGURE**.
- DIAL**, *n.* دایره هندی *dāirai hindī*, ساعت شمس *sādi shams*, دایره *darajāt*.
- DIALECT**, *n.* زبان *lisān*, لسان *zabān*. A speaker of the Himyaritic dialect, *mulahmmir*. The court language of Persia, زبان دري *zabāni dari*. The ordinary dialect of Persia, زبان فارسي *zabāni fārsī*. The old dialect of Persia, زبان پهلوي *zabāni pahlavi*.
- DIALECTICAL**, *a.* منطقی *mantiki*.
- DIALECTICS**, *n.* علم منطقی *ilm-i mantiq*.
- DIALOGUE**, *n.* جواب سوال *javāb sawāl*, گفتگو *guftgu*, مکالمه *mukālamat*, گفت و شنود *mazāharat*, گفتگو *guft u shanūd*.
- DIAMETER**, *n.* قطر *kutr*.
- DIAMOND**, *n.* الماس *almās*, سامور *sāmūr*.
- DIAPHANOUS**, *a.* شفاف *shaffāf*.
- DIAPHRAGM**, *n.* پرده *parda*, حجاب *hijāb*, الحجاب *hijāb ul kalb*.
- DIARRHŒA**, *n.* اسهال *is-hāl*, حران *shikm* جاری *jiriyāni-shikm*, شکم *shikm jāri*.
- DIARY**, *n.* سفر نامه *safar nāmā*, روز نامه *roz nāmā*, آوریج *avrij*.
- DIBBLE**, *n.* تیلچه *bikūka*, حدایت *hada'ut*.
- DICE**, *n.* (game at) شمار بازی *kimār bāzī*, *bāzī*, ششدر بازی *shushdar bāzī*, (a die) کعبه *kadbut*. A dice table, *takhtai nard*. To play at dice, *kimār-b.*, تفر کردن *takunmur-k.* To win at dice, *kimār-k.*, تفر ساختن *talammur-s*. To lose at dice, *bakhtan*. Unfair play at dice, *masang*. A player at dice, *kimārbāz*, ششدر باز *shashdar bāz*. An antagonist at dice, *kanitr*.
- DICTATE**, *vt.* (prescribe) فرمودن *far-mūdun*, حکم کردن *hukm-k.*, مشی کردن *mashk-k.* To dictate (a letter, &c) املا کردن *ibārat-g.*, املا کردن *imlāl-k.*
- DICTATE**, *n.* فرمان *farmān*, امر *amr*, حکم *hukm*. The dictates of the heart, *awāmiri kalb*.
- DICATION**, *n.* املا *imlā*, هیجا *hijā*.
- DICION**, *n.* گفتار *guftagū*, گفتگو *guft-g.*, سخن *sakhtun*, عبارت *ibarat*, کلام *kulama*, زبان *zabān*, لغت *lughat*, لفظ *lafz*.
- DICTIONARY**, *n.* لغت *lughat*, فرهنگ *furhung*.
- DIDACTIC**, *a.* معلم *mutllim*, مودب *muididib*.
- DIE**, *vi.* I. (expire) مردن *murdan*, جان نسلیم کردن *faut-sh*, تسلیم روح نمودن *jān taslim-k.*, وفات یافتن *wafāt-y.*, تارک دار الدوار ساختن *tarkī dāru' l-bawār-s*. To die a martyr, شهید شدن

shukhīl-sh. To die suddenly, سرگشت *margi mafājāt-y.* 2. (to become extinct) شدن بیخوش *bi hūsh-sh.*, 3. (to wither as a plant) افسردن *afsurdan*, پژمردن *puzhmurdan*. 4. (to become vapid, as liquors) فشخ شدن *fishfish-g.* 5. (to fade away) غایب شدن *ghāyab-sh.*, نابود شدن *nābūd-sh.*

DIE, n. (a small cube) کعب *kadb*, ششدر *shashdar*. A die used in coining, سکه *sikka*, میخ درم *mekhi diram*. **DIET, n.** (food) خوراک *khōrāk*, طعام *taām*, مکول *mākūl*, غزا *ghazā*, نعمت *naḍmat*.—(course of food selected with reference to health) اعتدال اکل و شرب *ittidālī akl u shurb*.

DIET, vt. (feed) خوراک دادن *khōrāk-d.*, نعمت بخشیدن *naḍmat-b.*—(to cause to eat or drink sparingly) اعتدال اکل و شرب نمودن *ittidālī akl u shurb-n.*

DIFFER, vi. (to be or stand apart) جدا *mutafarrak-sh.*, جدا بودن *judā-b.*, تفاوت نمودن *tafāwat-n.*—(to be at variance) موافق بودن *nā muwāfak-b.*, اختلاف داشتن *ikhhtilāf-d.*, منازعت کردن *munāzāt-k.*, مختلف شدن *mukhtalif-sh.*

DIFFERENCE, n. (distinction) تفاوت *tafāwat*, اختلاف *ikhhtilāf*, تفريق *tafrīk*, فرق *farq*.—(variance) مخالفت *mukhālifat*, منازعت *munāzāt*, نا *attirāz*. To make a difference, فرق کردن *fark-k.*, تمیز نمودن *tamīz-n.* To cause a difference, فتنه افکندن *fitna-a.*, آشفتن *āshuftan*.

DIFFERENT, a. جدا *judā*, علیحده

dlahilda, متفرق *mutafarrik*, موافق *nā muwāfik*.—(Of different qualities), صاحب اوصاف مختلف *sāhibi ausāji mukhtalif*. Different sorts, اقسام *aksām*, انواع *anwād*. In-different manners, باصناف مختلف *ba isnāfi mukhtalif*.

DIFFERENTLY, ad. با تفاوت *bā tafāwat*, و در وجه متفرق *fārrakan*, *bar wujū mutafarrak*.

DIFFICULT, a. دشوار *mushkil*, دشوار *dushwār*, سخت *sakht*, بی سهولت *bi sahūlat*. A difficult pass, دیار دشوار گذار *dayāri dushwār gusār*. A castle difficult to be taken, قلعه دشوار گیر *kilai dushwār gir*. A difficult affair, امر مشکل *amri mushkil*. Difficult things, مشکلات *mushkilāt*. Amidst a thousand difficulties, با هزار زور و زار *bā hasār zor u zār*.

DIFFICULTLY, ad. مشکلان *mushkilāna*, با دشواری *bā dushwārī*.

DIFFICULTY, n. (opposition) اعتراض *ittirāz*, مخالفت *mukhālifat*, دشواری *dushwārī*, سختی *sakhtī*, صعوبت *saḍbat*—(distress) زحمت *zahmat*, مصیبت *musibat*.

DIFFIDENCE, n. شبهت *wahm*, بی اعتمادی *bi attimādī*, گمان *gumān*.

DIFFIDENT, a. اندیشناک *andeshnāk*, بی اعتماد *bi attimād*, نامقرر *nā mukārār*, نامعلوم *nā madlūm*. To be diffident, در شبهت بودن *dar shubhat-b.*, گمان داشتن *gumān-d.*

DIFFIDENTLY, ad. با شبهت *bā shubhat*, با گمان *bā gumān*, بی اقبال *bi ittikāl*.

DIFFUSE, *vt.* پاشیدن *pāshīdan*, گستران *gustardan*, افشاندن *afshāndan*, ریزیدن *restādan*, منتشر کردن *mun-tashir-k.* To diffuse odours, افاحت کردن *ifāhat-k.*, نفع زدن *naḥh-z.*, اشاعت علوم کردن *ishādti ʿulūm-k.* To diffuse light, پاشیدن ضیا *siyā-p.* To diffuse rays پرتو انداز شدن *partau andās-sh.* To diffuse itself widely, پاشن و شدن *pāshn wā-sh.*

DIFFUSE, *a.* پاشیده *pāshīda*, منتشر *mun-tashir*, منشور *manshūr*, مفصل *mufussal*, گسترده *gustarda*. To be diffused, منتشر شدن *mun-tashīr-sh.*

DIFFUSEDLY, *ad.* بطول *batūl*, مفصلاً *mufussalan*, منتشرانه *mun-tashī-āna*.

DIFFUSEDNESS,
DIFFUSION,
DIFFUSIVENESS, } *n.* انتشار *intishār*,
پاشیدگی *pā-shīdagī*,
ashādt. Diffusive-
ness of speech, تفصیل *tafsīl*. Diffu-
sion of light, پاشی ضیا *siyā pāshī*.
Diffusion of odours, فاحت *fāihat*
نفع *naḥh*.

DIG, *vt.* کندن *kandan*, کاften *kāftan*, کاودن *kāwīlan*. To dig a canal, فرکاندن *farhandan*. To dig a grave, زرخ کردن *zarh-k.*, گور کردن *gūr-k.* To dig up, بر کردن *bur kandan*, وا کردن *wā karīlan*.

DIGEST, *vt.* (in the stomach) هضم کردن *hazm-k.*, تحلیل کردن *tahlīl-k.*—(to reduce to order) نظم کردن *nazam-k.*, ترتیب نمودن *tartīb-n.*

DIGESTED, *a.* منظم *munhazim*, گوارده *gawārīda*, تحلیل *tahlīl*.—(arranged) مرتب *murattab*, منظم *mun-tuzam*.

DIGESTER, *n.* گوار کننده *hāzim*, گوار *gawār kunanda*.

DIGESTIBLE, *a.* ممکن *mumkin*, گوار *gawār*, قابل هضم *kābil-i hazm*.—(capable of being arranged) قابل تنظیم *kābil-i intisām*.

DIGESTION, *n.* (of food) هضم *hazm*, گوارش *guwārish*, تحلیل *tahlīl*. Hard or slow of digestion, درگوار *der gawār*, ناخوشگوار *nākhūsh gawār*. Easy of digestion, خوشگوار *khūsh gawār*. Medicine or any thing assisting di-
gestion, گوارش *gawārish*, هضم *hazm*.

DIGESTIVE, *a.* هاضم *hāsim*, دو قوت *sū kuwāt-i hāsim*.

DIGGER, *n.* بیلدار *beldār*, کاونده *kāwanda*.

DIGNIFIED, *a.* سر فراز شده *sar farāz shuda*, صاحب مرتبه *mushraf*, صاحب *sāhib-i martaba*, ذوالقدر *zu'l-kadr*.

DIGNIFY, *vt.* بلند کردن *buland-k.*, شرف منزلت دادن *manzalat-d.*, شرف بخشیدن *sharaf-b.*, شرف کردن *mu-sharaf-k.*, بهرین برداشتن *ba martaba-b.*, ترقی دادن *tarakkī-d.*

DIGNITY, *n.* مرتبه *martaba*, جاه *jāh*, سرفرازی *sarfarāzi*, منصب *mansab*, مقام *daraja*, منزلت *manzalat*, درجه *mukām*, جلال *jāh u jalāl*.—(of behaviour) لیاقت *layākat*, جلال *jalāl*, شرف *sharafat*. The Royal dignity, سلطنت *saltanat*. شهرباری *shahr-yārī*. Supreme dignity, صدارت *sadārat*. Exalted dignity, رفیع *rafīʿ*, مکان *makān-i rafīʿ*. The dignity of a magistrate, نقابت *nikābat*, منصب *mansabi kassā*. Of exalted digni-
ty, رفیع الشان *rafīʿu'l-kadr*, رفیع *rafīʿushshān*. Of the same dignity, همپا *kampāya*, همقدر *ham kadr*. High in dignity, جلیل القدر *jālīlu'l-*

- ka-lī*, مقامات *ahli mukāmāt*. Dignities, تشریفات *tashrifāt*.
- DIGRESS, *vi.* فصول *guriz-k.*, گریز کردن *fasūl-k.*
- DIKE, *n.* (ditch) خندق *khandak*.—(bank) بشته *pushla*.
- DILAPIDATE *vt.* انهدام شدن *inhidām-sh.*, تخریب کردن *takhrīb-k.*
- DILATE, *vt.* ماسوس کردن *mabṣūt-k.*
- DILATORINESS, *n.* آهستگی *āhistaī*, سستی *susti*, دیری *derī*, کاهلی *kāhili*, درنگ *darang*, تعلل *muhlīt*.
- DILATORY, *a.* سست *sust*, درنگ *dirang*, دیر *der*, آهسته *āhista*, کاهل *kāhil*.
- DILEMMA, *n.* خلافت *kha'āt*, رطم *ratma*, عسود *aswad*.
- DILIGENCE, *n.* کوشش *kushish*, تعید *tahayyid*, جاهد *jahid*, سعی *sai*, توجه *tuwajjīh*, شغل *shughl*.
- DILIGENT, *a.* متوجه *mutavajjī*, معید *mukayyid*, صاحب *mahnat*, مجتهد *sāhibi jiddi*, جاهد *jahid*. Diligent in business, معید در کار *mukayyid dar kār*. To be diligent, متوجه بودن *mukayyid-b.*, معید شدن *mulāzim-sh.*, ملازمت کردن *mulāzimāt-k.*
- DILIGENTLY, *ad.* با کوشش *bā kushish*, با اقدام *bā jād u jahid*, با عزم *bā ikhlām*, معیدانه *mukayyidāna*.
- DILUCIDATE, *vt.* بیان نمودن *bayān-n.*, شرح کردن *sharh-k.*
- DILUTE, *vt.* رقیق *hall-k.*, حل کردن *rakīl-k.* To dilute milk with water, شیر نسغ کردن *shir nasigh-k.* To dilute wine with water, شارب مزوج کردن *sharab mamzūj-k.*
- DILUTED, *a.* مزوج *mamzūj*, معطع *makti*.
- DILUTER, *n.* حل کننده *hall-kunanda*, مرتق *murakkib*.
- DILUTION, *n.* حل *hall*, ترقیق *tarkik*.
- DILUVIAN, *a.* طوفان منسوب *tūfān mansūb*.
- DIM, *vt.* CLOUD, DARKEN.
- DIM, *a.* (obscure) تیره *tīra*, تاریک *tārīk*, ظلمانی *zulmānī*.—(dark, cloudy) بی نور *bī nūr*, غایری *ghayrī nūr*, نا روشن *nā raushan*. Dim-sighted, تاریک چشم *chashmī tār*, چشم تاریک *tārīkī chashm*, نابالغ *nabū u'ldīn*. Dim-sightedness, روز کوری *roz-kūrī*, افتار *iftār*.
- DIMENSION, *n.* پیمایش *paymāyish*, مقدار *mikdār*, اندازه *andāza*, وسعت *wasāt*. To take dimensions, اندازه گرفتن *andāza-g.*, پیمودن *paymūdān*.
- DIMINISH, *vt.* کم کردن *kam-k.*, کاستن *kutāh-k.*, کاستن *kāstān*, تصغیر *isghār-k.*, اغار کردن *isghār-k.*, ساختن *taaghīr-s.*—(to grow less) کم شدن *kam-sh.*, کاهیدن *kāhīdan*.
- DIMINISHED, *a.* کم شده *kam shuda*, منقص *mankūs*, مقصور *maksūr*. Diminished in price or value, کم بها *kam bahā*, منخص *munhatt*. Not diminished, نا کاسته *nā kāsta*.
- DIMINUTION, *n.* کوتاهی *kolāhi*, نقص *naks*, کاست *kāst*, تصغیر *tasghīr*, تنخیف *takhfīf*, کاهش *kāhsh*, زوال *zawāl*.
- DIMINUTIVE, *a.* خرد *khurd*, کوتاه *kutāh*, کوچک *kuchuk*, صغیر *saghīr*. A diminutive noun, اسم تصغیر *ismī tasghīr*, اسم صغر *ismī musaghghar*.
- DIMINUTIVELY, *ad.* در وجه قلیل *bar wajai kalīl*.

- DIMINUTIVENESS**, *n.* کوچکی *kūchahī*
 کمتری *kanitgri*.
- DIMLY**, *ad.* ظلمانه *sulmāna*, روزگوانه *roz kūrāna*.
- DIMMISH**, *a* اندک تارک *andak tārik*, تیره *tira*.
- DIMNESS**, *n.* سباهی *zulmat*, تاریکی *siyāhi* تاریکی *tārikī* — Dimness of sight, تاریکی چشم *tārikī-i-chashm*, روزگوری *zulmat'il basar*, روزگوری *roz kūrī*.
- DIMPLE**, *n* چاه *nūnat*, چاه *chāh*. — (of the chin) چاه زنج *chāhi zanakh*.
- DIMPLED**, *a.* نونت دار *nūnat dār*.
- DIN**, *n.* آواز *āwāz*, شور *shūr*, هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaugā*.
- DIN**, *vt.* شور کردن *āwāz-k.*, آشوب کردن *shor-k.*, هنگامه کردن *hangāma-k.*
- DINE**, *vt. & i.* چاشت خوردن *chāsh-t-kh.*, طعام خوردن *tuḍm-kh.*
- DING**, *i* زدن *zudan*.
- DING-DONG**, *n* طدطده *tantanat*.
- DINING-ROOM**, *n.* چاشتگاه *chāsh-t ghāh*, چاشتخانه *gharfat*, طعامگاه *tuḍm ghāh*.
- DINNER**, *n.* چاشت *chāsh-t*, طعام *tuḍm* عصر *asar*. Dinner and supper, عصران *asarān*.
- DINNER-TIME**, *n.* وقت طعام *wakt-i tuḍm*, ساعت چاشت *sāḍti chāsh-t*.
- DINT**, *vt.* نشان کردن *nishāna-k.* زور آوردن *zor-ā*.
- DINT**, *n.* (impression) نشان *nishāna*. — (contusion) هرس *hars*. — (blow) ضرب *zarb*. — (force, power) زور *zor*, قوت *kuwat*.
- DIP**, *vt* غوطه خوردن *ghark-k.*, غوطه خوردن *ghūta-kh.*
- DIPHTHONG**, *n.* لایف مقرون *lafifi mākūrūn*.
- DIPLOMA**, *n.* سند *sanaḍ*, دस्ताویزه *dastāwiz*, نامه *nāma*, برات *barāt*.
- DIPPED**, *a* غرق کردن *ghark-karda*, در آب نهادن *dar āb nihāda*.
- DIRE**, *a* مخوف *makhūf*, هولناک *hawānāk*, دهشتناک *da'ishut nāk*.
- DIRECT**, *a.* راست *āst*, مدلول *maḍlūl*, مبرهن *muḍtawī*. — (not ambiguous) لا مشکوک *bi shūbhat*, نا مشکوک *na mashkūk*.
- DIRECT**, *vt.* تربیت کردن *tarbiyat-k.*, ادب دادن *adab-d.*, رسم نمودن *ruḥm-n* — (to point out the way) راهنمای *rahnamāi-k*, راه نمودن *rah-n*, ارشاد کردن *irshād-k* — (to aim in a straight line) نشان زدن *nishānu-z.*, حکم (prescribe) *shart-k.*, فرمان نمودن *fuḥm-n.*, فرمودن *fuḥmān.* — (adjust) تنظیم کردن *nāzm-k.* To direct a letter, سرنامه نوشتن *sar-nāma-n.*
- DIRECTED**, *a.* راد نموده شده *rāh namū la-shuda*, مندل *nundall*. — (regulated) مرتب *murattab*, مسدود *mu-aḍaḍ*. — (prescribed) فرموده *fuḥmū la*, امر شده *amr shuda*.
- DIRECTION**, *n.* راه نمای *rah namāi* — (precept) رسم *raḥm*, فرمان *marḥm* — (command) فرمان *fuḥmān*, امر *amr*, حکم *hukm*. — (path) قصد *qasd*, راه *rah*, *āh*. — (aim) نشان *nishān*. The direction of a letter, سرنامه *sar-nāma*, کتابت *kitābat*, سرمکدوب *sar maktūb*.
- DIRECTIVE**, *a.* رهدما *rahnumā*.
- DIRECTLY**, *ad.* (in a straight line) در خط مستقیم *dar khatt-i mustaqīm*. — (immediately) فوراً *fi'l'fawr*, فی الحال *filhāl* — (without ambiguity) بی دوماهگی *bi domāhgi*.

DIRECTNESS, *n.* راستی *rāstī*. — (nearest way) راه اقرب *rāhī akrah*.

DIRECTOR, *n.* (guide) راهنما *rāhnumā*. — (instructor) مرشد *murshid*, ر.

murshīr, مرتب *muwaddab*, مربی *murattib*. A director in common affairs, کارکن *kārkun*, کارنا *kār-numā*. A director of state affairs, وزیر اعظم *wasīri dām*, صدراعظم *sadrī dām*.

DIRECTORY, *n.* راهنما *rāh numā*.

DIREFUL, *a.* هولناک *haulnāk*, مهیب *muhīb*.

DIRGE, *n.* اغنیت میت *ughniyati ma'yit*, مرثیه *marṣiya*.

DIRK, *n.* خنجر *khanjar*.

DIRT, *n.* چرک *chirk*, خلاب *khalāb*, تشنیع *ālāyish*. To throw dirt, تخذیل کردن *tashnīd-k.*, تخذیل *takhzīl-s*. To throw dirt at, تخذال *tukhāl*, تخذیل *tukhāl-s*.

DIRT, *vt.* غلیظ چرکین کردن *chirkīn-k.*, غلیظ کردن *ghalīz-k.*, ناپاک کردن *nāpāk-k.*, پلید کردن *palīd-k.*

DIRTILY, *ad.* با نجاست *bā najāsāt* ملوث *mulawwasan*. — (meanly) نا مردانه *nā mardāna*, حقیرا *hakīran*.

DIRTINESS, *n.* غلاظت *ghalāzat* لیدی *ālūdgī*, آلودگی *nāpākī*, ناپاکی *palīdī*. — (meanness) ناکسی *nākasī*

DIRTY, *a.* چرکین *charkīn*, غلیظ *ghalīz* نجس *najis*, ناپاک *nāpāk*, پلید *palīd* آلوده *ālūda*, ملوث *mulawwas*. A dirty fellow, سیاه کاسه *siyāh kāsā*, نیم *zanīm*. A dirty action, ناسزا *fatīl nāsazā*, کار نا پسندیده *kār nā pasandīda*.

DIRTY, *vt.* نجس *ghalīz-k.*, نجس کردن *najīs-k.*, ناپاک کردن *nāpāk-k* ملوث *mulawwas-s*.

DISABILITY, *n.* ناتوانی *nātawāndā*, بی مقدوری *bī mahūlūrī*, ضعف *sudf*. — (impediment) مانع *mant*, تعرض *tadrūz*.

DISABLE, *vt.* ناتوان کردن *nātawān-k.*, بی قدر کردن *bī kadr-k.*, عاجز شدن *zabūn-k.*, عاجز شدن *ājīz-sh*.

DISABUSE, *vt.* سکالش واکردن *sigālīsh wā-k*.

DISADVANTAGE, *n.* زیان *siyān*, خسارت *sarar*, ضرر *nukṣān*, نقصان *khasārat*.

DISADVANTAGEOUS, *a.* بی نایده *bī-fāyada*, نا مفید *siyānīlār*, زیاندار *nā mafīd*, لا حاصل *lā hāsīl*.

DISADVANTAGEOUSLY, *ad.* در وجه مضر *bar wajai mazīr*.

DISAFFECTED, *a.* متنفر *mutanoffir*, معرض *madruz*, بد گمان *bad gumān*.

DISAFFECTION, *n.* اعراض *atīās*, تنفر *tānaffir*.

DISAGREE, *vt.* نا موافق شدن *nā muwāfīk-sh.*, مخالف شدن *mukhālīf-sh.*, اختلاف *tadrīz-k.*, تعرض کردن *ikhālīf-k.*, آشوب کردن *āshūb-k.*

DISAGREEABLE, *a.* نا پسند *nā pasand*, نا موافق *nā muwāfīk*, نا گوار *nāḡawār*, نا مقبول *nā malbūl*, مکروه *makrūh*, غیر مطبوع *ghayr maibūd*. — (contrary) مخالف *mukhālīf*, مناقض *munākhīz*. A disagreeable countenance, زشت روی *zisht rūi*, کریم منظر *kārīm manzar*.

DISAGREEABLENESS, *n.* نا پسندگی *nā pasandagī*, نا خوشی *nā khushī*, — (unsuitableness) مخالفت *mukhālīfat*, بی لیاقت *bī layākat*.

DISAGREEMENT, n. ناسوائفت *nā*
muwāfakat, خوشي *nā khushi*,
اختلاف *ikhtilāf*, منازعت *munaẓ'id*.

DISALLOW, *vt.* ناکبول کردن *nā kabūl-*
k., رد ساختن *inkār-k.*, *radd-s.*

DISALLOWABLE, a. نا روا *nā rawā*.
واجب الحرم *wajibu'l harm*.

DISALLOWANCE, n. انكار *inkār*,
منع *manʿ*.

DISANNUL, vt. vide ANNUL.

DISAPPEAR, vi. غایب شدن *ghāyib-sh.*,
 ناپدید شدن *nā padīd-sh.*,
 ناپدید شدن *nābūd-sh.*,
 واپس شدن *wā-sh.*

DISAPPOINT, *et.* نā امید کردن *nā*
umēd-k., نā مراد کردن *nā murād-k.*,
 مأیوس کردن *mahrūm-k.*,
māyūs-k.

DISAPPOINTED, a. نا مراد *nā murād*,
 مأرور *mahrūm*, مأزول *mahzūl*.
 To be disappointed, نا امید شدن *nā*
ume-l-sh., مأرور شدن *mahrūm-sh.*,
 مأزول شدن *nā murād-l-sh.*

DISAPPOINTMENT, *n.* نا امیدی *nā*
umerī. نا مرادی *nā murādī,* ما یوسی
māyūsī. حرمآن *harmān.*

DISAPPROBATION, n. ناسند na
pasand, ناکار na kabūlī,
inkār, ناسندگی na pasandagi.

DISAPPROVE, *vt.* ناپسند کردن *nā*
pūsant-k., ناپسندیدن *nā mōnzūr-*
k., طعن کردن *malāmat-k.*, تادین کردن
tādīn-k.

DISARM. *vt.* سلاح وا کردن *salāh wā-k.*
کمر کشادن *kamr-k.*

DISASTER, n. آفت *āfat*, مصیبت *musibat*, حادثه *hādīsa*, آسیب *āsib*, بدبختی *bad bakhṭ*.

DISASTROUS, a. بدبخت *bad buhkt*.

manhita, نا مسعود na mas'ud,
afal-rastida, افال رسته, bad akhtar,
badida, حادثه دیدہ hadisa dida.

DISASTROUSLY, *ad.* اخطر *as*
bud akhtar, بده کش
barudjahi
balā kash.

DISAVOW, vt. انكار نمودن *inlār-n.*,
مذکر شدن *mukir-sh.*, نفی کردن *naft-k.*

DISAVOWAL, n. انكار, *inkār*, نفي, *naft*.

DISAUTHORISE, vt. قدرت وا کردن
kudrat wā-k.

DISBAND, *vt.* *bartarf-k.* در طرف کردن
parāgunda-s. در آگنده ساختن
 To disband an army, لشکر در طرف کردن
lushkar bartarf-k.

DISBANDED, a. برطرف شده *bartarf*
shuda.

DISBELIEF, *n.* بي اعتباري *bi diṭibārī*,
کفر *kufṛ*, بي ایماني *bi ʿimānī*.

DISBELIEVE, *vt.* **بی اعتبار شدن** *bī*
attibār-sh., **انکار کردن** *inhār-k.*, **کفر**
شدن *kuf-r-sh.*

DISBELIEVER, n. منكر *munkir*, بي
كافر *kāfir*. *bi attibār*.

DISBURDEN, *vt.* حمل رفع کردن *haml raft-k.*, سبک بار کردن *subuk bār-k.*, مخفف کردن *mukhaffaf-k.* To disburden the mind, دلاساہی یافتن *dilāsāt-y.*

DISBURDENED, *a.* سبک بار گردیده *subuk bār-gardīdā*, مخفوف *makhfūf*,
محمول *nā muhmūl*.

DISBURSE, vt. خرچ کردن *kharch-k.*,
صرف کردن *sarf-k.*

DISBURSEMENT, *n.* خارج *kharch*,
صرف *sarf*, مصرف *masraf*.

DISBURSER, n. صرف کننده *sarf kunanda*, بردار *khurch bardār*.

DISC n. قرص *kurs*.

DISCARD, vt. برطرف کردن *bartarf-k.*,
دفع کردن *daft-k.*

DISCERN, *vt.* (see) *دیدن* *dīdan*, *نظر* *nazar*-k., *نگریستن* *niyristan*.—
(distinguish) *امتیاز کردن* *imtiyāz-k.*
تمیز نمودن *maāilūm-k.*, *تامیز نمودن* *tamīz-n* To discern the true from
the false. *حق از باطل فرق کردن* *hak*
az bā'il furk-k To discern perfectly,
تشخیص کردن *ntkhū-l.*, *تشیخیص کردن*
ta'skhīṣ-k.

DISCERNED, *a.* *دید* *dīda*, *مذکور* *manzūr*, *نگریسته* *nigrist'a.*

DISCERNER, *n.* (observer) *ناظر* *nāzir*,
بیننده *bīnun'a.* *نظر ساز* *nazr sāz*.—
(distinguisher) *امتیاز کننده* *imtiyāz*
kunāda, *ظاهر* *zāhir*.

DISCERNIBLE, *a.* *ممكن* *mun-*
kini nazar, *مذکور* *manzūr*, *آشکاره*
āshāra, *هوردا* *hurwīlā*.

DISCERNIBLENESS, *n.* *مذظوری*
manzūri, *ظهوری* *zahūri*.

DISCERNIBLY, *ad.* *ظاهراً* *zāhīrāna*,
آشکاره *āshkāra*.

DISCERNING, *a.* *ناظر* *āhlīnāzr*,
هوشمند *hūshyār*, *عقل* *ākil*,
هوشیار *hūshyār*, *صاحب عقل* *sāhibi dhl.*
hūshmunīl

DISCERNINGLY, *ad.* *عقلانه* *ākilāna*,
با عقل و فرا *bā dhl u firāsat*.

DISCERNMENT, *n.* *امتیاز* *imtiyāz*,
عقل *ilrāk*, *ادراک* *daryāft*, *دریافت*
dhl, *ذهن* *zihn*, *فراست* *firāsat*. A
judicious discernment, *عقل دوربین*
akli dūrbīn.

DISCHARGE, *vt.* (dismiss) *بر طرف*
bartarf-k., *آزاد کردن* *āzād-k.*,
رخصت فرودن *rukhsat-f.*—(release)
رهايي دادن *rahāi-l.*—(break up)
جدا شدن *judā-sh.*—(evacuate)
کریختن *khilwut-k.*—(perform)
بجا آوردن *bajā ā.*, *عمل کردن* *amal-k.*,

ادا کردن *adā-k.* To discharge a debt,
قرض ادا کردن *larz adā-k.* To give a
discharge for debt, *وام دادن*
tubriyati wān-l. To discharge a
soldier, *سپاه بر طرف کردن* *siḡāh bar-*
tarf-k. To discharge humours, *تفرج*
tukurrah-k To discharge from
an office, *معزول کردن* *madsūl-k.*, *از*
عزل کردن *az man'ab āz k.*

To discharge or acquit of a crime,
گناه بخشیدن *gunāh-b.* To discharge
a gun, *بندوق رمي کردن* *banūāk*
rami-k. To discharge one's duty,
خدمت بجا آوردن *khilmat bajā-ā*

DISCHARGE, *n.* (dismissal) *تغیر*
tughyyur, *رهايي* *ruhāi*, *بر طرفي* *lar-*
tarfi, *خلاص* *ihālās*.—(leave, licence
to depart) *رخصت* *rukhsat*.
اجازت *ijāzat*, *دستور* *dastūr*, *ادن* *izm*.—
(receipt for money, &c.) *نام*
sāfi-nāma, *داخ* *dākhila*.—(absolu-
tion from a crime) *عفو* *afwū-*
jarīm, *گناه بخش* *gunāh bukhs.*—
(an exemption on privilege) *کشاد*
kushād, *نام* *kushād nāma*, *برات* *larāl*,
عمل *āzād nāma*.—(performance)
اداء *adā*, *احرا* *ijrā*.—(ransom)
فدا *filā*, *خلاص* *khālās* The discharge
of a gun, *رمي بندوق* *rami-i-banūāk*,
تفنگ *turha tufung*.

DISCHARGED, *a.* *خلاص کردن* *khālās*
kardan, *مخلص* *mukhlis*, *آزاد کرده*
āzād kard.

DISCIPLE, *n.* *شاگرد* *shāgird*, *تلمیذ*
talmitz, *معلم* *mudllim*, *مريد*
tālībi ilm. A disciple of
Christ, *حواري* *hawārī*.

DISCIPLINE, *n.* (education) *تربیت*
tarbiyat, *تادیب* *tādīb*, *تعلیم* *tadlīm*.

- ādami chaspidagī*, حدایی *judāi* DISCOURAGER, *n.* تخویف کننده *ta-khwif kunanda.*
- DISCORD, *n.* ناموافقت *nāmuwāfaqat* گفت *khatāb*, فتنه *ikhtalāf*, آشوب *āshūb*, *gufi u shand*, مکالمه *mukā-lama*, مذاکره *muzākara*.—(a harangue) کلام *kalām*, سخن *sākhun*.—(a treatise) نقل *nakl*, رسالت *rusālat*, حکایت *hikāyat*, تاریخ *tārīkh*. A short nervous discourse, وجیز *kalāmi wajiz*. Prolix in discourse, *sākhun rān*. Idle discourse, *sākhun rān*. turrahāt. To renew a discourse, تکریر خطاب *tukriri khatāb-s*.
- DISCORD, *vt.* نا موافق شدن *nāmuwā-fik-sh.*, مخالفت نمودن *mukhālifat-n*
- DISCORDANCE, *n.* نا سازگاری *nāsāz-kārī*, بی آهنگی *bī āhangī*, منازعت *munāzidat*.
- DISCORDANT, *a.* نا موافق *nā muwā-fak*, نا هموار *nā hamwār*, نا ساز *nāsāz*, مخالف *mukhālif*, نا درست *nā durast*.
- DISCORDANTLY, *ad.* از نا موافقت *az nā muwājakat*, نا مناسبانه *nā munā-sibāna*, با مخالفت *bā mukhālīyat*.
- DISCOUNT, *n.* (abatement in a bar-gain) ^{نقص} *wazīdt*, نقصان *nuksān* کاهش *kāhish*.
- DISCOUNT, *vt.* ^{نقص} *wazīdt-k.*, وضعیعت کردن *nuksān-d.*
- DISCOURTENANCE, *vt.* منع کردن *mant-k.*, شرمسار ساختن *sharmsār-s.*
- DISCOURAGE, *vt.* تخویف کردن *tukh-wif-k.*, ترسانیدن *ursāntāan*, تهویل *tukhwil-n.*—(press) وضع کردن *wazī-k.*, دلشکستن *tangdil-k.*, تنگدل کردن *dil shikastan*.
- DISCOURAGED, *a.* (deterred) تخویف ترسیده *tukhwif kardā shuda*, ترسیده *tarsila*—(depressed) تنگدل *tang-dil*, دلشکسته *dil shikastu*.
- DISCOURAGEMENT, *n.* تعرض *tadriz*, زجر *mant*, *sijr*.
- DISCOURSE, *n.* خطاب *khatāb*, گفت *gufi u shand*, مکالمه *mukā-lama*, مذاکره *muzākara*.—(a harangue) کلام *kalām*, سخن *sākhun*.—(a treatise) نقل *nakl*, رسالت *rusālat*, حکایت *hikāyat*, تاریخ *tārīkh*. A short nervous discourse, وجیز *kalāmi wajiz*. Prolix in discourse, *sākhun rān*. Idle discourse, *sākhun rān*. turrahāt. To renew a discourse, تکریر خطاب *tukriri khatāb-s*.
- DISCOURSE, *vi.* مکالمه کردن *makā-luma-k.*, جواب سوال کردن *juwāb suwāl-k.*, قیل و قال کردن *kil u kāl-k.*, مذاکره ساختن *muzākara-s.*
- DISCOURTEOUS, *a.* بی ادب *bī adab*, گستاخ *sukht*, درشت *urushkt*, تند *tund*, بی مروت *bī mu-rawat*.
- DISCOURTEOUSLY, *ad.* بی ادبانه *bī adubāna*.
- DISCOURTESY, *n.* بی ادبی *bī adabi*.
- DISCOVER, *vt.* (publish) ظاهر کردن *zāhir-k.*, کشادن *izhār-k.*, اظهار کردن *kushādan*, فاش کردن *fāsh-k.*, کشف *yāf-k.*—(t. nd out) یافتن *yāf-tan*, پیدای کردن *paydā-k.*, جاسوسی *jāsūsī-k.*
- DISCOVERABLE, *a.* قابل اظهار *kābil ul izhār*, یافتنی *yāftanī*.
- DISCOVERED, *a.* ظاهر کرده شده *zāhir-kardā shuda*, مکشوف *kushā*, *a.* کشاده *kushā*, یافتن *yāfta*, *mukshūf*.—(found out) یافتن *yāfta*.
- DISCOVERER, *n.* ظاهر کننده *zāhir kunanda*, کشف *kushshāf*, پیداکنده *paydā kunanda*.

DISCOVERY, n. (revealing) اظهار *is-hār*, اسرار *isrār*, آشکارا *āshkāra*, ناش *fāsh*, کشف *kushf*.—(finding out) باب *yāb*.

DISCREDIT, n. بدنامی *bad nāmī*, روضائی *ruswāī*, بی حرمتی *bi hur-matī*.

DISCREDIT, vt. (not to believe) غیر اعتقاد شدن *bi ttiikād-sh.*, ایمان نمودن *ghayri imān-n.*—(to deprive of credibility) رفع و دفع اعتقاد *aitikādraft u daft-k.*—(disgrace) بی حرمت کردن *bi hurmat-k.*, بی آبرو *ruswāī-k.*, بی آبرو کردن *bi ābrū-k.*

DISCREDITED, a. غیر اعتماد *ghairi-ditimād*, نا اعتقاد کرده *nā ditikād kard.*

DISCREET, a. (prudent) صاحب تدبیر *sāhibi tadbīr*, هوشمند *hūshmand*, عاقلمند *dhlmand*, اهل بصیرت *ahli-basīrat*—(modest) مظلوم *maslūm*, صاحب ادب *sāhibi adab*.

DISCREETLY, ad. با عقل و بصیرت *bā dhl u basīrat*, هوشیارانه *hūshyārāna*.

DISCREETNESS, n. هوشیاری *hūsh-yārī*, عقل *dhl*, بصیرت *basīrat*.

DISCREPANCY, n. اختلاف *ikhtilāf*, فرق *fark*, تفاوت *tafāwat*.

DISCRETION, n. (prudence) امتیاز *imtiyās*, بصیرت *basīrat*, هوشیاری *hūshyārī*, احتیاط *ihtiyāt*. To act with discretion, بصیرت نمودن *basīrat-n.*, هوشیار شدن *hūshyār-sh.*—(liberty of acting at pleasure) خودکامی *khud kāmī*, اختیار *ikhtiyār*, مرعی *marī*. To surrender at discretion, بی عهد و پیمان تسلیم کردن *bi ahd u paymān taslīm-k.*

DISCRETIONARY, a. بی قید *bi qayd*, اختیار *bi iktiyār*, مستحب *mashabih*, کامگذار *kām guzār*.

DISCRIMINATE, vt. تمیز نمودن *fark-n.*, واحد کردن *wāhida-k.*, امتیاز کردن *imtiyās-k.*

DISCRIMINATE, a. مفروق *mafrūq*.

DISCRIMINATION, n. امتیاز *imtiyās*, تمیز *tamīz*, تفاوت *tafāwat*, تقریب *tafrīk*.

DISCRIMINATIVE, a. فرقی *farkī*.

DISCURSIVE, a. (proceeding by process of argument) از مقدمه بمنتیجه قدم *as mukaddm banatija kadām bakadām rafta.*—(rambling) روان *rawān*, پویان *poyān*.

DISCUSS, vt. تحقیق کردن *tahkīk-k.*, پژوهش کردن *tajwīz-k.*, تعحصص نمودن *pizhūhash-k.*, تحلیل کردن *tafahus-n.* To discuss (medically) تحلیل *tahlil-k.*

DISCUSSED, a. پژوهش کرده شده *pi-zhūhash kardā shuda*.

DISCUSSER, n. تجویز کننده *tajwīz kun-anda*, جستجو کننده *justaju kunanda*, مدفحص *mutafahhis*.

DISCUSSION, n. تحقیق *tajwīz*, پژوهش *tahkīk*, تعحصص *pizhūhash*, مباحثه *taftish*, مذاکره *mubāhasa*, منازعه *munāzara*.

DISDAIN, n. کراهیت *hikārat*, اهانت *karāhiyat*, مذمت *ahānat*, استیکراه *mazammāt*, استیکراه *istikrah*.

DISDAIN, vt. اهانت کردن *ahānat-b.*, نا لاسی *istihkār-n.*, نداشتن *nālāyak-p.*

DISDAINFUL, a. مستعذبی *musta-g'nī*, گستاخ *takhfif*, گستاخ *gustākh*, بی مروت *bi muruwat*.

DISDAINFULLY, *ad.* با مذمت *bā mazimmat*, از حقارت *az hikārat*.

DISEASE, *n.* مرض *maraz*, (*pl.* امراض), بیماری *bīmārī*, درد *dard*, رنج *ranj*. A disease from nature, مرض جبلي *marazi jibillī*, مرض ذاتي *marazi zātī*. An accidental disease, مرض عارض *marazi āriz*. A disease in the eye, شرناک *sharnāk*, ناسور *nāsūr*. A disease in the throat, خرباز *khizbāz*, حلق *hulāk*. A corroding disease, خورا *khūrā*. An epidemic disease, طاعون *tāūn*. Pestilential diseases, امراض مابيه *amrāzi mābīya*. Phlegmatic diseases, امراض بلغميت *amrāzi bulghamiyat*. Various diseases, امراض مختلفه *amrāzi mukhtalifa*. The disease of the liver, کباب *kubād*. The crisis of a disease, بحران *buhhrān*. To cure a disease, علاج کردن *ilāj-k*.

DISEASE, *vt.* vide AFFLICT.

DISEASED, *a.* خسته *khasta*, مريض *marīz*, عليل *dlīl*, بیمار *bīmār*.

DISEMBARK, *vt.* از جهاز بساحل آمدن *az juhās ba sāhil-ā*.

DISEMBOGUE, *vt.* در بحر سילان شدن *dar bahr saylān-sh*.

DISENABLE, *vt.* بی مقدور کردن *bī maktūr-k*, بی قدرت کردن *bī kud-rat-k*.

DISENCHANT, *vt.* از جادوگری آزاد کردن *az jādūgarī āzād-k*.

DISENCUMBER, *vt.* حمل رفع کردن *hamal raft-k*.

DISENGAGE, *vt.* جدا کردن (*separate*) *judā-k*, مفارقت *fark-k*, جدا کردن *judā-k*, مفرقت *fark-k*, ساختن *mufārakat-s*.— (*liberate*) رها کردن *rahā-k*, خلاص کردن *khalās-*

k, آزاد نمودن *āzād-n*.— (*extricate*) حل مشکل *mushkīl-k*, مشکل کردن *hallī mushkīl-k*.

DISENGAGED, *a.* جدا کردن *fark-karda*, جدا کرده *judā-karda*.— (*at leisure*) فارغ *fārigh*, بی کار *bī kār*.

DISENGAGEMENT, *n.* فراغت *farā-ghat*, آزادی *āzādī*, خلاصی *khalāst*.

DISENTANGLE, *vt.* فک کردن *fukk-k*.

DISESTEEM, *n.* vide DISFAVOUR.

DISFAVOUR, *n.* ناپسندی *nā mehr-bānī*.

DISFIGURE, *vt.* قبیح کردن *kabīh-k*, تبدیل *bad sūrat-k*, بد صورت کردن *tabdīlī sūrat-k*.

DISFRANCHISE, *vt.* حقوق کسی را *hukūki kasīrā maddūm-k*, معدوم کردن *sanadī āzād-agī-sh*, سبدر آزادی شکستن *sanadī āzād-agī-sh*.

DISFRANCHISEMENT, *n.* عدم آزادی *ādami āzādī*, نقصان حقوق *nuk-sānī hukūk*.

DISGARNISH, *vt.* از زیفت عدم کردن *as sinat ādam-k*.

DISGORGE, *vt.* رد کردن *radd-k*, استغراغ *istifaragh-k*, کردن *istifaragh-k*.

DISGRACE, *n.* بی آبرو *bī ābrū*, بی عزی *bī izzatī*, رسوائی *ruswātī*, ناموس *nāmūs*, فشیخت *fushihat*, عار *ār*, بد نامی *bad nāmī*, ننگ *ang*.

DISGRACE, *vt.* رسوائی کردن *ruswāt-k*, بی فشیخت کردن *fushihat-k*, بی حرمت کردن *bī hurmat-k*.— (*put out of office or favour*) منزل ساختن *mandzal-s*, عدم همت کردن *ādami himmat-k*. To disgrace one another, یک دیگر *takhāzul-k*, تخادل کردن *yak dīgar malāmat-s*, زدن *yak dīgar malāmat-s*.

DISGRACED, *a.* بی آبرو *bē ābrū*,
بی عزت *bē izzat*, بی حرمت *bē*
hurmat, رسوا *ruswā*.—(turned out
of favour or office) معزول *madzūl*.

DISGRACEFUL, *a.* معیوب *mdyūb*,
نکبتي *nahbatī*, فاضل *faṣīḥ*.

DISGRACEFULLY, *ad.* فضیحة *faṣī-*
hāna, رسوائی *bā ruswāi*.

DISGRACER, *n.* بی حرمت کننده *bē*
hurmatkunanda, ملامت کننده *malā-*
mat kunanda.

DISGUISE, *vt.* صورت ساختن *sūrat-s.*,
تبدیل صورت کردن *tabdīlī sūrat-k.*,
پنهان کردن *pinhān-k.*, مست کردن
'*ikhfā-k.*—(make drunk) مست کردن
mast-k.

DISGUISE, *n.* تبدیل صورت *sūrat*, صورت
tabdīlī sūrat, تزویر *tāzwīr*, حیل بازی
hīla bāzī, پوشیدگی *poshīdagī*.

DISGUISED, *a.* صاحب صورت *sāhibī*
sūrat, مسخره *maskhara*, مبدل *mu-*
baddal.

DISGUISER, *n.* صورت باز *sūrat bāz*,
حیل دهنده *hīla numā*.

DISGUST, *n.* نفرت *nafrat*, کراهیت
karāhiyat, بد خواهی *bad khāḥī*,
استکراه *khafagī*, کین *kin*, استیکراه
istikrah.

DISGUST, *vt.* متنفر کردن *mutanaḥfir-*
k., گستاخی *nafrat-a.*, نفرت انگیزیدن
gustākhi-k., استکراه کردن
istikrah-k., نفرت دادن *nafrat-d.*

DISGUSTED, *a.* متنفر *mutanaḥfir*, بیزار
bīzār, نفرت پذیر *nafrat pasīr*.

DISGUSTFUL, *a.* مسخره *mustakrah*,
مکروه *makrūh*, ناپسند *nā pasand*.

DISGUSTFULNESS, *n.* مکروهی *mak-*
rūhi, خاطر ماندگی *khāṭir māndagī*.

DISH, *n.* رکابی *rakābī*, طبق *tabak*,

ساجک *sahnak*. A wooden dish, *tabak*,
تبله *tabla*, خلیج *khalyj*. A dessert-dish,
میکترة *mikturat*.

DISH, *vt.* در طبق نهادن *dar tabak-n.*

DISHEARTEN, *vt.* تنگدل کردن *tang-*
dil-k., شکسته دل کردن *shikasta dīl-k.*,
دلشکستن *dīl-shikastan*.

DISHEVEL, *vt.* زلف بریشان نمودن *sulḥ*
pareshān-n., موپی کردن *ashufia*
mu-i-k.

DISHONEST, *a.* بد دیانت *bad diyā-*
nat, بی ایمان *bē imān*, مکار *makkār*,
غدار *ghaddār*, حیل باز *hīla bās*.

DISHONESTLY, *ad.* غدارانه *ghaddā-*
rāna, با حیل *bā hīla*.

DISHONESTY, *n.* خیانت *khīyānat*,
قباحت *qabāḥat*, نا راستی *nā rāstī*,
حیل *hīla*, بد دیانتی *bad diyānatī*,
مکر *makr*, غدر *ghadr*.

DISHONOUR, *n.* عدم حرمت *ādāmī*
hurmat, بی حرمتی *bē hurmatī*,
رسوائی *ruswāi*, بی آبرویی *bē ābrūi*,
بد نامی *bad nāmī*, عیب *dīb*,
ندگی *nang*, ذلت *zillat*.

DISHONOUR, *vt.* بی حرمت کردن *bē*
hurmat-k., بی آبرو کردن *bē ābrū-k.*,
بد نامی *bē izzat-k.*, بی عزت کردن
bad nāmī-d., رسوائی کردن *rus-*
wāi-k.—(violate chastity) عهراام رفتن
ba harām-r. To dishonour one's self,
خود را حقیر ساختن *khudrā hakīr-s.*
One who dishonours his family, خانه
دغل *khāna daghal*.

DISHONOURABLE, *a.* معیوب *mdyūb*,
صاحب بدنامی *ahli dīb*, اهل عیب
sāhibi badnāmī, بی اعتبار *bīwītībār*.

DISHONoured, *a.* بی حرمت کرده
bē hurmat-karda, رسوا کرده
ruswāi karda, رسیده *ru sīya*.

- DISINCLINATION**, *n.* (want of affection) محبت عدم *adamī mahabbat*. — (dislike) نفرت *nafrat*, استکراه *istikrah*.
- DISINGENUITY**, *n.* عدم اخلاص *adamī ikhlās*, حیله بازي *hila bāzi*, نفاق *naḥāk*.
- DISINGENUOUS**, *a.* حیله باز *hila bāz*, ریاکار *ghadīr*, ریاکار *rayākār*.
- DISINGENUOUSLY**, *ad.* با نفاق *bā naḥāk*, بی اخلاص *bī ikhlās*, با حیله *bā hila*.
- DISINHERISON**, *n.* عدم میراث *ada-mi mīrās*.
- DISINHERIT**, *vt.* از میراث محروم کردن *az mīrās mahrum-k.*
- DISINTER**, *vt.* از خاک کاویدن *az khāk-k.*
- DISINTERESTED**, *a.* بی غرض *bī gharaz*, خالص *khālis*, صادق *sādik*, بی طمع *bī tamt*.
- DISINTERESTEDNESS**, *n.* بی غرضی *bī gharazī*, بی طمعی *bī tamt*.
- DISJOIN**, *vt.* جدا کردن *judā-k.*, علیحدہ *alahada-k.*, فصل کردن *fasl-k.*, تفریق ساختن *tafrīk-s.*
- DISJOINED**, *a.* جدا علیحدہ *alahida*, جدا *judā*, مفروق *mafrūk*, منفصل *munfa-sil*, منقطع *munkatt*.
- DISJOINT**, *vt.* پاره پاره نمودن *pāra-pāra-n.*, قطع کردن *katt-k.*
- DISJUNCTION**, *n.* جدائی *judāt*, هجران *ihirāk*, انقطاع *inkitād*, هجران *hijrān*. A disjunctive particle, حرف تردید *harfī tardīd*.
- DISJUNCTIVE**, *a.* جدائی نما *judāt numā*.
- DISJUNCTIVELY**, *ad.* جداگانه *judā gāna*, با تفریق *bā tafrīk*.
- DISK**, *n.* گرد *girda*, قرص *kurs*.
- DISLIKE**, *n.* ناپسندگی *nāpasandagī*, نفرت *nafrat*, استکراه *istikrah*.
- DISLIKE**, *vt.* ناپسند کردن *nāpasand-k.*, مکروه داشتن *nafrat-d.*, مکروه *makrūh-d.*
- DISLOCATE**, *vt.* فسخ کردن *fasakh-k.*, تکنیع ساختن *taknīc*. To dislocate the foot, پای فسخ کردن *pāyi fasakh-k.* To dislocate the shoulder, شکت *fakak-k.* To dislocate the arm, بازو فسخ کردن *bāzū fasakh-k.*
- DISLOCATED**, *a.* منخدر *munkharī*, منفک *munfak*.
- DISLOCATION**, *n.* فسخ *fasakh*.
- DISLODGE**, *vt.* دور کردن *rāndan*, راندن *dūr-k.*, اخراج کردن *akhrāj-k.*, بدر کردن *badar-k.*
- DISLOYAL**, *a.* نمک حرام *namak harām*, بی ایمان *bī imān*, بی وفا *bī wafā*. A disloyal man, اهل خیانت *khāyāt*, اهل *ahli ghadr* بد نهاد *bad nihād*.
- DISLOYALLY**, *ad.* از نمک حرامی *az namak harāmī*, با خیانت *bā khāyāt*, *khāyāt*.
- DISLOYALTY**, *n.* نمک حرامی *namak harāmī*, سرکشی *sar kashī*, خیانت *khāyāt*, *ghadr*.
- DISMAL**, *a.* هولناک *haulnāk*, وحشت *wahshat*, مکروه *makrūh*, مستمند *mustamand* (mournful) اندوهگین *andūhgin*, غمگین *ghamgin*, تیره دل *tīra dil*, دلنگ *diltang*, شب تیره *shabī tīra*. A dismal night, تیره ضمیر *tīra zamīr*. A dismal place, وحش *wahsh*. A dismal countenance, روی غمگین *rūi ghamgin*.
- DISMALLY**, *ad.* (horribly) مکروهانه

makrūhāna, هولناک *bar wajai*
haulnāk,—(sorrowfully) غم با *bā*
gham, ملول *malolā*.

DISMALNESS, *n.* (horror) نفرت و
هول *nafrat wa wahshat*, وحشت
haul, خوف *khauf*.—(sorrow) اندوه
andūh, غم *gham*, الم *alam*.

DISMANTLE, *vt.* برهنگ کردن *barhana-*
k., مجرّد نمودن *mujarrad-n.* To dis-
mantle a town or castle, شهر شکستن
shahr-sh., دیوار قلعه کندن *diwāri*
kild-k.

DISMASK, *vt.* رفع نقاب کردن *raft na-*
kāb-k., صورت برهنگ ساختن *sūrat bar-*
hana-s.

DISMAY, *vt.* ترسانیدن *tarsānidan*,
تخویف نمودن *shortida-k.*, شوریده کردن
takhlīf-n., تهدید کردن *tahdīd-k.*

DISMAY, *n.* ترس *tars*, هراس *hirās*,
آشوب *haul*, هول *haul*, دهشت
dahshat, دلنگی *diltangī*.

DISMAYED, *a.* ترسناک *tarsnāk*,
مخوف *mukhawwaf*.

DISMEMBER, *vt.* پاره پاره زدن *pāra*
pāra-s., تشریح ساختن *tashrīh-s.*,
تفصیل کردن *tafsīl-k.*

DISMISS, *vt.* (permit to go) رخصت
کردن *rukhsat-k.*, اجازت دادن *ijāzat-*
d.—(send away) وداع کردن *widād-k.*,
گذاشتن *gumāsh-tan*.—(discard) برطرف کردن
bartarf-k., معزول نمودن *dūr-k.*, دور کردن
madzūl-n., واکردن *wā-k.* To dismiss
from an office, تغییر کردن *taghayyir-*
k., خارج کردن *madzūl-k.*, معزول کردن
khārij-k. To dismiss an army, لشکر را
برطرف کردن *lashkarrā bartarf-k.*

DISMISSED, *a.* مرخص *murakhhās*,
برطرف کرده *ijāzat yāfta*, اجازت یافته

bartarf karda, گذاشته *gumāsh-ta*
—(deprived) معزول *madzūl*, معزوم
mahrūm. To be dismissed, آزاد شدن
āzād-sh., رستن *rustan*.

DISMISSAL, *n.* رخصت *rukhsat*,
DISMISSION, *n.* وداع *widād*, برطرفی
bartarft, اجازت *ijāzat*, راهایی *rahāt*.

DISMOUNT, *vi.* (alight from a horse)
از اسب نازل کردن *as asp nāsīl-k.*—
(to come down) فرود آمدن *farūd-ā.*,
نزول کردن *nazūl-k.* To dismount a
cannon, توپ ازغزاه فرود آمدن *top az*
drāba farūd-ā.

DISOBEDIENCE, *n.* نافرمانی *nā far-*
mānī, سرکشی *sarkashī*, مخالفت
mukhālifat, عدم اطاعت *adamī*
atādī.

DISOBEDIENT, *a.* نافرمان *nā farmān*,
سرکش *sar kash*, متکبر *mutakabbir*,
بی اطاعت *bī atādī*, مخالف
gardankash. A dis-
obedient man, صاحب مخالف *sāhibi*
mukhālīf, طاعی *tāghī*. A dis-
obedient woman, عورت گردنکش *du-*
rati gardankash. A disobedient
horse, سرکش *aspi sarkash*.

DISOBEY, *vt.* گردنکشی نمودن *gardan-*
kashī-n., بی اطاعت شدن *bī atādī-*
sh., مخالف شدن *mukhālīf-sh.*

DISOBLIGATION, *n.* بیجسوری *bī*
hasūri, رنجش *ranjish*, آزارش *āzārish*.

DISOBLIGE, *vt.* بیزار کردن *bīzār-k.*,
رنجیدن *ranjidan*, آزاردن *āzārdan*,
بیجسور *gustākhi-n.*, گستاخی نمودن
bī hasūr-n.

DISOBLIGING, *a.* گستاخ *gustāk*, تند
tund, بی مروت *bī muruwat*.

DISOBLIGINGLY, *ad.* گستاخانه *gus-*
tākhāna, بطور ناپسندیده *ba taurī*,
nā pasandīda.

DISOBLIGINGNESS, *n.* بی‌محظوری *bi hazūri*, گستاخی *gustāhī*, ادب *adab*, عدم ارکان *adab u arkān*.

DISORDER, *n.* (irregularity) بی‌ترتیبی *bi tartībī*, پریشانی *parishānī*, خلل *khalal*, تشویش *tashwīsh*.—(confusion) هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*.—(perturbation) آشفتگی *āshuftagī*, سرگردانی *sar gardānī*, اضطرابی *iztirābī*, آسید *āsīb*.—(indisposition) رنج *ranj*, مرغ *marz*, بیمار *bimārī*. To labour under a disorder, بیمار شدن *bimār-sh*.

DISORDER, *vt.* (confuse) پریشان کردن *parishān-k.*, خلل ساختن *khalal-s.*, رنج دادن *barham-z.*—(ruffle) بیمار کردن *ranj-d.*, اضطراب نمودن *iztirāb-n.*—(make sick) بیمار کردن *bimār-k.*, تهریز ساختن *tamrīz-s.*

DISORDERED, *a.* دیوانه (in his senses), آشفتن *dīwāna*, مجنون *majnūn*, آشفتن *āshufta*. Disordered papers, اوراق پریشان *aurākī parishān*.

DISORDERLY, *a.* بی‌ترتیب شده *bi tartīb shuda*, درهم زده *barham zada*, آواره *āwāra*, پریشان *parishān*, مختلط *makhṭalat*.—(tumultuous) فتنه انگیز *hangāma gīr*, هنگامه گیر *fitna angīz*.—(lawless) خلاف شرع *khilāfi shart*, غیر دین *ghayri dīn*, اهل عیب *bi zabt*.—(vicious) فاسد *fāsid*, بد خو *bad khū*.

DISOWN, *vt.* منکر کردن *inkār-k.*, منکر شدن *munkar-sh.*, دریغ ساختن *darīgh-s.*

DISOWNED, *a.* منکر *munkar*, مردود *mardūd*, محجور *mahjūr*.

DISPARAGE, *vt.* ملامت زدن *malāmat-z.*, بے‌عزت کردن *nām-k.*

buhlān-g., نام زدن *zum-n.*, طعن *tadn-s.* To disparage by comparison, تشبیه معیوب کردن *tash-bīhi mayūb-k.*, نکبت ساختن *tamsīlī nakbat-s.* To disparage by an unequal marriage, نکاح معیوب *nikāhī mayūb u nāhamwār-s.*

DISPARAGEMENT, *n.* طعن *tadn*, ملامت *malāmat*, نام *zamm*.—(injurious comparison) تشبیه معیوب *tash-bīhi madyūb*.—(unequal marriage) نکاح معیوب و نام *nikāhī madyūb u nāhamwār*.

DISPARITY, *n.* نام *nā ham-wārī*, مواظقت *nā muwāfakat*, فرق *ikhtilāf*, تفاوت *tafāwat*, اختلاف *fark*.

DISPASSIONATE, *a.* سلیم الطبع *salīm muttabd*, حلیم *halīm*, اهل اعتدال *ahli attīlāl*.

DISPATCH, *vt.* I. (send) فرستادن *firis-tādan*, روانه کردن *irsāl-k.*, شتاب کردن *rawāna-k.*, 2. (expedite) تعجیل *shītāb-k.*, زودی نمودن *zūdī-n.*, 3. (accomplish) پرداختن *tadājil-k.*, 4. تمام کردن *tamām-k.*, قتل کردن *kushtan*, 5. (kill) شهر بدر *shahr badar-k.*, نفی بلد کردن *nafi balad-k.* To dispatch an ambassador, ارسال *ailāhī-f.*, To dispatch with great expedition, تیز کار شدن *tes kār-sh.*, خیش العمل کردن *khtshu'l amal-k.*

DISPATCH, *n.* روانگی *rawānagī*, ارسال *irsāl*, پیغام *payghām*.—(expedition) شتاب *shītāb*, تعجیل *tadājil*, شتاب زدگی *shītāb zudagī*.

- DISPATCHED**, *p. a.* (sent) فرستاده *firis-tāda*, مرسول *marsūl*.—(expedited) معجل *mu'ajjal*, شتابیده *shitābīda*.—(finished) تمام کرده *tamām kardā*, منقضی *munkaza*.
- DISPEL**, *vt.* دفع کردن *daft-k.*, رفع کردن *raft-k.*, دور کردن *dūr-k.* To dispel grief, محال گداز کردن *sammā gudāz-k.*
- DISPELLED**, *p. a.* دور کرده *dūr kardā*, دفع کرده *daft kardā*. Dispelled (as the clouds) آسمان از ابر وا شدن *āsmān az abr wā shudan*. To be dispelled (as darkness) تاریکی وا شدن *wā shudani tārikī*.
- DISPENSARY**, *n.* شربت خانه *sharbat khāna*, شفاخانه *shifā khāna*.
- DISPENSATION**, *n.* (distribution) تقسیم *takṣīm*, بخشش *bakhshish*, معافی *tafriḥ*.—(exemption) معافی *ma'afi*, برات آردی *barāti ārdi*.
- DISPENSE**, *vt.* بخشیدن *bakhshidan*, قسمت کردن *takṣīm-k.*, توزیع کردن *kisat-k.* To dispense with, اجازت دادن *ijāzat-d.*, معافی دادن *ma'afi-d.*
- DISPEOPLE**, *vt.* vide **DEPOPULATE**.
- DISPERSE**, *vt.* پراکنده کردن *parāgan-da-k.*, پاشیدن *parishān-k.*, پاشیدن *pāshidan*, تار و مار کردن *tar u mār-k.*, بکار نمودن *nisār-n.*
- DISPERSED**, *a.* پراکنده *parāganda*, پاشیده *pāshida*, منتشر *muntashir*, تار و مار *tār u mār*, دانه *bar-bād-dāda*. To be dispersed, پراکنده شدن *parāganda-sh.*, پخش شدن *ri-khta-sh.*, پاشیدن *parishān-b.*, منتشر شدن *muntashir-sh.*
- DISPERSEDLY**, *ad.* جابجا *jā ba jā*, بطور پاشان *ba tauri parishān*, منتشرانه *muntashirāna*.
- DISPERSION**, *n.* پراکندگی *parāgan-dagi*, انتشار *intishār*, پراش *pari-shān*.
- DISPIRIT**, *vt.* آزرده کردن *āzurdan*, دلشکستن *dilshikastan*, دلنگ کردن *diltang-k.*, بیزار کردن *bitār-k.*
- DISPIRITEDNESS**, *n.* آزردهگی *āzurda-gi*, دلنگی *diltangi*.
- DISPLACE**, *vt.* (put out of place) بیجا کردن *bi-jā-n.*, برونج نهادن *bt mukt-n.*—(remove from office) تغییر کردن *ta ghayyir-k.*, عزل کردن *azl-k.*, معزول کردن *madzūl-k.*
- DISPLANT**, *vt.* (trees, &c.) بر سر برکنندن *ghars bar kandan*, نشاندگی وا کردن *nishāndagi wā-k.*—(remove people from a country) خلی از ولایت رفع و *khalk az wilāyat raft u duft-k.*
- DISPLAY**, *vt.* (spread wide) کشادن *kushādan*, گسترده کردن *gustardan*, فراش نمودن *firesh-s.*—(exhibit) آشکاره *namūdan*, ظاهر کردن *āhīr-k.*, اظهار ساختن *āshkāra-k.*, اظهار *izhār-s.*
- DISPLAY**, *n.* نمایش *ishār*, نمایش *nu-māyish*.
- DISPLAYED**, *a.* کشاده *kushāda*, مغروش *mafrūsh*. To be displayed, کشاده شدن *kushāda-sh.*, مغروش بودن *mafrūsh-b.*
- DISPLEASE**, *vt.* ناخوش کردن *nā khush-k.*, رنجیدن *ranjidan*, آزرده کردن *āzurdan*.
- DISPLEASED**, *p. a.* ناخوش کرده شده *nā khush kardā shuda*, رنجیده *ran-jida*, آزرده *āzurda*. To be displeased, تیره شدن *nā khush-sh.*, تیره شدن *tira-sh.*
- DISPLEASING**, *a.* نا پسند *nā pasand*, نافرمان *mahrūh*.

DISPLEASINGNESS, *n.* مکروهی *mak-rūhi*, خطرماندگی *khātir māndagi*.

DISPLEASURE, *n.* نا خوشی *nā khushi*, رنج *ranj*, آزردگی *āzurdagi*, پارشانی *parishāni*, خفگی *khafgi*.

DISPOSAL, *n.* آرایش *ārāyish*, انتظام *intizām*, ترتیب *tartīb*, *sām*.—(distribution) تفریق *tafriq*, تفیل *tafsil*.—(power) اختیار *ikh-tiyār*. At his own disposal, در اختیار خود *dar ikhtiyār-i khud*.—(government) تدبیر *tadbīr*, حراست *hiraṣat*.

DISPOSE, *vt.* 1. (arrange) آراستن *ārāstan*, نظم نمودن *tartīb-k.*, نظم *nazm-n.*, نهادن *nihādan*. 2. (settle) برقرار کردن *mukarrar-k.*, برقرار کردن *bar karār-k.*, نصب ساختن *nasb-s.* 3. (sell) بیع *farūkhtan*, بایع *bat-s.* To dispose of (bestow) دادن *dādan*, بخشیدن *bakhshidan*. To dispose of by legacy, وقف کردن *wakf-k.*, وصایت ساختن *wasāyat-s.* To dispose of in marriage, نامزد کردن *nāmsad-k.* To dispose of (destine to any use) تعیین *takdir-k.*, تعیین ساختن *tayyīn-s.* To dispose of in the hands of another, وضع کردن *waz-k.* To dispose the mind to any thing, مراد *khātir mayl-k.*, مراد دادن *murād-d.* To dispose to sleep, خوابناک کردن *khābānidan*, خوابناک *khābnāk-k.*

DISPOSER, *n.* (bestower) عطاکننده *dtā-kunanda*, بخشنده *bakhshanda*.—(a governor) حاکم *hākīm*, مدبر *mudab-bir*, والی *wālī*.

DISPOSITION, *n.* (order) آراستگی *ārāslagi*, انتظام *intizām*, ترتیب

tartīb, تدبیر *tadbīr*.—(temper of mind) مزاج *mizāj*, طبیعت *tabīyat*, خوی *khui*. An amiable disposition, لطیف مشرب *khush khui*, خوش خوی *latif-mashrab*. A bad disposition, بد خوی *bad khui*.

DISPOSSESS, *vt.* بی دخل کردن *bī dakhil-k.*, خارج کردن *khārij-k.*, رد کردن *radd-k.*, راندن *rāndan*.

DISPOSSESSED, *a.* بی دخل کرده *bī dakhil kardā*, رانده *rānda*, مردود *mardūd*.

DISPRAISE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*

DISPROPORTION, *vt.* بی اندازه کردن *bī andāza-k.*, غیر مستوی کردن *ghayr mustawī-k.*, بی موازیت ساختن *muwāfiqat-s.*, نا هموار نمودن *nā hamwār-n.*

DISPROPORTION, *n.* بی اندازهگی *bī andāzagi*, نا همواری *nā hamwārī*, نا مستوی *ādami layākat*, بی موازیت *nā mustawī*.

DISPROPORTIONABLE, } بی اندازه *a. bī andāza*,
DISPROPORTIONATE, } *bī andāza*,
نا هموار *ghayrī mustawī*, غیر مستوی *nā hamwār*, بی مناسبت *bī munāsibat*, نا موافق *nā muwāfiq*.

DISPROPORTIONABLY, *ad.* بروجه *bar waja*, نا هموار *bar waja*, نا مناسبت *ba taurī nā munāsibat*.

DISPROVE, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, رد کلام *mukhālifāt-n.*, مخالفت نمودن *raddi kalām-k.*

DISPUTABLE, *a.* ممکن بحث *mum-kini baḥs*, لایق مناظره *layāki mu-nāsibt*.

DISPUTANT, *n.* بحث کننده *baḥs ku-nanda*, مباحث *mubāḥis*.

DISPUTATION, *n.* بحث *kazīya*, قضیه

- bahs*, مباحثه *mubāhāsa*, نزاع *nizād*,
منازعت *munāzidat*, اختلاف *ikhtilāf*.
- DISPUTE, *vi.* کاسبه کردن *kasiya-k.*,
بحث کردن *munāzidat-k.*, مناظره کردن *bahs-k.*,
مناظرت *nizād-k.*, To dispute a
point of right, مجاد کردن *mijād-k.*
- DISPUTE, *n.* خصومت *kasiya*, بحث *khasūmat*,
منازعت *munāzidat*, مباحثه *bahs*,
جدال *jaddāl*, مجادلت *majādalat*.
- DISQUALIFICATION, *n.* نا فابلیت *nā kābīliyat*,
عدم لیانت *adamī liyākat*.
- DISQUALIFY, *vt.* نا موافق گردانیدن *nā muvāfiq-g.*,
نا نالایک *nālāyik-k.*, نا شایسته گردانیدن *nā shāyista-k.*,
نا کابیل *nā kābil-k.*
- DISQUIET, *n.* بی آرامی *bi ārā-*
DIQUIETUDE, *mi.* اضطراب *iztirāb*,
مردج *tasdid*, نشوون *tashwīsh*,
مردج *ranj*, آشفتگی *āshuftagī*.
- DISQUIET, *vt.* مضطرب کردن *musta-*
rib-k., تصدیق دادن *tasdid-d.*,
رنجیدن *ranjidan*.
- DISQUISITION, *n.* امتحان *imtihān*,
نقد و تحسین *pursish*, تفحص *tafhus*,
تفتیش *taftish*.
- DISREGARD, *n.* غفلت *ghaf-*
tat, تغافل *taghāful*, مذمت *masam-*
mat.
- DISREGARD, *vt.* تغافل کردن *taghāful-*
k., بی ایتلاف بودن *bi iltifāt-b.*,
اخوانت کردن *ihānat-k.*
- DISRELISH, *n.* نفرت *nafrat*, عدم
لذت *adamī lazzat*, بی مزه *bi maza*,
نا ذائقه *nā sāyika*.
- DISRELISH, *vt.* نفرت داشتن *nafrat-*
d., استیکراه نمودن *istikrah-n.*
- DISREPUTE, *n.* بدنامی *bad nāmī*,
رسوایی *ruswāi*.
- DISRESPECT, *n.* بی ادبی *bi adabī*,
بی حرمتی *bi hurmatī*.
- DISRESPECTED, *a.* محقر *muhakkib*.
- DISRESPECTFUL, *a.* بی ادب *bi adab*,
غیر احترام *ghayr ahtirām*.
- DISRESPECTFULLY, *ad.* بی ادبانه
بی احترامی *bi adabāna*, بی احترامی *bilā takrīm*.
- DISROBE, *vt.* قبا ترک کردن *kabā*
tark-k.
- DISSATISFACTION, *n.* نا رضامندی
نا راضامندی *nārazāmandī*, نا خوشنودی
ناخوشنودی *nākhushī*,
نا رضایت *nūdi*, آشفتگی *āshuftagī*,
نا رضایت *parishānī*, آزارش *āsārish*.
- DISSATISFACTORY, *a.* نا پسندیده
نا پسندیده *nā pasandīda*.
- DISSATISFIED, *a.* نا راضی *nā rāzī*,
نا خوشنود *nā khushnūd*.
- DISSATISFY, *vt.* نا راضی کردن *nā rāz-*
k., آزاریدن *ranjidan*, آزار دادن *āzārdan*.
- DISSECT, *vt.* (cut in pieces) بریدن
بریدن *buridan*, انفصال کردن *infisāl-k.*,
تفتیش کردن *tash rīh-s.*, تفتیش
تفتیش *taktīd-k.* — (examine minutely)
با دقت تفتیش کردن *bā dikkat taf-*
tīsh-k.
- DISSECTED, *a.* بریده *burīda*, مقطوع
مقطوع *maktūd*.
- DISSECTION, *n.* تفتیش *tashrīh*, تفتیش
تفتیش *taktīd*, تفصیل *tafsīl*.
- DISSEMBLE, *vt. vi.* ربا کردن *rayā-k.*,
صورت معامله کردن *sūrat mudmala-*
k., تجاها *taghāful-s.*, تجاها
تجاها *tojāhul-n.*
- DISSEMBLED, *a.* مسطور *mastūr*, مکتوم
مکتوم *muktatīm*.
- DISSEMBLER, *n.* رباکار *rayākār*, منافق
منافق *munāfiq*, دلال *dallāl*, اهل *ahlī*
نافاق *nofāk* — (coquet) ناسنین *nāsīnīn*.

DISSEMBLINGLY, *ad.* با مدارا *bā mudārā*, مستدوران *mastū'āna*.

DISSEMINATE, *vt.* ظاهر کردن *zāhir-k.*, اشتہار کردن *mask hūr-k.*, *ishtihār-k.*

DISSEMINATED, *a.* شایع *zāhir*, مشہور *shā'id*, *maskhūr*.

DISSEMINATION, *n.* اشتہار *ishtihār*, اعلام *atlām*.

DISSENSION, *n.* خصومت *kazīya*, اختلاف *ikhtilāf*, ناموافقت *lhasūmat*, *nā muwāfakat*, مذاہمت *munāziyat*, مخالفت *mukhālifat*.

DISSENT, *n.* رای مخالف *rāi mukhālīf*, تدبیر ناسازگار *tadbīri nā sāzkār*.

DISSENT, *vi.* رای مخالف دادن *rāyi mukhālīf-d.*, پندار نا موافق نمودن *pindāri nā muwāfak-n.*

DISSENTER, *n.* رای مخالف نماینده *rāyi mukhālīf numāyanda*, رای مخالف گوینده *rāyi mukhālīf guy-andu*.

DISSERTATION, *n.* رسالہ *nahl*, *rasālā*.

DISSERVICE, *n.* ضرر *nuksān*, نقصان *zarar*.

DISSIMILAR, *a.* نا موافق *nā muwāfīk*, برعکس *bar āks*, مختلف *mukhtalīf*.

DISSIMILARITY, *n.* نا موافقت *nā muwāfakat*, نا برابری *nā barābarī*, اختلاف *nā hamwārī*, *ikhtilāf*.

DISSIMULATE, *vt.* بہانہ کردن *bahāna-k.*

DISSIMULATION, *n.* رباکاری *rayā*, دغا *daghā*, نفاق *naḥā*, *rayākārī*, تزویر *taswīr*, مدارت *mudārat*.

DISSIPATE, *vt.* پراگندہ کردن *parāgan-da-k.*, برطرف ساختن *bar taraf-s.*, دفع کردن *daft-k.*, بر باد دادن *bar-*

bād-d. To dissipate a fortune, مال دوات بر باد کردن *māl earf-k.*, داولت دادن *daulat bar bād-d.*

DISSIPATED, *a.* پراگندہ *parāgunda*, بر باد پاشیده *pāshīda*, پراگندہ شدن *barlād-karda*. To be dissipated, پراگندہ شدن *parāganda-sh.*, بر باد شدن *barbād-sh.*

DISSIPATION, *n.* اوباشی *aubāshī*, پراگندی *parāgandī*, تفریق *tafrīk*.

DISSOLUBILITY, *n.* امکان نفق *imkāni nakz*, آسانی حل *āsāni hall*.

DISSOLUBLE, *a.* قابل گداز *kābili gudaż*, ممکن نفق *mumkīni nakz*.

DISSOLUTE, *a.* بی قید *bī kuyd*, اوباش *aubāsh*, بی سرو سامان *shokh*, نابکار *nābīkār*, *bī sar u sāmān*. A dissolute man, نفس شهوت پرست *naḥsi shahwat parast*.

DISSOLUTELY, *ad.* با شهوت *bā shahwat*, از بی قیدی *az bī kuydī*.

DISSOLUTENESS, *n.* آوارگی *āwārāgi*, فسق *shokhī*, شوخی *shokhī*, شهوت *shahwat*, ارفاش *arfāsh*.

DISSOLUTION, *n.* (breach) نفق *nakz*, گداز *hall*, رخنہ *rakhna*.—(melting) گداز *gudāz*.—(destruction) خرابی *kharābī*, تخریب *takhrīb*.—(death) مرگ *marg*, موت *maut*. The dissolution of assembly, برخاست مجلس *barakhāsti majlis*, توتف مجلس *tawakkufi majlis*. A dissolution of marriage, فسخ نکاح *faskhi nikāh*.

DISSOLVE, *vt.* گداختن *gudākhtan*, جدا کردن *judā-k.* To dissolve (an assembly) موقوف کردن *mokūf-k.*, برخاست کردن *bar-khāst-k.*, برطرف ساختن *bartarf-s.* To dissolve a marriage, فسخ نکاح *faskh nikāh*.

nikāh faskh-s. To dissolve ice, *یخ گداز کردن* *yakh guddās-k.*
yakh sūb-k. To dissolve an agreement, *پیمان شکنی کردن* *nakzi paymān-k.* To dissolve an enchantment, *سحر جدا کردن* *sahr judā-k.* To dissolve in pleasure, *با دوق گداز کردن* *bā sauk guddās-k.* To dissolve or separate two things, *تفریق کردن* *tafiq-k.* To dissolve (to be melted), *گداخته شدن* *gudākh-ta-sh.*, *حل گشتن* *hall-g.*
DISSOLVED, a. *گداخته* *gudākh-ta*, *حل کرده* *hall kardā*, *محلول* *mahlūl*, *مفسوخ* *mafsūkh.*
DISSOLVENT, n. *گداز کننده* *gudās kun-anda*, *حلق کننده* *gudāsanda*, *حلق* *hall kunanda.*
DISSUADE. vt. *منع کردن* *mant-k.*, *مانع شدن* *mānt-sh.*, *باز دار داشتن* *bāz-dāsh-tan.*
DISSUASION, n. *باز داشت* *bāz dāsh-t*, *امتناع* *imtīnād*, *ممانعت* *mumānīd.*
DISSUASIVE, a. *مانع* *mānt*, *ممانع* *mānt sās.*
DISTAFF, n. *دوکدان* *dūkdān.* The spindle of a distaff, *میرم* *mibram.*
DISTANCE, n. *دوری* *dūrī*, *مسافت* *masāfat*, *فاصله* *fāsilā*, *تفاوت* *tāfāwat*, *بافت* *batd*, *مافوق* *mahjūrī*, *فارق* *fark.* The distance between the East and West, *بعدالمشرق* *baddul mashrik.* From a distance, *از دور* *az dūr.* Distance (of time) *مدت* *mudda-ti samān.* Some distance of time, *مدتی* *muddati chand*, *مدتها* *muddat hā.* Distance (respect) *ادب* *adab*, *احترام* *ahitarām.*—(reserve, want of affection) *برودت* *barūdat.*

hadwarat, *مردمت* *ddem*, *مردمت* *muwaddat.*

DISTANCE, vt. (place at a distance) *دور کردن* *dūr-k.*, *بافت نهادن* *batd-n.*—(excel another) *افعال نمودن* *afāal-n.*, *غالب شدن* *ghālib-sh.* To distance in a race, *دور و عبور* *dār maidāna murūr wa dbūr-k.*
DISTANT, a. *دور* *dūr*, *بافت* *batd*, *مفاوت* *mutafāwīt*, *مفروق* *mutafarrīk.* Very distant, *دورا دور* *dūrā dūr.* A distant place, *مناط* *mandt*, *عدوا* *adawā*—(cold, cautious) *حذر* *hazar*, *برود* *barūd.*
DISTASTE, n. *نفرت* *nafrat*, *کراهیت* *karāhīyat.*
DISTASTE, vt. *نفرت داشتن* *nafrat-d.*, *بیزار و نفور شدن* *bizār u nafūr-sh.*
DISTASTEFUL, a. *مستکبر* *mustakra*, *مکروه* *makrūh*, *نا پسند* *nā pasand.*
DISTEMPER, n. *آزار* *āzār*, *بیهماری* *bi-mārit*, *درد* *dard*, *رنج* *ranj*, *علت* *illa*, *خستگی* *khasatag.* To cure a distemper, *تیمار کردن* *tīmār-k.*
DISTEMPER, vt. vide Disease, disorder.
DISTEMPERATE, a. *نا معادل* *nā madadil*, *باعتدال* *bilā ditidāl.*
DISTEMPERATURE, n. *بی اعتدالی* *bi attidālī.*
DISTEMPERED, a. *بیهمار* *bi-mār*, *خسته* *khasa*, *رنجور* *ranjūr*, *مریض* *maris.*
DISTEND, vt. *پهن کردن* *pahn-k.*, *فراخ کردن* *furākh-k.*
DISTENDED, a. *فرخ* *fuṛigh.*
DISTENTION, n. *بسط* *bast*, *نشر* *nashr.*
DISTICH, n. *بیت* *bait* (pl. *ادیات* *adiyat*).
DISTIL, vi. (drop) *چکدن* *chakidan*, *تراویدن* *tarāwīdan*—(distil spirits) *عرق گرفتن* *abkārī-k.*, *عرق* *arāk-g.*

DISTILLATION, n. آبکاری *ābkārī*, استقطار *istiktār*.

DISTILLED, a. مصعد *musadd*. Distilled water, آب مقطر *ābi mukattar*. Distilled wine, شراب مصعد *sharābi musadd*.

DISTILLER, n. عرق کش *drak kash*, آبکار *ābkār*.

DISTINCT, a. جدا *judā*, علحده *dla-hida*, متفرق *mutafarrik*, ممتاز *mum-tāz*, منفصل *munfasal*.—(clear) ظاهر *zāhir*, هریدا *hawidā*, واضح *wāṣṭ*.—(specified) معین *moyyin*, نشانده *nishānda*.

DISTINCTION, n. تمیز *imtiyāz*, تمیز *tamīz*, تفصیل *tashkhis*, تشخیص *tafsil*, تفریق *tafrīk*, تشریح *tashrīh*. Without distinction, بلا فرق *bilā fark*. A mark of distinction, علامت *dlāmat*, نشان *nishān*.—(discernment) فراست *farāsat*, عقل *akl*. To make a distinction (give the preference) مقدم کردن *mukaddam-k*.

DISTINCTIVE, a. امتیاز کننده *imtiyāz kunanda*, فصل کنان *fasl kunān*.

DISTINCTLY, ad. با امتیاز *bā imti-yāz*, مفصلاً *mashrūhan*, مفصلاً *mufassilāna*. To relate distinctly, حکایت کردن *mufassalan hikāyat-k*.

DISTINCTNESS, n. امتیاز *imtiyāz*, vide **DISTINCTION**.

DISTINGUISH, vt. شناختن *shanākhtan*, تمیز کردن *imtiyāz-k*, تمیز کردن *tamīz-k*, تفصیل نمودن *tafsil-n*, فرق کردن *fark-k*.—(make conspicuous) هریدا کردن *nāmwar-k*, هریدا کردن *hawidā-k*.

DISTINGUISHABLE, a. (capable of

being distinguished) امتیاز *mumkīni imtiyāz*.—(worthy of regard) واجب النظر *wājibu'n nazar*.

DISTINGUISHED, a. نامدار *(eminent)* *nāmdār*, نامور *nāmwar*, ممتاز *mum-tāz*.—(separated) مفروق *mafrūk*, مجزور *mahjūr*.

DISTORT, vt. خم کردن *kaj-k*, پیچیدن *kham-k*, پیچیدن *pechīdan*, پیچیدن *pechish-k*. To distort the countenance, روی درهم کشیدن *rui dar ham-k*.

DISTORTED, a. کج *kaj*, کز *kash*, پیچیده *pechīda*, نارسا *nā rāst*, ناموار *nā hamwār*.

DISTORTION, n. پیچش *pechish*, پیچ *pech*.

DJSTRACK, vt. مضطرب آشفتن *āshuftan*, مضطرب کردن *mustarīb-k*, پریشان کردن *parishān-k*, تشویش نمودن *tashwīsh-n*, سرگردان کردن *shorīdan*, سرگردان *sar gardān-k*.

DISTRACTION, a. مضطرب *mustarīb*, پریشان *parishān*, حیران *hayrān*, آشفته *āshufta*, مجنون *majnūn*, سرگشته *sar gardān*, سرگردان *gashta*. A distracted situation, آشفته حال *parishān hāl*, آشفته *āshufta hāl*. One distracted with love, شوریده و عاشق *āshaki majnūn*, شیدا *shorīda wa shaydā*. To be distracted, مضطرب شدن *mustarīb-sh*, مجنون آشفته شدن *āshufta-sh*, مجنون پریشان خاطر شدن *majnūn-g*, پریشان *parishān-khātir-sh*.

DISTRACTION, n. اضطراب *istirāb*, حیرت *hayrat*, پریشانی *parishānī*, بیقراری *bt karārī*, آشفتهگی *āshuftagī*, خلل *khāl*, آشفته حال *āshufta hāl*.

- DISTRESS, n.** (misery) آزار *ranj*, رنج *āsar*, دلشکستگی *tangdastī*, دلشکستگی *dilshikastagi*, مصیبت *mustbat*.—(seizure) گرفتن *giriftagi*, گیر *gtr*.
- DISTRESS, vt.** پریشان کردن *partishān-k.*, حیران کردن *tasdid-d.*, تصدیع دادن *hayrān-k.*, رنجانیدن *ājis-k.*, عاجز کردن *ranjānidan*.—(seize) گرفتن *giriftan*, قبض کردن *kabs-k.*
- DISTRESSED, a.** پریشان *partishān*, مضطرب *mustarib*, تنگدست *tangdast*, غم ناک *gham nāk*, رنجیده *ranjida*, مظلوم *mazlūm*. Distressed in mind, دل شکسته *shikasta dil*, خاطر پریشان *partishān khālir*.
- DISTRESSFUL, a.** پر مسکنیت *pur maskanat*.
- DISTRIBUTE, vt.** تقسیم کردن *taksīm-k.*, نص قسمت *tiemat-d.*, نص بخشیدن *hissa-b.*, توزیع نمودن *tawzīd-n.*
- DISTRIBUTED, p. a.** تقسیم کرده شده *taksīm karda shuda*, حصه کرده شده *hissa karda shuda*. **a.** مقسوم *maksum*.
- DISTRIBUTION, n.** توزیع *tauzīd*, تقسیم *taksīm*, قسمت *kisimat*, تفریق *tafrik*, تفصیل *tafsil*.
- DISTRIBUTIVE, a.** قاسم *kāsim* *tūzīdsās*. Distributive justice, عدالت قاسم *ādālati kāsima*.
- DISTRIBUTIVELY, ad.** (by distribution) قاسمانه *kāsimāna*, از توزیع *az tauzīd*, به تقسیم *ba taksīm*.—(singly) یکی یکی *fardan fardan*, فردا فردا *yaki yaki*.
- DISTRIBUTER, n.** حصه بخش *hissa baksh*, قاسم *kāsim*, مقسم *mukasim*, بخشنده *bakhsanda*.
- DISTRICT, n.** ضلع *silt*, محال *mahāl*, دیار *dayār*, ارض *ars*.
- DISTRUST, vt.** گمان داشتن *gumān-d.*, وهم نمودن *shakā-d.*, شک داشتن *wahm-n.*, بی اعتقاد بودن *bi itikād-b.*
- DISTRUST, n.** گمان *gumān*, شبهت *shubhat*, وهم *wahm*, عدم اعتقاد *ādam-i asitkād*.
- DISTRUSTFUL, a.** بدگمان *bad gumān*, بی اعتقاد *bi asitimād*.
- DISTRUSTFULLY, ad.** باگمان *bā gumān*, به وجه *bar wajai wahm*.
- DISTURB, vt.** آشفتن *āshuftan*, اضطراب *tash*, تشویش کردن *istirāb-k.*, شوریدگی کردن *shorīda-k.*—(interrupt) مانع کردن *mānt-k.*
- DISTURBANCE, n.** پریشانی *partishāni*, خلل *khāl*, اضطراب *istirāb*, آشفتگی *āshuftagi*, هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*, گیر و دار *gīr u dār*. To raise a disturbance, هنگامه کردن *hangāma-k.*, فتنه انگیزیدن *fitna-a.*
- DISTURBED, a.** مضطرب *mustarib*, پریشان *partishān*, آشفتن *āshufta*, خلل پذیر *khālal pazir*.
- DISTURBER, n.** فتنه انگیز *fitna angiz*, آشوب *āshūb*.
- DISUNION, n.** جدایی *judāi*, هجران *bi ittifākt*, بی اتفاقی *judāt*, اخلال *hijrān*.—(breach of concord) اخلال *ikhtilāf*, بی آهنگی *bi āhangt*.
- DISUNITE, vt.** (separate) جدا کردن *judā-k.*, بی اتفاق *dlāhida-k.*, جدا کردن *bi ittifak-k.*—(fall asunder, become separate) جدا شدن *judā-sh.*, مفروق گشتن *mafrūk-g.*
- DISUNITED, a.** جدا *judā*, مفروق *mafrūk*.
- DISUSAGE, n.** بی استعمالی *bi istid-*

mālī, بی دستوری *bi dastūri*, ترک *turki khwi*.

DISUSE, *vt.* استعمال نا کردن *istīmāl nā-k.*, عادت ترک کردن *ādātī tark-k.*

DITCH, *n.* خندق *khandak*, خاک *ma-ghāk*, ژرف *zharf*. A ditch carried through fields or gardens, چوغ *chūgh*.

DITCH, *vt.* خندق کاویدن *khandak-k.*, کندن *kunda-k.*, فرکاندن *farkadon*.

DITCHER, *n.* بیلدار *bildār*, کندگر *kandagar*.

DITTO, *ad.* "ایضا" *aizan*, هم *ham*, نیز *nez*.

DIURETIC, *a.* ادرار کننده *idrār kuna-nā*, مدر *mudirr*.

DIURNAL, *a.* (daily) روزانه *rozīna*, یومی *yumīya*.—(relating to the day) روز *yūm mansūb*, یوم منسوب *roz paywand*.

DIVAN, *n.* دیوان *diwān*.

DIVARICATE, *vi.* انبجاج کردن *ifzāj-k.*

DIVE, *vi.* غوط خوردن *ghuta-kh.*, غوص *ghaws-k.*, غیاس زدن *ghiyās-z.* To dive deep (into any question or science) غور کردن *gaus-k.*, غور کردن *ghaur-k.*

DIVEK, *n.* غواص *ghuta khur*, غواص *ghawwās*, کیماس *kimās*.

DIVERS, *a.* چندی *badʿi*, بعضی *chand*, اکثر *akṣur*.

DIVERSE, *a.* رنگارنگ *mutafarrīk*, متنفر *rangā rang*, گونا گون *gūnā gūn*.

DIVERSELY, *ad.* با اختلاف *bā ikhtilāf*, اختلافان *ikhtilāfāna*.

DIVERSIFICATION, *n.* تبدل *tabad-dul*, تفر *taghayyir*, تبدیل *tabdīl*, تغییر *ṭaghā*.

DIVERSIFY, *vt.* تبدل کردن *tabdīl-k.*, گوناگون ساختن *taghayyir-k.*

gūnāgūn-s., رنگارنگ کردن *rangā-rang-k.*

DIVERSION, *n.* (amusement) شادی *shādī*, تماشا *tafarruj*, تفرج *tamāshā*, بازی *bāzī*, خوشحالی *khushhālī*, بازی کردن *bāzī-k.* To take diversion, تفرج *tamāshā-k.*, تماشا کردن *tafarruj-k.*—(act of turning aside) انحراف *inhirāf*.—(in war) مغالطه *mughālata*.

DIVERSITY, *n.* تفاوت *ikhtilāf*, تفصیل *tafāwat*, رنگارنگی *rangā rangī*, تفست *tafāt*. A diversity of opinions, اختلاف رای *ikhtilāfi rāi*.

DIVERT, *vt.* گردانیدن *gar-dānīdan*, بیراه کردن *bī rāh k.*—(please) مسرور کردن *masrūr-k.*, شاک *shād-k.*—(draw away) متوجه کردن *mutawajja-k.*

DIVERTED, *a.* مسرور *masrūr*.

DIVEST, *vt.* پاک کردن *pāk-k.*, برهنه کردن *barahna-k.*

DIVIDE, *vt.* حصه کردن *hissa-k.*, تقسیم *kisat*, قسمت دادن *takṣim-k.*, توزیع *maksūm-n.*, فصل کردن *fasl-k.*, تفصل کردن *tawzi-k.*, مفروق کردن *mafrūk-k.* To divide in two, دو نیم کردن *du nīm-k.*—(part from) مفصل شدن *judā-sh.*, جدا شدن *munfasīl-sh.*

DIVIDED, *a.* مقسم *mukassam*, مفروق *mafrūk*, جدا *judā*. Divided into different kinds, متنوع *mutanawwī*.

DIVIDEND, *n.* حصه *hissa*, قسمت *kisat*, نصیب *pāra*, پاره *nastb*.—(in arithmetic) منقسم *munkasam*.

DIVIDER, *n.* قاسم *kāsim*, بخش *bakhsh*, مقسم *mukassim*.

DIVINATION, *n.* فال *fāl*, علم غیب *ilmī ghayb*, رمل *ramal*.

- DIVINE**, *n.* الهی *ilāhī*, خدائی *khudāī*, راببانی *rabbānī*, غیبی *ghaybī*. The divine favour, الهی عنايت *ʿnāyat-i ilāhī*. Divine knowledge, الهی علم *ilm-i ilāhī*. The divine prohibition, رجوع منع *siyr u manʿ ilāhī*. The divine inspiration, الهام ربانی *ilhām-i rabbānī*. —(excellent) افضل *afṣal*, اعلى *adlā*.
- DIVINE**, *vt.* غیب نمودن *ghayb-n.*, نال گفتن *fāl-g.*
- DIVINELY**, *ad.* با وجہ الهی *ba wajaʿi ilāhī*.
- DIVINER**, *n.* فالگو *fāl gu*, فالگیر *fāl gir*, رمال *rumāl*.
- DIVINITY**, *n.* بت *but*, المہیة *ilāhīyat*. —(theology) الهی علم *ilm-i ilāhī*.
- DIVISIBILITY**, *n.* قسمت *kismat*.
- DIVISIBLE**, *a.* حصہ پذیر *hissā paṣṭr*, قابل قسمت *kābīl-i kismat*.
- DIVISION**, *n.* انقسام *takṣīm*, تقسیم *inkisām*, تفرق *tafarruk*. —(in arithmetic) قانون قسمت *kānūn-i kismat*, تقسیم *takṣīm*. Division of an inheritance, میراث *iktisām-i mīrās*. —(disunion) جدائی *jūdāī*, اختلاف *ikhtilāf* —(distinction) فصل *fasl*. —(class) فرم *firka*.
- DIVORCE**, *n.* طلاق *talāk*, تخلیہ *takhliyat*. A bill of divorce, طلاق نامہ *ṭulāk nāma*, کتاب الطلاق *kitāb-ut talāk*. Irregular divorce, طلاق بدعت *ṭulāki biḍḍt*. Laudable divorce, طلاق حسن *ṭulāki hasan*.
- DIVORCE**, *vt.* طلاق کردن *talāk-k.*, طلاق کردن *hajr-k.*
- DIVORCED**, *a.* مہجور *mukhallā*, مہجورہ *mahjūr*. A divorced woman, مردودت *mardū lat*, مطلقہ *matlūka*.
- DIVORCER**, *n.* طلاق دہندہ *ṭalāk dāhān*, طالق *ṭalīk*.
- DIVULGE**, *vt.* آشکارا کر دین *ashkāra-k.*, فاش کر دین *faṣḥ-k.*, آشکارا کر دین *ashkāra-k.*, فاش کر دین *faṣḥ-k.*, پیدای ساختن *paydā-k.*, ہوا کر دین *hawā-k.*
- DIVULGED**, *a.* آشکارا *zāhir*, مشہور *maṣhūr*, عیان و بیان *madlūm*, معلوم *hūr*, دین *dyān u bayān*.
- DIVULGER**, *n.* آشکارا کنندہ *shāʿ*, آشکارا *zāhir kunanda*.
- DIZZINESS**, *n.* سر گرد *sargard*, دوام *duwār*, سر گردش *gardāshī sar*. Dizziness from hunger, خفج *khafā*.
- DIZZY**, *vt.* سرگردان *sar gardān*, سرنگ *sar sām*, سرگشتہ *sar gashta*. To become dizzy, سرگردان گشتن *sar gardān-g.* To make dizzy, سرگردان کردن *sar gardān-k.*
- DO**, *vt.* کردن *kardan*, ساختن *sākhtan*, کار کردن *kār-k.*, فعل نمودن *faʿl-n.*, عمل کردن *maʿmala-k.*, To cause to do, کناییدن *dmal-k.* *kunāntān*. How do you do? احوال شریف *ahwāl-i sharīf*.
- DOCILE**, *a.* نردبیت پذیر *tarbiyat pāṣṭr*, ملایم *mulāyam*, قابل ادب *kābīl-i adab*, رام *rām*, مطیع *mutʿ*. To be docile, ادب و تربیت شدن *kābīl-i adab wa tarbiyat-sh.*
- DOCILITY**, *n.* قابلیت *kābīliyat*, نردبیت *kābīliyat-i adab wa tarbiyat*.
- DOCK**, *n.* (for shipping) سنار *sinār*. —(a short tail) دم بریده *dumi burīda*.
- DOCK**, *vt.* دم بریدن *dum-b.* —(make anything short) کوتاه نمودن *mukhtasar-k.*, چهار در *kutāh-n.* To dock a ship, سنار نهادن *jehāz dar sinār-n.*

DOCKED, *a.* مقطوع *maktūd*, بریده *burīda*, مختصر *mukhtasar*.

DOCKET, *n.* فهرست *fahrist*.

DOCKYARD, *n.* کارخانه *kārkhāna*.

DOCTOR, *n.* (a learned man) دانا *dānā*, عالم *ālim*, حکیم *hakīm*.—(physician) طبیب *tabīb*. A very learned doctor, علامه *allāma*. A doctor of laws, فقیه *fukih*. To confer a doctor's degree, تشییخ کردن *tashayyukh-k.*, تفتیه ساختن *tafkīh-s.* Doctors, علماء *ūlamā*, حکما *hukamā*, فضلا *fusalā*, اطبا *utibbā*.

DOCTRINAL, *a.* علمی *ilmī*, علم مذسوب *ilm mansūb*.

DOCTRINE, *n.* علم *ilm*, دانش *dānish*, معرفت *maḍrifat*, فن *fann*, هنر *hunar*.—(religious doctrine) مذهب *mazhab*.

DOCUMENT, *n.* (precept) تعلیم *tadlīm*, نصیحت *nasihat*, پند *pand*.—(deed) دستاویز *dastāwīz*.

DODGE, *vi.* حیل باختن *hīla-b.*

DODGE, *n.* تریز *taraddud*, تمهید *tamhīd*, حیل *hīla*.

DOE, *n.* غزال ماده *āhūi māda*, ماده *ghazālī māda*, گوز *gawzana*. A young doe, عزت *āzzat*.

DOER, *n.* کننده کار *kār*, گر *gar*, گار *gār*, سازنده *kunanda*, سازنده *sāzanda*.

DOFF, *vt.* لباست ترک نمودن *libāstark-n.*

DOG, *n.* سگ *sag*, کلب *kalb* (کلاب *pl.*), سگ دروا *dirwās*. A hunting dog, سگ شکاری *sagi shikārī*, میو *sayūd*.—(a greyhound) سگ تازی *hajrd*, سگ تازی *sagi tāzi*. A lapdog, سگچه *sagcha*. A tame, gentle dog, سگ انوس *sagi anūs*. A biting dog, کلب درباس *kūlbī dirbās*. A mad dog, سگ دیوانه *sagi dīwāna*. A snarling dog, سگ

هریر *sogi harīr*. A barking dog, سگ نباح *sagi nabbāj*. A dog keeper, سگبان *sagbān*, کلاب *kallāb*. A pack of dogs, کلب *kalīb*. A dog kennel, سگخانه *sag khāna*. To go to the dogs, برباد بردن *barbād-b.*, بریشان *parishān-sh.*

DOGMA, *n.* قانون *kānūn*, تعلیم *tadlīm*.

DOGMATIC, } *a.* (authoritative)
DOGMATICAL, } صاحب حکم *sāhi-bi hukm*.—(obstinate) عناد *ʿinād* *numā*, ستیزه *sitīza*.—(magisterial) مسلک *bar wajaī hākīm*, مستکبران *mustakilan*.

DOGMATICALLY, *ad.* ستیزانه *sitīzāna*, تفردا *tafarrudan*.

DOGMATIZE, *vi.* قانون گفتن *kānūn-g.* حکم کردن *hukm-k.*—(teach new opinions) ابتداء کردن *ibtidād-k.*

DOING, *ppr.* کنان *kunān*, فاعل *fāʿl*, فعل *āmil*.—(action) کار *kār*, عمل *ʿamal*. Great doings, افعل حمیدت *afāʿlī hamīdat*. Unworthy doings, کارهای نا سزا *kārkhāi nā sazā*, نا شایسته *harakhkālī nā shāyista*. Saying and doing, گفت و کار *guft u kār*, قول و فعل *u kār*.

DOLEFULLY, *ad.* با غم *bā gham*, اندوه *bā andūh*.

DOLEFULNESS, *n.* غمگینی *ghamgīni*, ملالت *malālat*, رنج *ranj*.

DOLL, *n.* تانمور *tāmūr*.

DOLPHIN, *n.* دلفین *dalfīn*, ماهی *sangi māhi*.

DOLT, *n.* کند *kund*, دغل *daghal*, کودن *kaudan*.

DOMAIN, *n.* vide DOMINION.

DOME, n. گنبد *gumbaz*, کب *kubba*.

DOMESTIC, n. خانگی *khānagi*, خوردار *khurdār*, خان منسوب *khānaimansūb*.
Domestics, عیال *dyāl*, خوردند *khuranda*.

DOMESTIC, a. (familiar) خانگی *khānagi*, انسی *unsi*.—(private) خاص *khāss*, تنها *tanhā*.—(not foreign)
درونی *darūni*. A domestic animal, جانور خانگی *jānwār khānagi*, حیوان رام *haywāni rām*.

DOMESTICATE, vt. خانگی کردن *khānagi* *khānagi-k.*, رام کردن *rām-k.*

DOMICILE, n. جای باس *jāibāsh*.

DOMINANT, a. غالب *ghālib*, مسئولی *mustawāl*.

DOMINEER, vi. جور نمودن *jaur-n.*, جبر کردن *jabr-k.*

DOMINION, n. پادشاهت *pādshāhat*, سلطنت *saltanat*, حکومت *hakūmat*, فرمانروایی *farmān rawāyi*. Absolute dominion, فرمانفرمایی *farmān farmāt*, استقلال *istiklāl*. To hold dominion, پادشاهی کردن *pādshāhi-k.*, داری کردن *dāwari-k.*

DONATION, n. داد *dād*, دهش *dahāsh*, انعام *inām*, بخشش *bakhshish*, عطا *atā*.

DONKEY, n. ابله *ablah*, احمق *ahmak*.
—(ass) حمار *himār*, خر *khar*.

DONOR, n. بخشنده *bakhshanda*, دهند *dehanda*, معطي *mudti*.

DOOM, n. (judicial sentence) قضا *kazā*, فتوی *fatwa'*, حکم شرع *hukmi shart*.
—(end) عاقبت *ākibat*, آخرت *ākhirat*.
—(ruin) هلاک *halāk*, تباهی *tabāhi*.

DOOM, vt. حکم کردن *hukm-k.*, نسا دادن *kazā-d.*, فتوی دادن *fatwa-d.*

DOOMSDAY, n. روز قیامت *rozi kayāmat*.

DOOR, n. در *dar*, درواز *darwāza*, باب *bāb*. To bar or bolt a door, سد باب *saddi bāb-k.* The ring of a door, حلقه *halka*. To shut a door, بستن در *dar band-k.*, ساختن *sakh-s.* To knock at the door, زد *halka-s.*, در زد *dar-s.* Out of doors, بیرون *berūn*, بدر *badar*. To come out of doors, بدر آمدن *badar-ā*, بیرون آمدن *berūn-ā*. To go out of doors, رفتن *berūn-r.*, بدر رفتن *badar-r.*

DOORKEEPER, n. دروان *darwān*, حاجب *darbān*, بواب *bawwāb*, *hājib*.

DORMANT, a. خفته *khufta*, در خواب *dar khāb*, بهمه *muhjid*.

DORMITORY, n. خوابگاه *khābgāh*, محبت *mabti*.

DORMOUSE, n. زباب *zabāb*.

DORSER, n. بردعت *barddat*.

DOSE, n. شربت *sharbat*.

DOSE, vt. شربت دادن *sharbat-d.*

DOT, n. نقطه *nukta*, محط *mahatt*.

DOT, vt. نقطه کردن *nukta-k.*, محط ساختن *mahatt-s.*

DOTAGE, n. خرافت *khirāfat*, طفلی *tifli*.—(on a mistress) عشق *tshk*.

DOTAL, a. چهار پیوند *jahāz paywand*.

DOTARD, n. خرافتگو *khirāfat gu*.

DOTATION, n. چهار بخش *jahāz bakhsh*.

NOTE, vi. آشنه شدن *abla-sh.*, آشنه شدن *āshufta-sh.*, بسیار عشق نمودن *bisyyār tshk-n.*

DOTINGLY, ad. با عشق نهامت *bā tshki nihāyat*, آسما *majnūn āsā*.

DOUBLE, vt. مصاعف کردن *muzādf-k.*, مضاعف کردن *mu-*

zadf-k., دوزیاده نمودن *du ziyāda-n.*
— (act deceitfully) نمودن *du rū-n.*

DOUBLE, *n.* دوتاہی *dutāhī*, ذنی *sanī*, تضعیف *tazīf*.

DOUBLED, *a.* مضاعف *musanna'*, مضاف *mizādf*, دوتاہ *du tāh*. To be doubled, دوتاہ شدن *du tāh-sh*.

DOUBLE-DEALER, *n.* رنک آمیز *rang-āmīz*, ریاکار *rayākār*, ہیلہ باز *hīla bāz*, مکار *makkār*.

DOUBLE-DEALING, *n.* ریاکاری *rayā-kārī*.

DOUBLET, *n.* زہر قبا *zer kabā*—(pair) جفت *juft*, دو *du*.

DOUBLY, *ad.* با مضاعف *bā musādf*, مضاعفاً *musādfan*.

DOUBT, *n.* شبہ *shubha*, گمان *gumān*, شک *shakk*, وہم *wahm*. No doubt, بلاشبہ *bilā shubha*, گمان نیست *gu-mān-nīst*. To remove a doubt, دفع شدہ *sakk-dūr-k.*, To have doubts, دافع کردن *daft shubha-k.* To have doubts, شبہہ *dar gumān-u.*, افتادن *shubha-d.* The solution of a doubt, دفع شدہ *daft shubhat*, حل مشکل *halli mushkil*.

DOUBT, *vi. vt.* در گمان بودن *dar gumān-b.*, شبہہ داشتن *shakk-b.*, اندیشہ کردن *shubha-d.*, اندیشہ کردن *andīsha-k.*

DOUBTED, *a.* مشکوک *mashkūk*.

DOUBTFUL, *a.* در گمان *dar gumān*, محتمل *wahmī*. Doubtful things, مشکلات *mushkilāt*, متشابہات *mutashābihāt*. A doubtful expression, گشت مرجم *gufti murajjam*. A doubtful proposition, مشکل *mushkilāt*.

DOUBTFULLY, *ad.* با گمان *bā gumān*, از شک *uz shakk*, مشکلاں *mushkilāna*.

DOUBTLESS, *ad.* بی شک *bī shakk*, بلاشبہ *bilā shubha*.

DOUGH, *n.* خمیر *khamīr*.

DOVE, *n.* (turtle) ناخند *fākhṭa*, قمری *kumrī*.—(pigeon) کبوتر *kabūtar*, حمام *hamām*.

DOVECOT, *n.* کبوتر خانہ *kabūtar khāna*, تہراد *timrād*.

DOWAGER, *n.* شوہی دیدہ *bewa*, شہی دیدہ *shūi dīda*.

DOWER, *n.* مہر *mahr*, کابین *kābīn*, رخت عروس *rahṭi drūs*, Jahāz *jahāz*. To give a dower, کابین کردن *kābīn-k.*

DOWERED, *a.* مہرور *mujahhiz*, مہرور *mamhūrat*.

DOWERLESS, *a.* بی کابین *bī kābīn*.

DOWN, *n.* (soft feathers) پر شہی *parī shahī*, زغب *zaghab*.

DOWN, *pr. ad.* فرود *farūd*, زیر *zer*. Up and down, بالا و زیر *zer u bālā*, زیر و زبر *zer u zabar*. To turn upside down, زیر و زبر ساختن *zer u zabar-s.* To bring down, سرنگون کردن *sar nagūn-k.* To go down, زیر کردن *zer-k.* To go down (as the sun, &c.) فرو رفتن *farū-r.* To fall down, زیر افتادن *gharūb-k.* To sit down, نشستن *nashīstan*. Down to this time, تا این زمان *tā in zamān*.

DOWNFALL, *n.* تباہی *tabāhī*, خرابی *kharābī*.

DOWNFALLEN, *a.* پریشان *parīshān*, منہدم *munhadīm*.

DOWNHILL, *a.* شیبہ *shīb*, نشیبگاہ *nashībghāh*.—(sloping) حوطہ *hatūt*, مایل *māil*.

DOWNRIGHT, *ad.* (perpendicularly) در خط عمود *dar khṭi amūd*—(with-

out ambiguity) بی دو معنی *bi du madni*.—(completely) کاملاً *kāmi-lāna*, تماماً *tamāman*.—(plain) راست *rāst*, ساده *sāda*.—(without disguise) بی صورت *bi sūratī madmala*.—(directly to the point) مستقیم *dar khatī mustakim*.—(without ceremony) بی تکلف *bi takalluf*.

DOWNWARD, a. (towards the centre) از بالا *ba sūi markiz*.—(from a higher to a lower situation) از بالا *az balā*, علی *min ala'*—(in a course of lineal descent) علی النوالی *ala't tawālī i nasl*.

DOWNY, a. (covered with down) با زغاب *pari shahī dār*, پوشیده *bā zaghabat poshida*.

DOWRY, n. کابین *kābin*.

DOZE, vi. غمزدن *ghanūdan*, نیم خواب *nīm khāb-sh*.

DOZEN, n. اثنا عشر *duwāzdahī*, *isnā dshara*.

DRACHM, DRAM, n. درهم *dirham*.

DRAFF, n. درد *durd*.

DRAFT, a. (for money) برات *barāt*.—(rough copy) مسوده *musawada*.

DRAG, vt. کشیدن *kashīdan*, جذب کردن *jazb-k.*, جر کردن *jarr-k.* To drag with violence, جبراً کشیدن *jabran-k.*, عدل کردن *dl-k.*

DRAGGED, a. کشنده *kashanda*, منجذب *munjasib*. To be dragged, کشیده *kashīda-sh*, منجذب شدن *munjasib-sh*.

DRAGGLE, vt. آلودن *ālūdan*, پالتد *palt-d-k.*

DRAGGLETAILED, a. کل آلوده دامن *gil ālūda dāman*, نا پاک دامن *nā pāk dāman*.

DRAGON, n. هفت سر *ashtāsh, haft sar*.

DRAGON'S-BLOOD, n. دم آکھوین *damu'l akhawayn*.

DRAGOON, n. ترک سوار *turk squār*.

DRAIN, vt. پالودن *pālūdan*—(drain water) آب را آهسته *āb-p.*, کشیدن *ābrā āhista āhista-k.*

DRAIN, n. آبراه *ābrāh*, آبگذر *ābguzar*.

DRAINAGE, n. قانون آبراه *kānūnī ābrāh*, طریق آبگذر *tarīkī āb gusar*.

DRAKE, n. بات *batt*, از *iwass*.

DRAMA, n. نمایش *tamāshā*, بازی *bāzī*.

DRAPER, n. پارچه فروش *pārcha farūsh*, بازار *bazzāz*.

DRAPERY, n. بازار *bazzāzī*.

DRAUGHT, n. (of water) شرب *dami shurb*, نوش *jurt*, نوش *nosh*, مسوده *musawada*—(sketch) شربت *shurbat*, رسم *rasm*.—(detachment) وضیعت *wazīmat*. The game of draughts, بازی در پس *dirīs bāzī*.—(of wine) شرب شراب *shurbī sharāb*.

DRAW, vt. 1. (pull along) کشیدن *kashīdan*, جذب کردن *jazb-k.*, آهیکتن *āhikhtan*. 2. (attract) در کشیدن *dar-k.*, را پیش کشیدن *farā pesh-k.*—3. جذب ساختن *dil-k.* (allure) اندوختن *jazb-s* 4. (gain or receive) اخذ کردن *akhz-k.* 5. (extort) زور گرفتن *bazor-g.* 6. (suck up) مشرب کردن *mashrab-k.* 7. (pull or tear out) بدار آوردن *badar-ā*, اخراج *ikhrāj-s.* 8. To draw in (contract) فراهم کشیدن *farāham-k.*, کوتاه کشیدن *ta-y-k.*—(shrink) گمراه ساختن *kutā-g.*—(inveigle) از سر کردن *az sar-k.* 9. (delineate) نقش کردن *naksh-k.*

نگاریدن *nigāridan*. To draw a curtain (close) *hajāb-k.*, پرده بند کردن *parda band-k.*—(open) پرده وا کردن *hajāb-k.*, کشادن *parda wā-k.* To draw an argument, نتیجه کشیدن *natija-k.* To draw or embowel, پرداختن *pardākhtan*, از شکم گرفتن *az shikam-g.* To draw water, آب کشیدن *āb-k.*, نزع کردن *nazd-k.* To draw a line, خط کشیدن *khat-k.* To draw lots, اقرار کشیدن *ikrād-k.*

(a) To draw out (by degrees) ایشا کردن *ishā-k.*—(to draw out a secret or confession) سر و کشیدن *sirr wā-k.*, اقرار بیرون کردن *ikrār berūn-k.*—(to call out to arms) حردی زدن *har-bī-y-z.* To draw out or draw up in order of battle, لشکرا صف صفت کردن *lashkar rā saf saf-k.* To draw up in writing, کتب کردن *katb-k.*, مسطور نمودن *mastūr-n.*

(b) To draw in or draw back, قطع باز کشیدن *katt-k.*—(to pull back) *bāz-k.*, ضبط کردن *sabt-k.*

(c) To draw off (by distillation) استقطار کردن *istikhtār-k.*—(carry off) رفع ساختن *raft-s.*

(d) To draw back, باز کشیدن *bāz-k.*, اجتناب کردن *ijtināb-k.*

(e) To draw on, (advance) پیش رفتن *pešh-r.*, استمرار کردن *istimrār-k.*—(to cause by degrees) قدم بقدم ساختن *kadam ba kadam-s.*—(to bring to action) آغاز دادن *bakār-ā.*, آغاز *āghās-d.*

(f) To draw over (persuade to rebel) عصیان گردانیدن *asyān-g.* To draw a sword, شمشیر آختن *shamshir-ā.*

DRAWER, n. کشنده *kashanda*, کش *kash.*

DRAWERS, n. پای جامه *pāy jama*, ازار *shulwār*, *izār*.

DRAWING, n. نگار *naksh*, *nigār*, رسم *rasm.*—(pulling) کشیدگی *kashidagi*, جذب *jazb.*

DRAWN, pp., a. کشیده *kashida*, آهیکته *āhikhta.*—(equal, as in betting) برابر *barābar*, مثل *misal*. Drawn open, کشاده *kushāda*, *wā kardā.* Drawn close, حجاب کرده شده *hajāb kardā shuda.* A drawn sword, سیف آهیکته *sif āhikhta.*—(extracted) مستخرج *bar āwarda*, *mus-takhraj.*

DRAY, n. دره *draba.*

DREAD, a. دهشت *dahshat*, هول *haul*, باکت *bitm*, بیم *hirās*, هراس *tars*, خطر *bāk*, *khatar*, خوف *khauf.*

DREAD, vt. ترسیدن *tarsidan*, هراسیدن *hirāsidan*, دهشت داشتن *dahshat-d.*, هول داشتن *haul-d.*, بیم داشتن *bitm-d.*

DREADFUL, a. ترسناک *tarsnāk*, خطرناک *haulnāk*, *khatar nāk*, مرهوب *pur bitm*, *marhūb.* Most dreadful, احوال *ahwāl.* A dreadful war, سفر بر احوال *safr pur ihwāl.* A dreadful accident, واقعه *wā-kidī hāila.* Dreadful demons, عفاریت *afārit.* A dreadful voice, نوزان *nūshān.*

DREADFULNESS, n. ترسناکی *tars-nākt*, وحشت *wahshat.*

DREADFULLY, ad. بشدت *ba shid-dat*, با وحشت *bā wahshat.*

DREAM, n. خواب *khāb*, رویا *royā*, خیال *manām.* An idle fancy,

باطل *khayālī bātil*, وهم *wahm*. An interpretation of a dream, تعبیر خواب, *ta'bīr-i khāb*.

DREAM, *vi.* خواب دیدن *khāb-d.*, منام دیدن *ma-nām-d.*—(imagine, think idly) وهم *wahm-k.*, خیال داشتن *khayāl-d.*—(to be sluggish) نا بکار شدن *nā-bakār-sh.*, کاهل بودن *kāhīl-b.*

DREAMER, *n.* خواب بین *khāb bīn*, آوار, بی کار *bī kār*,—(an idler) *āwāra* نا بکار *nā ba kār*.—(a fanciful man) مرد بیهوده *mardī bīhūda*, صاحب خیال *sāhib-i khayāl*.

DREAMLESS, *a.* بی رویا *bī ruyā*.

DREAMT, *pp.* خواب دیده *khāb dīda*.

DREAR, DREARY, *a.* vide DISMAL.

DREGGY, *a.* در در *pur durd*, مکدر *mukaddar*.

DREGS, *n. pl.* در در *durd*, کدورت *skudūrat*.

DRENCH, *n.* شربت *sharabat*, غلوطه *pālūda*.

DRENCH, *vt.* (physic) جلاب دادن *jullāb-d.*, شربت دادن *sharabat-d.*,—(soak) نمکین کردن *namgīn-k.*, خیسیدن *khistidan*.

DRESS, *n.* پوشاک *poshāk*, لباس *libās*, پارچه *pārcha*.—(a dress of honor) خلعت *khildt*.

DRESS, *vt.* (clothe) پوشیدن *poshīdan*, آراستن *ārāstan* (adorn) *ārāstan*, زینت کردن *sinat-k.* To dress a wound, جراحت علاج کردن *jarāhat ilāj-k.*, مرهم نهادن *marham-n.* To dress a horse, اسب نیماز کردن *asp timār-k.* To dress victuals بخن کردن *pukhtan*, طبع کردن *tabkh-k.*—(adjust, trim) تهذیب کردن *tahstb-k.*, نظم کردن *nasm-k.*

DRESSED, *pp. or a.* (adorned) پیراسته *payrāsta*, نگاریده *nigārida*, آراسته *ārāsta*, مزین *musayyan*, بجا *sebā*.

DRESSER, *n.* آراینده *ārāyandā*, مزین *musayyin*, طراز پیرایه *tirās payrāya*.

DRESSING, *n.* نظم ساز *nasm sās*, تهنیب کنان *tahstb kunān*—(of a wound) مرهم *marham*, ضماد *samād*. A dressing glass, آینه *āina*, نام *nāma*.

DRIED, *pp.* خشک کرده شده *khushk kardā shuda*, کادیده *kadtīd*.

DRIFT, *n.* نیت *niyat*, مراد *murād*, غرض *gharaz*.—(impulse) هما *ghalaba*.—(a storm of rain) *hamā*.

DRIFT, *vt.* دلخ کردن *rāndan*, راندن *daft-k.*

DRILL, *vt.* سفتن *sufīan*, سوراخ کردن *sūrākh-k.*—(soldiers) قواعد کردن *kawā-tīd-k.*, تعلیم کردن *tadlīm-k.*

DRILL, *n.* برما *barmāha*.

DRINK, *n.* نوش *nosh*, شرب *shurb*, مشرب *mashrab*.

DRINK, *vt. vi.* نوشیدن *noshīdan*, شرب کردن *shy-rb-k.*, آشامیدن *āshāmīdan*, تناول کردن *āb-kh.*, آب خوردن *tanāwal-k.* To drink up or drink in, بلع کردن *balt-k.*, خازیدن *khazīdan*.

DRINKABLE, *a.* واجب المشرب *wājībul mashrab*, قابل نوش *kābil-i nosh*.

DRINKER, *n.* نوشنده *noshanda*, شارب *shārib*, نش خور *nisha khor*. A habitual drinker, دایم العمر *dāyamul khamr*.

DRINKING, *p. a.* نوشان *noshān*. A drinking glass, پيال *payālāi*, آبگینه *ābgīna*.

DRIP, *vi.* چکانیدن *chaktīdan*, چکانیدن *chakāntīdan*.

DRIVE, vt. راندن *rāndan*, دنع کردن *daft-k.* To drive out of doors, بدراندن *badar-r.*, اطراد کردن *itrād-k.* To drive on, شتاب کردن *shitāb-k.*, تیز رفتن *tez-r.* To drive to a conclusion, در عاقبت تعجیل کردن *dar ākibat tadjil-k.* To drive or rush with violence, عجل کردن *dil-k.* To drive piles or stakes, وتد کردن *watad-k.* To drive a carriage, عربه راندن *draba-r.* To drive by in a carriage, در عربه گذار کردن *dar draba guzār-k.*

DRIVEL, vi. لعلاب کردن *loāb-k.*

DRIVEL, n. نادان *nādān*, جاهل *jāhil*.

DRIVEN, p.p. رانده *rānda*, مدفع *madfʿ*.

DRIVER, n. راننده *rānanda*, دافع *dāft*.

The driver of a carriage, عربه ران *draba-rān*. The driver of a plough, قلمه ران *kalba rān*.

DRIZZLE, vi. سست باران کردن *sust bārān-k.*

DRIZZLE, n. سست باران *sust bārān*, هاتل *hatl*.

DROLL, a. شادی انگیز *djīb*, عجیب *shādī angiz*.

DROLL, n. (buffoon) مسخره *maskhara*, لعبتباري *labbat bāzi* (a farce) پارول *pārūla*.

DROLL, vi. لعبتباري نمودن *labbat bāzi-n.*

DROLLERY, n. مسخره گي *maskharagī*, لعبتباري *labbat bāzi*, بازل *bazla*.

DROMEDARY, n. شترباد *bukhtī*, بخني *shuturbād*.

DRONE, n. (bee) زنبور عسل *zambūrī*, مجرول *del*—(a lazy fellow) آواره *āwāra*, مجرول *majhūl*.

DRONE, vi. آواره سست شدن *sust-sh.*, آواره شدن *āwāra-sh.*

DROOP, vi. ضعیف بودن *zaf-b.*, پژمرده شدن *zabūn-g.*, پژمرده شدن *pash-murda-sh.*

DROP, n. قطره *katra* (pl. قطرات), چکیدگی *chakidagī*, حباب *habāb*.

DROP, vt. (as water, &c.) قطره افتادن *katra katra-u.*, چکیدن *chakidan*, تراویدن *tarāwīdan*.— (fall) افتادن *uftādan*, واقع شدن *wāqt-sh.*, افتانیدن *uftānīdan*— (let fall) ساقط بودن *sākit-b.*— (intermit) فراغ شدن *furāgh-sh.*, ترک نمودن *tark-n.*— (vanish, sink into silence) وا شدن *wā-sh.*, نا پدید بودن *nāpadīd-b.*— (come to nothing) نا پدید گردانیدن *nāpadīl-g.*, خاموش کردن *khāmūsh-k.* To drop a companion, همدم ترک کردن *hamdam tark-k.* To drop or utter casually, بی قصد و اختیار گفتن *bi kasd u ikhtiyār-g.*— (to die) مردن *murdan*, جان تسلیم کردن *jān taslīm-k.* To drop in or upon, ناگاه در آمدن *nāgāh dar-ā.*

DROPPED, pp. چکید، مقطور *maktūr*, افتاده *chakīda*, افتاد *uftāda*.

DROPPING, p. a. چکان *chakān*, افتان *uftān*.

DROPSICAL, a. مستسقي *mūstaskī*.

DROPSY, n. امستسا *istiskā*, حاد *haban*. To have the dropsy, امستسا داشتن *istiskā-d.*, مستسقي شدن *mustaskī-sh.*

DROSS, n. کدورت *kudurat*, فضل *fuzla*.

DROSSY, a. مکدر *mukaddar*.

DROUGHT, n. امساک, خشک سالي *imsākī bārān*, تشنگي *khushk sālī*.— (thirst) تشنگي *tishnagī*, حرارت *hararat*.

DROUGHTY, a. تشنه *khushk*, تشنه *tishna*.

- DROVE, n.** (of cattle) گله *galla*.—(of elephants) حلقه *halku*.—(of camels) جماع *katār*.—(a body of people) *jamād*, گروه *giruh*.
- DROVER, n.** چوپان *gallabān*, گله بان *chopān*.
- DROWN, vt.** (suffocate in water) غرق کردن *ghark-k*.—(immerge) غوطه خوردن *ghūta-kh*.—(overflow) سیلاب نمودن *saylāb-n*. To be drowned, غرق شدن *ghark-sh*, غوطه خوردن *ghuta-kh*.
- DROWSILY, ad.** خواب گذران *khāb gusarāna*.—(sluggishly) کاهلان *kāhī-lāna*.
- DROWSINESS, n.** خواب آلودگی *khāb ālūdagī*, خواب گذاری *khāb gusārī* — (indolence) مستی *susti*, کاهلی *kāhīlī*.
- DROWSY, a.** خواب آلود *khāb ālūda*, سست *khābnāk*,—(slothful) خواباک *sust*, آواره *āwāra*.
- DRUB, n.** کوب *zab*, ضرب *kūb*.
- DRUB, vt.** زدن *zadan*, کوفتن *kuftan*, صرب کردن *zarb-k*.
- DRUDGE, n.** کار حقدیر کردن *kārihakīr-k*.
- DRUDGE, n.** خاکسار *mazdūr*, ردور *khā-ksār*.
- DRUDGERY, n.** خدمتگاری حقیر *khidmitgārī i hakīr*, جد و جهد مبتذل *ja l d u jehdi mubtazil*.
- DRUG, n.** دوا *dawā* (pl. ادویات *ajzā*, علاج *ilāj*).
- DRUGGIST, n.** دارو فروش *dārū farūsh*, عطار *attār*, اجزا فروش *ajzā farūsh*.
- DRUM, n.** طبل *tabl*, دهل *dukul*, دف *daff*. A kettle-drum, نقره *nakkāra*, طبلک *kos*. A small drum, طبلک *tablak*. The sound of drums, طبلخانه *tabllhāna*.
- DRUM, vi.** دهل زدن *dūf-s*, دهل زدن *tabl-s*, دهل زدن *dukul-s*.
- DRUMMER, n.** دهل زن *daf san*, طبل *tabl bāz*, طبلچی *tablekt*.
- DRUMSTICK, n.** چوب دهل *chobi dukul*.
- DRUNK, a.** مست *mast*, سرشار *sar shār*, سر مست *sar mast*. Half drunk, نیم مست *nimmast*, مخمر *mukhammar*. Dead drunk, مست *masti kharāb*.
- DRUNKARD, n.** پاد پست *bāda parast*, می خوار *may khār*, خممار *khammār*.
- DRUNKENLY, ad.** مسدان *mastāna*, بر وجه پاد *bar wajai bāda parast*.
- DRUNKENNESS, n.** مستی *masti*, سر مستی *mai khārī*, می خوری *sar mastī*.
- DRY, a.** (not moist) خشک *khushk* بی *jamād*.—(without rain) تشنه *bī bārān*.—(thirsty) *tishna*, عطش *dtsh*.—(reserved, severe) تند *tund*, درشت *durusht*. Dry and moist, تر خشک *khushk u tar*.
- DRY, vt.** (free from moisture) خشک کردن *khushk-k*. To dry garments, تجفیف کردن *tajfif-k*. To dry in the sun, تشریف کردن *tashrif-k*.
- DRYLY, ad.** (without moisture) بی نم *bī nam*, غیر ندی *ghayrī nady*.—(frigidly) با برودت *bā burūdat*.—(flatly) نا لطیفانه *nā latīfāna*.
- DRYNESS, n.** بیبوست *khushkī*, عدم لطافت *yabūsat*.—(flatness) *ādami latāfat*.—(want of sensibility) برودت *burūdat*.

DUAL, *a.* مثنوي *musannā*. The dual number, تثنیه *tasnīya*.

DUBIOUS, *a.* vide DOUBTFUL.

DUCAT, *n.* دینار *dīnār*, درهم *dirham*.

DUCK, *n.* بط *batt*, اوز *iwazz*.—(inclination of the head) رکمت *rakdt*.

DUCK, *vt.* غوطه *taghrīk-k.*, خوردن *ghūta-kh*.

DUCTILE, *a.* نرم *narm*, ملایم *mulāyim*.

DUCTILITY, *n.* ملایمت *mulāyamat*, نرمی *narmī*.

DUDGEON, *n.* خنجر *khanjar*.—(indignation) کین *kīn*, خفگی *khafagī*.

DUE, *n.* حق *hakk*.—(custom, tribute) باج *dastūr*, خراج *kharāj*, بāj *bāj*.

DUE, *ad.* لایق *lāyak*, سزاوار *sazāwar*, مناسب *munāsab*.

DUEL, *n.* وقیعت الاندین *wakīdtu'l is-nayn*, براز *birāz*.

DUG, *n.* پستان *pistān*, ندي *sadī*.

DULCIFY, *vt.* شیرین کردن *shīrīn-k.*, خوش نمودن *khush-n*.

DULOIMER, *n.* چنگ *zantūr*, زنتور *chang*, ستار *sītār*.

DULL, *a.* (stupid) احمق *ahmak*, ابله *abla*. کند *kand*, کون *kāndan*.—(blunt) کند *kund*, تیز *nā tez*.—(sad) دلگیر *dil-gīr*, غمناک *ghamnāk*.—(sluggish) مست *sust*, کاهل *kāhil*.—(not exhilarating) نا شادمان *nā shādmān*, نا مغرغ *nā mufarrīk*.—(not bright) میاه *nā raushan*, تاریک *tārīk*, تاریکی *tārīki*, تاریکی چشم *tārīki i chashm*. Dulness of hearing, گوشه *garān gūshī*.

DULL, *vt.* (stupify) کند ساختن *kund-s.*, کند کردن *khīra-z*.—(blunt) کند کردن *kund-k.*, کلیل کردن *kalīl-k*.—(sad-

den) غمناک کردن *ranj-d.*, رنج دادن *ghamnāk-k*.—(weak) ناتوان ساختن *nā tarwān-s.*, ضعیف نمودن *saif-n*.—(sully brightness) رونی آلودن *raunak-k*.

DULLY, *ad.* کندانه *kundāna*, کاهلانه *kāhilāna*.—(sluggishly) کاهلی *kāhili*.—(not gaily) از مستی *azzustī*.—(without vigour) نا مسروران *nā masrūrāna*.—(without vigour) نا تندرستی *bar waja i nā tandurustī*.—(not brightly) غایری *ghayri kuwat*.—(not brightly) ظلمانه *zulmāna*, نا روشنانه *nā raushanāna*.

DULNESS, *n.* حماقت (stupidity) *hamākat*, مستی *sustī*.—(sluggishness) کاهلی *kāhili*.—(drowsiness) خواب آلودگی *khāb ālūdagi*.—(dimness) تاریکی *tārīki*, ظلمت *zulmat*. A dulness of sight, تاریکی چشم *tārīki i chashm*. Dulness of hearing, گوشه *garān gūshī*.

DULY, *ad.* بدرستی *badurustī*. vide DUE.

DUMB, *a.* (silent) گنگ *gung*, بکم *bukm*, بی زبان *bī zabān*. To be dumb, بی زبان بودن *bī zabān-b*.

DUMBLY, *ad.* با خاموشی *bākhāmūshī*, بکما *bukman*.

DUMBNESS, *n.* گنگی *gungī*, بکم *bukm*, بی زبانی *bī zabānī*.

DUN, *a.* سمند *samund*, سیاه چرد *siyā chardā*.

DUN, *n.* وام خرا *wām khāh*.

DUN, *vt.* وام خواستن *wām-k.*, دین تقاضا کردن *dāyn talab-k.*, طلب کردن *takāzā-k*.

DUNCE, *n.* نادان *bī wukūf*, و قوف *nādān*, احمق *ahmak*, کند *kund*.

- DUNG, vt.** سرگین کردن *sargīn-k.* دمال *damāl²n.*
- DUNG, n.** سرگین *sargīn*, چرگین *chir-kin*, دمال *damāl*.
- DUNGEON, n.** زندان *sindān*, حبس *habs*, سیاه چاه *siyāh chāh*.
- DUNGHILL, n.** مزه *masbala*.
- DUNNING, n.** تافان *tahāsā*.
- DUPE, n.** غبی *mardī ghabn*, فریفند *farīfta*, ابل *abla*, کند *kund*.
- DUPE, vt.** غدر کردن *farīftan*, فریفندن *ghadr-k.*
- DUPLICATE, a.** دوتا *dotā*, مضاعف *muzātf*.
- DUPLICATE, n.** نقل *nakl*, مثلی *mu-sanna*, مواظی *kitāi muwāfak*.
- DUPLICATE, vt.** دوتا کردن *dotā-k.*, تشدید نمودن *tashdīd-n.*
- DUPLICATION, n.** دوتا ساری *dotā sāzi*, تضاعف *tazātf*, نذی *sanī*.
- DUPLICITY, n.** ربا *rayā*, غدر *ghadr*, حیله بازی *hila bāzi*.
- DURABILITY, n.** پایداری *pāydarī*, استوار *ustuwārī*, استقامت *istihāmat*, با *bakā*.
- DURABLE, a.** استوار *pāydar*, پایداری *ustuwār*, مایم *kāyim*. Not durable, فانیه *fānī*.
- DURABLY, ad.** با *kāyaman*, با *bā bakā*.
- DURANCE, n.** پایداری *pāydarī*, با *bakā*, زندان *sindān*, حبس *habs*.—(custody)
- DURATION, n.** پایداری *pāydarī*, با *bakā*, استمرار *istimrār*. Duration of life, طول *darāst i umr*, درازی عمر *tūl*.
- DURING, pr.** درمیان *dar miyān*, مدام *mādām*, اثنا *asnā*. During
- the battle, در اناب رزم *dar aonat rasm*, نبرد *hangāmī nabard*.
- DUSK, n.** سیاه چردگی *siyā chardagi*, تاریکی *tārikī*. The dusk of the evening, شفق *shafak*, شبانگاه *shabāngāk*.
- DUSK, vt.** ظلم کردن *sulm-k.*—(grow dusky) تیره گشتن *tīra-g*.
- DUSKILY, ad.** ظلمانه *sulmāna*, سیاه چردانه *siyā chardāna*.
- DUSKY, a.** سیاه چرده *siyā charda*, تاریک *tārik*, تیره *tīra*, سیاه فام *siyāfām*.
- DUST, n.** غبار *gubār*, گرد *gard*, خاک *khāk*. A heap of dust, گرد پشته *gard pushta*, رملت *ramlat*. The dust (death) مرگ *marg*.—(a mean abject state) خاکساری *khāksārī*.
- DUST, vt.** غبار آلودن *ghubār-ā*, گرد *gard-r*.—(free from dust) از غبار پاک کردن *az ghubār pāk-k.*
- DUSTY, a.** غبار آلود *pur ghubār*.—(covered with dust) گرد آلود *gard ālūda*.
- DUTEOUS, a.** فرمانبردار *furmān bardār*, تابع *tābt*.
- DUTIFUL, a.** بندگی فرمان *bandai furmān*, مطیع *mutīd*, محال *namak halāl*.—(respectful) با نکریم *bā takrīm*.
- DUTIFULLY, ad.** با طاعت *bā tādt*.—(respectfully) با حرمت و عزت *bā hurmat u izzat*.
- DUTIFULNESS, n.** طاعت *tādt*, اطاعت *atādt*, محکم برداری *hukm bardārī*, محال *namak halālī*.
- DUTY, n.** کار *hakk* (pl. حقوق *hāk*).—(obligation) فرض *fars*.—(office) خدمت *khidmat*.—(an act of reverence) سلام *salām*. To do one's duty, ادای خدمت کردن *adāi khidmat-k.*

The duty of an office, *mansab*, خدمت *khidmat*. To return to one's duty, تپود نمودن *tahawwud-n*. The duty of friendship, میزبانی *mezbanī*, میهنداری *mih-māndārī*. The duties of a Secretary, آداب الکاتب *adāb-u'l kاتب*. The duties of a judge, آداب القاضی *adāb-u'l kāzī*.—(tax) خراج *kharāj*, محصول *mahsul*. To lay a duty, نرخ کردن *nirakh-k*. A collector of duties, تحصیلدار *tahsildār*, باجدار *bājdar*. The minor duties of life, آداب سنت *ādābi sunnat*.

DWARF, *n*. کوتاه ند *kutāh kad*, نغاش *nughāsh*, تپاز *tayyāz*.

DWARFISH, *a*. کوچک *kūchak*, صغار *sughār*.

DWARFISHLY, *ad*. کوچکانه *kūchakāna*, خوردان *khurdāna*.

DWARFISHNESS, *n*. کوچکی *kūchaki* صغر *sighar*.

DWELL, *vi*. ماندن *māndan*, سکونت داشتن *sakūnat-l*., ساکن شدن *sākin-sh*., متمکن شدن *mutamakkin-sh*., اقامت کردن *akāmat-k*.

DWELLER, *n*. باشنده *bāshanda*, نوطن *mutawattin*, ساکن *sākin*, مقیم *mukim*.

DWELLING, *n*. دیت *bayt*, مکان *ma-kān*, خانه *khāna*, مقام *mukām*, مسکن *maskan*, عمارت *imārat*.

DWINDLE, *vi*. (consume away) کم کردن *kam-sh*., اتلاف کردن *illāf-k*.

DYE, *n*. رنگ *rang*, لون *laun*. vide COLOUR.

DYE, *vt*. رنگ کردن *rang-z*., رنگ *rang-k*. To dye the beard, nails, &c., کزب کزب *khizāb-k*. To dye grey hairs, شیب وشع کردن *shayb washd-k*.

To dye yellow, هرد ساختن *hard-s*. To dye red, زرد ساختن *zard-s*., To dye black, اسود کردن *aswad-s*., سیاه نمودن *siyāh-n*. To dye green, سبز نمودن *sabz-n*., اخضر *akhzar-k*. To dye blue, نیل *nīl fām-s*., نام ساختن *kabūdī-k*. To dye purple, ارغوانی *arghawānī-k*. To dye many colours, گوناگون کردن *gūnāgūn-k*, ملون ساختن *mulawwan-s*.

DYEING, *a*. رنگ ریزي *rang rezī*, رنگ سازي *rang sāzī*.

DYER, *n*. رنگرز *rangrez*, زن رنگ *rang zan*, صباغ *sabbāgh*.

DYNASTY, *n*. نژادشاهان *nazhādī shāhān*, نسل ملوک *nasli mulūk*, آل سلطان *ālī sultān*.

DYSENTERY, *n*. اسهال خون *ishālī khūn*, شکم جريان *jaryānī shikm*.

DYSPEPSY, *n*. بد هضمي *bad hazmī*.

E.

EACH, *a*. هر *har*, يک *hur yak*, يک *yak yak*. Each other, يکديگر *yak dīgar*.

EAGER, *a*. (ardent) آرزومند *ārsūmand*, مشتاق *mushṭāq*.—(vehement) تيز مزاج *tez mizāj*, تيز طبيعت *tez ta-bīyat*.—(sharp, sour) توش *tursh*, حامض *hāmiz*.

EAGERLY, *ad*. (earnestly) از شوق *az shauk*, آرزومندانه *ārsūmandāna*.—(quickly) سريعاً *sarīdān*.—(impetuously) با عجز *bā huḡūm*.

EAGERNESS, *n*. (ardour) آرزومندي *ārsūmandī*, غيرت *ghayrat*.—(vehement) غضب *ghazab*, کين *kīn*.—

(severity) درشتی *durushti*, تندب *tundī*.

EAGLE, n. عقاب *akāb*, (pl. اعقاب *ansūr* and انسر *nusūr*).

EAGLE-EYED, a. صاحب امان *sāhibi imān*, نیز بین *tez bin*.

EAGLET, n. تلد *zarim*, تلد *tuld*.

EAR, n. گوش *gush*, آدن *uśn* (pl. آدان *āsān*), سمع *samd*. A long ear, گوش *goshi darāz*. The lobe of the ear, گوش *binā gosh*. To lend an ear, گوش دادن *gosh-dān*, سمع دادن *samd-d*. To prick up the ear, گوش زن *gosh-z*. To twist the ears, گوشمال کردن *gosh-māl-k*. An ear of coin, گوشه *khosha*, داس *dāsa*.—(a plant) گوشه گوش *goshi mūsh*. The ears of the understanding, گوشه گوش *goshi hosh*. Boxed on the ears, گوش خورده *gosh khurda*. What strikes the ear (hearsay), گوش زد *gosh zad*.

EAR, vi. (form ears) خوشه نمودن *lho-sha-n*.—(plough) زراعت کردن *zarādt-k*.

EAR-ACHE, n. وجع آدن *wajī uśn*.

EARING, n. حلقه گوشوار *goshwār*, حلقه گوش *halka gosh*.

EARL, n. امیر *amīr*, خان *khān*.

EARLY, ad. (in the morning) علی *dla's sabāh*, سحرگاه *sahar gāh*. Early rising, سحرخیزی *sahar khezī*.—(quickly) علی الفور *la sūdī*, شبگیری *dla'l faur*. To rise early, سحرگاه *shabgīrī-k*. Very early, سحرگاه *saharan*. Early in the spring, در اول بهار *dar auwal fasli bahār*.

EARN, vt. حاصل *paydā k*, پیدا کردن

آجر *hāsīl-k*, (wages) *ajr-a*, کسب کردن

EARNEST, a. مستعد *mustadād*, دلسوز *dilsūz*, مشغول *masghūl*, صاحب *ahli ghayrat*, حمیت *adhibi hamīyat*.—(importunate) صاحب اندام *sāhibi ikdām*.

EARNEST, n. بیعانه *batāna*, پیشگی *peshgi*. To give earnest, بیعانه دادن *batāna-d*, نمسبیک *tamsik-s*. In earnest, جد *jiddān*, حقیقت *hakikat*, فی الحقیقت *fi'l hakikat*. To be in earnest, جهد و جهد نمودن *jadd u jehd-n*.

EARNESTLY, ad. (with attention) باشعل *masghulan*, با *bā shauk*, (zealously) از شوق *as shauk*, با حمیت *bā hamīyat*.—(importunately) با ابرام *ba ikdām*, با ابرام *bā ibrām*.

EARNESTNESS, n. (fixed attention) شغل *shughl*, جهد و جهد *jadd u jehd*.—(zeal) سرگرمی *sargarmī*, دلسوری *dil-sūzī*.—(importunity) ابرام *ibrām*, اقدام *ikdām*.

EARNING, n. تحصیل *kasb*, کسب *tahsil*.

EAR-RING, n. حلقه گوشواره *goshuāra*, حلقه گوش *halka gūsh*.

EARTH, n. زمین *zamīn*, ارض *arz*, (pl. اراضات *dunyā*, در *bar*—(dust) خاک *khāk*. The inhabitants of the earth, جهانبا *jahānīyān*, اهالی زمین *ahālī zamīn*. The surface of the earth, روی زمین *ruī zamīn*, وجه ارض *wajhi arz*.

EARTH, vt. (cover with earth) باخاک *bā khāk-p*.—(hide in the earth) در خاک نهادن *zeri khāk-n*, دافن کردن *dafn-k*.—(creep under ground) زیر زمین رفتن *zeri zamīn-r*.

EARTH-BORN, *a.* بی مروسامان *bi sar u sāmān*, خاکسار *khāksār*.

EARTHEN, *a.* سفالی *sifālī*, گلی *gīlī*, ترابی *turābī*. An earthen vessel, سفالین *sifālīn*.

EARTHENWARE, *n.* سفال *sifāl*, خنز *khazaf*.

EARTHINESS, *n.* تراب *turāb*, خاک *khāk*.

EARTHLY, *a.* (belonging to this world) ارضی *arzi*, جهانی *jehānī*.—(corporeal) جسمانی *jismānī*.—(not spiritual) ناروحانی *nā rūhānī*.

EARTHQUAKE, *n.* زلزله *zalzala* (*pl.* زلزله *tazalzul*, زمین جنبش *zamīn jumbish*). The explosion of the earthquake, آواز تزلزل *āwāzi tazalzul*.

EARTH-WORM, *n.* خراطین *kharaṭīn*.

EARTHY, *a.* خاکی *khākī*, ترابی *turābī*.—(terrestrial) ارضی *arzi*, اهل دنیا *ahli dunyā*.—(relating to earth) تراب *turāb mansūb*.

EAR-WAX, *n.* ریم گوش *rīmī gosh*, زهر گوش *zahrī gosh*.

EARWIG, *n.* گوشخیز *gosh khaya*, سخن چین *gosh khaba*.—(whisperer) *sakhun chīn*.

EAR-WITNESS, *n.* گوشچی *goshchī*, ساع *sāmī*.

EASE, *n.* (rest) آرام *ārām*, راحت *rāhat*, آسایش *āsāyish*.—(freedom from pain) بی رنجی *bī ranjī*. Ease of mind, خوش دلی *khushdilī*.—(facility) آسانی *asānī*, سهولت *sahulat*.—(carelessness) مساهلت *musāhalat*.—(gracefulness) ملائمت *mulāyamat*, ملائمت *mulāṭifat*.

EASE, *vt.* (give rest) آرام دادن *ārām-d.*,

آسایش دادن *āsāyish-d.*.—(relieve from pain) درد را کردن *dard wā-k.*, علاج نمودن *ilāj-n.*

EASILY, *ad.* (without difficulty) بی دشواری *bī dushwārī*, با آسانی *bā āsānī*. Going easily, نرم رو *narm raw*.—(without pain) بی درد *bī dard*, بی رنج *bī ranj*.

EASINESS, *n.* آسانیت *āsānīyat*, نرمی *narmī*, ملائمت *mulāyamat*.

EAST, *n.* مشرق *mashrik*, (مشارق *pl.* مشرق *pl.*), خاور *khāwar*, مطلع شمس *matlādi shams*. The east and west, مشرق و مغرب *mashrik u maghrib*. The east wind, ابر *ayr*, هوابی مشرق *hawābī mashrik*.

EASTER, *n.* عید شریف *īdī sharīf*, نسیم *fash*.

EASTERLY, } *a.* مشرقی *mashrikī*,
EASTERN, } شرقی *sharqī*, Eastern countries, مشارق *mashārik*.

EASTWARD, *ad.* بسوی مشرق *ba sūī mashrik*.

EASY, *a.* (not difficult) آسان *āsān*, نا دشوار *nā dushwār*, سهل *sahl*.—(gentle) خوش خوی *khush khui*, ملطف *mulāṭaf*.—(at rest) آسوده حال *āsūda hāl*, خوش دل *khush dil*.—(without pain) بی رنج *bī ranjīda*, بی رنج *bī ranj*.—(credulous) ساده دل *sāda dilnuma*, صاحب ایمان *sāhibī imān*.—(not refractory) نا سرکش *nā sarkash*.—(contented) راضی *rāzī*, شادمان *shādmān*. To render easy, آسان کردن *āsān-k.*

EAT, *vt.* خوردن *khurdan*, اکل کردن *akl-k.*, طعم کردن *tanāwul-k.*, تذاول کردن *tadm-k.* To eat and drink, اکل و شرب

- ساختن *ahl u shurb-s*. To eat not to excess, کردن تعجیف کردن *tadjif-k*.
EATABLE, *a.* لایق خوردن *layaki khurish*, ممکن اکل *mumkini ahl*.
EATEN, *p.p.* خورده *khurda*, ماکول *mākūl*. To be eaten, شدن خورده *khurda-sh*.
EATER, *n.* خورنده *khuranda*, موکل *mu-akkil*, خوار *khār*.
EATING, *p.a.* خوردن *khurān*, خورش *khurish*. Eating and drinking, اکل و شرب *ahl u shurb*.
EAVES, *n.* قابول *kabūl*.
EAVESDROPPER, *n.* سخن چین *sa-khun chīn*.
EBB, *n.* جزر *jasr*, وزن *wasn*. Ebb-tide, جزر آب *ābjār*. The ebb and flow (of the tide) جزر و مد *jasr u madd*.—(decline) نقص *naks*, تصغیر *tasghīr*.
EBB, *vi.* (flow back) آب جری شدن *āb jar-sh*, باز روان شدن *bās rawān-sh*.—(decay) بزلافت شدن *ba halāk-r*.
EBONY, *n.* آبنوس *ābnūs*, سام *sa'sam*.
EBRIETY, *n.* مستی *mastī*, سرمستی *sarmasti*, سرشاری *sarshārī*.
EBULLITION, *n.* جوش *jūsh*, جوشش *jūshish*.
ECCENTRIC, *n.* از میان گز *as may-ān gurez*, خارج مرکز *khārijī markiz*.—(irregular) ناعده *khilāfī kāy-ada*.
ECCENTRICITY, *n.* از میان گریزی *as mayān guresī*.
ECCLESIASTIC, *n.* فقیه *fakih*, خطیب *khatīb*, واعظ *wāṭs*.
ECHO, *n.* آواز رد *raddī sadā*, باز آواز *āwāzī-bās gashī*.
ECHO, *vt.* رد صدای کردن *nofīdan*, رد صدای *raddī sadā-k*.
- ECLAT**, *n.* روشنائی *raynah*, روشنائی *ra-ushnah*.—(applause) تهنیت *tahnat*, تهنیت *tahsin*.
ECLIPSE, *n.* کسوف *kasafat*, (of the sun) گرنگی آنداب *giriftagi āftāb*, گرنگی کسوف *kusūf*.—(of the moon) گرنگی ماهداب *giriftagi māhtāb*, خسوف *khusūf*.
ECLIPSE, *vt.* (the sun) کسف کردن *kasaf-k*, تکسیف ساختن *takstif-s*.—(the moon) منکسوف نمودن *munkhasif-n*.
ECLIPSED, *a.* (as the sun) منکسف *munkhasif*, کسوف *kusūf*.—(as the moon) منکسف *munkhasif*, خسوف *khusūf*. To be eclipsed (sun) منکسف شدن *munkhasif-sh*.—(moon) منکسف شدن *munkhasif-sh*.
ECLIPTIC, *n.* راه آنداب *rāhi āftāb*, منطقات طریق شمس *tarīki shams*, منطقات البروج *mintakatul burūj*.
ECONOMICAL, *a.* خاندان *khānadār*, معادل *mudtadil*, کفایت شعار *kifāyat shiār*, کم خرج *ham kharch*.
ECONOMY, *n.* اقتصاد *ttī-dāl*, خانه دار *khāna dārī*.—(arrangement) ترتیب آراستگی *ārāstagi*, نظم *tarīb*, نظم *nasm*.
ECSTASY, *n.* وجد *wajd*, بی خودی *bt khudī*, آشفتگی *āshuftagi*.
ECSTATIC, *a.* مجنون *majnūn*, آشفتگی *āshufta*, بی هوش *bt hūsh*.
EDDY, *n.* گرداب *girdāb*, دوران *daurān*.
EDDY, *vt.* گردیدن *gardīdan*.
EDGE, *n.* حداث *hiddat*, حرف *harf*, لب *lab*. The edge of a sword, دباب *subāb*, سرشمشیر *sari shamshtir*. The edge of a knife, لب کار *labī kārad*. The edge of an axe, دهن درت *dahani-burt*.—(border) کناره *kināra*, جاشیه

hāshīya.—(acrimony) تندى *tundī*, تیزی *tezī*.

EDGE, *vt.* در idkhāl-k., ادخال کردن *dar-ā*.—(give an edge to) تیز کردن *tez-k.*, تحدید نمودن *tahdīd-k.*—(border) طرازیدن *tarāzidan*.—(exasperate) آزار کردن *āzār-k.*

EDGED, *a.* تیز *tez*, آبدار *kālt*, قاطع *āb dār*. To be edged, تیز شدن *tez-sh.*

EDGELESS, *a.* بی حرف *nā tez*, نا تیز *bi harf*, کند *kund*.

EDGE-TOOL, *n.* دم‌دار *ālātī dam-dār*.

EDGING, *n.* سنجاف *sanjāf*, طراز *tirāz*.

EDIBLE, *a.* خوردنی *khurdanī*.

EDICT, *n.* حکم *hukm*, فرمان *farmān*, امر *amr*.

EDIFICATION, *n.* تعلیم *tadlīm*, ترتیب *tartīb*, تادیب *tādīb*.

EDIFICE, *n.* بنا *binā*, عمارت *imārat*, بنیان *bunyan*.

EDIFY, *vt.* تعلیم *tadlīm-k.*, تادیب کردن *tādīb-k.* نمودن *tadlīm-n.*

EDIT, *vt.* تصنیف کردن *tasnīf-k.*

EDITION, *n.* تالیف *tālīf*, تصنیف *tasnīf*, ترویج *tarwīj*.

EDITOR, *n.* مؤلف *muallif*, محرر *mu-harrir*, مصنف *musannif*.

EDITORIAL, *a.* مؤلفی *muallifī*.

EDUCATE, *vt.* تربیت دادن *tadrīb-iyat-d.*, پروراندن *parwardan*, تعلیم کردن *tadlīm-k.*, آموزانیدن *āmūzānīdan*.

EDUCATED, *a.* پرورده *parwarda*, مربی *murabbi*, مودب *muaddab*. Delicately educated, ناز پرور *nāz par-war*.

EDUCATION, *n.* علم *ilm*, تربیت *tadrīb*, پرورش *parwarish*, تعلیم *tadlīm*.

EDUCATIONAL, *a.* تعلیمی *tadlīmī*.

EDUCE, *vt.* دانشمند کردن *bar-ā*, دانشستن *dānistān*, پنداشتن *pīndāshān*.

EFFACE, *vt.* محو کردن *mahv-k.*, قلم کشیدن *kalam-k.*

EFFACEMENT, *n.* محو *ibtal*, ابطال *mahv*.

EFFECT, *n.* نتیجه *tāstir*, اثر *asar*, عمل *amal*. The cause and effect, اصل و فرع *asl u farq*.—(force, power) قوت *kuwat*, توانایی *tawānāi*.—(purpose) نیت *niyat*, غرض *gharaz*.—(success) وقوع *wakūd*, تمام *ākhir*.—(completion) تمام *ta-mām*, تکمیل *takmil*. Effects, مال *māl* (رزاق *rizq*, رزق *rizk*, اموال *pl.*). Private effects, اموال خاصه *amwālī khāssa*. Having valuable effects, مالدار *māl-dār*.

EFFECT, *vt.* بکار برداختن *pardākhtan*, انجام آوردن *ba kār-ā*, انجام دادن *ittimām-k.*, تأثیر نمودن *bajā آوردن* *bajā-ā*, تأثیر *tāstir-n.*

EFFECTED, *a.* تمام برداخته *pardākhta*, تمام کرده شده *tamām kardā shuda*. To be effected, صورت پذیر بودن *sūrat pazīr-b.*, کارگر شدن *kārgar-sh.*

EFFECTIBLE, *a.* ممکن برداز *mumkinī pardāz*, قابل انجام *kābil u'l ikht-iām*.

EFFECTIVE, } کارگر ساز *kār sāz*, *a.*
EFFECTUAL, } مؤثر *muas-sar*, کارگر *kār gar*.

EFFECTIVELY, } با قوت *bā ku-wat*, *ad.*
EFFECTUALLY, } قادرانه *kāda-rāna*.—(completely) کاملاً *kāmilā-na*, تماماً *tamāman*.

EFFECTUATE, *vt.* برداختن *pardākhtan*, تمام کردن *tamām-k.*

EFFEMINACY, *n.* نرمی *narmī*, ملاهت *mulāyamat*, نازکی *nāzukt*.—(un-

manliness) مردی *nā mardī*.—(lasciviousness) شهوت *shahwat*, شوخی *shokhī*, فسق *fask*.

EFFEMINATE, a. (soft) نرم *narm*, نارس *nāruk*.—(unmanly) نامرد *nā-mard*.—(lascivious) شوخ *shokh*, ناسی *fāsik*.

EFFEMINATE, vt. نامرد کردن *nā himmat-k.* نامرد ساختن *nā mard-s.*

EFFERVESCE, vt. جوشیدن *joshidan*, غلیان شدن *ghalyān-sh.*

EFFERVESCENCE, n. جوش *josh*, جوشیدگی *joshidagi*.

EFFICACIOUS, a. کارگر *muassar*, مؤثر *kārgar*, مذهب *fāyida mand*.

EFFICACY, n. vide FORCE, ENERGY.

EFFICIENCY, n. فایلیت *idrāk*, ادراک *kābīlīyat*, لیاقت *hūsh*, عقل *dhl*, لیاقت *liyālat*.

EFFICIENT, a. دانا *dānā*, قابل *kābil*, کاردان *kārdān*.

EFFICIENTLY, ad. قادرانه *kādirāna*, قابلانه *kābilāna*.

EFFIGY, n. صورت *sūrat*, شکل *shikl*, تمثیل *pāykar*, تصویر *taswir*, تمثیل *tamsil*.

EFFLORESCENCE, n. شکفتگی *shiguf-tagi*.

EFFLUVIA, n. بخر *bukhār*, بوی *bū*.

EFFLUX, n. ریز *rez*, ریزش *rezish*.

EFFORT, n. سعی *sat*, کوشش *kushish*, جهد *fehl*, عزم *dzm*.

EFFRONTERY, n. بی شوخی *shokhī*, بی ادبی *bi sharmī*, بی ادب *bi adabī*.

EFFULGENCE, n. vide SPLENDOUR.

EFFUSION, n. ریزش *rizish*, سفت *safk*. The effusion of blood, دم سفت *safki dam*, خون ریزی *khūn rezī*.

EFFUSIVE, a. افشان *rezān*, روان *afshān*.

EGG, n. تخم مرغ *khān*, تخم *bayza*. To sit upon egg, تخم گذاشتن *rakhm-k.* تخم ها را بکار بردن *lay eggs*, تخم ها را بکار بردن *khān*. The yolk of an egg, زرد تخم *ayrā khāya*, زرد *sahab*. The white of an egg, سفیده *sapeda*, مایه *māh*.

EGLANTINE, n. نیرین *nīstīn*.

EGOTISM, n. انانیت *anāntiyat*, خود پرستی *khud parastī*.

EGOTIST, n. خود پرست *khud parast*.

EGREGIOUS, a. سخت *sakht*, آش *ashadd*, بزرگ *buzurg*.

EGREGIOUSLY, ad. بسیار *biyār*, شدت *bashiddat*.

EGRESS, n. خروج *klurūj*, برآمد *bar āmad*.

EIGHT, n. هشت *hishī*. Eight each, هشتگان *hishtagān*. The eighth, هشتم *hishtum*, نهم *sāmin*.

EIGHTEEN, n. هجده *hijda*.

EIGHTY, n. هشتاد *hashtād*.

EITHER, (a or pron.) یا *yā*, خواه *khāh*. Either the one or the other, یا یک یا دیگر *yā yak yā digar*, یا آخر یا آخر *yā ahd yā āhīr*. Either of you, یا شما *yakt az shumā*. Either side, هر جانب *har jānīb*, جانبدین *jānībāyn*.

EJACULATE, vt. انداختن *andākhtan*, رمی کردن *ramī k.*, گفتن *guftan*.

EJACULATION, n. انداز *andāz*, رمی *ramī*.—(short or sudden prayer) دعا *dadwati*, دعا *nāgah*.

EJECT, vt. (dive out) راندن *rāndan*, بر طرف کردن *badar-k.*—(cast) تارک کردن *tark-k.*—(void from the mouth) استغراق کردن *istifārāgh-k.*، تارک کردن *kay-k*. To eject from a

possession, **بی دخل گردن** *bi dakhil-k.*,
از تصرف بدر کردن *az tasarrufbadar-k.*

To eject from an office, منصب معزول کردن *mansab madzūl-k.*

EJECTION, n. اِخْرَاج *ikh'rāj*, طَرَد *tarad*.

EJECTMENT, n. بي دخلي *bi dukhali*,
 اخراج از ميراث *ikhrāj az mīrās*,
 دار *tarad*.

EKE, vt. افزودن *afzūdan*.

ELABORATE, *vt.* مکمل کردن *mukam-*
mal-k., ترتیب دادن *tartīb-d.*

ELABORATE, a. مشکل *mushkil*, دقیق *dakik*, مغلق *mughlak*.

ELABORATELY, *ad.* مُكَمَّلًا, *mukam-*
malan, بِأَسْفَرٍ *bā basīrat*.

ELAPSE, vi. گذشتن *guzashtan*, گذر کردن *guzar-k.*

ELASTIC, اِستِدَاد *dam dār*, جهان *jehān*,
جَهاندا *jahanda*.

ELASTICITY, n. قوت جھیدن *kuwati-jahīdan*, دم *dam*.—(of the air) هوازد *hawāzad*.

ELATE, *a.* مغرور *maghrūr*, متكبر *mu-takabbir*.

ELATE, vt. متکبر کردن *mutakabbir-k.*

ELATION, *n.* متکبري *mutakabbārī*,
مغروري *maghrūrī*.

ELBOW, *n.* مرفق *mirfak*, آرنج *āranj*.
—(a projection) قرنط *kurnat*.

ELBOW, *vt.* (jut out) قُرْبَت زهون
kurnat-n.

ELDER, a. **مِهِن** *mihin*, اول زاد *aw-wal sāda*. An elder brother, برادر کلان *birādari kalān*, اخ **مِهِن** *akhh-i-mihin*.

ELDER, n. خواجہ پیر *shaykh pīr*, شایخ
khājā, شاهر *mahtar*. Elders, شایخ
shaykh, بزرگان *buzurgān*, اکابر *akābar*.

ELDER, n. (tree) اَكْتَا' *aktā'*.

ELDERLY, *a.* سالخورده *sāl khurda*,
سالدار *sāldār*.

ELDERSHIP, *n.* شیوخیت *shuyūkhīyat*, کهنگی *kūhnagī*.

ELDEST, *a.* نخست زاد *nakhust zād*,
 بزرگترین *buzurg tarin*. The eldest
 SON, اول فرزند *farsandi awwal*,
 بکر فرزند *farsandi biker*.

ELECT, vt. اختیار کردن *ikhṭiyār-k.*,
گزدیدن *guzīdan*, پسند کردن *pasand-*
k., چیدن *chīdan*.

ELECT, a. گزیده *guzīda*, مقبول *makhbūl*.

ELECTION. *m.* **اختيار** *ikhti-yār* **پسندگی**
pasandagt, **انتخاب** *intikhāb*,
مقبولیت *mahbūliyat*.

ELECTOR, *n.* مختار *mukhtār*, منتخب *muntakhib*.

ELECTIVE, a. اختیار دار *kuvati*
ikhtiyārdār, مختاری *mukhtārī*.

ELECTIVELY, *ad.* با اختيار *bā ikhti-*
yār, مقدمانہ *mukaddamāna*.

ELECTOR, n. اختیار کننده *ikhtiyār kunanda*, منتخب *muntakhib*.

ELECTRE, n. ኒ, ኔ *kāh-rubā.*

ELECTRICAL, a. کشنده *kashanda*,
جاذب *jāzib*.

ELECTRICITY, n. کاه رباڻي *kāh rub-*
āīy, کشش *kashish*, جذب *jazb*.

ELECTUARY, n. **مَدْجُون** *madjün*, **ريجار**
richār.— (intoxicating) **هوشکش**
hūshkash.

ELEEMOSYNARY, *n.* صدقت پذیر
sidkat pazir. صدقه خور. *sadaka khor.*

ELEGANCE, *n.* زینت *zīnat*, زیبائی *ze-bāī*, لطافت *latāfat*, نراکت *nazākat*, حسن *husn*, جمال *jamāl*, رونق *rau-nah*. Elegance in speaking or writing, بلاغت *balāghat*, فصاحت *fusāhat*.

ELEGANT, a. لطیف *latif*, نازک *nāsuk*, ظریف *sarf*, حساس *husn*, جمیل *jaml*, خوشنما *khush numā*. Elegant writing or language, جواهر سخن *jauhari sahhun*, جواهر کلمات *jauhari kala-māt*. An elegant writer, خوش نویس *khush nawis*. Most elegant, احسن *ahsan*.

ELEGANTLY, ad. با لطافت *bā latāfat*, با نراکت *khub*, خوش *khush*, با نازاکت *bā nazākat*. Walking elegantly, خوش رفتار *khush raftār*.

ELEGIAC, a. قصیده منسوب *kasida man-sūb*—(mournful) اندوگین *andūh-gin*, مستمند *mustamand*.

ELEGY, n. (poem) قصیده *kasida* (pl. مرثیه *marṣiya*)—(funeralsong) (بصا د) To recite an elegy, مرثیه گفتن *mar-siya-g*.

ELEMENT, n. عنصر *unsur* (pl. عناصر *anāsiri*). The four elements, عناصر اربع *anāsiri arb*.—(an ingredient) سرشت *sarisht*, جزوی *juzvi*. The elements or letters of a language, حروف الهجاء *harūful hijā*. The elements or rudiments of science, علم شروع *shurūi ilm*. The proper element, گاه *jā gāh*. The elements of Euclid, تهریر اولیدس *tahriri ikhlidas*.

ELEMENTAL, a. عنصر منسوب *unsar mansūb*.—(uncompounded) غیر مرکب *ghayri murakkab*.

ELEMENTARY, a. ابتدای *ibtidāy*, عنصری *unsuri*, اصلي *asli*.

ELEPHANT, n. فیل *fil*, پیل *pil*. A she elephant, طهام *tilkhām*. An elephant keeper, فیلبان *filbān*. A castle or turret placed on an elephant, حوده *hauda*, عماری *tmāri*.

ELEPHANTIASIS, n. فیلپا *fil pā*, داء الفیل *dā' al-fil*.

ELEPHANTINE, a. فیلپا *fil pā*, بزرگ *busurg*, کل *kalān*.

ELEVATE, vi. برداشتن *bardāshān*, ارتقا کردن *irtifāz kardan*, بالا بردن *buland kardan*.

ELEVATED, a. بلند کرده *buland kardā*, برداشته *bardāshā*, مرتفع *marfūḍ*.

ELEVATION, n. ارتفاع *irtifād*, انراری *afṛāst*, بلندی *bulandī*, سرفرازی *sarfara-zī*, رفیع *rafi*.

ELEVATOR, n. رفع کننده *rafi kunanda*, افراننده *afṛāsanda*.

ELEVEN, n. یازده *yāsda*, احد عشر *ahad ashara*. The eleventh, یازدهم *yāsda hum*, حادی عشر *hādīya ashar*.

ELF, n. ام صبیان *ummu's sibyan*, قول *ghol*.

ELICIT, vt جذب کردن *jazb-k*, کشیدن *kashidan*, اسدراک نمودن *istidrāk-n*.

ELIGIBILITY, n. لیاقت *liyākat*, پسندگی *pasandagi*.

ELIGIBLE, a. لایق *lāyak*, واجب *wājib*, اختیار لایق *lāyaki ikhtiyār*.

ELIMINATE, vt محذوب کردن *mahṣūf-k*.

ELISION, n. حذف *hazf*, حرم *ja'zm*.

ELIXIR, n. اکسیر *ikstr*, معر *mufarraḥ*.

ELK, n. گوز *garzan*.

ELL, n. اداره *andāza*, گر *gaz*.

ELLIPSE, n. شکل بیضه *shakli bayza*, کره *kurrah*.

ELLIPSIS, n. محذوف *muhaddar*, حذف *hazf*.

ELM, n. (tree) ناع *nāgh*.

ELOCUTION, n. سخنوری *sakhunwari*, فصاحت *fasaḥat*, گفتگو *guftagu*.

ELONGATE, vt. طول کردن *twil-k*, دراز کردن *darāz-k*.

ELOPE, *vi.* فرار کردن *gurikhthan*, گریختن *farār-k.*

ELOPEMENT, *n.* فرار *farār*, گریز *guriz*.

ELOQUENCE, *n.* فصاحت *fasāhat*, زبان آوری *sakhun rānī*, سخن رانی *zabān āwarī*.

ELOQUENT, *a.* بلیغ *baligh*, زبان آور *zabān āwar*.

ELOQUENTLY, *ad.* فصیحانه *fasihāna*.

ELSE, *a.* دیگر *digar*, *ad.* اگر نه *agar na*, جز *juz*.

ELSEWHERE, *ad.* دیگر جا *digar jā*.

ELUCIDATION, *n.* بیدنت *bīnat*, اظهار *izhār*, تبصیر *tadbīr*, شرح *sharih*.

ELUDE, *vt.* باختن *hīla-b.*, غیبی *ghabn-k.*—(avoid) پرهیز کردن *parhīz-k.*, دفع کردن *daft-k.*

ELUDIBLE, *a.* احتذار ممکن *mumkīni ihtizār*, قابل اجتناب *kābīlī ijtīnāb*.

ELUSION, *n.* حیل *hīla*, فن *fann*, فرار *farār*, گریز *guriz*.

ELUSIVE, *a.* حیل بند *hīla band*, احترازی *ihtrāzī*.

ELYSIAN, *a.* جذبی *bahishtī*, جنتی *jinnatī*, فردوس *firdos*.

ELYSIUM, *n.* جنت *bihisht*, بهشت *jinnat*.

EMACIATE, *vi.* لاغر کردن *(make lean)* *lāghir-k.*, نحیف کردن *nahīf-k.*—(become lean) لاغر گشتن *lāghir-g.*

EMACIATED, *a.* لاغر شده *lāghir*, لاغر *lāghir shuda*, نحیف *nahīf*.

EMACIATION, *n.* لئانت *lāghirī*, لاغری *nahīfut*.

EMANATE, *vt.* صادر شدن *sādir-sh.*

EMANATION, *n.* بذر *bazt*, ظهور *zuhūr*.

EMANCIPATE, *vt.* آزاد کردن *āsād-k.* خلاص کردن *khalās-k.*

EMANCIPATED, *a.* معتنق *mudtak* آزاد شده *āsād-shuda*.

MANCIPATION, *n.* آزادی *āsādāgi*, نجات *illāk*, اطلاق *najāt*.

EMASCULATE, *vt.* خصی کردن *khasī-k.*, ضعیف کردن *zaf-k.*

EMBALM, *vt.* مومیا ساختن *mumīyā-s.*

MBANKMENT, *n.* پشته *pusha*, دمدم *damdama*.

MBARGO, *n.* منپای *manhāī*.

MBARK, *vt.* (go on board) بهار در رفتن *ba jahāz dar-r.*—(put on board)

dar jahāz wazd-n., در جهاز وضع نمودن *bālāyī kishī-n.*

—(engage in any affair) بکار در آمدن *bakār dar-ā.*, خود را معامله ساختن *khudrā maāmalu-s.*

EMBARKATION, *n.* (going on boardship)

رفتن در جهاز *kisti sawār*, سوار رفتن در جهاز *raftan dar jahāz.*—(putting on board) نهادن در جهاز *nihādan dar jahāz.*

EMBARRASS, *vt.* آشفتن *āshuftan*,

پریشان *muztarib-k.*, مضطرب کردن *parishān-k.*, حیران کردن *musharwwash-n.* مشوش نمودن *-k.*

EMBARRASSED, *a.* آشفت *āshufta*,

پریشان *musharwwash*, مضطرب *parīshān*. To be embarrassed, شدن *muztarib-sh.* آشفت *āshufta-sh.*

EMEARRASSMENT, *n.* پریشانی *parīshānī*,

اضطراب *āshuftāgi*, آشفتگی *istirāb*, تشویش *tashwīsh*.

EMBASSADOR, *n.* رسول *ilchī*, ایلچی *rasūl*, فرستاده *firistāda*.

EMBASSY, *n.* پیام *paighām*, پیام *pa-yām*, ارسال *irsāl*. To send an em-

bassy, ایلچی فرستادن *ilchī-f.*

EMBATTLE, *vt.* صف آراستن *saff-ā.*,

جنگ آماده کردن *jang āmadā-k.*

EMBAY, *vt.* در خلیج آوردن *dar khalīj-ā.*

EMBELLISH, *vt.* آرایش *sebtīlan.* زبیدن *zabīdan.* آرایش *ārāyish-n.* زینت دادن *zīnat-d.*

EMBELLISHMENT, *n.* زیبایش *sebtā-yish.* زینت *zīnat.* آرایش *ārāyish.*

EMBERS, *n.* ملات *mallat.* اخگر *akhgar.*

EMBEZZLE, *vt.* خیانت کردن *khiyānat-k.* اسراف کردن *isrāf-k.*

EMBEZZLEMENT, *n.* خیانت *khiyānat.* دزدی *duzdī.*

EMBLAZON, *vt.* رونق آراستن *arāstan.* رونق بخشیدن *raunak-b.*

EMBLEM, *n.* علامت *dlāmat.* نشان *nishān.*

EMBLEMATICAL, *a.* کنایه دار *kināya dār.* رمزی *ramzī.* علامتی *dlāmātī.*

EMBLEMATICALLY, *ad.* بطور عبارت *ba taurī ibārat.* رمز *ba tarīkī ramz.*

EMBODY, *vt.* مجسم ساختن *mujas-sam-s.* جمع کردن *jamt-k.*

EMBOLDEN, *vt.* دلیر ساختن *dilīr-s.* بت باک کردن *bt bāk-k.*

EMBOLISMAL, *a.* کبیسه *kabīsat.*

EMBOSS, *vt.* نقش کردن *naksh-k.* مقبب کردن *mukabbab-k.*

EMBOSSMENT, *n.* قبه کاری *kubba kāri.* تقبیب *takbīb.*

EMBOWEL, *vt.* روده بیرون کردن *rūda berūn-k.* دهن کردن *dafn-k.*

EMBRACE, *vt.* بغلگیری کردن *baghalgī-rt-k.* در برگرفتن *āghūsh-k.* آغوش کردن *dar bar-g.* کنار گرفتن *kinār-g.* To embrace one another, تئانی کردن *ta-ānuk-k.*—(comprise) اشمال کردن *ishtimāl-k.*—(admit) پذیرفتن *pazīrūf-tan.* قبول کردن *kabūl-k.* To embrace an opportunity, فرصت گرفتن *fursat-g.*

EMBRACE, *n.* بغل *baghal.* آغوش *āghūsh.* کنار *kinār.*

EMBRACER, *n.* بغل گیر *baghalgīr.* بغل *baghal kunanda.* بارو *bārū.* کننده

EMBRASURE, *n.* کنگر دیوار *kungarai dīwār.*

EMBROCATION, *n.* مالش *tild.* ملاش *mālīsh.*

EMBROIDER, *vt.* زردوزی کردن *zardūzi-k.* چکن دوزی کردن *chikin dūzi-k.*

EMBROIDERER, *n.* زردوز *sar dūz.* چکن دوز *chikin dūz.*

EMBROIDERY, *n.* زردوزی *zar dūzi.* چکن دوزی *chikin dūzi.*—(diversity of colours) رنگرنگی *gūnāgūnī.* بوتلمون *bukalamūn.*

EMBROIL, *vt.* فتنه انگیزیدن *fitna-a.* درهم زدن *bar-ham-z.* اضطراب کردن *iztirāb-k.* پریشان نمودن *parīshān-n.*

EMBRYO, *n.* جنین *janīn.* حبل *habal.* حمل *hamal.*

EMENDABLE, *a.* ممکن اصلاح *mumkīni islāh.* اصلاح پذیر *islāh pazīr.*

EMENDATION, *n.* صحت *saht.* اصلاح *islāh.* تادبیب *tādīb.*

EMENDATOR, *n.* مصلح *muslah.*

EMERALD, *n.* زمرد *zumurrud.* مینا *mīnā.*

EMERGE, *vi.* ظهور کردن *zahūr-k.* صدور *sudūr-y.* پیدا شدن *paydā-sh.*

EMERGENCY, *n.* حادثه *hādīsa.* ضرورت *zarūrat.*

EMERGENT, *a.* ناگهانی *nāgī-hānt.*—(rising into view) ظهور نما *zahūr numā.* صادر *sādir.*

EMERODS, *n.* باسور *bāsūr.* (پل. باسور).

EMETIC, *a.* مسدفرغ *mustafarigh.* مقیی *muklayī.*

EMETIC, *n.* وبو *lājī kai.* علاج *ilāj.* فب *ha-yū.* اسدفرغ *istīfrāgh.*

EMETICALLY, *ad.* اقیانه *ikyāna*.

EMIGRANT, *n.* تارک وطن *tārīki watan*.

EMIGRATE, *vi.* وطن گذاشتن *watan-g.*

تارک دیار کردن *tārki diyār-k.*

هجر نمودن *hijr-n.*

EMIGRATION, *n.* تارک وطن *tārki watan*,

هجرات *jilāi watan*, وطن

.....

EMINENCE, *n.* سرفرازی *sarfurāzi*,

بزرگی *buzurgī*, جلال *jāh u*

ارتفاع *jālāl*.—(height) بلندی *bulandī*, ارتفاع

جای بلند *irīfād*.—(high ground) بلند

jāi buland, پشته *pushta*.

EMINENT, *a.* بلند *buland*, سرفراز *sar-*

farāz, رفیع *ālī*, عالی *ālī*, بزرگ *buzurg*,

صاحب دولت *rafd*. Very eminent, صاحب

مقام *sāhibi dawlat*, عالی مقام *ālī mukām*,

عالی شان *ālī shān*, عالی قدر *ālī kadr*,

بزرگ *ashkrāf*, بزرگان *ashkrāf*,

معانی *arbābi maānī*. To be or be-

come eminent, تفضل شدن *tafaazzul-sh.*,

نامور *rafī*. *b.*—(conspicuous) نامور

nāmūvar, معروف *mashhūr*, مشهور *ma-*

drūf.

EMINENTLY, *ad.* بر وجه عالی *bar*

wajai ālī, شریفانه *sharīfan*.

EMISSARY, *n.* جاسوس *jāsūs*, هرکاره

harkāra, خبرگیر *khābar gir*.

EMISSION, *n.* اخراج *ikhraj*, فرط *fart*.

EMIT, *vt.* اظهار *ikhraj-k.*, اظهار نمودن

izhār-n.

EMMET, *n.* مور *mūr*, نمل *naml*.

EMOLLIENT, *a.* ملین *mulayyin*.

EMOLUMENT, *n.* پدیدایش *paydayish*.

حاصل *hāsīl*, فایده *fāyada*, سود *sūd*.

EMOTION, *n.* آشفتگی *ashuftagi*.

اضطراب *iztirāb*, کدورت *kudūrat*.

EMPALE, *vt.* خورقت کردن *khawzakat-k*.

بردار کشیدن *bardār-k*.

EMPEROR, *n.* شاهنشاه *shāhanshā*

سلطان *sultān*. The Emperor of Rome.

کایزر *kaisar*. The Emperor of China.

خاقان *faghfurī chīn*, فغفور چین

khākān.

EMPHASIS, *n.* تاکید *tākid*.

EMPHATIC, *a.* باتاکید *bā tākid*,

مؤكد *muakkad*.

EMPHATICALLY, *ad.* بطور قطعی *bā*

taurī qatī.

EMPIRE, *n.* (command) حکم *hukm*,

فرمان *farmān*.—(the imperial dig-

nity) سلطنت *pādshāhī*, پادشاهی

saltanat, حکومت *hakūmat*, شهر

یار *shahr yārī*.—(kingdom) مملکت *mu-*

mlukat, پادشاهی *pādshāhī*.

EMPLOY, *vt.* کار سپردن *kār-s.*, مشغول

کردن *mashghul-k.*, کار و بار دادن *kār*

u bār-d., پرداختن *pardākhtān*. To

employ oneself, خود را مشغول کردن

khudrā mashghul-k., کار گذاردن *kār-g.*

To employ one another, تشاغل ساختن

tashāghul-s.—(use as an instrument)

کار کردن *istidmāl-k.*

EMPLOYABLE, *a.* واجب الاستعمال *wājib*

ul istimāl, مصرف *layyaki tasarruf*.

EMPLOYEE, *n.* کار گذار *wakīl*, وکیل *kār*

guzār.

EMPLOYED, *a.* مشغول *mushtagil*,

مشغول *mashghul*.

EMPLOYER, *n.* کار فرما *akā*, آقا *kār*

farmā.—(one who employs) استعمال

کننده *istimāl kunanda*, مستعمل *mu-*

stāmīl.

EMPLOYMENT, *n.* کار *kār*, شغل *shughl*

منصب *amr*, عمل *amal*.—(office)

mansab, خدمت *khidmat*.—(service),

خدمت *khidmat*, نوکری *naukarī*.

EMPOISON, *vt.* زهر دادن *zahr-d.*

EMPORIUM, *n.* بازار *bandar*, بندر *bāzār*.

EMPOVERISH, *a.* مفلس کردن *muflis-*

k., گدا کردن *gharāb-k.*, خراب کردن *gadā-k.*, کم زور کردن *kamsor-k.*
EMPOVERISHMENT, *n.* افلاس *iflās*,
 فقر *fakīr*, گدایی *gadāiy*.
EMPOWER, *vt.* قدرت دادن *kudrat-d.*,
 فرمان دادن *mukhtār-k.*, مختار کردن
farmān-d.
EMPRESS, *n.* ملکه *malaka*, سلاطه *sul-*
tāna, قیصره *kaisara*.
EMPTINESS, *n.* تهی *tihī*, خالی *khālā*.
EMPTY, *a.* (void) تهی *tihī*, خالی *khālā*,
 بی بار *bt* (unburdened) *mutīl*,
bār, بی سبکبار *sabukbār*. Empty handed,
 دست تهی *tihī dast*.
EMPTY, *vt.* خالی کردن *tihī-k.*, خالی
khālī-k., خلوت کردن *safr-k.*, خلوت
khilwat-k.
EMPYREAN, *n.* عرش *arsh*, ملک *falak*
EMULATE, *vt.* (without envy) رقیب
 شدن *rakīb-sh.*, حسرت کردن *hasrat-k.*
 —(with envy) حسد بردن *hasad-b.*,
 غیبت نمودن *ghayrat-n.*
EMULATION, *n.* حسرت *hasrat*, غیبت
ghayrat, حسد *hasad*, رشک *rashk*—
 (rivalry) مقابل *mukābala*.
EMULATIVE, *a.* حسد بر *hasad bar*,
 غیبت اهل *ahli ghayrat*.
EMULOUSLY, *ad.* با حسرت *bā hasrat*,
 با غیبت *bā ghayrat*.
ENABLE, *vt.* توان دادن *kūwat-d.*, توان
 دادن *tawānā-k.*, دست دادن *dast-d.*,
 مایل ساختن *kābil-s.*
ENACT, *vt.* امر فرمان کردن *farmān-k.*, امر
 نمودن *amr-n.*, حکم نمودن *hukm-n.*—
 (make into law) اجرا نمودن *ijrā-n.*
ENACTMENT, *n.* عاقد *kāda*, قانون
kānūn.
ENAMEL, *n.* مینا *mīnā*, میناکاری *mīnā-*
kārī.

ENAMEL, *vt.* مینا کاری کردن *mīnā-kārī-k.*
ENAMOUR, *vt.* عاشق کردن *āshiq-k.*,
 فریفتن *furshtān-k.*, فریفتن کردن
āshuftā-k., شیدا نمودن *shaydā-k.*
ENAMoured, *a.* عاشق شده *āshiq*
shuda, شوریده *shordā*, شفته *shiftā*.
ENCAMP, *vi.* خیم زدن *khayma-z.*,
 تیرول کردن *mudkar-k.*, اردو زدن
nusūl-k., اردو زدن *urdu-z.*
ENCAMPMENT, *n.* لشکرگاه *lashkargāh*,
 اردو *urdu*, خیم گاه *khayma gāh*.
ENCHAIN, *vt.* بستن *bastān*, زنجیر
 کردن *zanjīr-k.*
ENCHANT, *vt.* انسون کردن *afsūn-k.*,
 سحر بازی نمودن *jādūt-k.*, جادوی کردن
sahr bāst-n.—(delight) دلشدن *dīl-*
k., دلوز کردن *dīlāwīz-k.*, شاد کردن
shād-k.
ENCHANTED, *a.* مسحور *mashūr*—(de-
 lighted) شادمان *shādmān*, دلشاد
dīlshād.
ENCHANTER, *n.* جادوگر *jādūgar*, ساحر
sāhir, افسون گر *afsūngar*.
ENCHANTINGLY, *ad.* مسحورانه *masrū-*
rāna, با دلوزی *bā dīlāwīz*—(by
 enchantment) مسحورانه *mas-kūrāna*.
ENCHANTMENT, *n.* (magic charms)
 انسون گری *jādūgarī*, سحر بازی *sahr*
bāzī—(irresist-able influence) دلسدایی
dīl-sitānī, دلوزی *dīl āwīzī*.
ENCHANTRESS, *n.* (sorceress) ساحره
sāhirat, زن جادوگر *zanī jādūgar*—
 (a beautiful woman) زن نازنین *zanī*
nāznīn, زن دلکش *zanī dīl lāsh*.
ENCHASE, *vt.* در زدن *dar-z.*, نصب
 نمودن *nasb-n.*
ENCIRCLE, *vt.* گرد ساختن *gard-s.*

- دایره گرد نمودن *gardāgard-n.*, دایره گرد نمودن *dāyira-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.*
- ENCLOSE, *vt.* (surround) احاطه کردن *ahāta-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.* —(confine) قید کردن *kayd-k.*, سد کردن *sadd-k.* To enclose (a letter) ملفوف کردن *lifāfa-k.*, mal-fūf-k.
- ENCLOSURE, *n.* حصار *ihāta*, احاطه *hisār*. An enclosure of pales, دار بزین *dār bazīn*.—(of a letter) لفافه *lifāfa*.
- ENCOMIAST, *n.* وصف *mādiḥ*, مدح *wasṣāf*.
- ENCOMIUM, *n.* ستایش *aitāyish*, مدح *madh*, ثنا *sanā*, وصف *wasf*, آفرین *āfrīn*, تحسین *tahsīn*.
- ENCOMPASS, *vt.* احاطه نمودن *ihāta-n.*
- ENCORE, *ad.* بار دیگر *bārīdīgar*, باز *bāz*.
- ENCOUNTER, *n.* (battle) جنگ *jang*, نبرد *nabard*, رزم *razm*.—(accidental meeting) ملاقات *mulākāt*, مصادفت *musādafat*.—(casual incident) وقعت *wakādt*, مقابله *mukābala*.
- ENCOUNTER, *vt.* (combat) وقعت کردن *wakādt-k.*, جنگیدن *jangīdan*.—(meet face to face) دو چار شدن *du chār-sh.*, مقابله *rūbarū-k.*, رو برو کردن *mukābala-k.*—(oppose) مخالفت کردن *mukhālīfut-k.*, مانع کردن *mānt-k.*
- ENCOURAGE, *vt.* (animate) دلیر کردن *diler-k.*, استقامت *tasallī-k.*, تسلی کردن *istimālāt-k.*, انگیزتن *angīkhtan*, جرأت دادن *jura't-d.*—(exhort, advise, incite) پند دادن *pand-d.*, تذبیه *tambīk-s.* To encourage to fight, تحریک نمودن *katālat takhrīz-k.* To encourage an insurrection, فتنه تحریک کردن *fitna takhrīk-k.*, فتنه ایگیختن *fitna-a.*
- ENCOURAGED, *a.* محرک *muharrak*. —(favoured) صاحبِ همت *sāhibi himmat*, پذیر *ināyat pazīr*.
- ENCOURAGEMENT, *n.* تقویت *takwīyat*, تسلی *tasallī*.—(countenance) حمایت *himāyat*, مهربانی *mehrbānī*, عنایت *ināyat*.
- ENCOURAGER, *n.* تحریک نماینده *tahrīk numāyanda*, حمایت دهنده *himāyat dahanda*, متسلی *mutasallī*.
- ENCROACH, *v.* دست درازي کردن *dast darāzi-k.*, تجاوز کردن *tatāwul-k.*, ناحق داخل کردن *nāhakī dahāl-k.*
- ENCROACHMENT, *n.* دست درازي *dast darāzi*, تجاوز *tatāwul*.
- ENCUMBER, *vt.* حمل نمودن *haml-n.*, بار کردن *bār-k.* To encumber with debts, مدیون کردن *madyūn-k.*
- ENCUMBERED, *a.* ممنوع *bārdār*, باردار *mamnūd*.
- ENCUMBRANCE, *n.* (impediment) مانع *mant*, تعرض *tādīriz*, زجر *zījr*.—(burden) بار *bār*, حمل *haml*.—(debt) قرض *karz*, وام *wām*, دین *dayn*.
- ENCYCLOPEDIA, *n.* جوامع العلوم *jawāmul ulūm*.
- END, *n.* (conclusion) انجام *ākhir*, انجام *anjām*, عاقبت *saranjām*, اکبات *ākibat*, انتها *intihā*, ختم *khatam*, خاتم *tamāmat*.—(of a book) نیت *khātima*.—(aim, intention) نیت *niyat*, مراد *murād*, قصد *kasd*, نتیجه *natīja*.—(death) اجل *marg*, ابطال *ibtāl*.—(abolition) سر *sar*, نوک *nauk*. The end or consummation of time, انقراض *inkirāzu'z zamān*. To the end of life, تا آخر حیات *tā ākhiri hayyāt*. The end of a sentence or

period, محط *mahatt*. The end of a verse, قافیه *hāfiya*. To contemplate the end, عاقبت اندیش کردن *ākibat andīsha-k*. The end of a speech or a letter, کلام ختم *khatamī kalām*. Brought to an end, منتهی *muntahī*, منقرض *munkariz*. At the end of his reign, در آخر دولتش *dar ākhiri dāulutash*. About the end of the book it is mentioned, در خاتمه کتاب *dar khātimai kitāb*. At the end, در آخر *dar ākhir*. Without end, بی حد و غایت *bī hadd u ghāyat*. A good end, ختم خوب فرجام *khūb farjām*. A bad end, بد فرجام *bad farjām*. In the end, عاقبت الامر *fi'l-jumla* فی الجملة *ākibatul amr*. To what end? چه چي *chī madni*. To the end that, تا آنکه *barāyi ānki*. To gain one's end, مراد حاصل کردن *murād hāsīl-k*. To no end, بی معنی *bī madni*, بیپایان *bīhūda*. From beginning to end, از ابتدا تا آخر *az āwval ta ākhir*, از ابتدا تا انتها *az ibtidā tā intihā*. The end of time, the last day, آخر زمان *ākhir zamān*.

END, *vt.* (bring to an end) آخر کردن *ākhir-k*, ختم انجام کردن *anjām-k*, ختم *khatam-k*, تمام کردن *tamām-k*. —(come to an end) بانجام آمدن *ba anjām-ā*, آخر تمام شدن *tamām-sh*, آخر *ākhir-sh*, منتهی گشتن *muntahī-g*. —(put to death) نسل کردن *katīl-k*, کشتن *kushtan*.

ENDAMAGE, *vt.* زیان کردن *ziyān-k*, از بین بردن *izā-k*.

ENDANGER, *vt.* در خطر انداختن *dar khatar-a*.

ENDEAR, *vt.* دلنواختن *dānā-k*, عزیز کردن *dīl-n*.

ENDEARMENT, *n.* دلنوازی *dīl nāwāzi*, محبت *mohabbat*, نوازش *nawāzish*.

ENDEAVOUR, *n.* جهد *jehad*, کوشش *kushish*, سعی *sai*. A great endeavour, سعی بلیغ *saiyi bāligh*. With every endeavour, با جمله قوب *bā jumlai kuwat*, با سعی جم *bā saiysi jamīl*.

ENDEAVOUR, *vi.* جد و جهد کردن *jaddu jehad-k*, سعی نمودن *saiyi-n*, کوشش کردن *koshidan*, کوشش *koshish-k*, محنت کردن *mahnat-k*.

ENDEAVOURER, *n.* محنت کننده *mahnat kunanda*, سعی کننده *saiyi kunanda*.

ENDED, *a.* تمام *tamām*, منتهی *muntahī*, منقصی *munkasā*.

ENDITE, *vt.* (write) نوشتن *navishtan*, انشا کردن *inshā-k*. —(charge) الزام کردن *ilzām-k*, شکایت کردن *shikāyat-k*.

ENDICTMENT, *n.* شکایت *shikāyat*, غم *gham*.

ENDIVE, *n.* کاسنی *kāsnī*, کز *kirav*.

ENDLESS, *a.* (not terminated) بی پایان *bī nihāyat*, بی حد *bī hadd*. —(infinite in space or number) بی حد و شمار *bīhadd wa shumār*. —(infinite in time) ابدی *abadī*, مدام *mudām*.

ENDLESSLY, *ad.* دایما *dāyiman*, همیشه *hamīsha*.

ENDLESSNESS, *n.* همیشگی *hamīshgi*, دوام *dawām*, استمرار *istimrār*.

ENDORSE, *vt.* بر پشت نوشتن *barpusht-n*, امضا کردن *rakm-k*, رقم کردن *imzā-k*.

ENDORSEMENT, *n.* بر پشت *bar navisht*, نظر نویسی *zahr navisht*.

ENDOW, *vt.* (with a portion) چیزی دادن *dān*.

ja'iz-d., وقف کردن *wakf-k.*, مهر دادن *mahr-d.*

ENDOWMENT, n. (portion) مهر *mahr*, اوقاف *lābīn*.—(for pious uses) *aukāf*, خیرات *khaiyrāt*.—(quality) (اوغاف *wuṣf*, *pl.* وصف).

ENDUE, vt. فضیلت دادن *fazīlat-d.*, عقل و هنر بخشیدن *akl u hunar-b.*

ENDURANCE, n. استمرار *bahā*, بقا *is-timār*.—(patience) برداشت *bardāsh*, صبر *sabr*, طاقت *tākat*.

ENDURE, vt. (bear) برداشت کردن *bar-dāsh*.—(last, remain) تحمل کردن *tahammul-k.*, ماندن *māndan*, قائم شدن *kāyam-sh.*

ENEMA, n. حقنه *hukna*, اماله *imāla*.

ENEMY, n. دشمن *dushman*, عدو *ādū*, خصم *khasm*. A mortal enemy, خصم جان *khasmī jān*.

ENERGETIC, a. قوت دار *kuwatdār*, متجاهد *mutajāhid*.

ENERGY, n. قدرت *kuwat*, قوت *kudrat*, اشتیاق *shauk*, اجتهاد *ijtihād*.

ENERVATE, vt. زبون کردن *zabūn-k.*, کمزور کردن *kam-zor-k.*, ناتوان کردن *nātarwān-k.*

ENFORCE, vt. اضطرار نمودن *iztirār-n.*, قوی زور دادن *zor-d.*, (invigorate) محکم کردن *kawī-k.*—(strengthen) زور (constrain) کردن *mahkum-k.*—(put in force) برداختن *zōr-ā.*—(put in force) آوردن *pardākhtan*, بر آوردن *bur-ā.*

ENFORCEMENT, n. (act of enforcing) تأکید *takīd*, (compulsion) زور *zor*, تعدی *taddī*.—(putting into execution) تکمیل *takmil*.

ENFRANCHISE, vt. آزاد کردن *āzād-k.*, خلاص کردن *khalās-k.*

ENFRANCHISEMENT, n. آزادی *āzādī*.

ENGAGE, vt. (fight) جنگیدن *jangīdan*, مقاتله کردن *kīlāl-k.*, محاربه کردن *mahāraba-k.*—(employ) درکاری معین کردن *dar kā-rimudyyan-k.*, مقرر کردن *mukarrar-k.*—(embark in any affair) بکار در *bakār dar-ā.*, امر مشغول گشتن *dar amr mashghūl-g.*—(bring over to a party) بطرف کشیدن *ba taraf-k.*—(engage the attention) مشغول ساختن *mashghūl-s.*, آگاهی بر کشیدن *agāht-bar-k.*—(contract to do any thing) عهد و پیمان کردن *shart-k.*, (be security for a debt) مال ضامن شدن *mālzāmin-sh.*, گرو نهادن *zāmini-d.*—(stake) *gīru-n.*, رهن دادن *rahn-d.*

ENGAGED, a. مشغول *mashghūl*.

ENGAGEMENT, n. (conflict) جنگ *jang*, بیکار *naḥard*, *paykār*.—(to pay debt) مالضامنی *mālzāminī*, کفالت *kafālat*.—(adherence to a party) دامن گیری *ham wisākt*, هموثاقی *mangirī*.—(contract) قول *shart*, قرار *karār*.—(of the attention) اشتغال *ishtiḡāl*, شغل *shughl*, فکر *fikr*.

ENGENDER, vt. (beget) تولید کردن *taulīd-k.*, تناسل نمودن *tanāsul-n.*—(to be generated) مولود شدن *maulūd-sh.*, زاییده بودن *āīda-b.*—(bring forth) وضع حمل کردن *wazī haml-k.*, پیدا کردن *paydā-k.*

ENGINE, n. (for raising water from rivers, &c.) دولاپ *dol-āb*, منجنیق *manjanūn*.—(for throwing stones, &c.) پتکانی *manjanik*, *pī-tkānī*.—(device) فن *fann*, غرض *ghāraz*.—(an agent for another) وکیل کارگذار *kārguzār*, *wakīl*.

ENGINEER, n. (director of artillery) *top andās*.—(a director of buildings or works) *midmār*, *muhandis*—(player of fire-works) *ātishbāz*.

ENGLISH, a. انگریز *ingris*, انگلیس *inglis*. To translate into English, *dar zabān ingrezi tarjuma-k.*

ENGLISHMAN, n. انگریز *ingris*.

ENGLUT, a. اوباشدن *awbāshdan*, اوباریدن *awbārdan*.

ENGORGE, vt. vide SWALLOW.

ENGRAIN, vt. رنگ بالا و ثابت دادن *rang balā u sābit-d.*

ENGRAPPLE, vt. بلعیدن *balidan*, گرفتن *giriftan*, قبض کردن *kabs-k.*

ENGRASP, vt. ربودن *giriftan*, گرفتن *rabūdan*, قبض کردن *kabs-k.*, تصرف کردن *ba tasarruf-ā.*

ENGRAVE, vt. نقش کردن *kandan*, ناکش کردن *nakh-k.*, قلمکاری کردن *kalam kārt-k.*

ENGRAVER, n. کندۀ قلمکار *kalam-kār*, مهر کن *kandagar*.—(a seal engraver.) *mohr kan.*

ENGROSS, vt. (attention) مشغول کردن *mashghul-k.*, تحریر نمودن *tahrir-n.* (commodities) جمیع اجناس اندوختن *jamīd ajnās-a.*

ENGULPH, vt. غرق کردن *ghark-k.*

ENHANCE, vt. (a price) قیمت زیادہ *afzūdan*, *ketmat siyāda-k.*—(raise in esteem) در اعتبار پیش *dar attibār pesh dast-k.*

ENHANCEMENT, n. زیادت قیمت *siyādat ketmat*.—(aggravation) نفات *sakalat*, باہ *bahs*.

ENIGMA, n. رمز *rams*, لغز *lughs*, معما *mua'mmā*.

ENIGMATICAL, a. رمزآمیز *rams āmiz*, مرموز *marmūz*.

ENIGMATIST, n. رماز *ramsāz*, لغزگو *lughagu*.

ENJOIN, vt. امر نمودن *farmūdan*, امر کردن *amr-k.*, حکم نمودن *hukm-n.*

ENJOY, vt. (live in happiness) برخورداري *bar khurdārī-g.*, عیش و عشرت داشتن *dish u dehrat-k.*, کامرانی داشتن *kāmranī-d.* To enjoy the possession or property of any thing, متصرف بودن *mutasarraf-b.*, متاع متاع شدن *mutamattī-sh.* To enjoy the possession of wealth, مغنم شدن *mughānam-sh.* To enjoy company, رفیق و همراه شدن *rafīq u hamrah-sh.*, صحبت کردن *sohbāt-k.* To enjoy an office, متصرف منصب *mutasarrafi mansab-sh.* To enjoy health, در صحت شدن *dar saht-sh.*, تندرست بودن *tandurust-b.*

ENJOYMENT, n. کامرانی *kāmranī*, تمتع *dish u dehrat*, کامیابی *kām-yābī*, تانم *tandm*.

ENKINDLE, vt. انروختن *afrukhtan*.

ENLARGE, vt. زیادہ کردن *seyāda-k.*, وسیع کردن *wasīd-k.*, *farākh-k.*—(amplify) عبارت کردن *ibārat-k.*, مبالغت ساختن *mubālaghat-s.* To enlarge eloquently, تطویل کلام کردن *tatwīli kalām-k.* To enlarge or set at liberty, آزاد کردن *āsād-k.*, خلاص کردن *khalās-k.*, رها کردن *rahā-k.*

ENLARGED, a. ممدود *mamdūd*, دراز کشیده *darāz kashīda*.

ENLARGEMENT, n. توسیع *taust*, کشادگی *kushādagi*, فراخی *furākht*, ازدیاد *siyādat*, زیادتی *tarakkt*, *azdiyād*.—(magnifying representation)

مبالغه *mubālagha*, تفریط *tafrīt*.—(release from confinement) آزادی *āzādī*, نجات *najāt*.

ENLIGHTEN, *vt.* روشن کردن *raushan-k.*, منور کردن *munawwar-k.*—(instruct) تعلیم دادن *tarbiyat-k.*, تدریس کردن *tadlīm-d.*

ENLIGHTENED, *a.* روشن کرده *roshan kardā*, منور *munawwar*.

ENLIST, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, دفتر در دفتر لشکری نوشتن *daftar-k.*, در دفتر *dar daftarī lushkarī-n.*

ENLIVEN, *vt.* (give life) حیات دادن *hayāt-d.*, نفس و حرکت بخشیدن *nafs u harakat-b.*—(rouse, give vigour) انگیزان *angīzān*, زبرک نمودن *zī-rak-n.* شادمان کردن *shādmān-k.*, خورسندی کردن *khursandī-k.*

ENMITY, *n.* دشمنی *adāwat*, دشمنی *dushmanī*, کینه *khasūmat*, خصومت *khasūmat*, اظهار خصومت *īzhārī khasūmat-k.* To be at enmity, نمودن *khasūmat-n.*, خصومت کردن *adāwat-k.*

ENNOBLE, *vt.* سرفراز کردن *sarfarās-k.*, بشرف کردن *buland-k.*, تشریف کردن *tashrīf-k.*, مشرف کردن *mushrīf-k.*

ENNOBLED, *p. a.* سرفراز کرده *sarfarās kardā*, مشرف *musharraf*. To be ennobled, شرف بودن *musharraf-b.*

ENORMITY, *n.* (depravity) شدت *shiddat*, شرارت *sharārat*, ستم *sītam*, ظلم *zulm*.—(excess) زیاده *ziyādatī*.

ENORMOUS, *a.* شدید *shadīd*, شریر *sharīr*, مفسد *mufsid*.—(excessive) بسیار *bisṣār*, نهایت *nihāyat*, کبیر *kabīr*. To be enormous, از حد گذشتن *az hadd-g.*

ENORMOUSLY, *ad.* بشدت *bashiddat*, بی حد *bi hadd*.

ENOUGH, *ad.* بس *bas*, وافر *wāfirān*. *n.* وافر *wāfir*, کفایت *kifāyat*. It is enough, کفایت است *kifāyat ast*. It is enough for me, مرا بس است *marā bas ast*. Be it enough for you, شما را کافی باشد *shumārā kāfi bāshad*.

ENQUIRE, *vt.* تفحص کردن *tafahhus-k.*, پرسیدن *purstīdan*, تنقیش کردن *taftīsh-k.*

ENQUIRY, *n.* تنقیش *taftīsh*, تفحص *tafahhus*, پرسش *pursish*.

ENRAGE, *vt.* غضبناک کردن *ghazabnāk-k.*, تغیظ ساختن *taghayyus-s.*

ENRAGED, *a.* غضبناک *ghazabnāk*, خشم آلود *khashm ālūd*.

ENRAPTURE, *vt.* وجد کردن *wajd-k.*, لذت دادن *lazzat-d.*

ENRICH, *vt.* تونگر کردن *tawangar-k.*, مال دولت مند کردن *daulatmand-k.*, اغنا کردن *ighnā-k.*, مال بخشیدن *māl-b.*

ENRICHED, *a.* تونگر کرده *tawangar kardā*, دولت مند کرده *daulatmand kardā*.

ENROL, *vt.* اسم نویسی کردن *ism navīstī-k.*, دفتر کردن *daftar-k.*

ENROLMENT, *n.* اسم نویسی *ism navīstī*, دفتر *daftar*.

ENSHRINE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, حفظ کردن *hifz-k.*

ENSIGN, *n.* نشان *nishān*, علم *dlam*, رایت *rāyat*, لوا *liwā*. The victorious ensign, رایت نصرت *rāyatī nusrat sarāyat*, ظفراللقوا *liwāi zafar illiwā*. The imperial ensign, رایت پادشاهی *dlami pādshāhi*, رایت دولت *rāyatī daulat*.

ENSIGN-BEARER, *n.* نشانبردار *nishān-*

bardār, بدار *dlombardār*, میرلوا
mtiri liwā.

ENSLAVE, *vt.* *ghulām-k.*, غلام کردن
taslīl-k., تسلیل کردن
tābī-k., تابع کردن
tarbī-k., تربیت کردن
istiābād-k., استیباد کردن
asīr-k., اسیر کردن

ENSUE, *vt.* *ibād-k.*, اتباع کردن
darpa-s., در پس آمدن

ENSNARE, *vt.* *badām-d.*, بدام آوردن
ba kamand-d., بکمند آوردن

ENSUE, *vt.* *pay-r.*, پی کردن
payravī-k., پیروی کردن

ENSURE, *vt.* *ahd u amān-d.*, عهد و امان دادن
dar sa-lāmat-n., در سلامت نهادن

ENTAIL, *n.* *takhsīs-k.*, تخصیص کردن
iktād-k., انطاع کردن

ENTANGLE, *vt.* *barham-z.*, بهم زدن
parīshān-k., پریشان کردن
pechānīdan, پیچیدن
pechīsh-k., پیچش کردن
istīrāb-k., اضطراب کردن (bewilder)
parīshān-n., پریشان نمودن

ENTANGLEMENT, *n.* *pechīsh-k.*, پیچش
khalt, خلط
barhamī, بهمی.—(per-plexity)
parīshānī, پریشانی
sargardānī.

ENTER, *vt.* *dar-d.*, در آمدن
darūn-d., درون آمدن
dakhl-k., داخل
dākhil-sh., داخل شدن
dar-r., در رفتن
wasī kadam-s., وضع قدم
dar-d., در آمدن و بدر رفتن
wa badar-r., ولوح و خروج کردن
wu-lūj u khurūj-k., To enter without leave,
bt izāzat dar-d., To cause or force to enter,
dar-k., در کردن
tadakh-khul-s., To wish to enter,
mustadkhil-sh., To enter upon business,
ba kār dar-d.

To enter by force, *sor dakhil-k.*, سرور دخول

To enter into partnership, *mushārakat-k.*, مشارکت کردن

ambāst-s. To enter into an agreement,
muahadat-k., معاهدت کردن

ittifāk-n., عهد و پیمان ساختن
ahd u paymān-s. To enter into a

* treaty of peace, *akdi sulh-k.* To enter into intimacy,

dosī-d., دوستی نمودن
hamdamī-n. To enter upon office,

mansab-g. To enter in writing, *mundarij-k.*

ENTERED, *p a.* *dākhil kardā*, در آمد
madkhul, مدخول
dar āmada. Entered in a book,

dar, در
mundarij, مندرج
dar, در
kitāb nawishta.

ENTERPRISE, *n.* *kārī hu-māmī*, کار همایی
muhiḥm, مهم
dzimat., عربت

ENTERPRISE, *vt.* *koḥīdan*, کوشیدن
sat-n., سعی نمودن
dzimat-k.

ENTERTAIN, *vt.* (receive hospitably)
mihmānī-k., میزبانی کردن
siyā-fat-k., سیامت کردن
mihmāndārī-k., میهمانداری کردن
guft- (talk with) نمودن
gui-n., جواب سوال کردن
jawāb sa-wāl-k.—(amuse) نماشا نمودن
tamā-shā-n., صفا دادن
safā-d.—(admit, believe) باور دادن
bāwar-d.

iiḥād-b. To entertain or keep in mind, *yād-k.*, یاد کردن
dar khātir nishān-d.

ENTERTAINER, *n.* *mezban*, میزبان
sāhibi siyāfat.—

خوش خاطر سازنده
khush khātir sāsānda.

—(one who amuses)

—(one who amuses)

—(one who amuses)

—(one who amuses)

—(one who amuses)

ENTERTAINMENT, n. (hospitable reception) مهمانداری *mihmānī*, مهمانداری *mehmāndārī*, غریب پروری *gharīb parwarī*. An entertainment, ضیافت *siyāfat*, مهمانی *mehmānī*. A place of entertainment, مهمان سرا *mehmān sarā*, مسافرخانه *musāfir khāna*, کاروانسرا *kārwānsarā*.—(amusement) تماشا *tamāshā*, حظ *hiss*.

ENTHRONE, vt. بر مسند نهادن *bar masnad-n.*, بر تخت سلطنت نشانیدن *bar takhti saltanat-n.*, جلوس دادن *julūs-d.*

ENTHUSIASM, n. (inspiration) الهام *ilhām*.—(vain confidence in divine favour) توکل بیهوده *tawakkuli bihūda*.—(vain belief of divine inspiration) اعتقاد باطل در الهام ربانی *attikādi bātīl dar ilhāmi rabbānī*.—(foolish imagination) خیال باطل *khayālī bātīl*, خیال بیهوشی *khayāl bi madnī*.—(warmness of temper) آتش مزاجی *ātish misājī*.—(elevation of fancy) ارتعاش خیال *irtifāi khayāl*.—(ecstasy) وجد *wajd*.

ENTHUSIAST, n. (visionary) هلر توکل *ahlī tawakkuli bihūda*.—(man of elevated ideas) صاحب خیال *sāhibi khayāl*.—(man of warm temper) آتش مزاج *ātish misājī*.

ENTICE, vt. دل آویختن *dīl-ā.*, دل دلربایی *dīl-r.*, دل فریفتن *dīl-f.*

ENTICEMENT, n. دلجوئی *dīl āwīzī*, دل فریبی *dīl farībī*, نوازش *nawāzish*.

ENTICING, a. دلجو *dīl jāzīb*, دلربا *dīl rubā*.

ENTIRE, a. تمام *tamām*, کامل *kāmil*, درست *durust*, پاک *pāk*.

ENTIRELY, ad. مراسر *sarāsar*, ملامت *malām*

فی الجمل *tamāman*, تمام *tamām*, فی الجمل *fil'jumla*, بی قصور *bi kāsir*.

NTIRENESS, n. تکمیل *takmil*, تمامی *tamāmī*, درستگی *durustī*.

ENTITLE, vt. (confer titles of honour) القاب بخشیدن *alkāb-b.*—(denominate) نام دادن *nām-d.*—(give a claim to) مستحق کردن *mustahakk-k.*, دعوی *dawā*, تخصیص دادن *dadwa takhṣṣ-d.*

ENTITLED, a. مسمی *musamma'*, متطلب *mutalakkib*.

ENTITY, n. هستی *hastī*, ذات *ṣāt*.

ENTOMB, vt. (deposit in a tomb) در گورخانه نهادن *dar gor-khāna-n.*—(bury) دفن کردن *dafn-k.*

ENTRAILS, n. pl. رودها *rudahā*.

ENTRANCE, n. در آمد *dar āmad*, مدخل *madkhal*.—(commencement) شروع *shurūd*, ابتداء *ibtidā*.

ENTRANCE, vt. غشایان گردانیدن *ghishṭi-yān-g.*, ممنون کردن *mamnūn-k.*, مسرور *masrūr*, نمردن *masrūr-n.*

ENTRAP, vt. در دام آوردن *dar dām-ā.*, گرفتار کردن *giriftār-k.*

ENTREAT, vt. التماس کردن *iltimās-k.*, نیاز کردن *neyās-k.*, درخواست *dar khāst-k.*

ENTREATY, n. درخواست *talab*, طلب *talab*, درخواست *dar khāst*, عرض *arz*, خواهش *khāhish*, التماس *iltimās*.

ENTREE, } n. دخول *dukhūl*, دخل *dakhāl*, مدخل *madkhal*.

ENTRY, } در باب *bāb*.—(a passage) نوشتن دفتر *nawīshai daftar*.

ENTRENCHMENT, n. استحکامات *istihkāmāt*.

ENUMERATE, vt. شمردن *shumurdan*, عدد نمودن *add-d.*, تعداد کردن *taddād-k.*, حسب کردن *hasb-k.*

ENUMERATION, n. شمردن *shimur-*
dagt, تعداد *taddād*, حساب *hisāb*.

ENUNCIATION, n. اشدبار *ishtikār*,
اعلان *ilān*, شرح *shark*.

ENUNCIATIVE, a. لفظی *lafsi*.

ENVELOP, vt. لفافه کردن *lifāfa-k*,
ملفوف پوشیدن *malfūf-k*, پوشیدن *posh-*
idan.

ENVELOPE, n. پوشش *poshish*, لفافه
lifāfa, (pl. لافاف *lifāfai*
nāma.

ENVENOM, vt. زهر دادن *sehr-d*, زهر
سم دادن *summ-d*.

ENVIABLE, a. واجب الحسد *wājibul*
hasad, رشک *lāyaki rashk*.

ENVIED, a. محسود *mahsūd*, رشک,
rashk-shuda.

ENVIER, a. حاسد *hāsīd*, صاحب
sāhibi hasad.

ENVOUS, a. حسود *hasūd*, رشکین
rashkīn, بدخواه *bad khāh*.

ENVOUSLY, ad. با حسد *bā hasad*,
حسودانه *hasūdāna*.

ENVIRON, vt. احاطه کردن *ihāta-k*,
گرداگرد کردن *muhāsara-k*,
girdāgird-k.

ENVIRONS, n pl. اطراف *atrāf*, پیرامین
payrāman, نواحی *nawāhi*,
hawāli.

ENVOY, n. وکیل *wakīl*, ایلچی
aylchi, پیغامبر *payghāmbar*.

ENVY, vt. حسد بردن *hasad-b*, رشک
rashk-b.

ENVY, n. حسد *hasad*, غیبت *ghayrat*,
رشک *rashk*.

EPERGNE, n. ظرف زینت *zarfi*
sinati mes.

EPHEMERIS, n. روزنامه *roz*
nāma, تقویم *takwīm*.

EPIC, a. شعر حماسی *shāhī shikāyat*
gu.—(poetry) شعر *shāhī nazm*.

EPICURE, n. عیاش *ayyās*, شکم
shikam parast.

EPICUREAN, a. عیاشی *ayyāsi*.

EPIDEMIC, a. دایر و سابر *dāyar usāyar*,
مرض عمومی *marzi umūmi*.—(con-
tagious) معدی *muddi*.

EPIGRAM, n. مرثع *murab-*
bā, نکته *nukta*.

EPIGRAPH, n. عنوان *anwān*.

EPILEPSY, n. صرع *sart*, خبل *khabal*.

EPILEPTIC, a. مصروع *mastrūd*.

EPILOGUE, n. خاتمه *khātimat* (pl.
خواتم *makti*.

EPIPHANY, n. تجلی *tajalli*, هوشان
hūshān.

EPISCOPACY, n. اسقفیت *uskufiyat*.

EPISODE, n. حادثه *hādisa*, واقعه *wāqt*.

EPISTLE, n. خط *khat*, نامه *nāma*, رقع
ruqd, مکتوب *maktūb*.

EPISTOLARY, a. لای *lāyaki*
nāma, خط پیوند *khat pairwand*,
مکتوبی *maktūbi*.

EPISTROPHE, n. ترجیع بند *tarji-i*
band.

EPITAPH, n. کتابه *kitābat*, میت
تاریخی *mayyit tārikhi*.

EPITHET, n. صفت *sifat*, وصف *wasf*,
نعت *nadt*, لقب *lakab*.

EPITOME, n. مختصر *mukhtasar*,
مختضب *muntakhab*, مجمل *mujmal*.

EPITOMIZE, vt. اختصار کردن *ikhṣār-*
k, مختصر کردن *mukhtasar-k*.

EPOCH, n. تاریخ *tārikh*, سنه *sana*,
ارخت *urkhat*, زمان *samān*.

EQUAL, a. برابر *barābar*, یکسان *yaksān*,
مساوی *masāwi*, مثل *miel*, هم *ham-*
id.—(even) هموار *hamwār*, مسنوی

mustāwī, برابر *barābar*.—(uniform)

یکدل *mutābik*—(unanimous) مطابق

yakdīl, یکجهد *yak jehd*.—(impartial)

دurst, عادل *ādīl*. Equal in

quantity, عدیل *ādīl*. Equal in age,

هم عمر *ham umr*. Equal in height,

هم سر *ham sar*. Equal in weight,

هم سنگ *ham sang*, هم وزن *hamwazn*.

Bearing an equal burden, هم بار *ham-*

bār. Equal in price, هم قیمت *ham-*

kīmat.

EQUAL, *n.* همزادی *hamzādī*, مقدم

hamkadam, همپهلو *hampahlū*. With-

out an equal, غایر معادل *ghayri mu-*

ādīl, بی نظیر *bī nazīr*.

EQUAL, *vt.* (make equal) برابر کردن *ba-*

rābar-k., مساوی کردن *masāwī-k.*—

(be or become equal) برابر شدن *barā-*

bar-sh., مثل گشتن *misl-g.* To be

equal to, لایق شدن *lāyq-sh.*

EQUALITY, *n.* تمثیل *barābarī*, برابری

tamtl, همواری *hamwārī*, مساوات

masāwāt, اعتدال *attidāl*.—(of the

same dignity) همسری *hamsarī*,

همزادگی *hamzādagī*.

EQUALIZE, *vt.* برابر کردن *barābar-k.*,

مساوی کردن *masāwī-k.*, بسط کردن

basīt-k.

EQUALLY, *ad.* هم *ham*, سر بسز *sar basar*,

میلان *misālāna*, پش پش *peskā pesh*.

EQUANIMITY, *n.* سنجیدگی *sanjīdagī*,

صبر *sabr*, برابری *barābarī*.

EQUATION, *n.* تساوی *barābarī*, برابری *ta-*

wīya.—(in Arithmetic) مساوات

masāwāt.

EQUATOR, *n.* خط استوا *khatī istiwā*.

EQUATORIAL, *a.* خط استوا منسوب

khatī istiwā mansūb.—(line) خط وتر

khatī watar.

EQUERRY, *n.* سردار سواران *sardārī*

sawārān, چابک سوار *shābuk sawār*.

EQUESTRIAN, *a.* سوار *sawārī*, اسپ

asp paywānd.—(riding on horse

back) سوار *sawār*, راغب *rāḡīb*.

EQUIDISTANT, *a.* هم فاصله *hamfāsila*.

EQUILATERAL, *a.* متساوی الاضلاع *mu-*

tasāwiyatū'l aẓlād, هم پهلوی *ham pahlū*.

EQUILIBRATE, *vt.* برابر ساختن *barā-*

bar-s., عدل نمودن *ādīl-n.*

EQUILIBRIUM, *n.* تعدیل *taddīl*,

اعتدال *attidāl*, معادلت *muādalāt*.

EQUINOCTIAL, *n.* اعتدال النهار و الليل

ttidālu'n nahār wa' layl.

EQUINOX, *n.* نو روز *nauros*,

اعتدال ربیعی *ttidāli rabīyī*.—

(autumnal) اعتدال خریفی *attidāli kh-*

arīfī, مهر جان *mīhrjān*.

EQUIP, *vt.* تیار کردن *tayyār-k.*, آماده

کردن *āmādah-k.*, آراستن *ārāstan*,

آمدان *āmādan*.—(furnish with arms)

کمر بستن *musallā-k.* To equip a fleet,

جمیعت چهارها *jamīyati jehāshā-d.*

EQUIPAGE, *n.* سوار *tayyārī*, تیار

sawārī, حشم *hasham*, رکاب *rakāb*.—

(carriage) عراد *drāba*.

EQUIPMENT, *n.* سازگاری *tayyārī*, تیار

sāzkārī, اعداد *atād*.

EQUIPOISE, *n.* استوا *musāwāt*, مساوات

istiwā.

EQUIPOLLENCE, *n.* قوت اعتدال

kuwati attidāl.

EQUITABLE, *a.* اهل انصاف *ādīl*, عادل

ahlī īnsāf, دادگر *dādgar*, لایق *lāyq*.

EQUITABLY, *ad.* از روی عدالت *as ruī*

ādālat, عادلانه *ādilāna*, لایقانه *lāyqāna*.

EQUITY, *n.* انصاف *ādālat*, عدالت

īnsāf, داد *dād*, معادلت *maādalāt*.

حق *hakk*.

EQUIVALENCE, } ن. هم‌قیمت ham-
EQUIVALENT, } kimat هم‌بها hum-
bahā, مساوی maṣāwī.

EQUIVALENT, a. عوض twas, بدل bar-
la. To give an equivalent, بدل
دادن budla-d., عوض دادن twas-d.

EQUIVOCAL, a. دو معنی‌دار du mad-
nīdār, مشکوک mashkūk, مبهم nub-
ham. An equivocal expression, سخن
گفتگوی sakhuni dumadnī, گفتگوی
مغلغ guftagūi mughlak.

EQUIVOCALLY, ad. با دو معنی bā du
madnī, با شک bā shak.

EQUIVOCATE, v. دو معنی نمودن du-
madnī-n, با حیل گفتن bā hila-g.

EQUIVOCATION, n. دو معنی گویی du
madnī guī, ابهام ibhām, شک shakk.

EQUIVOCATOR, n. دو معنی‌گر بنده du
madnī goyūnda, مبهم‌گو mubham gu.

ERA, n. تاریخ tārikh, عصر ḍar, زمان zu-
mān.

ERADICATE, vt. از بیخ بر کردن az bekh
bar-k., نزع کردن nazd-k.

ERADICATED, a. از بیخ بر کنده az bekh-
bar kanda, منزوع mansūd.

ERADICATION, n. استیصال istiṣāl,

ERASE, vt. تراشیدن nashk-k., نسخ کردن
tarāshīdan, محو کردن mahv-k.

ERASED, a. محو شده tarāshīda, محکوک
mahkūk.

ERASEMENT, n. محک hakh (pl. محکوک),
محو mahv.

ERASER, n. ماحی māhī, محوکن mahw
kun.

ERE, ad. بیش از آنکه pesh az ān ki.

ERECT, vt. برپا داشتن buland-k., برپا
bardāshītan, افراشتن afrāshītan, برپا
کردن barpa-k., نشانیدن nishāndan.,
نشان دادن akāmat-k.

ERECT, a. برپا ایستاده, برپا
مانند manand.

ERECTION, n. برپا شدن, برپا
استادگی istādagi, برپا
نصب nasb.

ERECTNESS, n. برپا ایستادگی
durustī.

ERELONG, ad. بزودی ba sūre, عن
قرب inkarīb علی الفور ala'l faur.

EREMITE, n. گوش نشین gusha nashīn.

ERMINE, n. سنجاب sinjāb, ناکم kākum.

ERR, v. سهو کردن sahv-k., غلط
گذاشتن ghalat-k., خطا
ghalat-n., راه گمراه gunāh-n.—(wander)

ERRAND, n. پیغام payghām, پیام payām.

ERRANT, a. بی راه birāh, گمراه gum-
rāh, ضایع sāyē.

ERRATUM, n. غلط ghalat, سهو sahv.

ERRONEOUS, a. خلاف قاعدة khilāfi
kāyada, ناراست nārāst, پور
shav, گمراه gumrāh.

ERRONEOUSLY, ad. غلطاً ghalatān,
سها sahvān, غلطانه ghalatāna.

ERRONEOUSNESS, n. عدم
adami hukikat, نادرستی nā rāstī.

ERROR, n. غلط ghalat, سهو sahv, خطا
khatā, نقصان takṣīr, کسور kusūr.

ERST, ad. پیشین arwal اول.

ERUCT, vt. فراخیدن farākhīdan,
آروغ کردن ārūgh-k.

ERUCTION, n. آروغ ārūgh.

ERUDITION, n. تعلیم dānīsh
تأدیب tāḍīb, معرفت madrafat.

ERUPTION, n. جوش tashakkūk, خروج
khurūj.—(hostile excursion)

ERUPTION, n. جوش tashakkūk, خروج
khurūj.—(hostile excursion)

ESCAPE, n. نجات najāt, راهی rahāi,
خلاص khalās.

ESCAPE, vt. رستن *rastan*, گریختن *gurti khtan*, فرار نمودن *rahāi-y.*, سلامت یافتن *farār-n.* To escape safe, سلامت یافتن *salāmat-y.* To escape from prison, از زندان گریختن *az زندان g.* To escape from danger, از خطر رها شدن *az khatar rahā-sh.* To escape with impunity, بی عقوبت رفتن *bi dkūbat-r.* To escape unnoticed, بی معرفت شدن *bi madrifat-sh.*

ESCAPED, p. a. رسته *rasta*, رها شده *rahāyi yāfta.*

ESCHAR, n. خشک ریش *khushk resha.*

ESCHEAT, n. باز داشت *bāz dāsh-t*, برگشت *bargash-t.*

ESCHEW, vt. vide AVOID, SHUN.

ESCORT, n. بدرقه *budraka.*

ESCORT, vt. محافظت کردن *muhāfazat-k.*

ESCUTCHEON, n. علامت *dlāmat*, نشان *nishān.*

ESPECIAL, a. مخصوص *makhṣūs*, اخص *akhas.*

ESPECIALLY, ad. خصوصاً *khasūsan*, علی الخصوص *alā'l khasūs.*

ESPLANADE, n. تفرجگاه *maydān*, میدان *tafarrujgāh.*

ESPOUSALS, n. شادی *nikāh*, شادی *shādī*, عروسی *drūsi.*

ESPOUSE, vt. عروسی کردن *drūsi-k.*, عقد نکاح ساختن *shādī-k.*, پشتیبانی کردن *akdinikah-s.*—(maintain) حمایت دادن *himāyat-d.*

ESPY, vt. (see at a distance) از دور دیدن *az dūr-d.*—(watch) نظر کردن *nazar-k.*, نگرستن *nigristan.*

ESQUIRE, n. مسلح بردار *salāh bardār.*—(gentleman) میرزا *mīrā.*، اشراف زاده *ashraf zāda.*

ESSAY, vt. جد و جهد *ajtra-k.*، اجتناب کردن

jaddu jehd-n.—(make an experiment) آزمودن *azmūdān*, امتحان نمودن *imtīhān-n.*

ESSAY, n. جهد *jehd*, جد *jadd*, رساله *rusāla*, آزمایش *āsmāyish.*

ESSENCE, n. جوهر *jauhar*, ذات *zāt*, نفس *nafs*, وجود *wajūd*, هستی *hastī.* Essences, موجودات *majūdāt*, کاینات *kāyinat.*—(perfume) بوی *bui*, عطر *atr.*

ESSENCE, vt. معطر کردن *mudtār-k.*, خوشبو کردن *khūshbu-k.*

ESSENTIAL, a. ذاتی *zātī*, جوهری *jauharī*, اصلی *aslī.*—(necessary) ضرور *zarūr*, واجب *wājib.*

ESSENTIAL, n. لزوم *zarūrat*, ضرورت *lāzimat.*

ESSENTIALLY, ad. بذات *bizātihī*, کاملاً *kāmila.*، به کلی *ba kullī.*

ESTABLISH, vt. (settle firmly) قایم کردن *kāyam-k.*, برپا کردن *bar pā-k.*, پایدار کردن *mukarrar-k.*, پایداری *pāyadār-k.*, برقرار کردن *bar karār-k.*—(make) ساختن *sākhtan*, کردن *kardan.* To establish an office, در منصب نصب کردن *dar mansab-nasb-k.*, تأمین کردن *tamkīn-k.* To establish peace, صلح منعقد ساختن *sulh munākad-s.*

ESTABLISHED, a. برپا ساخته *bar pā sākhta*, مقرر *mukarrar*, قایم *kāyam*, برقرار *bar karār*, منصوب *mansūb.* To be established, مقرر شدن *mukarrar-sh.*, برقرار شدن *bar karār-sh.*

ESTABLISHMENT, n. قیام *kiyām*, بند و بست *nasb*, پایداری *pāydarī*, ثبات *band u bast*, استواری *ustuwārī*, دستور *dastūr*,—(form, model) قالب *sibāt.*—(foundation) بنیاد *kānūn.*—(allowance) سالیانه *bunyād.*، اصل *asl.*—(allowance) سالیانه *sāliyāna*, روزگاری *rozgārī*, طلب *talab.*

ESTATE, n. (state, the public) سرکار *sarkār*, جامع *jāmāʿ*.—(condition of life) حال *hal*, ومع *wast*.—(fortune, possession) مال *māl* (pl. اموال *amwāl*). **ESTIMATE**, n. (مالک *mālīk*). A hereditary estate, میراث *mīrās*, ملک *mlk*. A landed estate, عمار *dkār*.—(rank, quality) مرتبہ *maratbā*, جاہ *jāh*, درجہ *darajā*. A landed estate held as a pension, جاکیر *jāgīr*.

ESTEEM, vt. (prize) عزت داشتن *dsts-d*, iltifāt-n.—(estimate) محترم *shimurdan*.—(respect) الدیش *muktāram-d*.—(think) پنداشتن *pindāsh-tan*, اندیشہ *andīshā-k*. **ESTEEM**, n. عزت *ʿizzat*, iltifāt, تکریم *raḡbat*, رعایت *raḡyat*, محبت *mahabbat*, takrīm.

ESTIMABLE, a. صاحب اعتبار *dsts*, عزیز *sāhibi aṭībār*, مکرم *mukarram*.

ESTIMATE, vt. اندازه کردن *andāsa-k*, شمردن *shimurdan*, حساب نمودن *hisāb-n*, تصور *ktmat-k*, قیمت کردن *tasawwur-k*, پنداشتن *pindāsh-tan*, ارزیدن *arzdān*.

ESTIMATE, } n (computation) اندازه
ESTIMATION, } تشخیص *ta-shkīh*, محاسبه *mahāsabat*, حساب *hisāb*, عدد *add*, شمار *shumār*.—(value) *ktmat*.—(opinion) *andīshā*, پندار *pindār*.—(regard, honour) اعتبار *aṭībār*.

ESTIMATED, a. اندازه کرده *andāsu kardā*, مشخص *mushakkhās*, شمردہ *shimurda*, معدود *maddūd*.

ESTIMATOR, n. اندازه کننده *andāsa kunanda*, محاسب *muhāsib*.

ESTRANGE, vt. (keep at a distance) دور شدن *dūr-sh*, بیگانه شدن *bigāna-sh*.—(alienate) از تصرف خود گردانیدن *az tasarruf-i khud gerdānīdān*.

as tasarruf-i khud gerdānīdān, باز داشتن *bāz dāshtn*.

ESTRANGEMENT, n. دوری *dūrī*.

ESTRAY, n. گم راه *gumrah*.

ETCÆTERA, n. وغیرہ *waghāṭirā*, بی اسیہ *bī asīhi*.

ETERNAL, a. ہمیشہ *hamīshā*, دایم *dāyīm*, جاویدان *jāwīdān*, ابدی *abadī*, سرمہ *sarmadī*.—(without beginning) ازل *asal*.—(without end) ابد *abad* بی آخر *bī akhīr*.

ETERNALLY, ad. ابدی *abadān*, دایم *dāyīmān*, جاویدانہ *jāwīdānā*.

ETERNITY, n. ہمیشگی *hamīshgī*, مداومت *muddawamat*.—(without beginning) ازلیت *azaliyat*.—(without end) ابد *abad*, بقا *bakā*.

ETERNIZE, vt. دایم کردن *dāyīm-k*, پابدار کردن *jāwīdān-k*, پدیدار کردن *pāydar-k*, دایم نمودن *kāyīm-n*.

ETHER, n. انیر هوا *harwā* *astr*.

ETHEREAL, a. سماوی *samāwī*, ہوائی *hawāī*, آسمانی *āsmānī*.

ETHIC, a. خلقی *ādāt*, عادت *khalkī*.

ETHICS, n. sing. علم اخلاق *ilm-i akhlāq*, عادات *ādāt*.

ETIQUETTE, n. رسوم *ādāb*, آداب *ru-sūm*.

ETYMOLOGICAL, a. اصلي *asli*, اشتقاقی *ishtikākī*.

ETYMOLOGY, n. اشتقاق *ishtikāk*, اصل *asl*.—(in Grammar) صرف *sarf*.

EUCLID, n. اقلیدس *uklidus*.

EULOGIST, n. تعریف کننده *iadrif kunanda*, ستایش کننده *sītāyish kunanda*.

EULOGIUM, n. مدح *madh*, ستایش *sand*, ستایش *sītāyish*.

EULOGIZE, *vt.* ستایش کردن *sitāyish-k.*,
ستودن *sitūdan*, حمد کردن *hamd-k.*

EULOGY, *n.* ستایش *sanā*, ستایش *sitāyish*,
مدح *madh*, حمد *hamd*.

EUNUCH, *n.* خواجه سرا *khāju sarā*,
خصی *khasiy*.

EUPHONY, *n.* خوش آوازی *khūsh āwā-*
zī, خوش ادایی *khūsh adāi*.

EUROPEAN, *n.* فرنگی *farangī*.

EVACUATE, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*
—(by a purgative) شکم جاری کردن
shikam jāri-k.—(by vomit) استفراغ
istifrāgh-k.—(a town or castle) کردن
shahr rā rahlat-k., راه رفتن شهر را
خالی نمودن *kildārā khālī-n.*

EVACUATION, *n.* تخلیه *tafrīgh*, تخلیه
takhlīyat.—(by stool) شکم جاری
shikum jāri.—(by vomit) استفراغ
istifrāgh.

EVADE, *vt.* vide, ESCAPE, AVOID,
DECEIVE.

EVANESCENT, *a.* زایل *fānī*, ناپدید *zāil*.

EVANGELICAL, *a.* انجیلی *anjilī*,
بشارتی *bashāratī*.

EVANGELIST, *n.* انجیلی *anjilīy*,
واعظ انجیل *wāṭzi anjil*.

EVANISH, *v.* غایب شدن *ghāyab-sh.*

EVAPORABLE, *a.* ممکن ندم *mumki-*
nī nath.

EVAPORATE, *vi.* بخار ساختن *bukhār-*
s., خشک کردن *klushk-k.*

EVAPORATION, *n.* بخار *bukhār*, نشف
nashf, ندم *nath*.

EVASION, *n.* (excuse) بهانه *bahāna*
حیل سازی *hila*—(artifice) عذر
ūzr.—(pas u pesh) پاس و پیش *sāzi*.

EVASIVE, *a.* حیل باز *hila bāz*, بهانه
آمیز *bahāna āmīz*.

EVE, *n.* شام *shām*, عشا *dshā*, مسا *masā*

EVE, *n.p.* حوا *hawwā*.

VEN, *a.* (level) هموار *hamwār*, یکسان
yaksān, برابر *barābar*, مستوی *mustawī*,
(calm) ساکن *sākin.*—(alike) برابر *barābar*,
معدل *maādil.*—(straight) راست *rāst*.
Odds or evens, تک یا جفت *tuk yā*
juft, تاق یا جفت *tāk yā juft*. To
make an odd number even, شفع کردن
shaft-k.—(not odd) جفت *juft*, زوج
zūj.

EVEN, *vt.* (make equal) برابر کردن *ba-*
rābar-k., هموار کردن *hamwār-k.*, مستوی
mustawī-n., جفت کردن *juft-k.*
—(to be equal) شدن برابر *barābar-sh.*,
هموار شدن *hamwār-sh.*

EVEN, *ad.* هم *ham*, نیز *nez*, ایضا *aizan*.

EVENING, *n.* شام *shām*, شامگاه *shām-*
ghāh, مسا *masā*, عشا *dshā*. In the
evening, بوقت شام *ba waqtī shām*,
شامگاه *shāmghāh*. Morning and evening,
صبح و شام *sabh u shām*. Evening
prayer, نماز شام *namāzi shām*. To
wish a good evening, تمسیه کردن
tamsiyat-k. Yesterday in the even-
ing, دیروز بوقت مسا *masā amsi*,
شام *dīroz ba waqtī shām*.

EVENLY, *ad.* (equally) بایکسانی *bā*
yaksānī, سر بر سر *sar ba sar*, با اعتدال
itidāl.—(without inclination to either
side) بی میل *bī mayl*.

EVENNESS, *n.* همواری *barābarī*, برابری
hamwārī, راستی *rāstī*.—(impartia-
lity) اعتدال *ādālat*, انصاف *ittisāf*.
—(calmness) آسودگی *āsūdagi*, ملایمت
mulāyamat.

EVENT, *n.* (incident) سر گذشت *sar*
guzasht, اتفاق *wāqt*, اتفاق *ittifāq*,
انجام (consequence) حادثه *hādīsa*.
—(نتیجه) *natīja*, عاقبت *ākibat*.
The events of former times, ماجریات

mā jarayāt. In such an event,
 عند الوصول *inda'l wusūl.* At all events,
 به حال *ba har hāl.*

EVENTFUL, a. پر اتفاقات *pur ittifā-*
kāt, به سرگذشت *bā sar guzash.*

EVENTILATE, vt. افشاندن *afshāndan,*
 مناظره کردن *bād-d.*—(discuss) *munāsarā-k.*

EVENTUAL, a. عارضی *ittifākī,* آخری *āxirī,*
 آخری *ākhirīn.*

EVENTUALLY, ad. عندالوصول *inda'l*
wusūl, عاقبت *ākibatul ākibat,*
 اتفاقاً *ittifakan.*

EVENTUATE, vi. منتهی شدن *mun-*
tahī-sh, انجامیدن *anjāmīdan.*

EVER, ad. هر زمان *hamīsha,* هر
zamān, هر وقت *dāyaman,* همیشه
hamīdūn.

EVERGREEN, n. همیشه ناز *hamīsha*
tāza, سبزی *sabzī.*

EVERLASTING, a. ایامی *lā zawāl,* ازل
abādī, ازل *azālī.*

EVERLIVING, a. حی لا موت *hay lāya-*
mūt, حی و مدام *hayyūn,* *hayyūm.*

EVERMORE, ad. vide **EVER.**

EVERT, vt. معکوس کردن *nā būd-k.,*
 معکوس کردن *maddūm-k.,* فنا کردن *funā-k.*

EVERY, a. هر *har,* کل *kull.* Every
 one, هر یک *har yak,* هر فرد *har fard.*
 To every one, به *bahar.* Every one
 who, هر آنکه *har ānke.* Every one
 that, هر آنچه *har ān che.* Every
 day, هر روز *har ruz.* Every time
 that, هر گاه که *har gāh ke.* Every
 time, هر بار *har bār.* Every moment,
 هر کس *har dam.* Every body, هر کس
har kas, جمله *jumla.* Every where,
 هر جا *har jā,* همه جا *hama jā.*

EVICT, vt. بی دخل کردن *bī dakhī-k.,*

بی دخل کردن *ilāzīm-k.,* راندن *rāndan,*
 بی دخل کردن *daft-k.*

EVICITION, n. منع *manā,* دفع *daft.*

EVIDENCE, n. (testimony) گواهی *ga-*
wāhī, شهادت *shahādāt.*—(manifesta-
 tion) عیان *āshīr,* اظهار *āshār,* ظاهری
dyān.—(witness) شاهد *shāhid,* گوا
gawāh. Contradictory evidences, *tah-*
tahātīr. To give evidence, شهادت
 دادن *shahādāt-d.,* گواهی دادن *ga-*
wāhī-d.

EVIDENCE, vt. (give testimony) شهادت
 کردن *shahādāt-k.,* گواهی دادن *gawā-*
hī-d.—(shew) نمودن *namūdān.*

EVIDENT, a. ظاهر آشکارا *āshkārā,* *zāhir,*
 روشن *raushan,* واضح *wāzih,* روشن
zāhir. Any thing evident, امر مبین
amrī mabīn. An evident reason,
 ظاهر بیدت *bīnat.* To make evident, ظاهر
 کردن *zāhīr-k.,* آشکارا کردن *āshkārā-k.*
 To be or become evident, ظاهر شدن
zāhīr-sh.

EVIDENTLY, ad. ظاهراً *zāhirāna,*
 ظاهراً *zāhīran.*

EVIL, a. بد *bad,* زبون *zabūn,* فاسد *fāsid.*

EVIL, n. بدی *badī,* رونی *zabūnī,* فساد
fasād.—(misfortune) آفت *āfat,* بلا
balā, خطا *khatā.*—(disease) مرض
marz, بیماری *bimārī.* Evil speak-
 ing, بدنام *badnām,* تهمت *tuhmat.*
 An evil doer, بدکار *badkār,* اهل فساد
ahlī fasād, مکار *makkār.* Evil minded,
 بد اندیش *bad andīsh,* بد خواه
bad chashm, چشم *chashm,* زشت نظر
zishat nazar.

EVINCE, vt. vide **PROVE, SHOW.**

EVINCIBLE, a. دلیل بردار *dalīl bardār,*
 اثبات پذیر *isbāt fāstīr.*

EVINCIVE, a. مثبت *musabīh.*

EVITABLE, *a.* قابل اجتناب *kābil-i ijti-nāb.*

EVOLUTION, *n.* ظهور *zuhūr*, خروج *khurūj*.

EVOLVE, *vt.* ظاهر کردن *kushādan*, کشادن *sāhir-k.*

EWE, *n.* ماده میش *nādjat*, نعبت *māda mīsh.*

EWER, *n.* آبگیر, آبریق *āftāba*, ابریق *ībrīk*, آبدمست *ābgīr*, آبدست *ābdast.*

EXACT, *a.* درست *durust*, راست *rāst*, صحیح *sahīh*, کامل *kāmīl*, خبردار *khabardār*, هوشیار *hūshyār*, باقاعده *bā-kāyada.*

EXACT, *vt.* تقاضا طلب کردن *talab-k.*, تقاضا کردن *takāzā-k.*, الزام ساختن *ilsām-s.* To exact debt, تقاضی نمودن *takāzā-n.*, اداي قرض کنانیدن *adāi kurz-k.*—(extort) زور گرفتن *bazor-g.*

EXACTED, *a.* مطلوب *muktazā*, مقتضا *matlūb.*

EXACTER, *n.* طلب *muktast*, مقتضی *talab kunanda.*

EXACTION, *n.* طلب *mutālaba*, مطالبه *talab*, تکلیف *taklīf* (pl. تکالیف *sahhtgīrī.*)

EXACTLY, *ad.* بدرسستی *ba durustī*, دقیق *bā dikkat*, کاملاً *kāmīlan.*

EXACTNESS, *n.* راستی *durustī*, راستی *rāstī*, برابری *barābarī.*

EXAGGERATE, *vt.* مبالغه کردن *mubāla-gha-k.*, افراط کردن *tafrīt-n.*, تقریب نمودن *īfrāt-k.*

EXAGGERATION, *n.* تغایط *taghlīt*, مبالغه *mubālagha*, افراط *īfrāt.*

EXALT, *vt.* سرافراز کردن *afraštan*, افرایش *sar afrās* بلند نمودن *buland-n.*, برداشتن *bardāsh-tan*, تکریم کردن *takrīm-k.*

EXALTED, *a.* برداشته *marfūd*, مرفوع *bardāsh-ta*, مشرف *mushraf*, عالی *ālī*, سرافراز *sar afrās kardā.* Exalted in dignity, جناب *ālī janāb*, مقام *ālī mukām*, عالی *ālī shān.*

EXALTATION, *n.* ارتفاع *bulandī*, افرایش *irtifād*, سرافرازی *afrāzī*, سرافرازی *sar afrāzī*, ترقی *tarakkī.*

EXAMINATION, *n.* امتحان *imtihān*, تفحص *taftīsh*, تجسس *tajassus*. Cross-examination, جواب و سوال *jawāb u sawāl*, پرسشی *mas'alai pursh.*

EXAMINE, *vt.* تفحص کردن *taftīsh-k.*, تجویز کردن *tajwīz-k.*, تفحص نمودن *ta-fahhus-n.*, تجسس کردن *tajassus-k.*, تلاش کردن *talāsh-k.*, آزمودن *āsmūd-an.*

EXAMINED, *a.* تجویز کرده شده *tajwīz kardā shuda*, تفحص کرده شده *taftīsh kardā shuda*, آزموده *āsmūda.*

EXAMINER, *n.* تجویز کننده *tajwīz kunanda*, امتحان کننده *mufattīsh*, امتحان کننده *imtihān kunanda.*

EXAMPLE, *n.* کار نامه *namūna*, نمونه *kār nāma*, رسم *rasm*, مانند *mānand*, دستورالعمل *tamstīl*, تمثیل *mīsl*, دستور *dastur ul amal*—(applied to punishment) چشم نمایی *ībrat*, عبرت *chashm numāt*—(precedent) تمثیل پیشین *tamstīlī peshīn*, دستور قدیم *dastūrī khatīm*—(person proposed as a model) پیشوا *peshwā*, دستور *dastūr*. An illustrious example, قدوس *kidwā*, اکران *tu'l akārān*. To propose (any person) as an example, پیش نهاد کردن *peesh nihād-k.* To punish as an example, سیاست کردن *ībrat-n.*, سیاست *siyāsāt-k.*

EXCHANGE, n. تبادل *tabaddul*, بدل *badl*, تبدل *tabdīl*, عوض *tuwāz*.—(difference of money) فرق *fark*. An exchange (where merchants meet) بازار گاه *bāzār gāh*. A bill of exchange, هندی *hundt*, حوالہ برات *hawāla barāt*.

- EXCHANGED**, *a.* تبدیل کرده شده *tab-dil kardā shuda*, مبدل *mubaddal*.
- EXCHANGER**, *n.* مبادلات کننده *mubādilat kunanda*, مبدل *mubaddil*.— (*a money changer*) صراف *sarrāf*.
- EXCHEQUER**, *n.* خالص *khālisa*.
- EXCISE**, *vt.* باج نهادن *bāj bān*.
- EXCISE**, *n.* محمول *mahsūl*, خراج *khirāj*.
- EXCITE**, *vt.* تحریک انگیزان *angīkhtan*, تحریک کردن *tahrīk-k.* To excite desire, *targhīb-s.* To excite disturbance, *fitna-a.*, انگیزان *angīzān*, *fitna wa fusād* انگیز کردن *angez-k.*
- EXCITEMENT**, *n.* انگیزش *angīzish*, تحریک *tahrīz*, ترغیب *targhīb*.
- EXCITING**, *a.* انگیز *angīz*. Exciting discord, *fitna angīz*.
- EXCLAIM**, *vi.* فریاد کردن *faryād-k.*, غرور کردن *gharīb-k.*, بانگ *bāng*, *z.*, شور کردن *shor-k.*— (*speak*) گفتن *guftan*, حرف زدن *harf-z.*
- EXCLAIMER**, *n.* فریاد کننده *faryād kunanda*, غرورگشا *ghaughā kunān*.
- EXCLAMATION**, *n.* فریاد *faryād*, بانگ *bāng*, شور *shor*, فغان *faghān*.
- EXCLUDE**, *vt.* بیرون کردن *khārij-k.*, محروم کردن *berūn-k.*, محروم کردن *mahrūm-k.*, رد کردن *radd-k.*, منع کردن *mant-k.*
- EXCLUDED**, *a.* مردود *mardūd*, محروم *mahrūm*.
- EXCLUDING**, *a.* استثناء *istisnā*, مانع *mānt*.
- EXCLUSION**, *n.* بیرونی *ikhrāj*, بیرون *berūn*, رد *radd*.
- EXCLUSIVE**, *a.* شامل نا *nā shāmīl*, بدون *badūn*, علاوه *ilāva*, استثنائی *istisnāyī*.
- EXCOMMUNICATE**, *vt.* اخراج کردن *ikhrāj-k.*, راندن *rāndan*, محروم کردن *mahrūm-k.*
- EXCOMMUNICATIO**, *n.* طرد *tard*, اخراج *ikhrāj*, محروم *mahrūm*.
- EXCORIATE**, *vt.* پوست بر آوردن *post bar-a.*, چرم بر کشیدن *chirm bar-k.*, جلد کردن *jild-k.*
- EXCORIATION**, *n.* نقش *takashshur*, پوست کنی *post-kānī*.
- EXCREMENT**, *n.* چرک *chirk*, نجاست *najāsāt*, گندگی *gandagī*.
- EXCRESCENCE**, *n.* تلد *talad*, بر آمدگی *bar āmadagī*.
- EXCRUCIATE**, *vt.* شکنجه ساختن *shik-kanja-s.*, آزار کردن *āsāb-d.*, آزار کردن *āsār-k.*, جفا دادن *jafā-d.*
- EXCRUCIATING**, *a.* شکنجه ساز *shik-anja sāz*, دردمند *dardmand*.
- EXCULPATE**, *vt.* بی گناه کردن *bī gun-āh-k.*, از خطا آزاد کردن *az khata āzād-k.*
- EXCURSION**, *n.* (of pleasure) سیر *sayr*, فصل *tofurruj*.— (*digression*) تاخت *fusūl*. A hostile excursion, *tākh*.
- EXCURSIVE**, *a.* سیر کنان *sayr kunān*, آواره *āwāra*, بی راه روان *bī rāh rawān*.
- EXCUSABLE**, *a.* عذر کردنی *ʿẓr kardānī*, مستوجب *wajīb ul ʿẓr*, واجب العذر *ʿẓr*, قابل عفو *mastūjabī ʿitizār*, *kā-bilī ʿafu*.
- EXCUSE**, *vt.* معذور کردن *mdsūr-k.*, عذر قبول ساختن *ʿẓr kabūl-s.* To receive an excuse, *pu-zish pasiruftan*. To excuse one's self, *ʿẓr-k.*, عذر کردن *ʿẓr-k.*, عذر گرفتن *pu-zish*, *bahāna-n.*
- EXCUSE**, *n.* عذر *ʿẓr*, معذرت *mdsirat*, عذر *bahāna*, عذر *pu-zish*. A fri-

volous or weak excuse, عذر نامعقول *ušri nā madkul*, عذر تلعيل *tadlil* *dil*. By way of excuse, عذر طريق *ba tarīq-i-tadlil*. To make a false excuse, عذر کردن *madzirut-k.*, عذر ساختن *tadzir-s.* Worthy of excuse, معذر *mudzir*. Making mutual excuses, معذرت *mudzarat*.

EXCUSED, a. معذور *mdsūr*, معاف *muāf*.

EXCUSER, n. (maker of apologies) معذر *mutadzir*, عذر کننده *ūsr kun-āda*.—(a pardoner of offences) معاف کننده *khatā baksh*, خطا بخش *muāf kunāda*.

EXECRABLE, a. مکره *makrūh*, نفرت *nafrat* انگیز *angiz*, ملعون *malūn*.

EXECRABLY, ad. مکره *bar waja* *makrūh*, نفرت *banafrat*.

EXECRATE, vt. نفرین کردن *nafrīn-k.*, لعن گفتن *istīkrāh-s.*, استکراه ساختن *ladn-g.*, لعنت کردن *ladnat-k.*

EXECRATION, n. نفرین *nafrīn*, استکراه *istīkrāh*, لعنت *ladnat*.

EXECUTE, vt. بسر *bojā-ā.*, اجرا آوردن *basar-b.*, بکار آوردن *bakār-ā.*, تمام کردن *kurdan*, ساختن *sākhtan*, تمام کردن *tamām-k.*, ادا نمودن *adā-n.* To execute a criminal, قتل کردن *katl-k.*, کشتن *kushtan*.

EXECUTION, n. (performance) عمل *amal*, ادا *adā*, کار *kār*. To put in execution, جاری کردن *jāri-k.* To put the laws in execution, اجرای حق *ijrāi hakk-k.* The execution of a criminal, قتل گناگار *katli gunāh-gār*, سیاست *siyāsāt*. A place of execution, قتل گاه *katl gāh*, مکتل *maktal*.

EXECUTIONER, n. قاتل *jallād*, مجاز *samād*.

EXECUTIVE, a. عمل دار *amāl-dār*, کارگذار *kār gušār*, عاملی *amālī*. The executive power, حکم حکومت *hakūmi hakūmat*, فرمان دهنده *farmān dahanda*.

EXECUTOR, n. کارکن *amāl*, کارکن *kār kun*, کار روا *kār rawā*. The executor of commands, فرمانبردار *farmānbar-dār*. The executor of a last will, وصی *wasī*.

EXECUTORSHIP, n. کار وصی *kār-i wasī*.

EXECUTRIX, n. زن وصی *zani wasī*, وصیه *wasīya*.

EXEMPLAR, n. نمونه *namūna*, اصل *asl*, بارنامه *bār-nāma*, دستور العمل *dastur-ul amal*.

EXEMPLARILY, ad. موجب عبرت *mūjab-i ibrat*, مستوجباً *mastūjaban*, پیشوا بانه *pesvāyāna*.

EXEMPLARY, a. عبرت نما *ibrat nu-mā*, اندازای عبرت انگیز *ibrat angiz*, اکتدای *iktidāy*, معقول *madkul*.

EXEMPLIFICATION, n. تمذیل *tamsil*, مثل آوری *misal āwarī*.

EXEMPLIFY, vt. تمذیل کردن *tamsil-k.*, انبات آوردن *isbāt-ā*.

EXEMPT, vt. مبرا آزاد کردن *āzād-k.*, مبرا معاف کردن *musallim-n.*, خلاص کردن *khalās-k.*

EXEMPT, a. معاف *muāf*, مسلم *mu-sallim*, آزاد *āzād*.

EXEMPTION, n. معافی *muāfi*, آزادی *āzādī*, رخصت *rukhsat*, امین *amīn*.

EXEQUIES, n. کفن و دفن *kafn u dafn*.

EXERCISE, n. اشتغال *istimāl*, شغل *shughl*, ارمان *armān*.—(work, labour,

- exertion) کار *kār*, عمل *amal*, محنت *mahnat*, کوشش *kushish*.— (recreation) تماشا *tafarruj*, تفریح *safā*, *tamāshā*. Literary exercise, تعلیم *tadlim*, درس *daras*. Military exercise, مشق سردار *kuwāṭl*, قواعد *mashki sar-bāz*. A place for gymnastic exercises, میدان جولان *jaulān gāh*, میدان *maydān*.
- EXERCISE**, *vt.* ورزشیدن *warzidan*, صنعت نمودن *istimāl-k.*, استعمال کردن *sundī-n.*, بجا *amal-g.* عمل گردانیدن *bajā-ā*. To exercise a horse, آوردن *aspi rayāzat-k.* اسب ریاضت کردن. To exercise authority, حکم راندن *hakūmat-k.* حکم راندن *hukm-r.* حکومت کردن. To exercise jurisdiction, داورى کردن *dā-vari-k.* داورى در جنگ *karātīl-k.* To exercise or take exercise, سیر کردن *sayr-k.* تفریح *tafarruj-k.*—(on horse back) سوار بودن *savār-b.*
- EXERCISED**, *a.* ورزشیده شده *varsīda shuda*, معود *mudawwad*.
- EXERT**, *vt.* (endeavour) جد و جهد کردن *jadd u jahd-k.* کوشیدن *koshidan*, سعی کردن *sat-k.* قصد کردن *kasd-k.*— (put forth) اخراج کردن *ikhraj-k.*, صرف نمودن *sarf-n.*
- EXERTION**, *n.* سعی *sai*, جهد *jahd*, کوشش *koshish*.
- EXHALATION**, *n.* بخار *bukhār*.— (breathing) تنفس *tanaffus*.
- EXHALE**, *vt.* بخار نمودن *bukhār-n.*— (breath) نفس دم زدن *dam-z.* کشیدن *nafas-k.*
- EXHAUST**, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*, صرف کردن *kharch-k.* خرج کردن *sīrf-k.* To exhaust the strength, بی طاقت *bī-tākat-k.* خستیدن *khasta-k.*
- EXHAUSTED**, *a.* خالی شده *khālī shuda*.— (penniless) مغلس *muftis*, ملون *malūl*.
- EXHIBIT**, *vt.* نمودن *namūdān*, اظهار *ishār-k.* ظاهر کردن *sahīr-k.*
- EXHIBITION**, *n.* نمایش *numāyish*, اظهار *ishār*.
- EXHILARATE**, *vt.* خوش خاطر کردن *khush khātīr-k.* شاد کردن *shād-k.* مسرور ساختن *shādmān-k.* مسرور *masrūr-s.*
- EXHILARATION**, *n.* شادی *shādī*, فرحت *farhat*, خوشی *khūshī*.
- EXHORT**, *vt.* پند دادن *pand-d.* نصیحت *nasihat-d.* وعظ کردن *watz-k.* تهریک کردن *tahrīk-k.*
- EXHORTATION**, *n.* پند *pand*, نصیحت *nasihat*, تندب *tāmbih*, وعظ *vadz*.
- EXIGENCE**, } *n.* ضرورت *zarūrat*, احتیاج *hājat*, *ihitiyāj*, تقاضا *takāzā*. The exigency of the occasion, time or place, اقتضای محل *iktizāi mahl*. On account of the exigency of the affair, حسب *hasbul* اقتضا *iktizā*. According to the exigency, بقدر احتیاج *ba kadri ihtiyāj*.
- EXILE**, *n.* تبعید *shahr badari*, نفی *naft*, طرد *tarad*, بلد *ikhrajī balad*. An exile, مطرود *matrūd*, اجلا یافتن *ijlā yāfta*, شهر بدر *shahr badar*, راندن *mardi rānda*, صاحب *sāhibi naft*.
- EXILE**, *a.* نازک *nāsuk*.
- EXILE**, *vt.* شهر بدر کردن *shahr badar-k.*, از شهر راندن *as shahr-r.*
- EXILED**, *a.* منفی *manfiy*.
- EXIST**, *vi.* بودن *shudan*, شدن *budan*, هستن *hastan*. To cause to exist,

موجود کردن *mo-jūd-k.* *hastī-d.* هستی دادن

EXISTENCE, *n.* وجود *hastī*, *wu-jūd.* To give existence, *wu-jūd-d.*

EXISTENT, } *mo-jūd* هستی موجود
EXISTING, } *hastī* بودنی *budant.*

EXIT, *n.* مخرج *makhroj*, خروج *khurūj*

EXODUS, *n.* هجرة *hijra*, خروج *khurūj*.

EXONERATE, *vt.* از بار خلاص کردن *az bār khalās-k.* حمل رفع کردن *haml raft-k.*, بیگناه ساختن, آزاد کردن *āzād-k.*, *bigunāh-s.*

EXONERATION, *n.* خلاص کردن از بار *khalās kardan az bār*, آزادی *āzādī*, حمل دور کردن *dūr kardanī haml.*

EXORBITANCE, *n.* زیادتی *ziyādatī*, افراط *afṣūnī*, فضول *fuzūlī*.—(extravagance) غیر *bī haddī*, بی حدی *bī ghayr kayāsī*.—(enormity, depravity) تعدی *taddī*, تجاوز *tajāwuz*.

EXORBITANT, *a.* (enormous in size) *bī hadd* بی حد *bī nihāyat*, بی نهایت *bī nihāyat*, بی قیاس *bī kiyās*.—(viciously irregular) اهل طغیان *ahli taghyyān*.

EXORBITANTLY, *ad.* از حد بدر *az hadd badar*, از اندازه بیرون *az andāza berūn*.

EXORCISE, *vt.* افسون کردن *afṣūn-k.*, پاك کردن *astmat-s.*, عزیمت ساختن *pāk-k.*

EXORCISER, *n.* جادوگر *nīranj*, جادوگر *jādūgar*.

EXORCISM, *n.* افسون *afṣūn*, جادو *jādū*, جادوگری *jādūgarī*, دعوت *dadwat*.

EXORDIUM, *n.* مقدمه *dībācha*, مقدمه *mukuddama*.

EXOTIC, *a.* اجنبی *ajnab*, غریب *gharīb*.

EXPAND, *vt.* (open, spread) گشادان *ku-shādan*, گستران *gustardan*, گشاده *kushāda-k.*, بسط کردن *bast-k.* To

expand the wings, بسط جناح کردن *basti jannāh-k.* To expand (as a flower) شکفتن *shigoftan*, گشاده *kushāda-sh.*

EXPANDED, *a.* گشاده *kushāda*, مبرور *mabsūt*, مغروش *mafrūsh*.—(as a flower) شکفته *shigofta*. The expanded hand, گشاده دست *kushāda dast*.

EXPANSE, } *n.* گشادگی *kushādagi*,
EXPANSION, } بسط *bast*, گسترش *gus-tarī*.

EXPANSIBILITY, *n.* بسط امکان *imkā*, *āni bast*, امتداد باهی *imtidād yābi*.

EXPANSIBLE, *a.* بسط ممکن *munakkinī*, *bast*, قابل گسترش *kābili gūstardgi*.

EXPANSIVE, *a.* بسط پذیر *bast pāstīr*.

EXPATiate, *vi.* بیان کردن *biyān-k.*, تشریح کردن *tashīr-k.*, تفسیر کردن *tafsīr-k.*

EXPECT, *vt.* انتظار کردن *intizār-k.*, نظر کردن *muntazir-sh.*, توفیق *nazar-k.*, نگران شدن *nigrān-sh.*, امید (hope for) کردن *tawakkuf-k.*, چشم داشتن *chashm-d.* To expect impatiently, انتظار نمودن *intizār-n.* مشتاق شدن *mushtāk-sh.*

EXPECTANT, } *a.* منتظر *muntazir*,
EXPECTER, } امیدوار *nigrān*, منتظر *mutawakkif*, *umtidwār*.

EXPECTATION, *n.* نگرانی *intizār*, چشم داشت *nigrānī*, توفیق *tawakkuf*, چشم داشت *chashm dāshī*.

EXPECTED, *a.* انتظار *muntazir*, منتظر *intizār karda shuda*.

EXPEDIENCY, *n.* ضرورت *sarūrat*, لزوم *liyākat*, سازواری *sazāwārī*, شایستگی *shāyistagi*.

EXPEDIENT, *a.* واجب *lāyak*, مناسب *munāsib*, سازوار *sazā-jīb*.

wār, شاید *shāyista*. It is expedient, لایق است *lāyak ast*.

EXPEDIENT, *n.* تدبیر *tadbīr*, چاره *chāra*. To be expedient, واجب شدن *wājib-sh.*, لازم شدن *lāzim-sh.*, مستوجب *munāsab-sh.*, مستوجب شدن *mustawjab-g.*

EXPEDIENTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, واجبا *vājiban*.

EXPEDITE, *vt.* تعجیل کردن *tadjīl-k.*, شتابانیدن *shī-tābānīdan*.—(despatch) ارسال کردن *īrsāl-k.*, فرستادن *fīristādan*.—(facilitate) آسان کردن *āsān-k.*

EXPEDITION, *n.* (haste) زودی *zūdī*, شتابی *shitābī*, چالاکي *chālākī*.—(journey) سفر *saḡar*. A warlike expedition, عزیمت *azīmat*, غزا *ghazā*.—(against infidels) جهاد *jehād*. A nocturnal expedition, شبخون *shub-khūn*, شبگیر *shabgīr*. To go on an expedition, سفر گرفتن *azmī saḡar-g.*, عزیمت نمودن *azīmat-n.*

EXPEDITIOUS, *a.* (expedite) جلد *jald*, سبکسار *shī-tāb*. (disencumbered) سبکسار *sabuksār*, بی حمل *bī haml*.

EXPEDITIOUSLY, *ad.* زودی *ba zūdī*, شتابان *shī-tābān*.

EXPEL, *vt.* دفع کردن *rāndan*, بدر کردن *rad-k.*, راندن *rad-k.*, بادر کردن *badar-k.*, اخراج ساختن *ikhrāj-s.*

EXPEND, *vt.* خرج کردن *kharch-k.*, تصرف نمودن *sarf-n.*, تصرف کردن *tasar-ruf-k.* To expend profusely, مبدري *mubazzarī*, بی اندازه خرج *mubazzarī-s.*, ساختن *bī andāza kharch-k.*

EXPENDED, *a.* خرج کرده شده *kharch karḡda shuda*, مصروف *masrūf*.

EXPENDITURE, *n.* خرج *kharch*, اخراج *akhrāj* (پا),

صرف *sarf*, (*pl.* اصراف).—(price) قیمت *kimat*. Necessary expenses, اخراجات ضرورت *akhrājātī sarū-riyat*. To defray the expenses of living, نفقه کردن *nafaka-k.* At his own expense, خود *az ktsāi khud*, از مال خود *az mālī khud*.

EXPENSIVE, *a.* (extravagant) مصرف مبر *musraf*, تلف *talaf*, مبدر *mubazzar*.—(costly) گرانبه *girān bahā*, قیمتی *kimatī*.

EXPENSIVELY, *ad.* با گرانبه *bā girān kharch*, مبدرانه *mubazzarāna*.

EXPENSIVENESS, *n.* (costliness) گرانبه *girānī*, به *bahā*.—(extravagance) تلف *talaf*, خرج گرانبه *kharchī girān*.

EXPERIENCE, *n.* آزمایش *āzmāyish*, امتحان *āzmūdagī*, امتحان *imtihān*, وقوف *tajarabat*, وقوف *wukūf*. A man of experience, صاحب وقوف *sā-hibi wukūf*.

EXPERIENCE, *vt.* آزمودن *āzmūdan*, تجربه کردن *tajarabat-k.*

EXPERIENCED, *a.* کار آموز *kār āmūz*, و قوندار *āmūzgār*, عاقل *ākīl*, واقف *wakūfdār*. An experienced agent, تجربه کار *tajarabat kār*.

EXPERIMENT, *n.* آزمایش *āzmāyish*, تجربه *tajarabat*, امتحان *imtihān*.

EXPERIMENT, *vi.* تجربه کردن *tajarabat-k.*, آزمودن *āzmūdan*.

EXPERIMENTAL, *a.* (belonging to experiment), منسوب *imtihān mansūb*, آزمایش بیوند *āzmāyish pay-wand*.—(discovered by experiment) از خبرت کشاده *az khībrat kushāda*.

EXPERIMENTALLY, *ad.* از خبرت *az*

khibrat, تجربه *ba tajai imti-*
hān, از روی آزمودن *as rāi-ā*.

EXPERT, a. چابک *chūst*, چالاک *chālāk*,
وفا دار *wahfādar*, کار گذار *kār gušār*,
کار آزمود *kār āsmūda*. Expert in war,
جنگ آزمود *jang āsmūda*. Expert
men, روزگار کاران *tajriba kādāni*
rozgār.

EXPERTLY, ad. با ظرافت *bā sarāfat*,
واقعا *vākifan*.

EXPERTNESS, n. مهارت *mahārat*,
واقعگاری *wākifgārī*, هوشیاری
hūshyārī, ظرافت *sarāfat*,
کارساری *kārsārī*.

EXPIABLE, a. ممکن بکفر *mumkinī*
takfir.

EXPIATE, vt. کفارت دادن *kaffārat-d*,
بکفر کردن *gunāhgārī-d*,
takfir-k.

EXPIATION, n. بکفر *kaffārat*, کفارت
takfir.

EXPIATORY, a. کفارت دہند *kaffārat*
paywand

EXPIRATION, n. (conclusion of any
limited time) اتمام *intihā*, سرانجام
sar-anjām, آخرت *ākhirat*—(the last
breath) نسیم *nafsi ākhir*, آخر
taslīmī rūh—(respiration) نفس *nafs*,
تنفس *tanaffus*.

EXPIRE, vt. (breathe the last) نفس
نسیم *nafsi ākhir-z*, روح
taslīmī rūh-k, جان دادن *ān-*
d.—(breathe out) دم زدن *dam-z*,
دمیدن *damīdan*, نفس کردن *tanaf-*
fus-k—(exhale) بخار نمودن *bukhār-*
n—(conclude) منقطع شدن *munkatt-*
sh, آخر شدن *ākhir-sh*.

EXPLAIN, vt. بیان کردن *bayān-k*,
تعبیر کردن *tafsir-k*, تفسیر کردن
tafsir-k, ظاهر کردن *sharāh-k*, شرح کردن

zāhir-k, روشن کردن *sharāh-k*,
توضیح دادن *tafsir-k*, تفسیر
کتاب نمودن *kashaf-n*.

EXPLAINED, a. بیان کرده *bayān*
karda shuda, مشروح *mashrūh*,
مفصل *mufassal*. In the
manner explained, مشروح
bar minvālī mashrūh. It cannot
be explained, تعبیر نیست *mum-*
kinī tadbīr nīst. A word difficult
to be explained 'کلام مدعسر'
kalāmī mutadassir, معنی سبکی
sakhunī tadassir. Clearly explained,
علیه تفسیل *tafsilān*, علی
diat tafsil.

EXPLANATION, n. تفسیر *bayān*,
تفسیر *tafsir*, تعبیر *tadbīr*, تویل
tāwīl, توضیح *taustif*, تفصیل
tafsil. The
explanation of words, کلام افاد
afā-dai kalām. The explanation of a
dream, تعبیر رویا *tadbīrī royā*.

EXPLANATORY, a. تعبیر کنای
tadbīr kunān, معسر
sharāh numā, شرح نما
mufassar, مدببین *mubayyin*.

EXPLETIVE, n. کلام راد *kalāmī zāyid*,
زاد *ziyād*.

EXPLICABLE, a. ممکن تعبیر
mumkinī tadbīr, قابل شرح
kābili sharāh.

EXPLICATION, n. vide EXPLANA-
TION.

EXPLICIT, a. ظاهر *zāhir*, واضح
wāzih, منتشر *muntashir*,
کشاده *kushāda*, هویدا
harīdā, مدببین *mubīn*.

EXPLICITLY, ad. ظاهرا *zāhiran*,
با تفصیل *ba tafsil*, آشکارا
āshkārah.

EXPLODE, vi. بامدمت در طرف کردن
bā mazammāt bar taraf-k, با آوار
bā āwāz rami-k, آتش کردن
ātīsh-k, بهوا رفتن
ba hauā-r.

EXPLOIT, n. غرض *ghasā*,
کردار *kirdār*, کار

EXPLORE, *vt.* تفتیش کردن *taftīsh-k.*,
تفحس کردن *tajassus-k.*, تجسس کردن
tafahhus-k.

EXPLORATION, *vide* EXAMINATION.

EXPLOSION, *n.* آواز *tasādum*, آواز
āwāza, آتش گیری *ātīsh gīrī*. The
explosion of cannon, آواز توپ *āwāzi tōp*. The explosion of a mine, آواز
āwāzi nakb. The explosion of
an earthquake, آواز زلزله *āwāzi ta-*
zulzal.

EXPLOSIVE, *a.* آوازه زن *āwāzi zan*,
با آوازرمی کنان *bā āwāzi ramī kunān*.

EXPORT, *vt.* از ملک بردن *az mulk-b.*,
از کشور اخراج *berūn-f.*, بیرون فرستادن
کردن *az kishwar ikhrāj-k.*

EXPORTATION, *n.* نقل *nahl*, روانه
ravana اجناس تجارت بملک دیگر
ajnāsi tijārat ba mulki digar,
اخراج *ikhrāj az kishwar*.

EXPOSE, *vt.* (lay open) ظاهر کردن *zā-*
hīr-k., عرض نمودن *arz-n.*, اخراج
ikhrāj-s. To expose to the
sun, تشمیس کردن *tashmīs-k.* To
expose to danger, در خطر انداختن
dar khatar-a., خطرناک کردن *khatar-*
nāk-k. To expose the face, دیدار
drzi didār-k. To expose a child,
بچه منبذ کردن *bacha mambūs-k.* To
expose to infamy, طعن نمودن *tadn-*
n., ملامت زدن *malāmat-z.*

EXPOSED, *a.* اظهار کرده *mashrūh*,
اظهار شده *izhār karda shuda*.

EXPOSITION, *n.* بیان *hikāyat*, بیان
bayān, تعبیر *tadbīr*.

EXPOSITOR, *n.* مفسر *shāriḥ*, شارح
mu-fassir, بیان کننده *bayān kunānda*.

EXPOSTULATE, *vt.* نزاع ساختن *nizād-*
s., منازعت نمودن *munāzīdāt-n.*,

مکالمه *sagālīsh-k.*—(complain)
شکایت کردن *shikāyāt-k.*

EXPOSTULATION, *n.* دعوی *dadwī*,
نزاع *nizād*, اختلاف *ikhtilāf*, شکایت
shikāyat, گفت و شنید *guft u shanīd*.

EXPOSTULATORY, *a.* دعوا نما *dadva*
numā, اعتراض آمیز *tīrāz āmīz*.

EXPOSURE, *n.* اظهار *izhār*, دره
pardadārī—(situation) موضع *muṣṭ*,
محل *mahl*.

EXPOUND, *vt.* بیان نمودن *bayān-n.*,
تفسیر نمودن *tafsīr-n.*, تقریر کردن
tak-rīr-k.

EXPRESS, *vt.* (by language) حرف زدن
harf-z. ادا نمودن *talaffuz-k.*, تلفظ کردن
adā-n., گفتن *guftan*—(denote) نشان
کردن *nishān-k.*, نصب نمودن *nasb-n.*,
دلالت کردن *dalālat-k.*

EXPRESS, *a.* (clear, plain) هویدا *hawī-*
dā, آشکارا *āshkārā*, ظاهر *zāhīr*—(not
doubtful) شک *bī shakk*, نامشکوک
nā mashkūk—(for a particular pur-
pose) با قصد *ba kasd*, با غرض *bā gharaz*.

EXPRESSED, *a.* تلفظ کرده شده *talaffuz*
karda shuda, لفظی *lafzi*.

EXPRESSIBLE, *a.* ممکن تلفظ *mum-*
kīni talaffuz, ممکن اظهار *mumkīni*
izhār.

EXPRESSION, *n.* (by language, &c.)
وصف *lafz*, لفظ *kalām*, کلام *talaffuz*, تلفظ
wasf—(squeezing) فشردگی *fashur-*
dagī. The expression and significa-
tion, لفظ و معنی *lafz u madnī*.

EXPRESSIVE, *a.* صاحب لفظی *lafzi*,
قوت تلفظ *sākibi kuwātī talaffuz*—
(descriptive) وصف ده *wasfdah*, اتصاف
نما *ittisāf numā*.

EXPRESSIVELY, *ad.* بطور *lafzan*, لفظاً
وصف *ba tawrī wasf*.

EXPRESSIVENESS, *n.* کلام قوت *ku-wati kalām*, وصف قوت *kuwati wasf*, ایتساف *ittisāf*.

EXPRESSLY, *ad.* بی درمعنی *bi du madni*, "مخصوصاً" *makhṣūsan*, تصدا *ḥasdan*.

EXPULSION, *n.* اخراج *rāndagī*, راندگی *ikhṛāj*, طرد *tard*, دفع *daft*, ر *radd*.

EXPULSIVE, *a.* قابل راندن *lābili rāndan*, دافع *daft*. The expulsive power, دفع قوت *kuwati daft*.

EXPUNGE, *vt.* رخم کشیدن *rakm-k.*, فلم *kalam-z*, حکت ساختن *hakk-s.*, محو کردن *mahv-k.* باطل ساختن *bātil-s*.

EXPURGATE, *vt.* پاک کردن *pāk-k.*, صاف کردن *sāf-k.*

EXQUISITE, *a.* بسیار خوب *bis-yār khūb*, بدیع *latif*, نفیس *nafis*, بديع *badi*, خالص *khālis*. Of exquisite beauty, بدیع الجمال *badiul jamāl*. Words exquisitely arranged, کلام بدیع الانظام *kalāmi badiul intizām*. Exquisite things, نفیس *nafīs*.

EXQUISITELY, *ad.* نفیسانه *nafisāna*, خالصاً *khālisān*.

EXQUISITENESS, *n.* لطافت *latāfat*, نفاست *nafāsat*, ذوق *zauk*, کمال *ka-māl*.

EXSUDATION, *n.* ترشح *tarashshuh*, عرق *drak*.

EXTANT, *a.* باقی *maujūd*, موجود *bākī*.

EXTEMPORE, *ad.* ناگهانی *nāgahāni*, فوراً *fil'faur*, بدیهی *badihi*. An extempore speech, اندراج *iktirāh*.

EXTEMPORIZE, *vi.* بی اندیشه گفتن *bi andishā-g.*, بدیهی گفتن *badihi-g.*

EXTEND, *vt.* طول دار کردن *darāz-k.*, طول *tawil-k.*, کشیدن *kashidan*, مد *madd-s.*—(bestow) بخشیدن

bakhsidan, بابت دادن *bābt dādan*. To extend the limits, تاویل دادن کردن *tawil dādan*. To extend the hand towards any thing, دست درازی کردن *dast darāzi-k.* To extend the tongue, اذلال زبان نمودن *idlati zabān-n.*

EXTENDED, *a.* کشیده *kashida*, کشاد *kushāda*, وسیع *tawil*, طویل *wastā*.

EXTENDIBLE, *a.* ممکن استطاله *mum-kini istitālat*, مد یافتنی *madd yā-flunī*.

EXTENSIBILITY, *n.* قوت استطاله *ku-wati istitālat*.

EXTENSION, *n.* طول *tūl*, دارای *darāzi*, دست *dast*, فراخی *farākhī*, وسعت *vasiāt*, مد *madd*, عرض *dī az*, پهن *pahn*. Extension of the hand, دارای دست *dast darāzi*. Extension of the foot, پا دارای *pā darāzi*.

EXTENSIVE, *a.* vide **EXTENDED**.

EXTENT, *n.* فزونی گرفتن *girift*, کاهش *kahz*.

EXTENUATE, *vt.* (make thin) کم کردن *kam-k.*, مخفف کردن *mukhaffaf-k.*, رقیق کردن *rakīk-k.*, لاغر ساختن *lāghir-s.*—(palliate) معذور کردن *māzūr-k.*, عفو کردن *afu-k.*

EXTENUATED, *a.* کم کرده شده *kam karda shuda*, لاغر *lāghir*.

EXTENUATION, *n.* رقیق *lamī*, کمکی *rakīk*—(palliation) عذر *puzish*, عذر *ūzr*.

EXTERIOR, *a.* بیرون *berūn*, خارج *khārij*, ظاهر *zāhir*. The exterior part, روی *ruī*, وجه *uajah*, ظاهر *zāhir*.

EXTERMINATE, *vt.* اسدصال کردن *asīd-sāl-k.*, اصل قطع کردن *asl katt-k.*, ویران کردن *maddūm-k.*, ویران کردن *wairān-k.*

EXTERMINATION, *n.* استیصال *istī-sāl*, خراب *kharāb*, نزع *nazī*.

EXTERNAL, *a.* vide, EXTERIOR.

EXTERNALLY, *ad.* بیرون از *az berūn*, ظاهرانه *zāhirāna*.

EXTINCT, *a.* معدوم *munddam*, منعدم *maddūm*, منطفي *muntafi*.

EXTINCTION, *n.* نابودی *inkirāz*, انقراض *nā būdt*, اطفاء *itfā*.

EXTINGUISH, *vi.* اطفاء کردن *itfā-k.*, نشانیدن *nishāndan*. To extinguish fire, اطفای آتش کردن *itfāi ātish-k.*, خاموش نشانیدن *ātish nishāndan*. To extinguish a lamp or candle, خاموش چراغرا پف کردن *khāmūsh-k.*, شمع نشانیدن *chirāghrā paff-k.*, shamī-n.—(annihilate) نابود کردن *nābūd-k.*, معدوم کردن *maddūm-k.*

EXTINGUISHABLE, *a.* ممکن اطفاء *mu-mkini itfā*.

EXTINGUISHED, *a.* منطفي *muntafi*, منقطع *munkatt*, منعدم *munddam*.

EXTINGUISHER, *n.* مطفی *mutfi*, مبدیخ *mubīkh*.

EXTIRPATE, *vt.* برانگیختن *bar-k.*, برکنیدن *bar-a.*, استیصال کردن *istī-sāl-k.*

EXTIRPATED, *a.* مستأصل *mustāsil*, برکنده *bar kanda*. To be extirpated *bar kanda-ā*.

EXTIRPATION, *n.* استیصال *istī-sāl*, قلع *kalā*.

EXTOL, *vt.* توصیف کردن *tadrīf-k.*, حمد کردن *tausīf-k.*, hamd-k.

EXTOLLED, *a.* ستوده *sitūdan*, مدح کردن *madh-k.* To extol one's self, خود پسند شدن *khud pasand-sh.*

EXTOLLED, *a.* توصیف شده *vasf shuda*, یکدیگر مدح کردن *yak dīgar madh-k.*

EXTOLLED, *a.* وصف شده *vasf shuda*

ستوده *sitūda*, موصوف *mosūf*, محمود *mahmūd*, حمید *hamīd*, مدح *mumad-dah*.

EXTOLLER, *n.* مداح *mādah*, واصف *vā-sif*, حامد *hāmid*.

EXTORT, *vt.* از زبردستی گرفتن *az zabar-dastī-g.*, ستم کردن *ba zor-g.*, ستم کردن *sitam-k.*, ظلم کردن *zulm-k.* To extort by torture, شکنجه کردن *ishkanjē-k.*

EXTORTED, *a.* زور گرفته *ba zor girifta*, از رای زبردستی گرفته *az rāi zabardas-tī-girifta*.

EXTORTION, *n.* گرفتن زور *giriştan*, دراز دستی *zabardastī*, ستم *sitam*, ظلم *zulm*, زور *zor*. Oppressive extortions, تکالیف *takālīf*, عنفیت *ūnfīyat*.

EXTORTIONER, *n.* زور گیرنده *ba zor giranda*, ظالم *zālim*, زبردست *zabar-dast*, باغی *bāghī*.

EXTRACT; *vt.* بیرون کشیدن *birūn-k.*, بر کشیدن *bar-k.*, بدر آوردن *badar-ā.*, اخراج کردن *ikhraj-k.*, —(select) انتخاب کردن *intikhāb-k.*, اختیار کردن *ikhhtiyār-k.*

EXTRACT, *n.* تلخیص *ījmal*, اجمال *ījmal*, انتخاب *intikhāb*.

EXTRACTED, *a.* بر آورده *bar āwarda*, بیرون کشیده *birūn kashīda*.

EXTRACTION, *n.* (descent) اصل *asl*, ذات *āst*, نسب *nasb*, نسل *nasl*.—(act of extracting) کشش *kashish*.—(essence) عرق *drak*.

EXTRACTOR, *n.* بیرون کشیده *birūn kashīda*, اجمال کننده *ījmal kunan-da*, بر آورنده *bar āranda*.

EXTRAJUDICIAL, *a.* خارج ترتیب *khilāfi tartībī shariātī*.

EXTRAMUNDANE, *a.* از جهان بیرون
az jahān dīrān.

EXTRANEOUS, *a.* بیگانه *bigāna,*
غریب *gharīb,* اجنبی *ajṇab.*

EXTRAORDINARILY, *ad.* بطور غیر معمول
ba tauri ghayri makhūd, بر وجه
عجیب *bar vajai ajīb.*

EXTRAORDINARY, *a.* غیر معمول *gha-*
yri makhūd, نادر *nādar,* فوق العادت
fauku'l ādat, عجیب *ajīb.*

EXTRAORDINARY, *n.* نادره *nādara,*
کرامت *karāmat.*

EXTRAVAGANCE, *n.* خرج بی اندازه
khurchi bi andāza, نطف اسراف *israf,*
talaf.—(irregularity) بی ترتیبی *bi*
tartībī, ماعده *khilāfi kāyadq*
—(outrage) جور *jaur,* جبر *jabr,*
زور *zur.*—(bombast) سخن هرة *sakhuni*
harza,—(bombast) کلام بیوده *kulāmi bikhūda.*

EXTRAVAGANT, *a.* (in expense) مجذّر
mubazzir, نطف صاحب *sāhibi talaf,*
خلف (irregular) *musrif.*—
khilāfi kāyada, بی ترتیب *bi*
tartībī, گمراه *bi rāh,* راه *gumrah.*

EXTRAVAGANTLY, *ad.* مجذّرانه *mu-*
bazzirāna, نطف *bā talaf.*

EXTRAVAGATE, *vt.* بی حد رفتن
bilā hadd-r., راه بی *bi rāh-sh.*

EXTREME, *a.* (last) آخر *ākhir,* اقصى
aksā.—(greatest) اعظم *adzam,* اکبر
akbar,—(highest) بزرگترین *buzurgtarīn.*—
bulandtarīn. Extreme misery اضطراب
istirār. To arrive at extreme old age
عمر آخر *amr ākhīr-sh.*

EXTREME, } *n.* انجام *ākhir,* انجام
EXTREMITY, } *anjām,* غایت *ghāyat,*

از آنجا *az ān jā,* از آنجا *az ān jā,*
عاقبت *ākibat.* thing, گوشه چندی
one extreme of the globe to the other
از یک طرف تا آن *as haf tā haf,*
to extremity, بی چاره *bi chārā,*
درمان *bi darmān.*

EXTREMELY, *ad.* غایت *ghāyat,*
ba nihāyat.

EXTRICATE, *vt.* خلاص کردن *khalās-k.,*
رها کردن *rahā-k.,* آزاد کردن
āsād-k.

EXTRICATED, *p.p.* خلاص کرده شده
khalās karda shuda, آزاد کرده شده
āsād karda shuda,

EXTRICATION, *n.* رهایی *rahāty,*
آزادگی *āsādagi.*

EXTRINSIC, *a.* ظاهری *zāhīrī,* صوری *sūrīy.*

EXTRINSICALLY, *ad.* صورتاً *sūratān,*
ظاهراً *zāhīrān.*

EXUBERANCE, *n.* تکبر *afzūnt,* افروزی
kasrat, توفیر *taufēr,* زیادتی *ziyādatīy.*

EXUBERANT, *a.* مستغنی *mustaghniy,*
کذیر *kāzīr,* وافر *vāfir.*

EXUBERANTLY, *ad.* فاضلاً *fāzilāna,*
وافر *vāfir vāfir.*

EXUBERATE, *vi.* وافر بودن *vāfir-b.,*
بسیار شدن *bisyyār-sh.*

EXUDATION, *n.* vide EXSUDATION.

EXULT, *vi.* شاد دل بودن *shād dil-b.,*
شاد کام نمودن *shādkām-n.*

EXULTATION, *n.* شادمانی *shādmānī,*
تألیل *tahlīl.*

EXULTING, *a.* خوش شاد *shād,* خوش
مسرور *khūsh, masrūr.*

EXULTINGLY, *ad.* تام *bā ibt-*
ihāji tām, مسروراً *masrūrān.*

EYE, *n.* چشم *chashm,* عین *ayn (pl.*
دیده *nāsara.*—(sight) (عینون
dīda, بصر *basar.* The two eyes, عینان

dinān. The socket of the eye, چشمخانه *chashm khāna*. Deceiving the eyes, (a juggler) نظرباز *nazar bāz*. To fix the eyes upon, نظر کردن *nazar-k.* نگریستن *nigristan*. A wink, glance of the eye, طرقت العین *ramz, ghamza*, رمز *tarftu'l āyn*. To wink the eyes, رمز کردن *ramz-k.* چشم برهم زدن *chashm barham-z*. The eye of prudence, (fore-sight) بصیرت *chashmi basīrat*. To shut the eyes, چشم بند کردن *chashm banī-k.* میزگان بستن نمودن *mizh-gān basta-n*. As far as the eye can reach, قدر مد البصر *kadru maddil ba sar*. Oh light of my eyes! نور ای *ay nūri chashm*. To turn away the eyes, قطع نظر کردن *kati nazar-k.* چشم پوشی کردن *chashm پوشی-k.* To place before the eyes, در میان کردن *āyān u bayān-k*. A quick eye, برآش *burāshim*. A malignant eye, چشم شری *chashmi shurra*. Fascination of the eyes, چشم بند *chashm band*. Squint-eyed, کج بین *koj bin*, لولچ *lūch*. One-eyed, چشم یک *yak chashm kūr*, اعور *adwar*. A mote in the eye, عوار *dwār*. To take a mote out of the eye, تقدیرت کردن *takziyat-k.* The corner of the eye, گوشه چشم *gushai chashm*. The eye of a needle, سوراخ سوزن *surākhī sozan*, چشم سوزن *chushmi sozun*. An evil eye, بد چشم *chashmi bad*. His eyes twinkled or winked, چشمش پرید *chāshmaskh parīd*. To veil the eyes, چشم پش کردن *chashm pesh-g*. Eyes tinged with blood, چشم خورن آلود *chashmi khūn ālūd*. A rolling eye, چشم سماعیل *chashmi samāil*. A tear-

shedding eye, چشم سبل زن *chashmi sayl zan*. A large open eye, چشم کاران *chashmi gāwāna*. To be all eye and ear, (give strict attention to) چشم و گوش شدن *chashm u gosh-sh*. Gentle, soft eyed, آهو چشم *āhū chashm*. Kissing the eye, چشم بوس *chashm-bos*.

EYE, *vt.* نگریستن *nigristan*, دیدن *didan*.

EYEBALL, *n.* مردمک *mardumak*, العین *insānu'l āyn*.

EYEBROW, *n.* حاجب *abrū*, ابرو *hājīb*.

EYEGLASS, *n.* چشمک *chashmak*, دوربین *dūrbīn*.

EYELASH, *n.* پلک *palak*.

EYELESS, *a.* بی چشم *bī chashm*, غیر *ghayri āyn*, کور *kūr*.

EYELID, *n.* جفن *jufn* (pl. اجفان), میزگان *mizh-gān* (pl. میزگان).

EYE-SERVANT, *n.* عبد عین *abdī āyn*.

EYESIGHT, *n.* نور چشم *nūr chashm*, دیدار *didār*.

EYE-SORE, *n.* رم *ramad*.

EYE-WITNESS, *n.* شاهد *shāhid* (pl. شهود *garwāh*).

F.

FABLE, *n.* قصه *kissa*, (pl. قصص *dāstān*, حکایت *hikāyat*, مغل *masal*, انسانه و (امثال). Fables and fictions, افسانه *afāna wa afān*.

FABLE, *vt. & vi.* افسانه گفتن *afāna-g.*, ایجاد کردن *ijād-k.* قصه گفتن *kissa-g.*

FABRIC, *n.* (building) بنا *bīnā*, (texture) عمارت *imārat*, بنیان *bunyān*.—(texture) قماش *kumāsh*.

FABRICATE, *vt.* (construct) ساختن *sākhtan*, بنا کردن *bīnā-k*.—(devise falsely) رنگ آمیختن *hila-b*, *rang-ā*.

FABRICATION, *n.* ساختن عمارت *sākhtanī tmārat*, بنا سازی *bīnā sāst*, تadmīr.—(falsehood) ایجاد *tjād*, افترا *iftirā*.

FABULIST, *n.* قصه گو *mukhtart*, قصه گوی *kissa gu*, نقل بند *kissa khān*, نقل *nakl band*, نقل *nākil*.

FABULOUS, *a.* افسانه وار *afsānā wār*, دروغ *musawwar*, دروغ *durogh*.

FABULOUSLY, *ad.* به چرخ ساختن *ba wajai sākhtan*, به طور قصه *batauri kissa*, صورت نامه *suratānā*.

FACADE, *n.* پیش رو *peshrū*, ظاهر *zāhir*.

FACE, *n.* رو *rū*, چهره *chihra*, رخ *rukḥ*, وجه *vajh*, نظر *dālar*, دیدار *nazar*, صورت *sūrat*, سیمای *stīmā*, پیکر *paykar*, لقا *lakā*, طلعت *taldt*, هیكل *haykal*.

A beautiful face, طلعت حسنا *taldti hasanā*, روی جمال *rūi jamāl*.

A frightful face, صورت مکروهت *sūratī makrūhat*, سیمای ملعون *stīmāyi malūn*. One faced, روی یک *yak rūi*.

Two faced, روی دو *du rūi*. To unveil the face, and display its beauties, چهره کشادن و جلوه نمودن *chihra-k wa jalwa-n*. To change the face, صورت تبدیل کردن *sūrat tabdīl-k*.

To turn the face, رو گردانیدن *rū gar-dānīdan*. To distort the face, رو کشیدن *rū kashtīdan*. A cheerful face, روی خند *rūi khānd*.

Having a beautiful face as the moon, ماه پیکر *māh paykar*. Having the face of an angel, چهره پری *chihra parī*.

A pale face, چهره زرد *chihra zahād*.

rai sard. Rosy-faced, روی گل *gul rūi*. Face to face, رو رو *rū ba rū*, مقابل *mukābil*. To look at face to face, مشاهده کردن *mushāhda-k*.—(impudence), شوخی *shokht*, گستاخی *gustākht*.

FACE, *vt.* (meet face to face) مقابل کردن *rū ba rū-ā*, *mukābala-k*.—(oppose with boldness) با غیرت مقابل کردن *bā ghayrat mukābala-k*.—(oppose with impudence) با گستاخی تعرض کردن *bā gustākht tadris-k*, ادب مقابل نمودن *btadab mukābala-n*.—(to have a false appearance) صورت معامله داشتن *sūratī muāmala-d*.

FACETIOUS, *a.* خوش طبع *khush tabt*, لطیف *latīf*, شوخ *shokh*, لطیف گو *latīfa gu*.

FACETIOUSLY, *ad.* به شوخی *bā shokht*, به طور ظرافت *ba tauri zarāfat*.

FACETIOUSNESS, *n.* لطافت *latāfat*, شوخی *shokht*, بذل *bazla*.

FACIAL, *a.* روی *rūi*, صورتی *sūratī*.

FACILE, *a.* (easy) آسان *āsān*, سهل *sahl*.—(pliant, flexible) ملایم *mulāyim*, حلیم *halīm*.

FACILITATE, *vt.* آسان کردن *āsān-k*, سهل کردن *tashīl-k*, تسهیل ساختن *sahl-k*.

FACILITATED, *p.p.* آسان کرده شده *āsān kardā shuda*, میسر *muyassar*.

FACILITY, *n.* سهولت *āsānt*, آسانی *sahūlat*.—(ductility) ملایمت *mulāyimat*, نرمی *narmt*. With facility, با سهولت *bā sahūlat*, با آسانی *bā āsānt*.

FACING, *n.* مقابل *rū ba rū*, مقابل *mukābil*.—(collar or lappet of regimen-

tal uniform) نشان علامت *dlāmat*, نشان *nishān*.

FAC-SIMILE, *n.* شکل *shakl*, صورت *sū-rat*, نقل *nahl*.

FACT, *n.* (deed) کار *kār*, کردار *kirdār*, فعل *fudl*, امر *amr*.—(reality) حقیقت *hakikat*, معنی *madnī*. In fact, فی الواقع *fil wāqī*, الحق *al hakk*, فی الحقیقت *fil hakikat*.

FACTION, *n.* (confederacy) اتحاد *it-tihād*, اتفاق *ittifāk*, معاهده *muāhada*.—(machination) حیله بازی *hila bāzī*, فساد *fusād*.—(tumult) هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*, غوغا *ghauḡhā*.

FACTIOUS, *a.* صاحب فتنه *sāhibi fitna*, هموقاق *fitna angīz*, انگیز *angīz*, hamvisāk.

FACTIOUSLY, *ad.* مکر *ba wajaī māk*, از روی اختلاف *az rūi ikhtilāf*.

FACTIOUSNESS, *n.* فتنه انگیزی *fitna angīzī*.

FACTITIOUS, *a.* تقلیدی *āmali*, عملی *taklīlī*.

FACTOR, *n.* (agent) گماشته *gumāshṭa*, کار گزار *kār guzār*, پیش کار *pesh kār*.—(in arithmetic) عدد ضرب *diladī zarb*.

FACTORAGE, *n.* وجه وکالت *wajih wa-kālat*.

FACTORY, *n.* تجارت خانه *tajārat khāna*, کارخانه *kār khāna*.

FACTOTUM, *n.* گماشته *harkāra*, هرکاره *gumāshṭa*.

FACULTY, *n.* (ability) توانایی *tawānāt*, قابلیت *kuwat*, قدرت *kudrat*, طاقات *tākat*.—(powers of the mind, capacity) قابلیت *kābili-yāt*, علم *ilm*, ادراک *idrāk*.—(a body of men to whom any

specific right or privilege is granted) اطباء *atibbā*, فقیه *fukhā*.

FACUNDITY, *n.* بلاغت *balāghat*, فصاحت *fasāhat*.

FADDLE, *vi.* تغافل کردن *taghāful-k*.

FADE, *vi.* (grow weak) ضعیف شدن *zaf-sh*.—(wither as a vegetable) پژمردن *pāshmurdan*, بی افسردن *afsurdan*.—(loose colour) زایل رنگ شدن *bi rang-sh*, زایل رنگ *zāil rang-g*.

FADED, *a.* پژمرده *pāshmurda*, افسرده *afsurda*.

FADELESS, *a.* پایدار *pāydar*, بی زوال *bi zawāl*.

FADGE, *vi.* مناسب بودن *munāsib-b*, لایق شدن *lāyiq-sh*.

FADING, *n.* فنا *fanā*, پوسیدگی *posīda-gī*, زوال *zawāl*.—(color) رنگ باز *rang bāz*.

FAG, *n.* محنت *mahnatī*, کش *zahmat kash*.

FAG, *vi.* مانده شدن *mānda-sh*, عذاب آزاردن *āzārdan*, دامن دادن *āzāb-d*.

FAG-END, *n.* انقضا *inkizā*, آخر *ākhir*.

FAGOT, *n.* چوبان بسته *bastaī chobān*, دسته *dastaī*, هیزم *hizam*.

FAGOT, *vt.* بسته بستن *dasta-b*, باقم بستن *bāka-b*.

FAIL, *vi.* (become deficient) کم شدن *kam-sh*, ناقص شدن *nā-kis-sh*. To fail of a promise, بی وفا شدن *bi wafā-sh*, وفادار کردن *ghadrī wafā-k*. To fail striking fire, کایل کردن *kayl-k*.—(not to succeed) نامیوس شدن *nā muyassar-sh*, بر نیامدن *bar na āmadan*.—(desert) دست از حمایت *dast az hamāyat bās-d*.—(to disappoint) محروم کردن *mahrūm*.

k. nā umīd-sh.—(decay) **FAINTISH**, *a.* کمزور *kamzor*, ضعیف *zā'if*, کاستن *kāstan*, فرسودن *farsūdān*. — *sust.*

(decline) زوال یافتن *zawāl-y.*—(become bankrupt) گدا شدن *gaddā-sh.* **FAINTISHNESS, FAINTNESS**, *n.* ضعیفی *zā'ifī*, کاهلی *kāhili*, زبونی *zā'ifī*.

FAIL, *n.* (want of success) عدم عاقبت *adām āqibāt*, (deficiency) *ddamī ākibātī khayr.*—(without light) **FAINTLY**, *ad.* کاهلان *kāhilāna*, ضعیفانه *zā'ifāna*, باعجز *bā'iz.*—(without light) *bi ziyā.*

(omission) غفلت *ghaflāt.*—(extinction) اطفاء *itfā*, نابودی *nābūdī*. Without fail, بی نقصیر *bi kusūr*, بی قصور *bi takṣir.* **FAIR**, *a., ad.* خوش صورت *khūb surat*, جميل *husn*, حسن *husn*, نما *khūsh numā*, روشن *jamīl*, رعا *radnā.*—(clear) *raushan*, آبدار *shaffāf*, شفاف *ābdār*. —(honest, just) عادل *ādīl*, راست *rāst*, حیل *bi hīla.*—(mild, not severe) نادرشت *nā durusht*, ملایم *mulāyim.*—(prosperous) بخندیار *ba-khtiyār*, دولتمند *darulatmand*, فرخنده *furkhunda.*—(commodious) مناسب *munāsib.*—(civil) صاحب ادب *sāhibi adab*. Fair spoken, شیرین گو *shirīn gu*. A fair wind, باد شرط *bādī shart*, باد موافق *bādī muwāfīk*. A fair character, نیک نامی *nek nāmī neku*. Fair weather, هوا کشاده *kushāda harwā*. Fair dealing, راست بازی *rāst bāzi*, صداقت *sadākat*. A fair dealer, مردم *mardumī bi rayā*. Fair demeanor, ادب *insāniyat*, انسانیت *adab*. To transcribe fair, در خوش خط نقل کردن *dar khush khat nakl-k.*

FAILING, *n.* قصور *sahv*, خطا *khatā*, نقصیر *takṣir*, عیب *dib*.

FAILURE, *n.* درماندگی *darmāndagī*, قصور *kusūr*.—(deficiency) نقصیر *takṣir*.—(bankruptcy) افلاس *kamī*, ابله *idbār*.

FAIN, *ad.* (wishful) آرزومند *ārzūmand*, مجبور *shokht.*—(compelled) *shokht*, اختیار *bi ikhtiyār*.

FAIN, *vi.* خواستن *khāstan*, آرزومند شدن *ārzūmand-sh.*

FAINT, *a.* (feeble) زبون *zabūn*, بی قوت *bi kuwat*, کم زور *kamzor*, ضعیف *zā'if*. —(not bright) نادرشن *nā raushan*, نابلند *bi tābān.*—(not loud) *nā buland.*—(not active) *nā jald*, شوخی *bi shokht.*—(dejected) *diltang*, دلنگ *tira zamīr*. A faint color, زایل رنگ *rangi zāil*.

FAINT, *vi.* (become feeble) کاهل بودن *kāhil būdan*, (grow dejected) *kāhil-sh.*—(become feeble) *diltang-sh.*—(swoon) *ghammak-g.*—(become feeble) *ghash-sh.*

FAINT-HEARTED, *a.* بزدل *buz dil*, ناکس *nākas*.

FAINTING, *n.* بی هوشی *bi hūshī*, غش *ghash*.

FAIR, *n.* خوبان *khūbān.*—(stated meeting of buyers and sellers) بیع *bāi u sharā*, بازار *bāzār*.

FAIRLY, *ad.* (beautifully) جمیلانه *jamīlāna*, خوب *khūb*.—(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat*, (honestly) *lāyakāna.*—(without a blot) *bi rang u rayā*, عادلانه *ādīlāna.*—(without a blot) *bi dib.*

(not wrested) بي پيچ *bi pich*—(completely) کاملاً *kāmīlāna*, "تماماً *tamāman*."

FAIRNESS, *n.* خوب صورتی *khūbsūratī*, خوبی *khūbī*, جمال *jamāl*, حسن *husn*—(honesty) راستی *rāstī*, عدل *adl*, خلوص *khalūs*.

FAIRY, *n.* پری *parī*, جان *jānn*.

FAIRY, *a.* مایند *parī mānand*, جنی *jinnī*.

FAITH, *n.* دین *dīn*, مذهب *mashab*, ملت *millat*, ایمان *īmān*. The faith of Muhammad, اسلام *islām*—(trust) اعتقاد *attikād*, اعتبار *attibār*—(fidelity) حقیقت *hakikat*, استقامت *is-tikāmat*, وفا *wafā*—(promise) قول *kaul*, قرار *karār*, عهد *dhā*.

FAITHFUL, *a.* (orthodox) ایماندار *īmāndār*, صادق *dīndār*—(honest) صادق *dīndār*, معتقد *mudtakid*, امین *amīn*, وفادار *wafādār*.

FAITHFULLY, *ad.* از دیانت *as diyānat*, بی رنگ *bā hakikat*, با حقیقت *bi rang u riyā*.

FAITHFULNESS, *n.* وفاداری *wafādārī*, حقیقت *namak halālī*, نمک حلالی *hakikat*, صداقت *sidakat*.

FAITHLESS, *a.* بی وفا *bi wafā*, بی حقیقت *bi hakikat*, نامک حرام *namak harām*, اهل غدر *ahli ghadr*—(unbelieving) کافر *kāfir*, بی دین *bi dīn*.

FAITHLESSNESS, *n.* بی وفایی *bi wafā*, بد دیانتی *bi dīnāt*, بی ایمانی *bi īmānī*, نامک حرامی *namak harāmī*.

FAKIR, *n.* فقیر *fakīr*—(pl. فقرای).

FALCATE, *a.* کمائی *kamānī*, کج *kaj*.

FALCHION, *n.* شمشیر *shamshīr*.

FALCON, *n.* باز *bāz*, زهدم *saḥdām*. A

large royal falcon, شاه‌باز *shāh bāz*, شاهی *shāhī*.

FALCONER, *n.* باز بام *bāz bām*.

FALCONET, *n.* توپ کوچک *tupī kūchak*.

FALCONRY, *n.* باز شکاری *bāz shikārī*.

FALL, *vi*, افتادن *uftādan*, شستن *sā-*

kit-sh., از پی در آمدن *as pay ār-*

(a) To fall away, (become lean) لغو شدن *lāghīr-sh*.,

زغیر *zayf-gh*—(revolt) طغیان کردن *taghyān-k*.,

ارتداد *ar-tād*—(apostatize) نمودن *asīyān-n*.,

بر باد شدن *irtidād-k*—(perish) کردن *bar-bād-sh*.,

زایل بودن *āyīl-sh*.

(b) To fall back, (recede) باز رفتن *bāz-r*.,

پس رفتن *pas-r*.

(c) To fall down (prostrate one's self

in worship) رومال *sajūd-k*.,

رومال *rūmāl-sh*—(come to the ground)

شدن *dahs-k*.,

داحس *khisīdan*—(coincide) اتفاق نمودن

ittifāk-n., موافق شدن *muwāfīk-sh*.

—(comply) راضی بودن *rāzī-b*.

(e) To fall off (separate) منقطع شدن

munkatt-sh., جدا بودن *judā-b*—

(decline) کاستن *kāstān*.

(f) To fall on (begin suddenly and

eagerly) با رشک آغاز کردن *bā rashk*

āghāz-k., با حمیت ابتدا کردن *ba hamī*

yat ibtidā-k—(assault) هجوم آوردن

hājūm-ā., حمله کردن *hamala-k*.

(g) To fall out (quarrel) شکیریز کردن

sitīza-k., نزاع کردن *nisāz-k*—(happen,

befal) صادر شدن *wākt-sh*.,

صاد *sādir-sh*.

(h) To fall to (begin hastily and

eagerly) شروع کردن *āghāz-k*.,

شروع *shurūd-k*.

(i) To fall under (to be subjected)

فرمان بردار شدن *farmān bardār-sh*.

شدن *bandai farmān-sh.* — (to be ranged with) نمودن *dar nisām-n. (j)* To fall upon (attack)

کردن *hamala-k.* — (attempt) سعی نمودن *sai-n.*, قصد کردن *kasd-k.*

1. To fall, drop, ساقط بودن *sā-kūt-b.*, واقع آمدن *wāqet-ā.*, To let fall, گذاشتن *guzdāsh-tan.*, هشتن *hishtan.*

2. (diminish, lessen) کم بها گشتن *ham bakā-g.*, ارزان شدن *arsān-sh.*

3. (bring forth young) وضع حمل کردن *wast hamal-k.* — (descend from a higher position to a lower) از بالا از جاء معزول شدن *az pāy-u.*, از جا *az jāh madsūl-sh.*

4. (attain a final level) در بحر سیلان *dar bahr silān-sh.*

5. (die away) مائول شدن *maktūl-sh.*, مرگ, مفاجات یافتن *margi mufājāt-y.*

6. (descend in character or reputation) فرو آمدن *ba ser-u.*, زیر افتادن *farū-ā.*

7. (become ensnared and embarrassed) مضطرب شدن *mustarib-sh.* To fall into difficulties, در کمین افتادن *dar kamīn-u.*

8. (become or appear dejected) دلنگشت *diltang-sh.* To fall below (in comparison) نا معادل شدن *na muādil-sh.*

— (come unexpectedly) ناگاه رسیدن *nāgāh-r.* To fall to one's lot, *hissadār-sh.* To fall to one by inheritance, میراث خور شدن *mīrās khōr-sh.* To fall in love, عاشق شدن *āshiq-sh.* To fall asleep, در خواب *dar khāb-u.* To fall a sacrifice, *fidā-b.* To fall into a passion, *kahr-g.* To fall into an error, *sākt-k.* مغرور

شدن *sakūt-n.* To fall a-laughing, *kahkah-k.* To fall into a snare, *dar dām* افتادن

FALL, *n.* سقوط *sukūt.* افتادگی *uftādagi.*

— (the injury received by a fall) هرس *hars.* شکستگی *shikastagi.* — (ruin)

خرابی *kharābi.* هلاک *halāk.* — (degradation) از پای افتادگی *madsūlt.* — (diminution)

از پای *az pāy* افتادگی *uftādagi.* — (diminution of price) ارزانی *arsānt.* کم بها *ham bakā.* — (declivity) شیب *shīb.* — (cascade) آبشار *ābahār.* خوراب *khurāb.* The fall of the leaf, برگ ریزان *barg risān.*

FALLACIOUS, *a.* دروغ آمیز *darūgh āmiz.* حیل باز *hila bāz.*

FALLACIOUSLY, *ad.* با حیل *bā hila.* غدارانه *ghaddārāna.*

FALLACIOUSNESS, *n.* فریبی *farībī.* حیل بندی *hila bandī.*

FALLACY, *n.* دروغ *durūgh.* سهو *sahv.* ضلالت *salālat.*

FALLIBILITY, *n.* امکان غبن *ikmāni ghabn.* ضلالت پیش *salālat peshā.*

FALLIBLE, *a.* ممکن غبن *mumkinī ghabn.* ضلالت پیشگی *salālat peshgi.* قابل خطا *kābilī khatā.*

FALLING, *a.* ساقط افتادن *sākit.* Rising and falling, و خیزان *uftān wa khayzān.*

FALLING-SICKNESS, *n.* سرسام *sar-sām.* سرع *sarī.*

FALLOW, *a.* زمین بایر *samīni bāir.* تسر *kisr.*

FALLOW, *vt.* عمارت کردن *tmārat-k.* بایر گذاشتن *bāir-g.*

FALLOWDEER, *n.* آهوې کوچک *āhūt kūchak*.

FALSE, *a.* (not true) دروغ *durogh*, باطل *nā hake* نا حق *nā rāst* راست *bātīl*.—(deceitful) فریبنده *farībānda*, بد نهد *ghadr*. False-hearted, بد نهد *bad nihād*, بد ذات *bad zāt*. False testimony, دروغ شهادت *shahādāt* *durogh*, گواهی نا حق *garāhī nā-hakk*. A false appearance, صورت معاملہ *sūratī muāmala*. A false report, خبر دروغ *khābarī durogh*. A false reporter, ناقل کاذب *nākili kāzib*. A false syllogism, قیاس کاذب *kayāsi kāzib*.

FALSEHOOD, FALSENESS, *n.* دروغ *durogh*, کذب *nāhakk* نا حق *kizb*.

FALSELY, *ad.* بدروغ *ba durogh*, برعکس *bar dks*. To accuse falsely, اسناد کردن *isnād-k*, تهمت نهادن *tuhmat-n*, نمودن *buktān-n*.

FALSIFICATION, *n.* تکذیب *takzīb*, تدبیس *talbīs*.

FALSIFIED, *a.* مزور *muzawwar*.

FALSIFIER, *n.* مزور *muzawwir*, فریبنده *farībānda*, مکذب *mukazīb*.

FALSIFY, *vt.* تزویر کردن *tazwīr-k*, تکذیب کردن *muzawwar-s*, مخفی کردن *khilāf ārez-k*.—(prove to be false) رد کلام کردن *raddī kalām-k*.

FALSITY, *n.* ناراستی *nā rāstī*, کذب *kizb*.

FALTER, *vi.* (stammer) لکنت پیدا کردن *luktat paydā-k*.—(hesitate) تردید داشتن *tardīd-d*.

FALTERINGLY, *ad.* بد دلانہ *bad dilāna*.

FAME, *n.* نام *nām*, شهرت *shuhrat*, نامیک نامی *nek nāmī*, ناموری *nām*

warī, ناموس *nāmūs*.—(report) خبر *khābar*, آواز *āwāza*.

FAMED, *a.* نامور *nāmwar*, مشهور *ma-shhūr*, نامدار *nāmdār*.

FAMILIAR, *a.* (domestic) خانگی *khā-nagī*, اهل بیت *ahli bait*.—(intimate) همدم *mutāallif*, آشنا *āshnā*, صاحب مروت *hamdam*.—(affable) ملایم *sāhibī muruwat*, حلیم *halīm*, مألوف *mulāyīm*.—(accustomed) آموخته *mulāf*, آموخته *āmūkhā*.

FAMILIAR, *n.* (acquaintance) آشنا *āshnā*, دوست *mushārak*, مشارک *dost*, همدم *hamdam*. To render familiar, مصاحب کردن *musāhib-k*, رام نمودن *rām-n*. To be familiar, مصاحب بودن *āshnā-sh*, آشنا شدن *prusāhib-b*.

FAMILIARITY, *n.* آشنائی *āshnāī*, الفت *ulfat*, مصاحبت *musāhibat*, همدمی *hamdamī*, انس *uns*.

FAMILIARIZE, *vt.* مألوف نمودن *mu-'lif-n*, متانس کردن *āsān-k*, آسان کردن *mūta'annis-k*, انس گرفتن *uns-g*.

FAMILIARIZED, *a.* متانس *mu-'lif*, مألوف *mūta'annis*, آسان کرده شده *āsān karda shuda*.

FAMILIARLY, *ad.* (unceremoniously) بی تکلف *bī takkaluf*.—(commonly) چندان *chand bār*, بسیار *bisayār bār*.—(easily) آسان *āsāna*, بی دشواری *bī dushwārī*.

FAMILY, *n.* قبیله *ahli khāna*, اهل خانہ *khāna*, خورنده *dyāl*, عیال *khurānda*, نسب *nasb*, اصل *asl*, خاندان *khāndān*. The father or master of a family, صاحب خانہ *sāhibī khāna*. The mistress of a family, ام المنزل *ummū'l mansil*. Of a good family, شریف *sharīf*, انساب *anābb*. Of a mean

family, بد نژاد *bad nizhād*.

FAMINE, *n.* قحط *kaht*, جوع *jūd*.
Famine and pestilence, قحط و طاعون
kaht u tāūn. A year of famine, قحط
سال *kaht sālt*. To perish by famine,
از قحط مردن *az kaht-m*.

FAMISH, *vt.* (kill with hunger) از گرسنگی
تجویع کردن *az gursanagi-k*,
از گرسنگی مردن *az gursanagi-m*,
جایع بودن *jāt-b*.

FAMISHMENT, *n.* گرسنگی *gursanagi*,
جوع *jūt*.

FAMOUS, *a.* نامدار *nāmdār*, نامور *nām-*
war, مشهور *mashhūr*, معروف *madrūf*.

FAMOUSLY, *ad.* مشهورانه *mashhūrāna*,
"مادرُفانه" *madrūfan*, باشهرت *bāshauhrat*.

FAN, *n.* باد کش *bād kash*, باد زن *bād*
zan, مروح *mirwahat*.

FAN, *vt.* باد کشی کردن *bād kash-k*,
باد زدن *bād-z*, ترویج کردن
tarvikh-k, مروح گردانیدن
mirwaha-g.

FANATIC, *n.* متعصب *mutadssib*,
وسواسی *wiswāst*.

FANATICALLY, *ad.* متعصبانه *mutaa'as-*
sibāna.

FANATICISM, *n.* تعصب *tadssub*, عصبیه
dsabtya.

FANCIFUL, *a.* متخیل (imaginative)
mutakhayyul, متصور *mutasawwar*,
خیالی *khiyālī*, وهمی *wahmī*.—
بی قرار *bī karār*, خودسر *khud sar* (capricious).
bī karār, خود خو *khud khu*. A
fanciful humourist, خود رای *khud*
rāy.

FANCIFULLY, *ad.* با خیال *bā khiyāl*,
بر وجه *bar vajahi wahmī*.

FANCIFULNESS, *n.* اندیشه و رای بی تدبیر
andsha wa rāi bī tadbīr.

FANCY, *n.* خیال *khiyāl*,

تصور *tasawwur*, توهم *tawakkum*, وهم
فکر (conception, opinion) *fikr*, ظن
ẓann, پنداشت *pindāst*, قیاس
fahm, قیاس *khiyās*.— (caprice)
خود *khud sarī*, عدم قرار *adamikarār*.
Following his own fancy, خود کام
khud kām.— (inclination) خواهش
khāhish, شوق *shauk*, رغبت *raghbat*.
The power of fancy, قوت خیال
kuwati khiyāl, متخیلت *mutakhayilat*,
Fancies, تخیلات *takhayyulāt*,
خیالات *khiyālāt*.

FANCY, *vi.* (imagine) خیال نمودن
khiyāl-n, تصور کردن *wahm-d*,
پنداشتن *pindāsh-tan*.—
(like) محبت داشتن *mohabat-d*,
پسندیدن *pasandīdan*.

FANE, *n.* معبد *madbad*, کنیسه *kantisa*,
مسجد *masjid*.

FANG, *n.* (tusks of wild boar) دندان
سگدندان *dandāni jānwār*,
چنگ *chung*.— (talons) چنگ *chung*.

FANG, *vt.* چنگ در زدن *chūng dar-z*,
چنگال گرفتن *bā chungāl-g*.

FANGLESS, *a.* بی دندان *bī dandān*,
بی نیش *bī nish*.

FANNER, *n.* بادزن *bād zan*.

FANTASM, *n.* خیال *khiyāl*, هوس *hawas*.

FANTASTICAL, *a.* متخیل *mutakhay-*
yul, بی قرار خیال خام *khiyālī khām*,
بی قرار *bī karār*.

FANTASTICALLY, *ad.* از قوت خیال
az kuwati khiyāl, بر وجه *bar*
vajhi wahmī.

FANTASY, *n.* شوق *tasvās*, وسواس
shauk.

FAR, *a.* دور *dūr*, بعید *batd*, بی *bart*.
To remove far off, دور کردن *dūr-k*,
بعید کردن *batd-k*. To be far off,

دور شدن *dūr-sh.*, بعید بودن *batīd-b.*
To go far off, بعید رفتن *batīd-r.*, دور
غیر بعید *dūr-r.* Not far off, دورا دورا
ghayr batīd. Very far off, دور از دور,
dūrā dūr. From afar, *az dūr*,
من البعید *mīnāl batīd.*

FAR, *ad.* دور *az dūr*, بعیدا *batīdan.*

FARCE, *n.* حیل *hīla*, بی‌هودگی *bihūdagi*,
—(play) بازی *bāzi*, ناکل *nakl.*

FARCE, *vt.* آگندن *ambāshatan*, انباشتن
āgandan.

FARCICAL, *a.* بازی گر *bāzi gar*,
لعب انگیز *ladb angiz.*

FARE, *vi.* (feed) خوردن *khurdan*, اکل
کردن *akl-k.*—(go) گذشتن *guzaštan.*

FARE, *n.* (food) خوردنی *khurān*,
khurdanī, قوت *kūt*, غذا *ghazā*. Deli-
cate fare, طعم و مذاقه *tadmī zarū*
u safā. Scanty fare, قوت لایمونت *kūti*
lāyamūt. A bill of fare, خط خوردنی
khatī khurdanī, طعام نامه *tāām nāma*.
—(for crossing a river) نول *nawl*,
عبور *abbāji ābur*.—(hire) کرایه *kirāya*,
muzd.

FAREWELL, *n.* وداع *widāi*, الوداع *al*
widā, خدای حافظ *khudā hāfiz*,
خدای *panāhi khudā*, سلام علیک *salām*
alīk. To bid farewell, الوداع گفتن *al*
widā-g., سلام دادن *salām-d.*, بدرود
کردن *paārūd-k.*, تودیع نمودن *taudī-n.*
—(leave to depart) رخصت *rukhsat*,
اجازت *ijāzat*. To take leave,
or farewell, اجازت گرفتن *ijāzat-g.*

FAR-FETCHED, *a.* دور و دراز *dūru darās*,
از دوری کشیده *az dūr āwarda*,
az dūri-kashīda. A far-fetched com-
parison, تمثیل بعید فهم *tamsilī batīd*
fahm.

FARINA, *n.* آرد *ārd*, دقتی *dakik.*

FARM, *n.* اجاره *ijāra*, مزرع *masrī*, کشت
kisht.—(a great landed estate) زمینداری
zāmīndārī.

FARM, *vt.* (let a farm) اجاره دادن
ijāra-d., بکرایه دادن *ba kirāya-d.*—(take
or hire a farm) اجاره گرفتن *ijāra-g.*,
کرایه کردن *kirāya-k.*—(cultivate the
ground) زراعت کردن *zarādt-k.*, کاشتن
kāshatan.

FARMER, *n.* (one who rents lands, &c.)
مستأجر *mustājir*, اجاره دار *ijāra dār*.
—(husbandman) فلاح *falāh*, دهقان
dahkān.—(a great land-holder) زمیندار
zāmīndār.

FARMING, *n.* اجاره داری *ijāra dārī*,
زراعت *zarādt*.

FARMOST, *a.* دور ترین *dūr tarīn*, اقصى
akṣā.

FARRAGO, *n.* خلط *khilt*.

FARRIER, *n.* نعلبند *nadlband*.—(horse
doctor) بیطار *baytār*.

FARRIERY, *n.* نعلبندی *nadl bandī*.

FARROW, *n.* خنوص *khinnaws*.

FARROW, *vt.* ترکیدن *tarkīdan*.

FAR-SIGHTED, *a.* دور اندیش *dūr an-*
dīsh, عاقبت اندیش *ākibat andīsh*.

FARTHER, *a.* دورتر *dūrtar*, پیشتر *pesh-*
tar.

FARTHER-MORE, *ad.* دیگر *dīgar*, دگر
dīgar, پس *pas*, هم *ham*.

FARTHEST, *a.* دور ترین *dūr tarīn*, ابعد
abād.

FASCINATE, *vt.* جادو کردن *jādū-k.*,
افسون کردن *afsūn-k.*, شیفتن
shiftān, چشم بستن *chashm-b.*

FASCINATING, *a.* دلپذیر *dīl-rubā*,
دل چشم بند *dīl pasr*, چشم بند *chashm band*.

FASCINATION, *n.* جادو *afsūn*,
جادو *jādū*, سحر *sabān band*, بان بند
sābān band, دلغری *dīl farībī*,
نیرنگ *nīrang*.

FASHION, n. (form) صورت *wajf*, *sūrat*, رسم *naam*, شکل *shakl*.—(custom) طریقی *dastūr*, عادت *ādat*, طریق *tariq*, پیشه *pesha*. A fashion of dress, کسوت *hiswat*.—(rank) شان *shān*, شرافت *sharāfat*, مرتبه *marṭaba*. According to the fashion, موافق دستور *muwāfiki dastūr*.

FASHION, vt. صورت کردن *sūrat-k.*, تشکیل کردن *shakl-n.*, *tashkil-k.*, صورت بند شدن *sūrat band-sh.*, موافق کردن *muwāfik-k.*

FASHIONABLE, a. (established by mode or custom) موافق دستور *muwāfiki dastūr*, رایج *rāyaj*, مناسب *munāsib*, با موجب قاعده *ba mūjabī kāda*.—(not vulgar) شریف *sharīf*, کریم *karīm*. To become fashionable, در عادت *dar ādat-ā*.

FASHIONABLENESS, n. ظرافت *zarāfat*.

FASHIONABLY, ad. باوجہ ظریف *ba wajai zarīf*, رسماً *rasman*.

FASHIONED, a. مصنوع *māsnūd*, متشکل *mutashakkaḥ*.

FAST, vt. روزه داشتن *roza-d.*, پارهیز کردن *parhez-k.*, فاقه کردن *fāka-k.*

FAST, ad. (firm, fixed) مضبوط *masbūt*, محکم *muḥkam*, پایدار *pāyadār*, مستحکم *mustahkam*, ثابت *sābit*.—(swift, quick) زود *sūd*, شتاب *shitāb*, جلد *jald*, تیز رو *tes rau*. To run fast, زود رفتن *sūd-r.* To stand fast, ای قرار *pā-m*. Fast and loose, پایدار و ناپایدار *pāyadar*. Fast by, نزدیک *nasīb*, قریب *karīb*.

FAST, n. روزه *roza*, صوم *saum*, پارهیزی *parhez*. To break a fast, روزه خوردن *roza-kh.*

FASTEN, vt. مضبوط کردن *masbūt-k.*, بستن *bastan*, برقرار کردن *bar karār-k.*, استحکام کردن *istihkām-k.*—(conjoin) پیوستن *payūstan*, بهم نمودن *baham-n.*, متصل نمودن *mutassal-n.*

FASTENED, a. مستحکم *mustahkam*, مغرور *maghrūr*, بند کرده شده *band karda shuda*, برقرار *bar karār*.

FASTENING, n. بند *band*, دکل *dkd*.

FASTIDIOUS, a. مستغنی *mustaghni*, گستاخ *gustākḥ*, مغرور *maghrūr*.

FASTIDIOUSLY, ad. با مذمت *bā ma-sammāt*, با اداکت *bā ihānat*.

FASTING, n. روزه داری *roza dārt*, صوم *saum*.

FASTNESS, n. استواری *istiwārī*, استوار *ustuwār*, پایداری *pāyadār*.—(security) امن *amān*, آمین *amīn*.—(a strong place) حصین *hasīn*, حصار *his-ār*.—(speed) شتاب *shitāb*, سرعت *surd*.

FAT, a. چرب *charb*, فر *farba*, سمن *samīn*, چسبیم *jasīm*.—(greasy, oily) چربی دار *charbī dār*, روغن دار *raughan dār*. Fat and lean (meat), چرب و لاچرب *charb-nizār*. Fat meat, چرب و *warīy*.

FAT, n. چربی *charbī*, شحم *shahm*, *phī*. A bit of fat, شحم *shahmat*.

FAT, vt. فرود ساختن *furba-s*, فرود شدن *farba-sh.*

FAT, n. (vessel) حوض *hawz*, دان *dān*.

FATAL, a. مهلک *mahlak*, هلاک *halāhal*, قاتل *kātil*.—(inevitable, destined) مقدر *mukaddar*, تقدیر *takdir*.

FATALISM, n. جبر *jibr*.

FATALIST, n. جبری *jabrī*.

FATALITY, n. موت *maut*, مرگ *marg*, وفات *vafāt*.

FATALLY, ad. از تقدیر *bā kasā*, از حکم خدا *as hukm-i*

khudā,—(mortally) مهلكانه *muhlīkā-na*, هلاکانه *halā halāna*.

FATE, *n.* نصیب *kasā*, تقدیر *takdir*, قضا *nastb*, قسمت *kismet*, طالع *tālt*, سر *sar nawisht*.

FATED, *a.* سر نوشت *mukaddar*, سر نوشت *sar nawisht*.

FATHER, *n.* پدر *pidar*, ابو *abū*, ابا *abā*, والد *wālī-l*. Father and mother, *wā-ladayn*. A step father (mother's husband) *khusr*, پدر اندر *pidar andar*.

FATHER, *vt.* (own as a child) بجای فرزند کردن *bajāi furzand kabūl-k*.—(supply with a father) پدر دادن *pidar -d*., والد بخشیدن *wālīd-b*.—(impute anything to another) حمل ساختن *hamal-s*., اسناد کردن *isnād-k*.—(adopt or own any thing) اعتداف کردن *dīlī-rāf-k*.

FATHERHOOD, *n.* اوت *pidarī*, اوت *ubūwat*.

FATHER-IN-LAW, *n.* پدر زن *pidar zan*, خسر *khusr*.

FATHERLAND, *n.* وطن *watan*.

FATHERLESS, *a.* بی پدر *bī pidar*.

FATHERLY, *a.* پدرانه *pidarāna*.

FATHOM, *n.* نوع *bawd*, یاز *yāz*.

FATHOM, *vt.* (measure with a fathom) اندازه گرفتن *bā bawī-p*, انداز *andāza-g*.—(embrace) در آغوش گرفتن *dar āgūsh-g*.—(take the depth) عمق پیمودن *dmk-p*.—(master, acquire) الودختن *rasīdan*, رسیدن *yāftan*, یافتن *andūkhhtan*.—(penetrate, find out) در یابنت کردن *daryāft-k*., فهمیدن *fahmīdan*.

FATHOMABLE, *a.* پیمایش پذیر *pay-*

māyish pasir, مدرک *madkul*, مدرک *mudrak*.

FATHOMLESS, *a.* بی اندازه *bī tīh*, بی آغوش *bi andāza*.—(embraceless) *bilā āgūsh*.

FATIGUE, *n.* تعب *māndagī*, خستگی *khastagī*.

FATIGUE, *vt.* مایه کردن *mānda-k*., انکار نمودن *itāb-k*, خسته شدن *dar māndan*, خسته *khasta-sh*.

FATIGUED, *a.* مایه *mānda*, انکار *afgār*, تعب *tatb*, عاجز *malūl*. To be fatigued شدن *mānda-sh*., انکار شدن *afgār-sh*.

FATIGUING, *p.pr.* مایه کنان *mānda kunān*, منتهک *muntahik*.

FATLING, *n.* پرواری *parwārī*.

FATLY, *ad.* با چرب *bā charb*, با *bā pīh*.

FATNER, *n.* فرد کننده *farba kunanda*, سامن کننده *sāmin kunanda*.

FATNESS, *n.* فریبی *farbahī*, سمن *siman*.

FATTEN, *vt.* چرب *furba-k*., چرب کردن *charb-k*.

FATTINESS, *n.* فریبی *farbahī*.—(grossness) چربی *charbt*.

FATTY, *a.* سمن *sāmin*, جسیم *jasim*.

FATUITY, *n.* حماقت *hamākat*, کودنی *kodant*.

FATUOUS, *a.* لاحق *lahmak*, کودن *kodan*.

FAULT, *n.* قصور *khatā*, عیب *dīb*, گناه *gunāh*, دلت *sillat*. To commit a fault, خطا کردن *khatā-k*., سرزنش کردن *ilzām-k*., غلط کردن *ghalat-k*. To find fault with, سر زنی کردن *sar zanīsh-k*.

FAULT, *vt.* vide ACCUSE, FAIL.

FAULTILY, *ad.* از خطا *as khatā*, از عیب *as dīb*.

FAULTINESS, n. عیب *dibdārī*, تفسیر واری *takstīr wārī*, گناهکاری *gunāhgarī*, بدی *badī*.

FAULTLESS, a. بی عیب *bī dib*, بی نقص *bī nukt*, بی گناه *bī gunāh*.

FAULTLESSNESS, n. بی نقصی *bī takstīrī*, بی عیبی *bī gunāhī*, بی بدی *bī badī*.

FAULTY, a. جرم *takstīr wār*, عیبدار *dibdār*, گناهکار *gunāhgar*.—(defective) معسر *mukassar*.

FAVOUR, n. (kind regard) مهربانی *mehr bānī*, لطف *tawajja*, شفاعت *shafakat*, یاری *yarī*, نفع *faẓl*, مدد *madad*.—(benefit) انعام *inām*, نرمی *ihṣān*.—(mildness) نرمی *narmī*, ملایمت *mulāyamat*. By favour, از روی مهربانی *az rūī-mihrbānī*. By the favour of God, از لطف خدا *az lutfi khudā*. In favour, از برای خاطر *az barāi khātir*.—(a letter) خط *khāt*, رقع *rukt*. Divine favour, توفیق الهی *taufīqī ilāhī*. Personal favour, خاص *iltifātī khāss*. In his favour, او طرف *ba tarfi ū*. To ask a favour, عنایت کردن *ināyat-k*, منت نهادن *minnat-n*.

FAVOUR, vt. عنایت *lutf-k*, بخشیدن *ināyat-k*, حمایت *bakhshtan*, ملطف کردن *mulātafat-k*, ارزانی کردن *arẓānī-k*, مددگار شدن *madadgār-sh*, یاری کردن *yārī-k*.

FAVOURABLE, a. مهربان *mihrbān*, مبارک *mubārak*.—(propitious) مسعود *masūd*, موافق *muwāfiq*.—(advantageous) مفید *muftīd*. A favourable wind, باد موافق *bādī muwāfiq*, باد مراد *bādī murād*.

FAVOURABLENESS, n. مهربانی *mihrbānī*, شفاعت *shafakat*.

FAVOURABLY, ad. مهربانانه *ba mihrbānī*, لطیفانه *latīfāna*, مشفقانه *mushfakāna*, با لطیف *bā latīf*, بطور *ba taurī khubt*.

FAVOURED, p.p. مهربانی کرده شده *mihrbānī karda shuda*, معظوظ *mah-sūz*, مفضل *makbūl*. Well-favoured, خورده *khūb rū*, نیک منظر *nek manzar*. Ill-favoured, زشت رو *sisht rū*, المنظر *kariulmanzar*.

FAVOURER, n. مهربانی کننده *mihrbānī kunanda*, مشفق *mushfak*, عنایت مددگار *ināyat farmāyanda*, مددگار *madadgār*, حامی *hāmiy*.

FAVOURITE, n. دلخواه *dil khāh*, دلبر *dilbar*, یار غار *yār ghār*, صاحب *musāhib*.

FAVOURITE, a. محبوب *mahbūb*, برگزیده *bar guzīda*.

FAVOURITISM, n. التفات *iltifāt*.

FAWN, n. غزال *āhū barra*, غزال *ghazāl*.

FAWN, vi. چابلوسی کردن *chāplūst-k*, تملى *rishkhand-s*, ریش خند ساختن *tamalluk-k*.

FAWNINGLY, ad. بارشخند *bā rishkhand*, چابلوسی *az rūī chāplūst*.

FAY, n. جن *part*, جین *jinn*.

FAY, vt. موافقت داشتن *muwāfiqat-d*, مناسب شدن *munāsib-sh*.

FEALTY, n. وفاداری *wafādārī*, نمک *namak* *halālī*.—(obedience) فرمان برداری *farmān bardārī*.

FEAR, n. ترس *tars*, باک *bāk*, خوف *khauf*, بیم *bīm*, هراس *hirās*, مهابت *mahābat*. The fear of God, ترس *tarsī khudā*. The fear of death,

- جان *bimi jān*. In fear of ruin,
 در بیم هلاک *dar bimi halāk*.
- FEAR, *vt.* خوف و هراس *tarsidan*, ترسیدن.
 هراسیدن *khauf u hirās-d.*, داشتن
hirāsīdan, در بیم بودن *dar bim-b.-v.*
 (to be afraid of) ترسانیدنی *tarsānīdan*.
 —(to be anxious) دلنگشتن *dil-tang-g*.
- FEARFUL, *a.* ترسناک *tarsnāk*, در بیم
pur bim, سهمگین *sahmgīn*, بز دل
buz dil.—(awful) هیبتدار *haybatdār*,
 مخوف *mukhawwaf*, خطرناک *khatar*
nāk.
- FEARFULLY, *ad.* (timorously) از ترس
az tars, از دهشت *az dahshat*, با خوف
bā khauf.—(awfully) با حرمت *bā*
hurmat, با هیبت *bā haybat*.
- FEARFULNESS, *n.* vido FEAR.
- FEARLESS, *a.* بلا ترس *bī bāk*, بی باک
bilā tars, دلیر *dīlēr*, بهادر *bahādūr*.
- FEARLESSLY, *ad.* از بی باکی *az bī*
bākt, از بی پروایی *mardāna*, مردانه
bī purwāi.
- FEARLESSNESS, *n.* بی باکی *bī bākt*,
 پروا *ādami purwā*.
- FEASIBILITY, *n.* امکان *imkān*, تیسر
tayassur.
- FEASIBLE, *a.* میسر *shudant*, شدنی
muyassar, ممکن الحصول *mumkinu'l*
husul.
- FEAST, *n.* (entertainment) ضیافت *siy-*
āfat, مهمانی *mihmānt*, جشن *jashan*.
 —(holiday) عید *īd*. To make a feast,
 مهمانی دادن *siyāfat-k.*, ضیافت کردن
mihmānt-d.—(fare sumptuously) عیش
 و عشرت کردن *dish u dehrat-k*.
- FEAST, *vi.* مهمانداری کردن *mihmāndārt-*
k., ضیافت نمودن *siyāfat-n.*
- FEASTER, *n.* مهماندار *mihmāndār*,
 ضیافت کننده *siyāfat kunanda*.—
 (epicure) شکم پرست *shikam parast*,
 عیاش *dyāsh*.
- FEAT, *n.* (deed) کار *kār*, کردار *kirdār*,
 بازیچه *band*, (trick) عمل *amal*.—
bāstcha.
- FEATHER, *n.* پر *par*, ریش *riśh*, Feather
 and wing, پر و بال *par u bāl*. A plume
 of feathers, سرقوچ *sar kūch*. The
 first feathers on young birds, پر شعی
par shahī. To change feathers, قریست
karnasat-s.
- FEATHER, *vt.* (adorn with feathers)
 با پر *bā sar kūch-ā.*, آراستن
bā par-ā.
- FEATHERED, *a.* (covered with feathers)
bā par پوشیده—(adorned
 'with feathers) آراسته *bā sar*
kūch-ārāsta.
- FEATHERLESS, *a.* بی پر *bī par*, بی
 پر و بال *bī par u bāl*.
- FEATHERY, *a.* پردهار *pardār*, ریشی
riśhī.
- FEATURE, *n.* چهره *chehra*, سیما *simā*,
 صورت *sūrat*, شکل *shakl*, روی
rūi.
- FEBRIFUGE, *n.* دواي تب *dawāi tap*.
- FEBRILE, *a.* حمایي *humāi*, تهي *tāpī*.
- FEBRUARY, *n.* سپندارمز *sapindār-*
maz, ماه فبروي *māhi fabravī*.
- FECAL, *a.* نجاستي *nijāsati*.
- FECULENCE, *n.* گلپي *ghaltī*, گدريت
hudrat.
- FECULENT, *a.* مکدر *mukaddār*, غلیظ
ghalīz.
- FECUNDATE, *vt.* فرومید کردن *barām-*
and-k., حامله گردانیدن *hamala-g*.
- FECUNDATION, *n.* آبستني *abistānt*,
 بار برداري *bār bardārt*.
- FECUNDITY, *n.* فرومیدي *barāmānt*,
 باروري *barwārī*.

FEDERAL, a. عائد منسوب *dād mansūb*.

FEDERATE, a. متفق *muttafiq*, معاهد *muahid*.

FEDERATION, n. عهد *ahd*, عائد *dād*, پیمان *paymān*.

FEE, n. (reward) عوض *tuwāz*, مزد *muzd*, پاداش *pādāsh*, محنت *mahnatāna*.

The fee of a judge for deciding a partition of inheritance, رسم قسمت *rasmī kiemat*. A broker's fee, دلالی *dallālī*, دستوری *dastūrī*. Fee of office, رسوم *rusūm*.

FEE, vt. عوض دادن *tuwāz-d.*

FEEBLE, a. کمزور *kamsor*, ناتوان *nātuwān*, بی قوت *bī kuwat*, ضعیف *zaf*, عاجز *ājis*. To make feeble, ناتوان کردن *nā tawān-k.*, بی قوت کردن *bī kuwat-k.* To be or become feeble, ضعیف شدن *zaf-g.*, کمزور شدن *kamsor-sh.*

FEEBLENESS, n. ناتوانایی *nātuwānāi*, کمزوری *kamsorī*, بی قوتی *nā kuwatī*, ضعف *zaf*, سستی *susti*.

FEEBLY, ad. ضعیفانه *zafāna*, عاجزانه *ājisāna*.

FEED, vt. (supply with food) پروریدن *parwardan*, طعام دادن *taām-d.*, خوراک دادن *khurāsh-d.*, ماکول نمودن *mākūl-n.*, خوراندن *khurāndan*. *vi.*—To take food, خوردن *khurdan*, اکل کردن *akl-k.*—(pasture) چریدن *charīdan*, رعی *rat-k.* To feed cattle on hay, grass, علف کردن *dlf-k.* To feed with hope, امیدوار کردن *umedwār-k.*, امید دادن *umed-d.*

FEEDER, a. (an eater) خورنده *khuran-da*, معطعم *mitām*.—(giver of food) خوراندنده *khurānanda*, پرورنده *parwaranda*.—(in composition) خور *khur*,

خوار *khār*. A nice feeder, خوشخور *khūsh khur*. Who feeds for nothing, مفت خوار *muft khār*.

FEEL, vt. (touch) لمس کردن *lams-k.*, پارس کردن *parwās-k.*—(perceive) دربانن کردن *madlūm-k.*, دریافتن *yāftan*, ادراک ساختن *idrāk-s.* To feel the pulse, نبض دیدن *nabz-d.*—(to be gentle) نرمدل بودن *narm-dil-b.*, ملایمت داشتن *mulāyamat-d.* To feel pleasure, لطف و صفا داشتن *sawku safā-d.* To feel pain, رنجیده شدن *ranjīda-b.*, درد داشتن *dard-d.*

FEEL, n. (touch) لمس *lams*, لامسه *lāmisa*. The power of feeling, قوت *kuwati lāmisa*.—(perception) احساس *ihsās*, ادراک *idrāk*, فهم *fahm*, دریافت *daryāft*.—(sensitivity, tenderness) نرم دلی *narmdilī*, ملایمت *mulāyamat*, رحمت *rahmat*.—(mild) لطیف طبیعت *latīf tabiyat*, ملایم *mulāyim*.

FEELER, n. حساس *hassās*.

FEELING, a. دلسوز *dilsūz*, درد انگیز *dard angiz*.

FEELING, n. قوت لامسه *hiss*, *kuwati lāmisa*.—(compassion) دلسوزی *dilsūzī*, درد انگیز *dard angiz*.

FEELINGLY, ad. باشفقت *bā shafakat*, مکرمانه *mukrimāna*.

FEET, n. پاها *pāyān*, اقدام *akdām*. The two feet, رجلان *rijlān*, دو پا *du pā*. A man maimed in the feet, چنگلوک *changalok*.

FEETLESS, a. بی پا *bī pāyān*, غیر اقدام *ghayrī akdām*.

FEIGN, vt. (feign) حیله کردن *hila-k.*, ریا کردن *riyā-k.*, *bahāna-k.* To feign ignorance, تظاهر *tajāz*

hul-k. To feign sickness تمارض کردن *tamārus-k.* To feign (anger, as lovers) نازیدن *nāsidan*, دلالت نمودن *dalālat-n.*—(make a false show of) اظهار کردن *izhār-k.*

FEIGNED, *p.p.* مزور *sākhta*, ساختہ *muzawwar.*

FEIGNEDLY, *ad.* از بهانه *az bahāna*, معاملہ صورت با ضرورت *bā sūratī maāmala.*

FEIGNER, *n.* ربا کار *hila bāz*, حیلہ باز *riyā hār.*

FEINT, *n.* (false appearance) بهانه *bahāna*, حیلہ *hila*, معاملہ صورت *sūratī maāmala.*—(a mock assault) هجوم *hujūmī sūrt*, حمله ساختہ *hamala sākhta.*

FELICITATE, *vt.* مبارکي گفتن *mubāraki-g.*, مبارک باد گفتن *mubārah bād-g.*—(render happy) بهره مند نمودن *bahra mand-n.*, خوش کردن *khūsh-k.*

FELICITATION, *n.* مبارکي *mubāraki*, تبریک *tahnīyat.*

FELICITOUS, *a.* نیک بخت *nek baht*, کامران *kāmran*, فرخنده *furkhunda.*

FELICITOUSLY, *ad.* کامکارانه *kāmgārāna*, سعیدانه *saīdāna.*

FELICITY, *n.* خوشی *furhat*, فرحت *khushī*, برکت *barakat*, سعادت *saādat*, اقبال *ikbāl*, طالع *tāl.*

FELINE, *a.* گربه منسوب *gurba mansūb.*—(like a cat) هر آسا *hirr āsā*, مانند گربه *mānandī gurba.*

FELL, *n.* جلد *jild*, پوست *pūst.*—(a rocky mountain) کوه *kūh.*

FELL, *a.* بی رحم *bi rahm*, سنگدل *sangdil*, ظالم *zālim.*

FELL, *vt.* (cut down) دریدن *buridan*, کوفتن *katt-k.*—(knock down) زمین انداختن *bar zamīn-a.*

FELLOW, *n.* (companion) صاحب *mu-sāhib*, هم‌دشین *rafik*, رفیق *ham-nishin.* A fellow-traveller, همراه *ham-rāh.* A fellow student, هم درس *ham daras.* A fellow creature, آبدان *abnāi jins.*—(one of a pair) حرامزاده *juft*, زوج *sūj.*—(rascal) صاحب *harāmzāda.* A fine fellow, صاحب *sāhibi fuṣl.* A jolly fellow, هم‌شراب *yār bāsh.* A bed fellow, هم‌خواب *ham sharāb.* A fellow-citizen, هم‌شهر *ham shahar.* A school fellow, هم‌دانش *ham talim.* A fellow artist, هم‌پیشه *ham peshā.* A fellow soldier, هم‌جنگ *ham jang.* A fellow servant, هم‌خدمتکار *ham khidmatgār.* A play fellow, هم‌بازی *ham hāzī.* A fellow-labourer, هم‌کار *ham bār.* Fellow feeling, هم‌حس *ham hiss,* همدردی *ham dard.*

FELLOWSHIP, *n.* (companionship) هم‌دمی *ham damī*, شراکت *sharākat,* موانست *mu'ānisat,* صحبت *sukbat.*—(equality) برابری *barābarī,* هم‌پیشگی *ham chashmī.*—(festivity) عیش و عشرت *dish u dshrat.*

FELLY, *n.* دایره چرخ *dāira charkh.*

FELON, *n.* 1 (criminal) گناهکار *gunāhgār,* مجرم *mujrim,* غدار *ghaddār.*—2 (a whitlow) داحس *dāhis.*

FELONIOUS, *a.* (malicious) زبون *sa-būn*, بد *bad,* ناسد *fāsid,* کینه شعار *kīna shī'ār.*

FELONIOUSLY, *ad.* مجرمانه *ba wajūi mujrim,* فاسدانه *muṣīdāna,* نامیمانه *samīmāna.*

FELONY, *n.* گناه عظیم *gunāhi asīm,* گناهکاری *gunāh gārī.*

FELT, n. (cloth) نماد *namad*.—(skin) پوست *pūsh* جلد *jild*.

FELT, vt. مالیدن *mālīsh-k.*, مالیدن *mālidan*.

FELTING, n. نماد *namad*, مالش *mālīsh*.

FELUCCA, n. فلوکه *falūka*.

FEMALE, n. (opposed to male) ماده *māda*, مونث *muannas*.—(belonging to the female sex) زن *san*, عورت *durat*.

FEMININE, a. (soft) نازک *nāzuk*, نارئیس *nāzēn*.—(effeminate) نامرد *nāmard*, ناکس *nākas*. The feminine gender, تانیث *tānīs*, مونث *muannas*.

FEMORAL, a. رانی *rānt*, فخذی *fakhīst*.

FEN, n. گلاب *gilāb*.

FENCE, n. (defence) حمایت *himāyat*, حفاظ *hafz*.—(enclosure) احاطه *ahāta*, پردہ *parda*, حصار *hissār*. A fence or lattice work, دار بزن *dār-bazn*.

FENCE, vt. حمایت دادن *himāyat-d.*, تحفظ نمودن *tahaffuz-n.*—(enclose) دار بزن ساختن *ahkta-k.*, احاطه کردن *dār bazn-s.* To fence-(with thorns) درختیدن *barkhtidan*.

FENCED, p.p. (defended) محفوظ *mah-fūz*, مضمون *masūn*.—(enclosed) محاط *muhāt*, احاطه کرده شده *ahāta-karda shuda*, مسدود *masdūd*.

FENCELESS, a. بی حمایت *bī himāyat*, غیر محفوظ *bī hissār*, بی حصار *ghay-i mahfūz*.

FENCER, n. جنگجو *sayyāf*, سیاف *jangjū*.

FENCIBLE, a. ممکن *mumkīni* صیانت *siyānat*, قابل حفظ *kābili hafz*.

FENCING, n. حفظ داری *tahstn*, تحصین *hifs dārt*.

FEND, vt. دور کردن *dāft-k.*, دزدان کردن *dūr-k.*

FENNEL, n. رازدانه *shēbt*, شبت *rāz-*

yāna, Fennel, (herb) رازیانه *Larhē-liyā*. Hogs' fennel, مرم *bakhūri*, *maryam*.

FENUGREEK, n. شنبلیله *shambulī*.

FEOD, n. (feud) جاکیر *jōgīr*, قطعی *kattīd*.

FEODAL, a. قطعی *kattīd* منسوب *mansūb*, زمینداری *zamīndārī*.

FEODATORY, n. جاکیردار *jāgīrdār*.

FERINE, a. درنده *daranda*, جنگلی *jangalī*, وحشی *wahashī*.

FERMENT, vt. بجوش آمدن *ba jūsh-ā.*, تخریب نمودن *tahrīk-n.*—(as liquors) جوش خوردن *jūsh-kh.*—(leaven) خمیر کردن *khamīr-k.*

FERMENT, n. تخریب *jūsh*, خمر *takha-mmur*.—(tumult) هنگامه *hanjāma*, فتنه *fitna*.

FERMENTABLE, a. ممکن *mumkīni* خمیر *khamīrat*, جوش پذیر *jūsh pazīr*.

FERMENTATION, n. جوشش *jushish*, خمیر *khamīr*, آشور *āshūr*.

FERMENTATIVE, a. مخمر *mukham-mīr*, خمیر ساز *khamīr sās*.

FERN, n. سرخس *sarakhś*, سرخم *sar-khum*.

FERNY, a. سرخس از *pur az sarakhś*.

FEROCIOUS, a. وحشی *wahashī*, درنده *daranda*, سنگدل *shangdīl*, ظالم *zā-līm*, خونخوار *khūn khār*.

FEROCIOUSLY, ad. خونخوارانه *khūn-khārāna*.

FEROCITY, n. وحشت *wahashat*, خونخواری *khūn-khārī*, درندگی *darandagī*, تندی *tundī*, درشتی *durushtī*.

FERREOUS, a. آهنی *āhant*, حدیدی *hadīdī*.

FERRET, n. راسو *rāsū*.

FERRËT, *vt.* اخراج کردن *rāndan* راندن *ikhārā-k.*

FERRUGINOUS, *a.* آهن دار *āhan dār.*
آهن آلود *āhan ālūd.*

FERRULE, *n.* نعل *nadī.*

FERRY, *vt.* (cross over) عبور کردن *guzār-k.*
ar-k. عبور رفتن *ūbur-r.*—(carry over)
عبور گذراندن *ūbur-k.* عبور آوردن *ūbur-ā.*—(bring over)

FERRY, *n.* معبر *guzargāh.* گذرگاه *mad-bar.* A ferry-boat, معبر *madbar,* کشتی گذار *ki-khī guzāra.*

FERTILE, *a.* بارورمند *barūmand,* خصب *khazīb.*
مثمر *musmir,* مدامور *mdmūr.*

FERTILITY, *n.* بارورمندی *barūmandagi,*
بارداری *bār-dārī.* بارکت داری *barkut dārī.*

FERTILIZE, *vt.* بارورمند کردن *barūmand-k.*
بخت ساختن *mumbit-s.* زمین پروردن *zamin-p.*

FERULE, *n.* نی *nay,* ترک *tarka.*

FERULE, *vt.* با نی زدن *bā nay-z.*

FERVENCY, *n.* گرمی *garmī,* حرارت *harārat,*
دلسوزی *hamīyat,* اشتیاق *ishtiyāk.* شوق *shauk,* دلسوزی *dilsūzi.*

FERVENT, *a.* گرم *garm,* سوزان *sūzān,*
تابدار *tābdār,* با رغبت *bā raghbat.*

FERVENTLY, *ad.* از شوق *az shauk.*
گرممان *garmāna,* با گرمی *bā garmī,*
از حرارت *az harārat.*

FERVID, *a.* گرم *garm.*—(zealous) مایل *māil.*
مشتاق *mushtāk.*

FERVIDLY, *ad.* طالبانه *tālībāna.*

FERVOUR, *n.* vide FERVENCY.

FESTAL, *a.* مسرت انگیز *tdī,* عیدی *masrat angiz,*
شادمان *shādmān,* خوش *khūsh.*

FESTIVAL, *a.* (pertaining to feasts) خوش حال *tdī mansāb,* عید منسوب
khūsh hāl, شادمان *shādmān,* مسرور *masrūr.*

FESTIVAL, *n.* عید *tdī* (عیاد *pl.* عیاد *pl.* جشن *rozi jashn.* The grand festival (Faster) *tdī shartīf.*—(Poverty's feast) A ceasing from man, and the union of the soul with the Supreme Spirit, عید فقر *tdī fakr.* The festival of sacrifices at Mecca, عید اضحی *tdī azha',* عید قربان *tdī kurbān.*

FESTIVE, *a.* vide FESTAL.

FESTIVITY, *n.* شادی *khūshī,* خوشی *shādī,* عیش و عشرت *dish u dshrat,* نشاط *nishāt,* طرب *tarb.*

FETCH, *vt.* (go and bring) آوردن *rafta-ā.*—(derive) از مصدر آوردن *as masdar-ā.* صادر نمودن *sādir-n.* To fetch a great price, بکران شدن *gir-ān-sh.* بکران بها فروختن شدن *bagirān bakā farūkh-ta-sh.* To fetch a low price, ارزان شدن *arzān-sh.* To fetch breath, دم بر آوردن *dam bar-ā.*

FETCH, *n.* فرب *bahāna,* فرب *fareb,* حیل *hila,* دغا *daghā.*

FETE, *n.* عید *tdī,* روز جشن *rozi jashn.*

FETID, *a.* گنده *ganda,* گندیده *gandīda,* متعفن *mutadffin.* To render fetid, *mutadffin-k.* To be or become fetid, گندیدن *gandīdan.*

FETOR, *n.* عفونت *bad bū,* عفون *dfunat.*

FETTER, *n.* پای بند *pāy band,* زنجیر *zanjiri pāy.* قید *zolāna kayd.*

FETTER, *vt.* مقید کردن *mukayyad-k.* پای در زنجیر بستن *dar zanjir-b.* قید کردن *pāy-b.* بستن *kay-k.*

FETTERLESS, *a.* بی قید *bī kayd,* آزاد *āzād,* زنجیر *bī zanjir.*

FETUS, *n.* جنین *janīn.*

FEUD, n. خصومت *khasumat*, جنگ *jang*, فساد *hangama*, فتنه *fitna*, فساد *fasād*. — (stipendiary estate in land) جاکیر *jāgīr*.

FEUDAL, a. vide FEODAL.

FEUDATORY, vide FEODATORY.

FEVER, n. تب *tap*, حمی *bukhār*, حمی *humma*. A hectic fever, تب *tapi dihh*. Quartan fever, تب *tapi rabt*. Tertian fever, تب *tapi ghibb*. Ague, تب *tapi lar-sa*. Ardent fever, تب *tapi muhrik*. Quotidian fever, تب *tapi muwāzabat*. Intermittent fever, تب *tapi naubat*. A contagious fever, و با *wabā*.

FEVER, vi. (catch a fever) تب گرفتن *tap-g*. — (throw into a fever) حمیم کردن *hamīm-k*.

FEVERISH, a. تب گرفته *hamīm*, تب *tap girifta*, گرم و سرما *garmā wa sarmā*.

FEVERISHNESS, n. ماحمی *mahm-ūmt*, تب داری *tapdārī*.

FEW, a. کم *ham*, اندک *andaḥ*, کم *kalil*, کم *lakht*, قدری *kadrī*.

FEWNESS, n. کم *andaki*, کم *kamt*, کم *killat*.

FIBRE, n. تار *tār*, لیف *līf*, ریش *riṣha*.

FIBROUS, a. لیفی *riṣha dār*, ریش دار *līf*.

FICKLE, a. سبک مزاج *sabuk mizāj*, بی قرار *bī karār*, نا پایدار *nā pāy-dār*, متزلزل *mutaraddad*.

FICKLENESS, n. سبک مزاجی *sabuk mizāji*, بی قرار *bī karārī*, نا پایدار *nā pāy-dārī*.

FICTION, n. ایجاد *ijād*, اختراع *ikhtirāḥ*, غلط *ghaṭṭ*, (false-

hood) راستی *nārāsī*, فریب *fareb*.

FICTITIOUS, a. ساخته *sākhta*, تقلیدی *taklīdī*, تقلی *nakht*.

FICTITIOUSLY, ad. با حیل *bā hila*, مزورانه *muzarwarāna*, بدروغ *ba du-rūgh*.

FIDDLE, n. رباب *rubāb*, ساز *sāz*, چغانه *chaghāna*.

FIDDLE-FADDLE, n. بیهوده گویی *bī hūda gūī*, واهیات *wāhīyāt*.

FIDDLER, n. ساز باز *sāz bāz*, سازنده *sāzanda*, چنگی *changī*.

FIDELITY, n. نمک حلالی *namak-hal-ālī*, وفاداری *wafādārī*, صدق *sīdī*.

FIDGET, v. i. تیز و بی تربیت *tes wa bī tarbīyat-l*.

FIDUCIARY, n. امیدوار *umedwār*, امانتدار *amānat dār*.

FIEF, n. زمینداری *zamīndārī*, جاکیر *jāgīr*, تعلقه *tadlluka*.

FIELD, n. میدان *maidān*, دشت *dasht*.

A cultivated or sown field, کشت *kisht*.

A barren field, زمین باطل *zamin bātīl*.

An uncultivated field, بدج *bidh* (pl. بداج *pl.*).

A large field, فضای *fazāi*.

A pasture field, واسع *fazāi wāst*.

A field of battle, میدان *maidān*, نبردگاه *nabard gāh*.

To challenge to the field, میدان *maidāna*.

To take the field, میدان *maidān-g*.

FIELD-MARSHAL, n. سردار لشکر *sar-dārī lashkar*.

FIELD-MOUSE, n. موش دشتی *māshī dashī*.

FIEND, n. دشمن *dushman*, شیطان *shaytān*, عدو *adū*.

FIERCE, a. تند *tund*, تیز *tes*, درشت *darsh*.

durusht, شدید *tez mizāj*, مزاج
shadīd, مودی *mūzī*.

FIERCELY, *ad.* تند *az tundī*, بدیزی
batezī, ظالمانہ *zālīmāna*.

FIERCENESS, *n.* وحشت *tundī*, تندی
wahshat, ظلم *zulm*, تیزی *tezī*, درشتی
durushtī, سختی *sakhtī*.

FIERINESS, *n.* گرمی *harārat*, حرارت
garmī, آتش *ālīsh mizājī*, راجی.

FIERY, *a.* آتشی *ātīshī*, ناری *nārī*,
آتش مزاج *ātīsh mansūb*, آتش مزاج
ātīsh mizāj.

FIFE, *n.* می *nay*, نای *nāī*, می *miz-*
mār.

FIFTEEN, *a.* پانزدہ *pānzeda*.

FIFTEENTH, *n.* پانزدہم *pānzalahum*,
پانزدہم *khāmīs āshr*.

FIFTH, *n.* پنجم *panjum*.

FIFTHLY, *ad.* پنجمانہ *panjumāna*,
پنجمانہ *khāmīsan*.

FIFTIETH, *a.* پنجاہم *panjāhum*.

FIFTY, *a.* پنجاہ *panjāh*, پانچاسون *khām-*
sūn.

FIG, *n.* انجیر *anjīr*, تین *tin*. A fig-
tree, درخت انجیر *dirakhtī anjīr*.

FIGHT, *vt., vi.* جنگیدن *jangtīlan*, مبارزت
مبارزت *mubārizat-k.*, پیکار کردن *paykār-*
k., رزم ساختن *kitāl-k.*, قتال کردن *ra-*
zm-s., جدال کردن *jang u*
jidāl-k. To fight with fists, مشت

مشت *musht-z*. To fight a duel, و قیعت
و قیعت *wakīdu'l isnayn-k.* کردن

FIGHT, *n.* جنگ *jang*, نبرد *nabard*,
رزم *razm*, ستیز *sitīz*, معرکہ *maāriaka*,
کارزار *kārsār*, پیکار *paykār*.

FIGHTER, *n.* جنگ آور *mubārīz*, مبارز
jangāwār, محارب *muhārīb*.

FIGMENT, *n.* vide FICTION.

FIGURABLE, *a.* ممکن شکل *mumkīni*
شکل *shakl*, صورت گیر *sūrat gīr*.

FIGURATE, *a.* ماحب *sāhib*, تشکیل
tashkīl.

FIGURATIVE, *a.* عبرت نمون *ibrut-namūn*, آمیز
hikmat آمیز *āmīz*.—(not literal) مجازی *majāzī*, مرادی
murādī.—(metaphorical) آمیز عبارات
ibārāt āmīz, تشبیہ *tashbīh*.

FIGURE, *n.* شکل *shakl*, صورت *sūrat*,
تصویر *haikal*, نقش *naksha*, ترتیب
taswīr.—(arrangement) ترتیب *tar-*
tīb, انتظام *intizām*.—(distinguished
appearance) نمایش *numāyish*, شکوہ
shukoh. A figure in Arithmetic, رقم
raḥam, عدد *dad*. A rhetorical figure,
کنایت *kanāyat*, مثال *misāl*. A figure
of speech, طرز بیان *istilāh*, شکل
tarzī bayān. A parallel figure, متوازی
shaklī mutawāzī. A circular figure,
شکل دوازی *shaklī dawārī*. A square
figure, شکل تربیع *shaklī tarbī*.

FIGURE, *vt.* صورت *shakl-k.*, شکل کردن
sūrat-n..—(in painting, emb-
roidery &c.) تصویر *naksh-k.*, نقش کردن
taswīr-k..—(represent) مثال
namūlan, نمون *misāl-ā*, آوردن

FILAMENT, *n.* ریشہ *rīsha*, تار *tār*.

FILBERT, *n.* فندق *fandak*.

FILCH, *vt.* vide STEAL, PILFER.

FILE, *n.* سوهان *suhān*.—(row) قطار *kalār*.
A file for papers, رشتہ کاغذ *rīshatī*
kāghaz, دستہ کاغذ *dastai kāghaz*. A
file or catalogue, دفتر *daftar*.

FILE, *vt.* سامیدن *suhān-k.*, سوهان کردن
sāidan. To file papers, کاغذ رشتہ
کدن *kāghaz rīshat-k.*

FILE-CUTTER, *n.* سوهانگر *suhāngar*.

FILIAL, *a.* پسر *farzandī*, فرزند *far-*
zandī, پسر *banavī*.

FILIATION, *n.* بنوت *bunūwat*, پسر
پسری *pisari khāndagi*.

FILINGS, n. براده *burādat*.—(of gold) ساره *sāwa*. •

FILL, vt. پر کردن *pur-k.*, انداختن *am-bāshān*.—(stuff) آگندن *āgandan*. To fill (a pot) to the brim, پر لبالب *lubbālāb pur-k.*—(satisfy) سیر کردن *sayr-k.* To fill an office, منصوبدار شدن *munsabddār-sh.* To be filled, پر شدن *pur-sh.*

FILL, n. سیر *sayr*, ملا *milā*.

FILLED, p.p. پر شده *pur shuda*, آگنده *āganda*.

FILLET, vt. سر بند بستن *sar band-b.*

FILLET, n. بند *band*, عصابة *dsābat*, سر بند *sarband*, کلاه *kulāh*.—(the fleshy part of the thigh) لوله گوشت *lūlai gusht*, ران *rān*.—(the ridge between the flutings of a column) خط زر *khatti zar*.

FILLY, n. کرغ ماده *aspcha*, کور *kur-rai māda*.

FILM, n. پرده *parda*, فوف *fūf*.

FILTER, vi., vt. آب صاف کردن *pālūdān*, آب صاف کردن *āb sāf-k.*

FILTER, n. پالونه *pālūna*.

FILTH, n. چرک *chirk*, نجاست *najāsāt*, غلاظت *ghalāsāt*.

FILTHILY, ad. با ناپاکی *bā nā pākī*, ملوثانه *mulawwasāna*.

FILTHY, a. چرکین *chirkīn*, غلیظ *ghalīz*, ناپاک *nāpāk*, نا شایسته *nā shāyista*.

FIN, n. جناح الحوت *pari māhi*, ماهی *maهی*, جاندو *gandhu'l hūt*.

FINABLE, a. واجب التواؤن *wājibut tāwān*, سزاوار عفو *sasāwāri ākūbat*.

FINAL, a. آخر *ākhir*, پسین *pasīn*, قاطع *ākhirīn*.—(conclusive) ختمی *khatmī*, خاتمی *khatmī*.

FINALLY, ad. آخر الامر *ākhirul amr*.

آخر *ākhirān*, عاقبت *ākibat*, حاصل *hasilul kalam*.

FINANCE, n. ارتفاع *mā hasal*, مال گذاري *irtifāi mulk*, مال *māl-guzārī*.

FINANCIAL, a. نقدی *pūlt*, بولي *nakdt*.

FINANCIER, n. عامل پیش *āmil piṣha*, تحصیلدار *tahsildār*.

FINCH, n. دار *dār*, دار *para*.

FIND, vt. میسر کردن *yāftan*, نظر دیدن *didan*, (perceive) *yussar-k.*—(acquire) *chashm-d.*—(acquire) *andākhān*, حاصل کردن *hāsil-k.* To find a verdict, حکم شرع *fatwa'-d.*, داندن *hukmi sharī-k.* To find out, دریافته *daryāftan*. To find the way, راه یاب کردن *rāh yāb-k.* To find an opportunity, یافتن *fursat-y.* To find fault with, ملامت *malāmat-z.* To find an excuse, یافتن *bahāna-y.*

FINDING, n. (verdict) حکم *hukm*, یابندگی *fatwa'.*—(discovery) *yābandagi*, استکشاف *istikshāf*.

FINE, a. (not coarse) باریک *bārīk*, صاف *sāf*, نازک *nāzūk*.—(clear, pure) *pāk*, ناب *nāb*.—(handsome) *jamīl*.—(splendid) شاهانه *shāhāna*, صاحب عظمت *sāhibi dzmāt*.—(thin) *dakīk*.—(subtile) شفاف *shaffāf*.—(soft, smooth) نرم *narm*, تیز *tes*.—(sharp) *mulāyim*.—(dexterous) کار ساز *kār sāz*, قابل *kābil*.—(sly) حیل باز *hila bāz*.

FINE, n. تاراؤن *tāwān*, جریمه *jarīmāna*.

FINE, vt. گناه گاری کردن *gunāhgārī-g.*, جریمه *jarīmāna-k.*—(pay a

fine) ادای جریمه کردن *adāi jarima-k.*—(refine) صاف کردن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-k.*

FINELY, *ad.* با لطافت *jamilāna*, با نازکی *bā latāfat*, با نازکیت *bā nazākat.*

FINENESS, *n.* نازکی *khūbī*, نازکیت *na-zākat*, حسن *husn*, جمال *jamāl.*—splendour) عظمت *azmat*, بزرگواری *buzurgwārī.*—(purity) پاکیزگی *pakī-zagī*, سادگی *sādagī.*—(without coarseness) باریکی *bārikī.*

FINERY, *n.* طراز *tarāz*, زیبایش *zibāyish*, زینت *zīnat.*

FINESSE, *n.* مکر *māk*, هوش *buhāna*, حیل *hīla*, بازی *bāzī.*

FINGER, *n.* انگشت *angusht*, بنان *banān*, اصبع *asbā.* The fore-finger, انگشت شهادت *angushti shahādāt*, انگشت سبابه *sabbāba*. The middle finger, انگشت میانه *angushti miyāna*, وسطی *wasatī.* The ring finger, بنصر *binsir*. The little finger, خنصر *khinsar*. The five fingers, پنجه انگشت *panj angusht*. The tip of the finger, بنان *banānat*. The joint of a finger, مفصل *mafsal*. The first joint of the finger, راجب *rājib*. The middle joint of the finger, برجمت *barjumat*.

FINGER, *vt.* چنگال کردن *changāl-k.*, دزدیدن *dast-z.*—(steal) دشت زدن *dushtidan*.

FINICAL, *a.* نازک *nāzūk*, ظریف *zarīf*, خود پرست *khud parast.*

FINICALLY, *ad.* بوجه *ba wajai*, زیاده *zanāna*, ظریفانه *zarīfāna*.

FINISH, *vt.* انجام تمام کردن *tamām-k.*, انجام کردن *anjām-k.*, پرداختن *pardākhtan*, ختم کردن *khatam-k.*, انجامیدن *anjāmidan*, آخر کردن *akhīr-k.*

FINISHED, *pp.* تمام کرده شده *tamām-karda shuda*, پرداخته *pardākhta*, منقضی *munkasā.* To be finished, تمام شدن *tamām-sh.*, بپایان آمدن *basar-ā.*

FINISHER, *n.* تمام کننده *tamām kunanda*, متمم *mutammim*.

FINITE, *a.* محدود *mahdūd*, منتهی *muntahī.*

FINITELY, *ad.* محدودانه *mahdūdāna*, قدری *kadrī.*

FINITENESS, *n.* محدودیت *hadd*, محدودیت *mahdūdiyyat.*

FINNY, *a.* جناح دار *janāh dār.*

FIR, *n.* صنوبر *sanaubar.*

FIRE, *n.* آتش *ātish*, نار *nār.* Kindling fire, آتش افروز *ātish afrūz.*—(conflagration) آتش زدگی *ātish sadagī.* Casting out fire, انداز آتش *ātish andās.* A spark of fire, آتش افشان *ātish afshān.* A fire grate, اخگر *akhgar.* A fire grate, آتش دان *ātish dān.* To strike fire, آتش زدن *ātish-z.* A temple of fire, آتش گاه *ātish gāh*, آتشکده *ātish kadah.* A worshipper of fire, پرست *parast*, گرمی *garmī*, تاب *tāb*, رغبت *raghbat.*—(ardour of love) تاب عشق *tābi tshk.*—(imagination) خیال *khīyāl.* To extinguish the fire, آتش نشانیدن *ātish-n.* Playing with fire, بازی *ātish bāz.* A place abounding in fire, آتش لاه *ātish lākh.* A fire of faggots, آتش نهال *ātish nihāl.*

FIRE, *vt.* (set on fire) آتش نهادن *ātish-n.*, آتش زدن *ātish-z.*, آتش گرفتن *sūsān-sh.*—(take fire) سوزان شدن *sūsān-sh.*, سوختن *sūkhtan*, آتش دادن *diler-k.*—(animate) کردن *angī-* انگیزیدن *angī-*

khtan.—(to be fired) غصبات شدن
ghasabnāk-sh., کهر گرفتن *kahr-g.* To
 fire a cannon, توپ سر کردن *tōp sar-k.*
 توپ اندازی کردن *tōp andāzi-k.* To
 fire a musket, بندوق سردادن *bandūkh*
sar-d.

FIRE-ARM, n. توپ *top*.—(musket)
 بندوق *bandūkh.*

FIRE-BRAND, n. آتش سوخته *sūkhṭa*,
 آتش داغ *ātiśh dāgh*, آتش پاره *ātiśh pāra*.

FIRE-BRIGADE, n. فوج آتش کش *fauji*
 اطفای گروهي *garuḥi itfāi*, آتش کوش *ātiśh kush*.

FIRE-ENGINE, n. آتش کش *alai*
 آتش کوش *ātiśh kush*.

FIREMAN, n. مرد آتش کش *itfāi*,
 مرد آتش کوش *mardi ātiśh kush*.

FIRE-PAN, n. آتشدان *ātiśh dān*.

FIRE-WOOD, n. هیزم *hizam*, وقيد *vaḥīd*.

FIREWORK, n. آتش بازی *ātiśh-bāzi*,
 نفت *naft*, پارو *parwāza*.

FIRE-WORSHIP, n. آتش گيري *gibrī*,
 آتش پرستي *ātiśh parastī*.

FIRM, vt. vide **FIX**.

FIRM, a. (fixed) بر قرار *barkarār*,
 قائم *qā'im*, مستقيم *mustakīm*, استوار
ustuwār, محکم *mahkūm*.—(solid)
 سنگين *sangīn*, منجمد *munjamid*,
 استوار ساختن *kawt*. To make firm,
 مستحکم کردن *ustuwār-s.*, پایدار
 نمودن *pāyadār-n.*

FIRMAMENT, n. فلک آسمان *āsmān*,
 فالک *falak*.

FIRMLY, ad. با استواري *bā ustuwārī*,
 پایدارانه *pāyadārāna*

FIRMNESS, n. قرار پایداري *pāyadārī*,
 ثابت قدم *sābit kadam*.

FIRST, a. نخست *nakhust*, اول *awwal*,
 نخستين *nakhustīn*. The first place or
 chief station, صدر عظيم *sadrī dazīm*.
 The first stop, اولي درجه *darajai*

awwalī. From first to last, تا اول تا
 آخر *as awwal tā ākhīr*, "اول و آخر"
awwalan wa ākhiran. At first,
 ابتدا *ibtidān*, در ابتدا *dar ibtidā*.
 From the first, از اول *as awwal*, ابتدا
as ibtīlā.—(first person) معكم
mutakallim.

FIRST-BORN, n. فرزند بزرگ *fursandi*
 بزرگ *buzurg*, فرزند اول *farzandi awwal*.

FIRST FLOOR, n. طبقه اول *tabakki*
awwal.

FIRST-FRUIT, n. نخستگي *nakhusta-*
 گي *gī*, باکوره *bākūrah*.

FIRSTLING, n. برفنج *barfanj*, اول
 بچه *bacha awwal*.

FIRSTLY, ad. اول *awwalan*,
 مقدمه *mukaddaman*.

FIRST-RATE, a. خيلي خوب *khailī*
 احسن *ahsan*, کھوب *khūb*.

FISCAL, n. خزانهچي *khazānchī*,
 صاحب خزان *sāhibi khazāna*.

FISH, n. ماهي *māhi*, حوت *hūt*, سمک
samak. The scale of a fish, فلس *fals*.
 A fishing-net, بياحت *bayyāhat*.

FISH, vt. ماهي گرفتن *māhi-g.*,
 صيد کردن *saydi samak-k.*

FISHERMAN, n. ماهي گير *māhīgīr*,
 صياد *sayyād*.

FISHERY, n. (practice of catching
 fish) ماهي گيري *māhi gīrī*.—(a
 place for catching fish) جاي ماهيگيري
jāi māhīgīrī.

FISHHOOK, n. شست *shast*, کلاب *kulāb*.

FISHING, n. ماهي گيري *māhīgīrī*,
 صيد *sayd*.

FISH-MARKET, n. بازار ماهي فروش *bāzārī māhi farūshī*.

FISH-MONGER, n. ماهي فروش *māhi*
farūshī.

- FISHY, a.** (consisting of fish) از ماهی *az māhi*.—(having the qualities of fish) صاحب اوصاف ماهی *sāhibi awṣāfi māhi*. ساختن *us māht sākhṭa*.
- FISSILE, a.** ممکن انشقاق *mumkīni inṣiqāq*.
- FISSURE, n.** شکاف *chāk*, شکاف *shigāf*, (ثغور *ṭghūr* pl ثغور *shughr*, شق *shuk*). شق *shuk*.
- FIST, n.** مشت *musht*. A blow with the fist, لکمه *lakmat*, چنگ *chang*. To clench the fist, مشت نمودن *musht-n.*, دست بهم زدن *dast baham-z.* To strike with the fist, مشت زدن *musht-z.*
- FISTULA, n.** (abscess) ناسور *nāsūr*, نواسیر *navāsīr*.—(reed, pipe) نی *nay*, نای *nāi*.
- FIT, n.** (paroxysm) نوبت تب *naubati tap*.—(a sudden and violent disorder) خروش *kharūsh*, هجوم *hujūm*. A fainting fit, ضعف *sadf*, غش *ghash*. A fit of anger, غضب *ghazab*.—(convulsion) نواغ *nazt rūh*, نواغ *fuwāk*.
- FIT, a.** (proper) لایق *lāyak*, واجب *wājib*, سازوار *sazāwār*, رجا *rajā*.—(prepared) تیار *tayyār*, مهیا *muhayyā*, آماده *āmāda*. To be fit, شایستن *shāyistan*.
- FIT, vt.** سازوار ساختن *lāyak-k.*, سازوار شدن *sazāwār-sh.*—(to be adapted) لایق شدن *lāyak-sh.*, موافق بودن *muwāfik-b.*—(adapt) منسوب کردن *mansūb-k.*, موافق نمودن *muwāfik-n.*
- FITLY, ad.** با موافقت *lāyakāna*, با موافقت *bā muwāfikat*, سازواری *bā sazāwārī*, با تهور شایستگی *ba taurī shāyistagi*.
- FITNESS, n.** موافقت *muwāfikat*, سازواری *sazāwārī*, لایانیت *layākat*, شایستگی *shāyistagi*.
- FITTER, n.** درست کن *durust kun*, مناسب ساز *munāsib sār*.
- FITTINGS, n. pl.** آلات *ālāt*, اسباب *asbāb*.
- FIVE, n.** پنج *panj*, خمسة *khamṣa*. One of five, پنج یک *panj yak*. Fivefold, پنج بار *panj bār*, مخمس *mukhammas*.
- FIX, vt.** مقرر کردن *mukurrar-k.*, ثابت کردن *sābit-k.*, محکم کردن *maḥkum-k.*, نشانیدن *nishāndan*, نصب کردن *nash-n.* To fix the foot, وضع قدم کردن *wazt kadām-k.*, پای نهادن *pāya-n.* To fix one's habitation, تمکن کردن *tamak-kun-k.*, قرار گرفتن *karār-g.* To fix the eyes, نظر نشانیدن *nazar-n.*
- FIX, n.** vide EMBARRASSMENT.
- FIXED, a.** نشانده *nishānda*, برقرار *bar karār*, قائم *kāyim*, ثابت *sābit*, مستحکم *mustahkim*. Fixed in a place, مقیم *mukim*.
- FIXEDLY, ad.** با استواری *bā ustuwārī*, ثابتانه *sābitāna*.
- FIXEDNESS, n.** استواری *ustuwārī*.
- FIXTURE, n.** قرار *pāyadārī*, قرار *karār*.
- FLABBINESS, n.** نرم اندامی *narm andāmī*, نملطه *samlatat*.
- FLABBY, a.** نرم *narm*, زوایده *zohīda*.
- FLACCID, a.** خنث *khanas*, هشیم *hasīm*.
- FLAG, vt.** کمزور کردن *kam-zor-k.*, ضعیف شدن *zaf-sh.*—(become dejected) دلنگ شدن *diltang-sh.*, فروتنی آمدن *farūtan-ā*.
- FLAG, n.** نشان *nishān*, علم *alam*, لوا *liwā*, رایت *rāyat*.
- FLAGELLATION, n.** تازیانه زنی *tāzyā-na zant*, شلاق *shalāk*.
- FLAGGINES, n.** انبادهگی *ufīdālagi*, سستی *susṭi*.

FLAGITIOUS, *a.* شرير *sharir*, زبون *zabūn*, *a.* فاسد *fāsiḍ*, *a.* باد *bad*.

FLAGITIOUSNESS, *n.* شرارت *sharārat*, فساد *fāsād*, فجور *fujūr*.

FLAGON, *n.* کوزه *kūza*, سراحی *surāhi*.

FLAGRANT, *a.* (notorious) ظاهر *sāhir*, شدید *shudīd*, معروف *maḍrūf*.—(enormous) مسرف *musrif*, شدد *shudūd*.

FLAIL, *n.* مدوس *midwas*.

FLAKE, *n.* صفيحة *safihat*, تہ *tah*.

FLAM, *n.* (falsehood) دروغ *durugh*, کذب *kizb*.—(pretext) بہانہ *bahāna*.

FLAMBEAU, *n.* مشعل *mashāl*, صباح *misbāh*.

FLAME, *n.* شعلہ *shudla*, زبانہ *zabāna*.—(passion) عشق *tshk*, رغبت *raghbat*.

FLAME, *vi. vt.* شعلہ زد *shudla-z*, تلظی *talazzī*, افروختن *af-rūkh-tan*.—(to be angry) خشم گرفتن *khashm-g*.
Flame coloured, آذر رنگ *āzur rang*, شعلہ گون *shudla gūn*.

FLAMING, *a.* شعلہ دار *shudla dār*, شعلہ زن *shudla zan*, تابدار *tāb-lār*.

FLANK, *n.* کنار *pahlū*, کینار *kinār*. The flank of an army, بغل لشکر *baghali lashkar*, ایاد لشکر *ayādi lashkar*.
The right flank, میمنہ *maymanat*.
The left flank, میسر *maysurat*.

FLAP, *n.* آویز *āwiz*, دامن *dāman*.

FLAP, *vt.* زدن *zidan*.—(flies) ذباب *zubbāb*, راندن *rāndan*, بال زدن *bāl-z*.

FLARE, *n.* کم روشنی *ham raushnī*.

FLASH, *n.* (offire or lightning) درخشندگی *darakhshandagi*, برق *bark*. A flash of water, آب پاشی *āb pāshī*. A flash of wit, ہلکہ *baḥla*.—(transitory state) شان فانی *hālī taz-guzār*, تیز گذار *shānī fānī*.—(sudden impulse) هجوم *hujūmī nāgihāna*.

FLASH, *vi.* تافتن *taftan*, درخشیدن *darakhshidan*, برق زدن *bark-z*, صحت *sahak*. To flash with wit or merriment, ہلکہ گفتن *baḥla-g*, مزہ نمودن *mazah-n*.

FLASHING, *n.* درخشان *darakhshān*, لامع *lāmā*.

FLASHY, *a.* (dazzling for a moment) خوشنما *burrāk*.—(showy) کلوشنومہ *klūshnumā*.

FLASK, *n.* شیشہ *shīsha*, سراحی *surāhi*, کوزه *kūza*, متارہ *matāra*. A leathern flask, دستی *dastī*. A stone flask, اجانہ *ijjānat*. The stopple of a flask, وفاق *wifād*, سداد *sa-lād*.

FLAT, *a.* (level) هموار *hamwār*, برابر *barābar*.—(not elevated) نابلد *nā buland*, غیر ارتفاع *ghayri irtifā*.—(without protuberance) بی شرف *bī shurf*, کاسد *dastmāl*.—(dull) کاسد *kāsid*.—(level with the ground) با زمین *bā zamīn* برابر *bā zamīn barābar*.—(down right) مطلق *mutlak*, بی محابا *bī muhābā*.—(insipid) بی نمک *bī namak*, بی جان *bī maza*.—(unanimated) غمناک *ghamnāk*, ضعیف *zūf*.—(dejected) طایف *tāyat*. A flat discourse, نافر جام *sakh-unī nā furjām*, گفاری *gufārī* بی مزہ *bī maza*.

FLAT, *n.* (even ground) بسیط *basit*, ابلہ *maydān*.—(a dull fellow) احمق *ahmak*.

FLATLY, *a.* (horizontally) هموارانہ *hamwārāna*, مستویانہ *mustawīyan*.—(without prominence) دستمالہ *dastmālāna*.—(insipidly) بی قوت *bī kuwat*, ضعیفانہ *zūfāna*. To deny flatly, بی

کلام دادن *bi tajnis raddi kalām-d.*

FLATNESS, n. (levelness) همواری *hamwārī*, تسویه *taswīyat*, برابری *barābarī*. — (deadness) عدم قوت *adamī kuwat*, سودا *barūlat*. — (dejectedness) دل‌دنگی *saulā*, دل‌دنگی *diltangī*.

FLATTEN, vt. هموار ساختن *hamwār-s.*, برابری کردن *ba zamīn barābar-k.* — (make vapid) بی مزگی کردن *bi mazgī-k.*, بی قوت نمودن *bi kuwat-n.* — (depress) دل‌تنگ کردن *diltang-k.*, گھمناک ساختن *ghumnāk-s.* — (grow flat or level) هموار شدن *hamwār-sh.* — (grow vapid) مسخ بودن *maskh-b.*

FLATTER, vt. خوشامد کردن *khushāmad-k.*, چاپلوسی کردن *chāplūstī-k.*, تملق کردن *rishkand-n.*, ریشخند نمودن *tumalluk-k.*

FLATTERER, n. خوش آمد *khush āmad*, ریشخند *rishkhand*, تملق *mutamallik*, چاپلوسی *chāplūstī*.

FLATTERY, n. خوشامدی *khushāmādī*, ریشخندی *rishkhandī*, تملق *tamalluk*.

FLATULENCY, n. باد در شکم *bād dar shikam*, نفخ *naḥk*, ریح *riyah*.

FLATULENT, a. بادی *bādī*, نفاخ *naḥk*.

FLAVOUR, vt. ذائقه دار کردن *sāika dār-k.*

FLAVOUR, n. (odour) خوشبو *khūshbu*, رایحه *rātha*. — (agreeableness of taste) لذت *lazzat*, مزه *maza*, ذوق *zauk*.

FLAW, n. (crack) درز *darz*, رخنه *rakhna*, چاک *chāk*, شکاف *shigāf*. — (defect) عیب *dib*, خطا *khatā*, نقص *naks*. — (blast of wind) نفثه *naḥat*.

FLAW, vt. شکستن *shikastan*, شکافتن *shigāftan*.

FLAX, n. کنان *kuttān*. H. سن *san*.

FLAY, vt. پوست برکشیدن *pūst bar-k.*, تشریر کردن *jild bar-g.*, پوست کندن *tukshī-k.*, پوست کردن *pūst-k.*

FLEA, n. کیک *kih*, شگاز *shabgaz*.

FLEA-WORT, n. اسپغول *ispagūl*.

FLEE, vi. (run away) گریختن *guyakh-tan*, فرار شدن *gurīsh-k.*, فرار شدن *farār-sh.* To flee in terror, رمیدن *ramīdan*. To flee from another, تنافر *tanāfur-k.* To flee in disorder, تنادید کردن *tanādīd-k.*

FLEDGE, vt. بال دادن *par u bāl-d.*

FLEECE, vt. ستردن *siurdan*, ششم *pashm-b.* — (rob) دزدیدن *dusdidan*. — (whiten) سفید ساختن *sufed-s.*

FLEECE, n. صوف *sūf*, ششم *pashm*.

FLEER, n. ریشخند *rishkhand*, مسخره *maskhara*.

FLEER, vi. (deride) استهزا کردن *istihās-k.*, مسخرت نمودن *maskharat-n.*

FLEET, n. جمعیت جہاز *jamīdtī jahāz*, سنگار *sangār*. To fit out a fleet, جمعیت جہاز تیار کردن *jamtātī jihāz tayyār-k.*

FLEET, a. زود *zūd*, سرعت *surd*.

FLEET, vi. شتابان *shitāftan*, زودی *ba zūdī-p.*

FLEETING, a. نابایدار *nā pāyadār*, فانی *fānī*, عارضی *ārizī*.

FLEETLY, ad. زودانه *zūdāna*, سریعاً *sarīdān*.

FLEETNESS, n. زودی *zūdī*, جلدی *jaldī*, سرعت *surd*, چالکی *chālākī*.

FLESH, n. گوشت *gūsh*, لحم *lahm*. To sell flesh, گوشت فروختن *gūsh-f.* Fat flesh, لحم سمین *lahmī samīn*. Lean flesh, گوشت هرهار *harhār*. A flesh market, گوشت دار *gūsh-dār*. Full of flesh, گوشت آلود *gūsh-āwiz*. A piece of flesh, گوشت

- gūshī pārā.** Living on flesh, **گوشه دار** *gūshī khār*, لحم *lahim*.
 — (carnal desire) نفس *nafs*, شهوت *shahwat*.
- FLESHY, a.** گوشت دار *gūshī dār*, ملحم *mulahham*, جسم *jastm*, فر *farba*.
- FLITCH, vt.** پر نشانیدن *par-n*.
- FLEXIBILITY, n.** نرمی *narmi*, ملایمت *mulāyamat*, دنداری *damdāri*, میل *mayl*, رغبت *raghbat*.
- FLEXIBLE, a.** نرم *narm*, ملایم *mulāyām*, سلیم *salīm*.
- FLEXION, n.** عوج *duj*, پیچ *pech*, میل *mayl*.
- FLEXUOUS, a.** مایل *māil*, پر چین *pur chīn*.
- FLICKER, vi.** پر زدن *par-z*, اضطراب *istarāb-n*.
- FLIER, n.** فراری *farāri*, گریزند *gurtzanda*, *farārī*.—(in the air) پرانده *paranda*, طائر *tāyir*.
- FLIGHT, n.** (from danger, &c.) گریز *gurtz*, فرار *farār*, هزیمت *hasimat*.
 To take flight, گریختن *guriakhtan*, فرار شدن *farār-sh*. To put to flight, (defeat) گریزانیدن *gurtzāntān*, هزیمت ساختن *hasimat-s*. To feign a flight or retreat, اظهار فرار کردن *izhārī farār-k*.—(flying through the air) پرواز *purwāz*, طایران *tayrān*.
- FLIGHTINESS, n.** آشفتگی *ashkagi*, طایریت *tayrat*, پریشانی *parishānt*.
- FLIGHTY, a.** هر دم خیالی *hardam khayālī*, پریشانی *parishān*.
- FLIMSY, a.** (weak) نازک *nāzūk*, ناتوان *natūwān*, خفیف *shabuk*, رطوبت *ramidan*.
- FLINCH, vi.** ترسد *taraddūd-n*, واپس بردن *wāpas-d*, رامیدن *ramidan*.
- FLING, n.** رمی *ramī*, انداختن *andakht*.—(gibe) سرزنش *sar sanish*.
- FLING, vt.** افگندن *afgandan*, انداختن *andakhtan*. *vi.*—(kick) تکیه زدن *ta-kad-s*.—(flounce) دست و پا زدن *dast u pā-s*.
- FLINT, n.** سنگ ریزه *kaddāh*, داج *sang riza*, چکماق *chukmāk*.
- FLIPPANT, a.** شوخ *shōkh*, گستاخ *gustākh*.
- FLIRT, vt.** جابجاءور رفتن *jābojā dār-r*, بشتابی انداختن *ba shītābī-a*.—(play the coquette) عشق بازی کردن *tshk bāst-k*, باز و دمزد نمودن *nās u ghamsa-n*.
- FLIRT, n.** عشق بازی *ishwat san*, شیوه *shīwa* بازی *bāz*.
- FLIRTATION, n.** کوشش *kirtishma*, شیوه *shīwa*.
- FLIT, vi.** از منزل نقل کردن *az mansal nahl-k*.
- FLOAT, vi.** (swim) بالایی آب رفتن *bālāi āb-r*, غفو کردن *ghafu-k*.—(overflow) سرازیر شدن *saylāb-k*, متلاطم شدن *mutamawwij-k*.
- FLOAT, n.** رست *ramas*, عمد *amad*.
- FLOCK, n.** گله *galla*, ربه *rama*, حلقه *hakka*. A flock of sheep, ربه گوسفندان *ramai guspanān*, غنم *ghanam*. A flock of people, جماعت *jamādī*, گروه *gurūh*. A flock of birds, اباله *ibāla*. A keeper of flocks, چوپان *chopān*, گله بان *gallabān*. An inclosure for flocks, اسیدت *astdat*. To feed flocks, چریدن *charīdan*. To flock (together) جمع شدن *jamī-sh*, فراهم آوردن *farāham-ā*.
- FLOG, vt.** تازیانه زدن *tāziyāna-s*, چابک *chābuk-s*, تازیانه زدن *tāziyāna-s*, چابک *chābuk-s*.
- FLOOD, n.** (deluge) طوفان *tūfān*, سیلاب

- sailāb**, جوار *jwār*.—(high water) مد *madd*. The flood and ebb of the tide, جزر و مد *madd u jusr*.
FLOOD, *vt.* سیلاب کردن *ghark-k.*, سیلاب کردن *sailāb-k.*
FLOOD-GATE, *n.* راه سایل *rāhi sayl* در آب *dari āb*.
FLOOR, *n.* صحن *sahn*.—(boarded) تخت *takht*.—(ground) زمین *samīn*. Earthen floor, بلاط *balāt*. A floor or story, طبق *tabak*, بام *bām*. The upper and lower floors, طبق فوقانی و تحتانی *tabaki fuukānt wa tukhānt*.
FLOOR, *vt.* بلاط بندی کردن *bandī-k.*, بلاط کردن *balāt-k.*
FLORAL, *a.* گل منسوب *gul mansūb*, گلی *guli*.
FLORID, *a.* گلرنگ *gulrang*, گلفام *gulfām*, سرخ *surkh*. A florid orator, سخن ران *sakhun rān*. A florid complexion, گلزار *gulzār*.
FLORIDNESS, *n.* گلرنگی *surkhi*, سرخی *gul rangi*.
FLORIST, *n.* گل چین *gul chīn*.
FLOUNCE, *vi.* دست تاپیدن *tapīdan*, دست با زدن *dast pā-z*.—(plunge about in water) در آب شطاپیدن *dar āb-gh*.
FLOUNCE, *n.* تیر *tīr*, دامن *dāman*.
FLOURISH, *vi., vt.* (as a plant) ترو تاز *taru tāza* شدن *strāb-sh*.—(to be prosperous) معتبر شدن *mudtabar-sh*, بهره مند بودن *bahramand-b*, دولت یافتن *daulat-y*. To flourish in discourse, سخن ران بودن *sakhun rān-b*, سخن آرای بودن *sakhun ārai b*.—(boast) لاف زدن *lāf-z*, افتخار نمودن *iftikhār-n*.—(adorn) آراستن *ārāstan*, پیراستن *payrāstan*.
FLOURISH, *n.* رونق *ārāyish*, آرایش *raayish*, سخن آرای *sakhun ārai*.
FLOURISHING, *a.* گلبران *kāmran*, سعادتمند *sadlatmand*, آباد *ābād*.
FLOUT, *n.* خنده *khandā*, استهزا *istihsā*.
FLOW, *vi.* (as water, &c.) جاری شدن *jāri-sh*, روان *javayān-k.* جریان کردن *rauān-sh*. To flow from a source, صادر شدن *sādir-sh*, مدور کردن *sudūr-k*.—(as tears) انهال کردن *in-hilāl-k.*, رمع کردن *ramī-k*.—(through a fissure in a rock, &c.) تفری کردن *tafarri-k*. To flow rapidly, سیلانی *saylān-sh*. To flow as sweat, گداختن (melt) *drk-r*. عرق ریختن *gudākhtan*. To flow as the tide, مد و جزر *madd-k*. To ebb and flow, موج زدن *mauj-z*.—(to be fluent in speech) زبان آوری *abān āwarī-n*.—(abound) بسیار بودن *wāfar-sh*, اطراف جاری *ātrāf-jārī-sh*. To flow back (ebb) *bas-r*, باز رفتن *tasyīl-k*. To cause to flow, تسیل کردن *bas-r*.
FLOW, *n.* مد *madd*, بالا آمدن *bālā-ā*, نهر *nahr*, کثرت *kasrat*.—(current) جوی *jūi*.
FLOWER, *n.* گل *gul*, شگون *shagūn*, عنوان *anfawān*. The flower of youth, ریحان *ratyān*. A bunch of flowers, گلستان *gulistan*, گلشن *gulshān*, گلستان *gulistān*, گلزار *gulzār*, چمن *chamun*.
FLOWER, *vi.* شگون *shigūstan*, شکفتن *shigūfa-k*.
FLOWERINESS, *n.* (of speech) سخن فصاحت *sakhun ārai*, فصاحت *fasāhat*.
FLOWERY, *a.* رنگین *rangīn*, خوش عبارت *khush ibārat*.

FLOWING, *a.* جاری *jārt*, روان *rawān*, جریان *jarayān*. Flowing of water, جاری *abi jārt*, آب روان *abi rawān*.

FLUCTUATE, *vi.* (move as a wave) متعرج ساختن *tamawwij-s.*, متعرج شدن *mutamawwij-sh.*—(to be irresolute) بی قرار شدن *bi karār-sh.*, بی ثبات شدن *bi sabāt-sh.*

FLUCTUATION, *n.* (of the waves) تهرج *tamawwij.*—(uncertainty) بی قراری *bi karāri*, بی ثباتی *bi sabāti*.

FLUE, *n.* (vent) منفس *manfas*, دود کشی *dūd kashī.*—(fur) گند موی *gundai mūt.*

FLUENCY, *n.* فصاحت *fusāhat*, زبان سخن آوری *sabān āwārī*, سخن آوری *sakhun āwārī*, گویش *goyāsh.*

FLUENT, *a.* زبان آوار *sabān āwār*, سخن آرا *sakhun ārā*, زبان دار *sabān darās.*

FLUENTLY, *ad.* فصیحانه *fusḥānā*, روانی *bā rawānī.*

FLUID, *n.* آب *āb*, سیال *sayyāl*, نام *nam.*

FLUIDITY, *n.* روانی *sayyālī*, رقت *rikkat.*

FLUSH, *vt.* (redden) سرخ رو نمودن *surkh rō-n.*—*vi.* (blush) خرم بچوش نمودن *kharm ba jūsh-n.*—(elate) دلشاد کردن *dilshād-k.*

FLUSH, *ad.* کثیر *bisṭār*, بسیار *kastir.*

FLUSH, *n.* میل *surkh rut*, سرخی *mayl bu surkht.*

FLUTE, *n.* نای *nāy*, نای *nāyi*, بوق *būk.* To play the flute, نای زدن *nāy-z.*, ناییدن *nāyidan.* A player on the flute, نای باز *nāy san*, نای *nāy dās.* The art of playing the flute, نایبازی *nāyabāzi.*

FLUTTER, *vi.* (the wings) بال زدن *bāl-z.*, بر افشاندن *par-a.*—(vibrate) لرزیدن *larzidan.* جنبیدن *jumbidan.*—(disorder) بریشان کردن *parishān-k.*

FLUTTER, *n.* جنبش *jumbish.* حرکت *harakat.*—(hurry of mind) بریشان خاطر *parishān khā-tirt.* اضطراب *isṭiḍḍ.*

FLUX, *n.* (flowing) جریان *jarayān*, سیل *saiḍān.* Flux and reflux of the tide, مد و جزر *maḍ u jās.*—(dysentery) شکم جریانی *jarayāni shikam*, اسهال *is-hāl.* To have a flux, اسهال داشتن *is-hāl-d.*—(state of being liquid) گداز *gudāz.*

FLUX, *vt.* گداختن *gudākhtan*, آب کردن *āb-k.*

FLUXION, *n.* vide **FLUX**.

FLY, *vi., vt.* پرواز ساختن *purwāz-s.*, پرواز کردن *tayarān-k.* To cause to fly, کناییدن *ayrān-k.*—(run) گریختن *gurikhtan.*—(move rapidly) بزودی گذشتن *bazūdī-g.* شتابان روان شدن *shitābān rawān-sh.* To fly at, حمل کردن *hamala-k.* To fly asunder, پاره پاره کردن *pāra pāra-k.* To fly in the face, طعن زدن *tad-na-s.* To fly in a passion, گرم شدن *garm-sh.* قهر نمودن *kahr-n.* To fly off, عصبان نمودن *asiyān-n.* To fly abroad, آشکاره شدن *āshkāra-sh.*—(abandon) ترک کردن *tark-k.* هجر کردن *hajr-k.* To let fly, (discharge) رمی کردن *ramī-k.*, سر دادن *sar-d.*

FLY, *n.* مگس *magas*, ذباب *subāb.* A dog fly, شذات *shazāt.* A black fly, ناکیر *nakir.* A blue fly, عنبر *andar.* A gad fly, خر پشه *khār pōshaka.* The

humming of flies, *khāza bāza*, *مغن mughinn*.

FLYING, *n.* *پاران parān*, *تایر tāyir*, *گوزان gurizān*.

FLY-WHEEL, *n.* *چرخ پاران charkhi parrān*.

FOAL, *n.* *کُر kurra*, *اسبچه aspcha*.

FOAM, *n.* *کف kaf*, *تفش tafish*. The foam of the sea. *زبد دریا zabadi daryā*, *کف دریا kufi daryā*.

FOAM, *vi.* *کف بر آوردن kuf bar-ā*, (to be agitated with rage or passion) *با جوش آوردن ba jūsh-ā*, *قهر گرفتن kahr-g*.

FOAMY, *a.* *کفدار kafilār*, *پرکف pur kuf*.

FOB, *n.* *جیب خورده jibi khurd*.

FOB, *vt.* *فربغتن hila-b*, *حیل بستن far-āftan*.

FOCUS, *n.* *وسط wasat*, *مرکز markaz*.

FODDER, *n.* *علف dīaf*, *گیاه giyā*. Fed with fodder, *معلوف madlūf*.

FODDER, *vt.* *با علف پرورده bā dīaf-p*, *چرانیدن charānīdan*.

FOE, *n.* *دشمن dushman*, *حریف harif*, *دو adū*.

FETUS, *n.* *حمل hamal*, *جنین janīn*.

FOG, *n.* *نیشم nishm*, *ضبابت zabābat*, *هور hor*.

FOGGY, *a.* *ضبابت دار zabābat dār*.

FOH, *int.* *واہ wāh*, *های hāy*, *وای wāy*.

FOIBLE, *n.* *عیب dib*, *خطا kusūr*, *نقصان nuḥṣān*.

FOIL, *vt.* *مهرورم ساختن mahrum-s*, *حرمان دادن shikast-d*, *حیرمان کردن hirmān-k*.

FOIL, *n.* *حیرمان hirmān*, *هزیمت hast-mat*, (blunt sword) *سیف کند saifi kunḍ*.

FOIST, *vt.* *از تزویر در بر کردن as tazwīr dar bar-k*.

FOLD, *n.* (flock of sheep) *سیرت strāt*, *کمرā hamrā*.—(doubling) *تک tāh*, *چین chīn*, *نود navard*. Two-fold, *دوتا dutā*, *مضاعف musādf*. The fold of a garment, *تای جامه tāi jāma*.

FOLD, *vt.* (sheep) *غذم در سیرت نهادن ghanam dar strāt-n*.—(cloth. &c.) *تک کردن tā-k*, *تک کردن tah-k*. To fold up, *پهچیدن pechīdan*. To fold up a letter, *لفاف کردن lifāf-k*.

FOLDED, *a.* *مطوی matwiy*.

FOLIACEOUS, *a.* *اوراق دار awrāk dār*, *برگ دار barg dār*.

FOLIAGE, *n.* *اوراق awrāk*, *برگ barg*.

FOLIO, *n.* *ورق wark*, *دو صفحه du safa*.

FOLK, *n.* *قوم haum*, *طایفه tāyafa*, *قبیله kabila*.

FOLLOW, *vt.* (go after) *پس رفتن pas-r*, *از پی رفتن taākub-k*, *پیروی کردن as pay-r*, *پیروی کردن payrav-k*.—(imitate) *مواقت کردن muwāfiqat-k*, *نقلن takassus-k*.—(copy) *پس رو شدن nakl-k*.—(attend) *پس رو شدن pas ru-sh*, *معتقب شدن mutadhib-sh*.—(obey) *اطاعت نمودن atādt-n*. To follow as a consequence, *نتیجه دادن natija-b*, *پیروی نمودن payrawī-n*.

FOLLOWER, *n.* *پس رو pas raw*, *معتقب mutadhib*.—(disciple) *شاگرد shāgird*, *مرید murīd*.—(copier) *آخذ ākhis*, *مضاعف mutatabb*.

FOLLOWING, *a.* (going after) *پس روانی pas rawān*. Following one another, *پی در پی pay dar pay*.

FOLLY, *n.* *بیوقوفی bi wuḳūfī*, *آبلهگی ablahi*, *نادانی nādānī*, *حمایت himākat*.

FOMENT, *vt.* (soothe by heat) *تکمید takmīd*, *کاماد کردن kamād-k*.

با شست (apply warm lotions to) *bā shust*
 حمایت گرم شست بکردن *bā shusti garm ghu-*
sal-k. — (encourage) دادن *himāyat-d.*, انگیزش *angizhtan*.

FOMENTATION, n. تکمید *takmīd*.

FOMENTER, n. محرک *muharrīk*, معذ *ma'ad*,
 انگیز *angīz*.

FOND, a. مایل *māil*, عاشق *āshīk*,
 شاک *shāk*, پسند *pasand*, محبت *pur mohabbat*.

FONDLE, vt. نواختن *nawākh-tan*, در
 آغوش گرفتن *dar āgūsh g-ran*.

FONDLER, n. نوازشنده *nawāzanda*, در
 آغوش گرفتن *dar āgūsh girānda*.

FONDLY, ad. با عشق *āz shauk*, عاشقانه
bā āshīk, عاشقانه *āshīkāna*.

FONDNESS, n. عشق *shauk*, عشق *āshīk*,
 نوازش *nawāzish*, خواهش *khāhish*.

FOOD, n. خوراک *khoraḥ*, قوت *kūṭ*,
 طعام *ta'am*, خوردنی *khurdanī*.

FOOL, n. بیوقوف *bē wukūf*, ابله *ablah*,
 احمق *ahmaq*, نادان *nādān*. — (jester)
 مسخره *masakhara*, ندیم *nadīm*.

FOOL, vt. vi. (trifle) بیوده شدن *bihūda-*
sh., ناز کردن *harasa-k.* — (toy) ناز کردن
nāz-k., — (make a fool of) مزه
 مزه *istihāsa-k.*, فریب دادن *far-*
iftan, فریب دادن *masāh-s.* — (cheat) فریب
 دادن *fariftan*.

FOOLERY, n. بیودگی *bihūdagi*, مزه
 مزه *harasa*, گداز *gasāf*.

FOOLISH, a. نادان *nādān*, بیوقوف *bē*
wukūf, احمق *ahmaq*, بیوه *dūwāna*,
 ابله *ablah*, بی عقل *bē dīl*. A foolish

speaking fellow, مزه مزه *harasa gu*, مزه
 مزه *harasa khār*. A foolish expres-

sion, بیوه *dūwāna*, گداز *gasāf*, بیوه
 بی *bē hūdī gāf*.

FOOLISHLY, ad. بی عقلانه *bē dīlāna*,
 حماقت *as himākat*.

FOOLISHNESS, n. بیوقوفی *bē wukūfi*,
 حماقت *ablahī*, بیعقلی *bē dīlī*,
 حماقت *himākat*.

FOOT, n. پا *pā*, قدم *kudam*, ریزل *rizl*. The

foot of the throne, پای تخت *āyī takht*.
 The foot of a mountain, دامنه کوه

dāmanī kuh. The foot of any thing,
 پا *pāya*, پای *pāyān*. To kiss the

foot, پا بوسیدن *pā-b.* To fix the foot,
 وضع قدم کردن *wazt kudam-k.* To

stand on foot, پا ایستادن *bar xā-t.*,
 ریزل شدن *rizl-sh.* To go on foot,

پا پیاده رفتن *pāyān-r.* To tread under
 foot, پا مال کردن *pāymāl-k.* The sole

of the foot, کف پا *kafī pā*, پاشنه
 پا *pāshna*. The foot of a door, در

پاشنه *pāshnai dar*. A foot in verse, جز
 جز *juz*, وند *atarī*.

FOOT, vi. (walk) رفتن *raftan*, سیر کردن
sayr-k. — (dance) رقصیدن *rukstān*.
 vt. — (kick) لگد زدن *lakat-z.*

FOOT-BALL, n. گلوله پا *pā gulūla*.

FOOT-BOY, n. خادم *ghulam*, خادم
khālim, قاصد *kāsīd*.

FOOTING, n. پایداری *pāydarī*, نیک
bunyād. — (condition) حال *hāl*, شان

shān, وضع *wazt*. To get footing, پا
 پا برقرار شدن *pāydar-g*, برقرار شدن
harār-sh.

FOOTMAN, n. پیاده *pāyāda* — (in door)
 خدمتکار *khidmatgār*.

FOOT-PATH, n. پیاده روی *pāyāda rāh*,
 آدا راه *āda rāh*.

FOOTSTEP, n. نشان پای *nishānī pāy*,
 قدم *kadam*, گام *gām*. To follow his

footsteps, در پای او رفتن *dar pāy ā-r.*

FOOT-STOOL, n. نشیمن *nashīman*,
 پا *pāya*.

FOP, n. بی مغز *khud bin*, خود بین
 مغز *maghā*, هوادار *hawādār*.

FOPPERY, *n.* (vanity) بیهودگی *bi hud-ugt*, هواداری *hawādārt*.—(trifles) باوه *yāwu*, هرزه *harsa*.

FOPPISH, *a.* بیهود *bi hūda*, هوایی *hawāy*, باطلی *hawā purast*, هوا پرست *bātīl*.

FOPPISHLY, *ad.* بطور خودنمایی *ba tauri khud numāi*, روزگاری *bar wajai rozgār*.

FOR, *conj.* (on account of) برای *barāya*, از *bahr*, از جهت *az jahat*.—(because) چرا که *cherāka*, زیرا که *zirāka*.

FOR, *prep.* (instead of) بجای *bojāi*, از سبب *ba twaz*—(by reason of) *az sabab*, برای *barāya*.

FORAGE, *n.* علف *dāf*, تال *gāh*.

FORAGE, *vt. vi.* خوردن و جستجو کردن *ba jīhati khurdan* *justajū-k.*, تاراج کردن *tārāj-k.*

FORBEAR, *vt. vi.* (abstain) پرهیز کردن *parhez-k.*, باز داشتن *bāz-d.*—(delay) دیر واداشتن *wāpas-d.*, صبر داشتن *dīr wā-d.*—(to be patient) صبور شدن *sabr-d.*, مشفق شدن *sabūr-sh.*—(to be merciful) رحمت داشتن *mushfik-sh.*, رها کردن *rahmat-d.*—(refrain from proceeding) دست برداشتن *daest-b.*, توقف کردن *tawakkūf-k.*

FORBEARANCE, *n.* (abstinence) امتناع *ihtirāz*, پرهیزی *parhez*, توقف *imtinād*.—(intermission) فراغت *farāghat*.—(patience) شکیبایی *sabr*, بردباری *burdbārī*, رحمت *rahm*, شاکت *shakībānt*.—(mercy) شفقت *shafukhat*.

FORBID, *vt.* بازداشتن *mant-k.*, بازداشتن *bāz-d.*, تنبیہ *hirmān-n.*, تاکید کردن *tambīh wa tākīd-k.*

FORBIDDEN, *p. p.* باز داشته شده *bāz*

dāshita shuda, منع کردن *mant kardā shuda*, ممنوع *mamnūd*, ممنوعیت *mumtānāt*.

FORBIDDER, *n.* مانع کننده *mānt*, مانع *mant kunanda*.

FORBIDDING, *a.* محرم *mahram*, مانع *mānt*.—(disagreeable) نافرمان *nafrīn angiz*, منفور *manfur*.

FORCE, *n.* (strength) قوت *zor*, قوت *kuwat*, تاق *tākat*, مجال *majāl*.—(unlawful violence to person or property) ظلم *sulm*, زبردستی *sabar dāst*, جور *jaur*, ستم *situm*, قهر *kahr*.—(necessity) ضرورت *zarūrat*.—(destiny) سر نوشت *sar nawisht*.—(body of troops) فوج *fauj*, لشکر *lushkar*, عسکر *dekar*. By force, با بی اختیار *jabran*, با ضرورت *ba zarūrat*.

FORCE, *vt.* ظلم کردن *zor-k.*, مجبور کردن *majbūr-k.*—(compel) دفع کردن *daft-k.*—(drive) گرفتن *giriftan*.

FORCED, *a.* (compelled) مجبور *majbūr*, رانده شده *rānda shuda*.—(driven) اتوم *atwam*.—(violated) مغلوب *maghlūb*.—(overpowered)

FORCELESS, *a.* بی قوت *bisaur*, بی قوت *ghair kuwat*.

FORCEPS, *n.* قلعان *mikrās*, قلعان *kalbatān*.

FORCIBLE, *a.* (strong) زورآور *zorāwar*, قوی *kawt*, قوی *tawāna*.—(violent) جفاکار *jafakār*, قهری *kahrī*, جبری *jabrī*.

FORCIBLY, *ad.* زورآورد *zor āwardāna*, با قوت *ba kuwat*, جبراً *jabran*.

FORD, *n.* گذرگاه *payāb*, رود *ma'bar*.

FORD, *vt.* معبر پایاب *pāyāb-r.*, معبر *ma'bar-g*

FORDABLE, *a.* ممکن گذار *mumkini guzar*, عجز کردنی *ūbūr kardunt.*

FORE, *a.* پیش *pešh*, پیشین *pešhin.*

FORE-ARM, *n.* ساعد *sā'id.*

FORBODE, *vt.* غایب فال گفتن *ghāyib-g.*, پیش گفتن *pešh-g.*

FORECAST, *n.* پیش بندی *pešh bandt*, عاقبت دور اندیشی *dūr andešt*, عاقبت اندیشی *akibat andešt.*

FORECAST, *vi. vt.* عاقبت اندیشی کردن *akibat andešt-k.*, بصیرت نمودن *bast-rat-n.*

FORECASTLE, *n.* صدر چهار *sadri-jehās.*

FORECITED, *a.* مذکور *mazkūr*, مذکور *mazbūr*, مسطور *mastūr.*

FORECLOSE, *vt.* پیش بندی کردن *pešh bandt-k.*

FOREDOOM, *vt.* قضا و قدر نمودن *kasā wa kudr-n.*, سر نوشت کردن *sar na-wisht-k.*

FOREFATHER, *n.* پیشینه *pešhina* (*pl.* (پیشینگان) *jadd*, (*pl.* اجداد).

FOREFINGER, *n.* سبابه *sabbāba.*

FOREFOOT, *n.* پای پیشین *kadam*, پای *pāy* پیشین *pešhin.*

FOREGO, *vt.* دست گذاشتن *gusāzhtan*, دست بردار شدن *dast bardār-sh.*

FOREHEAD, *n.* جبین پیشانی *pešhānt*, جبین *jābn*, ناصیه *nāstya.*

FOREIGN, *a.* غریب *bigāna*, غریب *gharīb*, اجنب *ajnab*.—(not appropriate) نامناسب *nā muwāfīk*, نامناسب *nā munāsib.*

FOREIGNER, *n.* غریب *bigāna*, غریب *gharīb*, اجنب *njaabt*, سیاح *sayyāh*, *munāsfar*. To pretend to be a foreigner, توغرب نمودن *tūgharrub-n.* To

speak like a foreigner, استغیاب کردن *istīghām-k.*

FOREJUDGE, *vt.* قضا پیشین کردن *kasā pešhin-k.*

FOREKNOW, *vt.* از پیش دانستن *pešh-d.*, تعلل نمودن *tudkhal-k.*

FOREKNOWLEDGE, *n.* علم غایب *ilm-i ghāib*, تعلل *tdakkhal*, پیش بینی *pešh bint.*

FORELEG, *n.* منکب *mankib*, راع *surād*, پای پیش *pāy* پیش *pešh.*

FORELOCK, *n.* موی پیشانی *mū-i pešhānt*, گیسو *gisū.*

FOREMAN, *n.* پیشوا *pešhwā*, رئیس *rdi*.—(of a jury) مبر مجلس *mīr-i majlis.*

FOREMAST, *n.* اول تیر چهار *awwal tīr-i jehās.*

FOREMOST, *a.* پیشترین *pešhtarīn*, اول *awwal*, مقدم *mukuddam*. First and foremost, اولاً *awwalun*, قبل *kabalan*. To go foremost, از هم پیش *as hama pešh-r.*

FORENAMED, *a.* مرسوم مذکور *mashkūr*, مرسوم *marṣūm.*

FORENOON, *n.* وقت ضعیف *wakt-i suhā*, پیش از دو پاس روز *pešh as dū pās-i rōz.*

FORENSIC, *a.* عدالت منسوب *adālat mansūb*, محکمت *mahkumat* پیروند *paywand.*

FORE-ORDAIN, *vt.* vide PREDESTINATE.

FOREPART, *n.* مقدمت *muhaddamat*, پیشین *pešhin.*

FORERUN, *vt.* پیش رفتن *pešh-r.*, سبقت *sabkat-k.*

FORERUNNER, *n.* پیشرو *pešhgar.*

FORESEE, *vt.* پیش دیدن *pešh-d.*

- اندیشی کردن *ākhī'at an leshī-k.*,
 اندیشی کردن *dūr an leshī-k.*,
 سبقت کردن *sabīkī-k.*
- FORESHOW, vt.** پیش نمودن *pesh-n.*
- FORESIGHT, n.** بصیرت *(prudence) basīrat*, عاقبت اندیشی *ākibat andīshī*, عقل *akl.*—(prescience) دور بینی *dūr bīnī*, دور اندیشی *dūr andeshī*, غیب بینی *ghaib bīnī*.
- FORESKIN, n.** خلعت *ghulfat*, خلعت *kulfat*, رعلت *rudlat.*
- FOREST, n.** جنگل *jangal*, بیشه *bīshah*, بیابان *biyābān*, دشت *dashī*.
- FORESTALL, vt.** پیش بندی کردن *pesh bundī-k.*
- FORESTER, n.** (an inhabitant of a forest) جنگل ساکن *sākhīnī jangal.*—(officer of a forest) امین میدگاه *amīnī sayd gāh.*
- FORETELL, vt.** عاقبت گفتن *ākibat-g.*, فال گفتن *fāl-g.*, پیش گفتن *pesh-g.*
- FORETELLER, n.** فالگو *fālgū*, مخدیب *ghaibīlān.*
- FORTELLING, ppr.** فالگوبان *fālguyān*, کاهن *kāhīn.*
- FORETHOUGHT, n.** عاقبت اندیشی *ākibat andīshī*, گاهی بصیرت *basīrat*, گاهی *āgāhī*.
- FORETOKEN, n.** نشان سابق *nishānī sābīk.*
- FOREVER, ad.** علی اللوام *al'dduwām*, آباد *abadad*, پیوسته *paywasta.*
- FOREWARN, vt.** خبردار کردن *khabardār-k.*, آگاه کردن *āgāh-k.*, نصیحت نمودن *nasīhat-n.*
- FORFEIT, n.** تاوان *tāwān*, گناهکاری *gu-nāhgārī*, کفار *kafārat*, جریمه *jarīma.*
- FORFEIT, vt.** تاوان دادن *tāwān-d.*, از دست دادن *jarīma-y.*, از دست دادن *as-dast-d.*
- FORFEITABLE, a.** مجرم *murm.*, تاوان *kini tāwān.*
- FORFEITURE, n.** تاوان *tāwān*, جریمه *jarīma*, نقصان *nakhsān*, ضبط *sabīk.*
- FORGE, n.** آهنگر *tunūri-āhan*, آهنگر خان *āhangar-khāna*, کوره *kūra.*
- FORGE, vt.** در سندان گرفتن *bās sīndān-k.*, باخیسکت کردن *bā khāyīsk-k.*—(falsify) تقلید کردن *tawīr-k.*, تقلید کردن *taklīd-k.*, لباس کردن *libās-k.*—(make) کار *kar*, ساختن *sākhīn*, *harīdan*, دروغ بانی *kar-k.* To forge a lie, *darūgh-b.* To forge a deed, *tamassuk musawwar-k.* دست خط تقلید کردن *dust khat taklīd-k.*
- FORGER, n.** سازگار *sāzgār*, مزور *musawwar*, سازنده *sāzanda.*
- FORGERY, n.** (falsification) تدبیس *talbīs*, تقلید *taklīd*, تزویر *tawīr.*—(smiths' work) آهنگر *kāri āhangar.*
- FORGET, vt.** فراموش کردن *farāmūsh-k.* نسیان نمودن *farāmūshīdan*, نسیان *nīsyān-n.*
- FORGETFUL, a.** فراموشکار *farāmūshkār*, ناسی *nāsī.*
- FORGETFULLY, ad.** از فراموشی *as farāmūshī.*
- FORGETFULNESS, n.** فراموشی *farāmūshī*, نسیان *nīsyān.*
- FORGIVE, vt.** معاف کردن *mudf-k.*, بخشیدن *madzūr-d.*, معذور دانستن *bakhshīdan*, آمرزیدن *āmursīdan*, عفو کردن *afū-k.*, در گذر کردن *dar-guzār-k.*
- FORGIVEN, pp.** مغفور *maghfīr*, معذور *madzūr.* To be forgiven, *āmursīda-sh.* بخشیده شدن *bakhshīda-sh.*
- FORGIVENESS, n.** آمرزش *āmursīsh*, مغفرت *maghfarat*, عفو *afū.*

FORGIVER, n. بخشنده *bakhehanda*, آمرزگار *āmurgār*, غفور *ghafūr*.

FORK, n. چنگال *changāl*. The prong of a fork, شاخه *shakhā*.

FORK, v. بر گزیدن *bā shilgha bar-g*.

FORLORN, a. ترک کرده شده *tark kar-da shuda*, گداشته *guzāshtha*, تنها *tanhā*, نای *naft*, معرک *matruk*. The forlorn hope, پیش انجاد *pesh uftād*, پیشاهدنگ *pesh āhang*.

FORM, n. 1. (figure) شکل *shakl*, صورت *sūrat*, پیکر *paykar*, هیکل *haykal*. 2. (order) منوال *minwāl*, طور *taur*, دستور *dastūr*, قاعده *kātda*. Exterior form, ظاهر صورت *sūrat-i sāhīr*. Interior form, باطن صورت *sūrat-i bātin*. 3. (mould) قالب *kālib*, کالبد *kālbūd*. To assume the form, پذیر کردن *sūrat pāzīr-k*. 4. (long seat) نشیمن *nashīman*, تخت *takhta*.

FORM, vt. 1. (make) ساختن *sākhtan*, کردن *kardan*. 2. (shape) شکل دادن *shakl-d*, صورت بندگان *sūrat band-k*. 3. (train) تربیت دادن *tarbiyat-d*, تادیب کردن *tādīb-k*. 4. (arrange) ترتیب کردن *tartīb-k*, آراستن *ārāstan*, نظم کردن *nasn-k*. 5. (contrive) اندیشیدن *andēshīdan*, فکر کردن *fikr-k*. 6. (plan, scheme) قصد کردن *kasd-k*. 7. (constitute) ساختن *sākhtan*, اثبات نمودن *mukarrar-k*, مقرر کردن *ishād-k*. 8. (establish) نصب کردن *nasb-k*. 9. (enact) فتوا دادن *fatwā-d*, اجرا کردن *ijrā-n*.

FORMAL, a. (methodical) مطابق دستور *mutābiq-i dastūr*, مطابق قاعده *muwāfiq-i kātda*, موافق رسم *nuwāfiq-i rasīm*, درست (precise) *durust*, کامل *kāmil*.

FORMALITY, n. تکلف *takalluf*, ترتیب *tartīb*, ظاهر داری *sāhīr dārī*.

FORMALLY, ad. (in a formal manner) مطابق دستور *mutābiq-i dastūr*, موافق قانون *muwāfiq-i kānūn*.—(ceremoniously) در وجه تکلف *bar waja-i takalluf*.

FORMATION, n. ترکیب *sārisht*, ساخت *sākht*, تشکیل *tashkīl*.

FORMATIVE, a. تشکیل ساز *tashkīl sās*, صورت بند *sūrat band*.

FORMER, a. پیشین *peshīn*, سابق *sābīq*, مقدم *mukaddam*, قدیم *kādm*. Former times, ایام پیشین *ayyām-i peshīn*, سابق زمان *samāni sābīq*.

FORMERLY, ad. ایام گذشته *dar ayyām-i guzāshtha*, پیش ازین *pesh azīn*, من قبل *hadīmāna*, قدیمانه *min kabl*.

FORMIDABLE, a. هولناک *mahīb*, مخوف *hawl-nāk*, سهمگین *sahm-gīn*, مخمور *mukhawwif*.

FORMIDABLENESS, n. هیبت *hai-bat*, مهابت *mahābat*.

FORMIDABLY, ad. با هیبت *bā hai-bat*, مهیبا *mahībāna*.

FORMLESS, a. بی صورت *bī sūrat*, بی شکل *bī shakl*, غیر شکل *ghayr-i shakl*.

FORMULA, n. قاعده *kātda*, ضابطه *zābīta*, اظهار *izhār*, نسخه *nuskha*.

FORMULARY, n. دستور العمل *dastūru-lamal*, قانون نامه *kānūn nāma*.

FORNICATE, vi. زنا کردن *zanā-k*, حرام رفتن *ba harām-r*.

FORNICATION, n. زنا *zanā*, زناکاری *zanākārī*, حرام کاری *harām kārī*.

FORNICATOR, n. فاسق *sanākār*, زناکار *zanākār*, بدکار *bad kār*.

FORSAKE, vt. ترک کردن *tark-k*, رو

هجران نمودن rūgardān-sh. گردان شدن
hajrān-n., گذاشتن guzāsh-tan.

FORSOOTH, *ad.* در حقیقت dar haki-
kat, فی الحقیقت fi'l hakikat.

FORSWEAR, *vt.* قسم دروغ خوردن kas-
am durūgh kh.—(deny upon oath)
انکار حق کردن bā sogand
inkāri hakk-k.

FORT, *n.* (fortress) قلعه kalc, حصار his-
ār, بارو bārū.

FORTH, *ad.* (abroad) بیرون berūn, بدر
badar, ظاهرā.—(forward) ظاهرā
shīran, پیش pesh. To go forth,
بدر رفتن balar-r. To come forth,
آمدن berūn-ā.—(to be publi-
shed) ظهور شدن zahūr-sh. To bring
forth children, وضع حمل کردن wāzi
hamal-k. To hold forth (harangue),
سخن رانی کردن sakun rāni-k. To
set forth (describe) اظهار کردن izhār-k.
From this time forth, از این پس az in
pas, من بعد mim ba'd. And so forth,
و غیره waghayra.

FORTHCOMING, *a.* حاضر hāzir, تیار
tayyār, آماده āmāda. To be forth-
coming, حاضر شدن hāzir-sh., آماده
شدن āmāda-sh.

FORTHWITH, *ad.* فوراً fawr, علی الفور
fi'l hāl, جلد jald.

FORTIETH, *a.* چهلم cheh-lum.

FORTIFICATION, *n.* قلعه بندی kild ba-
ndi, حصار hisār, سد sadd. Strong
fortification, حصار استوار hisāri ust-
wār. The fortification of a city,
شهر بند shahr band.

FORTIFY, *vt.* (make strong) محکم
کردن muhkam-k., مستحکم کردن mus-
tāhkam-k., مضبوط کردن mazbūt-k.,
استوار کردن ustuwār-k.—(with ram-

parts, &c.) تحصین کردن tahsin-k.,
سد کردن sadd-k.

FORTIFIED, *a.* محصور mahsūn, محکم
mahkam, مضبوط mazbūt.

FORTITUDE, *n.* جسارت jasārat,
مردانگی mardānagi, دلوری dī'āwari,
جرات jurāat, شجاعت shujādt,
بہادری bahāduri.

FORTNIGHT, *n.* دو هفته du hafta.

FORTRESS, *n.* قلعه kalc (pl. قلاع),
حصار hisār, بارو bārū.

FORTUITOUS, *a.* اتفاقی ārist, عارضی
ittifāki, قضای kuzāi.

FORTUITOUSLY, *ad.* اتفاقاً ittifāk-
an, عارضاً ārizan, ناگهā nāghā.

FORTUNATE, *a.* بختیار bakhtiyār,
صاحب طالع nek bakht, نیک بخت
sāhibi tālt, خوشه khujesta, فرخ
farrukh, سعادت مند saādatmand.

FORTUNATELY, *ad.* قضراً kasārā,
بخت bayārii bukht.

FORTUNE, *n.* 1. (luck) نصیب nasīb,
بخت bakht, طالع tālt, قسمت kis-
mat, روزگار rozgār, زمان zamān. Good
fortune, نیک بختی nek bakhti.
بختیاری bakhtiyāri. Bad fortune,
عدم دولت bad bakht, بد بختی
ami daulat. 2. (possessions) مال
māl, دولت daulat. To tell fortunes,
فال گفتن fāl-g., طالع گفتن tālt-g.

FORTUNE-TELLER, *n.* منجم munajjim,
فال گو fālgu, اختر گو akhtargu.

FORTY, *a.* چهل chahal, اربعون arbaun.

FORUM, *n.* میدان bāzār, میدانی maīdān,
—(court) دربار darbār, عدالت dālat.

FORWARD, *a.* در پیش pesh, پیش dar
pesh.—(ready) تیار tayyār.—(quick)
شتاب shītāb, زود zūd.—(impudent)
شوخی shōkh, بی شرم bi sharm.—

(early in season) نا پخت *nā pukhta*,
مقدم *khām*. (at the fore part) مقدم
mukaddam, اول *awwal*.

FORWARD, *ad.* در پیش *dar pesh*. To
bring forward, پیش آوردن *pesh-ā*.

To come forward, پیش آمدن *pesh-ā*.

FORWARD, *vt.* تعجیل کردن *tadjil-k.*,
زود ساختن *shitābāntdan*,
sūd-s. To send forward, روانه کردن
rawāna-k., فرستادن *fristādan*.

FORWARDLY, *ad.* زودی *basūdt*,
باشعابی *bā shitābī*.

FORWARDNESS, *n.* شوق *shuk*,
غیرت *ghairat*.—(quickness)
سرعت *surdt*, زودی *sūdt*.—(earliness)
ستعاجلی *tadjil*.—(impudence)
gustākhi.

FOSSIL, *n.* خندق *khandak*.

FOSSIL, *a.* معدنی *maddanīy*, جامد
jāmid, کانی *kānī*.

FOSTER, *vt.* پروردن *parwardan*, تقویت
takwīyat-k., تربیت کردن *tar-
biyat-k.*

FOSTER BROTHER, رضاعی *birā-*
dari rizāī, شیرد *shēr dah*, خوانده
pidar khānda. Foster-mother, زن
پرورنده *zanī parwaranda*, دایا *dāyā*.

A foster child, پسر رضاعی *pisarī rizāī*,
شیر خوار *shēr khār*.

FOUL, *a.* 1. (impure) غلیظ *ghalīz*, ناپاک
nāpāk, ملوث *mulawwas*. 2. (detes-
table) کثیف *kabīh*, فاسد *fāsid*. 3. (abo-
minable) مکروه *makrūh*, ملعون *malūn*.

4. (gross) فاسد *fāsid*. Foul play,
رنگ آمیزی *hila bāzī*, حیله بازی
amīzī. Foul water, چرکاب *charkāb*.

A foul action, کار شنیع *kārt shand*,
عمل فحش *amālī kabīh*. Foul-faced,
زشت رو *zishī rū*. Foul-mouthed,
بد زبان *bad zabān*.

To fall foul, دشنام دادن *dushnām-*
d., آزاردن *āzārdan*. To run foul,
هم زن *baham-z.*

FOUL, *vt.* آلودن *ālūdan*, ناپاک
nāpāk-k., نجس ساختن *najīs-s.*

FOULLY, *ad.* ناپاکانه *nāpālāna*,
بارسوائی *mulawwasan*.—(shamefully)
bā riswāī.

FOULNESS, *n.* آلودگی *nāpākī*,
ālūdagi, نجاست *najāsāt*.—(dishones-
ty) غدر *ghadr*, غریب *furīb*.—(ugliness)
زشتی *zishī*, مکروهی *makrūhī*.—
(unfairness) قباحت *kubāhat*, شرارت
sharārat.

FOUND, *vt.* 1. (lay the basis of) بنیاد
bunīyād-k., اساس نهادن *asās-n.*

2. (build) تعمیر کردن *tadmīr-k.*, بنا
binā-k. 3. (establish) برپا کردن
barpā-k., نصب ساختن *nāsab-s.*

4. (originate) صنعت پیدا کردن *sundt*
paylā-k. 5. (endow) خیرات نمودن
khairāt-n., وقف دادن *vahf-d.*

FOUNDATION, *n.* بنا *pāya*, بن *bun-*
yād, اصل *asl*, اساس *asās*. The founda-
tion of a house, بنای *bunyādī*
binā. Without foundation, بی بنای
bī bunyād, بی اصل *bī asl*, حق *nā*
hak, بی سبب *bī sabab*. Laying a
foundation, ساختن بنیاد *sākhṭanī*
bunyād, وضع اساس *wasṭ asās*. 2.
(endowment) احسانات *hasanāt*,
اوقاف *aukāf*.

FOUNDER, *n.* (builder) بناگر *bināgar*,
معمار *mtmār*.—(one who begins or
originates or endows) مبدع *mabdd*,
پیدا کننده *paydā kunanda*.—(one
who casts metals) کالیدگر *kālidgar*,
صفا *saffār*.

FOUNDER, *vi.* (sink as a ship) غرق
شدن *gharḥ-sh.*, زبر آب فرو رفتن
āb farū raftan.

FOUNDRY, *n.* کالیدخان *kālīd khāna*, ریخته‌گر خان *saffār khāna*, ریخته‌گر خان *rīkhtagar khāna*.

FOUNDLING, *n.* منبوت *bachai mambūz*.

FOUNTAIN, *n.* (a spring) چشم *chashma*, آبراه *ābrāh*.—(jet or stream of water) فواره *fuwāra*, شادریان *shā-durbān*.—(original, first cause) اصل *asl*, منشا *mansha'*. The fountain of life, آب حیات *ābi hayāt*, آب حیات *ābi haywān*. The fountain of darkness, چشم *chashmai zulmat*.

FOUNTAIN-HEAD, *n.* سر چشم *sari chashma*.

FOUR, *a.* چهار *chēhār*, اربع *arbt*. The space of four years, چهار سال *chēhār sāla*. One of four, چهار یک *chēhār-yak*. Consisting of four parts, چهار ربع *chēhār pāra*, ربع *marbt*. A figure of four sides, چهار گوش *chēhār gūsha*, شکل تربع *shakli tarbtā*. Four-fold, چهارتا *chēhārtā*, اربعه اضلاع *arbadī asāf*. Four and four, چهارگان *chēhārgān*. The four elements, چهار عنصر *chēhār ānsir*. The four quarters of the world, ربع مسکون *rabt maskūn*. Fourtimes, چهار بار *chēhār bār*, دفعه *chēhār daf*. To divide in four, تربع کردن *tarbt-k.*, چهار باره کردن *chēhār pāra-k.*

FOURTEEN, *a.* چهارده *chēhārda*, اربعة عشر *arbidte dshar*.

FOURTEENTH, *a.* چهاردهم *chēhārda-hūm*, رابع عشر *rābt dshar*.

FOURTH, *a.* چهارم *chēhārum*, رابع *rābt*.

FOURTHLY, *ad.* چهارانه *chēhārāna*, رابعانه *rābtan*.

FOWL, *n.* مرغ *murgh*, پرند *parinda*.—(domestic) مرغ محلی *murghi khānagi*.—(wild) وحشی *murghi wahshi*.

FOWL, *vi.* صید طيور کردن *saydī tuyūr-k.*

FOWLER, *n.* صیاد طيور *sayyād*, طارقت *sayyādī tuyūr*. A fowler's net, تارکت *tarkat*.

FOWLING-PIECE, *n.* بندوق طيور *bandūki tuyūr*.

FOX, *n.* روباه *rūbāh*, دمنه *damna*.—(a sly fellow) روباه باز *rūbāh bās*.

FRACTION, *n.* کسر *kasr*. Fractions of integral numbers, کسور عدد *kasūrī dād*. To reduce fractions to integral numbers, جبر کردن *jabr-k.* Fractional number, عدد مکسر *dādī maksur*.

FRACTURE, *n.* کسر *kasr*, شکستگی *shikastagi*, رکنه *rakhna*. A bandage for a fracture, بند استخوان *ustukhān band*.

FRACTURE, *vt.* شکستن *shikastan*, کسر کردن *kasr-k.*

FRAGILE, *a.* نازک *nāzūk*, منکسر *mun-kasir*, کمزور *kamzōr*.

FRAGILITY, *n.* نراکت *nazakat*, نازکی *nāzūki*.

FRAGMENT, *n.* پاره *pāra*, ریزه *riza*, قطعه *katt*, پارچه *pārcha*.

FRAGRANCE, *n.* خوشبوی *khūsh bū*, رایحه *rahiyat*. To diffuse fragrance, بوی دادن *būi dād*, نفع کردن *naḥ-k.*

FRAGRANT, *a.* خوش بو *khūsh bū*, معطر *mudttar*, عطر سا *atr sā*.

FRAGRANTLY, *ad.* با خوشبوی *bā khūshbūi*, نفاذ *naḥāna*.

FRAIL, *a.* ناپایدار *nāpāyidār*, فانی *fāni*, کمزور *kamzōr*, ضعیف *ṣaīf*.

FRAIL, *n.* زایل *sambel*.

FRAILNESS, *n.* ناپایداری *nāpāyidārt*.

ناستاک *nasakat*, ناتوانی *nātauānt*.

FRAILTY, *n.* فنا *fanā*, زوئی *zabūnt*.

Human frailty, طبیعت بشریت *tabi-
dti bashartiyat*.

FRAME, *vt.* (make) ساختن *sākhtan*.—

(adjust) نظام *paywastan*, (fabricate) دروغ بافتن *nasām-k*.

durūgh-b.

FRAME, *n.* کوا *kawām*, حلقه *halka*. Frame

of mind, خاطر حال *hālī khātīr*.—(case)

کالبد *dān*.—(mould) قالب *kālīb*, کالبد *kālbud*.

—(border) حاشیه *hāsh*.

FRAMER, *n.* جاعل *bānt*, بالی *jāl*.

سازنده *sāzanda*.

FRANCE, *n.p.* فرانسه *farāncha*, فرانچا *farāncha*.

FRANCHISE, *n.* امینی *āsādt*, آزادی *amīnt*.

حق معافی *hakki muāft*.

FRANCHISE, *vt.* آزادی بخشیدن *āzā-
dagī-b*.

خلاص کردن *khalās-k*.

FRANGIBLE, *a.* vide FRAGILE.

FRANK, *a.* (sincere) مخلص *mukhlis*,

کشاده دل *kushāda dil*.

—(generous) سخا *sakht*, کریم *karīm*.

FRANK, *n.* انگریز *farngī*, فرنگی *angar-
res*.

FRANKINCENSE, *n.* نشواره *lubān*, لبان *nishwāra*.

FRANKLY, *ad.* (sincerely) مخلصانه *mu-
khhlisan*, صادقانه *sādikāna*.

FRANKNESS, *n.* جوانمردی *jawānm-
ardī*, کرم *karām*.—(sincerity) اخلاص *ikhlas*.

کشاده دل *kushāda dil*.

FRANTIC, *a.* دیوانه *dīwāna*, مجنون *majnūn*.

غضبناک *āshufta*, غصه *gha-
sab nāh*.

FRATERNAL, *a.* برادرانه *birādarāna*,

برادری *abhwāy*.

FRATERNITY, *n.* برادری *birādarāna*,

برادرات *abhwāy*, برادری *muākhāt*.

FRATRICIDE, *n.* قتل برادر *kātibīrādar*.

FRAUD, *n.* فریب *furīb*, دغا *daghā*, مکر *māk*.

حیل *hīla*, تیر *tuzur*, بازی *bāzī*.

بازی *bāzī*, ربا *rayā*, دغا *ghadr*, خیانت *khiyānat*.

FRAUDULENCE, *n.* حیل بازی *hīla bā-
zī*, دغا بازی *daghā bāzī*.

FRAUDULENT, *a.* دغا باز *daghā bās*,

حیل باز *hīla bās*, فریبده *furtūnda*,

مکار *makkār*.

FRAUDULENTLY, *ad.* دغا دارانه *ghad-
darāna*, با حیل *bā hīla*.

FRAUGHT, *a.* پر *pur*, آگنده *āganda*.

—(laden) محمول *mahmūl*.

FRAY, *n.* هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*.

FREAK, FREAKISHNESS, *n.* خیال *khiyāl*,

وهم *wahm*, تغییر *taghayyur*.

FREAKISH, *a.* خیالی *khiyālī*, وهمی *wahmī*.

—(laden) محمول *mahmūl*.

FRECKLE, *n.* گندمه *gandama*, آبل *ābila*.

FREE, *a.* آزاد *āsād*, رستگار *rastagār*,

رها *rahā*.—(guiltless) بی گناه *bī gunā*,

غیر خطا *ghayrī khatā*.—(clear from

distress) بی رنج *bī ranj*.—(not com-
pelled) غیر اضطرار *ghayrī iztirār*.—

(permitted) مرخص *murakhkhas*.—

(open) صادق *sādik*, بی ربا *bī rayā*.

—(common) عام *ām*, مشارک *mu-shārah*.

—(gratuitous) مفت *muft*, بی محصور *bī mahsūl*.

Free and easy, آسوده و آزاد *āsūda wa āsāda*.

FREE, *vt.* (set at liberty) خلاص کردن *khalās-k*.

رها کردن *rahā-k*.—(clear from impediments)

—(clear from impediments) صاف کردن *sāf-k*.

FREEBOOTER, *n.* راهزنی *dusd*, دزد *rāhsan*,

تصانف *kassak*.

FREE-BORN, *a.* آزاد بخت *āzād bakht.*

FREE-COST, n. بی خرچ *bi kharch*,
مفت *muft*.

FREEDMAN, n. ارادت بندہ *irādat-*
banda, آزاد کردہ *āzād kardā*.

FREEDOM, n. آزادي *āzādī*, آزادی *āz-*
ādāgī, امنی *amīnī*, سلامت *salāmat*,
 نجات *naḡjāt*, خلاص *khulāṣ*.

FREE-HEARTED, *a.* آزاد *āzād*
dil, سخی *sukhi*.

FREEHOLD, n. میڈیٹ *jāgīr*, جاگیر *mīrās*.

FREELY, *ad.* (at liberty) **بآزادي** *bā āzādī*.—(without fear) **بی پروا** *bī parwā*, **بی باک** *bī bāk*.—(without restraint) **بی تکلف** *bī tukulluf*.

FREEMAN, *n.* مرد آزاد *mardi āzād*,
مردم اصلی *mar'lumi asli*.

FREETHINKER, n. لاہری یا, *lahriya*, خود ای, *lehud rāi*, ملحد, *mulhid*.

FREE-WILL, n. اختیار *ikhtiyār*,
مختاری *mukhtārī*.

FREEZE, vi. منجمد کردن *munja-*
mil-k., بستن *yakh-b.*, نرسد کردن
fusurda-k. Freezing point, نقطه
جمود *nuktai jamūdat.*

FREIGHT, vt. (load a ship) حمل بر کشتی *haml bar kish-ti*.—(hire a ship) *jehāz ba kirāya*.—(let out a ship for hire) *jehāz ba kirāya-d*.

FREIGHT, n. (cargo) **بار** *bārī jehāz*, **حمل** *hamli kishtī*.—(the price paid for shipping goods) **نول** *naul*, **کرایہ** *kirāya jehāz*.

FRENZY, n. جنون *junūn*, دیوانگی *dtiwānagi*, شیدائی *shaydāi*.

FREQUENCY, n. کثرت *kasrat*, جمعیت
jam'iat.—(concourse) آمد و شد *amad*
u shud.

FREQUENT, *a.* چند بار *chand bār*,
 بار بار *bār bār*, کثیر *kaṭir*.

FREQUENT, *vt.* آمد و شد *āmad u shud-k.*, رفت آمد *āmad u raft-k.* To be frequent, بار بار شدن *bār bār-sh.*, کثیر شدن *kasīr-sh.*

FREQUENTLY, a. بسیار *bis-yār*
bār, "دفعه" *du-fatān*, اکر اوقات *ak-sar*
awhāt.

FRESH, *a.* تازه *tāza*, تر *tar*, نو *naw*.—
(cool) خنک *khunuk*, سرد *sard*.—
(as vegetables) سر سبز *sar subs*.—
(sweet) شیرین *shīrīn*, گوارا *guvārā*.

FRESHEN, *vt.* (make fresh) تازه کردن
tāza-k., کردن خنک *khunuk-k.* *vi.*—
 (grow fresh) تازه گشتن *tāza-g.*

FRESHLY, *ad.* (cooly) بردانه *burdāna*.
 —(newly) از نو *az naw*.—(unfadingly)
 باتآزگی *batāzagi*.—(with a ruddy look)
 با سرخ رو *bā surkh rū*.

FRESHNESS, *n.* تازگی *tāzagi*, تازي و تازي
tar u tāzi, طراوت *tarāwat*.—(coolness)
 سرخ *barūdat*.—(liveliness)
 روی *sorkh rūi*.

FRET, *n.* (fermentation) جوش *jūsh*.—
(agitation of mind) پریشانی *parishā-*
nī, اضطراب *istirāb*.

FRET, vt. (agitate or disturb) آزار کردن
āzār-k., اضطراب کردن *astirāb-k.*-(eat
 away) اكل کردن *akehl-k.*, لیس کردن
lahs-k.

FRETFUL, *a.* غَضَبْنَاک *ghazabnāk*,
تیز طبیعت *tez tabī'at*, کُشْمَنَّاک *kha-*
shmnāk.

FRETFULLY, *ad.* با اضطراب *bā ʿistirāb*,
 با آزار *bā āzār*, تنگدست *tund mi-*
zājāna.

FRETFULNESS, n. غَضَب *ghazab*, آزار *āzar*, پریشانی *parishāni*.

FRETWORK, n. نقش *naḥsh*, سلسله *silsila-banī*.
بندی *silsila-banī*.

FRIABLE, a. ریشته *rasht*, ریزناک *res-nāk*.

FRIAR, n. راهب *sāhid*, راهب *rāhib*.

FRICTION, n. مالش *mālīsh*, حک *hak*,
فرسودگی *furūdagi*.

FRIDAY, n. جمعه *jum'a*, آدینه *ādina*.

FRIED, a. برشته *birishta*, بریان *biryān*.

FRIEND, n. یار *yār*, دوست *dūst*,
دوستدار *habīb*, رفیق *rafīq*, دوستدار *dust-dār*,
دلدار *dildār*, خیرخواه *khair khāh*, خلیل *khalīl*,
همدم *ham dam*, همگسار *ghamgusār*. A sincere
friend, یار وفادار *yāri wafādār*, محبب
صادق *muhibbī sādik*. An intimate
friend, یار غار *yāri ghār*. A meet-
ing of friends, صحبت یاران *sukhbatī yārān*.

FRIENDLESS, a. بی کسی *bī kas*, بی
یار *bī yār*, حاجتمند *hājatmand*.

FRIENDLINESS, n. خیر خواهی *kha-
ir-khāhī*, مهربانی *mehrbānī*, شفقت
shafakat.

FRIENDLY, a. یارانه *dūstāna*, یارانه
yārāna, مهربان *mehrbān*.

FRIENDSHIP, n. یاری *dūstī*, دوستی
yārī, محبت *mahabbat*, مودت *mu-
waddat*, صداقت *sidakat*. Mutual
and sincere friendship, مخالفت *mu-
khālasat*, خلوص *khulūs*. To have
friendship, دوستی داشتن *dūstī-d*,
یاری کردن *yārī-k*.

FRIGATE, n. جہاز سم دہلی *jehāzi si
dahilī*.

FRIGHT, n. vide, FEAR.

FRIGHTEN, vt. ترسانیدن *tarsāntidan*,
هول کریدن *khauf-r*, خوف رسانیدن
hauḥ-k.

FRIGHTFUL, a. هولناک *hauḥnāk*,
ترسناک *tarsnāk*, مخوف *mukhkhawif*.

FRIGHTFULLY, ad. مخوفانه *mukhkhawif
wifāna*, با وحشت *bā wahshat*.

FRIGHTFULNESS, n. هولناکی *hauḥ-
nākī*, ترسناکی *tarsnākī*.

FRIGID, a. (cold) سرد *sard*, سرد *bard*.
—(passionless) بی محبت *bī mahabbat*,
غیر مودت *ghuyri muwaddat*. Frigid
in constitution, بارد المزاج *bārīd al-
mizāj*, سست اندام *sust an-lām*.

FRIGIDITY, n. (want of warmth) سردی
sardī, برودت *burūdāt*.—(want of
affection) عدم محبت *ādami ma-
habbat*.—(dullness) ناتوان *nā tuwān*.

FRIGIDLY, ad. (coldly) سردی *bī sar-
dī*, از برودت *az burūdāt*.—(without
affection) بی محبت *bī mahabbat*.
—(impotently) ناتوان *bā wa-
jai nā tuwān*.

FRINGE, n. ریش *risha*, طراز *tirās*.

FRINGE, vt. ریش دادن *risha-d*, طراز
کردن *tirās-k*.

FRIPPERY, n. لباس کهنه *libāsi kuhna*,
زند *zhinda*.

FRISK, vi. جستیدن *jastan*, رقاصه *rak-
satan*, جهیدن *jahītan*.

FRISKINESS, n. شادی *shādī*, خرمی
khurramī, چالاکی *chālākī*.

FRISKY, a. شاد *shād*, مسرور *masrūr*,
رقاص *raksān*.

FRITH, n. (of the sea) حلق البحر *halku'l
bahr*, خلیج *khulīj*.—(forest) جنگل
jangal.

FRITTER, n. (fragment) پاره *pāra*.

FRITTER, vt. پاره پاره کردن *pāra pāra-k*.

FRIVOLOUS, a. سبک *sabuk*, بیوده
bihūda, باطل *bāṭil*, ناجیز *nā chīs*.

FRIVOLOUSLY, ad. بی معنی *bī ma-
anī*, باطلانه *bāṭilāna*.

FRIVOLOUSNESS, n. سبکی *sabukī*,
کذافی *butlān*, گدافی *gazaḥ*.

- FRIZZLE**, *vt.* زلف پيچ دانن *pech-il.*, زلف پيچن کردن *zulf pur chin-k.*
- FRO**, *a.* از *az*, من *min.*
- FROCK**, *n.* کبا *kabā*, جامه *jāma.*
- FROG**, *n.* شوک *ghūk*, وزغ *vazagh*, وطواط *watwāt.*
- FROLIC**, *n.* بازی *bāzi*, بازی *bazla*, رنگ *rang.*
- FROLIC**, *vi.* بازی کردن *bas'a bāzi-k.*
- FROLICSOME**, *a.* بازی *bas'a bās*, شوخ *shokh*, شادمان *shādmān.*
- FROM**, *prep.* از *az*, من *min.* *dn.*
- From top to bottom, از بالا تا پایین *as bālā tā pāyīn*, سر تا پا *as sar tā pā.* From the beginning, از ابتدا *as ibtidā*, از سر *as sar.* From day to day, روز روز *rōz ba rōz*, یوم فی یوم *yauṁ fi yauṁ.* From morning till evening, از صبح تا شام *as sabāh tā shām.* From the first of it to the last, من اول الی آخر *min awwalihī ila' ākhīhī.*
- FRONT**, *n.* (forehead) پیشانی *peškānt*, پیش *jabin.*—(of anything) *pesh*, پیشگاه *pešgāh*, مقدمت *mukaddamat.*
- The front of an army, لشکر پیش *peš lashkar*, مقدمت جیش *mukadda matī jaysh.* The front of a building, وجہ عمارت *wajui imarat.* A front seat, پیشگاه *pešgāh.* A front room, پیشطاق *peš khāna*, پیش خانه *peš khāna*, در پیش *dar pesh*, مقابل *mukābil*, قبل *kablan.* In front and rear, پیش و پس *pas u pesh.* Front to front, روبرو *rū ba rū*, مقابل *mukābil*, برابر *barābar.*
- FRONT**, *vt.* مقابل شدن *mukābil-sh.*, روبرو نمودن *mukābalat-k.*
- To fight front to front, *rū ba rū-n.* روبرو مبارزه کردن *rū barū mukārabā-k.*
- To stand in front. پیش ایستادن *peš-t.*, در پیش شدن *dar pesh-sh.*
- FRONTIER**, *n.* سر زمین *sar samīn*, سر حد *sar hadd*, مرزوم *marzūm.* Living on the frontiers, سرحد نشین *sar hadd nishīn.* Beyond the frontiers, از سرحد نشین *az sar hadd nishīn.*
- FRONTISPIECE**, *n.* پیشانی *peškāna*, پیشگاه *pešgāh*, وجہ عمارت *wajui imarat.*—(to a book or letter) سر *sar*, نوشت *sar nawisht*, دیباچه *dtbācha.*
- FRONTLET**, *n.* پیشانی بند *peškānt band*, سر بند *sar band.*
- FROST**, *n.* زاله *zhāla*, جالید *jālid.*
- FROTH**, *n.* کف *kaf*, نقش بر آب *naksh bar āb.*
- FROTH**, *vi.* کفدار شدن *kafdar-sh.*, کف *kaf-z.*
- FROTHY**, *a.* کفدار *kaf-dār.*—(soft) نرم *narm.* ملایم *mulāyim.*—(vain) بیهوده *bi hūda.*
- FROWARD**, *a.* خودرایی *khud rāy*, تیز مزاج *tez mizāj*, شریر *sharir.*
- FROWARDNESS**, *n.* تیز مزاجی *tes mizāji*, خودرایی *khudrāi*, گستاخی *gustākhī.*
- FROWN**, *vi.* چین چین کردن *chin ba jabin-k.*, سخت روی کردن *sakht rūi-k.*, چشم نمایی کردن *chashm numāi-k.*
- FROWN**, *n.* چین *chin*, شکن *shikan.*
- FROZEN**, *a.* یخ بسته *yakh basta*, افسرده *afsurda*, منجمد *munjamid.*
- FRUCTIFEROUS**, *a.* باردار *bār dār*, میوه دار *mewa dār.*
- FRUCTIFY**, *vt.* تثمیر کردن *tasmir-k.*, میوه دار شدن *mewa dār-sh.*
- FRUGAL**, *a.* متواضع *mudtādil*, کفا

کفایت کم خرج *ham kharch*, کفایت
شمار *kifāyat shiār*.

FRUGALITY, *n.* خاندان داری *khāna dārt*,
اعتدال *kifāyat shiār*, کفایت شعاری
attidāl.

FRUGALLY, *ad.* با خانه داری *bā khāna
dārt*, با کفایت *mudtadilāna*,
bā kifāyat.

FRUIT, *n.* میوه *miwa*, ثمر *samr*, بر *bar*,
نفع *fahikūt*.—(advantage) فایده *fāyida*.—
نتیجه *nafta*, میوه *samra*.—(offspring)
اولاد *awlād*. Late fruits, میوه مجلطه
matvāi muḥṭṭa. Fresh fruits, نو بار
ṭāu bār. Preserved fruits, مرده
murabbā. A fruit basket, تبرک *tab-
rak*. To reap the fruit (of any thing)
فایده یافتن *fāyada-y*.

FRUITAGE, *n.* میوهجات *mewajāt*,
فراک *mewahāi gunāgūn*, میوههای گوناگون
fawāka.

FRUITFUL, *a.* میوه دار *mewadār*, بار
دار *bār dār*, برومند *barūmand*.—
(prolific) نفوذ *naḥṣ*.

FRUITFULLY, *ad.* باردارانه *bār dārāna*,
مثمرانه *musmirāna*.

FRUITFULNESS, *n.* بار داری *bār dārt*,
میوه داری *mewa dārt*, برومندی *ba-
rūmandt*.

FRUITION, *n.* کامرانی *tamāṭṭa*, کام
یابی *kāmyābt*.

FRUITLESS, *a.* بی ثمر *bī samr*, بی
بر *bī bar*.—(without advantage) بی
نتیجه *bī nafta*, بی فایده *bīlā fāy-
ada*, حاصل *lā ḥāsil*.

FRUIT-TREE, *n.* درخت میوه *dīra-
khi mewa ḥar*.

FRUSTRATE, *vt.* محروم کردن *mahrūm-
k*, محرومان ساختن *ḥarmān-s*, بی بهره

نا امید کردن *bāhira-k*, نا امید
باطل کردن *bāṭil-k*.

FRUSTRATED, *a.* محروم *mahrūm*,
بی بهره *bī bahra*. To be frustrated,
محروم شدن *mahrūm-sh*.

FRUSTRATION, *n.* ناامیدی *nāumēdī*,
شکست *shikast*.

FRY, *vt.* بریان کردن *biryān-k*, برشته
کشتن *burushkian*.

FRYING, *n.* برشته *burushka*, بریان
کشتن *biryān*.

FRYING-PAN, *n.* تابه *tāwa*, تابه *tāba*.

FUDDLE, *vt.* (make drunk) مست
کشتن *bī mast-k*, مست کردن *bī ḥush-k*.

FUEL, *n.* هیزم *ḥisam*, وقود *wukūd*.

FUEL, *vt.* هیزم انداختن *ḥisam-a*.

FUG, *n.* وای *wāi*, پوک *puch*.

FUGITIVE, *a.* فرار *arast*, عارضی
بی قیام *bī kayām*.

FUGITIVE, *n.* فراری *farārt*, گریز *gu-
ritsanda*.

FUGITIVENESS, *n.* مهاجرت *muhā-
jirat*, فرار *farār*, جلا *jilā*.

FULCRUM, *n.* مرکز *markaz*.

FULFIL, *vt.* (accomplish) تمام
کردن *tamām-k*, بجا آوردن *bajā-ā*,
پُر کردن *basar-b*, ادا کردن *adā-k*.—(fill full)
لبالب ساختن *labā-k*, پُر کردن *pur-k*,
لبالب *lab-s*.

FULFILMENT, *n.* (accomplishment)
اتمام *itmām*, تمام *tatama*.—(perfor-
mance) عمل *amal*, کردار *hirdār*.
Fulfilment of terms, ایفای وعده *ifāya
vaida*.

FULGENCY, *n.* نور *nūr*, روشنی *raush-
n*, لامعان *lamān*.

FULL, *a.* پُر *pur*, شار *sar shār*,
مظفر *maufūr*.—(expressing much)
پُر *pur*, مادن *madn*.—(containing much)

دار کثیر *kasir dār*, دار بسیار *bisayār dār*. Full weight, تمام عیار *tumām tyār*, کامل الوزن *kāmil u'l wazn*. Half full, نصفی *nisfī*. A full bumper, جام لباب *jāmi labālub*.

FULL, *n.* (freedom from deficiency) بی نقصان *bi nuksān*.—(the whole) کل *kull*, تمام *tamām*. The full moon, بدر *badar*, قمر تمام *kamrī tamām*. Full speed, تیز رو *tez rau*.

FULL, *vt.* جامه قصارت کردن *jāma kisārat-k.*, شستن *shustan*.

FULLER, *n.* کاسر *kussār*, گاسر *gāzur*. The fuller's art, قصارت *kisārat*.

FULLY, *ad.* بالتام *tumāman*, بالتمام *bī't tamām*.

FULMINATE, *vi.* (thunder) رعد کردن *radd-k.*, صدا بلند کردن *sadāi bulund-k.* *vt.*—ملاطت کردن *malāmat-k.*, طعن دادن *taḍn-d.*

FULMINATORY, *a.* رعد نشان *radd fishān*.

FULNESS, *n.* پُر *purī*, آگندگی *āgan-dagī*.—(repletion) سیرگی *sīrī*.—(largeness) وسعت *wasīdī*, فراخی *farākhī*.—(abundance) فراوانی *bisayārī*, فراوانی *furāwānī*.

FULSOME, *a.* (nauseous) نا گوار *nā guwār*, مکره *makrūh*.—(stinking) بخر *bakhar*, دم گزشت *dam girifta*.—(obscene) زشت *fāhish*, فاحش *zishī*. Fulsome discourse, کلام نا پسند *kalāmī nā pasand*.

FULSOMENESS, *n.* (nauseousness) گند *nā guwārī*.—(stink) زشتی *zishī*.—(obscenity) زشتی *zishī*.

FUMBLE, *vi.* نا سزا کردن *nā sazā k.*, بی معنی ساختن *bi madnī-s.*—(to be impotent) سستی نمودن *sustī-n.*

FUMBLER, *n.* مرد نا قابل *mardī nā lā-bīl*, باوه رنکار *yāwa rīfār*.

FUME, *n.* دود *dūl*, بخار *dukhān*, بخار *bukhār*.

FUME, *vi.* تبخیر نمودن *dūl-d.*, تبخیر نمودن *tabkhrī-n.*

FUMIGATE, *vt.* دود ساختن *dūd-s.*, دود بخار دادن *bukhār-d.*, دود کردن *du-khna-k.*—(perfume) معطر کردن *mua-ttar-k.*

FUMIGATION, *n.* بخار سازی *bukhār-sāzī*, دود *dukhna*.—(scent) خوشبو *khūshbū*.

FUMITORY, *n.* شہترج *shahtaraj*.

FUN, *n.* بازی *bāzī*, بذله *bāzlu*, لہو *lahv*.

FUNCTION, *n.* (office) منصب *mansab*, کار *jāh*.—(performance) عمل *amal*, قابلیت *adā*.—(power) قوت *kuwat*, کار *kābīliyat*.—(business) کار *hār*.

FUNCTIONARY, *n.* کارپرداز *kār par-dās*, منصبدار *maṣab-dār*.

FUND, *n.* (capital) اصل *asl*, سرمایه *sar-māya*.—(stock) مالیه *māya*, وجه *wajah*. Trust fund, زرا امانت *zari amānat*.

FUNDAMENT, *n.* اساس *asās*.—(anus) کون *kaun*.

FUNDAMENTAL, *a.* اصلی *asli*, اساس *asās* ذاتی *dātī*, دار *asās dār*.

FUNDAMENTALLY, *ad.* اساسی *asliy-āna*, اساسی *asāsī*.

FUNERAL, *a.* ماتمی *kafnī*, ماتمی *mā-tamī*. A funeral pile, آتشکده *ātish-tān*. Funeral oration, فاتحه *fātik*, مرثیه *mursiya*.

FUNERAL, *n.* میت *junāsa*, جنازه *maytī*.—(burial) دفن *dafn*, تکفین *tak-fīn*.

FUNGUS, *a.* ملایم *mūlāyam*.

FUNGUS, *n.* سماروغ *chatri māṛ*, سماروغ *samārūgh*.

FUNNEL, *n.* خنجر *khāhan*, قمع *kīnd*.

- FUNNY**, *a.* لاهو انگیز *lahw angiz*.
- FUR**, *n.* پوستین *postin*, خر *khas*.
- FURBELOW**, *n.* زنجاف *zingaf*, ریش *risa*.
- FURBISH**, *vt.* (polish) صیقل کردن *say-kal-k.*, جلا دادن *jala-d.*—(clean) پاک کردن *pak-k.*
- FURIOUS**, *a.* تند *tund*, تیز *téz*.—(mad) دیوانه *diwāna*, مجنون *maj-nūn*.—(enraged) غضبناک *ghazabnāk*, خشمناک *khashmnāk*. To be furious, خشمناک شدن *khashmnāk-sh.*
- FURIOUSLY**, *ad.* به مجنون *ba waj-ai majnūn*, از دیوانگی *az diwānagi*, به تندی *bā tundī*.
- FURIOUSNESS**, *n.* دیوانگی *diwānagi*, جنون *janūn*.—(fierceness) خشم *test*, تندی *tundī*.—(rage) خشم *khashm*, غصه *ghussa*, قهر *kuhr*.
- FURL**, *vt.* بادبان فراهم کشیدن *bādbān farāham-k.*, پیچیدن *pechidan*.
- FURLOUGH**, *n.* رخصت *rukhsat*, اجازت *izāsat*, تعطیل *taditl*.
- FURLOUGH**, *vt.* رخصت دادن *rukhsat-d.*
- FURNACE**, *n.* آتش دان *ātish dān*, فرن *furn*, کوزه *kawra*. A baker's furnace, تنور *tannur*. A lime furnace, فرن *furni nawarat*. A potter's furnace, داش *dāsh*.
- FURNISH**, *vt.* فراهم دادن *dādan*, مر براه کردن *sar ba rāh-k.*, رسانیدن *rasānt-dan*.—(assist) مدد دادن *madad-d.*, آماده کردن *yārī-k.*—(prepare) آماده کردن *amādan*, تیار کردن *tayyār-k.*—(adorn) پیراستن *payrāstan*, آراستن *ārāstan*.
- FURNISHED**, *a.* فراهم داده *dāda*, مر براه کرده *sar ba rāh kardā*.—(assisted) مدد داده *madad kardā*.—(prepared) آماده کرده *amāda kardā*.—(adorned) پیراسته *payrāsta*.
- FURNISHER**, *n.* دهنده *dahunda*, باری *yārī kunanda*, عطا گر *atā gar*.
- FURNITURE**, *n.* اسباب *asbāb*, سامان *sāmān*, رخت *rakht*. Household furniture, رخت خانه *rakht khāna*, اسباب خانه *asbāb khāna*.
- FURRIER**, *n.* سمور فروش *sammūr far-rūsh*, پوستین دوز *pōstin dūz*.
- FURROW**, *vt.* شیار کردن *shiyār-k.*, خط کشیدن *khatt-k.*
- FURROW**, *n.* شیار *shiyār*, خط *khatt*.
- FURTHER**, *vt.* مدد دادن *madad-d.*, قریبی *yārī-n.*—(forward) تاراکتی دادن *tarakktī-d.*
- FURTHER**, *a.* دورتر *dūrtar*, پیشتر *peshtar*.
- FURTHER**, *ad.* جز آن *juz ān*, آنروز *afzūn*.—(again) دیگر *digar*, باز *bāz*, علاوه *dlāwa*.
- FURY**, *n.* (rage) قهر *kahr*, خشم *khashm*, غصه *ghussa*.—(madness) دیوانگی *diwānagi*, مجنونی *majnūnī*.—(of the wind) تندی *tundī*.
- FURZE**, *n.* رتم *ratam*.
- FUSE**, *vt.* گداختن *gudākhtan*, حل کردن *hall-k.*
- FUSEE**, *n.* هوا فشک *hawā fishak*, تفنگچه *tufangcha*.
- FUSIBILITY**, *n.* امکان ریزش *imkāni rezish*, گدازش *gadāzish*.
- FUSIBLE**, *a.* گداختنی *gudākhtani*, روان *rawān*.
- FUSION**, *n.* ریزش *rezish*, گداختگی *gudākhtagi*.
- FUSS**, *n.* تشویش *tashwīsh*, خود نمازی *khud numāi*.
- FUSTIAN**, *a.* دیبوده *sakhuni bi-hūda*, کلام هرزه *kalām hirza*.
- FUSTINESS**, *n.* گندیدگی *gandīdagi*, بد بوی *bad būi*.

FUTILE, *a.* بیهوده *bihūda*, بیهوده *bi madn*, باطل *bātil*.

FUTURE, *a.* مستقبل *mustakbil*, آینده *āyanda*. A future state, عالم غیب *āl-ami ghayb*. Future events, مستقبلیات *mustakbilyāt*. The future tense, مستقبل *mustakbil*. The future perfect, ماضی متشکی *māst mutashakkt*.

FUTURITY, *n.* وقت آینده *wakti āyanda*, عاقبت *ākibat*, آخرت *ākhirat*.

FY, *interj.* وای *hāya*, وای *wāya*, وای *wāh*, اف *uff*.

G.

GABBLE, *n.* هارز گوی *harza gūi*, هارز *yāwa gūi*.

GABBLE, *vi.* هارز گوی کردن *yāwa gūi-k.*, کتیل و قال بیهوده کردن *ktl u kāl bihūda-k.*

GABBLER, *n.* هارز گو *hirza gu*, هارز *yāwa gu*.

GABBLING, *n.* زباده گوی *puch*, زباده *siyāda gūi*.

GABION, *n.* زنبیل با خاک آگنده *sambil bā khāk āganda*.

GABRIEL, *n.* جبرائیل *jibrāil*.

GAD, *n.* (graver) قلم حکاکي *kalami hakkakt*.—میخ (wedge) *mekh*.—(point of a spear) سر نیزه *sar ntsah*.

GAD, *vi.* گردش کردن *gardsdan*, گردش *gardish-k.*

GADFLY, *n.* خر مگس *khar magas*.

GAG, *vt.* دهن بستن *bā samām dahan-b.*

GAG, *n.* دهن بستگی *dahan bastagt*, گلو گیر *gulu gtr*.

GAGE, *n.* رهن *rahn*, پیمان *pay mān*, دعوت جنگ *girau*.—(challenge) *dadwati jang*. Rain gage, باران سنج *bārān sanj*.

GAGE, *vt.* (pledge) دامن *girau-d.*, رهن گذاشتن *rahan-g.*

GAIIETY, *a.* خوشحالی *khūsh hāl*, مسروری *masrūrī*, فرح *farh*, نشاط *ni-shāt*.

GAILY, *ad.* مسروران *masrūrāna*, خرمانه *khurramāna*.—(finely) زیب و زینت *bā zeb u zināt*.

GAIN, *n.* نفع *naft*, سود *sūd*, فایده *fāy-ada*, حاصل *hāsil*, پیدایش *paydāyish*, منفعت *manfiat*.

GAIN, *vt.* نفع یانستن *hāsil-k.*, اندوختن *naft-y.*, پیدای کردن *paydā-k.*, اندوختن *andūkhtan*, بدست آوردن *badāst-a.*, منفعت کردن *tahsil-k.*, انجام ساختن *manfidt-k.*—(gain over) *afhām-s.*, دل ربای کردن *dil rubāi-k.* To gain force, قوت یانستن *kuwat-y.*, *mushtad-sh.* To gain credit, اعتقاد اندوختن *attikād-a.*, *bāwar-y.* To gain one's ends or desires, بمراد رسیدن *bamurād-r.*, مراد حاصل کردن *murād hāsil-k.*

GAINED, *a.* میسر *muyassir*, اندوخته *andūkhta*, محصل *mahsul*.

GAINER, *n.* منتفع *muntaf*, مستفید *mustafid*.

GAINFUL, *a.* سودمند *sūd mand*, مفید *mufid*, نافع *naft*.

GAINLESS, *a.* بی فایده *bi fāyda*, بی حاصل *bi hāsil*.

GAINLY, *ad.* نیز دست *tes dast*.

GAINSAY, *vt.* رد کردن *radd-k.*, رد کلام *raddi kalām-k.*, خلاف نمودن *khilāf-n.*

GAINSAYER, *n.* جانب گو *khi'āf gū*,
منافق *munāfiq*.

GAIT, *n.* رنار *rafiāf*, شیدو *shēva*,
سلوک *sulūk*.

GAITER, *n.* پاتا *pā-tāba*, موز *mosh*.

GALADAY, *n.* روز عید *rosi id*.

GALANGAL, *n.* (a medical root)
خولجان *khūlanjān*, وز *warazh*.

GALAXY, *n.* ام النجوم *ammu'n nujūm*,
ام السما *ummu's samā*.—(assemblage)
انجمن *anjuman*.

GALBANUM, *n.* بارز *bārsad*.

GALE, *n.* (of wind) باد *bād*, هوا *hawā*,
نسیم *nasīm*. A gentle gale, باد صبا
bādī subā, نسیم *nasīm*. A strong
gale, باد سخت *bādī sakht*, زنیان *zafay-*
ān. A violent gale or storm, طوفان
tūfān.

GALLOT, *n.* دونی *dūnī*.

GALL, *n.* (bile) صفرا *safrā*, زهر *sakra*.
کینه *mādu* (malice) *mādu*.—(malignity)
کینه *kinā*, دشمنی *dushmanī*.

GALE, *vt.* در کردن *dabar-k*, مشقت
ماختن *mushkat-s*.—(wear or rub)
اضطراب ساختن *sūdan*.—(vex)
سودن *is'irāb-s*, آزاردن *āzārdan*.

GALLANT, *a.* (gay, showy, well dressed)
ظریف *sarīf*, نازک *nāzūk*, زیبا
sibā.—(magnificent) بزرگوار *buzurg-*
wār, شاهانه *shāhāna*.—(polite)
احسان *sāhibi adab*.—(courage-
ous) دلور *dilāwar*, دلیر *dīlār*, دادر
bahādūr, جوانمرد *jawānmard*.

GALLANT, *n.* (gay, splendid man) اهل
ظرافت *ahlī sarāfat*.—(whore master)
زناکار *zanākār*, روسپی *rūspi bāra*.
—(fornicator) عشق باز *shik bās*.—
(paramour) آشنا *ashnā*, یار *yār*.

GALLANTLY, *ad.* دلیرانه *dī-*
lārāna, دادرانه *bahādūrāna*.—(gaily)

باظرافت *bā sarāfat*.—(generously)
کریمانه *kārimāna*.

GALLANTRY, *n.* (nobleness of mind)
مردانگی *jawānmardī*, مردانگی *mard-*
ānagi, دلوری *dilāwarī*.—(splendour
of appearance) ظرافت *sarāfat*,
نوازش *nasāhat*.—(courtship) عشق بازی *shik-*
bāsi.—(debauchery) شهوت پرستی
shahwat parāstī.

GALLERY, *n.* رواق *rawāk*, دهلیز *deh-*
līz, کاشانه *kāshāna*. A picture gallery,
تصویر خانه *taswīr khāna*.

GALLIPOT, *n.* مرتبان *martabān*, حق
هککا *hukka*.

GALLOP, *vi.* تاختن *tākhtan*, دویدن
dawīdan, شتافتن *shitāftan*. To
gallop a horse, اسب تاختن *asb-*
asp-t.

GALLOP, *n.* تاز *tās*, تقریب *takrīb*.

GALLOWAY, *n.* اسب میان *asbi miy-*
āna.

GALLOWES, *n.* دار *dār*, صایب *salīb*,
چار مایح *chār mahī*.

GALVANIC, *a.* کهر بانی *kāh rubāī*.

GALVANISM, *n.* کهر بانی *kāh rubāyat*.

GAMBLE, *vi.* قمار بازی کردن *kimār ba-*
sī-k, باختن *bākhtan*.

GAMBLER, *n.* قمار باز *kimār bās*.

GAMBLING, *n.* قمار بازی *kimār bāsi*.

GAME, *n.* (sport) لعب *ladb*, بازی *bāsi*.
—(animals hunted) شکار *sayd*, شکار
shikār. To kill, hunt or catch game,
شکار کردن *shikār-k*, شکار گرفتن *ha-*
sharat-g.

GAME, *vi.* باختن *bākhtan*, بازی کردن
bāsi-k. To game at dice, ششدر بازی
shashdar bāsi-k, قمار باختن *kimār-*
mār-b.

GAME-CKCK, *n.* خروس جنگی *khū-*
rūsi jangi.

GAMEKEEPER, n. شکار بان *shikār-bān*.

GAMESOME, a. لعب کار *la'ib-kār*.

GAMESTER, n. قمار باز *kimār bāz*, ششدر باز *shashdar bāz*.

GAMING, n. قمار بازی *kimār bāzi*. A gaming-house, قمارخانه *kimār khāna*.

GANDER, n. بط نر *batī nar*, قاز نر *kāzi nar*.

GANG, n. گروه *gurūh*, طایفه *tāifa*.

GANGLION, n. سلعیت *sildt*, آماس *āmās*.

GANGRENE, n. خورا *khūrā*, آکله *ākilah*.

GANGRENE, vt. خورا نمودن *khūrā-n*, خوره زدن *khūrah-z*.

GAOL, n. زندان *zindān*, قیدخانه *kayd khāna*, حبس *habs*. Confined to a gaol, اهل زندان *ahli zindān*, محبوس *mahbūs*.

GAOLER, n. زندان بان *zindānbān*, سجان *sajjān*.

GAP, n. چاک *chāk*, شکاف *shigāf*, شق *shakk*. To stop a gap, چاک زدن *chāk pur-k*.

GAPE, vi. (yawn) خمیازه کردن *khamyāza-k*, تعجب کردن *tasāwub-k*.—(open in fissures) چاک نمودن *chāk-n*, در شق کشادن *dar shakk-k*.

GAPE, n. خمیازه *khamyāza*, دهن کشایی *dahn-kushāi*.

GARB, n. لباس *libās*, پوشاک *poshāk*, جامه *jāma*.—(appearance) نمایش *nu-māyish*, ظهور *sahūr*.

GARBAGE, n. روده *rauda*, فضل *fusla*.

GARBLE, vt. مقطوع کردن *maktūd-k*, خراب کردن *khara'b-k*.

GARDEN, n. باغ *bāgh*, روضه *rauza* (pl.

رباض). A flower garden, بوستان *bustān*, گلستان *gulistān*, گلزار *gulsār*.

A fruit garden, چمن *chaman*. Pleasant gardens, ریاض دلکشا *riyāzi dil-kushā*. A botanical garden, باغ *bāgh*, نباتات *nabātāt*.

GARDEN, vt. خشاوه ساختن *khishā-wa-s*, باغ آراستن *bāgh-s*, باغ ساختن *bāgh-ā*.

GARDENER, n. باغبان *bāgh bān*, بوستانچی *bustāni*.

GARDENING, n. باغبانی *bāghbāni*, علم بوستانچی *ilmī bustāni*.

GARGLE, n. غرغره *ghar ghara*.

GARGLE, vt. غرغره نمودن *gharghara-n*, قلقله کردن *kilkila-k*.

GARLAND, n. گلبدن *gulband*.

GARLIC, n. سیر *sir*, ثوم *sūm*.

GARMENT, n. پوشاک *pūshāk*, لباس *libās*, جامه *jāma*, کسوت *kisvat*. An upper garment, بیرون *bīrūna*. The lining of a garment, استر *astar*. The collar of a garment, گریبان *garibān*. A short garment, نیم تن *nīm tan*, شاماک *shāmāk*. A patched garment, زنده *zhanda*. To put on a garment, جامه پوشیدن *poshtidan*, جامه در بر کردن *jāma dar bar-k*. Mourning garments, حداد *hidād*.

GARNER, n. انبار *ambār*, مخزن *makhzan*.

GARNET, n. لعل *ladl*, یاقوت *yāqūt*.

GARNISH, vt., آراستن *ārāstan*, پیراستن *payrāstan*.

GARRET, n. طبقه فوقانی *tabakat faurkāni*.

GARRISON, n. (soldiers) اهل قلع *ahli kild*, حافظان قلع *hāfisāna kild*.—(fortification) قلع *kild*, حصار *hisār*, بارو *bārū*.

GARRISON, *vt.* لشکر در قلم تعیین کردن *lashkur dar'qild tayyun-k.* مسعحکم *lashkur dar'qild tayyun-k.* مستحکم گردانیدن *müstahkim-g.*

GARRULITY, *n.* زیادگی *siyādu gū*, اسباب *is-hāb.*

GARRULOUS, *a.* زیادگو *siyda gū*, مکرال *mikwāl.*

GARTER, *n.* رتبان *sānū band*, رت *burat.*

GARTER, *vt.* رتبان زانو *sānū band-b*, رت بستن *burat-b.*

GASCONADE, *n.* لاف زنی *lāf sant.*

GASH, *n.* زخم *sakhm*, جراحت *jarāhat.*

GASH, *vt.* زخم کردن *sakhm-k.* جرح ساختن *jurh-s.*

GASP, *n.* نفس کشی *dam hash*, نفس *nafs.* The last gasp, دم نفس *nāfsi dam*, مرگ *karīb u'l marg.*

GASP, *vi.* دم کشیدن *dam-k.* نفس زدن *nafs-z.*

GATE, *n.* در *dar*, دروازه *darwāza*, باب *bāb*, در *darb.* An open gate, در *dari kushāda* باب *bābi* مفتوح *dari kushāda* باب *bābi maftūh.* A shut gate, در *dari basta* باب *bābi maujūh.* To knock a gate, در زدن *dar-z.* To shut a gate, در بند کردن *dar bānd-k.* باب *bāb maujūh-n.* To open a gate, در کشادن *dar-k.* باب *bāb maftūh-s.*

GATE-KEEPER, *n.* دربان *darbān*, دربان *bawwāb.*

GATHER, *vt.* 1. (accumulate) جمع کردن *jāmt-k.* فراهم آوردن *farāham-ā.* 2. (pluck) چینیدن *chīlan.* 3. (come together) جمع شدن *jāmt-sh.* فراهم آمدن *farāham-ā.* 4. (bring together) فراهم کردن *farāham-k.* 5. (gain)

اندوختن *an-lākh-tan*, بدست آوردن *barās-ā* 6. (grow thick) غلیظ *gholiz g.* 7. (pucker) چینیدن *pur chin-d.*

GATHER, *n.* چین *chin*, پیچ *pech*, تا *tā.*

GATHERER, *n.* جمع کننده *jāmt kun-an-la*, چینان *chīnān.*

GAUDILY, *ad.* با شادمانی *ba vajai shāhāna*, با ظرافت *bā sarāfat.*

GAUDINESS, *n.* زینت *zurāfat*, زینت *zinat.*

GAUDY, *a.* زیبا *sibā*, تابدار *tābdār*, با زور *bā zivar.*

GAUGE, *n.* پیمان *paymān*, اندازه *an-dāz*, قیاس *kuyās.*

GAUGE, *vt.* پیمودن *paymūdan.*

GAUNT, *a.* لاغر *lāghir*, نزار *nizār.*

GAUNTLET, *n.* دستبند *dastānai āhan*, بازو بند *bāzū band.*

GAUZE, *n.* گهر تاب *gauhar tāb.*

GAY, *a.* (merry) شاد *shād*, خوش *khush*, دلشاد *khursand*, دلشاد *dilshād.*— (showy) ظریف *sarāf*, تابدار *tābdār.*

GAYETY, *n.* شادی *shādī*, خوشی *khushī*, شادمانی *shādmāni*.

GAYLY, *ad.* از خوشی *as khushī*, شادمانه *shādmāna.*

GAZE, *vi.* نظر کردن *nigristan*, نگریدن *nazar-k.* دیدن *dīdan.*

GAZE, *n.* نظر *nazar*, نگرانی *nigazānt.*

GAZETTE, *n.* صحیفه *sahifa*, روزنامه *hu'l akhbār*, روزنامه *rōz nāma.*

GAZETTE, *vt.* مدرج کردن *darj-k.* مدرج ساختن *mundarij-s.*

GAZETTEER, *n.* مجمع اخبار *majma' ul akhbār.*

GEAR, *n.* اسباب *asbāb*, ساز *sās.*— (dress) لباس *libās.*— (harness) سوار اسب *sāsi asp.*

GELD, *vt.* ساده کردن *ākhṭa-k.* آخت کردن *āḥṭa-k.* *vt.* خلاص کردن *khassṭ-k.*

GELDING, *n.* آخت *ākhṭa-k.* خلاصی *khassṭ-k.*

GEM, *n.* گوهر *gohar.* A brilliant gem, جوهر آبدار *jauhari āb-dār.* Adorned with gems, مرصع *murassad.*

GEM, *vt.* مرصع *murassad-k.* میجوهر کردن *mujauhar-k.* مرصع کردن *murassad-k.*

GEMINATE, *vt.* دوتا کردن *dutā-k.* مضاعف ساختن *muzādf-s.*

GEMINI, *n. pl.* برج جوزا *burjī jauzā.*

GEMMEOUS, *a.* آبدار *jauharāsā,* گوهر پیوند *ghaukar paywand.*

GENDER, *n.* قسم *nau,* نوع *jins,* جنس *kism.*—(in grammar) الجنس *al jins.* —(masculine) مذکر *musakkar.* —(feminine) مؤنث *muannas.* —(neuter) غیر لی روح *ghayri zī rūh.*

GENDER, *vt.* تولید کردن *zāidan,* زاییدن *taulid-k.*

GENEALOGICAL, *a.* نسب منسوب *nasab mansūb,* نسب آباء *ābāi.* Genealogical tree, شجره خاندان *shojrai khāndan.* Genealogical table, نسب نامه *nasab nāma.*

GENEALOGIST, *n.* نساب *nassāb,* تاریخ دان *tārikh dān.*

GENEALOGY, *n.* نسب *nasab,* اصل *asl.* سلسله *silsila,* نساب *nasab.*

GENERAL, *a.* (common) عموم *ūmūm,* عام *āmm,* مطلق *mullak,* کلی *kullī,* مجموع *jamī.* —(summary) *mu-jmill.*

GENERAL, *n.* سردار لشکر *sardāri lashkar,* سالار *sālār,* سرهنگ *sarhang,* امیرالجبوشی *amirul juyūsh.*

GENERALISSIMO, *n.* امیرالمر *am-tru'l amr,* میر بخش *miri bukhsh.*

GENERALITY, *n.* عمومیت *dmūmtiyat,* عوام الناس *awām mu'n nās.*

GENERALLY, *ad.* (universally) عموماً *dmūman,* بالجماع *bi'ljamā.* —(frequently) چندی بار *chand bār,* دفعه بدفعه *daft ba daft.*

GENERALNESS, *n.* کثرت *kasrat,* بسیاری *bisayāt.*

GENERALSHIP, *n.* سپاه *sipah,* سرداری *sardārī,* سالداری *sālārī.*

GENERATE, *vt.* تولید کردن *taulid-k.* —(produce) زادن *sādan,* پیدا کردن *pay-lā-k.* وجود کردن *wajūd-k.*

GENERATED, *a.* مولود *maulūd,* موجود *maujūd.*

GENERATION, *n.* (begetting) پیدایش *paydāyish,* زاییدگی *zāyidagī,* ولادت *wilādat.* —(race) اصل *asl,* نسب *nasb,* نسل *khāndan.* —(progeny) نسل *nasl (pl. انسال).* —(an age) عصر *der,* دور زمان *dauri zamān.* —From generation to generation, جد بجد *jadd bajadd.* —(single succession) پشت *pusht.*

GENERATIVE, *a.* تولیدی *taulidi,* پیدا کننده *paydā kunanda.*

GENERIC, *a.* کلی *kullī,* جنسی *jinsī.*

GENERALLY, *ad.* از جنس *az jins,* کلیتاً *kuliyatan.*

GENEROUSITY, *n.* بذل *karām,* جوانمردی *bazl,* سخاوت *sakhāwat,* جوان *jawān mardī.*

GENEROUS, *a.* (magnificent) جوانمرد *jawān mard,* فیاض *fayyāz,* سخا *sakhī,* بلند *buland,* همت *himmat.*

GENEROUSLY, *ad.* از جوانمردی *az jawānmardī,* از سخاوت *az sakhāwat,* کرمانه *karīmāna.*

GENESIS, *n.* نَزَاد *marulā*, نِزَاد *ni-zhād*.—(the book) تَوْرَت *tawrit*.

GENITIVE, *n.* (case) اِضْفُوت *izāfut*.

A noun in the genitive case, مضاف *muzāf* الیه *muzāf ilāhi*. A noun govern-

ing a genitive case, مضاف *muzāf*.

GENIUS, *n.* کَھْسَلَت *khaslat*, مِرَاج *mizāf*, خُلُق *khulq*, طَبِيعَت *tabiat*.—

(mental faculties) قُوَّت مَدْرَك *kūwati*

mudraka, اِدْرَاک *idrāk*.—(man of

superior abilities) سَاحِب اِدْرَاک *sāhib*

bi idrāk.—(a spirit) جِن *jinn*, دِیو *diu*.

GENTEEL, *a.* نَازُک *nāzūk*, شَایِسْت *shā-*

yasta, لَطِیف *latif*.

GENTEELNESS, *n.* نَزَاکَت *nazakat*,

لَطَافَت *latāfut*.

GENTIAN, *n.* کُوشَاد *kūshād*, جَنْطِیَانَا

jantiyānā.

GENTILE, *a.* شَعْب *shadb*, بَعْتِ پَرَسْت *but*

parast, اُمَمِی *ummi*.

GENTILITY, *n.* (of birth) اَصْل زَادِگِی *asl*

zādagi, شَرَافَت *sharāfat*, پَاک

پَاک *pāk nishādagi*.

GENTLE, *a.* (soft, mild) غَرِيب *gharib*,

سَلِیم *salim*, مَلَایِم *mulāyim*.—(well-

born) نَزَاد *pāk nishād*, شَرِیف *sharīf*.—(soothing) دِل پَاسِتر *dil pāstr*.

GENTLEMAN, *n.* شَرِیف *sharīf*, مِیْرَزَا

mīrzā, مَرَد آدَمِی *mard ādami*.

GENTLEMANLY, *a.* بِر وَجْه شَرِیف *bar*

vajai sharīf.

GENTLENESS, *n.* مَلَایَمَت *mulāyamat*,

مَدَارَا *nārmī*, نَزَاکَت *nazakat*, مَدَارَا

mudārā, شَرَافَت *sharāfat*.

GENTLEWOMAN, *n.* زَن *zani*, پَاک نَزَاد *pāk*

nishād, کَھَاتُون *khatūn*.

GENTLY, *ad.* (tenderly) بِا مَلَایَمَت *bā*

mulāyamat, مُشْفَقَانَه *mushfikāna*,

—(smoothly) آهِسْت *āhista*, مَهْلَا *mah-*

lan. Going gently, رَوَان *āh-*

ista rawān. Gently ! Gently ! آهِسْت *āhista*

āhista.

GENTRY, *n.* اَصْحَاب دَوْلَت *as hābi da-*

ulat, اَهْل پَاک نَزَاد *ahl pāk nishād*.

GENUFLECTION, *n.* زَانُو زَنِي *zānū*

zant, سَجْدَه *sijda*.

GENUINE, *a.* خَالِص *khālīs*, صَاف *sāf*,

اَصِیل *asīl*, صَالِح *sālih*, کَھَاس *khāss*,

دُرُسْت *durust*.

GENUINELY, *ad.* خَالِصَانَه *khālīsāna*,

بَا وَجْه صَافِی *bā wajaī sāfī*, صَدِيقَت *saht*,

اَصْلِیَّت *asliyat*.

GENUINENESS, *n.* خُلُوص *khulūs*.

GENUS, *n.* جِنْس *jins*, نَوْع *naḥ*.

GEODESY, *n.* مَسَاحَت *masāhat*.

GEOGRAPHER, *n.* تَخَطِیْطِ بِلَاد *sāhibi*

takhtīti bilād, خَطَاط الْبِلَاد *khattātu'l bilād*.

GEOGRAPHICAL, *a.* تَخَطِیْطِ بِلَاد مَنَسُوب *takhtīti bilād mansūb*.

GEOGRAPHY, *n.* تَخَطِیْطِ بِلَاد *takhtīti*

bilād, خَطَاط الْبِلَادِی *khattātu'l bilādī*.

GEOLOGY, *n.* عِلْم طَبِیْعَات زَمِیْن *ilmī*

tabakāti zamīn, اَرَضِیَّات *arziyāt*.

GEOMANCER, *n.* رَمَال *rammāl*, فَالْکِیْر *fālگیر*.

GEOMANCY, *n.* عِلْم رَمَال *ilmī rāmaḥ*.

GEOMETRICAL, *a.* هِنْدَسِی *handasī*.

GEOMETRICALLY, *ad.* بِقَانُونِ هِنْدَسِی *bā*

kānūni muhandasī.

GEOMETRICIAN, *n.* مِهْنَدِس *muhans-*

dis, هِنْدَسِ شَنَاس *handasa shanās*.

GEOMETRY, *n.* عِلْم هِنْدَس *ilmī han-*

dasa, عِلْم الْمَسَاحَت *ilmu'l masāhat*.

GERMINATE, *vi.* رُوسْتَن *rustan*, رُوسْتَن *roydan*.

- GESTICULATE**, *vi.* صورت نمایی کردن *sūrat numāi-k.*, مسخره کردن *mus-khara-k.*
- GESTICULATION**, *n.* مسخره *maskhara*, حقه بازی *hukka bāzi.*
- GESTURE**, *n.* جنبش *harakat*, وضع *jumbish*, *wazi.* An amorous gesture, کرشمه *kirishma*, شیدو *sheva.*
- GET**, *vt.* (acquire) یا بتن *yāftan*, اندوختن *anlūkhtan*, حاصل کردن *hāsil-k.*— (beget) تناسل *taulid-k.*, ساختن *tanāsul-s.* To get off (escape) رهایی یابی *rahāi-y-y.* To get over, مغلوب کردن *ghālīb-sh.*, عبور *maghlūb-k.* To get over (cross) دور *ābūr-k.* To get up, برخاستن *barkhāstan*, قایم شدن *kāyam-sh.*— (from bed) از بستر برخاستن *az bistar-b.* To get acquainted, معرفت کردن *ma-ārifat-k.*, یاران گشتن *yārān-g.* To get before, پیش رفتن *pesh-r.*, مقدم شدن *mukaddam-sh.* To get by heart, آموختن *yād-g.*, یاد گرفتن *āmūkhtan.*
- GHASTLINESS**, *n.* وحشت روی *vahshat rūt*, هولناکی *haulnākī.*
- GHASTLY**, *al.* پژمرده *pazimurda*, سهمگین *sahmgīn.*
- GHOST**, *n.* صورت وهمی *sūratī vahmī*, روح خدیل *khiyāl.* The Holy Ghost, روح القدس *rūhu'l kads.*
- GHOSTLINESS**, *n.* روحانیت *rūhānīyat.*
- GHOSTLY**, *al.* روحانی *ruhānī*, نفسانی *nafsānī.*
- GIANT**, *n.* دیو *ifrīt*, عفریت *dīv*, مرد بلند قد *mardī buland kadd.*
- GIBBERISH**, *n.* غلط *ghulat*, عیب *dbas*, بی‌رونگی *bihūdagi.*
- GIBBET**, *n.* دار *dār*, صلیب *salīb.*
- GIBBET**, *vt.* صلب کردن *salb k.*, در دار کشیدن *bar dār-k.*
- GIBBOSITY**, *n.* همواری *nā hamwārī.*
- GIBBOUS**, *a.* محدب *mukaddab*, نا هموار *nā hamwār.*
- GIBE**, *vi.* کلام استهزا *tadni z.*, طعن زدن *kalāmi istihzā-k.*
- GIBE**, *n.* استهزا *istihzā*, افسوس *afūs*, طعن *tadni.*
- GIDDILY**, *ad.* (carelessly) بی پروانه *bi parwāna*, غفلتانه *gh iflatāna.*— (in a giddy manner) سرگردان *sar gardān*, بی هوش *bi hūsh.*
- GIDDINESS**, *n.* (vertigo) سر دوران *dar-urānī sar*, سرگرد *sar gard.*— (inconstancy) عدم استواری *bi ustuwārī*, عدم قرار *dlami karārī.*— (carelessness) غفلت *ghaflat.*
- GIDDY**, *a.* سرگردان *sar gardān*, بی قرار *sarsām.*— (inconstant) بی پایدار *bi pāydar.*— (careless) بی فکر *bi filr.*, بی پروا *bi parwā.* Giddy-headed, سبکسر *sabuksar*, سر در هوا *sar dar hawā.*
- GIFT**, *n.* عطا داد *bakhshish*, بخشش *dād*, انعام *inām*, نظر *nazar*, 2 (faculty) قابلیت *kābīliyat*, قوت *kuwat*, قدرت *kudrat.*
- GIFTED**, *a.* صاحب بخشندگی *bakhshanda*, قوت *sāhibi kuwat.*
- GIG**, *n.* (a top) دوامت *duwāmat*, فر فر *farfar.*— (light carriage) کوچک *drābai kūchak.*
- GIGANTIC**, *a.* قوی هیکل *kawī haykal.*
- GIGGLE**, *vi.* خندیدن *kakka-k.*, قهقهه زدن *khan-tidan.*
- GIGGLER**, *n.* قهقهه زن *kakka-k zan.*
- GIGLOT**, *n.* زن شوخ چشم *zani shukh chashm.*

give a present, انعام دادن *inām-d.*
 بakhshish کردن *bakhshish-k.* To give
 advice, پند دادن *pand-d.* نصیحت
 کردن *nasihat-k.* To give warning,
 آگاهی نمودن *āgāhi-n.* To give in-
 terest (for money), سود دادن *sūd-d.*
 To give up, گذاشتن *guzāsh-tan,* ترک
 کردن *tark-k.* To give up or over,
 تسلیم ساختن *taslim-s.*—(think no
 more) قطع نظر کردن *katt nazur-k.* To
 give possession, تملیک کردن *tamlīk-*
k. To give away, بخشیدن *bakhshīdan.*
 To give out (proclaim) اشهار کردن
ishthār-k., بیان نمودن *bayān-n.* To
 give out orders, فرمان دادن *farmān-*
d., امر کردن *amr-k.*—(pretend) صورت
 به انداز کردن *sūrat muāmala-k.*
bahāna-k. To give out, give over, give
 up, (desist) در دست کشیدن *durust-k.,*
 واکه دادن *wā māndan.*—(distribute)
 حصه دادن *hissā-d.,* قسمت کردن *his-*
mut-k. Give (melt as ice) گداختن
gulākhtan. To give way, راه دادن
rāh-d. تواضع گشتن *tawāzī-g.* To give
 into (adopt) راضی شدن *rāzī-sh.,*
 اختیار نمودن *ikhthiyār-n.* To give
 an advantage, غلبت دادن *galbat-d.,*
 —(allow profit) فایده دادن *fāyda-d.,*
 نفع دادن *nafʿ-d.* To give an answer,
 جواب دادن *jawāb-d.* • To give a
 denial, انکار کردن *inhār-k.* To give
 credit, (believe) اعتقاد دادن *ʿitihād-b.*
 —(trust to) اعتماد کردن *attimād-k.*
 —(lend) قرض دادن *kars-d.* To give
 a blow, ضرب کردن *zarb-k.* To give
 in charge, حواله کردن *hawāla-k.* To
 give law (command) حکم گذاری کردن
hukm guzārī-k. To give leave,
 ایجاز کردن *ijāz-k.* To give strength

کوت دادن *kuwat-d.* To give up an argument, از مباحثت باز ماندن *az mubāhasat bāz-m.*

GIVER, *n.* عطا کننده *dahanda*, عطا *dtā kunanda*, واهب *wāhib.* The giver of life, جان بخش *jān bakhsh.* GIZZARD, *n.* حوصلت *sang dān*, حسادت *hausalat.*

GLAD, *a.* شاد *shād*, خرم *khūsh*, خرم *khurram*, مسرور *masrūr.* To be glad, شادمان شدن *shādmān-sh.*, خرم شدن *khurram-sh.*

GLAD, *vt.* دلشاد کردن *dilshād-k.*, ممنون شادمان ساختن *shādmān-s.*, ممنون کردن *mamnūn-k.*

GLADIATOR, *n.* شمشیر زن *shamshir zan*, پهلوان *pahlawān.*

GLADLY, *ad.* شادمانانه *shādmānāna.* خوشی *az khūshī*, با سر و چشم *ba sar u chashm.*

GLADNESS, *n.* شادی *shādī*, خوشی *khūshī*, مسرور *masrūr*, خرمی *khurramī*, فرحت *farhat.*

GLANCE, *n.* نگاه *nigāh*, نظر *nazar*, رمزالعین *ramzu'l dyn.* The first glance, نگاه اول *nigāhi auwal.* At one glance, یکرا *yak rah.*

GLANCE, *vi.* رمزالعین *nigristan*, نگر بستن *ramzu'ldyn-n.* (strike obliquely) ناراست زدن *nārāst-z.* To glance at, ایها کردن *imā-k.*

GLAND, *n.* ضوات *zawāt.*

GLARE, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*, روشن شدن *raushan-sh.*

GLARE, *n.* تاب *tāb*, روشنی *raushnī.* — (a fierce look) درشت نظر *duru-shī nazar.*

GLARING, *a.* تابان *tābān*, روشن کنان *raushan kunān.* — (barefaced) گستاخ *gustākh*, بی شرم *bī sharm.*

GLASS, *n.* شیشه *shisha*, آبگینه *ābgina.* زجاج *zujāj.* A glass maker, زجاج *zujāj.* Brayed glass, مینا *khurdai mīnā.* A bit of glass, زجاجت *zujājat.* A looking glass, آینه *āyina.* A glass bead, مینا *mīnā.* An hour-glass, شیشه ساعت *shishai sādt.* A perspective glass, دوربین *dūrbīn.* A cupping glass, کوبه *kuba.*

GLASSY, *a.* زجاجی *zujājī.*

GLAZE, *vt.* (windows, &c.) با زجاج *bā Sujāj-ā.* — (paper, &c.) مهره آراستن *muhra-k.*, زجاج کردن *zujāj-k.*

GLAZED, *a.* (with glass) دار شیشه *shishadār.* با زجاج آراسته *bā Sujāj ārāsta.* — (linen, paper, &c.) مهره دار *muhra dār.* مهره زده *muhra zādā.*

GLAZIER, *n.* زجاجی *zujājī*, در شیشه *shishu bur.*

GLEAM, *n.* شعاع *shuā*, پرتو *partau.* لامع *lamd.*

GLEAM, *vi.* پرتو انداختن *partau-a.* لامع زدن *lamd-z.* درخشیدن *dirakhshidan.*

GLEAN, *vt.* چیدن *chīlan*, خوش چیدن *khushu-ch.*

GLEBE, *n.* مدر *madar*, چمن *chaman.*

GLEE, *n.* شادمانی *shādmānī*, طرب *tarab.*

GLEET, *n.* جریان *jaryān*, مواد *marwād.*

GLEN, *n.* دره *darra.*

GLIDE, *vt.* لغزیدن *laghshidan.*

GLIMMER, *vi.* تافتن *tāftan*, لامع نمودن *lamd-n.*

GLIMPSE, *n.* روشنائی تیزرو *raushnāti tez rau.* — (faint light) روشنائی کمزور *raushnāti kam zor.*

GLISTER, *n.* (transitory view) نظر سبک *nasarī sabuk.*

GLITTER, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*,
تافتن *tāftan*, لامع کردن *lamd-k.*

GLITTER, *n.* درخشیدگی *dirakhshidagī*, تاب *tāb*, لامع *lamā.*

GLITTERING, *a.* درخشان *dirakhshān*, تابان *tābān*, لامع *lāmā.*

GLOBE, *n.* کره *kurah*, گوی *gūt*. The terrestrial globe, کره ارضی *kurah-i-arzi*. The celestial globe, کره فلکی *kurah-i-falaki*.

GLOBULAR, *a.* کروی *kuri*, کروی *kurawi*, مستدیر *mustadīr*.

GLOBULE, *n.* کره خرد *kurah khurd*.

GLOMERATE, *vt.* جمع کردن *jamt-k.*, انباشتن *ambāshtan*.

GLOOM, *vi.* تاریک تیره نمودن *tīra-n.*, تاریک کردن *tārik-k.*

GLOOM, } تاریکی *tārikī*,
GLOOMINESS, } ظلمت *zulmat*. Gloo-
miness of mind, تیره ضمیری *tīraza-*
miri, دلشکستگی *dilshikastagī*.—(of
countenance) روی سخت *sakht rūi*.

GLOOMILY, *ad.* تاریکانه *tārikāna*, تیره *tīra* ضمیرانه *tīra zamīrāna*.

GLOOMY, *a.* (obscure) تاریک *tīra*, تاریک *tārik*. Gloomy minded, تیره ضمیر *tīra zamīr*, دلشکسته *dilshikasta*. Gloomy of look, رو سخت *sakht rū*, ترش رو *tursh rū*.

GLORIFICATION, *n.* اجلال *ijāl*, ستایش *sitāyish*, انتخار *iftikhār*.

GLORIFIED, *a.* مغرور *sitūda*, ستوده *sitūda*, مفاخره *mufakhhar*.

GLORIFY, *vt.* ستودن *sitūdan*, ستایش *sitāyish*, حمید کردن *hamd-k.*

GLORIOUS, *a.* مغرور *mufakhhar*, مجید *majīd*, با اجلال *bā jalāl*, متکبر *mutakabbir*.—(proud)

GLORIOUSLY, *ad.* با اجلال *bā jalāl*, شریفانه *sharīfāna*, با عزت *bā izzat*.

GLORY, *n.* (praise) ستایش *shitāyish*, حمد *hamd*, مدح *mādh*.—(grandeur, honor) جلال *jalāl*, فخر *fakhr*, سرافرازی *sar afrāzi*, عزت *izzat*. True glory, موجد اصل *mujidi asl*. False glory, تکبر *takabbur*. The height of glory, تکبرانیت *takbīrāniyat*. To contend for glory, مفاخرت کردن *mufakhharat-k.*

GLORY, *vi.* انتخار کردن *iftikhār-k.*, لقب *laqab* زدن *lāf-z.*, شادمانی کردن *shādmāni-k.*

GLOSS, *n.* (comment) تفسیر *tafsīr*, شرح *sharh*.—(specious interpretation) ترجمه مجازی *tarjūmai majāzi*.—(brightness) تابش *tābish*, روش *rau-nak*.

GLOSS, *vt.* (comment) تاویل کردن *tāwil-k.*, شرح ساختن *sharh-s.*—(make a specious representation) ترجمه مجازی *tarjūmai majāzi-n.*—(embellish with superficial lustre) جلا دادن *jilā-d.*, جلوه دادن *jalwa-d.*

GLOSSARIAL, *a.* تفسیری *tafsīri*, توضیحی *taushīhi*.

GLOSSARY, *n.* کتاب لغت *kitābi lughat*, فرهنگ *furhang*.

GLOSSINESS, *n.* جلای *jilā*, داری *dāri*, مهره *muhra dāri*, جلوه *jalwa*.

GLOSSOGRAPHER, *n.* اهل تفسیر *ahli tafsīr*.

GLOSSY, *a.* جلوه دار *jalwa dār*, مهره دار *muhra dār*.

GLOUT, روی سخت نمودن *sakht rūi-n.*, ترش روی نمودن *tursh rūi-n.*

GLOVE, *n.* دست دستانه *dastāna*, دست *mūzai dast*. To put on gloves, دست دستانه پوشیدن *dastāna-p.*

GLOVER, *n.* دستانه فروش *dastāna farūsh*.

GLOW, *vi.* (be hot) گرم شدن *garm-sh.*

- بودن *har-r-b.*—(to be bright)
 تابان بودن *raushan-sh.*,
tābān-b. To glow with anger,
 از غضب گرم شدن *az gūzab garm-sh.*
 To glow with zeal or courage, از غیرت
 گرم شدن *az ghayrat garm-sh.* To
 glow with fancy, تاب خیال نمودن
tābi khiyāl-n.
- GLOW, n. (shining heat) تاب *tāb*,
 آفرینش *afrūzish.*—(vehemence of
 passion) حمیت *hamiyat*, گرمی *gar-*
mt., تهر *kahr.*—(ardour, zeal), حرارت
harārat, رشک *rishk*, غیرت *ghayrat.*
 —(brightness of colour) روشن گویی
raushan gūi, آذرنگی *āzranji.*
- GLOW-WORM, n. کرم شبتاب *kirmi*
shab tāb, ابو حباحب *abu hubāhib.*
- GLOZE, vi. تملق *chāplūst*, چابلوسی
tamalluk.
- GLUE, n. سربش *sarish*, یلم *yalam.*
- GLUE, vt. چسپانیدن *bā sarish*
ch., با سربش وصل کردن *bā sarish wasl-*
k., پر کردن *pur-k.*
- GLUT, vt. (satiato) سیر کردن *sayr-k.*,
 (swallow) اوباشتن *aubāsh-tan.*—(over-
 stock) زاید کردن *zāi-l-k.*
- GLUT, n. (redundancy) زیادتی *ziyā-*
dāt, انزونی *afsunī.*—(satiety) سیر
sayrī.—(obstruction) سد *sadd.*
- GLUTINATE, vt. پیوستن *ba ham-p.*,
 وصل نمودن *wasl-n.*
- GLUTINOUS, a. سربش آسا *sarish*
āsā, اشقر *ashkar.*
- GLUTINOUSLY, ad. اشقرا *ashkaran*,
 چربانه *charbāna.*
- GLUTINOUSNESS, n. چربی *charbt*,
 اشقاری *ashkart.*
- GLUTTON, n. بسیار خوار *bis-yār khār*,
 شکم پرست *shikam parast.*
- GLUTTONIZE, vi. بسیار خوردن *bis-*
yār-kh.
- GLUTTONOUS, a. بسیار خور *bis-yār*
khūr, شکم پرست *shikam parast.*
- GLUTTONOUSLY, ad. بسیار خورانه
bis-yār khurāna, با شراحت *bā sharāhat.*
- GLUTTONY, n. بسیار خورایی *bis-yār*
khārt, طمعکاری *tamt kārt.*
- GLYCERINE, n. شکر دهنه *shakar-da-*
hnat.
- GNARL, vi. زدن *gurrīdan*, غریدن
nadrā-z.
- GNASH, vt. دلدان *baham-z.*, بهم زدن
 نشردن *dandān-f.*
- GNAT, n. پشه *pashsha*, بعوض *bdūz.*
- GNAW, vt. دندیدن *khādn*, خاکن
dādan.
- GNOMON, n. عقرب *akrab.*
- GO, vi. روان شدن *rawān-*
sh.—(walk) سیر کردن *sayr-k.*—
 (desert) گذاشتن *guzāsh-tan.* To let
 go, رها کردن *rihā-k.*, گذاشتن *guzāsh-*
tan. To go on foot, پیاده رفتن *piy-*
āda-r. To go on horse back, سوار
 شدن *sawār-sh.* To go a hunting,
 برای شکار رفتن *burāya shikār-r.* To
 go fast, زود رفتن *zūd-r.* To go slow,
 آهسته رفتن *āhistu-r.* To go one
 after another, یکدیگر رفتن *pasī*
yak dīgar-r. To go away, گذاشتن
guzāsh-tan, گشتن *gashtan.* To go
 before, پیش رفتن *pesh-r.*, مقدم شدن
mukaddam-sh. To go behind, پس رفتن
pas-r. To go back, باز رفتن *bās-r.*
 To go backward, باز پس رفتن *bās*
pas-r. To go to the necessary, بجای
 ضرور رفتن *bajāi surūr-r.* To go on
 shore, از چهار ساحل رفتن *az jahā ba-*
sāhil-r. To go round, گردیدن *gard-*

swear by God, **كاسم بالله** *kaasim*
ba allah-kh By God **الله بالله**

wa'llāh. God forbid, خدا نکند *khudā nakhunūl*, خدا ننخواستم *khudā nakhāsta*, خدا نخواست *nausbillāh*, God forbid that, حاشاکه *hāshā ki* Good God! (in admiration) سبحان الله *sub'āna' allāh*, بارک الله *bāraku' albāk*. For 'God's sake, خدا از برای *az barāi khudā*.

GODDESS, *n.* الهه *ilāhat*.

GODHEAD, *n.* vide DEITY.

GODLESS, *a.* خدا بی *bi khudā*, ملحد *mulhid*.

GODLIKE, *a.* خدائی *khudāt*, الهی *ilāhi*.

GODLINESS, *n.* تقوی *takwa'* خدا *khudā parastī*.

GODLY, *a.* اهل تقوی *ahli takwa'*, خدا پرست *khudā parast*.

GODSPEED, *n.* کامیابی *kāmyābi*, ظفر *zafar*.

GOGGLE, *vi.* تشازر *shanf-k.*, شنف کردن *tashāzur-k.*, خیره نگریستن *khīru-n*.

GOING, *a.* رحلت *rahlāt*, روان *rawān*. Going to and from, آمد و رفت *āmad u raft*, آمد و شد *āmad u shud*.

GOLD, *n.* زر *zar*, طلا *tīla*, ذهب *zahab*. Pure gold, طلای خالص *tīlāi khālīs*, ساری جعفری *sari jadfari*. Unrefined or base gold, طلای خام *tīlāi khām*, پآخ *pākh*. Gold coin, زر مسکوک *zari maskūk*. Gold thread, زر رشت *zari rishta*. Gold wire, تار طلائی *tāri tīlāi*. Gold leaf, ورق طلائی *warkī tīlāi*. A gold wire-drawer, زر کش *zar kash*. Made of or covered with gold wire, زر کش *muzarkash*. A mass or ingot of gold, سببکت *sabīkat*. A bit or particle of gold, زر پاره *zar pāra*.

zar pāra, ذهبت *zahybat*. Liquid gold, انفغده *anfaghda*, سرفچه *sūfcha*. An ounce of gold, نوانت *navāt*. Gold and silver, زر و سیم *zar u sīm*. Gold dust, زر اسگ *zarāsag*. Gold lace, زر *zahr*, طراز ذهب *tirāsi zahab*. Interwoven with gold, بشار *bishār*. Adorned with gold and gems, مرصع *murassad*, با زر و جواهر مزین *bā zar u jawāhir muzayyan*. Written in letters of gold, آزده *āzada*. To gild with gold, زر اندودن *zar andūdan*. Inlaid with gold, زر نگار *zar nigār*. A refiner of gold, زر شناس *zar shanās*, زر سار *zar sāw*. A gold-beater, زر کوب *zar kūb*, زر سای *zar sāya*. GOLDEN, *a.* طلائی *tīlāi*, زرین *sarrīn*. —(colour) زرد *sard*.

GOLDSMITH, *n.* زرگر *zar gar*, طلاکار *tīlākār*.

GONG, *n.* جرس *jaras*, ناقوس *nākūs*.

GONORRHEA, *a.* سوزاک *sūzāk*, آتشک *ātishak*.

GOOD, *a.* خوب *khūb*, خیر *khayr*, خوش *khūsh*, نیک *nek*, حسن *hasan*. Whether good or bad, خواد نیک *khāh nek khāh bad*. "Good morning, صباح الخير *sabākhū'l khair*. Good evening, مساء الخير *masāw'l khair*. With good faith, با اعتقاد *bā ātīqād*. With good fortune, با طالع *bā tālāt*. With good manners, با ادب *bā adab*. Good-natured, نیک *luttif mashrab*, لطیف مشرب *nek tabt*, خوش مزاج *khush mizāj*. A good work, نیک فعلی *fulī nek*, حسنت *hasanat*. Good qualities, اوصاف *ausāfi jāmila*. Good news, خوش خبری *khush khubūri*.

GOSPEL, n. الإنجيل *injil*.

And nima.

- GRACE, n. (favour) عنایت *ināyat*, احسان *mīhrbāni*.—(benefit) *ishān*, نعمت *nodmat*.—(virtue, excellence) فضیلت *faṣīlat*, هنر *hunar*—(pardon) عفو *afū*, مغفرت *mughfarat*.—(privilege) برات *barāt*, منشور *man-shūr*.—(beauty, elegance) جمال *jamāl*, حسن *husn*. To say grace, شکر گفتن *shukr gftan*. The grace of God, توفیق *taufīq*, تاید *tāyīd*.
- GRACE, vt. لطافت نمودن *lalāfat-n.*, آراستن *ārāstan*, رونق دادن *raunak-d.*
- GRACEFUL, a. زیبا *sibā*, لطیف *latīf*, جمیل *jāmīl*.
- GRACEFULLY, ad. ظریفانه *sarīfāna*, با لطف *bā lutf*. To walk gracefully, خوش رفتن *khush-kh.*, خوش رفتن *khush-r.*
- GRACEFULNESS, n. زیبایی *sibāi*, جمال *lutf*, ظرافت *sarāfat*, حسن *husn*.
- GRACELESS, a. شریب *shurīb*, کمبخت *kambakht*, نا بکار *nā balār*.
- GRACIOUS, a. شیرین *latīf*, شایسته *shirīn*, خاطر نواز *khātīr*, کریم *karīm*, نوازگار *nawāz*, گستر *karam*, گستر *gus'ar*, مهربان *mīhrbān*, مشفق *mushfak*. Most gracious, عالی همت *ālī himmat*. Good gracious, سبحان الله *subhān allāh*.
- GRACIOUSLY, ad. ملاطفتانه *mulātifāna*, مکرمانه *mukrimāna*.
- GRACIOUSNESS, n. شیرینکاری *shirīn-kārī*, مکرمت *mulāyamut*, مکرمت *mukrimat*, خاطر نوازی *khātīr nawāzi*, مهربانی *mīhrbāni*.
- GRADATION, } n. تدریج *daraja*, تدریج *tadrīj*, تدریج *tadarruj*,
GRADE, }
مرتبه *martaba*.
- GRADUAL, a. درجه دار *darja dār*, تدریجی *tadarrujī*.
- GRADUALLY, ad. قدم ب قدم *kadam bi kadam*, آهسته آهسته *āhista, āhista*, درجه ب درجه *darajā bi daraja*, رفتن *rafta, grfta*.
- GRADUATE, n. درجه یاب *darajā yāb*, علمی *dlāmī*.
- GRADUATE, vt. درجه درج کردن *darja*, فضیلت مآب گردانیدن *ja daraja-k.*, علمی شدن *dlāmī-sh.*, درجه حاصل کردن *daraja hāsīl-k.*
- GRAFT, n. تلم *kulum*, وند *pa, wan-l.*
- GRAFT, vt. پیوند کردن *paywand-k.*, وصل کردن *wal-k.*
- GRAIN, n. (corn) غله *ghalla*, دانه *dāna*, خرمن *khirman*. To sow grain, بکار کردن *sart-k*. To bring forth grain, در آوردن *dāna bar ā*. To gather in or lay up grain, ذخیره کردن *sukht-rū-k.*, غله در انبار نهادن *ghalla dar ambār-n.* An ear full of grain, دانه *dānai mustaghāis*. A grain of barley, دانه *dāni jav.*—(berry &c.) حب *hubb*. Grain by grain, جو جو *jav ba jav*.
- GRAMMAR, n. علم صرف و نحو *ilmī sarf u nahv*. A grammar, کتاب صرف و نحو *kitābī sarf u nahv*.
- GRAMMARIAN, n. اهل علم صرف و نحو *ahlī ilmī sarf u nahv*, نحوی *nahvī*, علم صرف و نحو *ilmī sarf u nahv*, قواعد دان *lawāṭīl dān*.
- GRAMMATICAL, a. صرفی *sarfi*, نحوی *nahvī*. Grammatical terms, اصطلاحات *istilāhātī nahwiya u sarfiya*. Grammatical mistake, لغت *ghalatī nahvī*.
- GRAMMATICALLY, ad. با قواعد صرف و نحو *bā kāidatī sarf u nahv*.

- GRANARY**, *n.* انبار خاں *ambār khāna*, ذخیره *ṣikḥṭira khāna*.
- GRAND**, *a* عظیم *ḍstm*, کبیر *krbtr*, شریف *sharīf*, بزرگ *buzurg*, کلان *kulān*.
- GRAND HILD**, *n.* حاند *hāfid* — (by a son) پسر زاده *pisar-zāde* — (by a daughter) دختری *nabtr*.
- GRANDEE**, *n.* عظیم شریف *sharīf ḍstm*, میرزا *mīrzā*. *Grandeens*, ارباب *arbāb*, دولت *urbābī dawlat*, ارکان سلطنت *arkānī saltanat*, اعیان مملکت *aiyānī mumlakat*.
- GRANDEUR**, *n.* عظمت *ḍsumat*, دولت و ادب *busurgwārī*, حشمت *ḍuulat u ikbāl*, شکوه *shukuh*, کبر *hismat*, جلال *jāḍ u jalāl*.
- GRANDFATHER**, *n.* پدیر *jadd*, پدر *nīyā* — (paternal) پدر *pīdārī*, جد *pīlar*, جد مصحیح *jāldī saḥḥ* — (maternal) پدر مادر *pīlārī mālar*, جد فاسد *jāldī fāsīd*.
- GRANDMOTHER**, *n.* جد *jāldīla*.
- GRANDSON**, *n.* ندر *nawāla*, ندر *nabtr*, ندر *nawāda*, پسر ندر *pisar-nā* — (a son's son) پسر زاده *pī-ar zāde* — (daughter's son) دختر زاده *duḥhtar zāde*, ندر *nawādu duḥhtar-nā*.
- GRANGE**, *n.* ضیعت *saydī*.
- GRANITE**, *n.* سمان *summāk*.
- GRANT**, *vt.* اجازت *kabūl-k.*, قبول کردن *muwā-fiq-k.* — (bestow) بخشیدن *balḥshīlan*, دادن *dādan*, عطا کردن *dīd-k.* To grant permission, فرمودن *rukhsat-k.*
- GRANT**, *n.* بخشش *balḥshīsh*, احسان *ihsān*, عطا *dīd*, انعام *indm* — (con-cession) اجابت *ijābat*, اجازت *ijāzat*, قبول *kabūl*.
- GRANTOR**, *n.* بخشنده *balḥshānda*, بخش *balḥsh*.
- GRANULAR**, *a.* دانه دار *dāna wār*, دانه دار *dānu dār*.
- GRANULATE**, *vt.* دانه دار کردن *dāna dār-k.*, دانه دار کردن *dāna dār-k.*.
- GRANULE**, *n.* دانه *dāna*, حب *ḥabb*.
- GRAPE**, *n.* انگور *angūr*, عنب *ṭnāb*. A bunch or cluster of grapes, خوشه *khushai angūr*. Sour or unripe grapes, خام انگور *angūri khām*, غوره *ghūru*. A grape-stone, دانه انگور *dānai angūr*, نرسد *ḥīrād*. A grape-seller, انگور فروش *angūr farūsh*, غلاب *ḍnāb*.
- GRAPHIC**, *a.* واضح *wāṣḥ*, منقش *munakkaḥ*.
- GRAPNEL**, *n.* لنگر خورد *ṭangarīkhurd*.
- GRAPPLE**, *n.* قلاب آهنین *ḥallabī āhanīn*, گیر و دار *gīr u dār*.
- GRAPPLE**, *vt.* گرفتن *gīrīftan* — (with a hook) با خطاف گرفتن *bā ḥuṭāf-g.* — (contend) نمودن *ikhtilāf-n.*
- GRASP**, *n.* (of the hand) قبضه *ḥabsa*, دست گیر *ḍastgīr*, پنجه *panja* — (possession, hold) تصرف *ṭasarruf*, گرفت *gīrīft*.
- GRASP**, *vt.* دست گرفتن *gīrīftan*, دست گرفتن *bā ḥabṭ-g.*, در مشت دادن *ḍar musht-d.*, چنگال گرفتن *bā ḥangāl-g.*
- GRASS**, *n.* علف *nabāt*, گیاه *gīyā*, علف *dīaf* — (under grass) آغرا *aghmirā*. Dry grass, نعلان *sīlsīlān*. A grass-plot, علفزار *ḍaf zār*, سبززار *sabz zār*.
- GRASSHOPPER**, *n.* ملخ *malakh*, جراد *jārād*.
- GRATE**, *n.* شبکه *shabuka*. A fire-grate, موقد *mauqīd*, آتش دان *ātīsh dān*.
- GRATE**, *vt.* (rub, wear) سایندن *sāīdan*, سیدن *sūdan*, راندیدن *randīdan*.

- خراشیدن *khirāshidan*.— (make a harsh noise) صریخ ساختن *arīf-s*.— (offend) آزاردن *āsāndan*. جفا نمودن *jafā-n*.— (lattice) کفاس کردن *kīfas-k*.
- GRATEFUL, a. وفادار *wafā-lār*, شکر *shukr*.—(agreeable) دلخوش *dilkhūsh*, مقبول *makbūl*, دلپذیر *dīl pazīr*.
- GRATEFULLY, ad. شکر با *bā shukr*, به حق شناسی *bā hakk shīnāst*.
- GRATEFULNESS, n. پسندیدگی *pasandīdgi*, دلخوشی *dilkhūshi*.
- GRATER, n. رنده *rīnda*, سوهان *sauhān*.
- GRATIFICATION, n. خوشی *khūshi*, خاطر نواز *farhat*, عیش *dīsh*, کامرانی *kām-rānī*.— (reward) انعام *īnām*, عوض *tīwas*, جزا *jasā*.
- GRATIFY, vt. کامران کردن *kām-rān-k*, اطمینان *khātīr nawāz-k*, خاطر نواز کردن *ītmī'nān-d*.
- GRATINGLY, ad. بطور نا پسندیده *bā taurī nāpasandīda*, بوجر نا خوش *bā vajai nā khūsh*, مکررها *makrūhan*.
- GRATIS, ad. مفت *muft*, رایگان *rāīgān*, بی عوض *bīlā tīwas*.
- GRATITUDE, n. شکر *shukr*, وفاداری *wafā-lārt*, شکر گذاری *shukr guzārt*, حق شناسی *hakk shīnāst*.
- GRATUITOUS, a. مفت *muft*, رایگان *rāīgān*.
- GRATUITOUSLY, ad. به میل خود *bā maylī khud*, مفت *muft*.
- GRATUITY, n. انعام *īnām*, اجر *ajr*, بخشش *bakhshīsh*.
- GRAVE, n. گور *gūr*, قبر *kabr*, تربت *turbat*. A grave-stone, مزار سنگ *māzār sang*. To dig a grave, گور کردن *gūr-k*.
- GRAVE, vt. قلمکاری کردن *kalam-kārt-k*, تراشیدن *tarāshidan*.
- GRAVE, a. (solemn) شکرمند *shukoh-mand*, اهل وقار *ahli-wikār*, هایبوار *hai-batwār*.—(deep in sound) بم *bāmm*, نرم *narm*.—(not showy) نا تابدار *nā tābdār*, نا روشن *nā rawshan*. A grave matter, کار مهم *kār mahīm*.
- GRAVEL, n. ریگ *sang-rīg*, ریگ *rīg*, رمل *raml*. The gravel or stone in the bladder, ریگ مثانه *rīgī masāna*, سنگ مثانه *sangi masāna*.
- GRAVEL, vt. ریگ کس کردن *sang-rīza-g*.—(puzzle) شوش کردن *mushawīsh-k*, پریشان کردن *partishān-k*.
- GRAVELLY, a. پر ریگ *pur rīg*, رمل *pur raml*.
- GRAVELY, ad. از سنجیدگی *az sanjīdagi*, با ثبات *bā sakālat*.—(not showily) نا تابدار *nā tābdār*.
- GRAVENESS, n. vide GRAVITY.
- GRAVER, n. قلمکار *kalamkār*, نقشبد *nakhsh band*, نقش *nakhsh*.
- GRAVING, n. کندگی *kandagi*, نقاشی *nakhshat*.
- GRAVITATION, n. کشش *kashīsh*.
- GRAVITY, n. سنجیدگی *sanjīdagi*, وقار *shukohmunī*, وقار *wakār*.—(weight) گرانی *girānī*, سنگینی *sangīnī*. Centre of gravity, مرکز ثقلات *markazi sakālat*. Specific gravity, وزن مخصوص *wuzni mahsūs*.
- GRAVY, n. گوشت آب *ābi gush*.
- GRAY, a. سنجابی *sanjābī*, خاکستری *khākīstārī*, خاکی *khākī*.—(old) زایل *zāif*, پیر *pīr*. Gray hair, سفید مو *safīd mū*, پخته مو *pukhta mū*.
- GRAZE, vt. چریدن *chārīdan*, چریدن *chārīdan*, رعی (feed cattle) خوردن *rat-k*, سوز کردن *sawm-k*.

GRAZIER, *n.* (feeder of cattle) شبلې *shabān*.—(seller of cattle) فروش *haywān farūsh*.

GRAZING, *n.* علف خوري *rat*, رعي *raf*, *dlaf khāri*.

GREASE, *n.* چربي *chārbi*, چربي *ph*, روغن *raughan*, شحم *shahm*.

GREASE, *vt.* روغن اندودن *bā rau-ghān-a.*, با شحم آلودن *bā shahm-a.*, چرب کردن *chārbi-k.*

GREASY, *a.* چربي دار *raughant*, روغني *chārbi dār*, شحمي *shahim*.

GREAT, *a.* (illustrious) عظيم *aqīm*, كبير *kabir*, بزرگوار *buzurgwār*, مشهور *ma-shhūr*, قادر *ka'im*.—(powerful) قادر *kādīr*, توانا *taunā*.—(large, of size) عظيم *aqīm*, بزرگ *buzurg*, کلان *kalān*, اصلي *mi'ilak*, مطلق *mu'tlak*.—(principal) *asli*, (intimate) نخست *nakhust*, آشنا *āshnā*, همدم *hamdam*. Great bellied, حامد *bārdār*, حامد *hāmuli*.—(violent) فربي *zarabi*, شديد *shadid*. A great man, بزرگوار *buzurgwār*, امير *amir*. Having a great name, نامدار *nāmdār*, نامي *nāmi*. Great in number, بسيار *bisayār*, عديد *dūdīd*. A great deal, بسيار *bisayār*. Of great value, گران *girān bahā*. A great effort, جد مؤثر *jiddi maufūr*. A great misfortune, عظيم *fiḍā'ī-dāstīm*. To become great, كبير گشتن *ka bīr-g*, بزرگ شدن *buzurg-sh*. To make great, تعظيم کردن *tadstīm-k.*, اشراف *ashraf-n*. With great care, با اهتمام *bā ihtimām*. How great? چند *chand*. So great, چندان *chandan*, چندي *chandi*. Greater, greatest, بزرگتر *akbar*, اعظم *ad-sam*. Greater, بزرگتر *buzurgtar*, کلانتر

kalāntar. With the greatest honor, با بزرگترين تمام *bā tadstīm-i tāmm wa takrīm-i tamām*.

GREATLY, *ad.* (in a great degree) بسيار *bisayār*, نهايت *nahāyat*, غايه *ghāyat*.—(illustriously) مشهورانه *mashhūrāna*, بزرگانه *buzurgāna*.—(bravely) دليرانه *dilerāna*, بايرانه *bahādurāna*.

GREATNESS, *n.* (illustrious) بزرگي *buzurgī*, کلائي *kalāni*, دولت و اقتبال *daulat u ihbāl*.—(largeness of quantity, extent, number, &c.) کلان *ka-lāni*, کثرت *kasrat*, وسعت *wa'ad*, فراخي *furākhī*.—(dignity) جاه *jāh*, قوت *kuwat*, مرتبه *martaba*.—(power) *mar-taba*.—(comparative quantity) مقدار نسبت *mīldārī nis-bat*.—(swelling pride) کبر *kibr*, تکبر *takabbur*, غرور *gharūr*.—(familiarity) همدمي *musāhibat*, همدمي *ham-dumī*.

GREECE, *n* يونان *yūnān*, روم *rūm*.

GRECIAN, *a.* يوناني *yūnāni*, رومي *rūmi*.

GREEDILY, *ad.* با حرص *bā tamt*, با حرص *bā hirs*, رشک *bā rishk*.

GREEDINESS, *n.* حرص *hirs*, آرز *ās*, حرص *hirs*, طمع *tamt*.

GREEDY, *a.* آزمند *ās mand*, حرص *haris*, طمعکار *tamt kār*, رغب *āghib*, آزمند *ārsūmand*.

GREEN, *a.* (in colour) سبز *sabs*, اخضر *akhzar*. Very green, سبز سبز *sar sabs*.—(fresh) تازه *tāza*, تاز *taru tāza*.—(not dry) خشک *nā khushk*.—(pale, sickly) زرد *sard*, زرد *zū pash*, نارسیده *murda*.—(young, unripe) خام *khām*.—(raw) نارس *nā rasīda*, نارس *nā kār amūz*, نارس *nā kār amūz*.

rabat. A light green, اشهب akhsar. Clothed in green, ash-hab akhsar. Green herbs sabs pūsh. Green tarra, سبز تره tarra, سبز subzu. To make green, سبز کردن sabs-k. خضر ساختن khasar-s. To become green, سبز گشتن sabs-g. اخضر شدن akhsar-sh.

GREEN, n. چمن sabsa sār. چمن chaman.

GREENISH, a. اندک سبز andak sabs, سبز فام sabz fām.

GREENLY, ad. سبزانه sabsāna, اخضرا akhsaran.—(freshly) تازه bawajai tur u tāsū.—(immaturely) خامانه khāmāna.—(without experience) بی تجربه bt tajaribat.

GREENNESS, n. خضرت sabsi, سبزی khasarat.—(immaturity) خامی khāmī.—(want of experience) نا آزموده nā āzmūda kārt —(freshness) کاری tāzi, تازگی tāzi-gi, تاز tart.

GREEN-VITRIOL, n. ویتایای آهن tū-tiyāi āhan.

GREET, vt. سلام دادن salām-d., خطاب khitāb-k. مبارک گفتن mubārak-g.

GREETING, n. سلام salām, تهنیت tuhniyat, بندگی bundugi.

GREGARIOUS, a. آبادیل abābila, اجتماعی ijamai.

GRENADIER, n. بهادان bahāduran, سرباز sar bās.

GREYHOUND, n. سگ تازی sagi tāzi, سگ شکاری sagi shikārt.

GRIEF, n. غم gham, رنج ranj, اندوه andūh, الم alam, درد dard, آزردهگی āsurdagi, دلنگی diltangī. To grieve grief, غمگین کردن ghamgīn-k., غم دادن gham-d., آزاردن āsardan.

GRIEVANCE, n. ظلم sulm, سختی

sakhtī, شدت shiddat, جور jawr, تعدی tadāt, ستم stīm, سر svar, زبردستی zabardasti.

GRIEVE, vt. (vex) آزریدن āsurdan, رنج دادن ranj-d., ظلم کردن sulm-k. —(mourn) غم خوردن gham-kh., غمگین شدن ghamgīn-sh., افسوس کردن afsos-k., رنجیدن ranjidan.

GRIEVED, a. غمگین ghamgīn, رنجیده ranjida, دردمند dardmand.

GRIEVOUS, a. درد ناک dardnāk, الم alam-dah, دلگیر ghamnāk, دلگیر diltār.

GRIEVOUSLY, ad. بطور دردناک ba tarīq dardnāk, ظلم bā sulm.

GRIFFIN, n. سرنگ sirang, سیمرغ simurg.

GRILL, vt. بریان کردن biryān-k.

GRIM, a. ب- muhtib, درشت duru-shi, ترش tursk. A grim countenance, ترش روی dbus rūi, عروس روی tursk rūi.

GRIMACE, n. روکشی rū kashī, لهج lah, ترش روی tursk rūi.

GRIMALKIN, n. گرد gurba.

GRIME, vt. چرک کردن ālūdan, آلودن churk-k.

GRIMLY, ad. ترشانه turskāna, عروسا dbūsan.

GRIMNESS, n. سختی dbūsat, عروس روی sakht rūi.

GRIN, n. دندان کلخت kalahat, دندان داندان numāt.

GRIN, vi. روی درهم کشیدن rūi darham-k., دندان داندان نمودن dandān-n.

GRIND, vt. سحق کردن sātdam, ساینده sakht-k.—(sharpen) تیز کردن tes-k.—(smoothe) مایلیدن mālidan, سافه جور کردن sāyida-k.—(oppress) جور کردن jawr-k., تهر نمودن kahr-n.

GRINDER, n. سنگ سابنده *adgyanda*, طاحون *takhān*. — (grinding instrument) *tahn-gar*.

GRINDSTONE, n. سنگ نسان *sangi* *fan*, سنگ آسیا *sangi asiya*.

GRIBE, vt. دست گرفتن *giriftan*, بدست گرفتن *badast-g*, درد شکم دادن *dar kabs-g*. — (give the belly ache) *dard shikam-d*, پچ پچ کردن *pech-tah-k*.

GRIBE, n. (grasp) گیر *gir*, قبض *kabs*, ظلم *dastgir*. — (oppression) *sulm*, ستم *sitam*.

GRIPING, n. درد شکم *pechish*, *dardi shikam*.

GRIST, n. آرد *ard*. — (provision) *ghalla*. — (grain) نافع *naft*, فایده *fayada*.

GRISTLE, n. غصه زدن *ghusuf*.

GRIT, n. رمل، ریگ *raml*.

GRITTINESS, n. زبک آمیز *rig dmt*, ریگی *rigt*.

GRIZZLE, n. خاکی رنگ *khaks rung*, خاکستری *khakistari*.

GROAN, vi. آه زدن *ah-z*, ناله زاریدن *nalish-k*, زاری کردن *sārdan*, فغان نمودن *fighān-n*.

GROAN, n. ناله *ah*, زاری *sār*, ناله *nalish*, فغان *fighān*.

GROCER, n. عطار *attār*, باقال *bakkal*.

GROCERY, n. (commodities) آزار *aba-sār*, اسباب بقا *abābi bakkal*. — (store) مخزن عطاری *makhseani dī-tār*.

GROIN, n. ران *sahār*, ران *rafgh*.

GROOM, n. نافر *nafar*, سائیس *sa'is*.

GROOM, vt. تیمار کردن *timar-k*.

GROOVE, n. نای *na'iy*, نای *na'ir*, شکاف *shikaf*. — (a deep hollow) *sugharat*.

GROOVE, vt. نای *na'ir*, نای *na'ir*, نای *na'ir*.

GROPE, vi. تلمس کردن *tahammum-k*, لمس کردن *lame-k*.

GROSS, a. (thick, bulky) جسيم *jaem*, کلفت *kalān*, زارور *tandwar*. — (coarse) *ganda*, هنگفت *hanguft*, غلیظ *ghalīz*. — (not pure) نا پاک *nā pāk*, ناخالص *nā khālīs*. — (indelicate) فاحش *fa-hish*. — (rude, ill mannered) بی ادب *bi adab*. — (dull, stupid) خیره *khira*, کند *kund*, جمله *ahmak*. — (entire, total) جمله *jumla*, تمام *tamām*.

GROSS, n. (bulk or chief part) مجموع *majmūd*, کثرت *kisrat*. — (a collective body) جمع *jam*, جمله *jumla*. — (twelve dozen) حاصل دوازده در دوازده *hāsil-i duwāda dur duwāda*.

GROSSLY, ad. (bulkily) جاسمانه *jastr-māna*. — (without delicacy or good manners) فاحشانه *bi adabāna*, به نهایت *fa-hishāna*. — (exceedingly) درشتی *duwāda*, *nihāyat*.

GROSSNESS, n. (coarseness) هنگفتی *hangufti*. — (unwieldy fatness) جسامت *jisamat*, فربهی *furbah*. — (want of delicacy) ناپاکی *nāpākī*, عدم لطافت *adamī fahsh*.

GROTESQUE, a. خیالی *khayālī*, شوخ *shokh*, هفت رنگی *haft rangt*.

GROTTO, n. سرداب *sirdāb*, مغاره *maghār*, حفره *hujra*.

GROUND, n. زمین *zamīn*, ارض *ars*, تراب *turāb*. The surface of the ground, روی زمین *rūi zamīn*. A race ground, میدان *mullak*, میدان *maidān*. — 2. (land, estate) مزرع *masr*, اجاره *ajara*. To level with the ground, زمین زار کردن *zamīn*.

barābur-k. — 3. (basis, foundation)

بنیاد *buniyād*, اساس *asās* — 4. (rea-

son) سبب *sabab*, باعث *bāts*. To

break ground, خاک کاویدن *khāk-*

k., زمین در کردن *zamin dar-k.* To

gain ground (get the better) فضیلت

فصلت *fasilat-y.*, غلبه شدن *ghālib-*

sh. To lose ground, مغلوب شدن *ma-*

ghlūb-sh. Barren ground, زمین شور

zamīni shūr.

GROUND. *vt.* بر زمین *nishāndn.* نشان دادن

نصب نمودن *bar zamin-n.* نصب نمودن

nash-n.

GROUND-FLOOR, *n.* طبقه پائین *tabakāi*

pāyīn.

GROUNDLESS, *n.* بی سبب *bī sa-*

bab, باعث *bī bāts* یا حق *nā hakk,*

بدلیل *bilā dalīl.*

GROUND-PLOT, *n.* جایگاه *jāigāh.*

GROUND-RENT, *n.* اجاره زمین *ijāra-i*

zamin.

GROUND-WORK, *n.* بنیاد *kātila,* بنیاد

bunyād, اصل *asl*, ابتدا *ibtidā.*

GROUP, *n.* جماعت *majma,* مجموع *mojma,*

جماعت *jamādt,* گروه *gurūh.*

GROUP, *vt.* جماعت آوردن *jamt-ā.* جماعت

نمودن *jamādt-n.*

GROVE, *n.* درختستان *dirakhtistān,*

مهرزار *marghzār.*

GRIVEL, *vi.* (creep) خزیدن *khasidan.*

—(to be prostrate) بر روی افتادن *ba rū*

dar-u. —(to be mean) فرومایه بودن *farūmāya-b.*, خوار شدن *khār-sh.*

GROW, *vi.* (vegetate) رستن *rustan,*

از پدید آمدن *rudan.* —(increase) زیاد

شدن *asiliyād-k.*, ترقی یافتن *tarakht-*

sh. To grow tall, بالیدن *balidan.* To

cause to grow, تدریج کردن *tambiyat-*

k. To grow by degrees, تدریجاً

kadam ba kadam. —(accrete)

تدریجاً *ba nafs bur-ā.*

GROWL, *vi.* غریدن *ghuridan,* غلغله

کردن *df df-k.*

GROWTH, *n.* رویش *rotdagt,* ازدیاد

asiliyād, ترقی *tarakht,* افزونی *afsun.*

GRUB, *vi.* کندن *kandn.* از بیخ در آوردن

as bekh-bur-ā.

GRUB, *n.* دود *dūd,* خاک *khārak.*

GRUDGE, *vt.* (envy) حسد بردن *hasad-b.*, رشک بردن

rashk-b.

GRUDGE, *n.* دشمنی *dushmani,* عداوت

ddawat, حسد *hasad,* شکایت *shikāyat.*

GRUDGING, *n.* کینه خوار *kīna khāh.*

GRUDGINGLY, *ad.* از روی حسد *as rū-i*

hasad, از ناخوشی *as nā khushī.*

GRUEL, *n.* شراب *shurbā,* آش *āsh.*

GRUFF, *a.* تند *tund,* رو سخت *sakt rū,*

درشت *durusht.*

CRUFFLY, *ad.* تند *ba tund,* بی ادبانه

bī adubāna.

GRUMBLE, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*

شکایت داشتن *shikāyat-d.*

GRUMBLE, *n.* غوغا *ghaughā,* شور *shūr,*

شکایت *shikāyat.*

GRUMBLING, *n.* دمدمد *damdama,*

شکایت *shikāyat,* زمزمه *samsama,*

غوغا *ghaughā.*

GRUNT, *vi.* شنه کردن *shana-k.*

GUARANTEE, *n.* ضامن *sāmin,* کفیل

kafil, ضمانت *samānat.*

GUARANTEE, *vt.* ضامن شدن *sāmin-*

sh., کفیل شدن *kafil-sh.*

GUARD, *n.* پاسبان *pāsbān,* ناظر *nāzir,*

محافظ *mahāfiz.* An advanced guard,

پیش لشکر *mukaddamat,* پیش *peish*

lashkar —(state of caution) خبرداری

khabardari, نگاهبانی *nigahbāni.*

GUARD, *vt.* (defend) کردن حفاظت

- hiḡāsat-k.* حراست کردن *himāyat-d.* حمایت کردن *hiḡāsat-k.*—(watch) پاسبانی کردن *nigāhbānt-k.* نگهبانی کردن *pāstbānt-k.* To guard against, احتیاط کردن *khābardār-sh.* احتیاط نمودن *ahṡiyāt-n.*
- GUARDED, a.** محفوظ *mahfūz*, نگاه داشته *nigāh dāšta.*
- GUARDIAN, n.** حافظ *hāfis*, نگهبان *nigāhbān*, حامی *muhāfis*, محافظ *hāmī*, امین *amīn*. A guardian to orphans, وصی *wasīy*.
- GUARDIANSHIP, n.** محافظت *muhā-fusat*, نگاهبانی *nigāhbānt.*
- GUARDING, n.** حفاظت *himāyat*, حراست *hiḡāsat*.
- GUARDLESS, a.** بی حمایت *bi himāyat*, بی نگاهبان *bi nigāhbān.*
- GUESS, n.** قیاس *kiyās*, خیال *khīyāl*, گمان *gumān*, وهم *wahm*, تخمینا *takhmīnan*. By guess,
- GUESS, vt.** خیال *kiyās-k.*, قیاس کردن *khīyāl-k.*, گمان داشتن *gumān-d.*
- GUEST, n.** ضیف *ṡaṡf*, مهمان *mihmān*.
- GUGGLE, vi.** تزلزل کردن *kulkul-k.*
- GUIDANCE, n.** راهنمایی *rahnumāyī*, رهبری *rah bart*, پیشوایی *peshwāī*, دلالت *dulālat*.
- GUIDE, n.** راهنما *rahnumā*, راهبر *rah-bar*, هدايت *hidāyat*, بدرقه *ba-trīka*.
- GUIDE, vt.** راهنمایی کردن *rahnumāī-k.*, هدايت کردن *hidāyat-k.*, دلالت کردن *dalālat-k.*
- GUIDED, a.** راهنموده *rahnamūda*, مندل *mundall*.
- GUIDELESS, a.** بی راهنما *bi rahnumā*.
- GUILE, n.** حیله *hīla*, مکر *makr*, فریب *fareb*, دغا *daghā*.
- GUILEFUL, a.** دغاوار *daghāwār*, حیله باز *hīlabāz*, مکار *makkār*, خدایار *ghaddār*.
- GUILELESS, a.** بی مکر *bi makr*, بی حیله *bi hīla*.
- GUILT, n.** گناه *gunāh*, تقصیر *takṡīr*, جرم *jurm*.
- GUILTY, ad.** مجرمانه *mujrimāna* با گناه *bā gunāh*.
- GUILTINESS, n.** گناهکاری *gunāhgārī*, تقصیرواری *takṡīrwārī*.
- GUILTLESS, a.** بی گناه *bi gunāh*, معصوم *ma'sūm*, بی تقصیر *bi takṡīr*.
- GUILTY, a.** تقصیروار *gunāhgār*, گناهکار *takṡīrwār*, مجرم *mujrim*.
- GUINEA-FOWL, n.** مرغ زیرک *murghe strak*.
- GUISE, n.** صورت *vajah*, وجه *shakl*, شکل *sūrat*, رسم *rasm*.
- GUITAR, n.** سitar *ṡitār*, قیثار *kitār*.
- GULF, n.** جای خلیج *khālīj*.—(abyss) گرداب *jāī bi tīh*.—(whirlpool) *girdāb*.
- GULFY, a.** پر از گرداب *pur az girdāb*.
- GULL, vt.** قدر کردن *farṡtan*, فریفتن *ghadr-k.*
- GULL, n.** (fraud) حیله *hīla*, غدر *ghadr*.—(dupe) ابله *ablah*.
- GULLET, n.** حلقوم *ḡulū*, نای گلو *nāī ḡulū*, *halkūm*.
- GULLY, n.** کاريز *kārīz*.
- GULP, vt.** بلع کردن *ḡalṡ-k.*, فرو بردن *farū-b.*
- GULP, n.** شرب *shurb*, جرعت *jurṡ*.
- GUM, n.** (of teeth) دندان *bunṡ*, دندانه *dandān*, عمو *āmūr*.
- GUM, n.** صمغ *ṡamgh* (vegetable substance), صمغ عربی *ṡamghī arabi*, Gum traganth *ṡamgh-ṡatṡir*, صمغ الكحل *ṡamgh-ṡalṡ*, Gum ammoniac *ṡamgh-ṡamgh*, لادان *ṡamgh-ṡamgh*, اشنق *ṡamgh-ṡamgh*, Gum sandarac *ṡamgh-ṡamgh*.

GUM, *vt.* با صمغ *bā samgh-p.*,
باشلم وصل کردن *bā shilim wasl-k.*

GUMMY, *a.* چسبان *chaspān*,
saṃghī.

GUN, *n.* توب *tūp*, مدفع *midft*,
بندوق *bandūk*. To fire a gun, توب
سردادن *sar dādani tūp*. The explosion of
a gun, ولولہ بندوق *walwalaḥ bandūk*.

GUNNER, *n.* توب انداز *tūp andāz*,
توبچی *tūpchī*, بندوقچی *bandūkchī*.

GUNNERY, *n.* علم توب اندازی *ilm-i*
tūp andāzī.

GUNPOWDER, *n.* دارو *dārū*, باروت
bārūt, بندوق *dārūt bandūk*.

GUNSHOT, *n.* ضرب توب *zarbi tūp*,
تیر تفتنگ *tīri tufang*.

GURGLE, *vi.* غرغره کردن *gharghara-k.*

GURGLING, *n.* غرغره *gharghara*,
کُلکُل *kulkuḥ*.

GUSH, *vi.* انہلال *tes jārt-sh.* تیز جاري شدن
inhilāl-n.

GUST, *n.* (of wind) نفخت *nafhat*,
خرمی (pleasure) لطمت *latmat*,
مزہ *shādī*—(relish) شادی *shādī*,
نزه *maza*, ذوق *saḥk*.

GUT, *n.* روده *rūda*, معده *mid*,
حشا *hashā*—(stomach) بطن *batn*,
درون *darūn*.

GUT, *vt.* رودها بر آوردن *rūdahā bar-ā.*—
(remove the contents of) خالی کردن
khālī-k.

GUTTER, *n.* آبریز *ābrīz*, آبخانه *ābkhāna*,
ناودان *nāūdān*.

GUTTURAL, *a.* (pronounced in the
throat) در حلقوم تلفظ ساختہ *dar halqūm*
talaffuz saḥhta—(belonging to the
throat) حلقی *halqī*, حنجرہ *hanjart*.
A guttural letter, حرف حلقی *harfi*
halqī.

GYMNASIUM, *n.* گاہ کشتی *kushī gāh*,
مصارعگاہ *musāridī gāh*.

GYMNASTIC, *n.* کشتی *kushī*, روز خانگی
zūr khānagī.

GYRATION, *n.* دوران *dawrān*, گردش
gardīsh.

GYVE, *n.* قید *kayd*, بند *pā band*.

H.

HA, *interj.* واہ واہ *wāh wāh*, آہ *āh*.

HABEAS-CORPUS, *n.* خط آزادی *khātī*
āzādī, رہائی نوشتہ *nāvishtai rahāty*.

HABERDASHER, *n.* خوردہ فروش *khur-*
da farūsh.

HABILIMENT, *n.* جامہ *jāma*, پارچہ
pārcha, لباس *libās*.

HABIT, *n.* (dress) لباس *libās*, جامہ
jāma—(custom) دستور *dastūr*, خوبی
khūi, عادت *ādat*, قاعدہ *kātda*—
(mode, manner) طریق *tarīq*—(tem-
perament) مزاج *mizāj*, طبع *tabt*.

HABIT, *vt.* پوشیدن *poshtidan*, رخت
پوشیدن *rikt-p*.

HABITABLE, *a.* قابل استقامت *kābili*
istikāmat, قابل سکون *kābili sukūn*.

HABITATION, *n.* (place of abode)
خانہ *khāna*, مسکن *maskan*, مکان
makān, حویلی *havīlī*—(act of in-
habiting) سکونت *sakūnat*, استقامت
istikāmat. A winter habitation,
کاشانہ *kāshāna*. To fix a habitation,
جایگیر شدن *tawattun-k*,
jāīgīr-sh.

HABITUAL, *a.* معمول *mustadmal*,
عادت *ādātī*, دستورانہ *dastūrāna*.

HABITUALLY, *ad.* عادتاً *ādātān*.

HABITUATE, *vt.* استعمال کر دینا *istimāl-k.*, پیشہ کر دینا *peeshnihād-g.*, خو-
 گزینی *khū-g.*, عادت دالان *ādat-d.*
HABITUDE, *n.* رسم *raam*, عادت *ādat*.
HACK, *vt.* بار بار زدن *pāra pāra-s.*,
 قطع کردن *katt-k.*, بریدن *byrīdan*.
HACK, *n.* قطع *katt*, بار *pāra*.—(hesi-
 tating speech) کلام با تردد *kalām bā*
taraddud.—(horse) اسب کرانہ *aspi*
kirāya.
HACKLE, *vt.* کتان زدن *kattān-s.*, باک
 کردن *pāk-k.*
HACKNEY, *n.* اسب خوش راه *aspi*
khushrah, اسب رقص *aspi rake*.—
 (hired horse) اسب کرانہ *aspi kirāya*.
 مرد علیل *ajir*, اجیر (hireling)
marqī dīl.—(prostitute) رقصی
rospī.
HACKNEYED, *a.* مستعمل *mustāmil*.
 —(worn out) خستہ *khasta*.
HAFT, *n.* دستہ *dasta*, قبضہ *kabza*.
HAG, *n.* (sorceress) جادوگر زن *sani jā-*
dūgar, مسخرہ *sakhārat*.—(ugly old
 woman) بد نما *djūsi badnumā*.
HAGGARD, *a.* (lean) لغر *lāghir*.—
 (ugly) بد شکل *kubīh*, بد شکل *bad shakl*.
 —(wild) وحشی *wahshī*.
HAGGARDLY, *ad.* زشتانہ *sishtāna*,
 تہیجانہ *kabīhāna*.
HAGGLE, *vt.* بار بار پاره کردن *pāra pāra-k.*
HAIL, *n.* زلہ *shālā*, بر *barad*, تگرگ
tagrag.—(salutation) سلام *salām*,
 تہنیت *tahnīyat*.
HAIL, *vt.* سلام دالان *salām-d.*, مبارک
 گزینی *mubārak-g.*, مرحبا گزینی *marhabā*
g.—(pour down as hail) تگرگ باریدن
tagrag-b.
HAIR, *n.* موی *mūi*, مو *mū*, شعر *shār*.
 A curling lock of hair, زلف *sulfi*, کپسو

gisū. Dishevelled hair, زلف پریشان
sulfi partishān. White or grey hair,
 موی سفید *sufed mūi*. Red or brown
 hair, امغر *amghar*.

HAIR-BREADTH, *n.* سر موی *sari mūi*,
 موی پانہائی *pahnāi-mūi*.

HAIR-CLOTH, *n.* لپدہ *libd*, موی *mūi*,
pārchai mūi.

HAIR-LACE, *n.* بند موی *mūi band*,
 بند کپسو *gisū band*.

HAIR-LESS, *a.* بی موی *bī mūi*, کل *kal*.

HAIRY, *a.* موی دار *mūdār*, زلف
hillawaf.—(made of hair) موی *mūi*.

HALBERD, *n.* شمشیر *shishpar*, تور *tavar*.

HALBERDIER, *n.* شمشیردار *shishpardār*.

HALCYON, *a.* همايون *humāyūn*.

HALE, *a.* قوی *kawī*, زور آور *sor-āwar*.

HALF, *a.* نیم *nīm*, نصف *nisf*, شطر
shatr. The other half, دیگر نصف
nisfi dīgar. Half-eaten, نیم خوردہ

nīm khurda. Half of a sheep, طابقی

nīm khurda. Half of a sheep, طابقی

tābīk. Having half male, half female

children, شطرت *shīrat*. Half-faced,

نیم چہرہ *nīm chahra*. Half-blood,

نیم خون *nīm khūn*, مادر زاک *mādar*

zād. Half drunk, نیم مست

nīm mast. Half alive, نیم جان

nīm jān. Half-dead, نیم کشتہ

nīm kush-

ta, نیم جان *nīm jān*. Half a dog,

نیم ذات *shash*. Half-caste, نیم

nīm sāt, دو رنگ *du rang*. Half-

way, نیم راه *nīm rāh*. Half-burnt,

نیم سوختہ *nīm sūkhā*. Half-used,

نیم کار *nīm kār*.

HALL, *n.* دالان *aiwān*, دالان *dālān*.—

(of audience) دیوان خانہ *dīwān khāna*,

دیوان عام *dīwāni ām*.—(court of

justice) عدالت *ādālat*, محکمہ *mah-*

kumat.

- HALLELUJAH**, *n.* شکر خدا *shukri khudā*.
- HALLOO**, *vi.* زدن *bāng-s.*, فریاد *faryād-k.*
- HALLOO**, *n.* بلند آواز *buland āwās*, بانگ *bāng*.
- HALLOW**, *vt.* مقدس کردن *mukaddas-k.*, تقدس کردن *takdis-k.*
- HALO**, *n.* (round the sun) سراج^ه شمس *sarāchāi shams.*—(round the moon) سراج^ه ماه *sarāchāi mäh*.
- HALT**, *vi.* (limp) انگیدن *langidan*, عرج آوردن *arj-n.*—(stop) ایستادن *istikāmat-k.*, منزل *wā-t.*, توقف کردن *mansil-k.* To halt on a march, ایستادن کردن *mukām-k.*, توقف کردن *ikāmat-k.*—(hesitate) تردید نمودن *pas u pesh-k.*, تردد نمودن *taraddud-n.*—(faulter) زبان گرفتگی شدن *sabān giriftā-sh.*
- HALT**, *n.* عرجان *arjān*, انگیدی *langi*. The halt of an army, ایستادن *ikāmat*, توقف *wakf-dakar.*—(stay) توقف *tawakkuf*.
- HALTER**, *n.* زمام *simām*, ریسمان *rīs-mān*, خطام *khitām*.
- HALTER**, *vt.* با حبل بستن *bā habl-b.*, با رشت بند کردن *bā rishta band-k.*
- HALTING**, *n.* توقف *tawakkuf*, تردد *taraddud*, نازل *nāsil*.
- HALVE**, *vt.* نیم کردن *nīm-k.*, نصف کردن *nisf-k.*, تصنیف کردن *tansif-k.*
- HAM**, *n.* (thigh) ران *rān*, داغست *dā-ghisat*.
- HAMLET**, *n.* زوسا *dah*, روستا *rūstā*.
- HAMMER**, *n.* چاکوچ *chākoč*, آژین *āsh-ina*. A smith's hammer, مطرقة *mitr-akat*, پتک *putk*. A brazier's hammer, چکش *chakkush*. To bruise with a hammer, مرتع نمودن *muwakht-n.*
- HAMMER**, *vt.* چاکوچ زدن *chākoč-z.*, ضرب کردن *kūftān*, ضرب کردن *sarb-k.*, چکش زدن *chakkush-z.*
- HAMMOCK**, *n.* مرجوحه *marjūhat*, ستر *bistari*, آویزان *āwisān*.
- HAMPER**, *n.* زنبیل *sambāl*, جلت *jullat*.
- HAMPER**, *vt.* (embarass) اضطراب کردن *istirāb-k.*, تریشان کردن *parshān-k.*—(ensnare) در دام گرفتن *dar dām-g.*—(enchain) در زنجیر بستن *dar sanjir-b.*
- HAMSTRING**, *vt.* عقر کردن *dkr-k.*, پا بریدن *pā-b.*
- HAND**, *n.* دست *yadd*, دست *dast*. The right hand, دست راست *dasti rāst*, right hand, دست راست *yaddi-yamīni*. The left hand, دست چپ *dasti chap*, دست چپ *dasti yasār*. The two hands, دو دست *dū dast*, ایادی *yaddayn*, ایادی *ayādī*. Hand and foot, دست و پا *dast u pā*. The palm of the hand, کف دست *kafi dast*. A tendon of the hand, حبل الدراع *hablus-sird*. To give the hand, دست دادن *dast-d.* To take the hand, دست گرفتن *dast-g.* To strike with the hand, با دست زدن *bā dast-z.* To clap the hands, تصدیت کردن *tasdiyāt-k.* Hand writing, خط *dast khat*. To write a fine hand, خوش خط نوشتن *khush khatt-n.* Hand in hand, دست بدست *dast ba dast*. Walking hand in hand, تخاصر *takhāsur*. To come to hand, بدست آمدن *ba dast-ā*. Mutilated or lame in the hands, چنگلرک *chāngalok*. The hand of a watch, clock &c., میخاس *mikyās*, عارب *dkrab*. Beforehand, او^ا *aw-walan*. To be beforehand, پیشی *pesk dast-b.*—(to be rich)

دستمال *dastmāl-sh.* Behind hand, **تنگ دست** *tang dast*, **مغلس** *myflis*. To be behind hand; **آهسته** *ahista rū-n.* Out of hand (presently); **فی علی الفور** *a'lalfaur*, **فی الحال** *fil'hāl*. Under hand, **بار** *hila bās*; **گذار** *ghandār*. At hand, **نزدیک** *nazdik*, **قریب** *karīb*. A bird in the hand is worth two in the bush, **کنج** *kenj*-**ishk dar dast bah as bās dar hawā.** To be hand and glove, **همدم بودن** *hāmdam-b.* To wash one's hands of life, **دست از جان شستن** *dast as jān-sh.* To stretch forth the hand, **دست کشیدن** *dast-k.* To open the hand (exercise liberality), **دست کشادن** *dast-k.* Bound hand and foot, **دست** *dast u pā basta.* From hand to hand, **دست به دست** *dastā dast*, **دست به دست** *dast ba dast.* Hand to the hilt, **دست به قبضه** *dast ba kabza.* Kissing of hands, **دست بوس** *dast bos.* Broken handed, **دست شکسته** *dast shikasta.* Amputated in the hand, **دست قلم** *dast kalam.* A little hand, **دستک** *dastak.* Rubbing the hands, **دستمال** *dastmāl.*

HAND, vt. vi. **از دست بدست دادن** *as dast budast-d.* To hand down, **سین** *sina bastna-k.* (to lead by the hand) **از دست کشیدن** *as dast-k.* (to lay hands on) **گرفتار کردن** *giriftār-k.*, **دستگیر کردن** *dast-gir-k.*

HAND-BREADTH, n. **کف** *arsh*, **کف دست** *kaf dast.*

HANDCUFF, n. **دست بند** *dast band*, **زنجیر دست** *zanjir dast.*

HANDED, a. (from one to another)

از دست بدست رسانده *as dast ba dast rasānda.* Right handed, **راست** *rasā.* Left handed, **چپ دست** *chap dast.* Clever handed, **دستکار** *dastkār*, **صاحب** *sāhibi-yadits.* Empty handed, **تهی دست** *tihī dast.*

HANDFUL, n. **مشت** *musht*, **دست** *dasta.*—(small quantity) **جزوی** *ju-
wt*, **کلیل** *kālil.* A handful of sticks, **دست** *bastai chobān.* A hand-
ful of papers, **کاغذ** *dastai kāgh-
as.* By handfuls, **دست دست** *dasta dasta.*

HAND-GALLOP, n. **وکوکت** *wakwakat*, **معدحی** *mutadahhi.*

HANDICRAFT, n. **دستکاری** *dastkāri*, **پیشوری** *peshawari.*

HANDICRAFTSMAN, n. **دستکار** *dast-
kār*, **کارگر** *kārgar*, **پیش ور** *peshawar.*

HANDILY, ad. **دستکارانه** *dastkāraṇa*, **با ظرافت** *bā sarāfat*, **با قابلیت** *bā kā-
biliyat.*

HANDINESS, n. **سهولت** *sahūlat*, **ظرافت** *sarāfat*, **قابلیت** *kābiliyat*, **تیز دستی** *tes dasti.*

HANDIWORK, n. **دستکاری** *dast kāri*, **صنعت** *sindt*, **کارگری** *kārgari.*

HANDKERCHIEF, n. **رومال** *rūmāl*, **دستمال** *dastmāl*, **چرخ چین** *drak chīn.*

HANDLE, n. **دست** *dasta*, **قبضه** *kabza*, **دستگیر** *dastgir.*—(cause, pretence) **بدان** *bahāna*, **موجب** *mūjib.* Without a handle, **بی تکیه** *bi takīb.*

HANDLE, vt. **دست نهادن** *dast-n.*, **استعمال کردن** *badast-g.*, **معامله کردن** *istimāl-k.*—(deal with) **تأمیل کردن** *tadmīl-k.*, **معالجه ساختن** *maālīja-s.* To handle in discourse, **مکالمه کردن** *makālama-k.*, **مذاکره نمودن** *mysākara-n.*

HANDMAID, n. کنیز *kaniz*, جارہ *jāriya*.

HAND-MILL, n. دست آسیا *dast āsyā*, رحلی *raha'*.

HANSEL, n. دست دستانی *dastlāf*, دست نال *dust fāt*.

HANDSOME, a. (good-looking) خوبوي *khūb rūš*, خوش نما *khush numā*, حسن صورت *khūb sūrat*, حسین *hasīn*, زیبا *'zebā*. A handsome fortune, مال گران *mālī girān*, غنیمت *ghanīmat*.—(liberal) کریم *karīm*, کشاده دست *kushāda dust*.

HANDSOMELY, ad. (beautifully) جمیلانہ *jamilāna*, در حسن حال *dar husn hāl*, زیبا *bā zibā*.—(liberally) جوانمردانہ *jawānmardāna*, کریمانہ *karīmāna*.

HANDSOMENESS, n. خوب صورتی *khūb sūratī*, جمال *jamāl*, حسن *husn*.

HANDY, a. دست نابل *dastī kābil*, کارگر *kārgar*, کارساز *kārsāz*.—(convenient) لایق *lāyiq*, مناسب *munāsib*, موجود *madhūl*.—(at hand) نزدیک *mojūd*, نزدیک *nasīk*.—(performed by the hand) بدست ساختہ *badast sākhta*.

HANG, vt. or vi. آویختن *āwikhthan*, معلق کردن *āwitzān-n*, آویزان نمودن *mūdallak-k*.—(kill by suspending) بردار *bar dār-k*, معلق کردن *salb-k*.—(to be suspended) معلق شدی *mūdallak-sh*, آویخته شدن *āwikhtha-sh*.—(to be strangled) مصلوب بودن *maslūb-b*.—(to be delayed) موقوف شدن *mo-kūf-sh*, تاخیر شدن *tākhir-sh*.—(to be in a dependent state) تابع بودن *tābi-b*, آویزان شدن *āwitzān-sh*.—(to be displayed) اظهار شدن *ishār-sh*. To

hang round the neck, آویختن *āwikhthan*, ساختن *dar gardan āwikhtha-s*. To hang together, مراسمات شدن *muwāsilat-sh*, یکجہد نمودن *yakjahad-n*.—(to be firm) برقرار شدن *bar karār-sh*.—(to be in suspense with doubt) در گمان بودن *dar gumān-b*. To hang upon (be suspended by delight or attention) مشغول بودن *andisha-k*, اندیشہ کردن *mashghūl-b*. To hang the head upon the bosom, سر بسیمہ نهادن *sar ba sima-n*. To hang a wall with tapestry, دیوار پردہ کردن *dīwār parda-k*. To hang or tend downward, ہنسیب رفتن *ba nashīb-r*.

HANGED, a. (strangled) بردار *bur-dār*, مصلوب *maslūb*. Deserving to be hanged, واجب الصلب *wajīb-u's salb*. To be hanged, مصلوب شدن *maslūb-sh*.

HANGER, n. (one who suspends) آویزندہ *āwitzanda*.—(a kind of sword) شمشیر *shamshtir*. A hanger on, متعلی *mutadllak*, آویز کن *āwiz kun*.

HANGING, p. a. آویزان *āwitz*, آویزان *āwitzān*. Hanging loose, معلق *mua'llak*, آویزش *āwikhtha*. Hanging up, آویزش *āwitzish*.—(strangulation) صلب *salb*, بر داری *bar dārī*.

HANGING, n. (tapestry) پردہ *parda*.

HANGMAN, n. جلاک *jullāk*, سفاک *saffāk*.

HANK, n. دستہ *dasta*, وشیعہ *washidat*.

HANKER, vi. میل داشتن *mayl-d*, آرزومند شدن *arzūmand-sh*.

HANKERING, n. میل رغبت *raghbat*, میل شوق *mayl shauk*.

HAP, n. سرگذشت *sar guzash*, قصه *kazā*,
 ittifāq, اتفاق *ittifāq*, حدیث *hādīsa*, موقع *mu-*
wāqit.

HAPLESS, n. بیچاره *bēchāra*, کم بخت
kambakht, بد بخت *bad bakht*, صاحب
 بد طالع *sāhibi bad tāl*.

HAPLY, ad. اتفاقی *ittifāqan*. — (per-
 haps) شاید *shāyad*, مگر *magar*.

HAPPEN, v. واقع شدن *wāqē shodn*, صادر
 آمدن *āmadn*, بازآوردن *bazahūr-ā*,
 سر زدن *sar-z.*, اتفاق افتادن *ittifāq-u*,
 وقوع یافتن *wuqū-y.*, روی نمودن *rūi-n.*

HAPPILY, ad. (fortunately) بالخیر *b' il-*
khair, با دولت و اقبال *bā daulat u*
ikbāl, بخیر و خوبی *bu khair u khūbi*.
 — (gracefully) خوشحاله *khūsh hālā-*
na — (successfully) حسب مراد *hasbi*
murād.

HAPPINESS, n. سعادت *khushī*, خوشی
saādat, اقبال *ikbāl*, برکت *barukat*,
 فرح *nasīb*, کامرانی *kāmrāni*,
 فراح *furah*.

HAPPY, a. خیر *khūsh*, خوش *khair*,
 سعادت مند *saādatmand*, مبارک *mub-*
ārak, فیروز *fīrozī*, خجسته *khujasta*,
 نیک *maymūn*, کامران *kāmrān*,
 اختر *nek akhtar*. Happy tidings,
 بشارت *bashārat*, مزه *muzhda*. A
 happy omen, مبارک *fāli mubār-*
ak. May he be happy! مبارک باد
mubārak bād. Having a happy con-
 clusion, خجسته فرجام *khujasta farjām*.

HARANGUE, n. کلام *kalām*, خطاب *khi-*
tāb, مکالمه *mukālama*.

HARANGUE, vt. کلام کردن *kalām-k.*,
 نثر گفتن *sakhtun-p.*, سخن برداشتن
nastr-g.

HARANGUER, n. مکالم *mutakallim*,
 نثر گو *nastr gu*, بر داز *sakhtun*
 pardās.

HARASS, vt. آزار دادن *āzar-d.*,
 تالکین دادن *talkīn-d.*, تصدیق دادن *tasdiq-d.*,
 رنج دادن *ranj-d.*, آزاریدن *āzardan*,
 آسفت کردن *asfyat-k.*

HARBINGER, n. پیشرو *peish ru*,
 مژده رسان *mushda rasān*.

HARBOUR, n. (for shipping) بندر *ban-*
dar, مینا *mīnā*, — (asylum) مأمن
māman, ملجأ *maljā*. To arrive in
 harbour, در بندر رسیدن *dar ban-*
dar-r.

HARBOUR, vt. (shelter) پناه دادن *pan-*
āh-d., حفظ کردن *hifz-k.* — (take
 shelter) پناه گرفتن *panāh-g.* —
 مهمانداري نمودن (receive hospitably)
mihmān- dārt-n.

HARD, a. a 1. (firm, solid) سخت *sakht*,
 ظالمگار *sulb*. — (oppressive)
sālimgār, درشت *durusht* — (diffi-
 cult) مشکل *mushkil*, دشوار *dushwār*.
 — (distressful) زحمت دار *sihmatgār*,
 بی رحم *nāsib*. — (unfeeling)
bi rahm. — (stingy) تنگ چشم *lang*
chashm, طمعکار *tamkār*. Hard to
 the taste, خام *khām*, نارسیده *nā*
rasīda. To be hard at work, بکار
 مشغول بودن *ba kār mashghul-b.*
 Hard to get, کم یاب *kam yāb*. Hard
 to be understood, مشکل فهم *mushkil-*
fahm. Hard of digestion, ناخوشگوار
nā khushgawār. To run hard,
 تند دویدن *shītāb-r.*, شتاب رفتن
tund-d., تیز رفتن *tez-r.* Hard by,
 عند نزدیک *nasdik*, قریب *kartib*, نزدیک *ind.*

HARDEN, vt. سخت کردن *sakht-k.*,
 تصلیب ساختن *taslīb-s.* To harden
 the heart, معاتب کشتن *mut'attīb-g.*
 To harden in impudence, بی ادب
 گردن *bi adab-k.*, کساح گردن *gusākh-k.*

- To harden into firmness, بايداري دادن *pāya lārt-d.*—(with difficulty) مشکلا *mushkilāna*, با دشواري *bā duṣhwārī*.
- HARD-HANDED**, *a.* زحمت کش *sah-mat kush*.
- HARD-HEARTED**, *a.* سخت دل *sakht dil*, بي رحمت *bi rahmat*.
- HARD-HEARTEDNESS**, *n.* سخت سنگدلي *sakht dilt*, ظلم *zulm*, سنگدلي *sangdilt*.
- HARDINESS**, *n.* مردانگي *mardāngī*, دليري *dilērī*, تيز دل *tez dilt*.—(vigour) قوت *kuwat*, توانا *tawānā*.—(effrontery) شوخى *shokhtī*, گستاخي *gustākhtī*.
- HARDLY**, *ad.* (with severity) با تندي *bā tundī*, درشتي *hā durushtī*. To treat hardly, درشتي کردن *durushtī-k.*
- HARDNESS**, *n.* صلابت *sakhtī*, سختي *salābat*.—(rigidness) درشتي *durushtī*, شدت *shiddat*.—(severity of countenance) سخت روي *sakht rūī*.—(callosity) ناسور *nāsūr*.—(difficulty) دشواري *duṣhwārī*, باهادر *bahādur*.—(brave) *bahādur*.
- HARDSHIP**, *n.* ظلم *sakhtī*, سختي *zulm*, نا همواري *tadilt*.—(difficulty) ماندي *nā hamwārī*, اضطراب *iztirāb*, ماندي *māndagī*.
- HAEDWARE**, *n.* ظروف آهنی *surūfi āhanī*.
- HARDY**, *a.* دلير *diltir*, باک *bi bāk*.—(stout) مضبوط *mazbūt*, استوار *ustuwār*, قوي *hawī*, توانا *tawānā*.
- HARE**, *n.* خرگوش *khargūsh*, ارنب *ar-nab*. The crying of a hare, غناب *gughāb*.
- HARK**, *vi.* استماع کردن *istimād-k.*, سرگوشي کردن *sar gūshī-k.*
- HARK**, *interj.* ای *ayā*, هيا *hayā*.
- HARLOT**, *n.* روسپي زانی *rospī zānī*, فاجره *fājira*.
- HARLOTRY**, *n.* روسپي گري *rospīgari*.
- HARM**, *vt.* ضرر رسانیدن *zarar-r.*, ايذا *īdā*, معتم کردن *īst-k.*, آزار دادن *āzār-d.*, جفا کردن *sitām-k.*, ظلم کردن *sulm-k.*, جفا *jafā-k.*
- HARM**, *n.* ضرر *zarar*, گزند *gasand*, تکليف *taḥlīf*, استيصال *astiyāt*, زييان *siyān*.—(oppression) جور *jaur*, معتم *sitām*. (fault, crime) خطا *khutā*, گناه *gunāh*. To receive harm, بافتن *āzār-y.*, جفا پذیرفتن *jafā-p.*
- HARMFUL**, *a.* مضر *musir*, جفاکار *jā-fāhar*, مودي *mūst*.
- HARMFULLY**, *ad.* با زبان *bā. siyān*, با نقصان *bā nuskān*.
- HARMLESS**, *a.* بي گناه *bi gunāh*, معصوم *māsūm*, پاک *pāk*, آزاد *āzād*.—(unhurt) بي نقصان *bi siyān*, بي نقصان *bi nuskān*.
- HARMLESSLY**, *ad.* "معموم" *madsūman*, بي گناهانه *bi gunāhāna*.
- HARMONIOUS**, *a.* هم آهنگ *ham āhang*, هم ساز *ham sās*, خوشخوان *khush khān*, صاحب نغمه *sāhibi naghmat*.—(sweet sounding) ملایم *mulāyīm*, خوش *shirīn āwāz*, هموار *khūshāwāz*.—(well adapted) موافق *muwāfak*.
- HARMONIOUSLY**, *ad.* با آهنگ *bā āhang*, با نغمه *bā naghmat*.
- HARMONY**, *n.* هم ساري *ham sārī*, هم ترانه *ham tarāna*.—(proportion) موافقت *muwāfakat*, تناسب *munāsabat*.—(concord of sentiment) يگانگي *yak dilt*, يگانگي *yagānagī*, اتفاق *ittifāk*.

HARNESS, *n.* ساز *sās*, رخت *rikht*, سامان *samān*.

HARNESS, *vt.* رخت ساز نهادن *sās-n.*, رخت نهادن *rikht-n.*

HARP, *n.* درت *barbat*, جنگ *chang*.

To play upon a harp. نواختن *nawā-khtan*, جنگ نواز کردن *chang nawās-k.*

HARPER, *n.* درت *barbat* ساز *nawās*, درت سزای *barbat sarāy*.

HARPOON, *n.* جنگ *chang*.

HARPOON, *vt.* درت با جنگ زدن *bā chang-s.*

HARRIDAN, *n.* روسپی *rōspī*.

HARROW, *n.* خار *māsū*, خار *khāk-kash*, ملق *malāk*.

HARROW, *vt.* خار *malāk-k.* ملق کردن *māsū-k.*

HARSH, *a.* (to the ear) نا خوش آواز *nā khūsh āwās*, آهنگ *bi āhang*.

— (to the taste) حامز *tursh*, حامز *hāmīz*, شور *shūr*, تلخ *talkh*. — (in disposition) درشت *durusht*, زشت *zisht*, تند *tund*.

HARSHLY, *ad.* (sourly) "حامزاً" *hāmī-zān*, ترشانه *turshāna*. — (morosely) درشتی *bā durushti*, زشتی *zishtāna*. — (violently) جبراً *jabran*, باستم *bā-sīam*.

HARSHNESS, *n.* (of taste) تلخی *ta-lkhi*, مرارت *marārat*. — (of sound) ازب *asī*, آهنگ *ādami āhang*. — (of disposition) درشتی *durushti*, تند *tund*. — (violence) ضرب *sarb*, تهر *khr*, جور *jaur*.

HART, *n.* گاو دشتی *gāw dashti*.

HARTSHORN, *n.* شاخ *shākhī āhū*.

HARVEST, *n.* خرم *khirman*, محصول *mahsul*, حاصل *hāsil*. The season of harvest. درو *hangāmi darv*. In harvest. درو موسمی *dar musimi drav*.

HASH, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*, قطع کردن *katt-k.*

HASP, *n.* بند *band*, زنجیر *sanjir*.

HASSOCK, *n.* مساجد *musalla*, سجاده *sajjādat*.

HASTE, *n.* زودی *jaldī*, جلدی *sūdt*, تعجیل *tundī*, تند *tundī*, چالاکي *chālākī*, شتاب *shītāb*. Making haste, عجل *ajil*, شتابان *shītābān*. Make haste, شتاب کن *shītāb kun*.

HASTEN, *vt.* زودی کردن *sūdt-k.*, سرعت ساختن *sur-dt-s.*, تعجیل کردن *tadjil-k.*

HASTILY, *ad.* (in haste) از جلدی *az jaldī*, زودانه *sūdāna*, سریعاً *sarīān*. — (rashly) غافلانه *ghāfilāna*. — (passionately) باحدا *bā hiddat*, اکید و شدید *akīd u shadīd*.

HASTINESS, *n.* تیز مزاجی *tes misājī*, شدت *shiddat*, درشتی *durushti*.

HASTY, *a.* زود *sūd*, عجیل *djil*, جلد *jald*, تیز مزاج *sarī*. — (passionate) تیز طبیعت *tes misāj*, تیز مزاج *tes tabīdt*. — (rash) تند *tadbīr*, گستاخ *gustākh*.

HAT, *n.* کلاه *kulāh*, کلاه پوش *kulāh posh*. A hatband, بند کلاه *kulāh band*. A hat-maker, کلاهگر *kulāhgar*.

HATCH, *vt.* مرغ *tafrīkh-k.*, مرغ *murgh* بچه از بیض *bacha as bayza bar-ā*. — (contrive) آیدان کردن *tadbīr-k.*, آیدان کردن *ikhtirād-k.* To hatch or to be hatched, از بیض *asbaisa bar-ā*.

HATCH, *n.* آیدان *ishāna*. — (half-door) نیم باب *nīm bāb*, در نصف *nisf dar*.

HATCHEL, *vt.* پاك *kattān-s.*, پاك کردن *pāk-k.*

HATCHET, *n.* تبر *tabar*, تیشه *tisha*.

قدم *ka lūm*. To hew with a hatchet, رندیدن *randidan*.

HATE, *vt.* مکروه داشتن *makrūh-d.*, کینه داشتن *kirāhiyat-k.*, کینه کردن *kīna-d.* To hate one another, تشاو *tashānu-k.*, تخاصن کردن *tasā-ghun-k.*

HATE, *n.* کینه *kīna*, کراهیت *kirāhiyat*, استکراه *istikrāh*, دشمنی *dushmanī*, بدخواهی *bal khāhi*, غرض *gharas*.

HATEFUL, *a.* مکروه *makrūh*, عیوب *mdyūb*, ناپسندیده *nāpasandida*.

HATEFULLY, *ad.* مغضوبانه *maghazūbāna*, منفورانه *manfūrāna*.

HATRED, *n.* vide HATE.

HAUGHTILY, *ad.* مغروراً *maghrūran*, معکبرانه *bā khud bīnī*, متکابربانه *mutakabbirāna*.

HAUGHTINESS, *n.* مغروری *maghrūrī*, خود بینی *khud bīnī*, گستاخی *gustākhi*, تکبر *takabbur*.

HAUGHTY, *n.* مغرور *maghrūr*, متکبر *mutakabbir*, خود بینی *khud bīnī*, گستاخ *gustākh*.

HAUL, *vt.* vide DRAG, DRAW.

HAUNCH, *n.* vide HIP.

HAUNT, *vt.* آمد و آید *imbāgh-k.*, آید و رفت *āmad u raft-k.*

HAUNT, *n.* آمد و رفت *jāi āmad u raft*, سپنج *sapikh*.

HAUNTER, *n.* خرابانی *khārābānī*.

HAUTBOY, *n.* سرنای *nāy*, سرنای *surnāy*.

HAVE, *vt.* داشتن *dāshtan*, تصرف کردن *tasarruf-k.* To have confidence, اعتماد *attikād-b.* To have doubts, شک *shak-b.* To have malice, حسد *hasad-b.* To have possession, داشتن *tasarruf-d.* Have a care! دُر باش *dūr bāsh*.

HAVEN, *n.* کشتی گاه *bandan*, بندر *kishti gāh*.

HAVOC, *n.* ویرانی *wairānī*, خرابی *khārābī*, یغما *yaghma*, خیال *khālah*.

HAVOC, *vt.* خراب کردن *khārāb-k.*, ویران کردن *wairān-k.*, تباہ کردن *tabāh-k.*

HAW, *n.* (hedge) احاطه *ahāta*, (hesitation of speech) زبان گیری *salān gīrī*, لکنت *laknat*.

HAWK, *n.* باز *bās*, شکره *shikra*.

HAWK, *vi.* باز شکار کردن *bā bās shikār-k.*, باز صید کردن *bā bās saidi tuyūr-k.*—(cough) تاخت *tak-hiyūt-k.*, سرف نمودن *surfa-n.*

HAWKER, *n.* دور *pīlūwan*, خود فروش *khurda farūsh*.

HAWKING, *n.* باز صید *bā bās saidi tuyūr*, (coughing) نخت *nakhmat*.

HAY, *n.* گیاه خشک *gīyāi khushk*, حشیش *hashish*, علف *alaf*. A bundle of hay, جزرت *jursat*.

HAZARD, *n.* (accident) سرگذشت *sar guzasht*, سر انجام *sar anjām*, (danger) خطر *khatar*, هول *haul*, ششدر بازی *shashdar bāzi*, (game of dice) شمار بازی *kimār bāzi*.

HAZARD, *vt., vi.* خطر انداختن *dar khatar-a.*, در بلا افکندن *dar balā-a.*

HAZARDOUS, *a.* خطر پر *pur khatar*, مخرب *khatar-nāh*, خطرناک *mukhar-wif*, مهلک *mukhlīk*.

HAZE, *n.* vide FOG.

HE, *pron.* او *wat*, وی *ū*.

HEAD, *n.* ۱. سر *sar*, راس *rās*, کله *kalla*, (chief part of any thing) عزت *sarāt*. Exalting the head, عزت *sar afrās*. Striking the head, سر کوب *sar kūb*. To bow the head,

HEAD, *n.* سر نهان *sar-n*. The hind head, کل *kallah*, چکان *chakān*. 2.—(chief, leader) سردار *sardār*, پیشوا *pešwā*. 3.—(intellect) عقل *akl*, هوش *hūsh*. 4.—(source) اصل *asl*, مبداء *mabddā*. To get a-head, قدم نمودن *peš-r*, پیش رفتن *peš-r*. *kadam-n*.—(become superior) دست یافتن *dast-y*. From head to foot, سراپا *sarāpā*, سراسر *sarāsar*. To nod the head, سر تکان دادن *sar dawān-k*. To recline the head, سر زدن *sar ser-k*. To draw back the head, سر باز کشیدن *sar bās-k*. To number by the head, سر مرده کردن *sar mara-k*. To hang the head, سرنگون نمودن *sar nagūn-n*. A crowned head, سر با انسر *sari bā afsar*. To lift up the head, سر بر کردن *sar bar-k*. To turn away the head, سر بر تافتن *sar bar-t*.

HEAD, *vt.* (to lead) راهنمایی کردن *rah-numāi-k*, پیشوا بودن *pešwā-b*.—(behead) قطع کردن *gardan-s*, زدن *katt-k*. *vi.* (originate) پیدا شدن *paidā-sh*, ظهور آمدن *ba sahur-ā*.

HEADACHE, *n.* درد سر *dardi sar*, وجع الراس *wajaw'r rās*. To have a headache, درد سر داشتن *dardi sar-d*, سر بار شدن *sar bār-sh*.

HEAD-BAND, *n.* سر بند *sar band*.

HEAD-DRESS, *n.* کلاه پوش *kallah pūsh*.

HEADED, *a.* صاحب سر *sāhibi sar*, سردار *sardār*. Bare headed, سر روا *sar-rwā*. High headed, سر بلند *sar bul-and*. Light headed, سبکسر *sabuk sar*, سر در هوا *sar dar hawā*.

HEADINESS, *n.* گستاخی *gustākhī*, بی تدبیری *bt-tadbīrī*.

HEADLAND, *n.* راس جبل *rāsi jabāl*, انف الجبل *anfu'l jabāl*.

HEADLESS, *a.* سر بی *bt sar*, غیر راس *ghayri rās*.—(beheaded) سر بریده *sar burīda*, گردن زده *gardan-sada*.—(without a chief) سالر *bt sālār*.—(inconsiderate) بی فکر *bilā fikr*.

HEADLONG, *a.* سرنگون *sar nigūn*.—(rash) سرکش *sarkash*, گستاخ *gustākh*.—(sudden) ناگهانی *nāghāni*, ناگه *nāghāh*. *ad.*—(rashly) خود سرانه *khud sarāna*.

HEAD-PIECE, *n.* سر پایی *sar pāyān*, سر پنگ *sar pang*.

HEAD-QUARTERS, *n.* مقر *makarr*, عرضگاه *arzgāh*, مرجع *mārijā*.

HEADSHIP, *n.* سرداری *sardāri*, سالاری *sālārī*.

HEADSMAN, *n.* جلد *jallād*.

HEADSTRONG, *n.* (obstinate) سرکش *sarkash*, خود پسند *gustākh*, خوش *khud pasand*, شوخ *shokh*.

HEAL, *vt.* (cure) شفا دادن *shifā-d*, علاج *mudlajat-n*, معالجت نمودن *tlāz-d*. *vi.* شفا یافتن *shifā-y*, تندرست شدن *tandurust-sh*.

HEALING, *a.* چاره کنان *shāft*, شافی *chāra kunān*.

HEALTH, *n.* تندرستی *tandurusti*, سلامت *sihhat*, عافیت *āfiyat*, سلامت *salāmat*. To recover health, شفا یافتن *shifā-y*, صحت یافتن *sihhat-y*. To wish a restoration of health, مستشفی کردن *mustashfi-k*. To wish health, سلام دادن *salām-d*. Health to you, صحت و عافیت *sihhat u āfiyat*.—(purity of mind) پاک *pākī*, نجات *sādagt*.—(salvation) خلاص *najāt*, خلاص *khalās*.

HEALTHY, *a.* تندرست *tandurust*, برومند *bahbūd*, برورمند *barūmund*. To

be healthy, تندرست شدن *tandurust-sh.*, خوش شدن *khush-sh.*

HEAP, *n.* توده *tūda*, انبار *ambār*, پشته *pushta*, مجمع *mujmt.* A heap of corn, چا *chāch*, راز *rāsh.* A heap of earth, توده خاک *tūdai khāk.* A heap of sand, خام *khāma.* A heap of money, صوبت *sūbat.* A heap of stones, خرگ سنگ *kharai sang.* A heap of books, کتب اسماء *ismā-mati kūtub.*

HEAP, *vt.* انبار کردن *tūda-k.*, توده کردن *ambār-k.*, فراهم جمع کردن *jamt-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*

HEAPED, *a.* جماعت *mujtamt.*, جمع شده *jamādt-shuda*, مرتجع *murtajam.*

HEAR, *vt.* سماعت *shantidan*, شنیدن *shantidan*, گوش دادن *simādt-k.*, شنودن *shanūdan*, شنفتن *shinuftan*, استماع کردن *istimād-k.* To hear judicially, عدالت کردن *ādālat-k.*, دادواری حکم نمودن *dādūwāi hukm-n.* To hear with pleasure, خوش شنیدن *khush-sh.* To hear with attention, گوش زدن *mutavajja-sh.*, مستمع *gūsh-s.* In order to hear, مستمعان *mustamtan.*

HEARER, *n.* شنونده *shanwanda*, سامع *sāmt*, مستمع *mustamt.*

HEARING, *n.* مستمع *mustamt.* The sense of hearing, سمع *samt*, استماع *istimād.*—(audience) حضار مجلس *hussāri majlis*, مستمعان *mustamiān.* A judicial hearing, حکم شرع *hukmi shart.*

HEARKEN, *vi.* vide HEAR.

HEARSAY, *n.* شهرت *awāsa*, آوازه *sh-uhrat*, سماعی سخن *sakhuni samāty.*

HEART, *n.* دل *dil*, ضمیر *zamt*, قلب

kalb, خاطر *khātir.* Alluring, ravishing, deceiving the heart, دلربا *dilrubā*, دلکش *dil kash.* Inflaming the heart, دلسوز *dil sūs.* Torméting the heart, دلزار *dilāsār.* Rejoicing the heart, دلپذیر *dilpastir*, دلپسند *dilpasand.* A pure heart, قلب پاک *kalbi pāk.* *khātiri khālīs.* With heart and soul, با دل و جان *bā dil u jān.* From the bottom of the heart, عن صمیم القلب *as darūnidil.*

از در *an samimul kalb.* By heart, از در *as bar*, خاطر نشان *khātir nishān.*

2.—(courage) دلیری *dilert*, دلوری *dilāwari.* Belonging to the heart,

قلبی *kalbi*, مذسوب *khātir mansūb.* To recite by heart, ظاهر

کرن *sāhir karu'at-k.* Black at the heart, سیه دل *siya dil.* Hard-

hearted, دلزار *dilāsār*, ظالم *sālim.* Light-hearted, خوش خاطر *khush khātir.* Faint-hearted, بد دل *bad dil.*

Tender-hearted, نرم دل *narm dil.*

HEART-ACHE, *n.* دلمغاری *dilfigāri*, دلتنگی *diltangi*, درد دل *dardi dil.*

HEART-BROKEN, *a.* دلشکسته *dil shikasta*, خاطر مانده *khātir-mānda.*

HEART-BURN, *n.* جگر سوز *jigār sūs*, دلسوزش *dil sūsish.*

HEART-BURNING, *n.* ناخوشنودنی *na khūshnūdi*, کینه *kina.*

HEARTEN, *vt.* دلیر کردن *diler-k.*, تحریر نمودن *dilāsa-k.*, دلالت *tahrir-n.*

HEART-FELT, *a.* دلگیر *dilgīr*, خالص *khālīs*, جانی *jāni*.

HEARTH, *n.* آتشدان *ātishdān.*

HEARTILY, *ad.* (sincerely) بد دل *badil*,

از دل و *khāltsan*—(eagerly)
 جان *as dīl u jān*, دلیرانه *dilerāna*,
 آرزومندانه *ārsūmandāna*.

HEARTINESS, n. (sincerity) حقیقت
hakikat, صداقت *sadākat*—(earnest-
 ness) شوق *shauk*, اشتیاق *ahitiyāk*.

HEARTLESS, a. دل *btdil*, بیجان
bt jān, بد دل *bad dīl*.

HEARTLESSNESS, n. بی دلی *bt dīl*,
 بد دل *bad dīl*, ظلم *zulm*.

HEARTY, a. (sincere) مخلص *mukhlis*,
 صادق *sādik*, صاف دل *sāf dīl*.—
 (healthy) تندرست *tandurust*, بود *bah būd*.

HEAT, n. گرمی *garmī*, تاب *tāb*, کرما
garmā, حرارت *harārat*.—(passion)
 خشم *khashm*, غضب *ghasab*.—(ard-
 our) شوق *shauk*, غیرت *ghairat*.

HEAT, vt. تابدار کردن *garm-k.*,
 تابدان کردن *tābdār-k.*—(excite)
 تهریک کردن *tahrīk-k.*, انگیزتن *angīkhtan*.—
 (enrage) غضب ساختن *gh-zūb-s*.

HEATED, a. محرم *mahmūm*, محر
mukhīr.—(enraged) غضب *ghasūb*.

HEATH, n. بوته *bota*.

HEATHEN, n. بت پرست *butparast*,
 ملحد *mulhid*, کافر *kāfir*.

HEATHENISM, n. بت پرستی *but-
 parastī*, کفر *kufr*.

HEAVE, vt. (raise) برداشتن *bardāsh-tan*,
 انداختن *raft-k.*—(throw)
andākh-tan, انگندن *afgandan*. vi.
 خیزان و افغان شدن *khīzān u af-
 gān-sh*.

HEAVE, n. بردار *bardār*, بار آمدگی
āmādagi, برخاست *bar khāst*.

HEAVEN, n. (sky) آسمان *āsmān*, چرخ
charkh, فلک *fulak*.—(paradise) جنت
jinnat, برکت *bēhīsh*.—(bliss)

barukat, سعادت *sādāt*. The highest
 heaven, فلک الافلاک *folakul afāk*.
 The revolutions of the heavens, گردش
 چرخ *girdishi āsmān*, دوار *charkhi dawwār*. The assistance of
 heaven, امداد غیبی *imādāi-ghaybi*.

HEAVEN-BORN, a. آسمان زاده *āsmān
 sāda*, آسمان پرور *āsmān parwar*.

HEAVENLY, a. آسمانی *samāwi*, آسمانی
āsmāni, فلکی *fulaki*.—(godlike)
rabbāni. ad. بوجه آسمانی *ba wajai
 āsmāni*.

HEAVILY, ad. با گرانی *bā girāni*, با
 سنگینی *bā sangīni*, ثقیلاً *sakīlan*.
 Going heavily, رو آهسته *āhastā rau*.
 Raining heavily, سیال باران *sa-
 yālī bārān*.—(grievously)
 بدشواری *ba dushwāri*, دشوارانه *dushwārāna*.

HEAVINESS, n. (weight) گرانی *girāni*,
 وزن *wasn*, ثقل *saklat*.—(depres-
 sion) غم *gham*, درد *dard*, رنج *ranj*.—
 عدم عقل *hēmākat*, حماقت (dulness)
ādami dkl.—(slowness of motion)
 آهستگی *āhīstagi*.

HEAVY, a. گران *girān*, وزنی *wasni*,
 اندوه کین (sorrowful) *sakīl*.—
andūhgin, غمگین *ghamgin*.—(oppres-
 sive) ظالم *sālīm*, آزار *jān āsar*.
 —(stupid) احمق *ahmak*, نادان *nā
 strak*.—(dull, lazy) سست *sust*, کاهل
kāhil.—(indigestible) نا گوارنده *nā
 guwāranda*.—(large in amount)
 بسیار *bisyar*, خیلی *khaīl*.

HEAVY-LADEN, a. گران بار *girān bār*.

HEBREW, a. عبری *ibrī*, عبرانی *ibrā-
 ni*, یهودی *yahūdi*.

HEBREW, n. یهودی *yahūdi*, عبران *ibrān*.

HECTIC, a. صاحب دق *sāhibi dīk*.—
 (habitual) عادی *ādī*. vide **FEVER**.

- HECTOR, *n.* vide BULLY.
- HEDGE, *n.* خار بند *khār band*, احاط *ahāta*, خار بست *khār bast*.
- HEDGE, *vt.* احاطه کردن *ahāta-k.*, سياج *siyāj* بنا کردن *siyāj binā-k.*
- HEDGEHOG, *n.* خارپشت *khārpusht*, خدنگ *khulāng*.
- HEDGER, *n.* سياج ساز *siyāj sās*.
- HEED, *vt.* گوش دادن *gūsh-d.*, استماع *istimād-k.*, التفات کردن *ilti-fāt-k.*, احتیاط کردن *ihitiyāt-k.*
- HEED, *n.* انتباه *intibāh*, احتیاط *ihitiyāt*, التفات *iltifāt*.
- HEEDFUL, *a.* ملتفت *multafit*, بیدار *bidār*, متوجه *mutawajju*.
- HEEDLESS, *a.* بیخبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*.
- HEEDLESSNESS, *n.* غفلت *ghaflat*, تغافل *taghāful*, بی خبری *bī khabart*.
- HEEL, *n.* پاشنه *pāshna*, کعب *kadb*, عقب *ākab*.
- HEEL, *vt.* (as a ship) مایل *ba jānib māyil-b* — (dance) *ba jānib māyil-b* — (heel a shoe) *pā-k.* — پاشنه زدن *pāshna-z.*
- HEGIRA, *n.* هجرت *hijrah*.
- HEIFER, *n.* گوساله ماده *gūsāla mādu*, بقره *bakra*, عجل *ajl*.
- HEIGHT, *n.* بلندی *bulandī*, رفعت *rufiḍt*, ارتفاع *irtifād*, بالی *bālāt*. The height of glory and magnificence, *irtifāifurrū shokat*. The height of the tide, *madd*. Equal in height, *hamsar*. The height of excellence, *faẓlī*, فضل کامل *faẓlī kamāl*, تمام *amāl*.
- HEIGHTEN, *vt.* برداشتن *bardāshtan*, بلند کردن *buland-k.*, افزایش *afzāish*, — (meliorate) *behtar-k.*
- کاهش *khāsh*, — (aggravate) *khābtar-k.*
- زیاده ساختن *siyāla-k.* — (embellish by decorations) *sinut-k.*, زینت کردن *drā-yish-k.*
- HEINOUS, *a.* شریر *sharīr*, زشت *zisht*, سخت *sakht* بد *bad*, عیوب *mayūb*, زدن *zabūn*. A heinous crime, گناه *gunāhi kabīr*.
- HEINOUSLY, *ad.* شراراً *sharran*, ظالماً *sālīman*.
- HEINOUSNESS, *n.* بدی *badī*, فساد *fisād*, شرارت *sharāt*, ظلم *zulm*.
- HEIR, *n.* میراث گیر *wāris*, وارث *mīrās gir*. Heir apparent, ولی عهد *walī-dhī*. To appoint an heir, وارث *wāris-k.* ساختن *ṭawris-s.*
- HEIR, *vt.* میراث یافتن *mīrās-y.* To be heir, میراث زدن *mīrās-z.*, میراث خوردن *mīrās-kh.*
- HEIRESS, *n.* وارثه *wārisa*.
- HEIRLESS, *a.* بی وارث *bī wāris*, لا وارث *lā wāris*.
- HEIRSHIP, *n.* وراثت *warāsat*, میراث گیر *mīrās girī*.
- HELIOTROPE, *n.* آفتاب پرست *āftāb parast*, خورشید پرست *khūr parast*.
- HELL, *n.* جهنم *jahannam*, دوزخ *du-zakh*, سقر *sakar*. Hell fire, آتش دوزخ *atashi duzakh*. The lowest pit of hell, *asfulu's sāfilin*. The inhabitants of hell, اهل جهنم *ahli jahannam*.
- HELLEBORE, *n.* خربزه *harbuk*.
- HELLISH, *a.* دوزخی *dūsakht*, اهل جهنم *ahli jahannam*, جهنمی *jāhan-namī*.
- HELM, *n.* (of a ship) خله *khalla*, خلاش *khulāsh*, مسکن *sukhān*.

- HELM**, *vt.* خلاش *khallu-g.* خلاش *khālāsha-d.* — (guide) رهبري داشتن *rahbārī-k.* ارشاد کردن *irshād-k.*
- HELMET**, *n.* میختر *mighfar*, زره *sirih kulāh*, خود *kūd*. The plume of a helmet, سرخوش *sarkūch*.
- HELP**, *n.* ياري *yārt*, مدد *madād*, اعانت *muāwinat*, عون *dun*, استعانت *istiānat*. To beg for help, معاونت طلب کردن *muāwinat talab-k.*, استعانت ساختن *istiānat-s.* To call out for help, فریاد کردن *far-yā-l-k.*
- HELP**, *vt.* ياري کردن *yārt-k.*, مدد دادن *madād-d.*, امداد کردن *imdad-k.*, دست *muāwinat-k.*, دست دادن *dast-d.*
- HELPER**, *n.* مددگار *madadgār*, ناصر *nāsir*, عون *dun*.
- HELPFUL**, *a.* معاون *muāvin*, یار *yār*, بکار *imdad āwar*, بکار *bakār*.
- HELPLESS**, *a.* بی مدد *bi-madad*, درمالده *lāchār*, عاجز *ājis*, بیچاره *bichāra*.
- HELPLESSLY**, *ad.* عاجزانہ *ājisāna*, بیچارگی *ba bīchārāgi*.
- HELPLESSNESS**, *n.* عدم امداد *dda-mi imdad*, درمالدگی *dar māndagi*.
- HELTHER-SKELTER**, *n.* درهم درهم *dar-ham barham*, هرج مرج *harj marj*.
- HELVE**, *n.* دست تبر *dastāi tabar*.
- HELVE**, *vt.* دست کردن *dasta-k.*
- HEM**, *n.* دوخت کنار *dukhti kinār*, سجناب *maghst*, مغزي *hāshīya*, حاشیه *sajāf*.
- HEM**, *vt.* دامن کنار دوختن *kinār-d.*, دامن *dāman-s.* To hem in, دایره احاطه کردن *ihāta-k.*, دایره *dāyara-b.*
- HEMISPHERE**, *n.* نصف الارض *niṣfu'*, نصف الدایره *niṣfu'd dāyara*.
- HEMISTICH**, *n.* مصرع *misrād*. The first part of the first hemistich of a poem, صدر *sadr*. The last part of the hemistich, عروض *arūs*.
- HEMLOCK**, *n.* شوکران *shūgīrān*, شیکران *shaykurān*.
- HEMORRHAGE**, *n.* خون جاری *khūn jārt*, خون اسهال *is hāli khūn*.
- HEMORRHOIDS**, *n.* بواسیر *bawā-sir*, بواسیر جریان دم *jarayāni dam*.
- HEMP**, *n.* کند *kand*, کنو *kanū*. Hemp-seed, کنو دان *kanū dāna*.
- HEN**, *n.* ماکیان *mākiyān*, دجاجة *dajja*. A hen-roost, خانه دجاجة *dajja khāna*. — (female bird) مرغ ماده *murghī māda*.
- HENCE**, *ad.* (from this place) از این جا *as injā*. — (from this time) از این وقت *as in wakt*. — (from this reason) از برای *az bāi āya in*. — (from this source) از این مصدر *as in masdar*.
- HENCEFORTH**, *ad.* بعد از آن *badd asān*, من بعد *as in pās*, از این پس *mim badd*.
- HEPTAGON**, *n.* هفت گوش *haft gūsha*, مستطیع *musabbā*.
- HERALD**, *vt.* سبب نمودن *sabat-n.*, شهرت نمودن *shuhrat-n.*
- HERALD**, *n.* نقيب *naktib*, جارجي *jār-chī*, خبر آور *khābur āwar*.
- HERB**, } *n.* نبات *nabāt*, گیاه *giyā*,
HERBAGE, } علف *alaf*, سبزي *sabst*.
- HERBACEOUS**, *a.* نباتي *nabāti*.
- HERBALIST**, *n.* گیاه شناس *giyā shānds*.
- HERCULEAN**, *a.* زور آور *hawt*, توي *sor āwar*, دشوار *dushwār*.
- HERD**, *n.* گله *galla*, گروہ *guroh*, جماعت *jamādt*, رَمه *rama*. Herds of cattle, اقاطيع *akātiyi bahar*.

HERD, *vi.* گروه کردن *guroh-k.*, جماعت
انس (associate) *jamādt-n.*—
uns-g., صاحبیت نمودن *musāh-*
ibut-n.

HERDSMAN, *n.* شبان *gallabān*, گله بان
shabān.

HERE, *ad.* اینجا *injā*, در اینجا *darinjā*.
Here and there, اینجا اینجا *injā ānjā*,
من هنا و هنا *min hunā wa hunā*.

HEREABOUT, *ad.* نزدیک *nazdik*,
از این طرف *dar injā*, در اینجا
tarf.

HEREAFTER, *n., a.l.* آینده *āyanda*,
بعد *sumāni mustakbil*, زمان مستقبل
از این *baād az in*.

HEREAT, *ad.* از این سبب *dar in*, در این
az in sabab.

HEREBY, *ad.* از این *az in*.

HEREDITABLE, *a.* ممکن موروث *mum-*
kini maurūs.

HEREDITAMENT, *n.* میراث *mīrās*,
تملیک *tamlīk.*

HEREDITARILY, *ad.* بطریق میراث
ba tarīqi mīrās.

HEREDITARY, *a.* موروثی *maurūsī*,
ملکی *milki*, تملیکی *tumlīki*. Here-
ditary possessions, مال موروث *māli*
maurūs, ائلاق *atlād.*

HEREIN, *ad.* بدین *dar in*, در این *bad in*.

HEREOF, HEREFROM, *ad.* از این *az*
in, من هذا *min hazā*.

HEREON, *ad.* علی هذا *bar in*, بر این
alā hazā.

HEREOUT, *ad.* از این جا *as in jā*.

HERESY, *n.* بدعت *biddat*, الهاد *ilhād*,
کفر *kufī*.

HERETIC, *n.* خارجي *rāfiṣī*, رافضی
khārijī, ملحد *mulhid*.

HERETO, *adv.* تا اینجا *bad in*, بدین
injā.

HERETOFORE, *ad.* پیشتر *peshtar*.
قبل از این *pesht asin*, پیش ازین
kabl asin, مقدمه *mukuddaman*,
چنان *sābikhāna*. As heretofore, چنان
در وقت پیشین *chunān dur wakti*
peshtin.

HEREWITH, *ad.* با این *ba in*, به همراهی
ba hamrāhi in.

HERITABLE, *a.* ممکن میراث *mum-*
kini mīrās, قابل موروث *kābili ma-*
urūs.

HERITAGE, *n.* میراث *mīrās*, وراثت
wirāsat, موروث *maurūs*. To leave
in heritage, میراث نمودن *mīrās-n.*
To take by heritage, میراث خوردن
mīrās-kh.

HERMAPHRODITE, *n.* خنثی *khunsu*,
مخنث *mulhannas*.

HERMES, *n.* هرمس *hurmus*.

HERMIT, *n.* گوشه نشین *gūsha nishīn*,
زاهد *khilwat nishīn*, خلوت نشین
zāhid.

HERMITAGE, *n.* خلوت خانه *khilwat*
khāna, گوشه *gūsha*.

HERNIA, *n.* فتق *fitak*, بادخا *bād*
khāya.

HERO, *n.* بهادر *bahādur*, غازی *ghāzī*,
شهنشاه *diler*, پهلوان *pahlwān*,
شاهسوار *shahsawār*, یل *yal*, گرد *gurd*.

HEROIC, *a.* دلیرانه *pahalwānāna*, دلیرانه
dilerāna, شجاع *shujād*. A heroic
achievement, کار همای *kāri humāmī*.

HEROICALLY, *ad.* دلیرانه *dilerāna*,
مردانه *mardāna*.

HEROINE, *n.* دلیران زن *zanī dilerāna*,
شجاع *shujād*.

HEROISM, *n.* بهادری *bahādurti*,
شجاعت *shujādt*, دلیری *dilawārti*.

HERON, *n.* ماهی خوار *būtmār*, ماهی
māhi khār.

HERSE, *n.* در بند *dar-band*, مسدود *ma-sadda*.

HESITATE, *vi.* پس و پیش کردن *pas u pesh-k.*, گمان کردن *gumān-k.*, شک کردن *shak-k.*, تردد نمودن *taraddud-n.*, شتاب داشتن *shubah-d.*—(stammer) زبان گرفتن *sabān-g.*

HESITATION, *n.* پس و پیش *pas u pesh*, تردد *taraddud*, گمان *gumān*.—Without hesitation, بی تردد *bi tara-ddud*, بلا شبه *bilā shubah*.

HETERODOX, *a.* کافر دین *kāfiri dīn*, غیر مومن *ghayri mu'min*.

HETEROGENEOUS, *a.* مخالف *mu-khālif*, ناموافق *nā muwāfak*, ناهموار *nā hamwār*, نا جنس *nā jins*.

HEW, *vt.* بریدن *burīdan*, تراشیدن *tarāshīdan*, رندیدن *randīdan*.

HEWER, *n.* رنده *randa gar*, نجار *najjār*, تراشنده *tarāshanda*.

HEXAGON, *n.* شش گوش *shash gūsha*, شش جانب *shash musaddas*, مسدس *jānib*.

HIATUS, *n.* سوراخ *sūrakh*, شکاف *shigāf*.

HIBERNAL, *a.* شتوی منسوب *shatvi mansūb*.

HICCUGH, *n.* هکیت *huk-huk*, فواق *fu'āk*.

HICCUGH, *vi.* هکیت کردن *huk-huk-k.*, فواق کردن *fu'āk-k.*

HIDE, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, پنهان کردن *panhān-k.*, مخفی کردن *makhfi-k.* To be concealed, پنهان شدن *rū pūsh-sh.*, مخفی شدن *makhfi-sh.*

HIDE, *n.* جلد *jild*. A raw hide, پوست خامسوز *khām-soz*.

HIDEOUS, *a.* زشت *zish*, شلیخ *sha-ntā*, هولناک *haulnāk*, مهیب *mahīb*.

Hideous in countenance, قبیح المنظر *kabīh'ul manzar*.

HIDEOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*, زشتانه *zishāna*.

HIDEOUSNESS, *n.* شنیعت *shantāt*, زشتی *zish*, هیبت *haibat*.

HIE, *vi.* شتافتن *shitāftan*.

HIGH, *a.* بلند *buland*, بالا *bālā*, عالی *ālā*, رفیع *rafīd*, برین *barīn*. Most high, بلند ترین *buland tarīn*. The most high, حق تعالی *hakk tadā*. High-born, شریف *sharif*, پاک نژاد *pāk nazhād*. High-minded, متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*. High in prize, گران بها *girān bahā*, گران مایه *girān māya*. On high, بالا *bālā*. High-sounding, جهوری *jha-wariy*. High-spirited, دلور *dil āwar*. High water, مد *madd*, آب پر *āb pur*.

HIGH-HANDED, *a.* ظالم *sālīm*, زبر دست *zabar dast*.

HIGHLAND, *n.* کوهستان *kuhistān*, زمین بلند *samīni buland*.

HIGHLANDER, *n.* اهل کوه *ahli kuh*, صاحب جبل *sāhibi jabal*.

HIGHLY, *ad.* بلندانه *bulandāna*, رفیعاً *rafīdān*.—(in a high degree) نهایت *nihāyat*, غایت *ghāyat*.—(proudly) مستعجابانه *mutakabbirāna*, با اعتفات *gustākhāna*.—(with esteem) با ایتبار *bā iltibār*, با اذیتبار *bā ātibār*.

HIGHNESS, *n.* بلندی *bul-andī*, برتری *bartarī*.—(a royal title) حضرت *hazrat*, خداوند *khudāwānd*, عالی جناب *ālī janāb*.

HIGHWAY, *n.* شهراد *shahrāh*, طریق *tarīq*, شارع *shārt*, عام *tarīki ām*.

HIGHWAYMAN, *n.* راهزن *rāhzan*, قطاع *kattāw't tarīk*.

- HILARITY**, *n.* عشرت *dysh*, مسرت *masarrat*.
- HILL**, *n.* جبل *jabal*, کوه *kūh*. The top of a hill, کوه کلاه *kullai kūh*. From hill to hill, کوه بکوه *kūh ba kūh*.
- HILLOCK**, *n.* کوهچه *kūhcha*, تپه *tappa*, پشت *pushta*.
- HILLY**, *a.* نشیب و فراز *kūhisār*, ناست و بلند *nasht u buland*.
- HILT**, *n.* قبضه *kabza*, دسته *dasta*.
- HIMSELF**, *pron.* خود *khūd*, او خود *ū khūd*.
- HIND**, *a.* پسین *pastn*, آخرین *ākhirin*.
- HIND**, *n.* (female of a stag) آهوماده *āhū māda*.—(peasant) دهقان *dahkān*, روستایی *rūstāi*.
- HINDER**, *a.* آخر *ākhir*, پسین *pastn*. The hinder part, پس *pas*, آخر *ākhir*.
- HINDER**, *vt.* مزاحمت کردن *mānt-k.*, تعرض کردن *muzāhamat-k.*, مانع شدن *mamānt-k.*, باز داشتن *bās-d.*, مانع کردن *mumānadt-k.*
- HINDERANCE**, *n.* مزاحمت *muzāhamat*, معارضة *mumānadt*, مانع *mānt*, تعرض *tadrus*.
- HINDOO**, *n.* اهل هند *hindū*, هندو *ahli hind*.
- HINDOOSTAN**, *n.* هندوستان *hindūs-tān*, ملکت *mulki hind*.
- HINGE**, *n.* قبضه *kabza*, نرماده *narmāda*.
- HINGE**, *vt.* با قبضه آراستن *ba kabza-ā*.
- HINT**, *vt.* غمزدن *ishāra-k.*, اشاره کردن *ghams-z.*, رمز کردن *ramz-k.*
- HINT**, *n.* اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*, رمز *rams*, خبر *khābar*.
- HIP**, *n.* سرین *surin*. The hips, پشت *pusht māsa*. The hip bone, ور *warr*, ورک *wark*.
- HIPPOPOTAMUS**, *n.* فرس البحر *furasi'l-bahr*.
- HIRE**, *vt.* (rent) اجاره کردن *ijāra-k.*—(take on hire) گرفتن *ba kirāya-g.* To let on hire, بکرایه دادن *ba kirāya-d.*—(let in farm) اجاره دادن *ijāra-d.*—(bribe) رشوت دادن *rish-wat-d.*
- HIRE**, *n.* اجاره *kirāya*, مزد *muzd*, اجاره *ijāra*, اجرت *ujrat*. On hire, بکرایه *ba kirāya*, العزمانه *iltizāmāna*.
- HIRELING**, *n.* مزدور *mas-dūr*, اجیر *ojir*, کراجی *kirāji*.
- HIRER**, *n.* اجاره دار *kirāya dār*, دار *ijāra dār*, ملتمزم *multasim*.
- HISS**, *vi.* هشت کردن *sufār-z.*, صفیر *saḡīr*, هشت *hisht-k.*, صفیر *saḡīr-z.*
- HISS**, *n.* صفیر *sufār*, هشت *hisht*, هفت *haff*.
- HIST**, *interj.* خاموش *khāmūsh*, باش *bāsh*.
- HISTORIAN**, *n.* تواریخ نویس *tawārīkh navis*, مورخ *muwarrikh*, راوی *rāwī*. Historians, تواریخ اصحاب *ashābitawārīkh*, مورخین *muwarrikhīn*, روایات *ruwāt*. The writers of history, راویان *rāwīyāna akhbār*.
- HISTORICAL**, *a.* تاریخ منسوب *tārīkh mansūb*, نقل پیوند *nahl paywand*.
- HISTORICALLY**, *ad.* از روی حکایت *as rūi hikāyat*, تاریخ *ba tārīkh tārīkh*.
- HISTORY**, *n.* تاریخ *tārīkh* (pl. تواریخ), روایت *riwāyat*, داستان *dāstān*—(account) قصه *kissa*, نامه *nāma*, حکایت *hikāyat*.
- HIT**, *vt., vi.* زدن *sadan*, ضرب کردن *sarb-k.* To hit a blow, ضرب زدن *sarb-z.*, زدن *musht-z.* To hit the mark,

HIT, *n.* هدف *hadaf-s.* علامت *dlā-mat-s.* To hit the fancy. خوش آمدن *khush-amad.* To hit upon. راست اندادن *rāst-u.* musādif-k. —(accord with) يك رای شدن *yak rāi-sh.* —(fall upon by accident) نكو آمدن *neku-ā.*

HIT, *n.* ضرب *sarb.* كوب *kūb.* مصادمت *musādamat.*

HITCH, *n.* (knot) عقد *dkd.* گره *giriḥ.* —(defect causing a break) آفت *āfat.* مانع *mānt.*

HITCH, *vi.* فرسودن *farsūdan.* بقلاب *ba kulāb-g.*

HITHER, *ad.* اینسو *in taraf.* آنسو *insū.* Hither and thither, از هر نزدیکتر *ānsū insū.* Hithermost, از هما نزدیکتر *az hama nazdīktar.*

HITHERTO, *ad.* هنوز *tā hāl.* تا حال *hānūs.* الی الی *ila'l-a'n.*

HIVE, *vt., vi.* در کندو نهادن *dar kandū-n.* جمع کردن *jamt-k.* جمع شدن *jamt-sh.* مجتمع گشتن *mujtam-g.*

HIVE, *n.* (of bees) غنچه *ghanina.* جمع کندو *jamt sambūri del.* کندو *kandū.* —(company) جمعیت *jami-dī.* انبوه *ambūh.*

HO, *interj.* یا *yā.* ایها *ayahā.*

HOARD, *n.* جمع *jamt.* گنجینه *ganjīna.* انبار *ambār.* ذخیره *zakhtira.*

HOARD, *vt.* جمع کردن *jamt-k.* فراهم آوردن *andākhtan.* فراهم *farāham-ā.*

HOAR-FROST, *n.* یز *pus̄ha.* زله *shāla.* پاشک *pashuk.*

HOARINESS, *n.* پختگی *pukhtai mūi.* شیب *shībāt.*

HOARSE, *a.* آواز گرفته *āwās girifta.* گلو گرفته *gulu girifta.* باهک *bahkat.*

To make a hoarse noise. وجرحت *wahwahat-k.*

HOARSELY, *ad.* با گریه *bā girif-tagt i āwās.*

HOARY, *a.* سفید مو *sufed mūi.* پختگی *pukhtai mūi.* شایب *shāyib.*

HOBBLE, *n.* لنگی *langt.* —(difficulty) مشکلات *muḥkilat.* دشواری *dushwārī.*

HOBBLE, *vi.* لنگیدن *langīdan.*

HOBBY, *n.* (nag) یابو *yābū.* —(favourite theme of discourse) مقصود *mukṣūd.* مطلب *matlūb.*

HOBGOBLIN, *n.* غول *ghūl.* جن *jinn.*

HOBNAIL, *n.* میخ *mekh.* مسمار *mis-mār.*

HODGE-PODGE, *n.* مخلوط *makhḥūt.*

HOCKY, *n.* گوی بازی *gūi bāst.*

HODIERNAL, *a.* امروزی *imrūst.*

HOE, *n.* بیل *bīl.*

HOG, *n.* خنزیر *khūk.* خنستر *khanstir* (pl. خناربر). The grunting of hogs, کبیت *kabīdt.* شنه *shana.*

HOGGISH, *a.* خنزیری *khanstir.* خوکي *khūkt.*

HOIST, *vt.* برداشتن *bardāshstan.* افراختن *afrahkhtan.* بلند کردن *buland-k.*

HOIST, *n.* طناب *tanāb.* رس *rasan.* بلند نماي *afrahkti.* افراخت *buland-nūmāt.*

HOLD, *vt.* (contain) گنجیدن *gunjīdan.*

—(possess) داشتن *dāshstan.* تصرف کردن *tasarruf-k.*

To hold fast, ضابط کردن *sābit-k.* سخت گرفتن *sukht-g.*

To hold back, منع کردن *bās-d.* باز داشتن *ma-nt-k.*

To hold in (a horse; &c.) منع ساختن *sabt-k.* ضابط کردن *mant-*

نفس ضبط (restrain one's self) *s.* —(restrain one's self)

نفس ضبط *nasas sabt-k.* To hold forth, نهادن *namūdan.*

نهادن *paydā-s.*

—(harangue) راندن سخن *sakhun-r.*
 To hold off, (keep one at a distance) دُفع کردن *bās-d.*, دُفع داشتن *daft-k.*—(procrastinate) واپس انداختن *wāpas-a.* To hold on, (continue) نمودن مداومت *mudāwamat-n.*—(proceed) پیش رفتن *pesh-r.*, گذشتن *guzashtan.* To hold out, (stretch out the hand, &c.) دست درازی کردن *dast darāzi-k.*—(continue to bear) بردباری نمودن *takmul-k.* تحمل کشیدن *burd bārī-n.*—(offer, propose) عرض نمودن *drz-n.*—(last) ماندن *māndan,* قایم بودن *kāyim-b.*—(not to yield) نا مقهور شدن *nā makhūr-sh.* To hold together, درهم گرفتن کردن *darham girifta-k.*—(to be joined) پیوسته شدن *paywasta-sh.*—(remain in union) دایمان مواصلت شدن *dāyiman muwāsilat-sh.* To hold up (raise) برداشتن *bardāshlan.*—(continue fair weather) دایم بودن *bī bārān-sh.*—(continue at full speed) زود رفتن *sūd-r.* To hold one's peace, سکونت نمودن *sakūnat-n.* To hold a council, دیوان داشتن *divān-d.*, دربار فرمودن *darbār-f.* To hold a conference, عقد داشتن *akdi majlis-d.*

HOLD, n. (grasp) گرفتن *giriftagi,* کابض *kabṣ.*—(support) دستگیری *dast-gīrī,* اعتماد *attimād.*—(the power of seizing) قوت گیر *kuwat gīr,* امکان زندان *imkāni girift.*—(prison) زندان *zindān,* حبس *habs.*—(power) قدرت *kudarat,* قوت *kuwat.*—(strong-hold) حصار *hisār,* قلع *kilt.*—(lurking place) کمینگاه *kamīngāh.* The hold of a ship, بطن جهاز *batani jehāz,* درون *darūni kisht.*

HOLDING, n. گیران *gīrān,* مسک *mumsk.*—(in comp.) گیر *gīr,* دار *dār.*

HOLE, n. سوراخ *sūrākh,* ثقب *sakb,* رخنه *rakhna.* A round hole, خرب *khurb.* A hole in a wall, دیوار *sūrākhī dīwār.* A hole under ground, غار *ghār.* Full of holes, سوراخدار *sūrākhdār.* To make a hole, سوراخ کردن *sūrākh-k.*, ثقب کردن *sakb-k.*

HOLIDAY, n. روز جشن *rozi ʿid,* روز تعطیل *rozi jashan,* تعطیل *tadtil.*

HOLILY, ad. مقدسا *mukaddasan,* با طهارت *bā tahārat.*

HOLINESS, n. پاکي *pākī,* پارسائي *parsāiy,* تقدیس *takdīs.*

HOLLOW, a. خالي *khālī,* مجوف *muj-*
awwaf, میان تهی *miyān, tihī.*—(insincere) نا صادق *bī wafā,* ونا *nā sādik.*—(resounding) مصوات *miswāt.*

HOLLOW, n. (cavity) کواک *kāwāk,* تجويف *tajwīf.* The hollow of the hand, روی دست *rūi dast.* The hollow of the eye, چشم خان *chashm khāna.*

HOLLOW, vt. میان تهی کردن *miyān tihī-k.*, تجويف ساختن *kāwātdan.* کواک *tajwīf-s.*—(shout) بانگ زدن *bāng-z.*

HOLLOWNESS, n. میان تهی *tihī,* کواک *kāwāk,* عدم حقیقت *ʿadamī hakikat,* رباکاری *rayākārī.*

HOLM, n. سندیان *sīndiyān,* بلخ *bulakh.*

HOLOCAUST, n. محرقیت *muhrakat,* و قود *wukūd.*

HOLY, a. پاک *pāk,* پارسا *parsā,* اهل صفا *ahli safā,* مقدس *mukaddas.* The holy land, ارض المقدس *arṣul mukaddas.*

HOLY GHOST, n. روح الله rūh'allāh, روح القدس rūh-ulukaddus.

HOMAGE, n. فرمانبرداری atādt, اطاعت farmān bardārt, اظهار اطاعت ishārāt atādt. To do homage, اظهار اطاعت ishārāt atādt-n.

HOME, n. سرای khānā, بایت bait, مقام mukām, وطن watan, مسکن maskan. At home, در خانه dar khāna. To go home, در خانه dar khāna-r. To come home, در خانه آمدن dar khāna-ā. Homebred, خانه پرور khāna parwar.

HOMELINESS, n. خلاف ادب khilāfi'adab, خوریادی khuryādī.

HOMELY, a. غیر ادب ghayr adab, بی آرم bi āzarm.

HOME-MADE, a. خانگی khānagī, در خانه ساخته dar khāna sākhta.

HOMESTALL, } n. جای قرار jāya

HOMESTEAD, } کارآر karār, قرارگاه karār gāh.

HOMEWARD, ad. بسوی خانه ba sūi khāna, سوی مکان sūi makān.

HOMICIDAL, a. قتال khunt, قتل kattāl, مردم کش mardum kush.

HOMICIDE, n. مردم کشی mardum kushī, قتل khun, قتل katl.

HOMOGENEAL, } a. هم جنس ham jins,

HOMOGENEOUS, } یکسان yaksān, موافق muwāfak. To make homogeneous, تهنیس کردن tajnīs-k.

HOMOGENEOUSNESS, n. همجنس hamjins, موافقت muwāfakat, مطابقت mutābikat, برابری barābarī.

HOMOLOGOUS, a. هم قدر ham kadr, متناسب munāsib, منسوب mansūb, موافق muwāfak.

HONE, n. مشهد mish-haz.

HONEST, a. دیانت دیانت dar, صالح sālik, صادق sādik, عادل ādil.

HONESTLY, ad. صالحانه sālikhāna, با پاکي bā pākī, با عدل bā ādl.

HONESTY, n. دیانداری rāstī, راستی diyānatdārī, اخلاص ikhlās, عدل ādl.

HONEY, n. شهد shahd, عسل āsal, انگبین angabīn.

HONEY-COMB, n. معرزان shān, میهران mihrān.

HONEYMOON, n. اوقات عروسی aukāti drūst.

HONORARIUM, n. اجرت musd, مزد ujrat.

HONORARY, a. فاخره fākhirā, عزت izzat, بخش tazat bakhsh, مکرم mukarram.

HONOUR, n. حرمت hurmat, آبرو ābrū, عزت izzat, جلال jalāl, بزرگواری buzurgwārī.—(magnanimity) دلوری dilārgwārī.—(chastity) مردانگی mardānagī.—(reverence) حرمت hurmat, پاهیز pahiz.—(reputation, good name) نیک نامی nek nāmī, ناموری nāmwarī. To defend one's honour, حفظ نام و ننگ hifz-i nām u nang-k. Without honour, بی ناموس bi nāmūs u nang.

HONOUR, vt. تعظیم کردن tadā'im-k., حرمت دادن takrīm-s., اکرام کردن akrām-k., توقیر نمودن ihtirām-n., تشرف کردن musharraf-k., عزیز داشتن āsīz-d.

HONOURABLE, a. صاحب عزت sāhib-i izzat, محترم muhtaram, با احترام bā ihtirām, کریم karīm.

HONOURABLENESS, n. کرامت karāmat, رفعت rafā'at, جلال jalāl.

HONOURABLY, *ad.* از حرمت *az hur-mat*, با کرم *ba karām*, با عزت *bā ʔizat*, با بلند همت *bā buland himmat*.

HONOURED, *a.* مکرم *muharrām*, معظم *muʔazzam*, مرفوع *marfū*, مجید *majid*.

HOOD, *n.* سرانداز *sar andāz*, کلاه *kulāh*, آویزه *āwisa*.

HOOD, *vt.* چشم بند کردن *chashm band-k.*, چشم پوشیدن *chashm-p.*

HOOF, *n.* سم *sum*, حافر *hāfir*, نعل *nadl*, سنب *sumb*.

HOOK, *n.* قلاب *kulāb*, خطاف *khuttāf*. A fish-hook, شست *shust*. By hook or crook, هر حال *bahar hāl*.

HOOK, *vt.* با قلاب گرفتن *ba kulāb-g.*, با قلاب کشیدن *bā kulāb-k.*—(join together) پیوستن *paywastan*.—(entrap) در دام گرفتن *dar dām-g.*

HOOKED, *a.* قلاب گرفته *kulāb girifta*.—(suspended by a hook) آویخته *āwikhta*.—(drawn with a hook) کشیده *az kulāb-kashida*.—(joined) پیوسته *paywasta*.—(curvated) کج *kaj*, پیچیده *pechida*.

HOOP, *n.* چنبر *chambar*, حلقه *halka*, دایره *dāira*.

HOOP, *vi.* (cry out) شور کردن *shūr-k.*, سرفه کردن *ghariv-k.*—(cough) حلقه برگرد زدن *surfa-k. vt.*—(encircle) حلقه *halka bār gard-s.*

HOOPING-COUGH, *n.* سرفه سیاه *surfa siyāh*.

HOOT, *vi.* بانگ زدن *bāng-s.*, بھارات *ba hikārat shūr-k.*

HOP, *n.* رقص *raks*, تکت *tak*.

HOP, *vi.* رقص کردن *raks-k.*, رقصیدن *rakstdan*, جستیدن *jastan*.

HOPE, *n.* امید *umed*, توقع *tawakkd*, انتظار *ʔntizār*, توقف *tawakkuf*. A

place of hope, امیدگاه *umed gāh*. The forlorn hope, پیش ʔتاد *pesh-ʔtād*. To lose hope, نا امید شدن *nā ʔmed-sh.* To give hope, امیدوار کردن *umedwār-k.* To cut off hopes, امید قطع کردن *umed katt-k.*

HOPE, *vi.* امید داشتن *umed-d.*, چشم داشتن *chashm-d.*, توقع نمودن *taw-akkd-n.*

HOPEFUL, *a.* امیدوار *umedwār*, معروض *mutawakkf*, راجی *rājī*.

HOPEFULLY, *ad.* امیدوارانه *umedwārāna*, با امید *bā ʔmed*, توقع *tawakkd*.

HOPEFULNESS, *n.* امیدواری *umed wārī*, چشم *chashm*.

HOPELESS, *a.* نا امید *nā ʔmed*, بی امید *bi ʔmed*, غیر امل *ghayr amal*.

HOPPER, *n.* دلو *dalu*.

HORAL, *a.* ساعت منسوب *sādt mansūb*, وقت پیوند *wakt paywand*.

HORDE, *n.* اوردو *urdū*, طایفه *tāifa*, جمیعت *jamīʔt*.

HORIZON, *n.* افق *ufuk*, (pl. آفاق) *khāfīk*, (pl. خافقان) *khāfīk*.

HORIZONTAL, *a.* افقی *ufākī*, افغانی *ba khāfīkī masāwī*.

HORIZONTALLY, *ad.* مساوی در طریق *dar tarīkī masāwī*.

HORN, *n.* شاخ *shākh*, قرن *karn*, (pl. قرون) *du shākh*. Two horned, دو شاخه *du shākhā*. The horn of the moon, نوک *nōk*. The horns of a bow, کمان *gūshā* *kamān*.—2. (musical instrument) بوق *būk*, کرنا *karnāy*.

HORNED, *a.* شاخدار *shākhdār*, صاحب القرن *shahibāl karn*.

HORNET, *n.* خرگزر *sambūr*, زنبور *gas*.

HORNÝ, *a.* شاخ منسوب *shākh*, شاخ *shākh mansūb*.

HQBOLONE, *n.* ساعت *sādt*.

HOBOSCOPE, *n.* برج طالع *akhtar*, زائچہ *zāichā*, طالع نام *tal*, *tal nāma*.

HORRIBLE, *a.* مخوف *hawlākh*, هولناک *hawlākh*, مکره *mukhawwaf*, مکره *makrūh*, هائل *hāil*, مهيب *mahīb*.

HORRIBLENESS, *n.* هولناکی *hawlākhī*, وحشت *wahashat*, زشتی *zieht*.

HORRIBLY, *ad.* از هولناک *as hawl-nāk*, مخوفانه *mukhawwifāna*, با وحشت *bā wahashat*.

HORRID, *a.* زشت *zieht*, قبیح *kabīh*, مکره *makrūh*, شنیع *shand*.

HORRIDNESS, *n.* شنیعت *shandī*, کباحث *kabāhat*.

HORRIFIC, *a.* نفرت ساز *dilgīr*, دلگیر *dilgīr*, نفرت *nifrat sās*.

HORRIFY, *vt.* دهشت دادن *dahshat-d.*, خوف آوردن *khauf-d.*

HORROR, *n.* هول *haul*, خطر *khatra*, کراهت *haibat*, نفرت *nifrat*, نفرت *karāhat*. To conceive horror, نفرت داشتن *nifrat-d.*, استعکراه کردن *istik-rāh-k.* Held in horror, مکره *mak-rūh*, منفور *manfur*.

HORSE, *n.* اسب *asp*, فرس *fars*, (pl. فراس) *markab*. A piebald horse, اسب ابرق *aspi abrah*. A bay horse, کمیت *kumayt*. An Arabian horse, اسب تازی *aspi tāzi*. A fleet horse, باد عنان *bād t'nān*.

An unbroken or unmanageable horse, اسب سرکش *aspi sarkash*, تومن *ta-wsan*. A well broke, gentle going horse, اسب نرم رو *aspi narm raw*. To mount or ride on horse-back,

بار اسب *bar-aspi*, سوار شدن *sawār-sh.*

To alight from a horse, از اسب فرود *as asp farūd-d.*, نازل شدن *nāzil-sh.*

A galloping horse, اسب راکش *aspi rākis*.

To break or exercise a horse, جولان *asp farjām-k.*, اسب فرجام کردن *ram-k.*

To dress or curry a horse, اسب تیمار *asp timār-k.* 2.—(cavalry) سوار *sipāh suwār*, موکب *mawkib*. A

troop of horse, رساله *risāla*. Horse and foot, سوار و پیاده *suwār u piyāda*.

A set of horses, طوا *tawla*. Horse-dealer, دال *asp farūsh*, دلال *dallāl*.

HORSE, *vt.* (mount a horse) بر اسب راکب *bar asp rākib-k.*, سوار کردن *suwār-k.*—(carry one upon the back) بر سوار (ride) *bar pusht-k.*—(ride) *rākib-sh.*

HORSE-BACK, *n.* سواره *rākib*, سواره *suwāra*. To ride on horse-back, سوار شدن *suwār-sh.*

HORSE-BOY, *n.* غلام اخور *ghulāmi ākhūr*.

HORSE-BREAKER, *n.* چابک سوار *chābuk suwār*, سحر *silāh shor*.

HORSE-DEALER, *n.* اسب فروش *asp farūsh*, سوداگران اسبان *sawdāgarān*, *aspān*.

HORSE-DOCTOR, *n.* دیتار *baitār*.

HORSE-GUARDS, *n.* اسب موکب *asp mawkib*.

HORSE-LAUGH, *n.* قهقهه *kakkah*.

HORSE-LEECH, *n.* علقه *alk*, علقه *alkat*.

HORSE-LITTER, *n.* تخت روان *takht rawān*, *rawān*.

HORSEMAN, *n.* سوار *suwār*, فارس *fāris*.

شہسوار (good rider) *rākīb*. راکب *fāris*.
shah suwār.

HORSEMANSHIP, *n.* سوارى *suwārī*,
 شہ سوارى *shah suwārī*.

HORSE-RACE, *n.* اسب دوى *asp dawī*,
 شرف *sharuf*, تاز *tāz*.

HORSESHOE, *n.* نعل اسب *nadli asp*.

HORTICULTURE, *n.* باغبانى *bāgh-
 bānī*, بوستان پيراي *būstān payrāīy*.

HORTICULTURIST, *n.* درخت نشان
dirakht nishān, باغ ساز *bāgh sāz*.

HOSE, *n.* جورب *jaurab*, موز *mūz*.

HOSIER, *n.* جورب *jaurabgar*, جورب
 فروش *jaurab farūsh*.

HOSPITABLE, *a.* غريب نواز *gharīb
 nawāz*, مهماندار *mehmāndār*, اهل
 ميزبان (man) *ahli mudārā* - *mez-
 bān*, صاحب ضيافت *sāhibi ziyāfat*.

HOSPITABLY, *ad.* مهماندارانه *mihmān-
 dārāna*, با ميزباني *bā mezbānī*.

HOSPITAL, *n.* تيمار خانہ *tīmār khāna*,
 دارالمرض *dār al-maraz*, دارالشفاء
dār al-shifā, شفا خانہ *shifā khāna*.

HOSPITALITY, *n.* مهماندارى *mihmān-
 dārī*, ميزباني *mīzbānī*, ضيافت *ziyāfat*,
 مدارا *mudārā*, غريب پروري *gharīb
 parwarī*.

HOST, *n.* مهماندار *mihmāndār*, صاحب
 کتبخدا *sāhibi ziyāfat*, ضيافت *kat-
 khudā*.

HOSTAGE, *n.* یرغمال *yarghamāl*, کفيل
kafil, رهن *rahn*.

HOSTESS, *n.* ام المنزل *umm al-manzil*,
 زن مهماندار *zani*, کدبانو *kad bānū*,
 خادمہ *khādima*, مهماندار *mihmāndār*.

HOSTILE, *a.* مخالف *mukhālīf*, حربى
harbīy, دشمن منسوب *dushman*
manasūb. A hostile excursion, هجوم

حربى *hujūmī harbīy*. Hostile troops,
 گروه دشمن *giruhī dushman*. In a
 hostile manner, آسا *dushman*
āsā.

HOSTILITY, *n.* دشمنى *ddāwat*, دشمنان
dushmanān, مخالفت *khasūmat*, مخالفت
mukhālafat, جنگ *jang*. To com-
 mit hostilities, عدوت کردن *ddāwat-
 k*, جنگ کردن *jang-k*.

HOSTLER, *n.* آخور سائس *sāis*, اهل
ahli ākhūr.

HOT, *a.* گرم *garm*, تابدار *tābdār*, حر *harr*.

Hot water, آب گرم *ābi garm*, حميم
hamīm. A hot bath, گرماء *garmā-
 wa*, حمام *hammām*, گرماء *garmāba*.
 —(furious) تيز *tez*, آتشى *ātishī*.

تيز (lascivious) شوخ *shokh*. —(acrid) تيز
 تيز *tez*, حريف *hīrrīf*. A hot day, گرم
nihārī garm. A very hot place,
 جاحم *jāhim*, گرمگاه *garmgāh*. Some-

what hot, نیم گرم *nīm garm*. Hot
 wind, عجز *djūz*. To be hot, شدن
garm-sh. To make hot, کردن
garm-k. Hot and cold, سرد و گرم
garm u sard.

HOT-BRAINED, *a.* تيز مزاج *tez misāj*,
 گستاخ *gustākh*.

HOTCH-POTCH, *n.* اجتماع *ijtimād*. —
 تندى *tundī*.

HOTEL, *n.* مهمان خانہ *mihmān khāna*,
 رباط *ribāt*.

HOTLY, *ad.* گرمانه *garmāna*, محرا
mukhīrran. —(violently) گرمى *bā
 garmī*, بشدت *bā shiddat*. —(lewdly)
 حريصانه *bā shahvat*, *harīsāna*.

HOTNESS, *n.* گرمى *garmī*, گرما *garmā*,
 حرارت *harārat*.

HOT-SPUR, *n.* سر گرم *sar garm*, جلفى
jallakī.

HOUGH, *n.* داغست *dāghisat*.

HOUND, *n.* سگ شکار *sagi shikār*, صید *sayūd*.

HOUND, *vt.* شکار کردن *shikār-k.*, صید نمودن *sayūd-n.*

HOURLY, *n.* ساعت *sādt*. From hour to hour, ساعت ساعت *sādt ba sādt*. In a happy hour, در ساعت مسعودت *dar sādti masūdāt*. Every hour, ساعت هر *har sādt*. Hour-hand, ساعت دست *dastai sādt*. Hour-glass, شیشه ساعت *shishai sādt*.

HOUSE, *n.* خانه *khāna*, حویلی *hawaili*, دار *dār*, بیت *bait*, مسکن *maskan*, مکان *makān*, سرای *sarāy*.—(descendants from one ancestor) خاندان *khāndān*, نسل *nasl*, اصل *asl*, آل *āl*. A royal house, خانه دولت *davlat khāna*, بارگاه *bārgāh*. The master of the house, صاحب خانه *kātkhudā*, *sāhibi khāna*. A court before a house, پیشگاه *peśh-gāh*. A toll house, خانه جزیت *jāsiyat khāna*. A store-house, خانه انبار *ambār khāna*. A counting-house, خانه دفتر *daftar khāna*. A work-house, کارخانه *kār-khāna*. A house of correction, زندان *sindān*. A coffee-house, خانه قهوه *kahwa khāna*. The house of Commons, مجلس العموم *majlisu'l amūm*. The house of Lords, مجلس الخصوص *majlisu'l khusus*. The house of parliament, مجلس مشورت *majlisi mashwarat*.

HOUSE, *vt.* (shelter) پناه گرفتن *panāh-g.*, پناه بخشیدن *makhlas-y.*—(harbour) پناه دادن *panāh-d.*, پناه بخشیدن *makhlas-d.* *vi.* بودن *būdan*, اقامت نمودن *akāmat-n.*, ماندن *māndan*.

HOUSE-BREAKER, *n.* خانه دزد *khāna dūz*, نالاب زن *nalab zan*.

HOUSE-BREAKING, *n.* خانه دردی *khāna dūdi*, نالاب زنی *nalab zani*. HOUSE-HOLD, *n.* خاندان *khāndān*, اهلر بیت *ahli bait*. Household furniture, خانه اسباب *asbābi khāna*, ریختی خانه *rikhti khāna*.

HOUSE-KEEPER, *n.* خانه دار *khāna dār*, صاحب خانه *kātkhudā*, *sāhibi khāna*.

HOUSE-KEEPING, *n.* خانه داری *khāna dāri*, نفقات *nafakat*.

HOUSE-LESS, *n.* بی خانه *bi khāna*, غیر بیت *ghayri bait*.

HOUSE-MAID, *n.* کنیز *kāniz*.

HOUSE-ROOM, *n.* جایگاه در خانه *jāi-gāh dar khāna*.

HOUSE-WARMING, *n.* خترة *hutrat*, خانه گرمی *khāna garmī*.

HOUSE-WIFE, *n.* ام المنزل *umm'ul mansil*, زن خانه دار *zani khāna dār*.

HOUSEWIFERY, *n.* خانه داری *khāna dāri*.

HOUSING, *n.* زین پوش (saddle-cloth) *zin pūsh*, ریختی اسب *rikhti asp*, دیوت (houses) *namadi zin*.—(houses) دیوار *bayyūt*, دیار *diyār*.

HOVEL, *n.* خورگاه *khargāh*, توارده *tawāra*.

HOVER, *vi.* (over head, as a bird) تفرش *tufarrūsh-k.*—(hesitate) شک *shak u shubah-d.*

HOW, *ad.* چگونه *chigūna*, چون *chūn*, به چه وجه *ba chi tuw*, به چه طور *bachu vaja*. How long? تا کی *tā kay*. How often? چند بار *chand bār*. How many? چند *chand*. How then? چگونه *fakif*. How do you do? خیر و عافیت *khayr u āfiyat*.

HOW *ad.* چقدر *che kadr*, چقدر *che kadr*, چقدر *che kadr*. How much? How great? چقدر *chund*.
HOWEVER, *ad.* لیکن *likin*, ولیکن *wa-likin*, مگر *magar*, مع هذا *ma'hāzā*.
conj.—(in whatever manner) هر وجه *bahar waja*, هر حال *har hāl*.
HOWL, *vi.* زوئیدن *walāla-k.*, زوئیدن *zinūidan*, غریو کردن *gharīv-k.*
HOWL, *n.* زوئید *walwālā*, غریو *gharīv*, واوئید *wāwailā*.
HOWSOEVER, *ad.* vide **HOWEVER**.
HUBBUB, *n.* غوغا *ghaughā*, هنگامه *hangāma*, جغد *jibna*.
HUCKLE-BACKED, *a.* کُر کُر *kūsh*, کُر کُر *girili pusht*.
HUCKSTER, *n.* خرد فروش *khurda farūsh*, بازارچی *bāzārjī*.
HUDDLE, *vt.* سراسری کردن *sarāsarī-k.*, عیب انتعاجیل ساختن *dlu't tadjil-s.*, سرعت نمودن *surat-k.*
HUDDLE, *n.* vide **CROWD**.
HUE, *n.* رنگ *rang*, گون *gūn*.—(legal pursuit) داد و فریاد *dadu faryād*. To make hue and cry, داد و فریاد کردن *dād u faryād-k.*
HUFF, *vt.* زدن *lāf* *lāf*.—(treat with insolence) گستاخی نمودن *gustākhī-n.*, پف کردن *puḥ-k.*
HUFF, *n.* حمله خوردن *khafagī*, قهر *kahr*.
HUG, *n.* آغوش *aghūsh*, قابض *kabz*.
HUG, *vt.* آغوش بغل گرفتن *baghal-g.*, سخت گرفتن *aghūsh-k.*—(hold fast) *sakht-g.*
HUGE, *a.* بزرگ *kalān*, عظیم *dāzim*, بزرگ *buzurg*, بی قیاس *bī kiyās*.
HUGELY, *ad.* بی قیاسانه *bisyār*, بی قیاس *bī kaḥṣāna*.

HUGENESS, *n.* بزرگی *buzurgī*, کلانگی *kalānī*.
HULK, *n.* جرم جهاز *jirmi jahāz*—(any thing bulky) چیز عظیم الجرم *chizi dāzimū'jirm*.
HULL, *n.* (of a ship) تنه *tana*, جسد *jasd*.—(of a nut) پوست *pūst*.
HUM, *vi.* دندن کردن *dandana-k.*, ریستن *riṣtan*. To hum and haw, زرنغار زبانی *giriftāri zabānī-n.* خطل کردن *khall-k.* To hum an air, آهسته سرودن *āhista-sarūd-k.*
HUM, *n.* دمدامه *damdama*, زمزمه *zam-zama*, غنغنه *gunnut*.
HUMAN, *a.* آدمی *ādami*, بشری *bashari*, انسانی *insāni*. Human nature, *ādmiyat*, انسانیت *insāniyat*. The human race, بشر *bashar*, انس *ins*. A human being, انسان *insān*, آدم زاد *ādam zād*.
HUMANE, *a.* نرمدل *narm dil*, حلیم *halīm*, ملاحظت *mulāṭafat*, لطیف *lutf*, مروت *ahli muruwat*.
HUMANELY, *ad.* با ملاحظت *bā mulā-yamat*, از روی مروت *az rū'i muruwat*.
HUMANITY, *n.* حلم *hilm*, رحم *rahm*, ملاحظت *narmdilī*, مروت *mulāṭafat*, مدارا *muruwat*, *mudārā*.
HUMANIZE, *vt.* آدمیت دادن *ādmi-yat-d.*, نرم دل *mulāyim-k.*, نرم دل کردن *narm dil-k.*
HUMANLY, *ad.* آدمیانه *ādmiyāna*, با انسانیت *bā insāniyat*.
HUMBLE, *a.* فروتن *furūtan*, مسکین *miskīn*, متواضع *gharīb*, کمین *mut-awwāzī*, کمین *hamīna*, دون *dūn*. A humble petition, داشت *drsa-dāshī*.
HUMBLE, *vt.* تعذیر کردن *tahkt-k.*

حقارت کردن *farūtan-s.*, ساختن *hikārat-k.*, سر فرو آوردن *sur firū-d.*,

فستخت نمودن *fasthat-n.* To humble one's self, تواضع نمودن *tawāzū-n.*, تضرع نمودن *tazarūd-n.*

HUMBLLED, *a.* ناکس *nakhzūd*, متواضع *nākas*, متواضع *muttawāzū*. To be humbled, کشتن فروتن *furū tan-g.*, ناکس *nakhzūd-b.*

HUMBLY, *ad.* از فرو تندی *az farūtant*, حقیرانه *hakīrāna*, با تواضع *bā tawāzū*.

HUMBUG, *n.* دروغ *hila*, مکر *makr*, حیل *durugh*.

HUMID, *a.* نم دار *nam*, آبدار *ābdār*, نم دار *namdār*, رطب *ratb*.

HUMIDITY, *n.* نمدی *namt*, تری *tart*, نمدی *namnāki*, رطوبت *rutūbat*.

HUMILIATE, *vt.* تحقیر کردن *tuhkīr-k.*, پست کردن *pasat-k.*

HUMILIATION, *n.* تحقیر *tazarūd*, انکسار *inkisār*, تحقیر *tuhkīr*.

HUMILITY, *n.* فروتنی *tawāzū*, تواضع *farūtant*, انکسار *inkisār*, خضوع *khūsūd*, مدارا *mudārā*.

HUMOR, *n.* (moisture) نمدی *tart*, رطوبت *rutūbat*.—(state of mind) خوی *khui*, مزاج *mizāj*.—(jocularly) لطیفه *latīfa*, بزم *bazla* *gut*.—(caprice) خود سری *khud sari*, خلط *khud rāya*. Humours, *khilt*, (pl.) اخلاط *ikhilāt*, فسادت *ikhilāt-i-jisālāt*.

HUMOR, *vt.* خاطر داشتن *khātir-d.*, دست دادن *nawākhthan*, نوازش کردن *nawāzish-k.*

HUMORIST, *n.* خود رای *khud rāya*, لطیفه گو *hauwā parast*, *latīfa gu*.

HUMOROUS, *a.* خود مبر *(capricious)*

khud andish.—(jocular) لطیفه گو *latīfa gu*, مسخره *maskhura*, بزم *bazla* *gu*.

HUMOROUSLY, *ad.* با خود سری *bā khud sari*, با بزم *bā bazla*, با لطیفه *bā latīfa*.

HUMOROUSNESS, *n.* خود سری *khud sari*, بی قراری *bī karārī*.

HUMOR-SOME, *a.* خود سر *khud sar*, خوش *shokh*, بی قرار *bī karār*, مزاج *khush mizāj*.

HUMP, *n.* کوز *kūhān*, کوز *kūs*. Humped, کوز پشت *kūs pusht*, ایدوب *ihdub*.

HUNDRED, *n.* صد *sad*. A hundred thousand, صد هزار *sad hazār*, لک *lak*. About a hundred, صد چندان *sad chandān*. A hundred fold, صد تا *sad tā*, صد بار *sad bār*.

HUNG, *a.* معلق *muḍlik*, آویخته *āwīkht*, متعلق *mutadlik*.

HUNGER, *n.* گرسنگی *gurisnagt*, جوع *jūd*, اشتها *ishthā*. • Extreme hunger, همج *hamaji* *hāmij*, هجو *hajw*.

HUNGER, *vt.* گرسنه شدن *gurisna-sh.*, تجویع ساختن *tajwid-s*.

HUNGRILY, *ad.* با گرسنگی *bā gurisnagt*.

HUNGRY, *a.* گرسنه *gurisna*, جوعان *jauān*. To be hungry, گرسنه شدن *gurisna-sh.*, اشتها داشتن *ishthā-d*.

HUNT, *vt.* شکار کردن *shikār-k.*, صید *sayd-k.*, تعقیب کردن *alkab-k.*.—(pursue) تعقیب کردن *justan*, گشتن *gashtan*.

HUNT, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*, تعقیب *nakhchir*. To go a hunting, عزم شکار کردن *azm shikār-k.*

HUNTER, *n.* شکاری *shikārī*.

HUNTSMAN, *n.* شکارگر *sayyād*, شکارگر *nakhchir gir*.

HUNTING, *n.* شکار *siyādat*, شکار *shikār*.

HUNTRESS, *n.* زن شکار *zani shikār*, *bās*, صیاد *sayyāda*.

HURL, *vt.* رمی انداختن *andākhtan*, رمی ساختن *ramī-s.*, افگندن *afgandan*.

HURLY-BURLY, *n.* غوغا *ghaughā*, هرج و مرج *harj u marj*.

HURRAH, *interj.* "مرحبا" *marhaban*, آفرین *āfarīn*, شهابش *shābāsh*.

HURRICANE, *n.* تند گرد باد *gird bād*, تند باد *tund bād*, سخت باد *bādi saht*, طوفان *tūfān*.

HURRY, *vt.* شتاب کردن *shitāb-k.*, تعجیل کردن *jaldī-k.*, *tadjīl-k.*

HURRY, *n.* شتاب *shitābt*, عجلت *ajlat*, تعجیل *tadjīl*.

HURT, *vt.* آزران *ranjīdan*, آزران *āzuran*, ضرر کردن *tsā-n.*, آزار *āzar*, زخم کردن *sakhm-k.*, نقصان رسانیدن *nuksān-r.*

HURT, *n.* (harm) آزار *āzar*, آزار *āzar*, آست *astyat*.—(wound) زخم *sakhm*, نقصان *jarāhat*.—(damage) نقصان *nuksān*, ضرر *sarar*.

HURTFUL, *a.* زبان کار *musirr*, مضر *siyān kār*, مفسد *muftid*, Very hurtful, کثیرالضرر *kastūrī's sarar*.

HURTFULLY, *ad.* مفسداً *bā āzar*, مفسداً *muftidan*.

HURTFULNESS, *n.* کاری *siyān kāri*, آفت *āfat*, مضررت *mazarrat*.

HURTLESS, *a.* نامضر *nā musar*, بی آزار *bī āzar*, بی ضرر *bī zarar*.

HUSBAND, *n.* شوهر *shauhar*, شوهر *shuy*, خاوند *khāwand*.

HUSBAND, *vt.* زوج دادن *sauj-d.*—(manage frugally) خرج قلیل کردن *imākh-k.*

h.—(farm) زراعت کردن *sarādt-k.*, کشتکاری نمودن *kisht kāri-n.*

HUSBANDMAN, *n.* کشتکار *kishtkār*, دهقان *musārt*, کشاورز *kashāwars*, دهاقان *dahkān*.

HUSBANDRY, *n.* کشتکاری *kishtkāri*, زراعت *sarādt*, فلاحت *fulahat*.—(frugality) خانداری *khāna dāri*, منفعت دینی *munfidt binī*.

HUSH, *interj.* خاموش *khāmūsh*, ساکت *sakit*.

HUSH, *vt.* خاموش کردن *khāmūsh-k.*, خاموشیدن *khāmūshīdan*, ساکت کردن *sakit-b.*

HUSK, *n.* قشر *kishr*, پوست *pūst*.

HUSK, *vt.* مقشر کردن *pūst-b.*, پوست برداشتن *mukushkar-k.*, پوست بکندن *pūst-k.*

HUSKY, *a.* قشری *pūst-dār*, پوست دار *kishrt*.

HUSSY, *n.* زن شوخ چشم *zāf*, جاب *shokh chashm*.

HUSTLE, *vt.* با هم لاندن *bā ham lāndan*, دنج کردن *daft-k.*

HUT, *n.* خانه کوچک *khāna kūchak*, کلبه *khargāh*, زاویه *sāwtya*, کلبه *kulba*, کاشانه *kāshāna*.

HUTCH, *n.* صندوق *sandūk*.

HUZZA, *n.* شورت و شورت *shimātat*, شغب *shur u shaghab*.

HYACINTH, *n.* سنبلی *sumbul*.—(gom) آسمان گون *āsmān gūn*.

HYBRID, *n.* حیوان دو رنگ *haywānī-du rang*, دو نسل *du nasl*.

HYDRA, *n.* مار بسیار سر *māri biyār sar*.

HYDRAULIC, *n.* آب شناسی *āb shanāsi*, آب روی *āb ravi*.

HYDROCELE, *n.* نرول آب *nuzūli āb*.

HYDROMEL, *n.* ماء العسل *shahdāb*, شاهد آب *mā'u'l 'asāl*.

HYDROPHOBIA, *n.* آب نفرت *nafr-i-ni āb*, خوف الماء *khaufu'l mā*.

HYENA, *n.* کفتار *kaftār*, ضبع *sabud*.

HYGIENE, *n.* علم حفظ *sihhat*, صحت *ilm-i hifzi sihhat*.

HYMEN, *n.* پردہ *parda*.—(marriage) نکاح *nikāh*, عروسی *drūst*.

HYMN, *n.* تسبیح *tasbīh*, (pl. تسبیحات *munājāt*), مناجات *munājāt*.

HYMN, *vt.* تسبیح خواندن *tasbīhāt-kh.*, ستایش *ilāhi adā-k.*, ادا کردن *ilāhi adā-k.*, ستایش *itāyish-g.*

HYPERBOLE, *n.* مبالغت *mubālaghat*, اغراق *ighrak*.

HYPERBOLICAL, *a.* صاحب مبالغت *sāhibi mubālighat*, بلیغ *baligh*.

HYPERBOREAN, *a.* شمالی *shimālī*, بارد *bārid*.

HYPERCRITIC, *n.* نکته سنج بلا حد *nukta sanj bilā hadd*, سوداگر *sawdāgi*, سودا زده *sawdā sada*.

HYPHEN, *n.* علامت وصل *dlāmāti vasl*.

HYPOCRISY, *n.* مروت *riyā*, ریا *ma-rāi*, دو رنگی *du rangi*, نفاق *nifāk*.

HYPOCRITE, *n.* ریاکار *riyākār*, مکار *makkār*, اهل نفاق *ahli nifāk*.

HYPOCRITICALLY, *ad.* ساز مکر *makr*, نفاق *bā nifāk*.

HYPOTENUSE, *n.* وتر قائم *vatari kāima*.

HYPOTHESIS, *n.* مظهر *masinna*, قیاس *kayās*.

HYPOTHETICAL, *a.* فرضی *farṣi*, قیاسی *kayāsi*.

HYSSOP, *n.* اشنان دارو *sūfā*, زوفا *ush-nān dārū*.

HYSTERIA, *n.* غشیان *ghashayān*, خفان *khafān*.

HYSTERICAL, *a.* غشیانی *ghashayāni*, اختناکی *ikhṭinākī*.

HYSTERIC, *a.* غشی *ghashī*, بی هوشی *bi hūshī*.

I.

I, *pron.* من *man*, انا *ana'*. I myself, خود من *man khud*.

IAMBIC, *n.* رجز *rajas*.

IBEX, *n.* بز کوهی *buz kūhi*.

ICE, *vt.* ساختن *afṣurdan*, یخ ساختن *yakh-s.*

ICE, *n.* یخ *yakh*, جماد *jamad*, آب یخ *āb-gūn*, Iced water, یخ آب *ābi yakh*.

ICEBERG, *n.* یخ کوه *kūhi yakh*.

ICECREAM, *n.* بستنی شیر *bastāni shīr*.

ICE-HOUSE, *n.* یخدان *yakhdān*, یخچال *yakh chāl*.

ICHOR, *n.* زرداب *sardāb*, ریش *resh*, آب *ābila*.

ICICLE, *n.* قلم یخ *kalami yakh*, کلفکشنگ *kalfakhshang*.

ICINESS, *n.* یخی *yakhi*, جمادی *jamadi*.

ICY, *a.* یخ پر *pur yakh*, یخدار *yakh dār*.

IDEA, *n.* خیال *khayāl*, تصور *tasawwur*, وهم *wahm*, گمان *gumān*. An absurd idea, خیال باطل *khayālī bāṭil*. Foolish ideas, خیالات بی معنی *khayālātī bi madni*. To entertain an idea, خیال کردن *tāsawwur-k.*, تصور کردن *khayāl-k.*

IDEAL, *a.* معصوم *mutasawwar*, وهمی *wahmi*, خیالی *khayālī*.

- IDEALLY, *ad.* از تصور *az tasawwur*, خیالانه *khīyālāna*.
- IDENTICAL, *a.* همانا *hamānā*, همان *hamūn*, حقیقی *hakīqī*.
- IDENTICALLY, *ad.* بعینہ *batna*, بطور *bulauri* یگانگی *yagānagī*.
- IDENTIFY, *vi.* مطابق کردن *mutābik-k.*, یکتا ساختن *shunākhtān*, شناختن *yuk-s*.
- IDENTITY, *n.* همنامی *hamānī*, خودیت *khudyat*.
- IDIOM, *n.* معاورت اصطلاح *istilāh*, معاشرت *mu-hāwarat*.
- IDIOMATIC, *a.* اصطلاحی *istilāhī*, موافق معاشرت *mutalīh*, موافقتی *muwāfiki muhāwarat*.
- IDIOT, *n.* ابله *abla*, بی‌وُف *bī wukūf*, هیچ مدان *jāhīl*, احمق *ahmak*, کلاه *kāhīl*.
- IDLE, *a.* (lazy) مست *sust*, کاهل *kāhīl*. —(unemployed) بی کار *bikār*, معطل *mudtāl*. —(trifling) هزله *hirza*, هوای *hawāī*.
- IDLE, *vi.* بی کار شدن *bī kār-sh*.
- IDLENESS, *n.* بی‌کاری *bullān*, بی‌کارتی *kārī*, تعطیل *tadtil*, مستی *sustī*, کاهلی *kāhīlī*.
- IDLER, *n.* آواره *āwāra*, اوباش *aubāsh*, بکار *nābakār*.
- IDLY, *ad.* (inactively) بی کارانه *bī kārāna*, کاهلانہ *kāhīlāna*, غفلتانه *ghaf-latāna*. —(triflingly) بی معنی *bī ma'nī*, با *ba* *wajai bī ma'nī*.
- IDOL, *n.* (image) بت *but*, صنم *sanam*, نگار *nigār*. —(person) معبود *mah-būb*, معشوق *madshūk*.
- IDOLATER, *n.* بت پرست *but parast*, وثنی *wasnī*, ملحد *mulhad*.
- IDOLATROUS, *a.* عبادت نمایی *ibādāt namāi*, بت پرست *but parast*.
- IDOLATRY, *n.* بت پرستی *but parastī*, عبادت صنم *ibādati sanam*.
- IDOLIZE, *vt.* تکریم کردن *takrīm-k.*, تعظیم نمودن *tadīm-n*.
- IF, *conj.* اگر *agar*, گر *gar*, ار *ar*. And if, اگر *agar*, و *wagar*, و *war*. But if, ان *in*, اما *ammā*. If not, اگر نه *agar na*, لم *in lam*.
- IGNEOUS, *a.* ناری *nārī*, آتشی *ātishī*.
- IGNITE, *vt.* سوزانیدن *suzānīdan*, آتش *ātish*.
- IGNOBLE, *a.* کمینہ *kamīna*, فرومایہ *far-māyā*, بد نژاد *bad nishād*, دون *dūn*, بد سرشت *bad sarisht*. —(dishonourable) بی احترام *bī ihtirām*, خوار *khār*.
- IGNOMINIOUS, *a.* ناشایسته *nā shāy-istā*, خوار *khār*, فضیح *fasīh*, معذوب *māyūb*, بدنام *bad nām*, بی آبرو *bī ābrū*.
- IGNOMINIOUSLY, *ad.* با رسوائی *bā ruswāiy*, با طعن *bā tadna*.
- IGNOMINY, *n.* رسوائی *ruswāī*, فضیحت *fasīhat*, عیب *āib*, عار *ār*.
- IGNORAMUS, *n.* نادان *nālān*, احمق *ahmak*.
- IGNORANCE, *n.* نادانی *jahl*, جهل *nālānt*, جهالت *jahālat*, حماقت *hī-mākat*. Gross ignorance, مرکب *jahālī marakhab*. Pretended ignorance, تجاهل *tajāhul*.
- IGNORANT, *a.* بی وُف *nālān*, نادان *bī wukūf*, جاهل *jāhīl*.
- IGNORANTLY, *ad.* جاهلانہ *jāhīlāna*, نادانی *ba tauri nālānt*.
- IGNORE, *vt.* تجاهل کردن *jāhīl-k.*, تجاهل نمودن *tajāhul-n*.

ILL, *n* (evil) بدی *baḍi*, ظلم *zulm*, عیب *ʿayb*, *dib*, ایدا *idā*. — (calamity) مصیبت *musibbat*, آفت *āfat*.

ILL, *a.l.* ضعیف *sishtāna*, قبیحان *kabī-hāna*. To be ill, بیمار شدن *bīmār-sh*, رنجور کردن *ranjūr-k*.

ILL, *a.* (bad) بد *baḍi*, ویدیج *kabīh*, زشت *sisht*. — (indisposed) بیمار *bīmār*, ناخوش *maris*. — (not well) درخشان *nākhūsh*. — (not easily) دشوارانه *dush-eārāna*.

ILLATION, *n.* نتیجه *nattja*, حاصل *hāsıl*.

ILLAUDABLE, *a.* نا ستوده *nā sitūda*, ناپسند *nāpasand*.

ILL-BRED, *a.* بد اخلاق *baḍi ikhlāk*, بد ادب *bī adab*, گستاخ *gustākh*, زشت نهاد *sisht nihād*.

ILLEGAL, *a.* خلاف شرع *khilāfi sharʿ*, غیر حرام *nā hukh*, حرام *harām*, غیبر *ghayr wājib*.

ILLEGALITY, *n.* مخالفت شرع *mukhā-lifatī sharʿ*, عدم شریعت *dālamīshu-ridt*, برخلاف شرع *bar khilāfi sharʿ*.

ILLEGALLY, *ad.* حرامانه *harāmāna*, مکرور *nā mukrah*.

ILLEGIBLE, *a.* نا خواندنی *nā khāndanī*.

ILLEGIBLY, *ad.* بطور نا خوانی *ba tauri nā khānī*.

ILLEGITIMACY, *n.* حرامزادگی *harām-sādagi*, نا پاکي *baḍi aslī*, *nāpākī*.

ILLEGITIMATE, *a.* حرامزاده *harām-sāda*, بد اصل *baḍi asl*, بد نژاد *baḍi nishād*.

ILLEGITIMATELY, *ad.* بطور حرامزاده *ba tauri harām-sāda*.

ILL-FAVoured, *a.* زشت رو *sisht rū*, بد صورت *baḍi sūrat*, قبیح *kabīh*.

ILLIBERAL, *a.* بد اصل *baḍi asl*. —

(parsimonious) بخيل *bulhīl*, تنگ *tang*, دست *angust*. — (disingenuous) حیل *hīl*, باز *bāz*.

ILLIBERALLY, *a.l.* با رنگ *bā rang*, بطور حیل *batauri hīla bāz*.

ILLEGAL, *a.* نا درست *nā durust*, حرام *harām*, خلاف شرع *khilāfi sharʿ*.

ILLEGITLY, *ad.* برخلاف شرع *bar khilāfi sharʿ*, بر ضد قانون *bar ziddi kānūn*.

ILLIMITABLE, *a.* بلا امکان حد *bilā imkāni hadd*, غیر منتهی *ghayri mun-tah*.

ILLITERATE, *a.* نا خوانده *nā khānda*, نادان *bī ilm*, جاهل *jāhil*, نا دانشی *bī dānishi*.

ILLITERATENESS, *n.* نادانی *nā dānī*, بی دانشی *nā shunāsi*, بی دانشی *bī dānishi*.

ILLNESS, *n.* بیماری *bīmārī*, آزار *āzār*, بدی (badness) *baḍi*, رنج *ranj*, مرض *maris*, فساد *fisād*, قباح *kabāhat*.

ILL-NATURE, *n.* بد خوئی *baḍi khūi*, بد نهادی *baḍi nihādī*, بد گوهری *baḍi gauharī*.

ILL-NATURED, *a.* بد خو *baḍi khū*, بد اندیش *baḍi andesh*, نا کینه *kīna khāh*.

ILL-NATUREDLY, *ad.* بطور بد خوا *ba tauri baḍi khāh*, با کینه *bā kīna*.

ILL-TIMED, *a.* بی زمان *bī samān*, بی هنگام *bī hangām*, غیبر محل *ghayri mahl*.

ILLUDE, *vt.* فریفتن *farīstan*, فریب دادن *farīb dādan*.

ILLUMINATE, *vt.* روشن کردن *raushān-k*, انروختن *afrahktan*, منور کردن *mu-navvar-k*, تابش کردن *tābish-k*. — (adorn) آراستن *ārāstan*, زینت دادن

zīnat-il, نكاش و نگار ساختن *naksh u nigār-s*.

ILLUMINATED, a. منور *munaawwar*, روشن *raushan*, تابدار *tāb-lār*.

ILLUMINATION, n. فروختگی تاب *tāb*, انوار *ufrūkh-tagi*, نور *niyā*, نور *nūr*.—(with lights) چراغان *chirāghān*.—(of books) نكاش و نگار *naksh u nigār*.—(infusion of intellectual light or knowledge) روشن ساری *raushan sārī*, تافهیم *tafhim*.

ILLUMINATOR, n. نور منیر *munīr*, نور بخش *nūr bahsh*.

ILLUMINE, vt. روشن ساختن *raushan-s*, منو ساختن *munaawwar-s*.

ILLUSION, n. تصور *khīyāl*, تو-
sawwur, حیل *hīlu*, شعیبد *shu'bada*.
The illusions of dreams, خیالات *khīyālāt*, رویا *royā*. The illusions of the devil, شیطانیت *shaytāniyat*, تسویلات *tasawlati*.

ILLUSIVE, a. متخیل *mutakhayyil*, بی ثبات *bi sibāt*, خیالی *khīyālī*.

ILLUSTRATE, vt. واضح کردن *wāsih-k*, بیان کردن *bayān-k*, مبین کردن *mubīn-k*, تفسیر ساختن *tafsīr-s*, اظهار کردن *ishār-k*, توضیح کردن *tausih-k*.

ILLUSTRATED, a. مشروح *mashrūh*.

ILLUSTRATION, n. توضیح *tausih*, تفسیر *tafsīr*, شرح *sharh*, اظهار *ishār*, مثال *misāl*, تاویل *tāwil*.

ILLUSTRATIVE, a. منکشف *munla-shif*, تعبیر کن *bayyinat sās*, بدینت ساز *tadbīr kun*.

ILLUSTRATIVELY, ad. بطور شرح *ba tauri sharh*, بوجبه بیان *ba wajai biyān*.

ILLUSTRIOUS, a. نامدار *nāmdār*, صاحب جلال *sāhibi jāla*, نامور *nāmwar*.

مشهور *mas-hūr*, بزرگوار *buzurgwār*, کرامت *karīm*, عالی *ālī*.

ILLUSTRIOUSLY, ad. از بزرگوار *az buzurgwārī*, مشهور *māshhūrūn*, احترام *bā ihtirām*.

IMAGE, n. صورت *sūrat*, شکل *shakl*, تصویر *tāsawir*, پیکر *paikar*, منم *manām*, بت *but*, نگار *nigār*.

IMAGE, vt. تصویر کردن *tāsawir-k*, مثال آوردن *misāl-ā*.

IMAGINABLE, a. متصور *mutasawwur*, ممکن و هم *mumkinī wahm*.

IMAGINARY, a. خیالی *khīyālī*, متخیل *mutakhayyul*, وهمی *wahmī*.

IMAGINATION, n. تصور *khīyāl*, خیال *tasawwur*, وهم *wahm*, متخیلت *mutakhayyilat*, تفکر *tafakkur*.

IMAGINATIVE, a. فکر انگیز *fikr āngiz*, خیالی *khīyālī*.

IMAGINE, vt. تصور کردن *tasawwur-k*, خیال کردن *khīyāl-k*, ظن کردن *zann-k*.

IMBECILE, a. ناتوان *nāta-wān*, زبون *sabūn*, ضعیف *sa'f*, کمزور *kamzor*.

IMBECILITY, n. ضعف *sudf*, ناتوانی *nā tuwānī*, کم عقلی *kam āklī*.

IMBIBE, vt. نوشیدن *noshidan*, آشامیدن *āshāmīdan*, مشرب کردن *mushrab-k*, نشف *jash-k*, جذب کردن (absorb) *nashf-n*.

IMBITTER, vt. تلخ کردن *talkh-k*, مر ساختن *murr-s*.—(render unhappy) مستمند ساختن *mustamand-s*, نهمدن *mishin-n*.

IMBODY, vi. vide EMBODY.

IMBOLDEN, vt. دلیر کردن *dilēr-k*.

IMBOSOM, vt. در بر گرفتن *dar bar-g*, در خاطر پذیرفتن *dar khātīr-p*.

IMBOWER, vt. با درختها پوشیدن *bā dirukht hā-p*.

IMBROWN, *vt.* اسمر کردن *asmar-k.*,
رنگ گندمی *gandumī rang-k.*

IMBRUE, *vt.* در خون غرق کردن *dar khūn-ghark-k.*,
خون آلود کردن *khūn alūd-k.*,
تر کردن *tar-k.*

IMBUE, *vt.* مصوغ، رنگ زدن *rang-s.*,
مصبوغ کردن *masbūgh-k.*

IMITABLE, *a.* ممکن، اقتدا *mumkinī*
لايق *ikhtidā*, قابل تقلید *kābili taklīd.*
اقتدا *lāyaki ihtidā.*

IMITATE, *vt.* 1. (copy) نقل کردن *nakl-k.*,
مواظقت کردن، اقتدا نمودن *ikhtidā-n.*,
مواظقت نمودن *muwāfaqat-k.* 2. (counterfeit) صورت
تزویر *sūrat muāmala-k.*, معامله کردن
taswīr-n. To imitate another's
hand, دستخط، تقلید کردن *taklīd-k.*,
دستخط، دگر تمثیل ساختن *dast khātī digar tamāṣul-s.*

IMITATION, *n.* تقلید *taklīd*, اقتدا
نقل، *ikhtilā*, متابعت *mutābidi.*

IMITATIVE, *a.* نقلی، تقلیدی *taklīdī*,
نقلی *naklī.*

IMITATOR, *n.* مقلد *mukallid*, متابع
متابعت *mutābt.*

IMMACULATE, *a.* بی عیب *bī dib*, بی
معصوم *pāk*, پاک *bī jurm*, جرم
ma-āūm.

IMMATERIAL, *a.* بی جوهری *bī jau-*
harī, غیر *nā hayūlānī* یا هیولانی
مادی *ghayrī mādī*.—(unimportant)
nā chīs یا مهم *nā muhim.*

IMMATERIALLY, *ad.* بی جوهر *bī jā-*
uhar, بی جسمانه *bī jismāna.*

IMMATURE, *a.* (not ripe) خام *khām*,
نا رسیده *nā rasīda*, یا ناپخته
nāpukhta.—(not perfect) نا کامل
nā kāmīl, بی تمام *nā tamām*.—(unseasonable)
بی بهنگام *bī hangām*, زبانش *peeshi*
samān, بی وقت *bī wakt.*

IMMATURELY, *ad.* بی بهنگامی *bī han-*
gāmāna, بطور بی وقت *ba taurī bī wakt.*

IMMATURITY, *n.* نارسیدگی *nā rasīda-*
gī, خامی *khāmī*, نارسایی *nā tamāmī.*

IMMEASURABLE, *a.* بی اندازه *bī*
andāza, بی حد *bī hadd*, بی پایان *bī*
pāyān.

IMMEDIATE, *a.* حاضر *hāsir*.—(instant)
زود *sūd*.—(near) قریب *karīb.*

IMMEDIATELY, *ad.* در حال *hālā*, حال
در الحال *fi'l'fauz*, فوراً *fi'l'hāl*,
علی الفور *ala'l'fauz.*

IMMEMORIAL, *a.* بی ذکر *bīlā sikr*,
بی یاد *bīlā yād*, مدید *madīd*, سانی
sābik.

IMMENSE, *a.* بی اندازه *bī andāza*,
بی پیکر *bī kīrān*, بی پایان *bī pāyān*,
بی حد و شمار *bīlā hīyās*,
hadd u shumār. Immense wealth,
نا محصور *amwālī nā mahsūr.*

IMMENSELY, *ad.* از حد بیرون *az hadd*
bīrūn, بی طور بی اندازه *ba taurī bī and-*
āza.

IMMERGE, *vt.* زیر آب نهادن *zeri āb-n.*,
غرق کردن *ghūta-kh.*, غوطه خوردن
ghark-k., فرو بردن *farū-b.*

IMMERSE, *vt.* غرق کردن *ghark-k.*,
مغمور کردن *maghmūr-k.*, غوطه دادن
gūta-d.

IMMERSION, *n.* غرق *ghark*, غوطه
ghūta, صبح *sibagh.*

IMMETHODICAL, *a.* بی نظام *bīnī-*
sām, بی اصول *bī usūb*, بی اسلوب
bī kātda.

IMMINENT, *a.* قریب *muashrif*, مشرف
karīb, نزدیک *nasdik.* Imminent
danger, خطر تخریب *khatarī takhviif.*

IMMISSION, *n.* ادخال *dukhūl*, ادخال
idkhāl, ارسال *irsāl.*

IMMIT, *vt.* دخول کردن *dukhūl-k.*,
دخول در *dar-ā*, ادخال کردن *idkhāl-k.*

IMMOBILITY, *n.* سکون *sukūn*, بایاداری *pāyadārī*.

IMMODERATE, *a.* بی انداز *bī andāza*, بی اعتدال *bī ttidāl*.

IMMODERATELY, *ad.* بطور معتجز *ba tauri muntahiz*, غیر معتدلانه *ghayrī mutadilāna*.

IMMODERATION, *n.* بی اندازگی *bī andāzagi*, بی اعتدالی *bī ttidālī*.

IMMODEST, *a.* بی شرم *bī sharm*, بی حیاء *bī hayā*, فاحش *fāhīsh*, بی حجاب *bī kujāb*.

IMMODESTY, *n.* بی حیائی *bī hayāyī*, بی ادبی *bī adabī*.

IMMOLATE, *vt.* قربانی کردن *kurbāni-k.*, فدا کردن *fidā-k.*

IMMOLATION, *n.* فدا *fidā*, ذبح *zibh*, قتل *kutl*, قربانی *kurbānī*.

IMMORAL, *a.* فاسد *bad kirdār*, بد کردار *fasid*, نا بکار *fājir*, فاجر *shokh*, شوخ *nābakār*.

IMMORALITY, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*, فحش *fahsh*, بدی *badī*, نفاق *nifāq*, فجور *fujūr*.

IMMORALLY, *ad.* از روی فجور *az rūi fujūr*, فاسقانه *fāsikāna*.

IMMORTAL, *a.* بیایموت *lāyamaut*, بی ادبی *bī marg*, بی زوال *bī sawāl*, مرگ *abadī*.

IMMORTALITY, *n.* عدم موت *ādami maūt*, بقا *bukā*, زندگانی *zindagānī* بی زوال *bī zawāl*.

IMMORTALIZE, *vt.* بی زوال کردن *bī sawāl-k.*, بقا دادن *bākt-k.*, باقی کردن *bakā-d.*

IMMORTALLY, *ad.* همیشه *hamīsha*, آباد *abadān*.

IMMOVABLE, *a.* مستقیم *mustakīm*, قائم *kāyim*, بی حرکت *bīlā harakat*,

غیر متحرک *ghayrī mutgharrik*. Im-movable property, عقارات *dlarāt*. A collection of movable and immovable (effects), جمع صامت و ناطق *jamī sāmat u nātik*. Immovables and movables. رمیده و آرمیده *ramīda u āramīda*.

IMMOVABLY, *ad.* در حال بی حرکت *dar hālī bīlā harakat*.

IMMUNITY, *n.* زبانی *mu'afī*, معافی *rihāt*, در گذر *dar guzar*, نجات *najāt*, امینتی *amīnī*. A privilege or charter of immunity, معافی نامه *muāf nāma*, آزادی *barālī āzādī*.

IMMURE, *vt.* زندان *habs-k.* حبس کردن *zindān-k.*

IMMUTABILITY, *n.* بی تبدیلی *bī tabdīlī*, ثابت *sābit*.

IMMUTABLE, *a.* بی تغییر *bīlā taghay-yur*, بی تبدیلی *bī tabdīlī*.

IMP, *n.* دیو *jinn*, جن *dev*.

IMPAIR, *vt.* کم کردن *kāstan*, کاستن *kam-k.*, خراب کردن *sūdan*, سودن *khārāb-k.*, زبان آوردن *siyān-ā*.

IMPAIRMENT, *n.* نقصان *kāhīsh*, *nuksān*, زبان *siyān*. To be impaired, کم شدن *kam-sh.*, فرسودن *farsūdan*, کمتر گشتن *kumtar-g.*

IMPALE, *vt.* بردار کشیدن *bardār-k.*, مصلوب کردن *maslūb-k.*

IMPALPABLE, *a.* ناممکن لمس *lā mūm-kini lams*, غیر ملموس *ghayrī mam-sūs*.—(not coarse) لطیف *lutīf*.

IMPANNEL, *vt.* اسم نویسی کردن *ism nawīst-k.*

IMPART, *vt.* آگاه *vāhīf-k.*, واقف کردن *agāh-k.*—(grant) عطا ساختن *dlā-s.*, دادن *dādān*, بخشیدن *bakh-shīdan*.

- IMPARTIAL**, *n.* بی جانبداری *ddil*, عدیل *ddil*, بی جانبداری *bi jānīb dāri*, راست *rāst*, معدل *mad-dil*, صادق *sādiq*, بی تعصب *bi ta'assub*.
- IMPARTIALITY**, *n.* معدل *mādalat*, بی جانبداری *bi tārafidāri*, راستی *rāsti*, بی جانبداری *bi jānīb dāri*.
- IMPARTIALLY**, *ad.* از روی اعتدال *as rus diti'lāl*, باصواب *ādilāna*, عادلانه *ādilāna*, بی سواد *bi's sawāb*.
- IMPARTIBLE**, *a.* غیر منقسم *ghayri munqusim*.
- IMPASSABLE**, *a.* ناممکن عبور *nā mumkīni dbūr*, بی طریق *bi tarīk*, ناگذشتگی *nā guzashtagi*.
- IMPATIENCE**, *n.* بی صبری *bi sabri*, غیر تحملی *nā shakībāt*, نا شکیبایی *ghayr tahammul*.
- IMPATIENT**, *a.* بی صبر *bi sabr*, بی تحمل *bi tahammul*.
- IMPATIENTLY**, *ad.* بی صبرانه *bi sabrāna*, بی شکیبایی *bawajai nā shakībā*.
- IMPAWN**, *vt.* گرو *rahn-g*, گذاشتن *girau-d*.
- IMPEACH**, *vt.* نالاش کردن *nālīsh-k.*, دعوای کردن *far'yād-k.*, فریاد کردن *lud-wa-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*.
- IMPEACHABLE**, *a.* لایق شکایت *lāyaki shikāyat*, ممنوع *mamnūd*, متهم *mut-tahim*.
- IMPEACHMENT**, *n.* بار آمد *bar āmad*, شکایت *dadva*, دعوای *far'yād*, بهتان *iftirā*, زخم *zamm*, شکایت *shikāyat*, بختان *buktān*.
- IMPEDE**, *vt.* تعرض *mant-k.*, مانع کردن *tadrīs-k.*, مزاحمت کردن *musā-himat-k.*, باز داشتن *bās-d*.
- IMPEDIMENT**, *n.* تعرض *mant*, مانع *tadrīs*, مزاحمت *musā-*
- himat*. An impediment in speech, لکن *lūknat*, زبانی *raddi sabān*.
- IMPEL**, *vt.* تسبیح کردن *rāndan*, راندن *taswīk-k.*.
- IMPELLENT**, *n.* قدرت *kudrat*, دینیت *dafidat*.
- IMPEND**, *vi.* قریب شدن *karīb-sh.*, نزدیک بودن *mushrif-b.*, مشرف بودن *nāsīk-b.*, معلق بودن *mudlak-b.*.
- IMPENETRABLE**, *a.* ممنوع مطاع *mumtāt muttāl*, لا ممکن الدخول *lā mumkīnuddukhūl*, غیر منفوذ *ghayri manfūz*.
- IMPENITENCE**, *n.* عدم پشیمانی *dda-mi pashimān*, عدم *ddami tūba*.
- IMPENITENT**, *a.* بی توبه *bi tūba*, پشیمانی *bi pashimān*, سخت *sakht*.
- IMPENITENTLY**, *ad.* بی توبه *bawajai bi tūba*, غیر تائبانه *ghayri tāibāna*.
- IMPERATIVE**, *a.* فرمان ده *farmāndah*, حکومت ران *hakūmat rān*.—(in Grammar) امر *amr*. The negative imperative, نهی *nahi*.
- IMPERCEPTIBLE**, *a.* نا آشکار *nā āsh-kār*, بیرون از نظر *nā mansūr*, نا منظور *berūn az nazar*, نا دیدنی *nā dīdan*.
- IMPERCEPTIBLENESS**, *n.* نا منظوری *nā mansūri*, عدم آشکارا *ddami āsh-kārā*.
- IMPERCEPTIBLY**, *ad.* بطور نا منظور *ba tauri nā mansūr*, نا آشکار *ba wajai nā āshkār*, رفته رفته *rafta rafta*.
- IMPERFECT**, *a.* ناقص *nā tamām*, نا تمام *nākis*, عیب دار *dīb dār*.—(tense) ماضی استمراری *māzi istamrāri*.
- IMPERFECTION**, *n.* نا تمامی *naki*, عیب *dīb*, قصور *kusūr*.
- IMPERFECTLY**, *ad.* نا تمام *nā tamām*, ناقص *bi kāmāl*, عیب *ba dīb*.

IMPERFORATE, *a.* نا سوراخدار *nā sūrākhdār*.

IMPERIAL, *a.* شاهي *pādshāhī*, شاهي *shāhī*, عاليشان *shahryārī*, شہریاری *ālīshān*, خسرواني *khusravānī*.

IMPERIALLY, *ad.* خسروانه *khusravāna*, پادشاهانه *pādshāhāna*.

IMPERIOUS, *a.* مغرور *mutakabbir*, متکبر *maghrūr*, ظالم *ālīm*, مستعگار *sitamgār*.

IMPERIOUSLY, *ad.* با عنف *bā ānuf*, قہر *kahrān*, مغرورانہ *maghrūrāna*.

IMPERIOUSNESS, *n.* عنف *ānuf*, قہر *khar*, ظلم *zulm*, مغروري *maghrūrī*.

IMPERISHABLE, *a.* نا پایدار *nā pāyadār*, بی زوال *bī zawāl*.

IMPERSONAL, *a.* غیر شخصي *ghayrī shakhsī*, ناقص *nākis*. — (verb) فعل بی فاعل *fudlī bī faṭl*.

IMPERTINENCE, *n.* گستاخي *gustākhī*, بی ہودگی *bī hūdagi*, شوخی *shokhī*, ابلہی *ablahī*, بی ادبی *bī adabī*.

IMPERTINENT, *a.* بی ہودہ *bī hūda*, گستاخ *gustākh*, بی امتیاز *bī imtiyāz*, نا مناسب *nā munāsib*, نا لائق *nā lāyāk*, شوخ *shōkh*. An impertinent fellow, ابلہ ہرزہ خوار *ablah harsa khār*. An impertinent action, وضع نا مرغوب *wāz nā marghūb*. An impertinent speech, ہفت *yāfa*, یا فہ *huft*.

IMPERTINENTLY, *ad.* گستاخانہ *gustākhāna*, بی ادبانہ *bī adabāna*, بی مناسب *bī munāsib*.

IMPERVIOUS, *a.* غیر منفر *ghayrī manfūz*, بی مدخل *bī madkhal*.

IMPETUOSITY, *n.* تندی *tezī*, تیزی *tundī*, غلبہ *ghalba*, شدت *shiddat*, جبر *jabr*, سختی *sakhtī*.

IMPETUOUS, *a.* تیز *tez*, گرم *garm*, جبری *shadīd*, شدید *sakht*, جبری *jubtrī*.

IMPETUOUSLY, *ad.* شدت *bā shiddat*, با عنف *bā ānuf*, حادث *bā hiddat*.

IMPETUS, *n.* زور *zūr*, قوت *kūwat*, حملہ *hamla*, حرکت *harakat*.

IMPIETY, *n.* فجور *fujūr*, فسق *fisk*, نفاق *nifāk*, الحاد *ilhād*.

IMPIOUS, *a.* ملحد *malhad*, بی دین *bī dīn*, کافر *kāfir*, دہری *dahrī*.

IMPIOUSLY, *ad.* ملحدانہ *malhadāna*, کافرانہ *kāfirāna*.

IMPLACABLE, *a.* بی مرحمت *bī mārāhmat*, سختدل *sakhtdil*, بی رحم *bī rahm*.

IMPLACABLY, *ad.* سختدلانہ *sakhtdilāna*, از سنگ دلی *az sang dilī*.

IMPLANT, *vi.* نشانیدن *nishāndan*, نصب *nasb-k.*, ادخال کردن *idkhāl-k.*

IMPLEMENT, *n.* آلات *ālat*, ساز کاری *qāz kāri*, اسباب *asbāb*, ادات *adāt*.

IMPLEX, *a.* در ہم بر ہم *dar ham bar ham*, مشکل *mushkil*.

IMPLICATION, *n.* اشارہ *ishāra*, کنایہ *kināya*, نتیجہ *nattija*.

IMPLICIT, *a.* کامل *kāmil*, تام *tām*, بی قصور *bī kusūr*. Implicit confidence, اعتماد *attimādi tamām*, تمام *attimādi kāmīl*. Implicit obedience, اطاعت متواضع *itādti muttawāzī*, اطاعت معتدل *imtisālī mudbbad*.

IMPLICITLY, *ad.* با اعتماد تمام *bā attimādi tamām*, با اطاعت متواضع *bā itādti, mutawāzī*.

IMPLORE, *vt.* امداد طلب کردن *imdādī talab-k.*, نیاز *tamannā-k.*, تمنّا کردن *niyāz-k.*, دعا کردن *duā-k.*, مناجات کردن *munājāt-k.*

IMPLORE, *n.* نیاز *niyāz*, دعا *duā*, مناجات *munājāt*, فریاد *faryād*.

IMPLOREH, n. داعي *dāt*, مستعد علی *mustadā*, فریاد کنند *faryād kunanda*
مدد خواہ *madad khāh*.

IMPLY, vt. دلالت کردن *dalālat-k.*, اشاره *ishāra-k.*, معنی دادن *madnī-d.*

IMPOISON, vt. با زهر آلودن *bā zahr-ā.*

IMPOLITIC, a. بی بصیرت *bī basīrat*
نا مناسب *nā munāsib*.

IMPORT, vt. نقل کردن *dar-ā.*, در آوردن *dar-ā.*
nakl-k., وارد نمودن *wārid-n.* To im-
port goods, نقل اسباب کردن *nakli*
asbāb-k., امتعت در آوردن *imtidat-dar-*
ā.—(signify) معنی داشتن *madnī-d.*,
دلالت کردن *dalālat-k.*

IMPORT, n. تجارت *āmadant*, آمدنی
tijārat در آورده *dar-āwarda*—(conse-
quence) نتیجه *nattija*—(meaning)
معنی *madnī*, دلالت *dalālat*.

IMPORTANCE, n. ضرور *zarūr*, مهم *mu-*
himm, لازمت *lāzimāt*. To be of im-
portance, لازم ضرور شدن *zarūr-sh.*, لازم
شدن *lāsim-sh.* A thing of no import-
ance, نا چیز *nā chīz*, لا شئی *lā shī*.

IMPORTANT, a. گران *girān*, مهم *mu-*
himm, بزرگ *khattir*, ضرور *zarūr*, خطیر
buzurg, عظیم *āsim*.

IMPORTATION, n. در آورد *dar āward*,
نقل تجارت *nakli tijārat*, ايراد *irād*,
واردات *wāridāt*.

IMPORTUNATE, a. متقاضی *mutakāsh*,
مطلب *mublit*, مدرم *mubrim*.

IMPORTUNATELY, ad. با ابرام *bā ibrām*.

IMPORTUNE, vt. تخاصا کردن *takāzā-k.*,
زحمت دادن *likdām-s.*, نادام ساختن
sahmat-d., ابرام کردن *ibrām-k.*

IMPORTUNE, a. بی وقت *bī waqt*, بی
محل *bī mah*, نا مناسب *nā munāsib*.

IMPORTUNITY, n. تخاصا *takāzā*, تصدیح
tasdi, ابرام *ibrām*.

IMPOSE, vt. خراج گذار *nihādan*, نهادن *nihādan*,
حمل کردن *khirāj guzār-k.*, فرض نمودن
hamat-k., فرض نمودن *fars-n.*—(enjoin
as a duty, obligation, &c.) امر ساختن
amr-s., حکم کردن *hukm-k.* To im-
pose upon, فریفتن *fariftan*, قدر کردن
ghadr-k., حیل کردن *hila-k.*

IMPOSITION, n. (act of laying on) وضع
wast, نهاد *nihād*, طرح *tarah*.—(taxes)
با *bāj*, خراج *khirāj*.—(burdens)
تکالیف *takālif*, رسوم *rusūm*.—(com-
mand) امر *farmān*, فرمان *amr*.—
(deceit) فریب *farīb*, خیانت *khīyā-*
nat, حیل *ghadr*, حیل *hila*.—(inflict-
ing) عقوبت *ukūbat*, تنبیه *tambīh*.

IMPOSSIBILITY, n. نا ممکن *nā*
mumkinī, امکان *imtinād*, عدم
ādami imkān.

IMPOSSIBLE, a. ممکن *mumtān*, نا
ممكن *nā mumkin*, محال *muhāl*, نا
میسر *nā muyassar*.

IMPOST, n. خراج *khirāj*, باج *bāj*,
تکلیف *taklif*, رسم *rasm*.

IMPOSTHUME, n. دُنبَل *ābila*, آبله
dumbal, ورم *waram*, قرح *karh*.

IMPOSTOR, n. ملبس *mukhār*, سکار *mu-*
labbis, حیل باز *hila bās*, دُغاباز *ghad-*
dār, عیار *daghābās*, دُغاباز *dyyār*.

IMPOSTURE, n. تلبیس *farīb*, فریب
talbīs, حیل *hila*, مکر *makr*, تزویر *taz-*
wir, روباہ بازی *rūbāh bāzī*.

IMPOTENCE, n. عدم قوت *ādami*
kuwat, کم زوری *nā tawānt*, نا توانی
kam sorī, نا مردی *nā mardī*, سستی
sustī.

IMPOTENT, a. نا توان *nā tawān*, بی
قوت *bī kuwat*, ضعیف *saf*, کم قوت
nā mard, کم قوت *kam kuwat*.

IMPOTENTLY, ad. از نا توانی *as nāta-*
wānt, ضعیفانه *safāna*.

IMPOUND, *vt.* حبس *ahāla-k.*, احاطه کردن *habs-k.*

IMPRACTICABLE, *a.* ناممکن *nā mum-kin*, محال *muhāl*.

IMPRECATE, *vt.* نفرین کردن *nafrīn-k.*, لعنت *had duā-g.* بد دعا گفتن *ladnat-k.*

IMPRECATION, *n.* بد دعا *bad duā*, لعنت *ladnat*, نفرین *nifrīn*.

IMPREGNABLE, *a.* دشوار *munī*, مذبح *mun-tant akhsī*. An impregnable fortress, قلعه حصین *hisan husīn*, حصین *kild dushwār-gīr*.

IMPREGNATE, *vt.* حامله کردن *hāmī-la-k.*, آبستن *bār dār-k.*, باردار کردن *ābi-tan*, پور کردن *pur-k.*

IMPREGNATION, *n.* حاملگی *hāmī-lā-gī*, درخت *bārdār sāzī*, بار دار سازی *barakat-bahk-kī*.

IMPRESS, *vt.* نشان کردن *nishān-k.*, تاثیر نمودن *tāstīr-n.* — (force into the public service) سخره *bu zūr-g.* گرفتن *sukhrā-g.* To impress upon the mind, خاطر نشان کردن *khittur nishān-k.*

IMPRESS, *n.* علامت *nishān*, نشان *ālāmāt*, اثر *asar*, ناکش *nakhsh*.

IMPRESSION, *n.* اثر *shikl*, شکل *asar*. To make 'an impression, تاثیر کردن *tāstīr-k.*, اثر کردن *asar-k.*

IMPRINT, *vt.* چاپ کردن *talīf-k.*, چاپ *chāp-k.* کردن

IMPRISON, *vt.* در زندان نهادن *dar zin-lān-n.*, محبوس کردن *habs-k.*, قید کردن *muhbūs-k.*, بند کردن *band-k.*

IMPRISONMENT, *n.* حبس *habs*, بند *band*, قید *kayd*, گرفتاری *giriftārī*.

IMPROBABILITY, *n.* عدم معقولیت *ad-amī mudkūlat*, غیر احتمال *ghayrī ihtimāl*, مجاهدت *mubādilat*.

IMPROBABLE, *a.* بی احتمال *bī ahtimāl*, غیر معقول *ghayrī madkūl*, دور *nā mukhtamul*, از عقل *dūr az dhl*.

IMPROBITY, *n.* بی ایمانی *sharr*, شر *bī imānī*, رسوائی *ruswāī*, ناپاکی *nā rāstī*.

IMPROPER, *a.* ناپای *nā lāyāk*, نامناسب *nā munāsib*. — (unseasonable) بی زمان *bī zamān*, بیجا *bī jā*.

IMPROPERLY, *ad.* نادرست *buwajai nā munāsib*, ناپای *nā lāyākāna*.

IMPROPRIETY, *n.* نامناسبیت *nā munāsibat*, ناپاکی *nā shāyistagī*, بی درایتی *barī kirīlārī*.

IMPROVABLE, *a.* ممکن *mumkinī*, قابل اصلاح *naft*, قابل *kābili islāh*.

IMPROVABLENESS, *n.* امکان *imkāni nāft*, قابل آباد *kābili ābād*.

IMPROVABLY, *ad.* ممکن *batauri mumkinī naft*.

IMPROVE, *vt.* خوبتر کردن *khūbtar-k.*, ترقی کردن *tarakkī-k.*, اصلاح کردن *aslah-k.* — (edify) تعلیم *tadlīm-n.* نمودن *muandab-k.* To improve a country or estate, معمور کردن *mudmūr-k.*, آباد ساختن *ābād-s.* — (become better) بهتر گشتن *bahtar-g.*, خوبتر شدن *khūbtar-sh.*

IMPROVEMENT, *n.* بهتر *bahtarī*, ترقی *tarakkī*, آبادی *asliyyād*. Improvement of the estate, معمور و آبادانی *madmūr u ābādānī* — (edification) تعلیم *tadlīm*, تربیت *tarbiyat*.

IMPROVIDENT, *a.* کوتاه اندیش *kūdah*

- an'ish*, تصدیر *bi bastrat*, بی IMPURELY, *ad.* ناپاکانه *nāpakāna*,
bi tadbtir, غافل *ghāfil*. از نجاست *as najāsat*.
- IMPROVIDENTLY, *ad.* غافلانه *ghāfilāna*. IMPURITY, IMPURENESS, *n.* ناپاکی
 IMPRUDENCE, *n.* بی احتیاطی *bi imti-* *nāpakāt*, پلیدی *palidī*, نجاست *najā-*
yās, غفلت *ghaflat*, بی تمیزی *bi* *sat*, آرایش *ā'āyish*.
- tamīst*, نادانی *bi tadbtir*, بی تدبیر *nā dānt*. IMPUTABLE, *a.* محتمل *muhāmal*,
 IMPRUDENT, *a.* بی تمیز *bi tamīst*, بی منسوب *mumkinī isnād*,
bi imtiyās, بی عقل *bi lā* *bilā dāl*, امکان *mansūb*.
bi tadbtir, نادان *nādān*, IMPUTATION, *n.* احتمال *ihimāl*,
 جاهل *jāhīl*. تهمت *tuhmat*, امکان *isnād*,
 IMPRUDENTLY, *ad.* غافلانه *ghāfilāna*, بیهوشی *bukhān*, افترا *iftirā*.
bi *ghaflat*, علی الغفلت *d'l' ghaflat*, IMPUTE, *vt.* حمل کردن *haml-k.*, تهمت
dkulānu. احتمال کردن *ihimāl-k.* افترا کردن *iftirā-k.*, منسوب
 IMPUDENCE, *n.* کستاخ *shokht*, شرمی *shurmi*, بی کردن *mansub-k.*
- bi shurmi*, بی شرمی *bi shurmi*, IN, *prep., ad.* در *dar*, اندرون *andarūn*,
bi hayāy, ادب *ādab*, در میان *dar miyān*, درونی *dar-*
alub. در این میان *dar in-mayān*. In fact, فی الحقیقت *fi'l hakikat*.
 IMPUDENT, *a.* کستاخ *shokht*, شوخ *shukh*, Inasmuch, چون *chūn*,
bi adab, بی ادب *bi adab*, چونکه *chūnki*. In debt, قرضدار *laras-*
huyā. *huyā*. *dār*. In two or three days, بعد دو سه
 IMPUDENTLY, *ad.* بی ادبانه *bi ada-* *badhī du sī rūst*. In order that,
bāna, شوخانه *as gushtākhī*, روز *tā hi*. In short, فی النجمه
shokhāna. *la*. In spite of, با وجود *bā wujūd*.
 IMPUGN, *vt.* مخالفت نمودن *mukhā-* INABILITY, *n.* ناتوانایی *nā tawānāt*,
lafat-n., مناقشه *itirās-k.* در ماندهگی *dar māndagī*,
radd-k. رد کردن *munākasha-k.* تانگداستی *tangdastī*,
 IMPULSE, *n.* دقت *kuwatī da-* *ādami kurwat*.
ftat, مساق *masāh*, تحریک *tahrik*. INACCESSIBILITY, *n.* ممانعت *ma-*
 حالت *hālat*, باعث *bāte*. *nādāt*, تمنع *tamannd*.
- IMPULSIVE, *a.* سابق *muharrrik*, موجب *mūjab*. IMPULSIVE, *a.* ناپاکی *nā yāb*,
sāyik, موجب *mūjab*. Impulsive منیع *mumtanu'l-wusūl*,
 force, قوت محرکه *kuwatī muharrrikā*. *mant*.
 IMPUNITY, *n.* بی سزایی *bi sayāsūt*, INACCURACY, *n.* صحت *nā sihat*,
 بی سزایی *bi sayāsūt*. *bi sāsūt*. With impunity, بی عذاب *nā rāsūt*,
bi sāsūt, بی سزا *bi sāsūt*, *misran*. بی سزایی *bi sāsūt*, *ghalut dārt*.
 IMPURE, *a.* ناپاک *nā pāk*, پلیدی *palid*, INACCURATE, *a.* صحیح *nā suhkh*,
ghalut, نجاست *najis*, ملوث *mu-* *ghalut*, نادرست *nā durust*,
lawwas. *bi islāh*.

- IN ACTION**, *n.* حرکت *bi harakat*, بی شغلی *bi shughulī*, آرام *ārām*, فراغت *furāghat*.
- INACTIVE**, *a.* حرکت *bi harakat*, سست *sust*, کاهل *kāhil*, باطل *bātil*.
- INACTIVELY**, *ad.* کاهلان *kāhīlāna*, کاهل *kāhil*.
- INADEQUATE**, *a.* لایق *nā lāyāk*, لایق *nā lāyāk*, نامناسب *nā munāsib*, غایب *ghayrī kāfi*.
To be inadequate, لایق *nā lāyāk* شدن *shadn*, موافق *kam-sh.* کم شدن *shadn*, موافق *nā munwāfak-b.*
- INADEQUATELY**, *ad.* بطور نالایق *ba taurī nālāyāk*, از قصور *as kasūr*, ناقص *nākisāna*.
- INADVERTENCY**, *n.* خطا *khatā*, سهو *sahw*, غافل *ghāfil*, فراموشی *farāmūshī*, بی خبری *bi khabarī*, بی التفاتی *bi iltifātī*.
- INADVERTENT**, *a.* بی فکر *bi fikr*, غافل *ghāfil*, بی خبر *bi khabar*.
- INADVERTENTLY**, *ad.* غافل *ghāfilan*, بی خبرانه *bi khabarāna*.
- INAFFABLE**, *a.* بی ادب *bi adab*, نارام *nā rām*.
- INALIENABLE**, *a.* غیر مغارق *ghayrī mufārik*.
- INANIMATE**, *a.* بی جان *bi jān*, جامد *jāmid*, دلمرده *dīl murda*.
- INAPPLICABLE**, *a.* نامناسب *nā munāsib*, بی موافقت *nā shāyista*, بی موافقت *bi munwāfakat*, نامطابق *nā mutābik*.
- INAPPROPRIATE**, *a.* بیجا *bi jā*, نامناسب *nā munāsib*.
- INAPT**, نامناسب *nā munāsib*, موافق *nā munwāfak*.
- INARTICULATE**, *a.* بی تلفظ *bi talaffuz*, آواز نا آشکار *laknat*.—(sound) *āwāsi nā āshkār*.
- INARTICULATELY**, *ad.* با آواز نا صاف *ba āwāsi nā āshkār*, بی تلفظ *bi talaffuz*.
- INARTIFICIAL**, *a.* هنر *bi hunar*, بی صناعت *bi einādī*.
- INATTENTION**, *n.* غفلت *ghaflat*, بی خبری *bi khabarī*, بی غافل *bi khabarī*, بی غافل *bi khabarī*.
- INATTENTIVE**, *a.* غافل *ghāfil*, بی خبر *bi khabar*, کاهل *kāhil*.
- INAUDIBLE**, *a.* ناممکن استماع *nā mumkīni istimād*, ناشنیده *nā shanīda*.
- INAUGURATE**, *vt.* تقدیس کردن *takdīs-k.*, داخل کردن *dākhil-k.*, ابتدا کردن *ibtidā-k.*
- INAUGURATION**, *n.* تقدیس *baydt*, تقدیس *takdīs*.
- INAUSPICIOUS**, *n.* بد بخت *bad balcht*, بد اختر *bi tālt*, بد اختر *bad akhtar*, شوم *shūm*, نا مبارک *nā mubārak*, بد فال *bad fāl*.
- INBORN**, *a.* مطبوع *matbū*, ذاتی *sāti*, طبیعی *tabīy*.
- INCAGE**, *vt.* در قفس نهادن *dar kafus-n.*
- INCAPABLE**, *a.* (unfit) لایق *nālāyāk*, بی قابلیت *bi kābīliyat*.—(without power) بی قدرت *bi kudrat*, بی قوت *bi kuwat*.—(without understanding) بی عقل *bi ʿaql*, بی علم *bi ʿilm*.
- INCAPACIOUS**, *a.* تنگ *tang*, فراخ *nā farāk*.
- INCAPACIOUSNESS**, *n.* تنگی *tāngī*, عدم وسعت *adami wasīdt*.
- INCAPACITY**, *n.* بی قابلیت *nā kābīliyat*, عدم عقل *adami ʿaql*.
- INCARCERATE**, *vt.* حبس کردن *habs-k.*, قید کردن *kayd-k.*

- INCARNATE, *a.* تجسم *mutajassam*, مجسد *mutajassid*.
- INCARNATION, *n.* جسمانیت *jismā-niyāt*, یکری گیری *paykar girti*.
- INCAUTIOUS, *a.* بی بصیرت *bī bast-rat*, غافل *ghāfil*, غافل *ghāfil*, خبر داری *bī khabar dārt*, بلا ملاحظه *bilā mulāhaza*.
- INCAUTIOUSLY, *ad.* "غافل *ghāfilan*" کاهلان *kāhī'āna*, با غفلت *bā ghaflat*.
- INCENDIARISM, *n.* آتش افروزی *ātish afrūzi*, خانه سوزی *kāna sūzi*.
- INCENDIARY, *n.* آتش افروز *ātish afrūz*, آتش انگیز *ātish angiz*, حراق *hurāk*.—(a seditious man) فتنه انگیز *fitna angiz*, مفسد *mufsid*, عامی *asī*.
- INCENSE, *n.* لوبان *lobān*, کندر *kundur*.
- INCENSE, *vt.* آلودن *khafā-k.*, خشمناک *āsurdan*, رنجیدن *ranjidan*, آلودن *khāshamnāk-k.* To be incensed, گرم شدن *kahr-g.*, گرم شدن *garm-sh.*
- INCENTIVE, *a.* محرز *muhanwiz*, محرک *muharrik*.
- INCEPTIVE, *a.* آغاز نما *aghās numā*, ابتدائی *ibtidāi*, شروعی *shurūi*.
- INCESSANT, *a.* بی توقف *bī tawakkuf*, دایم *dāyam*, مداوم *mudmīn*.
- INCESSANTLY, *ad.* همیشه *hamīsha*, دایما *dayīman*, با مداومت *bā mudāwamat*.
- INCEST, *n.* القربا *fujr'ul karāba*, زناکاری *zanākāri* یا خویشا.
- INCH, *n.* یک بند انگشت *asbt*, یک *yak bandi angusht*.
- INCIDENT, *n.* حادثه *hādīsa*, اتفاق *ittifak*, ماجرا *mājara*, سرگذشت *sar guzash*, قصه *kasā*, وقوع *wuqu'.*—(casual) اتفاقی *ittifaki*, واقعی *wāqiyi*.
- INCIDENTAL, *a.* عارضی *ittifaki*, اتفاقی *arist*, ناگهانی *nāghāni*.
- INCIDENTALLY, *ad.* عارضاً *arizāna*, اتفاقاً *ittifakan*.
- INCIPIENT, *a.* بادیه *bādī*, مستأنف *mustānaf*, ابتدائی *ibtidāi*.
- INCISION, *n.* برش *burish*, زخم *sakhm*, جراحت *jarāhat*.
- INCISIVE, *a.* قطع ساز *katt sās*, زخم نما *sakhm numā*.
- INCITE, *vt.* انگیزان *angikhtan*, تحریک *tahrīk*, تیز کردن *tes-k.*, اغوا ساختن *targhīb-n.*, ترغیب نمودن *ighwā-s.*
- INCITEMENT, *n.* انگیزش *angizish*, تحریک *tahrīk*, تحریض *tahrīs*.
- INCIVILITY, *n.* بی مروتی *bī muruw-wat*, بی ادبی *bī adabī*.
- INCLEMENCY, *n.* بی رحمی *bī rahmī*, ظلم *zulm*, درشتی *durushtī*.
- INCLEMENT, *a.* بی رحم *bī rahm*, ظالم *zālim*, سخت *shadīd*, سب *sakht*.
- INCLINABLE, *a.* مایل *māil*, زائغ *rāghīb*, آرزومند *ārūmand*.
- INCLINATION, *n.* میل *mayl*, رغبت *raghbat*, آرزو *ārzu*, خواهش *kāhish*, خوی *khui*, اراده *irāda*, خاطر *khātir*.
- INCLINE, *vi.* vt. آرزو *māil-sh.* میل کردن *ārzu-d.*, داشتن *māil-k.*, التفات کردن *raghbat-k.*, رغبت کردن *iltifāt-k.* To incline the body or the head, معروض کردن *rukū-k.*, تکیه دادن *takiya-d.* *saghv-s.*—(lean)
- INCLINED, *a.* مایل *māil*, عاطف *ālīf*. To be inclined, مایل شدن *māil-sh.* Inclined plane, منحدر *munhadar*.
- INCLOSE, *vt.* بند کردن *band-k.*, ملفوف کردن *malfūf-k.*
- INCLOSURE, *n.* حصار *hissār*, حیاط *hiyāta*, احاطه *ahāta*.
- INCLUDE, *vt.* داخل کردن *dākhil-k.*

- ishti-shāmil-k. شامل کردن *shāmil-k.*
 mutasammīn-sh. متضمن شدن *māl-k.*
 INCLUDING, *a.* متضمن *mutasammīn,*
 مشتمل *mushtamil,* شامل *shāmil.*
 INCLUDED, } *a.* داخل *dākhil,* شامل
 INCLUSIVE, } *shāmil,* مندرج *mun-*
darīj.
 INCLUSIVELY, *ad.* مجمعانہ *majmūā-*
na, تضمناً *tazammunan.*
 INCOGNIZABLE, *a.* منکر *munkar,* نا
 معلوم *nā madlūm.*
 INCOHERENCE, *n.* غیر مطابقت *ghayri*
mutābakat, عدم مناسبت *ādami*
munāsabat.
 INCOHERENT, *a.* بی ہودہ *bi hūda,* بی
 مناسبت *bi maḥnī,* نا مناسب *nā mu-*
nāsib, بی ربط *nā muwāḥik,* نا موافق
bi rabt.
 INCOHERENTLY, *ad.* بطور نا موافق *ba*
tauri nā muwāḥik, بوجہ نا ملحق *ba*
wajai nā malḥuk.
 INCOMBUSTIBLE, *a.* مستند سوزش
mumtānī sūsiḥ, نا سوختنی *nā*
sūkhtanī.
 INCOME, *n.* حاصل آمدنی *āmadanī,* حاصل
hāsil, وصول *mudākhil,* مداخل *wusūl,*
 حاصل *mā ḥasal.* Income-tax,
 عشر خراج آمدنی *khirāji āmadanī,* عشر
 محصول *ashr mah-sūl.*
 INCOMMENSURABLE, *a.* مستند قیاس
mumtānī kiyās, بی غیر *ghayri*
musāwī.
 INCOMMODE, *vt.* ایذا دادن *isā-d.,*
 تصدیع دادن *tuklīf-d.,* زحمت دادن
tasdīf-d., زحمت *sahmat-d.,* ستم نمودن
sitam-n.
 INCOMMODIOUS, *a.* متصدع *mutasa-*
ddī, نا معقول *nā munāsib,* نا مناسب
nā mādkūl.
 INCOMMODIOUSLY, *ad.* با تکلف *bā*
takalluf, با زحمت *bā saḥmat.*
 INCOMMODIOUSNESS, *n.* زحمت
saḥmat, مزاحمت *takalluf,* تکلف
nā munāsabī.
 INCOMMUNICABLE, *a.* نا ممکن بیان
nā mumkinī bayān, نا گفتنی *nā*
guftanī.
 INCOMPACT, *a.* نا پیوستہ *nā paywasta,*
 نا ملحق *nā mulḥak.*
 INCOMPARABLE, *a.* بی نظیر *bi nāṣir,*
 لا شبیه *bi mīṣāl,* نادر *nādir,* لایق
bi mānand, مانند *bi mānand,* لایق
lāṣanī.
 INCOMPASSIONATE, *a.* بی رحمت
bi rahmat, بی شفقت *bi shafakat,*
 ظالم *ālīm,* سنگدل *sangdil.*
 INCOMPATIBLE, *a.* مخالف *mukhālīf,*
 نا مناسب *nā munāsib.*
 INCOMPETENT, *a.* نا مناسب *nā mu-*
nāsib, نا لایق *nā lāyik,* بی موافق
bi muwāḥikat.
 INCOMPETENTLY, *ad.* بوجہ نا مناسب
ba wajai nā munāsib, نا قابلہ *nā*
kābilāna.
 INCOMPLETE, *a.* نا تمام *nā tamām,*
 ناقص *nā kāmīl,* نا کامل *nā kāmīl.*
 INCOMPLETENESS, *n.* نا تمامی
tamāmī, نقص *naks.*
 INCOMPLIANCE, *n.* درشتی *dūrushtī,*
 عدم موافقت *ādami muwāḥikat.*
 INCOMPREHENSIBLE, *a.* (not to be
 conceived) بی قیاس *bi kiyās,* نا ممکن
nā mumkinī fahm, بی ادراک *bi*
idrāk.—(not to be contained) از حد بیرون
as hadd berūn, بی قیاسی *bi kiyāsāna.*
 INCOMPREHENSIBLY, *ad.* از بی قیاسی
as bi kiyās, بی قیاسانہ *bi kiyāsāna.*
 INCOMPREHENSIBILITY, *n.* عدم

عدم ادراك *ādami daryāft*, دريافت
ādami idrāk.

INCOMPRESSIBLE, *a.* ممتنع فشار
mumtamt fīshār, نا قابل الشرح *nā*
kābili afshūrīsh.

INCONCEALABLE, *a.* نا پوشيدگي *nā*
poshtidagt, ممتنع نهفتگي *mumtamt*
nihuftagt.

INCONCLUSIVE, *a.* قاصر *nākis*, ناقص
kāsir, نا تمام *nā tamām*, بي نديجه *bi*
natija.

INCONCLUSIVELY, *ad.* بلا نديجه *bilā*
natija, غير مفيدانه *ghayri muftdāna*.

INCONCLUSIVENESS, *n.* عدم نديجه *nā*
ādami natija, نا تمامي *nā tamāmī*,
قصور *kusūr*.

INCONDITIONAL, *a.* بي شرط *bi shart*.

INCONFORMITY, *n.* عدم موافقت *ādā-*
mi muwāfakat, نا مطابق *nā mutā-*
bakt.

INCONGRUITY, *n.* نا همواري *nā ham-*
wārī, نا شايستگي *nā shāyistagt*, نا
لايقي *nā lāyakt*.

INCONGRUOUS, *a.* نا موافق *nā mu-*
wāfak, نا هموار *nā hamwār*, درست
نا *nādurust*, بيجا *bi jā*.

INCONGRUOUSLY, *ad.* بطور نا هموار *ba*
tauri nā hamwār, بي مناسبانه *bi*
munāsibāna, نا موافقانه *nā muwāfi-*
kāna.

INCONSIDERABLE, *a.* بي اعتبار *bi*
attibār, کم چيز *nā chīz*, کم *kam*
bahā, بي قدر *bi kadr*, نا گران *nā girān*,
دون *dūn*.

INCONSIDERABLENESS, *n.* نا چيزي *nā*
chīzi, عدم اعتبار *ādmi attibār*,
کوچکي *kūchakt*.

INCONSIDERATE, *a.* بي پروا *bi parwā*,
بي انديش *bi andīsha*, بي بصر

بي فکر *bi ghāfil*, کمال *bi dkt*, بي عقل
bi fikr. An inconsiderate speech,
کذاب سخن *sakhuni bīkhūda*,
gazāf.

INCONSIDERATELY, *ad.* بي تامل *bi*
tāmul, بلا بصيرت *bilā basīrat*, بلا
بي عقلت *bilā mulāhasa*, *bi*
aklāna.

INCONSIDERATENESS, *n.* عدم فکر
ādami fikr, غفلت *ghaflat*, بي خيالي
bi khiyālī, ناداني *nādānī*.

INCONSISTENCE, } *n.* بيهودگي *bīhu-*
INCONSISTENCY, } *dugt*, نا سازگاري
nā sāsākt, مخالفت *muḥālāfat*,
تعلل *ikhtilāf*, تعلل *tadlīl*.

INCONSISTENT, *a.* بيهوده *bīkhūda*,
نا لايق *bi madnī*, بي معني
nā lāyak, مخالف *nā munāsib*, نا مناسب
mu-
mukhālīf, مناقض *munākas*.

INCONSISTENTLY, *ad.* بيهودانه *bīkhū-*
dāna, نا لايقانه *nā lāyakāna*, نا
باطلانه *ba taurī nā munāsib*, نا مناسب
bātilāna.

INCONSOLABLE, *a.* اندوه گين *an-*
dūhgīn, دلنگ *dillang*, دل
tīra dīl.

INCONSTANCY, *n.* بي قراري *bi ka-*
rārī, نا پايداري *nā pāyadārī*,
sabūhsārī, بي استقلالي *bi istīqlālī*.
The inconstancy of fortune, چرخ دوار
charkhi dawwār.

INCONSTANT, *a.* بي قرار *bi karār*,
nā نا استوار *nā pāyadār*, نا پايدار
ustuwār, غير ثابت *ghayri sālīt*,
متغير *mulaghayyir*.

INCONTESTABLE, *a.* مستحيل منازعت *mustahīlī*
munāsīdī, شافي *shāfi*,
kāfi. An incontestable proof,
دليل شافي *dalīlī shāfi*.

INCONTINENCE, *n.* بى غصمتى *bī as-*
matī, شهوت پرستى *shahwat parastī*,
 نفس اماره *nafsi ammāra*.

INCONTINENT, *a.* بي درهيز *bi par-*
hiz, شهوت درست *shahwat parast*,
 عصمت *bi dsamat*.

INCONTINENTLY, *ad.* از بی پرهیزی
az bi parhizi, بی پرهیزانه، *bi parhi-*
zāna.

INCONTROVERTIBLE, a نا ممکن
 عاج na mumkīni niā.

INCONVENIENCE, *n.* نا شایستگی *nā shayistagī*, زحمت *takalluf*, *تکلف*, *zakhmat*, ایذا *adumi liyākat*, عدم *na hamwārī*, نا همواری *dzāb*, عذاب

INCONVENIENT, *a.* (inconmodious)
 بِحُضُور *bi huṣūr*, مزاحم *muṣāḥim*.
 دار *ḍahr* *ṣaḥmat-lār*.—(unfit) نَالِيق *nālīq*,
 نَالِيق *nālīq*, نَالِيق *nālīq*, نَالِيق *nālīq*.
 عَقُول *nā maḥkūl*.

INCONVENIENTLY, *ad.* باحمت *bā zahmat*, باحمت *muzāhimāna*,
 با تکلف *bā takalluf*.

INCONVINCIBLE, a. نا ممكن الزام
na mumkīni ilzām.

INCORPORAL, *a.* مجرد *mujarrad*, بلا
جسد *bilā jasad*, بی جسم *bī jism*.

INCORPORATE, *v.* سرشتن *sarish-tan*.
 آمیختن *āmīkhtan*, جمعیت آوردن *jamīyat āwardan*,
zamīnat-ā., احام کردن *ilhām-k.*,
 جمع کردن *jamī-k.* To incorporate
 cities, ملحقیات کردن *mullahāt-k.*

INCORPORATION, *n.* خلط *khalt*, آمیزش *āmīshish*,
 الحاق *ilhāk*, ضم *zamm*,
 ضمیت *zamīmat*.—(body of arti-
 sans, &c.) عرفت *ʿirfat*, رفاقت *rafākat*.

INCORPOREALLY, *ad.* بلا جوهري *bilā jāuharī*, لا جسماني *nā jismānī*.

INCORRECT, a. ~~نہ~~ ^{نہ} *nā sahīh,*

نا درست *nā durust*, خطا *khata*,
غلط *ghalat*.

INCORRECTNESS, *n.* **نا درستي** *nā durustī*, **غلط** *ghalat*.

INCORRIGIBLE, *a.* شديد *shadid* لعاج
 لا إصلاح يذير *nā islāh pastr*,
 از حد خراب *as hadd kharāb*.

INCORRIGIBLENESS, *n.* عدم اصلاح
adami islāh, از حد خرابی *az hadd*
kharābī.

INCORRIGIBLY, *ad.* از شرارت *as sha-rārat*, با عدم اصلاح *bā ādami islāh*.

INCORRUPT, *a.* خالص *khālīs*, پاک *pāk*, صالح *sālīh*, بی فساد *bī fisād*.

INCORRUPTIBILITY, } n. سادگي
INCORRUPTNESS, } عدلگي
pakī, اخلاص ikhlās, فدا عدم dālamī
fanā, فنا بی tabāhi bī tabāhi.

INCORRUPTIBLE, α. لا ممكّن اتلاف *nā mumkīni itlāf*,
nā لا قابل تباہ *nā qābil tabāh*,
ḡābili tabāh, لا عیب *bē dyb*,
 بی فساد *bē fanā*.

INCRASSATE, *vt.* سطر کردن *silbar-k.*,
غلظت ساختن *ghalṭ-s.*

INCREASE, *vi.* افزودن *afzūdan*, مزید کردن *mazīd-k.*, ترقی کردن *tarakkt-k.*, زیاد کردن *ziyādah-k.*, ازدیاد کردن *as-diyād-k.*, اضافت نمودن *isāfat-n.*— (grow more or greater) زیاد شدن *ziyāda-sh.*, ازدیاد یافتن *asdiyād-y.*, رستن *rustan*, ترقی داشتن *tarakkt-d.*

INCREASE, n. افزونی *afzūni*, ترقی *tarakkī*,
 زیادتی *ziyādātī*, اضافہ *isāfa*,
 برکت *barakat*.

INCREDBILITY, n. عدم اعتبار *ada-*
mi ttibār, معذري *nā mudtabarī*.

INCREDIBLE, *a.* **نا لايق** *nā-lā-yaki*
yaki būwar, **نا لايق** *nā-lā-yaki*
itibār, **واجب اعتقاد** *nā-wājib*
itihād.

INCREDULITY, *n.* بی اعتقادی *bi itihādī*, کفر *kufr*, انکار *inkār*.

INCREDULOUS, *a.* بی ایمان *bi imān* منکر *munkir*.

INCREMENT, *n.* ترقی *tarakkī*, افزونی *afzūnī*.

INCRUST, *vt.* اندودن *andūdān*, لادود *ladūd*, اندودا-ک *andūda-k*.—(cover with a husk) *bā kishr-p*.

INCRUSTATION, *n.* اندودگی *andūdāgi*.—(husk) کشر *kishr*, پوست *pūst*.

INCUBATE, *vi.* بر دیشم *bar bai-sha-n.*, حضن کردن *hasn-k*.

INCUBUS, *n.* کابوس *kābūs*, خفتک *khuftak*.

INCULCATE, *vt.* آموختن *āmūkhān* درس گفتن *daras-g.*, نصیحت دادن *nasihat-d.*, تعلیم نمودن *tdlīm-n.*.

INCULPABLE, *a.* بی گناه *bi gunāh*, بی تقصیر *bi takshir*, الزام *ilzām*.

INCULPABLY, *ad.* از بی گناهی *as bi gunāhi*, معصومانه *madsūmāna*.

INCUMBENT, *a.* (lying upon) واکن *wākin*, متکلی *muttakī*.—(imposed as a duty) لازم *lāsim*, واجب *wājib*, مقتضا *muktazā*. To be incumbent, *wājib-sh.* واجب شدن *bāyis-tan*. It is incumbent on me, مرا لازم *marā lāsim ast*.

INCUR, *vt.* مستوجب گشتن *yāftan*, باشن *mastaujib-g*. To incur expense, صرف کردن *sarf-k.*, خرچ کردن *kharch-k*.

INCURABLE, *a.* معتنج *lā ilāj*, لا علاج *mumtān'ul ilāj*.

INCURABLENESS, } *n.* بی علاجي *bi ilāji*,
INCURABILITY, } امتناع *imtinā'ul ilāj*.

INCURSION, *n.* تاخت *tākh*, هجوم *hujūm*, حمله *hamla*.

INCURVATION, *n.* کجی *mayl*, ميل *kajī*.

INDEBTED, *a.* (being in debt) مقروض *makrūz*, قرضدار *kurzdār*, دین دار *dayndār*, مدیون *madyūn*.—(having obligations) منندار *minnatdār*, ممنون *mamnūn*.

INDECENCY, *n.* عدم ادب *adami adab*, شوخی *tarkī adab*, ترک ادب *bi hayātī*.

INDECENT, *a.* بی ادب *bi adab*, نا لایق *nālāyiq*, نا شایسته *nā shāista*.

INDECENTLY, *ad.* بی ادبانه *bi adabāna*, نا شایستگی *bā nā shāyistagi*.

INDECISIVE, *a.* متردد *mutaraddid*, بی عزم *bi dsm*.

INDECLINABLE, *a.* غیر صرف *ghayri munsarif*, بی تصریف *bi tasrif*.

INDECORUM, *n.* بی ادبی *bi adabi*, فضولی *fuzūlī*.

INDEED, *ad.* البتہ *albatta*, فی الواقع *fi'l wāqī*, حقیقتاً *hakikatān*, فی یقیناً *fi'l hakikat*, یقیناً *yaktann*.

INDEFATIGABLE, *a.* معتنج ماندگی *mumtān māndagi*, میهناتی *mihnati*.

INDEFATIGABLY, *ad.* بی ماندگی *bi māndagi*, بلا اتعاب *bilā itāb*.

INDEFEASIBLE, *a.* معتنج ابطال *mumtān ibtāl*.

INDEFENSIBLE, *a.* معتنج مقاومت *mumtān mukāwamat*.—(admitting no apology) معتنج العذر *mumtān'ul drr*.

INDEFINITE, *a.* غیر معین *ghayrī muyyin*, غیر محقق *ghayrī muhakkaḥ*, نا محدود *nā mahdūd*. An indefinite number, ادنک *adank*.

- INDEFINITELY, *ad.* با طریق نا مقرر *ba tarīkhi nā mukharrar*.
- INDELIBLE, *a.* مستحیل الاندراس *must-ahilū'l indirās*, ممتنع ابطال *mum-tant ibtāl*.
- INDELICACY, *n.* شوخی *shohkhi*, نا پاکیزگی *nā pākizagi*, نا شایستگی *nā shāyistagi*, فاحش *fahsh*.
- INDELICATE, *a.* نا پاک *nā pāk*, نا شایسته *nā shāyista*, بی ادب *bī adab*, فاحش *fāhish*, بی نزاکت *bī nizākat*.
- INDEMNIFICATION, *n.* امن *aman*, توان *tāwān*, تضمین *tasmīn*.
- INDEMNIFY, *vt.* توان دادن *tāwān-d.*, تضمین کردن *malifūz-d.*, محفوظ داشتن *tasmīn-k.*
- INDEMNITY, *n.* آزادی از تعذیب *āzādī az tadsīb*, سلامت از عقوبت *salāmat az dēubāt*.
- INDENT, *vt.* کنده کردن *kandā-k.*— عهد و شرط کردن (covenant) *shart-k.*, و *dhdu paymān-k.*
- INDENTURE, *n.* اقرار نامه *ikrār nāma*, قول نامه *ahd nāma*, عهد نامه *kaul nāma*.
- INDEPENDENCE, *n.* استقلال *istidlāl*, استغنا *amīnī*, آمیزی *āzādī*, عدم ضبط و ربط *dilami zabt u rabt*, مختاری *mukhtārī*.
- INDEPENDENT, *a.* مستقل *mustakill*, مطلق *khud mukhtār*, مختار *mutlak*.—(without reference or connection) بی نسبت *bī nisbat*, بی تعلقی *ghayrī mutalluk*, بی تعلقی *bī tadlluk*.
- INDEPENDENTLY, *ad.* (freely) مستقلاً *mustiklan*.—(without relativeness) با طریق بی نسبت *bī nī-batāna*, با طریق *ba tarīkhi bī tadlluk*.
- INDETERMINABLE, *a.* ممتنع فصل *mumtant fasl*.
- INDETERMINATE, *a.* غیر معین *ghayrī muyyin*, نا محدود *nā mahdūd*.
- INDETERMINATELY, *ad.* با طریق نا محدود *ba taurī nā mahdūd*, با طریق نا مقرر *ba tarīkhi nā mukharrar*.
- INDETERMINATION, *n.* عدم تعیین *dilami tadyyun*, بی استقلالی *bī istiklālī*.
- INDEVOUT, *a.* بی تقوی *bī takwa'*, بی قنوت *bī kunūt*.
- INDEX, *n.* نمونه *namūd*, نمونه *namūna*, دلیل *dalīl*. The Index to a book, سر دفتر *sari daftar*, فهرست *fahrist*.
- INDIA, *n.* p. ولایت هند *wilāyati hind*, هندوستان *hindustān*.
- INDIAN, *a.* هندی *hindī*.—(language) زبان هند *zabānī hinduī*, هندی *hinduī*.
- INDICATE, *vt.* نمودن *namūdan*, اظهار *ishār-k.*, آشکاره کردن *āshkāra-k.*, آگاهی دادن *dalālat-k.*, دلالت کردن *āyāhi-d.*
- INDICATION, *n.* اشاره *ishāra*, دلالت *dalālat*, نمایش *numāyish*, علامت *dlāmat*, اظهار *ishār*.
- INDICT, *vt.* تهمت نهادن *tuhmat-n.*, شکایت کردن *malāmat-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*, دعوی کردن *dadwa-k.*, شکوه کردن *shukuh-k.*
- INDICTABLE, *a.* واجب الشکایت *wājibush shikāyat*, قابل اسناد *kābilū asnād*.
- INDICTMENT, *n.* شکایت *shikāyat*, اسناد *asnād*, افترا *iftirā*.
- INDIFFERENCE, *n.* (want of affection) عدم محبت *adamī mohabbat*—(carelessness) بی پروایی

bi parwat, بي غرضي *bi gharast*
اعتدال *ghafiat*.—(equipoise)
ditiddl, معادلات *maddilat*,
barābari.

INDIFFERENT, *a.* (cold, unaffection-
ate) صاحب برودت *sāhibi barūdāt*,
بی محبت *bi mohabbat*.—(careless)
غافل *ghāfil*, بی پروا *bi parwā*.—(left
to free choice) مخیر *mukhayyar*.—
(disinterested) خالص *khālīs*, خالص
الجان *khāliu'l janān*. An indiffer-
ent action, امر عادت *amri ādat*, جائز
jā'iz.—(impartial) عادل *ādil*, بی
غرض *bi gharaz*.

INDIFFERENTLY, *ad.* غفلتاً *ghafila-
tan*, کاهلانہ *kāhilāna*.—(indiscriminate-
ly) *bīla fark*, با مخیر *bā mukha-
yyar*.—(tolerably) معتدلاً *mudtadī-
lāna*.

INDIGENCE, *n.* بی نوائی *gadāi*, گداہی
bi nawāi, افلاس *iflās*, مفلسی *muf-
līs*, نیازمندی *hājat*, حاجت
*niyāz-
mandi*, ضرورت *sarūrat*.

INDIGENOUS, *a.* وطنی *mulki*, ملکی
watanī.

INDIGENT, *a.* گدا *bi nawā*, بی نوا
مفلس *tahī dast*, تہی دست
hājatmand, محتاج *muhitāj*.

INDIGESTED, *a.* (not arranged) بی
ترتیب *bi tartīb*, نا مرتب *nā mu-
rattab*.—(not concocted in the sto-
mach) نا گواریدہ *nā guwārīda*, بی
تحلیل *bi tahlīl*, نا ہضم *nā hasim*.

INDIGESTIBLE, *a.* ممنوع گوار *mumta-
nī guwār*, ممنوع الهضم *mumtani'u'l
hasm*, نا گوارہ *nā guwāra*.

INDIGESTION, *n.* بد ہضمی *badhazmī*,
تخمہ *tukhmat*, وخامت *wakhāmat*.

INDIGNANT, *a.* غضبناک *ghasabnāk*,

خشمناک *khashmnāk*, قہر *pur
kahr*, خشمگین *khashmgīn*.

INDIGNATION, *n.* غضب *ghasab*, خشم
kashm, قہر *kahr*. To excite indig-
nation, غضب انگیزتن *ghasab-a.*,
آزردہ خاطر کردن *āzurda khātir-k*. To
be fired with indignation, آتشی گشتن
ātīshī-g., خشم گرفتن *khasm-g*.

INDIGNITY, *n.* خفت *khiffat*, بی
احانت *bi hurmati*, اہانت *ihānat*,
ذات *sillat*.

INDIGO, *n.* نیل *nīl*, وسعت *wasmat*.

INDIRECT, *a.* (not straight) نا
مستوی *nā durust*, معوج *mudwvaj*,
نا صادق *nā mulawī*.—(not honest)
sādīk, بی اخلاص *bi ikhlās*.—(not in
express terms) ظاہر *nā dar
kulāmi sāhir*.

INDIRECTLY, *ad.* بطور نا راست *ba tau-
rī nārāst*, بوجہ معوج *ba waja'i
mudwvaj*.—(dishonestly) بی صالحانہ
bi sālihāna, با حیلہ بازی *bā hīla bāsī*.
—(not clearly) نا جلد *nā jiddan*.

INDIRECTNESS, *n.* نا راستی *nā rāstī*,
بی بی عدلیگی *nā durustī*, نا درستگی
*pe-
chīdagī*.—(unfairness) نا صفائی
safāi, حیلہ *hīla*, قباحہ *kabāhat*.

INDISCERNIBLE, *a.* نا منظور *nā man-
sūr*, بی نمود *bi namūd*, نا
ہویدا *nā hawīdā*.

INDISCERNIBLY, *ad.* نا منظورانہ *nā
mansūrāna*, نا آشکارانہ *nā āshkārāna*.

INDISCREET, *a.* بی امتیاز *bi imtiyās*,
بی تدبیر *bi tadbīr*, بی تمیز
bi bastrat, غافل *ghāfil*.

INDISCREETLY, *ad.* غافلانہ *ghāfilāna*,
غفلتاً *ghafulatan*.

INDISCRETION, *n.* غفلت *ghafiat*, بی
بی اندیشی *bi tadbīrī*, تدبیری

an-leshī, گستاخی *gustākhi*, نادانی *nādāni*, بی‌عقلی *bi dhlē*.

INDISCRIMINATE, *a.* نا مغرق *nā ma-frūh*, بی فصل *bi fasl*.

INDISCRIMINATELY, *ad.* بیلا فرق *bilā fark*, نا مغروقانه *nā majrūhāna*.

INDISPENSABLE, *a.* لازم *lāzim*, ملزم *multuzim*, مقتضی *muktaz'a*.

INDISPENSABLENESS, *n.* لزومت *lā-simat*, انتضا *iktazā*, ضرورت *surūrat*.

INDISPENSABLY, *ad.* فرضاً *farsan*, لازم *lā jaram*, ضرورتاً *surūratan*, لازماً *lāzimāna*, ضرورتاً *bi' surūrat*.

INDISPOSE, *vt.* (in point of health) مزاج نا خوش کردن *misāj nākhūsh-k.*, تمریس کردن *tamrīs-k.*—(render unfit) نا موافق کردن *nā lāyak-k.*, متذکر *nā muwāfak-k.*—(make averse) مخالف کردن *mutanaffir-k.*, *mu-khālif-k.*

INDISPOSED, *a.* مریض *maris*, بیمار *bimār*, خست *klasta*.

INDISPOSITION, *n.* مرض *mars*, بیماری *bimārī*.

INDISPUTABLE, *a.* ممتنع بحث *mum-tant bahs*, نا قابل اعتراض *nā kābilī atirās*, بی نزاع *bi nizā*.

INDISPUTABLENESS, *n.* یقین *yakīn*, بی اختلافی *dilami gumān*, *bi ikhtilāfi*.

INDISPUTABLY, *ad.* بلاشک *bilā shakh*, یقیناً *yakīnan*, *tahkikan*.

INDISSOLUBILITY, *n.* امتناع گداز *im-tināt gudās*, پایداری *pāyadārī*.

INDISSOLUBLY, *ad.* بطور ممتنع گداز *ba tauri mumtān gudās*, نا گدازان *nā gudāsāna*.

INDISSOLVABLE, *a.* ممتنع گداز *mum-tant gudās*, نا قابل تفریق *nā kābilī tafrik*.

INDISTINCT, *a.* نا هربدا *nā harsīd*, بی تمیز *ghayri wāsih*, واضح *tamīs*.

INDISTINCTLY, *ad.* نا آشکار *nā āshkār*, بی امتیازان *bi imti-yāsāna*.

INDISTINCTNESS, *n.* تشویش *tashwīsh*, بی امتیاز *bi imti-yās*—(want of clearness) عدم تدبیر *ddami tabayyun*.

INDITE, *vt.* انشا کردن *inshā-k.*, نوشتن *nawishtan*.

INDITEMENT, *n.* انشا تصنیف *tasnif*, انشا *inshā*.

INDIVIDUAL, *a. n.* مفرد *mufrad*, واحد *wāhid*, فرد *fard*, شخص *shakhs*.

INDIVIDUALITY, *n.* احدیت *ahdiyat*, فردیت *fardīyat*, انفراد *infirād*.

INDIVIDUALLY, *ad.* فرداً *fardan*, یکان *yaghān*, یک *yak yak*, جدا جدا *yaghān*, *wāhidan*, جدا جدا *judā judā*.

INDOCIBLE, *a.* نا قابل تعلیم *nā kābilī tadlīm*, ممتنع معرفت *mumtān madrifat*, تربیت نا پذیر *tarbiyat nā pazir*.

INDOCILITY, *n.* عدم قابلیت *ddami kābilīyat*, امتناع علم *imtināt ilm*.

INDOLENCE, *n.* کاهلی *susti*, غفلت *kāhili*, کسالت *kasālat*, غفلت *ghaflat*.

INDOLENT, *a.* سست *sust*, غافل *ghāfil*, نا درد *kāhil*—(free from pain) بی رنج *bi ranj*.

INDORSE, *vt.* پشت نویسی کردن *pusht navis-k.*, پسند کردن *pasand-k.*, مهر کردن *takwīyat-k.*, *muhr-k.*

INDUBITABLE, *a.* بی شک *bi shakh*, بی گمان *bi gumān*, بی شبهه *bi shubh*.

- INDORSEMENT, *n.* پشت نویسی *pusht nawtes*, تقویت *takwiyat*.
- INDUCE, *vt.* ترغیب *angihhtan*, ترغیب *targhib*-s., ساختن *tah-rik*-k.
- INDUCEMENT, *n.* ترغیب *targhib*, تحریک *tahrīk* — (motive) قصد *hasd*, آهنگ *ahang*.
- INDUCTION, *n.* قیاس *istidlāl*, استدلال *hiyās*.
- INDUCTIVE, *a.* قابل استدلال *kābil-i istidlāl*.
- INDULGE, *vt.* (grant) عذابت کردن *tn-āyat-k.*, اجازت دادن *ijāzat-d.* — (show kindness) مهربانی کردن *mehr-bānt-k.*, شفقت نمودن *shafakat-n.*, نوازش نمودن *nawāsisish-n.*
- INDULGENCE, *n.* نوازش *nawāsisish*, مهربانی *mīhrbānt* شفقت *shafakat*. — (grant) عذابت *tnāyat*, اجازت *ijāzat*. — (remission of punishment) مغفرت *maghfurat*.
- INDULGENT, *a.* شغیق *mīhrbān*, مهربان *shafik*, کریم *karīm*.
- INDULGENTLY, *ad.* از مهربانی *las mehr-bānt*, با شفقت *bā shafakat*, از عذابت *as tnāyat*.
- INDURATE, *vi., vt.* (grow hard) سخت کردن *sakht-g.* — (make hard) *sakht-k.*, تصلیب ساختن *taslīb*-s.
- INDURATION, *n.* (growing hard) سختی *sakhtī*, تصلیب *taslīb*. — (obduracy) اکتساب *iktisā*, مقاسات *mukāsāt*.
- INDUSTRIOUS, *a.* مستعین *mīhnatī*, محنت کش *saty*, جاهد *jāhid*, *mīhnat kash*.
- INDUSTRIOUSLY, *ad.* با سعی *bā sat*, به کوشش *bā kūshish*. — (on purpose) قصد *hasdan*, با غرض *bā gharaṣ*.
- INDUSTRY, *n.* حد و جهد *hadd u jahd*, محنت *sat*, شغل *mahnat*, کوشش *kushish*.
- INEBRIATE, *vt.* مست کردن *mast-k.*, سر مست *madhūsh-k.*, مدهوش کردن *sar mast-k.* — (to be intoxicated) سکران *madhūsh-g.*, مدهوش گردیدن *mast-sh.*, مست شدن *sakrān-sh.*
- INEBRIATION, *n.* مدهوشی *mastī*, مدهوشی *madhūshī*, نشا *nishā*.
- INEFFABLE, *a.* نا گفتنی *nā guftanī*, بی چو و چرا *bī chūn u charā*.
- INEFFECTIVE, *a.* باطل *bī asr*, بی اثر *bātil*, غیر عمل *nā kāfi*, کار ساز *nā kārsāz*, غیر موثر *ghayrī muassar*.
- INEFFECTUALLY, *ad.* بی قوت *bī bilā kuwat*, بی اثران *bī asarāna*.
- INEFFICACY, *n.* عدم قوت *ādami kuwat*, عدم تاثیر *ādami tāṣir*, بی توانی *nā tawānt*, بی عملی *bī amalī*.
- INEFFICIENT, *a.* بی عمل *bī amal*, نا لایق *nā lāyiq*, بی کار *bī kāra*.
- INELEGANCE, *n.* عدم لطافت *ādami latāfut*, عدم نزاکت *ādami nasākat*. — (of writing or composition) عدم انشای درازی *ādami istilāh*, عدم *ādami inshā pardāzi*.
- INELEGANT, *a.* نا شایسته *nā shāyista*, بی ادب *bī nisākat*, بی نزاکت *nā latīf*, بی لطیف *adab*.
- INELEGANTLY, *ad.* با لطیفانه *bā latīfāna*, بی ظرافت *bā taurī bī zarāfat*.
- INELOQUENT, *a.* نا زبان آور *nā sabān āwar*, بی علم کلام *bī ilmi kalām*.
- INEPT, *a.* بی مناسب *bī munāsabat*, بی موافقت *nā kābil*, بی معنی *muwāfaqat*, بی معنی *bī madnī*.

- INEQUALITY, *n.* نا همواري *nā ham-wāri*, عدم برابري *ddami barābari*.
- INERT, *a.* سست *bi harakat*, بي حرکت *bi harakat*, سست *sust*, کاهل *kāhil*.
- INERTIA, *n.* بي حرکت *bi harakat*, سکون *sukūn*, ثبات *sakālat*.
- INERTLY, *ad.* کاهلان *kāhilāna*.
- INERTNESS, *n.* کاهلي *susti*, سستي *susti*, کاهلي *kāhili*.
- INESTIMABLE, *a.* بي بها *bi bahā*, لا قيمت *bilā kīmat*, گران ما *girān māya*.
- INEVITABLE, *a.* ممتنع اجتناب *mu-mtānt ijtināb*, اجتناب نا شدني *ijti-nāb nā shudāni*.
- INEVITABLY, *ad.* خواد *khāh*, مخواد *makhāh*, اجتناب *bi imkā-ni ijtināb*.
- INEXCUSABLE, *a.* نا واجب العذر *nā wājibul ʿaḍr*, بي پوزش *bi pūzish*, بي تعلل *bi tadllul*.
- INEXCUSABLENESS, *n.* خلاف واجب *khilāf wājibul ʿaḍr*, نا معذوري *nā ma'zūri*.
- INEXCUSABLY, *ad.* نا معذوران *nā madsūrāna*, بطور نا واجب العذر *bataw-rī nā wājibul ʿaḍr*.
- INEXHAUSTED, *a.* نا ماحول *nā mahlūl*.
- INEXHAUSTIBLE, *a.* مستحيل مهلول *mūstahilī mahlūl*.
- INEXISTENCE, *n.* نا نيستي *niṣṭi*, نا بودي *nābūdī*, عدم موجود *ddami maujūd*.
- INEXISTENT, *a.* نا پديد *nābūd*, نا بود *nā padīl*, عدم *dūlm*, بي وجود *bi wujūd*.
- INEXORABLE, *a.* بي رحم *bi rahm*, سخت دل *sakht dil*.
- INEXORABLY, *ad.* سنگدلان *sangdilāna*.
- INEXPEDIENCE, *n.* عدم مناسب *ddami munāsabat*, نا آگاهي *nālayakt*, بي منفعتي *bi munfidti*.
- INEXPEDIENT, *a.* نا مناسب *nā munāsib*, نا شايسته *nā shāyista*, نا موافق *nā muwāfaq*, نا لایق *nālayak*.
- INEXPERIENCE, *n.* نا آزموده کاري *nā āsmūdakāri*, عدم تجربت *ddami tajribat*, عدم وقوف *ddami wukūf*.
- INEXPERIENCED, *a.* بي وقوف *bi wukūf*, نا واقف *wukūf*.
- INEXPERT, *a.* نا آزموده کار *nā wākif*, نادان *nādān*, نا آزموده کار *nā āsmūda kār*.
- INEXPIABLE, *a.* ممتنع *bi ʿaḍr*, بي عفو *bi ʿafw*, ممتنع تکفير *mumtānt takfir*.
- INEXPIABLY, *ad.* ممتنع تکفير *ba vajui mumtānt takfir*.
- INEXPLICABLE, *a.* نا ممکن تفسير *nā mumkinī tafsīr*, نا قابل بيان *nā kābili bayān*, ممتنع شرح *mumtānt shrah*.
- INEXPLICABLY, *ad.* بي تدبيرانه *bi tadbīrāna*.
- INEXPRESSIBLE, *a.* نا گفندي *nā guftant*, نا ممکن تلفظ *nā mumkinī talaffuz*.
- INEXPRESSIBLY, *ad.* بي گفتمان *bi guftārāna*, نا ممکن تلفظ *nā mumkinī talaffuzāna*.
- INEXTINGUISHABLE, *a.* ممتنع اطفاء *mumtāni ifā*, نا کشته *nā kuṣhtant*.
- INEXTRICABLE, *a.* از مشکلات *as mushkalāt*, ممتنع رها *mumtānt rihā*, نا ممکن حل *nā mumkinī hall*.
- INEXTRICABLY, *ad.* مشوشانه *mush-awwishāna*, بي روشني *badūni rastgārt*.
- INFALLIBILITY, *n.* بي گناهي *bi gu-nāhi*, بي خطايي *bi khatāi*.

INFALLIBLE, a. *بی خطا bi khata*
 محقق *muhakkak.*

INFALLIBLY, ad. *بى خطا* *bila khata*,
تەڭلىك *teŋlikhan*, *بى غلاتە* *bi ghala-*
šana.

INFAMOUS, *a.* آبرو *bt* ābrū, *بے*
 حرمت *bt* hurmat, بدنام *badnām*,
 رسوا *ruswā*, معیوب *ma'yūb*, فضیحه
faṣṭh.

INFAMOUSLY, *ad.* با رسوائی *bā rus-wāy*, فضیلتانه *fazthāna*, با بدنامی *bā badnāmī*.

INFAMY, n. بی آبروئی *bī ābrūi*, بی
 سیر *bī hurmāt*, عیب *dyb*,
 بد نامی *stīya rūi*, *badnāmī*.

INFANCY, *n.* بچگی *bachagi*, کودکی *kudaki*, طفولیت *tufulyyat*.

INFANT, n. *bacha*, *طفل* *ti/*, *کودک*
kodak, *صبي* *sabi*.

INFANTINE, *n.* *tifl dsā*, تيفل آسا
pisari.

INFANTRY, n. رجاں *rajān*, پیادگان *piyādagān*.

INFATUATE, vt. دیوانہ کر دینا *diwāna-k.*, بی وقوف *bi k̄wāh-k.*, بی ہوش کر دینا *bi wuk̄h-k.*, فریفتن *farīftan*, شیفتن *shīftan*.

INFATUATION, *n.* دیوانگی *dīrānagi*,
فریفتگی *furīftagi*, بے ہوشی *bē hūshī*.

INFECT, vt. isābat-k., اسابت کردن
و با مسعدن sirāyat-k., سیرایت کردن
waba-g., فاسد کردن fasid-k.

INFLECTION, n. سرایات isābat, سرایات sirāyat, واء wabā, افونات afūnat.

INFECTIOUS, *a.* مَعْدِي *muddi*, ساري
sari, وَا غَسْتَر *wabā gustar*.

INFELICITY, n. بدبختی *badbakhtī*,
 نال مبارکی *nā mubārakī*.

INFER, vi. دلالت کردن *dalalat-k.*, بر

اورن *bar-a.*, نتیجہ *naija-n.*
 اورن *sabab-a.*

INFERENCE, n. حاصل *nattija*, *hasil*, قياس *hiyas*, *بار آورد* *bar award*, *سبب* *sabab*.

INFERIOR, a. کمتر *kamtar*, پست *past*,
 past, کمتر *kahtar*, پائین *pāyin*, دون *dūn*,
 ادنا *adnā*, اسفل *asfal* *taht*.
 To be inferior, شدن پست *past-sh*,
 شدن دون *dūn-sh*, اسفل بودن *asfal-b*,
 شدن کمتر *kamtar-sh*.

INFERIOR, n. صاحب دوني *sahibi*
dūni, مرتد اسفل *mardi asfal*.

INFERIORITY, n. فروتلي *pasti*,
farā tant, دولي *dūnt*, كمعري *ham-*
tarī.

INFERNAL, a. جهنمي *jahannami*,
دوزخي *dūzakhi*.

INFERTILE, *a.* شور *shūr*, بی برکت
bī barakat, بی حاصل *bī hāsīl*.

INFERTILITY, n. بركت عدم *adami*
barakat, ناکامی *nā samart*, کمزوری
kam sūrt.

INFEST, vt. تعدي ساختن *taddt-s.*,
 رانجیده کردن *ranjīda-k.*, آزاردن
āzārdan. To infest the roads,
 راه‌بری قطع الطریقی *katiūttarīk-k.*, رازدن
rahzān-k.

INFIDEL, *a.* کافر *kāfir* (pl. کفار), زنديق
sinlik, ملحد *mulhid*.

INFIDELITY, *n.* کفر *kufṛ*, بی دینی *bī dīnī*,
bē dēnē, عدم ایمان *adami imān*.—
 (treachery) خیانت *khiyānat*, بی
 وفائی *bē vafāi*.

INFINITE, a. انجم *bt anjām*, *بے انتہا* *bt intihā*, *بے قیاس* *bt kiyās*, *بے پیمان* *bt pāyān*, *بے نہایت* *bt nihāyat*.

INFINITELY, *ad.* بلا نهایت *bila nihā-*
yat, بطریق بی حد و شمار *ba tartīb*
bi hadd u shumār.

INFINITIVE, *a.* مصدر *masdar*.

INFIRM, *a.* کمزور *kamsor*, ضعیف *sa'if*, ناتوان *nā tawān*, علیل *alīl*, مریض *maris*, بیمار *bimār*.—(irresolute) متردد *mutaraddid*, بی ثبات *bi sabāt*.

INFIRMARY, *n.* دارالشفاء *dārush shafā*, بیمارخانه *bimār khāna*, دارالمرض *dār ul mara*.

INFIRMITY, *n.* ناتوانی *sa'f*, ضعف *nātawānt*, کمزوری *kamsort*, مسندی *susit*, مرض *maris*. Infirmity of mind, غیانت *ghabānat*.

INFIX, *vt.* در زدن *dar-s.*, در کردن *dar-k.*, تنشیب کردن *tanshib-k.* To infix in the ground, نشاندن *nishāndan*, نصب کردن *nasb-k.* To infix or drive nails, چاقیدن *chakidan*, وند کردن *vataad-k.*

INFLAME, *vt.* (set on fire) افروختن *afrukhtan*, آتش افروختن *ātish-a.*, ساختن *ilhāb-s.*—(kindle desire) هوائی *targhib-k.*, ترغیب کردن *hawāi nafsānt-a.*—(exaggerate) مبالغت ساختن *mubālaghat-s.*—(fire with rage) آتشمراج کردن *ātish misrāj-k.*, آتش افروختن *hakar-a.*

INFLAMED, *a.* مشتعل *mushtal*, ملتهب *multahib*, افروخته *afrukhta*.

INFLAMMABLE, *a.* سوز پذیر *sūs pastir*, تابناک *tābnāk*.

INFLAMMATION, *n.* سوزش *sūsish*, ورم *ishtihāl*, آماس *āmās*, ورم *waram*.

INFLAMMATORY, *a.* محرق *muhrik*, آماسی *āmāsī*.

INFLATE, *vt.* نفخ کردن *nafkh-k.*, در *dar-d.*, باد دادن *ba dam-a.*

INFLATION, *n.* انتفاخ *intifākh*, آماس *āmās*, ورم *waram*.

INFLECT, *vt.* تانغن *iqfian*, پیچیدن *pechidan*, اسماء کردن *imāla-k.* To inflect (a noun or verb) تصریف کردن *tasrif-k.*

INFLECTION, *n.* پیچش *pechish*, کعاف *ataf*, میل *mayl*.—(modulation of the voice) نغمه *naghmat*, ترانه *tarāna*.—(of a noun) تصریف *tasrif*.

INFLECTIVE, *a.* گردان *gardān*, آوری *pech āwar*.

INFLEXIBILITY, *n.* سختی *sakhtī*, استواری *ustuwārt*, عدا *inād*.

INFLEXIBLE, *a.* سخت *sakht*, سرکشی *sarkish*, استوار *ustuwār*.

INFLEXIBLY, *ad.* با عدا *bā inād*, سرکشانه *sarkishāna*.

INFLICT, *vt.* تعذیب کردن *tadsib-k.*, سزا دادن *siyāsāt-k.*, سزا *asā-d.*

INFLECTION, *n.* ایراد *irād*.—(punishment) سیاست *siyāsāt*, عقوبت *ikūbat*.

INFLUENCE, *n.* اثر *asar*, تأثیر *tāstr*, قدرت *hudrat*, قوت *kuwat*.—(authority) حکم *hukm*, اقتدار *iktidār*.

INFLUENCE, *vt.* اثر کردن *asar-k.*, حکم کردن *hukm-k.*, تأثیر کردن *tāstr-k.*, قوت دادن *kuwat-d.*, ترغیب نمودن *targhib-n.*

INFLUX, *n.* در آمد *dar āmad*, وصول *wusul*, مداخلت *mudākhalat*, جریان *jarayān*.

INFOLD, *vi.* در پیچیدن *dar-p.*, لفافه *lifāfu-k.*, پوشیدن *poshtan*, ملفوف کردن *mal'uf-k.*

INFORM, *vt.* آگاهي *ittilā-k.*, اطلاع کردن *agāhī-d.*, خبر دادن *khabar-d.*, تفهیم کردن *atlām-k.*, اعلام کردن *him-k.*

INFORMATION, *n.* آگاهی *ittilād*, اطلاع

agāht, خبر *khābar*. To have information, اطلاع دادن *ittilāḍ-d*, آگاهی *ittilāḍ-d*, مطلع شدن *mutlī-sh*, آگاهی داشتن *agāht-d*, واقف شدن *wākf-sh*.

INFORMED, *a.* خبردار *mutlī*, خبردار *khābardār*. To be informed, خبردار شدن *khābardār-sh*, واقف شدن *wākf-sh*.

INFORMER, *n.* (one who informs) خبر دهنده *khābar dehandā*, اطلاع کننده *ittilāḍ kunandā*, خبر گیر *khābar gir*. - (accuser) شکایت نما *shikāyat numā*, غبار *ghammās*, عیب گو *dib gu*.

INFRACTION, *n.* شکستگی *shikastagī*, *faskh*, شکاف *shigāf*. Infraction of the peace, صلح شکستگی *shikastagī i sulh*.

INFREQUENT, *a.* نادر *nādir*, کم اتفاق *kam ittifāk*.

INFRINGE, *vt.* نسخ کردن *faskh-k*, نقض کردن *ta nāks-k*, نقض ساختن *nāks*.

INFRINGEMENT, *n.* نقض *faskh*, نقض *nāks*.

INFUSE, *vt.* زینختن *rikkhian*, القا ساختن *ilkā-s*. — (macerate) خیسانیدن *khisāndan*, خیسیدن *khisidan*. — (inspire) دم دادن *dam-d*.

INFUSIBLE, *a.* ممزوج گداز *mumtanz-gudās*, قابل فیضان *kabilī fayāsān*.

INFUSION, *n.* (pouring) زرش *rishish*, انقاع *inkā*. — (steeping) القا *ilkā*. A cold infusion, خیسانده *khisānda*. — (hot) جوشانده *jūshānda*.

INFUSIVE, *a.* توت انقاع دار *ruṭsān*, توت *kuwātī-inkāddār*.

INGENIOUS, *a.* لطیف *sarīf*, ظریف *latīf*, خردمند *khirad-mand*, هوشیار *hūshyār*, دهن *sakīn*. An ingenious man, صاحب عقل *sā-*

hibi dhl, اهل کیاست *ahli kiyāsāt*, مرد ظریف *mardī sarīf*.

INGENIOUSLY, *ad.* ظریفانه *sarīfāna*, با فراست *bā furāsāt*, با کیاست *bā kiyāsāt*.

INGENUITY, *n.* عقل *dhl*, فراست *firāsāt*, کیاست *kiyāsāt*, زیرکي *zīrākī*, هوشیاری *hūshyārī*, ادراک *idrāk*, ظرافت *sarāfat*, *hūshyārī*.

INGENUOUS, *a.* صاف دل *sāf dil*, بی مصلحت *mu-khlis*, صادق *sādik*, بی *bt riyā*, دکی *sakt*, خالص *khālīs*.

INGENUOUSLY, *ad.* مخلصانه *mukhlīsāna*, صادقانه *sādikāna*.

INGENUOUSNESS, *n.* راستی *rāsītī*, صلاح *salāh*, حقیقت *hakikat*, خلوص *khulūs*, صفا *safā*.

INGLORIOUS, *a.* بی نام *bt nām*, بی حقیر *bt ghayrat*, رسوا *riswā*, حقیر *hakīr*, بی عزت *bt izzat*.

INGLORIOUSLY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, با حقارت *bā hakārat*, *kabīhan* قبیحانه.

INGOT, *n.* خشت زر *khafcha*, خشتی زر *khishīti zar*.

INGRAFT, *vt.* پیوستن *paywastan*, در کردن *dar-k*, نشانیدن *nishāndan*.

INGRAFTMENT, *n.* پیوند *paywand*, نشانندگی *nishāndagī*.

INGRATITUDE, *vt.* محبت انداختن *moh-bat-a*, خاطر نواختن *dil-g*, *khātīr-n*, استعطاف کردن *istitāf-k*.

INGRATITUDE, *n.* بی وفایی *bt wafā-ty*, کفر *namak harāmī*, نمک حرامی *kufrat*, غدر *ghadr*.

INGREDIENT, *n.* جزوی *juzwī*, جز *juz*.

INGRESS, *n.* در آمد *dar āmad*, دخول *dukhūl*, مداخلت *mudakhkhlat*. Ingress and egress, خروج و دخول *dukhūl u khurūj*, آمد و شد *āmad u shud*.

- INGULF, *vt.* انداختن *dar amak-a.*, درخامیچ انداختن *dar khatj-a.*
- INHABIT, *vt.* سکونت داشتن *sakūnat-d.*, ساکن استقامت داشتن *istikāmat-d.* ساکن *sākin-b.*, مقیم بودن *mukīm-b.*, *mukām-d.* To come to inhabit, در مقام آمدن *dar mukām-ā.*, نزول کردن *nuzul-k.*
- INHABITANT, *n.* باشندده *bāshanda.* ساکن *sākin*, مقیم *mukīm*, متوطن *mutawattin.*
- INHABITED, *pa.* مسکون *maskūn*, معمور *madmūr*, آباد *ābād.* To be inhabited, آبادان شدن *ābādān-sh.*
- INHALE, *vt.* با هوا کشیدن *bā hawā-k.*, دم کشیدن *dam-k.*, در دمیدن *dar-d.*
- INHARMONIOUS, *a.* بی آهنگ *bī āhang*, نا دمساز *nā dam sās.* نا خوش *nā khūsh khān.*
- INHERE, *vi.* متعلق شدن *mutdallik-sh.*, مادرزاد شدن *mulāsim-sh.*, مادرزاد *mālar zāl-sh.*
- INHERENT, *a.* جبری *jaballī*, اصلی *asli*, مطبوع *matbūd*, طبیعی *tabīʿī.*
- INHERIT, *vt.* میراث یابن *mirās-y.*, وراثت داشتن *wāris-sh.*, وراثت *warāsat-d.*
- INHERITANCE, *n.* میراث *mirās*, وراثت *wirāsat*, ترک *taraka.*
- INHIBIT, *vt.* منع کردن *mant-k.*, نهی کردن *nahī-k.*
- INHIBITION, *n.* منع *mant*, ممانعت *mumānadt*, مزاحمت *musāhimat.*
- INHOSPITABLE, *a.* نا مهماندار *nā mi-hmāndār*, بی مدارا *bī mudārā*, بی توفیق *bī taufīk*, بی تواضع *bī tawāʿū.*
- INHOSPITABLENESS, *n.* عدم ضیافت *adamī ziyāfat*, عدم توفیق *adamī taufīk*, عدم تواضع *adamī tawāʿū.*
- INHOSPITABLY, *ad.* بطور بی میزبانی *bī taurī bī mesbānt.*
- INHUMAN, *a.* بی رحم *bī rahm*, سنگدل *sangdil*, درشت *durūsh*, نا مرد *nā mard*, ظالم *zālim.*
- INHUMANITY, *n.* سنگدلی *sangdilī*, درشتی *bī rahmt*, بی رحمی *zūlm*, ظلم *durūshī.*
- INHUMANLY, *ad.* ظالمانه *sālimāna*, ستمگرانه *sitamgarāna.*
- INIMITABLE, *a.* متمنذ تقلید *mumtāz*, بی مثل *bī misl.*
- INIQUITOUS, *a.* بی داد *bī dād*, غیر انصاف *ghayr insāf*, متعدی *mutaddī*, نا راست *nā rāst*, معیوب *madyūb.*
- INIQUITY, *n.* بی انصافی *bī insāfi*, خلاف حق *ghayr wājib*, غیر واجبی *khilāfi hakk*, تعدی *taddī*, ظلم *zulm*, جور *jaur.*
- INITIAL, *a.* مقدم *mukaddam*, ابتدائی *ibtidāʿī*, نخستین *nakhustīn.*
- INITIATE, *vt.* آغاز کردن *agās-k.*, شروع *shurūd-k.*, داخل کردن *dākhil-k.*
- INITIATED, *a.* مدخول *mashrūd*, مشرور *madkhūl.*
- INITIATION, *n.* مدخال *idkhāl*, مداخلت *mudākhlat*, آغاز *aghāz.*
- INJECT, *vt.* در انداختن *dar-a.*, ادخال *idkhāl-k.*, تزئیم نمودن *tankīya-n.*
- INJECTION, *n.* در انداختگی *dar andā-khtagī*, ادخال *idkhāl*, الفا *ilkā.* An injection, حقن *huknat*, شاف *shāf.* To give an injection, حقن دادن *huknat-d.*, شاف دادن *shāf-d.*
- INJUDICIOUS, *a.* بی تامل *bī tāmmul*, بصیرت *bī bastrat.*
- INJUDICIOUSLY, *ad.* بی تامل *bī tāmmul*, بی عقلان *bī aklāna.*

- INJUNCTION, *n.* حکم *hukm*, فرمان *farmān*, امر *amr*, منع *manʿ*.
- INJURE, *vt.* زیان *ziyān* آزار *āzar*-d., زیان *ziyān*-k., جفا کردن *jafā-k.*, ستم کردن *siyān-k.*, نقصان رسانیدن *nuk-sān-r.*
- INJURER, *n.* اهل عذر *jafāhār*, جفاکار *ahli ʿẓr*.
- INJURIOUS, *a.* مضر *salim*, ظالم *mu-sirr*, ستم آمیز *sitam āmiz*.—(unjust) بی انصاف *bī insāf*, بی داد *bī dād*.—(reproachful) مذمت نما *masam-mat numā*.
- INJURIOUSLY, *ad.* ظالمانه *zālīmāna*, ستم با *bā sitam*.
- INJURIOUSNESS, *n.* مضرت *isrār*, اضرار *masarrat*.
- INJURY, *n.* زیان *ziyān*, جور *jaur*, مضرت *ma-sarrat*, ضرر *sarar*, نقصان *nukṣān*, دست درازی *dast darāst*, تهر *kahr*.
- INJUSTICE, *n.* بی انصافی *bī insāfi*, ظلم *zulm*, غمخیز و اجنبی *ghayr wājibī*, خلف حق *khilāfi hakk*.
- INK, *n.* مرکب *murakkab*, سیاهی *siyāhi*, مداد *midād*.
- INK, *vt.* با مرکب آلودن *bā murakkab-a.*, سیاه کردن *siyā-k.*
- INK-HORN, } دوات *dawāt*, معبره
- INK-STAND, } مرکب دان *mahbara*, مرکب *murakkab dān*.
- INLAID, *a.* مرصع *murasad*, معین *mu-dyyan*.
- INLAND, *n.* بایر *batā as bahr*, از دریا *dūr as daryā*, دری *barī*, بلندی *baladī*.
- INLAY, *vt.* زینکار *tarāṣ-k.*, ترصیع کردن *sar nigār-k.*
- INLET, *n.* مدخل *madkhal*, راه *rah*.
- INLY, *a.* باطنی *bāṭini*, اندرون *anda-rūn*.
- INMATE, *n.* همخانه *hamkhāna*, ساکن *sākin*, مقیم *mukim*, اهل *ahl*.
- INMOST, *a.* درونی *darūnī*, دخیل *dakhil*.
- INN, *n.* سرای *sarāya*, منزلگاه *mansal-gāh*.—(hotel) مهمانخانه *mihmān khāna*, کاروان سرای *kāruān sarāya*,—(tavern) خمارخانه *khimār khāna*,—(college) شربخانه *sharāb khāna*.—(college) مدرسه *madrasa*.
- INN, *vt.* در کاروان سرای رفتن *dar kāruān sarāi-r.*, در مهمانخانه دخل *dar mihmān khāna dakhil-k.* Inn-keeper, مالک سرای *mālīkī sarāya*, رباطی *ribāṭī*.
- INNATE, *a.* طبیعی *tabīʿī*, اصلی *asli*, جبلّی *jibillī*, ذاتی *ṣāṭī*, مطبوع *maṭbūḍ*. Innate ideas, عقل اول *akliawwal*, جبلّت *jibillat*. An innate quality, خاصیت *khāsiyat*.
- INNATENESS, *n.* ذات *ṣāt*, طبیعت *tabīʿiyat*, قوت ذاتی *kuwatī ṣāṭī*, جبلّت *jibillat*.
- INNER, *a.* درونی *darūnī*, اندرون *andarūnī*. An inner garment, اندرون *andarūna*.
- INNING, *n.* جمع *jamʿ*, آری *faraham* *āhamārī*.
- INNOCENCE, *n.* (harmlessness) معصوم *maṣūm*, بی گناهی *bī gunāhi*.—(purity) پاکی *pāki*, عصمت *ʿiṣmat*, خلوص *khulūṣ*.
- INNOCENT, *a.* (not guilty) بی گناه *bī gunāh*, معصوم *maṣūm*, بی خطا *bī khata*.—(pure) پاک *pāk*, دل ساده *sāda dil*, خالص *khālīs*.
- INNOCENTLY, *ad.* بی گناه *bī gunāh*, بی آزارانه *bī takhṣirāna*, بی آزارانه *āsārāna*.

- INNOVATE, *vt.* ابداع کردن *ibtidād-k.*, احداث نمودن *ijād-k.*, ایجاد کردن *ihdās-n.*, تغییر دادن *nu-s.*, نو ساختن *taghyyir-l.*
- INNOVATION, *n.* ابداع *ibtidād*, ایجاد *paylāyish*, بدعت *bid'at*, اختراع *ikhtirād.*
- INNOVATOR, *n.* مخترع *mubtadī*, مبتدع *mukhtarī.*
- INNOXIOUS, *a.* vide INNOCENT.
- INNUMERABLE, *a.* بی حد *bi hadd*, بی شمار *bi shu-mār*, بی حساب *bi hisāb.*
- INNUMERABLY, *ad.* از روی بی شمار *az rūi bi shumār*, از روی بی حساب *az rūi bi hisāb.*
- INOFFENSIVE, *a.* vide INNOCENT.
- INORDINATE, *a.* بی قاعده *bi kāyada*, بی نظام *bi nizām.*—(excessive) مسرف *musrif.*
- INORGANIC, *a.* بی رگ و ریشه *bi ragu risha*, بیروانی *hayūla'.*
- INQUIRE, *vi.* (ask about) پرسیدن *pursidan*, استفسار *pursish-k.*, پرسش کردن *istifhā-k.*, استفتاء کردن *istifhā-m-k.*—(search after) جستن *justan*, تفحص *justujū-k.*, و جو کردن *tafahhus-k.*, تفهیش کردن *taftish-k.*
- INQUIRER, *n.* متفحص *mutafahhis*, پرسنده *pursanda.*
- INQUIRY, *n.* تفهیش *pursish*, پرسش *taftish*, تفحص *istifhār*, استفسار *tafahhus*, و جستو جو *justu jū*, و تکر *tak u pū.*
- INQUISITIVE, *a.* متجسس *mutajassīs*, صاحب هوش *sāhibi hūsh.*
- INQUISITIVELY, *ad.* با استقصا *bā istikṣā*, با جستو جو *bā just u jūi.*
- INQUISITIVENESS, *n.* جستو جو *just u jū*, استقصا *tajassūs*, استقصا *istikṣā.*
- INQUISITOR, *n.* تفهیش کننده *taftish kunanda*, متفحص *mufattish*, محقق *mubīṣ.*
- INRAIL, *vt.* با دار بزین احاطه کردن *bā dar bāzin ahāta-k.*
- INROAD, *n.* تاخت *talāht*, حمله *hamla.*
- INSANE, *a.* دیوانه *diwāna*, مجنون *majnūn*, بی عقل *bi akl.*
- INSANITY, *n.* دیوانگی *diwānagi*, سودا *saudā*, جنون *junūn.*
- INSATIABLE, *a.* تنگ چشم *tang chashm*, نا سیر کردن *nā sayr kardant*, حریص *harīs*, آزمند *āzmand.*
- INSATIABLENESS, *n.* طمعکاری *tamt-kārī*, حرصی *harīṣī.*
- INSATIABLY, *ad.* با طمع *bā tamt*, حرصانه *harīsāna.*
- INSCRIBE, *vt.* نگاشتن *nigāshatan*, رقم کردن *rakm-k.*, نوشتن *nawishtan.*—(dedicate) نامزد نمودن *nāmsad-n.*, اسناد نمودن *isnād-n.*
- INSCRIPTION, *n.* کتابت *kitābat*, رقم *rakm*, نگارش *nigārish*, رسم *rasm.*—(dedication) نامزد *nāmsad*, تسمیه *tasmiya.*
- INSCRUTABLE, *a.* مخمخ تفهیش *mumtant taftish*, مشکل *mushkil.*
- INSECT, *n.* کرم *kirm*, حشر *hasharat*, هاست *hāmat.*
- INSECURE, *a.* نا مسلم *nā musallam*, نا محفوظ *nā mahfūz*, بی امن *bi aman.*
- INSECURITY, *n.* بی امین *bi amīn*, خطر *khatar*, خوف *khauf.*
- INSENSIBILITY, *n.* خلی حس *khi-lāfi hiss*, عدم جان *adamī jān.*—(stupidity) حماقت *bi wukūf*, حماکت *hamākat.*—(dulness) سستی *susti*, نا توانی *nā tawānt.*

INSENSIBLE, a. (imperceptible) بلا حس *bi'ā hiss*.—(stupid) غلی *bi dhl*, غیر احسنی *ahmak*.—(void of feeling) غیری *ghayri mohabbat*.

INSENSIBLY, ad. (by degrees) بدرج *ba tadrīj*, درج *daraja ba daraja*.—(without mental or corporeal sense) —(without mental or corporeal sense) *az bi hiss*.

INSEPARABLE, a. ممکن مفروق *mum-tant mafrūk*, جدا *nā mumkini judāy*.

INSEPARABLY, ad. بطور ممکن مفروق *ba tauri mumtant mafrūk*, ملازمانه *mulāzimāna*.

INSERT, vt. در میان *darj-k.*, در میان داخل کردن *darmiyān-n.*, نشان دادن *dākhil-k.*, *nishāndan*.

INSERTION, n. درج *idkhāl*, درج *darj*, تدمیق *tadmik*.

INSIDE, a. در میان *andarūn*, درون *darmiyān*, درون *darūn*.

INSIDE, n. ضمن *simn*, بطن *batn*.

INSIDIOUS, a. حیل باز *rayākār*, مکار *hila bāz*, مکار *makkār*.

INSIDIOUSLY, ad. غدارانه *ghaddārā-na*, مکارانه *bā hila bāz*, مکارانه *makkārāna*.

INSIGHT, n. (inspection) مباشرت *mu-bāsharat*, بصیرت *bastrat*.—(skill) معرفت *madrifat*, علم *ilm*.

INSIGNIFICANCE, n. ناچیزی *nā chizi*, بی مقداری *bi'ā hūdagi*, بی مقداری *bi'ā hūdagi*, بی قدری *bi kadart*.

INSIGNIFICANT, a. بی معنی *bi ma-dant*, ناچیز *bi'ā fayada*, ناچیز *nā-chiz*. An insignificant talk, کلام بیهوده *kalāmi bihūda*, نا فرجام *sakhu-ni nā farjām*.

INSIGNIFICANTLY, ad. بی معنی *bi'ā*

madnt, از بیهودگی *az bi'ā hūdagi*, بی حقدانه *bi'ā farjām*, *haktāna*.

INSINCERE, a. بی راست *nā rāst*, بی ونا *bi wafā*, نا مخلص *nā mukhlis*, رنگ آمیز *rang āmiz*.

INSINCERELY, ad. بی حقیقت *bi'ā hakikat*, نا راستانه *nā rāstāna*.

INSINCERITY, n. بی ونا *bi wafāy*, ربا *nā rāsti*, ربا *rayā*.

INSINUATE, vt. اشاره کردن *ishāra-k.*—(introduce gently) ادخال کردن *pāya pāya idkhāl-k.*, قدم قدم در *kadam ba kadam dar-ā*. To insinuate one's self, خاطر نواختن *khā-tir-n.*, دل گرفتن *dil-g*.

INSINUATION, n. (hint) اشاره *ishāra*, نوازش *kimāya*.—(into favour) نوازش *nzwāsh*, خاطر نوازی *khātir nawāz*.

INSINUATIVE, a. دلربا *dilrubā*, دل کش *dil kash*, جان نواز *jān nawāz*.

INSIPID, a. بی نایقه *bi masa*, بی روح *bi zāika*.—(dull) بیجان *bi jān*, بی روح *bi rūh*.

INSIPIDITY, n. بی لذتی *bi lazati*.

INSIPIDLY, ad. بی مزه *bi'ā masa*, بی مزه *badūni zāika*.

INSIST, vi. قائم ماندن *bar-t.*, قائم ماندن *kāyam-m.*, اقامت نمودن *akāmat-n.*, تکلیف کردن *taklif-k*.

INSNARE, vt. در دام گرفتن *dar dām-g.*, کامند کردن *kamand-a*. To be insnared, در کامند گرفتار شدن *dar kamand giriftār-sh*.

INSOLENCE, n. گستاخی *shokht*, گستاخی *gustākh*, کبر *kibr*, بی ادبی *bi adabi*, بی امتیازی *bi imtiyāzi*, بی شرمی *bi sharm*.

INSOLENT, a. شوخ *gustākh*, شوخ *shokh*, بی ادب *bi adab*, بی حیا *bi hayā*, مغرور *maghrūr*.

- INSOLENTLY**, *ad.* گستاخانه *gustākhā-na*, معکبرانه *mutakabbirāna*, با شوخ *bā shokh*.
- INSOLVABLE**, *a.* حل *mumtani* hall, بی تفسیر *bī tafsir*.
- INSOLVENCY**, *n.* شکستگی حال *shī-kastagī hāl*, مغرم *mughram*, مدیونی *madyūnī*.
- INSOLVENT**, *a.* مدیون *madyūn*, مفلس *muflis*, مقروض *makrūs*.
- INSOLVENT**, *n.* شخص نادر *shakhsi nā-dār*, قرضداری بی مقدر *muflis*, قرضداری بی مکمل *kardārī bī maklūr*.
- INSOMUCH**, *ad.* چنانچه *chunāncha*, چنانکه *chunānki*, بنا برین *banāburīn*, تا حدی که *tā haddī ke*.
- INSPECT**, *vt.* نگاه کردن *nigāh-k.*, نظر *nazar-k.*, ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*, مباشرت نمودن *mubāsharat-n.*
- INSPECTION**, *n.* نظر *nazar*, نگاه *nigāh*, ملاحظه *mulāhaza*, مباشرت *mubāsharat*, مشاهده *mushāhada*.
- INSPECTOR**, *n.* ناظر *nāsir*, مباشر *mubāshir*, کار گذار *kār guzār*, نگاه بان *nigāh bān*, امین *amīn*.
- INSPIRATION**, *n.* الهام *ilhām*. — (breathing) دم کشی *dam kashī*, نفس *nafs girt*. Divine inspiration, وحی ربانی *ilhāmi ilāhī*, واهی *wahī i rabhānī*.
- INSPIRE**, *vi.vt.* (draw in breath) دم گرفتن *dam-g.*, دم کشیدن *dam-k.* — (affect, as with a supernatural influence) وحی ساختن *ilhām-k.*, نفخ کردن *wahī-k.* — (breathe into) *nafl-k.*
- INSPIRER**, *n.* ملهم *mulhim*.
- INSPIRIT**, *vt.* دلگرم کردن *dīlgarm-k.*, روح دادن *dūlfarūs-s.*, دلگرمی ساختن *rūh-d.*
- INSPISSATE**, *vt.* تغلیظ کردن *taghliz-k.*, قوام دادن *kawām-d.*
- INSTABILITY**, *n.* ناپایداری *nā pāyā dārī*, بی استقامتی *bī karārī*, تبدیل *bī istiklālī*, تبذل *tabaddul*.
- INSTALL**, *vt.* نصب کردن *nasb-k.* To install 'in an office or dignity, منصب دادن *mansab taklif-k.*, بر داشتن *bar martabu-b.* — (invest with a robe of honour) خلعت دادن *khildt-d.*
- INSTALLATION**, *n.* مسند نشینی *mas-nad nishīnī*, اجلاس *ijlās*, تدریس *tdrytn*.
- INSTALMENT**, *n.* قسط *kist*.
- INSTANCE**, *n.* 1. (example) مثال *misāl*, عبرت *ibrat*. 2. (proof) اثبات *isbāt*, دلیل *dalīl*. 3. (intreaty) درخواست *dar khāst*, استدعا *istidaā*. 4. (importunity) تلافی *takāsā*. For instance, "مثلاً" *masalan*, "فرازان" *farazan*.
- INSTANCE**, *vt.* تمثیل کردن *tameil-k.*, شاهد آوردن *masul-n.*, مثل نمودن *shāhid-ā.*, مثل زدن *masal-s.*
- INSTANT**, *a.* (immediate, present) زود *sūd*, حاضر *hāsir*, موجود *maujūd*, فوراً *fau-ran*, — (urgent) ضرور *sarūr*, لازم *lāzim*, واجب *wājib*.
- INSTANT**, *n.* (of time) دم *dam*, لحظه *lahza*, دقیقیت *dakīkat*.
- INSTANTANEOUS**, *a.* (without interval) بی میانه *bī miyāna*. — (quick, without delay) زود *sūd*, فوراً *fau-ran*, فی الفور *fī'lfaur*, فوراً *fau-ran*.
- INSTANTLY**, *ad.* در حال *ba sūdt*, فوراً *ba sūdt*, فی الفور *fī'lfaur*, فوراً *fau-ran*.
- INSTEAD**, *ad.* عوض *tvās*, مکانات *mu-*

kāfāt با جای *ba jāi*. Instead of which
آن *badān*.

INSTEP, *n.* پشته *pushti pā*; روی قدم
rūi-kadam.

INSTIGATE, *vt.* انگیزیدن *angīzhtan*
تحریک ساختن *īghwā-k.*, تحریک کردن
tahrīk-k., بر *barghalāntan*.

INSTIGATION, *n.* افوا *īghwā*, بر
تحریک *bar angīzhtagī*, تحریک
tahrīk, تحریک *tahrīk*.

INSTIGATOR, *n.* محرک *muharrīk*,
حرش *īghwā sāsanda*, حرش
muharrīz.

INSTIL, *vt.* تقطیر کردن *taktīr-k.* To
instil into the mind, در خاطر قدم بقدم
نشاندن *dar khātīr kudam ba kudam-n.*

INSTILLATION, *n.* تسطیر *taktīr*, تسطیر
istiktār.

INSTINCT, *n.* عقل حیوانی *akli hay-*
wānt, جبلت *jiblat*.

INSTINCTIVE, *a.* از عقل حیوانی *as*
akli haywāni, طبیعی *tabīʿī*.

INSTITUTE, *vt.* (establish) بر پا کردن
bar pā-k., نصب کردن *nasb-k.*, قائم
کردن *hayīm-k.*, نشانیدن *nishāndan*.—
(instruct) تعلیم ساختن *tadlīm-k.*,
نمودن *tādīb-n.*

INSTITUTE, } *n.* قانون *kānūn*, آیین

INSTITUTION, } فرمان *farmān*.—

(establishment) وضع *wasf*, نصب *nasb*.

—(maxim, precept) عادت *ādat*,

تربیت *kānūn*.—(education) قانون

tarbiyat, تعلیم *tadlīm*.—(institution)

مدرسه *madrasa*, مکتب *maktab*.

INSTRUCT, *vt.* آموختن *āmūkhītan*,

تعلیم کردن *tarbiyat-k.*, تربیت کردن

tadlīm-k., پند دادن *pand-d.*

INSTRUCTION, *n.* تربیت *tarbiyat*,

تعلیم *tadlīm*, تادیب *tādīb*.

INSTRUCTIVE, *a.* تعلیم ساز *tadlīm*
sāz, دانش آموز *dānīsh amūz*.

INSTRUCTOR, *n.* معلم *mudallīm*,
استاد *ustād*.

INSTRUMENT, *n.* 1. (tool) آلات *ālāt*,

ادات *ādāt*. Warlike instrument,

آلات حرب *ālātī harb*. Musical

instrument, ساز *sāz*, آهنگ *āhang*. 2.

(a legal writing) قباله *kabala*, عهد

وکیل *dād nawīshā*. 3. (agent) وکیل

wakīl, کار گذار *kār gusār*. 4. (cause

or mean of any thing) سبب *sabab*,

موجب *mājīb*.

INSTRUMENTAL, *a.* (aiding) مددگار

madadgār, فاعلی *fāʿilī*.—(musical)

سازی *sāzi*, آلتی *ālātī*.

INSTRUMENTALITY, *n.* امداد آوری

imdād āwarī, آلیت *ālīyat*.

INSTRUMENTALLY, *ad.* با قوت ساز

bā kuwat sāz, با آلات *bā ālāt*.

INSUBORDINATION, *n.* سرکشی *sar*

kashī, نافرمانبرداری *nā farmān barā*

dārī.

INSUFFERABLE, *a.* نا تحمل *n-*

tuhammul, نادر داشتند *nā bardāsh-*

tant, سخت *sakht*.

INSUFFICIENCY, *n.* عدم کفایت *dā-*

mi kifāyat, بی ملاءمندی *bī munda-*

batī, قصور *kusūr*.

INSUFFICIENT, *a.* بی کفایت *bī kifā-*

yat, نا قابل *nā kāfī*, نا کافی *nā kābīl*.

INSUFFICIENTLY, *ad.* با کفایت *bī*

kifāyat.

INSULAR, *a.* جزیره منسوب *jastra*

mansūb, جزیری *jastrī*.

INSULATE, *vt.* جدا کردن *jūdā-k.*, بکسو

نهادن *yak sū-n*.

INSULT, *n.* دشنام *dushnām*, هانت

ihānat, تحقیر *tahrīr*.

- INSULT, *vt.* دشنام دادن *dushnām-d.*, آزریدن *āzurdan*, ملامت گفتن *mulāmat guftan*, حقیر، اهانت کردن *ihānat-k.* داشتن *hakīr-d.*
- INSUPERABLE, *a.* نا مغلوب *nā magh-lūb*, برتر *bar tar*, بی غلب *bī ghālib.*
- INSURANCE, *n.* بیمه *bima*, (against risk) خطر جمع *khātir jamʿ.*
- INSURE, *vt.* پایداری کردن *pāyadārī-k.*, بیمه کردن *bima-k.*
- INSURGENT, *a.* فتنه انگیز *fitna angīz*, جنگی *bughī*, عاصی *āst.*
- INSURRECTION, *n.* فتنه *fitna*, هنگامه *hangāma*, فساد *fusād*, هجوم *hujūm*, طغیان *tughiyān.*
- INTEGER, *n.* صحیح *ṣaḥīḥ*, عددی *ādadi saḥīḥ*, کلیت *kullīyat.*
- INTEGRAL, *a.* صحیح *saḥīḥ*, کامل *kāmil*, کلی *kullī.*
- INTEGRITY, *n.* دیانت *dhīyānat*, خلوص *khulūṣ*, راستی *rāstī*, داری *dhīyānatdārī.*
- INTELLECT, *n.* فهم *fahm*, عقل *akl*, هوش *hūsh*, ادراک *idrāk*, فراست *furāsat*.
- INTELLECTUAL, *a.* عقل منسوب *akl mansūb*, ذهنی *sihnī*, عقلی *aklī.*
- INTELLIGENCE, *n.* 1. (information) خبر *khabar*, اطلاع *ittilā.* 2. (understanding) هوشیاری *hūshyārī*, عقل *akl*, ادراک *idrāk.*
- INTELLIGENT, *a.* عالم *ālim*, عاقل *ākil*, زبرد *dānā*, هوشمند *hūshmand*, صاحب *ṣāḥib*, دهن *dehīn*, *ṣāḥibi furāsat.* To be intelligent, *ṣāḥib u ākil-b.* To render intelligent, *tadkīl-k.*
- INTELLIGENTLY, *ad.* عاقلانه *ākilāna*, معقولانه *madkūlāna.*
- INTELLIGIBLE, *a.* فهمیدنی *fahmī-danī*, قابل ادراک *kābilī idrāk.*
- INTELLIGIBLY, *ad.* بطور معقول *ba tauri madkūl*, واضحاً *wāziḥan.*
- INTEMPERANCE, *n.* بی پرهیز *bī parhīz*, بی اعتدال *bī attīdāl*, بی تقوی *bī takwā.*
- INTEMPERATE, *a.* بی پرهیز *bī parhes*, غیر اعتدال *ghayri ditīdāl*, مست *mast*, نفسانی *nafsānī.* To be intemperate, *bī parhīz-b.*
- INTEMPERATELY, *ad.* بی اعتدال *bī attīdāl*, بی پرهیزی *bā bī parhīzī.*
- INTEND, *vt.* عزم *irāda-k.*, اراده کردن *asm-k.*, مقصد *kasd-k.*, قصد کردن *maksad-b.* خواستن *khāstān.*
- INTENDANT, *n.* ناظر *dārūgha*, داروغه *nāzir*, وکیل *wakīl*, امین *amīn.*
- INTENSE, *a.* شدید *shādīd*, سخت *saḥkt*, شدت *shiddat*, قوی *kawī.* Intense cold, *shiddati shītā*, صبارت *ṣabārat.* Intense heat, *mutaḥḥim*, گرمی *garmī.*
- INTENSELY, *ad.* بشدت *ba shiddat*, بغایت *ba ghāyat.*
- INTENSITY, *n.* شدت *shiddat*, بسیاری *bisayārī.*
- INTENT, *a.* مشغول *mashghūl*, مطلع *maṭlū*, آرزومند *arzūmand.*
- INTENTION, *n.* عزم *azm*, اراده *irāda*, کام *kām*, مراد *murād*, مقصود *maksūd*, نیت *niyat*, سعی *saʿy.*
- INTENTIONAL, *a.* نیت پیوند *niyat paywand*, بالقصد *bīl kasd.*
- INTENTIONALLY, *ad.* بقصد *ba kasd*, قصداً *kasdan.*
- INTENTLY, *ad.* با جهد و جهد *bā jadd u jahd*, مشغولانه *mashghūlāna.*
- INTER, *vt.* زیر خاک *dafn-k.*, دفن کردن *ziri khāk-n.*
- INTERCALARY, *a.* کبیسه *kabīsa.*

(day) روز کبیسه *rosi kabisa*.—(month) سال ماه کبیسه *māhi kabisa*.—(year) سال کبیسه *sāli kabisa*.

INTERCALATION, *n.* کبیسایی *kabīsāiy*, روز افزونی *rosi afzūnī*.

INTERCEDE, *vt.* شفاعت کردن *shifādt-k.*, میانہ کردن *tawassut-k.*, میانه کردن *miyāna-k.*

INTERCEPT, *vt.* در اثنای راه گرفتن *dar asnāi rāh-g.*—(prevent) کردن *muzāhamat-k.*

INTERCEPTION, *n.* گیرفتگی *giriftagi*, مزاحمت *muzāhamat*, منع *mant*.

INTERCESSION, *n.* شفاعت *shifādt*, توسط *tawassut*.

INTERCESSOR, *n.* شفیع *shafīa*, میانهچی *miyānchi*.

INTERCHANGE, *vt.* مبادلہ کردن *mū-bādala-k.*, رد و بدل کردن *radd u badal-k.*

INTERCHANGEABLE, *a.* ممکن بدل *mumkinī badal*, قابل تبدیل *kābili tabdil*.

INTERCOURSE, *n.* صحبت *saukbat*, آمد و شد *muāmala*, علاقه *ilāka*, آمد و رفت *āmad u shud*, رفت *āmadu raft*, همقدمی *hamkadamt*.

INTERCURRENT, *a.* در میان روان *dar miyān rawān*, اثنای *asnāi*.

INTERDICT, *vt.* منع کردن *mant-k.*, نهی نمودن *naht-n.*, باز داشتن *bās-d.*

INTERDICTION, *n.* منع *mant*, همانعت *mumāniat*, نهی *naht*.

INTERDICTORY, *a.* حاجز *mānt*, مانع *hājiz*, امتناعی *imtināi*.

INTEREST, *vt.* (give a share in) تشریک کردن *tashrīk-k.*, بهره دادن *bahra-d.*—(excite emotion) خاطرات دلکشیدن *dil-k.* علاقه داشتن *khātīr-g.*—(concern) علاقه داشتن *ilāka-d.*, داخل دادن *dakhil-d.*

INTEREST, *n.* (advantage) فایده *fāida*, نفع *naft*, سود *sūd*.—(participation) حصہ داری *hissa dāri*, بهره *bahra*.—(concern) علاقه *ilāka*, دلچسپی *dilbāslagi*. Interest of money, سود *sūd*, رہا *ribā*.—(excitement of feeling) رغبت *raghbat*, شوق *shauk*.—(influence) واسطہ *wasila*, غلبہ *ghalaba*. To lend upon interest, تضمین کردن *tazmīn-k.* To take interest, شریک شدن *sharik-sh.*, لطف آوردن *lutf ā*. Simple interest, سود *sūd*, منفعت پیش *munfadtī pesh*. Compound interest, سود در سود *sūd dar sūd*. Against the interest of, خلافی *khilāfi fāida*.

INTERESTED, *a.* (concerned) شریک *sharik*.—(moved) دلچسپ *dil basta*. Self-interested, خود غرض *khud gharazmand*.

INTERFERE, *vt.* مانع و مزاحم شدن *mānt wa muzāhim-sh.*, مخالف بودن *mukhālif-b.*, مانع و معارض شدن *mānt wa muāriz-sh.*, رخنہ کردن *rakhna-k.*

INTERFERENCE, *n.* توسط *tawassut*, مداخلہ *mudākhala*.

INTERIM, *n.* اثنای وقت *asnāi waqt*, در میانه عرصہ مابین *dar miyān āraś mā bayn*.

INTERIOR, *a.* درون *darūn*, باطن *bātin*, اندرنی *andarūnī*. Interior and exterior, باطن و ظاهر *bātin u zāhir*, درون و بیرون *darūn u berūn*.

INTERJACENT, *a.* معروض *mutawassit*, معروض *mutadris*.

INTERJECTION, *n.* صوت *saut*, (pl. حرف *harfi nidā*, حرف *harfi tadjjud*.

INTERLACE, *vt.* درهم آمیختن *darham-ā.*, مشبک نمودن *mushabbak-n.*

- INTERLEAF, *n.* ورق میانه *warkī miy-āna*.
- INTERLINE, *vt.* در میان دو سطر نوشتن *dar miyāni du satar-n*.
- INTERLOCUTION, *n.* مکالمه *mukā-lamat*, محاوره *muhāwara*.
- INTERLOPE, *vi.* فضولی نمودن *fusūlt-n*, مداخله کردن *mudākhalā-k*.
- INTERLUDE, *n.* تماشای *tumāshā*, نعل *nahl*.
- INTERLUNAR, *a.* حلولی قمری *hulūlī kamariy*.
- INTERMARRIAGE, *n.* شغار *shaghār*, زن دهی و زن گیری *zun duht wa zin girti*, مزاجت *musāwojat*.
- INTERMARRY, *vi.* شغار کردن *shaghār-k*, وصلت کردن *wasalat-k*.
- INTERMEDDLE, *vi.* مداخلت کردن *mudākhalat-k*, دست اندازی کردن *dast andāzi-k*.
- INTERMEDIATE, *a.* متوسط *mutawas-sut*, درمیان *dar miyān*.
- INTERMENT, *n.* تدفین *dafn*, دفن *tadfin*.
- INTERMINGLE, *vt.* آمیختن *āmikhtan*, مخلوط ساختن *sarishlan*, مخلوط *makhhlūt-s*.
- INTERMISSION, *n.* فراغت *farāghat*, اِهْمَال *ihmāl*, توقف *tawakkuf*. The intermission of the pulse, نعر *futar*. The intermission of a fever, قلع *kalī*.
- INTERMIT, *vt.* فراغت نمودن *farāghat-n*, توقف کردن *tawakkuf-k*.
- INTERMITTENT, *a.* مِهْمَل *muhmil*, با فاصله *bā fāsila*. Intermittent fever, حمای غیب *hamāi ghibb*, تب نویت *tapi naubat*.
- INTERMIX, *vt.* vide INTERMINGLE.
- INTERNAL, *a.* درون *darūn*, باطن *bātin*, اندرون *andarūn*.
- INTERNALLY, *ad.* باطنا *bāṭinan*, داخلا *dākhilan*.
- INTERNATIONAL, *a.* مابین اقوام *mā buyini akhwām*, درمیان مختلف قوم *darmiyāni mukhtalif kaum*.—(law) قانون شعوبی *kānūni shaūbi*.
- INTERPOLATE, *vt.* داخل کردن *dākhil-k*, درج کردن *darj-k*.
- INTERPOSE, *vt.* در میان آمدن *darmiyā-n-ā*, میانهجی *wasālat-k*, وساطت کردن *miyāncht-sh*.
- INTERPOSITION, *n.* میانداری *miyān-dārt*, وساطت *wasālat*.
- INTERPRET, *vt.* ترجمه کردن *tarjuma-k*, تفسیر کردن *sharh-k*, شرح دادن *sharh-k*, تعبیر کردن *tadbir-k*.
- INTERPRETABLE, *a.* ممکن *mumkini tarjuma*.
- INTERPRETATION, *n.* ترجمه *tarjuma*, تفسیر *tafseer*, تاول *tāwil*, شرح *sharh*. The interpretation of dreams, تعبیر خواب *tadbiri khāb*.
- INTERPRETER, *n.* مترجم *mutarjim*, مفسر *tarjumān*, مفسر *mufassar*. An interpreter of the law, مفتی *mufti*.
- INTERREGNUM, *n.* حلولی مملکت *hulūli mumlakat*, فترت *fitrat*.
- INTERROGATE, *vt.* پرسیدن *purstān*, استفسار کردن *purstish-k*, استیفهام نمودن *istifhām-n*, استفسار *istifsār-k*.
- INTERROGATION, *n.* پرسش *purstish*, استیفهام *istifhām*, استفسار *istifsār*, سوال *sawāl*.
- INTERROGATIVE, *a.* استیفهامی *istifhāmī*, پرسشی *purstishi*.—(pronoun) ضمیر استیفهام *samiri istifhām*.
- INTERROGATIVE, { بطور سوال *ba*
INTERROGATORY, { از *tawri sawāl*, از

استغفام *az istiḡfām* مايل *sā'il*, سغفهم *mustuḡfīm*.

INTERRUPT, *vt.* گفتار دیگر را مقطع ساختن *gustāri dīgar rā makit-s.* ساکت کردن *sākit-k.* سخن قطع کردن *akhun katt-k.* — (business) تعرض کردن *tadr-us-k.* مزاحمت کردن *musāḥimat-k.*

INTERRUPTION, *n.* (in business) تعرض *tadrus*, مزاحمت *musāḥamat*, خلل *khalal*. — (of speech) مقطع *makit*, شکستگی *shikastagi*.

INTERSECT, *vt.* میان بردن *miyān-b.*, تقسیم کردن میان *katt miyān-k.*, تقسیم کردن *takstm-k.*

INTERSECTION, *n.* تقاطع میان *miyān*.

INTERSPERSE, *vt.* در میان افشاندن *dar miyān-a.*, نثار کردن *nisār-k.*, متفرق گردانیدن *mutafarrrik-g.*

INTERSPERSION, *n.* در میان افشانی *darmiyān afshānt*, نثار *mā bayni nisār*.

INTERTWINE, *vt.* در پیچیدن *dar-p.*, بهم پیچ کردن *baham pech-k.*

INTERVAL, *n.* اثنا *asnā*, مابین *mā bayn*, میانه *miyāna*, مسافت *masāfat*, مدت *muddat*.

INTERVENE, *vt.* در آمدن *dar-ā.*, دخل کردن میان *miyān-ā.*, مابین آمدن *mābuyn-ā.* — (happen) واقع شدن *wākt-sh.*

INTERVENTION, *n.* در میان آمدگی *dar miyān āmadagi*, توسط *taṭassut*.

INTERVIEW, *vt.* ملاقات کردن *mulākāt-k.*, خدمت رسانی کردن *khidmat rast-k.*

INTERVIEW, *n.* ملاقات *mulākāt*, دوچار *duchār*, مواضع *muwāṣaṭat*, دیدار *didār*.

INTERWEAVE, *vt.* میان بافتن *miyān-b.*, بهم بافتن *baham-b.*

INTESTATE, *a.* بی وصیت *bi vasiyat*, بی وصیت *biḷā tawsiyat*.

INTESTINAL, *a.* معی *mat*, احشایی *ahshāi*.

INTESTINE, *n.* روده *rūda*, اما *amā*.

INTESTINE, *a.* درونی *darūni*, باطنی *bātinī*.

INTRAL, *vt.* استعباد کردن *istidbād-k.*, اسیر کردن *asir-k.*

INTIMACY, *n.* همدمی *hamdami*, مواضع *musāḥabat*, موافقت *muānasat*.

INTIMATE, *a.* صاحب *musāhib*, مونس *munis*, همدم *hamdam*.

INTIMATE, *vt.* اشاره کردن *ishāra-k.*, اطلاع کردن *itilat-k.*

INTIMATION, *n.* اشاره *ishāra*, کلام *kināya*, خبر *ittilat*, اطلاع *khābar*.

INTIMIDATE, *vt.* ترسانیدن *tarsānidan*, هراسان کردن *bā khauf-s.*, هراسان *hirāsān-k.*

INTO, *prep.* در *dar*, درون *darūn*, اندرون *darmiyān*, اندرون *andarūn*, فی *fī*.

INTOLERABLE, *a.* غیر محتمل *ghayr muhtamal*, نا برداشت *nā bardāšt*, دشوار *dushwār*.

INTOLERANT, *a.* بی تحمل *bi taham-mul*, بی صبر *bi sabr*.

INTOXICATE, *vt.* مست کردن *mast-k.*, مسکور نمودن *madkhūsh-k.*, مسکور *maskūr-n.*, ساختن *makhmūr-s.*

INTOXICATED, *a.* مست *mast*, سرشار *sarshār*, مدهوش *madkhūsh*, مسکور *makhmūr*, مسکور *maskūr*. To be intoxicated, مست شدن *mast-sh.*, مدهوش شدن *madkhūsh-sh.*

INTOXICATION, *n.* مستی *masti*, مسکوری *makhmūri*, نشاء *nashā*, مدهوشی *madkhūshi*.

- INTRANSITIVE**, *a.*, (verb) فعل لازم *fu-ali lāzimī*, متعدی *ghayr mutaddī*.
- INTRENCH**, *vt.* با خندق تدصین کردن *bā khanduk takhīn-k.*, مورچه ساختن *mūrcha-s*.
- INTRENCHMENT**, *n.* مورچه *mūrcha*, خندق *khanduk*, قلعه بندی *kalī ban-dī*.—(defence) حصار *hisār*.—(encroachment) دست اندازی *dast andāzī*.
- INTREPID**, *a.* دلور *bī bāk*, باک *dilāwar*, دلیر *bī parwā*, دیوار *dilīr*, مردانه *mardāna*.
- INTREPIDITY**, *n.* بهادری *bahādurī*, مردانگی *mardānagī*, دلیری *dilīrī*, بی خوفی *bī khaufī*.
- INTREPIDLY**, *ad.* دلوارانه *dilāwarāna*, بلا باک *bilā bāk*.
- INTRICACY**, *n.* پیچ و تاب *pech*, پیچ *pech u tāb*, خلل *khalal*, خلط *khilt*, اضطرابی *istarābī*, درهم *dar ham* بارهامی *barhamī*.
- INTRICATE**, *a.* مشوش *pechdār*, پیچدار *mushawwash*, درهم *darham* بارهام *barham*, مشکل *mushkil*.
- INTRICATELY**, *ad.* با پیچش *bā pechish*, با پیچ و خم *bā pech u kham*.
- INTRIGUE**, *n.* کار سازی *sāzish*, کاز سازی *kār sāzī*, اتفاقی پنهان *ittifāqī pinhān*, مکر *māk*.
- INTRIGUE**, *vi.* یلم *maker-k.*, مکر کردن *hīlu-k.*
- INTRINSIC**, *a.* حقیقی *sāti*, ذاتی *hakiki*, معنوی *asli*, معنوی *maānawī*.
- INTRODUCE**, *vt.* در آمدن (to a place) *dar-ā.*, ادخال *idkhāl-k.*—(to a person) ملاقات کنانیدن *mulākāt-k.* معروف گردانیدن *marūf-g.*
- INTRODUCED**, *a.* در آورده *dar āwar-da*, مدخل *madkhāl*.
- INTRODUCTION**, *n.* ادخال *idkhāl*, واسطه *wasīlat* در آوردگی *dar āwar-dagī*, ظهور *zuhūr*.—(to a book) دیباچه *dībācha*, تمهید *tamhīd*. A letter of introduction, سفارش نامه *isfārish nāma*.
- INTRODUCTORY**, *a.* دیباچه وار *dībācha wār*, مقدم *mukaddam*.
- INTRUDE**, *vi.* بی طلب ادخال کردن *bī talub idkhāl-k.*, بی اجازت دخل *bī ijāzat dakhil-k.*, داخل شدن *dākhil-sh.*
- INTRUDER**, *n.* نا خوانده آينده *nā khā-nīlu āyanda*, مداخل *mudākhil*, مزاحم *musāhim*.
- INTRUSION**, *n.* ادخال نا خاصه *idkhā-tī nā khāsta*, بی دعوتی *bī dadwatī*, مداخل *mudākhala*.
- INTRUST**, *vt.* تفویض *sipurdan*, سپردن *hawāla-k.* حواله کردن *tafūyaz-k.* کردن
- INTUITION**, *n.* خیال *ilhām*, خیال *khiyāl*, درایت *dirāyat*.
- INTWINE**, *vt.* پیچانیدن *pitchānīdan*.
- INUNDATE**, *vt.* سیلاب نمودن *saylāb-n.*, مستغرق ساختن *mustaghraq-s.*
- INUNDATION**, *n.* سیلاب *saylāb*, جوان *jūyān*, سیل *sayl*.
- INVADE**, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā.*, تاخت کردن *hamla-k.*, حمل کردن *tākhī-k.* To invade a country, سیلی *sayli sayf-k.* To invade in the night-time, شبخیزی کردن *shabkhuñī-k.* To invade suddenly, غول کردن *garul-k.*
- INVALID**, *a.* بی قوت *bī kuwat*, ناکه *nāchiz*, باطل *bātil*, بیمار *bimār*, مرده *marīz*.
- INVALIDATE**, *vt.* باطل کردن *bātil-k.* منسوخ کردن *mansūkh-k.*
- INVALIDITY**, *n.* عدم قوت *adamī kuwat*, بطلان *būtlān*, ابطال *ibtāl*.

INVALUABLE, *a.* بهایا *bi bāhā*, به قیمت *bīdā kīmat*, گران *girān* *māyā*.

INVARIABLE, *a.* نا متغیر *nā mutaghayyur*, بی تبدیلی *bi tabdīl*, دائم *dāim*, پایدار *pāyadār*.

INVARIABLENESS, *n.* عدم تبدیلی *addami tabaddul*, استقامت *istikāmat*.

INVARIABLY, *ad.* نا متغیرانه *nā mutaghayyārāna*, همواره *hamwāra*, هر وقت *har waqt*.

INVASION, *n.* هجوم *hujūm*, حمل *hamla*, تاخت *tākhṭ*.

INVECTIVE, *n.* طعن *taḍna* *sani*, ملامت *dushnām*, بعت *buhṭān*, ملامت *malāmat*, شکایت *shikāyat*.

INVEIGH, *vi.* دشنام *taḍna-s*, طعن *taḍna* *z*, دشنام *dushnām-d*, ملامت کردن *malāmat-k*.

INVEIGLE, *vt.* از شیرین زبانی فریفتن *as shirīn zabānī frīftan*, اغوا کردن *ighwā-k*, ازاله کردن *izāl-k*.

INVENT, *vt.* ایجاد *paydā-k*, پدید آوردن *ijād-k*, اختراع کردن *ikhtirād-k*, — (fabricate) انرا نمودن *iftirād-n*.

INVENTION, *n.* ایجاد *ihḍā*, اختراع *ikhtirād*, اختراع *ijād*.

INVENTIVE, *a.* مبدع *mubḍa numā*, اختراعی *ikhtirāṭ*.

INVENTOR, *n.* مبدع *mujīd*, مخترع *mubḍ*, مخترع *mukhtarr*.

INVENTORY, *n.* صورت فهرست *fihrist*, صورت *sūrat* *daftar*.

INVERSE, *a.* سرنگون *wāshgūn*, وارزون *wāshgūn*, معکوس *madkūs*, منقلب *mankalīb*.

INVERSELY, *ad.* بر عکس *bar aḥs*, معکوسانه *mādkūsāna*.

INVERSION, *n.* عکس *aḥs*, انقلاب *inkīlāb*.

INVERT, *vt.* سرنگون کردن *ser nigāsh-k*, برز و بر نمودن *gardānsdan*, سر و سابر *ser u sabar-n*, منعکس کردن *munḍ-kas-k*, بر خلاف کردن *bar khilāf-k*.

INVEST, *vt.* (in an office) تملک کردن *taklīd-k*, تکلیف کردن *taklīf-k*, — (with possession) تصرف دادن *tasarruf-d*, ضبط گیر ساختن *subḡir-s*, — (with a robe of honour) خلعت دادن *khilāt-d*, — (surround) احاطه کردن *ahāṭ-k*, — (dress) پوشیدن *poshtdan*, محاصره (besiege) آراستن *ārāstan*, محاصره کردن *muhāsara-k*.

INVESTIGABLE, *a.* ممکن *mumkīni* *taftīsh*, قابل تفحص *kābil-i taḡahhus*.

INVESTIGATE, *vt.* تفحص کردن *taftīsh-k*, تفحص کردن *talāsh-k*, تفحص کردن *taḡahhus-k*, پژوهش کردن *pasūhīsh-k*.

INVESTIGATION, *n.* تلاش *talāsh*, تفحص *taḡahhus*, پژوهش *pasūhīsh*, تفحص *taftīsh*, تفحص *taḡahhus*.

INVESTITURE, *n.* (in office) تملک *takallud*, نصب *nasb*, — (in possession) — (with a robe of honor) خلعت *khilāt*, پوشاک *poshāk*.

INVESTMENT, *n.* محاصره *muhāsara*.

INVETERACY, *n.* شدت *shiddat*, فرسودگی *farsūdagī*, سختی *sakhtī*, کهنگی *kuhnagī*.

INVETERATE, *a.* آزموده *kuhna*, کار دیده *āsmūda*, کار دیده *kār dīda*.

INVIDIOUS, *a.* کینه انگیز *kīna angīz*, بد فرجام *ādāwatgir*, بد فرجام *bad farjām*, بد خوا *bad khāh*.

INVIDIOUSLY, *ad.* از عداوت انگیزی *az ādāwat angīzī*, حسودانه *hasūdāna*, بد چشمه *bad chashmāna*.

INVIDIOUSNESS, *n.* انگیزی *adāwat-angizī*, حسد *hasad*, شک *rishk*.

INVIGORATE, *vt.* قوت دادن *kuwat-d.*, تقویت دادن *takwiyat-d.*

INVINCIBLE, *a.* غیر مغلوب *ghasiri maghlūb*, ممتنع مفضل *mumtand-mafzūl*, المظفر دایما *al muzaffar dāiman*.

INVINCIBLENESS, *n.* نا مغلوبی *nā maghlūbī*, استحکام *istihkām*.

INVINCIBLY, *ad.* نا مغروران *nā muk-hūrāna*.

INVIOLEABLE, *a.* ممتنع نقص *mumtand nakz*, مستحیل فسخ *mustahilī fashk*.

INVIOLEATE, *a.* نقص بی *bī nakz*, بی نقص *bilā nuksān*, بی ضرر *bī mazarrat*, بی عیب *bī siyān*, بی زبان *bī dib*, بی قصور *bī kusūr*.

INVISIBILITY, *n.* عدم احساس *dda-mi ihsās*, غیبت *ghayūbat*, نا پیدایی *nā paydāi*, نهفتگی *nihuftugi*.

INVISIBLE, *a.* نا پدید غایب *ghāib*, مخفی *muhtafī*. To render invisible, نا پدید گردانیدن *nā padīd-g.*, غیبی ساختن *ghaybī-s.*

INVITATION, *n.* طلب دعوت *dadwat*, استدعا *talab*, خواندگی *khāndagi*, ضیافت *siyā-fut*, طعام *tudmat*.

INVITE, *vt.* دعوت کردن *dadwat-k.*, طلب کردن *talab-k.*, خواندن *khāndan*. To invite to an entertainment *tadmat-d.* To invite to supper, دعوت کردن *ba tudmi shām dadwat-k.* To invite to nuptials, خواندن *dar drāstī-kh.*

INVOCATION, *n.* دعا *duā*, مناجات *munājāt*, خواندگی *khāndagi*.

INVOICE, *n.* فهرست ارسال *fihrisi irsāl*, خرید نامه *biyak*, *khariḍ nāma*.

INVOKE, *vt.* مناجات خواندن *khāndan*, دعا کردن *duā-k.*

INVOLUNTARILY, *ad.* بی اختیارانه *bī ikhtiyārāna*, کرها *karhan*.

INVOLUNTARY, *a.* بی اراده *bī irāda*, بی اختیار *bī kasd*, بی قصد *bī ikhtiyār*.

INVOLUTION, *n.* پیچیدش *pechiśh*, لفاف *laftf*, خلط *khilt*.—(Mathe.) حساب صعود *hisāb-suūd*.—(Gram.) جمله معترضه *jumla mudtarisa*.

INVOLVE, *vt.* 1. (intwist, inwrap) در پیچیدن *dar-p.*, لفاف کردن *lifāfa-k.* 2.—(comprise, imply) اشتمال کردن *ishtimal-k.* نتیجه نمودن *nattija-n.* To involve in difficulties, اضطراب دادن *istirāb-d.*, پریشان ساختن *partshān-s.* To involve in darkness, وسوسه کردن *dar zulmat wash-k.*

INVOLVED, *a.* پیچیده *pechīda*, ملتبس *multaf*, مختلط *makhlūt*, گرفتار *giriftār*.

INWARD, *a.* درونی *darūni*, باطن *bātin*.

INWARDLY, *ad.* از درون *ās darūn*, در داخل *dar dākhl*, باطنی *bātinan*.

INWRAP, *vt.* vide INVOLVE.

IRASCIBLE, *a.* آتشی *ātishi*, غضبناک *ghasabnāk*, تند طبیعت *tund tabīyat*.

IRE, *n.* کین *kin*, غضب *ghasab*, خشم *khashm*.

IRIS, *n.* فلکی *hamāni falaki*, قوس قزح *kausī kazah*.

IRK, *vt.* آزار دادن *āzār-k.*, آزرده کردن *āzūrdan*.

IRKSOME, *a.* مشكل *bisart*, بيزاري *mu-shkil*, درد ناک *dard nāk*.

IRON, *n.* آهن *ahan*, حديد *haddid*. — (chain) زنجير *sanjir*. Iron mine, آهن *maddani ahan*.

IRON, *a.* آهنين *ahani*, حديدى *haddid*. Iron-foundry, کارخانه آهن ريزي *kārkhanai ahan rest*.

IRON, *vt.* (smooth with an iron) با تله *bā tala-p*. — (put in irons) در زنجير بند کردن *dār sanjir band-k*.

IRONICAL, *a.* طعن *pur tadn*, با سرزنش *bā sarzanish*, کنایه دار *kināya dār*, زنجير نما *tanzāmiz*, طنز آميز *saghshaghat numā*.

IRONICALLY, *ad.* بطور کنایه *ba tauri kināya*.

IRON-MONGER, *n.* آهنگر *ahangar*, حداد *haddād*.

IRONY, *a.* طنز *tanz*, استهزا *istiḥsā*, تسخر *tasakhkhur*, سخت *sakht*.

IRRADIANCE, *n.* پرتو اندازي *partau andāzi*, شعاع *shīā*.

IRRADIATE, *vt.* پرتو انداختن *partau-*, شعاع نمودن *shīā-n*.

IRRATIONAL, *a.* غیر عقل *bi dkl*, غیر منطقی *ghayri nātik*. An irrational animal, حیوان غیر منطقی *haywāni ghayri nātik*.

IRRATIONALITY, *n.* بی عقلی *bi dkl*, بی منطقی *bi nātik*.

IRRATIONALLY, *ad.* احمقانه *ahma-*, بی طور *ba tauri bi dkl*.

IRRECLAIMABLE, *a.* ناممکن تهذيب *nāmumkinī tahshib*, بی اصلاح *bilā islah*.

IRRECONCILABLE, *a.* کینه خوار *kina khāh*, صلح نا پذیر *sulh nāpastir*.

(inconsistent) غیر موافق *ghayri mu-wāfaq*, غیر مطابق *ghayri mutābiq*.

IRRECOVERABLE, *a.* از دست رفته *as dust rafta*, لا علاج *lā ilāj*.

IRRECOVERABLY, *ad.* ممتنع الحصول *mumtāntul husūl*.

IRREGULAR, *a.* بی ترتیب *bi tartīb*, بی قاعده *bi kāda*, بی قاعده *lāfi kāda*, بی نظام *bi nizām*, بی دستور *bi dastūr*.

IRREGULARLY, *ad.* بی نسبت *bi nisbat*, غیر انتساب *ghayr intisāb*, بی اعتدال *bi attidālāna*.

IRRELEVANT, *a.* بی تعلل *bi fā*, بی موقع *bi maukḥ*.

IRRELIGION, *n.* کفر *bi dīni*, کفر *kuf*.

IRRELIGIOUS, *a.* کافر *bi dīn*, کافر *kāfir*, ملحد *mulhad*.

IRREMEDIAL, *a.* بی علاج *lā ilāj*, بی چاره *bi chāra*.

IRREMISSIBLE, *a.* ممتنع عفو *mumtānt dḥw*.

IRREMOVABLE, *a.* ناممکن دفع *nā mumkinī daft*, نا قابل جذبش *nā khā-bili jumbish*.

IRREPARABLE, *a.* مرمت نا پذیر *ma-rammat pastir*, مستحيل ادا *mustahil li addā*.

IRREPARABLY, *ad.* بوجه ممتنع مرمت *ba wejai mumtanat marammat*.

IRREPREHENSIBLE, *a.* بی جرم و گناه *bi jurm u gunāh*.

IRRESISTIBILITY, *n.* قوت بلا مخالفت *kuati bilā mukhālifat*.

IRRESISTIBLE, *a.* بلا مخالفت *bilā mukhālafat*, ممتنع مقاومت *mumtānt mukāwamat*, امتناع عمل *imtināt amal*.

- IRRESOLUTE**, *a.* بی قرار *bī karār*, **ISSUE**, *n.* (egress) خروج *khurūj*, صدور *sudūr*.—(termination) سرانجام *sar anjām*, عاقبت *ākibat*.—(event) وقیعت *wakīdat*, سرگذشت *sargusasht*.—(progeny) اولاد *awlād*, نسل *nash*.—(consequence) نتیجه *nattija*.—(edition) نسخه *nuskhā*.
- IRRESOLUTELY**, *ad.* از سبکساری *az sabuksārī*, بی قرارانه *bī karārāna*.
- IRRESOLUTION**, *n.* تردد *taraddud*, بی استغلا *bī istiklāl*, بی ثبات *bī sabāt*.
- IRRETRIEVABLE**, *a.* vide **IRRECOVERABLE**.
- IRREVERENCE**, *n.* بی عزتی *bī izzatī*, ترک ادب *tarkī adab*.
- IRREVERENT**, *a.* بی ادب *bī adab*, بی حرمت *bī hurmat*.
- IRREVOCABLE**, *a.* غیر متغیر *munmutant* *taghayyur*, محکم *muhkam*.
- IRRIGATE**, *vt.* تبدیل آب دادن *āb-d.*, تسخیر *tablīl-s.*, اسقاء نمودن *iskā-n.*
- IRRITATE**, *vt.* غرضناک کردن *ghazab-nāk-k.*, غرضناک کردن *ranjīdan*, مغضوب کردن *maghsūb-k.*, آزرده *āsurdan*.
- IRRITATION**, *n.* آزار *tahrīz*, تحریض *āsar*.—(anger) خشم *khashm*, غضب *ghazab*.
- IRRUPTION**, *n.* هجوم *hamala*, دخول *hujūm*.—(forcing an entrance) دخول *dukhūl*, در آمد *dar āmad*. To make an irruption, در آمدن *ba zūr dar āmadan*, دخول کردن *dukhūl-k.*
- ISCHURY**, *n.* حبس بول *habsī būl*, اسر *usr*.
- ISINGLASS**, *n.* سرمیش *sarīsh* *yalam*.
- ISLAND, ISLE**, *n.* جزیره *jasīra* (*pl.* جزایر *ajzār*), جزیره *abjū*.
- ISLANDER**, *n.* اهل جزیره *ahli jasīra*.
- ISOBERATE**, *vt.* معبر ساختن *mujarrad-s.*, جدا کردن *judā-k.*
- ISSUE**, *vi.* جاری صدور کردن *sudūr-k.*, جاری *jārī-k.*—(sally forth) هجوم *hujūm-s.* To issue out money, خرج کردن *kharch-k.* To issue out a decree, فرمان اصدار کردن *farmān isdār-k.*, حکم جاری کردن *hukm jārī-k.*
- ISSUELESS**, *a.* بی اولاد *bī awlād*, بی فرزند *bī farsand*.
- ISTHMUS**, *n.* عنق ارض *ankī ars*, کردن زمین *gardani samīn*.
- IT**, *pron.* آن *ān*, او *ū*.
- ITCH**, *n.* خارش *khārish*, جرب *jarab*.—(longing) آرزو *ārsū*, هوا *hawā*.
- ITCH**, *vi.* خاریدن *khārdan*.—(have the itch) خارش داشتن *khārish-d.*—(long for) آرزو نمودن *ārsū-n.*
- ITEM**, *ad.* نیز *nes*, هم *ham*, ایضاً *īṣā*.
- ITEM**, *n.* چیزی *chīz*, بابت *bābat*, حساب *jusi i hisāb*.
- ITERATE**, *vt.* مکرر کردن *mukarrar-k.*
- ITERATION**, *n.* تکرار *takrīd*, اعداد *ādā*.
- ITINERANT**, *a.* مسافر *musāfar*, پویان *poyān*.
- ITSELF**, *pron.* خود *khud*.
- IVORY**, *n.* عاج *aj*, عاج *dandāni fil*.
- IVORY**, *a.* عاجی *ajī*.—(like ivory) عاج آسا *aj āsa*.
- IVY**, *n.* لبلاب *liblab*, عشب *dahika*.

J.

- JABBER**, *vt.* هزره کتن *harsa-g.* بي *bi madn-t-g.*
- JABBER**, *n.* هزره *harsa*, ناوه *yāwa gūi.*
- JACK**, *n.* (paltry fellow) مردک *mardak.*
—(machine) آلت *alat.* —(leathern cup) قدت *kadat.* —(coat of mail) *jabah.* Jack of all trades, *بیش ناظم نائر و بیش نائر ناظم lit.* With a poet an orator, and with an orator a poet; and with both neither, and with neither both.
- JACKAL**, *n.* شغال *shighāl*, دمنه *damna.*
- JACKDAW**, *n.* کلاغ *kalāgh* پيشه, *زاع* *zāgh.*
- JACKET**, *n.* کتره *kurta*, قبا *kabā.*
- JADE**, *n.* (mean horse) بار گیر *bārgīr.*
—(wench) روسه *rospa.*
- JADE**, *vt.* خسته کردن *khasta-k.*, عاجز کردن *ajiz-k.*
- JADISH**, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, بدکار *bad kār.*
- JAG**, *vt.* دندان آسا کردن *dandān āsa-k.*
- JAGGEDNESS**, *n.* دندانگی *dandānagi*, رندگی *randagi.*
- JAIL**, *n.* زندان *sindān*, قیدخانه *kayd khāna.*
- JAILER**, *n.* زندانبان *dārogha*, *sindān bān.*
- JAKES**, *n.* جاي ضرر *jat zarūr*, پای *pāya khāna.*
- JALAP**, *n.* گل عباس *bilhi guli dābās.*
- JANGLE**, *vt.* صدای نا ساز کردن *sadāi nā āsa-k.*, غوغا کردن *nisāda-k.*
- JANUARY**, *n.* کالون آخر *balhman*, *kānūn ākhīr*, چلهزري *janwurs.*
- JAR**, *n.* (vessel) سبر *sabū*, خم *khum.*
—(discord) اختلاف *ikhtilāf*, *هنگامه* *hangāma.*
- JAR**, *vi.* نا موافق شدن *nā muwāfaq-sh.*, مخالفت کردن *mukhālafat-k.*
- JARGON**, *n.* سخن بي معنی *ghulat*, *sakhuni bi madni.*
- JASMINE**, *n.* ياسمين *yāsmīn*, ياسمن *yāsmān*, سمن *saman.* Scented like Jasmine, *ياسمن بوي* *yāsmān būi.*
- JASPER**, *n.* يشف *yashf.*
- JAUNDICE**, *n.* مرض زهره *yarkān*, *marzi zahra.*
- JAUNDICED**, *a.* يرقاني *yarkānt*; غلط *ghalat* بين *ghalat bin.*
- JAUNT**, *vi.* سير کردن *sayr-k.*, گردش کردن *gardish-k.*
- JAUNTINESS**, *n.* چالاکي *chālāki*, خوشنودی *khushnūdi.*
- JAVELIN**, *n.* نیزه *naysa*, ت *harbat.*
- JAW**, *n.* چانه *chāna*, فک *fakk.* The upper jaw, *فک اعلي* *fakki ala.* The lower jaw, *فک اسفل* *fakki asful.*—(scolding) طعن *tadna*, ملامت *malāmat.*
- JAW-BONE**, *n.* ماصغت *māsiḡhat* (pl. *sanakhdān*, ماصغان).
- JAY**, *n.* غراب الدين *ghurābu'l bayn.*
- JEALOUS**, *a.* رشکين *rashkīn*, حاسد *hāsīd.* To be jealous, *شکين شدن* *ghayrat-b.*
- JEALOUSLY**, *ad.* از غیرت *as ghayrat* با رشک *bā rashk.*
- JEALOUSY**, *n.* رشک *rashk*, غیرت *ghayrat*, بد گمانی *bud gumānt.* To cause jealousy *انگیختن* *ghayrat-a.*, رشک کردن *rashk-k.*
- JEER**, *vi.* vide DERIDE.
- JEHOVAH**, *n.* باهو *yāhūwa.*

- JELLIED, a. انسردہ *munjamid*, انسردہ *munjamid*, *yfsurda*.
- JELLY, n. بستنی *munjamad*, بستنی *ba-stani*. Jelly-fish, ماهیابه *māhtiyāba*.
- JEOPARDY, n. بیم *bim*, ترس *tars*, خوف *khawf*.
- JERK, vt. (move quick) تیز جنبانیدن *tez-j.*—(give a sudden pull) تیز زدن *tez-z.*, تند کردن *tund-k.*
- JERK, n. ضرب تیز *kūbi tund*, تکان *takān*.—(a spring) *sarbi tez*, تندر *tafrati tund*.—(a sudden jolt) جنبش ناگهانی *jumbishināgahāni*.
- JERKIN, n. کزآغند *kashāghand*.
- JERUSALEM, n. بیت المقدس *bait u'l mukaddas*, قدس *kudsi*, شریف *sharif*, کعبه *hadba kude*. An inhabitant of Jerusalem, قدسی *kudsty*, مقدسی *mukadasi*.
- JESSAMINE, n. vide JASMINE.
- JEST, n. مسخره *istishā*, استعزا *basla*, بازی *basla*, لعب *ladb*, رشخند *reshkhand*. In jest, با لطیف *bā latif*, با صورت معاملہ *bā sūrat-madmala*.
- JEST, vi. بذله استعزا کردن *istishā-k.*, بذله باختن *basla-b.*
- JESTER, n. مسخره *basla bāz*, بازی *basla*, لطیفه گو *latifa gu*.
- JESTING, n. بذله ساری *basla sāzi*, لطیفه گویی *latifa gūi*.
- JESTINGLY, ad. با لطیفه *bā latifat*, شوخی کنان *shokhi kunān*.
- JET, n. سنگ موسلی (fossile) *sangi mūsā*.—(a rush) فواره *fawwāra*, شادروان *shādurwān*.
- JET, vi. فواره کردن *fawwāra-k.*, پشیدن *pesh-sh*.
- JEW, n. یهودی *yahūdi*, یهودی *jahūdi*.
- JEWEL, n. جواهر *jauhar*, گوهر *gauhar*, زیور *siwar*.
- JEWELLER, n. جواهری *jauharī*, حکاک *hukhāk*.
- JEWELRY, n. جواهرات *jawāhir*, زیورات *siwarāt*.
- JEWESSE, n. عورت جهود *aurati jahūd*, کتابیت *kitābiyat*.
- JIG, n. سماعی *samāt*.
- JILT, n. زن هر جایی *sani har jāi*.
- JILT, vt. دلگیری *dil-f.*, عشوت زدن *tahwat-z.*
- JINGLE, vi. صدا دادن *sadd-d.*, طنطنه کردن *tantana-k.*
- JINGLE, n. طنطنه *tantanat*, صدا *sadd*.
- JOB, n. کار *kār*, نعل *fidl*, صغیر *amali saghir*.
- JOB, vt. کار صغیر کردن *kār saghir-k.*, عمل نمودن *amal-n.*
- JOCKEY, vt. فریب دادن *farīb-d.*
- JOCKEY, n. چابک سوار *chābuk sarrār*, اسب فروش *asp farūsh*.
- JOCOSE, } a. خوش طبع *khūsh tabi*.
- JOCULAR, } ظریف *luttifagū*, مسخره *maskhara*.
- JOCULARITY, n. خوش طبعی *khūsh tabi*, ظرافت *sarāfat*, لطیفه گویی *latifa gūi*.
- JOCUND, a. شاد *shād*, خوش *khūsh*, لطیف *latif*.
- JOCUNDLY, ad. با شادی *bā shādī*, لطیفانه *latifāna*.
- JOG, vt. دفع کردن *daft-k.*, راندن *rāndan*.
- JOIN, vt. پیوستن *paywastan*, وصل کردن *wasl-k.*, چسبیدن *chaspidan*, با هم آمدن *bāham-a.*
- JOINED, a. متصل *muttasil*, متوصل *mu-tawassil*. To be joined, پیوسته شدن *paywastan*.

paywastagah. To join hands,
دست با دست *dast ba dast-n.*

JOINER, *n.* نجار *najjar*.

JOINT, *n.* مفاصل *paywand*, مفصل *maseil*
(*pl.* مفاصلات *band*), عضو *asw*. The
space between two joints, *umbub*.
The junctures of the joints, مفاصلات
mufāsalāti ashla. The joints
of the back, پشت ماز *pusht-māsa*.
(of the jaw) فنیک *funik*. Out of
joint, منفک *munfak*.

JOINT, *a.* وصل کرده *paywasta*, وصل
wasl kardā. Joint consent, معفی
muttafik, متحد *muttahid*. Joint
action, فعل مشترک *fatli mushtarik*.
Joint stock, سرمایه *sarmāya*.

JOINT, *vt.* تفصیل کردن *tafsil-k.*, تقسیم
رند *randā-n.*, *taksim-k.* کردن

JOINTLY, *ad.* با تفاق *bāham*, با
ittifak, همراهی یکدیگر *ba hamrahī-*
i-yak digar.

JOINTURE, *n.* مهر *mahr*, جهاز *jihās*.

JOIST, *n.* تیر *tir*.

JOKE, *n.* vide JEST.

JOLLILY, *ad.* خرمانه *khurramāna*, با
شادی *bā shādī*.

JOLLITY, *n.* شادی *shādī*, خوشی *khū-*
shī, خرمی *ashrat*, نشاط *nishāt*,
khurramī.

JOLLY, *a.* شاد *shād*, خرم *khurram*,
دلشاد *khūsh hāl*, دلشاد *dilshād*.

JOLT, *n.* جنبش ناگهانی *jumbishī nāgah*,
خلجانی ناگهانی *khalajāni nāgahāna*.

JOLT, *vi.* خلجانی *jumbidan*,
خلجانی ناگهانی *khalajāni nāgahāna-k.*

JOSTLE, *vt.* بهم برخوردیدن *baham bar-kh.*

JOT, *n.* نکتہ *sarra*, نکتہ *nukhta*,
سری *sarī mī*.

JOURNAL, *n.* روزنامه *rūs nāma*, روزانه
rūsina, اخبار *akhbār*.

JOURNEY, *n.* سفر *sāfar*, سی *sayr*.

سیاحت *siyāhat*. A day's journey,

یک منزل *yak mansul*, رحلت

marhalat. A nocturnal journey,

سوار آمدن لیل *sawāmidul'layl*. A journey

of a day and night, سیر الیه *sayr-*

u'l mikhāb. A journey by post, سیر

البر *sayr ft'l barid*. A long journey,

سیر دیر *rāhi dūr*, سیر

باید *batid*. To undertake or begin a

journey, عزم راه کردن *azmi rāh-k.*

To set off upon a journey, عزم طریق ساختن

گرفتن *kūch-k.*, رحلت کردن *rahlāt-k.*

قطع *kātī rāh-n*. To make a jour-

ney on foot, پیاده رفتن *payāda-r*.

JOURNEYMAN, *n.* مزدور *musdūr*.

JOVIAL, *a.* شاد *shād*, مسرور *masrūr*,

خرم *khurram*. A jovial fellow, عیاش

dyyāsh.

JOVIALLY, *ad.* با شادی *bā shādī*,

خوشحالانه *khūsh hālāna*.

JOY, *n.* شادی *shādī*, خرمی *khurramī*,

مسرت *khushī*, فرح *farah*, مسرت

masarrat, انبساط *imbisāt*. To give

or wish joy, باد گفتن *mubā-*

rakbād-g. To give joy or delight,

مسرور کردن *khūshī-d.*, دادن

masrūr-k. To show great demon-

strations of joy, تمام نمودن

ibtiḥājī tāmm-n.

JOYFUL, *a.* شاد *shād*, خوش *shūsh*,

خرم *khurram*, مسرور *masrūr*. Joy-

ful news, بشارت *mushda*, بشارت

bāsharat. Be joyful, شاد باش *shād*

bāsh. To be joyful, مسرور بودن

masrūr-b., شاد شدن *shād-sh*. To make

joyful, شاد کردن *shād-k.*, دل شاد

dil shād-k.

JOYFULLY, *ad.* شادمانانه *shādmānāna*, خوشروانه *khushrunāna*, مسرورانه *masrūrāna*.

JOYFULNESS, *n.* شادمانی *shādmāni*, مسروری *masrūri*.

JOYLESS, *a.* غمیر *ghayr*, بی شادی *bi shādī*, غمیر *ghayr masarrat*.

JOYOUS, *a.* مسرند *masarrat*, شادمان *shādmān*, مسرند *masarrat dah*.

JUBILEE, *n.* شادمانی جشن *jashan*, شادمانی *shādmāni*, عید *id*.

JUDGE, *n.* حاکم *kāzi* (*pl.* قضات *qazāt*), *hakim*, (حکام *pl.*), داور *dāwar*, مدعی *munsif*. My lord judge, مولانا قاضی *mawlānā kāzi*. The decree of a judge, حکم *hukm*, شرع *shar'at*. The signature of a judge to any decree, deed, &c., ترزد *tarazla*. The actuary who writes the sentence of a judge, دوآج *duwāj*. A judge's robe, دواج *duwāj*. The chief judge, قاضی *kāzi*, اللغات *kāzi 'l kuzāt*. The greatest judge of its age, اعظم قضات زمان *azami kuzāti zamān*. To appoint a judge, تفویض کردن *takziyat-k*. To go or appear before a judge, مفاہت نمودن *mufātahat-n*. To cite before a judge, پیش قاضی طلب کردن *peshi kāzi talab-k*, محضر دعوت نمودن *mukhsari dudwat-n*. Belonging to a judge, مولوی *mawlawiy*. 2. (umpire, an expert), صاحب عقل *sāhibi akl*, اهل علم *ahli elm*.

JUDGE, *vi., vt.* (do justice) انصاف کردن *insāf-k*, عدالت کردن *ādālat-k*.—(decide law suits) حکم نمودن *hukm-n*, فصل خصوصیت کردن *fasl khasumat-k*, (form an opinion) نظر بردن *nasar bārdn*, فراسات کردن *firāsāt-k*, ظن بردن *ẓann-*

b. Civil judge, کیاس کردن *kiyās-k*. Criminal judge, حاکم دیوانی *hākimi diwāni*. Criminal judge, قاضی *qazī*, قاضی *qazī*, قاضی *qazī*.

JUDGMENT, *n.* (opinion) ظن *ẓann*, *āyā*, تدبیر *tādbir*.—(understanding) عقل *akl*, فراسات *farāsāt*.—(sentence of a judge) فتوی *fatwa*, حکم *hukm*, قضا *qazā*.—(punishment from heaven) قهر الهی *qahr ilāhi*. The day of judgment, روز قیامت *rozi kiyāmat*, رستگاری *rustakhti*. To pronounce judgment, فتوی دادن *fatwa-d*, داور *dāwar-k*. Sound judgment, عقل دور بین *akli dūr bin*, ذهن سدید *zahni sadīd*. A man of sound judgment, صاحب عقل *sāhibi akl*, اهل خرد *ahli khirad*. Without judgment, بی عقل *bi akl*, بی رای *bi rāya*. Judgment-seat, کرسی عدالت *kursi i ādālat*, محکمه *mahkama*, دادگاه *dādghāh*.

JUDICATORY, *n.* 1. (court of justice) عدالت *ādālat*, محکمه *mahkamat*. 2. (distribution of justice,) داد دهی *dād duhi*, شریعت نمای *sharīat numāi*.

JUDICATURE, *n.* حکم *hukm*, قضا *qazā*, انصاف *insāf*.—(court of justice) محکمه *mahakamai*, عدالت *ādālat*.

JUDICIAL, *a.* قضایی *qazāi*, شرعی *sharī*, قاضی *qazī*.

JUDICIALLY, *ad.* موافق شرع *muvāfaki shar'*, عادلانه *ādilāna*.

JUDICIOUS, *a.* صاحب عقل *sāhibi akl*, عاقل *āqil*, فراسات *farāsāt*.

JUDICIOUSLY, *ad.* عاقلانه *āqilāna*, با عقل و فراسات *bā akl u farāsāt*.

JUG, *n.* کوزه *kūza*, ابرق *ibrik*.

JUGGLE, *vi.* نظر بردن *nasar bārdn*, شطرنج بازی کردن *shatranj-k*.

- JUGGLE**, *n.* بازی *hukka bāst*, شیدیه *shudbuda*, بازیگری *bāstgarī*.
JUGGLER, *n.* حقه نظر بند *nazar band*, حقه بازی *hukhabāz*, شیدیه بازی *shudbad bāz*.
JUGULAR, *a.* حنجری *halqūmī*, حلقه و سنج *hānjarī*. The jugular vein, حبل *hablu'l warid*.
JUICE, *n.* آب *ārī*, شیره *shira*, عرق *ārī*, لیمونا *ābi ghūra*, لیمون *līmūnā*.
JUICELESS, *a.* بی عرق *bī ārk*, بی شیره *bī shira*, خشک *khushk*.
JUICINESS, *n.* عرق داری *ārī dārī*, رطوبت *rutūbat*.
JUICY, *a.* رطوبت پر *pur rutūbat*, سیراب *serāb*, آیدار *ābdār*.
JUJUBE, *n.* سنجد *annāb*, عذاب *sinjīd*. — (tree) پستک *pistak*.
JULEP, *n.* شربت *sharbat*, جلاب *jullāb*.
JULY, *n.* جمادی الاول *mardād*, مرداد *jamādiu'l auwal*, جولای *julāī*.
JUMBLE, *vt.* خلط *barham-z.*, درهم زدن *khilt-k.*, آمیزش *āmtsiishi khilāfi kāyada-k.*
JUMBLE, *n.* آمیزش *khilt*, خلط *āmtsiishi khilāfi kāyada*.
JUMP, *n.* جست *jast*, یوز *yūz*.
JUMP, *vi.* جهیدن *jastan*, جستن *jihīdan*. — (agree with) موافق شدن *muwāfak-sh.*
JUNCTION, *n.* پیوستگی *paywastagi*, اتصال *ittisāl*, وصل *wasl*.
JUNCTURE, *n.* سرگذشت *hādīsa*, حادثه *sargūshah*, واقع *wāqt*. — (time) زمان *saman*, وقت *wāqt*.
JUNE, *n.* تیور *tīr*, جونیو *june*.
JUNGLE, *n.* جنگل *jangal*.
JUNIOR, *a.* کوچکتر *khurdar*, خردتر *khushiktar*, کبوتر *kihtar*.
- JUNIPER**, *n.* اردج *ardij*.
JUNK, *n.* رسن کهنه *rusani kuhna*. — (Chinese vessel) چین *fehāsi chīn*.
JUNTO, *n.* مکر *mahr*, نغمه *fitna*.
JUPITER, *n.* مشتری *mushtarī*.
JURIDICAL, *a.* قضایی *sharāf*, قضای *kazāwī*.
JURIDICALLY, *ad.* شرعاً *sharāf*, از روی قانون *az rūi kānūn*.
JURISDICTION, *n.* حکومت *hukūmat*, حکم *hukm*, قضا *kazā*. Absolute jurisdiction, حکم حکومت *hukmi hukūmat*. Exercising jurisdiction, والی *wāli*.
JURISPRUDENCE, *n.* علم *sharāf*, شرع *sharāf*, فقه *ilmi fika*.
JURIST, *n.* فقیه *kanūndān*, قانون دان *fakih*.
JUROR, *n.* اهل انصاف *ahli ināf*, قانونی *kānūnī*.
JURY, *n.* مجلس عدالت *majlisi ādālat*, اهل قضا *ahli kazā*.
JURYMAN, *n.* فقیه *fatwa dāh*, فتوی ده *shar'atīlān*, شریعت دار.
JUST, *a.* صدیق *rāst*, راست *ādil*, عادل *sadik*. — (accurate) صحیح *sahih*. Just weight, وزن واقعی *wazni wāfī*. A just price, قیمت واجب *himati wājib*, صبح الثمن *sibghu's saman*. To do what is just, حق کردن *ahlāki hakk-k.* To distinguish the just from the unjust, فرق *hakk az bātīl fark-k.* To oppose what is just, حق را مخالفت نمودن *hakk rā mukhālafat-n.* To be just, دقتیک *maddil-b.* Just as, در این *ba wakht ki.* Just then, در این *dar in bayn.* Just in time, با موقع *bā maukt.*

- JUST, *ad.* عادل *hālan*.—(alike) عدیل *ādīl*.
- JUSTICE, *n.* انصاف *ādīl*, داد *dād*, انصاف *insāf*, راستی *rāstī*, شریعت *sharīʿat*. Public justice, سیاست *siyāsāt*. Distributive justice, عدالت قاسمت *dālātī qāsimāt*. Commutative justice, عدالت قسط *hastī mubāʿalā*. An administrator of justice, دادگر *dālgar*. According to justice, به حسب شرع *ba hasbi sharʿ*, شرع شریف *sharʿ sharīf*. Contrary to justice, خلاف شرع *khilāfi sharʿ*. To administer justice, عدالت کردن *ādālat-k.*, نمودن *dād*, عدل و انصاف نمودن *dāl u insāf-n.* To implore justice, داد خواستن *faryād-k.*, دادخواست *dād-kh.* A petitioner for justice, دادخواه *dād khāh*. The lord chief justice, احکم الحاکمین *ahkamūʿl hākimīn*, قاضی القضاة *kāzīʿl kazāt*. A court of justice, عدالت *ādālat*. Practiser of justice, عدالت پیشه *dālāt pesha*. Connected with justice, عدالت قرین *ādālat karīn*.
- JUSTIFIABLE, *a.* حقیقی *sālīh*, صالح *hakīkī*, بجا *ba jā*.
- JUSTIFIABLY, *ad.* با حقیقت *bā hakīkat*, به وجه صلاح *ba wajai salāh*.
- JUSTIFICATION, *n.* عذر *pūʿish*, پوزش *ʿẓr*, معذرت *madʿurat*.—(purgation from sin) خلاص *khalās*.
- JUSTIFIER, *n.* عذر کننده *ʿẓr kunānda*, مصدق *musaddik*.
- JUSTIFY, *vt.* عذر نمودن *ʿẓr-n.*, پوزش کردن *pūʿish-k.*, خلاص ساختن *khalās-s.*
- JUSTLE, *vt.* تصادم کردن *tasādum-k.*, راندن *baham-s.*, راندن *rāndan*.
- JUSTLY, *ad.* با حق *ādālāna*, عدلانه *hakīkī*, به الصواب *bīʿsawāb*, محققاً *muhaqqakan*.
- JUSTNESS, *n.* درستگی *durustī*, راستی *durustī*.
- JUT, *vi.* سر بر آوردن *bar-ā*, بر آمدن *sar bar-ā*.
- JUVENILE, *a.* جوان *jāwān*, خردسال *khurdsāl*. The juvenile age, عهد شباب *dhī shabāb*.
- JUVENILITY, *n.* جوانی *jawānī*, شباب *shabāb*.
- JUXTAPOSITION, *n.* نزدیکی *nasdīkī*, مقابلہ *mukābala*.

K.

- KALI, *n.* قلیا *kilyā*.
- KECK, *vi.* پیشین *manīsh-q.*, منهن زدن *ptshn-k.* کردن.
- KEEK, *vi.* vide PEEP.
- KEEL, *n.* ته کشتی *tahi kishtī*.
- KEEN, *a.* (eager) آرزومند *tes-taʿbī*, تیز طبع *ārzūmand*.—(sharp) تیز *tes*, آبدار *ābdār*.—(severe) درشت *durusht*, شدید *shudīd*.
- KEENLY, *ad.* تندانه *tezāna*, تیزانه *tun-dāna*, حریصانه *hartsāna*.
- KEENNESS, *n.* (eagerness) تیز مزاجی *tez misājī*, شدت *shiddat*.—(ardor) اشتیاق *ishtiyaq*.—(sharpness of edge) تیزی *tezī*.—(severity) تندی *tundī*, درشتی *durushtī*.—(rigour of weather) شدت *siddatī* برد.
- KEEP, *vt.* داشتن *dāshtan*.—(preserve) پاسداری کردن *nigāh-d.*, نگاه داشتن *pāsbānī-k.*, محافظت کردن *muḥāfazat-k.*—(detain) بازداشتن *bās-d.*, برقرار شدن *wā-d.*—(last) پایداری کردن *pāyadār-k.*, —(not to spoil) تلف شدن *bī*

- itlaf-sh.** — (maintain) *parwardan*
To keep back, (withhold) باز داشتن *bāz dāsh-tan*
bās-d. — (restrain) ضبط کردن *sabt-k*
To keep company, صحبت نمودن *suḥbat-n.*
To keep in (conceal) پنهان کردن *panhān-k.*
To keep off, keep aloof, واپس ماندن و *wā-m.*, واپس رفتن *wā-pas-r.* — (hinder) مانع کردن *mant-k.*
To keep up, بی نقص برداشتن *bi nak-s-b.* — (hinder from ceasing) بی فراغت
bi farāghat-n. — (remain undis-mayed, dilir شدن *dilir-sh.*
To keep under, (oppress) ظلم نمودن *zulm-n.*, جزر کردن *jaur-k.*
To keep on, (ad vance) پیش رفتن *pesh-r.*
To keep in mind, استظهار کردن *istizhār-k.*
To keep or dwell, ساکن شدن *sākin-sh.*
To keep house, خانمان بروردن *khānmān-p.*
To keep the house, (to be at home) در خانه ماندن *dar khāna-m.*
To keep out, (prevent entrance) دخول کردن *mukhlā-lifut dakhūl-k.*
To keep a promise, وفادار شدن *wafādar-sh.*
To keep guard, پاسداری *pāsān-b.*, نگاه داشتن *nigāh-d.*
KEEPER, n. محافظ *muhāfiz.* دارنده *dāranda.* — (in comp.) دار *dār,* بان *bān,* وانی *wān,* جی *ji.* — (tutor) استاد *ustād.* — (jailor) زندان *darū-ghai sindān.* — (governor) حاکم *hā-kim.*
KEEPING, n. (holding) نگاهداشت *ni-gāhdāshi.* — (custody) حفظ *hifz.*
KEEPSAKE, n. یادگار *yādgār,* خاطر *khātir nishān.*
KEN, vt. (know) دانستن *dānistān.* — (desery) دریافته *daryāftān.*
KEN, n. دیدار *didār,* نظر *nazar,* گریان *nigrān.*
KENNEL, n. (for dogs) سگخانه *sag-khāna.* — (a pack of dogs) کلاب *kalāb.* — (hole of a fox, &c.) مکا *maka.*
KENNEL, vi. در سگخانه خسپیدن *dar sagkhāna-kh.*, جا کردن *jā-k.*
KERCHIEF, n. دستمال *dast-māl.*
KERMES, n. فروز *kirmis.*
KERNEL, n. مغز *maghs,* آسته *āsta.*
KETCH, n. قسم چهار *kismi jehāz.*
KETTLE, n. دیگ *dig,* دیگچه *digcha,* آبدان *ābtāba.* Stone kettle, میدان *saydān.* Brass kettle, مسین *digī misin.* The lid of a kettle, سرپوش *sar pūshi dig.*
KETTLEDROM, n. کوس *kūs,* ناکاره *nakh-kāra.*
KEY, n. کلید *kiltā,* مفتاح *miftāh (xl.* مفتاح). A key of a musical instrument, دستان *dastān.* — (solution) حل *hall,* کشف *kashf.*
KEY-HOLE, n. سوراخ *sūrākhi* کلید *kiltā.*
KEY-STONE, n. در میان عمارت *sung dar miyāni imārat.*
KHAN, n. خان *khān.*
KIBE, n. شق در کعب *shak dar kudb.*
KICK, vt. پا زدن *lakad-z.*, پشت پای زدن *pushk pāya-z.*
KICK, n. لکد *lakud,* لچ *laj.*
KID, n. بزغاله *buz ghālu,* باره *barra.*
KIDNAP, vt. بچگان اجماع کردن *bacha-gān iltimād-k.*, دزدیدن *dusddān.*
KIDNAPPING, n. دزدی *dusdt,* ربودنی *rabūdāni.*
KIDNEY, n. گرده *gurda,* کلیه *kulya.* — (sort) جنس *jins,* قسم *kism.*
KIDNEY-BEAN, n. دسمر *dasmār,* لوبیا *lūbiya.*

- KILL**, *vt.* کشتن *kushlan*, قتل کردن *kutl-k.*, هلاک کردن *halāk-k.*, میقتال کردن *miktāl-k.* To kill animals for food, کشتن حیوانات برای غذا *halāl-k.*, ذبح کردن *zibh-k.*
- KILLED**, *a.* کشته *kushla*, مرده *muh-lak*, مقتول *maktūl*. Killed by poison, مسموم *masmūm*. Half-killed, نیم کشته *nīm kushla*. To be killed, کشته شدن *kushla-sh.*, هلاک شدن *halāk-sh.*
- KILLER**, *n.* قاتل *kātil*, قاتل *kuttāl*, خونپس *khūnī*.
- KILLING**, *ppr.* کشتن *kushān*, جانستادن *jān sitān*.
- KILN**, *n.* فروان *furwān*, تنور *tannūr*.
- KIMBO**, *a.* گنبد آسا *gumbad āsā* کج *kaj*.
- KIN**, *n.* خویشان *khīshān*, قرابت *karābat*.
- KIND**, *a.* میهربان *mīhrbān*, شایسته *shāfīk*, کریم *karīm*, بخیرخواه *khayrkhāh*, مهربان *mīhabb*, احسان *ihsān*.
- KIND**, *n.* (sort) جنس *jins* (اجناس) نوع *nau* (*pl.* قسم *kism* (*pl.* اقسام). — (race) نسل *nasl*, قبیلست *kabīlat*. — (quality) خصلت *khāsiyat*, سیرت *sīrat*. — (character) نشان *nīshān*. — (way, manner) طریق *tarīk*, راه *rāh*. Of all kinds, از هر قسم *az har kism*. Of the same kind, از یک نوع *az yak gūna*. Another kind, نوع دیگر *nau digar*. Of different kinds, انواع گوناگون *gūnā gūn*, انواع *anwād*, اجناس *ajnās*. Of two kinds, از دو گونه *az du gūna*. Of what kind, از چه قسم *az che kism*.
- KINDLE**, *vt.* افروختن *afrūkhthan*, احراق کردن *ihrāk-k.*, روشن کردن *raushan-k.* To kindle a fire, آتش افروختن *ātīsh-a.* — (catch fire) آتش گرفتن *ātīsh-g.*, سوزان گشتن *sūzān-g.*
- KINDLED**, *pp.* افروخته *afrūkhtha*, مشعل *mushdl*.
- KINDLING**, *ppr.* افروزان *afrūzān*. Kindling fire, آتش افروز *ātīsh afrūz*. Kindling rage, غضب انگیز *ghazab angīz*.
- KINDLY**, *a.* میهربانی *bā mīhrbānī*, مهربان *mūhibbāna*, با لطف *bā lutf*, دوستی *dūstāna*, لطف *lutfan*.
- KINDNESS**, *n.* میهربانی *mīhrbānī*, خاطر نوازی *khā-tīr nawāzī*, لطف *lutf*, ملاطفت *mulāfat*.
- KINDRED**, *n.* (by blood) خویشی *khīshī*, قرابت *karābat*, نسب *nisb*. — (by affinity) همخانگی *hamkhānagī*, وسیلت *wasīlat*, خویشاوندی *khīshāwandī*.
- KINDRED**, *a.* قریب *karīb*, خویشاوند *khīshāwand*, خویش *khīsh*, متعلق *mutadallīk*.
- KINE**, *n.* گاوان *gāwān*, بقر *bukur*, مواشی *mawāshī*.
- KING**, *n.* شاه *shāh*, پادشاه *pādshāh*, ملک *malīk*, خسرو *khusrō*, شهریار *shahyār*, دین *dīn*, جهاندار *jehāndār*, فرمانده *farmāndah*, کسری *kasra*. A king of kings, شاهنشاه *shāhīnshāh*: خاقان *khākānī*, پادشاهی *khawākīn*. A certain king, *pādshāhī*. Belonging to the king, شاهانه *shāhāna*, میری *mīrī*. Any thing worthy of a king, شایگان *shāyagān*.
- KINGCRAFT**, *n.* سیاست *sīyāsāt*, آئین شهریار *āīnī shahr yār*.
- KINGDOM**, *n.* مملکت *mamlakat*, سلطنت *saltanāt*, ملک *mulk* (*pl.* ممالک) *shāhī*.

- KINGLY**, *a.* شاهوار *shāhwār*, شاهانه *shāhāna*, خسروانه *khusravāna*.
- KING'S-EVIL**, *n.* سرآجر *chakhsh*, چرخش *surāja*.
- KINGSHIP**, *n.* پادشاهی *pādāshāhi*.
- KINSFOLK**, *n.* قبیله خویشان *khishān*, کاتبه *kabla*.
- KINSMAN**, *n.* خوبشاوند *khishāwand*, اقربا *karīb* (*pl.* اقربا).
- KINSWOMAN**, *n.* زن خوبشاوند *zani kishāwand*, قریبت *kuribat*.
- KISS**, *n.* بوسه *būsa*, التماس *iltisām*. To smack the lips, in kissing, بوسه شکستن *bosa-sh*.
- KISS**, *vt.* بوسیدن *bosidan*, بوسه دادن *bosa-d*. To cause to kiss, بوسانیدن *bosānidan*. To kiss the mouth, دهان *bosānidan*. To kiss the cheek, بوسیدن *dahn-b*. To kiss the ground, زمین بوسی کردن *rukhsār-b*. To kiss the hands, دست بوسی کردن *zamīn bosī-k*. To kiss one another, دست بوسی کردن *dast bosī-k*. To kiss one another, یکتا دیگررا بوسه دادن *yak dīgar rā bosa-d*.
- KISSED**, *pp.* بوسیده شده *bosida shuda*, ملتمس *multasam*. A person or thing kissed, مقبل *mukabbal*.
- KISSING**, *n.* بوس *bos*, لثم *lasm*, تقبیل *takbīl*. Kissing and embracing, بوس *takbīl*. *bos u kinār*. The place of kissing (mouth) جای بوس *jāi bos*.
- KIT**, *n.* گربه *gurba*, بچه *bacha*.— (goods) سامان *sāmān*, اسباب *asbāb*.
- KITCHEN**, *n.* خانه *tabkh khāna*, مطبخ *matbakh*, باورچی خانه *bāwar-chi khāna*.— (furniture) اسباب باورچی *asbābi bāwar-chi khāna*.
- KITE**, *n.* غلیوچ *zaghan*, خاد *khād*, کاغذ باد *ghaltwāj*. A paper kite, کاغذ باد *kāghaz-bād*.
- KITTEN**, *n.* هر کوچک *hirri kūchak*.
- KITTEN**, *vi.* حمل بچه *hamli bachai gurba wazt-k*.
- CLICK**, *vi.* صدای تیر زدن *sulāi tez z*.
- KNACK**, *n.* سلیقه *salika*, ایماقت *lijākut*, قابلیت *kābīliyat*. To have the knack, داشتن *salika-d*, قابلیت داشتن *kābīliyat-d*.
- KNAG**, *n.* عقد *dkd*, گره *giriḥ*.
- KNAPSACK**, *n.* جامدان *jāmadān*, راکتدان *rāktidān*, راکت *rāwiyat*.
- KNAVE**, *n.* حیل ساز *hila sāz*, دغا باز *ghābāz*, غدار *ghaddār*.
- KNAVERY**, *n.* دغا بازی *dughā bāzī*, غدر *ghadr*, حیل *hila*, تلخیص *talbīs*, عیاری *djyārī*.
- KNAVISH**, *a.* حیل باز *hila bāz*, دغا باز *dughā bāz*.
- KNEAD**, *vt.* خمیر ساختن *khamīr-s*, تاخت کردن *takht-k*.
- KNEADING-TROUGH**, *n.* ناو *nāw*, طشت *tasht*.
- KNEE**, *n.* زانو *zānū*, زکبت *rukbat*. Knee to knee, زانو زانو *zānū ba zānū*. Sitting on the knees, زانو زده *zānū zuḍa*.
- KNEEL**, *vi.* بر زانو نشستن *bar zānū-n*.
- KNEE-PAN**, *n.* سر زانو *sarī zānū*.
- KNELL**, *n.* صدای جرس *sudāi jaras*.
- KNIFE**, *n.* سکین *sakīn*, کارد *kārd*. A large butcher's knife, ساطور *sātūr*. A shoemaker's paring-knife, شفره *shafra*. A pen-knife, قلم تراش *lam tarāsh*, مبر *mibrā*.
- KNIGHT**, *n.* میرزا *khān*, مایرزا *mitrā*. The knight Templars, دویست *dawīyat*.
- KNIGHT**, *vt.* بهادر کردن *bahādūr-k*.

KNIGHT-ERRANT, *n.* یکسوار *yaksu-wār*, خان دلاور *dilāwar khān*.

KNIGHT-ERRANTRY, *n.* یکسواری *yak suwārī*, رزم خواهی *razm khāhī*.

KNIGHTHOOD, *n.* بهادری *bahādūrī*, خانی *khānī*.

KNIT, *vt.* (unit by knots) گره کردن *girah-k*.—(by texture) بافتن *bāftan*.

To knit the brows, جدین پرچین نمودن *jibin pur chīn-n.*, درهم کشیدن *dar ham-k*.

KNITTER, *n.* تعقید کننده *tadkid kun-anda*, باونده *bāfanda*.

KNOB, *n.* دره *darra*, افراز *afraz*. A knob on a tree, لک *luk*. A knob behind the ear, افراز پس گوش *afrazi pasi gūsh*. The joint knob on a stalk of corn, کعبرت *kuāburat*.

KNOBBY, *a.* دره دار *girihdār*, پر افراز *pur afrāz*.

KNOCK, *vi.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, ضرب زدن *zarb-z.* To knock at the door, حلقه در زدن *halqa dar-z.*, دق *dakki bāb-k*. To knock down, با خاک *bazimīn-z.*, برابر نمودن *bā khāk barābar-n.* To knock on the head, کشتن *kushtan*, کتل کردن *kall-k*. To knock under, مطیع کردن نهادن *muftī-g*.

KNOCK, *n.* کوب *kūb*, ضرب *zarb*, مصادمت *musādamat*. A knock at a door, ضرب بر در *zarb bar dar*, دق *dakki bāb*.

KNOCKER, *n.* ضرب کننده *zarb kun-aadu*, ضارب *zārib*.—(ring of a door) حلقه *halqa*, آهنچه *āhanja*.

KNOT, *n.* عقد *akd*, گره *girih*, دشواری *dushwārī*. A knot in wood, عجزت

tīrat. The matrimonial knot, عقد *akd*, نكاح *akdi nikāh*. Thread full of knots, رشته پر عقد *rishta pur akd*. An unlooser of knots, گشاینده *gīrah kushāyanda*. To unloose a knot, گره کشادن *girah-k*.

KNOT, *tt.* عقد کردن *akd-k.*, گره ساختن *girih-s*.

KNOTTY, *a.* دره دار *girihdār*, عقد دار *akd dār*.

KNOW, *vt.* شناختن *shinākhītan*, دانستن *dānistan*, معلوم کردن *madlūm-k.*, مطلع شدن *wākif-sh.*, علم دانستن *ilm-d.*, معرفت نمودن *madrifat-n.* To let know, خبر دادن *khabar-d*.

KNOWABLE, *a.* ممکن *mumkinī*, آگاه *āgāh*, دانستنی *dānistani*.

KNOWING, *a.* دانا *dānā*, واقف *wākif*, خبردار *khābardār*, آگاه *āgāh*.

KNOWINGLY, *ad.* آگاهانه *āgāhānā*, با دانش *bā dānish*.

KNOWLEDGE, *n.* علم *ilm* (*pl.* علوم), فن *dānish*, دانش *madrifat*, معرفت *fann* (*pl.* فنون), هنر *hunar*, باهر *basar*. A knowledge of laws, علم *ilmī-fakih*. Desirous of knowledge, طالب *tālībī ilm*. Without knowledge, علم *tālībī ilm*. Without knowledge, غیر معرفت *ghayri madrifat*. Belonging to knowledge, علم منسوب *ilm mansūb*, معرفت پیوند *madrifat paywand*.

KNOWN, *pp.* معروف *madrūf*, معلوم *madlūm*, دانسته *dānista*.

KNUCKLE, *n.* بند انگشت *bāndi angusht*, مفصل *mafsil*.

KNUCKLE, *vi.* مطیع شدن *muttā-sh.*, فرمان بردار شدن *furmān bardār-sh.*

KORAN, *n.* القرآن *al kurān*.

• • L.

LABEL, *n.* سرنام *sarnāma*, نشان *nishān*

LABEL, *vt.* سرنام نوشتن *sarnāma-n.*, نشان کردن *nishān-k.*

LABIAL, *a.* شفیه *shafiy*, شفیه *shufahī*.
—(letters) حروف شفیه *hurūfi shafahiyū*.

LABORATORY, *n.* کارخانه کیمیاگر *kār khānai kīmyāgar*, کیمیا دستگاه *kīmyādestgāhī*.

LABORIOUS, *a.* محنتی *mahnattī*, محنت *jāhid*.—(not easy) دشوار *dushwār*, بی سهولت *bī saḥūlat*.

LABORIOUSLY, *ad.* با محنت *bā mahnat*, با جد و جهد *bā jadd u jahad*.

LABOUR, *n.* (hard work) محنت *mahnat*, مزدوری *mazdūrī*.—(work, action) کار *kār*, عمل *dmal*, فعل *fudl*.—(endeavour) سعی *saī*, جهد *jahd*.—(pain, trouble) رنج *ranj*, درد *dard*.

Labour in vain, کوشش بیهوده *kūshī-shī bīhūda*. Labour and industry, کار و کسب *kār u kasb*, کار و جهد *kār u jahd*. Oppressed with labour, محنت کشیده *mahnat kashīda*, و مانده *wā mānda*. Without labour, بی محنت *bī mahnat*, بی کوشش *bī kūshīsh*. With great labour, با محنت *bā mahnatī*, با تعب و *bā mahnatī bisyār*, بسیار *bā mahnatī bisyār*, با تعب و *bā mahnatī bisyār*.—(child birth) وضع حمل *wast haml*.

LABOUR, *vi.* محنت کشیدن *mīhnat-k.*, محنت کردن *jahd-k.*, سعی کردن *saī-k.*, محنت کشیدن *kūshīsh-n.* To labour the ground, کاشتن *kāshṭan*. To labour under difficulty, رنجیده و رمیده بودن *ranjīda wa ramīda-b.*, مجتلا بودن *mubṭalā-b.* To labour in mind, آشفته *āshufta-b.*, آشفته گی یافتن *āshufta-b.*

tagī-y. To be in childhood, وضع حمل کردن *wast hamal-k.*

LABOURER, *n.* (for hire) مزدور *mazdūr*.—(workman, &c.) کارگر *kārgar*, عامل *āmil*.

LABOURSOME, *a.* سعي با گران *bā girāni saīy*, با بذل همت *bā bazz'i himmat*.

LABYRINTH, *n.* دروآب *pech*, دروآب *dulāb*, وراط *warta*.

LAC, *n.* لک *luk*, صد هزار *sad hazār*.

LACE, *n.* رز *ruza*, طراز *tarrāz*.—(boot-lace) کفش بند *kafsh-band*. Gold or silver lace, کلابتون *kalābatūn*.—(cord) ریسمان *rīsmān*.

LACE, *vt.* آراستن *bā kalābatūn-ā.*, با طراز آراستن *bā tarrāz-p.*

LACEMAN, *n.* کلابتون فروش *kalābatūn farūsh*, طراز فروش *tarrāz farūsh*.

LACERABLE, *a.* ممکن دریدن *mumkin darīdan*.

LACERATE, *vt.* دریدن *darīdan.*, چاک کردن *chāk-k.*

LACERATION, *n.* دریدگی *darīdagī*, خراش *chāk*.—(with the nails) خراش *lharāsh*.

LACHRYMAL, *a.* اشکبار *ashkbār*.

LACING, *n.* بند *band*.—(cord) ریسمان *rīsmān*.

LACK, *vt.* کم شدن *kam-sh.*, معدوم شدن *maddūm-sh.* داشتن *ihṭiyāj-d.*

LACK, *n.* احتیاج *ihṭiyāj*, ضرورت *zarurat*, حاجت *hājat*.

LACKEY, *n.* خدمتگار *pas rau*, یک *payk*.

LACONIC, *a.* کوتاه *kūlāh*, مختصر *mukhtasar*.

LACONICALLY, *ad.* مختصراً *mukhtasaran*, با اختصار *bā ikhtisār*.

- LACONISM**, *n.* کلام مختصر *kalāmi mukhtasar.*
- LAD**, *n.* کودک *ku lak*, طفل *tifl.*
- LADDER**, *n.* زین *zīna*, سلم *sullam*, نردبان *narlubān.*
- LADDE**, *vt.* حمل کردن *bār-k.*, آب انداختن (throw out) *hān-l-k.*—*āb-u.*
- LADEN**, *u.* حمل کرده *hāmil*, حمل *haml kardū.*
- LADING**, *n.* حمل *bār*, حمل *haml.*
- LADLE**, *n.* کفگیر *kafgir*, کفچه *kafchu.*
A ladle full of holes, کفچه‌ای پر از سوراخ *kafchalez.*
- LADY**, *n.* خانم *khātūn*, بانو *bānū*, صاحب *sāhiba*, بیگم *bīgī*, begam.
Lady like, لطیف *sālat āsā*, آسان *lutf.* A lady's maid, مشاط *mash-shāta.*
- LADYSHIP**, *n.* بانوگری *bānūgarī.*
- LAG**, *vi.* آخر *wāpas-m.*, واپس ماندن *ākhir-sh.*, دیر شدن *der-sh.*, فرو ماندن *farū-m.*
- LAG**, *n.* (fag end) سرریسمان *sar rīsmān.*
- LAKE**, *n.* غدیر *ābgir*, تالاب *tālāb*, غدیر *ghadīr.*
- LAMB**, *n.* میش بچه *mesh bacha*, بره *barra*, خروف *khurūf.*
- LAME**, *a.* لنگ *lang*, اعرج *draj.*
- LAME**, *vt.* اعرج کردن *lang-k.*, اعرج ساختن *draj-s.*
- LAMELY**, *a.* لنگانه *langāna*, عرجا *drjun.*
- LAMENESS**, *n.* لنگی *langī*, عرج *drj.*
- LAMENT**, *vt. vi.* زاریدن *nālīdan*, زاریدن *sārīdan*, گریه کردن *girya-k.*, متأسف کردن *mutāsuf-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*, افسوس کردن *afsūs-k.*
- LAMENTABLE**, *a.* مستوجب الشکایت *mushtarjibū's shikāyat*, واجب الشکو *wājibūsh shakw.*
- LAMENTABLY**, *ad.* باشکایت *bā shikāyat*, با نالشی *bā nālīsh.*
- LAMENTATION**, *n.* نالشی *nālīsh*, گریه *girya*, زاری *zārī*, فریاد *faryād*, فغان *fighān.*
- LAMENTER**, *n.* فریاد کننده *faryād kūnārā*, ناله زن *nāla zan.*
- LAMINA**, *n.* طبق *tubak.*
- LAMP**, *n.* چراغ *chirāgh*, سراج *sirāj*, قندیل *kandīl.*
- LAMP-BLACK**, *n.* دودغ چراغ *dūdai chirāgh*, سیاهی چراغ *siyāhi chirāgh.*
- LAMPOON**, *n.* دشنام *dushnām*, هجو *hajw.*
- LANCE**, *n.* نیزه *nayza*, رمح *rumh*, نشتر *nishtar.*
- LANCE**, *vt.* نشتر زدن *nishtar-z.*, نیزه افکندن *nayza-a.*
- LANCET**, *n.* نشتر *nishtar*, قلم جراحی *kalami jarrāh.*
- LAND**, *vt. vi.* (set on shore) از جهاز بساحل *az jehāz ba sāhil-b.*—(come on shore) *az jehāz ba sāhil-ā.* از جهاز بساحل آمدن *az kishī farūd-ā.*
- LAND**, *n.* (region) کشور *kishwar*, ملک *mulke*, ولایت *wilāyat.*—(earth) زمین *zamin*, ارض *arz*, بوم *būm.*—(immoveable estate in land), عمار *ākār*, (surface of the ground) روی زمین *rūi zamin.*—(nation) خلعت *khalik*, قوم *kaum.* By sea and land, و برآ *bihran wa burran.*—(Land forces) لشکر *lashkar.*
- LANDED**, *a.* بساحل آورده *ba sāhil āvarda*, کنار آمده *barīnārā mada.*—(possessed of an estate in land) صاحب عمار *sāhibi ākār.*
- LAND-HOLDER**, *n.* زمیندار *zamīndār.*
- LANDLESS**, *a.* بی زمین *bī zamin*, بی عمار *bī ākār.*

LANDLADY, *n.* vide HOSTESS.

LANDLORD, *n.* زمیندار *zamīndār*,
مالک *sāhib khāna*, مالک *mālīk*.

LANDMARK, *n.* ارث *uras*.

LANDSCAPE, *n.* تخطيط بلد *takhtti*
balāḍ, نقشه *naksha*, نظاره *nazargāh*.

LANDWARD, *ad.* بسوی زمین *ba sūi*
zamīn.

LANE, *n.* کوچه *kūcha*, رزن *barzan*,
خانق *khānik*.

LANGUAGE, *n.* (speech) زبان *zabān*,
لسان *lisān*, گفتار *guftār*, سخن *su-*
khun.—(Arabic) زبان عربی *zabāni*
arabī, زبان تازی *zabāni tāzī*.—(Per-
sian) زبان *zabāni djamī*, زبان
فارسی *zabāni fārsī*. The language
of the moderns, متاخرین *lisāni*
muta'akhalhirin.—(foreign) اجنبی *zabāni*
ajnabī. Expressive language,
لسان عذب البیان *lisāni dzbūlbayān*.
—(vernacular) لغت *lughat*.—
(metaphorical) مجاز *majāz*.—(style)
وَجْه *waja*.

LANGUID, *a.* سست *sust*, ضعیف *zaf*,
کاهل *kāhil*, ناتوان *nātarwān*.—(dull
heartless) بیدل *bīdil*, بیجان *bijān*.—
To make languid, ملول ساختن *malūl-*
s. To become languid, ضعیف شدن
zaf-sh.

LANGUIDNESS, *n.* کاهلی *susti*, سستی
kāhili, ناتوانی *nātarwāni*,
ماندگی *mānlagi*.

LANGUISH, *vi.* پژمردن *pashmurdan*,
افسردن *afsurdan*, کاستن *kāstan*,
سست بودن *sust-b*.

LANGUISHINGLY, *ad.* ضعیفانه *zafāna*,
بسی *bā susti*.

LANGOUR, *n.* کمزوری *nātarwāni*,
کمزوری *kamzori*.

LANK, *a.* لاغر *lāghir*, نا سمن *nā samīn*.

LANTERN, *n.* چراغ *fānūs*, فانوس
chirāg parhez.—(magic lantern) فانوس
شعبد *fānūsī shu'badu*.

LAP, *n.* زانو *kinār*, آغوش *āghūsh*,
زانی *zānū*.—(of a garment) دامن *dāman*.

LAP, *vi.* لاف کردن *pechtidan*,
لیسیدن *lisidan*, لیسیدن *lisidan*.

LAPDOG, *n.* سگچه *sagcha*.

LAPIDARY, *n.* حکاک *hakāk*, سنگ
تراش *sang tarāsh*, جواهری *jauharī*.

LAPIS-LAZULI, *n.* لاجورد *lājanvard*,
مینا *mīnā*.

LAPPER, *n.* لافچید *pechūda*, لاف *laffāf*.

LAPPET, *n.* دامن *dāman*, چین *chīn*.

LAPSE, *n.* (fall) افتادگی *uftādagi*,
سقوط *sakūt*.—(flow) سیل *sayl*, جاری *jārī*.
—(error) خطا *khatā*, تقصیر *taksīr*.

LAPSE, *vi., vt.* میل *jūrī-sh*, جاری شدن
سوء کردن *sayl-k*.—(commit a fault) سوهو کردن
suhv-k, غلط کردن *ghulut-k*.—(pass
away) گزشتن *guzashtan*.—(deviate
from rectitude), حق سقوط یافتن *hukk*
sakūt-y.

LARBOARD, *n.* ظرف *tarfi*, چپ *chapi*, جہاز
jehāz.

LARCENY, *n.* دزدی *duzdī*.

LARCH, *n.* کاج *kāj*.

LARD, *n.* شحم خنزیر *shahmī khayzīr*.

LARD, *vt.* با شحم آمیختن *bā shahm-ā*.

LARDER, *n.* مخزن لحم *makhzani lahm*,
طعام گاه *taām gāh*.

LARGE, *a.* (wide) فراخ *farākh*, واسخ *wāst*,
بزرگ *fasīh*.—(big) کلان *kalām*,
بسیار *buzurg*, عظیم *dzīm*.—(abundant)
وافر *wāfir*, کثیر *kasīr*, بسیار *bisyar*.

LARGELY, *ad.* بسیارانه *bisyarāna*,
زیاده *ziyāda*, *ba nihāyat*.

LARGENESS, *n.* (greatness) بزرگی

- buzurgī*, عظمت *dzmat*.—(bigness)
 کثرت *wusadt*.—(abundance)
kasrat.—(generosity) سخاوت *sakhawat*.
LARGESS, *n.* انعام *inām*, بخشش *bakhshish*, هدیه *hadīya*.
LARK, *n.* چاکوٹ *chakāwuk*.
LARYNX, *n.* حلقوم *halkūm*, حنجر *hanjar*.
LASCIVIOUS, *a.* شهوتی *shahwatī*, نفسانی *nafsānī*, مست *mast*.—(person) نفس *nafsi shahwat parast*.
LASCIVIOUSLY, *ad.* با هوا و هوس *bā harwā u harwas*, با شهوت *bā shahwat*, فاسقانه *fāsikāna*, شوخانه *shūkhāna*.
LASCIVIOUSNESS, *n.* شهوتی *shahwatī*, بد نفسی *bad nafsi*.
LASH, *n.* شلاق *shallāk*, تازیانه *tāziyāna*, چمچی *kamchī*. The eye-lashes, جفن *jafn*, میژه *mizha*.
LASH, *vt.* شلاق *tāziyāna-z.*, تازیانه *z.* زدن *shallāk-z.*—(satirize) هجو کردن *hajv-k.*, ملاوت کردن *malānut-k.*
LASS, *n.* دوشیزه *dushīza*, بکر *bīkr*, صبیبه *sabīya*.
LASSITUDE, *n.* سستی *sustī*, ماندگی *māndagi*, ناتوانی *nātwānī*.
LAST, *a.* آخر *ākhir*, پسین *pasīn*. The last day, آخر زمان *ākhirī zamān*. The last war, جنگ *jangi pasīn*. The last, آخر *ākhir*, آخرت *ākhirat*. The last horse in a race, فسل *fuskul*. Last week, هفته *haftai pasīn*. Last month, ماه *māhi guzashta*, گذشته *māhi ākhar*. Last year, سال *sāli guzashta*. Last night, شب *dīshab*.
LAST, *vi.* ماندن *kāyim-sh.*, قائم شدن *māndan*, مداومت *karār-y.*, قرار یافتن *mudāwamat-k.*
LAST, *n.* کفش *kālibi kafash*.
LASTING, *a.* قائم *kāyim*, پایدار *pāyadār*, دایم *dāyam*.
LASTINGLY, *ad.* جاودانه *jāwidāna*, پایمان *kāiman*.
LASTLY, *ad.* آخر *ākhir*, عاقبت *ākībat*, *batul amr*, عندالعاقبت *andul ākibat*.
LATCH, *n.* قفل *kufī*, زبرقین *zīrfīn*.
LATCHET, *n.* چکم بند *chakma band*.
LATE, *a.* درنگ *dirang*, دیر *der*, "سرعتا" *nā surdān*. Very late, دیر *derī*. The late, مرحوم *marhūm*.
LATELY, *ad.* اندک پیش *andak pesh*, اندک قبل *andak kabl azīn*. Lately born, نو زاده *nau zāda*.
LATENESS, *n.* دیری *derī*, درنگی *dirangi*.
LATENT, *a.* پنهان *pinhān*, نهفته *nihufsta*, مخفی *makhfi*.
LATER, *a.* دیر تر *der tar*, پس *pas tar*.
LATERAL, *a.* جانبی *jānībī*, پهلوئی *pahlūī*.
LATERALLY, *ad.* بجانب *ba jānīb*, جانباً *jānīban*.
LATEST, *a.* پس از همه *az hama pas*, پسترین *pastarīn*.
LATH, *n.* تراش *tarāsha*.
LATH, *vt.* تراش *bā tarāsha-p*, پوشیدن *tarāshīd*.
LATHE, *n.* خراک *kharād*.
LATHER, *n.* کف *kafi*, صابون *sābūn*.
LATHER, *vt.* کف *kafi*, صابون کردن *sābūn-k.*
LATIN, *n.* لاتن *lātin*.
LATISH, *a.* اندک دیر *andak der*, قدری *kadarī der*.
LATITUDE, *n.* پهنائی *pahnāī*, عرض *drz*.—(extent) وسعت *wusdt*.—(freedom from rules, &c.) آزادی *āzādgi*, خودسری *khud sarī*.
LATITUDINARIAN, *n.* آزاده *āzāda*.
LATITUDINARIAN, *a.* بی قید *bī kayd*, بی پروا *bī parwā*.
LATTER, *a.* پسین *pasīn*, آخرین *ākhirīn*. The latter part, دابرت *dābirat*.

LATTERLY, *ad.* آخر در زمان *dar zamā-ni ākhir*.

LATTICE, *n.* شبکه *shabka*, دار بزین *dār bazīm*.

LATTICE, *vt.* مشبک کردن *mushabbak-k.*

LAUDABLE, *a.* تعریف لایق *lāyaki taḍrīf*, حمید *hamīd*, سعایی *lāyaki sitāyish*. Laudable actions, مدایح *madā'ih*, محامد *mahāmid*. Laudable qualities, اخلاق حمیدت *ikhhlāki hamīdat*. Laudable endeavours, مساعی *masā'i*. Of laudable morals, ستوده اخلاق *sitūda ikhlāk*.

LAUDABLY, *ad.* بطور حمیدگی *bā tauri hamīdagī*.

LAUDANUM, *n.* جوهر تربانی *lādan*, جواهری *jauhari tiryāk*.

LAUDATORY, *n.* ستایش *madh*, مدح *sitāyish*.

LAUGH, *vi., vt.* خندیدن *khandīdan*, قهقهه *kah kah-k.*—(ridicule) مسخره کردن *māskhara-k.*, استهزا کردن *istihzā-k.*

LAUGH, *n.* خنده *khandā*, ضحک *zakhk*, قهقهه *kahkah*.

LAUGHING, *n.* خندان *khandān*, ریشخند *rishkhand*.

LAUGHTER, *n.* خندیدگی *khandīdgī*, ضحک *zakhk*, قهقهه *kahkah*.

LAUNCH, *vt.* چهار بدریا راندن *jehāz ba daryā-r.*

LAUNCH, *n.* سفینه *safīna*.

LAUNDRESS, *n.* قساره *gāzur*, گازور *kassāra*.

LAUREATE, *a.* باده مست آراسته *bādūshmast ārasta*. A poet laureate, شاعر شاهي *shāhī shāhī*.

LAUREL, *n.* دهمست *dahmast*.

LAVISH, *a.* مجذرا *mubazzir*, مسرف *musrif*.

LAVISH, *vt.* بسیار خرچ کردن *bisayār kharch-k.*

LAVISHLY, *ad.* مجذرا *mubazzirāna*.

LAVISHNESS, *n.* اسراف *israf*, مجذری *mubazzarī*.

LAW, *n.* (rule, custom) قانون *kānūn* (pl. قوانین), رسم *rasm*, قاعده *kāḍa*.

—(right, justice) حق *hakk*, عدالت *ādālat*.—(divine) شرع *sharʿ* (pl. شرایع), حکم شرع *hukmī sharʿ*. The law of retaliation, پاداش *pādāsh*. The holy law, شریعت شریف *sharīʿatī sharīfa*. According to law, موافق شرع *muwāfaki sharʿ*. Contrary to law, خلاف شرع *khilāfi sharʿ*. Penal law, حدود *hudūd*. The divine laws, حقوق الهیت *hukūki, ilāhiyy*. To put the laws in execution, اجرای شرع کردن *ijrāi sharʿ-k.* To obey the laws, مراسم نمودن *ifāi murāsam-n.*

LAWFUL, *a.* موافق شرع *sharʿat*, شرعی *muwāfaki sharʿ sharīfa*, جایز *jāiz*, روا *rawā*. A lawful wife, حلال *halāl*. To be lawful, حلال شدن *halāl-sh.*

LAWFULLY, *ad.* با شریعت *sharʿat*, شرعاً *bā sharīdt*.

LAWFULNESS, *n.* شریعت *sharīdt*, عدالت *ādālat*.

LAWGIVER, *n.* واضع قانون *sharʿat*, شارع *wāẓi kānūn*.

LAWLESS, *a.* بی قاعده *bī kāḍa*, بی دین *bī dīn*, بی شرع *bī sharʿ*.

LAWN, *n.* مرغزار *marghizār*, میدان *may-dān*.—(fine linen) کرباس *karbās*, پارچه *pārchai khāss*.

LAWSUIT, *n.* قضیه *qazīya*, دعوی *dāwa*, خصوصیت *khasūmat*. To carry on a lawsuit, پیگیری کردن *ijāj-k.* To decide a lawsuit, خصوصیت نمودن *khasūmat-n.* To decide a lawsuit, داد دادن *dād-d.* An adversary in a lawsuit, مدعی *muddāi*.

LAWYER, *n.* اهل فقه *ahli fikhah*, فقیه *fakih*,
وکیل الدعا *wakilud da'wā*.

LAX, *a.* مسترحی *mustarkhī*, سست *sust*.
—(vague) بی دقت *bī dikkat*.

LAXATIVE, *a.* مسهل *mus-hil*.

LAXITY, *n.* کسل *kasal*, رخوت *rikhwat*,
سستی *sustī*.

LAY, *vt.* (place) نصب *nihādan*, تسکین کردن *nasb-s.*—(settle) *taskīn-k.* To lay or spread carpets, &c., بست کردن *bast-k.*, گستردن *gustar-dan*. To lay about, هر جانب کوفتن *bahar jānib-k.* To lay aside, بر طرف *bar taraf-n.*, بکنار وضع کردن *ba kinār waẓt-k.* To lay before, پیش *pesh-n.*, نمودن *namūdan*. To lay by, استعجابا کردن *istikbā-k.* To lay down, فرو نهادن *furū-n.*—(quit) ترک *tark-n.*—(advance as a proposition) رای دادن *rāya-d.* To lay hold of, ذخیره کردن *giriftan*. To lay in, خراج مقرر *zakhira-k.* To lay on taxes, خراج *khirāj mukarar-k.* To lay on, at, ضرب کردن *zarb-k.* To lay open, کشادن *kushādan*. To lay over, اندودن *undūdan*. To lay out, خرج کردن *kharch-k.*—(display) اظهار کردن *izhār-k.*—(plan, arrange) ترتیب کردن *turtīb-k.* To lay to, جهد تمام کردن *jehd tamām-k.* To lay together, جمع کردن *jamā-k.* To lay under, ضبط کردن *zabt-k.* To lay under contribution, خراج گرفتن *khirāj-g.* To lay eggs, بایض نهادن *baiza-n.* To lay a wager, شرط کردن *shart-k.*

LAYER, *n.* (stratum) تہ *tah*, طبق *tabak*.
—(row) صف *saff*.—(a sprig) سبخت *ghāṣnat*.—(person who lays), تهنده *tahanda*.—(a bed) بساط *bisāt*.

LAYMAN, *n.* دنیادار *duwīgādār*, ملا *nā mullā*.

LAZAR, *n.* جذام *juzām*, اهل برص *ahli baras*.

LAZARETTO, *n.* خانہ برص *baras khāna*.

LAZILY, *ad.* بکاھلی *ba kāhili*, بطور نا بکار *ba tauri nā bakār*.

LAZINESS, *n.* مستی *sustī*, کاھلی *kāhili*, بیکاری *bī kāri*.

LAZY, *a.* سست *sust*, غافل *ghāfil*, نا بکار *nā bakār*.

LEAD, *n.* سرب *surb*, رصاص *rasās*.

Melted lead, سرب گداخته *surbi gudākhtu*. To lead or cover with lead, از سرب پوشیده کردن *az surb poshīdu-k.* White lead, سپیداب *sapedāb*. Red lead, سرنج *suranj*.

LEAD, *vt.* (draw) کشیدن *kashīdan*, بردن *burdan*.—(to guide) راه نمایی کردن *rāh numāi-k.*, دلالت کردن *dalālat-k.*, رها نمودن *rah-n.*—(to induce) انگیزختن *angīkhtan*.—(to lead about) گردانیدن *gardānīdan*. To lead an army, لشکر کشیدن *lashkar-k.* To lead against, عاصی کشیدن *dla'-k.* To lead astray, اضال کردن *izlāl-k.*, گمراه ساختن *gumrāh-s.* To lead back, رجوع نمودن *bāz-k.*, باز کشیدن *dar*. To take the lead, در پیش شدن *pesh-sh.* To lead a life, زندگانی کشیدن *zindagāni*. To lead an agreeable life, زندگانی به عیش بردن *dish u dshrat-y.*

LEAD, *n.* (first place) پیش کار *peshkāṛ*, مقدمت *mukaddumat*. To give the lead, پیشروایی *takdīm-k.*, راهنمایی *peshwāi-d.*—(guidance) دلالت *rahnumāi*, دلالت *dalālat*.

LEADER, n. سرهنگ *sarhang*, سرور *sar-war*, سردار *sardār*, سالار *sālār*, پیشوا *peshwā*. The leader of an army, لشکر کش *lashkar kash*.—(leading article) فصل مقدم *fasli mukaddam*.

LEADING, a. (showing the way) رهنما *rahnumā*, ارشاد *irshād*.—(principal) اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*. Leading or catch word, خراج *kharāja*.

LEAF, n. (of a tree) برگ *barg*, ورق *warak* (*pl.* اوراق).—(thin plate or sheet) طبق *tabak*. A leaf of paper, کاغذ *tabaki kāghaz*, کاغذ *waraki kāghaz*. Leaf of a book, ورق *warak*, مطوي *matwa*, (*pl.* مطاوي). Falling leaves, اوراق پریشان *awrāki parīshān*. Leaves and fruits, برگ و بار *barg u bār*. Fallen leaves and fruit, نفث *nafaz*. A green leaf, برگ سبز *bargi sabz*, تازه برگ *bargi tāza*. To be in leaf (as a tree) برگدار *bargdār-sh*. To strip a tree of its leaves, اوراق گرفتن *az dirakht aurāk-g*. To cover with leaves برگدار کردن *bargdār-k*. To turn a leaf, ورق گردانیدن *warak bar-g*.

LEAF, vi. (put forth leaves) تصنیف نمودن *tasnīf-n*.

LEAFAGE, n. برگ *barg*, ورق *warak*.

LEAFLESS, a. بی برگ *bī barg*, برهنه *barahna*.

LEAFLET, n. برگ کوچک *bargi kūchak*.

LEAFY, a. برگدار *barg dār*, اوراق پر *purī awrāk*.

LEAGUE, n. (confederacy) عهد *ahd*, (pl. عهد) *muāhada*, اتفاق *it-tifāk*.—(combination) سازش *sāzish*, فرسنگ *bastagī*.—(three miles) فرسنگ *farsang*, فرسخ *far-sakh*.—(alliance) عهد *ahd*, پیمان *paymān*.

LEAGUE, vi. معاهده کردن *muāhada-k*, پیمان بستن *paymān-b*. To observe a league, ایفا کردن *ifā-k*, عهد و پیمانرا *dhd u paymān rā raāyat-n*. To break a league, شکستن *paymān-sh*, فسخ العقد شدن *fāsikhu'l dkd-sh*. A written league, عهد نامه *dhd nāma*.

LEAGUER, n. معاهد *muāhid*, هم راز *hum rāz*.

LEAK, n. شکاف *shikāf*, شق *shakk*, رخنه *rikhna*. A leak in a ship, شکاف جہاز *shikāfi juhāz*, شق کشتی *shakki kishti*, رخنه جہاز *rikhnai jehāz*.

LEAK, vi. رخنه دار شدن *rikhna dār-sh*, چکیدن *shigīf-n*, شکاف نمودن *chukīdan*.

LEAKAGE, n. چکه *chakka*, قطر *takattur*.

LEAKY, a. رخنه دار *rikhna dār*, پر شکاف *pur shikāf*.

LEAN, vi. تکیه کردن *takiya-k*, مایل *tasānud-k*. To lean upon a staff, تکیه کردن *tasānud-k*. To lean upon a staff, اتکا نمودن *bar dsā ittikā-n*. To lean against a wall, اتکای دیوار کردن *ittikāi dīwār-k*. To lean to an opinion, مایل شدن *ba rāi māil-sh*. To lean to a side, (to be partial) عول شدن *awl-sh*.

LEAN, a. (not fat) لاغر *lāghir*, ضعیف *zavīf*, کم گوشت *kam gusht*. Lean-faced, لاغر روی *lāghir rūi*.

LEAN, n. (of meat) لحم بی شحم *lahmi bī shahm*. To grow lean, لاغر شدن *lāghir-sh*. Make lean, لاغر کردن *lāghir-k*. **LEANLY, ad.** لاغرانه *lāghirāna*, ضعیفانه *nukhifāna*.

LEANNESS, n. لاغری *lāghirī*, کم گوشتی *kam gushtī*, ضعیفی *zavīfī*.

LEAP, vi. جهیدن *jastn*, جهیدن *jahīdan*.

LEAP, *n.* رقص *just*, پرتاب *partāb*, راکس *raks*.

LEAP-FROG, *n.* مازیدل *mazhūda*.

LEAP-YEAR, *n.* سال کبیسه *sāli-kabīsa*.

LEARN *vt., vi.* تحصیل *āmūkhān*, آموختن *āmūkhān*, درس گرفتن *tahsili ilm-n.*, (to teach) *āmūkhān*, *dars-g* (to learn by heart) *āmūzān*. یاد گرفتن *yād-g.*, حفظ کردن *hifz-k.*

LEARNED, *a.* عالم *dān*, عالم *ālim* (*pl.* حکیم *hākīm*), فاضل *fāzil* (*pl.* حکما *hakīm*).

LEARNEDLY, *ad* دانشمندانه *dānishmān-dāna*, عالمانه *ālimāna*.

LEARNER, *n.* شاگرد *āmūzanda*, شاگرد *shāgird*, مرید *murīd*, تلمیذ *talmīz*.

LEARNING, *n.* علم *ilm*, معرفت *maʿrifat*, فضل *funn*, هنر *adab*, *hunar*, طالب علم *ṭālibi ilm*.

LEASE, *n.* اجاره *ijāra*, کرایه *kirāya*. —(deed) اجاره نامه *ijāra nāma*.

LEASE, *vt.* بکرایه *ijāra-k.*, اجاره کردن *ba kirāya-d.* To take on lease, اجاره گرفتن *ijāra-g.*

LEASH, *n.* پاهنگ *band*, قید *kaid*, پاهنگ *pālhang*. —(three) سه *sih*. A leash of hounds, سه سگ *sih sag*.

LEASH, *vt.* بستن *bastan*.

LEAST, *a.* کوچکترین *kamtarīn*, کمترین *kuchaktarīn*, خرد ترین *khurd tarīn*, اصرار *asghar*.

LEAST, *ad.* در مرتبت ادنا *dar martabati adnā*, بدتر *badtar*, بدترین *badtarīn*. At least, باری *bārī*, اقل *aklan*. —(not in the least) هرگز نه *hargiz na*.

LEATHER, *n.* پوست *chirm*, چرم *pūst*, چرم *jild*. Russia loather, بلغار *bulghār*.

charmi bulghār. Cow or ox leather, شغور *shughūr*. Thin leather for lining boots, shoes, &c., سلال *sīlāl*. Morocco leather, ادیم *adīm*. Black leather, اردنج *ardanj*. A leather garment, پوستین *pūstin*. A leather sword belt, دوال شمشیر *duwālī shamshīr*. A leather bucket, دوال *duwāl*, دولچه *dulchah*. A leather dresser, چرم کار *charmīkār*, دباغ *ḍibāg*. A leather seller, چرم فروش *charm farūsh*.

LEATHERN, *a.* چرمین *charmīn*, پوستین *pūstin*.

LEAVE, *n.* پروانگی *parwānagi*, اجازت *ijāzat*, رضا *razā*, دستور *dastūr*, ان *izn*. —(leave to depart) رخصت *rukhsat*. To ask leave, خواستن *ijāzat-kh.*, دستور طلب کردن *dastūr talab-k.*, اجازت گرفتن *ijāzat-g.* To give leave, رخصت فرمودن *rukhsat-f.*

LEAVE, *vt.* ترک کردن *guzāshān*, ترک کردن *tarīk-k.*, هجر کردن *hajr-k.*, وصیت نمودن *wasīyat-n.* To leave off, وافتادن *wā-m.*, دست برداشتن *dast-b.* To leave out, فراموش نمودن *farāmūsh-n.* To leave a remainder of anything, باقی نمودن *bāqī-n.* To leave one behind, بی گذاشتن *dar paya-g.*

LEAVEN, *n.* مایه *māya*, خمیر *khamīr*.

LEAVEN, *vt.* تخمیر کردن *takhmīr-k.*, مایه نمودن *māya-n.*

LEAVENED, *a.* خمیر *mukhammar*. —(leavened bread) نان خمیری *nāni-khamīrī*.

LEAVINGS, *n.* باقیات *bakiyat*, بقیت *bakiyat*, خورپاره *khūrpāra*. —(of food) فضل *fazla*.

LECHER, *n.* زناه *zampāra*, شهوتی *shahwatī*.

- LECHEROUS, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, فاسق *fāsik*.
- LECHEROUSLY, *ad.* باشهوت *bā shahwat*, فاسقا *fāsikan*.
- LECHEROUSNESS, *n.* شهوت *shahwat*, فجور *fajūr*, هوا *hawā*.
- LECHERY, *n.* هوس *harwas*, مستی *mastī*.
- LECTION, *n.* نوان *nawān*, درس *dars*.
- LECTURE, *n.* درس *dars*, سبق *sabak*, عظمت *mauẓẓat*. A public lecture, سرزنش *darzi ām*.—(reproof) *sarzanish*.
- LECTURE, *vi.* درس دادن *dars-d.*, درس گفتن *dars-g.*, سبق کردن *sabak-k.*—(reprove) ملامت کردن *malāmat-k.*
- LECTURER, *n.* مدرس *mudarris*, خواننده *khānanda*, درس دهنده *dars dehandā*, واعظ *wāẓ*.
- LEDGE, *n.* تخت *takhta*, طبقه *tabaka*.
- LEDGER, *n.* دفتر *daftar*, حساب نامه *hisāb nāma*.
- LEECH, *n.* علک *alka*, زالو *zālū*, زلو *zalū*.
- LEEK, *n.* گندانه *gundāna*.
- LEER, *n.* نگاه کج *kaj nigāhī*, غمز *ghamz*.
- LEER, *vi.* نگاه کج کردن *kaj nigāhī-k.*, غمز نمودن *ghamz-n.*
- LEES, *n.* درد *durd*, فضل *fazla*.
- LEEWARD, *a.* بسوی *ba sūi* بād.
- LEEWAY, *n.* پهلو روی *pahlū rawī*.
- LEFT, *a.* (not right) چپ *chap*, ناراست *nārāst*, یسار *yasār*, دست چپ *dasti-chap*, دست راست *dasti yasār*. Going to the left, چپ رو *chap rau*. The left wing of an army, میسر *maysarat*. To the right and left, بسوی چپ *basūi chap u rāst*. میمنت *maymanat* میسر *maysarat*.
- LEFT-HANDED, *a.* چپ دست *chap-dast*, شمالی *shimālī*.
- LEG, *n.* ساق *sāk*, پا *sāki pā*. Calf of the leg, ساق گوشت *gūshṭi sāk*.
- LEGACY, *n.* میراث *mīrās*, ترک *tarku*, وصیت *wasīyat*.
- LEGAL, *a.* موافق شرع *muwāfaki sharī*, حلال *halāl*, مشروع *mashrūd*, شرعی *sharī*.
- LEGALITY, *n.* شریعت *sharīʿat*, جواز *javāz*.
- LEGALIZE, *vt.* مشروع کردن *mashrūd-k.*, حلال نمودن *halāl-n.* شرعی ساختن *sharī-s.*
- LEGALLY, *ad.* شرعاً *sharʿan*, حلالانه *halālāna*, با شریعت *bā sharīʿat*.
- LEGATE, *n.* vide DELEGATE.
- LEGATION, *n.* الحاقی گری *ilchī garī*.
- LEGATOR, *n.* وصی *mustī*, وصیت گر *wasīyat gar*.
- LEGEND, *n.* قصه *kissa*, افسانه *afsāna*.—(memorial) تذکرت الاولیا *tazakīratu'l auḷīyā*.—(chronicle) روایت *rawāyat*.
- LEGENDARY, *n.* نقل خانی باور *naklī khilāfi bāwar*, یابوگو *yāwagū*.
- LEGER, *n.* دفتر *daftar*.
- LEGERDEMAIN, *n.* حقه بازی *hukka bāzī*, شعبده *shu'badah*.
- LEGGED, *a.* ساق دار *sākdār*.
- LEGIBILITY, *n.* خوانده شدگی *khānda shudagī*, صافی *sāfi*.
- LEGIBLE, *a.* خوانده شدنی *khānda shudanī*, خوانا *khānā*, ممکن خوانده شدن *mumkinī khānda shudan*.
- LEGIBLY, *ad.* صاف صاف *sāf sāf*, بطور *ba taurī* خوانایی *khānāi*.
- LEGION, *n.* جند *taman*, گروه *guruh*, لشکر *sipāh*, سپاه *jund*, (pl. اجناد *ashkār*).
- LEGIONARY, *a.* لشکری *sipāhī*, لشکر *lashkarī*.

LEGISLATE, *vt.* قانون ساختن *kānūn-s.*

LEGISLATION, *n.* وضع قانون *wazf kānūn,*
قانون سازی *kānūn sāzī.*

LEGISLATIVE, *a.* شرابعی *sharā'ī,* قانون ساز *kānūn sāz.*

LEGISLATOR, *n.* واضع القانون *shar'f,* واضع القانون *wāzi'ul kīnūn.*

LEGISLATURE, *n.* قوت شرابع گزارى *kurvātī shurā'ūd guzārī,* حکومتى *hukm-rānī,* اهل قانون *ahli kānūn.*

LEGITIMACY, *n.* مواود مجلول *maulūdi mahlūl,* حلال زادگى *halāl zādgi.*

LEGITIMATE, *a.* حلال زاده *halāl zāda,* حقيقى *hukikī,* روا *rawā,* جايز *jāiz.*

LEGITIMATE, *vt.* حلال زاده ساختن *halāl zāda-s.,* روا گردانیدن *rawā-g.*

LEGITIMATELY, *ad.* بالاحلال *bilhalāl,* حسب قانون *hasbi kānūn.*

LEGITIMATION, *n.* حلال زادگى *ā-dani halāl zādgi,* پارسا سازى *pārsāsāzī.*

LEGUME, *n.* حب *habb,* قطيذت *katīnat.*

LEGUMINOUS, *a.* قطيذت مندوب *katīnat mansūb.*

LEISURE, *n.* فراغت *fursat,* مهلت *mohlat,* آزادي *āzādī.*

LEISURELY, *ad.* فرمتانه *fursatāna,* با فراغت *bā farāghat.*

LEMMA, *n.* مقدمه *mukaddima.*

LEMON, *n.* ترنج *uranj,* ليمو *līmu,* ليمو عرق *drakī līmu,* ليمونا *laymūnā.*

LEMONADE, *n.* شربى *sharbatī,* آب ليمو *ābi līmu.*

LEND, *vt.* (money) وام دادن *wām-d.,* عارىت دادن *ārī-yat-d.,* قرض دادن *karz-d.,* اقراض نمودن *īkrāz-n.—(goods)* اعارت ساختن *īārat-s.* To lend upon interest, ربا خوردن *ribā-kh.* Lend without interest, اسلاف کردن *aslāf-k.,* سلف

گوش *salaf-n.* To lend an ear, گوش

دادن *gūsh-d.* * To lend assistance, عون دادن *yārī-d., dun-d.*

LENDER, *n.* وام دهنده *wām dahanda,* مقروض *wām sitān., mukriz,* ريب *ribā khur.—(of goods)* دهنده *ārīyat dahanda.*

LENGTH, *n.* درازي *darāzī,* طول *tūl.*

Length of head, شذی *shamak.*

Length of time, مدت *muddat,* ديري *derī,*

Length of life, درازي عمر *darāzī i umr,* زندگاني *tūlī zindagānī.*

Length and breadth, طول و عرض *tūl u drz.*

In length and breadth, طولاً *darāz kardā*

تولاً *darāz kardā* شده *tūlan u drzan.* Extended

in length, دراز کرده شده *shuda,* طويل *tawīl.*

According to the length, بدرازي *badarāzī.* At length, طولاً *tūlan.*

LENGTHEN, *vt., vi.* (make long) دراز کردن *darāz-k.,* ساختن *tavīl-s.—(grow long)* دراز گشتن *darāz-g.,* طويل شدن *tawīl-sh.*

LENGTHILY, *ad.* بطور دراز *ba taurī*

darāz.

LENGTHWISE, *ad.* از درازي *az darāzī,* طولاً *tūlan.*

LENGTHY, *a.* دراز *darāz,* مطول *mutaw-wal.*

LENIENCY, *n.* نرمي *narmī,* عطوفت *atūfut.*

LENIENT, } *a.* نرم *narm,* ملایم *mulā-*

LENITIVE, } *yīm,* ملایم *mullayyīm.*

LENITY, *n.* ملایمت *narmī,* نرم دلِي *narm dilī,* حلم *hilm,* مهرباني *mehr bānī.*

LENT, *n.* رمضان *ramazān,* روزه *rūza.*

LENTEN, *a.* روزه رمضان *rūzai ramzānī.*

LENTICULAR, *a.* عدسي *ddasī*.
 LENTIL, *n.* عدس *ddas*, منجور *manjū*.
 LEO, *n.* اسد *asad*, درج *burji asad*.
 LEONINE, *a.* اسدي *asadī*, شيری *shīrī*.
 LEOPARD, *n.* پلنگ *pilang*. A young leopard, یوزک *yūzak*.
 LEPER, *n.* اهل برص *baris*, برص *baras*, جذام *juzām*.
 LEPROSY, *n.* برص *baras*, پرسی *pāsi*, جذام *juzām*, بیاض *bayāz*.
 LEPROUS, *a.* جذام *juzām*, برص *baris*, مبروس *mabrūs*.
 LESION, *n.* زخم *zakhm*, صدمه *sadma*.
 LESS, *a.* کمتر *kūchaktar*, کمتر *kamtar*, اصغر *asghar*. More or less, کم و بیش *kam u bish*. So much the more or less, فکیف *fakayf*.—(in a lower degree) بدرجه کمتر *badarajai kamtar*.
 LESSEE, *n.* اجاره دار *ijāra dār*, کراجی *kirāji*.
 LESSEN, *vt.* کم کردن *kāstan*, کم *kam-k.*, تخفیف نمودن *takhfif-n.*
 LESSON, *n.* نصیحت *nasīhat*, پند *pand*, تذبیه *tambih*.—(scholar's lesson) سبق *sabak*, درس *dars*. To receive a lesson, درس گرفتن *dars-g.*, سبق یافتن *sabak-y.* To give a lesson, سبق گفتن *sabak-g.*, درس دادن *dars-d.*.
 LEST, *conj.* مبادا *mabādā*, تا که *tā ke*.
 LET, *vt., vi.* (allow) اجازت دادن *ijāzat-d.*, دستور دادن *rukhsat-n.*, رخصت نمودن *dastūr-d.*, اذن کردن *izn-k.*—(hinder) مخالفت نمودن *man-k.*, منع کردن *mukhālafat-n.* To let or let out for hire, اجازه دادن *ba kirāya-d.*, اجازه نمودن *ijāra-n.* To let blood, رگ زدن *rag-z.*, فرو نهادن *fasd-k.* Let down, فرو رستن *farū-h.* Let in, داخل کردن *dakhul-d.* Let out, خارج کردن *khارج*

ijāzati khارج-d. Let off a gun, بندوق زدن *bandūk ramī-k.*, توپ سر دادن *top sar-d.* Let loose, پراکنده ساختن *kushāda-k.*, پراگنده *parāganda-s.* Let slip an opportunity, فوت فرصت کردن *futi fursat-k.*, کم فرصت شدن *kam fursat-sh.* Let alone ! بگذار *buguzār*.
 LETHAL, *a.* نسلکین *sangīn*, مهلک *mu-hlik*, قاتل *kātil*.
 LETHARGIC, *a.* سباتی *subātī*, تشیانی *ghasyān*, غشی *ghashy*.
 LETHARGY, *n.* سبات *subāt*, غشیت *ghashīyat*, سستی *sustī*.
 LETTER, *n.* (of the alphabet) حرف *harf*, (pl. حروف or ا حروف). The letters of the alphabet, حروف الهجی *hurufut tahajji*.—(written character) رقم *rakm*, (pl. رقوم). To repeat the letters of the alphabet, تہجی کردن *tahjji-k.* Letter by letter, حرف به حرف *harf buharf*.—(epistle) خط *khatt*, نامه *nāma*, دوستی نامه *nāmai dūstī*, معرّب نامه *maktūbi mahabbat*. Imperial or royal letters, نامه خاندانی *nāmai khākānī*. Letters patent, خط همايون سعادت مقرون *khatī humāyūni saādat mukrūng*, رقوم *rūkūmi shāh*. Letters of agreement, عهد نامه *dhd nāma*. Letters of compliment, مکتوب ملاطفت اسلوب *maktūbi mulātafat uslūb*. Agreeable letters, دلکش نامه *nāmai dīlkushā*. Judicial letters, کاغذ قاضی *kāghazī kāzī*, حجت قاضی *hujjati kāzī*. Consolatory letters, تسلیت نامه *tasliyat nāma*. Congratulatory letters, تهنیت نامه *tahniyat nāma*. Letters of attestation, شهادت نامه *shahādat nāma*.

Supplicatory letters, مکتوب زراعت *maktūbi zarādt uslūb*. Letters of apology, اذتذار نامه *adtizār nāma*. Letters of recommendation or intercession, سفارش نامه *safārish nāma*, شفاعت نامه *shifādt nāma*. Threatening letters, مکتوب تهدید مصحوب *maktūbi tahdīd mas-hūb*, مکتوب ستم *maktūbi sitam āmīz*. Letters of capitulation, اطاعت نامه *atādt nāma*, عهد نامه *dhul nāma*. Letters apouncing victory, فتح نامه *fath nāma*. A letter of exchange, هندوی *hunduvī*. A letter-carrier, قاصد *kāsīd*, پیک *payk*, مکتوب حامل *hāmīli maktūb*. Sending letters to one another, مراسلت *murāsulat*, مکتوبات *mukātabat*. To write letters, خط نوشتن *khatt khutūt-n*, مکتوب مسطور نمودن *maktūb mastūr-n*. The forms of letter writing, انشا *īnshū*. The cover of a letter, لفافه *lifāfa*.

LETTER, *vt.* (stamp with letters), با حروف *bā hurūf nishān-k* نشان کردن

LETTERED, *a.* صاحب علم *sāhibi ilm*, دانای *dānā*.

LETTERLESS, *n.* نادان *nādān*.

LETTUCE, *n.* کاهو *kāhū*, خس *khass*.

LEVANT, *a.* vide EASTERN.

LEEVE, *n.* سلام عام *salām*, دربار *darbār*, *mī ām*.

LEVEL, *n.* (a plain) جای هموار *jāi hamwār*, عمیدته *jāi basīt*, جایی بسیط *āmīnat*. Soft level ground, سردج *sardah*.—(rate, standard) میزان *mīzān*, وزن *wazn*.—(equality of rank) همزادگی *hamzādagi*, همسری *hamsarī*.—[proportion] مناسبت *munāsabat*, هنجار *andāza*. A mason's level, هنجار

hanjār. To be upon a level (with any person) همسر شدن *hamsar-sh*, جفتی *hamkadr-sh*, همقدر شدن *justī-cl*, یکسان شدن *yaksān-sh*. To put upon a level, همسری دادن *ham sarī-d*, یکسان ساختن *yaksān-s*.

LEVEL, *a.* صاف هموار *hamwār* *sāf* انافی *hampāya*, همسر *hamsar*, برادر *ufākī*, *barābar*.

LEVEL, *vt.* هموار برادر کردن *barābar-k*, همدرج گردانیدن *hamwār-s*, ساختن *hamdaraja-g*.

LEVELLED, *a.* مسطح *mu-sattah*, برادر ساخته *barābar sākhṭa*.

LEVELLER, *n.* برادر کننده *barābar kun-anda*, یکسان سازنده *yaksān sāzanda*.

LEVELNESS, *n.* همواری *hamwārī*, برادری *barābarī*, تسویات *taswīyat*.

LEVER, *n.* پیکانی *pitkānī*, بلکن *balkan*.

LEVERAGE, *n.* ارتفاع *irtifād*, رفع *raft*.

LEVERET, *n.* خرزنگ *khīrnīk*, (پل. خرائق).

LEVIABLE, *a.* قابل تحصیل *kābīli tahsīl*.

LEVIGATE, *vt.* سبک کردن *sāyīdan*, سحک کردن *sahk-k*.

LEVIGATION, *n.* سحک *sahk*.

LEVITE, *n.* شریف *sharīf*, لوی *lāvī*.

LEVITIC, *a.* شریفی *sharīfī*, سیدی *sayyidi*.

LEVITY, *n.* سبکساری *subukī*, سبکساری *subuksārī*, خفت *khiffat*. Levity of behaviour, بی ثباتی *bī sabātī*, بی استقلالی *bī istiklālī*.

LEVY, *vt.* (troops) لشکر جمع کردن *lashkar jamt-k*. Levy tributes or taxes, خراج و خراج *khīrāj akhṭ-k*, اخذ کردن *bāj u khīrāj tahsīl-k*. To levy war, جنگ کردن *jang-k*. To levy a fine, جریمه کردن *jarīma-k*.

LEVY, *n.* (of men) لشکر جمعیت *jamī*

ati lashkar.—(of money) خراج *bāj*, باج *khirāj*.

LEWD, *a* فحشانی *shahwatī*, شهوتی *naḥsānī*, زناکار *zinā kār*.

LEWDLY, *ad.* ناپرهیزگارانه *nāparhīz-gārāna*.

LEWDNESS, *n.* نفس پرستی *naḥs-parastī*, شهوت *shahwat*.

LEXICAL, *a.* فرهنگي *lughwī*, لغوي *farhangī*.

LEXICOGRAPHER, *n.* اهل لغت *ahli lughat*, لغت نویس *lughat navīs*.

LEXICOGRAPHY, *n.* علم لغت *ilmī lughat*, لغت نویسی *lughat navīsī*.

LEXICOLOGY, *n.* سخن شناسی *sakhun shanāsī*, علم کلام *ilmī kalām*.

LEXICON, *n.* لغت *lughat*, (لغات *pl.*), فرهنگ *kitābi lughat*, کتاب لغت *farhang*.

LIABILITY, *n.* سزاواری *istihkāḥ*, استحقاق *sazāwārī*.

LIABLE, *a.* معرض *mudār*, (not exempt) سزاوار *nā muāf*, نامعاف *sazāwār*. Liable to indisposition, همراه *mimrāz*, موصوب *mūwassab*. Liable to suspicion, مرجم *muraḥḥam*. Anything liable to error, اغلوطة *ughlūtāt*.

LIAR, *n.* کاذب *durūghū*, دروغ گو *kāzib*, کذاب *kazzāb*. To prove one a liar, مکذب کردن *mukzib-k*. Treating as a liar, تکذیب *takzīb*.

LIBATION, *n.* هدیه *bādu rīzī*, پادۀ ریزی *hadīya khamrī*, خمری.

LIBEL, *n.* بد نامی *bad nāmī*, هجو *hajw*, بیهان *buhān*, مذمت *mazammāt*, افترا *iftirā*.

LIBEL, *vt.* هجو کردن *hajw-k*, مذمت عیب ثابت کردن *mazammāt-k*, عیب ثابت کردن *dīb sābit-k*.

LIBELLER, *n.* بدنامی نویس *badnāmī navīs*, مفتری *muftarī*.

LIBELLOUS, *a.* vide DEFAMATORY.

LIBERAL, *a.* سخخي *sakhī*, دل کشاده *kushāda dil*, کریم *karīm*, عطا بخش *javānmard*, جوانمرد *bakhsh*. Of liberal extraction, اصل *asl zāda*, پاک نژاد *pāknīzhād*, صاحب ادب *sharīf*.—(polite) اهل آزر *sāhibi adab*, آزم *ahli āzarm*.

LIBERALITY, *n.* کشاۀ دلي *kushāda dilī*, کرم *karam*, جوانمردی *javānmardī*, سخا *sakhā*, سخاوت *sakhāwāt*, بذل *bazl*.

LIBERALIZE, *vt.* آزاد کردن *āzād-k*, خوش خیال کردن *khush khīyāl-k*.

LIBERALLY, *adv.* جوانمردانه *javānmardāna*, کریمانه *karīmāna*, فیضا *fayzan*.

LIBERATE, *vt.* خلاص آزاد کردن *āzād-k*, نجات *khalās-k*, رها کردن *rahā-k*, دادن *najāt-d*.

LIBERATION, *n.* آزادی *khulāsī*, خلاصی *āzādī*, رهاي *rahāī*.

LIBERATOR, *n.* رهاي بخش *rahāī bakhsh*, نجات آور *najāt āvar*.

LIBERTINE, *n.* خرابااتي *bī kayl*, بی قید *khārābātī*, بدکار *badkār*, رند *rind*, صاحب *sāhibi shahwat*, شهوت *sāhibi hawas*.

LIBERTINISM, *n.* بدکاری *badkāri*, کفر *kufī*, گف *rindī*, شهوت *shahwat*, فساد *fasād*.

LIBERTY, *n.* آزادی *āzādī*, رهاي *rahāī*, خلاصی *khulāsī*.—(exemption) معافى *muāfī*.—(relaxation of restraint) اطلاق *ittāḥ*, کشادگی *kushādagī*.—(leave) اجازت *ijīzat*. To set at liberty, آزاد کردن *āzād-k*, خلاص کردن *rahānīdan*, رها کردن *khalās-k*.

LIBIDINOUS, *a.* شهوتي *shahwatī*, بی ضبط *bī zabt*.

LIBRA, *a.* میزان *mīzān*, برج *burjī* میزان *mīzān*.

LIBRARIAN, *n.* داروغه کتب خانہ *dārū-ghai kutub khāna*, صحاف *sahhāf*, سفار *saffār*.

LIBRARY, *n.* کتب خانہ *kutub khāna*, قاطر کتاب *kitāb khāna* کیماتر *kimatr*.

LIBRATE, *vt.* تعدیل کردن *taddīl-k.*, سنجیدن *sanjidan*.

LIBRATION, *n.* معادلات *muādalat*, تعادل *taādil*, هموزنی *hamwazanī*.

LICENSE, *n.* خود کامی *khud kāmī*.— (permission) اجازت *ijāzat*, رخصت *rukhsat*, دستور *dastūr*, ان *īzn*. Letter of license, حکم نامه *hukm nāma*, پروانه *parwāna*.

LICENSE, *vt.* اجازت دادن *ijāzat-d.*, پروانه دادن *parwāna-d*.

LICENSER, *n.* اجازت دهنده *ijāzat-dahanda*, پروانه دهنده *parwāna dahanda*.

LICENTiate, *n.* اجازت یافتہ *ijāzat yāfta*, مرخص *murakhkhas*.

LICENTIOUS, *a.* بد اخلاق *bad ikhlāk*, شقی *shakīy*, مسرف *musrif*.

LICENTIOUSLY, *ad.* شوخانه *shokhāna*, مسرفانه *musrifāna*.

LICENTIOUSNESS, *n.* شوخی *shokhī*, عدم ضبط و ربط *shakāwat*, شقاوت *shakāwat*, عدم ضبط و ربط *shakāwat*, عدم ضبط و ربط *shakāwat*.

LICIT, *a.* روا *rawā*, حلال *halāl*, جایز *jāiz*.

LICK, *vt.* لیسیدن *lisidan*, لیس کردن *lahs-k.* — (beat) ضرب کردن *zarb-k.*, زدن *zadan*. Lick up, گرفتن *kūftan*, خوردن *khurdan*, بلع کردن *balā-k.*.

LICK, *n.* لیسیدگی *lisidagī*, لیس *lahs*.— (blow) ضرب *zarb*, کوب *kūb*. Any thing licked, لسوب *lasūb*.

LICKERISH, *a.* نفیس *nafīs*, طامع کار *tamīkār*.

LICORICE, *n.* اصل السوس *askū's sūs*.

LICTOR, *n.* سرهنگ *sarhang*, محضر *mahzar*.

LID, *n.* سرپوش *sar pūsh*, سرخ *sarkham*, تم *taṃ*. Redness of the eye-lid, رمش *ramash*. Having a pain in the eye-lids, مرسع *murassē*.

LIE, *n.* دروغ *durūgh*, کذب *kizb*, بهتان *buktān*, خلاف *khilāf*. To invent lies, افترا کردن *iftirā-k.*

LIE, *vi.* (tell a lie) دروغ گفتن *durūgh-g.*, تزویر *tazwīr*, کذب کردن *kizb-k.*, بستن *tazwīr-b.*

LIE, *vi.* (recline) آرام کردن *ārām-k.*, خفتن *istirāhat-k.*, استراحت کردن *istirāhat-k.*, خوابیدن *khābidan*.—(remain) ثابت *bar karār-sh.*, قرار شدن *bar karār-sh.*, fixed

نشست کردن *sābit-m.*—(reside) ماندن *nashist-k.*, مکان داشتن *makān-d.* To

lie hid, پنهان شدن *ba pinhān-sh.*, نهفته بودن *makhfi-sh.*, مخفی شدن *makhfi-sh.*

در زندان *nihufat-b.* To lie in prison, در زندان بودن *dar zindān-b.* To lie in one's

power, بدست آمدن *badast-ā.* To lie by, واما بدن *ārāmīdan*, آرامیدن *ārāmīdan*, ماندن *māndan*, اقامت نمودن *akāmat-n.* To

lie down, استراحت کردن *istirāhat-k.*, آرام کردن *ārām-k.* To lie in (to be in child-bed) وضع حمل کردن *wazt haml-k.* To lie under, فرمان بردار بودن *farmān bardār-b.* To lie upon, لازم گشتن *lāzim-g.* To lie with, نیکاح کردن *nikāh-k.*

LIEF, *ad.* بخوشنودی *ba khūshnūdī*.

LIEGE, *n.* vide Sovereign, Subject.

LIEU, *n.* عوض *twaz*, بدل *badal*. In lieu of, بجای *bazāi*.

LIEUTENANCY, *n.* جانشینی *jā nishīnī*, نیابت *niyābat*.

LIEUTENANT, *n.* قائم مقام *kāim mukām*.

نایب *nāib*, (pl. نواب *khālifa* (pl. خلفاء *wakīl*, (pl. وکلا *Lord* Lieutenant, اکرم سردار *sardāri akram*, صدر اعظم *sadrī adzam*. Lieutenant-colonel, نایب سرهنگ *nāibi sarhang*. Lieutenant-General, نایب سردار *nāibi sardār*. Lieutenant-Governor, نایب حکومت *nāibu'l hukūma*.

LIEUTENANTSHIP, *n.* قائم مقامی *kāy-im mukāmī*, وکالت *wakālat*.

LIFE, *n.* زندگانی *zindagī*, زندگی *zinda-gānī*, عمر *umr*, حیات *hayāt*, جان *jān*, هشی *dish*, روان *rawān*, هستی *hastī*. Present life, این جهان *in jehān*, حیات عاجل *hayāti ājilut*. The life to come, دارالبعث *ākhirī*, دارالبقا *daru'l bakā*. The present and future life, دو جهان *dārāyn*, *dūjehān*. An agreeable life, زندگی بعیش و عشرت *zindagāni ba dish u dshrat*. Life is sweet, جان شیرین است *jān shērīn ast*, عمر عزیز است *umr azīz ast*. A long life, عمر طول *amrī tarwīl*. Possessing life, جاندار *jāndār*. Possession of life, جاننداری *jāndārī*. To restore life, زنده کردن *zinda-k*. Restoring life, زنده ساز *zinda sāz*. To lead a life, زندگانی گذران کردن *zindagāni guzarān-k*. To expose one's life, جانبازی کردن *jānbāzi-k*, سر نمردن *tarki sar-n*. Increasing life, روح افزا *rūh afzā*. — (vivacity) زندگی *zinda dili*, دیرگی *dīlērī*, تیزی *tēzi*, دیرگی *dīlērī*.

LIFE-GIVING, *a.* بخشش روح *rūh bakhsh*, ده عمر *umr dah*.

LIFE-GUARD, *n.* محافظ *muhāfizi jān*.

LIFELESS, *a.* بی حیات *bījān*, بی قدرت *bī hayāt*, بی روان *nā rawān*,

بی کدورت *bī kudrat*, ناتوان *nā turān*, نارسوده *afsurda*.

LIFELESSLY, *ad.* بی جان *bilā jān*, بطور *butauri bī hayāt*.

LIFELESSNESS, *n.* بی جانی *bī jānī*, عدم قوت *ādami kuvāt*.

LIFT, *vt., vi.* برداشتن *bar-d.*, بلند ساختن *buland-s.*, افراختن *afrahktan*.

LIFT, *n.* (assistance) کمکت *yārī*, *kumak*. — (rise) رف *raft*, برداشت *bar-dāshkt*.

LIGAMENT, *n.* پی *pay*, بند *band*, مفید *mukayyad*, پیوند *payvand*.

LIGATURE, *n.* بستگی *bastagī*, عقد *akd*.

LIGHT, *n.* نورانی *raushnī*, نور *nūr*, نورانی *nūrānī*, شعله *shuā*, شعله *tajallī*, نور آفتاب *lamd*. Light of the sun, نور آفتاب *nūrī āftāb*, شمع شمس *shuāi shamsh*. The light of the moon, ماه *mahtāb*, ماه تاب *mahtāb*. Diffusing light, ضیا پاش *ziyā pāsh*. To bring to light, اظهار کردن *izhār-k*, شمع (lamp) ظاهر کردن *shamī*, چراغ *chirāgh*, کندیل *kandīl*. — (instruction) تادیب *tādīb*, تعلیم *tadlīm*.

LIGHT, *a.* (bright) روشن *raushan*, منور *munawwar*, تابناک *tābnāk*.

LIGHT, *a.* 1. (not heavy) سبک *subuk*, خفیف *khafīf*, نا گران *nā girān*. "Some-what light, سبکچه *subukcha*. 2. (active) چالاک *chālāk*. 3. (easy of digestion, as light food) خوش گوار *khush guwār*. 4. (not chaste) ناپاک *nāpāk*, ناپاکیز *nā parhez*. 5. (not gross) ناستبر *nā sitabr*. 6. (of little value) سبکمایه *sabukmāya*. 7. (unencumbered) ناگران بار *nā girānbār*. 8. (not difficult) آسان *āsān*, نادرشوار *nādushwār*. 9. (not painful) بی رنج *bī ranj*.

LIGHT, vt. (set on fire) افروختن *af-rūkh-*
etan, آتش افروز کردن *ātish af-rūz-k.* Light
a candle or a lamp, شمع افروز ساختن
shamt af-rūz-s., موم سوز کردن *mūm*
sūz-k., چراغ افروختن *chirāg-a.*—(to
give light) روشنی دادن *raushnī-d.*,
نور نمودن *nūr-n.*, زیبا پوشیدن *ziyā-p.*

LIGHT, vi. (come down) فرود آمدن *farūd-*
ā., پایین آمدن *pāyin-ā.*—(to light as
a bird on a tree) لبود نمودن *lubūd-n.*
To light upon by chance, راست
از اتفاقی یافتن *az ittifāk-y.*, راست
افتادن *rāst-u.*

LIGHTEN, vi. درخشیدن *dirakhshīdam*,
درخشیدن *bark-k.*—(shine like light-
ning, بارش برق آسا زیبا پوشیدن *bark āsā ziyā-*
p.—(illuminate) روشن کردن *raushan-*
k., زیبا گسترده کردن *ziyā-g.*—(exhi-
lerate) سبک بار ساختن *sabukbār-s.*—(exhi-
lerate) دلشاد کردن *dilshād-k.*, خوش
خطا کردن *khush khātīr-k.*

LIGHT-FINGURED, a. چابک دست *chābuk dast.*

LIGHT-FOOTED, a. تیز رو، سبک پا *subukpā,*
tez rau.

LIGHT-HEADED, a. سبک سر *sabuksear,*
بی حواس *shūrīda.*—(delirious) شوریده
bī hawāss, بی خود *bī khud.*

LIGHT-HEARTED, a. دلشاد *dilshād,*
دلخوش *dil khush.*

LIGHT-HEARTEDNESS, n. بی خودی
bī khūdī, بی حواسی *bī hawāssī.*

LIGHT-HOUSE, n. منار *manār,* منارت
manārat, (منایر - منار).

LIGHT-INFANTRY, n. سرباز سبک دست
sarbāzi subuk dast.

LIGHTLY, ad. (without weight) سبکانه
sabukāna, خفیفانه *khafīfāna.*—(with-
out difficulty) نامشکلا *nā mushkilāna,*
بی سبب *āsāna.*—(without cause)

bī sabab, بی تفریب *bī takrīb.*—(cheer-
fully) شادمانه *shādmāna,* خرمانه *khur-*
ramāna.—(not chastily) بی پاکي *bī*
pākī, غیر پرهیز *ghayri parhez.*—(nimbley)
بی سبکپای *bā subuk pāya.*—(without
steadiness) بی قراری *bī karārī.*

LIGHT-MINDED, a. سبک خرد *subuk*
khīrad, بی قرار *bī karār.*

LIGHTNESS, n. سبکی *subukī,* چسبکی
khīffat.—(agility) چسبکی *chustī,*
چالاکي *chālākī.*—(want of
chastity) بی پرهیزی *bī parhezī.*

LIGHTNING, n. برق *bark,* تاب *tāb,*
آتش باز *darakhsh,* ساقه *sāika,*
ātish bāz.

LIGHTNING-ROD, n. میل برق *maylī*
bark.

LIGHTS, n. pl. شمع *shush,* ری *riah.*

LIGHTSOME, a. (exhilarating) دلنواز
dil nawāz.—(not dark) روشن *raushan.*

LIGHTSOMENESS, n. شادی *shādī,*
روشنی *khurramī.*—(brightness) روشنایی
raushnī.

LIKE, a. مانند *mānand,* مثل *misl,* برابر
barābar, یکسان *yaksān,* مشابه *mushābih,*
هموار *hamāwar,* To be like, مانستن
mānistān, مشابه شدن *mushābah-s.*
To make like, نظایر کردن *tanzīr-k.*
نمذیل نمودن *tamsīl-n.* *ad.* (in comp.)
سان *sār* و *asā* آسا *asā* و *wash,* سار
sān, چون *chūn,* همچون *hamchūn,*
چون *chunān,* چو *chu.* Like a man,
(manlike) مرد آسا *mard āsā.* Like
ambergris, غنبرسا *ambersā.* Like a
king, (royal) شاهوار *shāhwār.* Like
an atom (minute), ذرهوار *zarrawār.*
Like the moon, قمرwash *kamrwash.*
Like the sea, دریا مانند *daryā mānand.*
Like wax, شمع سان *shamtśān.* Like
the full moon, بدر صفت *badar sıfat.*

Like the sun, شمس مثال *shams misāl*. In like manner, آنچنان *ān chunān*, کما *kamā*.

LIKE, *vt.* دوست داشتن *dūst-d.*, پسندیدن *pasandīdan*, *pasand-k.*, نیکو داشتن *neku-d.*, راضی شدن *rāzī-sh.*, تحسین کردن *tahsīm-k.*

LIKELIHOOD, *n.* معقولیت *madkūlīyat*. (pl. معقولات) *ihīmāl*.

LIKELY, *a.* معقول *madkūl*, محتمل *muhtamal*, پسندیده *pasandīda*.

LIKELY, *ad.* احتمالاً *madkūlan*, اغلباً *aghlab*.

LIKEN, *vt.* vide COMPARE.

LIKENESS, *n.* مانندگی *mānandagī*, مثل *tamsil*, برابری *barābarī*, تشبیه *tashbīh*, تصویر *taswīr*, صورت *sūrat*.

LIKEWISE, *ad.* نیز *nez*, هم *ham*, ایضاً *aizan*.

LIKING, *n.* پسندیدن *pasandagī*, نیکوکاری *neku-dārī*, رغبت *raghbat*.

LILAC, *n.* گل، یاس *gulī yās*.—(color) ارغوانی *arghawānī*.

LILY, *n.* سوسن *sūsan*, समन *saman*.—(water-lily) نیلوفر *nīlūfar*.

LIMB, *n.* عضو *āzw* (pl. اعضا) *juzi tan*, شلو *shilw*, (pl. اشلا) *Maimed*, lamed in any member, مقطوع العضو *maktū'ul uzv.*—(edge) لب *lab*, جانب *jānīb*, کنار *kināra*.

LIMB, *vt.* بریدن (cut) *wasal-k.*—*burīdan*.

LIMBER, *a.* نرم *narm*, مطیع *mutīd*.

LIMBO, *n.* برزخ *barzakh*.—(prison) زندان *zindān*.

LIME, *n.* آهک *āhak*, نوره *nūra*, لپاط *liyāt*, پāk, ساروج *sārūj*. Burnt lime, کوهیج *kūhīj*, مکلس *mukallas*.

Bird lime, دبی *dibk*.—(a sort of lemon) لموی کاهذی *līmūi kāghzī*.

LIME, *vt.* 1. (to ensnare with birdlime) با دبی گرفتن *bā dibk-g.* 2. (manure with limo) بار دادن *bār-d.* 3. (cement) آهک ریختن *āhak-r.* وصل کردن *vasl-k.*

LIMEKILN, آهک پز خانه *āhak paz khāna*, کوره آهک *kurai āhak pazī*.

LIMESTONE, *n.* سنگ آهک *sangi āhak*.

LIME-WATER, *n.* آب آهک *ābi āhak*.

LIMIT, *n.* حد *hadd*, (pl. حدود) سر زمین *sarzamīn*, کران *kirān*.

LIMIT, *vt.* حد کردن *hudūd-b.* محدود بستن *hadd-k.* تحدید نمودن *tahdīd-n.*

LIMITATION, *n.* تحدید *tahdīd*, حد *hadd*.

LIMITED, *a.* محدود *mahdūd*, متعدد *mutahadud*.

LIMITLESS, *a.* بی حد *bī hadd*, بی کران *bī kirān*.

LIMN, *vt.* vide PAINT.

LIMNER, *n.* نقاش *nakkh*, موسور *musawwar*, آست *āst*.

LIMP, *vi.* لنگیدن *langīdan*, لنگان رفتن *langān-r.*, ساقط بودن *sākit-b.*

LIMPID, *a.* صاف *pāk*, پاک *ēāf*, زلال *zulāl*. Limpid water, آب زلال *ābi zulāl*.

LIMPIDITY, LIMPIDNESS, *n.* صفایی *safāī*, زلالی *zulālī*, پاکي *pākī*.

LIMPING, *a.* لنگان *langān* لنگان *langān*.

LIMPINGLY, *ad.* لنگانه *langāna*.

LINCH-PIN, *n.* میخ *mekh*, میسمار *raismār*.

LINE, *n.* خط *khatt*, (خطوط) *satar*.—(a slender cord) طناب *tamāb*, وسمان *rīsmān*.—(the equator) خط استوا *khatti istiawā*. Equinoctial line, خط *khatti attidāl*. A right line, خط مستقیم *khatti mustakīm*. A parallel line, خط متوازي *khatti muta-wāzī*. A curved line, خط منحنی *khatti munhanī*, خط موج *khatti mut-*

irwaj. A longitudinal line, خط محوّر *khātī mihwār*. An unequal line, خط مختلف *khātī mukhtalif*. A meridional line, خط نصف النهار *khātī nisfu'n nahār*. Crooked line, خط کج *khātī kaj*. A circular line, خط مستدیر *khātī mustadīr*. A perpendicular line, خط عمود *khātī amūd*. A definite line, خط محدود *khātī mahdūd*. An indefinite line, خط غیر محدود *khātī ghayr mahdūd*. Foundation line of a house, خط *khittat*. A plumb line, خط *bukhya*, هنجار *hunjār*. A black line, خط سیاه *khātī siyāh*. A line on the palm of the hand, سر *sirr* or *surr* (pl. اسرار). Lines on the face, نظر *nizār*. Fishing line, رشته ماهی *rishtai māhī*. Line of a book, سطر *satar*.—(verse, hemistich) مصراع *misrāh*. In one line, یکزده *yak zādā*.—(military trenches) محاصر *mahāsir*, (خنادقی *khandaqi*, pl. خندق *khanduk*, صف *saff*. Family line, نسل *nasl*, رسم سلسله *rasm silsila*, آل *āl*, خاندان *khāndān*. To draw a line, خط کشیدن *khatt-k*.

LINE, *vt.* استر *tabtīn-k.*, تبطین کردن *astar-n.*, نهادن *astar-k.* To line with fortification, تحصین کردن *tahsīn-k.* To line with soldiers, باسپاه *bā sipāh hafz-s.*

LINEAGE, *n.* نسل *nasl*, خاندان *khāndān*, آل *āl*, اصل *asl*.

LINEAL, *a.* (composed of lines) خطوطی *khutūtī*, مسطور *mastūr*.—(genealogical) خاندانی *khāndānī*, اصلی *aslī*.

LINEALLY, *ad.* در خط مستقیم *dar khatī mustakīm*, نظامانه *nazāmāna*.

LINEAMENT, *n.* نقشه *chehra*, چهره *nakshah*, صورت بندی *sūrat bandī*.

LINEAR, *a.* vide LINEAL.

LINEN, *n.* کتان *kattān*, شراب *sharb*, کرباس *kirbās*. Linen-draper, بازار *baezāz*, فروش *pārcha farūsh*.

LINEN, *a.* کرباسی *kirbāsī*.

LINGER, *vi.* (remain long in pain) درمان *ba zamāni tarwīl*, طول در کشیدن *darī-k.*—(to be in suspense) دروّل *du dil-sh.*, در راي خود متردد بودن *dar rāya khud mutaraddud-b.*, دري *derī-n.*, تردد نمودن *taraddud-n.*—(to protract) درنگ کردن *dirang-k.*, واپس افکندن *wāpas-a.*, واکشیدن *wā-k.* Linger behind, پس استادن *pas-ī*. Linger in expectation or uncertainty, مدت *ba mudlati madīd umed-d.* Linger long without action, در زمان کدیر بی کار بودن *ba zamāni kasīr bī kār-b.*

LINGERING, *a.* درنگ *dirang*, واکش *wā-kash*.

LINGERINGLY, *ad.* باتوانی *bā tarwānī*, بدیری *ba derī*.

LINGUADENTAL, *a.* لسانی و سنی *lisānī wa sinnī*.

LINGUAL, *a.* زبانی *lisānī*, زبانی *zabānī*.

LINGUIST, *n.* اهل لغت *ahli lughat*, اهل زبان *ahli zabān*, زباندان *zabāndān*, لسان آموز *lisān āmūz*.

LINGUISTIC, *a.* لسانی *lisānī*, متعلق بلسان *mutadalluk ba lisān*.

LINIMENT, *n.* مرهم *marham*, طلا *tilā*.

LINING, *n.* استر *astar*, بطان *batāna*.

LINK, *n.* (of a chain) حلقه زنجیر *halkai zanjir*.—(torch) مشعل *mashāl*.

LINK, *vt.* پیوستن *silsila-k.*, پیروستن *paywastan*, مبرون نمودن *makrūn-n.*

LINNET, *n.* کنجشک خوش الحان *kūnjishki khush alhān*.

LINSEED, *n.* تخم کتان *tukhmi kattān*,
بازرک *bazrak*.

LINSEED-OIL, *n.* روغن زهر کتان *raughani
bazari kattān*.

LINSEY-WOOLSEY, *a.* از کتان و پشم *az
kattān u pashm*.

LINT, *n.* صوف کتان *kattān*, سؤف *sūf*.

LINTEL, *n.* سر در *sardar*, سر آستانه
sari āstāna.

LION, *n.* شیر *shīr*, حیدر *haidar*, لایس *lais*,
اسد *asad*. A roaring lion, شیر ژبان
shīri zhīyān. A furious lion, شیر شریزه
shīri sharza, شیر مست *shīri mast*.
Hunting lions, شکار شیر *shikāri
shīr*. Bold as a lion, شیرانه *sherāna*.

LIONESS, *n.* شیر ماده *mādai shīr*, شیر
ماده *shīr māda*, اسدات *asadat*.

LIP, *n.* لب *lab*, شفه *shafa*, مشفر *mishfar*
(*pl.* مشافر). The two lips, لب و درتان *al
wazratāni*. Lip or edge of anything,
لب *lab*, کنار *kinār*. Full to the lip,
لبالب *labālab*, لبریز *labrīz*. To be
full to the lip, لبریز شدن *labrīz-sh*.

LIQUEFACTION, *n.* ادابت *gudāz*, گداز
izābat.

LIQUEFIABLE, *a.* ممکن گداز *mumkin
gudāz*.

LIQUEFY, *vt.* گداز *gudākhtan*, گداختن
gudāz-k, گداز شد *gudākhta-
sh*, ادابت کردن *izābat-k*.

LIQUESCENT, *a.* نایب گداز *gudāzā*,
زایب *zā'ib*.

LIQUID, *a.* آبی *ābi*, مذاب *muzāb*. To
render liquid, تمویه کردن *tamwīh-k*.

LIQUID, *n.* آب *āb*, ماء *mā*.

LIQUIDATE, *vt.* باز دادن *adā-k*, ادا کردن
bās-d.

LIQUIDATION, *n.* قرض دهی *adā*, ادا
karz dahī.

LIQUIDNESS, *n.* کدازی *ābdārī*, آبداری
gudāzi.

LIQUOR, *n.* آب *āb*, ماء *mā*.—(spirit)
شراب *sharāb*.

LIQUORICE, *n.* اصل السوس *aslu's sūs*.

LISP, *vi.* میخل طفلان ناصاف گفتن
teflān nā sāf-g.

LISP, *n.* زبان گروتنگی *zabān giriftagi*,
لکنت *luknat*.

LIST, *n.* (catalogue) فهرست *fihrist*, دفتر
daftar, جدول *jadwāl*. A list of
names, اسم نویسی *ism navīsi*. 2.
(enclosed ground for combats) میدان
maydān, گاه کشتی *kushtī gāh*. 3.
(border of cloth) کنار *kinār*, دامن
dāman.

LISTEN, *vi.* گوش دادن *gūsh-d*, استماع
istimād-k, شنیدن *shanīdan*.

LISTENER, *n.* مستمع *mustamt*, سامع
sāmt.

LISTENING, *n.* استماع *istimād*.

LISTLESS, *a.* غافل *ghāfil*, سست *sust*.

LITERAL, *a.* حرفی *harfī*, لفظی *lafzī*,
لغوی *lughawīy*. The literal meaning,
معنی لغوی *madni lughawīy*. A literal
translation, ترجمه لفظی *tarjumaī lafzī*.

LITERALLY, *ad.* حرف بحرف *harf ba
harf*, بطور لغوی *ba tauri lughawīy*.

LITERARY, *a.* علمی *ilmī*, دانشی
dānishī, مرکب از الفاظ *muraṭṭab az
alfāz*, اهل علم *ahli ilm*.

LITERATE, *n.* فضلا *fuzalā*, علما *ulamā*.

LITERATURE, *n.* علم *ilm*, معرفت *ma-
drifat*, دانش *dānish*, فهم *fahm*, علمیت
ilmīyat, فضیلت *fazīlat*.

LITHARGE, *n.* مردار سنگ *murdārsang*.

LITHOGRAPH, *n.* سنگ نویسی *sang
navīsi*, طبع *tabī*.

LITIGANT, *n.* مدعی *mudāī*, متخاصم
mutakhāsim.

LITIGANT, *a.* مداعي *khasīm*, مداعي *mudāi*, منازع *munāzāt*.

LITIGATE, *vt.* نزاع *dadwa-k.*, دعوي کردن *nizād-k.*, خصومت ساختن *khasūmat-s.*

LITIGATION, *n.* منازعت *dadwi*, قضيه *munāzāḥ*, خصومت *kazīya*, *khasūmat*.

LITIGIOUS, *a.* قضيه جو *munāzāt*, منازع *kazīya ju*.

LITIGIOUSNESS, *n.* جنگ جويي *jang-jūi*, قضيه جويي *kazīya jūi*.

LITTER, *n.* پالاکي *miyāna*, پالاکي *pālaki*, محافه *muhāfa*. An elephant-litter, حماري *tmāri*. 2. (a bed of straw for animals) آخور *ākhūr*. 3. (a brood of pigs), نتيجه *natija*. 4. (a condition of disorder), پریشاني *parishānī*.

LITTER, *vt.* (bring forth as beasts) واپدات *valīdat-n.*—(spread straw) آخور گستردن *ākhūr-g.*—(strow about) پریشان نمودن *parishān-n.*

LITTLE, *a.* (small) کوچک *khurd*, کوچک *kūchak*, مغیر *saghīr*.—(in quantity) اندک *andak*, قلیل *kalīl*. To become little, کم شدن *kam-sh.*, گشتن *andak-g.* A little boy, پسرک *pisarak*. Little bits, خور باره *khur pāra*. Little matters, خورده مرده *khurda murda*. The little finger, انگشت خورد *angu-shṭi khurd*. Of little value, متاع بايق *matāl bāi'k*.

LITTLE, *n.* اندکي *juzwī*, جزوي *andakī*.—(a small space of time) يکچندي *yekchandi*, دقيقت *dakikat*. By little and little, اندک اندک *andak andak*, آهسته درجه *darja ba daraja*, آهسته *āhista āhista*.

LITTLENESS, *n.* اندکي *kūchakī*, کوچکي *andakī*.

LITURGY, *n.* آداب نماز *ādābi namāz*.

LIVE, *vt., vi.* زندگاني کردن *zistam*, زندگاني کردن *zindagānī-k.*, زنده شدن *zinda-sh.*, عمر کشیدن *ūmr-k.* To live long, سال خوردن *sāl-kh.*, سال دیدن *sāl-d.* To live in a place, خانه گیر شدن *khānagīr-sh.* To live well, عیش و عشرت کردن *dīsh ū dshrat-k.*, بر خورداري گرفتن *bar khurdārī-g.* To live poorly, مغلس بودن *muflis-b.*, حاجتمند شدن *hājat-mand-sh.*

LIVELIHOOD, *n.* گذران *rozī*, روزي *guza-rān*, خوردني *khurdanī*, معاش *maāsh*.

LIVELINESS, *n.* شادي *shādī*, خرمي *khurramī*, خوش طبعي *khūsh taba'iy.*

LIVELY, *a.* خرم *khurram*, شاد *shād*, دلشاد *khūsh tabt*, خوش طبع *dīl shād*.

LIVELY, *ad.* شادانه *shādāna*, با فرح *bā farīh*.

LIVER, *n.* 1. (one who lives) زندگاني کننده *zindagānī kashanda*. 2. جگر *jigar*, کبد *kabīd*. Inflaming the liver, جگر سوز *jigar sūz*. The disease of the liver, زبادت الکبد *ziyādatu'l kabīd*.

LIVERY, *n.* لباس نوکران *libāsi naukarān*.

LIVID, *a.* زرد *nīlfām*, ذیل نام *zard*.

LIVIDITY, *n.* ذیل نامي *nīlfāmī*.

LIVING, *a.* زنده *zinda*, زيان *ziyān*, حي *hayy*. Ever living, حي لايموت *hayy lā yamūt*. Living and eternal, حي *hayy u kayyūm*.

LIVING, *n.* vide, LIVELIHOOD.

LIZARD, *n.* چالهاسه *khunmāz*, چالهاسه *chal-pāsa*.

LOAD, *n.* بار *bār*, حمل *haml*. Carrying loads, بار برداري *bār bardārī*. A bearer of loads, بار حامل *bār bardār*, حمل *hamlī*. To lay down a load, وضع حمل کردن *wazt*

haml-k. Horse or camel loads, حملات *hamūlat.*

LOAD, vt. بار نهادن *bār-n.*, حمل کردن *haml-k.* To load with chains, در زنجیر کردن *dar zanjīr-k.* To load a cannon, توپ تیار کردن *top tayyār-k.*—(a musket) *bandāk tayyār-k.*—(make heavy) بار کردن *pur bār-k.*, گران کردن *girān-k.*

LOADED, pp., a. ماحمول *mahmūl.* گران بار *girān bār.* Loaded with fruit, میوه دار *mewadār.* Loaded with debt, مستارب *mustarab.* Loaded with chains, در زنجیر قید شده *dar zanjīr kayd shuda.*

LOADSTONE, n. آهن کش *āhan kash,* آهن ربا *āhan rubā,* مغناطیس *maghnātīs.*

LOAF, n. نان *nān,* کما *kumāch.*

LOAM, n. وحل *wahal,* خلاب *khilāb.*

LOAMY, a. گلی *gilī.*

LOAN, n. (of goods) عاریت *āriyat.*—(of money) قرض وام *wām,* دین *karz.* سند استقراض (promissory) *dayn.*—*sanadi istikrāz.*

LOATHE, vt. نفرت ناشتن *nifrat-d.,* کراهیت داشتن *karāhīyat-d.*

LOATHFUL, a. نفرت انگیز *nifrat-angīz,* مکروه *makrūh.*

LOATHSOME, a. مکروه *makrūh,* نفرت انگیز *nifrat angīz.*

LOATHSOMENESS, n. کراهیت *karāhīyat,* نفرت *nifrat.*

LOBE, n. (of the ear) بنای گوش *banāi gūsh,* نرم گوش *nārmāi gūsh.*

LOCAL, a. محلی *mahallī,* مقامی *mu-kāmī,* جایی منسوب *jāi mansūb.*

LOCALITY, n. مکان *makān,* جایی *jāya,* موضع *mauṣṭ,* محل *gāh.*

LOCALLY, ad. با امکان *bi'l makān.*

LOCK, n. (of hair) زلف *zulf,* جعد *jadd.*—(of a door) قفل *kufī,* (pl. اقفال).

LOCK, vt. با قفل بستن *bā kufī-band-k.,* قفل بستن *kufī-b.*

LOCKED, a. مقفل *mukfal.*

LOCKER, n. پر فند *barfanda,* پر وند *parwanda.*

LOCOMOTION, n. حرکت از جا *harakat az jā bajā.*

LOCUST, n. جراد *jarād,* ملخ *malakh.* A swarm of locusts, ثورات *sawwālat.*

LODGE, vi, vt. (reside) ماندن *māndan,* مستکن شدن *nashistan,* مستکن شدن *muta-makin-sh.*—(place, fix) نهادن *nihādan.* بود و نش دادن *nash-k.*—(furnish with a temporary habitation) منزل دادن *būd u bāsh-d.,* منزل دادن *manzal-d.* To lodge at an inn, در کاروان سرائی شدن *dar kārwān sarāya-sh.* To lodge with any person, همخانه بودن *hamkhāna-b.,* همسفر شدن *ham sufra-sh.* To lodge in the memory, در خاطر نشانیدن *dar khātir-n.*—(lay flat) برادر زمین نهادن *barābar zamīn-n.*

LODGE, n. خانه *khāna,* مقام *mukām.*—(small house) خرگاه *khargāh.*—(secret association) محل اجتماع *mahallī ijtīmād.*

LODGER, n. مقیم *mukīm,* باشنده *bāshan-da,* مسافر *musāfar.* A fellow-lodger, همسفر *hamkhāna,* همسفر *ham sufra.*

LODGING, n. جایی قرار *jāi karār,* بود و مهمان *būd u bāsh,* منزل *manzal,* سرائی *mahmān sarāya.*

LODGMEN, n. (accumulation) جمع *jamt,* آغاش *aghālīsh.*—(possession of an enemy's work), نصیب در حصار *nash dar hisāri dushman.*

LOFT, n. طاق *tabaka,* سقف *sakf.* A cock-loft, طاقی فوقانی *tabakāi fauqānī.* A hay-loft, کاه دانی *kāh dān,* کاه خانه *kāh*

khāna. A corn-loft, *خامنه* *khir-man gāh*.

LOFTILY, *ad.* (haughtily) متکبرانہ *mutakabbirāna*, با کبر *bā kibr*.—(on high) بالا *bālā*, بلند *buland*, رفیع *ba makāni rafīd*.

LOFTINESS, *a.* (haughtiness) تکبر *takabbūr*, مغرور *maghrūr*.—(height) بلندی *bulandī*, ارتفاع *irtifād*.

LOFTY, *a.* متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*.—(high) بلند *buland*, رفیع *rafī*, عالی *ālī*.

LOG, *n.* کند *kund*, جایز *jāiz*, (pl. جوایز—اجوز).

LOGGERHEAD, *n.* احمق *ahmak*, بی وقوف *bī wukūf*.

LOGIC, *a.* علم *ilmī mantik*.

LOGICAL, *a.* منطقی *mantikī*.

LOGICALLY, *ad.* از روی منطق *az rūi mantik*.

LOGICIAN, *n.* صاحب منطق *sāhibi mantik*, منطقی *mantikī*.

LOGWOOD, *n.* بکم *bakam*.

LOIN, *n.* میان *miyān*, کمر *kamar*.

LOITER, *vi., vt.* درنگی کردن *dirangī-k.*, دیر کرد *dar pas-m.*, دیر ماندن *derī-k.*

LOITERER, *n.* دیر کننده *derī kunanda*, آواره *āwāra*.

LOITERING, *a.* دیری *derī*, درنگی *dirangī*.

LONE, LONESOME, LONELY, *a.* یگانه *yagāna*, تنها *tanhā*, منفرد *munfarad*.

LONELINESS, *n.* خلوت *tanhāi*, یگانگی *khilwat*, یگانگی *yagānagī*.

LONG, *a.* دراز *darāz*, طویل *tarwīl*, طول *tūl*, مدید *madīd*. Long and broad, طویل و عریض *tarwīl u ārīz*. A long time, مدت *muddati madīd*.

To become long, دراز شدن *darāz-sh.*, طویل شدن *tarwīl-sh.* To make long, طویل ساختن *tarwīl-s.* How long? چقدر *ba tā*. Long ago, از مدت *az muddat*, دیر *der*. Long-lived, دراز عمر *darāz umr*. A long way off, دور *dūr*, بعید *batd*.

LONG, *vi.* آرزو داشتن *ārzū-d.*, رغبت نمودن *raghbat-n.*

LONGEVITY, *n.* عمر درازی *umr darāzi*, طول *tūl*.

LONGIMANUS, *n.* دراز دست *darāz dast*

LONGING, *n.* خواهش *khāhish*, رغبت *raghbat*.

LONGITUDE, *n.* درازی *darāzi*, طول *tūl*, A degree of longitude, درجه طول *darajai tūl*.

LONGITUDINAL, *a.* بادرازی منسوب *bā darāzi mansūb*.

LONG-WINDED, *a.* سخنران *sakhunrān*.

LOOK, *vi., vt.* نظر کردن *dīdan*, نگاه کردن *nazar-k.*, نگاه کردن *nigāh-k.*, (seem) صورت پذیر شدن *sūrat pazīr-sh.* To look after, صیрт نمودن *basīrat-n.*, بیدار شدن *bedār-sh.*—(look back) باز نگریستن *bāz-n.* To look for (expect), انتظار کردن *intizār-k.*, منتظر شدن *muntazir-sh.*—(search after) تفتیش کردن *tajassus-k.*, تفتیش کردن *talāsh-k.* To look into, تفتیش کردن *taftīsh-k.* To look on (respect), العفات نمودن *attibār-k.*, ناظر بودن *iltifāt-n.*—(to be a spectator) ناظر بودن *nāzir-b.* To look out (search), جست *justan*.—(discover) معلوم کردن *madlūm-k.*, در یافت کردن *daryāft-k.* To look to, (take care of) نگاه داشتن *nigāh-d.*, خبرداری کردن *khābardāri-k.*

LOOK | *inteq* اینک *inak*.

LOOK, *n.* نگاه *nigāh*, نظر *nazar*.—(appearance) روی *ruī*, چهره *chehra*, دیدار *didār*, صورت *sūrat*.

LOOKING-GLASS, *n.* آینه *āyina*, مرآت *mirāt*, آینه *ābgīna*.

LOOM, *n.* منسج *minsaḥ*, منوال *minwāl*.

LOOP, *n.* جوشک *jushak*.

LOOPHOLE, *n.* شکاف *shigāf*.—(shift, evasion) حیل *hīla*, بهانه *bahāna*.

LOOSE, *vt., vi.* (untie) کشادن *kushādan*, حل کردن *hall-k.*, کشودن *kashūdān*.—(set free) خلاص کردن *khalās-k.*, رها کردن *rahā-k.* To loose a knot, گره کردن *girah-k.*, To loose the belly, اسهال *hall-k.* To loose a belt, کمربند کردن *is-hāl-k.* To loose and tie, کامر بند کشادن *kamar band-k.* To loose and tie, حل و ربط کردن *hall u rabt-k.*

LOOSE, *a.* (untied) ناپسته *nā basta*, کشاده *kushāda*,—(relaxed) مسترخ *mustar-kha'*, نا پایدار *na pāyadār*.—(not fixed) مست *sust*.—(not fixed) *nā pāyadār*, بی ثبات *bī sabāt*.—(hanging down) آویزان *āwīzān*, معلق *muallak*.—(not close) افشوده *afshurda*.—(not chaste) پاکیزه *nāpākīza*, نا پاک *nā pāk*.—(undeterminate) غیر نامحدود *ghayri muḥdūd*, معین *mahdūd*.—(unconnected) بی پیوستگی *bī paywastagī*, نامقرور *nāmakrūr*.—(not costive) نامنقبض *nāmunkabiz*.—(not enslaved) آزاد *āzād*, رها *rahā*.—(not attentive) نامشغول *nā mashghūl*. To break loose, رهای یافتن *rahāi-y.* To let loose, رهای آزاد کردن *āzād-k.*, رهای دادن *rahāi-d.*

LOOSE, *n.* آزادی *āzādī*, رهای *rahāi*.

LOOSELY, *ad.* (not fast) قرار *bikarār*, نا پایدار *nā pāyadārī*.—(without bondage) بی بند *bī band*.—(irregu-

larly) بی نظام *bī nizām*.—(carelessly) شوخانه *ghāfilāna*.—(dissolutely) از بی پاکي *shūkhāna*.—(unchastely) غیر پرهیز *ghayri perhez*.—(meanly) حقیرانه *hakīrāna*. To sew loosely, شل کردن *shall-k.*

LOOSEN, *vt.* حل کردن *kushādan*, *hall-k.*

LOOSENESS, *n.* (unfixedness) بی قراری *bī karārī*, کشادگی *kushādagī*.—(laxity) رخاوت *rakhāwat*, مستی *susti*.—(irregularity) بی ترتیبی *bī tartībī*.—(want of chastity) عدم پاکي *ādami pākī*, شهوت *shahwat*.—(diarrhoea) اسهال *shikam jāri*, شکم جاری *is-hālī shikam*. To have a looseness, اسهال اسهال *is-hālī shikam-d.* To give a looseness, اسهال دادن *is-hāl-d.* LOP, *vt.* قطع کردن *hitāb-k.*, قطب کردن *katt-k.*, تشذیب کردن *tashzīb-k.*

LOP, LOPPING, *n.* قطب *hitāb*, قطع *kitād*.

LOQUACIOUS, *a.* زیادگو *mikwāl*, زیاد *ziyāda* گو *gū*.

LOQUACITY, *n.* زیادگوئی *ziyāda guī*, قیل و قال *kīl u kāl*.

LORD, *n.* میر *mīr*, خان *khān*, بیگ *beg*, مولی *maula'*, آغا *āghā*. My lord, خدایوند *khudāwānd*, حضرت *hazarat*, مولانا *maulāna*.

LORD, *vt.* سلطنت نمودن *saltanat-n.*, حکم کردن *hukm-k.*

LOSE, *vt., vi.* (miss) گم کردن *gum-k.*, ضایع کردن *ghāyib-k.*.—(waste) زایل کردن *zāi-k.*.—(ruin) زیان کردن *ziyān-k.*, نقصان کشیدن *nukṣān-k.* To lose one's self, گم شدن *gum-sh.* To lose one's labour, جفا کشیدن *dbas jafā-k.* To lose at play, قمار *nukṣān dar kīmār-k.* To lose

the way, راه گم کردن *rāh gum-k.*, همراه شدن *gumrāh-sh.* To lose hope, نا امید شدن *nā ured-sh.* To lose courage, دلشکستگی یافتن *dil shikastagī-y.* To lose an opportunity, فرصتی گم کردن *fursati gum-k.* To lose time, تلف کردن *talafi ankāt-k.*

LOSER, *n.* گم کننده *gum kunanda*, زیان زبان کار *ziyān kār*, خسارت زده *khasār-at zada.*

LOSS, *n.* نقصان *nuksān*, زیان *ziyān*, تلف *itlāf*, خسارت *khasārat.* To suffer a loss, نقصان کشیدن *nuksān-k.*, زیانی *ziyānī-y.* To be at a loss, حیران شدن *hayrān-sh.*

LOST, *pp.* ضایع *zāyē*, غایب *ghāib.* To be lost, گم شدن *gum-sh.*, غایب شدن *ghāyib-sh.*

LOT, *n.* نصیب *nasīb*, قسمت *kismat*, حصه *hissā*, بهر *bahra*, فال *fāl.* 2. (dice) قرعه *kurd.*, کعبه *kadb.* To cast or draw lots, قرعه دادن *kurd-d.*

LOTE, *n.* (tree) دَوم *darum.*

LOTION, *n.* شستگي *shustagī*, غسل *ghusāl.*

LOTTERY, *n.* قرعه بازی *kurd bāzī*, شرطی *sharātī.*

LOUD, *a.* بلند *buland*, جهور *jahūr.* A loud voice, بلند آواز *āwāzi buland*, بانگ *bāng.* To cry with a loud voice, بانگ زدن *bāng z.*, هنگامه کردن *hangāma-k.*

LOUDLY, *ad.* با بلند آواز *bā buland āwāz*, با هنگامه *bā hangāma.*

LOUDNESS, *n.* بلند آوازی *buland āwāzī.* —(shout) بانگ *bāng*, هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā.*

LOUSE, *n.* سوس *supus*, کملت *kamlat.*

LOVE, *n.* محبت *mohabbat*, مودت *mu-waddat*, عشق *tshk*, یاری *yārī*, آشنایی

āshnāi, مهربانی *mihrbānī.* Sincere love, محبت بی غرضانه *mohabbati bi gharazāna.* The love of one's country, حب الوطن *hubbu'l watan.* Paternal love, عطفوت پدری *'atūfati pidarī.*

LOVE, *vt.* (as a friend) دوستی داشتن *dūstī-ā.*, عطفوت نمودن *atūfat-n.* To be in love, عاشق شدن *āshik-sh.* To make love, عشق کردن *tshk-k.* To love one another, معاشرت نمودن *mu'āshakat-n.* A love-letter, عشق نامه *ishk nāma*, محبت نامه *mahabbat nāma.*

LOVED, *a.* معشوق *madshūk*, محبوب *mahbūb.*

LOVELINESS, *n.* دلکشی *dilbarī.* جمال *husn*, حسن (beauty) *dil kashī.* جمال *jamāl.*

LOVELY, *a.* دلکش *dilkash*, نازنین *nāznīn*, لطیف *latīf*, حسین *hasīn.*

LOVER, *n.* عاشق *āshik*, حبيب *habīb*, محبوب *muhīb.* A lover and his beloved, عاشق و معشوق *āshik u madshūk*, حبيب و محبوب *habīb u mahbūb.* To toy as lovers, بازی کردن *ishk bāzī-k.*, ناز نمودن *nāz-n.*

LOVING, *a.* عاشق *āshik*, محب *muhabb.*

LOVINGKINDNESS, *n.* رحم *rahm*, شفقت *shafakat.*

LOVINGLY, *ad.* عاشقانه *āshikāna*, با محبت *bā mahabbat.*

LOW, *a.* 1. (not high) پست *past*, فرود *farūd.* 2. (mean) فرومایه *farū māya*, کمین *kamīna*, دون *dūm.* 3. (not loud) نا بلند *nā buland āwāz.* To be low in the world, تنگ شدن *tang-sh.*

LOW, *vi.* (as a cow) گاو زدن *bāngi gāw-z.*

LOWER, *vt.* (let down) فرود آوردن *farūd-ā.*, زیر کردن *zer-k.* To lower the

head, سرفرو کردن *sar farū k.*—(fall, grow less) کمتر گشتن *kamtar-g.*, انعدام *uftādan.*—(appear dark, stormy) تاریکی نمودن *tārīkī-n.*—(look sullen) نگاه ظلمت آورد نمودن *nigāhi zulmat ālūd-n.*

LOWER, (compr. of low) پستتر *pastar.*, اسفل *farūtar*, اسفل *asfal.* The lower part of any thing, پائین *pāyīn.*

LOWLAND, *n.* پست زمین *zamīni past*, زمین نشیب *zamīni nashīb.*

LOWLINESS, *n.* (humility) تواضع *tarwāzī.*, فروماندگی *farūmāndgī.*—(meanness) فروماندگی *farū māndagī.*, پستی *pastī.*—(want of dignity) عدم عظمت *adami dīzmat.*—(dejection) دلنگی *diltangī.*

LOWLY, *a.* (humble), متواضع *mutawāzī.*, حقیر *hakīr.*, فروتن *farū tan.*—(mean) غیر ذلیل *zalīl.*—(without dignity) غیر عظمت *ghayri dīzmat.*

LOWNESS, *n.* (want of height) پستی *pastī.*, بلندی *adami bulandī.*—(meanness) خورده *khurdī.*

LOW-SPIRITED, *a.* دلنگ *dīl tang.*, دلشکسته *dīl shikasta.*

LOYAL, *a.* مطیع *mutīd.*, وفادار *wafādār.*, نمک حلال *farmānbardār.*, فرمان بردار *namak halāl.*

LOYALIST, *n.* وفادار *wafādār.*, اهل صداقت *ahli sadākat.*

LOYALLY, *ad.* از فرمانبرداری *az farmānbardārī.*, اطاعت *atādt.*, از اطاعت *az atādt.*, سادیکانه *sādīkāna.*

LOYALTY, *n.* فرمانبرداری *farmānbardārī.*, نمک حلالی *atādt.*, اطاعت *namak halālī.*, وفاداری *wafādārī.*

LUBRICATE, *vt.* لیسو کردن *nasū-k.*, لیس *malas-s.* ساختن

LUCID, *a.* روشن *raushan.*, نورانی *nūrānī.*, شعله دار *shudla dār.* لامع *lāmī.*

LUCIFER, *n.* (match) کبریت *kibrīt.*—(venus) زهره *zuhra.*

LUCK, *n.* بخت *bakht.*, نصیب *nasīb.*, قسمت *kismat.*, طالع *tāl.* Good luck, نیک بختی *nek bakhtī.*, بد بختی *bakhtīyārī.* Bad luck, بد بختی *bad bakhtī.*

LUCKILY, *ad.* از نیک بختی *az nek bakhtī.*, از قسمت *az kismat.*, از دولت و اقبال *az dawlat u ikbāl.*

LUCKLESS, *a.* بی نصیب *bī nasīb.*, کم بخت *kam bakht.*, بی طالع *bī tāl.*

LUCKY, *a.* نیک اختر *nek akhtar.*, بختیار *bakhtyār.*, طالع *tāl.*

LUCRATIVE, *a.* سودمند *sūdmand.*, مفید *mufīd.*

LUCRE, *n.* فایده *fāyada.*, سود *sūd.*, نفع *naft.*

LUCUBRATE, *vi.* تدبیت ساختن *tabyīt-s.*

LUDICROUS, *a.* طناز *tannāz.*, لعبی *ladbbī.*

LUDICROUSLY, *ad.* از مسخرگی *az maskharagī.*, طنازانه *tannūzāna.*

LUDICROUSNESS, *n.* مسخرگی *maskharagī.*, لعب *ladbb.*

LUGGAGE, *n.* اسباب *asbāb.*, ائقال *askāl.*

LUKEWARM, *a.* نیم گرم *nīm garm.*, فاتر *fātīr.*—(indifferent) بی پروا *bī parwā.*

LUKEWARMLY, *ad.* نیم گرمانه *nīmgar-māna.*, معتدلاً *muḍtadīlan.*—(coldly) با بردت *bā burūdat.*

LUKEWARMNESS, *n.* شیر گرمی *shīr garmī.*, معتدلی *muḍtadīlī.*—(indifference) بردت *burūdat.*

LULL, *vt.* خوابیدن *ārāmīdam.*, خوابانیدن *khābānīdam.*, تسکین دادن *taskīn-d.*

LULLABY, *n.* آواز خواب ساز *āwāzāi khāb sāz.*

LUMBAGO, *n.* درد کمر *dardī kamar.*

LUMBER, *n.* اسباب گران *asbābī girān.*, ائقال *iskāl.*

- LUMINARY**, *n.* روشنی *raushnī*, ضیا *ziyā*, چراغ *chirāgh*, شمع *shamt*.
- LUMINOUS**, *a.* روشن *raushan*, منور *munawwar*, نورانی *nūrānī*.
- LUMP**, *n.* (mass) کنده *kunda*. A lump of gold or silver, سبیکه *sabīkat*.—(gross) انبار *ambār* مجموع *majmūd*.
- LUMP**, *vt.* مجموع کردن *āmīkhtan*, *majmūd-k*.
- LUNACY**, *n.* دیوانگی *diwānagī*, سودا *saudā*.
- LUNAR**, *a.* قمری *kamrīy*, ماهی *māhī*.
- LUNATIC**, *a.* دیوانه *diwāna*, سوداگی *saudāgī*.
- LUNATION**, *n.* سیر دور *dauri kamr*, قمر *sayri kamr*.—(month) ماه *māh*, شهر *shahr*.
- LUNCHEON**, *n.* قطعت *pāra*, کاتیات *katiāt*.
- LUNGS**, *n.* ریه *riya*, فواک *fuwād*.
- LURCH**, *vi.* دغا دادن *hila-k*, بلع کردن *balā-k*.—(devour) *daghā-d*.—(disappoint) محروم ساختن *mahrūm-s*.—(pilfer) استراق کردن *istirāk-k*. To leave in the lurch, در بلا گذاشتن *dar balā-g*.
- LURE**, *n.* کشاکش *farīb*, کاشکاش *kashā kash*, طمع *tamt*.
- LURE**, *vt.* کشاکش *tamt-n*, طمع نمودن *kashākash-n*.
- LURK**, *vi.* پنهان شدن *pinhān-sh*, نهفته شدن *nihūfta-sh*, کمین کردن *kamīn-k*.
- LURKING-PLACE**, *n.* کمینگاه *kamīn gāh*.
- LUSCIOUS**, *a.* لذیذ *lazīz*, مزه دار *maza-dār*.
- LUSCIOUSNESS**, *n.* شیرینی *shīrīnī*, لذت *lazzat*, مزه *maza*.
- LUST**, *n.* حرص *hawā*, شهوت *shahwat*, هوس *haws*, *hirs*, آرزوی نفس *ārzuī nafs*. To restrain lust, نفس را ضبط کردن *naferā zabt-k*.
- LUST**, *vt.* شهوت داشتن *shahwat-d*, هوس نمودن *hawas-n*.
- LUSTFUL**, *a.* پرست *shahwat parast*, مست *mast*, فاسق *fāsik*.
- LUSTFULLY**, *ad.* با شهوت *bā shahwat*, از مستی *az mastī*.
- LUSTFULNESS**, *n.* شهوت پرستی *shahwat parastī*.
- LUSTILY**, *ad.* با زور *bā zor*, با قوت *bā kuwat*.
- LUSTINESS**, *n.* قوت *zor*, قوت *kuwat*, مضبوطی *mazbūtī*.
- LUSTRE**, *n.* (brightness) روشنی *raushnī*, نامداری (renown) *zīyā*, تاب *tāb*.—نامداری *nāmdarī*, بزرگواری *buzurgwārī*.
- LUSTY**, *a.* تندپرست *tandurust*, قوی *karū*, مضبوط *mazbūt*.
- LUTE**, *n.* بربط *barbat*.
- LUXATE**, *vt.* فسخ کردن *fāskh-k*.
- LUXURIANCE**, *n.* افزونی *afzūnī*, زیاده *zīyādātī*, فراوانی *farāwānī*.
- LUXURIANT**, *a.* زیاده *zīyāda*, کثیر *kaṣīr*, وافر *wāfar*, فراوان *farāwān*.
- LUXURIANTLY**, *ad.* وافرانه *wāfirāna*, کثیرا *kaṣīran*.
- LUXURIOUS**, *a.* عیاش *dyāsh*, اهل لذت *ahli zarūk u safā*.
- LUXURIOUSLY**, *ad.* با عیش و عشرت *bā dysh u dshrat*, با لذت و صفا *bā zarūk u safā*.
- LUXURY**, *n.* عیش و عشرت *dysh u dshrat*, لذت و صفا *zarūk u safā*, نعمت *nīdmat*.
- LYING**, *n.* دروغگویی *durūgh guī*, کذب *kizb*. Lying in bed, بستر نشینی *bis-tar nishīnī*. Lying hid, نهفته شده *nihūfta shuda*.
- LYNX**, *n.* سیاه گوش *siyāh gūsh*.
- LYRE**, *n.* بربط *barbat*.
- LYRIC**, *a.* سرودی *sarūdī*.—(poetry) نظم *naghma*, سرود *sarūd*.
- LYRIST**, *n.* بربط نواز *barbat nawāz*.

. . M.

MACE, *n.* گرز *gurz*, گوپال *gūpāl*.—(club)
چوب *chūb*, عا *dsā*.—(the second
cont which covers the nutmeg) پوست
گز *pusti jauz*. A mace-bearer, گرز
بردار *gurz bardār*, عا بردار *dsā-bardār*.
MACERATE, *vt.* (make lean) لغر کردن
lāghir-k., نحیف ساختن *nahīf-s.*,
(mortify the flesh) ریاضت کردن *riyā-
zat-k.*—(steep almost to solution)
خیسیدن *khīsīdan*.
MACERATION, *n.* لغر سازی *lāghir sāzi*.
(mortification of the flesh) ریاضت
riyāzat.—(steeping) خیس *khīs*.
MACHINATE, *vt.* کارسازی کردن *kārsāzi-
k.*, مکر و حیل *sāzish-k.*, سازش کردن
makr u hīla-k.
MACHINATION, *n.* تزویر *tazwīr*, حیل
hīla, غدر *ghadr*.
MACHINE, *n.* آلات *ālat*, (pl. آلات)
manjanīk.
MACHINERY, *n.* دیوانی *ālati*, دیوانی
dūlābi, دستگاه *dastgāh*.
MAD, *a.* دیوانه *dīvāna*, شوریده *shorīda*,
مجنون *majnūn*.
MAD, *vt.* (make mad) دیوانه کردن
dīvāna-k., مجنون ساختن *majnūn-s.*—
(become mad) دیوانه شدن *dīvāna-sh.*,
آشفتن *āshuftan*.
MADAM, *n.* صاحب *shāhība*, بیبی *bībī*,
بانو *bānū*.
MADCAP, *n.* دیوانه *dīvāna*, مجنون
majnūn.
MADHOUSE, *n.* دیوانه خانه *dīvāna
khāna*, بیت المجنون *baytu'l majnūn*.
MADLY, *ad.* دیوانه وار *dīvāna wār*, مثل
مجنون *mišli majnūn*.
MADMAN, *n.* دیوانه *dīvāna*, مجنون
majnūn.

MADNESS, *n.* دیوانگی *dīvānagi*, مجنونگی
majnūnī, شوریدگی *shorīdagī*.
MAGAZINE, *n.* مخزن *makhzan*, خزانه
khazāna, گنج *ganj*, نبار *nabar*, انبار خانه
ambār khāna.—(of arms) سلاح خانه
salāh khāna.—(a pamphlet) رساله
rasāla.
MAGGOT, *n.* کرم *kirm*, دود *dūd*. 2.
(whim) وهم *wahm*.
MAGGOTY, *a.* کرم دار *kirm dār*.
MAGI, *n. pl.* آتش پرستان *ātish parastān*,
مغان *mughān*, گدران *gabrān*.
MAGIC, *n.* جادو *jādū*, افسون *afsūn*, سحر
sīhr.
MAGIC, *a.* جادوگری *afsūnī*, جادوگری
jādūgarī.
MAGICALLY, *ad.* از جادوگری *az jādūgarī*.
سحر با *bā sīhr*.
MAGICIAN, *n.* جادوگر *jādūgar*, سحر باز
sīhr bāz.
MAGISTERIAL, *a.* مغرور (imperious)
maghrūr, متکبر *mutakabbir*.—(per-
taining to a master) حاکمی *hākīmī*,
فرمان رواي *farmān rawāi*.
MAGISTERIALLY, *ad.* متکبرانه *muta-
kabbirāna*, حاکمانه *hākīmāna*, مالکانه
mālīkāna.
MAGISTRACY, *n.* حکومت *hukumat*,
ریاست *riyāsat*.
MAGISTRATE, *n.* رئیس *hākīm*, حاکم
rai's, عامل *āmīl*.
MAGNACHARTA, *n.* حکم عالی *hukmī
ālī*, امر شاهي *amrī shāhī*.
MAGNANIMITY, *n.* شجاعت *shujādt*,
دلیری *dīlīrī*, جوانمردی *jawānmardī*,
همت *himmat*.
MAGNANIMOUS, *a.* صاحب همت *sā-
hībī himmat*, شجاع *shujād*, بهادر *bahā-
dur*, بلند همت *buland himmat*.

MAGNANIMOUSLY, *ad.* دلورانه *dilārwa-rāna*, از جوانمردی *az javān mardī*.

MAGNET, *n.* آهن ربا *āhan rubā*, آهن کش *āhan kash*, مغناطیس *magnatīs*.

MAGNETIC, *a.* آهن ربا پیوند *āhan rubā paywand*.

MAGNETISM, *n.* قوت آهن کش *kuwati āhan kash*, کشش *kashish*.

MAGNIFICENCE, *n.* بزرگی *buzurgī*, حشمت *hishmat*, شوکت *shaukat*, بزرگواری *buzurgwārī*.

MAGNIFICENT, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, شکوهمند *shukūhmand*, عظیم *āzīm*.

MAGNIFICENTLY, *ad.* با عظمت *bā āzmat*, بزرگانه *az buzurgī*, بزرگواری *karīmāna*, با عزت *bā izzat*.

MAGNIFIER, *n.* بزرگ کننده *buzurg kunanda*.—(optical instrument) ذره *zarra bīn*, شیش بزرگ *shīshai buzurg numā*.

MAGNIFY, *vt.* بزرگ کردن *kalān-k.*, تعظیم کردن *buzurg-k.*, ستودن *sitūdan*.—(extol)

MAGNITUDE, *n.* کلانگی (greatness) *kalānī*, عظمت *āzmat*.—(importance) مهمی *muhammī*, لازمت *lāzimat*.

MAGPIE, *n.* غراب الدین *gurābu'l dīn*, کندش *kundush*.

MAHOMEDAN, *n.* اسلامی *islāmī*.—(religion) اسلام *islām*, دین محمدی *dīni muhammādī*.

MAID, MAIDEN, *n.* دوشیزه *dūshīza*, دختر *dukhtarīna*, بکر *bīker*. A bride-maid, واسطه *wāsitat*.

MAIDEN, *a.* بکری *bīkerī*, دختری *dukhtarī*.

MAIDENHOOD, *n.* بکارت *bīkārat*, دوشیزگی *dūshīzagī*.

MAIDENLY, *a., ad.* باحیا *bīker āsā*, با *bā hayā*.

MAID-SERVANT, *n.* کنیزک *kanīzak*, برستار *parastār*, جار *jārīya*.

MAIL, *n.* 1. (armour) جوشن *jaushan*, خفان *khafān*, زره *zirih*, جب *jabba*. Armed with a coat of mail, زره پوش *zirih posh*. 2. (letter-bag) خریطه *kharīta*. 3. (post) داک *dāk*.

MAIM, *vt.* زخمی کردن *zakhmī-k.*, سقط *sakat-k.*

MAIM, *n.* زخم *zakhm*, لنگی *langī*, عضو ناقص *uzwi nākis*.

MAIN, *a.* مقدم *arwāl*, مهم *muhimm*, (important) گران *girān*.—(forcible) قوی *karwī*, شدید *shadīd*.—(chief part) مجموع *majmūʿ*.

MAIN, *n.* (ocean) بحر محیط *bahri mahīt*.—(hamper) زنبیل *zambīl*.

MAINLAND, *n.* زمین عمده *barr*, زمینی *zamīni ʿimda*.

MAINLY, *ad.* غالباً *ghālibā*, اولاً *arwālā*.—(powerfully) با قوت *bā kuwat*, با شدت *bā shiddat*.

MAIN-MAST, *n.* تیر کلان جهاز *tīri kalāni jehāz*.

MAIN-SAIL, *n.* بادبان کلان *bādbāni kalān*, شرع *shirāt* بزرگ *buzurg*.

MAINTAIN, *vt.* اقرار کردن *īkrār-k.*, (defend by argument) تکیه *tihkīk-n.*—(support with) پروردن *parwar-dan*, پرورش کردن *parwarīsh-k.*, خوراک *khurāk-d.* To maintain a family, (bear up) خانمان پروردن *khānmān-p.*—(continue) برداشتن *bardāsh-tan*.—(preserve from failure) مداومت کردن *mudāwamat-k.*—از نقص نگاه داشتن *az naks nigāh-d.*

MAINTAINABLE, *a.* لایق اقرار *lāyaki īkrār*, محفوظ *mahfūz*.

MAINTAINER, *n.* پرورش دهنده *parwarish dihandā*, پروردگار *parwardigār*.

MAINTENANCE, *n.* پرورش *parwarish*, خوردنی *khordnī*, معاش *muāsh*, خوراک *khordanī*, روزی *rozi*. — (support) محافظت *muhāfazat*, نگهداری *nigah-dārī*.

MAJESTIC, *a.* خسرویی *khusravī*, دوجلال *zūjalāl*, همایون *humāyūn*.

MAJESTICALLY, *ad.* با عظمت *bā dīzmat*, شاهانه *shāhāna*, از شوکت *az shaukat*.

MAJESTY, *n.* سلطنت *saltnat*, جناب *janāb*, فر شوکت *shaukat*, حضرت *hazrat*, (king's address) *farr*, جنابی عالی *janābī ālī*.

MAJOR, *a.* اکبر *akbar*, اعظم *dzam*, بیشتر *bishtar*.

MAJOR, *n.* (officer) عملدار *dmaldār*. A majordomo, خانسامان *khānsāmān*, تقدیمت *takdimat*, (first proposition) *nāzir*, مقدم *mukaddam*, Major-general, سر عسکر *sari dīskar*.

MAJORITY, *n.* کثرت *kasariyat*, اکثری *akbarī*, اغلب *aghlab*, بلوغ *bulūgh*. — (full age) سرداری *sardārī*.

MAKE, *vt.* ساختن *sākhtan*, کردن *kardan*. — (cause) کنانیدن *kunānīdan*. To make away with, کشتن *katl-k.*, حساب *kushtan*. To make account, کردن *hisāb-k.* To make account of, گفتار *iltifāt-k.* To make good, ثابت *sābit-k.* To make light of, پنداشتن *bihūda-p.* To make merry, شاد کردن *shād-k.* To make much of, نوازش *dzīz-d.*, عزیز داشتن *darwāzish-k.* To make over, سپارش کردن *sipārish-k.* To make out, تعریف *āshkāra-k.*, آشکاره کردن

tadrīf-n. To make sure of, یقینی پنداشتن *yakīnī-p.* To make up, (reconcile) ساختن *islāh mā bayn-s.* — (repair) مرممت *marammat-s.* — (compound) ساختن *tarkīb-k.* — (put-together) صورت *baham-n.* — (shape) تمام کردن *sūrat-b.* — (complete) تمام کردن *tamām-k.* To make for (advantage) فایده نمودن *fāyāda-n.* — (operate as a proof) برقرار کردن *barkarār-n.*, تقویت ساختن *takwīyat-s.*

MAKE, *n.* ساخت *sākht*, صورت *sūrat*, شکل *shikl*, کالبد *kālbud*.

MAKER, *n.* سازنده *sāzanda*, صانع *sānā*, خالق *khālik*.

MALADMINISTRATION, *n.* بدعمری *bad dmali*, بد انتظامی *bad intizāmī*, تدبیر فساد *tadbīri fisād*.

MALADY, *n.* مرض *marz*, بیماری *bīmārī*, درد *dard*, آزار *āzār*, رنج *ranj*.

MALE, *n.* نر *nar*, مذکر *muzakkar*. Male and female, نر و ماده *nar u māda*, مذکر *muzakkar u mudnas*. A male animal, فعل *fahl*.

MALARIA, *n.* ابخرت فاسد *abkhirati fāsīd*.

MALCONTENT, *n.* نا راض *nā rāz*, نا خوش *nā khūsh*.

MALEDICTION, *n.* بددعا *bad duā*, لعنت *ladnat*.

MALEFACTION, *n.* گناه *gunāh*.

MALEFACTOR, *n.* گناهگار *gunāhgār*, مجرم *mujrim*.

MALEVOLENCE, *n.* بد خواهی *bad khāhī*, کینه *kīna*, دشمنی *dushmanī*, عداوت *adāwat*.

MALEVOLENT, *a.* بد خواه *bad khāh*, بد اندیش *bad gumān*.

andīsh, بد کردار *bad kirdār*, بد فرجام *bad farjām*.

MALEVOLENTLY, } *ad.* بد خواهانه *bad*
MALICIOUSLY, } *khāhāna*, با کین *bā*
kīn.

MALICIOUS, *a.* بد نیت *bad zāt*, بد نیت *bad niyat*.

MALIGNANT, *a.* بد خواد *bad khāh*, نا
بکار *nābakār*, ور *kīna war*.

MALIGNANTLY, *ad.* vide **MALICI-
OUSLY**.

MALIGNITY, *n.* دشمنی *kīna*, دشمنی *dush-*
manī.

MALLEABILITY, *n.* امکان کوفته شدن *imkāni*
kufta-sh., ملایمی *mulāyāmī*.

MALLEABLE, *a.* کوفته شدنی *kufta*
shudanī, امتداد یابی *imtidād yābī*.

MALLET, *n.* میخ چوبه *mekh chūba*, میخ
کوب *mekh kūb*.

MALT, *n.* بوزه *boza*.

MALTREAT, *vt.* بد سلوکی کردن *bad su-*
lūkī-k.

MAMMA, *n.* vide **MOTHER**.

MAMMALIA, *n.* حیوانات شیر ده *haywā-*
nāti shīr dah.

MAMMON, *n.* مال *daulat*, مال *māl*.—
(deity) رب المال *rabbu'l māl*.

MAN, *n.* (mankind) آدم *ādam*, انسان
insān, ناس *nās*, بشر *bashar*.—(a male)
مرد *mard*, مردم *mardum*.—(servant)
مچاکر *chākar*, خدمتگار *khidmatgār*. A
common man, نفر *nafar*. A man of
war, مرزبان *jehāzi jang*, هرزبان *mirzāb*. Every man, هرکس *har kas*.
No man, هیچکس *hīch kas*. A little
man, مردمک *mardumak*.

MAN, *vt.* مردمان تعیین کردن *mardumān*
tayyūn-k., مردمان نهادن *mardumān-n.*

MANACLE, *n.* دستبند *dastband*.

MANACLE, *vt.* زنجیر کردن *zanjīr-k.*,
دست بند کردن *dast band-k.*

MANAGE, *vt.* تدبیر کردن *tadbīr-k.*, کار
معامله *kār guzārī-n.*, سر براهی کردن *muāmala-k.*,
ba rāhī-k., مباشرت کردن *mubāsharat-*
k. To manage well (an estate or
money matters) ترتیب کردن *tarkīb-k.*
—(make tractable) رام ساختن *rām-*
s, حکم بردار کردن *hukm bardār-k.*—
(use with ease) آسانی ساختن *bā āsānī-s.*,
تیز دستی نمودن *tez dastī-*
n.—(treat with address) ادب نمودن *adab-n.*,
قابلیت و آزر *kābilīyat wa āzram-n.*

MANAGEABLE, *a.* دست آموز *dast āmūz*,
آسان معامله *ba kār shāyista*, فرمان
بردار *āsān muāmala, farmān bardār*.

MANAGEABLENESS, *n.* دست آموزی *dast*
āmūzī, فرمانبرداری *farmān bar-*
dārī.

MANAGEMENT, *n.* کارگذاری *kār guzārī*,
مباشرت *mubāsharat*, معامله *muāmala*,
کارسازی *kār sāzī*, تدبیر *tadbīr*.

MANAGER, *n.* کارگذار *kār guzār*, پیش
مباشر *mubāshir*, عامل *āmil*, کار *peshkār*,
وکیل *wakīl*, خانمدار *khānadār*.

MANDATE, *n.* حکم *hukm*, فرمان *farmān*,
وصیت *wasīyat*.

MANDATORY, *n.* فرمان ده *farmān dah*,
حکم گذار *hukm guzār*.

MANDRAKE, *n.* مردم گیاه *mardum*
giyāh, یبروج *yabrūj*.

MANE, *n.* عرف *yāl*, بال *ārf*.

MANFUL, *a.* دلیر *mardāna*, دلیر *dīler*.

MANFULLY, *ad.* دلیرانه *dīlerāna*, مردانوار
mardānarawār.

MANFULNESS, *n.* مردانگی *mardanagī*
دلیرانگی *dīlāwarī*.

- MANGE**, *n.* چرب *garī*, خارش *jarab*, *khārish*.
- MANGER**, *n.* معلف *madlaf*, ادرون *idraun*.
- MANGLE**, *vt.* پی آزمودگی پاره پاره زدن *bī āzmūdagi pāra pāra-z.*, در بدن *darīdan*.
- MANGO**, *n.* انبه *amba*, نغزک *naghzak*.
- MANGY**, *a.* گری دار *purī khārish*, پرخارش *garī dār*.
- MANHOOD**, *n.* رجولیت *rujūliyat*.—(opposite to childhood) شباب *shabāb*, مردانگی *javānī*.—(prowess) جوانمردی *javānmardī*.—(puberty) رسیدگی *bulūghat*, بلوغت *rasīdagī*.
- MANIACAL**, *a.* مجنون دیوانه *diwāna*, مجنون *majnūn*.
- MANIFEST**, *a.* آشکارا *āshkāra*, ظاهر *zāhīr*, هویدا *hawīdā*, روشن *raushan*. To be manifest, ظاهر شدن *zāhīr-sh.*, واضح شدن *wāzih-sh.*
- MANIFEST**, *vt.* هویدا *zāhīr-k.*, روشن کردن *hawāyidā-n.*, روشن کردن *rau-shan-k.*, بیان ساختن *bayān-s.*
- MANIFESTABLE**, *a.* آشکار *āsāni izhār*.
- MANIFESTATION**, *n.* توضیح *izhār*, اظهار *tauzīh*, کشف *kashf*, بیان *bayān*.
- MANIFESTLY**, *ad.* ظاهرانه *zāhīran*, آشکارانه *zāhīrāna*.
- MANIFESTO**, *n.* اظهار نامه *izhār nāma*, صورت حال *suratī hāl*.
- MANIFOLD**, *a.* اقسام گوناگون *gunāgūn*, اقسام *aksām*.
- MANIFOLDLY**, *ad.* با گوناگونی *bā gunāgūnī*, با چندین بار *bā chandīn bār*.
- MANIKIN**, *n.* مردمک *mardumak*.
- MANIPLE**, *n.* دست *dasta*, چلد نذر *chand-nafar*.
- MAN-KILLER**, *n.* مردم کش *mardum kush*.
- MANKIND**, *n.* بشر *banī ādam*, بشر *bashar*, خلقت *khalkat*.
- MANLINESS**, *n.* مردمی *mardumī*, جوانی *javānmardī*, دلوری *dilāwari*.
- MANLY**, *ad.* مردانه *mardāna*, دایر *diler*.
- MANNA**, *n.* شر ترنجبین *taranjubīn*, شر خست *shirkhist*.
- MANNER**, *n.* روش *vajuh*, طور *taur*, رسم *rawish*, طریق *tarīk*, مینوال *minwāl*, رسم *rasm*, دستور *ḍastūr*, آئین *āyīn*, نامت *namut*.—(disposition) خوی *khūi*, قسم *kism*.—(sort) مزاج *mizāj*.—(air) نوع *nau*. In what manner? چگونه *chigūna*, چطور *chitūr*. Manners, آداب *ādāb*, اخلاق *akhlak*, خصال *hasal*.
- MANNERLY**, *a.* خوش اخلاق *khush akhlāk*, ادبانه *adabāna*, با لطف *bā lutf*.
- MANŒUVRE**, *n.* حکمت تدبیر *tadbīr*, حکمت *hikmat*, چالاکي *chālākī*.
- MANSION**, *n.* بایت *bayt*, حویلی *hawilī*, خان *khāna*, مسکن *maskan*.
- MANSLAUGHTER**, *n.* مردم کشي *mardum kushī*, قتل *katl*.
- MANTLE**, *n.* خرقه *bālū posh*, بال *balū*, خیرک *khirka*.
- MANTLE**, *vi.* کف بر آوردن *kaf bar-ā*. *vt.* پوشیدن *poshidan*.—(disguise) تبدیل وضع کردن *tadbīlī wazt-k.*
- MANUAL**, *a.*, *n.* دستی *dastī*, دستی *yadī*, کتاب کوچک *kitābī kūchak*, رساله *risāla*.
- MANUFACTORY**, *n.* کارخانه *kār khāna*, دستگاه *dastgāh*.
- MANUFACTURE**, *n.* دستکاری *dastkārī*, صنعت *sundt*, کاریگری *karīgarī*.

MANUFACTURE, *vt.* از دست ساختن *az dast-s.*, دستکاری کردن *dashtkārī-k.*

MANUFACTURER, *n.* کارگر *kārīgar*, صانع *sānt*, دستکار *dast kār*.

MANUMISSION, *n.* آزادی *āzādagī*, آزادی *āzādī*.

MANURABLE, *a.* لایق زراعت *lāyaki zirādt*.

MANURE, *vt.* سرکین دادن *sargīn-d.*, زبل دادن *zabl-d.*

MANURE, *n.* سرکین *sargīn*, زبل *zabl*, دمال *damāl*.

MANUREMENT, *n.* زراعت *zirādt*, زمین *zamīn* تیماری *tīmārī*.

MANURER, *n.* زراعت گر *zirādt gar*.

MANUSCRIPT, *n.* دست خط *dast khatt*, نوشته *navishta*.

MANY, *a.* (a good many) فراوان *farāwān*, بسیار *bisyyār*, کثیر *kasīr*, بسی *basī*.— (several) چند *chand*. 'How many?' چند *chand*, چه قدر *chi kadr*. So many, چندین *chandīn*, این قدر *īn kadr*.— (as many as that) آنقدر *ānkadr*, چندان *chandan*, بارها *bār hā*, کثرت *chandbār*. Many words, کثرت کلام *kasrati kalām*. Many favours, وفایت *altāfi wāfiyat*.

MAP, *n.* نقش زمین *nakshai zamīn*, هیت *hiatul arz*, تخطیط بلاد *takhtīti balād*.

MAR, *n.* (injury) ضرر *zarar*, زیان *ziyān*.— (blot) عیب *dīb*.

MAR, *vt.* ضرر رسانیدن *ziyān-k.*, زیان کردن *zarar-r.*, خسارت کردن *khasārat-k.*

MARBLE, *n.* مرمر *sangi marmar*, رخام *rukhām*.

MARBLE, *a.* رخامی *marmarī*, مرمری *rukhāmī*.

MARCH, *vi.* رفتن *raftan*, میرو کردن *sayr-k.*, گام نهادن *gām-n.* To march on

foot, پیاده رفتن *payāda-r.* To set off upon a march, کوچ کردن *kūch-k.*, رحلت کردن *rahlat-k.*

MARCH, *n.* (walking) رختار *raftār*, سیر *sayr*.—(military progress) کوچ *kūch*, رحلت *rahlat*.—(month) فروردین *farwardēn*, مارچ *march*.

MARCHIONESS, *n.* خانم *khānam*, بانو *bānū*.

MARE, *n.* ماده اسب *aspi māda*, ماده *mādiyān*.

MARGARITE, *n.* مروارید *marwārid*, لؤلؤ *lūlū*.

MARGIN, *n.* (border) حاشیه *hāshīya*.—(brink, edge) کناره *kināra*, لب *lab*, حد *hadd*.

MARGINAL, *a.* کناری *kinārī*. A marginal note, محشی *mahshai*, حاشیه *hāshīya*. To write marginal notes on a book, تاحشیت کردن *tahshiyat-k.*

MARGRAVE, *n.* مرزبان *marzbān*, شریف *sharīf*.

MARIGOLD, *n.* گل صد برگ *guli sad barg*.

MARINE, *a.* دریایی *dar yāi*, بحری *bahrī*.

MARINER, *n.* ملّاح *mallāh*, کشتی بان *kishti bān*, اهل جهاز *ahli jahāz*.

MARITIME, *a.* دریایی *daryāi*, بحری *bahrī*.

MARJORAM, *n.* حبث الغیل *habku'lfil*, مرزنجوش *marzanjūsh*.

MARK, *n.* نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, اشارت *ishārat*. A mark on cattle, داغ *dāgh*. A mark for shooting at, هدف *hadaf*, نشان *nishāna*.—(proof) شهادت *shahādat*, عیار *dyyār*.

MARK, *vt.* علامت نمودن *dlāmat-n.*, نشان کردن *nishān-k.*, رسم کردن *rasm-k.*, داغ کردن *dāgh-k.*—(take notice of)

MARVELLOUSLY, *ad.* عجبانه *djabāna*, بطور تعجب *ba tauri taǝǝjub*.

MARVELOUSNESS, *n.* غریبی *gharībī*, عجبی *djabī*.

MASCULINE, *n.* مذکر *muzakkar*, نر *nar*. —(strong) دلیر *diler*, مردانه *mardāna*.

MASH, *vt.* خلط *khilt*, آمیزش *āmizish*.

MASH, *vt.* خلط با هم زدن *khilt bāham-z*, کوفتن *kūftan*.

MASK, *n.* حجاب *burkt*, برقع *visor* *hijāb*. —(subterfuge) حیل *hila*, بهانه *bahāna*. —(revel) مسخره *maskhara*.

MASK, *vi.* برقع نهادن *burkt-n*. —(cover) پوشیدن *poshādan*, پنهان کردن *pinhān-k*.

MASKER, *n.* مسخره *burkt pūsh*, پوش *maskhara*.

MASON, *n.* سنگ تراش *sang tarāsh*, مرخم *murakhkhim*. —(a builder with stone, &c.) معمار *mīmār*. A mason's rule, میزان *māla*. A mason's trowel, تریز *tez*.

MASONRY, *n.* سنگتراشی *sang tarāshī*, معماري *mīmārī*.

MASQUERADE, *n.* تبدیل صورت و بدله *tabdili sūrat wa bazla bāzi*, مسخره بازی *maskhara bāzi*.

MASQUERADE, *vi.* تبدیل صورت و بدله *tabdili sūrat wa bazla bāzi-n*, مسخره کردن *maskhara-k*.

MASS, *n.* انبار *ambār*, (large quantity) جماعت *tūda*. —(assemblage) توده *jamāat*, گروه *gurūh*.

MASS, *vt.* انداختن *farāham-ā*, فراهم آوردن *andūkhtan*.

MASSACRE, *n.* خونریزی *katli āmm*, کشتگی *khūnrizi*, کشتگی *kushtagī*.

MASSACRE, *vt.* مقاتلت کردن *mukāta-lat-k*, خون ریختن *katl-k*, قتل کردن *khūn-r*.

MASSINESS, *n.* سنگینی *kalānī*, کلاهی *kalānī*, سنگینی *sangīnī*.

MASSIVE, *a.* کلاں *kalān*, عظیم *dzim*, سنگین *sangīn*.

MAST, *n.* ستون *tīri kishtī*, تیر کشی *sitūni safina*.

MASTER, *n.* مالک *mālik*, خداوند *khudāwand*, خواجه *sāhib*, *khāja*. The master of a house, خداوند خانه *khudāwandi khāna*, کتخدا *kat khudā*. —(a teacher) استاد *ustād*, معلم *muallim*. —(mister, sir) صاحب *sāhib*, آغا *āghā*.

MASTER, *vt.* مغلوب کردن *maghlūb-k*, دست یافتن *ghālib-sh*, غلبه شدن *dast-y*, فتح کردن *mutt-k*, مطیع کردن *fath-k*.

MASTERLY, *a.* استادانه *ustādāna*, دانا *dānā*, قابل *kābil*.

MASTER-PIECE, *n.* کار استاد *kāri ustād*, کار گزیده *kāri guzīda*.

MASTICATION, *n.* هرمرت *harmazat*, خیسیدگی *khisidagi*.

MASTICH, *n.* مصطکی رومی *mastaki rūmī*, شاهدانه *shahdāna*.

MASTIFF, *n.* سگ بزرگ *dirwās*, درواس *sagi buzurg*.

MAT, *n.* حصیر *būryā*, بوریا *hasir*. A maker of mats, بوریا بان *būryā bāf*.

MAT, *vt.* بوریا با حصیر پوشیدن *bā hasir-p*, بوریا یافتن *būryā-b*.

MATCH, *n.* (of a gun) فاعیل *fatila*. —(a contest at any athletic exercise)

مقابله *mukābalat*, کشتی *kushtī*, بازی *bāzi* (game) *jang*. —(an equal)

همپای *ladbat*. —(anything resembling) مانند *ham pāya*, همپای *ham kadam*.

نکاح *mānand*. —(a marriage) مشابه *mushābih*. —(a safety match)

نیکاح *nikāh*, عروسی *drūst*. A safety match, کبریت سلامت *kibrīti salāmati*.

MATCH, vt. برابر شدن (to be equal to) *barābar-sh.*, برابر همپایا بودن *hampāya-b.* —(make equal) همقدم نمودن *hamkadam-n.*, برابر کردن *barābar-k.* —(confront) مقابلہ کردن *mukābala-k.* —(suit) معادل کردن *muwāfik-s.*, موافق ساختن *muādil-k.* —(proportion) موافق کردن *muwāfik-k.* —(join in marriage) نکاح *nikāh-k.* —(to be married) نکاح کردن *nikāh karda-sh.*

MATCHLESS, a. بی مثال *bī misāl*, بی نظیر *bī nazīr*, لاسانہ *lāsānī*.

MATCHLESSLY, ad. بی نظیرانه *bī nazīrāna.*

MATCHLESSNESS, n. بی نظیری *bī nazīrī*, بی مثالی *bī misālī.*

MATCH-MAKER, n. (maker of matches) ساز *kibrītsāz.* —(marriage-broker) مشاطہ *darmīyānī*, درمیانی *mashshāta.*

MATE, n. (husband or wife) زوج *zawj.* —(companion) رفیق *rafīq*, همدم *hamdam.* —(assistant) یار *yār.* Check-mate, (at chess) شاه مات *shāh māt.*

MATERIAL, a. (consisting of matter) جسمانی *jismānī*, مادی *māddī.* —(important) ضرور *zarūr*, مهم *muhimm.* —(essential) ذاتی *zātī*, اصلی *aslī.* A material cause, علت مادی *illatī māddīyat.* A material witness, شاهدہ *shāhīdī āmdah.*

MATERIALITY, n. جسمانیت *jismānīyat*, مادیت *māddīyat.*

MATERIALS, n. اسباب *sāmān*, سامان *asbāb.*

MATERIALLY, ad. در اصل *dar asl.* —(importantly) با ضرورت *bā zarūrat.*

MATERIA MEDICA, n. اقربادین *karābādīn*, کتاب ادویہ *kitābī adwīya.*

MATERNAL, a. مادری *mādarī.*

MATERNITY, n. مادری *umūmat*, امومت *mādarī.*

MATHEMATICAL, a. هندسی *handasī*, ریاضی *riyāzī.*

MATHEMATICALLY, ad. از روی هندسہ *az rūi handasa.*

MATHEMATICIAN, n. مهندس *muhandis*, ریاضی دان *riyāzī dān.*

MATHEMATICS, n.sing. علم ریاضی *ilmī riyāzī*, هندسہ *handusa.* Axioms in mathematics, اصول ریاضت *illūmī riyāzīyat.*

MATINS, n. نماز صبح، نماز فجر *nīmāzī fajr*, نماز صبح *nīmāzī subh.*

MATRICE, n. قالب *kālīb.* —(womb) رحم *rihm.*

MATRICIDE, n. قتل مادر *katlī mādar.*

MATRICULATE, vt. پذیرفتن *puzīruftan*, اندن دخول *tulmīz-s.*, تلمیذ ساختن *iznī dukhūl-y.*

MATRICULATION, n. ادخال در مدرسه *idkhāl dar madrasa.*

MATRIMONIAL, a. نکاحی *nikāhī*, زوجی *zawjī.*

MATRIMONIALY, ad. نکاحیانہ *nikāh-yāna.*

MATRIMONY, n. نکاح *nikāh*, ازدواج *izdiwāj.*

MATRON, n. کدبانو *khātūn*, خاتون *kad bānū.*

MATRONAL, a. بیگمہ *khātūnī*, خاتونی *begamī.*

MATTER, n. جسم *jism*, جسد *jasad*, تن *tan.* 2. (affair) کار *kār*, باب *bābat*, کار و بار *kār u bār.* What is the matter? چه شده است *chi shuda ast.* —(importance) مہمیت *mu-zāyaka.* —(purulent matter) ریم *rīm.*

MATTER, vi. مضایقه شدن *muzāyaka-sh.*, مهم و لازم شدن *muhimm wa lāzim-sh.*

It does not matter, هیچ مضایقه نیست *hič muzāyaka nist.* — (suppurate) ریم ناک شدن *rim nāk-sh.*

MATTOCK, n. تیشه *tisha*, کلند *kuland*, بیل *bil*.

MATRESS, n. بستر *tūshak*, بستر *bistar*.

MATURE, a. رسیده *pukhta*, رسیده *rasida*, کامل *kāmil*.

MATURE, vt. رسیدن *pukhta-k.*, رسیدن *rasidan*, کامل شدن *kāmil-sh.*

MATURELY, ad. از پختگی *az pukhtagi*, کاملاً *kāmilan*. — (good time) بازمان *bā zamān*. — (with counsel well digested) نصیحت *bā rāya nashih*.

MATURITY, n. پختگی *rasidagi*, رسیدگی *pukhtagi*. — (puberty) بلوغت *bulūghat*.

MAUL, vt. کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, ضرب کردن *zarb-k.*

MAUND, n. (weight) من *man*.

MAUSOLEUM, n. مقبره *rauza*, مقبره *makbara*.

MAW, n. معدۀ *malda*, دان *chīna dān*.

MAXIM, n. مقولۀ *makūla*, مسالۀ *masala*, قاعدۀ *kātda*, آئینۀ *āīyn*, قانون *kānūn*.

MAY, n. خورداد *khurdād*, ربیع الاول *rabī'ul auwal*, می *may*.

MAYOR, n. vide **MAGISTRATE**.

MAZE, n. دولاب *dolāb*. — (confusion of thought) حیرت *hayrat*, سرگردانی *sargardānī*.

MAZE, vt. حیران کردن *hayrān-k.*, سرگردان کردن *sargardān-k.* To be in a maze, حیران شدن *hayrān-sh.*

MAZY, a. معرودۀ *mutaraddid*, پیچ دار *pičh dār*, مشکلی *mushkil*.

MEADOW, n. چراگاه *chārāgāh*, علفزار *dlafzār*, مرغزار *marghsār*.

MEAGRE, a. لاغر *lāghir*, کم گوشت *kam gusht*, حقیر *hakīr*.

MEAGRENESS, n. ضعیفی *lāghirī*, ضعیفی *za'ifi*, محضاجی *mukhtājī*.

MEAL, n. 1. (ground corn) آرد *ārd*, دلتی *daktik*. 2. (repast) خوروش *khurush*, طعام *tadm*.

MEALY, a. نرم *pur ārd*, نرم *narm*.

MEAN, a. (despicable) فرومایه *farūmāya*, میانه *kamīna*. — (moderate) میانه *mī-yāna*, معتدل *mutadil*. — (niggardly) بد نژاد *bakhil*. Of mean birth, بد اصل *bad nishād*, بد اصل *bad asl*. In a mean condition, کمپایه *kampāya*.

MEAN, n. (mediocrity) میان *mīyān*, اعتدال *attidāl*, وساطت *wasātat*. Mean time, mean while, در این میان *dar in mīyān*, در این اثنا *dar in asnā*.

MEAN, vt. (signify) معنی داشتن *madnī-d.* — (intend) مقصود داشتن *maksūd-d.*, اراده داشتن *irāda-d.*

MEANDER, n. پیچ *pičh*.

MEANING, n. (design) قصد *kasd*, غرض *dzm*, اراده *kām*, مراد *irāda*, مراد *murād* — (signification) معنی *madnī*, نتیجه *natiija*.

MEANLY, ad. حقیرانه *hakīrāna*, با دونی *bā dūnī*, با فرومایه *bā farūmāya*.

MEANNESS, n. حقارت *hikārat*, دونی *dūnī*, نارسایی *pasti*, دل *sill*, نارسایی *nā mardī*. — (want of liberality) بخیلی *bakhilī*.

MEANS, n. (revenue) مال *māl* (pl. اموال). By all means, (از) *rizk* (pl. ارزاق). By all means, هر صورت *bahar waja*, هرگز نه *hargiz* *sūrat*. By no means, از وسیله *qalan*. By means of, از وسیله *qalan*.

- as *wastla*, بسبب *ba sabab*. Means of subsistence, وجه کفاف *waja kafāf*.
- MEASLES**, *n.* سرخچه *surkhak*, سرخچه *surkhcha*, سرخگان *surkhgān*.
- MEASURABLE**, *a.* اندازنی *lāyaki andāza*, ممکن *mumkīni paymān*.
- MEASURE**, *n.* انداز *paymāyish*, انداز *andāza*, قیاس *kiyās*, میزان *mīzān*, مقدار *mikdār*. A measure, پیمان *paymāna*, مقیاس *mikyās*. To stamp measures with standard marks, تعویج *tadwīr-k.* A wine measure, ناتیل *nātil*. Full measure, وافی *wāfi*. Poetic measure, میزان *mīzān*, وزن *wazn*.—(tune) ترانه *tarāna*. Above measure, بی حد *bī hadd*, بی سروسامان *bī sar u sāmān*. The greatest common measure, عاظم *āddi adzam*.
- MEASURE**, *vt.* قیاس *paymūdān*, قیاس کردن *kiyās-k.*, اندازه کردن *andāza-k.* To measure ground, مساحت کردن *misāhat-k.* To measure by the cubit, تازرک کردن *tazar-k.*
- MEASUREMENT**, *n.* پیمایش *paymāyish*, مساحت *kiyās*.—(of ground) مساحت *misāhat*.
- MEASURER**, *n.* پیماننده *paymāyanda*. A land measurer, مساحتدار *misāhatdār*.
- MEAT**, *n.* (flesh) گوشت *gūsh*, لحم *lahm*.—(food) خوراک *khōrāk*, غذا *ghazā*. Roast meat, کباب *kabāb*.
- MECHANICAL**, *a.* منجذیق شناس *man-jantik shanās*.—(belonging to an art) هنرمند *sandt paywand*, هنرمند *hanarmand*.
- MECHANICALLY**, *ad.* موافق علم ادات *muwāfaki ilmi adāt*.
- MECHANICS**, *n.* اهل اهل حرف *ahli hīrfa*, اهل صنعت *ahli sandt*.
- MECHANISM**, *n.* علم ادات *ilmi adāt*, منجذیق علم *ilmi munjanik*.
- MEDAL**, *n.* سکه *sikka*, علامت *dlāmat*.
- MEDALIST**, *n.* گیر علامت *dlāmat gīr* باب *nishān yāb*.
- MEDDLE**, *vi.* دخل کردن *dakhil-k.*, معامله *muāmala-k.*, مداخلت کردن *dākhalat-k.*, دست زدن *dast-z.*
- MEDDLER**, *n.* دخل *dakhil*, فضولی *fuzūli*.
- MEDIAL**, *a.* میانه *miyāna*, متوسط *mutawassit*.
- MEDIATE**, *vi.* وساطت کردن *wasātat-k.*, توسط کردن *miyāndār-sh.*, توسط *tawassut-k.*
- MEDIATE**, *a.* متوسط *mutawassit*.—(interposed) درمیان نهاده *darmiyān nihāda*, میانین نشسته *mā bayn nishasta*.
- MEDIATELY**, *ad.* بواسطت *ba wasātat*.—(by a secondary cause) از موجب *az mūjab* از ثنیا *az mūjab sunyān*.
- MEDIATION**, *n.* میانه *miyānā*, وساطت *wasātat*, میانداری *shifādt*, میانداری *miyāndārī*.
- MEDIATOR**, *n.* میانجی *miyānchī*, شفیع *shafī*, منصف *miyāndār*, میاندار *miyāndār*.
- MEDIATORIAL**, *a.* میانداری *miyāndārī*.
- MEDIATRIX**, *n.* واسطه *wāsita*, زن میاندار *zani miyāndār*.
- MEDICAL**, *a.* طب *tibbī*, علاج منسوب *ilāj mansūb*. The medical art, علم *ilmi tibb*, طبابت *tibābat*.
- MEDICINAL**, *a.* دوائی *darwāiy*, طب *tibbī*.
- MEDICINALLY**, *ad.* از روی طبابت *az rui tibābat*.
- MEDICINE**, *n.* دارو *ilāj*, دارو *dārū*, دوا *darwā*. A medicine chest, دارو دان *dārū dān*. To profess medicine, زشکی نمودن *zashki namodan*.

bizishki-n. To administer medicine,
دوا دادن *danwā-d.*, علاج نمودن *tlāz-n.*
MEDIOCRITY, *n.* میاندالی *ttidāl*, میانگی
miyāngī.

MEDITATE, *vi., vt.* اندیشیدن *andishidan*,
تصور کردن *tasavwur-k.*, غور کردن
ghaur-k., فکر نمودن *fikr-n.*, پنداشتن *pin-*
dāshstan. To meditate on the issue
of any thing, عاقبت اندیشیدن *ākibat-*
a. To meditate flight, آهنگ گریز کردن
āhangī gurīz-k. To meditate any
thing good, خیر اندیشیدن *khayr-a.*
To meditate any thing bad, بد اندیشیدن
bad-a.

MEDITATION, *n.* اندیشه *andīsha*, فکر
تصور *tāmmul*, غور *ghaur*, فکر
fikr tasavwur.

MEDITATIVE, *a.* متأمل *mutā'mmil*,
متفکر *mutafakkir.*

MEDITERRANEAN, *a.* بحر ارمی (sea) *bahr-u'r rūmī.*

MEDIUM, *n.* درمیان *miyāna*, میان *miyān*,
اثر *asnā*, واسطه *wāsita*, بین *bayn*,
درجه *zarīya.*

MEDLAR, *n.* کندس *kundus.*

MEDLEY, *n.* آمیزش *khilt*, خلط *āmīzish.*

MEDLEY, *a.* مخلوط *makhlūt.*

MEDULLAR, *a.* مغزی *mughzī.*

MEEK, *a.* نرم دل *narm dīl*, حلیم *halīm*,
سالم *salīm.*

MEEKEN, *vt.* ملایم کردن *salīm-k.*, ملایم
mulāyīm-k., ملایم نمودن *halīm-n.*

MEEKLY, *ad.* ملایمانه *mulāyāmāna.*
با نرم دلی *bā narm dilē.*

MEEKNESS, *n.* نرمی *narmī*, حلم *hilm.*

MEET, *vt.* (encounter) ملاقات کردن *mu-*
lākāt-k., دو چار شدن *du chār-sh.*,
روبرو جمع (assemble) شدن
rūbarū-sh., فراهم آمدن *farāham-*
ā. — (engage) ساختن *muhāraba-*

s. — (join) اتصال یافتن *ittisāl-y.*,
وصال *wasāl-k.* To go out to meet a
person on the road, استقبال کردن
istikbāl-k.

MEETING, *n.* (assembly) مجلس *majlis*,
انجمن *mahfil*, مجمع *jamādt*,
anjuman. — (encounter) ملاقات *mu-*
lākāt. دیدار *dīdār.* — (conflux) مجمع
majmunmaharīn. A meeting
house, مجلس خانه *majlis khāna*,
عبادتگاه *ibādatgāh.*

MEETLY, *ad.* vide FITLY.

MEGRIM, *n.* سرگردانی *dardi sar*, سرگردانی
sargardānī.

MELANCHOLIC, *a.* سوداوی *malūl*, ملول
saudāwī, غمگین *ghamgīn*, دلپسته
dil-basta, دلگیر *dilgīr.*

MELANCHOLY, *n.* ملالت *malālat*, سودا
دلگیری *dil shikastagī*, دلشکستگی *sardā.*
ماخولیا *mākhuliyā*, دلگیری *dilgīrī.*

MELIORATE, *vt.* بهتر کردن *bahtar-k.*,
خوبتر کردن *khūbtar-k.*

MELIORATION, *n.* بهبودی *bahtarī*,
بهبودی *bahbūdī.*

MELLIFEROUS, *a.* عسال *dsāl*, شهد
آمیز *shahd āmīz.*

MELLIFLUENCE, *n.* شکر زبانی *shakar*
ریزی *rizī*, شیرینی *shīrīnī.*

MELLIFLUOUS, *a.* شکر ریز *shakar rīz*,
شیرین *shīrīn.*

MELLOW, *a.* (ripe) پخته *pukhta*, رسیده
rasīda. — (soft) ملایم *mulāyām*, نرم
narm. — (intoxicated) مست *mast.*

MELLOW, *vi.* پخته شدن *pukhta-sh.*, ملایم
شدن *mulāyīm-sh.* *vt.* پخته کردن
pukhta-k., نرم کردن *narm-k.*

MELLOWNESS, *n.* پختگی *pukhtagī*,
نرمی *rasīdagī.* — (softness) نرمی
narmī. ملایمت *mulāyāmat.*

MELODIOUS, *a.* خوش نوا *khush narwā*,
خوش آهنگ *khush alhān.*

MELODIOUSLY, *ad.* با خوش الحان *bā khush alhān*, نغمه خوش *bā nagh mai khush*.

MELODY, *n.* آهنگ *āhang*, ترانه *tarāna*, نغمه *naghma*.

MELON, *n.* خربزه *kharbuza*. A water-melon, تربز *tarbuz*, هندوانه *hinduvāna*. A musk-melon, خربزه *kharbuza*. A melon-ground, فالیز *fāliz*.

MELT, *vt.* آبدار کردن *gudākhtan*, گداختن *ābdār-k.*, ذوب ساختن *zūb-s.* To melt gold, زر تسبیک کردن *zar tasbīk-k.*—(soften) ملایم کران *mulāyam-k.*, نرم کردن *narm-k.*

MELTED, *a.* مذاب *gudākhta*, گداخته *muzāb*.

MELTING, *a.* گداخته *gudāzish*, گداخته *gudākhtagī*, ذوب *zawb*.

MEMBER, *n.* شلو (اعضا) *azw* عضو *ashla* (اشلا). 2. (a constituent of a body) یکی از صاحبان مجلس *yaki az sahibāni majlis*, قطع *katt*. A member of a college, مدرسه *parwardai* *madrasa*.

MEMBRANE, *n.* پرده *hijāb*, حجاب *parda*. The membrane of the brain, غشا *ghishā*. The membrane which envelopes a child in the womb, مشیمت *mashīmat*.

MEMBRANOUS, *a.* غشایی *ghishāy*, پرده *puri parda*.

MEMENTO, *n.* اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*, تذکیر *tazkira*.

MEMOIR, *n.* سرگذشت *tazkara*, تذکیر *sarguzašt*.

MEMORABLE, *a.* یادداشتی *yāddāshī*, یادگار *yādgār*, لایق یاد *lāyaki yād*, واجب الذکر *wajabu'z zikr*, مشهور *mash-hūr*. Any thing memorable, مذکرت *mazkarat*.

MEMORANDUM, *n.* یادداشت *yād dāshī*, ذکر *zīkr*. A book of memorandum, ذکر نامه *zīkrnāma*, مسوده *musawwada*.

MEMORIAL, *a.* تذکیر *yādgār*, یادگار *tazkara*.—(petition) عرضداشت *arz dāshī*, عرضی *arzi*.

MEMORIALIST, *n.* تذکیر نویس *ariz*, عارض *tazkara nawis*.

MEMORY, *n.* حافظت *yād*, حفظ *hifz*, حافظه *hāfizat*.—(remembrance) خاطر نشان *khātir nishān*, یاد *yād*. To commit to memory, استظهار کردن *istizhār-k.*, یادگار *dar khātir-n.* To occur to the memory, یاد آمدن *bayād-ā.*, رسیدن در خاطر *dar khātir-r.* To preserve in memory, یاد داشتن *yād-d.*, یاد گرفتن *yād-g.* To recall to memory, تذکیر کردن *bayād-ā.*, یاد آوردن *tazkīr-k.*

MENACE, *vt.* تهدید کردن *tahdīd-k.*, تخویف ساختن *takhwīf-s.*

MENACE, *n.* تهدید *tahdīd*, تخویف *takhwīf*.

MENAGE, *n.* خوش خانه *khush khāna*.

MEND, *vt.* (repair) مرمت کردن *maram-mat-k.*, تعمیر کردن *tadmīr-k.*—(improve) بهتر کردن *islāh-k.*, بهتر گشتن *buhtar-k.* *vi.* *bahtar-g.* To mend a garment, رفو کردن *rafū-k.*, در سلامت ترتیع کردن *tarkī-k.* To mend in health, افاقت یافتن *ifākat-y.* To mend one's fortune, مال ترقی کردن *māl tarakkī-k.*

MENDABLE, *a.* ممکن مرمت *mumkini-marammat*, ممکن اصلاح *mumkini islāh*.

MENDER, *n.* مرمت کننده *marammat-k.*

MENDICANT, *n.* درویش *darwish*, گدا *gadā*, فقیر *fakīr*.

MENIAL, *n.* خدمتگار *naukar*, بنده *khidmatgār*, بنده *banda*.

- MENSES**, *n. pl.* حیض *hais*, طمث *tums*.
MENSTRUAL, *a.* ماهواره *māhwāra*, ماهی *māhi*.
māhi.
MENSTRUOUS, *a.* حیض دار *hais dār*.
MENSURATION, *n.* علم مساحت *ilmi masāhat*, پیمایش *paymāyish*.
MENTAL, *a.* خاطر منسوب *zamīrī*, ضمیری *zamīrī*, ذهن *zihn*, *khātīr mansūb*.
MENTALLY, *ad.* از خاطر *az khātīr*, در باطن *dar bāṭin*.
MENTION, *n.* ذکر *zīkr*, تذکره *tazkara*, اراد *irād*. Honourable mention, ذکر جمیل *zīkrī jamīl*.
MENTION, *vt.* ذکر کردن *yād-k.*, یاد کردن *yād-k.*, بیان کردن *bayān-k.*
MERCANTILE, *a.* بازاری *tijāratī*, بازاری *bāzārī*. A mercantile agent, کماشت *gumāshṭa*. A mercantile agreement, بیعت *bay'id*.
MERCENARY, *n.* مزدور *ajīr*, اجیر *ajīr*, مزدور *muzdūr*.
MERCENARY, *a.* طامع *harīs*, حرص *harīs*, طامع *tāmṭ*.
MERCER, *n.* ابریشمی فروش *harīrī*, حریری *harīrī*, ابریشمی *abrishamī farūsh*.
MERCERY, *n.* اسباب *harīr*, حریر *harīr*, اسباب *asbābi saudāgarī*.
MERCHANDISE, *n.* سوداگری *saudāgarī*, تجارت *tijārat*, داد و ستد *dād u sitad*, خرید و فروش *kharīd u farūkht*.— (wares) اجناس *amwāl*, اموات *amwāl*. Rich merchandise, امعت *amṭatī*. Low priced merchandise, بایق *matāt bayīk*.
MERCHANDISE, *vt.* تجارت کردن *tijārat-k.*, سوداگری کردن *saudāgarī-k.*, بازار کردن *bāzār-k.*
MERCHANT, *n.* سوداگر *saudāgar*, تاجر *tājir*, بازرگان *bāzurgān*.
MERCHANTMAN, *n.* چهار تجارت *jehāzī tijārat*.
MERCIFUL, *a.* رحیم *rahīm*, شفیق *shafīq*, رحمان *rahmān*.
MERCIFULLY, *ad.* مشفقانه *mushfakāna*, با مرحمت *bā marhamat*.
MERCIFULNESS, *n.* مرحمت *marhamat*, نرم دلی *narm dīlī*.
MERCILESS, *a.* بی رحم *bī rahm*, بی شفقت *bī shafakat*.
MERCILESSLY, *ad.* ظالمانه *zālimāna*, از بی رحم *az bī rahm*.
MERCURIAL, *a.* سیماپی *sīmābī*.— (active) چالاک *chālāk*.
MERCURY, *n.* سیماب *sīmāb*, زینق *zīnak*. — (the planet) عطارد *utārid*.
MERCY, *n.* رحم *rahm*, رحمت *rahmat*, شفاعت *shafakat*, ملایمت *mulāyamat*, نرم دلی *narm dīlī*.
MERE, *a.* ماهر *mahz*, فاک *fakat*, مجرور *mujarrad*.
MERE, *n.* بهیرت *bahīrat*, آبدان *ābdān*.
MERELY, *ad.* فاک *fakat*, ماهر *mahsan*.
MERIDIAN, *a.* ظهری *zuhrī*.
MERIDIAN, *n.* نصف النهار *zuhr*, ظهر *nisfu'n nahār*.
MERIT, *n.* سزاواری *liyākat*, سزاوار *sazāwārī*, فضل *fazl*, قدر *kadr*, قابلیت *kābīliyat*.
MERIT, *vt.* vide DESERVE.
MERITORIOUS, *a.* واجب *sazāwār*, سزاوار *sazāwār*, فاضلت ماب *fazilat māb*, قابل *kābil*, واجب *wājib*.
MERITORIOUSLY, *ad.* از سزاواری *az sazāwārī*.
MERITORIOUSNESS, *n.* سزاواری *sazāwārī*, لیاقت *liyākat*.
MERMAID, *n.* بنت البحر *bintu'l bahr*.
MERRILY, *ad.* شادمانه *bā shādī*, شادمان *bā shādī*.

shādmānā, باخوشي *bā khushī*, خرمانه *khurramāna*.

MERRIMENT, *n.* شادی *shādī*, خوشی *khushī*.

MERRY, *a.* شاد *shād*, خوش *khush*, مسرور.

masrūr, خرم *khurram*. To make

merry, عیش و عشرت کردن *dīsh u*

dehrat-k. To be merry, شاد بودن *shād-b.*

shād-b., خوش دل شدن *khush dil-sh.*

MESH, *n.* دام *dāma*, شبکه *shabaka*.

MESMERISM, *n.* مغناطیس حیوانی

maghnāṭīsi haiwānī, تأثیر قوت نفس

tāṭīri kuroṭi nafs.

MESMERIZE, *vt.* بیهود گردانیدن *bikhūd-*

g., خواب انداختن *ba khāb-a.*

MESS, *n.* طعام *tadm*, خوراک *khurākī*.

—(difficulty) مشکلی *mushkalī*, و رط

warata, ضایع *zāya*.

MESSAGE, *n.* پیغام *payghām*, رسالت

rasālat.

MESSANGER, *n.* پیغمبر *payghambar*,

پیچ *payk*, قاصد *kāsīd*, رسول *rasūl*.

MESSIAH, *n.* المسيح *al-masīh*.

MESSMATE, *n.* همسفر *hamsufra*.

MESSUAGE, *n.* خانه *khāna*, بیت *bayt*,

سرا *sarā*.

METAL, *n.* معدنی *maddanī*, مهل *muhl*,

فلز *filiz*.

METALLIC, *a.* معدنی *maddanīya*, فلزی

filizī.

METAMORPHOSE, *vt.* تبدیل صورت

tabdīlī sūrat-k.

METAMORPHOSIS, *n.* تبدیل شکل *tabdīlī*

shīkl.

METAPHOR, *n.* کنایه *kināyat*, استعاره

istiāra, مجاز *majāz*.

METAPHORIC, *a.* رنگین *rangīn*, مجازی

majāzī. Metaphorical expressions,

مستلزمات *mustalahāt*.

METAPHORICALLY, *ad.* مجازانه *majā-*

zāna, از روی استعاره *az rōi istiāra*, To

speak metaphorically, استعاره گفتن *istiāra-g.*

METAPHYSICS, *n. sing.*, علم کلام *ilmī*

kalām, الهیات *ilāhiyāt*.

METEMPSYCHOSIS, *n.* العناسخ *al*

tanāsukh, شکل به شکل *shīkl ba shīkl*

gardī.

METEOR, *n.* شهاب *shahāb*, آتار علویه

āsāri ulwīya.

METEOROLOGY, *n.* علم شهبان *ilmī*

shuhbān.

METHINKS, *v. impers.* بپند *kayās-*

k., گمان بردن *gumān-b.*

METHOD, *n.* سلیقه *salīka*, طریق *tarīka*,

قاعده *kāṭida*, رسم *rasm*, طور *taur*.

METHODICAL, *a.* مرتب *murattab*,

صاحب منظم *muntazim*.—(person) صاحب

نظام *sāhibi nizām*.

METHODICALLY, *ad.* به ترتیب *ba tartīb*,

بانتظام *ba intizām*.

METHODIZE, *vt.* مرتب کردن *murattab-*

k., نظام کردن *nizām-k.*

METONYMICAL, *a.* کنایه *kināyat*, منسوب

kināyat mansūb.

METONYMICALLY, *ad.* به کنایه *ba*

kināyat.

METONYMY, *n.* کنایه *kināyat*.

METRE, *n.* نظم *nazm*, میزان *mīzān*,

وزن *wazn*, عروض *shūr*, شعر *shar*.

METRICAL, *a.* موزون *mauzūn*, مسجع

musajjid.

METROPOLIS, *n.* دارالسلطنه *dārus*

saltanat, پایتخت *pāya takht*.

METROPOLITAN, *n.* مطران *matrān*.

MEW, *n.* قفس *kaf*.

MEW, *vt.* در قفس نهادن *dar kaf-n.*

MICROSCOPE, *n.* خرد چیز دراز نما

chīs darāz numā, ذره بین *zarra bin*.

MID, *a.* میان *miyān*, در میان *dar miyān*.

- MIDCOURSE, *n.* نیم راه *nīm rāh*.
- MIDDAY, *n.* ظهر *zuhr*, نیم روز *nīm rūz*, نصف النهار *nisfu'n nihār*. At midday, في نصف النهار *dar nīm roz*, در نیم روز *fī nisfu'nnihār*.
- MIDDLE, *a.* میانه *miyāna*, وسطی *wasatī*. —(intermediate) میاندار *miyāndār*, مختلف *muntasif*. The middle finger, انگشت وسطی *angushti wasatī*. Middle aged, نیم سال *nīm sāl*. The middle place, قلبگاه *kalb gāh*. Of middle stature, قد میان *miyāni kad*.
- MIDDLE, *n.* میانه *miyāna*, وسط *wasat*, اثنا *asnā*, نصف *nisf*, متوسط *mutawassit*. In the middle, در میان *dar miyān*, فی ما بین *fī mā bayn*. In the middle of the day, در نیم روز *dar nīm roz*, در نصف النهار *dar nisfu'n nihār*. In the middle of the night, در نصف الليل *dar nisfu'l layl*.
- MIDDLING, *a.* میانه *wasatī*, وسطی *miyāna*.
- MIDLAND, *a.* در میان زمین *darmiyāni zamīn*, دور از کنار دریا *dūr az kanāri daryā*, وسطی ملکی *wasatī mulkī*.
- MIDMOST, *a.* میانی *miyāni*, وسطی *wasatī*.
- MIDNIGHT, *n.* نصف نیم شب *nīm shab*, نصف الليل *nisfu'l layl*. At midnight, در نیم شب *dar nīm shab*. Till midnight, تا نیم شب *tā nīm shab*.
- MIDRIFF, *n.* پرده فاصل *pardai fāsīl*.
- MIDSHIPMAN, *n.* ناظر کشتی *nāziri kishī*, سرکار جہاز *sar-kārī jehāz*.
- MIDST, *n.* میان *miyān*. From the midst, از میان *az miyān*. In the midst of them, در میان ایشان *dar miyāni tshān*. In the midst of the journey, در اثناي سفر *dar asnāi safur*. In the midst of the crowd, در میان جماعت *darmiyāni hangāma*.
- MIDSTREAM, *a.* میان رودخانه *miyāni rūd khāna*, وسط رود بار *wasatī rūdbār*.
- MIDSUMMER, *n.* رأس السرطان *rāsu's saratān*, وسط الصيف *wasatī's saif*.
- MIDWAY, *n.* نصف طریق *nīm rāh*, نصفی *nisfi tarīk*.
- MIDWIFE, *n.* قابله *kābila*, دایه *dāya*, ماماچه *māmācha*.
- MIDWIFERY, *n.* دایگری *dāyagari*, مامائی *māmāi*.
- MIDWINTER, *n.* وسط الشتاء *wasatish shitā*.
- MIEN, *n.* منظر *manzar*, میما *sīmā*, چهره *chihra*, رو *rū*.
- MIGHT, *n.* قوت *kuwat*, توانائی *tawānāi*, قدرت *kudrat*, طاقت *tākat*, زور *zūr*. —(ability) قابلیت *kābiliyat*. —(energy) شدت *shiddat*, دل و جان *dil u jān*, جگر *jigar*.
- MIGHTILY, *ad.* نهایت *nihāyat*, از زور *as zūr*, با شیدت *ba shiddat*.
- MIGHTINESS, *n.* زور آوری *zūr āwari*, قدرت *kudrat*, بزرگی *buzurgī*, بزرگواری *buzurgwārī*, جاه *jāh* (dignity).
- MIGHTY, *a.* قوی *kawī*, توانا *tawānā*, داور *sāhibi kuwat*, صاحب قوت *dilāwar*. —(in a great degree) غایت *gāyatu'l ghāyat*.
- MIGRATION, *n.* انتقال *intikāl*, تبدل *tabdīl*, جایی وطن *jalāi watan*, مکان *makān*.
- MILCH, *a.* شیرده *shirdah*. —(cow) گاو شیرده *gāwi shirdah*.
- MILD, *a.* نرم *narm*, حلیم *halīm*, لطیف *latīf*, ملایم *mulāyim*.
- MILDLY, *ad.* با نرمی *bā narmī*, با لطف *bā lutf*, ملایمانه *mulāyamāna*.
- MILDNESS, *n.* نرمی *narmī*, لطف *lutf*, حلیم *hilm*, ملایمت *mulāyamat*.
- MILE, *n.* رتوت *ratwat*, میل *mīl*.
- MILE-STONE, *n.* علامت میل *dlāmati mīl*, سنگ میل *sangi mīl*.

MILFOIL, *n.* هزار دانه *hasārdāna*, بومادران *būmādarān*.

MILITARY, *a.* جنگی *jangī*, سپاهی *sepāhī*, لشکری *lashkarī*. Military affairs, جنگی احوال *ahwālī jangī*. A military pass word (parole) شعار *shiār*.

MILITARY, MILITIA, *n.* لشکر *lashkar*, عسکر *askar*.

MILK, *n.* شیر *shīr*, لبن *laban*—(sour milk) دوغ *dūgh*, ماست *māst*.

MILK, *vt.* شیر کشیدن *dūshīdan*, شیر کشیدن *shīr-k*.

MILKER, *n.* حلب دوشنده *dūshanda*, حلب *hālīb*.

MILKING, *n.* شیر دوشی *shīr dūshī*, حلب *halb*.

MILKMAID, *n.* زن شیر دوشی *zani shīr dūshī*.

MILKMAN, *n.* شیر فروش *shīr farūsh*, لبان *labbān*.

MILK-PAIL, *n.* دول *dol*.

MILL-PAN, *n.* شیر دان *shīr dān*.

MILKSOP, *n.* نابرد *nāmard*, زانانه *zanāna*.

MILK-WHITE, *a.* شیر رنگ *abyaz*, شیر رنگ *shīr rang*.

MILKY, *a.* شیری *shīrī*.—(resembling milk) شیر مانند *shīr mānand*.—(giving milk) شیر ده *shīr dah*.

MILKY-WAY, *n.* کهکشان *kahkashān*, مجرای *mujarra*.

MILL, *n.* آسیا *asyā*, آسی *ās*. A wind mill, آسیای باد *asyāi bād*. A powder mill, آسیای باروت *asyāi bārūt*. A paper-mill, آسیای کاغذ *asyāi kāghaz*. A water mill, ناعور *nāūr*, آسیاب *asyāb*. A hand-mill, دست آسی *dast ās*. The handle of a hand mill, رایک *rāid*. An oil mill, ملطاط *mltāt*. A mill-hopper,

دیمند *dalw*. The mill-clapper, دیمند *bīmand*.

MILL, *vt.* آسیدن *āsīdan*, سحق کردن *sahk-k*.

MILLEPEDES, *n.* هزار پای *hasār pāya*, صد پای *sad pāya*.

MILLER, *n.* آسیا بان *asyā bān*, طحان *tahān*. The trade of a miller, طحانت *tihānat*. The miller's hire, تزد *tazda*.

MILLESIMAL, *a.* هزارم *luzārūm*, الف *alf*.

MILLET, *n.* ارزن *arzan*, دخن *dukhn*.

MILLION, *n.* ده صد هزار *dūh sad hazār*, الف الف *alf alf*.

MILLIONAIRE, *n.* دولتمند *darulatmand*.

MILLSTONE, *n.* سنگ آسیا *sangi asyā*, راجی *raji*. The iron axle of a mill-stone, تازرا *tazra*.

MILL-WHEEL, *n.* چرخ آسیا *charkhi asyā*.

MILL-WRIGHT, *n.* آسیا گر *asyā gar*.

MILT, *n.* طحال *tihāl*.

MIMIC, *a.* تقلید *nuklībāz*, مقلد *mukallid*, باز *bāz*.

MIMIC, *vt.* تقلید کردن *nukl-k*, تقلید *taklīd-k*.

MIMICAL, *a.* تمسخری *tamashkuri*, استهزا *istihzā*.

MIMICALLY, *ad.* بوجه مقلد *bawajai mukallid*, تقلیداً *nukl bāzāna*.

MIMICRY, *n.* تقلید بازی *nuklībāzī*, تقلید *taklīd*.

MINARET, *n.* مناره *mināra*.

MINCE, *vt.* قطع *kīma-k*.—(walk with short steps) کت کت کردن *katt katt-k*.—(walk with short steps) *kanāz-kh*.

MINCED, *a.* پاره پاره زده *pāra pāra zada*. Minced meat, کوفته *kūfta*.

MIND, *n.* خاطر *khātīr*, دل *dil*, جان *jān*, فهم *zamīr*.—(intellect) فراست *farāsat*,

ادراک *idrāk*.—(inclination, choice),
خواهش *khāhish*, آرزو *ārzū*, مراد
murād. To dwell on the mind, یاد بودن
yād-b. To come into one's mind, در
آمدن *dar yād-ā*, در یاد آوردن,
dar yād-ā. To recall to mind, یاد آوردن,
dar yād-ā. Having an enlightened
mind, روشن ضمیر *raushan zamīr*.

MIND, *vi.*, *vt.* گاهي *ghaur-k*, فکر کردن
āgāhī-n, فکر داشتن *fikr-d*,
بصیرت نمودن *basīrat-n*.

MINDFUL, *a.* هوشیار *khābardār*,
hūshyār, آگاه *āgāh*.

MINDFULNESS, *n.* هوشیاری *hūshyārī*,
خبرداری *khābardārī*, بصیرت *basīrat*,
آگاهی *āgāhī*.

MINDLESS, *a.* غافل *bī khabar*, بی خبر
ghāfil, بی عقل *bī ākl*.

MINE, *n.* معدن *māddan*, کان *kān*. A
mine rich in ore, معدن انالت *māddani*
inālat.

MINE, *vi.* در کردن *māddan dar-k*,
نقب کاویدن *nakb-k*.

MINER, *n.* معدني *kān kan*, کان کن
māddanī.

MINERAL, *a.* معدني *māddanī*, کانی *kānī*.

MINERALIST, *n.* معدن شناس *māddan*
shinās.

MINERALOGY, *n.* علم معدن *ilmī*
māddan.

MINGLE, *vt.* سرشتن *āmīkhtan*, آمیختن
sirīshthan, جمع کردن *khilt-k*, خلط کردن
jam-k.

MINIMUM, *n.* غایت کمی *ghāyati kamī*.

MINISTER, *n.* (of state) وزیر *wasīr*, (pl.
وزرا) *mudabbir*. The prime
minister, وزیر اعظم *wasīrī āzam*.—
(agent) گماشته *gumāshtha*, وکیل *wakīl*.
—(a christian priest) شماس *shammās*.

The ministers of state, ارکان دولت
arkāni dawlat, وکلاي دوا- *wukalāi*
dawlat.—(of foreign affairs) وزیر امور
خارج *wasīrī umūri khārija*.

MINISTER, *vi.* خدمت کردن *khidmat-k*,
دادن *mutawajja-sh*. *vt.* دادن
dādātī, عطا کردن *ātā-k*.

MINISTERIAL, *a.* حکم بردار *hukmbardār*,
فرمان بردار *farmān bardār*.—(pertain-
ing to ministers of state), وزيري *wasīrī*,
اميري *amīrī*.

MINISTRY, *n.* خدمت *khidmat*.—(office
of ministers of state) وزارت *wazārat*,
وکالت *wakālat*.—(dignity of prime
minister) وزارت عظمي *wazarātī dzmi*.
The ministry, ارکان دولت *arkāni*
dawlat.

MINIUM, *n.* زنجفره *zinjifra*.

MINOR, *a.* اصغر *asghar*, کمتر *kamtar*.—
(petty) متغیر *saghīr*, کوچک *kūchak*.
—under ago) نا بالغ *nā bāligh*.

MINOR, *n.* خورد سال *nā bāligh*,
khurd sāl.

MINORITY, *n.* قاتل *killat*, کهارتي *kahtari*,
خورد تري *khurd tarī*.—(being under
ago) خورد سالي *khurdsālī*, نا بالغی
nā bālighī.

MINSTREL, *n.* مطرب *mutrib*, مغني
mughannī.

MINSTRELSY, *n.* مطربي *mutribī*, جماعت
مطربان *jumāāti mutribān*.

MINT, *n.* 1. (plant) پودينه *pūdīna*, 2.
(a place where money is coined) ضرب
خانه *zarb khāna*, الضرب *dārus*
zarb. The master of the mint, داروشم
dārūghai dārus ضرب *zarb*.

MINT, *vt.* سکه ضرب کردن *sikka-z*,
sikka zarb-k.

MINUS, *n.* تفریق *tafrīk*.—(sign)
علامت تفریق *dlāmāti tafrīk*.

MINUTE, *a.* باریک *bārīk*, رقیق *rakīq*, خرده *khurda*. Minute objects, خرده *khurda*, مرده *khurda murda*.

MINUTE, *n.* 1 (of time) لحظه *lahza*, ذره *zarra*, لامحه *lamha*. 2. (memorandum) یاد رقم *yād rakam zad*. A minute book, یادداشت نام *yād dāshat nāma*. A minute glass, شیشیه *shishai*, دقیقه *dakika*.

MINUTE, *vt.* یادداشت نوشتن *yād dāshat*. *n.*, رقمزدن *rakam zad-k*.

MINUTELY, *ad.* تفصیلاً *bāḍlikkat*, تافسلاً *tafsilāna*.

MINUTENESS, *n.* دقت *dikkat*—(smallness) خردی *khurdī*, کوچکی *kūchakī*.

MINX, *n.* زن شوخ چشم *zani shūkh chashm*.

MIRACLE, *n.* کرامت *karāmat*, (گرامات *pl.*), معجزه *mudjaza* (معجزات *pl.*).

MIRACULOUS, *a.* عجیب *djib*, نما معجزه *mudjiza numā*.

MIRACULOUSLY, *ad.* اِکرامت *az karāmat*, بطور اعجاز *batauri djāz*.

MIRE, *n.* خلأ *khilāb*, وحل *wahl*.

MIRROR, *n.* آینه *āyīna*, مرآت *mīrāt*, آینه *ābgīna*. A convex mirror, آینه محدب *āīnai muhadḍab*. A concave mirror, آینه مجوف *āīnai mujawwaf*.

MIRTH, *n.* خوشی *khushī*, شادی *shādī*, عشرت *khurramī*, سرور *surūr*, عشرت *āshrat*, مسرت *masarrat*, فرح *farah*.

MIRTHFUL, *a.* شادمان *shādmān*, خرم *khurram*, خرسند *khursand*, مسرور *masrūr*.

MIRTHLESS, *a.* بی شادی *bī shādī*, خرسند *nā khursand*.

MIRY, *a.* پر وحل *puri wahl*, گلداز *gildār*.

MISACCEPTATION, *n.* خیال خام *khīyālī khām*.

MISAPPLICATION, *n.* بیوجهی *bī wajahi*, بی شایستگی *bī shāyistagi*.

MISAPPLY, *vt.* بیجا خرج کردن *bījā kharch-k*, بیوجهی کردن *bī wajahi-k*.

MISAPPREHEND, *vt.* نا فهمیدن *nā-f*, خلاف معنی دریافت کردن *khilāfi maḍnī daryāft-k*.

MISAPPREHENSION, *n.* خلاف فهمیدگی *khilāfi fahmīdagī*.

MISAPPROPRIATE, *vt.* تصرف بیجا *bījā tasarrufi*, غبن کردن *bījā-k*, *ghubān-k*.

MISAPPROPRIATION, *n.* تعین نامناسب *tayīnī nā munāsib*, تصرف بیجا *bījā tasarrufi*.

MISBEHAVE, *vi.* بد سلوکی نمودن *bad sulūkī*, بی لیاقت عمل کردن *bī liyākat aml-k*, بی ادب کار کردن *bī adab kār-k*.

MISBEHAVIOUR, *n.* بد سلوکی *bad sulūkī*, بی شایستگی *nā shāyistagi*.

MISBELIEF, *n.* بی اعتقادی *bī attikādī*, اِلْهَاد *ilhād*.

MISBELIEVER, *n.* کافر *kāfar*, زندیق *zindīk*.

MISCALCULATE, *vt.* غلط در حساب کردن *ghalat dur hisāb-k*, خلاف حساب کردن *khilāfi hisāb-k*, ناراست نمودن *nārāst-n*.

MISCALL, *vt.* نام ناراست دادن *nāmi nārāst-d*, بی موافقت نامیدن *bī muwāfakat-n*.—(rail at) دشنام دادن *dushnām-d*, نام کشیدن *nām-k*.

MISCARRIAGE, *n.* بد انجام *bad anjām*, اسقاط *bad bakhtī*.—(abortion) حمل *iskāti haml*.

MISCARRY, *vi.* بد انجام یافتن *bad anjām-y*, نامرک شدن *nāmurād-sh*.—(have an abortion) اسقاط *iskāti haml-d*.

MISCELLANEOUS, *a.* معرق *mutafarrīk*, مخلوط *majmūd*, ماکمل *makhhlūt*.

MISCELLANY, n. *Հանր. majmt*, *Հայտ. majmudt*.

MISCHANCE, *n.* کم بختی *kambakhtī*,
بدبختی *badbakhtī*, آسب *āsib*, سادمه
sadumu, بلا *balā*, قضا *qazā*.

MISCHIEF, *n.* ظلم *ziyān*, آزار *āzār*, *zulm*, ضرر *zarar*, گزند *gazund*, فتنه *fitna*.

MISCHIEF-MAKER, *n.* فتنه انگیز *fitna*
angīz, آشوب *āshub*.

MISCHIEVOUS, *a.* رنج ساز, *ranj sâz*, فتنه انگیز *fitna angîz*, فسادى *fisâdî*.—
(malicious) کینه ور *bad khâh*, بدخواه *bad khâh*,
kîna war.

MISCHIEVOUSLY, *ad.* مضمرانه *muzirrāna*,
 بطور فتنه انگیز *az shurārat*,
ba tauri fitna angīz.

MISCHIEVOUSNESS, *n.* زیانکاری *ziyān-kārī* فتنه انگیزی *fitna angīzī*.

MISCONCEIVE, *vt.* سهو کردن *sahv-k.*,
 خلای، معنی *khutā-s.*, خطا ساختن
 کلاهیدن *khilāfi madni-f.*

MISCONCEPTION, *n.* خلاف فهمی *khilāfi*
 فهمی، سهو *fahmī*, خطأ *khata*, غلط *ghalat*.

MISCONDUCT, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*,
سهو *sahv*, غفلت *ghaflat*.

MISCONDUCT, *vt.* بد و ناملاي کردن *bad muḍmalī-k.*

MISCONSTRUCTION, *n.* تعبير خلاف *taḥbīrī k'hibīf*, شرح بغير معني *sharḥ bī madh'nī*, عبارت هرزه *ibārati hirza*.

MISCONSTRUE, *vt.* خلاف، معنی تعبیر
 کردن *khilāfī ma'āni tadbīr-k.*, مخالف
 کردن *mukhālif bayān-k.*

MISCREANT, *n.* اوباش *aubāsh*, ملحد *muhid*.

MISDEED; *n.* کرداری بد *bad kirdārī*,
خطا *khata*, گناه *gunāh*.

MISDEMEANOUR, *n.* بد رفتاری *bad raftārī*, گناه *gunāh*.

MISDIRECT, vt. غلط ارشاد کردن *ghalat*
 irshād-k., غلط ارسال نمودن *ghalat*
 irsāl-n.

MISDO, *vt.* گناه کردن *khatā-k.*, خطا کردن *gunāh-k.*

MISDOER, *n.* بد کردار *bad kirdār*, بدکار
badkār, مفسد *muḥsūd*.

MISDOUBT, *vt.* ظن فريب اردن *zanni*
farib-b.

MISEMPLY, vt. بیجا صرف نمودن *bijā sarf-n.*, ضایع کردن *zā'k.*

MISER, *n.* بخیل *bakhīl*, طمعکار *tamākār*,
لایم *lāim*, خسیس *khasīs*.

MISERABLE, *a.* خوار *khār*, ذلیل *zālī*,
حال شکسته *shikastahāl*, مستمند *musta-*
ماند *mand*, بیچاره *bīchāra*, سیاه *siyā*
bakht. To make miserable, ذلیل

„ *zalil-k.* زایل کردن *mustamand-z.* مستمند شدن
 To be miserable, *zail-b.* زایل بودن
mishkin-sh. مشکین شدن

MISERABLY, *ad.* مستامانہ *mustaman-*
dānu, ذلیلہ *zālīlān*, بد بختانہ *bad*
bakhtāna.

MISERY, *n.* شکستہ *kharābī*, خرابی
 حالی *shikasta hālī*, خوارى *khārī*,
 خستہ حالی *nakbat*, آفت *āfat*,
kasta hālī, بلا *balā*, زلالت.

MISFORTUNE, *n.* آسب *āfut*, آفت *āsīb*, بد بختی *bad bakhtī*, حادثه *hādīsa*, سختی *sakhtī*, مصیبت *musibat*.

MISGIVE, *vt.* بد فال گرفتن *bad fāl-g.*,
در شک انداختن *dar shakk-a.*

MISGUIDANCE, *n.* گمراهی *gumrāhī*,
اضلال *izlāl*.

MISGUIDE, *vt.* گمراه کردن *gumrāh-*
k., فریفتن *farīftan*, اغوا کردن *ighwā-k.*

MISHAP. *n.* vide **MISFORTUNE.**

MISINFORM, vt. خبر ناراست دادن
khābari nārāst-d., دروغ گفتن *durūgh-*
g., بد رسانیدن *bad-r.*

MISINFORMATION, n. خبر ناراست *khābari nārāst*, دروغ خبر *khābari darūgh*, بد فهمیدن *bad-f.*

MISINTERPRET, vt. بد تاویل کردن *bad tāwīl-k.*

MISJUDGE, vt. بد گمانی کردن *bad gumānī-k.*, فکر فاسد کردن *fikr-i fāsīd-k.*

MISLAY, vt. در جای غلط نهادن *dar jāi ghalat-n.*, گم کردن *qum-k.*

MISLEAD, vt. vide MISGUIDE

MISMANAGE, vt. بد تدبیری کردن *bī tadbīrī-k.*, بیهوده عمل ساختن *bīhūda amal-s.*, بد معنی کار کردن *bī madnī kār-k.*

MISMANAGEMENT, n. بد تدبیری *bī tadbīrī*, عمل بیهوده *amali bīhūda*, بد معنی *kāri bī madnī*.

MISMATCH, vt. بد مثل کردن *bī misl-k.*, بد معنی مانند کردن *bī mānand-k.*, بد جفت کردن *bī juft-k.*

MISNAME, vt. نام ناراست دادن *nāmi nārāst-d.*

MISNOMER, n. خلاف نام *khilāfi nām*, سهو نام *sahvi nām*.

MISPLACE, vt. بد جای غلط نهادن *bā jāi ghalat-n.*

MISPRINT, n. غلط چاپ *ghalat chāp*, غلط طبع *ghalat tabʿ*.

MISPROPORTION, n. بد اندازه گردن *bī andāza-k.*, غیر مناسب ساختن *ghayr munāsib-s.*

MISQUOTE, vt. خلاف عبارت بیان کردن *khilāfi ibārat bayān-k.*

MISRELATE, vt. ناراست بیان کردن *nārāst bayān-k.*, بد وقت گفتن *bī dīkhat-g.*

MISREPRESENT, vt. تلبیس کردن *talbīs-k.*, دروغ *bī sadākat-g.*, دروغ تقریر کردن *durūgh takrīr-k.*

MISREPRESENTATION, n. انقلب *inkī-lāb*, تلبیس *talbīs*, خبر بی صداقت *khābari bī sadākat*, خلاف گوئی *khilāf guī*.

MISS, vt. (the mark) خطا کردن *khatā-k.* — (fail of obtaining) نا یافتن *nā yāftan*, قصور گم کردن *gum-k.* — (omit) *kasūr-k.*, از غفلت گذاشتن *az ghaflat-g.* (to be lost or missing) گم شدن *gum-sh.*, غایب شدن *ghāyib-sh.*

MISS, n. قصور *kusūr*, نقصان *nukṣān*, غیب *ghayb*.

MISSHAPE, vt. بد شکل کردن *bad shakl-k.*, صورت قبیح کردن *sūrati kabīh-k.*

MISSILE, a. دور *dūr* اندازی *ramī*, رمی *andāzī*.

MISSION, n. رسالت *rasālat*, فرستادگی *firistādagi*, ارسال *irsāl*.

MISSIONARY, n. پیغمبر *payghambar*, رسول *rasūl*.

MISSIVE, a. ارسالی *irsālī*.

MISSIVE, n. خط *rasāla*, رساله *khat*.

MIST, n. دود *dūd* دخان *dukhān*, بخار *bukhār*.

MISTAKE, vt. سهو خطا کردن *khatā-k.*, سهو *sahv-k.*, قصور کردن *kusūr-k.*

MISTAKE, n. سهو خطا *khatā*, سهو *sahv*, قصور *kusūr*, غلط *ghalat*.

MISTELL, vt. vide MISREPRESENT

MISTER, n. آغا *āghā*, صاحب *sāhib*.

MISTIME, vt. بد وقت کردن *bī wakt-k.*, بد هنگام ساختن *bī hangām-s.*

MISTINESS, n. تیرگی *tīragī*.

MISTRESS, n. خاتون *sāhiba*, صاحب *khātūn*, دلبی *bībī*. — (sweet heart) شاهد *madshūka*, دلدار *dildār*, آموزگار *shāhid*. — (woman teacher) آتون *ātūn*, معلم *muallima*.

MISTY, a. بخاردار *bukhārdār*, پر مه *pur megh*.

MISUNDERSTAND, *vt.* خلاف فهمیدن *khilāf-f.*, غلط دانستن *ghalat-d.*

MISUNDERSTANDING, *n.* مخالفت *mukhālafat*, منازعت *munāziāt*, اختلاف *ikhtilāf*, غلط *ghalat*.

MISUSAGE, *n.* بد استعمالی *bad istīmālī*, بد سلوکی *bad sulūki*.

MISY, *a.* مسمی *misi*.

MITE, *n.* (insect) دیوچه *dīvcha*.—(a small particle) ذره *zarra*, شمه *shamma*.

MITIGATE, *vt.* ملایم کم کردن *kam-k.*, ملایم *mulāyam-k.*, ملایم نمودن *mullayyin*, تسلی دادن *ārām-d.*, تسalli دادن *tasallī-d.*

MITIGATION, *n.* نرمی *takhfīf*, تخفیف *narmī*, ملایمت *mulāyamat*.

MITRE, *n.* کلاه *kulāh*, تاج *tāj*.

MIX, *vt.* سرشتن *sirish-tan*, آمیختن *āmikh-tan*, تخیل *tashvīsh-k.*, تشویش کردن *takhlīt-k.*, شوریدن *shorīdan*. To mix milk with water, سمهچ کردن *samhaj-k.*, آب در شیر نهادن *āb dar shīr-n.* To mix severity with soft words, شمهظ کردن *shamz-k.*

MIXED, *a.* آمیز *āmīz*, مخلوط *makhhlūt*, شوریده *shūrīda*, مرکب *murakkah*. Words mixed with threats, کلام ستم آمیز *kalāmi situm āmīz*. A speech mixed with entreaties, نیاز آمیز *sakhuni niyāz āmīz*. Advice mixed with wisdom, پند حکمت آمیز *pandi hikmat āmīz*.

MIXEN, *n.* دامامیل *damāmīl*.

MIXTURE, MIXTION, *n.* آمیزش *āmīzish*, خلط *khilt*, مزاج *mizāj*, اجزا *ajzā*.

MOAN, *vt.* نالیدن *nālīdan*, زاریدن *zārīdan*, فغان کردن *fighān-k.*

MOAN, *n.* ناله *nāla*, و فغان *faryād*, غریه *gharīv*, غریه *girya*, شکایت *shikāyut*.

MOAT, *n.* خندق *khandak*, معرس *matars*.

MOB, *n.* اجتماع *majmū*, آلوده *ambūh*, جماعت *jamādt*.—(tumultuous rout) هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*.

MOB, *vt.* فتنه انگیزیدن *fitna-a.*, هنگامه *hangāma-k.*, شوریدن *shurīdan*.

MOBBISH, *a.* ازدحام آسا *azdihām āsā*, گروهی *gurūhī*.

MOBILITY, *n.* عوام *awwām*, عوام الناس *awwāmu'n nās*.

MOCK, *vt.* مسخره کردن *maskha-ra-k.*, مسخره استهزا کردن *istihzā-k.*, هجو *hija*, بازی کردن *zakh-k.*—(elude) فریفتن *farīftan*, *hūla bāzī-k.*

MOCK, *a.* نقالی *nakālī*, ساختن *sākhta*.

MOCKER, *n.* مسخره زن *tudna zan*, مستهزای *mustahazī*, طنزگو *tanz gū*.

MOCKERY, *n.* مسخرت *istihzā*, استهزا *maskharat*, تضحک *tazahhuk*.

MOCKINGLY, *ad.* استهزائی *istihzāna*, تحقیرا *tahkīran*.

MODE, *n.* منوال *minwāl*, صورت *sūrat*, شکل *shakl*, وجه *wajah*, طور *taur*, طریق *tarīq*, رسم *rasam*, طرز *tarz*, دستور *dastūr*, ضابطه *zābitāt*. According to the mode, بطور *ba taur*, در روش *dar rawish*. A mode of expression, مثل ضرب *zarbi mīsl*. A musical mode, پرده *parda*, نوا *narwā*.

MODEL, *n.* نمونه *namūna*, نکل *nakh*, بار نام *bār nāma*, نقشه *nushka*, نقش *naksha*.

MODEL, *vt.* قالب *tashkīl-k.*, تشکیل کردن *kālīb-s.*, شکل ساختن *shakl-s.*, صورت بند کردن *sūrat band-k.*

MODERATE, *a.* معتدل *muḍtadīl*, متوسط *mutawasit*, میانه *mayāna*. Moderate in temper, مودب *muaddab*, *halīm*. Moderate weather, هوای معتدل *harwāi muḍtadīl*.

MODERATE, *vt.* باز داشتن *bāz-d.*, ضبط ساکن کردن (*pacify*) *zabt-k.*—*sākin-k.*, خاموش کردن *khāmūsh-k.*—*mud-tadīl-k.* (make temperate) کردن معادل کردن *mud-tadīl-k.*

MODERATELY, *ad.* ملایمانه *(mildly)* *mulāyamāna*, با لطافت *bā lutf*—(with temperature) معتدلاً *mudtadīlan*, با اعتدال *bā dītidāl*—(in a middle degree) در میانه *dar miyāna*, بدرجه *ba darajai wasatī*.

MODERATENESS, *n.* اعتدال *ttidāl*, توسط *tawassut*.

MODERATION, *n.* ملایمت *mulāyamat*, سکونت *sakūnat*, اطمینان خاطر *itmīn-nāni khātīr*—(forbearance) بردباری *burdbārī*. Moderation in expence, خاله داری *tlidālī kharch*, خرد *khāna dārī*.

MODERATOR, *n.* مدبر *mudabbir*, حاکم *hākīm*, مودب *muaddib*, عادل *ādīl*. To appoint a moderator, مدبر ساختن *mudabbir-s.* To preside as a moderator, تسویرس کردن *taswīr-s-k.*

MODERN, *a.* متاخر *mutāakhkhīr*, نو *nau*, جدید *jadīd*, نوخاسته *nau khāsta*. The moderns, متاخرین *mutāakhkhīrīn*, ابنای زمان *ibnāi zamān*.

MODERNNESS, *n.* حالت نو *hālātī nau*, نو پیدایش *nau paydāyīsh*.

MODEST, *a.* (bashful) شرمگین *sharmgīn*, حیا *sāhibī hayā*, خجالت *khaṭīl*.—(not arrogant) نا مغرور *nā maghrūr*.
• غریب *gharīb*.—(not chaste) پاک *pāk*, زاهد *zāhid*.

MODESTLY, *ad.* (not presumptuously) ادبانه *adabāna*, غریبانه *gharībāna*.—(chastely) زاهدانه *zāhidān*. To behave modestly, ادب و آزر نمودن *adab u āzaram-n.*

MODESTY, *n.* شرمساری *sharmsārī*, حیا *hayā*, خجالت *khijālat*, وقار *wakār*, تواضع *tawāzzuh*.—(chastity) پاک *pākī*, زاهدی *zāhidī*.

MODIFICATION, *n.* ترکیب *tarkīb*, تشکیل *tashkīl*, تعدیل *taddīl*, اصلاح *islāh*.

MODIFY, *vt.* (moderate) معادل کردن *mudtadīl-k.*, اعتدال دادن *ttidāl-d.*—(form) صورت دادن *sūrat-d.*, ساختن *sākhtan*.

MODISH, *a.* موافق دستور *muwāfaki dastūr*.

MODULATE, *vt.* خوش آهنگ زدن *khush alhān-z.*, نغمه سرا کردن *naghma sarā-k.*, نواختن *nawākhtan*.

MODULATION, *n.* نغمه *naghma*, نوا *nawā*, آهنگ *lahn*, خوش خورانی *khūsh khānī*.

MODULATOR, *n.* مطرب *mutrib*, سراینده *surāyanda*, نغمه پرداز *naghma pardāz*.

MOHAMMED, *n. p.* محمد *muhammed*.

MOIETY, *n.* نیم *nīm*, نصف *nisf*.

MOIST, *a.* نم *num*, نمگین *namgīn*, تر *tar*.

MOISTEN, *vt.* تر ساختن *nam-k.*, نم کردن *tar-s.*, نمگین کردن *namgīn-k.*, خیسیدن *khīsīdan*.

MOISTURE, *n.* نم *namī*, تری *tarī*, رطوبت *rutūbat*.

MOLE, *n.* کور موش *kūr mūsh*. 2. (mole of the skin) خال *khāl*, شامت *shāmat*. 3. (dike) پشت *pushta*, بندرغ *bāndrūgh*, توده *tūdah*.

MOLE-HILL, *n.* توده کور موش *tūdai kūr mūsh*.

MOLEST, *vt.* آزریدن *ranjīdan*, آزرده شدن *āzurdan*, جفا زدن *jafā-z.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*, تصدیع دادن *tasdīc-d.*

MOLESTATION, *n.* آزردهگی *āzurdagī*, آسید *zahmat*, زحمت *zāhib*, رنج *ranj*.

MOLESTER, *n.* جفا زنی *mūzi*, جفا زان *jafā zan*.

- MOLLIFY**, *vt.* ملائم *mulāyim-s.*, نرم کردن *narm-k.*
- MOMENT**, *n.* ۱. (of time) لحظه *lamha*, لحه *lam*, ساعت *sāāt*, دقیقه *dukikat.* — (importance) لزوم *zurūrat*, لزیمت *lāzimūt.* Every moment, هر دم *har-dam*, مدام *damādām.* In a moment, یک لحظه *yek lamha*, در یکدم *dar yak dam.*
- MOMENTARY**, *a.* نا پایدار *nā pāyudār*, یکه دمی *yek damī*, فانی *fānī.*
- MOMENTOUS**, *a.* گران *girān*, مهم *muhimm*, ضرور *zarūr.*
- MONAD**, *n.* یک *yek*, فرد *fard*, احد *ahd.*
- MONARCH**, *n.* شاه *shāh*, ملک *malik*, پادشاه *pādshāh*, جهاندار *jehāndār*, خسرو *khusru*, فرمانده *farmāndah.*
- MONARCHICAL**, *a.* جهانداري *shāhī*, جهانداري *jehāndārī.*
- MONARCHY**, *n.* مملکت *mamlakat*, سلطنت *salтанат*, پادشاهی *pādshāhī*, دولت *daulat.*
- MONASTERY**, *n.* خانقاه *khānakāh*, صومعه *sūmt*, تکیه *tukiya.*
- MONASTIC**, *a.* زاهدی *zāhidī*, زهد *zuhd.*
- MONASTICALLY**, *adv.* زاهدانه *zāhidāna.*
- MONDAY**, *n.* دو شنبه *du shamba*, يوم الاثنين *yaumu'l isnayn.*
- MONEY**, *n.* زر *zar*, نقد *nakd*, مایه *māya.* Ready-money, نقد *nakd*, (pl. نفود *naḥūd*). Money paid in advance, پیشگی *peshgī*, سلف *salaf.* To lend money, قرض دادن *karz-d.*, وام دادن *wām-d.* To pay money, ادا کردن *adā-k.* A sum of money, مبلغ *mublagh.* Any place where money is spent, مصرف *masrif.* Tribute money, طبلیت *tabliyyāt.* Earnest money, زبون *zabūn.* To change money, تصریف کردن *tasrif-k.*
- MONEY-BAG**, *n.* کیسه *kīsa*, سرره *surra.*
- MONEY-CHANGER**, *n.* صراف *sarrāf*, نقد *nakkād.*
- MONEYED**, *a.* زردار *zardār*, مالدار *māldār.*
- MONEYLESS**, *a.* بی نقد *bī nakd*, تهی *tehī*, دست *tihī dast*, مفلس *muftis.*
- MONGER**, *n.* فروش *farūsh*, دلال *dallāl.*
- MONITOR**, *n.* واعظ *wāṭz*, معلم *mudllim*, ناصح *nāsīh*, پند بخش *pand bakhsh.*
- MONITORY**, *a.* مشورت نما *mashwarat numā*, نصیحت ده *nasīhat dah.*
- MONK**, *n.* راهب *rāhib*, زاهد *zāhid*, گوشه *gūsha*, قلندر *kalandar*, نشین *nashīn.* To make a monk, توهیب کردن *tahrīb-k.* To become a monk, رهبت شدن *rahbat-sh.*
- MONKEY**, *n.* بوزن *būzana*, میمون *maymūn.*
- MONOCULAR**, *a.* یک چشم *yek chashm*, عور *adwar.*
- MONODY**, *n.* مرثیه *marsīya*, ماتم نام *mātam nāma.*
- MONOGRAM**, *n.* رمز *ramz*, اسم *ism*, علامت *ālamat.*
- MONOGRAPH**, *n.* نوشته *narwishta*, نقل *nakli*, مطالب *matlab.*
- MONOMANIA**, *n.* جنون مخصوص *junūnī mahsūs.*
- MONOPOLISE**, *vt.* بخود کشیدن *bā khud-k.*, تصاحب نمودن *tasāhub-n.*
- MONOPOLY**, *n.* تصاحب *takhsīs*, تصاحب *tasāhub*, مال خود سازی *mālī khud-sūzī.*
- MONOSYLLABLE**, *n.* یک هجا *yek hijā.*
- MONOTONY**, *n.* یک صدا *yek sadā*, بی آواز *bī tabdīlī āwāz.*
- MONSOON**, *n.* موسم *marusim*, (pl. مواسم *mawāsim*).
- MONSTER**, *n.* دیو *dīu*, غول *ghol*, مرد شرور *mardī sharīr.*
- MONSTROUS**, *a.* مسموح *mamsūkh*, ستمناک *sahimnāk.*

- MONSTROUSLY**, *ad.* با بنهات *ba nihāyat*,
 با غهات *ba ghāyat*, هایلان *hāyilāna*.
- MONTH**, *n.* ماه *māh*, شهر *shahr*, (pl. شهرها *shahr-hā*). The space of one month, ماهی *māhi*, شهری *shahrī*. The end of the month, ماه آخر *ākhiri māh*, عقب شهر *akabi shahr*. The first ten days of a month, اوایل *awāil*. The second ten days of a month, اواسط *awāsit*. The last ten days of a month, اواخر *awākhir*. From month to month, ماه به ماه *māh ba māh*. Every month, ماه هر ماه *har māh*. Lunar month, ماه قمری *māhi kamari*. Solar month, ماه شمسی *māhi shamshī*.
- MONTHLY**, *a.* ماهیانه *māhyāna*, شهری *shahrī*, ماهواره *māh-wāfa*. Monthly pay, مشاھرہ *mushāhara*, ماهیانه *māhyāna*.
- MONUMENT**, *n.* یادگار *yādgār*, تذکرہ *tazkara*, نشان *nishān*. A monument for the dead, مرقد *markad*, مقبرہ *makbarat*.
- MONUMENTAL**, *a.* یادگاری *yādgārī*, علامتی *ālāmātī*.—(belonging to a tomb) مقبرہ *makbarī*, گوری *gurī*.
- MOOD**, *n.* (state) حالت *hālat*, حال *hāl*.—(state of mind) مزاج *mizāj*, حالت *hālati khātir*.—(anger) قهر *kahr*, خشم *khashm*.—(style of music) پرده *parda*.—(in gram.) سینگہ *sīgha*.
- MOODY**, *a.* غصہ آلود *ghazab ālūd*, آزرده *āzurda*.
- MOON**, *n.* ماه *māh*, ماهتاب *māhtāb*, قمر *kamar*, هور *hor*. The new moon, هلال *hilāl*. The full moon, بدر *badr*. The moon's disk, ماه قرص *kursi māh*. The change of the moon, تحویل ماه *tahwili māh*. Like the moon, ماهوار *māhwar*, فاد و ش *māh wash*. Round
- the moon, اطراف ماه *atrāfi māh*, بدر *ba girdi māh*.
- MOONBEAM**, *n.* شعله ماه *shaulai māh*, بدر *partavi badr*.
- MOONLIGHT**, *n.* روشنی ماه *raushni māh*, مهتاب *mahtāb*.
- MOONSHINE**, *n.* مهتاب *mahtāb*, اواضح *awāzih*.
- MOONSTRUCK**, *a.* ماه زده *māhzada*, مجنون *majnūnī*.
- MOOR**, *n.* 1. (marsh) اجم *ajm*, کول *kol*. 2. (negro) زنگی *zangī*, حبشی *habashī*.
- MOOR**, *vt.* جهاز درمينا نصب کردن *jehāz dar mīna nasb-k*, لنگر اداختن *langar-a*.
- MOORISH**, *a.* (marshy) وحلی *wahālī*.—(of moor) حبشی *habashī*, زنگی *zangī*.
- MOOT**, *vt.* جدال کردن *jidāl-k*, بحث *bahs-n*.
- MOP**, *n.* خاکروب *khāk rūb*.
- MOPE**, *vi.* غمگین شدن *ghamgīn-sh*, غم خوردن *gham-kh*.
- MORAL**, *a.* پادمان *pākdāman*, پندانه *pandāna*, اخلاق نما *akhlāk numā*.
- MORAL**, } *n.* اخلاق *akhlāk*, سلوک *sulūk*, مدارا *ādāb*, آداب *ādāb*, پند *pand*. The science of morality, علم اخلاق *ilmī akhlāk*.
- MORALISE**, *vt.* اخلاق فهمانیدن *akhlāk-f*, معنوی نمودن *maṇavī-n*.
- MORALISER**, *n.* خیر اندیشی کننده *khayr andīshī kunanda*, آداب آموز *ādāb āmūz*.
- MORALIST**, *n.* انالیق *atālīk*, ناصح *nāsīh*, واعظ *wāẓ*.
- MORALLY**, *ad.* درحق *dar hakk*, راستی *ba rāstī*.
- MORASS**, *n.* خلاب *khilāb*, گلاب *gilāb*.
- MORBID**, *a.* مریض *marīz*, خسته *khasta*.
- MORBIDNESS**, *n.* مرض *marz*, بیماری *bīmārī*, خستگی *khastagī*.

- MORBIFIC**, *a.* مرض دہ *marz dah*, بیمار *moroseness*, *n.* ترش روی *tursh rūi*, ساز *bīnār sāz*.
- MORE**, *a.* زیاده *ziyāda*, افزون *afzūn*, بیش *bīsh*. Two or more things, دو چیز *dū chīz yā bishtar*. More than enough, افراط *afrāt*. More or less, کم و بیش *kam u bīsh*. Neither more nor less, همین *hamīn*. To add more, زیاده کردن *ziyāda-k*. To give more, زیاده دادن *ziyāda-d*. More necessary, واجب *awjab*, الزم *alzam*. More than, از, فوق *ziyāda tar az*, *fauk*. More behind, پستتر *pastar*, فراتر *farātar*. More before, پیشتر *peshtar*.—(a greater quantity) کدیر *kasīr*, زیاده *ziyāda*.
- MOREOVER**, *ad.* علاوه *juz ān*, جز آن *ālāwa*, جز ازان *juz az ān*.
- MORION**, *n.* سر پایان *sar pāyān*, خود *khud*.
- MORNING**, *n.* صبح *fajar*, صبح *subh*, سحر *sahar*, بامداد *bāmdād*. Early in the morning, صبح گاهی *sahr gāhī*. To rise early in the morning, صبح خیزی *sahr khīzi*, علی الصباح برخاستن *sahr khāzī-sh*. In the morning, *ala's sabāh bar-kh*. Morning and evening, صبحا *subhan*. Tomorrow morning, فردا *u shām*. Good morning, صبح بخیر *sabāhu'l khāyir*, احوال شریف *ahwāl sharīf*. Morning prayer, نماز صبح *namāzi sabāh*.
- MOROSE**, *a.* درشت *durusht*, تند مزاج *tund mizāj*, سخت *sakht*. To be morose, درشت شدن *durusht-sh*, ثقیل شدن *sakīl-sh*.
- MOROSELY**, *ad.* درشتانه *durushtāna*, ثقیلا *sakīlan*.
- MORPHIA**, *n.* بقی *bahak*, نمش *namash*.
- MORSE**, *n.* اسب بحری *aspi bahrī*.
- MORSEL**, *n.* لقمه *lukma*, نواله *narwāla*. In morsels, لقمه لقمه *lukma lukma*. (a little piece) پاره *pāra*, پارچه *pārcha*.
- MORTAL**, *n.* آدم *ādam*, انسان *insān*.
- MORTAL**, *a.* (doadly) قاتل *kātil*, هلاک *muhlik*.—(subject to death) فانی *fānī*, اجل ساز *mūti*.—(bringing death) *ajal sāz*, مرگ آور *marg-āwar*.
- MORTALITY**, *n.* فنا *fanā*, مرگ *marg*, اجل *ajal*, وفات *wafāt*. A great mortality, هلاکت *halkat* *halkā*, جالف بشریت *jālīf*.—(human nature) *basharīyat*, انسانیت *insānīyat*.
- MORTALLY**, *ad.* قاتلانہ *kātilāna*, هلاکانہ *muhlikāna*, بغایت *ba ghāyat*.
- MORTAR**, *n.* 1. (for pounding) هاون *hāwun*, 2. (for building) هراس *mīhrās*, ریخته *rīkhta*, نواش *navāsha*.
- MORTGAGE**, *vt.* گرو نهادن *girau-n*, گذاشتن *rahn-g*.
- MORTGAGE**, *n.* گرو *girāu*, رهن *rahn*.
- MORTGAGEE**, *n.* مرتبه *murtahin*.
- MORTIFICATION**, *n.* خورا *gangrene* *khūrā*.—(self-denial) ضبط نفس *zabtī nafs*, پرهیزگاری *parhīzgārī*.—(vexation) اضطراب *āzār*, آزار *īstarāb*.
- MORTIFY**, *vi.* دشنام آزار دادن *āzār-d*, دشنام دادن *dushnām-d*, رنج دادن *ranj-d*, رنجاندن *ranjānīdan*.—(to be abstemious) نفس ضبط کردن *nafs zabt-k*, پرهیز داشتن *parhīz-d*.
- MOSAIC**, *a.* معین *muṣyīn*, ترصیع *tarṣīd*, نقش دار *nakshdār*.
- MOSLEM**, *n.* مسلم *muslim*, اسلامی *islāmī*.
- MOSQUE**, *n.* مسجد *masjid* (pl. مساجد *masajid*).

MOSQUITO, *n.* مسجد گاه *siyda gāh*, عبادتگاه *ibādat gāh*.
 A great mosque, جامع مسجد *masjidi-jāmt*.
MOSQUITO, *n.* کربک *pashsha karik*.
MOSS, *n.* (of any kind) اشنه *ushna*.
MOSSINESS, *n.* اشنگی *ushnagi*.
MOSSY, *a.* اشنه دار *ushna dār*.
MOST, *a, ad.* اکثر *aksar*, بیشترین *bishtarīn*,
 مبالغه *az hama ziyāda*, زیاد *mubālagha*.
MOSTLY, *ad.* اکثر *aksar*, غالباً *ghāliban*.
MOTE, *n.* ذره *zarra*, شمه *shamma*. A
 mote in the eye, رایدالین *rāidu'l āyn*.
MOTH, *n.* پروانه *parwāna*, فراش *farāsh*,
 دیوک *devak*.
MOTHER, *n.* مادر *mādar*, والدۀ *wālida*,
 ام *umm*. A wife's mother, زن مادر *mādar-i zan*. A step mother, مادر اندر *mādar andar*. A mother-in-law,
 خوشدامن *khūsh dāman*.
MOTHERHOOD, *n.* مادری *mādarī*, حال
 مادر *hālī mādar*.
MOTHERLESS, *a.* بی مادر *bī mādar*,
 غایر ام *ghayrī umm*.
MOTHERLY, *a.* مادر آسا *mādar ūsā*,
 با توجه مادر *ba waja-i mādar*.
MOTION, *n.* جنبش *jumbish*, حرکت
harakat, چولن *javulān*.—(proposition)
 تکریر *takrīr*, مقدمت *mukaddamat*. To
 make a motion, نمودن *mukaddamat-n.*,
 محرک شدن *muharrik-sh.* The motion of the pulse,
 نبض *nabz*.
MOTIONLESS, *a.* بی حرکت *bī harakat*,
 بی جنبش *bī jumbish*.
MOTIVE, *a.* حرکت *muharrik*, حرکت
 بخش *harakat bakhsh*.
MOTIVE, *n.* باعث *sabab*, باءت *bāte*,
 موجب *mūjib*, مراد *murād*, مطلب
matalab, علت *illat*, وجه *wajah*.

MOTLEY, *a.* رنگارنگ *rangārang*, گوناگون
gūnāgūn.
MOTTO, *n.* نقش *naksh*, علامت *dlāmat*,
 تکیه کلام *takiya kalām*.
MOULD, *n.* قالب *kālīb*, کالبد *kālbud*.
 To cast in a mould, در قالب انراغ
 خاک *dar kālīb ifrāgh-k.*—(soil) خاک
khāk, تراب *tarāb*.
MOULD, *vt.* صورت بند نمودن *sūrat*
band-n., تشکیل کردن *tashkīl-k.*
MOULDABLE, *a.* ممکن تشکیل *mumkin-i*
tashkīl.
MOULDER, *n.* صورت بند *sūrat band*,
 تشکیلگر *tashkīlgar*.
MOULDER, *vt.* خاک شدن *khāk-sh.*,
 غبار شدن *tarāb-sh.*, غبار شدن
ghubār-sh.
MOULDINESS, *n.* زنگ *zang*, زغار *zaghār*.
MOULDY, *a.* زنگ گرفته *zang*
girifta. Mouldy bread, متسنه نان *nāni*
mutasannih. To become mouldy,
 زنگ گرفته شدن *zhang girifta-sh.* To
 make mouldy, پوش کردن *bā*
zang pūsh-k.
MOULT, *vi.* پرز کردن *karīz-k.*,
 پرنشردن *par fushurdan*.
MOUND, *n.* پشت *pushta*, بند روف *landarūgh*.
MOUND, *vt.* پشت بندیدن *pushta*
bandī-k., سد کردن *sadd-k.*.
MOUNT, *vt.* (go up) بالا رفتن *bālā-r.*—
 بالا کردن *bardāshtan* بر داشتن (raise up)
bālā-k. To mount on horseback, سوار
 رفتن *sawār-r.* To mount or rise in
 price, گران بها گردیدن *girān bahā-g.*
 To mount in the scale, کمیدن *kamīdan*.
 —(embellish clothes, &c.,) آرایش
ārāyish-n., نقش نمودن *naksh-k.*
 To mount guard, ساختن پاسبانی
pāsbānī-sh., نگاهبان شدن *nigāhbān-sh.*

To mount a cannon, توپ در عرصه نصب *tūp bar āra ba nasb-k.*

MOUNT, *n.* تل *tull*, پشت *pushta*. Mount Sion, صیون *sayhūn*. Mount Sinai, طور *tūr*, سینا *tūri sīnā*.

MOUNTAIN, *n.* کوه *kūh*, جبل *jabal*, (pl. جبال). The top of a mountain, سر *sari kūh*, کوه *kullai kūh*. The foot of a mountain, دامن *dāmani kūh*, پای *pāyi kūh*. To climb a mountain, بالی *bālāi kūh-r*. From mountain to mountain, کوه بکوه *kūh ba kūh*. A pass between mountains, دره *darrah*, درقوب *ārquūb*. Clefts in mountains, غور *sughūr* (pl. of غور). Mountains covered with snow, شیب *shīb* (pl. اشیب).

MOUNTAINOUS, *a.* کوهسار *kūhisār*, جبلی *jabalī*. A mountainous country, کوهستان *kūhistān* کوه پای *kūh pāya*.

MOURN, *vi.* غم خوردن *gham-kh.*, غمگین شدن *ghamgīn-sh.*, افسوس کردن *afsūs-k.*, ناله کردن *nālā-k.*, زاری کردن *zārī-k.*, تأسف کردن *tāssuf-k.* To mourn for the dead, ماتم کردن *mātam-k.*—(wear mourning) سیاه پوش کردن *siyāpūsh-k.*

MOURNER, *n.* شاکی *shākī*, ماتم زده *mātam zada*.

MOURNFUL, *a.* غمگین *ghamgīn*, دلفگار *dilfigār*, ملول *malūl*.

MOURNFULLY, *ad.* از غم *az gham*, ماتم از *mātam*, با غم *bā gham*.

MOURNFULNESS, *n.* غمگینی *ghamgīnī*, ماتم *mātam*, غمخواری *ghamkhārī*.

MOURNING, *a.* ماتم کنان *mātam kunān*, زاری *zārī*.

MOUSE, *n.* موش *mūsh*, فار *fār*, فریب *firīb*. A mouse hole, ور *warb*. A mouse trap, موشگیره *mūshgīra*, دام *dām*, دامی موش *dāmi mūsh*.

MOUTH, *n.* دهان *dahān*, دهن *dahan*, دهان کشادن *fū*. To open the mouth *dahān-k.*, دهان باز کردن *dahān bāz-k.* The mouth of a vessel, دهن *dahan*. To rub or clean the mouth, تسوکت کردن *tasawruk-k.* Belonging to the mouth, دهنی *dahnī*. The mouth of a river, خور *dahnai rūd khāna*, رودخانه *khawr*.

MOUTH, *vt.* باز کردن *āwāz-k.*, بازگ *bāng bar-z.*—(chew) *khāidan*. —(form by the mouth) سازدن *az dahan-s.*

MOUTHFUL, *n.* لقمه *lukma*, نواله *nawāla*.

MOUTHLESS, *a.* بی دهن *bī dahan*, بی سر *bī sar*.

MOVE, *vt., vi.* جنبانیدن *jumbānīdan*, متحرک کردن *harakat-d.*, متحرک کردن *mutaharrik-k.* *vi.* جنبیدن *jumbīdan*, رفتن *raft-an*. Unable to move, حرکت *bī kuwātī harakat.*—(propose) ملایم کردن *mukaddama-k.* To make angry, تهر انگیزختن *ka'ir-a.*—(touch pathetically) ملایم ساختن *dil-n.*, دلنگار *mulāyim-s.*—(make melancholy) دلزدگی کردن *dilfigār-s.*, ساختن *tang-k.*—(excite) انگیزختن *angikhtan.*

—(move in a circle) گردیدن *gardīdan*. دور کردن *daur-k.*—(go from one place to another,) آمد و *jābajā-r.* *āmad u shud-k.* To move to mutiny or sedition, انگیزختن *fitna-a.* To move one's self forward, پیش رفتن *pesh-r.*, استیمرار کردن *istimrār-k.* To move anything forward, پیش راندن *pesh-r.*

MOVABLE, *a.* متحرک *mutaharrik*, ممکن *mumkinī jumbish*, ممکن حرکت *mumkinī harakat*. Not mov-

able, *نا ممکن* *nā mutaharrik*, *حرکت* *na mumkīni harakat*. Movable powers, *قوای متحرک* *kuwāya mutaharrika*.

MOVABLY, *ad.* *متحرک* *mutaharrikan*.

MOVEMENT, *n.* *حرکت* *harakat*, *جذبش* *jumbish*, *تحریک* *tahrīk*.

MOVER, *n.* *جذبش کننده* *jumbish kunanda*, *محرک* *muharrik*. A mover of mischief, *فتنه انگیز* *muharriki fitna*, *فتنه* *fitna angīz*, *مقدم* *mukaddam*.

MOVING, *a.* *جنبان* *jumbān*, *محرک* *muharrik*.—(pathetic) *جگر سوز* *jigar sūz*, *دل سوز* *dil sūz*.

MOVINGLY, *ad.* *از جگر سوزی* *as jigar sūzi*, *مفسرانہ* *mufasssīrāna*.

MOW, *vt.* *حصاد کردن* *daru-k*, *حصاد کردن* *hasād-k*, *درویدن* *darūdān*.

MOW, *n.* *توده* *tūda*, *خمرن* *khirman*.

MOWER, *n.* *حاصد* *hāsid*, *درونده* *darwanda*.

MUCH, *a.* *بسیار* *bisyyār*, *کثیر* *kasīr*, *فراوان* *farāwān*, *بسی* *basī*, *بلوغ* *balīgh*. Much time, *زمان کثیر* *zamāni kasīr*, *وقت* *wakti bisyyār*. Little or much, *کم بیش* *kam besh* و *کثیر* *kālīlu kasīr*. Much water, *بسیار آب* *bisyyār āb*, *هرهار* *harhār*. As much as, *چندان* *chandān*, *هر قدر* *har kadr*. Much money, *بسیار نقد* *zari kasīr*, *زیر کثیر* *bisyyār nakd*. Raining much, *سیدال* *sayāl*. Much rain, *بسیار باران* *bisyyār bārān*, *مطر کثیر* *matri kasīr*. How much? *چقدر* *chi kadr*. Very much, *بغایت* *ba ghāyat*, *خیلی* *khaylī*. Much the same, *همسر* *hamsar*, *همقدر* *hamkadr*.

MUCID, } *a.* *لعبدار* *luābdār*,
MUCILAGINOUS, }
لعبی *luābī*.

MUCILAGINOUSNESS, *n.* *لعب* *luāb*.

MUCOUS, *a.* *لعبدار* *luābdār*.

MUCUS, *n.* *مخاط* *mukhāt*, *بلغم* *balgham*.

MUD, *n.* *گل* *gil*, *کدورت* *kadarat*, *وَحْل* *wahl*.

MUD, *vt.* *در گل منغس کردن* *dar gil muna-ghhas-k*.

MUDDILY, *ad.* *بطور گل آلوده* *batauri gil ālūda*.

MUDDINESS, *n.* *کدورت* *kudūrat*, *گل آلودگی* *gil ālūdagi*.

MUDDLE, *vt.* *نیم مست کردن* *nīm mast-k*, *مکدر کردن* *mukaddar-k*.

MUDDY, *a.* (turbid) *آلوده* *ālūda*, *مکدر* *mukaddar*.—(full of mud) *گلی* *gilī*. Muddy water, *آب تیره* *ābi tīra*, *رنق* *ranak*. To make muddy, *مکدر کردن* *mukaddar-k*.

MUFFLE, *vt.* (cover from the weather) *از آب و هوا پوشیدن* *az āb u hawā-p*.—(blindfold) *چشم پوش کردن* *chashm pūsh-k*.—(speak inarticulately) *آواز* *āwāz* *نا آشکاره* *nā āshkāra-z*.

MUFFLER, *n.* *نقاب* *nikāb*, *پرده* *parda*, *دھن بند* *dahan band*.

MUG, *n.* *بط* *bat*, *کوزه* *kūza*.

MULATTO, *n.* *دو رنگ* *dū rang*.

MULBERRY, *n.* *توت* *tūt*, *شہتوت* *shahtūt*.

MULCT, *n.* *جریمه* *jarīmāna*, *تاوان* *tāwān*.—(for murder) *خونبها* *khūn bahā*.

MULCT, *vt.* *جریمه گرفتن* *jarīmāna-g*, *تجزیم ساختن* *tāwān-a*, *تاوان انداختن* *tajrīm-s*.

MULE, *n.* *استر* *ustar*, *بغل* *baghl* (pl. *بغال*).

MULETEER, *n.* *استربان* *ustarbān*, *بغال* *baghghāl*.

MULLET, *n.* *چناغ* *chanāgh*.

MULTANGULAR, *a.* *کثیرالاطراف* *kasīru'l atarāf*.

MULTIFARIOUS, *a.* *گونگون* *gūnāgūn*, *انواع* *anwād*, *رنگارنگ* *rangārang*.

MULTIFARIOUSLY, *ad.* با گوناگونى *bā gūnā, gūnī*, اصنافانہ *isnāfāna*.

MULTILATERAL, *a.* اطراف پر *pur atarāf*, کثیر الجنوب *kasīru'l junūb*.

MULTINOMINAL, *a.* بسیار نام *bisyyār nām*, کثیر الاسما *kasīru'l ismā*.

MULTIPED, *n.* صد پا *hazār pā*, صد *sad pā*.

MULTIPLIABLE, *a.* ممکن ضرب *mumkinī zarb*, تعداد یاب *taḍād yāb*.

MULTIPLICAND, *n.* مضروب فیہ *mazrūb fihī*.

MULTIPLICATION, *n.* تکثیر *takāsūr*, ضرب *zarb* (in arithmetic) *taufīr*.

MULTIPLICITY, *n.* افزونی *kasrat*, کثرت *afzūnī*.

MULTIPLIED, *a.* متزايد *afzūda*, افزوده *mutazāyid*.—(in arithmetic) مضروب *mazrūb*.

MULTIPLIER, *n.* مخمر *musmir*.—(in arithmetic) ضرب کننده *zarb kunanda*, مضروب *mazrūb*.

MULTIPLY, *vt.* (cause to increase) زیادہ کردن *ziyāda-k.*, تکثیر نمودن *taksīr-n.*. To multiply or become multiplied, افزودن *afzūdan*, کثیر شدن *kasīr-sh.* To multiply arithmetically, ضرب کردن *zarb-k.*

MULTITUDE, *n.* کثرت *kasrat*, بسیاری *bisyyārī*, جمع *jamāt*, توافر *tawāfar*, جماعت *jamādt*, انبوه *ambū*. A great multitude, جمع کثیر *jamāt kasīr*.

MUM, *n.* خاموش *khāmūsh*, ساکت *sākit*.

MUMBLE, *vt.* زمزمه ساختن *zamzuma-s.*, آواز نا ظاهر کردن *āwāza nā zāhir-k.*, نرم نرم خالیدن *narm narm-kh.*

MUMBLER, *n.* زمزمه *mutaramrim*, زمزمه گو *zamzama gū*.

MUMBLING, *a.* زمزمه *zamzama*, دندمان *dandāma*.

MUMM, *vt.* تبدیل صورت و بدل بازی کردن *tabdīlī sūrat wa bāzla bāzī-k.*

MUMMER, *n.* مسخره *maskhara*, بدل باز *bāzla bāz*.

MUMMERY, *n.* تبدیل صورت و بدل بازی *tabdīlī sūrat wa bāzla bāzī*.

MUMMY, *n.* مومیا *mūmiyā*.

MUMP, *vt., vi.* خالیدن *dandīdan*, دندیدن *khāīdan*.

MUMPER, *n.* در در *dar ba dar*, گدا *gadā*.

MUNDANE, *a.* عالمی *rozgārī*, روزگاری *ālīmī*, دنیوی *dunyavī*.

MUNICIPAL, *a.* محلی *shahrī*, شهری *mahallī*.

MUNIFICENCE, *n.* سخاوت *sakhāwat*, بخشندگی *dād u dahīsh*, بخشندگی *bakhshindagī*, بدل *bāz*, جوانمردی *javānmardī*.

MUNIFICENT, *a.* کشاده *sakhī*, سخنی *kushāda dast*, عطا بخش *dātā bakhsh*.

MUNIFICENTLY, *ad.* جوانمردانه *javān-mardāna*, با سخاوت *bā sakhāwat*.

MURAL, *a.* دیوار منسوب *dīwār mansūb*.

MURDER, *n.* خون *khūn*, قتل *katl*, خونریزی *khūn rīzī*. A place of murder *katlgāh*.

MURDER, *vt.* هلاک کردن *kushtan*, کشتن *halāk-k.*, خون ریختن *katl-k.*, قتل کردن *khūn-rī*.

MURDERED, *a.* کشته شده *maktūl*, مقتول *kushta shuda*.

MURDERER, *n.* قاتل *khūnī*, خونی *kattāl*.

MURDERESS, *n.* قاتله *kātīla*.

MURDERING, *a.* جانستگان *jānsitān*.

MURDEROUS, *a.* خون ریز *khūn rīz*, قاتل *katūl*.

MURMUR, *n.* شکایت (complaint) *shikāyat*, نالشی *nālīsh*.—(confused noise) وعودت *wadwadt*. The murmur

of a crowd, غلغلہ *ghulghula*, هنگامہ *hangāma*, غوغا *ghaughā* The murmur of flowing water, شران *sharrān*. The murmur of a boiling pot, هرت *hizzat*.
MURMUR, *vi.* (complain) شکایت کردن *shikāyat-k.*, نالیدن *nālidan*. To murmur as water, شران کردن *sharrān-k.*—(mutter) غلغلہ کردن *ghulghula-k.*
MURMURER, *n.* شکایت شاکي *shākī*, شکایت کننده *shikāyat kunanda*.
MURMURING, *a.* وعومت کنان *wādwat kunān*.—(as water) شران *sharrān*, آبشار *ābshār*.
MURRAIN, *n.* طاعون حیوان *wabā*, وبا *wabā*, تائونی *tāūni haywān*.
MUSCLE, *n.* عضل *āzalat*, عصب *āsab*.
MUSCULAR, *a.* وزام *āzala dār*, دار عضل *āzala dār*, وزام *waszām*. Very muscular, کثیر العضل *kastirū'l āzala*. A muscular arm, بازوی عضل *bāzūi āzala*.
MUSE, *n.* اندیشه *andīsha*, فکر *fikr*.
MUSE, *vi.* فکر کردن *andīshidan*, فکر کردن *fikr-k.*, در اندیشه مستغرق بودن *dar andīsha mustagharik-b.*
MUSEUM, *n.* نادره خانه *nādīra khāna*, مجمع الصنائع *majma' al-sanāya*.
MUSHROOM, *n.* سماروغ *samārūgh*.
MUSIC, *n.* علم موسیقی *ilmī mausikī*. Vocal music, سماع *samād*, سرود *surūd*. Skilled in music, موسیقی دان *mausikī-dān*.
MUSICAL, *a.* خوشخوان *āhangī*, خوشخوان *khūshkhān*, موسیقی منسوب *mausikī mansūb*. A musical instrument, ساز *sāz*. A musical note, پرده *parda*. A musical air, نوا *nawā*, ترانه *tarāna*.
MUSICALLY, *ad.* با ساز و سوز *bā sāz u sūz*, با آهنگ *bā āhang*.
MUSICIAN, *n.* مغنی *mutrib*, مغنی *mughannī*, نغمه پرداز *naghma pardāz*.

MUSK, *n.* مشک *mushk*, اناب *anāb*, H. کستوری *kastūrī*. Dry musk, دشت *dasht*. Adulterated musk, ناک *nāk*. A bag of musk, نافه *nāfai* *mushk*. Perfumed with musk, ممسک *mumussak*. Having the odour of musk, مشک بو *mushk bū*.
MUSKET, *n.* تفنگ *tufang*, بندوق *bandūk*. The explosion of a musket, اوله بندوق *walwalai bandūk*.
MUSKETEER, *n.* بندوقچی *bandūkhchī*, تفنگچی *tufangchī*.
MUSK-MELON, *n.* خربوزه *kharbūza*.
MUSKY, *a.* مشکین *muštīr*, معطر *muštīr*, مشکین *mushkīn*.
MUSLIN, *n.* مالم *malmal*, کرباس *karbās*. Fine muslin, مالم باریک *malmali bārīk*.
MUSSULMAN, *n.* مسلمان *musalmān*.
MUST, *vi.* لازم شدن *zarūr-sh.*, لازم شدن *lāzīm-sh.*. It must be, ضرور است *zarūr ast*, لازم است *lāzīm ast*.
MUSTACHE, *n.* برز *burūt*, خط *khat*, لحيه *lihyat*.
MUSTARD, *n.* خردل *khardal*, سپید دان *sapīd dān*.
MUSTER, *vt.* موجدات گرفتن *mojūdāt-g.*, جمع کردن *jamt-k.*, بهم آوردن *baham-ā*.
MUSTER, *n.* موجدات *mojūdāt*, جایزه *jāiza*, عوض لشکر *shumār*, لشکر *lashkar*. To pass muster, تحسین یافتن *tahsīn-y.* A muster or pay book, دفتر *daftar*, کتابت عسکر *kitābati āskar*. A muster-roll, دفتر لشکر *daftarī lashkar*. A muster-master, عارض *āriz*.
MUSTILY, *ad.* از بوسیدگی *az būsīdagī*.
MUSTINESS, *n.* بوسیدگی *būsīdagī*.
MUSTY, *a.* بوسیده *būsīda*, بوگرفته *bugirifta*. To become musty, بوسیده شدن *būsīda-sh.*

MUTABILITY, *n.* بی قراری *bī karārī*,
بی سبّاتی *bī sabāṭī*, نا پایداری *nāpāya-*
dārī, تبدیل *tubdīl*.

MUTABLE, *a.* بی قرار *bī karār*, نا پایدار *nāpāyadar*, متغیر *mutughayyir*.

MUTE, *a.* خاموش *bī zabān*, بی زبان *bī zabān*,
khāmūsh, ساکت *sākit*, بی آواز *bī āwāz*,
مالِ صامت *sākin*. Mute property, صامت *mālī sāmit*.

MUTE, *n.* بی زبان آدم *ādami bī zabān*.

MUTELY, *ad.* بی زبانی *az bī zabānī*,
خاموشانه *khāmūshānā*.

MUTILATE, *vt.* مَلْطُوع نمودن *maktūd-n.*,
نقصان کردن *nuksān-k.*, سقط کردن *sakat-k.*,
خراب کردن *kharāb-k.*

MUTILATED, *a.* مَلْطُوع *maktūd*, منجمل *mukhabbal*.

MUTILATION, *n.* نقصان *nuksān*, سقط *sakat*.

MUTINEER, *n.* نا فرمان *bāghī*, باغی *bāghī*,
نا فرمان *farmān*, فتنه انگیز *fitna angīz*.

MUTINOUS, *a.* مَرَكَش *bāghī*, باغی *bāghī*,
عاصی *āsi*, فتنه *fitna*, جو *sarkash*.

MUTINY, *n.* باغیان *baghī*, فتنه *fitna*, طغیان *tuḡyān*,
فساد *fusād*, هنگامه *hangāma*.

MUTINY, *vi.* فتنه *baghī-k.*, باغی کردن *baghī-k.*,
فتنه *fitna-a.*, عاصی شدن *āsi-sh.*

MUTTER, *vi., vt.* زمزمه ساختن *damīdama wa zamzama-sh.*,
شکایت کردن *shikāyat-k.*, کلامت مشوش کردن *kalāmat*
mushawwash-k., لندیدن *lundīdan*.

MUTTER, *n.* زمزمه *lundīsh*, لندش *lundish*.

MUTTON, *n.* گوشت گوسفند *gushtī*,
گوشت گوسفند *gusfand*, لحم غنم *lahmī ghanam*.

MUTUAL, *a.* جَانِبِین *tarfayn*, طرفین *tarfayn*,
جانبین *jānibayn*, دو طرفی *du tarafī*. Giving
mutual assistance, معاضد *mutaādī*.

MUTUALLY, *ad.* از طرفین *az tarfayn*,
همشارکت *ba mushārakat*.

MUZZLE, *n.* دَهان *dahani*, دَهان *dahān*,
—(for a dog) دَهن بند *dahan band*.

MUZZLE, *vt.* دَهن بستن *dahan-b.*

MY, *pron.* من *i man*.

MYOPIA, *n.* کوتاه نظری *kūtāh nazarī*.

MYRIAD, *n.* ده هزار *da hazār*. —(a large
number indefinitely) هزارها *hazārḥā*.

MYROBALAN, *n.* آملا *āmla*, هلیل *halīla*.

MYRRH, *n.* مر *murr*. Oil of myrrh,
مایعت *māidī*.

MYRTLE, *n.* مورک *ās*, آس *mūrd*.

MYSELF, *pron.* من خود *man khud*,
خودم *khudam*.

MYSTERIOUS, *a.* مخفی *makhfī*, غیبی *ghaybī*.

MYSTERIOUSLY, *ad.* با عبرت *bā tbrat*,
بازمز *bi'r ramz*.

MYSTERY, *n.* راز *rāz*, رمز *ramz*, سر *sirr*,
علامت *hikmat*, حکمت (اسرار *pl.*),
ālāmat, غیب *ghayb*. Divine mysteries,
اسرار خدا *isrā'ī khudā*.

MYSTICAL, *a.* باطنی *bāṭinī*, رمزی *ramzī*.

MYTH, *n.* قصه کهن *fusūn*, فسون *fusūn*,
کهنه *kūhna*.

MYTHOLOGY, *n.* موهومات *marwhūmāt*,
علم جن و شیاطین *ilmī jinns wa shayātīn*.

N.

NADIR, *n.* نظیرالسمت *nazīru's simt*.

NAG, *n.* اسب کوچک *aspi kūchak*, یابو *yābū*.

NAIL, *n.* 1. (of a finger) ناخن *nākhun*.

2. (spike of iron) میخ *mekh*, میسمار *mismār*.

NAIL, *vt.* میخ زدن *mekh-z.*, میخ کردن *mekh-k.*

NAKED, *a.* برهنه *barhana*, عربان *dryān*.
—(clear, plain) آشکاره *āshkāra*, ظاهر
zāhir.—(simple) صرف *sarf*, مطلق
mutlak.

NAKEDLY, *ad.* برهنه *barhana*, بیدون
پوشاک *bīdūni poshāk*, عربان *dryān*.
—(plainly) آشکاره *āshkāra*, ظاهرانه
zāhirāna.—(simply) مطلقاً *mutlakān*.

NAKEDNESS, *n.* برهنگی *barahnagī*, عربت
dryat.

NAME, *n.* نام *nām*, اسم *ism*.—(title)
لقب *lakab*, (اللقاب *pl.*). A celebrated
name, نامی *nāmī*. A good
name, نیک نامی *nek nāmī*. A bad
name, بد نام *nāmī bad*. To give a
name, نام دادن *nām-dān*, تسمیت کردن
tasmīyat-k. To substitute one name
for another, وا خواندن *wā khāndan*. To
call names, نام کشیدن *nām-k*.

NAME, *vt.* تسمیت کردن *nāmīdan*, نامیدن
tasmīyat-k, اسم نمودن *ism-n*.—
(appoint) نامزد ساختن *nāmezad-s*.

NAMELESS, *a.* غیر اسم *bī nām*, بی نام
ghayri ism.—(not famous) ناموری
bī nāmwarī, نا معروف *nā maadrūf*.

NAMELY, *ad.* به اسم *yamī*, به رسم
bā ism wa rasm.—(particularly) خصوصاً
khasūsan, بالخصوص *bī l khasūs*.

NAMESAKE, *n.* هم نام *ham nām*, همی
samī, هم اسم *ham ism*.

NAP, *n.* خواب *khāb*, نوم *naum*. The
nap of cloth, پرز *purza*.

NAP, *vi.* نخودن خواب *khāb-k*, نخودن
ghamīdan.

NAPE, *n.* پس گردن *pasi gardan*, قفا *kafā*.

NAPHTHA, *n.* نفت *naft*.

NAPKIN, *n.* دستمال رومال *rūmāl*
dastmāl.

NAPLESS, *a.* بی پرز *bī purza*.

NAPPY, *a.* خواب آلود *khāb*
ālūd.—(having a nap) پرز دار *purza*
dār.—(frothy) کف دار *kafdār*.—(half
drunk) نیم مست *nīm mast*.

NARCISSUS, *n.* نرگس *ningis*, نسرين
nasrīn.

NARCOTIC, *a.* مسکر *muskir*, حیرت
انگیز *hayrat angīz*.

NARD, *n.* نرد *nard*.

NARRATE, *vt.* تکریر نمودن *takrīr-n*, بیان
نمودن *biyān-n*.

NARRATION, *n.* قصه *kissa*, حکایت
hikāyat, داستان *dāstān*, روایت *riwāyat*,
نقل *nakl*.

NARRATIVE, *a.* قصه خوان *nakl gū*, نقل گو
kissa khān.

NARRATIVELY, *ad.* بطور حکایت *batauri*
hikāyat, از روی حکایت *az rūi hikāyat*.

NARRATOR, *n.* راوی *rāwī*, ناقل *nākil*,
مورخ *mutarrikh*.

NARROW, *a.* تنگ *tang*, (not broad)
nā pahn, بی وسعت *bī wasīdt*.
—(covetous) تنگ دست *tang dast*,
طمعکار *tamīkār*. A narrow pass, دره
darra. A narrow road, راه تنگ *rāk*
tang. Narrow circumstances, تهی دستی
tahī dastī, درویشی *da. wīshī*.

NARROW, *vt.* تنگ کردن *tang-k*, بی
وسعت نمودن *bī wasīdt-n*.

NARROWLY, *ad.* (without exten) تنگی
bā tangī.—(closely, vigilantly) با بیداری
bā bīdārī.—(nearly) عنقریب *ānkarīb*.
—(avariciously) با طمعکاری *bā tamī kārī*.

NARROWNESS, *n.* تنگی *tangī*, کم بینی
kam pahnāī.—(avarice) بخل *bukhl*,
عدم *tamī*.—(want of capacity) طمع
ādami ākl.

NASAL, *a.* بینی منسوب *bīnī mansūb*.—
(spoken through the nose) غنچه *ghunna*
از بینی گفتن *az bīnī gufta*.

NASTILY, *ad.* ملوثاً *mula'wisan*,
ناپاکانہ *nā pākāna*.

NASTINESS, *n.* غلاظت *nā pākī*,
ghilāzat, آلاش *ālāyish*, نجاست *na jāsāt*.

NASTY, *a.* ناپاک *nāpāk*, غلیظ *ghalīz*,
زشت *nāsof*, ماف *mula'was*, ملوث
zishāt, نا پسند *nā pasand*.

NATAL, *a.* تولدی *maulūdī*, مولودی
tuwallūdī.

NATION, *n.* قوم *kaum*, خلق *khalk*.

NATIONAL, *a.* ملتہی *ūmūmī*, عمومی
millatī, وطن دوست *watan dūst*.

NATIONALITY, *n.* قومیت *kaumīyat*,
قومیت *kaumī sifat*.

NATIONALLY, *ad.* عمومیانہ *ūmūmāna*,
"قوماً *kauman*.

NATIVE, *a.* ذاتی *zātī*, اصلی *aslī*, طبعی
tabdī. Native country, وطن *watan*.

NATIVE, *n.* اہل ولایت *mutawattin*, منوط
ahli wilāyat.

NATIVITY, *n.* تولد *maulūd*, مولود
taulūd, ولادت *wilādat*, بخت *bakht*.

NATURAL, *a.* ذاتی *zātī*, طبعی *tabdī*,
جیبلی *jibillī*. — (easy, unaffected)
صاحب ادب *nāzūk*, نازک *latīf* لطیف
sāhibi adab. A natural death, اجل معلوم
ajli maālūm. A natural instinct, طبیعت
tabīāt. A natural inclination, میل طبع
mayli tabt. — (illegitimate) حرام زادہ
harām zāda.

NATURAL, *n.* احمق *jāhūl*, جاہل *ahmak*.

NATURALLY, *ad.* بذات *ba zāt*, از طبیعت
az tabīyat.

NATURE, *n.* ذات *zāt*, طبیعت *tabīyat*,
وجود *wajūd*, جبلت *jibillat*. — (sort)
جنس *jins*, قسم *kism*. Divine nature,
طبع الہی *tabt ilāhī*. Human nature,
بشریت *basharīyat*, آدمیت *ādmīyat*.
Against nature, خلاف طبیعت *khilāfi*
tabīyat. Of a jovial nature, شوخ طبع

shokh tabt. Good natured, خوش مزاج
khūsh mizāj. Ill-natured, بد نهاد *bud*
nihād, بد خو *bad khū*.

NAUGHTINESS, *n.* شرارت *sharārat*,
بدی *badī*.

NAUGHTY, *a.* شریر *sharīr*, بد *bad*, مفسد
mufsiḥ.

NAUSEA, *n.* استفراغ *istifarāgh*, حالت
قی *hālātī kai*.

NAUSEATE, *vt. vi.* نفرت داشتن *nifrat-d*,
قی کردن *istifragh-k*, استفراغ کردن
kai-k.

NAUSEOUS, *a.* مکروه *makrūh*, قبی
الکبر *kai angīz*.

NAUSEOUSLY, *ad.* مکروہانہ *makrūhāna*,
از کراہیت *az karāhiyat*.

NAUSEOUSNESS, *n.* کراہیت *nifrat*, نفرت
karāhiyat.

NAUTICAL, *a.* ملاحی *mallāhī*, بحری
bahrī.

NAVAL, *a.* جہازی *jahāzī*, کشتی
kishti paywand.

NAVEL, *n.* ناف *nāf*, سورت *surrat*.

NAVIGABLE, *a.* قابل ابھار *kābili abhār*,
ایق *lāyaki iklād*.

NAVIGABLENESS, *n.* قابلیت ابھار
kābīliyatī ibhār, کشتی روی *kishti rawī*.

NAVIGATE, *vt. vi.* ملاحی کردن *mallāhī-k*,
کشتی روان کردن *ibhār-k*, کشتی روان
kishti rawān-k.

NAVIGATION, *n.* ملاحیت *mallāhiyat*,
ابھار *abhār*, ملاحیت *iklād*, ایق *iklād*.

NAVIGATOR, *n.* ملاح *mallāh*.

NAVY, *n.* جمہیت جہازہا *jami'atī*
jehāzāhā, جنگی جہازات *jehāzātī jangī*.

NAY, *ad.* نہ *na*, نہی *nay*.

NEAP, *n.* جزر *jazr*, ہست *past*.

NEAR, *a.* نزدیک *nāzd*, نزدیک *nāzīk*,
شوخ *karīb*. — (related) قریب *karīb*.

دور و نزدیک *khāsh*. Far and near, *dūr u naẓdīk*.

NEARLY, *ad.* عنقریب *ghālibāna*, غالبانه *ānkarīb*.

NEARNESS, *n.* نزدیکی *kurb*, قرب *naẓdīkī*, خویشی *takrīb*, تقریب *khāshī*.

NEAT, *a.* خوشنما *naḥīs*, نفیس *latīf*, لطیف *khushnumā*.—(clean) پاکیزه *pākīza*, ناب *nāb*, صاف *sāf*.—(unadulterated) خالص *khālīs*.

NEAT, *n.* بقر *bakar*.

NEATLY, *ad.* از نفاست *latīfāna*, لطیفانه *az naḥāsāt*.

NEATNESS, *n.* نفاست *latāfat*, لطافت *naḥāsāt*.—(cleanliness) پاکیزگی *pākīzagī*, صفائی *safāi*.

NECESSARIES, *n.* ضروریات *asbāb*, اسباب *zarūriyāt*, حاجات *hājāt*.—(for food) معاشی *zarūriyāti maāshī*.

NECESSARILY, *ad.* لزماً *lāzimāna*, لزمانه *biz'zarūrat*, بالضرورت *albatta*.

NECESSARY, *a.* لازم *lāzim*, ضرور *zarūr*, واجب *wājib*, مهم *muhimm*. Necessary consequences, مقتضیات *muktaziyāt*.

Necessary to be performed, لازم الادا *lāzimu'l adā*. Necessary to be preserved, لازم الوقا *lāzimu'l wakā*. Necessary to be obeyed, لازم الانقیاد *lāzimu'l inkiyād*. Necessary to be esteemed, لازم التکریم *lāzimu't takrīm*. It is necessary, لایق است *lāzim ast*, لازم است *lāyak ast*. Very necessary, انزم *alzam*, ضرور *awajab*. To be necessary, ضرور *zarūr-sh.*, لازم شدن *lāzim-sh.*

NECESSITATE, *vt.* ضرور کردن *zarūr-k.*, لازم کردن *lāzim-k.*

NECESSITOUS, *a.* محتاج *mukhtāj*, تنگدست *hājatmand*, حاجتمند *tang dast*.

NECESSITOUSLY, *ad.* حاجتمندانه *hājat-mandāna*, نیازمندانه *niyāz mandāna*.

NECESSITY, *n.* ضرورت *zarūrat*, در تنگ دستی *dar māndagi*, احتیاج *ihtiyāj*.—(fatality) تقدیر *kazā*, قضا و قدر *kazā u kadṛ*, لزمت *takdīr*.—(indispensableness) *lāzimat*, ضرورت *zarūrat*.

NECK, *n.* غنق *gulu*, گردن *gardan*, بگردن *ūnak*. To seize by the neck, دراز گرفتن *bagardan-g*. Long-necked, دراز گردن *darāz gardan*.

NECKERCHIEF, *n.* گلو بند *gulu band*.

NECKLACE, *n.* گردن بند *gardan band*, قلادت *kilādat*.

NECROMANCER, *n.* جادوگر *jādūgar*, فالگو *sāhir*, شعبد باز *shuḍbad bāz*, فالگیر *fālgīr*.

NECROMANCY, *n.* سحر *jādū*, جادو *sahr*, جادوگری *jādūgarī*, فال *fāl*.

NECTAR, *n.* آب حیات *ābi hayāt*.

NECTARINE, *n.* شفتالو *shaftālū*.

NEED, *n.* حاجت *hājāt*, احتیاج *ihtiyāj*, ضرورت *zarūrat*.—(exigence) *zarūrat*, لزمت *lāzimat*.

NEED, *vt.* احتیاج کردن *ihtiyāj-k.*, ضرور شدن *hājāt-d.*, درکار شدن *zarūr-sh.*, خواستن *khāstan*, *dar kār-sh.*

NEEDFUL, *a.* لازم *lāzim*, ضرور *zarūr*, ملتمز *multazim*.

NEEDFULLY, *ad.* لازمتمنه *lāzimūna*.

NEEDILY, *ad.* نیازمندانه *niyāzmandāna*, محتاجمندانه *hājatmandāna*, مفلسانه *muḥlisāna*, با احتیاج *bā ihtiyāj*.

NEEDLE, *n.* سوزن *sūzan*, خیاط *khayāt*, ابرج *darzan*. A needle-dealer, زنیل *zanīla*. The eye of a needle, سوراخ سوزن *sufār*, نقش بندب *surākhi sūzan*. Needle-work, طراز *tirāz*, *nakshbandī*.

NEEDLESS, *a.* بی احتیاج *bī iht*

غیر لازم *bī zarūrat*, بی ضرورت *ghayri multazim*.

NEEDLESSLY, *ad.* بلا لزمت *bilā lāzimāt*, لازمًا *nā lāzimāna*.

NEEDLESSNESS, *n.* عدم لزمت *ādami lāzimāt*, عدم اقتضا *ādami iktazā*.

NEEDS, *ad.* لازمًا *lāzimāna*, لاجرم *lājaram*.

NEEDY, *a.* محتاج *hājatmand*, دست تنگ *muhtāj, tang dast*.

NEGATION, *n.* نفی *nafi*, نهي *nahī*, انکار *inkār*.

NEGATIVE, *a.* منفي *manfī*, نافي *nāfīya*, منکر *munkir*. The negative imperative, امر نهي *amri nahi*. A negative particle, حرف نفي *harfi nafi*.

NEGATIVE, *vt.* انکار *nafi-k.*, نفي کردن *inkār-k.*

NEGATIVELY, *ad.* با نفي *bā nafi*, بوجہ *bawaja nafi*.

NEGLECT, *vt.* غافل *khatā-k.*, خطا کردن *ghāfil-sh.*, اهمال نمودن *ihmāl-n.*, غفلت کردن *ghaflat-k.*

NEGLECTFUL, *a.* کاهل *ghāfil*, غافل *kāhil*.

NEGLIGENCE, *n.* غفلت *ghaflat*, خطا *khatā*, تقاوت *taghāful*, تاوان *tahāwun*, مساهلت *musāhalat*.

NEGLIGENT, *a.* کاهل *ghāfil*, غافل *kāhil*, بیخبر *bī khabar*, سهواً *sahwān*. To be or become negligent, غافل شدن *ghāfil-sh.*, کاهل گشتن *kāhil-g.*

NEGLIGENTLY, *ad.* غافلاً *ghāfilāna*, کاهلاً *kāhilāna*, غفلاً *ghaflatan*.

NEGOTIATE, *vi., vt.* معامله کردن *muāmala-k.*, مصلحت کردن *karbār-k.*, کاربار کردن *maslihat-k.* — (as a merchant) تجارت *taḡārāt*.

negotiate a treaty, عقد نمودن *ākd-n.*, بازار کردن *bāzār-k.* To

negotiate a treaty, عقد و پیمان جانبدان کردن *ahd u paymāni jānibān-k.*, عقد صلح مقرر *ākd sulha mukarar-k.*

NEGOTIATION, *n.* معامله *muāmala*, جواب سوال *jawāb maslahat*, مصلحت *sawāl*.

NEGOTIATOR, *n.* کارباري *muāmīl*, میاندار *kārbārī, miyāndār*.

NEGRO, *n.* زنگي *zangī*, حبشي *habashī*.

NEIGH, *vi.* زدن *shakhūlīdan*, شخولیدن *zanūdan*.

NEIGH, *n.* وشه *sahīl*, مهيل *washna*.

NEIGHBOUR, *n.* همسایه *hamedya*, همجوار *hamjowār*, (pl. همسایگان *pl. hamjowār*), مجاور *mujāwir*.

NEIGHBOUR, *vt.* نزدیک بودن *nasdik-b.*, قریب بودن *muttasil-sh.*, ملاصق شدن *karīb-b., mulāsik-sh.*

NEIGHBOURHOOD, *n.* همسایگی *ham-sāyagī*, قرب *kurb*, نواحی *narwāhī*, هم‌دیواری *ham diwārī*, نزدیک *nasdiki*.

NEITHER, *a.* نه این نه آن *na 'in na 'an*. Neither one nor the other, نه یک نه دیگر *na yak na digar*. Neither long nor short, وسطی *wusta'*. Neither more nor less, نه زیاد نه کم *na kam na ziyād*.

NEPHEW, *n.* (brother's son) برادر زاده *īrādar zāda*. — (sister's son) خواهر زاده *khāhar zāda*.

NERVE, *vt.* تقویت کردن *takwīyat-k.*

NERVE, *n.* حبل *habl*, عصب *asbat*, قوت *kurwat*, رگ *rag*. — (power)

NERVELESS, *a.* ناتوان *nāṭawān*, بی قوت *bī kurwat*.

NERVOUS, *a.* رگي *ragī*, عصبی *asbī*, ترسان *tarsān*. — (timid)

NEST, *n.* کابوک *kābuk*, آشیانه *āshiyāna*. To build a nest, آشیانه کردن *āshiyāna-k.*

NESTLE, *vi., vt.* در آشیانه رستن *dar āshiyā na-r.* — (cherish) پرورتن *parwardan*.

NESTLING *a.* بچه مرغ از آشیانه گرفتن *bachai murgh az āshiyāna girifta*.

NET, *n.* دام *dām*, شبکه *shabaka*. A fishing net, کماند *shabaka, kamand*. A

fowler's net, طرقت *sharakat*, شرکت *tarakat*. A hunter's net, کابول *kābūl*. To catch in a net, در دام گرفتن *dar dām-g*.
NETHER, *a.* پست *past*, فرو *farū*.
NETTLE, *n.* گزنه *gazna*, انجوره *anjurat*.
NETTLE, *vt.* جفا ساختن *azurdan*, آزرده *jafā-s*.
NETWORK, *n.* شبکه *shabaka*.
NEURALGIA, *n.* درد عصب *dardi asab*, دردی *paya dard*.
NEUTER, *a.* بی جاذب *masāwī*, مساوی *bi jānibdārī*.—(gender) غیر *ghayri zīrū*.—(verb) فعل لازم *fa'lli lāzimī*.
NEUTRAL, *a.* هیچ طرفی *hich tarafi*, نه این نه آن *na in na ān*.
NEUTRALITY, *n.* بی طرفی *bi tarafi*, حالی *hālī miyāna*.
NEVER, *ad.* هرگز نه *hargiz na*, "اصلًا *aslan*. Never hereafter هرگز بعد ازین *hargiz badd azīn*. Nevertheless, تاهم *tāham*, آن *barwajūli ān*.
NEW, *a.* نو *nau*, نورسیده *nau rasīda*, جدید *jadīd*, تازه *tāza*, خاسته *nau khāsta*. The new moon, هلال *halāl*. The new year, نو روز *nauroz*.—(rare, wonderful) نو آورد *nau āward*, مبدع *mabadā*. To make new, نو ساختن *nau-s*, تجدید کردن *tajdīd-k*.
NEWLY, *ad.* از نو *az nau*, مجدداً *mujad-dan*. Newly made, نو ساخته *nau-sā-khta*, حدیث *hadīs*. Newly born, زاده *nau zāda*.
NEWNESS, *n.* نورسیدگی *tāzagī*, نو *nau rasīdagī*.
NEWS, *n.* خبر *khavar* (*pl.* اخبار), حدیث *hadīs*. Good news, خوش *khāsh*, مزده *muzhda*. To bring or announce good news, مزده آوردن

muzhda-ā. The messenger of good news, مزده فرمائی *muzhda farmāya*, بشارت رسان *bashārat rasān*. Bad news, خبر ناخوش *khavari nākhūsh*. False news, خبر فریبنده *arjāf*, اخبار *khavari farībānda*. A news writer, اخبار نویس *akhbār navīs*. To hear the news, اخبار شنیدن *akhbār-sh*. News-paper, روز نامه *roz nāmchāi akhbar*.

NEXT, *a.* متصل *muttasil*, پیوسته *paywasta*. The next house, خانه همدیوار *khānai hamdiwār*.—(then, after which) بعد ازان *badd azān*, پس *pas*.—(immediately following) عن دیگر *ānkarīb*, دیگر *dīgar*. Next year, سال آینده *sālī āyanda*, سال دیگر *dīgar sāl*. Next time, وقت دیگر *wakti dīgar*.

NIB, *n.* (beak) منقار *min-kār*.—(of a pen) سر قلم *sari kalam*, نوک قلم *nauki kalam*.

NIBBLE, *vt.* دندیدن *pāya*, پاشیدن *pāya-d*, خازیدن *khāidan*, گازیدن *gazidan*.

NICE, *a.* 1 (accurate) دقیق *bārīkbīn*, دان *nukta dān*. 2 (squeamish) لذیذ *manish zan*. 3 (delicious) لذیذ *lazīz*, مزه دار *maza dār*. 4 (minute) دقیق *dakīk*. 5 (tender) نرم *narm*, عمده *āmda*. 6 (delightful) دلکش *khūsh*, دلکش *dīlkash*.

NICELY, *ad.* بخوبی *ba khūbī*, باقیان *safiyāna*, بدقت *ba dikkat*.

NICENESS, NICETY, *n.* (accuracy) دقت *dikkat*.—(squeamishness) منزه *manish*, نغزین *nafrīn*.—(exquisiteness) صفا *safā*, نزاکت *nizākat*.

NICHE, *n.* محراب *tākcha*, محراب *mah-rāb*.—(place for statue) صنم گاه *sanam gāh*.

- NICK, *n.* گز *giz*, شمار *shumār*. The nick of time, عین الوقت *dymu'l wakt*.
- NICK, *vt.* گز کردن *giz-k*. To nick the time, در عین وقت آمدن *dar dyn wakt-ā*.
- NICKNAME, *n.* نرب *nazb* (*pl.* انزاب), لقب *lakab*, عرف *ārf*.
- NICKNAME, *vt.* نام کشیدن *nām-k*, نام نماندن *nāmi zisht-g*.
- NIECE, *n.* (brother's daughter) دختر برادر *dukhtari birādar*.—(sister's daughter) دختر خواهر *dukhtari khāhar*.
- NIGGARD, *n.* تنگ دست *bakhīl*, تانگ دست *tang dast*, لایم *lāim*.
- NIGGARDLINESS, *n.* طمعکاری *tamt kārī*, بخل *bukhl*.
- NIGH, *a.* نزد *nazd*, قریب *karīb*. To draw nigh, نزدیک آمدن *nazdik-ā*, قریب رفتن *karīb-r*.
- NIGHT, *n.* شب *shab*, لیل *layl*. Night and day, روز و شب *shab u roz*, لیل و نهار *layl u nahār*. A dark night, تاریک شب *shabi tār*, دیوچور *dayjūr*. At night, وقت شب *wakti shab*. An invasion, attack or surprise by night, شبخونی *shab khūnī*. To attack by night, شبخونی کردن *shab khūnī-k*. One night, یک شب *yak shaba*. Good night, خدا حافظ *khudā hāfiz*.
- NIGHTCAP, *n.* شبکلاه *shab kulāh*.
- NIGHTDEW, *n.* شبدم *shabnam*.
- NIGHTDRESS, *n.* لباس شب *libāsi shab*, شبانه *shabāna*.
- NIGHTFALL, *n.* شبانگاه *shabāngāh*.
- NIGHT-GOWN, *n.* جامه شب *jāmai shab*.
- NIGHTINGALE, *n.* بلبل *bulbul*, (*pl.* بلبلان), هزار عدلیب *āndalīb*, (*pl.* عنادیل), هزار داستان *hazār dāstān*.
- NIGHTLY, *ad.* (by night) شب بوقت
- ba wakti shab*, در شب *dar shab*.—(every night) هر شب *har shab*, شب شب *shab ba shab*.
- NIGHTMARE, *n.* کابوس *kābūs*, خفتک *khaftak*.
- NIGHTSHADE, *n.* انگور سگ *angūrī sag*, غنبل الثعلب *ambū's sadlab*.
- NIGHT-WALK, *n.* شبگردی *shabgardī*, مشی اللیل *mashī'u'l layl*.
- NIGHTWARD, *a.* نزد شب *nazdi shab*, عنداللیل *indū'l layl*.
- NIGHTWATCH, *n.* شب پاسبان *pās-bāni shab*.
- NIMBLE, *a.* زود *zūd*, تیز *tez*, تیز رو *tez rau*, چالاک *chālāk*.
- NIMBLENESS, *n.* جلدی *jaldī*, زودی *zūdī*, چالاکي *chālākī*, تند روی *tund rūi*.
- NIMBLY, *ad.* تیزانه *tezāna*, با تندی *bā tundī*, سریعاً *surīdān*.
- NINE, *a.* نه *nuh*, تسع *tisā*.
- NINEFOLD, *a.* نه چندان *nu chand*, نه تا *nr tā*.
- NINE-SCORE, *a.* یک صد هشتاد *yak sad hishtād*.
- NINETEEN, *a.* نوزده *nūzda*, تسعة عشر *tisāt āshara*.
- NINETEENTH, *a.* نوزدهم *nūzdahum*.
- NINETIETH, *a.* نودم *nawadum*.
- NINETY, *a.* نود *nawad*, تسعون *tisūn*.
- NINTH, *a.* نهم *nukum*, تاسع *tāsā*.
- NIP, *vt.* چنگال *bā nākhūn-g*, زدن *changāl-z*.—(bite) گازیدن *gazīdan*.—(blast) با سردی زدن *bā sardī zadan*.
- NIP, *n.* چنگال *changāl*, گیر *dān*, سردا برد *dān gīr*.—(blast) سر *sirr*, سرما برد *sarmā bard*.
- NIPPERS, *n.* موچینه *mūchīna*.
- NIPPLE, *n.* سینه *sari pistān*, حلم *halamat*.
- NIT, *n.* سرکه *sirka*, شپش *shapish*.

NITRE, *n.* شورہ *shūra*, ابقر *abkar*, نطرون *natrūn*.

NITROUS, *a* شورہ دار *shūra dār*, نطرونی *natrūnī*.

NITTY, *a.* سرکہ *pur sirka* دار، صغاب *sugābdār*.

NO, *a.* نہ *na*, نہی *nai*, نہ ہیچ *heeḥ na*
Of no account, نا چیز *nāchīz*, نا کارہ *nā kāra*.

NOBILITY, *n.* شرافت *amīrī*, امیری *amīrī*,
sharāfat, بزرگواری *buzurgwārī*, رفعت *rafīdī*,
مکرمات *makrumat*.

NOBLE, *a.* شریف *sharīf*, (pl. اشراف *ashraf*).
اصل *asīl*, بزرگواری *buzurgwār*, بزرگ *buzurg*,
کبیر *kabīr*, پاک نژاد *pāk nizhād*,
مزا *ālī*. A noble disposition, مزاج *mizājī* شریف *sharīf*.
To be or become noble, بزرگ شدن *buzurg-sh.*, شریف
شدن *sharīf-sh.*, رفعت یافتن *rafīdī-y.*
To make noble, شریف دادن *sharīf-d.*
Nobler, noblest, اشرف *ashraf*, اکرم *akram*,
افضل *afzal*.

NOBLEMAN, *n.* امیر *amīr* (pl. امرا *amra*).
میرزا *mīrzā*, شریف *sharīf* (pl. سید *sayyad*).
A noble lady, بانو *bānū*, خاتون *khātūn*,
سیدہ *sayyada*.

NOBLENES, *n.* vide NOBILITY.

NOBLY, *ad.* امیرانہ *sharīfāna*, شریفانہ
امیرانہ *amīrāna*, دلیرانہ *dilerāna*.

NOBODY, *n.* ہیچ شخص *heeḥ kas*, کسی نہ *heeḥ shakhs na*.
There is no body, کسی نیست *kasī nīst*.

NOCTURNAL, *a.* شبینہ *shabīna*, لیلی *laylī*.

NOD, *n.* سر دوان *sar dawān*, اشارت *ishārat*.

NOD, *vi.* سر دوان کردن *sar dawān-k.*,
نود کردن *nod-k.*, اشاره *ishāra*, رمز کردن *ramz-k.*,
جنبانیدن *jumbānīdan*.

NODDLE, *n.* سر *sar*, کلمہ *kalla*.

NODDY, *n.* احمق *ahmak*, ابلہ *ablah*.

NODE, *n.* گره *girih*, ورم *waram*.—(astr.)
ملتقا *multaka*.

NOISE, *n.* (sound) صدا *sadā*, آواز *āwāz*.
شور *shūr*, نعرہ *nuāra*.—(clamour) غوغا *ghaughā*,
فریاد *faryād*. The noise of thunder, رعد *raād*.—(of the
clashing of arms) شخشخ *shakhsakha*.
—(of falling water) طنطن *tantanu*,
ازیز *azīz*.—(of liquor decanting) غلغل *ghulghul*.
—(of fire-arms) بندوق *bandūk*.—(of the chirping of
birds) چاچا *chāw chāw*.—(of a crowd) آوازہ *āwāza*.
To make a noise, شورش کردن *shūrish-k.*

NOISE, *vt.* شور کردن *shūr-k.*, آواز کردن *āwāz-k.*,
باغ *bagh*, ولولہ *walwala-s.*, ساختن *shūr-k.*,
غوغا *ghaughā*, بزرگ *buzurg*, بزرگ شدن *buzurg-sh.*,
بزرگ شدن *buzurg-sh.*, رفعت یافتن *rafīdī-y.*
To make noble, شریف دادن *sharīf-d.*
Nobler, noblest, اشرف *ashraf*, اکرم *akram*,
افضل *afzal*.

NOISINESS, *n.* بلند آوازی *būland āwāzī*.

NOISOME, *a.* دم گرفتہ *dam girifta*.—
(mischievous) مفسد *mufsid*, زبانکار *zabankār*.
زیانکار *ziyānkār*.—(disgusting) ناگوار *nāguwār*,
نفرت *nafrat*.

NOISOMENESS, *n.* دم گزندگی *dam giriftagī*.—
(noxiousness) زینکاری *zīnکاری*.
زیانکار *ziyānkārī*, ضرر *zarar*.—(disgustfulness)
مکروہی *makrohī*.

NOISY, *a.* آوازی *āwāzī*, صداکن *sadākun*,
هنگامہ ساز *hangāma sāz*.

NOLENS VOLENS, *ad.* طوعاً و کرہاً *taudn wa karhan*.

NOMINAL, *a.* نامی *nāmī*, منسوب *mamsūb*.—(not real)
فرضی *farzī*, خیالی *khīyālī*.

NOMINALLY, *ad.* از نام *az nām*, از لکاب *az lakab*.

NOMINATE, *vt* نامزد کردن *nāmzad-k.*
تسمیة کردن *tusmiyat-k.*

NOMINATION, *n.* نامزدگی *nāmzadagī,*
تسمیة *tasmīyat.*

NOMINEE, *n.* منصوب *jumāshṭa,* گماشته
maneūb.

NONAGE, *n.* خورده *nā bālighī,* نا بالغی
khurd sāli.

NONCONFORMITY, *n.* عدم موافقت *ādami muwāfakat.*

NONE, *a.* کسی نه *chizi na,* چیزی نه
kasī na, هیچ نه *hičh na,* لاشی *lā shī.*

NONENTITY,
NON-EXISTENCE, } *n.* نابودی *nābūdī,*
نیستی *nīstī.*

NONPAREIL, *a.* نظیر بی *bī nazīr,*
لالی *lā sānī.*

NONPLUS, *n.* تشویش *hayrānī,* حیرانی
tashwīsh, مات *māt,* لا جوابی *lā jawābī,*
خاموشی *khāmūshī.*

NONPLUS, *vt.* لا جواب کردن *lā jawāb-k.,*
مات کردن *māt-k.,* حیران کردن *hayrān-*
k., خاموش کردن *khāmūsh-k.*

NON-RESISTANCE, *n.* عدم تردد *ādami*
taraddud, عدم مقاومت *ādami*
mukāwamat.

NONSENSE, *n.* لغو *bihūdagī,* بیهودگی
laghv, باوه *yāwa,* گزاف *gazāf.* To speak
nonsense, بی معنی *yāwa-g,* باوه گفتن
bī madnī-g.

NONSENSICAL, *a.* بیمعنی *behūda,* بیهودی
bī madnī, باطل *bātil.*

NOON, *n.* نصف النهار *nīm-rūz,* نیمروز
nisfun nihār.

NOONDAY, *n.* نیمروزی *zuhri,* ظهري
nīm-rūzī.

NOOSE, *n.* دام *kamand,* کمند
pā band.

NOOSE, *vt.* در دام گرفتن *dar dām-g,*
در کمند گرفتن *dar kamand-g.*

NOR, *ad.* نه این نه آنی *wa na,* نه
na ān.

NORMAL, *a.* قانونی *kānūnī.*—(med.)
معلم خانه *gharizīy.*—(school)
mudallim khāna.

NORTH, *n.* شمال *shimāl.* North-east,
شمال شرق *shimāl shark.* North-west,
شمال غرب *shimāl gharb.* The north
pole, قطب شمالی *kutbi shimālī.*

NORTHERLY, *ad.* بسوی شمال *ba sūi*
shimāl.

NORTHERN, *a.* شمالی *shimālī.*

NOSE, *n.* بینی *bīnī,* انف *anf.* The tip of
the nose, نوک بینی *nauki bīnī.* The
two sides of the nose, مرقبات انف
markaya'l anf. The cartilage of the
nose, خیشوم *khayshūm.*

NOSE, *vt.* بوی یافتن *ākab-k,* عقب کردن
būi-y.

NOSEGAY, *n.* گل دست *gul dasta.*

NOSELESS, *a.* بی بینی *bī bīnī.*

NOSTRIL, *n.* پره بینی *parrai bīnī.*

NOT, *ad.* نه *na,* نا *nā,* لا *lā,* نه *nai,* غیر
ghayr. Not at all. اصلاً *aslan,* هرگز نه
hargiz na.

NOTABLE, *a.* نامور *mashhūr,* مشهور
nāmwar.—(careful) جد و جهد ساز
jadd u jehad sāz.—(active) چالاک
chālāk.—(industrious) محنت کش
mahnat kash.

NOTABLENESS, *n.* معروفی *shuharī,* شهره
madrūfī.

NOTABLY, *ad.* مشهورانه *mashhūrāna,*
بظاهر جد و جهد *ba izhāri jaddu jehad.*

NOTARIAL, *a.* دفتر داری *daftar dārī.*

NOTARY, *a.* دفتر نویس *sharatt,* شرطی
daftar nawīs, دبیر *dabīr.* The attesta-
tion of a notary, سچل *sījīl.*

NOTATION, *n.* رقم *rakam,* اشارت
ishārat, نشان *nishān.*

NOTCH, *n.* دهنه *dahna*, دندان *dandāna*, سورا *sūfār*.

NOTCH, *vt.* دهنه کردن *dahna-k.*, دندان کردن *dandāna-k.*

NOTE, *n.* علامت *ālāmat*, رقم *rakam*, آگاهی *ishārat*.—(attention) آگاهی *āghāhī*, بصیرت *basīrat*.—(reputation) ناموری *nāmuvārī*, شهرت *shuhrat*.—(a memorandum), یاد داشت *yād dāsh*t, رقم *zīkrat*.—(a short letter) تمسک *tamassuk*, *rakā*.—(a bill) دستاویز *dastāwīz*. A note in music, مقام *makām*, لحن *lahn*. A marginal note, حاشیه *hāshīya*.—(money) کاغذ *kāghaz* رسمانی *rasmānī*. Official note, ذیل *zail*. Note-book, یادداشت نام *yād dāsh*t nāma, مفید *safīna*.

NOTE, *vt.* ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*, انگاشتن *angāsh*tan. To note down, درج کردن *darj-k.*, داخل کردن *dākhil-k.*

NOTED, *a.* معروف *nāmdār*, نامور *nāmuvār*, مشهور *mashhūr*.—(marked) نشانده *mukarryad*, نشاندۀ *nishānda*.

NOTEWORTHY, *a.* قابل ذکر *kābīlī zīkr*.

NOTHING, *ad.* چیزی نه *hīch na*, چیزی *nā chīz*.

NOTHINGNESS, *n.* نا چیزی *nā chīzī*, نیستی *nīstī*.

NOTICE, *n.* (observation) نگاه *nigāh*, غور *ghaur*, بصیرت *basīrat*.—(intelligence) آگاهی *āghāhī*, خبر *khābar*, اطلاع *ittilā*d. To give notice, خبر دادن *khābar-d.*, ظاهر *ittilā*d-*k.*, اطلاع کردن *zāhīr-k.*, آگاهی دادن *āghāhī-d.*

NOTIFICATION, *n.* خبر *ittilā*d, اطلاع *khābar*, اشتہار *ish*tihār.

NOTIFY, *vt.* اعلام کردن *āylām-k.*, اشتہار *ish*tihār-*d.*

NOTION, *n.* خیال *khīyāl*, فکر *fīkr*, پندار *pīndār*, رای *rāi*, اندیشه *andīsha*, تدبیر *tadbīr*, ظن *zann*.

NOTIONAL, *a.* خیالی *wahmī*, *khīyālī*.

NOTIONALLY, *ad.* از خیال *az khīyāl*, در فکر *dar fīkr*.

NOTORIETY, *n.* شهرت *shuhrat*, اظهار *izhār*, بد نامی *bad nāmī*.

NOTORIOUS, *a.* مشہور *mash hūr*, معروف *madrūf*, آشکار *āshkār*.

NOTORIOUSLY, *ad.* بشہرت *ba shuhrat*, آشکارا *āshkāra*.

NOTWITHSTANDING, *conj. prep.* با وجود *bā wujūd*, با وجودی که *bā wujūdi ki*, حال آنکہ *hāl ānki*, با آنکہ *bā ānki*.

NOUGHT, *n., ad.* هیچ نہ *hīch na*, صفر *sifr*. To set at nought, فا چیز اندیشیدن *nā chīz-a.*, سبک گرفتن *subuk giriftan*. To come to nought, نابود شدن *nā būd-sh*.

NOUN, *n.* اسم *ism* (*pl.* اسما).—(common noun) اسم عام *ismi ām*.—(abstract noun) اسم ذات *ismi zāt*.—(collective noun) اسم جمع *ismi jam*t.—(definite noun) اسم معروف *ismi madrūf*.—(indefinite noun) اسم منکر *ismi muḥakkkar*.—(derivative noun) اسم مشتق *ismi mushṭak*.—(diminutive) اسم تصغیر *ismi tasghīr*.—(generic noun) اسم جنس *ismi jins*.—(noun of agency) اسم فاعل *ismi fā*l.—(of instrument) اسم اسم آلات *ismi ālat*.—(of place) اسم مکان *ismi makān*.—(of time) اسم زمان *ismi zamān*.—(declinable noun) اسم منصرف *ismi munṣarīf*.—(primitive noun) اسم جامد *ismi jāmid*.—

(verbal noun) مصدر *masdar*.—(proper noun) اسم خاص *ismi khās*.

NOURISH, *vt.* پرورش *parwardan*, پرورشی *parwarish-k.*, تربیت کردن *tarbiyat-k.*

NOURISHABLE, *a.* قابل پرورش *kābili parwarish*.

NOURISHER, *n.* پرورنده *parwaranda*, پرور *parwar*.

NOURISHMENT, *n.* پرورش *parwarish*, غذا *ghazā*, طعام *taām*, خوراک *khōrāk*.

NOVEL, *d.* نو *nav*, تازه *tāza*, جدید *jadīd*.

NOVEL, *n.* داستان *afsāna*, قصه *kissa*, داستان *dāstān*.

NOVELIST, *n.* قصه خوان *kissa khān*, قصه نویس *kissa nuwīs*.

NOVELTY, *n.* نو رسیدگی *nau rasīdagī*, حدث *mubddā*, مبدع *tajaddul*, تجدد *hadās (pl. احداث ghurābat)*.

NOVEMBER, *n.* نومبر *navembar*.

NOVICE, *n.* نا آموخته کار *nau āmūz*, مربی *talmīz*, تلمیذ *āzmudakāh*, مربی *murīl*.

NOVITIATE, *n.* نو آموزی *nau āmūzī*, شاگردی *shāgirdī*.

NOW, *ad.* حالا *hālā*, اکنون *aknūn*, وقت این *in waqt*, فی الحال *fi'lhāl*. Now and then, گاه گاه *gāh gāh*, وقت و وقت *wakt ba wakt*. Now-a-days, در این زمان *dar in zamān*.

NOWHERE, *ad.* در هیچ جا نه *dar hīch jā na*.

NOWISE, *ad.* نه هیچ وجه نه *hīch jā na*, به هیچ وجه *ba hīch waja na*.

NOXIOUS, *a.* مضر *muṣīr*, فاسد *fāsid*, زهر *zahr* آلود *mūṣī*, مودی *ziyān*, آلود *ālūd*, ناسواپ *nāsarwāb*.

NOXIOUSLY, *ad.* مفسدانه *mufsidāna*, ناسواپانه *nā sarwābāna*.

NOXIOUSNESS, *n.* زهرناگی *zahr nāgī*, زایداری *ziyāndāri*, ایداً *izā*, ضرر *zarar*.

NUBILE, *a.* لایق نکاح *lāyaki nikāh*, بالغ *bāligh*.

NUCLEUS, *n.* مغز *asl*, اصل *kalb*, قلب *maghz*.

NUDITY, *n.* برهنگی *barahnagī*.

NUGATORY, *n.* بی معنی *bī madnī*, بی فایده *bī fāyada*.

NUISANCE, *n.* آزار *wabāl*, وبال *āzār*, رنجش *ranjish*.

NULL, *a.* باطل *bātil*, بی قوت *bikūwat*, رددی *raddī*, مست *eust*.

NULLIFY, *vt.* بر طرف کردن *bar taraf-k.*, باطل کردن *bātil-k.*, رد کردن *radd-k.*, ابطال کردن *ibtāl-k.*

NULLITY, *n.* بطلان *butlān*, بیچیزی *nāchīzī*, نیستی *nīstī*.

NUMB, *a.* سرد *bard*.—(motionless) بی حرکت *bīharakat*.—(torpid) بی حس *bī hiss*.

NUMB, *vt.* بی حس کردن *bī hiss-k.*, بی حرکت ساختن *bī harakat-s*.

NUMBER, *n.* عدد *ādād*, شمار *shumār*, تعداد *taddād*, محاسب *hisāb*. A great number, عدد کثیر *ādadi kasīr*. A small number, عدد قلیل *ādadi kalīl*. An even number, عدد شفع *ādadi shaft*, زوج *zūj*. An odd number, عدد تک *ādadi tak*. To make an odd number even, شفع کردن *shaft-k*. Without number, بی شمار *bī shumār*, حساب *be hisāb*.—(in gram.) عدد *ādād*, صیغه *sigha*. A cardinal number, عدد مطلق *ādadi aslī*, عدد لاتمی *mutlak*. An ordinal number, عدد کسری *ādadi zātī*.—(fractions of numbers) عدد خردها *khurdahā*.—(concrete) عدد متعلق *ādadi mutadallik*.—(whole number) عدد تام *ādadi tāmm*.

NUMBER, *vt.* شمردن *shumurdan*, اعداد *aidād-k.*, حساب کردن *hisāb-k.*, عدد ساختن *add-s.*

NUMBERER, *n.* شمارگر *shumār gir*, محاسب *muhāsib.*

NUMBERLESS, *a.* بی شمار *bī shumār*, بی عدد *bī add.*

NUMBNESS, *n.* بی حرکتی *bī harakati*, سستی *susti.*

NUMERABLE, *a.* لایق حساب *lāyaki hisāb*, کثیر، بسیار (many) *bisṣyār kasīr.*

NUMERAL, }
NUMERICAL, } *a.* شماری *shumārī*,
عدد منسوب *hisābī*, حسابی *hisābi*, رقم *rakam.*

NUMERALLY, *ad.* بحسب عدد *bahasbi add.*, موافق حساب *muwāfaki hisāb.*

NUMERARY, *n.* شمار منسوب *shumār mansūb*, عددی *addadi.*

NUMERATION, *n.* شمار *shumār*, تعداد *taddād*, رقم *rakam*, شمردگی *shumurdagi.*

NUMERATOR, *n.* شمار کننده *shumār kunanda*.—(in math.) میزان حساب *māzāni hisāb.*

NUMEROUS, *a.* کثیر *bisṣyār*, بسیار *kasīr*, وافر *wāfir.*

NUMMARY, *n.* نقد منسوب *nakdi mansūb.*

NUN, *n.* زن، گوشه نشین، راهب *rāhība*, زانی *zani*, گوشه *gūsha*, ناشین *nashīn.*

NUNNERY, *n.* راهب خانه *saumā*, راهب *rāhīb khāna.*

NUPTIAL, *a.* عروسی *nikāhī*, نکاحی *nikāhi*, درستی *drūsti.*

NUPTIALS, *n.* نکاح *nikāh*, شادی *shādī*, عروس *drūs.*

NURSE, *n.* دایه *dāya*, ماماچه *māmācha*, تیماردار *tīmārdār.*

NURSE, *vt.* (a child) شیر دادن *shīr-d.*, دایگی کردن *dāigī-k.*—(attend upon a sick person) بیمار پرستی کردن *bīmār prastī-k.*

NURSERY, *n.* دایه خانه *dāya khāna*, بچه خانه *bacha khāna.*

NURSLING, *n.* پرورده *parwarda*.—(infant) شیر خوره *shīr khūra.*

NURTURE, *n.* پرورش *parwarish*, خوردنی *khurdanī*, تربیت *turbīyat.*

NUT, *n.* جوز *jauz*, گردان *girdgān*, مغز *chārmaghez.*

NUTCRACKER, *n.* فندق شکن *funduk shikan.*

NUTGALL, *n.* مانو *māzū.*

NUTMEG, *n.* جوزالطیب *jauzu't tib.*

NUTRIMENT, *n.* غذا *ghazā*, خوراک *khōrak*, خوردنی *khurdanī.*

NUTRITIOUS, } *a.* مقوی *mukawwī*,
NUTRITIVE, } پرورش ده *parwarishdah.*
طعم بخش *ta'ām baksh.*

NUTSHELL, *n.* پوست جوز *pustī jauz.*

NUT-TREE, *n.* درخت جوز *dirakhti jauz.*

NUX VOMICA, *n.* کچال *kuchla*, فلوس ماهی *fulūsi māhī.*

NYMPH, *n.* حور *hūr* (پل. حواری *parī*). A nymph of paradiso, حور بهشت *hūri bahisht.*

O.

OAK, *n.* درخت بلوط *dirakhti ballūt*.—(the royal oak) شاه بلوط *shāh ballūt.*

OAKEN, *a.* بلوطی *ballūti.*

OAR, *n.* خاد *khāda*, هلیس *halīsa*, غادونف *ghādūf.*

OAR, *vt.* هلیس *halīsa*, میجداف کردن *mījdāf-k.*, دادن *halīsa-d.*

- OATH, *n.* سوگند *sogand*, قسم *kasam*, عهد *dhd.* To exact or administer an oath, دادن سوگند *sogand-d.* To bind one another by oath, گرفتن *takāsum-k.* To take an oath, خوردن سوگند *sogand-kh.*, قسم گرفتن *kasam-g.*
- OATMEAL, *n.* آرد زن *ārdi zinn.*
- OATS, *n.* خرتال *khartāl*, زن *zinn.*
- OB DURACY, *n.* سنگدلی *sangdilī*, سختی *sakhtī*, عدم شفقت *ādami shafakkat*, فساد *fisād.*
- OB DURATE, *a.* سنگدل *sangdil*, بی رحم *bī rikm.* بی شفقت *bī shafakkat*.
- OB DURATELY, *ad.* فاسدان *fāsīdāna*, دلی *bā shakht dilī.*
- OBEDIENCE, *n.* طاعت *tāāt*, فرمانبرداری *farmān bardārī*, اتباع *ittibād.*
- OBEDIENT, *a.* مطیع *mutī*, فرمان بردار *farmān bardār*, تابع *tābt.*
- OBEDIENTLY, *ad.* باطاعت *ba itāāt*, از فرمان برداری *az farmān bardārī.*
- OBEISANCE, *n.* تسلیم *taslīm*, تکریم *takrīm*, سجده *sijda.*
- OBELISK, *n.* میل *mīl*, علامت *ālāmat.*
- OBEY, *vt.* فرمان بردن *farmān-b.*, مطاع *mutīd-sh.*, اطاعت نمودن *itāāt-n.*, تابع شدن *tābt-sh.*, تسلیم کردن *taslīm-k.*
- OBITUARY, *n.* مرگ نام *marg nāma*, تازده الی واث *tazarahu'l amwāt.*
- OBJECT, *n.* منظر (any thing seen) *manzar* (*pl.* مناظر *mazhar* (*pl.* مظاهر *murād*, —(desire) قصد *hasd*, مراد *murād*, مقصود *maksūd*, غرض *gharaz*. —(thing) شی *shē*, چیز *chīz.*
- OBJECT, *vt.* رد کلام کردن *raddi kalām-k.*, مخالف بودن *itirāz-k.*, اعتراض کردن *mukhālīf-b.*
- OBJECTION, *n.* اعتراض *itirāz*, براد *irād*, رد کلام *raddi kalām*, مضایقه *muzāika*, عیب *dhīb*, شک *shakk.*
- OBLATION, *n.* قربان *kurbān*, صدقه *sidka*, نذر *nazr.*
- OBLIGATION, *n.* فرض *farz* (*pl.* فرائض *farā'iz*), احسان *ihāsān* (favour) —(عهد *dhd.*), —(ممنون *minnat*).
- OBLIGATORY, *a.* قادر *kādir*, واجب *wājib*. An obligatory writing, اقرار نام *ikrār nāma*, عهد نام *dhd nāma.*
- OBLIGE, *vt.* (bind) بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*, عقد کردن *ākd-k.* —(compel) الزام نمودن *ilzām-n.*, مجبور *majbūr-k.* —(confer favours) منت نهادن *minnat-n.*, احسان کردن *ihāsān-k.*, عنایت کردن *ināyat-k.*
- OBLIGED, *a.* (bound) بسته *basta*, مقید *mukayyid*. —(compelled) مجبور *majbūr*. —(favoured) ممنون *mamnūn*, احسانمند *ihāsānmand*. To be obliged, منت دار *minnat dār-b.*
- OBLIGING, *a.* نوازش نما *nawāzish numā*, مشفق *mulātafat*, ملاطفت *mulātafat*.
- OBLIGINGLY, *ad.* از لطف *az lutf*, با نوازش *bā nawāzish*, از نوازش *az nawāzish*.
- OBLIQUE, *a.* ناراست *nārāst*, کج *kaj*, خم *kham*, ملتوی *multawī.*
- OBLIQUELY, *ad.* نا عمودانه *nā amudāna*, کجی *bā kajī*. Going obliquely, کجرو *kajrau.*
- OBLIQUITY, *n.* کجی *nārāstī*, راستی *rajstī*, کجی *kajī*, عوج *awj* (*pl.* of عوج *awj*).
- OBLITERATE, *vt.* محو کردن *mahw-k.*, نسخ کردن *naskh-k.*, حک کردن *hakk-k.*, غو نمودن *āfw-k.*
- OBLITERATION, *n.* محو *mahw*, نسخ *naskh*.
- OBLIVION, *n.* فراموشی *farāmūshī*, نسیا *nisyān*.

OBLIVIOUS, *a.* فراموشکار *farāmūshkār*,
نسبیان *nisfjān*.

OBLONG, *a.* مطر *mutirr*, مستطیل *mustatīl*.

OBLOQUY, *a.* زبان درازی *zabān darāzī*,
شکایت *shikāyat*, ملامت *malāmat*,
تہمت *tuhmat*.

OBNOXIOUS, *a.* مکروه *makrūh*. Obnoxious
to punishment, گناهگار *gunāhgār*,
مزاوار *sazāwār*. Obnoxious to censure,
باعدن *bataḍn-madriz*.

OBNOXIOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*.

OBNOXIOUSNESS, *n.* مکروهی *makrūhī*.

OBSCENE, *a.* فاحش *fāhish*, ناپاک *nāpāk*,
زشت *zisht*, گستاخ *gustākh*.
Obscene discourse, فحشیات *fahshiyāt*.

OBSCENELY, *ad.* فحیحانه *kabihāna*,
فاحشانه *fāhishāna*. To speak obscenely,
زشت گوی کردن *zisht gūi-k*.

OBSCENITY, *n.* فحش *fuhsh*, گستاخی *gustākhi*.

OBSCURATION, *n.* تاریکی *kasāfat*, کسافت *tārīkī*.

OBSCURE, *a.* تاریک *tārīk*, تیره *tīra*,
مستکل (abstruse) *zulm*—*tār*, ظلم *zulm*,
مستکل (mean) *hakīr*—*muṣhkil*,
بی نام *nā madrūf* (not known) نا
نشان *bī nām u nishān*.

OBSCURE, *vt.* تاریک کردن *tārīk-k*,
بظلمت پوشیدن *bā zulmat-p*.

OBSCURELY, *ad.* ناروشدانه *nā raushanāna*,
تاریکی *bā tārīkī*—*nā raushanāna*,
(not distinctly) نامفصلانه *nā muḥsilāna*,
مشکله *muṣhkilāna*.

OBSCURENESS, } تاریکی *tārīkī*,
OBSCURITY, } سیاهی *zulmat*,
siyāhī—(privacy) تنهایی *tanhāi*,
پنهانی *panhāi*.

OBSEQUIES, *n.* تهنیت *tajhīz* و تکفین *u*
takfīn, جنازه *janāza*.

OBSEQUIOUS, *a.* فرمان بردار *farmān*
bardār, مطیع *mutīd*, رام *rām*, بند
فرمان *bandai farmān*.

OBSEQUIOUSLY, *ad.* با اطاعت *bā itādt*.

OBSEQUIOUSNESS, *n.* اطاعت *itādt*,
تواضع *tawāzū*.

OBSERVABLE, *a.* مشهور *mash-hūr*, ظاهر
zāhir.

OBSERVABLY, *ad.* مشهورانه *mash-*
hūrāna, ظاهراً *zāhīran*.

OBSERVANCE, *n.* ادب *adab*, اطاعت
itādt, انقیاد *iltifāt*, اکرام *akrām*, عزاز
dizāz, رعایت *raāyat*.

OBSERVANT, *a.* متوجهم (attentive)
mutavajji, متفکر *mutafakir*—(respect-
ful) صاحب انقیاد *sāhibi iltifāt*,
حرمت آور *hurmat āwar*.

OBSERVATION, *n.* ملاحظه *mulāhaza*,
مشاهده *basīrat*, بصیرت *nazārat*, نظارت
mushāhada, نگهداری *nigahdārī*—
(astr.) رصد *rasad*.

OBSERVATORY, *n.* مرصد *marasad*, رصد
rasad.

OBSERVE, *vt.* نگرینستن *nigrīstan*, چشم
داشتن *chashtn-d*, نظر کردن *nazar-k*,
نگاه کردن *nigāh-k*—(pay attention to)
گوش دادن *raāyat-b*, اندیشیدن *andīshīdan*,
نگاه *gūsh-d*, *nigāh-d*. To observe a fast,
داشتن *roza-d*. To observe a
promise, وفا کردن *ahdī wafā-k*.
To observe the flight of birds, لوطی
فرمان *uz tayir-fāl-g*. To observe the stars,
تأمین کردن *tamajjum-k*.

OBSERVER, *n.* ناظر *nāzir*, حارس *hārīs*,
بند *bīnanda*, راسد *rāsīd*, ضابط *zāghīt*.

OBSERVING, *a.* نگران *nigrām*, رعایت
ملاحظه *riāyat kunān*, *mulāhaza*.

OBSOLETE, *a.* مهمل *mahmal*, معطل
مستوخ *matrūk*, موقوف *muḍtāl*.

sūkh. To render obsolete, ابطال کردن
ibtāl-k. To grow obsolete, باطل شدن
bātil-sh. An obsolete word, کلام مهمل
kalāmī mahmāl, سخن باطل *sakhuṇi*
bātil.

OBSOLETENESS, *n*. باطلی *butlān*, بطلان
bātili.

OBSTACLE, *n*. مانع *mānt*, سد *sadd*,
 اعتراض *itirāz*, ممانعت *mumāniāt*.

OBSTETRIC, *a*. متعلی *dāyagī*, دایگی
muta'allik ba kābila.

OBSTETRICES, *n*. بچه زایی *taulid*, تولید
bacha zāi.

OBSTINACY, *n*. گردنکشی *gardan kashī*,
 سرکش *sarkashī*, خودکامی *khudkāmi*,
 تمرد *tamarrud*, خود بینی *khud bīnī*.

OBSTINATE, *a*. متمرد *mutamarrid*,
 سرکش *sar kash*, خودسر *khud sar*,
 خودرای *khud rāi*. To be obstinate,
 متمرد شدن *sarkash-sh*, سرکش شدن
mutamarrid-sh.

OBSTINATELY, *ad*. از خود سری *as*
khudsarī, با عناد *bā ʿnād*.

OBSTRUCT, *vt*. ممانعت کردن *mumāni-*
āt-k, مزاحمت کردن *muzāhamat-k*,
 تعرض کردن *tadriz-k*, سد کردن *sadd-k*,
 منع کردن *manʿ-k*.

OBSTRUCTION, *n*. ممانعت *mumāniāt*,
 مزاحمت *muzāhamat*, تعرض *tadriz*.

OBSTRUCTIVE, *a*. متعرض *mutadriz*,
 مانع *mānt*.

OBSTRUCTOR, *n*. مزاحم *mānt*, مانع
muzāhim.

OBTAIN, *vi*, *vt*. حاصل کردن *yāftan*, یافتن
hāsīl-k, اندوختن *andūkhtan*, میسر
 کردن *muyassar-k*.—(come or continue
 in use) در استعمال *rāyiz-sh*, رایج شدن
 آوردن *dar istimāl-ā*.

OBTAINABLE, *a*. ممکن *muyassar*, ممکن
 الحصول *mumkinu'l husūl*.

OBTRUDE, *vt*. انداختن *andūkhtan*,
 انگندن *afgandan*.

OBTUSE, *a*. بی کندی *nā tez*, کند *kūnd*,
 بی زاویه *bī nauk*. An obtuse angle,
 منفرجه *zāvīya munfarīja*.

OBTUSELY, *ad*. کندانه *kundāna*,
 جاهلان *jāhilāna*.

OBTUSENESS, *n*. بی نوکی *kundi*,
 بی نوکی *bī nauki*, ابله *ablahi*.

OBVERSE, *n*. روی سکه *rūi sikka*.

OBVERSE, *a*. برعکس وار *bālā pahn*,
 برگشت *bargwār*.

OBVIATE, *vt*. استیصال کردن *istakbāl-k*,
 چاره نمودن *mānd-sh*, مانع شدن
chāra-n, رفع کردن *raft-k*. To obviate
 an objection کلام کردن *radī kalām-k*.

OBVIOUS, *a*. (clear) آشکار *āshkār*, واضح
wāzih, روشن *hawīdā*, هویدا *haushan*.
 —(opposite) مقابل *mukābil*.

OBVIOUSLY, *ad*. آشکارانه *zāhiran*,
 آشکارا *āshkārāna*.

OBVIOUSNESS, *n*. اظهار *tauzih*, توضیح
izhār, آشکارا *āshkārā*.

OCCASION, *n*. 1 (convenience) فرصت
fursat, دست یافت *dast yāft*. 2 (cause)
 باعث *bāts*, جهت *jehat*. 3. (need)
 احتیاج *ihtiyāj*, ضرورت *zarūrat*. 4.
 (occurrence) سرگذشت *sar guzasht*.
 Pressing occasion, لازمت *lāzimāt*,
 اضطرار *iktizā*. Without occasion,
 بی باعث *bī bāts*, بی سبب *bī sabab*. Seeking
 an occasion, جو فرصت *fursat ju*.

OCCASION, *vt*. باعث بودن *bāts-b*,
 پیدا کردن *sabab-sh*, سبب شدن
paydā-k.

OCCASIONAL, *a*. (casual) عارضی *ārizi*,
 اتفاقی *ittifāqi*.—(producing by accid-
 ent) از سرگذشت آور *as sar guzasht*
āwar.

OCCASIONALLY, *ad.* گاه گاه *gāhgāh*,
بافرست *bā fursat*.

OCCIDENTAL, *a.* مغربی *maghrībī*.

OCCULT, *a.* مخفی *makhfī*, نهان *niḥān*,
پوشیده *pushida*.

OCCULTATION, *n.* نهنگی *nihuftagī*,
خفیت *khafiyat*, پوشیدگی *pōshidagī*.

OCCUPANCY, *n.* تصرف *tasarruf*, قبض
kabz, تملک *tamalluk*.

OCCUPANT, *n.* متصرف *mutasarrif*,
قابض *kābiz*.

OCCUPATION, *n.* 1. (employment) عمل
dmal, شغل *shughal*. 2. (trade) پیشه
pesha, کسب *kisb*. 3. (possession)
تصرف *tasarruf*, ضبط *zabt*.

OCCUPY, *vt.* تصرف کردن *giriftan*,
تقبض *tasarruf-k.*, ضبط کردن *zabt-k.*,
ساختن *kabz-k.*, اخذ کردن *akhaz-k.*,
کار کردن *mashghūl-d.*, مشغول داشتن
kār-k., عمل کردن *pesha-k.*, پیشه کردن
dmal-k.

OCCUR, *vi.* اتفاق شدن *wāqū-sh.*,
افتادن *uftādan*, با ظهور آمدن *ba zahūr-ā*. To
occur to the mind, در خاطر آمدن *dar*
khātir-ā.

OCCURRENCE, *n.* سرگذشت *sarguzasht*,
وقوع *wukūḍ*, اتفاق *ittifāk*, عارض *āriz*,
ماجرای *mājarā*.

OCEAN, *n.* قاروس *bahrī muḥīt*, بحر
kāmūs. The Indian ocean, بحر الهند
bahrū'l hind.

O'CLOCK, *n.* ساعت *sāāt*, وقت *wakt*.

OCTAGON, *n.* هشت گوش *hasht*
gūsha dār, موشمن *musamman*.

OCTAVE, *a.* ثامن *sāmin*, هشتم *hashtum*.

OCTAVO, *a.* هشت برگی *hasht bargī*.

OCTENNIAL, *a.* هشت سال *hasht sāla*,
هشت ساله *hasht sāli*.

OCTOBER, *n.* ابان *ibān*, سعبان *sudbān*,
اکتوبر *aktubar*.

OCTUPLE, *a.* هشت تا *hasht tā*.

OCULAR, *a.* چشمی *chashmī*, عری
basarī, عین منسوب *dyn mansūb*.

Ocular demonstration, مشاهده *muḥā-*
ḥada, نمایش نظری *numāyishi nazarī*.

An ocular witness, شاهد *shāhid*.

OCULIST, *n.* کحال *kahlāl*, چشم
حکیم *hakīmi chashm*.

ODD, *a.* (not even) یک *yak*, تک *tak*,
تک یا جفت *furd*. Odds or evens, تک یا جفت
tak yā juft.—(strange) عجیب *djib*,
نادر *nādir*, غریب *gharīb*.—(fantasti-
cal) خود سر *khudsar*, هوادار *hawādār*.

ODDLY, *ad.* (not evenly) فردا *fardan*.
—(strangely) غریبانه *gharībāna*, مهمان
mahmilāna.

ODDNESS, *n.* غریبی *gharībī*, ناداری *nādara*.

ODDS, *n.* (strife) فساد *fisād*, ستیز *sitiz*,
منازعت *munāziat*.—(advantage, sup-
eriority) فایده *fāyda*, ظفر *zafur*.—
(difference) فرق *fark*, تفاوت *tafāwat*.

ODE, *n.* غزل *ghuzal*, سرواد *sarwād*.

ODIOUS, *a.* نامقبول *nā makhbūl*, مستکبر
mustakra, ناپسند *nā pasand*, ملعون
malūn.

ODIOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*,
حاسودانه *hasūdāna*.

ODIOUSNESS, *n.* کراهیت *karāhiyat*,
نفرت *nafrīn*.

ODIUM, *n.* بدخواهی *bad khāhi*, کینه
kīna, عداوت *nifrat*, آوری *āwari*, عار *ār*.

ODORIFEROUS, *a.* خوشبو *khush bū*,
معطر *mu'attar*, مشعوم *mashmūm*.

ODORIFEROUSNESS, *n.* خوشبویی *khush*
bū, رایحت *rāihat*.

ODOUR, *n.* بو *bū*, رایحه *rāiha*, شمم
shamm, عطر *ttr*.

OF, *prep.* از *az*, ز *ze*, من *min*, (,) *zer* or
اضافه *izāfat*.

OFF, *ad.* دور *dūr*, بعید *ba'id*. Very far off, غیر دور *dūrā dūr*. Not far off, غیر بعید *ghayri ba'id*. To cut off, واکه *wā-b*. To come off, خلاص شدن *khulās-sh*. To go off, (as grief, a fever, rain, &c.) طغیان کردن *wā-sh*. To fall off, ارتداد ساختن *tughiyān-k*.—(apostatize) قدم irtidād-s.—(decline gradually) قدم *kadam ba kadam* با قدم اتلاف کردن *itlāf-k*. To carry off, رفع کردن *raft-k*.—(assassinate) کشتن *kushtan*. To put off cloths, &c. (بطرف نهادن) *bar-taraf-n*, نضو نمودن *nazū-n*. Off hand, "کابلان *kablan*, بی تامل *bī tūmmul*.

OFF, *interj.* دور باش *dūr bāsh*, برو برو *birau birau*.

OFFALS, *n.* فضل *fuzla*, خور پاره *khurpāra*.

OFFENCE, *n.* تقصیر *taksīr*, گناه *gunāh*, عیب *jurm*, خطا *khatā*, سهو *sahv*, آزار *āzār*, آزار *āzard*, آزردهگی *āzurd-agi*, رنج *ranj*. To take offence, آزار *āzār-y*, قهر گرفتن *kahr-g*.

OFFEND, *vt.* (injure) آزار کردن *bizār-k*, آزرده *āzurdan*.—(make angry) قهر *kahr-a*.—(to be criminal) انگیختن *gunāh-k*, تقصیر کردن *taksīr-k*.

OFFENDED, *n.* آزرده *bizār*, آزرده *āzurdā*, مضطرب *muztarib*. To be offended, قهر گرفتن *kahr-g*.

OFFENDER, *a.* تقصیروار *gunāhgār*, *taksīrwār*, مجرم *āsi*, عامی *mujrim*, فاسق *fāsik*.

OFFENSIVE, *a.* (displeasing) قهر انگیز *kahr angiz*, آزار جان *jān āzār*.—(disgusting) زشت *zisht*, نا پسند *nā pasand*.—(assailant) هجوم آور *hujūm āwar*. Offensive weapons, آلات حرب *ālāt harb*. Arms offensive and defensive, آلات و سلاح ضرب و دفع *ālāt wa silāhi zarb u daft*.

OFFENSIVELY, *ad.* (injuriously) مکرهانه *makrūhāna*, آزار رسان *āzār rasān*.—(by way of attack) هجوم *barwajai hujūm*.

OFFENSIVENESS, *n.* آزاری *āzārī*, رنج *ranj*, ضرر *parīshānī*, *zarar*.

OFFER, *vt.* (as a gift) تقدیم کردن *takdīm-k*.—(make a proposal) عرض کردن *arz-k*, مقدمت *mukaddamat-k*. To offer as a sacrifice, قربان نمودن *kurbān-n*, وفا *wafā-k*. To offer a price for, ساختن *ibādī-s*. To offer or present itself, ظهور شدن *ruhūr-sh*. To offer or aim at, اجترأ کردن *ijtirā-k*. To offer to sale, قصد کردن *kasā-k*. To offer proof, مباد نمودن *mubād-n*. To offer presents to one another, گواهی نمودن *garwāhī-n*. To offer, تهادی کردن *tahādī-k*. To desire one to offer, مستعرض کردن *mustadriz-k*.

OFFER, *n.* اقدام *ikdām*, تقدیم *takdīm*, عرض *arz*, اهدا *ihdā*.—(a price bid) قیمت *kimat*, ببع *bat*.—(attempt) قصد *kasā*, سعی *sāi*, آزمایش *āzmāyish*.

OFFERING, *n.* عرض *arz*.—(present) نذر *nazr*, هدیه *hadīya*, قربان *kurbān*.

OFFICE, *n.* (public charge) عمل *amal*, منصب *mansab*, خدمت *khidmat*, منزلت *manzalat*. A good office, سلوک *sulūk*, نعمت *naḍmat*, خیر خواهی *khayr khāhī*. An office, دفتر خانه *daftar khāna*. To solicit an office, طالب منصب شدن *tālībī mansab-sh*. To confer an office, عهده دادن *kidmat-d*. To resign an office, منصب *ihdā-d*. To remove from an office, فراغت نمودن *mansab farāghat-n*. To remove from an office, عزل *mansab azl-k*. To remove from an office, معزول ساختن *jāh madzūl-s*.

OFFICER, *n* منصہدار *dhda dār*, *mansahdār*, عملدار *amal dār*. A military officer, سپہ سالار *sipah sālār*, سردار *sardār*, جنگ *sardār-i jang*. The officer of a court, سرہنگ *sarhang*, محضر *mihzar*.
OFFICIAL, *a*, منسوب *jāh mansūb*, رسمی *raṣmī*.

OFFICIALLY, *ad*, رسمانہ *rasmānā*.

OFFICIATE, *vi*, خدمت کردن *khidmat-k.*, سربراہی کردن *adā-k.*, *sar ba rāhī-k.* To officiate for another, نیابت کردن *nīyābat-k.*

OFFICIOUS, *a*, (kind) نیکوکار *nekukār*, خیر خواہ *khayr khāh*.—(impertinent) گستاخ *gustākh*.—(importunely for ward) طلب بی *bi talab madad kunanda*.

OFFSPRING, *n*, اولاد *aulād*, نسل *nasl*, فرزند *farzand*, بچہ *bacha*, (pl. بچگان).

OFT, }
OFTEN, } *ad*, چندبار *bisayār bār*, چاند *chand bār*, اکثر اوقات *aksar awkāṭ*, چند دفعہ *dafadn*. How often? *chand dafat*, چاند بار *chandel bār*. As often as, ہر بار *har chandke*, ہر چند کہ *har bār ke*, ہر دم *hardamke*. Not often, غیباً *ghībān*.

OGLE, *vt*, شوخ نظر *nazar-b.*, چشم *sholch chashm-sh.*, شہوہ نمودن *shewa-n.*

OGLE, *n*, رمزا لعین *nazar bāzī*, رامز ال دین *ramzū'l dīn*.

OGLER, *n*, شہوہ نما *nazar bās*, شہوا *shewa numā*.

OH! *interj*, واہ *wāh*, ایا *ayā*, وای *wāya*.

OIL, *n*, روغن *raughan*, دھن *duhan*. An oil mill or press, بزر خانہ *bazr khāna*.

OIL, *vt*, با دھن *raughan-m.*, روغن مالیدن *bā duhan nasū-k.*, روغن *ba duhan nasū-k.*

اندودن *bā raughan-a.*

OILINESS, *n*, دھنیت *duhnāyat*.

OILMAN, *n*, روغن فروش *raughan farūsh*, عصار *baszrī*, عصار *assār*.

OILY, *a*, روغن آلود *raughanī*, روغن آلود *raughan ālūd*.

OINTMENT, *n*, مرہم *marḥam*, طبیب *tib*, دھن *dahn*, روغن *raughan*.

OLD, *a*, 1. (aged) سالدیدہ *sāldīda*, کہنہ *kuhna*, پیر *pīr*. 2. (ancient) قدیم *kadīm*, پیشین *peshīn*, کہن *kuhn*. 3. (not new) کہنہ *kuhna*, نا تازہ *nā tāza*. 4. (worn) پوشاک *farsūda*. Old clothes, پوشاک *poshāki kuhna*. Old age, شہوہ *shuryukhāyat*, پیر *pīr*. An old man, پیر *pīr* (pl. پیران *shāikh*). ((pl. فرتوت *sāl khurda*, (شہوہ *fartūt*. Like an old man, پیرانہ *pīrāna*. Old and young, پیر و جوان *pīr u jawān*. To grow old, کہنہ شدن *kuhna-sh.*, سابقانہ *pīrāna-gh*. Of old, قدیمانہ *sābikāna*, قدیمانہ *kadīmāna*.

OLEANDER, *n*, خر زہرہ *khar zahra*.

OLEASTER, *n*, زیتون بیابان *zaitūni bayābān*.

OLIVE, *n*, زیت *zait*, زیتون *zaitūn*. Olive-oil, روغن زیتون *raughanī zaitūn*.

OMELET, *n*, عجبہ *ūjjat*, ککو *kūkū*.

OMEN, *n*, فال *fāl*, شگون *shugūn*. A good omen, نیک اختر *nek akhtar*, فال *fālī khujasta*. A bad omen, بد فال *fālī bad*.

OMINATE, *vt*, فال گرفتن *fāl-g*.

OMINOUS, *a*, بد فال *bad fāl*, خوش فال *khūsh fāl*.

OMINOUSLY, *ad*, بد فالانہ *bad fālāna*.—(with a good omen) نیک اخترانہ *nek akhtarāna*.

OMISSION, *n*, قصور *sahw*, سهو *kusūr*.

خطا *khutā*, غفلت *ghuflat*, ترک *tark*, مساهلت *musāhalat*.

OMIT, *vt.* ترک کردن *sakw-k*, ترک کردن *tark-k.*, دریغ کردن *ghāfil-k.*, فرو گذاشتن *dar-igh-k.*, *furū-g.*

OMNIBUS, *n.* کالسه *kāliska*, گاری *gārī*.

OMNIPOTENCE, *n.* قدرت مطلق *kudrat-i mutlak*, جبروت *jahrūt*.

OMNIPOTENT, *a.* دادگر *dādgar*, کردار *kirdār*.

OMNIPRESENCE, *n.* در هم جایی *dar hama jāi*, هر جا حاضری *karjā hāziri*.

OMNIPRESENT, *a.* در هر جا *dar har jā*, در هم جا *dar hama jā*.

OMNISCIENCE, *n.* علم غیب *ilm-i ghayb*, علام *allām*.

OMNISCIENT, *a.* عالم الغیب *ālimu'l ghayb*, علیم *ālīm*.

ON, *prep., ad.* در *bar*, بالا *bālā*, علی *fauk*, *alā*. On the contrary, بر خلاف *bar khilāf*. On account of, برای *barāya*.

To be on foot, پیاده شدن *payāda-sh*.

To be on horse back, بر اسب سوار *bar asp sawār-sh*. To go on, پیش رفتن *pesh-r*.

To put on clothes, پوشیدن *libās-p*. To come on, هجوم *pesh-ā*.—(assault)

سود داشتن *hujūm-ā*.—(thrive) آوردن *sūd-d*. Come on! بیا بیا *biyā biyā*.

Go on, برو برو *buru buru*.

ONAGER, *n.* حمار و *himār-i wahshī*, گورخر *gūr khar*.

ONCE, *ad.* یکبار *yakbār*, یک دفعه *yak daft*. Once more, دیگر بار *digarbār*, باز یک دفعه *bāz yak daft*.

Once or twice, یک دو بار *yak du bār*. At once, یکبارگی *yak bārgī*, یک *yaka*.

Once (at a former time) سابق *sābik*, پیشتر *pesh-tar*. Once upon a time, باری *bārī*, وقتی *wakti*.

ONE, *a.* یک *yak*, واحد *awāhid*, فرد *fard*. One by one, یک یک *yak yak*. From one to another, دیگر تا دیگر *az yak tā digar*. One another, یکدیگر *yak digar*. One after another, پس از پس *pas az pas*, پی در پی *pay dar pay*. From one another, از یکدیگر *az yak tā digar*. One time, یکبار *yakbār*. All one, یکسان *yaksām*. One man, کسی *kusī*, یکی *yakī*. 'To be or become one, یک شدن *yak-sh*. 'To come one by one, یک رسیدن *yak-r*. One-eyed, یک چشم *yak chashm*. No one, هیچکس *hich kas*.

ONENESS, *n.* یکتائی *yak tāi*, یکی *yakī*.

ONE-SELF, *a.* خود *khud*, نفس *nafs*.

ONION, *n.* پیاز *piyāz*, بصل *basal*.

ONLY, *ad.* (singly) یگانه *yagāna*, 'فردا' *fardā*, یکتا *yaktā*.—(morely) صرف *sarf*, فقط *fakat*.

ONLY, *a.* فرد *fard*, واحد *wāhid*.

ONSET, *n.* هجوم *hujūm*, حمله *hamla*.

ONUS, *n.* حمل *haml*, بار *bār*.—(onus-probandi) حمل اثبات *hamli isbāt*.

ONWARD, *ad.* پیش *pesh*, تقدم *takad-dum*, بیشتر *pesh-tar*.

OOZE, *n.* گل *gil*, وحل *wahl*, طین *tīn*.

OOZE, *vi.* چکیدن *chakīdan*, ریختن *rikhtan*.

OOZY, *a.* وحل دار *wahal dār*, گلی *gilī*.

OPACITY, *n.* غیر شفاف *ghayri shaffāfi*, تیرگی *tiragī*.

OPAQUE, *a.* ناشفاف *nā shaffāf*, تاری *tār*.

OPEN, *vt.* (unclose) گشادن *kushādan*, —

کشودن *kashūdan*, توضیح کردن *fath-k*.—

(explain, show) ظاهر کردن *zāhir-k*.—

نامودن *namūdan*, اعلام دادن *ailām-d*.—

چاک کردن (divide, break, separate) *chāk-k*.—

شکافتن *shigāftan*, دو نیم زدن

du nīm-z. To open the mouth, دهن
چشم *dahn-k.* To open the eyes, چشم
کردن *chash wā-k.* To open a door,
در کشادن *dar-k.* To open one's mind,
کشاف راز کردن *kishfī rāz-k.* To open
or begin, شروع کردن *shurū-k.* To open
or expand as a flower, شکفتن *shiguftan.*
OPEN, a. (not closed) *kushāda,*
وا کرده *wā kardā,* مفتوح *maftūh.*—
(clear, shining) روشن *raushan.*—(ap-
parent) ظاهر *zāhir.*—(not gloomy) نا تیره *nā tīra*
zamīr.—(not fortified) بی حصار *bī*
hisār.—(not denied) غیر ممنوع *ghayrī*
mamnūḍ.—(candid) مخلص *mukhlis,*
صادق *sādik.*
OPENING, n. کشاد *kushād,* فتح *fah.*
—(exordium) شروع *shurū,* ابتدا *ibtidā.*
—(hole) سوراخ *surākh,* نقب *nakab.*
OPENLY, ad. ظاهراً *zāhīran,* هوبدا
hawidā, در کشادگی *dar kushādagī.*
OPENNESS, n. کشادگی *kushādagī,* اخلاص
ikhlas.
OPERA, n. تماشا *tamāshū.*—(house)
تماشا خانہ *tamāshā khāna.*—(glass)
تماشا خانہ *dūrbīni tamāshū*
khāna.
OPERATE, vi., vt. اثر کردن *asar-k.* تاثیر
کردن *tāsir-k.* عمل کردن *āml-k.* کار
کردن *kār-k.* ساختن *sākhtan,* جراحی
کردن *jarrāhī-k.*
OPERATION, n. (work) کار *kār,* عمل *āmal,*
اثر *fāal,* کردار *kirdār.*—(effect) اثر
حرکت *asar,* تاثیر *tāsir.*—(movement)
harakat.—(surgical) جراحی *jarrāhī.*
OPERATIVE, a. کارگر *kārgar,* موثر *muassir.*
OPERATOR, n. فاعل *fāʿl,* عامل *āmil,*
کارگذار *kārguzār,* کار ران *kār rān,*
کارکن *kārkun.*
OPHTHALMIC, a. چشمی *chashmī,* رمدي
ramadī.

OPHTHALMY, n. آشوب چشم *āshūbi*
chashmī, رمد *ramad.*
OPIATE, n. دواي خواب بخش *dawāi*
khāb balxsh, معجون افیونی *maḍjūni*
afyūnī.
OPINATIVE, a. خود بین *khud bīn,*
مغرور *maghrūr,* خیالی *kh alī,* وهمی
wahmī.
OPINE, vi. خیال کردن *fikr-k.* خیال
khiyāl-k.
OPINION, n. ظن *zann* (pl. *ظنون*), فکر
fikr (pl. *افکار*), وهم *wahm* (pl. *وهوم*),
رای *rāi,* اذیت *adīshā,* گمان *gumān,* خیال
khiyāl. To form an opinion, ظن
کردن *zann-k.* فکر کردن *fikr-k.* پنداشتن
pinḍāshṭan, گمان داشتن *gumān-d.*
OPIUM, n. تریاق *tiryāk.*
OPPONENT, n. حریف *harīf,* مقابل
mukābil, مخالف *mukhālīf,* معارض
muāriz.
OPPORTUNE, a. مناسب *munāsib,* موافق
muwāfīk, بر وقت *bar waqt,* با
mauka.
OPPORTUNELY, ad. در وقت و زمان *bar*
waktu zamān, لایقانه *lāyqānā,* با
bā munāsabat.
OPPORTUNITY, n. فرصت *fursat,* قابو
kābū, محل *mahall,* وقت *wakt,* موقع
mawkt. To give an opportunity, فرصت
دادن *fursat-d.* To find an opportu-
nity, دست یگرفتن *fursat-g.* یافتن *yāftan.*
dast-g. To seize the opportunity,
fursat rā ghanī-
mat-sh.
OPPOSE, vt., vi. مخالفت نمودن *mukhā-*
lafut-n. مقاومت کردن *mukāwamat-k.*,
مانع کردن *muzāhim-sh.* مزاحم شدن
mānt-k. اعتراض ساختن *tīrāz-sh.*,
مقابلہ کردن *rūbarū-n.* روبرو نمودن
mukābala-k.

OPPOSITE, *a.* (facing each other) زوررو *rūba rū*, مقابل *mukābil*.—(adverse) مخالف *mukhālif*, نا موافق *nā muwāfiq*, ضد *sidd*.

OPPOSITELY, *ad.* مقابلانه *mukābilāna*, در مقابلت *ba waja rūbarū*, در مقابلت *dar mukābilat*.—(adversely) مخالفانه *mukhālifāna*.

OPPOSITION, *n.* مقابلت *mukābilat*, زوررو *rū ba rūi*.—(contrariety) مخالفت *mukhālifat*, تعرض *tadrūz*. Without, opposition, بلا تردد *bilā taraddud*, بی مزاحمت *bī muzāhimat*, بی مخالفت *bī mukhālifat*.

OPPRESS, *vt.* ظلم *taddi-n.*, زور *zulm-k.*, جور کردن *jarur-k.*, اذیت *zūr-k.*, جفا کردن *jafā-k.*, اذیت دادن *azīyat-d.*

OPPRESSED, *a.* ستم *mazlūm*, مظلوم *sitam*, دیده *sitam dida*.

OPPRESSION, *n.* زورستی *zulm*, ظلم *zabardastī*, ستم *taddi*, ستم *sitam*, اذیت *azīyat*, جور *jarur*.

OPPRESSIVE, *a.* ظلم نما *zulm numā*, سخت *sitām*, ستم *bar*, کاهر *kahr āwar*, دشوار *dushvār*, sakht.

OPPRESSOR, *n.* ستمگر *zālim*, ستم *sitam*, جفا کار *mardum āzar*, آزار *jafā kār*.

OPPROBRIOUS, *a.* دشنام زن *dushnām*, زان *zan*, معیوب *māyūb*.

OPTATIVE, *a.* مراد نما *murād numā*, تمنی *ārzumand*. (mood) *sighai tamannā*.

OPTICAL, *a.* نظری *basarī*, بصری *nazarī*.

OPTICS, *n.* دوربین *dūrbīn*. The science of optic, علم بصر *ilmi basar*.

OPTICIAN, *n.* صاحب علم بصر *sāhibi ilmi basar*.

OPTION, *n.* اختیار *ikhtiyār*, مرضی *marzī*, پسند *pasand*.

OPULENCE, *n.* دولت *daulat*, غنا *ghanā*, اموال *amavāl*.

OPULENT, *a.* مالدار *māldār*, غنی *ghanī*, تونگر *tawangar*, دولتمند *daulatmand*.

OPULENTLY, *ad.* دولتمندانه *daulatmandāna*, با توانگری *bā tawāngarī*, با مالدار *ba wajai māldār*.

OR, *conj.* یا *yā*. Or else, لا *illā*, وگرنه *wagarāna*.

ORACLE, *n.* خطاب الهی *khitābi ilāhī*, کلام ربانی *kalāmi rabbānī*. To deliver oracles, خطاب الهی دادن *khitābi ilāhī-d.*, آیات گفتن *āyāt-g.*—(diety) خدا *khudā*, بت *but*.

ORACULAR, *a.* فرمانی *āyat gū*, گو *farmānī*.

ORAL, *a.* زبانی *lafzī*, لفظی *zabānī*, گفت *gufta*.

ORALLY, *ad.* زبانی *lafzan*, لفظاً *zabānī*.

ORANGE, *n.* نارنج *nārangī*, نارنگی *nāranj*.

ORATION, *n.* سخن *sakhun*, خطاب *khitāb*, گفتار *guftār*, کلام *kalām*, تقریر *takrīr*. To make an oration, سخن کردن *sakhun-g.*, نثر کردن *nasar-k.* To begin an oration, سخن آغاز کردن *sakhun āghāz-k.* A funeral oration, ندب *nadb*, مرثیه *marṣiya*.

ORATOR, *n.* سخن ران *sakhun rān*, سخن دان *sakhun dān*, سخن گو *sakhun gū*, نثر گو *ahli kalām*, کلام *nasar gū*, نکته *nukta*, سنج *sanj*.

ORATORICAL, *a.* علم کلام منسوب *ilmi kalām mansūb*, فصاحت *bā fasāhat*.

ORATORICALLY, *ad.* از سخن برداری *as sakhun pardāzī*.

ORATORY, *n.* زبان آوری *zabān āwarī*, فصاحت *sakhun rānī*, رانی

fasāhat, بالفت *balāghat*, علم *ilmi kalām*.—(a private chapel) نمازگاه *nimāzgāh*, خلوت گاه *khilwat gāh*
ORB, *n.* چرخ *charkh*, دایره *dāira*, دور *daur*, کوره *kura*, حلقه *halqa*. The celestial orb, چرخ فاک *charkhi falak*, گردون *gardūn*.
ORBICULAR, *a.* مدور *mudawwar*, مستدیر *mustadīr*, دوار *dawwār*.
ORBICULARLY, *ad.* بوجه دوار *ba wajai dawwār*, در دوار *dar dawwār*.
ORBIT, *n.* دایره *dāira*, دور *daur*, گردش *gardish*, فاک *falak*.
ORCHARD, *n.* باغ *bāgh*, بوستان *būstān*.
ORCHESTRA, *n.* نوبت خانه *naubat khāna*.—(stalls) مراتب پائین *marātibi pāyin*.
ORDAIN, *vt.* (appoint) قایم کردن *kāim-k.*, مقرر کردن *muqarrar-k.*, مقرر کردن *muqarrar-k.*.—(decree) فرمان کردن *farmān-k.*, حکم نمودن *hukm-n.*.—(establish) وضع کردن *muqarrar-k.*, مقرر کردن *wazf-k.*.—(appoint to an office) منصب کردن *marṣab talḍīf-k.*
ORDAINER, *n.* گذار *famānguzār*, نامزد کننده *nāmzad kunanda*.
ORDEAL, *n.* آزمایش *tajriba*, آزماییش *āsmāyish*.
ORDER, *n.* (method, regular disposition) اسلوب *ārāyish*, ترتیب *tartīb*, *uslub*, نظام *nizām*, سلک *silk*.—(rule, regulation) قاعده *kāāda*, دستور *dastūr*, طریق *tarik*, قانون *kānūn*.—(mandate) حکم *hukm*, امر *farmān*, *amr*.—(rank, class) قسم *kism*, جنس *jins*, درجه *daraja*.—(fraternity, society) برادری *birādarī*. Of the same order, همدرجه *hamdaraḡa*, همسر *hamsar*. Of one order, یکسان *yaksān*. In alphabetical order, در ترتیب *dar tartībī hijā*.

Arranged in order, آراسته *ārāsta*, منظم *manzūm*. Following in order, طبق *tabak pas tabak*. Orders.—(ranks of men, &c.) اصفاف *asfāf*.—(commands) احکام *ahkām*, اوامر *awāmīr*, رسوم *rusūm*. In order that, تا *tāki*.
ORDER, *vt.* (regulate, arrange) آراستن *ārāstan*, نظم کردن *nazm-k.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*, انتظام نمودن *intizām-n.*.—(manage) مباشرت کردن *mulāsharat-k.*, معامله ساختن *muāmalā-s.*.—(direct) فرمان دادن *farmūdan*, حکم کردن *hukm-k.*, امر کردن *amr-k.*
ORDERLY, *a.* از آراستگی *az ārāstagi*, با ترتیب *bā tartīb*.—(not tumultuous) ساکن *sākin*, صلح جو *sulhju*.
ORDERLY, *ad.* بترتیب *ba tartīb*, منظم *munazzam*.—(according to custom) موافق قاعده *bā kāīda*, فاک *faki kāyada*.
ORDINAL, *a.* نظام نما *nizām numa*.
ORDINANCE, *n.* آئی *āyīn*, شریع *sharīʿ*, تقدیر *takdīr*, قانون *kānūn*.
ORDINARILY, *ad.* روش *rawish*, در وفق *bar wafk*, با عادت *bā ādat*.—(usually) اکثر *aksar*, عموماً *āmūmān*.
ORDINARY, *a.* رسمی *rasmī*, عام *āmālī*, رایج *rāyij*.—(vulgar) عام *ām*, فرودما *furū māya*.—(of inferior rank) پست *past*, فرودما *farāmāya*.—(not handsome) نازب *nā sībā*, زشت *sislit*.
ORDINATION, *n.* تقدیر *takdīr*, نظم *nazm*, ترتیب *tartīb*.
ORDNANCE, *n.* توپخانه *tūpkhāna*.
ORDURE, *n.* چرکین *charkīn*.
ORE, *n.* فلز خام *filzzi khām*, معدنی *maddanī*.
ORGAN, *n.* ارغنون (musical instrument)

arghanūn, چغانه *chughāna*.—(instrument) آلات *ālāt*, عضو *azw*. The organ of hearing, قوت سامعت *kūvati sāmidt*.—(of speech) زبان *zibānt*.—(of taste) ذائقه *ālātī zāikat*.—(of touch) لامست *ālātī lāmīsat*.—(of smell) قوت شام *kūvati shāmma*.—(of sight) بصرت *ālātī bāsirat*.

ORGANIC, *a.* ترکیبی *tarkībī*, اعضای *āzāī*, آلاتی *ālātī*.

ORGANIST, *n.* ارغنون نواز *arghanūn navvaz*.

ORGANIZE, *vt.* درست *ārāstan*, آراستن *ārāstan*, ترکیب کردن *tarkīb-kar*, *durast-n.*, ترتیب دادن *tartīb-d.*

ORIENT, *a.* (bright) روشن *āhlār*, آب دار *āhlār*, مطلع *raushan*.—(rising as the sun) مشرق *mashrik*, مشرق *mashrik*.

ORIENTAL, *a.* شرقی *mashriki*, شرقی *sharqi*, مشارق *masharik*, مشارق *masharik*.

ORIENTAL, *n.* خاوری *shārikī*, شارقی *shārikī*, خاوری *khāwarī*.

ORIFICE, *n.* (mouth) دهان *dahn*.—(opening) سوراخ *sūrākī*, 'The orifice of the uterus' مهبل *mahlil*, کراش *kirāz*.

ORIGIN, *n.* (source) اصل *asl*, بنیاد *bunyād*, اصل *asl*, (descent) *bekh*.—(of illustrious origin) نژاد *nizhād*. Of an illustrious origin, پاک نژاد *pāk nizhād*, اصلی *aslī*. Of a mean origin, بد اصل *bad asl*, بد نژاد *bad nizhād*.

ORIGINAL, *n.* (first copy) اصل *asl*, نسخه *nuskhāt*, مسوده *musawwada*. An original author, مولف اصل *muallifu'l asl*, مصنف اصل *musannifu'l asl*.

ORIGINAL, *a.* اصلی *aslī*, ذاتی *zātī*, اول *awwal*, نخست *nukhust*.

ORIGINALITY, *n.* اصلیت *asliyat*, بدعتیت *badiyat*.

ORIGINALLY, *ad.* اول *awwal*, اصل *dar asl*, ابتدا *iltidam*.

ORIGINATE, *vt.* صادر شدن *sādir-sh.*, بنیاد گرفتن *bunyād-g.*, اصل گرفتن *asl-g.*, شروع کردن *shurūd-k.*—(bring into existence) وجود دادن *wujūd-d.*, در آوردن *dar hastī-ā*.

ORIGINATION, *n.* ایجاد *ijād*, اندیشه *tarikāi inshā*.

ORIGINATOR, *n.* مبدع *mubdī*, موجد *mujid*.

ORISON, *n.* دعا *duā*, نماز *namāz*.

ORNAMENT, *n.* آرایش *ārāyish*, زیبایش *zibāyish*, طراز *tirāz*, پیرایه *pīrāya*, زیور *zīwar*, جواهر *jawāhir*.

ORNAMENTAL, *a.* مزین *muzayyan*, زینتی *zīnatī*.

ORNAMENTALLY, *ad.* زیبانه *zibāna*, آرایشی *bāārāyish*.

ORNAMENTED, *a.* آراسته *ārāsta*, مزین *muzayyan*, زیبا *zibā*.

ORNATE, *a.* آراسته *ārāsta*, زیبا *zibā*, An ornate style, فصیح کلمه *kalāmi fastīh*, رنگین *sakhuni rangīn*.

ORNATENESS, *n.* آراستگی *ārāstagī*.

ORPHAN, *a.* بی پدر و مادر *bīpidar u mādur*, یتیم *yatīm*, (یتیم) *yatīm*.

ORPHANAGE, *n.* یتیمی *yatīmī*, خانۀ یتیم *yatīm khāna*.

ORPIMENT, *n.* زردیخ *zarnīkh*.

ORTHODOX, *a.* دین دار *dīndār*, مومن *mumīn*, اهل ایمان *ahli imān*, معتدین *mutadayyin*.

ORTHODOXY, *n.* راستی *islām*, دینداری *dīndārī*, راستی *rāstī*.

ORTHOEPY, *n.* قراآت *qirāat*, تلفظ *talaffuzi durust*, درست.

ORTHOGRAPHY, *n.* رسم خط *imlā*, رسم *rasmī khatt*, درست نویسی *durust nawīsi*.

ORTHOGRAPHICAL, *a.* نما *imlā* *numā*.

OSCILLATE, *vi.* جنبیدن *jumbīdan*.

OSCILLATION, *n.* جنبش *jumbīsh*.

OSSIFY, *vt.* استخوان نمودن *ustukhān-n*.

OSTENSIBLE, *a.* ظاهر *zāhir*, نمایان *numāyān*, واضح *wāzih*.

OSTENTATION, *n.* خود نمایی *khud numāi*, *numāi*, لاف *lāf*, هواداری *harvādārī*, افتخار *iftikhār*.

OSTENTATIOUS, *a.* خود نما *khud numā*, *numā*, لاف زن *lāf zan*, هوا پرست *harvā parast*.

OSTENTATIOUSLY, *ad.* از خود نمایی *az khud numāi*, با کبر *bā kibr*, با لاف *bā lāf*.

OSTRICH, *n.* شتر مرغ *shutur murgh*, سنج *sang khūr*.

OTHER, *a.* دیگر *dīgar*, آخر *dīgar*, *ākhir*. Each other, یک دیگر *yak dīgar*.

The one and the other, یک و دیگر *yak wa dīgar*. The one or the other, یک یا دیگر *yak yā dīgar*. One after the other, یکی در یکی *pay dar pay*. Others, دیگران *dīgarān*. Other than, از دیگر *dīgar az*.

OTHERWISE, *ad.* (if not) وگرنه *wagar na*, *wa illā*, — (in other respects) دیگر طریق *dīgar gūn*, *dīgar tarīk*.

OTTER, *n.* ماهی گیر *sag ābī*, *māhī gīr*.

OTTŌ, *n.* (of roses) عطر گل *ttri gul*.

OTTOMAN, *n.* ترک *turk*, رومی *rūmī*.

OUGHT, *v., imp.* (should) باید *bāyad*, شاید *sāyad*.

OUNCE, *n.* انس *uns*.

OUR, *pron.* ما *i mā*.

OURSELF, *pron.* ما *mā*, خود *khud*.

OUST, *vt.* راندن *rāndan*, اخراج کردن *ikhraj-k*.

OUT, *ad* بیرون *berūn*, بدر *budar*, خارج *khurīj*. Out of hand, بزودی *ba zūdi*, *bilā ta'uukkuf*. To turn out of office, از منصب معزول کردن *az mansab mudzūl-k*. To copy out, نقل کردن *nakl-k*. Out of tune, بی ساز کای *bī sāz kārī*. Out of time, بی وقت *bī waqt*, بی هنگام *bī hangām*.

OUTBALANCE, *vt.* ترجیح کردن *tarjih-k*, سنگین تر شدن *sangīntar-sh*.

OUTBREAK, *n.* فتنه *fitna*, هنگامه *hangāma*.

OUTBURST, *n.* طغیان *khurūj*, خروج *tughyān*.

OUTCAST, *a.* منفي *manfī*, مردود *mardūd*, راند *rānda*.

OUTCRY, *n.* شور *shūr*, فغان *furyād* و غرغره *fughān* و غرغره *ghariv*, بانگ *bāng*, نعره *nadra*. — (auction) مزاد *mazād*.

OUTDO, *vt.* افزودن *ziyāda-k*, زیاده کردن *afzūlan*.

OUTDOING, *n.* کار از دست گیری *kār as dast gīrī*.

OUTER, *a.* بیرونی *birūnī*, ظاهری *zāhirī*.

OUTERMOST, *a.* از همه بیرون *az hama birūn*, آخر ترین *ākhir tarīn*.

OUTFACE, *vt.* نهایت مستعاجی غلبه *ba nihāyat gustākhi ghulaba-k*, مقابل کردن *mukābala-k*.

OUTGO, *vt.* سبقت بردن *sabakat-b*, پیش اندادن *pesh uftādan*.

OUTGUARD, *n.* طلایه *talāya*, مقدمه *mukaddamāi* لشکر *lashkar*.

OUTHOUSE, *n.* بیرون خانه *berūn khāna*, انبار *ambār*.

OUTLAST, *vt.* زیاده استوار شدن *ziyāda ustuwār-sh*.

OUTLAW, *vt.* مردود کردن *murdūd-k.*,
خارج کردن *khārij-k.*

OUTLAW, *n.* مرد بلا حمایت، شریعت بی دین *mardi bilā hamāyati shari'at*,
بی دین، خارج *khārijī*.

OUTLET, *n.* خروج *bar āmad*,
مخرج *khārūj* *makhraj*.

OUTLINE, *n.* خط *khatt*, نقش *naksha*,
رسم *rasm*, خلاصه *khulāsa*.

OUTLIVE, *vt.* در تر زیستن *der tar-z.*,
زیاده عمر کردن *ziyāda umr-k.*

OUTMOST, *ad.* دور ترین *alād*,
تاری *dūr tarīn*.

OUTNUMBER, *vt.* بشمار افزون شدن
bashumār afzūn-sh.

OUTRAGE, *n.* ظلم *zulm*, ستم *sitam*, جفا
ایضا *zabardastī*, زبردستی *jafā*.

OUTRAGE, *vt.* آزار *zulm-k.*, ظلم کردن
دادن *āzār-d.*, تعدی کردن *taddad-k.*

OUTRAGEOUS, *a.* ظالم *sitamgar*, ستمگر
zālīm, ستم و تعدی نما *sitam wa taddad-*
numā.

OUTRAGEOUSLY, *ad.* با ظلم و قهر *bā*
zulm u kahr.

OUTRAGEOUSNESS, *n.* ظلم و قهر *zulm*
wa kahr, جور و جبر *zor u jabr*, جفا *jafā*
ستم *sitam*.

OUTRUN, *vt.* زود تر دویدن *zūdtar-d.*,
پیش رفتن *pesh-d.*

OUTSIDE, *n., a.* بیرونی *bīrunī*, ظاهری
zāhiri, بیرون *khārij*, *bīrūn*.

OUTSTANDING, *a.* بیرون مانده *bīrūn*
mānda, باقی *bāqī*, تمام *tatama*.

OUTSTRIP, *vt.* در پیش رفتن *pish-r.*,
پس گذاشتن *dar pas-g.*

OUTWALL, *n.* دیوار بیرونی *dīwārī*,
بیرونی *bīrūnī*.

OUTWARD, *a., ad.* بیرونی *bīrūn*, ظاهری

zāhiri. The outward appearance, صورت
ظاهر *sūratī zāhir*.

OUTWARDLY, *ad.* از بیرون *az bīrūn*,
"ظاهراً *zāhiran*.

OVAL, *a* بیضی *baizawī*, بادامی *bādāmī*.

OVARY, *n.* تخم دان *tukhm dān*.

OVEN, *n.* تنور *tannur*, فرو *fārūn*.

OVER, *prep., ad.* (above, superior) اعلیٰ
alī, بالا *bālā*, فوقانی *faukānī*, زیر *zabar*,
از کنار بکنار *abūr* عبور *bar*.—(across)
az kinār ba kinār.—(above the top)
alā اعلیٰ *bālānī sar*, *bar*, در *alā*.—
(too much) زیاده *ziyāda*, خیالی *khaylī*
روبرو *bī hadd*. Over against, *bī* حد
rū ba rū, مقابل *mukābil*. To cross
over, عبور رفتن *abūr-r*. To pass over
a river, دریا عبور *abūr i daryā-k.*

OVERACT, *vt.* زیاده کار کردن *ziyāda kār-k.*

OVERANXIOUS, *a.* بغایت متفکر *ba*
ghāyat mutafakkir.

OVERAWE, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*,
تنبیه کردن *tambih-k.*

OVERBALANCE, *vt.* وزن زیاده نمودن
vaznī ziyāda-n.

OVERBEAR, *vt.* زبردستی کردن *zabar-*
dastī-k., زیر آوردن *zer-ā*, غالب شدن
ghālib-sh.

OVERBOARD, *ad.* بیرون جهاز *bīrūnī*
jehāz, از کشتی بیرون افتاده *az kishti*
bīrūn uftāda, بدریا انداختن *ba daryā-a*.

OVERBURDEN, *vt.* کثرت العمل کردن
kasr ul haml-k., گران بار نهادن
gīrān bār-n.

OVERCAST, *a.* مغوم *maghmūm*, تیره *tīra*.

OVERCAST, *vt.* با ظلمت پوشیدن *bā*
zulmat-p., تاریک شدن *tārīq-sh.*, تزیین
دل ساختن *tangdīl-s*.

OVERCHARGE, *vt.* (rate too high)
قیمت زیاده خواستن *kīmat ziyāda-kh.*

OVERCOME, *vi., vt.* مغلوب کردن *maghlūb-k.* غلبه کردن *ghālīb-sh.* غلبه شدن *ghalaba-k.* غلبه کردن *fat-h-k.*

OVERDO, *vt.* زیاده بخشن *ziyāda-p.* بسیار کار نمودن *bisayār kār-n.*

OVERFALL, *n.* آبشار *ābshār* و ریزش *rīzish.*

OVERFLOW, *vt.* سیلاب کردن (deluge) *silāb-k.* طوفان نمودن *tūfān-n.* To overflow the brim, لبریز شدن *labrīz-sh.* To overflow or cause to run over, سر شار *sar shār wa labrīz-k.* — (abound) کثرت یافتن *kasrat-y.*

OVERGROW, *vt.* تاویل و بالا رستن *tarwīl wa bālā-r.* بلند تر شدن *buland tar-sh.* فزون ی یافتن *fazūn-y.*

OVERGROWTH, *n.* فزون روی *fazūn rawī* زیاده رازی *ziyādatī* و دراز *pur darāzī.*

OVERHANG, *vt.* مشرف بودن *mushrif-b.* آویختن *bīrūn-ā.*

OVERHASTY, *a.* پر شعاع *pur shītāb.* مستعجل *mustājil.*

OVERHEAR, *vt.* گوش دادن *gāsh-d.* مستمع بودن *mustamī-b.*

OVERJOY, *vt.* از حد شادمان شدن *az hadd shādmān-sh.* بغایت مسرور ساختن *ba ghāyat masrūr-s.*

OVERJOY, *n.* زیاد فرح *farahi ziyād.* خوشی بسیار *khushī i bisayār.*

OVERLABOUR, *vt.* بسیار رنج بردن *bisayār ranj-b.* محنت بی حد کردن *mihnati bi hadd-k.* — (harass) وا مانده کردن *wā mānda-k.*

OVERLAND, *a.* خشکی *khushkī* بری *barri.*

OVERLAY, *vt.* رو پوش کردن *rū pūsh-k.* بر رو نهادن *bar rū-n.*

OVERLOAD, *vt.* زیاده بار کردن *zayād bār-k.* پر کردن *pur-k.*

OVERLOOK, *vt.* از بالا نظر کردن *az bālā nazar-k.* از مشرف نگریستن *az*

mushrif-n. — (superintend) نگاه کردن

nigāh-k. مباشر بودن *mubāshir-b.* —

(neglect) غفلت نمودن *ghaflat-n.* —

(connive) چشم پوشی کردن *chashm pūsh-k.* —

(forgive) معاف کردن *muāf-k.* بخشیدن *bakhshidan.*

OVERMATCH, *n.* مظفر *muzaffar* غالب *ghālīb* پیش دست *pesh dast.*

OVERMUCH, *ad.* زیاده *zayāda* افزون *afzūn* از حد بیرون *az hadd bīrūn.*

OVERPOWER, *vt.* مغلوب کردن *maghlūb-k.* ظفر گرفتن *mastūlī-k.* غلبه کردن *ghālīb-b.* *zafar-g.* بودن

OVERPRIZE, *vt.* بقیامت زیاده اندیشم کردن *bakīmat ziyāda andīsha-k.*

OVERRATE, *vt.* زیاد سنجیدن *ziyād-s.*

OVERREACH, *vt.* فریفتن *farīftan* دغا *daghā-k.* کردن

VERRULE, *vt.* ضبط و ربط کردن *zabt u rabt-k.* قهر و تعدی ساختن *kahr u taādī-s.* دفع نمودن *radd-k.* رد کردن *daft-n.*

VERRUN, *vt.* پیش فرا گرفتن *farā-g.* پیش دویدن *pesh-d.*

OVERSEE, *vt.* مباشرت نمودن *mubāsharat-n.* ناظر بودن *nāzir-b.*

OVERSEER, *n.* پیشکار *peshkā* داروغه *dārūgha* کارگذار *mubāshir* مباشر *kār-guzār* گماشته *gumāsh*ta.

OVERSET, *vt.* پرنگون کردن *sarhīgūn-k.* واژگون کردن *wāzhgūn-k.*

OVERSHADE, *vt.* سایه گستردن *sāya-g.* پوشیدن *hamāyat-d.* حمایت دادن *poshīdan.*

OVERSIGHT, *n.* خطا *khatā* غلط *ghalat* غفلت *ghaflat* سهو *sahv.*

OVERSLEEP, *vi.* زیاده خوابیدن *ziyāda-kh.*

OVERSPREAD, *vt.* پر کردن *pur-k.* بر روی گستردن *bar rūi-g.*

OVERSTOCK, *vt.* بی حد افزون کردن *bi hadd afzūn-k.*

OVERSTRAIN, *vi.* بی حد کشیدن *bi hadd-k.*, جد و جهد از حد قدرت کردن *jadd u jahad az haddi kūdrat-k.*

OVERTAKE, *vt.* برابر آمدن *barābar-ā.*, در پای رفتن و واصل شدن *dar pāya raftan wa wāsīl-sh.*, در پی رفتن و گرفتن *dar pāya raftan wa-g.*

OVERTHROW, *vt.* (turn upside down) سرنگون ساختن *sar zer-n.*, سر زبر نمودن *sar nigūn-s.* زبر و زبر کردن *zer u zabar-k.*—(ruin) ویران کردن *pāyamāl-k.* مغلوب کردن *wayrān-k.*—(defeat) شکست *maghlūb-k.*, شکستن *shikastun.*

OVERTHROW, *n.* (defeat) شکست *shikast*, هزیمت *hazīmat.*—(destruction) خرابی *kharābī*, هلاکت *halāk.*

OVERTIME, *n.* وقت زیاد *wakti ziyād*, وقت نامعین *wakti nā muayyin.*

OVERTOP, *vt.* فضیلت داشتن *fazīlat-d.*, یافتن *afzūn-y.*

OVERTURE, *n.* اظهار *izhār*, کشف *kishf.*—(proposal) مطلب *izhāri matlah*, عرض *arz.*

OVERTURN, *vt.* سرنگون کردن *sarnigūn-k.*, واژگون کردن *wāzhgūn-k.*, شکست دادن *shikast-d.*

OVERTURN, *n.* خلال *khalal*, شکست *shikast.*

OVERWEIGH, *vt.* در وزن افزودن *dar wazn afzūdan.*

OVERWHELM, *vt.* غلبه کردن *ghalaba-k.*, غلبه شدن *ghalīb-sh.*, غرق کردن *ghark-k.*

OVERWORK, *n.* کار بسیار *kāri bisyār.*

OVERWORK, *vt.* خسته گردانیدن *khāsta-g.*, زیاد کار کردن *ziyād kār-k.*

OVIPOUS, *a.* دار بیضه *baiza dār.*

OWE, *vt.* وام گرفتن *karz-d.*, بدهی داشتن

wām-g., بدهی داشتن *dagm-d.* To pay what one owes, بدهی کردن *adāi Karz-k.* Owing to this, بسبب این *ba sababi in.*

OWL, *n.* بوم *būm*, چغد *chughd.*

OWN, *pron.* خود *khud*, خودش *khudish*, خویش *khāsh*, خویشی *khāshī.*

OWN, *vt.* (acknowledge) قبول کردن *kabūl-k.*, اقرار کردن *ikrār-k.*, اعتراف *itirāf-n.* To own a fault, خطا مالک شدن *khatā kabūl-k.*—(possess) مالک شدن *tasarruf-k.*, تصرف کردن *dadwa-k.*—(claim) ادعوی کردن *mālik-sh.*

OWNER, *n.* مالک *mālik*, صاحب *sāhib.*

OWNERSHIP, *n.* مالکیت *mālikīyat*, خداوندی *khudāwandī.*

OX, *n.* بز گاوی *nar gāv*, بقر *bakar.* A wild ox, گاو وحشی *gāvi dashtī.* A yoke of oxen, جفت بز گاوی *jufti nargāv.*

OXIDE, *n.* جوهر *jauhar.*—(of zine) توتیا *tutiya.*—(of iron) جوهر آهن *jauhari āg-n.*

OX-STALL, *n.* بقر خانه *bakar khāna*, بقر آخور *ākhūri bakar.*

OXYGEN, *n.* مولدالهوم *mauladdu'l humūza.*

OXYMEL, *n.* شکنجه بین *shikanjabīn.*

OYSTER, *n.* صدف *sadaf.*

P.

PABULUM, *n.* غذا *ghazā*, خوراک *khōrak.*

PACE, *n.* قدم *kadam*, گام *gām*, خطوط *khatwat.* Pace by pace, قدم بقدم *kadam ba kadam*, پایه پایه *pāya pāya.*

PACE, *vt.* (as a horse) راجه نمودن *rajā-n.*—(go gently) آهسته رفتن *āhista āhista-r.*—(measure by steps) پایه پایه نمودن *pāya pāya-p.*

PACIFIC, *a.* صلح ساز *sulh sāz*, ملایم *mulāyam*, مسالم *salīm*.

PACIFICATION, *n.* تسکین *sulh*, تسکین *taskīn*, تسلی *tasallī*.

PACIFY, *vt.* (tranquillize) تسلی کردن *tasallī-k.*, آرام *taskīn-k.*, تسکین کردن *taskīn-k.*, صلح و *ārām-d.*—(make peace) فرو نشاندن *sulh wa salāh-k.*, صلح کردن *farū-n.*, اطفاء کردن *itfā-k.*

PACK, *n.* 1. (bale) بسته *basta*, 2. (load) کالیب *bār*. A pack of hounds, کالیب *kalīb*, دسته دست *dastai sag*. A pack of cards, دسته، اوراق *ganjīfa*, گنجیفة *dastai aurāk*.

PACK, *vt.* (bind up) بستن *bastan*. To pack off (drive away) دفع کردن *duft-k.*, گریختن *rāndan*.—(run away) گریختن *gurikhān*.

PACKAGE, *n.* بسته *bukcha*, بسته *busta*.—(charge) مزد بار بندی *muzali bār bandī*.

PACKET, *n.* (parcel) بسته *basta*, دسته *dasta*.—(mail) خریطه *kharīṭa*.

PACK-HORSE, *n.* اسب بارگیر *aspi bārgīr*, حمول *hamūla*.

PACKING, *n.* بسته بندی *bukcha bandī*.

PACK-SADDLE, *n.* بالان *khūgīr*, خوکیر *pālān*.

PACK-THREAD, *n.* ریسمان *rīsmān*.

PACT, *n.* عهد *shart*, شرط *āhd*.

PAD, *n.* (road) راه *rāh*.—(an easy going horse) اسب آهسته *aspi āhista rau*—(low soft-saddle) خوکیر *khūgīr*.

PAD, *vt., vi.* (travel gently) آهسته آهسته *āhista āhista-r.*—(rob) راه زدن *rāh-z.*, قطع التریق کردن *katiu't tarīk-k.*

PADDLE, *vi.* آب بازی نمودن *āb bāzī-n.*

PADDOCK, *n.* شکارگاه *shikārgāh*, آهوستان *āhūstān*.

PADLOCK, *n.* قفل *kufl* (*pl.* اقفال).

PADLOCK, *vt.* با قفل بستن *bā kufl-b.*, بند نمودن *band-n.*

PAGAN, *n.* بت پرست *but parast*, کافر *kāfir*.

PAGANISM, *n.* بت پرستی *but parastī*.

PAGE, *n.* 1. (of a book) صفحه *saḥḥa* (*pl.* صفحات), ورق *warak* (*pl.* اوراق), 2. (boy) نوکر *ghulām*, غلام *naḥkar*.

PAGE, *vt.* ورق داغی کردن *warak dāghī-k.*, صفحه نشان کردن *saḥḥah nishān-k.*

PAGEANT, *n.* منظر *tamāshā*, تماشا *man-zar*.—(a statue in a show) صنم *sanam parwāza*.

PAGEANT, *a.* vide, POMPOUS.

PAGEANT, *vt.* تماشا نمودن *tamāshā-n.*

PAGEANTRY, *n.* نمایش *hishmat*, نمایش *numāyish*, تماشا *tamāshā*.

PAGODA, *n.* بت خانه *butkhāna*, بت کده *but kaulah*.—(idol) بت *but*, صنم *sanam*.

PAID, *a.* قضا ساکنم *adā shuda*, ادا شده *kazā sākhṭa*.

PAIL, *n.* شیردان *dul*, شپردان *shīrdān*.

PAIN, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, آزار *āzār*, الم *zihmat*, اضطراب *iztirāb*, غم *alam*, ملالت *malālat*.—

(punishment) عذاب *siyāsāt*, سیاست *azāb*. Pains, محنت *mahnat*, سعی *saī*, جد *mashakkat*, جهد *jaḥd*, تلاش *jaḥd u jehud*. To take pains, سعی *zilmāt-k.* زحمت کشیدن *zīl-k.*

PAIN, *vt.* رنجیدن *ranjīdan*, درد کردن *dard-k.*, آزار دادن *āzār-d.*, اضطراب *iztirāb-k.*

PAINFUL, *a.* درد مند *dard nāk*, دلگیر *dard mand*, غمناک *ghamnāk*, دلگیر *dilgīr*.—(paining) درد کنان *kunām*, رنج آور *ranj āwar*.—(difficult) مشکل *mushkil*, سخت *sakht*.—(indus-

- trious) mehnati, کارگذار kār-guzār
- PAINFULLY**, *ad.* با رنج و غم *bā ranju-gham*, ددردمندانه *mandāna*.—(laboriously) با محنت *bā mihnat*, با جد و جهد *bā jadd u jehad*.
- PAINFULNESS**, *n.* درد مندی *dard mandī*.—(industry) محنت *mihnat*.
- PAINLESS**, *a.* بی درد *bī dard*, بی رنج *bī ranj*.—(without labour) بی جد و جهد *bī jadd u jehad*, بی محنت *bī mahmat*.
- PAINSTAKER**, *n.* محنت کننده *mihnat kunanda*, زحمت کش *zahmat kash*.
- PAINT**, *vt.* نگاریدن *naksh-k.*, نقش کردن *nigārīdan*, تصویر کشیدن *taswīr-k.*.—(colour) ملون کردن *rang-k.*, رنگ کردن *mulavvān-k.*
- PAINT**, *n.* رنگ *rang*.—(for the face) بلفون *bulghūna*.
- PAINTED**, *a.* رنگ کرده *rang kardā*.—(as a picture) منقوش نگاریده *nigārīda*, منقوش *mankuš*.
- PAINTER**, *n.* نقاش *nakkāsh*, مصور *mu-sawwīr*, تصویر کش *taswīr kash*.
- PAINTING**, *n.* نگار *nigār*, نقش *naksh*, صورت *sūrat*. The art of painting, علم *ilm* تصویر *taswīr*. Full of paintings, پر *puri naksh u nigār*. A gallery of paintings, نگارستان *nigāristān*.
- PAIR**, *n.* جفت *juft*, زوج *zauj*. A pair of 'compasses', پرگار *pargār*, وانداز *wānsāz*. A pair of gloves, جفت دستبند *jufti dastbānd*. A married pair, زوج *zūj*. A pair of oxen, جفت *juft*.
- PAIR**, *vt., vi.* جفت کردن *juft-k.*.—(to be joined in couples) جفت شدن *juft-sh.*, زوجی شدن *zaujī-sh.*
- PALACE**, *n.* کوشک *kūshak*, ایوان *aiwān*, سرای *sarāya*, قصر *qasr*, بارگاه *bārgāh*, درگاه *dargāh*.
- PALANQUIN**, *n.* پالکی *pālaki*, روان *takhti rawān*.
- PALATABLE**, *a.* لذیذ *lazīz*, مزه دار *maza-dār*, خوش ذائقه *khūsh zahika*, خوش مزه *khush maza*.
- PALATAL**, *a.* (letter) حرف لهوی *harfi lahwi*.
- PALATE**, *n.* کام *kām*, حنک *hamak*, مذاق *mazāk*.
- PALATINE**, *n.* ملکی *mulki*, شهر باری *shahar yārī*.
- PALE**, *a.* (in color) زرد *zard*, اسفر *asfar*. To make pale, زرد کردن *zard-k.*
- PALE**, *n.* (for making inclosures) میخ *mekh*, واتد *watad*, مسماک *mismāk*.
- PALE**, *vi.* (encompass) زین کردن *dārba-zīn-k.*, (make pale) زرد کردن *zard-k.*
- PALEFACED**, *a.* زرد رو *zard rū*, زرد رنگ *zard rang*.
- PALENESS**, *n.* زردگی *zardī*, پژمردگی *pazhmurdagī*.
- PALL**, *vt., vi.* (become insipid) بی مزه *bī maza-g.*, غیر لذت شدن *ghayrī lazzat-sh.*.—(make insipid) بی مزه کردن *bī maza-k.*, لذت ساختن *lazzat-s.*
- PALLET**, *n.* تخت بسترک *bistarak*, تخت رنگ *takhtai rang*.
- PALLIATE**, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, عذر خواستن *ūzr-kh.*.—(mitigate pain) تسکین کردن *takhfīf-k.*, تسکین *taskīn-k.*
- PALLIATION**, تسکین *takhfīf*, معاف *muāf*, تسکین *taskīn*.
- PALLIATIVE**, *a.* تسکین بخش *taskīn bakhsh*.
- PALLID**, *a.* زرد *zard*, اسفر *asfar*.
- PALM**, *n.* درخت خرما *dirikhtī khurmā*, نخل *nakh*.—(victory) ظفر *zafar*, نصرت *nusrat*. The palm of the hand, کف دست *kafi dast*.

PALM, *vt.* حیل بازی کردن *farīftan*, هیل بازی کردن *hīla bāzi-k.*, مشت زدن *musht-z.*

PALMER, *n.* حاجی *hājī*, صلیبی *salībī*.

PALMISTRY, *n.* دست شناسی *dast shanāsi*, علم کف *ilmi kaf*.

PALPABLE, *a.* قابل اللمس *kābil u'l lams*,

امکان پرواس *mumkīni parwās*.—

(manifest) روشن *raushan*, آشکارا *āshkārā*, ظاهر *zāhīr*.

PALPABLENESS, *n.* امکان پرواس *imkāni parwās*,

قابلیت لمس *kābīliyati lams*.—(manifestation) روشنایی *raush-*

nāi, ظاهری *zāhīrī*.—(by the touch)

از لمس *az lams*, از پرواس *az parwās*.

PALPITATE, *vi.* تپیدن *tapīdan*, در

جستن *bar jastan*, لرزیدن *larzīdan*.

PALPITATION, *n.* خفقان *tapīsh*, خفکان *khafakān*.

PALSIED, *a.* زمین *zamin*, مزمین *muzmin*,

فالج دار *fālījdār*.

PALSY, *n.* شل *shall*, فالج *fālīj*.—(hemi-

plegia) نیمه *nīma*, فالج *fālīj*.—

(paralysis) لاقوه *radsha*, عشه *lakwa*.

PALTRY, *a.* حقیر *hakīr*, فرومایه *farū-*

māya, دلیل *zālīl*, پست *past*.

PAMPER, *vt.* پروردن *bā nāz*

u nadmat-p.

PAMPHLET, *n.* رساله *risāla*, دفتر *daftar*.

PAMPHLETEER, *n.* رساله نویس *risāla*

navīs.

PAN, *n.* تابه *tāwa*, طبق *tabak*.

PANACEA, *n.* علاج مطلق *ilāji mutlak*.

PANCAKE, *n.* رقاق *khām-sūz*, خامسوز

rukāk, روغن جوش *raughan jūsh*.

PANE, *n.* (of glass) شیشه *zujāj*, زجاج

shīsha.

PANEGYRIC, *n.* مدح *madh*, تعریف *tadrīf*.

PANEGYRIST, *n.* مداح *maddāh*, مدح

خوان *madh khān*.

PANEL, *n.* تخته *takhta*.—(roll of jury)

دفتر اسامی *daftari asāmī*.

PANG, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, غم *gham*,

الم *alam*, آزار *āzār*.

PANG, *vt.* درازنیدن *āzārdan*, آزاردن

dard-r.

PANIC, *n.* هول *haul*, باک *bāk*, بیم

bīm, ترس *turs*.

PANNIER, *n.* زنبیل *zambīl*, جوالق *javālik*,

سبد *sabad*.

PANT, *vi.*, *vt.* تیز دم زدن *tapīdan*, تیز

آرزو داشتن *tez dam-z*. To pant after,

آرزو داشتن *ārzū-d*, هوس داشتن *hawās-d*.

PANTHER, *n.* پلنگ *palang*, یوز *yūz*.

PANTOMIME, *n.* خفیه آموز *khafīya*

āmūz, مقلد بی صدای *mukallīdī bī*

sadā.

PANTRY, *n.* انبار خانه *ambār khāna*.

PAP, *n.* سر پستان *sari pistān*.—(food)

خوراک *khōrāk*.

PAPA, *n.* vide FATHER.

PAPER, *n.* کاغذ *kāghaz*, بیاض *bayāz*,

قرطاس *kirtās*, رچل *rijl*. Glazed paper,

کاغذ مهره دار *kāghazi-muhradār*. To

glaze paper, کاغذ مهره کردن *kāghaz mu-*

hra-k. A glazer of paper, مهره گر *muhra-*

gar. To commit to paper, رقم زدن *rakam-z*.

A sheet of paper, ورق *warak*.

A quire of paper, دسته کاغذ *dastai*

kāghaz. A bundle of papers, بسته کاغذ

bastai kāghaz. Folded paper, طار *tūmār*.

PAPER-MAKER, *n.* کاغذ گر *kāghaz-gar*,

کاغذی *kāghazī*.

PAR, *n.* مساوات *barābarī*, برابری *masā-*

wāt, عدل *dāl*. At par, برابر *barābar*,

در حال عدل *dar hāli dāl*. To be

at par, برابر شدن *barābar-sh*.

PARABLE, *n.* تمثیل *tamsīl*, مغل *mīsl*,

مانند *mānand*. To speak parables,

مسل مثل؟ بودن *misal āfāna-g.*, انسانه گنه *gu-b.*

PARABOLICAL, *a.* مثل آسا *misal āsā*,
تأمیل وار *tamsil wār.*

PARABOLICALLY, *ad.* تأمیلاً *tamsilān.*

PARADE, *n.* (pomp) حشمت *hashmat*,
میدان شوکت *shaukat.*—(ground)
صف آرای *maydān*—(Military parade)
ساف آرایا *saf āraya*, قواعد گاه *kanwātd gāh.*

PARADIGM, *n.* مثال *misāl*, بار نام *bār*,
ناما، نمودار *namūdār.*

PARADISE, *n.* فردوس *firdaus* (pl. فردایس),
بهشت *jinnat* (pl. جنات),
بیشته *bihisht*, خلد *khuld.*

PARADISE, *a.* بهشتی *firdausi*, فردوسی
bihishti.

PARADOX, *n.* خلاف، ابتداء *ibtidād*,
خلاف *khilāfi fikri mullak.*—(as-
sertion contrary to appearance)
مغالطه *mughālata*, معما *muāmmā.*

PARADOXICAL, *a.* بعید عقل *baidi ākl*,
مبتدع نما *mutadāi numā.*

PARAGON, *n.* (model) نمونه *namūna*,
دستورالعمل *dastur-ul*, پیشرو *pešrū*,
امال—(supremely excellent)
بی مثال *bī misāl*, نظیر *bī nazir.*

PARAGRAPH, *vt.* تفصیل کردن *tafsil-k.*,
مطلب جدا کردن *matlab judā-k.*

PARAGRAPH, *n.* فصل *fakra*, فقره *fasl*,
قطعه *kittā.*

PARAGRAPHICALLY, *ad.* فصل بفصل
fasl ba fasl, قطعه قطعه *kitt kitt.*

PARALLEL, *a.* مساوی *barābar*, برابر
masāwī, متوازی *mutawāzī.* A parallel
line, خط متوازی *khati mutawāzī.*
A parallel figure, شکل متوازی *shakli*
mutawāzī.—(comparison)
تشبیه *tashbih*, تأمیل *tamsil.*—(conformity)
مطابقت *mutābakat*, موافقت *muwāfakat.*

PARALLEL, *vt.* برابر شدن *barābar-sh.*,
تأمیل داشتن *hamsar-b.*, همسر بودن
tamsil-d.—(place in parallel lines)
دار خط متوازی نشانیدن
dar khati mutawāzī-n.—(compare)
تشبیه کردن *tashbih-k.*, مقابله کردن
mukābala-k.

PARALLELISM, *n.* برابری *barābari*,
موانقت *muwāfakat.*

PARALOGISM, *n.* سبب بی حقیقت
sababi bī hakikat, حجت نام صحیح
hujjati nā sahīh.

PARALYSIS, *n.* ریش، فالج *fālij*,
ریش *radsha.*

PARALYTIC, *a.* فالج زده *fālijzada*,
افتج *iftij.*

PARAMOUNT, *a.* صدر نشین *sadr nishīn*,
اکبر *akbar*, اعظم *āzam*, اکرم *akram*,
علی *alī.*

PARAMOUNT, *n.* شاهنشاه *shāhīnshāh*,
پادشاه *pādshāh.*

PARAMOUR, *n.* یار *yār*, آشنا *āshnā*,
عاشق *āshik.*

PARAPET, *n.* کنگره *kungara.*

PARAPHRASE, *n.* شرح مجازی *sharh*,
تفسیر *tafsir*, تفسیر *tafsir*,
تأویل *tawīl.*

PARAPHRASE, *vt.* شرح کردن *sharh-k.*,
تفصیل کردن *tafsil-k.*

PARAPHRASST, *n.* اهل تفصیل *ahli tafsil*,
شارح *shārah.*

PARASITE, *n.* مفت خور *muft khur*,
طفیل *tufail*, خوشامد *khushāmad.*

PARASOL, *n.* چتر *chatr*, سایبان *sāyabān*,
سراپرده *sarāparda.*

PARBOIL, *vt.* نیم جوش کردن *nīm jūsh-k.*

PARCEL, *n.* بسته *basta*, حصه *hissa*,
بخش *bukcha.*—(part) پاره *pāra*,
شمار *shumār*, عدد *ādad.*

PARCEL, *vt.* تقسیم کردن *hissa-k.*,
تاکسیم کردن *taksim-k.*

- PARCH**, *vt.* محرق *khushīdan*, خشیدن *mulhrik sākhtan*.
- PARCHED**, *a.* خشیده *khūshīda*, ذیم *nīm sūkhā*.
- PARCHMENT**, *n.* پوست *rikk*, رِق *pust*.
- PARDON**, *n.* عفو *muāfi*, معافی *afv*, مغفرت *maghfirat*. To ask pardon, استغفار *afv talab-k.* عفو طالب کردن *istighfār-k.* عذر ساختن *uzr-s.*
- PARDON**, *vt.* در *muāf-k*, معاف کردن *dar-g.* بخشیدن *bakhshīdan*, عفو گذشتن *afv-k.* شفاعت نمودن *shafakkat-n.*
- PARDONABLE**, *a.* معاف کردنی *muāf kardani*, واجب العفو *wājibi'l afv*.
- PARDONABLENESS**, *n.* معذوری *mad-zūrī*.
- PARDONABLY**, *ad.* معذورانہ *madzūrāna*.
- PARDONED**, *a.* معذور *muāf*, معذور *madzūr*, بخشیده *bakhshīda*. To be pardoned, معذور معافی شدن *muāf-sh.* معذور شدن *madzūr-sh.* مغفور شدن *maghfūr-sh.*
- PARDONER**, *n.* عفو کننده *afv kunanda*, بخشنده *bakhshanda*, مغفور *ghafūr*.
- PARDONING**, *a.* مغفرت نما *maghfirat-numā*, خطابخش *khatā bakhsh*.
- PARE**, *vt.* تراشیدن *tarāshīdan*, تراش *tarāsh-k.*
- PARENT**, *n.* والد *wālid*, نازل *nāzil*. Parents, پدر و مادر *pidar u mādar*, ابا *abāni* (dual of اب) *wālidāni*.
- PARENTAGE**, *n.* نسل *asl*, اصل *nasl*, نسب *naṣb*.
- PARENTAL**, *a.* والدین منسوب *wālidāni mansūb*.—(affectionate) *mushfik*.
- PARENTHESIS**, *n.* جمله معترضه *jumlai mudta'riza*.
- PARHELION**, *n.* سراجہ آفتاب *sarāchai āftāb*.
- PARING**, *n.* تراش *tarāsha* Paring-knife, ناخن تراش *nākhān tarāsh*.
- PARITY**, *n.* برابری *barāburī*, مشابهت *mushābahat*, اعدال *itidāl*.
- PARK**, *n.* شکارگاه *shikārgāh*, میدگاه *sayd gāh*. Public Park, باغ عام *bāghi āmma*.
- PARLEY**, *vi.* مکالمه کردن *mukālama-k.*, جواب و سوال کردن *javāb u sawāl-k.*, گفتگو کردن *guftagu-k.*
- PARLEY**, *n.* مکالمه *mukālama*, جواب *javāb sawāl*.
- PARLIAMENT**, *n.* دارالشوری *darūsh shūrī*, مجلس ملت *majlisi millat*.
- PARODY**, *n.* تمثیل *tamsil*, میل *misal*.
- PARLOUR**, *n.* دیوانخانه *dīwānkhāna*, ایوان *iwān*.
- PAROLE**, *n.* قول *kaul*, کلمه *kalama*. A military parole, شعار *shiār*.
- PAROQUET**, *n.* طوطی *tūtī*.
- PAROXYSM**, *n.* حالت نوبت *naubat*, نوبت تب *hālat*.—(of a fever, &c.) نوبت تب *naubati tap*.
- PARRICIDE**, *a.* قتل پدر *katli pidar*, پدرکش *pidar kush*.
- PARRICIDE**, *n.* قاتل الوالد *kātilu'l wālid*.
- PARROT**, *n.* طوطی *tūtī*, پروان *parwān*, نوا *navā*.
- PARRY**, *vt.* دفع کردن *daft-k.*
- PARSIMONIOUS**, *a.* بخیل *bakhil*, تنگ دست *tangdast*.
- PARSIMONIOUSLY**, *ad.* طمعکارانه *tamt kārāna*, بخیلانه *bakhilāna*.—(frugally) *bā tang dastī*.
- PARSIMONY**, *n.* امساک *bukhl*, بخل *imsāk*, تنگ دستی *tang dastī*.
- PARSLEY**, *n.* کرفس *karfās*, اجمود *ajmūd*.
- PARSNIP**, *n.* اسطون *ustūn*, گز *guzar*.
- PARSON**, *n.* کشیش *kashish*.

PART, *n.* 1. (piece, portion) پاره *pāra*, پُرز *purza*, قطعه *kitṭ*, جزوی *juzwī*.

2. (share, lot) حصه *hissa*, قسمت *kismat*. 3. (business, duty) خدمت *khidmat*, کار *kār*, عمل *āmal*, امر *amr*.

4. (side, party) طرف *taraf*, جانب *jānib*. The best part of any thing, خلاصه *khulāsat*. The greatest part of any thing, اکثری *aksarī*. Third part, یک *sah yak*, ثلث *salas*. The fourth part, چهار یک *chehār yak*, ربع *rabṭ*. From this part, از این جانب *az in jānab*. That part, آنسو *ānsū*. From every part, از هر طرف *az har taraf*. The fore-part, قبل *kabl*, پیشگاه *peshgāh*. The latter part, آخر *ākhīr*, پای *pāya*. In whole and in part, کلی و جزوی *kullī u juzwī*. To take in good part, نیکو داشتن *nekū-d*. To take in ill part, زبون دانستن *zabūn-d*. To take a part, طرفداری کردن *tarafdārī-k*, جانبداری کردن *jānibdārī-k*. Parts, (abilities) قابلیت *kābīliyat*, ادراک *idrāk*, عقل *akl*.—(quarters) اطراف *atrāf*, اقالیم *akālīm*. In every part, در اکناف *bahar jānib*, هر جانب *dar aknāf u atrāf*. In parts, پاره پاره *pāra pāra*, قطعه قطعه *kitṭ kitṭ*. To divide into two equal parts, تصنیف کردن *tasnīf-k*.

PART, *vt.* (divide) تقسیم کردن *taksīm-k*, حصه کردن *kismat-k*, جدا کردن *judā-k*, *hissa-k*.—(separate) تفريق *tafrīk-n*.—(keep asunder) تفاوت داشتن *tafāwat-d*. *vi.*—(be separated) جدا شدن *judā-sh*.—(take farewell) وداع گفتن *widād-g*, رخصت *rukhsat-g*. To part with, گذاشتن *guzāsh-tan*, ترک کردن *tark-k*.

PARTAKE, *vi.* بهره‌مند بودن *bahramand-b*, حصه گیر *sharīk-sh*, شریک شدن.

شرکت داشتن *hissa gir-sh*, شریک شدن *sharīkat-d*.

PARTAKER, *n.* حصه گیر *hissa gir*, مشارک *hissa dār*, شریک *sharīk*, مشترک *mushārik*.

PARTED, *a.* جدا کرده *judā kardā*, مقسوم *maksūm*.

PARTERRE, *n.* گلزار *gulzār*, چمن *chaman*.

PARTIAL, *a.* جانبدار *jānibdār*, طرفدار *tarafdār*.—(not universal) خاص *khāss*, قدری *kadri*.—(little) نا مطلق *nā mutlak*.

PARTIALITY, *n.* جانبداری *jānibdārī*, عدم راستی *ādami rāstī*, طرفداری *tarafdārī*.

PARTIALLY, *ad.* با جانبداری *bā jānib dārī*, از روی تعصب *az rūi tāsūb*.—(not totally) نا تمامانه *nā tamāmāna*, نا جمله *nā jumlatan*.

PARTICIPATE, *vi.* حصه گرفتن *hissa-g*, شریک شدن *bahra-d*, بهره داشتن *sharīk-sh*.

PARTICIPATION, *n.* حصه داری *hissa dārī*, شرکت *sharīkat*. To give a participation, حصه دادن *hissa-d*, بهره دادن *bahra-d*.

PARTICIPLE, *n.* (present) اسم فاعل *ismi fāʿl*.—(past) اسم مفعول *ismi mafūl*.

PARTICLE, *n.* ذره *zarra*, ریزه *rīza*, شمه *shamma*. A particle of gold, ذرهبت *zahbat*.—(parts of speech) حرف *harf*, (حروف). A particle of relation or possession, نسبت *adāti nisbat*. A particle of action, فاعل *adāti fāʿl*. Affirmative particle, حرف *harfī iṣṭidrāk*. Negative particle, حرف نفی *harfī iṣṭidrāk*. Adversative particle, حرف تردید *harfī tardīd*.

PARTICULAR, a. 1. (not general) مخصوص *makhṣūs*, خاص *khāṣṣ*. 2. (single) مفرد *mufrad*, مفصل *mufassal*. 3. (odd) بلا قاعده *djīb*. 4. (uncommon) نادر *bilā kāṭda*. To apply to any particular use, خاص کردن *khāṣṣ-k*. To do any thing particular, مخصوص ساختن *khasūs-s*. In particular, خصوصاً *khasūsan*.

PARTICULAR, n. (individual) یکی *yakī*, شخص *shakhs*.—(a single point, thing, or instance) نکته *nukta*.—(a minute detail) تفصیل *tafsil*, کیفیت *kaifiyat*, باب *bābat*.

PARTICULARISE, vt. تفصیل کردن *tafsil-k*, جدا جدا بیان کردن *judā judā bayān-k*, مفصل گفتن *mufassil-g*.

PARTICULARITY, n. شرح تفصیل *tafsil*, شرح *sharah*.—(individuality) یگانگی *yagā-nagī*.—(oddness) خود ساری *khud sarī*, هوا داری *hawādārī*.

PARTICULARLY, ad. (distinctly) تفصیلاً *tafsilan*, مفصلاً *mufassilāna*.—(peculiarly) خصوصاً *khasūsan*.—(extremely) بغایت *baghāyat*.

PARTING, n. تفکیک *takṣim*, فراق *farāq*, روانگی *rawāngī*.

PARTISAN, n. (adherent) رفیق *rafik*, دامن گیر *dāman gir*.—(commander of a party) رساله دار *rasāladār*.

PARTITION, n. (division) قسمت *kisimat*, تقسیم *takṣim*, حصه *hissa*. The partition of an inheritance, امتسام *iktisām i mirās*.—(separation) جدائی *judāī*, فراق *firāq*.—(a wall, حجاب *pardai diwār*, پرده دیوار *parda*, etc.) *hijāb*. A partition of boards, تخته دیوار *takhtai diwār*. A partition of stone, سنگ دیوار *sangi diwār*.

PARTITION, vt. پرده کردن *parda-k*, تقسیم کردن *takṣim-k*, جدائی کردن *judāī-k*.

PARTLY, ad. نزدیک *nazdik*, yak *yak chandī*, در جز *dar juz*. Partly one partly another, یکچند دیگر *yak chand yak, yak chand digar*.

PARTNER, n. مشارک *sharik*, زوج *musharik*, حصه دار *hissa dār*, رفیق *rafik*. A partner in wealth, *zauja*. A partner in situation, *ham māl*. A partner at play, *ham hāl*. *ham bāz*.

PARTNERSHIP, n. شراکت *shirakat*, حصه داری *hissa dārī*, انبازی *ambāzī*. To be in partnership, شریک شدن *sharik-sh*.

PARTRIDGE, n. کبک *kabk*, تهر *tihū*.

PARTY, n. اهالی هموات *ahālī i ham wisāk*, اهل تشارور *ahli tashāwūr*. A party in a law-suit, فریق ثانی *farīqī sāni*. A party (assembly) مجلس *majlis*, جماعت *jamādt*, محفل *mahfil*. (side) جانب *jānib*, طرف *taraf*.—(banquet) ضیافت *ziyāfat*. Party-coloured, گوناگون *gūnā*, بوته من *bu kalāmūn*, *gūn*. Party-man, طرفدار *tarafdār*, جماعت دوست *jamādt dūst*. Party spirit, تعصب *ta'assub*. Party wall, دیوار میان *diwārī miyān*.

PASS, vi., vt. (go forward, by or through) گذشتن *guzashtan*, گذر کردن *guzar-k*, عبور کردن *ūbūr-k*.—(cross over) مرور کردن *murūr-k*. To pass away, گذشتن *guzashtan*.—(make a transition) از چیزی به چیزی *az chizi ba chizi-g*.—(to be at an end) تمام شدن *tamām-sh*. سر انجام یافتن *sar anjām-y*.—(depart this life) فوت شدن *faut-sh*, حکم مردن *murdan*. To pass a law, فرمان گذاری کردن *hukm wa farmām guzārī-k*, شرع ساختن *shar'at*. To pass or to be current, دست بدست

روان گشتن *az dust ba dast-r.* حکم کردن *rawān-g.* To pass sentence, *hukm-k.* حکم شرع گفتن *hukmi shart-g.* To pass, pass by, pass over, (omit) ترک کردن *tark-k.* غافل شدن *ghāfil-sh.* معذور در گذشتن (excuse) *dar-g.* داشتن *madzūr-d.* To pass or surpass, افزودن *afzūn-ā.* گذشتن *guzashtan.* غالب شدن *ghālib-sh.*—(allow, admit, approve) پسندیدن *pasandīdan.* تحسین *tahsīn-k.*—(to be approved) پسندیده شدن *pasandīda-sh.* To pass upon, ساختن *farīftan.* غدر ساختن *ghadr-s.* To pass or send from one place to another, جایجا روانه کردن *jā ba jā rawāna-k.* فرستادن *fristādan.* To pass one's word for another, ضامن شدن *zāmin-sh.* To pass one's time, زندگانی کردن *aukāṭ-g.* گذرانیدن *zindagānī-k.* To pass for, (personate another) اسم و صورت دیگر را گرفته فریفتن *ism wa sūratī digar rā girifta-f.* To pass under examination, تجویز یافتن *tajwīz-y.* آزموده شدن *āzmūda-sh.* To come to pass, واقع شدن *wāqʿ-sh.* اجازت *uftādan.* To let pass, اجازه دادن *ijāzat-d.* رخصت کردن *rukhsat-k.* To cause to pass, گذرانیدن *guzrānīdan.*

PASS, n. (passage) راه تذگ *rāhi tang.*—(of a mountain) دره *darra.* عرقوب *ʿurqūb.* A dangerous pass, معبر خطرناک *maḍbari khatar nāk.*—(condition) دنتر *hāl.* وضع *wazʿ.* Pass-book, دفتر حساب نامه *daftar, hisāb nāma.*

PASSABLE, a. قابل عبور *kābili ʿubūr.* کدر *lāyaki guzar.*—(supportable) قابل تحمل *kābili tahammul.*—(allowable) روا *rawā.* جایز *jāʿiz.*

PASSAGE, n. (road) راه *rāh.* ره *rah.* طریق *tarik.*—(journey) سفر *saḥar,*

مقالات *sayr.* A passage in a book, مقالات *makālat.* فکرة *fikra.*

PASSED, a. گذشته *guzashta.* زفته *rafta.* Passed over, معطل *mudttīl.* ناسی *nāsi.*—(forgiven) معاف شده *miʿāf shuda.* مغفور *maghfūr.*

PASSENGER, n. راننده *rawanda.* راهرو *rāhrau.* مسافر *musāfar.* راهگذار *rāh-guzār.* سالک *sālik.*

PASSING, a, ad. گذر کنان *guzar kunān.*—(going through) گذران *guzarān.*—(exceedingly) نهایت *niḥāyat.* زیاده *ziyāda.*

PASSION, n. انفعال *infīāl.*—(anger) غضب *ghazab.* خشم *khashm.*—(love) عشق *ishk.* محبت *mohabbat.* The passions of the mind, هوای نفسانی *hawāi nafsānī.* To restrain the passions, نفس را ضبط کردن *naḥsā rā zabt-k.* To give way to the passions, تابع هوا *tābt harwā u harwas-sh.* The passion of love, هوای عشق *hawāi ʿishk.*

PASSIONATE, a. آتش مزاج *ātish mizāj.* خشمناک *khashm nāk.* کهرناک *kihr-nāk.*—(earnest, eager) آرزومند *ārzū-mand.* گرم *garm.*

PASSIONATELY, ad. با کهر *bā kihr.* با غضبان *ghazabāna.*—(with strong desire) با عشق و آرزومندی *bā ʿishk u ārzū-mandī.* با هوا و هوس *bā harwā u harwas.*

PASSIONATENESS, n. خشمناکی *khashm-nākī.* آرزومندی *ghazabnākī.* غضبناکی *ārzū-mandī.* رشک و غیرت *riḥk u ghayrat.*

PASSIVE, a. متحمل *mutahammul.* بی سکن *bī mukhālīf.* ساکن *sākin.* A passive verb, فعل مجهول *fāʿilī majhūl.*

PASSIVELY, ad. با تحمل *bā tahammul.* متحملانه *mutahammilāna.*

PASSIVENESS, *n.* تحمل *tahammul*, صبر *sabr*, بردباري *burd bārī*.

PASSPORT, *n.* روادار *rāhdārī*, پروانه *parwānai rāhdārī*, گذرنامه *guzar nāma*.

PAST, *a.* گذشته *guzashta*, رفته *rafta*, ماضی *māzī* متقدم *mutakaddim*, سابقه *sābika*.—(beyond) بالا *bilā*, فوق *fauk*. Past hope, امید گذشته *bilā umīd*, امید *umīdi guzashta*.—(past tense) ماضی مطلق *māzī mutlak*.—(past continuous) ماضی استمراري *māzī istimrārī*.—(past perfect) ماضی بعید *māzī ba'id*.—(past potential) ماضی *māzī tāmanā*. The past participle, اسم مفعول *ismi mafūl*.

PAST, *n.* زمان گذشته *zamāni guzashta*, سال *galf*. The past or last year, سال گذشته *sālī guzashta*, پار سال *pārsāl*. Past ages, زمان متقدم *zamāni mutakaddim*.—(predecessors) رفتگان *raftagān*, باستان *guzashtagān*, باستان *bāstān*.

PASTE, *n.* خمیر *khamīr*, عجين *djīn*, سریش *sarīsh*.

PASTE, *vt.* چسبانیدن *chaspānīdan*, سریش کردن *sarīsh-k*.

PASTE-BOARD, *n.* کاغذ و صلي *kāghazi washī*, مقوای *makwa*.

PASTER, *n.* وظیف *wazīf*, خرد *khurda*.

PASTIME, *n.* تماشا *tamāshā*, تفریح *tafarruj*, بازیچه *bāzīcha*.

PASTOR, *n.* گله بان *galla bān*, چوپان *chaupān*, راعي *rāī*.

PASTORAL, *a.* چوپان *chaupānī*, صحرا *sahrā* نشین *nishīn*.

PASTRY, *n.* سنبوسه *sambūsa*, گوشت *gushti āganda*.—(confectionary) آگنده *halkwā*, نان روغنی *nāni raughanī*.

PASTURE, *n.* چراگاه *charāgāh*, علوفه *dlafzār*, مرعي *marāī*.

PASTURE, *vi., vt.* (feed as cattle) چریدن *charīdan*, مرعي شدن *marāī-sh*, علف *dlaf-kh*, چرانیدن *charānīdan*, رعي کردن *raī-k*.

PASTY, *n.* سنبوسه *sambūsa*.

PAT, *a.* لایق *lāyīq*, شایسته *shāyista*, سزاوار *sazāwār*.

PAT, *vt.* ضرب سبک *zarbi subuk-z*.

PATCH, *n.* پاره *pāra*, پيوند *paywānd*, پینه *pīna*, رقع *rukī*.

PATCH, *vt.* پینه زدن *pīna-z*, دوز *pīna dūz-k*.

PATCHER, *n.* پاره زن *pāra zan*.

PATCHWORK, *n.* رقع *murakkī*, پز *pūsh*.

PATE, *n.* سر *sar*, راس *rās*.

PATENT, *a.* کشاده *kushāda*, هویدا *hawīda*.

PATENT, *n.* سند *sanad*, فرمان *farmān*, پروانه *parwāna*, برات عالیشان *barāti ālīshān*. The royal sign on letters patent, توتیج پادشاه *taukī i pādshāh*.

PATENT, *a.* ظاهر *zāhir*, واضح *wāzīh*.

PATENTEE, *n.* سنددار *sanaddār*, پروانه دار *parwānadār*.

PATERNAL, *a.* پدری *pidarī*, ابائی *abawī*. Paternal succession, میراث *mīrās*, مورث *murās*.

PATERNITY, *n.* پدری *pidarī*, ابوت *ubuwat*.

PATH, *n.* راه *rāh*, ره *rah*, سبیل *sabīl*, طریق *tarīk*.

PATHETIC, *a.* دلنواز *dilgār*, دل *dīl* ناروازی *narwāz*, جان کش *jān kash*, دل *dīlāwīz*, جگر سوز *jigar sūz*.

PATHETICALLY, *ad.* دلنوازان *dīl narwāzāna*, گذاري *az jān guzārī*. To touch pathetically, دلنواختن *dīl-n*, دل *dīl āwīz-k*.

PATHLESS, *a.* بی راه *bī rāh*, بی سبیل *bī sabīl*, بی طریق *bī tarīk*.

PATHOLOGY, *n.* علم امراض *ilmi imrāz*.

PATHWAY, *n.* طریق، تنگ راه *tang rāh*, طریق *tarik*.

PATIENCE, *n.* صبر *sabr*, صبور *sabūr*, شکیب *shikīb*, تحمل *tahammul*, برد *burd* *bārī*. To have patience, صبر کردن *sabr-k.*, صبر داشتن *sabr-d.*

PATIENT, *a.* صابر *sābir*, بردبار *burdbār*, شکیب *shakībā*. To be patient, صابر *sābir-sh.*, صبر و تحمل نمودن *sabr u tahammul-n.*

PATIENT, *n.* مریض *marīz*, علیل *dlīl*.

PATIENTLY, *ad.* "صبرا" *sabran*, شکیبانه *shakībāna*.

PATRIARCH, *n.* شیخ، بطریق *batarīk*, شیخ *shekh*.

PATRICIDE, *n.* قتل پدر *katli pidar*.

PATRIMONIAL, *a.* میراثی *mīrāsī*, تملیکی *tamlīkī*. Patrimonial possessions, مال، موروث *māwūs*, مال *māl*.

PATRIMONY, *n.* میراث *mirās*, وراثت *warāsāt*.

PATRIOT, *n.* وطن دوست *watan dūst*, اهل حب الوطن *ahli hubbul watan*.

PATRIOTIC, *a.* حبیب الوطن *habībū'l watan*.

PATRIOTISM, *n.* حب الوطن *hubbul watan*, وطن دوستی *watan dūstī*.

PATROL, *n.* شب پاسبان *pāsbāni shab*, شبگرد *shab gird*.

PATROL, *vt.* شب گردی کردن *shab girdī-k.*, پاسبانی کردن *pāsbānī-k.*

PATRON, *n.* حارس *hāris*, مربی *murabbī*, حمایتی *himāyatī*, دستگیر *dastgīr*.

PATRONAGE, *n.* حمایت *hamāyat*, مربی پناهی *murabbī panāhi*, دستگیری *dastgīrī*, مربی گری *murabbīgarī*.

PATRONESS, *n.* زن دستگیر *zani dastgīr*, حارسه *hārisa*.

PATRONISE, *vt.* مربی شدن *murabbī-sh.*,

حمایت *himāyat*, دستگیری نمودن *dastgīrī-n.*, دامن *himāyat-d.*

PATTER, *vi.* قط و طنطنه کردن *katr wa tan tana-k.*, بارش زدن *bārīsh-z.*

PATTERN, *n.* نمونه *namūna*, نمودج *unmudaj*, طرح نمودار *namūdār*, طرح *tarah*, طرز *tarz*.

PATTERN, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, نمونه ساختن *namūna-s.*

PAUCITY, *n.* کمی *kamī*, قلت *killat*, اندکی *andakī*.

PAUNCH, *vt.* شکم دریدن *shikam-d.*

PAUPER, *n.* مسکین *miskīn*, فقیر *fakīr*, محتاج *muhtāj*.

PAUSE, *n.* توقف *tawakkuf*, —(suspense) شبه *shubb*, شک *shakk*.

PAUSE, *vi.* (make a stop) توقف کردن *tawakkuf-k.*, وقف کردن *waqf-k.*, —تردد نمودن *fikr-k.*, (hesitate) *taraddud-n.*, درنگ نمودن *dirang-n.*

PAVE, *vt.* فرش بکشد *farsh-k.*, فرش بکشد *farsh bandī-k.* To pave the way, راه کشادن *rāh-k.*

PAVEMENT, *n.* فرش *farsh*, بلاط *balāt*.

PAVER, *n.* فرش بند *farsh band*, بلاط گر *balāt gar*.

PAVILION, *n.* خیمه *khaima*, سراپرده *sarāparda*. An open pavilion, شامیان *shāmyāna*, سایبان *sāyabān*.

PAW, *n.* پنجه *panja*, چنگ *chang*.

PAW, *vt.* پای بر زمین کشیدن *pāya bar zamīn-k.* —(handle) سودن *sūdan*, لمس کردن *lams-k.*

PAWN, *n.* گرو *girau*, رهن *rahn*. A pawn at chess, پیاده *piyāda*.

PAWN, *vt.* گرو کردن *rahn-k.*, رهن گرفتن *girau-k.* To demand a pawn, رهن خراستن *rahn-kh.* To redeem a pawn, رهن گرفتن *faklī rahm-k.* To receive a pawn, رهن گرفتن *rahn-g.*

- PAWNBROKER, n.** رهن گیر *rahngīr*, گیر *girāu gir*.
- PAWNER, n.** گرو کننده *girau kunanda*, مرتحن *murtahin*.
- PAY, vt., vi.** گذاردن *adā-k.*, قرض ادا کردن *guzārdan*. To pay debt, وام ونا کردن *wām wafū-k.* To pay tribute, خراج گذار کردن *khirāj guzār-k.* To pay or atone for, تکفیر کردن *takfīr-k.* To pay wages, وظایف مزد دادن *wazīfa-d.*, *muzd-d.* To pay or beat, ضرب کردن *zarb-k.*, زدن *zadan*.
- PAY, n.** طلب *talab*, وظیفه *wazīfat*, مواجب *marwājib*, مزد *muzd*. Daily pay, روزانه *rozāna*, روزیانه *rozyāna*. Monthly pay, ماهیانه *māhīyāna*. Yearly pay, سالانه *sālyāna*. Advance of pay, پیشگی *pešgī*, سلف *salaf*.
- PAYABLE, a.** واجب ادا *wājibu'l'adā*, واجب القضا *wājibu'l'kazā*, دادنی *dādāni*.
- PAYEE, n.** دار *tankhāh dār*.
- PAY-DAY, n.** روزگار *ruzi adā*, روز *ruzi*, روزگار *ruzi guzār*.
- PAYER, n.** ادا کننده *adā kunanda*, گذارنده *guzāranda*.
- PAYMASTER, n.** خزانچی *khazānchī*, وجه ادا کننده *wajh adā kunanda*.
- PAYMENT, n.** گذارش *guzārīsh*, ادا *adā*, عوض *jazā*, جرا *jawāz*.
- PEA, n.** مشو *mushū*, کرسنه *karasna*.
- PEACE, n.** صلح *sulh*, سازگاری *sāz kāri*, عقد *āshī*. A treaty of peace, عهد و صلح *āhād u paymāni sulh*. Articles of peace, عهد نامه *sulh nāma*, راحت *ārām*, آرام *ārām*, *rāhat*. To make peace, صلح کردن *sulh-k.*, آشتی کردن *āshī-k.*
- PEACE, interj.** خاموش *khāmūsh*.
- PEACEABLE, a.** صلح جو *sulh jū*, صلح اندیش *salāh andīsh*. A peaceable dwelling, آرامگاه *ārām gāh*. Peaceable times, ایام صلح و آشتی *ayyāmī sulh wa āshī*.
- PEACEABLENESS, n.** صلح راحت *rāhat*, صلح جوئی *sulh jūi*.
- PEACEABLY, ad.** بی جدت و شمانت *bī jang u shamātat*, با مصالح *ba masālah*, آسوده *āsūda*.
- PEACEFUL, a.** vide **PEACEABLE**.
- PEACEFULLY, ad.** vide **PEACEABLY**.
- PEACEMAKER, n.** مصالح *muslih*, صلح و ساز *sulh kār*, صلح ساز *sulh u salāh sār*.
- PEACH, n.** شفتالو *shaftālū*.
- PEACOCK, n.** طاووس *tāūs* ((pl. اطراس)). To strut like a peacock, خرامیدن *kharāmīdan*.
- PEAHEN, n.** طاووس ماده *tāusi māda*.
- PEAK, n.** سر کوه *sar kūh*, قله *kulla*, راس الجبل *rāsul'jabal*.
- PEAL, n.** غرش *radīl*, زدن *ghurriish*.—(of bells) زنگبارها *tantanai zang bārha*.
- PEAR, n.** ناشپاتی *nāsh pātī*, امرو *amrūd*.
- PEARL, n.** مروارید *marwārīd*, در *durr*, (لای *lūlū* (pl. لای)). A large royal pearl, لولوی شاهوار *lūlūi shāhwār*. Piercing pearls, سفتن مروارید *suftani marwārīd*. A pearl or speck on the eye, ظفر چشم *zufri chashm*. Mother of pearl, گوهر پرور *gauhar parwar*, ام *ummi*, تومت *tūmat*.
- PEARLY, a.** در آسا *durr āsā*, مروارید دار *marwārīd dār*.
- PEASANT, n.** دهقانی *dihkāni*, روستایی *rūstāi*, فلج *fullāh*.

PEASANTRY, *n.* قروبی اهالی *ahālī i karīb*, روستائی *rūstāī*.

PEAS-COD, *n.* پوست نخود *pusti nukhūd*.

PEBBLE, *n.* سنگ پاره *hasā*, سنگ پاره *sang pāra*, سنگ شفاف *sangi shaffāf*.

PECCADILLO, *n.* قصور *qusūr*, عیب *‘ib*.

PECCANT, *a.* (corrupt) شر *sharr*, بد *bad*, گناهکار *mujrīm*, مجرم (criminal) *gunāhgār*.

PECK, *vt.* سوراخ *minkār-z.*, منقار زدن *sūrākhi-k.* کردن

PECTORAL, *a.* سینه *sadriya*, صدریه *sīna makhsūs*.—(breast plate), سینه پوش *sīna pūsh*, جبهه *jubba*.

PECULATION, *n.* فریب بیت المال *farībī baytu’l māl*, خیانت *khayānat*.

PECULIAR, *a.* مخصوص *khāss*, خاص *makhsūs*, غیر عمومی *ghayar ‘amūmī*, عجیب *‘ajīb*.

PECULIARITY, *n.* خاصیت *khāssiyat*, مخصوصیت *makhsūsiyat*.

PECULIARLY, *ad.* "خصوصاً" *khāssusan*, خاصه *khāssitan*.

PECUNIARY, *a.* (relating to 'money') نقدی *nakdī*, زر منسوب *zar mansūb*. (consisting of money) از زر *az zar*. A pecuniary consideration, عوض در نقد *‘waz dar ‘nakd*. Pecuniary payment, ادا کردن زر حاضر *adā kardan ba zari hāzir*.

PEDAGOGUE, *n.* خواجه *ustād*, اوستاد *khāja maktab*, مکتب.

PEDAL, *a.* پای منسوب *pāya mansūb*, پای *pāya*.

PEDANT, *n.* مغرور *‘ilm maghrūr*, عالم خود فروش *‘ālimi khud farūsh*.

PEDANTIC, *a.* فضیلت فروش *fazīlat farūsh*.

PEDDLAR, *n.* دست فروش *dast farūsh*, خرده فروش *khurda farūsh*.

PEDDLERY, *n.* خرده فروشی *khurda farūshī*, اسباب کمبها *asbābi kam bahā*.

PEDDLING, *n.* دست فروشی *dast farūshī*, سوداگری *saudāgarī*.

PEDESTAL, *n.* بن ستون *bunni sitūn*, پای عمود *pāya umūd*.—(basis of a statue) پای صنم *pāya sanam*.

PEDESTRIAN, *n.* پیاده *payāda*, قاصد *kāsīd*.

PEDIGREE, *n.* نسب *nasaab* (pl. انساب), نسل *nasl*, آل *āl*, (pl. اصول) *asl*.

PEEL, *vt.* قشر پوست برداشتن *pūst-b.*, قشر تجارت کردن *kishr-k.*—(plunder) *ghārat-k.*

PEEL, *n.* پوست *pūst*, قشر *kishr*, جلد *jild*.

PEEP, *vi.* نظر چشم داشتن *chashm-d.*, نظر نگرستن *nazar-s.*, سازختن *nigristan*. (look at privately) پنهان نگر بستن *pīn-hān-n.*—(make the first appearance) بنظر آمدن *ba zahūr-ā*, با نظر آمدن *ba nazār-ā*.

PEEP, *n.* لامحه *lamh*, نظارت *nazarat*.—(appearance) نظر اول *nazari auwal*, طلوع *tulū*.

PEEP-HOLE, *n.* چشمک *chashmak*, منظر *manzar*, سوراخ *sūrākhi*.

PEER, *n.* همسر *ham sar*, همنشین *ham-nishīn*.—(lord) شریف *sharīf*, سید *sayyīd*.

PEERAGE, *n.* سیادت *siyādat*, شرافت *shurāfat*.—(body of peers) شرفه *shurafā*, بزرگان *buzurgān*.

PEERLESS, *a.* بی نظیر *bī nazīr*, بی مثال *bī misāl*, بی همتا *bī hamtā*.

PEERLESSNESS, *n.* بی مغالی *bī misālī*.

PEEVISH, *a.* تیز مزاج *tez mizāj*, تند خو *tund khu*, تیز طبیعت *tez tabīyat*.

PEEVISHLY, *ad.* تندانه *tundāna*.

PEEVISHNESS, *n.* تندگی *tundī*, تیز طبیعتی *tez tabīyati*.

PEG, *n.* میخ *mekh*, وند *vatad*, مسمار *mismār*.

PEG, *vt.* بند کردن *ba mekh band-k.*,
تسمیر ساختن *tasmīr-s.*

PELF, *n.* مال *māl*, زر *zar*, نقد *nakd.*

PELLET, *n.* گلوله *gulla*, گلوله *gulula.*

PELLICLE, *n.* پوست باریک *pusti*
باریک *bārīk*, پرده *parda.*

PELLUCID, *n.* صاف *shaffāf*, شفاف
ساف *sāf*, بلورین *bilaurīn.*

PELT, *n.* ضرب *zarb*. — (blow) پست *pūst.*

PELT, *vt.* صدمه رسانیدن *zadan*, زدن
صدمه *sadma-r.*

PELVIS, *n.* تهیگاه *tahīgāh*, پای شکم
شیکام *pāya shikam.*

PEN, *n.* کلمه *kalam*, خامه *khāma*, کلک
کلیک *kilk*. The nib of a pen, قلم نوک
nauki kalam. To mend a pen, قلم تراش
kalam tarāsh-k., قلم ساختن
kalam-s. Pencase, قلم دان *kalamdān.*

PEN, *vt.* رقم کردن *navishtan*, نوشتن
rakm-k., مسطور ساختن *mastūr-s.*

PENAL, *a.* سیاست ساز *sazāi*, سزایی
سیyasat sāz. Penal laws, حدود شرعیست
hudūdi shariāt. To put in execution
the penal laws, اجرای حدود کردن
ijrāi hadūd-k.

PENALTY, *n.* تازان *jarīmāna*, جریمه
تاروان *tārūn*, سزا *sazā*, عقوبت
ukūbat.

PENANCE, *n.* تکیفیر *tafkīrī* گناه *gunāh*,
عقوبت *ukūbat*, جزای شر *jazāi sharr.*

PENCIL, *n.* مداد *kalami surb*, قلم
مداد *mīdād*.

PENCIL, *vt.* نقش کردن *naksh-k.*, تحریر
کردن *tahrīr-k.*

PENDANT, *n.* آویزه *āwīza*, معلقه
mudallaka.

PENDENCY, *n.* تأخیر *tadrīk*, تعلیق
āwīkhtagī. — (delay of legal decision)
توقف قضا *tākhīrī hukm*, تأخیر حکم
و جهت *tawakkūfī kazā u hujjat.*

PENDENT, *a.* معلق *āwīzān*, آویزان
معلق *mutadallik*.

PENDING, *a.* نا محکم *nāmahkūm*, قضا
غیر *ghayrī kazā u hujjat.*

PENDULUM, *n.* آویزه ساعت *āwīza sādt*,
ساعت *shākuli mutaharrīk.*

PENETRABILITY, *n.* امکان نفوذ
imkāni nafūz, تداخل *tudākhlul.*

PENETRABLE, *a.* ممکن نفوذ *mumkīni*
نفوذ *nafūz*, راد *rādulul.*

PENETRATE, *vt.* نفوذ نمودن *suftan*,
نفوذ *nafuz-n.*, گذر کردن *guzar-k.*, داخل
شدن *dākhlīl-sh.*, تسمیم کردن *tasmīm-k.*
در یافت کردن (reach the meaning)
daryūft-k., مطلع شدن *mutlīl-sh.*, فراست
کردن *farāsāt-k.* — (make an impression
on the mind) در یافتن *daryūftan*
مفهوم *daryūftan*, در یافتن (pierce the heart)
maflūm-b., دلگرفتن *dilrīsh-k.*, دلگرفتن
dīl-g.

PENETRATED, *a.* مدخول *muassar*, موثر
madkhul.

PENETRATING, *a.* نافذ *nūfiz*. — (inspect-
ing) مطلع *mutlīl*, بصیرت نما *basīrat*
بصیرت *numā*, اطلاع نما *itlād numā.*

PENETRATION, *n.* در آمد *dakhl*, داخل
dar āmad, نفوذ *nafūz*, تأثیر *tāṣīr*. —
(acuteness) تندی *tezī*, تندی *tundī*. —
(sagacity) زیرکی *zīrakī*, عقل *akl*, فراست
fīrāsāt.

PENINSULA, *n.* جزیره *jazīra* (pl. جزایر).

PENITENCE, *n.* پشیمانی *pashīmānī*,
تاسف *taṣūf*, توبه *tauba*, ندامت *nīdāmat*,
تاسف *tāṣūf*, افسوس *afṣūs.*

PENITENT, *a.* متأسف *mutāassuf*,
تائب *nādam*, پشیمان *pashīmān*,
تائب *tāib*. To be penitent, پشیمان شدن
pashīmān-sh., نادم شدن *nādim-sh.*

PENITENTLY, *ad.* از تاسف *az tāassuf*,
پشیمانی *bā pashīmānī.*

PENKNIFE, *n.* قلم تراش *kalam tarāsh*,
میراث *mībrāt*, چاقو *chākū*.

PENMAN, *n.* مصنف *musannif*, (author)

نویسنده *kātib*, کاتب *navīsanda*.—
(fine writer) خوش قلم *khush kalam*,
خوش نویس *khush navīs*.
PENMANSHIP, *n.* خوش نویسی *khush navīsī*, کتابت *kitābat*.
PENNANT, *a.* علم نشان *nishān*, *dlam*.
PENNYLESS, *a.* مفلس *muflis*, محتاج *mukhtāj*, بی زر *bī zar*.
PENSION, *n.* وجه گذران *wajai guzarān*,
مدر معاش *madadi maāsh*, وظیفه *wazīfa*,
جاکیر *jāgīr*, علوفه *dlūfa*.
PENSION, *vt.* وجه گذران دادن *wajai guzarān-d*,
جاکیر دادن *jāgīr-d*, وظیفه دادن *wazīfa-d*.
PENSIONER, *n.* جاکیر *wazīfadār*, وظیفه دار *dhī maāsh*,
اهل *ahli*, معاش *maāsh*, جاکیردار *jāgīrdār*.
PENSIVE, *a.* اندیشمند *fikrmand*, اندیشه *andīsha*,
ناک *nāk*.
PENSIVELY, *ad.* با اندیشه *fikrāna*, فکرانه *bā andīsha*.
PENSIVENESS, *n.* دلفکاری *dilfigārī*,
اندیشه ناک *andīsha nākī*, تأمل *ta'ammul*,
ناکی *nākī*.
PENTAGON, *n.* پنج گوش *panj gūsha*,
مخمس *mukhammas*.
PENTAGONAL, *a.* پنج گوش دار *panj gūsha dār*.
PENTATEUCH, *n.* تورات *tūrtiyat*.
PENTECOST, *n.* عید الخمین *idul kham-sin*.
PENUITIMATE, *a.* حرکت پیش از آخری *harakat pesh az ākhiri*.
PENURIOUS, *a.* تنگدست *tangdast*,
بخیل *bakhil*, شوم *shūm*, لایم *laīm*.
PENURIOUSLY, *ad.* از تنگدستی *az tang-dasti*,
بخیلانه *bakhilān*, با طمعکاری *bā tamt kārī*.
PENURY, *n.* تنگ دستی *ihtiyāj*, احتیاج *tang dastī*,
گدائی *gadāt*.
PEON, *n.* خادم *khādim*, پیاده *payāda*.

PEOPLE, *n.* خلق *khalk* (*pl.* خلائق),
قوم *kaum* (*pl.* اقوام), طایفه *tāifa* (*pl.* طوایف). A concourse of people,
جمعیت خلق *jami'ati khalk*. The
common people عوام الناس *awām al-nās*,
عوام الناس *awāmmunnās*. People of a higher
class, دولت ارباب *arbābi dawlat*,
اشراف *ashraf*. People of various
nations, مختلفه طوایف *tarwāfi mukh-talifa*.
PEOPLE, *vt.* معمور آباد کردن *ābād-k*,
آباد و معمور نمودن *madmūr-k*,
آباد و معمور نمودن *ābād u madmūr-n*.
PEOPLED, *a.* معمور آبادان *abādām*,
معمور *madmūr*. To be peopled, آباد شدن *ābād-sh*.
PEPPER, *n.* فلفل دراز *filfil darāz*, فلفل *filfil*.
A pepper box, فلفل دان *filfil dān*.
PEPPER, *vt.* با فلفل پاشیدن *bā filfil-p*.
PEPPERMINT, *n.* نعنع *nādān*.
PEPSIN, *n.* هاضم *hāzima*.
PER, *a.* فی *fī*, در *ba*. Per annum,
سالانه *sālyāna*. Per cent, فی صد *fī sad*.
PERADVENTURE, *adv.* شاید *shāyad*, مگر
ماگار *magar*, اتفاقاً *ittifākam*.
PERAMBULATE, *vt.* گشتن *gashtan*,
طواف نمودن *tarwāf-k*, سیر کردن
sayr-k, مساحت کردن *masāhat-k*.
PERAMBULATION, *n.* طواف *tarwāf*,
گردش *gardish*, حد *hadd*.
PERAMBULATOR, *n.* گردونه *gardūncha*.
PERCEIVE, *vt.* دریافتن *daryāftan*, معلوم
کردن *madlūm-k*, ادراک کردن *idrāk-k*,
دریافت کردن *daryāft-k*, تفهم کردن
tafhūm-k.
PERCEIVED, *a.* معلوم *madlūm*, مفهوم
mafhūm, دریافته *daryāfta*.
PERCEPTIBILITY, *n.* قابلیت ادراک
kābiliyati idrāk.
PERCEPTIBLE, *a.* ممکن دریافتن *mum-kini daryāft*, محسوس *mahsūs*.

PERCEPTIBLY, *ad.* ظاهراً *zāhiran*.

PERCEPTION, *n.* ادراک *darāyāft*, دریافت *idrāk*, بصیرت *fahm*, آگاهی *āgāhī*, بصر *basar*.

PERCEPTIVE, *a.* دینا *mudrik*, مدرک *bdnā*.

PERCH, *n.* پا گیر *pā girā*, بازو *bāzū*.

PERCH, *vt.* قرار دادن *nihādan*, نهادن *karār-d*.

PERCHANCE, *ad.* اتفاقاً *shāyad*, شاید *ittifākan*, مگر *magar*.

PERCOLATE, *vt.* صاف پالودن *pālūdan*, صاف نمودن *sāf-n*.

PERCOLATOR, *n.* پالونه *pālūna*.

PERCUSSION, *n.* ضرب *sadmat*, صدمت *zarb*, زدگی *zadagī*, کوب *kūb*.

PERDITION, *n.* تباهی *halākat*, هلاکت *tibāhī*, خرابی *kharābī*.

PEREGRINATION, *n.* مسافرت *saḡar*, سفر *musāḡirat*, غربت *siyāhat*, سیاحت *ghurbat*.

PEREMPTORILY, *ad.* با تاکید *bā tākid*, قاطعانه *ba wajai faisalāna*, فیصله *kātiāna*. To decide peremptorily, فیصله کردن *faysal-k*.

PEREMPTORINESS, *n.* استحکام *isti-hkām*, قطعیت *faysal*, فیصله *katīat*.

PEREMPTORY, *a.* قاطع *n. kāṭṭ*, ناطق *nāṭik*, شافی *shāḡfī*.

PERENNIAL, *a.* پاینده *dāyīm*, جاوید *pāyanda*, ابدی *jāwīd*, آبادی *abadī*.

PERFECT, *a.* تمام *tamām*, درست *durust*, صحیح *salīh*, کامل *kāmīl*, فاضل *fāzīl*, پاکیزه *pākīza*, پاک *pāk* (pure) — بی عیب *bī āīb*.

PERFECT, *n.* (tense) ماضی قریب *māzī karīb*.

PERFECTION, *n.* کمال *kamāl* (pl. *takmīl*), تکمیل (کمالات) *tatamāt*, فضایل *fazīlat* (pl. *fazāil*).

PERFECTIVE, *a.* مکمل *mukammīl*, فضل بخش *fazl bakhsh*.

PERFECTLY, *ad.* کاملاً *kāmīlāna*, فاضلاً *fāzīlāna*, بکمال *ba kamāl*.

PERFIDIOUS, *a.* نمک حرام *namak harām*, خائن *khāīn*, غدار *ghaddār*, بد نهاد *bad nihād*, اهل فریب *ahli farīb*.

PERFIDIOUSLY, *ad.* با خیانت *bā khīyānat*, بد وجه *ba wajai bad khīyānat*, خیانت *khīyānat-n.*, غدر کردن *ghadr-k*.

PERFIDIOUSNESS, *n.* خیانت *khīyānat*, نمک حرامی *namak harāmī*, مکر *makr*, فریب *farīb*.

PERFIDY, *n.* خیانت *khīyānat*, غدر *ghadr*, بیوفائی *bī wafāyī*, حیله *hīla*.

PERFORATE, *vt.* سوراخ *suḡtan*, سفتن *surākh-k*, رخنه ساختن *rakhna-s.*, ثقب کردن *sakab-k*.

PERFORATION, *n.* رخنه داری *rakhna dārī*, سوراخ *surākh*, ثقب *sakab*.

PERFORATOR, *n.* سنب *miskab*, ثقب *sumb*.

PERFORCE, *ad.* زور *bazor*, ضرباً *zarāban*, زور گرفتن *jabrāna*. To seize perforce, زور گرفتن *bazor-g*.

PERFORM, *vt.* ساختن *kardān*, بکار آوردن *sākhtan*, بجا آوردن *bajā-ā*, پرداختن *pardākhtan*, ادا *adā-n*. To perform on a musical instrument, نواختن *navākhtan*.

PERFORMABLE, *a.* قابل ادا *kābīlī adā*, شدنی *mumkīnī pardāz*, بردار *shudānī*.

PERFORMANCE, *n.* عمل *kirdār*, کار *kār*, ساز *sāz*, آدا *adā*, (literary composition) تصنیف *tasnīf*, انشاء *īnshā*. Performance of a promise, ایفا *īfā*.

PERFORMER, *n.* سازنده *sāzanda*, عامل

āmīl, صانع *sānt*.—(in comp.) گر *gar*, ساز *gār*, ساز *sāz*. A musical performer, سازنده *sāzanda*, نواز *nawāz*.
PERFUME, *n.* خوش بویی *khūsh būi*, عطر *itr*, شمیم *shamīm*.
PERFUMER, *n.* عطر فروش *itr farūsh*, عطار *attār*.
PERFUMERY, *n.* عطریات *itriyāt*, مشمومات *mashmūnāt*.
PERFUNCTORY, *a.* غافل *ghāfil*, دینخبر *bī khabar*.
PERHAPS, *ad.* شاید *shāyad*, اتفاقی *ittifāqan*.
PERICARDIUM, *n.* پردۀ دل *pardai dil*.
PERICRANIUM, *n.* پردۀ مغز سر *pardai maghzi sar*.
PERIL, *n.* خطر *khatar*, بیم *bīm*, ترس *tars*, باک *bāk*.
PERILOUS, *a.* خطرناک *khatar-nāk*, بیم *bīm*, *āwar*, مخوف *mukhawwaf*, هولناک *hulanāk*, مهلک *muhlik*.
PERILOUSLY, *ad.* مخوفانه *mukhawwi-fāna*, با خطر *bā khatar*, مهلکانه *muhlikāna*.
PERINEUMONY, *n.* ذات الربت *zāt al-rabt*, *riyat*.
PERIOD, *n.* دور *daur* (دوار *ḡl*), دور زمان *dauri zamān*.—(time) وقت *wāqt*, زمان *zamān*, عهد *dhud*.—(a full sentence) جمله *jumla*, فقره *fakra*.—(conclusion) انجام *anjām*, آخرت *ākhirat*, تمام *tamām*. Periods or cycles of years, ادوار و اکرار *adwār u akrār*.
PERIODICAL, *a.* فصلی *dawwārī*, فصلی *fasalī*, ایامی *ayyāmī*, موسمی *mausamī*.
PERIODICALLY, *ad.* باعقبیت *bā ākabat*, بنوبت *ba naubat*.
PERIOSTEUM, *n.* ضریح *zarī*.
PERIPHERY, *n.* دایره *dāira*.
PERIPHRASE, *n.* ابداع کلام *ifādaī kalām*, سخن گردانی *sukhun gardānī*.

PERISH, *vi.* هلاک شدن *halāk-sh*, مردن *murdan*, فوت شدن *faut-sh*, ضایع کردن *zāyī-k*.
PERISHABLE, *a.* پایدار *fānī*, ناپایدار *nāpāyadār*, زایل *zā'il*, ساقط *sākit*.
PERITONEUM, *n.* صفاق *sifāk*, شکم *pardai shikam*.
PERJURE, *vt.* (one's self) سوگند خوردن *saugandi durūgh-kh*, قسم *kasami khilāfi hakk-k*.
PERJURED, *a.* حنیث *hanīs*.
PERJURY, *n.* سوگند کاذب *saugandi kāzib*, سوگند خلاف حق *saugandi khilāfi hakk*.
PERK, *vi.* سرافراز نمودن *sar afrāz-n*, آراستن *ārāstan*.
PERMANENCE, *n.* پایداری *pāyadārī*, بقا *lakā*, مداومت *mūdāwamat*.
PERMANENT, *a.* استوار *pāyadār*, جاوید *ustuwār*, پایدار *kāyīm*, دایم *dāyīm*, جاوید *jāwīd*.
PERMANENTLY, *ad.* قایما *kāiman*, دایما *dāiman*.
PERMEABLE, *a.* قابل نفوذ *kābili nifāz*, ممکن گذار *mumkīni gudāz*.
PERMISSIBLE, *a.* واجب الاجازت *wājibul ijāzat*, آمیزش پذیر *āmīzish pazīr*, روا *rawā*, جایز *jāiz*.
PERMISSION, *n.* پرواگی *parwānagī*, ان *rukhsat*, اجازت *ijāzat*, ان *izn*, رضا *razā*.
PERMISSIVE, *a.* رخصت نما *rukhsat numā*.
PERMISSIVELY, *ad.* با اجازت *bā ijāzat*, بطور ان *ba tauri izn*.
PERMIT, *vt.* پرواگی دادن *parwānagī-d*, ان *izn-d*, اجازت دادن *ijāzat-d*, جایز کردن *jāiz-k*.
PERMIT, *n.* پروا *parwāna*, دستک *dastakī rāh dāri*.

PERMUTATION, *n.* تبدیل *tabdīl*.
 PERNICIOUS, *a.* ضرر رسان *muzīr*, مضر *zarar-r.*, مفسد *mufsid*, مهلك *muhlak*.
 PERNICIOUSLY, *ad.* مضرًا *muzīr-ran*,
 مفسدانه *mufsidāna*.
 PERNICIOUSNESS, *n.* زیان *zarar*, ضرر *ziyān*, فساد *fisād*.
 PERORATION, *n.* عاقبت کلام *ākibat kalām*, ختم سخن *khatami sahun*.
 PERPENDICULAR, *a.* عمود *mudammad*.
 — (perpendicular line) خط مستقیم *khatī mustakīm*.
 PERPENDICULARLY, *ad.* عموداً *dmūdān*.
 PERPETRATE, *vt.* ارتکاب کردن *irtikāb-k.*, گناه کردن *gunāh-k.*, بجا آوردن *ba-jā-ārdan*.
 PERPETRATION, *n.* ارتکاب *irtikāb*,
 گناه سازی *gunāh sāzi*.
 PERPETUAL, *a.* جاویدان *dāyīm*, دائمی *jāwīdān*, پایدار *pāyidār*, سرمدی *sar-madī*.
 PERPETUALLY, *ad.* همیشه *hamīsha*,
 "دائماً *dāīman*, "عالمی الدوام *āladdawām*,
 "ابدی *abdan*.
 PERPETUATE, *vt.* مداومت کردن *mudāwamat-k.*, استمرار *abadi-k.*, ابدی کردن *abadi-k.*,
 استمرار دادن *istimrār-d.*.
 PERPETUATION, *n.* استمرار *istidlāmat*, استمرار *istimrār*.
 PERPETUITY, *n.* همیشگی *hamīshgī*,
 مداومت *mudāwamat*, دوام *dawām*,
 استمرار *istimrār*, ابد *abad*, ثبات *sabūt*.
 PERPLEX, *vt.* (distract the mind) حیران کردن *hairān-k.*,
 پریشان کردن *parīshān-k.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*,
 (confound) مشوش نمودن *bar ham-z.*, درهم زدن *mushawwash-n.*.
 PERPLEXED, *a.* دشوار *mushkil*, مشکل *dushwār*,
 مشوش *mushawwash*. Per-

plexed in mind, مضطرب *hairān*, حیران *hairān*,
 مضطرب *mustarīb*, پریشان *parīshān*. To be
 perplexed, حیران شدن *hairān-sh.*,
 سرگردان شدن *sar gardān-sh.*
 PERPLEXING, *a.* دشوار *mushkil*, مشکل *dushwār*,
 دشوار *bar gumān*, بر گمان و شک *u shakk*.
 PERPLEXITY, *n.* دشواری *tashwīsh*, تشویش *dushwārī*,
 اضطراب *hairānī*, حیرانی *iztirāb*, پریشانی *parīshānī*,
 سرگردانی *sar gardānī*.
 PERQUISITE, *n.* دستوری *dustūrī*, مزد *muzl*.
 PERSECUTE, *vt.* آزاریدن *āzurdān*, ظلم و
 تعدی رسانیدن *zulm wa tadāt-r.*,
 آزار دادن *iztirāb-d.*, آزار *iztirāb-z.*,
 PERSECUTION, *n.* ظلم *zulm*, ستم *sitam*,
 تعدی *jūgū*, آزاردگی *āzurdagī*, جفا
tādāt, اضطراب *iztirāb*.
 PERSECUTOR, *n.* جفاکار *jafākār*, ستمگر
sitimgar, آزار مردم *murdum āzār*,
 اضطراب سازنده *iztirāb sāzanda*.
 PERSEVERANCE, *i.* مداومت *mudāwamat*,
 استمرار *istimrār*, بقا *bakā*.
 PERSEVERE, *vt.* استمرار کردن *istimrār-k.*,
 قایم بودن *akāmat-k.*, اقامت کردن *kāim-b.*,
 مداومت کردن *mudāwamat-k.*, صبر کردن *sabr-k.*.
 PERSEVERING, *a.* ثابت قدم *sābit-kalam*,
 صابر *sābir*.
 PERSEVERINGLY, *ad.* با استمرار *istimrār*,
 از ثابت قدم *az sābit kadam*.
 PERSIA, *n. p.* پارس *pāris*, عجم *djam*,
 فارس *fāris*, ایران *īrān*.
 PERSIAN, *a.* پارسی *djamī*, عجمی *pārsī*,
 فارسی *fārsī*.
 PERSIST, *vi* اصرار *sabūt-w.*, ثبات ورزیدن
 اصرار *isrār-n.*,
 PERSISTENCE, *n.* اصرار *isrār*, ابرام
ibrām.

PERSISTENT, *a.* مستمر *mustamirr*, مجرم *mubrim*.

PERSON, *n.* آدم *ādam*, شخص *shakhs* (pl. اشخاص *ashshāṣ*), تن *tan*, (کسان *kas*, pl. افراد *fard* (pl. انسان *insān*)). —(self) خود *khud* نفس *nafs*. —(external appearance) صورت *sūrat*, ظاهر *zāhir*, شکل *shakl*, پیکر *paykar*. A certain person, فلان *falān*, شخصی *shakhsī*, کسی *kasī*. —(in Gram.) The first person, متکلم *mutakallim*, The second person, مخاطب *mukhātib*, حاضر *hāzır*. The third person, غایب *ghāyib*. In person, شخصاً *shakhsan*, تاته *fi zātihī*.

PERSONABLE, *a.* خوب صورت *khūb sūrat*, خوش اندام *khūsh andām*, خوش منظر *khūsh munzar*.

PERSONAGE, *n.* ذات شریف *zāti zharīf*, اصل *aslī*, بزرگوار *buzurgwār*, امیر *amīr*, سید *sayyid*. —(appearance) صورت *sūrat*. —(character) عادت *ādat*, وصف *wasf*.

PERSONAL, *a.* ذاتی *shakhsī*, زاتی *zātī*, مخصوص *mukhsūs*, خاص *khāss*. A personal property, مال و متاع *māl u matāʿ*, جنس *jins*. Personal reflections, طعن *tadn*, دم *zamm*.

PERSONALITY, *n.* آدمیت *ādmiyat*, ذات *zāt*.

PERSONALLY, *ad.* بالذات *biz zāt*, خود *khud ba khud*.

PERSONATE, *vt.* صورت *nakl-k.*, نقل کردن *sūratī shakhsī-g.*, متمثل *mutamassil-sh.* شدن.

PERSONIFICATION, *n.* تشبیه *tashbīh*, جان بخشی *jān bakhshī*.

PERSONIFY, *vt.* تشبیه نمودن *tashbīh-n.*

PERSPECTIVE, *n.* دوربین *dūrbīn*. — (view) بصر *basar*.

PERSPECTIVE, *a.* نظری *nazarī*.

PERSPICACIOUS, *a.* صاحب بصیرت *sāhibi basīrat*, تیز چشم *tez chashm*, خرد بین *khīrad bīn*.

PERSPICUITY, *n.* سلاست *salāsāt*, انجیل *injilā*, روشنی *raushnī*.

PERSPICUOUS, *a.* آشکار *zāhir*, واضح *wāzih*, هوبدا *hawīdā*.

PERSPICUOUSLY, *ad.* هوبدا *hawīdā*, آشکارا *zāhīrānā*.

PERSPIRATION, *n.* عرق *arak*, صبیح *basīd*, رشت *rash-hat*.

PERSPIRATIVE, *a.* عرق ریز *arak rīz*, خوی نما *khawīnumā*.

PERSPIRE, *vt.* عرق کردن *arak-k.*, خوی *khawī-k.*, رشت کردن *rashhat-k.*

PERSUADABLE, *a.* نصیحت پذیر *nasīhat pazīr*, قابل پند و تدبیر *kābili pand u tadbīr*.

PERSUADE, *vt.* مایل شدن *māil-sh.*, نصیحت کردن *targhīb-k.*, رای دادن *pand-g.*, پند گفتن *pānī-d.*

PERSUADER, *n.* پند گو *pandgū*, ناصح *nāsīh*.

PERSUASION, *n.* نصیحت *nasīhat*, پند *pand*, تحریر *tahrīk*. — (opinion, belief) اعتماد *itimād*, باور *bāwar*.

PERSUASIVE, *a.* دلنواز *dīl nawāz*, ناصح *nāsīh*, جهت خاطر نشین *khātīr nishīn*, جهات *jehat*.

PERSUASIVELY, *ad.* بوجیه ناصح *ba wajīi nāsīh*, با پند دلپسند *bā pandī dīlpasand*.

PERT, *a.* گستاخ *gustākh*, شوخ *shūkh*.

PERTAIN, *vt.* نسبت داشتن *nisbat-d.*, تعلق داشتن *tadlluk-d.*

PERTINACIOUS, *a.* ملزم *mulāzim*, سخت *sakht*.

- PERTINENCY**, *n.* سزاواری *sazāwārī*, مناسب *munāsibat*.
- PERTINENT**, *a.* سزاوار *sazāwār*, لایق *lāyāk*, واجب *wājib*.
- PERTINENTLY**, *ad.* با شایستگی *bā shāyistagi*, لایقانه *lāyākāna*, سزاوارانه *sazāwārāna*, با مناسبیت *bā munāsabat*.
- PERTLY**, *ad.* شوخانه *shūkhāna*.
- PERTNESS**, *n.* گستاخی *hawādārī*, گستاخی *gustākhi*.
- PERTURBATE**, *vt.* اضطراب کردن *iztirāb-k.*, آشفتن *āshuftan*.
- PERTURBATION**, *n.* پریشانی *parīshānī*, حیرت *tashwīsh*, اضطراب *iztirāb*, تشویش *hayrat*, آسیب *āsīb*.
- PERUSAL**, *n.* مطالعه *mutālā*, آزمایش *āzmāyish*, امتحان *imtihān*.
- PERUSE**, *vt.* مطالعه خواندن *khāndan*, مطالعه کردن *mutālā-k.*
- PERVADE**, *vt.* داخل در آمدن *dar-ā.*, داخل شدن *dākhil-sh.*
- PERVERSE**, *a.* کجروی *kajrawī*, ضدی *ziddī*, سرکش *fāsīd*, گمراه *gūmrāh*, سرکشی *sarkish*, شریر *sharīr*, خود سر *khudsar*.
- PERVERSELY**, *ad.* فاسدان *fāsīdāna*, شرار *sharran*.
- PERVERSENESS**, *n.* کجروی *kaj rawī*, سرکشی *girdankashī*, گردنکشی *kashī*, خود مری *khudsarī*.
- PERVERSION**, *n.* انقلاب *inkilāb*, بر خلاف ساری *bar khilāf sārī*.
- PERVERT**, *vt.* اضلال کردن *izlāl-k.*, بر خلاف کردن *bar gashta-n.*, بر خلاف کردن *bar khilāf-k.*, منکوس کردن *mankūs-k.*
- PERVERTED**, *a.* بر گشته *bar gashta*, بر خلاف کرده *bar khilāf kardā*, منقلب *munkalīb*.
- PERVIOUS**, *a.* قابل دخول *kābili dakhūl*, ممکن *mumkinī*, نفوذ *nafāz*.
- PEST**, *n.* وبا *wabā*, آفت *āfat*.
- PESTER**, *vt.* آزار دادن *āzār-d.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*
- PESTILENCE**, *n.* طاعون *tāūn*, سرایت *sarāyat*, اصابت *isābat*, وبا *wabā*.
- PESTILENT**, *a.* مفسد *mufsid*, طاعونی *taūnī*, ساری *sārī*.
- PESTILENTIAL**, *a.* طاعونی *tāūnī*, وبا *wabā*.
- PESTLE**, *n.* دسته هاون *dastai hāwan*.
- PET**, *vt.* دوست نوازش کردن *nawāzish-k.*, دوست داشتن *dūst-d.*
- PET**, *n.* اضطراب *khafagī*, خفگی *iztirāb*. — (dear) معشوق *madshūk*, عزیز *dzīz*.
- PETITION**, *n.* درخواست *arz*, عرض *dar* آرزومندی *ārzū-mandī*, استدعا *istidlū*. — (written) عرضی *ārzī*, عرضداشت *ārzdashht*.
- PETITION**, *vt.* خواستن *arz-k.*, عرض کردن *khāstan*, استدعا *iltimās-k.*, التماس کردن *istidlūā-n.*, خواهش نمودن *khāhish-n.*
- PETITIONER**, *n.* داد خواه *dād khāh*, شائل *tālīb*, طالب *sāl*.
- PETRIFICATION**, *n.* تحجر *tahajjur*.
- PETRIFY**, *vt.* در حجر گردانیدن *dar hujr-g.*, سنگ کردن *sang-k.*
- PETTICOAT**, *n.* فرجی *farjīy*, فستان *fistān*.
- PETTINESS**, *n.* اندکی کوچکی *kuchakī*, اندکی *andakī*.
- PETTY**, *a.* خورد *khurd*, کوچک *kuchak*, ضعیف *saghīr*, پست *past*, قابل *kālīl*.
- PETULANCE**, *n.* گستاخی *shokhī*, شوخی *gustākhi*, هواداری *hawādārī*.
- PETULANT**, *a.* هودار *hawādār*, گستاخ *gustāk*, بی ادب *bī adab*.
- PETULANTLY**, *ad.* با شوخی *bā shokhī*, بی ادبانه *bī adabāna*.
- PEWTER**, *n.* رصاص *kalat*, قلعی *rasās*.
- PHAETON**, *n.* عراب *ārāba*.

PHALANX, *n.* صف *saff*, دست *dasta*.
 PHANTASM, *n.* باطل *khiyālī bātīl*,
 متخیلات *m-takhiyyūlat*, توهم *ta'wāhūm*.
 PHANTASTICAL, *a.* خیالی *khiyālī*,
 متخیل *mutakhiyyul*, خود رای *khud rāi*,
 خود کام *khud kām*.
 PHANTOM, *n.* خیال *khiyāl*, رڼو *rīv*,
 صورت *sūrati* واهمنه *wahmna*.
 PHARMACOPŒIA, *n.* معجون *madjūn*
nāma, قراکادین *karābādīn*.
 PHARMACY, *n.* دوا سازي *dawā sāzi*, علم
 ادویه *ilmi adwīya*.
 PHAROS, *n.* فانوس *fānus*, منار *manār*,
 مشعل *mushall*.
 PHASE, *n.* صورت *sūrat*, شکل *shakl*.
 PHEASANT, *n.* تڼو *tazuru*.
 PHENOMENON, *n.* نادره *nādira*, عارض
āriz, طبیعي علامت *ālām-ti tabī'ī*.
 PHIAL, *n.* شیشه *shisha*, کاسه *kāsa*.
 PHILANTHROPY, *n.* خیرخواهي *khayr*
khāhī, نیک طبیعي *nek tabī'iy*, لطیف
 مشرب *latīf mashurb*.
 PHILOLOGER, *n.* معجم *mujarrivīsh*, زبان
 دان *zabāndān*, کلام فهم *kalām fahm*.
 PHILOLOGY, *n.* علم لغات *ilmi lughāt*,
 لغات شناسي *lughāt shināsī*.
 PHILOMEL, *n.* بلبل *bulbul*, غزلایب
āndalīb.
 PHILOSOPHER, *n.* حکیم *hakīm* (*pl.* حکما).
 صاحب دانش *ālīm*, عالم *ālīm*, فیلسوف
sāhilī dānīsh. Philosophers' stone,
 اکسیر *aksīr*, کیمیا *kīmīyā*.
 PHILOSOPHICAL, *a.* حکیمانه *hakīmāna*,
 عالم *ālīm*, فیلسوفي *fīlsūfī*.
 PHILOSOPHICALLY, *ad.* حکیمانه *hakīm-*
māna, از روی حکمت *az rūi hikmat*.
 PHILOSOPHIZE, *vt.* فلسفه نمودن *falsafa-n*.
 PHILOSOPHY, *n.* علم حکمت *ilmi*
hikmat, فلسفه *falsafa*, دانش *dānīsh*.
 PHIZ, *n.* پیکر *paykar*, وجه *wajha*, روی *rūi*.

PHLEBOTOMIST, *n.* نشتر زن *nishtar*
zan, رگ زن *rag zan*, فساد *fassa'd*.
 PHLEBOTOMIZE, *vt.* نشتر زدن *nīshṭar-*
z, رگ زدن *rag-z*.
 PHLEGM, *n.* بلغم *balgham*, کف *kaf*.
 PHLEGMATIC, *a.* بلغمي *balghamī*,
 کفدار *kafidār*.
 PHŒNIX, *n.* عنقا *ankā*, سیمرغ *sīmurgh*.
 PHONETIC, *a.* صوتي *sūtī*, صدائی *saddāi*.
 PHONOGRAPHY, *n.* علم صوت *ilmi sūt*,
 صدا فهمي *saddā fahmī*.
 PHOSPHORUS, *n.* (morning star)
 ستاره بامداد *satārai-bāmdād*.
 PHOTOGRAPH, *n.* صورت عکس *sūrati*
āks.
 PHOTOGRAPHER, *n.* صورت گیر *sūrat-*
gīr, عکاس *ākkās*.
 PHRASE, *n.* اصطلاح *istilāḥ* (*pl.* اصطلاحات),
 لغت *lughat*, عبارت *ibārat* (*pl.* عبارات),
 کلام *kalām*. A proverbial phrase, ضرب
 مثل *zarbi misl*.
 PHRASEOLOGY, *n.* طرز کلام *tarzi*
kalām, گفتار عبارت *ibārat*, گفتار
guftār, لغت *lughat*.
 PHRENOLOGY, *n.* ذهن داني *zihn dānī*.
 PHTHISIS, *n.* مرض ریه *sill*, مرز *marzi*
rūi.
 PHYSICAL, *a.* (relating to nature) طبیعي
tabī'ī, ذاتي *zātī*.—(relating to medi-
 cine) دواي *dawāi*. Physical strength,
 قوت جسدی *kuwātī jasadī*.
 PHYSICALLY, *ad.* طبیعانه *tabī'dtan*,
 از روی طبیعت *az rūi tabī'at*.
 PHYSICIAN, *n.* طبیب *tabīb* (*pl.* اطبا),
 پزشک *parīshk*, حکیم *hakīm* (*pl.* حکما).
 PHYSIC, *vt.* علاج دادن *ilāj-d*, جلاب
 دادن *jullāb-d*.
 PHYSICS, *n. sing.* (the science of healing)
 طب *ilmi tibb*, طبابت *tibābat*,
 معرفت ادویه *ma'drifati adwīya*.—

- (medicine) علاج *ilāj*, معالجت *muālajāt*, شربت *sharbat*, دوا *ilājā*.—(purge) جلاب *jullāb*, مسهل *sharbatī mus-hil*.
- PHYSIOGNOMIST, *n.* قیانه دان *kiyāfa dān*, صاحب فراسنت *sāhibi farāsāt*.
- PHYSIOGNOMY, *n.* علم قیانه *ilmī kiyāfa*, چهره *chakra*, فراسنت *ilmī farāsāt*.—(face) چهره *chakra*, وجه *waja*.
- PIAMATER, *n.* پردۀ مغز *pardai maghiz*.
- PICK, *vt.* اختیار کردن *chūdan*, چیدن *chūdan*, انتخاب ساختن *intikhāb-s.*—(cleanse) صاف کردن *sāf-k.* To pick a quarrel, قضیه انداختن *kazīya-a.*
- PICKAXE, *n.* بیل *bīl*, کلند *kulanī*.
- PICKLE, *n.* ترشی *turushī*, آچار *āchār*.
- PICKLE, *vt.* آچار ساختن *āchār-s.*
- PICKPOCKET, *n.* خردۀ کیسۀ بر *kīsa bar*, خردۀ دستی *khurda-dastī*.
- PICKTOOTH, *n.* خلال *khilāl*.
- PICNIC, *n.* طعام و شراب *taām u sharāb*.
- PICTURE, *n.* تصویر *taswīr* (*pl.* تصاویر), نقش *naksh* (*pl.* نقش), شبیه *shabīh*.
- PICTURE, *vt.* تصویر *taswīr-k.*, نقش کردن *naksh-k.*, صورت کشیدن *sūrat-k.*
- PICTURESQUE, *n.* خوش منظر *khūsh manzar*, تصویری *taswīrī*.
- PIE, *n.* سنبوسۀ *sambūsa*.
- PIEBALD, *a.* ابلق *ablaq*, دو رنگ *durang*.
- PIECE, *n.* (bit) پارۀ *pāra*, قطعۀ *katī*, ریزۀ *rīza*. A piece of cloth or paper, رقعۀ *ruqʿ*. 2. (composition) انشا *inshā*, تصنیف *tasnīf*. A piece of ordnance, توپ *tūp*, بندوق *bandūk*. A piece of money, عدد *ādād*. A-piece, هر یک *haryak*, یک *yak yak*. Of a piece with, همتا *hamtā*, همجنس *hamjins*.
- PIECE, *vt.* وفا کردن *paywastan*, پیوستن *paywand-k.*, وفا *wafā-k.*
- PIER, *n.* بندرگاه *bandargāh*, عمود گنبد *āmūd-i gur*.
- PIERCE, *vt.* سفتن *suftan*, نفوذ کردن *nufūz k.*, سوراخ کردن *rikhna-z.*, رخنم زدن *sūrākh-k.*
- PIERCING, *a.* نافذ *nāfiz*, دخول *dukhūl*, گذر *guzar*.
- PIETY, *n.* تقوی *takvā*, دیانت *diyānat*, ریاضت *riyāzat*, پرهیزگاری *parhīzgārī*.
- PIG, *n.* خنزیر *bachai khūk*, خوک *khinzīr*.
- PIGEON, *n.* کبوتر *kubūtār*, حمامۀ *hamāma*. The carrier pigeon, کبوتر بار *kubūtārī bār*. The wood pigeon, فاختۀ *fākhṭa*.
- PIGMY, *n.* مرد خورد اندام *mandī khurd andām*, کوتاه قد *kūtā kud*.
- PIKE, *n.* نیزه *nīza*, سنان *sinān*, پیکان *paykān*. A pikeman, باز نیزه *nīza bāz*. A pikestaff, چوبۀ نیزه *chūbī nīza*.
- PILASTER, *n.* ستونچۀ *sitūncha*, عمود *āmūd*, صغیر *āmūdi saghīr*.
- PILE, *n.* تودۀ *tūla*, انبار *ambār*, پشتۀ *pushtā*. A pile of buildings, بنا *binā*. A pile of stones, خردۀ سنگ *kharaī sang*. The piles, بواسیر *barwāsīr*.
- PILE, *vt.* تودۀ کردن *khara-k.*, خردۀ کردن *tūda-k.*, انبار جمع ساختن *jamā-s.*, انبار کردن *ambār-k.*
- PILFER, *vi.* دزدیدن *duzdīdan*, دزدان *rubūtan*.
- PILGRIM, *n.* سیاح *sayyāh*, طایف *tāif*, —(to Mecca) حاجی *hājī*.
- PILGRIMAGE, *n.* سیاحت *ziyārat*, زیارت *ziyāhat*. The pilgrimage to Mecca, سیاحت *siyāhat*. To go on a pilgrimage, حج *hajj*. زیارت کردن *ziyārat-k.*, سیاحت کردن *siyāhat-k.*
- PILL, *n.* حب *habb* (*pl.* حبوب), حب *habba*.
- PILLAGE, *n.* غارت *tārāj*, غارت *ghārat*, یغما *yaghma*, غنیمت *ghanīmat*, راهزنی *rāhzanī*.
- PILLAGE, *vt.* غارت کردن *tārāj-k.*, یغما گرفتن *yaghma-g.*, غارت کردن *ghārat-k.*

PILLAGER, *n.* غارت گر *ghāratgar*.

PILLAR, *n.* ستون *āmūd*, ستون *sitūn*, رکن *rukn*. The pillars of the state, دولت *arkānī daulat*. The capital of a pillar, سر *sari amūc*. The base of a pillar, پایه *pāga sitūn*.

PILLORY, *n.* دوشاخ *du shākha*, بالهنگ *pāllhang*, صلیب *salīb*.

PILLORY, *vt.* مصلوب ساختن *maslūb-s*, عقوبت کردن *bardār-k*, بردار کشیدن *akūbat-k*.

PILLOW, *n.* تکیه *takiya*, بالش *bālsh*. To lean on a pillow, توسد کردن *tarvassud-k*.

PILLOW, *vt.* تکیه کردن *takiya-k*, مستند نمودن *mustanad-n*.

PILOT, *n.* معلم دریا *muallim duryā*, کشتی بان *kishti bān*, ملج *mallāh*.

PILOT, *vt.* رهنمائی *jehāz-r*, چهار راندن *rahnumāi-k*.

PILOTAGE, *n.* علم *ilmi*, چهار گذاری *jehāz-guzārī*, ملج *mallāhī*.

PIMP, *n.* دلال *kurmsāk*, قهرمساق *dallāl*.

PIMP, *vi.* قهرمساقی کردن *kurmsākī-k*, دلال بودن *dallāl-b*.

PIMPLE, *n.* بثر *basar*, آبله *āblah*.

PIN, *n.* وند *watad*, میخ *mekh*, سوزن *sūzan*, سنجاق *sanjāk*. A rolling-pin, چوب *chūba*, مسطح *mistah*.

PINCERS, *n.* موچینه *mūchīna*, انبر *ambur*.

PINCH, *vt.* تعریک کردن *taḍrīk-k*, بخیه *bakhīya-k*.—آزار دادن (gall, fret) *āzār-d*, اضطراب کردن *iztirāb-k*.—(gripe, oppress) چور کردن *jaur-k*, قور نمودن *kahr-n*.—(to be frugal), دستگیر نمودن *tang dastī-n*.

PINCH, *n.* نیشکنج *nishkunj*, بخیه *bakhīya*, خورده *nākhun*.—(small quantity) قلیل *kalīl*, *khurda*.

PINCUSHION, *n.* سوزن بالش *sūzan bālsh*.

PINE, *n.* صنوبر *sinaubar*, سرو *sarv*.

PINE, *vi.* انسریدن *afsurdan*, ضعیف زاری *zārī* نمودن *zarf-g*, ماتم خواری کردن *mātam khārī-k*.

PINE-APPLE, *n.* عین الناس *ainu'n nās*.

PINHOLE, *n.* چشمک *chashmak*, عین *āyn*.

PINION, *n.* بال *bāl*, بازو *bāzū*, جناح *janāh* (pl. اجنحه).

PINION, *vt.* بستن *bastan*, بند کردن *band-k*.

PINK, *n.* گل قرنفل *guli karanful*.

PINK, *a.* گلرنگ *ānābī*, غلابی *gulrang*.

PINK, *vt.* سوراخ دار نمودن *surākhdār-n*, بخیه کردن *bakhīya-k*.

PINNACE, *n.* دونی *dūnī*, کشتی *kishti*, ناو *nāv*.

PINNACLE, *n.* کنگره *kungura*, کله *kalla*, سر *sar*.

PIONEER, *n.* بیلدار *bīldār*, پیشرو *pesh rau*.

PIOUS, *a.* اهل تقوی *sālih*, صالح *ahli takwā*, زاهد *zāhid*, دیندار *dīndār*.

PIOUSLY, *ad.* باتقوی *bā takwā*, صالحانه *sālihāna*.

PIPE, *n.* نی *naya*, لوله *lūla*. A water-pipe, مرزاب *mirzāb*, آبریز *ābrīz*. The wind-pipe, نای گلو *nāya galū*. A tobacco-pipe, لوله *lūla*. A musical pipe, نی *naya*, نای *nāya*.

PIPE, *vi.* نای زدن *nāya-z*, سفلیدن *siflīdan*.

PIPER, *n.* زمار *zammār*, نی زن *naya zan*.

PIPING, *a.* گرم *garm*, تابدار *tābdār*.

PIQUANCY, *n.* تیزی *tezī*, ترشی *turshī*.

PIQUANT, *a.* تیز *tez*, ترش *tursh*, مضر *muzīr*.—(severe) تلد *tund*, دُرُشْت *durushṭ*.

PIQUANTLY, *ad.* با زشتی *bā zishṭī*, تندانه *tundāna*.

PIQUE, *n.* بد خواهی *badkhāhī*, کینه *kīna*, عداوت *adāwat*.

PIQUE, *vt.* رنجآیدن *azurdan*, رنجآیدن *ranjānidan*.

PIRACY, *n.* دزدی *duzdī daryā*, تاراج *tārāj ba daryā*.

PIRATE, *n.* دزد *duzd ba daryā*.

PIRATE, *vt.* بر دزدی کردن *bar daryā duzdī-k.*

PIRATICAL, *a.* دزد کار *duzd kār*.

PISCES, *n.* سمک *hūt*, حوت *samak*.

PISMIRE, *n.* مور *mūr*, نمل *naml*.

PISS, *vi.* پیشاب کردن *pīshāb-k.*, بول *bol*, شاشیدن *shāshīdan*, بول *baul-k.* کردن.

PISS, *n.* پیشاب *pīshāb*, بول *baul*.

PISTACHIO, *n.* پسته *pasta*, فسق *fustuk*.

PISTOL, *n.* تفنگ *bandūkcha*, بندو قچ *tufang*.

PIT, *n.* چاه *ghār*, مغاک *maghāk*, چاه *chāh*.

To dig a pit, چاه *ghār-a.* ساختن *ghār* کاویدن *chāh-k.*

PITCH, *n.* سفت *zifti shāmī*, زفت *zift*, سفت *sift*, دجیل *dujāyl*.—measure) حد *hadd*, انداز *andāza*.—(stature) قامت *kāmat*, اندام *andām*.—(height) ارتفاع *irtifād*, افزای *afzāz*.

PITCH, *vt.* (smear with pitch) قیر مالیدن *kīr-m.*—(fix, plant) برپا کردن *barpā-k.*, کایم کردن *kāyim-k.* To pitch a camp, خیم زدن *khaima-z.*—(throw head long) پش *pesh-a.*—(fall head long) سرپیش اندادن *sarpeš-u.*, سرنگون افتادن *sar nigūn-u.*—(choose) اختیار کردن *pasand-k.*, پسند کردن *ikhtiyār-k.*

PITCHER, *n.* کوزه *kūza*, سبو *sabū*, آفتابا *āftāba*.

PITCHFORK, *n.* چنگال *shūlgha*, شلف *changāl*.

PITCHINESS, *n.* تاریکی *tārīkī*.

PITCHY, *a.* تاریک *tārīk*, سیاه *siyāh*.

PITEOUS, *a.* درد انگیز (exciting pity) در

dard angīz, دلسوز *dilsūz*.—(compassionate) دردمند *dardmand*, مشفق *mushfak*.—(sorrowful) دلگزار *dilgār*, مدموم *ghamgīn*.—(paltry) mazmām.

PITEOUSLY, *ad.* مشفقانه *mushfakāna*, دلسوزانه *dilsūzāna*.

PITH, *n.* مغز *maghz*, قلب *kalb*, روح *rūh*.

PITHILY, *ad.* با قوت *bā kuwat*, زور *ba zaur*.

PITHINESS, *n.* زور آوری *zaur āwarī*, توانائی *tarwānāi*.

PITHLESS, *a.* کم زور *kam zūr*, بی قوت *bī kuwat*.

PITHY, *a.* پر مغز *pur maghz*, زور آور *zūr āwar*.

PITIABLE, *a.* واجب الرحمت *wājibur rahmat*, لایق رحمت *lāyaki rahmat*.

PITIFUL, *a.* yide, PITEOUS.

PITLESS, *a.* بی شفقت *bīrahm*, بی شفقت *bī shafakat*, درست *durust*.

PITTANCE, *n.* وظیفه *wazīfa*, نواله *nawāla*, کفاف *kufāf*.

PITY, *n.* رحم *rahm*, شفقت *shafakat*, ملامت *mulāyāmat*, مرحمت *marhamat*. What a pity? حیف *haif*, افسوس *afsūs*.

PITY, *vt.* ترحم کردن *rahm-k.*, شرفقت نمودن *shafakat-n.*

PIVOT, *n.* محور *madār*, مدار *mihzwar*.

PIX, *n.* ظرف *zarf*.

PLACABLE, *a.* ملایم *mulāyim*, حلیم *halīm*.

PLACARD, *n.* اشتہار نامہ *ishtihār nāma*, اعلام *ailām*.

PLACE, *n.* 1. جای *jāi*, مکان *makān*, موضع *mauza*.—(in compos.) گاه *gāh*, ستان *sitān*, جَا *jā*. 2. (priority of rank) تقدم *takaddum*. 3. (employ-

ment) عهدہ *ahda*, منصب *mansab*, خدمت *khidmat*. A market-place, بازار *lāzār*. A place of destination, منزل *manzil*. To give place, گنجایش *gunjāyish*. To give place or precedence, تقدیم کردن *tukdīm-k*. From place to place, جایجا *jābajā*. In the same place, یکجا *yakjā*, در همان *dar hamān jā*. In the first place, نخستین *nakhustīn*. In every place, در هر جا *dar har jā*. From another place, از دیگر جا *az digar jā*. Places, مواضع *mukāmāt*, مقامات *jāhā*, مواضع *muwāzāt*. In place of, بجای *bajā*, عوض *twaz*. In place, با محل *bā mahall*. Out of place, بی محل *bī mahall*.

PLACE, *vt.* نشان دادن *nishāndan*, نشانیدن *nishāndan*, موضوع نمودن *mauzūd-n.*, قرار دادن *kurār-d.* To place the foot, وضع قدم کردن *wazt kadam-k.*, پای نهادن *pāya-n.*

PLACID, *a.* ملایم *mulāyīm*, نرم *narm*, حلیم *halīm*, ملایم *salīm*.

PLACIDLY, *ad.* با ملایمت *bā mulāyamat*, مظلومانہ *mazlūmāna*.

PLAGIARISM, *n.* حرف سرقت *sarikat*, حرف دزدی *harf duzdī*.

PLAGUE, *n.* طاعون *tāūn*, وبا *wabā*, تکلیف *sirāyat*.—(distress) سرایت *taklif*, تصدیق *tasdiq*.

PLAQUE, *vt.* سرایت افشاندن *sarāyat-a.*—(vex) تکلیف دادن *izā-d.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*, آزرده *āzurdan*.

PLAGUY, *a.* آزار رسان *āzār rasān*, جفا ساز *jafā sāz*.

PLAIN, *n.* میدان *maydān*, همواری *hamwārī*, هموار *hamwār*, زمین *zamīni*, زمین بسط *zamīni basit*. An extensive plain, دشت و هامون *dasht u hāmūn*.

PLAIN, *a.* (level, even,) هموار *hamwār*, برابر *barābar*, مسطح *mistah*.—(void of ornament) بی زینت *bī zināt*, سادہ *sāda*.—(artless) دل سادہ *sāda dil*.—(honestly, open) بی تراکت *sāda dili bī nazākat*.—(clear, evident) ظاهر *zāhir*, هویدا *hawidā*. A plain statement, تقریر واضح *takrīr wāzih*.

PLAIN, *vt., vi.* هموار ساختن *hamwār-s.*, یکسان ساختن *barābar-k.*, یکنواخت کردن *yaksān-s.*

PLAIN-DEALING, *n.* سادگی *sādagī*.

PLAINLY, *ad.* (levelly) هموارانہ *hamwārāna*.—(without ornament) بی زینت *bī zināt*.—(sincerely) بی ریا *bā ikhlās*.—(in earnest) حقیقتہ *hakikatān*.—(evidently) آشکارہ *zāhirāna*, آشکارہ *āshkāra*.

PLAINNESS, *n.* برابری *hamwārī*, همواری *hamwārī*, برابری *barābarī*.—(openness) کشادگی *kushādagī*.—(simplicity) سادگی *sādagī*, اخلاص *ikhlas*.—(want of ornament) سادگی *sādagī*.

PLAINT, *n.* فریاد *faryād*, شکایت *shikāyat*, گریہ *giryā*.

PLAINTIFF, *n.* مدعی *muddat*, دادخواہ *dād khāh*, فریادگر *faryādī*.

PLAIT, *n.* پتہ *pech*, چین *chīn*, تہ *tah*.

PLAIT, *vt.* تہی جامہ ساختن *tāya jāma-s.*, چین انگندن *chīn-a.*

PLAN, *n.* 1 (scheme) قصد *kasd*, تدبیر *tadbīr*. 2.—(form) نقش *naksha*, صورت *sūrat*.

PLAN, *vt.* تدبیر کردن *tadbīr-k.*, بندش *bandish*. To plan a building, نقش عمارت بستن *nakshai imārat-b.*, رسم منجم کردن *rasmi majmū-k.*

PLANE, *n.* بسط *basit*. A joiner's plane, رندہ نجار *randah najār*.

PLANE, *vt.* رنده کردن *randā k.*, هموار کردن *hamipār-k.*

PLANET, *n.* سیاره *sayyāra*, نجم سنابر *najmi sāyar*, اختر *akhtar*.

PLANETARY, *a.* سیاره منسوب *sayyāra mansūb*.

PLANK, *n.* تخت *takhta*, لوح *lūh*.

PLANK, *vt.* تخت وضع کردن *takhta wast-k.*

PLANT, *n.* نهال *nihāl*, شجر *shajar*, غرس *ghars*.

PLANT, *vt.* نشاندن *nāsh-k.*, نصب کردن *nishāndan*, کاشتن *kāsh-tan*. To plant a colony, جای ویران آباد ساختن *jāi wairān ābād-s.*

PLANTAIN, *n.* (fruit) (herb) میوه *mūz*.—(herb) لسان الحمل *lisān-ul-haml*.

PLANTATION, *n.* نشاندگی *nāsh*, نصب *nishāndagi*, نخستستان *nakhlistān*.

PLANTER, *n.* غراس *gharrās*, نامب *nāmb*, کشت کار *kisht kār*.

PLASTER, *n.* آژند *āzhand*, گچ *gach*. 2. (for a wound) مرهم *marham*. (pl. مرهم *marham*), ضماد *zamād*.

PLASTER, *vt.* اندودن *andūdan*, گچ پوری *gachgarī-k.*

PLAT, *vt.* بافتن *bāftan*.

PLATE, *n.* رکابی *rakābi*, طبق *tabak*, صحن *sahn*.

PLATE, *vt.* ملع کردن *mulammā-k.*, با تنگ آرامیدن *bā tank āramīdan*.—(with silver) تفضین کردن *tafzīn-k.*

PLATFORM, *n.* چبوتره *chabūtrah*, ساق *sakf*, اجار *ijzar*.

PLATTER, *n.* تشت *tasht*, پنگره *pingara*.

PLAUSIBILITY, *n.* نمایش *numāyish*, آراستگی *ārastagi*.

PLAUSIBLE, *a.* خوش نما *khush numā*, نمایشی *numāyishi*.

PLAY, *vt.*, بازی کردن *bāhtan*, بازی کردن

bāht-k., لعبت زدن *ladbat-z.*—(at dice) ششدر بازی کردن *shashidār-bāht-k.*, قمار *kimār-b.* To win at play, بازی باختن *bāht-y.*—(on a musical instrument) نواختن *nawāhtan*.—(jest) ناز و نواز *naẓ u nawāz-n.*—(toy) شبیه بازی کردن *shewa bāht-k.* To play with life, *jāmbāht-k.* To play odd or even, زوج و فرد باختن *zūj u fard-b.* To play upon, استهزا کردن *istiḥzā-k.* افسوس زدن *ajāsūs-z.*

PLAY, *n.* بازی *bāht*, لعبت *ladbat*.—(at cards, dice, &c.) قمار بازی *bāht*, *kimār bāht*. Belonging to play, *ladbat*. A stago-play, تماشا *tamāsha*, تقلید *taklīd*. Play-game, بازیچه *bāhtcha*. نعل خانه *ladbat*. A play-house, *nakl khāna*, تماشا گاه *tmāshā gāh*.

PLAYER, *n.* بازیکن *bāzanda*, لاعب *lāth*. A stago player, نعل باز *nakkāl*, *nakl-bāz*. A player on an instrument, سازنده *sāzanda*.—(in compos.) باز *bāz*, شطرنج باز *navāz*. A chess-player, *shitrūnj bāz*.

PLAYFELLOW, *n.* همباز *ham bāz*, مبادرت *sabādirat*.

PLAYFUL, *a.* عشوت باز *ishwat bāz*, شبیه نما *shewa numā*.

PLEA, *n.* حجت *hujjat*, دعوی *dawā*, دلیل *dalīl*, بحث *tahs*.

PLEAD, *vi.* (a cause) احتجاج کردن *ihitjāj-k.*, حجت کران *dawā-k.*, دلیل آوردن *dalīl-ā.*, بحث *hujjat-k.*, دادخواستن *bāhs-n.*, داد کردن *dād-kh.*

PLEADABLE, *a.* ممکن *mumkin*, احتجاج *ihitjāj*.

PLEADER, *n.* وکیل الدعوا *wakīlu'd dawā*, داد خواہ *dād khāh*.

- PLEADINGS, *n.* مباحثه *mubāḥasa*, احتجاج *ihtijāj*.
- PLEASANT, *a.* لطیف *latīf*, خوش *khush*, مفرح *mufarriḥ*, خوشنما *khūshnumā*, دلپذیر *dīl pazīr*.—(gay, lively) شاد *shād*, شادمان *shādmān*, مسرور *masrūr*, خرم *khurram*.
- PLEASANTLY, *ad.* لطیفانه *latīfāna*, دل‌ویزی *dīl wīzī*, با تفرج *bā tafarruj*, شادمانه *shād māna*, خرمانه *khurramāna*, مسرورانه *masrūran*.
- PLEASANTNESS, *n.* خوشی *khushi*, عیش *īsh*, دل‌ویزی *dīl wīzī*, تفرج *tafarruj*, عشق *diyāh u āshrat*.
- PLEASANTRY, *n.* خرمی *shādī*, شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, لطافت *latāfat*, لذت *bazla*.
- PLEASE, *vt., vi.* شاد *khūsh-k.*, خوش کردن *shād-k.*, دل‌ویز کردن *dīl wīz-k.*, خوشنود *dīl pasand-k.*, دلشاد کردن *khūsh nūd-k.*, ساختن *dīl shād-s.*
- PLEASING, *a.* خاطر‌نواز *dīl wīz*, دل‌ویز *dīl wīz*, *khātīr nawāz*.
- PLEASINGLY, *ad.* دل‌ویزانه *dīl wīzāna*, از خاطر‌نوازی *az khātīr nawāzī*.
- PLEASINGNESS, *n.* دل‌ویزی *dīl wīzī*, خاطر‌نوازی *khātīr nawāzī*.
- PLEASURE, *n.* خرمی *khūshī*, خوشی *khūshī*, عیش *khursandī*, خرسندی *khursandī*, تفرج *dysh*, سرور *sarūr*, لوق *sauk*, کامرانی *kāmranī*.—(choice, will) اختیار *ikhṭiyār*, مراد *murād*, واردات *wāridāt*.
- PLEBEIAN, *n.* عام *āmm* (pl. عوام).
- PLEBEIAN, *a.* حقیر *hakīr*, فروما *farū-māya*.
- PLEDGE, *n.* کفیل *girau*, رهن *rahn*, کفیل *kafīl*.
- PLEDGE, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.* 2. (give in surety) ضمانت دادن *ḡāmin-d.*, کفالت دادن *kafālat-d.*
- PLEIADES, *n.* پلویس *surayyā*, پلویس *parwīn*.
- PLENIPOTENTIARY, *n.* استعلال (powers) *istiklālī kullī*, مباشرت *mubāsharat*.—(negociator invested with full powers) وکیل مطلق *wakīlī mutlak*, وزیر مختار *wazīrī mukhtār*. A plenipotentiary commission, وکالت نامه *wakālat nāma*.
- PLENTEOUS, *a.* فراوان *farāwān*, وافر *wāfir*, کثیر *bisṡār*, بسیار *kasīr*.
- PLENTEOUSLY, *ad.* بسیارانه *bisṡārāna*, کثیرانه *kasīran*, فراوانی *bā farāwānī*.
- PLENTY, *n.* فراوانی *bisṡārī*, بسیار *bisṡār*, زیادتی *ziyādatī*.
- PLENTY, *a.* وافر *wāfir*, بسیار *bisṡār*, فراوان *farāwān*.
- PLEONASM, *n.* فضول *fuzūl*, زیادتی *ziyādatī*.
- PLETHORA, *n.* انراط خون *ifrātī khūn*.
- PLETHORIC, *a.* پر خون *damarwī*, دامووی *pur khūn*.
- PLEURISY, *n.* دابت الجنب *ṣātu'l jamḡ*, درد *dardi pahlū*.
- PLIABLE, *a.* خمیدگی *khamīdgi*, آسان *āsāni māyal*, نرم *narm*.
- PLIANCY, *n.* ملایمت *mulāyamat*, سلاست *silāsāt*.
- PLIANT, *a.* نرم *narm*, زود اعتقاد *stīdī ttikād*.
- PLIGHT, *vt.* عهده دادن *ahd-d.*, قرار کردن *ikrār-k.*, پیمان بستن *paymān-b.*, قول دادن *kaul-d.*
- PLIGHT, *n.* حالت *hāl*, وضع *wast*, حالت *hālat*.—(pledge) قول دهی *kaul dahī*.
- PLOD, *vt.* محنت کردن *mahnāt-k.*, جد *jaddu jahad-k.* و جهد کردن

PLUMB-LINE, *n.* بلد *balad*, هنجار *hinjār*.

mashghūl-d.—(practise diligently)
 با جد و جهد *mahnat-k.* مہنت کرن
 با جادو *bā jaddu* کار ساختن *kār-s.*—

(solicit importunately) تصدیع کردن *tasdid-k.*, آزار دادن *āzār-d.*—(offer service) خدمت نمودن *khidmat-n.*—(bend) مایل کردن *kham-k.*, مایل کردن *māil-k.*

PLY, *n.* تا *tah*, تا *tā*, چین *chin*—(bent, bias) مایلی *māilī*, مایل *māyl*.

PNEUMATICAL, *a.* باد منسوب *bād mansūb*, بادی *bādī*, ریحي *rīhī*.

PNEUMATICS, *n.* معرفت هوا *maʿrifati harwā*, هوا شناسی *harwā shanāsī*.

POACH, *vt.* نیم چوش *nīm-p.*, نیم چوشیدن *nīm-jūsh-k.*—(steal game) نخچیر کردن *nakhchīr-d.*

POACHER, *n.* نخچیر دزد *nakhchīr duzd*, شکار دزد *duzdi shikār*.

POCK, *n.* آبله *ābila*.

POCKET, *vt.* در جیب نهادن *dar jīb-n.*—(steal) دزدیدن *duzdīdan* To pocket up (to bear), برداشت کردن *bardāsh-k.*

POCKET, *n.* دستگی *kīsa*, جیب *jīb*, دستگی *dastagī*, جزدان *juzdān*. Pocket-money, خراج جیب *kharejī jīb*.

POD, *n.* (of cotton) جوزق *jauzak*.

POEM, *n.* شعر *shīr*, قصیده *kāsida* (pl. *ghazal*) Heroic poem *ghazal* (قصاید).

POESY, *n.* vide POETRY.

POET, *n.* شاعر *shāʾir*, (شعرا) *shāʾirān*, ناظم *nāẓim*.

POETESS, *n.* شاعره *shāʾira*.

POETIC, *a.* شعری *shīrī*, نظامی *nazmī*. A poetic work, دیوان *dīwān*. Poetic licence, ضرورت شعر *zarūratī shadr*.

POETICALLY, *ad.* شعرا *shīrāna*.

POETIZE, *vi.* شعر ساختن *shīr-s.*, شعر گوی کردن *shīr-gūī-k.*

POETRY, *n.* نظم (اشعار) *shīr* (pl. *nazm*).

POIGNANCY, *n.* تندی *tezī*, تندگی *tundī*, درشتی *hiddat*—(severity) درشتی *durūshṭī*, شدت *shiddat*.

POIGNANT, *a.* تیز *tez*, تنده *tund*, ترش *tursh*.

POINT, *n.* نوک *nauk*, سر *sar*—(period) نقطه *nukta*—(dot) نقطه *nukta*—(nicety) دقیق *dakīq*, نکته *nukta*. A point of time, لحظه *lahza*—(object) مقصد *maksad*, مطالب *matlab*. A material point, امر *amr*, امری *mukīm*.—(aim, mark) نشان *nishān*. The point of a pen, نوک قلم *nauki kalam*. From point to point, نقطه بنقطه *nukta ba nukta*. Point blank, راست *rāst*, در خط *dar khat*, مستقیم *dar khatī mustakīm*. To the point, بعین *badīn*. At the point of death, جان باب *jān balab*.—Points at issue, امور تصفی *umūri tasfīhi*, طلب *talab*. In point of, نسبت *ba nisbat*. The diacritical vowel points, حرکات *harakāt*.

POINT, *vt.* 1. (sharpen) تیز کردن *tez-k.*, شست *tahdīd-k.*, 2. (aim) شست *shast-k.* 3. (mark with vowel points) نقطه زدن *āīrāb-d.*, نقطه زدن *nukta-z.* To point out, نمودن *namūdan*, اظهار کردن *izhār-k.* To point with the finger, انگشت دلالت کردن *bā angusht dalālat-k.* To point out the way, رهنا *rahnamā*, راه دلالت کردن *rah dalālat-k.*

POINTED, *a.* تیز *tez*, دار نوک *naukdār*. (epigrammatical) نکته آمیز *nukta āmīz*.

POINTEDLY, *ad.* با دقت *bā dīkat*, با نکته *bā nukta*.

POINTLESS, *a.* بی نوک *bī nauk*, غیر نکته *ghayr nukta*.

POISON, *n.* زهر *zahr*, سم *samm* (pl. *samm*). Mortal poison, زهر هلال *zahrī halāl*, زهر قاتل *zahrī kātīl*. To drink poison, آشامیدن *āshāmīdan*, زهر آشامیدن *samm āshāmīdan*.

POISON, vt. زهر آلودن *zahr-ā.* زهر دادن *zahr-d.* سم دادن *samm-d.*

POISONED, a. از زهر کشیده *ad zahr kushīd.* مسموم *māsmūm.*

POISONOUS, a. زهر آلود *zahr ālūd.* زهری *zahrī.* سام *sāmm.*

POISE, n. اعتدال *barābarī.* برابری *attidāl.* معادلت *maādilat.* ترازو *tarāzū.*

POISE, vt. (weigh) وزن کردن *wazn-k.* سنجیدن *sanjidan.* — (place in equilibrium) معادل کردن *mudtidul-k.* در ترازو داشتن *dar tarāzū-d.*

POKE, vt. سپوختن *baham-z.* بهم زدن *supūkhtan.* سیخ زدن *sīkh-z.*

POKER, n. سیخ آتش *ātish kāw.* آتشکاو *stīkhi ātish.*

POLAR, n. قطبی *kutbi.*

POLE, n. قطب *kutb (pl. قطوب).* — (north pole) قطب شمالی *kutbi shi-mālī.* — (south pole) قطب جنوبی *kutbi janūbī.* The two poles, قطبین *kutbayn.* 2. (long stick) چوب و مرز *chūbi darāz.* A tent-pole, عمود *āmūd.* واتیر *watīra.* Pole-axe, بیلچه *bilcha.* تیر *tabar.* Pole-star, ستاره قطب *stīār-ai kutb.*

POLICE, n. ضبط و ربط *zabtu rabti shahr.* شهر *shahr.* بدو بست *bandu bast i millat.* شهر نگهبانان *nigahbānāni shahr.* پاسبان *pāsbān.*

POLICY, n. (art of government) علم *ilm.* — (art, stratagem) حکومت *ilmī hakūmat.* — (art, stratagem) حکمت *hikmat.* تدبیر *tabīr.* هنر *hunar.* — (of insurance) بیمه نامه *bīma nāma.*

POLISH, vt. زدودن *zadūd-k.* صیقل کردن *saykal-k.* زدودن *zadūd-k.* صیقل دادن *zādūdān.* — (make of elegant manners) ادب و آزر کردن *adab u āzarm-k.* تهذیب کردن *tahzīb-k.*

POLISH, n. (gloss) زدودگی *zadūdagi.*

ظرافت *zilā* — (elegance of manners) زرافت *zurāfut.* خوش رفتاری *udab.* ادب *khūsh raftārī.*

POLISHABLE, a. قابل صیقل *kābili saykal.*

POLISHER, n. صقال *sakkāl.* صیقل گر *saykal gar.* A polisher of gems, حکاک *hakkāk.* A polisher of arms, صیقل گر *saykalgar.*

POLITE, a. خوش اخلاق *adib.* ادیب *khūsh ikhlāk.* اهل مروت *ahli muru'at.* لطیف *latīf.* To be polite, ادیب *adīb-sh.* خوش اخلاقی شدن *khūsh akhlāk-sh.*

POLITELY, ad. از ادب *az adab.* ظریفانه *zarīfāna.* خوش طبعانه *khūsh tabīāna.*

POLITENESS, n. ادب *adab.* آزر *āzram.* لطافت *murū'at.* تعظیم *ta'āzim.* مروت *latāfat.* Want of politeness, بی ادبی *bī adabī.* ترک ادب *tarkī adab.*

POLITICAL, a. مدبر *mudabbir.* ملکی *mulki.* — (cunning) زیرک *zīrak.* هنرمند *hunar-mund.*

POLITICALLY, ad. مدبرانه *mudabbirāna.* با تدبیر *bā fann.* با فن *bā tadbīr.*

POLITICIAN, n. صاحب تدبیر *sāhibi tadbīr.* مدبر *mudabbir.* — (artful man), حیل باز *hīlabāz.*

POLITICS, n. علم سیاست *ilmī sayāsāt.* — (public affairs) علم تدبیر *ilmī tadbīr.* — (public affairs) امور مملکت *umūr mamlakat.*

POLITY, n. نظام ملک *nizāmi mulk.* دستور العمل مملکت *dastūr u'l āmalī mamlakat.*

POLL, n. سر شماری *sar.* راس *rās.* سر شماری *sar shumārī.* A poll-book, اسم نویسی *ism nawīsi.* A poll-tax, سر خراجی *sar khirājī.* جزیه *jiyya.*

POLL, vt. در دفتر (enter in a register)

- (esteemed by the people) محبوب القلوب *mahbūb ul kulūb*.
POPULARITY, *n.* اعتبار خلق *ttibārī khalk*, محبت امت *mahabbatul immat*, معرفت *madrūfiyat*.
POPULARLY, *ad.* با اعتبار خلق *bā ttibārī khalk*, با دوستی و محبت ملت *bā dushtī u mahabbati, milla't*.—(vulgarly) عموماً *dmūman*.
POPULATION, *n.* آبادانی *ābādānī*, جمعیت *jamīdt*, معموری *madmūrī*, باشندہ *bāshinda*.
POPULOUS, *a.* آبادان *madmūr*, آباد *ābād*, پر خلقی *pur khalk*.
POPULOUSNESS, *n.* کثرت الخلق *kasratul khalk*, معموری *madmūrī*.
PORCELAIN, *n.* ظروف چینی *chīnī*, ظروفی *zurūfi chīnī*.
PORCH, *n.* دھلیز *peshgāh*, پیش کاہ *dah-liz*, طاق *tāk*, دالان *dālān*.
PORCUPINE, *n.* خار پشت *khār pusht*, شہم *shabham*.
PORE, *n.* (of the body) مسام *masām* (pl. مسامات).—(hole) سوراخ *surākh*, منفذ *manfaz*.
PORK, *n.* گوشت خوک *gūshti khūk*, لحم خنزیر *lahmi khamzīr*.
POROSITY, *n.* منفذ داری *manfaz dārī*.
POROUS, *a.* مسام دار *masāmmadār*, پر منفذ *pur manfaz*.
PORPHYRY, *n.* سنگ سماں *sangi sum-māh*.
PORPOISE, *n.* خوک دریائی *khūki daryāi*.
PORT, *n.* بندر *bandar* (pl. بندار *bandar*), بندر *bandar*, سینار *sindār*.—(a gate) در *dar*, باب *bāb*.—(air, mien) رفتار *raftār*, روش *rawīsh*, چہرہ *chehra*.
PORTABLE, *a.* قابل حملت *kābili hamūlat*, بارگاہ *bārgāh*.
PORTABLENESS, *n.* قابلیت حملت *kābiliyati hamūlat*.
PORTAGE, *n.* کرایہ حمل و نقل *kirāya haml u nakl*.
PORTEND, *vt.* دلالت کردن *dalālat-k*, نشان دادن *nishān-d*.
PORTENT, *n.* بد فال *fāli bād*, نحوست *nahūsāt*.
PORTENTOUS, *a.* بد فالی *bād fāli*, عیب نما *dībnumā*.
PORTER, *n.* 1. (to a gate) دربان *darbān*, بواب *barwāb*. 2. (carrier of burdens) بار بردار *bār bardār*, بارکش *bār kash*, حامل *hamāl*.
PORTERAGE, *n.* مزدوری *muzdūrī*, بار کشی *bār kashī*.
PORTFOLIO, *n.* جز دان *juz dān*.
PORTICO, *n.* پیش طاق *peskāk*, رواق *rawāk*, دھلیز *dihliz*.
PORTION, *n.* حصہ *hissa* (pl. حصص *hisas*), نصیب *nastīb*, قسمت *kismat*, بھرہ *bahra*.
The portion of a wife, مهر *mahr*, کابین *kābīn*.
The portion of a child, نصیب *nastīb*, انتسام میراث *iktisā-mi mīrās*.
A small portion, چیزِ شی *chīzī shī*.
PORTION, *vt.* حصہ کردن *hissa-k*, تقسیم کردن *taksīm-k*.
PORTLINESS, *n.* وقار *wakār*, بزرگواری *buz-urgwārī*, عظمت *āzmat*.
PORTLY, *a.* شاهانہ *shāhāna*, بزرگوار *buz-urgwār*.
PORTMANTEAU, *n.* جامہ دان *jāmadān*, خورجی *khūrjī*.
PORTRAIT, *n.* تصویر *taswīr*, شبیہ *shabīh*, مصور *sūrat*.
A portrait painter, مصور *musawwir*.
To draw portraits, تصویر کشیدن *taswīr-k*, شبیہ کشیدن *shabīh-k*.
PORY, *a.* مسام دار *pur surākh*, مسام دار *masāmmadār*.

- POSITION, n.** نهاد *nihād*, محل *mahall*, طرچ *tarah*, موضع *maruzt*, حالت *hālat*, جا *jā*, مرتبه *martaba*.
- POSITIVE, a.** (not negative) موجب *mūjibā*, محقق *ghayri nafi*.—(certain) *muḥakkik*, یقینی *yakīnī*.—(dogmatical) خود رای *khud sar*, خود سر *khud rāi*.—(degree) اسم معنی *ismi mahz*.
- POSITIVELY, ad.** (not negatively) بلا یقیناً *bilā istiklāl*.—(certainly) *yakīnan*, بلا شک *bilā shak*.—(dogmatically) از خود سري *az khud sarī*, از خود رای *az khud rāi*.—(in strong terms) با اقرار شدید *bā ikrāri shadīd*.—(peremptorily) قطعاً *kitiān*.
- POSITIVENESS, n.** عدم نفی *adamī nafi*, معنیت *madniyat*.—(certainty) ثبوت *subūt*, تيقن *tayakkun*, تحقیق *tahkik*.—(dogmaticalness) خود کامی *khud kāmī*.
- POSSESS, vt.** بدست داشتن *dāshtan*, تصرف نمودن *ba dast-ā*, تصرف نمودن *tasarruf-n.*, مالک شدن *mālik-sh.*—(seize) ضبط *ba tasarruf-ā*, گرفتن *zabt-k.*
- POSSESSED, a.** تملک داشته *dāshta*, تملک *tamalluk*, متصرف *mutasarrif*. Possessed of—(inf comp.) دار *dār*, ناک *nāk*, صاحب *sāhib*, زی *zī*, زی *zū*, دو *mand*.
- POSSESSION, n.** قبض *kabza*, تصرف *tasarruf*, مالکیت *āmāl*.—(property) *mīlikīyā*, ملک *milik* (pl. املاک)—Hereditary possession, میراث *mīrās*. Complete and absolute possession, مالکانه *tasarrufi mālīkāna*. To take possession, ضبط کردن *zabt-k.* To give possession, تصرف گرفتن *tasarruf-g.* To give possession, املک دادن *tasarruf-d.*, مالکیت *tamlīk-k.*, مالکیت *imlāk-k.* گرفتن *imlāk-k.*
- POSSESSIVE, a.** مالکی *mālīkī*.—(case) اضافی *izāfat*.
- POSSESSOR, n.** دارنده *dāranda*, مالک *mālik*, متصرف *mutasarrif*, قابض *kābiz*, خداوند *khudāwand*.
- POSSIBILITY, n.** امکان *imkān*, احتمال *ihimāl*, قابلیت *kābiliyat*, مقدور *makdūr*.
- POSSIBLE, a.** ممکن *mumkin*, بودنی *būdānī*, قابل *kābil*. Possible things, ممکنات *mumkināt*, محتملات *muhtamāt*. To be possible, ممکن شدن *mumkin-sh.*, مقدور داشتن *makdūr-d.*
- POSSIBLY, ad.** شاید *shāyad*, باشد *bāshad*.
- POST, n.** (mail) برید *barīd*.—(letter carrier) پیک *payk*, قاصد *kāsīd*.—(situation) مقام *mukām*, محل *mahall*. An advanced post, مقدمت *mukaddamat*, خدمت *peṣh rav.*—(employment) *khidmat*, عهد *uhda*, منصب *mansab*, جا *jāh*.—(a piece of timber set erect) چوب *chūb*, ستون *sitūn*. The winning post at a race, میلا *mīlā*, نیشانگاه *nishāngāh*. The starting post, میقوس *mikwas*. A direction post on a road, ساره *sāra*. The post of a door, پذیر *labi dar*. By post, برید *ba zarīya barīd*. A travelling by post, سیر فی البرید *sayr fī'l barīd*. A post-boy, برید *barīd*. Post-day, روز *rūzi rāwandgi yā āmādi barīd*. Post-horse, بارگیر منزل *bārgīri manzal*. Postman, نامه بر *nāmabar*.
- POST, vt., vi.** برودی مقرر کردن *ba sūdi safar-k.*—(to assign to a station) تعیین کردن *tayyīn-k.*, وضع *wasṭ-k.*—(advertise) اشهار کردن *ishtihār-k.*
- POSTAGE, n.** موصول خط برید *mahsūli khatti barīd*.
- POST-DILUVIAN, n.** بعد از طوفان نوح *bādā az tūfāni nūh*.

- POSTERIOR, *a.* موخر *pas*, بعد *badd*, آخر *muakhkhir*, آخر *akhir*. Posteriors, نشستگاه *nashistgāh*.
- POSTERITY, *n.* نسل *nasl*, اولاد *aulād*.
- POSTERN, *n.* درِ بچم *dar-ibcham*, درِ بچم *dar-ibcham*.
- POST-HASTE, *n.* با سرعت *ba sur'at*.
- POSTHUMOUS, *a.* پس از مرگ *pas az marg*.
- POSTMASTER, *n.* صاحب البرید *sāhib-i'l barīd*, مختار برید خان *mukhtār-i barīd khāna*.
- POSTMERIDIAN, *a.* بعد الظهر *badd u' lzuhr*.
- POST-MORTEM, *a.* تشریح مرده *tashrīhi marda*.
- POST-OFFICE, *n.* برید خان *barīd khāna*.
- POSTPONE, *vt.* تاخیر کردن *tākhīr-k.*, مهلت کردن *tawakkuf-k.*, موتوف کردن *marukūf-k.*
- POSTSCRIPT, *n.* ذیل الخط *zailu'l khat*, ملحقات *mulhakāt*, خط *tatammai khat*.
- POSTULATE, *n.* دعا بلا دلیل *dāwa bilā dalīl*, مطالبه بی اثبات *matlūbi bi' 'asbāt*.
- POSTURE, *n.* طرز *tarz*, وضعت *wazi'at*, حالت *hālat*. The posture of the body, وضعت تن *wazā'ati tan*, وضع بدن *wazā' badn*. The posture of affairs, حال امور عموم *hāl-i umūri amūm*.
- POSY, *n.* گلدسته *guldasta*.
- POT, *n.* دیگ *dig*, سبزو *sabū*, آوند *āwand*. A water pot, آب‌تاب *ābtāba*, آبریق *ābrīq*. An earthen pot, سفالین *sifālīn*, فلجان *filjān*. A flower pot, گلدان *guldān*. To go to pot, ویران شدن *wayrān-sh.*, مفلس شدن *muflis-sh.* Pot upon pot, دیگ بر دیگ *dig bar dig*. The foot of the pot, پای دیگ *dig pāya*.
- POT, *vt.* در دیگ نهادن *dar dig-n.*, در ظرف گذاشتن *dar zarf-k.*
- POTABLE, *a.* مشروب *mashrūb* (pl. مشروبات *mashrūbat*), شرب *shurb*.
- POTASH, *n.* رماد *ramād*, شخار *shakhār*.
- POT-BELLIED, *a.* شکمدار *shikamdār*, سبزو شکم *sabū shikam*.
- POTCOMPANION, *n.* هم‌پیاله *hampiyāla*, هم‌سفره *ham sufra*.
- POTENCY, *n.* زور *zūr*, قوت *kuwat*, توانایی *tawānā'i*.
- POTENT, *a.* زورآور *zūrāwar*, قوی *kawī*, توانا *tawānā*, قادر *kādīr*.
- POTENTATE, *n.* شاه *shāh*, ملک *malik*.
- POTENTIAL, *a.* ممکن *mumkin*, محتمل *muhtamil*. — (mood) ممکن *fatli mumkin*.
- POTENTLY, *ad.* زورآورانه *zūrāwarāna*, قادرانه *kādīrāna*.
- POTHER, *n.* مرج *harj marj*, آشوب *āshūb*.
- POT-HERB, *n.* تره *tarah*, سبزه *sabzu*.
- POTION, *n.* شرابت *sharbat*, مشروب *mashrūb*.
- POTLID, *n.* دِیگ پوش *dir pūsh*, سرپوش *sur pūsh*, دِیگ پوش *dig pūsh*.
- POT-SHERD, *n.* سفال *pārai sifāl*.
- POTTAGE, *n.* شوربا *shūrbā*, فالوده *fālūda*.
- POTTER, *n.* سفالگر *sifālgar*, خزاف *khazzāf*, گل کار *gil kār*.
- POTTERY, *n.* کارخانه چینی *kārkhāna chīnī*, سازه چینی *sāzi chīnī*, ظروف چینی *zurūfi chīnī*.
- POUCH, *n.* کیسه *kīsa*, جیب *jīb*.
- POULTERER, *n.* مرغ فروش *murgh farūsh*.
- POULTICE, *n.* مرهم *marham*, ضماد *zamād*.
- POULTICE, *vt.* مرهم دادن *marham-d.*, ضماد نهادن *zamād-n.*
- POULTRY, *n.* مرغ و خروس *murgh u khurūs*, ماکیان *mākiyān*.
- POUNCE, *n.* چنگل *changal*, چنگ *chang*.

POUNCE, *vt.* چنگ زدن *chang-z.*,
با چنگل گرفتن *ba changal-g.*

POUND, *n.* ده روپيه *nīm asār*,
dah rūpiya.

POUND, *vt.* دق کردن *kūftan*,
دق کردن *dakk-k.*, فرمودن *farsūdan*,
زدن *zadan.*

POUNDER, *n.* دست *dusta*, کوبه *kūba.*

POUR, *vt.* ریختن *rīkhtan*, ریختن *rīzidan.*
To pour out water, آب ریختن *āb-r.*
To pour down blood, خونریز شدن
khūn rīz-sh.

POUT, *n.* غمگینی *ghamgīnī*, اندوه *andūh.*

POUT, *vi.* سخت روی نمودن *sakht rūi-n.*,
نهر کردن *kahr-k.*

POVERTY, *n.* مفلسی *muflisī*, فقر *fakr*,
تنگدستی *tangdastī*, مسکینی *miskīnī.*

POWDER, *n.* سفوف *safūf*, تراب *turāb*,
گرد *gard* — (for face) سفیداب *safīdāb.*
— (gunpowder) باروت *bārūt*. Powder
room, خانه باروت *bārūt khāna.*

POWDER, *vt.* سفوف کردن *safūf-k.*, ریزه
کردن *rīza-k.*, ساویدن *sāwīdan*, سحق
زدن *sakh-z.*

POWDERY, *a.* سفوف آمیز *safūf āmīz*,
گرد آلود *gard ālūd*, سحقی بدتر *sakh
pazīr.*

POWER, *n.* توانایی *kuwat*, قوت *zūr*,
tawānāī, طاقت *tākat*, عزت *izzat*,
حکومت *majāl*. — (authority) اختیار
hukūmat, اختیار *ikhti-yār*. — (vigour)
— (vigour) *tanfurastī*, *anfawān*,
Absolute power, کل اختیار *kull
ikhti-yār*. The power of attraction,
جاذبه قوت *kuwati jāzibat*. The
repelling power, دافعت قوت *kuwati
dāfiat*. The power of motion, قوت
حرکت *kuwati muharrikat*. The in-
tellectual power, قوت مدرک *kuwati
mudraki*. The thinking power, فکر

fikrat. The power of memory, حافظت
hāfizat. Natural or inherent power,
قوت ذاتیه *kuwati sābiya*. Animal
or vital powers, حیوانیت *kuwāi
haywāniyat*. The powers or
senses of the body, قوا بدن *kuwāi
badan*. To gain power, نیرو گرفتن
nerū-g. High in power, بلند مرتبه
buland martaba, بلند اقتدار *buland
iktidār*. Possessed of power, اهل
قدرت *ahli kudrat*. Without power,
بی قدرت *bi kudrat*. A power,
(potentate) سلطان *shāh sultān*. —
(military force) لشکر *lashkar*, عسکر
askar.

POWERFUL, *a.* زورآور *zūrāwar*, قوی
karwī, توانا *tawānā*, قادر *kādīr*, دست
زabar-dast. Very powerful, بلند
buland iktidār عزت *izzat marfū*.
To be or become powerful. زورآور شدن
zūrāwar-sh., قوی شدن *karwī-sh.*,
توانستن *tawānistān*. To make power-
ful, زور بخشیدن *zūr bakhshīdan*, قدرت
دادن *kudrat-d*. A powerful man,
دوالاقتدار *sāhibi kudrat*, صاحب قدرت
zu'l iktidār. A powerful speech, کلام
موثر *kalāmi muassir*.

POWERFULLY, *ad.* با قدرت *ba kudrat*,
با قوت *ba kuwat*, با زور *ba zūr*, تندرسعانه
tandurustāna.

POWERLESS, *a.* بی توانایی *bi tawānāī*,
عاجز *bi tākat*, عاجز *ājiz*.

POX, *n.* آب آبه *ābila*. — (venereal)
ātishak.

PRACTICABLE, *a.* ممکن کردن *kardān*, ممکن
mumkin.

PRACTICAL, *a.* عملی *istimalī*, عملی
āmālī.

PRACTICALLY, *ad.* از روی استعمال *as
rūi istimal*, کار گذاری *kārguzārī*.

PRACTICE, n. (experience, use) استعمال *istimāl*, کار گذاری *kār gzarī*, کار *kār*, تجربه *ghusārī*.—(habit) عادت *ādat*, خو *khū*.—(custom) دستور *dastūr*, یل بازې *sābita*. Bad practice, یل بازې *hila'baet*, بد کرداری *bad kirdārī*. In practice, در استعمال *dar istimāl*
PRACTISE, vt. عمل کردن *kardan*, عمل کردن *amal-k.*, استعمال کردن *istimāl-k.*, مشق کردن *tajriba-k.*, تجربه کردن *mashk-k.* To practise artifice, یل بازې *hila bāzī-k.* To practise physic, طبابت کردن *tibābat-k.*
PRACTITIONER, n. حکیم *tabīb*, طبیب *hakīm*, کار آزموده *kār āzmūda*.
PRAGMATIC, a. مداخل *gustākh*, گستاخ *madākhkhal*.
PRAGMATICALLY, ad. از روی گستاخی *az rūi gustākhī*, بطور نصواری *la tauri fuzūlī*.
PRAISE, n. ستایش *tadrīf* ستایش *sitāyish*, ثنا *sanā*, نعت *nadī*, شکر *shukr*, صفت *sifat*, مدح *mudh*, تحسین *āfrīn*, آفرین *tahsīn*. The praise of God, شکر *shukr*, ذکر خدا *zikrī khudā* Praise be to God, الحمد لله *al hamdu'llah*.
PRAISE, vt. ستایش کردن *sitāyish-k.*, تعریف کردن *tadrīf-k.*, ثنا کردن *sanā-k.*, شکر کردن *tahsīn-k.*, تحسین کردن *shukr-k.*, سپاس دادن *sipās-d.*, حمد کردن *hamd-k.*, ستودن *sitūdan*.
PRAISEWORTHY, a. لایق مدایش *lāyaki sitāyish*, ممدوح *mamdūh*, مستحسن *mustahsan*.
PRANCE, vi. وکری کردن *wakra'-k.*, رقصیدن *rakstidan*.
PRANCER, n. وکری *wakra'*.
PRANK, n. بازی *ba'la*, بازی *bāzī*, رنک *rang*, مسخره *maskhara*.
PRATE, vi. هرزه گفتن *hirza-g.*, باه کردن *yāfa-k.*

PRECEDENCE, *n.* پیش روی *pesh rawi*,
اندام تقدم *takaddum*, سبقت *sabkat*, اقدام
ikdām.

PRECEDENT, *a.* پیش رو *pesh rau*
پیشین *peshīn*, اول *awwal*, مقدم
mukaddam, قبل *kabl*, سابق *sābik*.

PRECEDENT, *n.* دستور *dastūr*, نمونه
namūna, پیش نهاد *masul*, مثل *pesi*
nihād.

PRECEPT, *n.* نصیحت *nasiḥat*, پند *pand*,
حکم *hukm*, فرمان *farmān*, امر *amr*,
قانون *kānūn*, فاعده *kāida*.

PRECEPTOR, *n.* ستاد *muallim*, معلم
ustād, ادب *adīb*.

PRECESSION, *n.* پیش رفتاری *pesi*,
رفتاری *raftārī*, مقدمت *mukuddamat*.

PRECINCT, *n.* حد *hadd*, دیار *dayā*,
کشور *kishūnar*, حواله *hawālā*,
atrāf.

PRECIOUS, *a.* گران *girān*, مایه *girā*,
مائی *māya*, خیر *āziz*, عربی *kīmatī*,
قیمتی *fākhīr*. A precious gift, هدیه *hadiyai bahīya*. Precious effects, احوال *amwālī nafāis*. A precious
stone, سنگ *sangi be kīmat*.

PRECIOUSLY, *ad.* گران *ba girī n*,
بها *bahā*, گران *ba girān māna*,
lāyakaṇa.

PRECIOUSNESS, *n.* گران *girī n*,
قیمتی *kīmatī*, ارجمندی *arjūmandī*,
قیمت *kīmat*, بها *bahā*.

PRECIPICE, *n.* خطر *khatar*,
ورط *warta*.

PRECIPITANCE, *n.* شتاب *shitāb*,
تیز *tdzil*, چالاکي *chālākī*.

PRECIPITATE, *vt.* انداختن *andākhtī n*,
سرفرو کردن *halak-k*, هلک کردن
farū-k. To precipitate one's self into
danger, خود را در خطر انداختن *khud rā*

dar khatar-a.—(hurry-rashly) تعجیل
شدن *tdzilī bī tādīr*—
(fall headlong) سرنگونی انقباض *sar*
nigūn-u.

PRECIPITATE, *a.* (hasty) جلد *zald*, زود
zūd.—(imprudently hasty) معیالکت
mutahālik, معهور *mutahanawir*.—
(violent) خشمناک *ghazalnāk*,
khasm-nāk.

PRECIPITATELY, *ad.* شتاب *ba shitāb*,
با سرعت *ba zūdī*, با سرعت *ba surdt*.

PRECISE, *a.* (accurate) درست *darust*,
صحیح *sahih*, کامل *kāmil*.—(definite)
محدود *mahdūd*, معین *maruyyin*,
mukarrar.

PRECISELY, *ad.* (exactly) با دقت *bā*
dikkat, کاملاً *mukammalan*.—(difinite-
ly) مستقلاً *mustakilāna*.—(ceremo-
niously) با تکلف *bā takalluf*.

PRECISENESS, *n.* (exactness) درستی
durustī, راستی *rāstī*, کمال *kamāl*.—
(definiteness) یقین *yakīn*,
tahkik.

PRECLUDE, *vt.* بیرون داشتن *birūn-d*,
محرور کردن *mant-k*, منع کردن
mah-rūm-k, دفع کردن *dafī-k*.

PRECLUSION, *n.* منع *mant*, سد *sadd*.

PRECOCIOUS, *a.* زود رس *zūd ras*,
سبقت *sabakat gīr*.

PRECOGNITION, *n.* پیش دانی *peshdāni*,
علم سابق *ilmī sābik*.

PRECONCEIVE, *vt.* پیش انداختن *pesh*
p, پیش از وقت اندیشیدن *pesh an*
wakt-a.

PRECONCEPTION, *n.* پیش بینی *pesh*
bīnī, فکر مقدم *fikri mukaddam*, فکر
سابق *fikri sābik*.

PRECONTRACT, *n.* عقد مقدم *dkd*,
عقد و پیمان پیشین *mukaddam*,
ahd u paymāni peshīn.

- PRECONTRACT**, *vt.* عقد مقدم ساختن *akdi mukaddam-s.*
- PRECURSOR**, *n.* مقدمه پیشرو *pesh rau, mukaddama.*
- PREDĀL**, *a.* تاراجی *tārāji*, غارتی *ghārati.*
- PREDECESSOR**, *n.* پیشینه *peshīna* (pl. *mutakad-dim*), سلف *salaf*, (پیشینگان).
- PREDESTINARIAN**, *a.* قابل تقدیر *kābili takdir*, قدری *kadrī.*
- PREDESTINATION**, *n.* سر نوشت *sar narvish*, تقدیر *takdir*, قضا و قدر *kazā u kadr*, طالع *tālāt.*
- PREDESTINE**, *vt.* تقدیر کردن *takdir-k.*, قسمت *mukaddar-s.* مقدمه ساختن *kismat-n.*
- PREDESTINED**, *a.* مقدمه *mukaddar*, سر نوشت *sar narvish.*
- PREDETERMINATION**, *n.* عزیمت پیشینه *azīmati peshīna*, مقدمه قرار *karāri mukaddam.*
- PREDETERMINE**, *vt.* نیت و پیش گرفتن *niyat pesh-g.*, عزیمت پیش گرفتن *azīmat pesh-g.*
- PREDICAMENT**, *n.* شان *hālat*, حالت *shām*, نوبت *narubat*, حال *hāl.*
- PREDICATE**, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, نسبت دادن *khavar-d.*, خبر دادن *nisbat-n.*
- PREDICATE**, *n.* (in Gram.) خبر *khavar.* — (logic) محذس *muhaddas.* The subject and the predicate, مقدمه و تالی *mukaddam u tāli.*
- PREDICATION**, *n.* اقرار *tadrif*, تعریف *ikrār*, اثبات *isbat.*
- PREDICT**, *vt.* خبر غیب *pesh-g.*, پیش گفتن *khavar-ghayb-n.*, دلالت ساختن *dalalat-s.*, فال گفتن *fāl-g.*
- PREDICTION**, *n.* غیب *khavari*, خبر *ghayb*, فال گویی *fālgūi.*
- PREDISPOSE**, *vt.* پیش تیار کردن *peys-tayyār-k.*, آماده ساختن *āmāda-s.*
- PREDISPOSITION**, *n.* توجه *tarcajja*, میل *mayl*, پیش تیار *pesh tayyārī*, رغبت *ragibat.*
- PREDOMINANCE**, *n.* دست *dast*, غلبه *ghalaba*, سبقت *sibkat*, عموم *umūm*, رواج *riwāj.*
- PREDOMINANT**, *a.* غالب *ghālib*, اغلب *aghlab*, مستولی *mustūli*, رایج *rāij.*
- PREDOMINATE**, *vi.* غالب آمدن *ghālib-ā.*, مسلط شدن *musallit-sh.*
- PRE-ELECT**, *vt.* پیش گزیدن *pesh-g.*, قبل *kabl*, اختیار نمودن *ikhtiyār-n.*
- PRE-EMINENCE**, *n.* سبقت *sibkat*, فوقیت *faukiyat*, فضیلت *fazīlat*, برتری *bartarī*, امتیاز *imtiyāz.*
- PRE-EMINENT**, *a.* انضل *afzal*, ممتاز *mumtāz*, پیش دست *pesh dast*, مستولی *mustūli.*
- PRE-ENGAGE**, *vt.* پیش مقرر کردن *pesh mukarrar-k.*, پیش وعده کردن *pesh wāda-k.*
- PRE-ENGAGEMENT**, *n.* عقد پیشین *akdi peshīn*, شرط مقدمه *sharti mukaddam.*
- PRE-ESTABLISH**, *vt.* پیش مقرر کردن *pesh mukarrar-k.*, سابق قرار دادن *sā-bik karār-d.*
- PRE-ESTABLISHMENT**, *n.* بند و بست *band u bast*, تعین *peshīn*, مقدمه *tayyuni mukaddam.*
- PRE-EXIST**, *vt.* وجود مقدمه داشتن *vujūdi mukaddam-d.*
- PRE-EXISTENCE**, *n.* وجود مقدمه *vajūdi mukaddam*, پیش هستی *pesh hastī.*
- PREFACE**, *n.* دیباچه *mukaddama*, دیبآچه *dībācha.*

- PREFACE**, *vt.* مقدمه پيش کردن *peish-k*, ديباچه نوشتن *mukaddama-n*, ديباچه *dibācha-n*.
- PREFATORY**, *a.* متعلقه ديباچه *mutadl-iki dibācha*.
- PREFECT**, *n.* مباشر *sarwar*, ناظر *mubāshir*, والي *wālī*.
- PREFER**, *vt.* (give a preference) مقدمه کردن *mukaddam-k*, تقدم دادن *takaddum-d*, ترجيح کردن *tarjih-d*, قبول کردن *kabūl-k*, اختيار کردن *ikh-tiyār-k*, — (advance) سرفراز کردن *sar farāz-k*, بر سر بلند کردن *sarbuland-k*, بر *bardāsh-tan*, ترقی دادن *tarak-kī-d*. To prefer a complaint, شکایت *shikāyat-n*.
- PREFERABLE**, *a.* لائق ترجيح *bahtar*, بهتر *bahar*, احسن *ahsan*, افضل *afzal*, *lāyaki tarjih*.
- PREFERENCE**, *n.* برگزیدگی *bar guzīdagī*, رغبته *raghbat*, تقدم *takdīm*.
- PREFERMENT**, *n.* سر بلندی *tarakkī*, سر بلندی *sar bulandī*, سر درازی *sar farāzī*, اقبال *ikbāl*, — (a place of honor or profit) منصب *mansab*, مرتبه *martaba*, پای *pāya*.
- PREFIX**, *vt.* نهدن پيش *peish-n*, نهدن در قبل نشانیدن *takaddum-s*, *dar kabl-n*, بهقدمت نمودن *ba mukaddamat-n*.
- PREFIX**, *n.* ادات الجزا *adātu'l jazā*, حرف وصل *harfi wasl*.
- PREGNANCY**, *n.* حمل *haml*, بار داری *bār dārī*, آبستگي *ābistagī*.
- PREGNANT**, *a.* باردار *hāmila*, حامله *bārdār*, آبسته *ābista*. To make pregnant, حامله کردن *hāmila-k*. To become pregnant, حامله شدن *hāmila-sh*. بار گرفتن *bār-g*.
- PREJUDGE**, *vt.* پیشه و آگاهی رای *bi dānīsh wa āgāhī rāi-d*, دان *nā dānīsta hukm-k*.
- PREJUDICE**, *n.* رای بی دانش و تفحص *vāi bi dānīsh u tafahhus*, فکر بی خبر و *fikri bi khabar u taftīsh*. — (prejudice for or against) تعصب *tadessub*. — (in favor of) میل *mayl*, طرف داری *taraf-dārī*, رغبته *raghbat* — (against) بد گمانی *bad gumānī*. — (detriment) *parar*. ضرر *ziyān*, زبان *nukadn*.
- PREJUDICE**, *vt.* (injure) زیان کردن *ziyān-k*, ضرر رسانیدن *zarar-r*. — (fill with prejudices, خبر و تفحص *arvhami bi khabar u taftīsh-a*. — (for or against) متعصب *mutadessib-k*. — (in favour of) مایل کردن *māyil-k*. — (against) بد گمانی *bad gumānī-a*.
- PREJUDICIAL**, *a.* ضرر رسان *muzīrr*, ضرر *zarar* زبان آور *ziyān dvar*, متعصب *mutadessib*.
- PRELIMINARY**, *n.* مقدمه *mukaddama*, افتتاح *iftitāh*, سر آغاز *sar āghāz*.
- PRELIMINARY**, *a.* مقدمه *mutakaddim*, ابتدای *ibtidāy*.
- PRELUDE**, *n.* پیشرو *mukaddama*, پیشرو *peshrav*.
- PRELUDE**, *vt.* مقدمه ساختن *mukaddama-s*, پیش خواندن *peish-kh*.
- PREMATURE**, *n.* قبل الوقت *kabl'ul waqt*, بی مهل *bi mahāl*, بی وقت *bi waqt*, پیش از زمان *peish az zamān*. A premature death, اختصار *ikhtisār*.
- PREMATURELY**, *ad.* پیش از زمان *peish az zamān*, قبل الوقت *kabl'ul waqt*, زود *ba zūd*.
- PREMEDITATE**, *vi.* پیشه بندی کردن *peish bandī-k*, پیش اندیشیدن *peish-andīsh*.

نکر و مقدم کردن *fikri mutakaddim-g.*,
تدبیر نمودن *tadbir-n.*
PREMEDITATED, *a.* پیش اندیشیده *pesh andishida*, با فکر *bā fikri* مقدم *mutakaddim.*
PREMEDITATELY, *ad.* با قصد سابق *bā kasdi sābik.*
PREMEDITATION, *n.* پیش اندیش *pesh andisha*, نیت *niyat*, تامل *tāmmul*, قصد *kasd*, ارادت *irādat*. Without premeditation, بی فکر *bī fikr*, بی تامل *bī tāmmul*. With premeditation, با فکر *bā fikr*, با تامل *bā tāmmul*, با پیشدلی *bā pesh dilt.*
PREMIER, *n.* وزیر اعظم *wazīri āzam.*
PREMIER, *a.* نخست *nukhust*, اول *awwal*.
PREMISE, *vt.* تصور کردن *tasavvur-k.*, تقدیم *mukaddama-s.* مقدمه ساختن *takdīm-k.*
PREMISES, *n.* مقدمات *mukaddamāt*, تقدیمات *takaddumāt.*— (houses and lands) عمارات *ākār (pl.)*.
PREMIUM, *n.* پاداش *pādāsh*, عوض *tuwaz*, بخشش *bakhshish*, مزد *muzd*, اجر *ujr*, وجه بیم *wajai bima.*
PREMONITION, *n.* نصیحت *nasihat*, آگاهی *āgāhi.*
PREMONITORY, *a.* نصیحت نما *nasihat numā*, آگاه ساز *āgāh sāz.*
PREOCCUPANCY, *n.* پیش گیری *pesh gīri*, پیش دستی *pesh dastī.*
PREOCCUPY, *vt.* پیش گرفتن *pesh-g.*, قبل تصرف کردن *kabl tasarruf-k.*
PREORDAIN, vide PREDESTINE
PREPAID, *a.* قبل ادا شده *kabl adā shuda.*
PREPARATION, *n.* آمادگی *āmādagi*, تدارک *takmil*, تدارک *tadārūk.*
PREPARATIVE, *a.* تدارک ساز *tadārūk sāz*, آمادگی *bā āmādagi.*

تدارک *ad.* *barojai tadārūk.* آمادگی *bā āmādagi.*
PREPARATORY, *a.* ابتدائی *ibtidāi*, لازم *lāzim*, اول *awwal.*
PREPARE, *vt.* آماده کردن *āmādan*, آمادگی *āmāda-k.*, تیار کردن *tayyār-k.*, مهیا *pardākh-* ساختن *muhyyā-s.* تدارک کردن *tadārūk-k.*
PREPARED, *a.* آماده *āmāda*, مهیا *muhyyā*, مستعد *musta'idd*, درست *durust*, حاضر *hāzir.*
PREPAY, *vt.* اول ادا نمودن *awwal adā-n.*
PREPAYMENT, *n.* پیش دهی *pesh dahī*, تسلیم قبل *taslimi kabl.*
PREPONDERANCE, *n.* ترجیح *tarjih*, تجاوز *ziyād sangīnī*, زیاد سنگینی *tajāwuz.*
PREPONDERATE, *vt.* ترجیح نمودن *tarjih-n.*, زیر کردن *zer-k.*, سنگین بودن *sangīn tur-b.*
PREPOSITION, *n.* حرف جر *harfi jarr*, ادات *adāt.*
PREPOSSESS, *vt.* قبل تصرف کردن *kabl tasarruf-k.*
PREPOSTEROUS, *a.* زیر و زبر *zer u zabar*, معکوس *maḥkūs*, سرنگون *sar nigūn*, باطل *bātil.*
PREPOSTEROUSLY, *ad.* بر عکس *bar āks*, مخالفانه *mukhālafāna.*
PREPUCE, *n.* خلع *ghulfa.*
PREROGATIVE, *n.* امتیاز *imtiyāz*, استحقاق *istihkāk.*
PRESAGE, *n.* دلالت *hikmat*, علامت *dalālat*, فال *fāl*, طالع *tālī*, دلالت *dlāmat.*
PRESAGE, *vt.* نشان دادن *khābar-d.*, قبل اظهار داشتن *nishān-d.*, تدارک *kabl izhār-d.*
PRESBYTER, *n.* صاحب القدس *sāhibu'l*

kuds, شيخ *shaykh*, امام *imām* (pl. *āimā*)
راه *rāhib*.

PRESCIENCE, *n.* غیب علم *ilmī ghayb*,
پیش بینی *pesh bīnī*.

PRESCIENT, *a.* غیب دان *ghaybdān*,
عالم غیب *ālīmī ghayb*.

PRESCRIBE, *vt.* (order, direct) فرمودن
farmūdan, حکم کردن *hukm-k.*, امر
نمودن *amr-n.* To prescribe as a
physician, نسخه دادن *nuskha-d.*,
نوشته نمودن *bazashukī-n.* To prescribe
bounds, حدود تعیین کردن *hudūd
tayyīn-k.*—(become a law) شریعت
شدن *sharīāt u ādat-sh.*

PRESCRIBED, *a.* مامور *farmūda*,
مرسوم *marshūm*.

PRESCRIPTION, *n.* قاعده *kāyida*, رسم
rasm, دستور *dastūr*.—(ancient custom)
سابقه *sābika*. A medicinal prescription,
نسخه *nuskha*, رسم حکیم *rasmi hakīm*.

PRESENCE, *n.* 1. (state of being pre-
sent) وجود *wujūd*, حضور *huzūr*. 2. (air,
demeanour) روی *rūi*, چهره *chahra*,
وجه *waja*. Presence of mind, هشیاری
hūshyārī, دلیری *dilerī*. In the pre-
sence of, در حضور *dar huzūr*, روبرو
rūbarū.

PRESENT, *a.* 1. (not absent) حاضر *hāzīr*,
موجود *maujūd*. 2. (not past) حال
hāl, گذشته *nā guzashta*. 3. (at
hand) تیار *tāyār*, آماده *āmāda*. To
be present, حاضر شدن *hāzīr-sh.* The
present time, زمان حال *zamāni hāl*.
At present, حالا *hālā*, اکنون *akūn*.

PRESENT, *n.* بخشش *bakhshish*, نذر *nazr*,
تخف *tnāyat*, انعام *inām*, تحفه *tuhfa*.

PRESENT, *vt.* بخشش دادن *bakhshish-d.*,
عطا نمودن *ātā-n.*, تحفه دادن
tuhfa-d. To present to

view, ظاهر کردن *zāhir-k.* To present
one's self, حاضر شدن *hāzīr-sh.* To
present a complaint, شکایت کردن
shikāyat-k.

PRESENTATION, *n.* اهدا *ihdā*, تقدیم
takdīm, احضار *ihzār*, عرض *arz*.

PRESENTLY, *ad.* فی الفور *fil'faur*, زود
zūd.

PRESENTMENT, *n.* حضور *huzūr*, عرض
arz.

PRESERVATION, *n.* حفاظت *hifāzat*,
حمایت *himāyat*, حراست *hirāsat*.

PRESERVE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*,
محافظة کردن *hifz-k.*, حفظ کردن
muhāfazat-k. حمایت دادن *himāyat-d.*,
حراست کردن *hirāsat-k.* To preserve
fruits, مره ساختن *murabba-s.*

PRESERVE, *n.* مره *murabba*.

PRESERVER, *n.* محافظ *muhāfiz*, نگاهبان
nigāhbān, دستگیر *dastgīr*.

PRESIDE, *vi.* صدر نشین شدن *sadr nishīn
sh.*, رئیس بودن *rais-b.*, پیشرو شدن
pesh rau-sh.

PRESIDENCY, *n.* صدر نشینی *sadr
nishīnī*, ولایت *vilāyat*, ریاست *riyāsat*.

PRESIDENT, *n.* صدر نشین *sadr nishīn*,
میر مجلس *peshwā*, پیشوا *sardār*, سردار
māri majlis, رئیس *rais*. Vice-president,
رئیس ثانی *raisi sānī*.

PRESS, *vt.* 1. (compress) شکنجه کردن
shikanja-k. 2. (squeeze) انفشردن
afshurdan, پالودن *pālūdan*. 3. (distress)
تصدیع دادن *tasdiq-d.*, آسردن *āsurdan*,
اضطراب کردن *iztirār-k.* 4. (drive) راندن
rāndan, جبر کردن *jabr-k.* To
press with argument, با حجت الزام
کردن *bā hujjat ilzām-k.* To press upon
دلیل *dalīli burhānī-n.* To press upon
تنگ کردن *dar gusha-r.* To press upon in battle,
هجوم *tang-k.*

کردن *hujūm-k.*, حمل ساختن *hamla-s.*
 —(blockade) حصر کردن *hasr-k.* To
 press into the service of the state,
 گرفتن *sukhra-g.* To press on
 (go fast), سرعت شتاب زدن *shitāb-z.*
 کردن *surd-k.* To press to a conclusion,
 بسرانجام رسانیدن *ba sar anjām-sh.*
PRESS, n. معصر *shikanja*, شکنجه *māsar*,
 2. (chest for holding
 clothes) دانه جامه *jāma dān*, درند,
 هنگامه *barfand*. 3. (throng, tumult)
hangāma, ازدحام *azhdihām*.
PRESSING, a. فشار *fishār*, عصر *āsr*,
 مزاحمت *muzāhamat*.—(earnest) محرم
mubrim, مؤکد *muakkid*.—(important)
 سخت *muhimm*.—(distressing) مهم
sakht, شدید *shadid*.
PRESSMAN, n. مطبع گردان *matbā gar-*
dān, چاپ گر *chāp gar*.
PRESSURE, n. فشار *fishār*, عصر *āsr*.—
 (oppression, grievance) تعدی *taādi*,
 آزار *āzār*, جور *jaur*, تهر *kahr*.—(im-
 pression) علامت *dlāmat*, نشان *nishān*.
 —(weight) وزن *māzn*.—(urgency)
 فشار هوا *tākid*. Pressure of air,
fishāri hawā. Pressure of business,
 کسرت مشاغل *kasrati mashāghil*.
PRESTIGE, n. نیک نامی *shuhrat*, شهرت
nek nāmī, آبرو *āl-rū*.
PRESUMABLE, a. محتمل *muhtamal*,
 واهی *wahmī*, ممکن *mumkin*.
PRESUME, vt. (suppose) پنداشتن *pin-*
dāshān, خیال گمان *gumān-k.*, داشتن
khiyāl-d.—(to have presump-
 tion, impudence) گستاخ بودن *gustākh-b.*,
 جسارت کردن *jisārat-k.*
PRESUMER, n. صاحب خیال *sāhibi*
khiyāl, گستاخ *gustākh*, مغرور
ahli maghrūrī.

PRESUMPTION, n. (supposition) پندار
pindār, گمان *gumān*, اندیشه *andīsha*,
 تصور *tasawwur*.—(arrogance) تکبر
takabbur, غرور *ghurūr*.
PRESUMPTIVE, a. پنداشته *pindāshā*,
 مغرور *mutasawwar*, گستاخ *gustākh*,
maghrūr, خود بین *khudbīn*.
PRESUMPTUOUSLY, ad. گستاخانه *gustā-*
khāna, مغرورانه *maghrūran*.
PRESUPPOSE, vt. پیش اندیشه کردن
pesh andīsha-k.
PRETENCE, n. حیل *hila*, بهانه *bahāna*,
 پوزش *riyā*, غدر *ghadr*, مکر *makr*,
pūzish.—(claim) دعوی *dāwa*.
PRETEND, vt., vi. پنهان کردن *bahāna-k.*,
 با ریا گفتن *izāri durūgh-k.*, دروغ کردن
 دعوی نمودن *bā riyā-g.*—(lay claim to)
dāwa-n, طلب کردن *tulab-k.* To
 pretend to superior merit, اغوار نمودن
izhāri tafāzul-n.
PRETENDER, n. دعوی کننده *dāi*, داعی
dāwa kunānī.—(boaster) لاف زن
lāf zan, خود فروش *khūd furūsh*.
PRETENSION, n. دعوت *dāwat*, علاقه
ilāka, مطلب *matlab*, دعوی *dāwa*.
 To explain one's pretensions, مدعی
 بیان کردن *muddā bayān-k.* To sup-
 port one's pretensions, مدعی نافذ
 کردن *muddā tāid-k.*
PRETERIT, a. ماضی و مطلق *māzī*
mutlak.
PRETERNATURAL, a. خلاف ذات
khilāfi zāt, قاعده خلاف *khilāfi kāda*,
 نامطوع *nā matbūd*.
PRETEXT, n. vido **PRETENCE**.
PRETTILY, ad. با نزاکت *latīfāna*, لطیفانه
 با لطف *bā nazākat*, ظریفانه *zarīfan*,
 با لطف *bā lutf*.
PRETTINESS, n. خوش نمایی *khūsh*

نراکت *numāi*, حسن *husn*, جمال *jamāl*, نازاکت *nazakat*, لطف *lutf*.

PRETTY, *a.* خوب صورت *jamīl*, لطیف *khush-khūb sūrat*, خوشنما *latif*, *numā. ad.* (in some measure) به وجه *bar waja*, بطور *ba taur*,

PREVAIL, *vi.* غالب شدن *ghālib sh.*, دست یافتن *dast-y.* To prevail upon, رواج داشتن *rawāj-d.*, جاری شدن *rāghib-sh.*, راجب شدن *jāri-sh.*

PREVAILING, *a.* غالب *ghālib*.

PREVALENCE, *n.* انزونی *ghalaba*, رواجی *afzūnī*, استیلا *istilā*,—(currency) روانی *rawānī*, رواج *rawāj*.

PREVALENT, *a.* مستولی *mastaurī*,—(current) جاری *jāri*, رایج *rāij*, عمومی *āmūmī*.

PREVALENTLY, *ad.* غالباً *ghāliban*, از قوت *az kuwat*, بزور *ba zaur*,—(currently) عمومياً *āmūman*.

PREVARICATE, *vt.* فسق نمودن *fisk-n.*, معصیت کردن *baghī-g.*, بغی گفتن *maḍsiyat-k.*

PREVARICATION, *n.* حیل بازی *hila*, بغی *baghī*, معصیت *maḍsiyat*, *bāzī*.

PREVARICATOR, *n.* حیل باز *hila bāz*, محیل *muhil*.

PREVENT, *vt.* منع کردن *bāz-d.*, مانع نمودن *manī-k.*, ممانعت کردن *mumāniāt-k.*, سد کردن *muzāhimī-sh.*, مانع *sadd-k.*, تعرض ساختن *tadrāz-s.*, شدن *mānt-sh.*

PREVENTION, *n.* مزاحمت *mant*, ممانعت *mumāniāt*, مزاحمت *muzāhamat*, تعرض *tadriz*.

PREVENTIVE, *a.* معارض *mānt*, مانع *mānt*, مضر *mudriz*.

PREVIOUS, *a.* پیش *pesh*, قبل *kabl*, متقدم *matākhaddim*, سابق *sābik*. Previous to

this, قبل از این *pesh dz in*, قبل از این *kabl az in*.

PREVIOUSLY, *ad.* قبل از این *kabl az in*, من قبل *min kabl*, سابقاً *sābikan*, قبل الزمان *kabluzzamān*.

PREY, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*, تاراج *tārāj*, غنیمت *ghanīmat*,—(plunder) شیرزه *shirza*. A beast of prey, حیوان درنده *haywāni darinda*.

PREY, *vi.* صید نمودن *shikār-k.*, بیغما گرفتن *sayd-n.* To prey upon, خسارت و غارت کردن *yaghmā-g.*, اکل *khisārat u ghārat-k.*,—(corrode) دندیدن *akl-k.*, دندیدن *dandīdan*.

PRICE, *n.* قیمت *kīmat*, ارز *bahā*, ارز *arz*. Price paid for any thing hired, کرایه *kirāya*, پایی مزده *pāya mizda*. The current price of provisions, نرخ *nirakh*. Price paid by a captive for liberty, فدای *fidā*. High price, گران *girān*, باطلی *baṭli*, مبلغ *mablaghi*, خطیر *khatir*. Low-priced, سبک ماہ *sabuk māya*, ارزان *arzān*, کمبها *kambahā*. To be at a low price, ارزان شدن *arzān-sh.* According to the market price, بحسب نرخ بازار *ba hasbi nirakhi bāzār*. To fix a price, نرخ کردن *nirakh-k.* Without price, بلا عوض *talīfan*, بسیار *bilā iwaz*. At the lowest price, با بلیمت آخر *ba bisyār arzān*, *kīmatī ākhir*.

PRICE, *vt.* نرخ *kīmat-k.*, قیمت کردن *nirakh-n.*

PRICELESS, *a.* بی بها *bī bahā*, بیش قیمت *bish kīmat*.

PRICK, *vt.* گزیدن *khalīdan*, گزیدن *gazīdan*, درد کردن *dard-k.*,—(pain) ترش کردن *āzār-k.*,—(make acid) تیز کردن *tursh-k.*,—(grow

- acid) ترش شدن *tursh-sh*. To prick with reproaches, طعن و طعن کردن *ta'dn u tamak*.
- PRICK, *n.* سیخ *nishāngūh* نشانگاه *sikh*.
—(pain) درد *dard*, وجع *wajī*.
- PRICKLE, *n.* خار *khār*, شوک *shauk*.
- PRIDE, *n.* کبر *kibr*, غرور *gharūr*, خود بینی *khud bīnī*, تکبر *takabbur*, کردن گشای *gardanīkashī*, نخوت *nikhwat*.
- PRIEST, *n.* امام *imām*, کاهن *kāhin*, ملا *mullā*, پیر *pīr*, مرشد *murshid*.
- PRIESTHOOD, *n.* امامت *imāmat*, پیشوا *peshwā*.
- PRIESTLY, *ad.* امامت *imāmat*, کاهن *kāhin* منسوب *kāhin mansūb*.
- PRIM, *n.* راست *rāst*, دقیق *dukik*.
- PRIMACY, *n.* رباست کبری *riyāsati kubra'*, سروری *sarwarī*.
- PRIMARILY, *ad.* نخست *nukhuṣt*, اول *awwalan*, در ابتدا *dar ibtidā*.
- PRIMARY, *a.* اول *awwal*, اصلي *aslī*, قدیم *kadīm*, سابق *sābik*, پیشین *peshīn*.
- PRIMATE, *n.* امام اعظم *imāmi āzam*, خلیفه *khalīfa*.
- PRIME, *a.* خوبترین *khūbtarīn*, اصلي *aslī*, افضل *ashraf*, اشرف *afzal*.
- PRIME, *n.* (of day) فجر *fujr*, صبح *sabāh*.
—(best part) عین *dyn*, گزیده *guzīda*.
The prime of life, عفتوان جوانی *anfawāni jawānī*. Prime cost, اصل *asl kīmat*, بهای نخست *bahāi nakhuṣt*.
- PRIMER, *n.* مقدمه *kitābi mukaddama*, کتاب اول *kitābi awwal*.
- PRIMEVAL, *a.* قدیم *kadīm*, پیشین *peshīn*, نخستین *kuhna*, سابق *sābik*, نخستین *nakhuṣtīn*.
- PRIMITIVELY, *ad.* مقدمه *mukaddaman*, در اصل *dar asl*.
- PRIMITIVENESS, *n.* پیشینی *peshīnī*, قدیمی *kadīmī*.
- PRIMOGENIAL, *a.* نخست زاد *nukhuṣt zāda*.
- PRIMORDIAL, *a.* اول *awwal*, اصلي *aslī*.
- PRINCE, *n.* ملک *malik*, خان *khān*, امیر *amīr*, شاهزاده *shāhzāda*, ملک زاد *malik zāda*.
- PRINCEDOM, *n.* سلطنت *saltanat*, حکومت *hukūmat*.
- PRINCELY, *a.* شاهانه *shāhāna*, امیرانه *amīrāna*.
- PRINCESS, *n.* ملکه *malika*, سلطان *sultāna*.—(kings' daughter) شاهزادی *shāh-zādi*.—(wife of a prince) خاتون شاه *khatūni shāh*, بیگم *begam*.
- PRINCIPAL, *a.* اصل *asl*, اول *awwal*, مطلق *mutlak*.
- PRINCIPAL, *n.* سردار *sardār*, رئیس *ra'is*, پیشوا *peshwa*.—(sum) اصل زری *zari asl*, سرمایه *sarmāya*.
- PRINCIPALITY, *n.* حکومت *hukūmat*, حکم رانی *hukm rānī*.
- PRINCIPALLY, *ad.* خصوصاً *khasūsan*, بهای *hakkan*, فرضاً *farzan*, بهای *ghāyat*.
- PRINCIPLE, *n.* عنصر *unsur* (element).—(original cause) اصل *asl*, (pl. عناصر *masādar*).—(fundamental truth) مقدمه *mukaddama*, معلوم بنفسه *maḍlūm banafsihi*, ظاهر *matlabi*, *zāhir*.—(motive) موجب *mūjab*, باعث *bā'is*.
- PRINT, *vt.* نقش کردن *naksh-k.*, نشان *nishān-k.*, طبع کردن *tabt-k.*
- PRINT, *n.* نقش *naksh*, علامت *dlāmat*, چاپ *chāp*, اثر *asar*, نشان *nishān*.
- PRINTER, *n.* طابع *tabbā*, چاپگر *chāppgar*.
- PRINTING, *n.* فن طبع *fanni tabt*. Print-
ing ink, مرکب چاپ *murakkabi chāp*.

- Printing office, چاپخانه *chāpkhāna*, مطبع *matbʿ*.
- PRINTLESS, *a.* بی نشان *bī nishāna*.
- PRIOR, *n.* رئیس الرهبان *raisurrahbān*.
- PRIOR, *a.* پیشین *peshīn*, پیش *pesh*, قدیم *kadīm*, قبل *kabl*. To be prior, پیش *pesh-sh.*, قبل شدن *kabl-sh.*
- PRIORITY, *n.* تقدم *takaddum*, اولیت *awwaliyat*, مقدمت *mukaddamat*.
- PRISM, *n.* منشور *maushūr*.
- PRISON, *n.* زندان *zindān*, حبس *habs*, باندی خانہ *kayd khāna*, قید خانہ *khāna*.
- PRISON, *vt.* در زندان نواندن *dar zinān*, حبس نمودن *asīr-k*, اسیر کردن *habs-n*.
- PRISONER, *n.* اهل زندان *asīr*, اسیر *ahli zindān*, قیدی *kaydī*. To take prisoner, گرفتار کردن *giriftār-k*, اسیر کردن *asīr-g*.
- PRISTINE, *a.* اصلي سابق *sābik*, *aslī*.
- PRITHEE, *دارم التماس* *iltimās dāram*.
- PRIVACY, *n.* (state of being 'alone') تنهایی *tanhāi*, یگانگی *yugānagī*.— گوشه نشینی *khilwat*, خلوت (retirement) *gūsha nashīnī*.—(state of being secret) پوشیدگی *poshidagī*, پنهانی *pinhānī*.—(place of retirement) خلوت گاه *khilwat gāh*.
- PRIVATE, *a.* (alone) تنها *tanhā*, یگانه *yagāna*. مخفی *mayjarrad*.—(secret) مخفی *makhfī*, نهان *nihān*.—(not public) مخدوس *makhshūs*, خاص *khāss*. In private, تنها *tanhā*. Private effects, خاصه *amwālī khāssa*. A private chamber, خلوت گاه *khilwat gāh*.
- PRIVATEER, *n.* کشتی دزد *kishti i dūzd*.
- PRIVATELY, *ad.* (secretly) با نهفتگی *bā nihftagī*, مخفی *makhfī*.—(alone) تنها *tanhā*, خلوت *bakhilwat*. Privately and publicly, "سرا" و "جہرا" *airran wa jaharan*, "علانیہ" و "سررا" *airran wa dlāniyatam*.
- PRIVATENESS, *n.* نهفتگی *nihftagī*, پنهانی *pinhānī*.
- PRIVATION, *n.* عدم *ādām*, احتیاج *ihitiyāj*.
- PRIVATIVE, *a.* عدمی *ādāmī*, انکاری *inkārī*.—(Gram.) حرف نفی *harfi naftī*.
- PRIVILEGE, *n.* امتیاز *āzādī*, آزادی *imtiyāz*, حق *hakk* (pl. حقوق).—(written) برات *barāt*.
- PRIVILEGE, *vt.* معاف کردن *muāf-k*, منشور دادن *man-shūr-d*, برات دادن *barāt-d*, حق دادن *hakk-d*.
- PRIVILY, *ad.* vide PRIVATELY.
- PRIVITY, *n.* (consciousness) آگاهی *āgāhī*, شناسایی *shināsāī*, خبرداری *khābardārī*, همدانش (joint knowledge) *ham dānīsh*, همرازی *ham rāzī*.
- PRIVY, *a.* واقف *khābardār*, خبردار *wākif*. Privy to a secret, همراز *hamrāz*. A privy counsellor, صاحب دیوان *sāhibi dīwān*, وزیر *wazīr*.
- PRIVY, *n.* پای خانہ *jāi zarūr*, جای ضرور *pāya khāna*. To go to the privy, بقضای *ba kazāi hājat-r*, حاجت رفتن.
- PRIZE, *n.* عوض *iwaz*, هدیه *hidiya*, غنیمت *bakhshish*.—(booty) غنیمت *ghanīmat*, یغما *yaghma*.
- PRIZE, *vt.* غنیمت داشتن *ghānīmāt-d*, عزیز داشتن *ghānīmāt-sh*, اعتبار کردن *ātibār-k*.
- PROBABILITY, *n.* احتمال *ihhtimāl*, معقولیت *mākulīyat*, قابلیت *kābilīyat*.
- PROBABLE, *a.* معقول *muhtamāl*, محتمل *mākul*, ممکن *mumkin*.
- PROBABLY, *ad.* معقولانہ *madkulāna*,

احتمال *az rūi ihtimāl*, شاید *shāyad*.
PROBATE, *n.* امتحان *isbāt*, اثبات *imtihān*.
PROBATION, *n.* دلیل *dalīl*, برهان *burhān*, آزمایش *isbāt*, امتحان *imtihān*, آزمایشی *āzmāyish*.
PROBATIONAL, *a.* امتحانی *imtihāni*, در *dar madrazi āzmāyish*.
PROBE, *n.* سبار *mīhrāf*, محراب *sibār*.
PROBITY, *n.* راستی *diyānat*, راستی *raštī*, صلاح *salāh*, پارسائی *pārsāi*, اخلاص *ikhlas*.
PROBLEM, *n.* مسأله *masala*, (پل. مسائل) *(pl. mushkil*, لغز *lughaz*, معما *muāmmā*.
PROBOSCIS, *n.* خرطوم *khartūm* (پل. خراطیم).
PROCEDURE, *n.* رفتار *muāmala*, معامله *raftār*, روش *wazt*, وضع *sulūk*, سلوک *rawish*, عمل *āmal*.
PROCEED, *vt.* پیش *guzashtan*, گذشتن *peš-r.*, رفتن *harakat-n.*, حرکت نمودن *istimrār-k.*, استمرار کردن *—(act, transact)* کردن *hardan*, معامله *āmal-s.*, عمل ساختن *muāmala-k.*, —(flow) صدور کردن *sudūr-k.*, در آمدن *dar āmadan*.
PROCEEDING, *n.* معامله *rawān*, روان *muāmala*, مصلحت *āmal*, مصلحت *maslahat*, روی داد مقدمه *rui dādi mukaddama*, رفتن *peš raft*, روبکاری *rū ba kārī*.
PROCEEDS, *n. pl.* پیدایش *paydāyish*, حاصل *hāsīl*, یافت *yāft*.
PROCESS, *n.* ترقی *tarakkt*, عمل *āmal*, روش *rawish*, وجه *waja*. A process at law, روی داد مقدمه *rui dādi mukaddama*, دعوی *dāwa*. —(method, management) ترکیب *tarkīb*, کار گذاری *kārgusārī*. Process of time, امتداد زمان *imtidādī zamān*.

PROCESSION, *n.* سواری *tanōf*, طواف *survārī*, طایفه *tāifa*, جلوس *julūs*.
PROCLAIM, *vt.* منادی کردن *manādī-k.*, اعلان کردن *ishtihār-k.*, اعلان کردن *atlān-k.*
PROCLAIMER, *n.* مودن *muazzin*.
PROCLAMATION, *n.* اشتہار *ishtihār*, منادی *shukhrat*, اعلان *tlān*, منادی *mumādī*. —(written) اشہار نامہ *ishtihār nāma*.
PROCONSUL, *n.* نایب *nāyib*.
PROCRASTINATE, *vt.* تا فردا موقوف *tā fardā mokūf-k.*, تاخیر نمودن *tāklūr-n.*, دفع الوقتی کردن *daft ul waktī-k.*, معطل کردن *ma'attal-k.*
PROCRASTINATION, *n.* دفع الوقتی *daft ul waktī*, تاخیر *dīrangī*, درنگی *tāklūr*.
PROCREATE, *vt.* تولید کردن *taulīd-k.*, ولادت کردن *paydā-k.*, ولادت کردن *wilādat-k.*
PROCREATION, *n.* پیدایش *paydāyish*, آفرینش *wilādat*, تولید *taulīd*, آفرینش *āfrīnīsh*.
PROCREATIVE, *a.* مولد *muwallīd*, وجود ده *wujūd dah*.
PROCREATOR, *n.* والد *walīd*, خالق *khālīk*.
PROCTOR, *n.* وکیل *wakīl* (پل. وکلا) *(pl. muāllim*.
PROCTORSHIP, *n.* وکالت *wakālat*, ریاست *riyāsat*.
PROCURABLE, *a.* میسر *muassar*, یافتنی *yāftanī*, دستیاب *dastyāb*.
PROCURATOR, *n.* وکیل *wakīl*, مباشر *mubāshir*, نایب *nāyib*.
PROCURE, *vt.* میسر کردن *muyassar-k.*, دست آوردن *dastyāb-k.*, ورزیدن *badast-ā*, ورزیدن *warzīdan*.
PROCUREMENT, *n.* تحصیل *tahsīl*, حصول *husūl*.

PROCURER, n. vide PIMP.

PRODIGAL, a. مسرف *musrif*, مبدّر *mubazzir*, مطلق *mutlif*.

PRODIGAL, n. اسراف *asrāf*, صاحب اسراف *ṣāhibi isrāf*, اهل مبدّر *ahli mubazzir*.

PRODIGALITY, n. مبدّر *mubazzir*, اسراف *isrāf*.

PRODIGALLY, ad. مسرفانه *musrifāna*, مبدّرانه *mubazziran*.

PRODIGIOUS, a. عجب *ʿajab*, عجیب *ʿajīb*.—(big) بزرگ *buzurg*.

PRODIGY, n. عجب *ʿajab*, العجایب *ʿajāyib*, *ʿajabu'l ʿajāyib*.

PRODUCE, vt. ظاهر کردن *bar-ā*, نمودن *zāhir-k.*, حاضر کردن *hāzir-k.*, نمودن *namūdan*, در میان آوردن *dar miyān-ā*, ظهور کردن *zuhūr-k.*, دید کردن *padīd-k.*, To produce flowers, شکفتن *shiguftan*. To produce fruit, ثمر دادن *samr-d.*, وجود دادن *zā'idān*.—(give birth) *wujūd-d.* To produce proof, اثبات آوردن *isbāt-ā*, ثابت کردن *sābit-k.*

PRODUCE, n. پیدایش *paidāyish*, حاصل *hāsil*, محصول *mahsūl*.—(emolument), نفع *naft*, فایده *fāyada*.

PRODUCIBLE, a. بر آورده شدنی *bar āwarda shudni*.

PRODUCT, n. حاصل ضرب *hāsilizarb*.

PRODUCTION, n. پیدایش *paydāyish*, اثر *ʿāzar*, ایجاد *ijād*.—(literary composition) تصنیف *tasnīf*, انشاء *inshā*.

PRODUCTIVE, a. سر *murwallad*, حاصل *sar hāsil*.

PROEM, n. سر دفتر *sar daftar*, دیباچه *dibācha*.

PROFANATION, n. بی ادبی *bī adabī*, بی امتیازی *bī imtiyāzī*.

PROFANE, a. پلید *palīd*, نا پاک *nāpāk*, ملحد *mulhid*, بی ادب *bī adab*.

PROFANE, vt. پلید کردن *palīd-k.*, نا بخت کردن *nāpāk-k.*

PROFANELY, ad. بی ادبی *az bī adabī*, از نا پاک *az nā pākī*.

PROFESS, vt., vi. اقرار کردن *ikrār-k.*, دعوی کردن *zāhir-k.*, اظهار *dad-va-k.* To profess friendship, اظهار دوستی کردن *izhāri dostī-k.* To profess veracity, صداقت پیشم شدن *sīdā-kat peshā-sh.*

PROFESSEDLY, ad. ظاهراً *zāhiran*.

PROFESSION, n. پیشه *peshā*, هنر *hunar*, صنعت *sandt*.—(declaration) بیان *bayān*, تعریف *tadrīf*.

PROFESSIONAL, a. پیشه منسوب *peshā mansūb*, صنعت پرور *sandt paywand*.

PROFESSOR, n. مدرس *mudarris*, معلم *muallim*.

PROFESSORSHIP, n. مدرسی *ūhdai mudarrasī*.

PROFFER, vt. تواضع کردن *tawāzu-k.*, قصد کردن *kasd-k.*

PROFICIENCY, n. ترقی *tarakkī*, لیاقت *liyākat*, قابلیت *kābiliyat*.

PROFICIENT, a. واقف گار *wākīfgar*, قابل *sāhibi tarakkī*, قابل *kābil*.

PROFILE, n. تصویر *nīm rū*, چهره *taswīri yak chashmī*.

PROFIT, n. سود *sūd*, فایده *fāyada*, نفع *naft*, ترقی *tarakkī*, منفعت *manfiāt*.

PROFIT, vt., vi. نفع یافتن *naft-y.*, سود یافتن *sūd-y.*, حاصل گرفتن *hāsil-g.*, اندوختن *andūkhtan*.—(give advantage) سود دادن *tarakkī-b.* ترقی بخشیدن *sūd-d.*—(make better) بهتر کردن *khūbtar-s.*—(become better) خوبتر شدن *khūbtar-sh.* تعلیم گرفتن *tadrīm-g.*

PROFITABLE, *a.* سودمند *sūdmānd*,
فايده بخش *fāyada bakhsh*.

PROFITABLENESS, *n.* فايدہ مندې *fāyada mandī*,
سودمندې *sūdmāndī*.

PROFITABLY, *ad.* با فايدہ *bā fāyada*,
مفيدانه *mufīdāna*.

PROFITLESS, *a.* بي فايدہ *bī fāyada*,
بي ترقي *bī tarakkī*.

PROFLIGACY, *n.* فسقې بدکاري *badkāri*,
فسق و فجور *fisk u fujūr*.

PROFLIGATE, *n.* حرامزاده *harāmzāda*,
بدکار *badkā*, رند *rind*, نابکار *nābakār*,
ناسق *fāsik*.

PROFOUND, *a.* عميقې *āmik*.—(penc-
trating) فاضل *fāzil*, کامل *kāmīl*.

PROFOUND, *n.* بحر *bahr*.

PROFOUNDLY, *ad.* عميقا *āmikan*.—
(in a most learned manner) بطور افضل *ba tauri afzal*.

PROFOUNDNESS, PROFUNDITY, *n.*
(depth) عمق *āmī*.—(great knowledge)
کثرت العلم *kasratu'l ʿilm*.

PROFUSE, *a.* مېذر *mubazzar*, مسرف *musrif*,
فراوان *farāwān*. Profuse style,
بيان طول و طویل *bayāni tūl u tawīl*.

PROFUSENESS, PROFUSION, *n.* اسراف *isrāf*,
مېذري *mubazzari*.—(abundance)
کثرت *barakat*, بركت *bisyrī*, بسياري *kasrat*.

PROGENY, *n.* نسل *nasl*, اولاد *aulād*,
خاندان *khāndān*, نسب *nashb*, اصل *asl*.

PROGNOSTICATE, *vt.* پېش گفتن *push-*
g, دلالت کردن *ghayb-n*, غيب نمودن *ghayb-*
dalālat-k, فال گفتن *fāl-g*.

PROGNOSTICATION, *n.* فال گويي *fālgūi*,
پېش گويي *push gūi*, غيب شناسي *ghayb-*
shanasī.

PROGNOSTICATOR, *n.* منجم *munajjim*,
فالگو *fāl gū*, رمال *rammāl*.

PROGRAMME, *n.* دستور العمل *dasturu'l*
amal, قائم *kāima*.

PROGRESS, *n.* رفته رفته *raftār*, تدریج *tad-*
rīj, روش *rawish*.—(advancement in
knowledge) ترقي *tarakkī*, تعلیم *tadlīm*,
تادیب *tādīb*.—(circuit, journey)
طواف *tanwāf*, سفر *safar*.

PROGRESS, *vi.* ترقي کردن *tarakkī-k*,
سبق گرفتن *sabkat-g*.

PROGRESSION, *n.* پیش روی *pesh rawī*,
حساب مسلسل جمع و (arithmetical)
hisābi silsilai jamʿ u tawfīk.—
حساب سلسله ضرب و (geometrical)
hisābi silsilai zarb u taksīm.

PROGRESSIVE, PROGRESSIONAL, *a.*
پیش روی *pesh rawān*, متقدم *mutakad-*
dīm, متدرج *mutadarrīj*.

PROGRESSIVELY, *ad.* بتدریج *ba tad-rīj*,
درجه بدرجه *kadam ba kadam*, قدم قدم
daraja ba daraja, رفته رفته *rafta rafta*.

PROHIBIT, *vt.* منع کردن *manʿ-
k*, باز *bāz-d*, مانع *nahī-k*, نهی کردن
nahī-k, مانع داشتن *mānʿ u muzāhim-sh*.

PROHIBITION, *n.* ممانعت *mumāniʿat*,
نهی *nahī*, امتناع *imtinā*.

PROJECT, *vt., vi.* (contrive) تدبیر کردن
tadbīr-k, پيدا *ijāq-k*, ایجاد کردن
ikhtrā-k, اختراع کردن *paydā-n*,
—(cast forward) پیش انداختن *pesh-a*,
بر آمدن *bar-ā*.

PROJECT, *n.* تدبیر *tadbīr*, ایجاد *ijāq*,
عزم *push nihād*, *dzm*.

PROJECTILE, *a.* اندازي رمي *ramī*,
اندازی *andāzi*, متحرک *mutaharrīk*.

PROJECTION, *n.* پیش اندازي *pesh*
andāzi, تدبیر *tadbīr*, پیش نهاد *pesh*
nihād.—(deliriation) رسم *rasm*, نقش
naksha.

PROJECTOR, *n.* موجد *mubdī*,
موجد *mujid*, مخترع *mukhtara*.

PROLATE, *a.* خارج *khārij*, مأمور *mamūd*.

PROLIFIC, *a.* کش *bacha kash*, درو *barūmund*, مضم *musammir*.

PROLIX, *a.* دراز *darāz*, طویل *tawīl*.

PROLIXITY, *n.* طول *darāzī*, کلام *tūl kalām*.

PROLOGUE, *n.* تمهید *tamhīd*, مقدمه *mukuddama*, مطلع *dībācha* *matlā*.

PROLONG, *vt.* دراز کردن *darāz-k.*, طویل *tawīl-k.*, مدید کردن *madīd-k.*

PROLONGATION, *n.* امتداد *imtidād*, مد *madd*, درازی *darāzī*, تطویل *tatwīl*.

PROMENADE, *vi.* سیر کردن *sayr-k.*, تفرج کردن *tafaruj-k.*

PROMINENCE, *n.* افراز *afraz*, رفعت *rafāt*, بزرگی *luzurgī*.

PROMINENT, *a.* مشهور *mashhūr*, رفیع *rafī*, ظاهر *paydā*, ید *zāhir*.

PROMINENTLY, *ad.* شرفانه *sharāfāna*, از روی امتیاز *az rūi imtiyāz*.

PROMISCUOUS, *a.* آمیخته *āmīkhta*, شوش *mushawwish*, بی تدبیر *bī tadbīr*, بی امتیاز *bī imtiyāz*.

PROMISCUOUSLY, *ad.* با آمیزش *bā āmīzish*, از بی امتیازی *az bī imtiyāzī*, درهم *darham barham*.

PROMISE, *n.* عهد *ahd*, پیمان *paymān*, اقرار *ikrār*, قول *kaul*. According to promise, حسب الموعود *hasb al mau'ūd*. The performance of a promise, وفا *wafā*. A promise breaker, شک *paymān shikan*, بی وفا *bī wafā*. A breach of promise, پیمان شکنی *paymān shikanī*. To break a promise, وعده شکستن *watda-sh*.

PROMISE, *vt., vi.* وعده کردن *watda-k.*, عهد و پیمان *tudhhud-s.*, ساختن اقرار *ahd u paymān-n.*, کردن اقرار *ikrār-k.*, قول دادن *kaul-d.*

PROMISING, *a.* عهد کنان *ahd kunān*, خوش مزاج *pakīza khūš*, بخشنده *khush mizāj*, فرخ *farrukh*, بختیار *bakht-yār*.

PROMISSORY, *a.* مضمین قرار داد *mu-tazaminna karārdād*, بوجه اقرار *ba wajai ikrār*.—(note) عهد نام *ahd nāma*.

PROMONTORY, *n.* بونی کوه *bīnī kuh*, رأس انب الجبل *anfūl jabal*, رأس *rās*.

PROMOTE, *vt.* (prefer) سر فراز کردن *sar farāz-k.*, ترقی دادن *tarakkī-d.*, انراشتن *afraštan*, بر داشتن *bardāshstan*.—(patronize) حمایت دادن *himāyat-d.*, میانت کردن *siyānat-k.* To promote any thing, بکار آوردن *ba kār-ā.*, بجا آوردن *bajā-ā*. To promote to dignity, منصب برداشتن *ba martaba-b.*, منصب دادن *mansab-d.*

PROMOTER, *n.* کننده ترقی *tarakkī ku-nanda*, فضیلت ده *fazīlat dah*.

PROMOTION, *n.* سر فرازی *sarfarāzī*, منصب *tarakkī*, ترقی *bartarī*, مرتبه *mansabi ālī*.

PROMPT, *a.* حاضر *hāzīr*, مهیا *muhayyā*, مستعد *musta'ād*.—(acute) تیز دست *hūshyār*, دست *tez dast*.

PROMPT, *vt.* تذکیر کردن *tazkīr-k.*, تحریک *tahrīk-k.*, ترغیب کردن *targhīb-k.*, یاد آوری کردن *yād āwarī-k.*

PROMPTER, *n.* یاد ده *yād dah*, مذکر *muzakkir*.

PROMPTITUDE, PROMPTNESS, *n.* تیز دستی *hūshyārī*, تیزدستی *tez dastī*, تعجیل *chūlākī*, چالاکي *tadjīl*.

PROMPTLY, *ad.* علی الفور *ba rūdī*, آنرا *ālā' fawr*.

PROMULGATE, *vt.* شهرت دادن *shuhrat-d.*, اخبار دادن *ishtihār-k.*, ظاهر کردن *khābar-d.*, ظاهر کردن *zāhīr-k.*

PROMULGATION, *n.* اشتهار *ishtihār*, اظهار *izhār*, اعلام *ailām*.

PROMULGATOR, *n.* مشتهر *mushtahir*, اعلام کن *ailām kun*.

PRONE, *a.* مایل *māil*, راغب *rāghib*, فرو *farū rawān*, عطوف *dtūf*. Prone to anger, خشمناک *khashm-nāk*, نیز *tez mizāj*.

PRONENESS, *n.* میل *mayl*, رغبت *raghbat*.

PRONG, *n.* شاخ *shākha*, چنگ *chang*.

PRONOUN, *n.* ضمیر *zamīr* (personal). اسم اشاره (demonstrative).—(ضمایر *pl.*) *ismi ishāra*.—(relative) اسم موصول *ismi mauṣūl*.—(interrogative) اسم استفهام *ismi istifhām*.—(indefinite) اسم تکذیر *ismi tankīr*.—(reflexivo) ضمیر مشترک *ismi tankīr*.—(possessive) اسم *zāmīr mushtarik*.—(ضافت) *ismi izāfat*.

PRONOUNCE, *vt.* تلفظ کردن *talaffuz-k.*, ادا نمودن *adā-n.*, ذکر کردن *zīk-r-k.*, To pronounce sentence, قضا کردن *kazā-k.*, فتوا دادن *fatwā-d.* To pronounce sentence of death, حکم قتل فرمودن *hukm-i qatl-f.* To pronounce a speech *iktirāh-k.*

PRONUNCIATION, *n.* تلفظ *talaffuz*, تکلم *takallum*.

PROOF, *n.* اثبات *isbāt*, دلیل *dalīl*, حجت *hujjat*, برهان *burhān*.—(evidence) *shahādāt*, گواهی *gawāhi*. A convincing or positive proof, دلیل برهانی *dalīli burhāni*.—(test, trial) امتحان *imtihān*, تجربه *tajruba*, آزمایش *āzmāyish*. Without proof, بی ثبات *bī sibāt*, بی دلیل *bī dalīl*.

Legal proofs, ادلة شرعیة *adillat shariyat*. To produce proofs before a judge, احتجاج و ابراز نمودن *ihitjāj u ibraz-n.* A proof mark upon weights, gold, silver, &c., عیار *tyār*.

PROOFLESS, *a.* بی ثبات *bī sabāt*, بی دلیل *bīdalīl*, بلا حجت *bilā hujjat*.

PROP, *n.* پشت *pusht*, تکیه *takya*, عمود *dmūd*.

PROP, *vt.* پشتی دادن *pushti-d.*, تکیه کردن *takya-k.*, بار برداشتن *bar pā-d.*

PROPAGATE, *vt., vi.* جاری کردن *jārī-k.*, مروج کردن *murawwaj-k.*, تقویت ساختن *takwīyat-s.*—(increase) ازدیاد کردن *azdiyād-k.*, افزایش نمودن *afzāyish-n.*—(generate) تولد کردن *tarval-lud-k.* To propagate religion, انتشار دین *intishāri dīn-k.*

PROPAGATION, *n.* زیادت (increase) *afzūnī*.—(diffusing) *zīyālat*, انتشار *intishār*.—(generation) پیدایش *paydāyish*, تولد *tarwallud*.

PROPAGATOR, *n.* والد *wālīd*, پاشنده *pāsh-andī*.—(spreader) *murawwij*.

PROPEL, *vt.* راندن *resh-n.*, دفع نمودن *duft-n.*

PROPENSITY, *n.* میل *mail*, شوق *shauk*, آرزومندی *khātir*, رغبت *rughbat*, *ārzumandī*.

PROPER, *a.* (fit) لایق *lāyiq*, مستوجب *mustūjab*, موافق *muwāfaq*, مخصوص *khāss* (peculiar) *makhsūs*.—(accurate) درست *durrust*, اصلي *rāst*.—(natural, original) حقیقی *hakīqī*.

PROPERLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, بمناسبت *ba munāsabat*, از لایقت *az layākat*, واجبه *wājiban*.

PROPERTY, *n.* 1. (peculiar quality) خاصیت *khāsiyat*, وصف *wasf*, خلصت *khaslat*, صفت *sifat*. 2. (possession) ملک *milik*, تصرف *tasarruf*. 3. (goods) مال *māl* (*pl.* اموال).

PROPHECY, *n.* غیب دانی *ghaybdānī*,
فالگوی *fālgūī*, رمالی *rammālī*.

PROPHECY, *vt., vi.* غیب گفتن *ghayb-g.*,
نبوت کردن *nabuwat-k.*

PROPHET, *n.* پیغمبر *payghambar*, نبی
nabī, رسول *rasūl*.

PROPHETESS, *n.* نبیه *nabīya*.

PROPHETIC, *a.* نبوی *nabarvī*, پیغمبری
payghambarī.

PROPINQUITY, *n.* قرابت *karābat*, نزدیکی
nazdīkī, قرب *kurb*.

PROPTIATE, *vt.* مهربان کردن *mīhrbān-*
k., خیر خواه *muwāfīk-k.*, وفاق کردن
استغفار کردن *khayr khāh-s.*, ساختن
istighfār-k.

PROPTIATION, *n.* مهربان سازی *mīhr-*
bān sāzi, استغفار *istighfār*.

PROPTIOUS, *a.* مهربان *mīhrbān*, خیر
خواه *khayr khāh*, بخشنده *khujasta*,
میدمن *maymūn*, مسعود *masūd*.

PROPTIOUSLY, *ad.* لطیفانه *latīfāna*,
بمهربانی *ba taurī mīhrbānī*.

PROPTIOUSNESS, *n.* مهربانی *mīhrbānī*,
بخشندگی *khayrkhāhī*, بخشندگی *bakh-*
tīyārī, شفقت *shufkat*.

PROPORTION, *n.* مقدار *andāza*, مقدار
mikdār, تساوی *muwāfakat*, موافقت
tasāwī, همواری *hamwārī*.—(simple)
تناسب مفرد *tanāsubī mufrad*.—
(compound) تناسب مرکب *tanāsubī*
murakkab.

PROPORTION, PROPORTIONATE, *vt.*
با اندازه *munāsabat-k.*, تناسبت کردن
موافق ساختن *bā andāza-s.*, موافق
muwāfīk-s.

PROPORTIONABLE, PROPORTION-
AL, PROPORTIONATE, PROPOR-
TIONED, *a.* موافق اندازه *muwāfīkī*
andāza, مناسب *munāsib*, موافق
muwāfīk, هموار *hamwār*.

PROPORTIONALLY, *ad.* با اندازه *bā*
andāza, مناسب *bā munāsabat*.

PROPOSAL, PROPOSITION, *n.* عرض *arz*,
درخواست *suāl*, التماس *iltimās*, در خواست
darkhāst, استدعا *istidāʿa*, مقدمه *mukad-*
dama.—(design) قصد *kasd*, نیت
niyāt, مراد *murād*. The proposition of a
syllogism, مقدمه *takdīmāt*.

PROPOSE, PROPOUND, *vt., vi.* مقدمه
اقامت کردن *mukaddamat-n.*, اقامت
التماس *akāmat-k.*, عرض کردن *arz-k.*,
التماس *iltimās-k.*, سوال کردن *suāl-k.* To
propose to one-self, عزم کردن *azm-k.*,
اراده کردن *irāda-k.*

PROPOSER, PROPOUNDER, *n.* مقدم
mukaddim, سائل *sāil*, عارض *āriz*.

PROPOSITION, *n.* مسأله *maṣāla*, مقدمه
mukaddama, عرض *arz*.—(of Euclid)
تحریر اقلیدس *tuhfī uktīdas*.

PROPRIETARY, *a.* مالکانه *mālikāna*.

PROPRIETOR, PROPRIETARY, *n.*
مالک *mālik*, صاحب مال *sāhibi māl*.

PROPRIETY, *n.* شایستگی *liyākat*,
مناسبت *shāyistagī*, سزاواری *sazāwārī*,
مناسبت *munāsabat*.

PROROGATION, *n.* توقف *tawakkuf*,
تأخیر *imtidād*, تطویل *tatwīl*.

PROROGUE, *vt.* توقف کردن *mokūf-k.*,
تطویل ساختن *imtidād-k.*, تطویل
tatwīl-s., تعطیل کردن *tatīl-k.*

PROSAIC, *a.* نثر منسوب *nasr mansūb*,
نثری *nasrī*.

PROSCRIBE, *vt.* منع کردن *manʿ-k.*, نفی
naʿī-k., مردود کردن *mardūd-k.*

PROSE, *vi.* نثر گفتن *nasr-g.*

PROSE, *n.* نثر *nasr*, مثنوی *kalāmī*
mansūr. Prose writer, نثر نویس *nasr-*
navīs.

PROSECUTE, *vt., vi.* استعمار کردن

istimrār-k. بجا آوردن *bajā-ā.*—(pursue) پیروی کردن *tadkkub-k.* تعقب کردن *payravī-k.* To prosecute a design, نیت استمرار کردن *niat istimrār-k.*

- To prosecute at law, داد خواستن *dād-kh.* متهم داشتن *mutahhim-d.*

PROSECUTION, n. (pursuit) پیروی *payrawī*, تعقب *tadkkub*.—(persevering to carry on) استمرار *istimrār*, مداومت *mudāwamat*. A legal prosecution, داد دعوی *dād wa khāhi*, مواخذة *muākhaza*, داد رسمی *dād rasī*, *dādrasī*.

PROSECUTOR, n. دادخواه *dādkhāh*, مدعی *muddaī*, فریادی *faryādī*.

PROSELYTE, n. نو دین *nau dīn*, مرید *murīd*, معتقد *muṭtқиd*.

PROSODY, n. علم عروض *ilmī ārūz*, شعر میزان *mīzāni shāir*.

PROSPECT, n. (view, sight) منظر *manzar*.—(distant view) البعید المنظر *baīdu'l manzar*.—(a place which affords an extensive view) دیدگاه *dīd gāh*, منظرت *manzarāt*.—(anything hoped or looked for) چشم داشت *chashm dāsh*t, انتظار *intizār*.

PROSPECT, n. (expectation) امید *umed*, تکیه *takiya*.—(view) منظر *manazar*.—(face) نقش *naksha*.—(anticipation) اندیشی *pesh andīshī*.

PROSPECTIVE, a. منتظر *muntazir*, آینده *āyanda*.

PROSPECTUS, n. تعریف *tafsīl*, توضیح *taḥrīf*, نامه *namūna*.

PROSPER, vt., vi. بخشنید *bakhtyār-k.*, خوش *bahramand-k.* بهره مند کردن *khush-k.*, سعادتمند کردن *saādatmand-k.*, فرخنده کردن *farkhanda-k.*—(to be happy or successful) بخشنید شدن *bakhtyār-sh.*, فیروز گشتن *fīrūz-g.*

PROSPERITY, n. بختیاری *bakhtyārī*, سعادت مندی *bahramandī*, فیروز مندی *saādatmandī*, بختی *nek bakhtī*, بختی *bahbūdī*, اقبال *ikbāl*, برکت *burakat*, نعمت *mudmat*, فلاح *fulāh*.

PROSPEROUS, a. بخشنیدار *bakhtyār*, مبارک *mubārak*, بهره مند *bahramand*, سعادت مند *saādatmand*, فیروز *fīrūz*.

PROSPEROUSLY, ad. بختیاریانه *bakhtyārāna*, مقبلانه *mukbilāna*, اقبال *ikbāl*.

PROSTITUTE, vt. رسوائی نمودن *rusuwāi-k.*, دلالت *fazihāt-k.*, خورای کردن *khāri-k.*, فاحشه *rūspī*, روسپی *fāhisha*, جان *jāf*, کلبه *kulba*.

PROSTITUTION, n. فاحشه *fazihāt*, رسوائی *rusuwāi*, کلبه *kulba*.

PROSTRATE, a. بسجود *ba sajud*, سر بر زمین نهادن *sar bar zamīn-n.*, افتادن *uftādan*.

PROSTRATE, vt. سجده کردن *siyda-k.*, سر بر زمین نهادن *sar bar zamīn-n.*, افتادن *uftādan*.

PROSTRATION, n. سجود *siyda*, سر بر زمین نهادن *sar bar zamīn-n.*, افتادن *uftādan*.

PROSTRATE, vt. سجده کردن *siyda-k.*, سر بر زمین نهادن *sar bar zamīn-n.*, افتادن *uftādan*.

PROSTRATE, vt. سجده کردن *siyda-k.*, سر بر زمین نهادن *sar bar zamīn-n.*, افتادن *uftādan*.

PROTECT, vt. حمایت دادن *himāyat-d.*, پناه دادن *panāh-d.*, حفاظت کردن *hifāzat-k.*, دستگیری کردن *nigāhbānī-k.*, دایر *dastyārī-k.*

PROTECT, vt. حمایت دادن *himāyat-d.*, پناه دادن *panāh-d.*, حفاظت کردن *hifāzat-k.*, دستگیری کردن *nigāhbānī-k.*, دایر *dastyārī-k.*

PROTECT, vt. حمایت دادن *himāyat-d.*, پناه دادن *panāh-d.*, حفاظت کردن *hifāzat-k.*, دستگیری کردن *nigāhbānī-k.*, دایر *dastyārī-k.*

PROTECT, vt. حمایت دادن *himāyat-d.*, پناه دادن *panāh-d.*, حفاظت کردن *hifāzat-k.*, دستگیری کردن *nigāhbānī-k.*, دایر *dastyārī-k.*

PROTECT, vt. حمایت دادن *himāyat-d.*, پناه دادن *panāh-d.*, حفاظت کردن *hifāzat-k.*, دستگیری کردن *nigāhbānī-k.*, دایر *dastyārī-k.*

PROTECT, vt. حمایت دادن *himāyat-d.*, پناه دادن *panāh-d.*, حفاظت کردن *hifāzat-k.*, دستگیری کردن *nigāhbānī-k.*, دایر *dastyārī-k.*

PROTECTOR, n. نگاهبان *nigāhbān*, فریادرس *hāris*, حارس *faryādras*, پناه *panāh*, دستگیر *dastgīr*.

PROTEGE, n. مرید *murabbī*, پرورده *parwarda*.

PROVISION, *n.* (food) خوراک *khurāk*, خوردنی *khurdanī*, ذخیره *zakhīra*, توشه *tūsha*.—(providing beforehand) تیارى *tayyārī*, تدارک *tadārūk*.—(stipulation) عهد و پیمان *ahd u paymān*, شرط *shart*.

PROVISIONAL, *a.* مشروط *shartī*, مشروط *mashrūt*.

PROVISIONALLY, *ad.* با شرط *bā shart*, موقتاً *muwakkatan*.

PROVISO, *n.* شرط *shart*, پیمان *paymān*, عقد *akd*, اقرار *ikrār*.

PROVOCATION, *n.* تحریک *tahrīk*, غضب انگیزی *tahrīz*, تحریض *angīz*, غصه *ghussa*.

PROVOCATIVE, *a.* شہوت انگیز *shahwat angīz*, محرک *muharrīk*.

PROVOKE, *vt.*, خشمناک کردن *khashm-nāk-k.*, طعن و دم گفتن *taḍn u zamm-g.*, قهر انگیزیدن *kahr-a.*—(promote) برآوردن *ba kār-ā.*, پرداختن *pardākhtan*.

PROVOKER, *n.* قهر انگیز *kahr angīz*, محرک *muharrīk*.

PROVOST, *n.* سردار مدرسه *hākīm*, سردار مدرسه *sardāri madrasa*.

PROW, *n.* راس الجہاز *rāsu'l jehāz*.

PROWESS, *n.* مردانگی *mardānagī*, بہادری *bahāderī*, شجاعت *shujāḍat*, دلیری *delerī*.

PROWL, *vi.* شکار کردن *shikār-k.*, پنهان شدن *pinhān-sh*.

PROXIMATE, *a.* نزدیک *nazdīk*, قریب *karīb*, متصل *mutassīl*.

PROXIMITY, *n.* نزدیکی *nazdīkī*, قریب *takrīb*, قربت *kurbat*.

PROXY, *n.* وکالت نامہ *wa-kālat nāma*, وکیل *wakīl*.

PRUDENCE, *n.* بصیرت *imtiyāz*, بصیرت *basīrat*, ہوشیارى *hūshyārī*, زیرکی *zīrakī*, دانش *dānīsh*, ہوشمندى *hūshmandī*.

PRUDENT, PRUDENTIAL, *a.* صاحب بصیرت *sāhibi basīrat*, خردمند *khīrad-mand*, عاقل *ākil*, دانا *dānā*.

PRUDENTLY, PRUDENTIALLY, *ad.* ہوشیارانہ *hūshyārāna*, با تدبیر *bā tad-bīr*, عاقلانہ *ākilāna*.

PRUNE, *n.* آلوئی بخارا *ālūi bukhārā*.

PRUNE, *vt.* تراشیدن *burīdan*, تراشیدن *tarā-shīdan*, خطاب کردن *hitāb-k.*

PRAY, *vi.* تہجدس کردن *tajassus-k.*, چشم داشتن *jāsūs-k.*, جاسوسی کردن *chashm-d.*, نظر کردن *nazar-k.*

PSALM, *n.* زبور *zabūr*, زمر *zamr*.

PUBERTY, *n.* رسیدگی *rasīdagī*, بلوغ *bulūgh*. To arrive at the age of puberty, بالغ شدن *bālīgh-sh*.

PUBLIC, *a.* عمومی *āmūmī*, عام *āmm*, مشہور *mashhūr*, ظاهر *zāhīr*. Public business, امور دولت *umūrī dawlat*. The public treasury, خزانہ عام *khazānai āmm*. Public burdens, تکالیف عرفیت *takālfī ʿarfīyat*. Public prayers, دعا *duā*, نماز *namāz*. Public works, اعمال *ʿamālī ʿarfīya*.

PUBLIC, *n.* ملت *millat*, قوم *kaum*, رعایا *raʿīyā u barāyā*, عام *āmm*. To make public, افشاء کردن *ifshār-k.*, اشہار *ishtihār-d*.

PUBLICATION, *n.* اشہار *ishtihār*, افشاء *ifshā*. The publication of a book, تصنیف *tasnīf*, تالیف *tālīf*.

PUBLICLY, *ad.* ظاہراً *zāhīran*, آشکارہ *āshkāra*.

PUBLISH, *vt.* ظاہر کردن *zāhīr-k.*, شہرت *shuhrat-k.*, آشکارہ کردن *āshkāra-k.*, افشاء کردن *ifshā-k.*, فاش کردن *fāsh-k.*, اشہار دادن *ishtihār-d*.

PUBLISHER, *n.* آشکارہ کننده *āshkāra kunanda*.—(of a book) مصنف *mus-anvif*, طابع *tabʿā*.

PUCKER, *vt.* چين کردن *pur chēn-k.*

PUDDING, *n.* شیرینی *shērīnī.*

PUDDLE, *vt.* گل آلود کردن *ālūlan* گل *ālū-k.*

PUDDLE, *n.* آبگیر *ābyār*, برک *birku.*

PUERILE, *a.* پسران *pisarī*, کودکی *kūdukī*, طفلی *tiptī.*

PUERILITY, *n.* نادانی *bachāyī*, نادانی *nādānī.*

PUFF, *n.* پف *puf*, نفخت *nafakhat.*

PUFF, *vt., vi.* نفخت *puf-d*, نفخت *nafakhat-z.* To puff and blow, تيز دم زدن *tez dum-z.* To puff up, بزرگوارى با *bā rih par-k.*—(swell with pride) مغرور کردن *maghrūr-k.*—از ستايش سرافراز *az sitāyish sar afrāz-k.* زباده کردن *ziyāda tadrīf-k.*

PUFFY, *a.* بادى *pur havā*, بادى *bādī.*

PUGH, *interj.* وا *wāh*, اه *ah.*

PUGNACIOUS, *a.* جنگجو *jangjū.*

PUISNE, *a.* کوچک *kūchak*, صغیر *saghīr.*

PUISSANCE, *n.* قوت *kuwat*, زور *zūr.*

PULL, *vt., vi.* کشیدن *kashīdan*, جذب *jazb-k.*—(gather) چیدن *chīdan.* To pull up, برکندن *bar-k.* To pull down, تخریب کردن *takhrīb-k.* To pull back, باز کشیدن *bāz-k.* To pull out, کندن *kandan.*

PULLER, *n.* جاذب *jāzib*, کشنده *kashandā.*

PULLEY, *n.* چوچه *chūza*, چواچه *chuwācha.*

PULLEY, *n.* قامت *charkh*, چرخ *kāmat.*

A block of pulleys, قحطت *kahdat.*

The axle of a pulley, مرود *mirwad.*

PULMONIC, *a.* شخار منسوب *shakhār mansūb.*

PULP, *n.* مغز *maghz*, لب *lubb.*

PULPIT, *n.* منبر *mimbar* (pl. منابر). Pulpit oratory, واعظ *wāṭz*, خطیب *khatīb.*

PULPY, *a.* مغزدار *maghz dār*, نرم *narm.*

PULSATION, *n.* جنبش *ḡumbish*, حرکت *harukkat*, نبض *nalza.* An interval between two pulsations, جبین *jāymīn.*

PULSE, *n.* نبض *nabz.* One stroke of the pulse, نبضت *nabzat.* To beat as the pulse, نبضان کردن *nabazm-k.* The motion of the pulse, نبض *nabz.* To feel the pulse, نبض دیدن *nabz-d.*, نبض *nabz-gīr* گیر شدن *nabz-gīr-sh.*

PULVERIZABLE, *a.* ممکن سحق *mumkin-i-sahk.*

PULVERIZE, *vt.* سحق کردن *sahk-k.*, ریزد کردن *rīza-k.*

PUMP, *n.* مغرقت *mighrafat*, طولام *tūlambu*, آب کش *āb kasha.*

PUMPKIN, *n.* کدو *kadū.*

PUN, *n.* مغل *zarbī masul*, لطیفه *lutīfa*, بذله *bazla*, ذوالمعذب *zū madn-ayn.*

PUN, *vi.* لطیفه گفتن *bazla-k.*, لطیفه *lutīfa-g.*

PUNCH, *vt.* سوراخ کردن *sūrākh-k.*

PUNCH, *n.* درفش *dirafsh*, مغقت *miśkat.*—(drink) مشروب نوشیدن *mashrūbi noshīn.*

PUNCTUAL, *a.* به وقت *ba wakt*, راست *rāst* *ba wakt*, صحیح *sahīh.*

PUNCTUALITY, *n.* راستی *rāstī*, صدق *sidk.*

PUNCTUALLY, *ad.* با دقت *bā dikkat*, به وقت *bīl wakt*, معین *muyyīn.*

PUNCTURE, *n.* سوراخ *sūrākh.*

PUNGENCY, *n.* حدت *hiddat*, تیزی *tezī.*

PUNGENT, *a.* تیز *tez*, حد *hād*, تند *tund.*

PUNISH, *vt.* سیاست کردن *siyāsat-k.*

سیاست سزا دادن *sazā-d.*, عقوبت کردن *ākūbat-k.*, تعذیب کردن *ṭāḍīb-k.*

PUNISHABLE, *a.* قابل عقوبت *kābīlī*, سیاست سزاوار *sazāwārī* *siyāsat.*

PUNISHMENT, *n.* سزا *siyāsāt*, ساز *sazā*, سرزنش *akūbat*, سر زدن *sar zānīsh*, تنبیه *tambīh*.

PUNKAH, *n.* باد کش *bād kash*, مروح *mūrvāh*.

PUNY, *a.* کوچک *kūchak*, خورد *khurd*.

PUP, *n.* بچه *bacha*, سگ بچه *bacha sag*.

PUP, *vi.* بچه وضع کردن *bacha wazt-k*.

PUPIL, *n.* 1. (apple of the eye) حدقه *kadaka*, مردمک چشم *mardumaki chashm*. 2. (a scholar) شاگرد *shāgird*, مرید *murīd*, تلمیذ *talmīz*.

PUPILAGE, *n.* مربوبی *shāgirdī*, شاگردی *murīdī*.

PUPPET, *n.* تاموز *tāmūr*, لعبت *ladbat*.
—(person) مطیع *mutīd*.

PUPPY, *n.* سگچه *sagcha*, کلبه *kalīb*.

PURBLIND, *a.* کوتاه نظر *shabkūr*, کتاه نظر *kūtāh nazar*.

PURCHASABLE, *a.* قابل خرید *kābili kharīd*, ممکن اشترا *mumkīni ishtirā*.

PURCHASE, *vt.* اشترا *kharīdan*, خریدن کردن *ishtirā-k*.

PURCHASE, **PURCHASING**, *n.* خرید *kharīd*, اشترا *ishtirā*.

PURCHASER, *n.* مشتری *mushtarī*, خریدار *kharīdār*.

PURE, *a.* 1. (clear, limpid) صاف *sāf*, پاک *pāk*, زلال *zulāl*, شفاف *shaffāf*. 2. (not dirty) صاف *sāf*, پاک *pāk*. 3. (unmixed) خالص *biāmīzish*, پاکیزه *khālī*. 4. (innocent, chaste) پاکیزه *pākīza*, پارسا *pārsā*. —(sincere of heart) صاف دل *sāfdīl*, مخلص *mukhlis*. Pure wine, شراب *sharābi nāb*. Purer, Purest, اطهر *at-har*, اخلاص *akhlas*.

PURELY, *ad.* با صافانه *sāfāna*, با پاک *pākī*, خالصا *khālīsan*. —(merely) صرف *sarf*, محض *mahz*.

PURENESS, **PURITY**, *n.* پاک *pākī*, اخلاص *sādagī*, صفائی *safāī*, پاکیزگی *parhīzī*, طهارت *tahārat*. Purity of heart, اخلاص خاطر *ikhlasī khātar*.

PURGATION, *n.* مطهر *safā*, مطاهر *mutāhīr*, جریان شکم *shikam jāri*, جریانی شکم *jīryāni shikam*.

PURGATIVE, *n.* مسهل *mus-hil*.

PURGATORY, *n.* اعراف *ārāf*.

PURGE, *n.* دواي مسهل *jullāb*, دواي مسهل *darwāi mus-hil*.

PURGE, *vt., vi.* پاک کردن *pāk-k*, صاف کردن *sāf-k*, شکم رانی کردن *shikam rāni-k*.

PURIFICATION, *n.* پاک سازی *pāk sārī*, تطهیر *tut hīr*.

PURIFICATIVE, *a.* صاف بخش *safā bakhsh*, پاک ساز *pāk sār*, مصلف *masafā*.

PURIFY, *vt., vi.* پاک صاف کردن *sāf-k*, پاک کردن *pāk-k*, تقدس کردن *takaddus-k*, طهارت کردن *tahārat-k*. —(to become pure) پاک گشتن *sāf-sh*, صاف شدن *pāk-g*.

PURLOIN, *vt., vi.* دزدیدن *duzdīdan*, خیانت کردن *khiyānat-k*.

PURPLE, *a.* قرمز *arghawānī*, ارغوانی *kirmazī*.

PURPORT, *n.* نتیجه کلام *madnī*, مضمون مقصود *maksūd*, ناتجی کلام *natijai kalām*, مضمون *mazmūn*.

PURPORT, *vt.* معنی داشتن *madnī-d*, نتیجه نمودن *natija-n*.

PURPOSE, *n.* قصد اراده *irāda*, قصد *kasd*, مراد *murād*, مقصود *maksūd*, عزم *azm*, نتیجه *matlab*. —(consequence) ناتجی *natija*.

PURPOSE, *vt., vi.* اراده داشتن *irāda-d*, عزم کردن *azm-k*.

PURPOSELY, *ad.* دانسته و دیده *dīda u*

dānistā, بالقصد *bil kasd*, قصد *kasdan*,
بغرض *bā gharaz*.

PURR, *vi.* خر خر *hair-k.*, هریر کردن
khar khar-k.

PURSE, *n.* کيسه *kīsa*, صرة *surrah*, خربطه
kharīta.

PURSE, *vt.* در کيسه نهادن *dar kīsa-n.*

PURSLANE, *n.* بقلة الحما *kharfa*, خرفه
baldatu'l hamkā.

PURSUANCE, *n.* تعقيب *istimrār*, استمرار
taḍkub, پی *pay*. In pursuance of,
موفق *muwāfīk*, با حسب *ba hasb*.

PURSUANT, *a.* حسب *muwāfīk*, موافق
hasb, مطابق *mutābīk*. Pursuant to the
signal, حسب الإشارة *hasbu'l ishāra*
Pursuant to promise, حسب الامور
hasbu'l māmūr.

PURSUE, *vt., vi.* در پی رفتن *pas-r.*, پی
dar paya-r., تعاقب رفتن *taḍkub-r.*,
پیروی کردن *payarawī-k.*—(prosecute
with perseverance) استمرار کردن *isti-*
mrār-k.—(prosecute legally) داد
دادن *dād-kh.*

PURSUER, *n.* متعاقب *mutaḍkub.*—
(hunter) شکاری *shikārī.*—(prosecutor)
داد *dād khāh*.

PURSUIT, *n.* پیروی *taḍkub*, تعاقب
payarawī. 2. (endeavour) کوشش
koshish, سعی *saī*, جهد *jehd*.

PURULENCE, *n.* ريم *rīm*, ماده *mādda*.

PURVEY, *vt. vi.* تدارک خوردنی کردن
tadāruki khurdanī-k., حاضر کردن
hāzir-k.—(buy provisions) خوردنی
خوردنی *khurdanī ishtirā-k.*

PURVEYANCE, *n.* تدارک خوردنی
tadāruki khurdanī, طعمه *āmā-*
dani tadma.

PURVEYOR, *n.* توشه گیر *tūsha-gīr*.
تدارک خوردنی کننده
tadāruki khur-
dānī kunanda.

PUSH, *vt., vi.* راندن *rāndan*, دفع
daft-k., تسویق کردن *taswīq-k.* To push
back or away, رد کردن *radd-k.*, دفع
daft-k. To push or press forward,
بازر بردن *bazūr pesh-r.*

PUSH, *n.* راندگی *rāndagi*, دفع *daft*.
—(attack) حمل *hāmala*, هجوم *hujūm*.
—(an effort) سعی *saī*, کوشش *kūshish*.
—(emergence) سر گذشت *sar guzašt*,
اقتضا *iktizā*.

PUSS, *n.* پوشک *pushak*, گرد *gurba*.

PUSTULE, *n.* آبله *ābila*, دانه *dāna*.

PUT, *vt.* نهادن *nihādan*, داشتن *dāshtan*.
نصب ساختن *wazt-k.*, وضع کردن
nasb-s., نشاندن *nishāndan*. 1. To put
aside, بوطرف کردن *bartaraf-k.* 2. To
put down, (confound) کردن
āshufta-k.—(degrade) معزول کردن
maḍzūl-k.—(confute) رد کردن
raddi kalām-k. 3. To put forth (ex-
tend) دراز نمودن *darāz-n.*—(sprout)
کوشش نمودن *shiyuftan.*—(exert)
kushish-n.—(propose) عرض کردن *arz-k.*
4. To put in, ادخال ساختن *idkhāl-s.*
—(interpose) درمیان آمدن *darmiyan-*
ā. To put in practice, بکار آوردن
ba kār-ā., بجا آوردن *bajā-ā.* To put
in a claim, طلب ساختن *talab-s.*
دفع کردن *mudār-k.* To put into
port, در بندر رفتن *dar bandar-r.* 5. To
put by (turn off), بپراش کردن
bīrāh-k. 6. To put off (lay aside)
بپراش نمودن *bar taraf-n.*—(procrastinate)
تأخیر *daft u'l wakṭi-k.*—(defer)
ترک کردن *tākhīr-n.*—(discard)
tark-k.—(put to sea) از سوار رحلت
کردن *az finār rahlat-k.* 7. To put
on, لباس پوشیدن *libās-p.*, لباس
malbas shudan.—(assume an air of
consequence) بر سر هوا داشتن *sar dar*

hawā-d.—(proceed briskly) تیز رفتن *tez-r.* 8. To put over (prefer) مقدم کردن *mukaddam-k.*—(sail across a river) عبور دریا رفتن *ūbūrī daryā-r.*

9. To put out; نشانیدن *itfā-k.* نشانیدن *nishāndan.* To put out a fire, آتش اشتهار کردن *ātiśh-n.*—(publish) اشتهار کردن *ishtiār-k.*—(disconcert) آشفتن *āshuftan.*

To put to death, قتل کردن *katl-k.*, فراهم کردن *kushtan* To put together, آوردن *farāham-ā.*, جمع کردن *jamā-k.*

To put up to sale, مایع کردن *mabī-ā-k.* طالب خدمت شدن *tālābi khidmat-sh.* 10. To put upon (impose) فریفتن *farīftan*, سوال کردن *ghadr-k.* سوال کردن *suāl-k.*

PUTREFACTION, PUTRESCENCE.

PUTRIDNESS, *n.* گندیدگی *gandīdagī*, بوسیدگی *busīdagī*, عفونت *ūfūnat.*

PUTREFY, *vt., vi.* گندیدن *gandīdan*, بوسیدن *busīdan*, متعفن ساختن *mutū-ā-fun-s.*

PUTRID, *a.* گنده *gandī*, بد بو *bad bū.*

PUZZLE, *vt., vi.* حیران کردن *hayrān-k.*, آشفتن *parīshān-k.* پریشان کردن *āshuftan.*

PUZZLE, *n.* رمز *ramz*, معما *mudammā*, حیران *parīshān*, حیران *hayrān.*

PUZZLING, *n.* مشکل *mushkil*, حیرت *hayrat afzā.*

PYRAMID, *n.* هرم *haram* (*pl.* اهرام), مینار *mīnār.*

Q.

QUACK, *vi.* لاف زدن *lāf-z.*

QUACK, *n.* لاف زدن *lāf zan*, تارول *pārūla*, ترم کردن *hām hakīm.*

QUACKERY, *n.* خود فروشی *khud farūshī.*

QUADRANGLE, *n.* چهار گوش *chēhār gūsha*, شکل مربع *shakli murabbī.*

QUADRANGULAR, *a.* مربع *murabbī*, چهار گوش دار *chēhār gūsha dār.* To make quadrangular, مربع کردن *murabbī-k.*

QUADRANT, *n.* ربع *rabī*, دایره ربع *rabī dāyara.*

QUADRATE, *vi.* متناسب شدن *munāsab-sh*, لایق بودن *lāyik-b.*

QUADRENNIAL, *a.* چهار ساله *chēhār sāla*.

QUADRILATERAL, *a.* مربع *murabbī*.

QUADRILITERAL, *a.* رباعی *rubāī.*

QUADRUPED, *a.* چهار پای *chēhār pāya*, ستور *satūr*, حیوان *haywān.*

QUADRUPE, *a.* چهار تا *chēhār tā*, چهار چند *chēhār chand.*

QUAFF, *vt., vi.* آشامیدن *āshāmīdan*, نوشیدن *noshīdan.*

QUAIL, *n.* سمانچ *sumānā'*, سلوا *salva.*

QUAINT, *a.* نازک *nāzūk*, باریک *bārīk.*

QUAINTLY, *ad.* با دقت *bā dikkat*, لطیفانه *latīfāna.*—(neatly) آراسته *ājilāna.*

QUAKE, *vi.* لرزیدن *larzīdan*, جنبیدن *jumbīdan*, تپیدن *tapīdan.*

QUAKE, QUAKING, *n.* لرزه *larza*, جنبش *jumbish*, رعشه *rāsha.*

QUALIFICATION, *n.* وصف *wasf*, (*pl.* اوصاف *liyākat*, صفت *sifat* توصیف *tawṣīf*, هنر *hunar*, فضل *fazl*).

QUALIFIED, *a.* سزاوار *sazāwār*, لایق *lāyik.*

QUALIFY, *vt., vi.* (make fit for anything) سزاوار نمودن *munāsib-k.*, سازوار نمودن *sazāwār-n.*, پرداختن *pardākhtan.*—

(modify, regulate) راست کردن *rāst-k.*, انظام کردن *durust-k.*, تعدیل کردن *intizām-k.*—(moderate) متعادل کردن *mudtadīl-k.*

QUESTION, n. (interrogatory) پرسش
pursiah, سوال *sual*—(doubt) شک
shak, شبهه *shubah*. An improper ques-

tion غلوة *ghalūtāt*, مغلطة *maghlātāt*.—

(dispute) قضیه *kazīya*, نزاع *nizād*.

Both sides of the question, معذیت

maḍnīyat bā muārazat.

QUESTION, *vt. vi.* پرسیدن *pursīdan*,

استفسار کردن *suāl-k.*, istif-

sār-k.—(doubt) شک بردن *shakk-b.*,

گمان بردن *gumān-b.*

QUESTIONABLE, *a.* مشتم *mushtabā*,

قابل اعتراض *kābili*

ttirās.

QUESTIONER, *n.* پرسنده *pursanda*,

سائل *sāyil*.

QUIBBLE, *n.* حیل *hīla*, نکته *nukta*,

ایهام *ihām*.

QUIBBLE, *vi.* حیل *bahāna-k.*, حیل

کردن *hīla-k.*

QUICK, *a.* (speedy) جلد *jald*, زود *zūd*,

شعب *shitāb*.—(living) زنده *zinda*,

حي *haya*. Going quick, زود رو *zūd rau*.

A quick writer, زود نویس *zūd nawīs*.

Quick sighted, تیز چشم *tez chashm*.

QUICKEN, *vt. vi.* (make haste) شتابانیدن

shitābānīdan, تعجیل ساختن *tadjīl-s.*

—(make alive) زنده کردن *zindu-k.*

QUICKLIME, *n.* آهک *ahak*.

QUICKLY, *ad.* زودی *ba zūdi*, شتابان

shitābān, قبیض *kabīz*.

QUICKNESS, *n.* زودی *shitābī*, شتابی

zūdi, چالاکي *chūstī*, تعجیل *tadjīl*,

چالاکي *chālākī*.

QUICKSAND, *n.* ریگ روان *rīgi rawān*.

QUICKSILVER, *n.* سیماب *sīmāb*, زیبق

zībāk.

QUIET, QUIESCENT, *a.* (undisturbed)

ساکن *sākin*, بی حرکت *bī harakat*.—

(peaceable, silent) خاموش *khāmūsh*,

ساکت *sākit*.—(mild) غریب *gharīb*,

ملایم *mulāyīm*.

QUIET, QUIESCENCE, *n.* آرام *ārām*,

آسایش *āsāyish*, راحت *rāhat*, قرار

karār, استراحت *istirāhat*.

QUIET, *vt.* آرام دادن *ārām-d.*, آسودن

āsūdan, راحت دادن *rāhat-d.*

QUIETLY, *ad.* آهسته *āhista*, با راحت *bā*

rāhat.

QUIETNESS, QUIETUDE, *n.* آسودگی

āsūlagī, آرامی *ārāmī*.—(calmness

of mind) اطمینان خاطر *itmināni khā-*

tir, دلآسائی *dil āsāi*.—(silence)

خاموشی *khāmūshī*.—(gentleness)

ملایمت *mulāyamat*, غریبی *gharībī*.

QUILL, *n.* شاهر *shāhpar*, خار *khār*.

QUILT, *n.* لحف بالابوش *bālāpūsh*, لیحف *lihāf*.

QUILT, *vt.* موضع *sūzanī-k.*, سوزنی کردن

tarvzī-k.

QUINCE, *n.* سفرجل *safarjal*, بی *bihī*.

QUINQUANGULAR, *a.* پنج گوش *panj*

gūsha.

QUINSY, *n.* (inflammation in the throat)

خنای *khunāk*.

QUINTESSENCE, *n.* خلاص *khulāsa*,

جوهر *jauhar*.

QUIP, *n.* طنز *ramz*, رمز *tanz*.

QUIRE, *n.* دست *dasta*.

QUIRK, *n.* نکته *nukti*, حکمت *hikmat*.

QUIT, *vt.* (leave) گذاشتن *guzāshtan*, ترک

آزاد کردن *tarīk-k.*.—(set free)

āzūd-k., خلاص کردن *khalās-k.*.—(dis-

charge) ادا کردن *adā-k.*

QUITE, *ad.* تمام *tamām*, هر جنب *har*

jānīb, بالجملة *bī'l-jumla*, کاملانہ *kāmilāna*,

سراسر *sarāsar*.

QUITTANCE, *n.* ابرارنامہ *ibrār nāma*,

وفا *wafā*, فارغخطی *fārigh khatī*.

QUIVER, *n.* کیش *jadba*, جعب *kish*,

تیر دان *tīr dān*.

QUIVER, *vt.* لرزیدن *larzīdan*, طپیدن

tapīdan, جندیدن *jumbīdan*.

QUIXOTIC, *a.* عجیب *djīb*, وهمی *wahmī*.
 QUIZ, *n.* معما *mudmmā*.
 QUORUM, *n.* ارباب فتویٰ *arbābi fatwa'*,
 اجلاس عدالت لایق اقرار کار
ādālat lāyaki iqrārī kār.
 QUOTA, *n.* حصہ *hissa*, قسمت *kismat*,
 مقدار *miklār*.
 QUOTABLE, *a.* قابل ذکر *kābili zikr*.
 QUOTATION, *n.* سند کلام *sanadi kalām*,
 حوالہ مثال *harvālai misāl*.
 QUOTE, *vt.* اقتباس کردن *iktibās-k.*, مثال
 ایراد *misāl-d.*, نقل کردن *nakl-k.*,
 ذکر قیمت نمودن *zikeri kīmat-n.*
 QUOTED, *a.* مقتبس *muktubas*.
 QUOTER, *n.* مقتبس *muktubis*.
 QUOTH. *vi.* گفت *guft*.
 QUOTIDIAN, *n.* روز هر روز *har rūza*,
rūz marra. A quotidian ague, تب
 حمای یومی *tapi har rūza*,
hummai yūmī.
 QUOTIENT, *n.* حاصل *hāsīl*, مبلغ *mablugh*.

R.

RABBIT, *vt.* وصل کردن *wasl-k.*, الساق
 کردن *ilsāk-k.*
 RABBIT, *n.* درز الساق *ilsāk*, *darz*.
 RABBIT, *n.* ارنب *arnab*, خرگوشی *khangūsh*.
 RABBLE, *n.* عوام الناس *hangāma*,
dawāmunnās.
 RACE, *n.* اولاد *aulād*, اصل *asl*, نسل *nasl*,
 خاندان *khān-dān*, سلسلہ *silsila*, ذات
zāt, نسب *nasab*. Of an illustrious
 race, پاک نژاد *pāk nizhād*. Of a mean
 race, بد نژاد *bad nizhād*. A race (in
 running) دور *daur*, تاز *tāz*, مسابقت
musābakat, شرط *shart*. A race-ground,

میدان *maydān*, تاختنی *tākhtanī*.
 A race-horse, اسب شرط *aspi shart*,
 اسب چابک *aspi chābuk*.
 RACER, *n.* تیز رو *tez rau*, تیز گام *tez gām*,
 دوندہ *dawanda*.
 RACK, *n.* شکنجہ *shikanja*, کیسار
kistār.—(torture) سیاست *siyāsāt*,
 عذاب *dzāb*. A rack for hay, معلق
madlaf, آخورہ *ākhūra*.
 RACK, *vt.* در شکنجہ کشیدن *dar shikanja-*
k., عذاب کردن *dzāb-d.*, سیاست
siyāsāt-k. 'To rack off (wine) صاف
 کردن *sāf-k.*
 RACKET, *n.* شور *shūr*, غوغا *ghanughā*.
 RACY, *a.* اصلای *aslī*, خزش لائق *khūsh*
zāiku.
 RADIANCE, *n.* نور *nūr*, ضیا *ziyā*, روشنی
raushnī, لامعان *lamān*, تاب *tāb*, رونق
raunak.
 RADIANT, *a.* درخشندہ *munawwar*,
dirkhshanda, تابدار *tābdār*, نورانی
nūsānī.
 RADIATE, *vi., vt.* درخشیدن *dirakh-*
shēdan, منیر شدن *lāmt-sh.*, منیر
munīr-sh.
 RADICAL, *a.* اصلای *aslī*, ذاتی *zātī*,
 مصدری *masdarī*.
 RADICALLY, *ad.* از بدیاد *az asl*, از اصل
az bunyād.
 RADICALNESS, *n.* اصلایت *asliyat*.
 RADISH, *n.* ترب *turb*, فجل *fujl*.
 RADIUS, *n.* دایرہ نیمہ *nīmai dāyara*,
 نصف القطر *nisfu'l katr*.
 RAFFLE, *n.* قمار بازی *kimār bāzi*.
 RAFFLE, *vi.* قمار باختن *kimār-b.*
 RAFT, *n.* رمت *ramas*.
 RAFTER, *n.* تیر چوب *teri chūb*, بالرخانہ
pālār khāna.
 RAGAMUFFIN, *n.* حرامزادہ *harāmzāda*,
 ویش *wabash*.

RAGE, *n.* قهر *kahr*, خشم *khashm*, غصه *ghussa*, کین *kin*.

RAGE, *vi.* قهر گرفتن *kahr-g.*, خشمناک *khashmnāk-g.*, آشفتن *āshuftan*.

RAGING, RAGEFUL, *a.* صاحب قهر *sāhibi kahr*, غضبناک *ghazabnāk*, خشمناک *khashm nāk*.

RAGOUT, *n.* خوراک لذیذ *nafāis*, خوراک *khurāki laziz*.

RAIL, *n.* دار بزین *dār bazīn*, باره *bāra*, چوب حصار بند *chūbi hisārband*.

RAIL, *vi., vt.* دار بزین کردن *dār bazīn-k.* To rail at, دشنام دادن *dushnām-d.*, طعن *taḍna-z.* To rail at one another, تشاتم کردن *tashātum-k.*

RAILER, *n.* طعنزن *fuhlāsh*, دشنام *zan*.

RAILLERY, *n.* استهزا *istihzā*, بذله *bazla*, طعن *dushnām*, طنز *tunz*.

RAILWAY, *n.* راه ران *rāhi āhan*.

RAIMENT, *n.* جامه *jāma*, لباس *libās*.

RAIN, *n.* باران *bārān*, بارش *bārīsh*, شتاب *matr* (*pl.* امطار). A heavy rain, شتابان *shītāb bārān*, باران شدید *bārāni shaddīd*. A slight rain, سست باران *sust bārān*, دهن *dahn*. A salutary rain, مطر طیب اثر *matri tayyibu'l asar*. A place where rain water collects, مرهت *murhat*. A rain cloak, بارانی *bārāni*.

RAIN, *vt., vi.* باریدن *bārīdan*, مطر کردن *matr-k.* To rain incessantly, تهنان *tahtān-k.* To cause to rain, بارانیدن *bārānīdan*.

RAINBOW, *n.* قوس *kaws*, قوس *kuza*, کمان *kamān*, کمان فلکی *kamāni falaki*, رستم *rustam*.

RAINY, *a.* ماطر *mātir*, از باران *az bārān*. A rainy night, لیل هالیه *layli hālibat*.

The rainy season, بارش *ayyāmi bārīsh*.

RAISE, *vt.* 1. (lift) برداشتن *bar-d.*, افراختن *afrahkhtan*, بلند کردن *buland-k.*, رفع *rafʿ-k.* 2. (prefer) سوا از کردن *surafurāz-k.*, ترقی کردن *turukki-k.*—(excite) انگیزختن *angīkhtan*. To raise an insurrection, انگیزختن *fitna-a.*, فتنه *tughyān-k.* To raise an army, لشکر برپا کردن *lashkar bar pā-k.*, سپاه جمع کردن *sipāh jamʿ-k.* To raise contributions, اخذ کردن *khirāj akhḡz-k.*, تکالیف عوفیه گرفتن *takālīfi ʿurfīya-g.* To raise money, زر نقد *pūl jamʿ-k.*, پول جمع کردن *zari nakd hāsīl-k.* To raise a cry, بلند آواز کردن *buland āwāz-k.*

RAISIN, *n.* انگور خشک *āngūri khashk*, کشمش *manvīz*, زدیبه *zabīb*, کشمش *kishmīsh*.

RAKE, *n.* خاک کش *khāk kash*, شوپ *shawf*. A coal-rake, خاده *khāda*. A rake-holl, خراباتی *kharābātī*, رند *rind*.

RAKE, *vt., vi.* خاک کشیدن *khāk-k.*—(gather with a rake) آوردن *bā bil farāham-ā.*—(clear with a rake) راندیدن *randīdān.*—(lead a loose disorderly life), زباکاری کردن *zinākārī-k.*, بگرام رفتن *ba harām-r.*

RALLY, *vt., vi.* (dispersed troops) فوج *fuji* شکسته باز جمع کردن *bāz jamʿ-k.*—(play of raillery) زله ساختن *bazla-s.*, طنز کردن *tanz-k.*

RAM, *n.* میش نر *mīshi nar*, غوچ *gūch*, حمل *hamal*.—(the celestial sign) حمل *burji hamal*. A battering ram, منجلیق *manjanīk*.

RAM, *vt.* با منجلیق ضرب کردن *bā manjanīk zarb-k.*—(fill with anything driven hard) آگندن *āgandan*.

- RAMBLE, *vi.* جا بجا *sayr-k.*, سیر کردن *jā ba jā-g.*, پویدن *pōidan.*
- RAMBLE, *n.* گشت *gashit*, تفرج *tufarruj*, سیر *sayr.*
- RAMBLER, *n.* آواره *āwāra*, در بدر *dar ba dar*, گمراه *gumrah.*
- RAMIFICATION, *n.* ریشم داری *rishu dārī*, شاخه داری *shākhidārī.*
- RAMMER, *n.* میطدات *mitudat.*—(of a gun) گز طوپ *gazi tūp.*
- RAMP, *vi.* چسپیدن *jastan*, جهیدن *jahīdan.*
- RAMPANCY, *s.* شوخی *mastī*, مستی *shaukhī*, هوا و هوس *harvā u harvas.*
- RAMPANT, *a.* شوخ *shaukh*, مست *mast.*
- RAMPART, *n.* دیوار قلع *diwārī kild*, شهر پناه *shahr panāh.*
- RANCID, *a.* متعفن *muta'afun.*
- RANCIDNESS, RANCIDITY, *n.* گنده *ganda būi*, بوسیدگی *būsīdagī.*
- RANCOROUS, *a.* کینه خوار *kīna khāh*, بد خواه *bad khāh.*
- RANCOUR, *n.* کینه *kīna*, بد خواهی *bad khāhī.*
- RANDOM, *n.* اتفاق *ittifāk*, سرگذشت *sarguzasht*, قضا *kazū.* *a.* عارضی *ittifākī*, اتفاقی (accidental) *ārizī.* At random, از اتفاق *az ittifāk*, عارضانه *ārizāna.*—(inconsiderately) غافلانه *ghāfilāna*, بی محل *bī mahl.*
- RANGE, *vt., vi.* ترتیب آراستن *ārāstan*, مرتب کردن *tartīb-k.*, صف بصف کردن *saff bu saff-k.* To range at large, گشت کردن *gashit-k.*, پویدن *pōidan.*
- RANGE, *n.* سلك *silk*, قطار *kitār*, صف *saff.*—(the step of a ladder) درجه *darajja*, قدم *kadama.*—(grate for fire) آتشدان *ātishdān.*
- RANK, *n.* (series) صف *saff*, قطار *kitār*, سلك *silk.*—(degree) مرتبه *martaba*, طبقه *tabakka*, درجه *darajja.*—(prece-
- dency) دست *dast*, تقدم *tukaddim.*
- A man of rank, امیر *amīr*, میرزا *mīrzā.*
- RANK, *vt., vi.* صف بصف کردن *saff saff-k.*, نظم دادن *nazm-d.*
- RANK, *a.* (luxuriant) خوشرو *khushrau.*—(rancid) بدبو *badbū.*—(coarse) کشیف *kashīf*, غلیظ *ghalīz.*—(indelicate) فاحش *fāhish*, ناپاک *nāpāk.*—(strong) شدید *shadīd*, سخت *sakht.*
- RANKLE, *vi.* فاسد شدن *fāsīd-sh.*
- RANKLY, *ad.* بدشدت *ba shiddat*, پر جوشانه *pūr jūshāna.*
- RANKNESS, *n.* افزایش *afzāyish*, ازدیاد *azdiyād*, بوسیدگی *būsīdagī.*
- RANSACK, *vt.* تاخت و تاراج کردن *tākhāt u tāraj-k.*, غارت ساختن *khisārat u ghārat-s.*—(search narrowly) تجسس کردن *tulāsh-k.*, تلاش کردن *tajassus-k.*
- RANSOM, *n.* (of a captive) فدا *fidā*, خلاص *khalās*, فدیہ *fidya.*—(compensation for blood shed) خونبها *khūn bahā.*
- RANSOM, *vt.* خلاص فدا کردن *fidā-k.*, خلاص نمودن *khalās-n.*, فدیہ دادن *fidya-d.*
- RANT, *n.* هرزه گوئی *hirza gūī*, یاروا *yārwa.*
- RANTER, *n.* هرزه گو *hirzagū.*
- RAP, *n.* ضرب *zarb*, لطمه *latmat.*
- RAP, *vt., vi.* زدن *zadan*, لطمه زدن *latma-s.*
- RAPACIOUS, *a.* درنده *daranda*, ژيان *zhīān.*—(greedy) حرص *harīs.*
- RAPACIOUSLY, *ad.* قهرا *kahrān.*
- RAPACIOUSNESS, RAPACITY, *n.* غصب *ghazab*, ربایندگی *rubāyandagī*, درندگی *darandagī.*
- RAPE, *n.* تعدی بکاري *taddī ba kārī*, بی پردہ دري *parda darī*, زنا *zinā.* To commit a rape, بی عصمتی *bī ḍematī.* بکارت کردن *bakārat-k.*, بی عصمت *bī ḍemat-k.*, زور زنا کردن *ba zūr zinā-k.*

RAPID, *a.* تیز رو *tez rau*, زود *sūd*, سریع *sart*, طعاب *shitāb*.

RAPIDITY, RAPIDNESS, *n.* زودی *sūdi*, سرعت *shitābi*, چالاکي *chālāki*, سرعت *surāt*.

RAPIDLY, *ad.* سریعاً *bā surāt*, با سرعت *surātan*, با تیزی *bā tezi*.

RAPIER, *n.* تیغ *tegh*, قداره *kadāra*.

RAPINE, *n.* نهب *nahb*, دزدی *duzdi*, غارت *ghārat*, یغما *yaghma*.

RAPTURE, *n.* بی آشفنگی *āshuftagi*, بی خودی *bi khūdi*, شادمانی *shādmāni*.

RAPTUROUS, *a.* دلکش *dilkash*, دلربا *dil rubā*, دلشاد *dil shād*.

RARE, *a.* نادر *nādir*, کمیاب *kam yāb*, نازک *aziz*, عجیب *ajīb*.—(thin) نازک *nāruk*, رقیق *rafiq*.

RARELY, *ad.* کم وقت *kam wakt*, گاه گاه *gāh gāh*. Happening rarely, نادر الوقوع *nādiru'l wukūd*.

RARENESS, *n.* کمیابی *nādiri*, ندری *kam yābi*, عزیز *azizi*.

RARITY, *n.* نادره *nādira*, تحفه *tulfa*.

RASCAL, *n.* حرامزاده *harāmzāda*, شریر *sharir*, فاسق *fāsik*, خدان *ghaddār*, حیل باز *hila bāz*.

RASCALITY, *n.* حرامزادگی *harāmzādagi*, بدکاری *bad kāri*, دغا بازی *daghā bāzi*, حیل بازی *hila bāzi*.

RASCALLY, *a.* بد *bad*, کمینہ *kamīna*, حقیر *hakir*.

RASE, *vt.* معو کردن *tarāshidan*, تراشیدن *mahu-k*.

RASH, *a.* بی تدبیر *gustākh*, گستاخ *tadbir*, متهور *mutahawwir*.

RASH, *n.* گرمی دانه *garmi dāna*.

RASHLY, *ad.* بی گستاخانه *gustākhāna*, بی تدبیرانه *bi tadbirāna*, غافلانه *ghāfilāna*.

RASHNESS, *n.* بی تدبیری *tahawwir*, غفلت *bi tadbiri*, گستاخی *gustākhī*, غفلت *ghaflat*.

RASP, *n.* سوهان *sūhān*.

RASP, *vt.* سوهان کردن *sūhān-k*, ساین *sāidan*.

RASURE, *n.* تراش *tarāshish*, خراش *kharāsha*.

RAT, *n.* موش *mūsh*, فار *fa'r*.

RATABLE, *a.* موافق *muwāfaq*, خراج *khirāj pazir*.

RATE, *n.* 1. (proportion) اندازه *andāza*, مقدار *shumār*, *mikdār*. 2. (price) نرخ *nirakh*. 3. (tax) خراج *khirāj*, باج *bāj*. 4. (degree) درجه *darja*, پایه *pāya*. At the rate of, بر وفق *bar wafk*.

RATE, *vt.* اندازه کردن *andāza-k*, قیمت *kīmat mukarrar-s*. — مقرر ساختن *(chide)* ملامت کردن *malāmat-k*, تذبذب کردن *tambih-k*.

RATHER, *ad.* بیشتر *bishtar*, اولاً *awwalan*, پیش *balak*, فی الغالب *fi'l ghālib*, از آن *peish azān*.

RATIFICATION, *n.* استقرار *istikrār*, اقرار *ikrār*, اثبات *takwīyat*, تقویت *isbat*.

RATIFY, *vt.* برقرار کردن *muwyin-k*, برقرار *bar kurār-k*, تقویت ساختن *takwīyat-s*.

RATIO, *n.* اندازه *andāza*, مقدار *mikdār*, نسبت *nisbat*, وجه *waja*, حسب *hasb*.

RATION, *n.* وظیفه *wazīfa*, یومیه *yumīya*, کفاف *waja kafāf*.

RATIONAL, *a.* عاقل *nātik*, عاقل *ākil*, اهل هوش *ahli hūsh*. A rational creature, حیوان *haywāni* عاقل *nātik*.

RATIONALITY, *n.* قوت *kurwāt* و هم *wahm*, شایستگی *shāyistagi*.

RATIONALLY, *ad.* با عقل *bā ākl*, معقولانه *madkūlāna*, با هوش *bā hūsh*, هوشمندانه *hūshmandāna*.

RATTLE, *n.* بیهنگ *bīmand*, زنگ *zangala*.

RATTLE, *vi.* بیهنگ زدن *bīmand-z*, زوفا

- کردن *ghaughā-k.*, هرزه *hirza-g.*, گفتن *ghaughā-k.*, صدا کردن *sadā-k.*
- RATTLING**, *n.* صدای جرس *sadāi jaras.*
ساز *ghaughā sāz.*
- RAVAGE**, *vt.* ویران کردن *tārāj-k.*, ویران کردن *wayrān-k.*, پایمال کردن *pāyamāl-k.*, غارت کردن *ghārat-k.*
- RAVAGE**, *n.* پایمالی *wayrāni* و برانی *wayrāni*, غارت *ghārat*.
- RAVE**, *vi.* دیوانه وار گفتن *dirvāna wār-g.*, یاوه گفتن *yāwa-g.*
- RAVEL**, *vt.* درهم زدن در *dar-p.*, درهم زدن *barham-z.*, در هم کردن *dar ham-k.*, درهم شدن *barham-sh.*
- RAVEN**, *n.* کلاغ *zāgh*, غراب *ghurāb*, کلاغ *kulāgh.*
- RAVENOUS**, *a.* ترس *khūrān*, خوراک *haris akl*, درنده *daranda.*
- RAVENOUSLY**, *ad.* ترسانانه *akūlāna*, ترسانانه *harisāna.*
- RAVENOUSNESS**, *n.* آرزوی *hirs*, آرزوی *āz.*
- RAVISH**, *vt.* بکارت گرفتن *bakārat-g.*
با زور زنا کردن *ba zūr zinā-k.*— (seize by violence) *ba zūr گرفتن* *ba zūr-g.*— (transport delight) *dil بردن* *dil-r.*
- RAVISHER**, *n.* بکارت گر *bakārat gar* فاسق *fāsik.*
- RAVISHMENT**, *n.* زنا *rabūdagi*, زنا *zinā.*
- RAW**, *na* پخته *khām*, نا پخته *nā pukhta*, نا رسیده *nā rasīda.*— (unskilful) *na āzmūda*, نادان *nādān.*
- RAWLY**, *ad.* ز بی *az nā pukhtagi* خامان *khāmāna.*— (unskilfully) *az bī wukūfi.*
- RAWNESS**, *n.* نا پختگی *nā pukhtagi*, خامی *khāmī.*— (unskilfulness) *na āzmūdagi*, خام دستی *khām dasti.*
- RAY**, *n.* رخس *partau*, شعله *shūla*, شعاع *ruksh.* Rays of the sun, شعاع *shuāt āftāb*, لوامع *lawām.*
- RAZE**, *vt.* پایمال کردن *pāyamāl-k.*
- RAZOR**, *n.* مستره *ustara*, مردود *mardūda.*
- REACH**, *vt., vi.* دست (touch with the hand) دست رسانیدن *dast ras-k.*, دست رسانیدن *dast-r.*— (arrive at, obtain) حاصل کردن *rasidan*, یافتن *yāftan*, دست *hāsil-k.* To reach out the hand, دست دراز کردن *dast darāz-k.*— (penetrate to) داخل کردن *dakhl-k.*— (to be adequate to) لایق شدن *lāyik-sh.*— (extend) موافقت شدن *muwāfaq-sh.*— (to be extended) کشیده شدن *kashīda-sh.* As far as the eye can reach, قدری مدالبصر *kadru maddil'basar.* To reach (vomit) قي کردن *kaya-k.*
- REACH**, *n.* امتداد *imtidād*, مد *madd.*— (intellectual capacity) ادراک *kūwati mudrikat*, مدرکت *idrāk*, هوش *hūsh.*— (contrivance) بندش *bandish*, حیا *hīla.*— (power) اختیار *ikhtiyār.*— (vomiting) قي *kay.*
- REACT**, *vi.* هجوم باز *daft-n.*, انداختن *hujūm bāz-a.*
- REACTION**, *n.* مدافع *mudāft*, هجوم باز *bāz hujūm.*
- READ**, *vt.* مطالعه کردن *khāndan*, خواندن *mutālī-k.*, قرائت کردن *kirāat-k.* To read backward, نکس کردن *naks-k.* To read aloud, بلند خواندن *āwāzi buland-kh.*
- READER**, *n.* خواننده *khānanda.*— (a reader in university) مدرس *mudārris.* An accurate reader, قرا *kurra.*
- READILY**, *ad.* آسانی *bazūdi*, آسانی

da'l'faur, سرعاً *sur'dan*.—(willingly)
 با آرزو *bā ārzū*, با دل و جان
READINESS, *n.* تیارى *āmādagī*, آمادگى
tayyārī.—(promptitude) تیزى *tezī*,
 شتاب *shitāb*. Readiness or fluency
 of speech, زبان آورى *zabān āwarī*.—
 (willingness) آرزو *ārzū*.

READING, *n.* مطالعہ *khāndugī*, خواندگى
mutālā, درس *dars*. To teach by
 lecture, تدریس کردن *tadrīs-k*. Writ-
 ing and reading, نوشت و خواند *na-*
wisht u khānd. Reading-room, خواندنکاه
khāndan gāh, قرائت خانه *kirāat khāna*.

READMISSION, *n.* باز دادن *bāz dād*
dādani dukhūl, باز در آوردگى *bāz dar*
āwardagī.

READMIT, *vt.* باز دخل دادن *bāz dakh-*
l-d, دو باره داخل کردن *du bāra dakhil-k*.

READY, *a.* (at hand) حاضر *āmāda*, حاضر
hāzir, مستعد *mustadī*.—(prompt,
 quick) تیز *tez*, چالاک *chālāk*, زو *zūd*.
 —(acute of understanding) زیرک *zīrak*,
 فهم *fahm*.—(willing) آرزومند *ārzū-*
mand. Ready money, نقد *nakd*,
 حاضر زر *zari hāzir*. Ready to receive,
 مستعد قبول *mustadī kabūl*. A
 ready answer, جواب حاضر *javābi*
hāzir. Ready at work, کار گذار *kār*
guzār. To make ready, تیار کردن *tayyār-k*,
 حاضر کردن *hāzir-k*. To be
 ready, مستعد شدن *tayyār-sh*,
 مستعد شد *mustadīd-sh*.

REAL, *a.* اصلى *aslī*, حقيقى *hakīkī*,
 راست *rāst*, مخلص *mukhlis*, صحيح
sahih, معنوى *madnawī*.

REALITY, *n.* حقيقت *rāstī*, راستى
hakikat, معنوى *madnī*. In reality,
 فى الواقع *fil wāqt*.

REALIZE, *vt.* معنوى نمودن *madnawī-n*,

بدست *hakikī-s*, حقيقى ساختن
ba dast-ā, تحصیل نمودن *tahsīl-n*.

REALLY, *ad.* البته *albatta*, حقيقى *hakī-*
katan, يقيناً *yakīnan*, فى الواقع *fil*
wāqt, بالفعل *bil fāil*.

REALM, *n.* ملک *mulk*, مملکت *mamlakāt*,
 پادشاهى *pādshāhī*, سلطنت *saltanat*.

REANNEX, *vt.* باز پیوستن *bāz-p*, باز
 مصل *bāz muttasīl-s*.

REAP, *vt., vi.* حصاد کردن *hasād-k*,
 درو کردن *darv-k*, درویدن *darvīdan*.

REAPER, *n.* دروگر *darvgar*, حصاد *hasād*.

REAR, *n.* پس *pas*, عقب *ākub*, دنبال
dumbāl, پس لشکر *pasi lashkar*.

REAR, *vt., vi.* برداشتن *bar-d*, بردن
bar-ā.—(educate) پرورتن *parwardan*,
 تعلیم کردن *tarbiyat-n*, تربیت نمودن
taālīm-k. To rear an edifice, بنا کردن
binā-k, عمارت برداشتن *īmārat-b*. To
 rear the head, سر افراز کردن *sar afrāz-*
k. To rear as a horse, سرودن یا ایستادن
sari du pā-i. Rear-guard, ساقى لشکر
sāki lashkar.

REAR-MOUSE, *n.* شبیره *shub para*, خفاش
khaffīsh.

REASCEND, *vi.* باز در آمدن *bāz bar-ā*,
 باز بالا رفتن *bāz bālā-r*.

REASON, *n.* 1. (reasoning faculty) فهم
fahm, ادراک *idrāk*. 2. (ground,
 principle, cause) سبب *sabab*, موجب
mūjah, دلیل *dalīl*, وجه *wajh*. 3. (mode-
 ration) اعتدال *ttidāl*. For this reason,
 از این سبب *az īn jahat*, از این سبب
az īn sabab. Endowed with reason,
 عاقلمند *āklmand*. Consistent with
 reason, معقول *madkūl*.

REASON, *vt., vi.* بحث کردن *bahs-k*,
 دلیل در میان *munāzara-k*, مناظره کردن
 راي دادن *dalīl darmiyān-ā*, رای
rāya-d.

- REASONABLE**, *a.* خردمند *ākīl*, عاقل *ākīl*, *khiradmand*.—(just, proper) واجب *wājib*, مناسب *munāsib*, لایق *lāyak*, درست *durust*. It is reasonable, لایق *lāyak ast*, واجب است *wājib ast*.
- REASONABLENESS**, *n.* شایستگی *shāy-y-istagi*, معقولیت *madkūliyat*, لیاقت *layākat*.—(moderation) اعتدال *attidāl*, سزاوارب *sazāwārī*.
- REASONABLY**, *ad.* معقولانه *madkūlāna*, با انصاف *bā insāf*, لایقانه *lāyakāna*.
- REASONING**, *n.* مناظره *mubāhasa*, مباحثه *munāzara*.—(logical) منطق *mantak*, برهان *burhān*.
- REASONLESS**, *a.* نامعقول *nā madkūl*, غیر ناطق *ghayri nātik*.
- REASSEMBLE**, *vt., vi.* باز جمع کردن *bāz jamʿ-k.*
- REBATE**, *vt.* کم کردن ساختن *kund-s.*, کم کردن *kam-k.*
- REBEL**, *n.* گردن *āsi*, عاصی *bāghī*, گش *gardankash*, سرکش *sar kash*.
- REBEL**, *vi.* طغیان *bāghī-sh.*, گردنکشی نمودن *tughyān-a.*, گردنکشی شدن *gardan kashī-n.*, عاصی شدن *āsi-sh.*
- REBELLION**, *n.* طغیان *bāghī*, نغز *nā farmānī*, نافرمانی *ghyān*, نغز *fitna*, در گشتگی *bar gashtagī*.
- REBELLIOUS**, *a.* گردنکش *bāghī*, گش *gardankash*, عاصی *āsi*.
- REBELLIOUSLY**, *ad.* سرکشانه *sarkashāna*, از گردنکشی *az gardan kashī*.
- REBOUND**, *vt., vi.* باز گشتن *bāz-g.*, جهیدن *jahīdan*.
- REBOUND**, *n.* باز گشت *bāz gasht*, جهیدن *jastagī*.
- REBUFF**, *n.* دفع *dafʿ*, رد *radd*.
- REBUILD**, *vt.* باز بنا کردن *bāz binā-k.*
- REBUKE**, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*, سرزنش کردن *sar zanish-k.*
- REBUKE**, *n.* ملامت *malāmat*, سرزنش *sar zanish*, طعن *tadn*, دم *samm*.
- RECALL**, *vt.* اعدت *bāz-t.*, باز طلبیدن *iādat-k.*—(from office) درخواست *bar-khāst-k.* To recall to life, انشار کردن *zinda-g.* To recall to memory, یاد *inshār-k.* گرفتن *yād-g.*
- RECAIT**, *vt.* انحراف کردن *inhirāf-k.*, ارتداد کردن *irtidād-k.*
- RECAPITULATE**, *vt.* تکرار کردن *takrār-k.* باز تفصیل گفتن *bāz tafsil-g.*
- RECAPITULATION**, *n.* تکرار کلام *takrārī kalām*, نتیجه کلام *natījai kalām*.
- RECEDE**, *vi.* باز استادن *bar-g.*, در گشتن *bāz istādan*, تسلیم نمودن *taslīm-n.*
- RECEIPT**, *n.* رسید *rasīd*, داخله *dākhila*, وصول *kabzi wusūl*. Receipt and disbursement, جمع خرچ *jamʿ kharch*. A book of receipt and disbursement, کتب *āwarja*.—(receiving) *kabz*, گرفتن *giriftagī*.
- RECEIVABLE**, *a.* گرفتن *giriftagī*, قابل اخذ و قبض *kābīlī akhz u kabz*, وصول *wusūlyāb*.
- RECEIVE**, *vt.* اخذ کردن *giriftan*, گرفتن *akhz-k.*, قبض کردن *kabz-k.*—(accept) *kabūl-k.* پذیرفتن *pazī ruf-tan*.—(obtain) حاصل کردن *hāsil-k.* یافتن *yāftan*.—(entertain as a guest) مهمانداری نمودن *mihmāndārī-n.*
- RECEIVER**, *n.* گیرنده *gīrandā*, قابض *kābiz*, امانت دار *amānat dār*.
- RECENCY**, *n.* طراوت *tāzagī*, تازه *tāza*.
- RECENT**, *a.* جدید *nau*, تازه *tāza*, نا قدیم *jadīd*, نورسیده *nau rastīda*, کادیم *kadīm*.

RECENTLY, *ad.* جدیداً *az nau*, نو پیداً *jadidan*. Recently produced, نو پیداً *nau paydā*. Recently planted, نو پیداً *nau ājista*. Recently born, نو زاده *nau zāda*.

RECEPTACLE, *n.* مایه‌خدا *ma'khaz*, مکان *makān*, ظرف *maukt*, موقع *zarf*.

RECEPTIBILITY, *n.* امکان *imkāni* *akhz*, قابلیت *kābiliyat*.

RECEPTION, *n.* قبض *giriftagī*, گرفتن *kabz*, اخذ *akhz*. Favourable reception, قبول *kabūl*, اجابت *ijābat*.—(entertainment) ضیافت *ziyāfat*, استقبال *istikbāl*.

RECEPTIVE, RECEIVING, *a.* قابل *kābil*, آخذ *ākhz*.

RECESS, RECESSION, *n.* خلوت *khilwat*, تعطیل *gūsha*, توقف *tawakkuf*, تادیل *tadīl*.—(departure) رحلت *rahlāt*.—(place of retirement) تنهایی *tanhāi*, خلوتگاه *khilwat gāh*.

RECIPE, *n.* نسخه *nuskha*, رسم *rasm*, حکیم *hakīm*, رسمی *rasmī hakīm*.

RECIPIENT, *n.* گیرنده *kābil*, گیرنده *gīranda*.

RECIPROCAL, *a.* از طرفین *az tarafayn*, یکدیگر *yakdigar*.

RECITAL, *n.* انشا *takrīr*, تقریر *inshā*, بیان *bayān*, قرائت *kirāat*.

RECITATION, *n.* خواندگی *khāndagī*, قرائت *kirāat*, تقریر کلام *takrīrī kalām*, از بر خوانی *az bar khānī*.

RECITE, *vt., vi.* بیان کردن *guftan*, گفتن *bayān-k.*, خواندن *az bar-g.*, از بر گفتن *khāndan*, در زبان آوردن *bar zabān-ā*.

RECITER, *n.* ناقل *nākil*, راوی *rāwī*.

RECKON, *vt., vi.* شمردن *shimurdan*, حساب کردن *hisāb-k.*, عدد ساختن *itibār-k.*—(esteem) اعتبار کردن *iltifāt-n.*—(intend) نیت

اعقاد بردن *niyat-g.*—(trust) *itikād-b.*

RECKONER, *n.* محاسب *muhāsib*, شمار *shumārgīr*.

RECKONING, *n.* شمار *shumār*, حساب *hisāb*.

RECLAIM, *vt., vi.* درست کردن *durust-k.*, راست کردن *islāh-k.*, قابل زراعت کردن *kābili zarāat-k.*, رست کردن *rāst-k.*

RECLINE, *vt., vi.* تکیه کردن *takya-k.*, پشت دادن *pusht-d.*, خفتن *khuftan*.

RECLUSE, *n., a.* گوشه نشین *gūsha nishīn*, خلوت نشین *khilwat nishīn*.

RECOGNIZANCE, *n.* شناخت *shunākht*, تصدیق *ikrār*, اقرار *tasdik*.

RECOGNIZE, *vt.* شناختن *shanākhtan*, تشخیص کردن *yād-k.*, یاد کردن *tash-k.*—(avow) اقرار نمودن *ikrār-n.*, *khās-k.*

RECOIL, *vi.* باز رفتن *pas-r.*, پس رفتن *bāz-jastān*.

RECOLLECT, *vt.* یاد کردن *zīkr-k.*, یاد *yād-k.*, در خاطر آوردن *dar khā-tīr-t.*—(collect again) باز فراهم آوردن *bāz farāham-ā.*

RECOLLECTION, *n.* یاد آوری *yād āwā-rī*, یادگاری *yādgārī*, تذکر *tazakkur*, حافظ *yād dāshī*, یاد داشت *hāfiza*.

RECOMMENCE, *vt.* از سر نو شروع کردن *az sari nau shurū-k.*

RECOMMEND, *vt.* (praise) ستودن *sitū-dan*, تعریف کردن *tadrīf-k.*—(introduce to favour) سفارش کردن *sifārish-k.*, تعریف کردن *tadrīf-k.*

RECOMMENDABLE, *a.* واجب الوصف *wājibul wasf*, لایق ستایش *lāyaki sitā-yish*.

RECOMMENDATION, *n.* ستایش *sitāy-ish*, وسيله *wasf*, سفارش *wasīla*, سفارش *sifārish*. A letter of recommendation,

شفاعت نامه *shifā'at-nāma*, سفارش نامه *sifārish-nāma*.

RECOMMENDATORY, *a.* تعریفی *taa-rifī*, سفارشی *sifārishī*.

RECOMPENSE, *n.* پاداش *tawāz*, عوض *tawāz-d*, مکانات *mukāfāt*, جزا *juzā*, مزد *muzd*, mukāfāt.

RECOMPENSE, *vt.* عوض دادن *tawāz-d*, جزا دادن *juzā-d*, مزد ساختن *muzd-s*, بدل کردن *mukāfāt-k*, بدل کردن *baull-k*.

RECOMPOSE, *vt.* از سر *bāz-s* باز ساختن *bāz-kh*, باز خوابانیدن *az sari nau-s*, باز ساختن *bāz-kh*.

RECONCILABLE, *a.* قابل اصلاح *kābili islāh*, مستعد مصالحت *mustad'ili masālahat*, موازق *mu-wāfaq*, سازوار *sazāwār*.

RECONCILABLENESS, *n.* قابلیت اصلاح *kābiliyati islāh*, امکان سازش *sāzish*, امکان دوستی *imkāni dūstī*.

RECONCILE, *vt.* آشتی *āshtī-k*, صلح کردن *islāh-k*, آشتی کردن *āshtī-k*, مصالح کردن *islāh-k*, مناسب *muttafik-s*, متفق ساختن *munāsab-k*.

RECONCILIATION, *n.* مصالحت *masālahat*, دلنوازی *dilnawāzī*, آشتی *āshtī*, صلح *salāh*, خوشنودی *khūshnūdi*.

RECONDITE, *a.* مشکل *mughlak*, مخفی *sihrī*, مشکلی *mushtil*.

RECONNOITRE, *vt.* نگاهي کردن *nigāhi-k*, ملاحظه *jāsūsī-k*, جاسوسی کردن *jāsūsī-k*, نمودن *mulāhaza-n*.

RECONQUER, *vt.* باز فتح کردن *bāz fath-k*.

RECONVEY, *vt.* باز رسانیدن *bāz-r*.

RECORD, *vt.* در دفتر داخل کردن *dar daftar dākhil-k*, درج کردن *darj-k*, در سرشته *dar sirishat-k*, در سرشته *dar sirishat-n*.

RECORD, *n.* دفتر *daftar* (pl. دفاتر *daftar*), کلی کاغذات *surishat*, سرشته *kull kagazāt*. A place where records are kept, دفتر خانه *daftar khāna*. On the record, داخل دفتر *dākhil daftar*.

RECORDER, *n.* اهل دفتر *ahli daftar*, محافظ دفتر *daftar nawīs*, دفتر نویس *muhāfiz daftar*.

RECOUNT, *vt.* نقل کردن *bāz-g*, باز گفتن *nakl-k*, خبر دادن *bayān-k*, باز شمردن *khābar-d*.—(count again) *bāz-sh*, باز دیگر حساب کردن *bārī digar hisāb-k*.

RECOURSE, *n.* استعجا *murājadt*, استعجا *iltijā*.

RECOVER, *vt., vi.* (anything lost) باز *bāz-y*, وجد کردن *wajad-k*.—(a sick person) شفا دادن *shifā-d*, صحت *tandurust-k*, تندرست کردن *sahhat-d*. To recover health, صحت یافتن *shifā bāz-y*, صحت یافتن *sahhat-y*.

RECOVERABLE, *a.* ممکن الوصول *mumkin ul wusul*, باز یافت شدن *bāz yāft kinu'l wusul*, بدست آمدنی *ba dast āmadanī*, ممکن الحصول *mumkin ul husul*.

RECOVERY, *n.* شفا *shifā*, انقابت *ifākat*, صحت *sahhat*.—(of anything lost) باز یافت *bāz yāft*, تحصیل *tahsil*.

RECREANT, *n., a.* بد دل *buzdīl*, بد دل *baddīl*.

RECREATE, *vt.* دل شاد کردن *dīl shād-k*, لذت دادن *khūsh-k*, خوش کردن *nuzhat-d*.

RECREATION, *n.* تفریح *farah*, شادمانی *shādmānī*, آرام گشت *gashat*, آرام *ārām*, آسایش *āsāyish*.

RECREATIVE, RECREATING, *a.* فرح بخش *farah bakhsh*, لذت بخش *mīzhat sār*, جان بخش *jān bakhsh*.

RECREMENT, *n.*, فضاله *fuzāla*.

RECRIMINATE, *vt., vi.*, بهمد یگر دین گفتن *ba hamdigar buhtān-g.*

malāmat-n.

RECRIMINATION, *n.*, تهمت یکدیگر *tuhmmati yak digar*, ملامت *malāmat*.

RECRUIT, *vt.*, takwīyat-k., از دیار آوردن *azdiyād-k.* To recruit an army, سپاه تازه در دفتر لشکر قید کردن *sipāhi tāza dardastari lashkar kayd-k.*

RECRUIT, *n.* (supply) از دیار *azdiyād*, زیادت *ziyādat*, تقویت *takwīyat* — (for the army), سپاه تازه *sipāhi nau*, سپاه تازه *sipāhi tāza*.

RECTANGULAR, *a.*, قائم الزوایا *kā'imū'z zarwāyā*.

RECTIFIABLE, *a.*, قابل اصلاح *kābili islāh*, درست شو *durust shaw*.

RECTIFICATION, *n.*, تصحیح *islāh*, تصحیح *tas-hih*, درست *durust*.

RECTIFY, *vt.*, راست کردن *rāst-k.*, درست *durust* کردن *dūrust-k.*, اصلاح دادن *islāh-d.*

RECTILINEAL, *a.*, خط مستقیم دار *khatti mustakīm dār*.

RECTITUDE, *n.*, حق *salāh*, *hakk*, راستی *rāstī*, نیکي *neki*, صدق *sidk*, صداقت *sadākat*.

RECTOR, *n.*, ملا *mullā*, مرشد *murshid*, ناظم *nāzim*.

RECUMBENCY, *n.*, آرام *ārām*, استراحت *istirāhat*.

RECUR, *vi.*, مراجعت کردن *murājāt-k.*, واقع شدن *wāki-sh.* To recur to the mind, در خاطر باز آمدن *dar khātir bāz-ā.* یاد آمدن *yād-ā.*

RED, *a.*, سرخ *surkh*, احمر *ahmar*.

REDDEN, *vt., vi.*, سرخ کردن *surkh-k.*, احمر *ahmar-s.* — (grow red)

سرخ روی *surkh-g.* — (blush) سرخ شدن *surkh rūi-sh.*

REDDISH, *a.*, گنغام *surkh gūn*, گلفام *gulfām*.

REDEEM, *vt.*, باز خریدن *fidā-k.*, آزاد ساختن *bāz-kh.*, آزاد *āzād-s.*

REDEEMABLE, *a.*, قابل فدا *kābili fidā*, راهی باب *rahāi yāb*.

REDEEMER, *n.*, حامی *hāmī*, شافی *shāfi*.

REDEMAND, *vt.*, باز طلب کردن *bāz talab-k.*, باز خراستن *bāz-kh.*

REDEMPTION, *n.*, باز خریدگی *bāz-kh.*, خلاص *khalās*, آزادی *āzādagī*.

REDNESS, *n.*, سرخی *surkhī*, حمیت *humrat*.

REDOUBLE, *vt.*, دو بار دو تا کردن *du bār dutā-k.*, باز دو چند کردن *bāz du chand-k.*, تضاعف کردن *tuzā'if-k.*

REDOUBT, *n.*, سد *sadd*, حصار *hissār*.

REDOUBTABLE, *a.*, هولناک *haul nāk*, هیدبتوار *hiḍbatwār*.

REDOUND, *vi.*, تقویت دادن *takwīyat-d.*, افزون ساختن *ziyāda-k.*, افزون *afzūn-s.* To redound to one's honor, مکرمات افزون کردن *makramat afzūn-k.*

REDRESS, *n.* (amendment) اصلاح *islāh*, علاج *ilāj*, بدله *badla*. — (relief, remedy) دادرسی *dādrasī*, چاره *chāra*.

REDRESS, *vt.*, تصحیح *islāh-k.*, اصلاح کردن *tas-hih-k.*, چاره دادن *chāra-d.*, تدارک کردن *tadārūk-k.*

REDUCE, *vt.* (bring back) باز آوردن *bāz-ā.*, (subdue) اعادت کردن *iādat-k.*, ضبط کردن *maghlūb-k.*, قلیل کردن *kalīl-k.* — (diminish) کم کردن *kam-k.* — (degrade) معزول کردن *madzūl-k.* To reduce to nothing, تباہ ساختن *nā būd-k.*, ترتیب کردن *tabāh-s.* To reduce to order, ترتیب

تارتیب ساختن *tartīb-s*. To reduce to poverty, مسکین کردن *misikīn-k.*, فقیر کردن *fakīr-k.*

REDUCIBLE, *a.* قابل تخفیف *kābili takhfif.*

REDUCTION, *n.* (bringing back) باز آوردن *bāz āwarī*, اعدادت *iādat* — (diminution) کاهش *kāhish*, تخفیف *takhfif*. — (degradation) معزولی *madzūlī*, عزل *az pāya āzal*. Reduction to slavery, استرقاق *istirkāk*. — (in arith.) تحویل مقادیر *tahwīlī mukādīr*.

REDUNDANCE, *n.* زیادت *afzūnī*, زیادت *ziyādat*, فاسلی *fāsili*.

REDUNDANT, *a.* افزون *afzūn*, زاید *zāyad*, مزید *mazīd*, وافر *wāfir*, کثیر *kasīr*.

REDUNDANTLY, *ad.* از افزونی *az afzūnī*, زاید *zāidan*.

REDUPLICATION, *n.* دو تا مازی *du tā sāzi*, اضعاف *azāf*.

REDUPLICATIVE, *a.* مضاعف *muzādf*, دو تا کرده *du tā kardā*.

RE-ECHO, *vt., vi.* باز آواز کردن *bāz āwāz-k.*, رد صدا کردن *raddi sadā-k.*

REED, *n.* نی *nay*, قصب *kasab*. — (pen) قلم *kalam*, خام *khāma*. A bed of reeds, نیستان *nayistān*.

REEDY, *a.* نیزار *nayzār*, در قصب *pur kasab*.

REEK, *n.* بخار *bukhār*, دود *dūd*.

REEL, *n.* چرخ *chirkha*, کلاف *kalāfa*.

REEL, *vt.* (yarn) تسلیک کردن *tastīk-k.*

RE-ELECTION, *n.* باز پسندگی *bāz pas-andagī*, اختیار دیگر *ikhtiyārī bāri dīgar*.

RE-ENFORCE, *vt.* زیادت قوت کردن *ziyādati kuwat-k.*, تاید کردن *tāid-k.*

To re-enforce an army, لشکرزیاده کردن *tashkar ziyāda-k.*

RE-ENFORCEMENT, *n.* از دیاد لشکر *as diyādi lashkar*, جمعیت سپاه *zamāmati sipāh*, تقویت *takwīyat*.

RE-ENJOY, *vt.* باز ممتع شدن *bāz muta-matī-sh.*

RE-ENTER, *vt.* باز در آمدن *bāz dar-ā.*, باز دخول کردن *bāz dukhūl-k.*

RE-ESTABLISH, *vt.* باز مقرر کردن *bāz mukarrar-k.*, بحال کردن *bahāl-k.*, باز وضع کردن *bāz wazī-k.*

RE-ESTABLISHMENT, *n.* بحالی *bahālī*, نصب تازه *bāz takarrur*, تازه *tāza*.

RE-EXAMINE, *vt.* باز تجویز کردن *bāz tajwīz-k.*, باز تفتیش کردن *bāz taftīsh-k.*, از نو امتحان کردن *as nau imtīhān-k.*

REFER, *vt., vi.* علاقه داشتن *ilāka-d.*, اشاره نمودن *nishat-k.*, نسبت کردن *ishāra-n.* — (for information) رو بکار *rūbakār-k.*, رجوع کردن *rujū-k.*

REFEREE, REFERENDARY, *n.* ثالث *sālī*, وکیل *wakīl*, میاندار *mayāndār*, گماشته *gumāshtha*.

REFERENCE, *n.* نسبت *ilāka*, نسبت *nishat*, مناسبت *munāsabat*. — (to another for any thing) حواله *harwāla*, رجوع *rujū*. — (allusion) اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*.

To make a reference, پرسیدن *pureīdan*.

REFINE, *vt., vi.* صاف کردن *sāf-k.*, خالص

کردن *khālī-k.*, پاک کردن *pāk-k.* — (make elegant) ظریف کردن *zartīf-k.*, خوشنما کردن *khush numā-k.* — (grow pure) پالوده شدن *safā-p.*, زیاده شدن *pālūda-sh.* — (become elegant) زیاده شدن *nizāka-p.*

REFINED, *a.* مصفای *musaffā*, صاف *sāf*. — (elegant) ظریف *zartīf*, خوشنما *khush numā*. — (subtle) باریک *bārīk*, دقیق *dakīk*. — (polite) ادیب *adīb*, خوش خلق *khush khulk*.

REFINEMENT, *n.* (from dross, &c.)

صفاي *saḥāṭ*.—(culture) تهذيب *tahzīb*.

—(elegance) شيرينكاري *shīrīnkārī*,

ظرافت *zarāfat*.—(subtlety) دقت *dikkaṭ*,

مردمي (politeness) باريكي *bārīkī*.

مردمي *mardumī*, تاديب *tādīb*.

REFINER, *n.* صفاچش *musaffā*, مصفي *musaffī*.

اهل ادب و آرم *ahli adab u āzarm*.

REFIT, *vt.* مرمت کردن *marammat-k.*

باز درست کردن *tadmīr-s.*, تعمیر ساختن

bās durust-k.

REFLECT, *vt., vi.* 1. (throw back) باز انداختن

bās-a., عکس کردن *aks-k.* To reflect

light, نور انداختن *aksi nūr-a.*

2. (consider attentively) تامل کردن *tām-*

mul-k., تفکر *tafakkur-k.* 3. (throw

reproach) ملامت انداختن *malāmat-a.*,

شکایت کردن *shikā-*

yat-k.—(bring reproach) رسوایی و ملامت

آوردن *ruswāy u malāmat-ā.*

REFLECTION, *n.* 1. عکس *aks*, انعکاس

inkāṣ. Reflection of light, نور عکس

aksi nūr, برق *barīk*. 2. (meditation)

تفکر *tāmmul*, اندیشه *andīsha*, تامل

tafakkur, تصور *tasawwur*. 3. (censure)

ملامت *malāmat*, طعن *taḥn*.

REFLECTIVE, **REFLECTING**, **RE-**

FLECTOR, *n., a.* عکس انداز *aks andāz*,

مغفکس *munkis*.—(considering)

اندیشه *andīshida*, متفکر *mutafakkir*.

Reflecting deeply, دور اندیش *dūr*

andīsh. Reflecting justly, خیر اندیش

khaṣr andīsh.

REFLEX, *a.* معکوس *maḥkūs*, انقلاب *inkilāb*.

REFLEXIBILITY, *n.* عکس امکان *imkāni*

aks.

REFLEXIBLE, *a.* عکس قابل *kābili aks*.

REFLUENT, *a.* باز جریان *bās jiryān*.

REFLUX, *n.* باز جاری *bās jāri*.

REFORM, *vt., vi.* اصلاح کردن *islāh-k.*,

بهر کردن *durust-k.*, درست کردن

bahtar-k., و ترتیب کردن *islāh*

u tartīb-k.

REFORM, **REFORMATION**, *n.* اصلاح

islāh, ترقی *tārakkī*, تادیب *tādīb*,

بهری *bahtarī*, تبدل *tabaddul*.

REFORMER, *n.* مصلح مذهب *muslih*

mazhab, ساز *bahtar sāz*.

REFRACT, *vt.* عکس کردن *aks-k.*

REFRACTION, *n.* عکس *aks*, انحراف

inhirāf.

REFRACTORY, *a.* سرکش *sar kash*, معاند

muānid, گردنکش *gardam kash*.

REFRAIN, *vt., vi.* خود را باز داشتن *khud-*

rā bās-d., اجتناب *parhez-k.*, پرهیز کردن

ijtināb-k., منع کردن *manī-k.*

REFRESH, *vt.* آسایش کردن *āsāyish-k.*,

سرد کردن *sard-k.*, آسودن

REFRESHING, **REFRIGERENT**, *a.*

مفرح *muḥarrak*, آسودگی *āsūdagi*,

تقویت *takwīyat*.

REFRESHMENT, *n.* آسایش *āsāyash*,

تازگی *tāzagī*.—

استراحت *istirāhat*, طعام *taām*.

(food) خوردنی *khurdanī*.

REFRIGERATE, *vt.* سرد کردن *sard-k.*,

حرارت دفع کردن *harārat-daft-k.*

REFUGE, *n.* پناه *panāh*, امن *amān*,

ملجأ *maljā*, ملاذ *malāz*.—(device)

تدبیر *tadbīr*, حکمت *hikmat*. To take

refuge, پناه گرفتن *panāh-g.*,

پناه دادن *iltijā-k.* To give refuge,

panāh-d.

REFUGEE, *n.* فراری *panāhgīr*, پناه

farārī.

REFULGENCE, *n.* روشنی *raushnī*,

ضیا *ziyā*, تجلی *tajallī*.

REFULGENT, *a.* تابان *tābān*, ضیا

ziyā pāsh.

REFUND, *vt.* واپس دادن *bāz-d.*, باز دادن *wāpas-d.*, باز ادا کردن *bāz-adā-k.*

REFUSAL, *n.* انکار *nā kabūlī*, نای قبولی *inkār*, امتناع *imtinū*, رد *radd*.

REFUSE, *vt., vi.* امتناع کردن *imtinād-k.*, منع دادن *mant-d.*, نفی کردن *nafi-k.*, رد کردن *radd-k.*, ناک قبول کردن *nākabūl-k.*

REFUSE, *n.* فضل *fuzla*, بقایا *bakāyā*.

REFUTATION, *n.* رد کردن *ibtāl*, ابطال *raddī kalām*.

REFUTE, *vt.* رد کردن *radd-k.*, نسخ *naskh-s.*, باطل کردن *bātīl-k.*, ساختن

REGAIN, *vt.* باز اندوختن *bāz-y.*, باز یافتن *bāz-a.*

REGAL, *a.* شاهانه *pādshāhī*, پادشاهی *shāhāna*, خسروی *khusravī*.

REGARD, *vt.* (esteem) عزیز داشتن *āzīz-d.*, اخلاص و تکریم داشتن *takrīm-d.*, رعایت کردن *ikhlas u riāyat-b.*— (observe, attend) نگاه داشتن *nigāh-d.*, چشم داشتن *iltifāt-k.*, انعامات کردن *chashm-d.*— (have a relation to) نسبت داشتن *nisbat-d.*, موافق بودن *muwāfīk-b.*

REGARD, *n.* تکریم *takrīm*, انعامات *iltifāt*, رعایت *riāyat*— (attention) غور *ghaur*, اشاره *āgāhī*— (reference) نسبت *nisbat*, مناسبت *munāsibat*— (look) منظر *manzar*, نگاه *nigāh*.

REGARDABLE, *a.* ملاحظه *multafit*, خبردار *lāyaki iltifāt*, *khāber dār*.

REGARDING, *a.* نسبت *bābat*, بابت *nisbat*.

REGARDFUL, *a.* متوجه *mutavajja*, آگاه *āgāh*, خبردار *khābardār*.

REGARDLESS, *a.* بی خبر *bī khābar*, بی ملاحظه *gāfil*, بی ملاحظه *bī mulāhaza*.

REGENCY, *n.* فرماندهی *hukūmat*, حکومت *farmāndahī*, حکومت *hukū-matī jā nishīn*, تدبیر قائم مقام *tadbīrī kāyīm mukām*.

REGENERATE, *vt.* باز آفرینیدن *az sari nau paydā-k.*

REGENERATION, *n.* آفرینش *paydāyish*.

REGENT, *n.* فرمانروا *farmān rakhtā*, قائم مقام *jā nishīnī sultān*, پادشاه *kāyīm mukāmī pādshāh*.

REGICIDE, *n.* قاتل الملک *kātil ul malik*.

REGIMEN, *n.* تدبیر *parhīz*, ترتیب *tadbīrī ghazā*, (in Gram.) رعایت *riāyat*, عمل *amal*.

REGIMENT, *n.* رساله *sālārī*, سالار *risāla*, دست *dasta*.

REGION, *n.* کشور *kishwar*, ملک *mulk*, اقلیم *aklīm*.

REGISTER, *n.* دفتر *daftar* (pl. دفاتر), اسم نویس *ism narwis*. Register of births and deaths, کتاب زایش و مرگ *kitābi zāyish u marg*.

REGISTER, *vt.* در دفتر ثبت کردن *dar daftar sabt-k.*, درج کردن *darj-k.*

REGISTRAR, *n.* دفتردار *daftar dār*, امین دفتر *amīni daftar*.

REGISTRATION, *n.* اسم نویسی *ism narwisī*, ثبت نامی *sabt numār*.

REGISTRY, *n.* دفتر خانه *daftar khāna*, نوشتجات *nawishta-jāt*.

REGORGE, *vi.* باز استغفار کردن *bāz istigh-farāgh-k.*, باز فرو بردن *bāz farū-b.*

REGRESS, *n.* باز رهگذار *bāz rahgusār*.

REGRET, *n.* حسرت *hasrat*, پشیمان *pashimān*, غم *afsūs*, اندوس *gham*.

REGRET, *vt.* اندوس کردن *afsūs-k.*, حسرت داشتن *hasrat-d.*, کشیدن *ghamgīn-sh.*, ندامت *nadā-mat-k.*

REGULAR, *a.* قانونی *katīmī*, رسم *rasmī*, قاعده *bā kāyida*, حسب معمول *hasbī mūmūl*.

- REGULARITY**, *n.* ترتیب *kāyada*, قاعده *tartīb*, انتظام *intizām*, قریب *karīna*, همواری *hamwārī*.
- REGULARLY**, *ad.* موافق قانون *muwāfaki kānūn*, با قاعده *bā kāyada*.
- REGULATE**, *vt.* انتظام کردن *intizām-k.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*, آراستن *ārāstan*, تسوییت نمودن *taswīyat-n.*
- REGULATION**, *n.* بند و بست *band u bast*, طریق *tartīb*, انتظام *intizām*, سازگاری *sāzgarī*.
- REGULATOR**, *n.* منتظم *murattib*, مرتب *muntazim*.
- REHEARSAL**, *n.* اعدت *takrīr*, تکرار *iādat*.
- REHEARSE**, *vt.* تکرار کردن *takrār-k.*, قرائت نمودن *iādat-k.*, اعدت کردن *kirāat-n.*
- REIGN**, *vi.* پادشاهی کردن *pādshāhī-k.*, فرمان روائی *saltanat-k.*, سلطنت کردن *farmān rawāy-k.*
- REIGN**, *n.* سلطنت *pādshāhī*, حکومت *sultanat*, عهد *dhd.*, زمان *zamān*.—(dominion) ملک *mulk*.
- REIMBURSE**, *vt.* عوض دادن *īwaz-d.*, ادا کردن *tāwān-k.*, تاوان کردن *adā-k.*
- REIMBURSEMENT**, *n.* ادا نمایی *adā numāī*, باز دهی *bāz dahī*.
- REIN**, *n.* عنان *īnān*, لگام *lagām*, زمام *zamām*.
- REIN**, *vt.* باز داشتن *bāz-d.*
- REINS**, *n. pl.* میان *mayān*, کم *kamr*, لیج *lijām*.
- RE-INSTAL**, *vt.* باز بحال کردن *bahāl-k.*, باز نصب کردن *bāz nasb-k.*
- REJECT**, *vt.* دور کردن *radd-k.*, رد کردن *dūr-k.*, نافی *nā kabūl-k.*, قبول کردن *nafī-k.*, منظور *tark-k.*, ترک کردن *nā manzūr-k.*
- REJECTION**, *n.* رد *radd*, نافی *kabūl-k.*, انکار *īnkār*, ناپسندی *nā pasandī*.
- REJOICE**, *vt., vi.* شاد شدن *shād-sh.*, خوشنود شدن *masrūr-sh.*, مسرور شدن *khushnūd-sh.*—(make glad) شاد کردن *shād-k.*, خوشنود کردن *khushnūd-k.*, فرح نمودن *farah-n.*
- REJOICING**, *n.* شادی *shādī*, سرور *sarūr*, نشاط *nishāt*, انبساط *imbisāt*.
- REJOIN**, *vt., vi.* (join again) باز پیوستن *bāz jamt-s.*, جمع ساختن *bāz p.*, بار دیگر ملاقات کردن *bāri dīgar mulākāt-k.*—(reply) جواب دادن *jawāb-d.*
- REJOINER**, *n.* باز جواب *bāz jawāb*, رد جواب *raddi jawāb*.
- RELAPSE**, *vt.* نکس کردن *bāz-u.*, باز افتادن *nuk-k.*
- RELAPSE**, *n.* باز افتادگی *bāz uftādagi*, عود مرض *tajūlīdi marz*, تجدید مرض *awdi marz*.
- RELATE**, *vt., vi.* (recite) بیان کردن *bayān-k.*, سخن کلام ساختن *takrīri kalām-s.*, نقل گفتن *nahl-g.*—(to have reference) نسبت داشتن *ālāka-d.*, داشتن *nisbat-d.*
- RELATION**, *n.* قصه *bayān*, بیان *kissa*, نقل *nahl*, روایت *riwāyat*.—(reference, regard) تعلق *ālāka*, نسبت *nisbat*, خویشی *khishī*, (kindred) تاتللک *tadlluk*, نزدیکی *karābat*, قرابت *karīb* (pl. اقربا).
- RELATIVE**, *a.* منسوب *mansūb*, متعلق *mutālik*, راجع *rāji*.
- RELATIVELY**, *ad.* نسبت با *bā nisbat*, نسبتاً *nisbatan*.
- RELAX**, *vt., vi.* نرم بست کردن *sust-k.*, نرم کشاده کردن *narm-k.*, ملامت نمودن *mulāyamat-n.*, آموزدن *āmurzīdan*.—(become

mild) ملایم شدن *mulāyim-sh.* To relax from favour, فراغت یافتن *farāghat-y.* To relax the mind, تفویج کردن *tafarruj-k.*, دلآسا دلآسا کردن *dilāsā-k.*

RELAXATION, *n.* استسعی *itlāk.* استسعی *susti.* نرمی *narmī.*—(repose) فراغ *farāgh,* راحت *rāhat.* Relaxation of mind, خاطر *farāghi khātir.*

RELEASE, *vt.* رهایی *āzād-k.*, رهایی دادن *rahāi-d.*, خلاص کردن *khalās-k.*—(free from obligation) منبت از حق *minnat khalās-k.* خلاص کردن *az hakki minnat khalās-k.*

To release from debt, ابرا کردن *ilrā-k.*

RELEASE, *n.* نجات *khalāsi.* آزادی *āzādī.* A release from obligation, منبت از حق *khalās az hakki minnat.* A release from debt, ابرا *ibrā.* A release from responsibility, ابرای *ibrāi zimma.*

RELENT, *vi.* شغقت *rahm-d.*, رحم داشتن *shafkat-n.*

RELENTLESS, *a.* بی شغقت *bī shafkat,* بی رحم *bī rahm.*

RELIANCE, *n.* اعتماد *itikād,* تکیه *itīmād,* تکیه *takya.*

RELIC, *n.* باقی *bāqī,* ماند *bāz mānda.*

RELICT, *n.* بیوا *beva.*

RELIEF, *n.* تسلی *tasallī,* آرام *ārām.*—(assistance) مدد *madad,* باری *yārī.* Relief from duty, فراغت *farāgat.*

RELIEVABLE, *a.* قابل نصیلت *kābili faṣīlat,* تسکین پذیر *taskīn pazīr.*

RELIEVE, *vt.* (assist) امداد کردن *imdad-k.*, باری کردن *pushhtī-k.*, باری کردن *yārī-k.*—(comfort) دلآسا کردن *dilāsā-k.*, آرام دادن *ārām-d.*

RELIEVER, *n.* دستگیر *dastgīr,* یار *yār,* خاطر نواز *khātir nawāz.*

RELIGION, *n.* دین *dīn.*—(pl. ادیان *adīyān.*) مذهب *mashab,* ایمان *īmān.* The Christian religion, مسیحیت *millati masīha.* The Mahommedan religion, اسلام *islām,* امت محمد *ummat muhammad.* Of the same religion, همدین *hamā dīn.* Observance of religion, دینداری *dīndārī.* Of no religion, بی مذهب *bī mashab.*

RELIGIOUS, *a.* دیندار *dīndār,* معبدین *mutadayyin,* ایماندار *īmān dār.* A religious life, زهدت *darwīshī,* زهدت *zahādat.* A religious society, مذهب *mashab,* طایفه *tāyfa.* A religious man, دیندار *dīndār,* پارسا *pārsā.* To observe religious duties, دیندار شدن *dīndār-sh.*

RELIGIOUSLY, *ad.* زاهدانه *bā dīn,* زاهدانه *zāhidāna.*—(exactly) کاملاً *kāmilāna.*

RELIGIOUSNESS, *n.* دینداری *dīndārī,* ایمانداري *īmāndārī.*

RELINQUISH, *vt.* گزاشتن *guzāsh-tan,* ترک کردن *tark-k.*

RELINQUISHMENT, *n.* گذاشتگی *guzāsh-tagī,* ترک *tark.*

RELISH, *n.* ذائقه *zāyika,* مزه *maza,* لذت *lazzat,* چاشنی *chāshnī.* Having a fine relish, خوش مزه *khush maza,* لذت *lazīz.* Having no relish, بی مزه *bī maza,* بی لذت *bī lazzat.*

RELISH, *vt., vi.* لذت کردن *lazīz-k.*, مزه دادن *maza-d.*, خوشگوار ساختن *khush garwār-s.*—(feel pleasure) پسند کردن *pasand-k.*

RELISHABLE, *a.* ممکن *mumkīn,* مزه *maza,* قابل لذت *kābili lazzat.*

RELUCTANCE, *n.* دلی *bī dīl,* نفرت *istikrāh,* اعراض *i'rās,* دوری *nīfrat.* To show a reluctance, دوری *dūrī,* استکراه داشتن *istikrāh-d.*

RELUCTANT, *a.* بی رغبت *bī dil*, بی اختیار *bī raghbā*, بی اختیار *bī ikhtiyār*, دلگیر *dilgīr*, نفرت *ahli nafrat*, معرود *muturaddid*.

RELY, *vi.* باز اعتماد بردن *itikād-b.*, بآرام کردن *bāwar-k.*, توکل کردن *taavakkul-k.*, اعتماد نمودن *takiya-k.*, تکیه کردن *timād-n.*

REMAIN, *vi.* (continue) ماندن *māndan*, ساکن شدن *ikāmat-k.*, *sākin-sh.*—(to be left as a remainder) فضالت نمودن *bākī-m.*, باقی ماندن *fūzālat-n.*—(endure, last) باقی شدن *bākī-sh.*, استمرار کردن *istimrār-k.*, پایدار شدن *pāydar-sh.* To remain behind, باز ماندن *bāz-m.*, واک ماندن *wā-m.* To remain firm, برقرار بودن *bar karār-b.* *To remain alone, تنها ماندن *tamhā-m.*

REMAINDER, *n.* باقی *bākī* (pl. باقیات), *bakāya*, تاتما *tatama.*—(mathe.) حاصل تفریق *hāsīl tafrik.*

REMAINS, *n.* (of victuals) خور. پاره *khur pāra.*—(traces) آثار *āsār*, رسوم *rusūm.*—(the body left by the soul) لاش *lāsh*, کالیبی قاب *kālībī bī jān*.

REMAND, *vt.* باز فرستادن *bāz-f.*

REMARK, *n.* آگاهی *āgāhī*, نظر *nazar*, غور *ghaur.*—(annotation) گفتار *guftār*, کول *karul*, شرح *sharīh.*

REMARK, *vt., vi.* نگاه کردن *nigāh-k.*, نظر کردن *nazar-k.*, اشاره کردن *ishāra-k.*, گفتن *āgāhī-s.*, گفتن *guftan.*

REMARKABLE, *a.* عجیب *ajīb*, نادر *nādar*, مشهور *mashhūr*, هویدا *hawidā*, نامور *nāmawar*, ممتاز *mumtāz*.

REMARKABLY, *ad.* عجبا *ajaban*, بطور عجیب *mashhūran*, نهایت *tauri ajīb.*—(exceedingly) بسیار *bisayār*.

REMEDIAL, *a.* قابل علاج *kābīlī ilāj*, ممکن شفا *ilāj pazīr*, ممکن شفا *mumkīni shifā.*

REMEDILESS, *a.* بی چاره *lā ilāj*, بیچاره *bichāra.*

REMEDY, *n.* علاج *ilāj*, چاره *chāra*, دوا *darwā*, معالج *muālīja*, شفا *shifā.*

REMEDY, *vt.* علاج دادن *ilāj-d.*, شفا *shifā-s.*, تیمار کردن *timār-k.*

REMEMBER, *vt.* یاد داشتن *yād-d.*, یاد *yād-k.*, ذکر کردن *zīkr-k.*, یاد *dar yād-ā.* گرفتن *yād-g.*, یاد آمدن

REMEMBRANCE, *n.* یاد *yād*, یاد آوردن *yād āwarī*, یاد داشت *yād dāsh*, ذکر *hifz*, ذکر *zīkr.*

REMEMBRANCER, *n.* یاد آور *yād āwar*, مشیر *mushīr*, مخبر *mukhbīr.*

REMIN, *vt.* یاد دهانیدن *yād-d.*, تذکر *tazkīr-k.*, خیال کردن *khīyāl-k.*, یاد دادن *yād-d.*

REMIN, *n.* یاد داشت *yād dāsh*, مذکر *mūzakkr.*

REMISS, *a.* غافل *ghāfil*, بی خبر *bī khabar*, سست *sust.*

REMISSLY, *ad.* غافلانه *ghāfilāna.*

REMISSNESS, *n.* سستی *ghaflat*, بی خبری *bī parwā.*

REMISSION, *n.* عفو *afw*, آمرزش *āmur-zīsh*, مغفرت *maghfīrat.*—(abatement) تخفیف *takhfīf*, رعایت *riāyat.*—(cessation) توقف *tanvakkuf.*

REMIT, *vt., vi.* معاف کردن *muāf-k.*, عفو کردن *afw-k.*, رعایت کردن *riāyat-k.*, بخشیدن *bakhshīdan.*—(send back) باز فرستادن *bāz-f.* To remit money, ارسال کردن *irsāl-k.*, فرستادن *fīristādan.*

REMITTANCE, *n.* فرستادگی *fīristādagi*, ارسال *irsāl*, ترسیل *taratīl*, ادا *adā*, امانت *amānat.*

REMITTENT, *a.* با فاصله *naubati*, نوبتی *bā fāsila*.

REMNANT, *n.* باقی *bāki*, بقیه *bākiya*, تamm *tatamma*.

REMONSTRANCE, *n.* اعتراض *ttirāz*, ملامت *malāmat*.

REMONSTRATE, *vi.* تعرض نمودن • *tadrūz-n.*, اعتراض نمودن *ttirāz-n.*

REMORSE, *n.* پشیمانی *pashimānī*, ندامت *nadāmat*, دلزاري *ta'ssuf*, افسوس *afsūs*, *dilāzārī*.

REMORSELESS, *a.* بی ندامت *bī nidāmat*, بی پشیمانی *bī pashimānī*, رحمت *bī rahmat*, غیر شفقت *ghayr shafkat*.

REMOTE, *a.* بعید *ba'īd*, دور *dūr*, بیگانه *bigāna*.

REMOTELY, *ad.* از دور *az dūr*, بعید *ba'īd*.

REMOTENESS, *n.* بعد *bad*, دوری *dūrī*, تفاوت *tafāwat*.

REMOVABLE, *a.* انتقال پذیر *intikāl pazīr*.

REMOVAL, *n.* (changing one's abode) انتقال *intikāl*.—(departing from a place) رحلت *rahlat*, کوچ *kūch*. Removal from office, معزولی *madzūlī*.

REMOVE, *vt., vi.* انتقال کردن *intikāl-k.*, رحلت کردن *rahlat-k.*, روانه شدن *rawāna-sh.*, برداشتن *nakl-k.*, نقل کردن *nakl-k.*, برداشتن *bardāsh-tan*.

REMUNERATE, *vt.* مکافات کردن *mukāfat-k.*, حق ادا کردن *muzd-d.*, مزد دادن *muzd-d.*, *hak adā-k.*

REMUNERATION, *n.* پاداش *pādāsh*, اجر *ajr*, مزد *muzd*.

RENCOUNTER, *n.* تصادم *tasādum*, جنگ *jang*, مبارزه *mukābalat*, جنگ *harb*.

RENCOUNTER, *vi.* جنگ کردن *jang-k.*, مبارزه کردن *bahum-z.*, *mukā-*

balat-k., ناکاه ملاقات کردن *nāgāh mulākāt-k.*

REND, *vt.* چاک کردن *darīdan*, دریدن *chāk-k.*

RENDER, *vt.* ادا دادن *wāpas-d.*, ترجمه کردن *adā-k.*—(translate) *tarjuma-k.*—(yield) حواله کردن *hawāla-k.*, تسلیم کردن *taslīm-k.*—(make) *kardan*, ساختن *sākhtan*. To render necessary, لازم کردن *lāzim-k.*, دادن *zarūr-k.*—(give) *dādan*, بخشیدن *bakhshīdan*.

RENDEZVOUS, *n.* جماعت *jamā'at*.—(of an army) لشکر *jamī'dī lashkar*. The place of rendezvous, مرجع *farāham gāh*, جمع *marjad*.

RENDEZVOUS, *vt., vi.* جمع کرد *jamī-k.*, فراهم آوردن *farāhatn-ā*.

RENEW, *vt., vi.* تجدید نو کردن *nau-k.*, تجدید کردن *tajdīd-k.*, تحویل ساختن *tahwīl-k.*, To renew friendship, تجدید محبت *tajdīdī mohabbat-k.*—(repeat) تکرار *takrār-k.*, اعاده کردن *iāda-k.*

RENEWABLE, *a.* نو کردنی *nau kardanī*, تجدید قابل *kābili tajdīd*.

RENEWAL, *n.* تجدید *tajdīd*, تحویل *tahwīl*.

RENNET, *n.* شیر مایه *māyai shīr*.

RENOUNCE, *vt., vi.* منکر کردن *munkir-k.*, انکار کردن *inkār-k.*, رد کردن *radd-k.*, ترک نمودن *tark-n.*

RENOVATE, *vt.* vide RENEW.

RENOWN, *n.* نیک نامی *nek nāmī*, شهرت *shuhrat*, ناموری *nāmwarī*, عزت *izzat*, ناموس *nāmūs*.

RENT, *n.* 1 (fissure) چاک *chāk*, شق *shakk*, شکاف *shigāf*. 2. (income) آمد *mālguzārī*, مالگذاری *āmad*, حاصل *khairāj*, دخل *dakhil*, *hāsil*

Annual rent, سالانه *sālyāna*. Rent paid for any thing held of another, کرایه *kirāya*, اجاره *ijāra*.

RENT, *vt., vi* (to let) اجاره دادن *ijāra-d.*
• دادن بکرایه *ba. kirāya-d.*—(to hold by paying rent) اجاره کردن *ijāra-k.*, کرایه کردن *kirāya-k.*, گرفتن بکرایه *ba kirāya-g*
Rent free, لاخراج *lā khirāj*.

RENTABLE, *a.* قابل کرایه *kābili kirāya*

RENTAL, RENT-ROLL, *n.* جمعبندي *jamt bandī*, طومار جمع *tumār jamt*.

RENTER, *n.* کرایه دار *ijāra dār*, دار *kirāya dār*.

RENUNCIATION, *n.* قطع علاقه *katt' ālāka* ترک دنیا (of the world) انکار *inkār*.—*tarki dunyā*.

REPAIR, *vi.* مرمت کردن *marammat-k.*, تعمیر ساختن *durust-k.*, درست کردن *tadmīr-s.* To repair (to any 'place) رفتن *raftan*, رجوع شدن *rujūd-sh.*

REPAIR, *n.* مرمت *marammat*, تعمیر *tadmīr*, اصلاح *islāh*.

REPARATION, *n.* تواان *tawān*, عوض *twaz*, تضمین *jazā*, جزا *mukāfāt*, مکافات *tazmīn*, مرمت *marammat*.

REPAIRABLE, *a.* قابل مرمت *kābili marammat*, اصلاح پذیر *islāh pazīr*.

REPARTEE, *n.* حاضر جوابی *hāzīr jawābī*, بدله *bazla*, ظرافت *zarāfat*.

REPARTEE, *vt.* حاضر جوابی شدن *hāzīr jawābī-sh.*

REPASS, *vt.* باز گذر کردن *bāz guzar-k.*

REPAST, *n.* دعوت *khurish*, خورش *dashwat*, جشن *jashn*, ضیافت *zayāfat*.

REPAY, *vt.* ادا کردن *bāz-d.*, باز دادن *adā-k.*

REPAYMENT, *n.* ادا *adā*, باز دهی *bāz dahī*.

REPEAL, *vt.* نسخ باطل کردن *bātil-k.*, نسخ رد کردن *radd-k.*, ساختن *naskh-s.*, برطرف کردن *bartarf-k.*

REPEAL, *n.* ابطال *ibtāl*, رد *radd*, نسخ *naskh*.

REPEAT, *vt.* تکرار گفتن *bāz-g.*, تکرار گفتن *ba takrār-g.*, اعادت کردن *tādut-k.*, بی در پی کردن *buyūn-k.*, بی در پی کردن *payā dar payā-k.*

REPEATEDLY, *ad.* بار بار *bār bār*, تکرار *ba takrār*.

REPEL, *vt. vi.* دفع رد کردن *radd-k.*, دفع *daft-k.*, دور کردن *dūr-k.*, دفع نمودن *manā-k.*, دفع کردن *daft-n.*

REPENT, *vt., vi.* پشیمان شدن *pashīmān-sh.*, ندامت داشتن *nidāmat-d.*, افسوس *afsūs-k.*, توبه گرفتن *tuba-g.*

REPENTANCE, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, ندامت *nadāmat*, توبه *tuba*. Regret and repentance, حسرت و ندامت *hasrat u nadāmat*.

REPEOPLE, *vt.* باز معمور کردن *bāz madmūr-k.*, باز آباد کردن *bāz ābād-k.*

REPETITION, *n.* تکرار *takrīr*, اعادت *iādat*, بیان *bayān*, بار گویی *bāz gūī*.

REPINE, *vi.* غم خوردن *gham-kh.*, غمگین *ghamgīn-sh.* رنجیدن *ranjīdan*.

REPLACE, *vt.* عوض دادن *bāz-n.*, باز نهادن *twaz-d.*, بدل کردن *badl-k.*

REPLANT, *vt.* باز نصب کردن *bāz nasb-k.*

REPLENISH, *vt.* باز پر کردن *bāz pur-k.*, انباشتن *ambāshtun*.

REPLETE, *a.* پر *pur*, سیر *sayr*.

REPLETION, *n.* سیری *sayrī*.

REPLY, *n.* رد کلام *jawāb*, جواب *raddī kalām*, پاسخ *pāsuḥ*, جواب خط *jawābī khat*.

REPLY, *vi.* پاسخ جواب دادن *jawāb-d.*, پاسخ دادن *pāsuḥ-d.*

REPORT, *n.* (of news) خبر *khābar*, شهرت *shuhrat*.—(rumour) آوازه *āwāza*, شهرت *shuhrat*. Of good report, نیک نام *neknām*, ذکر جمیل *jamīlī zikr*. Of

bad report, بد نام *bad nām*. 3. (loud noise) آواز *āwāz*, صدا *sadā*. 4. (account) حال *sūrati hāl*. The report of a cannon, آواز توپ *āwāzi tūp*. A false report, خبر دروغ *khābari darūgh*. To make a report, صورت حال کردن *surati hāl-k.*, تألیف کردن *talakhīs-k.*

REPORT, *vi.*, *vt.* خبر دادن *khābar-d.*, اعلام *guftan*, آواز دادن *āwāza-k.*, نمودن *i'lām-n.*, شهرت دادن *shukhrat-d.*
REPORTER, *n.* محبر *mukhbīr*, نویسنده *ilām navīsa*.

REPOSE, *vt.*, *vi.* 1. (rest) آسودن *āsūdan*, استراحت کردن *ārmīdan*, آرامیدن *istirāhat-k.* 2. (sleep) خوابیدن *khābīdan*, خفتن *khuftan*. To repose confidence, اعتماد کردن *itimād-k.* 3. (place) قرار دادن *nihādan*, نهادن *karār-d.*

REPOSE, *n.* (rest) آسایش *āsāyish*, خواب راحت *rāhat*—(sleep) خواب *khāb*.

REPOSIT, *vt.* نهادن *nihādan*, سپردن *sipurdan*, امانت گذاشتن *amānat-g.*

REPOSITORY, *n.* مخزن *makhzan*, خزانه *khazāna*.—(for provision) توشه خانه *tūsha khāna*, انبار *ambār khāna*.—(for clothes) جامه دان *jāma dān*.

REPREHEND, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*, عتاب *sar zanish-k.*, سرزنش کردن *ātāb-k.*, مذموم کردن *zamm-k.*

REPREHENSIBLE, *a.* ملامت پذیر *malāmat pazīr*, سرزنش *lāyaki sar zanish*.

REPREHENSIBLY, *ad.* مذمومانه *zammī-māna*.

REPREHENSION, *n.* ملامت *malāmat*, عتاب *ātāb*, سرزنش *sar zanish*, طعن *tadn*.

REPRESENT, *vt.* (exhibit) نمودن *namū-*

dan, اظهار کردن *ishār-k.*—(by painting, imitation, &c.) تصویر کردن *taswīr-k.*, تمثیل کردن *tamsīl-k.*—(by reflection) عکس انداز کردن *aks andās-k.*—(by petition) عرض *iltimās-k.*, نمایش *arz-k.*—(act as the representative of another) وکیل شدن *wakīl-sh.*, نایب بودن *nāyib-b.*

REPRESENTATION, *n.* 1. (image, form)

تصویر *numāyish*, صورت *sūrat*, نمایش *taswīr*, شکل *shakl*.—(a memorial) عرض داشت *arzā dāsht*.—(exhibition) نمایش *numāyish*, اظهار تماشا *izhār*. Theatrical representation, نمایش *tamāshā*, نقل *nakl*. Representation of the person of another, وکیل *wakīl*.

REPRESENTATIVE, *a.* ممثل *mumāsīl*, نما *sūrat numā*.—(of another person) وکیل *jā nashīn*, وکیل *wakīl*. A representative vested with full powers, وکیل مطلق *wakīli mutlak*. To appoint a representative, وکیل کردن *wakīl-k.*, نایب نامزد نمودن *nāyab nāmzad-n.*

REPRESS, *vt.* ضبط و ربط ساختن *zabt u rabt-s.*, منع کردن *bāz-d.* باز داشتن *mant-k.*

REPRESSION, *n.* ضبط *zabt*, ربط *rabt*, منع *mant*.

REPRIEVE, *n.* مهلت *muhlat*, امهال *imhāl* تعذیب *imhālī tadrīb*.

REPRIEVE, *vt.* مهلت دادن *mahlat-d.*, امهال کردن *imhāl-k.*

REPRIMAND, *vt.* vide REBUKE.

REPRISAL, *n.* بدل *badla*, عوض *iwaz*.

REPROACH, *vt.* طعن زدن *tadn-s.*, سرزنش *malāmat-s.* ملامت زدن *sar zanish-g.*, دشنام دادن *dushnām-d.*

REPROACH, *n.* ملامت *malāmat*, نهادن

bukhlān, طعن *tadna*, سرزنش *sar zanish*,
عقاب *atāb*.—(infamy) رسوائی *ruswāi*,
بدنامی *bad nāmī*.

REPROACHABLE, *a.* واجب الملامت *waajib al malāmat*, قابل دشنام *kābili dushnām*.

REPROACHFUL, *a.* معیوب *mdyūb*,
رسوایی *pur tadn*, بدنام *bad nām*,
ruswāi.

REPROACHFULLY, *ad.* با ملامت *bā malāmat*, طعناً *tadnan*.

REPROBATE, *vt.* انکار کردن *inkār-k.*,
رد کردن *radd-k.*

REPROBATE, *n.* اهل فساد *ahli fasād*,
فاجر *fājir*, اوباش *aubāsh*.

REPRODUCE, *vt.* باز بر آوردن *bāz bar-ā.*,
نو پیدا ساختن *nau paydā-s.*

REPRODUCTION, *n.* اعادت *tādāt*,
جدید خلقت *khalki jadīd*.

REPROOF, *n.* طعن *tadna*, ملامت *malāmat*,
سرزنش *sarzanish*.

REPROVE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*,
سرزنش کردن *tadni-z.*, طعن زدن *sar zanish-k.*

REPTILE, *n.* حشرت *hashrat*, کرم *kirm*.

REPUBLIC, *n.* جمهور *jamhūr*.

REPUBLICAN, *n.* جمهوری دوست *jamhūrī dūst*.

REPUBLICATION, *n.* انشای ثانی *ifshāi sāni*,
اشتهار ثانی *ishtihārī sāni*.

REPUGNANCE, *n.* (contrariety) مخالفت *mulkhālafat*,
(reluctance) اخیلاف *ikhtilāf*, پس و پیش *taraddud*,
تردد *pas u peeh*.—(aversion) کراهت *karāhat*,
نفرت *nafrat*.

REPUGNANT, *a.* مخالف *mu-khalif*,
خلاف *khilaf*.—(reluctant) نفور *mutaraddud*.—(averse)
مستکرها *mustakrah*.

REPUGNANTLY, *ad.* با مخالفت *bā mulkhālafat*,
با تردد *bā taraddud*.

REPULSE, *n.* دفع *daft*, رد *radd*, شکست *shikast*,
حرمان *harmān*. To meet with a repulse, شکست خوردن *shikast-kh.*,
محرورم بودن *mahrūm-b.*

REPULSE, *vt.* باز راندن *bāz-r.*, رد کردن *radd-k.*,
دفع ساختن *daft-s.*, شکست مهانت کردن *shikast-d.*,
mumāniāt-k.

REPULSION, *n.* دفع *daft*, مدافعت *mudāfiāt*,
باز داری *bāz dārī*.

REPULSIVE, *a.* دافع *dāft*, باز دار *bāz dār*,
نفرت انگیز *niḡrat angīz*.

REPUTABLE, *a.* معتبر *mu'atabar*, عزت *izzat*,
نامور *nāmwar*.

REPUTABLY, *ad.* با حرمت *bā hurmat*,
شریفانه *sharifāna*.

REPUTATION, REPUTE, *n.* حرمت *hurmat*,
عزت *izzat*, آبرو *ābrū*, ذیبت *trz*,
عرض *nek nāmī*.

REPUTE, *vt.* اندیشیدن *andeshīdan*,
شمردن *dāshtan*, شماردن *shimurdan*.

REQUEST, *n.* درخواست *darkhāst*, عرض *arz*,
طلب *arzu*, مقصد *maksad*, آرزو *talab*,
خواهش *khāhish*. In request, رواج *riwāj*,
مطلوب *matlūb*. Any thing greatly in request, بغایت *baghāyat*.
To be in request, شدن رواج *riwāj-sh.*,
مطلوب شدن *matlūb-sh.*

REQUEST, *vt.* درخواست کردن *darkhāst-k.*,
التماس کردن *arz-k.*, عرض کردن *iltimās-k.*,
استدعا کردن *istiduā-k.*, طلبیدن *talabīdam*,
سوال کردن *sua'l-k.*

REQUIRABLE, *a.* لایق درخواست *lāyaki darkhāst*,
واجب المطلب *waajib al matlab*.

REQUIRE, *vt.* دعوی نمودن *dadwa-n.*,
لزوم داشتن *khāhish-k.*, خواستار شدن *lāzim-d.*,
ضرور داشتن *zarūr-d.*

REQUISITE, *n.* ضرور *zarūr*, درکار *darkār*, لازم *lāzim*.

REQUISITE, *a.* حاجت *lāzimāt*, لازمیت *lāzimāt*, واجب *wājib*, ضرور *zarūr*, *hājat*.

REQUISITELY, *ad.* ضرورتاً *zarūratan*, لازمانه *lāzimāna*, بالضرورت *bi'z zarūrat*.

REQUISITENESS, *n.* ضرورت *zarūrat*, لازمی *lāzimī*.

REQUISITION, *n.* خواهش *talab*, طلب *talab*, درخواست *khāhish*, درخواست *darkhāst*.

REQUITAL, *n.* عوض *mukāfāt*, مکافات *mukāfāt*, جزا *jazā*, جزا *jazā*.

REQUIRE, *vt.* جزا *ḥwaz-k.* عوض کردن *ḥwaz-k.*, جزا *jazā-d.* سزا دادن *sazā-d.* سزا دادن *sazā-d.*

RESCIND, *vt.* باطل *radd-k.* رد کردن *radd-k.*, باطل *bātil-k.* بریدن *burīdan*.

RESCRIPT, *n.* خط شریف *farmān*, فرمان *farmān*, خط *khattī* شریف *sharīf*.

RESCUE, *vt.* خلاص *āzād-k.* آزاد کردن *āzād-k.*, خلاص *khalās-k.* رها کردن *rihā-k.* رها کردن *rihā-k.*

RESCUE, *n.* خلاص *khalās*, رهایی *rihāi*, نصرت *nusrat*.

RESEARCH, *n.* تفتیش *talāsh*, تلاش *talāsh*, جستجو *justujū*, جستجو *justujū*.

RESEARCH, *vt.* جست و جو کردن *justujū-k.*, تفتیش *talāsh-k.* تلاش کردن *talāsh-k.*, تفتیش *taftīsh-k.* کردن *taftīsh-k.*

RESEMBLANCE, *n.* تشبیه *tamsīl*, تمثیل *tamsīl*, برابری *mushābahat*, مشابهت *mushābahat*, برابری *barābarī*.

RESEMBLE, *vt.* تمثیل *mānistān*, مانستن *mānistān*, مشابهت داشتن *tamsīl-d.*, مشابهت داشتن *tamsīl-d.*, مقابل ساختن *mukābala-s.* ساختن *mukābala-s.*

RESENT, *vt.* قهر *kīna-d.* کینه داشتن *kīna-d.*, خشم نمودن *kihr-g.* خشم نمودن *kihr-g.*

RESENTFUL, *a.* کینه کش *kīna kash*, کینه کش *kīna kash*, بد خوا *bād khāh*.

RESENTMENT, *n.* عداوت *kīna*, کینه *kīna*, غضب *ghazab*, غضب *ghazab*.

RESERVATION, *n.* (retaining) باز داری *bāz dārī*, نگاهداشت *nigāh dāsh*, نگاهداشت *nigāh dāsh*.

—(saving) نگاهداشت *nigāh dāsh*, (concealment of something in the mind) ربا *riyā*, پوشیدگی *pūshīdagī*, (exception, condition) شرط *shart*, انشأ *intishā*, احتیاط *ihtiyāt* (caution) *intibāh*.

RESERVE, *vt.* نگاه *bāz d.* باز داشتن *bāz d.*, نگاه *nigāh-d.* (keep in store) در *dar ambar khāna-n.* انبار خانه نهادن *dar ambar khāna-n.*

RESERVEDLY, *ad.* ادبانه *adabāna*, با شرم *bā sharm*, (modestly) بی ملازمت *tīra zamīrī*, تیره ضمیری *tīra zamīrī*, بی ملازمت *bī mulāyamat*.

RESERVEDNESS, *n.* شرم *adab*, ادب *adab*, وقار *wakār*, آهستگی *āhistagī*, (sullenness) تیره ضمیری *tīra zamīrī*.

RESERVOIR, *n.* تالاب *haus*, حوض *haus*, تالاب *tālāb*.

RESIDE, *vi.* سکونت *māndan*, ماندن *māndan*, اقامت داشتن *sukūnat-d.*, اقامت داشتن *ikāmat-d.* مقیم بودن *mukīm-b.*

RESIDENCE, *n.* اقامت *maskan*, مسکن *maskan*, منزل *ikāmat*, بود و باش *būd u bāsh*, مکان *makān*, خانه *khāna*.

RESIDENT, *a.* ساکن *sākin*, مقیم *mukīm*, متوطن *mutavattin*.

RESIDENT, *n.* گماشته پادشاه *wakil*, وکیل *wakil*, گماشته پادشاه *gumāshai pādshāh*.

RESIDUARY, *a.* باقی خوا *bāqī khāh*.

RESIDUE, *n.* بقیه *bakiyat*, تجمع *tatamma*.

RESIGN, *vt.* تسلیم *tark-k.* ترک کردن *tark-k.*, حواله کردن *hawāla-k.* حواله کردن *hawāla-k.*, استعفا *istifā-kh.* To resign an office, خواستن *istifā-kh.* To resign one's self to providence, رضا *tarwakul-k.* توکل کردن *tarwakul-k.* رضا نمودن *razā-n.*

RESIGNATION, *n.* (of office, &c.) ترک *tark*, استعفا *astadfa*, گداشتهگی *gūdash-tagī*, (submission to providence) رضا *razā*, تسلیم *taslim*, توکل *tarwakul*.

RESIN, n. راتینج *rātinj*, راتین *rātin*.

RESIST, vt, vi. مقاومت کردن *mukāwamat-k.*, مزاحمت کردن *muzāhimat-k.*, مقابلهت *mumānīdat-k.*, مانع شدن *mānī-sh.*, مخالفت نمودن *tadrūz-n.*, تعرض نمودن *mukhālafat-n.*

RESISTANCE, n. مقاومت *mukāwamat*, مزاحمت *muzāhamat*, مقابلهت *mumānīdat*, تردد *tardūd*, اعتراض *ttirāz*, تعرض *tadrūz*, مانع *mant*.

RESISTIBILITY, n. قوت دافعت *kuwati dāfidt*.

RESISTIBLE, a. دفع پذیر *daft pazir*, قابل مقاومت *kābili mukāwamāt*.

RESOLUTE, a. استوار *bar karār*, مستمّر *mustamirr*.—(bold) دلیر *diler*, بی پروا *bī parwā*.

RESOLUTELY, ad. دلیرانه *ba karār*, دل *bā jān u dil*.

RESOLUTION, RESOLUTENESS, n. دلوری *dilawari*, غیبت *ghayrat*, دلیری *dilawari*.—(fixed proposito) ثابت *sabāt*, قرار *karār*, استواری *ustuwārī*, قصد *kasd*.

RESOLVABLE, a. آسان حل *āsāni hall*, قابل گذار *kābili gudāz*.

RESOLVE, vt, vi. (determine) قرار کردن *karār-k.*, نیت *kasd-g.*, حل کردن *niyat-n.*.—(dissolve) نمودن *hall-k.*, گداختن *gudākhtan*.—(analyse) خبر و *tafrīk-k.*—(inform) آگاهی دادن *khabar u āgāhī-d.*

RESOLVENT, a. محال *muhallil*.

RESORT, vi. آمد و رفت کردن *āmad u raft-k.*, بار بار رفتن *bār bār-r.*

RESORT, n. آمد و شد *majmā*, *āmad u shud*.

RESOUND, vt, vi. صدا کردن *sidā-k.*, آواز زدن *āwāz-z.*

RESOURCE, n. (fund) اصل *asl*, مایه *māya*.—(remedy) علاج *ilāj*, چاره *chāra*.

RESPECT, vt. تکریم داشتن *tukrīm-d.*, عزیز داشتن *iltifāt-n.*, احترام *itibār-k.*, اعتبار کردن *ihdirām-k.*

RESPECT, n. تکریم *tukrīm*, تعظیم *tadẓīm*, احترام *iltifāt*, عزت *izzat*, نسبت *ilāka*.—(relation) علی محاسب *nisbat*. In respect of, نسبت به *dar ān bāb*. In this respect, در این باب *dar ān bāb*.

RESPECTABLE, a. معتبر *mudtabar*, مکرم *mukarram*.

RESPECTFUL, a. صاحب التفات *sāhibi iltifāt*, متواضع *muaddal*, متواضع *mutawāẓi*.

RESPECTFULLY, ad. با رعایت *bā riāyat*, با تکریم و احترام *bā tukrīm u ihtirām*.

RESPECTIVE, a. مخصوص *khāss*, منسوب *mansūb*.—(relative) متعلق *mutadallak*.

RESPECTIVELY, ad. خصوصاً *khasūsan*, فرداً *fardan*, نسبتاً *nisbatan*.

RESPIRATION, n. دم زدگی *dam zadagi*, تنفس *tanaffus*.

RESPIRE, vi. نفس دم زدن *dam-z.*, کشیدن *nafs-k.*

RESPIRE, n. فرصت *fursat*, مهلت *muhlat*.

RESPLENDENCE, n. ضیا *tajallī*, تاب *tāb*, نور *nūr*.

RESPLENDENT, a. تابدار *raushan*, نورانی *nūrānī*.

RESPLENDENTLY, ad. روشنانه *raushan-nāna*, با ضیا *bā ziyā*.

RESPOND, *vi.* جواب دادن *jawāb-d.*, پاسخ دادن *pāsuḵh-d.*

RESPONDENT, *n.* جواب ده *jawāb dah.*

RESPONSIBILITY, *n.* ضمانت *zamānat*, ذمه *zāminī*, کفالت *kafālat*, ضمانتی *simma*, جوابداری *jawābdārī*.

RESPONSIVE, *a.* جواب ده *jawāb dah.*

REST, *n.* آرام *ārām*, آسودگی *āsūdagi*, استراحت *istirāhat*, فراغت *farāghat*, سکون *karār*. Rest and motion, سکون و حرکت *sukūn u harakat*.—(remainder) باقی *bakiyat*, ما باقی *mā bākī*, سایر *sāyir*.—(others) دیگران *dīgarān*.

REST, *vt., vi.* دادن آرام *ārām-d.*, آسایش *āsāyish-d.*, تسکین کردن *taskīn-k.*, استراحت *ārāmīdan*, خوابیدن *istirāhat-d.*—(sleep) خوابیدن *khābīdan*, خسپیدن *khuspidan*.—(to be without motion) ساکن شدن *sākin-sh.*, بی حرکت شدن *bī harakat-sh.*—(to cease from labour) فراغت *farāghat-g.*, از کار باز استادن *az kār bāz-i.*—(lean upon) تکیه کردن *takya-k.* To rest satisfied, راضی شدن *rāzī-sh.*, قبول کردن *kabūl-k.*

RESTAURANT, *n.* میخانه *maya khāna*, خانه اکل و شرب *khānai akl u shurb.*

RESTITUTION, *n.* باز دهی *bāz dahī*, عوض *ʔwaz*, تسلیم *taslīm*, تلافی *talāfi*.

RESTLESS, *a.* بی آرام *bī ārām*, مضطرب *mūstariḥ*, بی خواب و راحت *bī khāb u rāhat*. To be restless, بی آرام شدن *bī ārām-sh.*

RESTLESSLY, *ad.* از بی آرامی *az bī ārāmī*, بی قرار *bilā karār*.

RESTLESSNESS, *n.* اضطراب *istirāb*, بی آرامی *bī ārāmī*, بی راحتی *bī rāhat*.—(unsteadiness) بی قراری *bī qarārī*, بی پایداری *nā pāyā dārī*.

RESTORABLE, *a.* قابل اصلاح *kābili islāh.*

RESTORATION, *n.* باز دهی *bāz dahī*, استرداد *bahālī*, استعرداد *istirdād*. Restoration of health, شفای *shifā*, صحت *sihhat*.—(of Charles II.) تخت نشینی *takht nishīnī*.

RESTORATIVE, *a.* شفا بخش *shifā bakhsh.*

RESTORE, *vt.* واپس دادن *wāpas-d.*, باز *bāz*, مسترد کردن *mustaridd-k.*, اصلاح کردن *islāh-k.*, شفا دادن *shifā-d.*

RESTORER, *n.* شفا بخش *shifā bakhsh.*, مسترد ساز *mustaridd sās.*

RESTRAIN, *vt.* ضبط کردن *zabt-k.*, باز *bāz*، تحدید کردن *tahdīd-k.*—(confine) حد نمودن *hadd-n.*—(check) مزاحمت کردن *manḥ-k.*, موزاحمت *muzāhimat-k.*

RESTRAINABLE, *a.* ممکن ضبط *mumkinī zabt*, قابل ضبط و ربط *kābili zabt u rabt.*

RESTRAINT, *n.* ضبط *zabt*, باز داری *bāz dārī*, منع *manḥ*.—(limitation) تحدید *tahdīd*, حد *hadd*.

RESTRICT, *vt.* تحدید کردن *tahdīd-k.*, باز داشتن *bāz-d.*, حصر کردن *hasar-k.*

RESTRICTION, *n.* ممانعت *mumāniʔat*, تحدید *tahdīd*, منع *manḥ*, قید *qayd*.

RESULT, *n.* نتیجه *natīja*, (pl. نتایج *natāij*), حاصل *hāsil*, ثمره *sumra*, انجام *anjām*.—(decision) فیصله *faisla*.

RESULT, *vi.* حاصل شدن *bar-ā.*, زوی *hāsil-sh.*, نتیجه داشتن *natīja-d.*, زوی نمودن *rūī-n.*

RESULTANT, *n.* حاصل قوت *hāsilī kuwwat.*

RESUMABLE, *a.* باز یافت پذیر *bāz yāftī pazīr*, ممکن باز گیری *mumkinī bāz gīrī*.

RESUME, *vt.* واپس گرفتن *bāz-g.*, دو باره شروع کردن *du. bāra shuru'-k.*

RESURRECTION, *n.* رستاخیز *rast khīz*, قیامت *kiyāmat*, حشر *hashr*.

RESUSCITATE, *vt.*, *vi.* احيا کردن *ihyā-k.* زنده کردن *zinda-k.*

RETAIL, *vt.* خرده فروختن *khurda-f.*

RETAILER, *n.* خرده فروش *khurda farūsh.* جزئی فروش *juzʼi farūsh.*

RETAIN, *vt.* نگاه داشتن *bāz-d.* باز داشتن *nigāh-d.* واپس داشتن *wāpas-d.* حفظ *hifz-k.* باز آوردن *ba tasarruf dar-ā.*

RETAINER, *n.* دامنگیر *rafik.* رفیقی *dāmangir.* حکم بردار *hukm bardār.*

RETAKE, *vt.* باز واپس گرفتن *wāpas-g.* باز گرفتن *bāz-g.*

RETALIATE, *vt.*, *vi.* عوض دادن *twaz-d.* پاداش کردن *intikām-k.* انتقام گرفتن *pādāsh-k.* معاقب ساختن *muākab-s.*

RETALIATION, *n.* عوض *twaz.* بدل *badla.* پاداش *intikām.* مکافات *mukāfāt.* جزا *jazā.*

RETARD, *vt.* منع کردن *bās-d.* باز داشتن *manē-k.* دیري کردن *derī-k.*

RETENTION, *n.* امساک *bāz dārī.* باز داری *imsāk.* حافظت *hāfizat.* یاد *yād.* جزا *jazā.*

RETENTIVE, *a.* حافظ *bāzdār.* باز دار *hāfiz.* تیز حافظ *dāi.* (memory) *tez hāfiz.*

RETINUE, *n.* حشم *hashm.* جاو *jilau.* سواري *sawārī.*

RETIRE, *vt.*, *vi.* انصراف *bāz-r.* باز رفتن *insarāf-n.* نمودن *izlat-g.* عزالت گرفتن دست *izlat-g.* (resign) *dast-k.* کشیدن

RETIRED, *a.* گوشه نشین *gūsha nishīn.* گوشه *madzūl.* تنها *tanhā.*

RETIREMENT, *n.* باز رفت *bāz raft.* گوشه نشینی *iztināb.* (of life) *gūsha nishīnī.* خلوت *tanhāī.* فراغت *khilwat.* (from business)

farāghat. معزولي از خدمت *madzūl az khidmat.* A place of retirement, خلوتگاه *khilwat gāh.* خلوتخانه *khilwat khāna.*

RETORT, *n.* درشت جواب *jawābi durusht.* حاضر جوابي *hāzir jawābi.*

RETRACE, *vt.* در پای باز رفتن *dar pāya bāz-r.* در عقب رفتن *bar ākab-r.*

RETRACT, *vt.*, *vi.* باز کشیدن *bāz-k.* باز باطل *bāz-m.* انکار کردن *inkār-k.* نمودن *bātil-n.*

RETRACTION, *n.* باز کشش *bāz kashish.* اعادت *tādat.* انکار *inkār.*

RETREAT, *n.* خلوتگاه *khilwat gāh.* The retreat of an army, لشکر رجع *rajā* *lashkar.* فرار *gurīz.* گریز *farār.*

RETREAT, *vi.* پشیمانی *pusht-d.* پشیمان شدن *gurikhtan.* فرار کردن *farār-k.*

RETRENCH, *vt.*, *vi.* اختصار کردن *ikhtisār-k.* قطع کردن *kūtāh-k.* کوتاه کردن *katt-k.* محدود کردن *mahdūd-k.*

RETRENCHMENT, *n.* اختصار *ikhtisār.* کاهش *kāhish.* قطع *katt.*

RETRIBUTE, *vt.* مکافات کردن *mukāfāt-k.* عوض دادن *twaz-d.*

RETRIBUTION, *n.* جزا *jazā.* بدل *badla.* پاداش *mukāfāt.* مکافات *twaz.* عوض *pādāsh.*

RETRIBUTIVE, *a.* عوض بخش *twaz bakhsh.* جزا ده *jazā dah.*

RETRIEVABLE, *a.* بدست آمدنی *badast āmadani.* اصلاح *islāh.* یاب *yāb.*

RETRIEVE, *vt.* تجدید و *bāz-y.* باز یافتن *tajdid u islāh-k.* بدست آوردن *badast bāz-ā.*

RETROGRADE, *a.* پس پا *rājā.* راجع *pas pā.* معکوس *madkūs.*

RETROGRADE, *vi.* رجع نمودن *rajā-n.* باز گشتن *bāz-g.*

RETROSPECT, *n.* پس دیدی *pas bīdī*.

پس نگران *pas nigārān*, خیال *khiyāl*.

RETURN, *vi. vt.* (come back) واپس آمدن *wāpas-ā*.

باز آمدن *bāz-ā*.—(go back)

باز رفتن *bāz-r*.—(come or go back)

مراجعت کردن *murājadt-k*.—(give back)

واپس دادن *wāpas-d*.—(bring back)

باز آوردن *bāz-ā*.—(send back)

باز فرستادن *bāz-f*.—(make answer)

پاسخ دادن *javāb-k*, واد کردن *pāsukh-d*.

To return to one's sense,

بازگشت *bahūsh-ā*.—(recompense)

عوض دادن *twaz-d*.

RETURN, *n.* بازگشت *bāz gasht*, مراجعت *murājadt*.

—(profit on labour) منافع *munāft*,

ممنفعت *manfaḍt*.—(account)

سورت حساب *sūratī hisāb*.—(recom-

pense) جزا *jazā*, مکافات *mukāfāt*.

RETURNABLE, *a.* قابل رجوع *kābili rujūḍ*,

REVEAL, *vt.* آشکاره کردن *āshkāra-k*,

ظاهر کردن *zāhir-k*, فاش کردن *fāsh-k*,

نامودن *namūdan*, اظهار کردن *izhār-k*.

REVEL, *vi.* عیش و عشرت کردن *dysh u*

dshrat-k, رندی کردن *rindi-k*.

REVELATION, *n.* افشا *ifshā*, اظهار *izhār*,

آشکاره *āshkāra*. A revolution from

heaven, واهی ربانی *wahī rabbānī*,

الهام *illhām*.

REVENGE, *n.* انتقام *intikām*, جزا *jazā*,

کینه *kīna*, عوض *twaz*.

REVENGE, *vt.* انتقام گرفتن *intikām-g*,

عوض گرفتن *twaz-g*, کینه کشیدن *kīna-k*.

REVENGEFUL, REVENGING, *a.* کینه

دار *kīna-khāh*, کینه ور *kīna war*, و انتقام

pur intikām.

REVENGEFULLY, *ad.* با کینه *bā kīna*.

REVENGER, *n.* کین کش *kīn kash*,

انتقام گیر *intikām-gīr*.

REVENUE, *n.* مالگذاری *mālguzārī*, خراج

khirāj, حاصل *hāsil*, محصول *mahsūl*,

ارتفاع *irtifā*, دخول *dukhūl*. A collector

of revenue, باجدار *tāstildār*, *tāstildār*.

Collection of the revenue, *bājdar*.

تأخیر مالگذاری *tahsili mālguzārī*.

Arrears of revenue, جمع *bakāyāi*

jamī. A court of revenue, مال *mahakma māl*.

مقرر *mahakma māl*. Fixed revenue, مقرر

جمع *mukarrari jamī*. Paying the

revenue by instalments, قیسط بندی

kīst bandī. A revenue officer, اهل کار

ahl kāri māl.

REVERBERATE, *vt. vi.* باززدن *bāz-z*,

منعکس کردن *mundakī-k*.

REVERBERATION, *n.* بازگشت *bāz*

gasht, انعکاس *intikās*, رد صدا *raddī sidā*.

REVERE, *vt.* تکریم نمودن *takrīm-n*,

احترام ساختن *tadrīm-k*, تعظیم کردن

iltirām-s, محترم داشتن *muthtarim-d*.

REVERED, *a.* مکرم *mukarram*, محترم

muhtarim, عزیز *dzīz*.

REVERENCE, *n.* احترام *ihtirām*, تکریم

takrīm, تعظیم *tadrīm*, العفات *iltifāt*,

توقیر *taukīr*, حرمت *hurmaṭ*.

REVEREND, *a.* محترم *muhtarim*, عزیز

dzīz, مکرم *mukarram*.

REVERENTIAL, *a.* مودبان *muaddabāna*,

صاحب ادب و آرم *takrīmī*, *sāhibi adab u āzram*.

REVERENTLY, *ad.* با ادب و آرم *bā*

adab u āzram, با العفات و احترام *bā*

iltifāt u ihtirām.

REVERSE, *vt.* برگردانیدن *bar gardān-*

dan, منعکس کردن *mundakī-k*, و بر

زیر *zīr u zabar-k*, بازگشتن *bāz-g*,

و گرد *radd-k*, مقلوب کردن *maktūb-k*.

REVERSE, *n.* عکس *dks*, انقلاب *inkilāb*,

واژگونی *sar nigūnī*, سرنگونی *odah gūnī*.

تبدیل *tabdīl*.—(contrary) مخالف *khiḷāf*.

ضد *zidd*. The reverses of fortune,

انقلاب روزگار *inkilābī rūzgār*. The reverse of a coin, عکس سکه *ākṣi sikka*.

REVERSION, *n.* برگشت *mīrās*, رجعت *barqashit*, راجات *rajāt*.

REVERT, *vt., vi.* باز گشتن *bāz-g.*, رجوع کردن *rujū-k.*

REVIEW, *vt.* ملاحظه باز نگریستن *bāz-n.*, دیکر بار اندیشیدن *mulāhaza-k.*, عرض *digar bār-a*. To review an army, لشکر گردن *ārzi lashkar-k.* To review a book, نظر *mukābala-k.*, نظر *nazari sānī-k.*

REVIEW, *n.* نظر ثانی *nazari sānī*, باز پرسى *bāz pursī*.—(of an army) *ārzi lashkar*.—(of a book) *mukābala*, ملاحظه *mulāhaza*.

REVIEWER, *n.* ملاحظه نما *mulāhaza numā*, کاتب *kātib*.

REVILE *vt.* دشنام دادن *dushnām-d.*, سرزنش کردن *sarzanish-k.*, ملامت کردن *malāmat-k.*

REVISE, *vt.* *mukābala-k.*, نظر ثانی کردن *nazari sānī-k.*, تصحیح کردن *tas-hih-k.*

REVISE, *n.* *nazari sānī*, مقابل *mukābala*.

REVISION, *n.* ملاحظه ثانی *mulāhaza sānī*, باز نگری *bāz nigrī*.

REVIVAL, *n.* ترقی باز زیستن *bāz zīst*, تاراکتی *tarakktī*.

REVIVE, *vt., vi.* باز زنده شدن *bāz zīnda-sh.*, باز زیستن *bāz-z.*, زنده کردن *zīnda-k.*, ترقی دادن *hayāt-d.*, تاراکتی *tarakktī-d.*

REVOCABLE, *a.* قابل اعاد *kābīlī iād*, درمان پذیر *darmān pazīr*.

REVOCATION, *n.* ابطال *ibtāl*, نسخ *nashk*.

REVOKE, *vt.* باطل کردن *radd-k.*, بطل *bātil-k.*

REVOLT, *vt., vi.* بارگشتن *bar-g.*, آبغی *bāghī-sh.*, طغیان کردن *tughyān-k.*, عاصی رو گردان شدن *rū gardān-sh.*, آسب *āsī-sh.*

REVOLT, *n.* بغاوت *baghawāt*, رو گردانی *rū gardānī*, طغیان *tughyān*.

REVOLUTION, *n.* گردش *gardish*, دور *daur*, تحول *inkilāb*, تاهویل *tahwīl*, جرج *naubat*.—(of the heaven) گردش آسمان *charkhi dawwār*, دور زمان *gardishi āsmān*.—(of ages) *dauri zamān*.—(change of government) *tabdīlī saltanat*.

REVOLVE, *vt., vi.* گردیدن *gardīdan*, دور کردن *daur-k.*, تاهویل کردن *tahwīl-k.*—(consider) *andīshīdan*.

REVOLVER, *n.* شش لوله *tapān-chai shash lūla*.

REWARD, *n.* جزا *jizā*, مزد *muzd*, عوض *twaz*, مکافات *pādāsh*, *mukāfāt*, انعام *inām*, بخشش *bakhshish*.

REWARD, *vt.* عوض دادن *twaz-d.*, جزا دادن *jazā-d.*, بخشش دادن *bakhshish-d.*, انعام دادن *inām-d.*

REWARDABLE, *a.* واجب العوض *wā-jib'ul twaz*, لایق جزا *lāyaki jizā*.

REYNARD, *n.* روباه *rūbāh*, شگهال *shighāl*.

RHETORIC, *n.* علم کلام *ilmī kalām*, علم *ilmī*, علم فصاحت *ilmī balāghat*, بلاغت *fasāhat*.

RHEUM, *n.* زکام *zūkām*, نوزله *nuzla*.

RHEUMATIC, *a.* زکام پیوند *zūkām paywand*, ریهی *rīhī*, بادی *bādī*.

RHEUMATISM, *n.* درد ریهی *dardī rīhī*, مفاصل *wajī mafāsīl*.

RHINOCEROS, *n.* گرگدن *gargadan*.

RHUBARB, *n.* راوند *rāwand*, ریوند *rīwand*.

RHYME, *n.* قافیہ *kāfiya* (pl. قوافی), *sajd* (pl. اسبجاء). Without rhyme

- and reason, *بی قافیہ و بی مغنی* *bī kāfiya u bī madnī*.
- RHYME**, *vt., vi.* موزون نمودن *mauzūn-n.*, *هم قافیہ بودن* *ham kāfiya-b.*
- RHYTHMICAL**, *a.* موزون *mauzūn*, *مسیج* *musajjā*, *قافیہ دار* *kāfiya dār*.
- RIB**, *n.* استخوان *ustakhānī pahlū*, *ضلع* *sild* (*pl.* ضلوع).
- RIBALDRY**, *n.* فحش *fuhash*.
- RIBBON**, *n.* بافتہ *bāfta*, *طراز* *tarāz*, *شریطہ* *sharīṭ*.
- RICE**, *n.* (cleaned) برنج *bīranj*.—(in the husk) شالی *shālī*, *ارز* *urz*. Boiled rice, برنج فروش *khushka*. A rice-seller, *bīranj farūsh*.
- RICH**, *a.* توانگر *tawāngar*, *مالدار* *māldār*, *دولتمند* *daulat mand*, *مستغنی* *mustaghānī*. The rich and the poor, *غنی و محتاج* *ghānī u muhtāj*. 2. (fruitful) باردار *bārdār*. 3. (costly) قیمتی *kīmatī*, *گران* *garān bahā*. 4. (highly flavoured) مزہ دار *mazahdār*. 5. (harmonious) ہم آہنگ *hām āhang*.—(in beauty) خوبصورت *khūbsūrat*.
- RICHES**, *n. pl.* دولت *daulat*, *مال* *māl*, *نعمت* *naḍmat*.
- RICHLY**, *ad.* بکثرت *bā daulat*, *با دولت* *bākasrat*, *تماماً* *tamāman*, *بسیار* *bisyar*.
- RICHNESS**, *n.* توانگری *tawangarī*, *دولتمندی* *daulatmandī*, *برومندی* *brūmandī*, *وسعت* *wasāt*.
- RICK**, *n.* تودہ *tūda*, *اخبار* *ambār*.
- RID**, *vt.* مشکل کشادن *mushkil-k.*.—(set free) آزاد نمودن *khalās-k.*, *آزاد نمودن* *āzād-n.* To get rid of, *رستن* *rastan*, *آزادی* *āzādī-y.*—(drive away) برطرف کردن *daft-s.*, *ساختن* *bartarf-k.*—(annihilate) نابود کردن *nābūd-k.*
- RIDDLE**, *n.* چستان *chistān*, *معمہ* *muḍammā*, *لغز* *laghṣ*, *رمز* *ramṣ*.
- RIDDLE**, *vt.* شرح رمز ساختن *sharḥī ramṣ-s.*, *مشکل کشادن* *mushkil-k.*
- RIDE**, *vt., vi.* سوار شدن *savār-sh.*, *راکب شدن* *rākib-sh.*
- RIDER**, *n.* سوار *savār*, *فارس* *fāris*, *راکب* *rākib*.
- RIDGE**, *n.* پشتہ *pushta*, *سر* *sar*, *راس* *rās*. The ridge of a house, *بالی خانہ* *bālī khāna*.
- RIDICULE**, *n.* بذلہ *bazla*, *مسخرہ* *mas-khara*, *استیہزا* *istiḥzā*.
- RIDICULE**, *vt.* بذلہ باختن *bazla-b.*, *طنز* *tanz-d.*, *ضحک کردن* *zahak-k.*, *تسخیر ساختن* *tasakhkhur-s.*
- RIDICULOUS**, *a.* مضحکہ *muzhak*, *ہرزہ گو* *hirza gū*.
- RIDICULOUSLY**, *ad.* مضحکہ گانہ *muzhi-kāna*
- RIDICULOUSNESS**, *n.* حال مضحکہ *hālī-muzhak*.
- RIDING**, *n.* سواری *savārī*, *رکوب* *rukūb*.
- RIFLE**, *vt.* تاراج کردن *tārāj-k.*, *دزدیدن* *āuzdīdan*.
- RIFLE**, *n.* تفنگ شش خانہ *tufangī shash khāna*.
- RIFT**, *n.* شکاف *shigāf*, *چاک* *chāk*.
- RIG**, *vt.* آراستن *ārāstan*. To rig a ship, *جہاز با بادبان و رسن آراستن* *jehāz bā bādbān u rasān-ā*.
- RIGHT**, *a.* 1. (fit, proper) لایق *lāyq*, *مناسبت* *munāsab*, *مزاوار* *rawā*, *درست* *drust*, *راست* *rāst*. 2. (true) *durust*, *صمیم* *sahīh*. 3. (just, honest) *adīl*. 4. (not crooked) *rāst*, *مستوی* *mustawī*. 5. (not left) *rāst*, *یمن* *yamīn*. To the right, *طرف راست* *bā tarāf rāst*. Right and left, *چپ و راست*

chap u rāst. Right and wrong, حق *hak*.
hak yā nā hakk. The right wing of an army, میمانات *mīmanat*.
 A right line, خط مستقیم *khatī mustakīm*. The right way, راه راست *rāhī rāst*.
 Not right, نادرست *nā rāst*, نادرست *nā rāst*, نادرست *nā rāst*.
 To be right, لایق *nā sarwāb*. راست *lāyak-sh*.—(to be straight) شدن *rāst-sh*.—(to be correct) صحیح بودن *sahih-b*.

RIGHT, *interj.* خوب *khūb*, خیر *khayr*.

RIGHT, *ad.* واجب *lāyakāna*, واجب *wājibān*.

RIGHT, *n.* (justice) عدالت *ādālat*, انصاف *insāf*.—(just claim) حق *hakk*, (ملک) دادوا. —(property) *dadwa*.—(prerogative) مال *māl*.—(privilege) اختیار *ikhṭiyār*.—(priority) برات *barāt*, معافی *muāfi*. By right of priority *ba tarīkī auwālīyat*. Hereditary right, ارث *irs*. To set to rights, درست کردن *durust-k*, ترتیب کردن *turtīb-k*.

RIGHT, *vt.* انصاف دادن *dād-d*, انصاف کردن *insāf-k*.

RIGHTEOUS, *a.* صالح *sālih*, سادق *sādīk*, راست *rāst*.

RIGHTEOUSLY, *ad.* صالحانه *sālihāna*.

RIGHTEOUSNESS, *n.* صداقت *sadākat*, راستی *raستی*, حقیقت *hakikat*, تقوی *takwā*, سواب *sawāb*.

RIGHTFUL, *a.* حقیقی *hakiki*, مستحق *mustahik*.

RIGHTFULLY, *ad.* از روی انصاف *az rūi insāf*, با حق *bā hakk*.

RIGHTLY, *ad.* راستی *lāyakāna*, درست *barāstī*.—(exactly) با دقت *bā dikkat*.

RIGHTLY, *ad.* راستی *lāyakāna*, درست *barāstī*.—(straightly) بطریق *baḍyīn*, راست *ba tarīkī rāst*.

RIGHTNESS, *n.* راستی *rāstī*, درست *durustī*.

RIGID, *a.* درشت *durusht*, تند *tund*, سخت *sakht*.

RIGIDITY, *n.* درشتی *sakhtī*, درشتی *durushtī*, صلابت *salābat*, شدت *shiddat*.

RIGIDLY, *ad.* با سختی *bā sakhtī*, بشدت *bashiddat*, با تندی *bā tundī*.

RIGOROUS, *a.* سخت *sakht*, درشت *durusht*, سطر *situbar*.

RIGOROUSLY, *ad.* با سختی *ba sakhtī*, بشدت *bī shiddat*.

RILL, *n.* جدول *jadwāl*, آب رشت *rishtai āb*.

RIM, *n.* کنار *kinār*, لب *lab*.

RIME, *n.* زاله *zhāla*, برف *barf*.

RIND, *n.* پوست *pūst*, قشر *kishr*.

RING, *n.* حلقه *halka*.—(of a finger) انگشتی *angushtari*.—(of persons) طایفه *tāifa*.

RING, *vt.* نواختن *nawākhtan*, آهنگ کردن *āhang-k*, حلقه کردن *halka-k*, صدا دادن *sidā-d*.

RING-DOVE, *n.* ناختم *kumrī*, فاخته *fākhta*.

RINGLEADER, *n.* سر گروه *sar giru*, سردار *sardār*, پیشرو *peshe ravu*.

RINGLET, *n.* زلف *zulf*, جعد *jaād*.

RINGWORM, *n.* حشف *hasaf*, قوبا *kūbā*, بهق *bahak*.

RIOT, *n.* هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā*, شورش *shūrish*.

RIOT, *vi.* فتنه انگیزیدن *fitna-a*, هنگامه افروختن *hangāma-a*.

RIOTER; RIOTOUS, *n., a.* فتنه انگیز *fitna angīz*, فرمان *nā farmān*, سرکش *sarkash*, اوباش *aubāsh*.

RIOTOUSLY, *ad.* با فتنه انگیزی *bā fitna angīzī*.

RIP, *vt.* چاک کردن *chāk-k*, دریدن *daridan*, شق کردن *shak-k*.

RIPE, *a.* رسیده *pukhta*, رسیده *rasīda*. Of ripe years, بالغ *bāligh*, سالیده *sāl*.

- dāda*. Not ripe, ناپخته *nā pukhta*, خام *khām*.
- RIPEN**, *vt, vi.* رسیدن *pukhta-sh.* رسیدن *rusidan*.
- RIPENESS**, *n.* رسیدگی *pukhtugī*, رسیدگی *rasīdugī*.
- RISE**, *vi.* برخاستن *bar-kh.*, بر آمدن *bar-ā.*, طلوع کردن *tulū-k.*—(spring up) پدید آمدن *sudūr-ā.*—(emerge) پدید آمدن *padīd-ū.* To rise from bed, از بستر برخاستن *az bistar barkhāstan*. To rise in growth, نشو کردن *nushū-k.* To rise in price, گرانیتر شدن *girāntar-sh.*, بالا رفتن *bālā-r.*—(prosper) ترقی یافتن *tarakkī-y.*—(make insurrection) فتنه انگیزیدن *fitna-a.*
- RISE**, *n.* 1. (elevation) افزونی *afzūnī*, مصدر زیادت *ziyādātī*. 2. (source) مصدر *masdar*, شروع *shurūd*. 3. (preferment) سرفرازی *sarāfrāzī*, ترقی *tarakkī*. 4. (springing up) خیزش *khīzish*. 5. (appearing) طلوع *tulūd*. 6. (action) برخاست *barkhāst*, ارتفاع *irtifād.*—(of river) از دیاد *azdiyād*, طغیان *tugh-yān.*—(of an empire) غلبه *ghalaba*, شروع *shurūd*.
- RISK**, *n.* خطر *khatar*, بیم *bīm*. To run a risk, خود را در خطر انداختن *khudrā dar khatar-a.*
- RISK**, *vt.* در خطر انداختن *dar khatar-a.*, باختن *bākhtan*.
- RITE**, *n.* رسم *rasm*, (پل. رسوم) *pl. rūsum*, دین *dīn*, (پل. آدیان) *pl. ādyān*, قایده *kāyūda*.
- RIVAL**, *n.* همخوار *hamkhāh*, حریف *harīf*, غیور *ghayr*, (پل. اغیار) *pl. āghīār*.
- RIVAL**, *a.* هم مطلب *ham matalab*, همخوار *ham khāh*.
- RIVAL**, *vt.* رقابت نمودن *rakābat-n.*, هم مطلب شدن *ham matalab-sh.*, رقابت کردن *mukābalat-k.*
- RIVALRY**, *n.* رقابت *rakābi*, هم کامی *ham kāmī*.
- RIVER**, *n.* رود *rūd*, نهر *nahr*, جوی *jāi*. The bed of a river, رودخانه *rūd khāna*. The bank of a river, کنار *kinār*, آب *lab*. The swell of a river (by tides, &c.) مد *mauld*. The winding of a river, گرداگرد *girdā girīd*.
- RIVET**, *n.* میخ *mekh*, میسمار *mismār*.
- RIVET**, *vt.* میسمور کردن *masmūr-k.*, وصل نمودن *wasl-n.*
- RIVULET**, *n.* دریاچه *ābyū*, دریاچه *daryācha*.
- ROAD**, *n.* راه *rāh*, طریق *tarik*, سبیل *sabīl*. The high road, راه شاه *shāh rāh*, عام طریق *tarīkī ām*. A narrow road, راه تنگ *tang rāh*. To show the road, راه نمودن *rāh-n.*, دلالت کردن *dalālat-k.* To block up a road, راه بستن *rāh-b.*, راه سد کردن *rāh sadd-k.*
- ROAM**, *vt., vi.* آواریدن *āwārīdan*, بگردیدن *girdan*, گشتن *gashtan*.
- ROAR**, *vi.* غرش کردن *ghurīdan*, غرش کردن *ghurish-k.* To roar as the sea, تلاطم *talātami amwāj-sh.*—(make a loud noise) بانگ بر زدن *bāng bar-z.*, نعره زدن *nādra-z.*
- ROAR, ROARING**, *n.* غرش *ghurish*, نعره *nādra*, جوش *jūsh*, شدت *shiddat*, خروش *kharūsh*.
- ROAST**, *vt., vi.* کباب کردن *kabāb-k.*, برشته کردن *biryān-k.*, بریان کردن *biryān*. Roast meat, کباب *kabāb*, بریان *biryān*.
- ROB**, *vt.* راه زنی کردن *duzdīdan*, راه زنی کردن *rāh zanī-k.*, غارت کردن *ghārat-k.*, تاراج نمودن *tārāj-n.*
- ROBBER**, *n.* دزد *duzd*, راه زن *rāh zan*, قطاع الطریق *katāw'ī tarīk*.
- ROBBERY**, *n.* دزدی *duzdī*, راهزنی *rāh-zanī*, غارت *ghārat*.

ROBE, *n.* کبا *kabā*, خلعت *khildt*, لباس *libās*. رخت *rakht*.

ROBUST, *a.* تندرست *tunūmand*, زور آور *zūr āwar*, قوی *kawī*, تندرست *tandurust*.

ROBUSTNESS, *n.* تندرستی *tanūmandī*, توانایی *tawānī*.

ROCK, *n.* سنگ *kūh*, کوه *sang*.

ROCK, *vt., vi.* جنبیدن *jumbīdan*, حرکت *harakat-k.* To rock a cradle, گهواره جنبان کردن *gahwāra jumbān-k.*

ROCKET, *n.* تیر *tīr*, فشک *fishak*.

ROCKY, *a.* کوه سار *sangistān*, سنگستان *kūh sār*.

ROD, *a.* عصا *dsā*, چوب *chūb*, گز *gaz*.

ROE, *n.* غزاله *gha-zāla*, آهو ماده *āhūi māda*.

ROGUE, *n.* دغا باز *dughābāz*, اوباش *aubāsh*, حرام زده *harāmzāda*, غدار *ghuddār*, شریر *sharīr*.

ROGUERY, *n.* حیل بازی *sharārat*, شرارت *hīla bāzī*, حرام زانگی *furīb*, فریب *harāmaḥdagī*, بازی استهزا *istihāzī*, بازها *bazla bāzī*.

ROGUISH, *a.* حیل باز *shurīr*, شریر *hīla-bāz*, پور مکر *pur makt*, دیاری *āyyārī*.

ROGUISHLY, *adv.* غدارانه *ghaddārāna*, شرارت *bāshurārat*.

ROLL, *n.* 1. فهرست (catalogue) *fihrist*. A muster-roll, اسم نویسی *ism nawīstī*.

2. (of paper) دستمه کاغذ *dastai kāghaz*. —(register) دفتر *daftar*, طومار *tumār*.

ROLL, *vt., vi.* گردیدن *ghalatīdan*, گزیدن *gardīdan*. To roll up, پیچ کردن *pech-k.*

To roll as the waves, متوج شدن *mut mawwīz-sh.* To roll on wheels, بچرخ کردن *ba charkha-g.*

To roll down, لغزیدن *laghzīdan*, فرو گردیدن *farū-g.*

ROLLER, *n.* لوه *lūgh*, غلطک *ghaltak*.

ROLLING-PIN, *n.* چوب نان *chūbi nān*, مسطح *mistah*.

ROMANCE, *n.* قصه *kissa*, افسانه *afsāna*, داستان *dastān*.

ROMANCE, *vi.* افسانه کردن *afsāna-k.*, قصه خواندن *kissa-kh.*

ROMANTIC, *a.* افسانه آسا *afsāna āsā*, عجیب *ājīb*, خیالی *khiyālī*.

ROOF, *n.* بام *bām*, سقف *sakf*, خان *pālār khāna*. A sharp roof, خر پشت *khar pushtu*. A flat roof, طراد *tarrād*.

ROOF, *vt.* پوشیدن *bā bām-p.*

ROOK, *n.* زاع *zūgh*, غراب *gharāb*, کلاغ *ku-lūgh*. The rook at chess, رخ *ruk*.

ROOM, *n.* 1. (place) محل *mukām*, جا *mahall*. 2. (space) وسعت *wasat*, گنجایش *gunjāyish*. 3. (place of another) عوض *ʿawaz*. In his room, بجای او *bajāi ū*. 4. (apartment) اتاق *utāk*. A dining room, طعمگاه *tuḥngāh*.

ROOMY, *a.* وسیع *wasī*, کشاده *kūshādī*, فراخ *furāk*.

ROOST, *n.* دجاج خانه *dujāj khāna*, نشیمنگاه مرغ *nashīmangāhi murgh*.

ROOT, *n.* بیخ *bīkh*, اصل *asl*, بنیاد *banyād*. The square root, جذر *jazr*. To take root, اصل گرفتن *asl-g.* —(etymology) اصل *asl*, مصدر *musr*.

ROOT, *vi.* از بیخ کندن *az bīkh-k.*

ROPE, *n.* رسم *rasan*, حبل *habl*, ریسمان *rīsmān*, سر رشته *sar rishta*. A cable-rope, حبل *juml*. A tent rope, طناب *tunāb*. A ship-rope, رستن کشتی *rasani kishit*. To make ropes, حبل *habl-t*. A rope-maker, حبال *habbāl*, رستن تلب *rasan tāb*. A rope-dancer, باز ریسمان *rīsmān bāz*.

ROPY, *a.* لعاب دار *luāb dār*.

ROSARY, *n.* تسبیح *tasbīh*, سجده *sijda*.

ROSE, *n.* گل *gul*, ورد *ward* (*pl.* اوراد).

A rose leaf, گل برگ *gul barg*. A rose bud, غنچه *ghuncha*. A rose tree, گل درخت *gul bun*. A bed of roses, گلستان *gulistan*, گلزار *gulzār*. A handful of roses, گلدسته *guldasta*. Oil of roses, گل دهن *dahni gul*, روغن *raughani gul*, ورد *ward*. Rose water, گلاب *gulāb*, ماء الورد *mā'ul'warad*. Syrup of roses, گل مکرر *guli mukarrar*. Conserve of roses, گل شکر *gul bashakar*, گل کند *gul kand*. Ottar of roses, گل عطر *etri gul*. A rosy bower, گلگشت *gul gasht*. A beautiful, delicate scented rose, گل رعنا *gul-radnā*. Scattering roses, گلفشان *gul fishān*. Gathering roses, گل چین *gul chīn*.

ROSEATE, *a.* سرخ *surkh*, گلگون *gulgūn*.

ROSEMARY, *n.* اکلیل الجبل *akīlul'jabal*.

ROSY, *a.* گلگون *gulgūn*, گلغام *gulfām*, گلرنگ *gulrang*. Rosy-cheeked, گل تزار *gul tzār*.

ROT, *vt., vi.* گزیدیدن *bosīdan*, گزیدیدن *gandīdan*.

ROTATION, *n.* گردش *gardish*, نوبت *naubat*, چرخ *charkh*, دور *daur*.

ROTE, *n.* از بار *az bar*. To repeat by rote, از بار کلام کردن *az bar kalām-k*.

ROTTEN, *a.* پوسیده *pusīda*, گندیده *gan-đīda*, کرم خورده *kirm khurda*.

ROTUND, *a.* گرد *gird*, مدور *mudavvar*.

ROUGH, *a.* زهرار *nā hamwār*, درشت *durusht*, تند *tund*, نا موازن *nā muwā-fak*. Rough ground, ظریف *zālīf*. A rough road, شازب *shāzīb*. A rough sea, بحر مواج *bahri mawwāj*. Of rough manners, بی ادب *bī adab*.—(not polished) نا تراشیده *nā tarāshīda*, بی

میل *bī saykal*.—(harsh to the ear) بی آهنگ *bī āhang*.

ROUGHLY, *ad.* با درشتی *bā durushtī*, با تند *bā tundi*, نا همواران *nā hamwārāna*, بی ادبان *bī adabāna*.

ROUGHNESS, *n.* درشتی *durushtī*, سختی *sakhtī*, عدم ادب *adami adab*, ترش روی *tursh rūi*.

ROUND, *a.* مدور *mudavvar*, مستدیر *mu-stadīr*, دایره *dāira*. Round about, حوال *hawāla*. To wheel round, گردیدن *girdān*. To wrap round, دور کردن *daur-k*. To drive round, گردانیدن *gardānīdan*. To turn round, گردان کردن *gardān-k*. To wind round, گرداگرد ساختن *gardāgard-s*.

ROUND, *ad.* دور *daur*, گرداگرد *girdāgard*, در پیرامان *dar payrāman*.—(on every side) هر طرف *bahar jānīb*, هر طرف *har taraf*.

ROUND, *vt.* (make round) مدور ساختن *mudavwar-s*, گرد کردن *gird-k*.—(go round) دور رفتن *gardān*, دور *dar daur-r*.—(become round) مدور شدن *mudavwar-sh*.

ROUNDBOUT, *a.* گرداگرد *girdāgird*, وسیع *wasīd*.

ROUNDLY, *ad.* گرداگرد *girdāgird*, ظاهراً *zāhīran*.

ROUNDNESS, *n.* مدوری *mudavwarī*.—(without reserve) بی ریا *bī riyā*.—(vigorously) با جد *bā kushish* و جهد *bā jadd u jahd*.

ROUSE, *vt., vi.* انگیزیدن *angīzīdan*. To rouse from sleep, بیدار کردن *bīdār-k*.

ROUT, *n.* شکست *shikast*, انزمام *inhizām*, هزیمت *hazīmat*.

ROUT, *vt.* شکست دادن *shikast-dān*, انزمام لشکر کردن *inhizāmi lashkar-k*.

ROUTE, *n.* راه *rāh*, ر *rah*, طریق *tarik*,
سبیل *sabīl*.

ROVE, *vt.* آواره گشتن *gashtan*, گشتن
āvāra-g., مدیر کردن *gardīdan*,
سایر کردن *sayr-k.*

ROW, *n.* 1. (line) صف *saff* (*pl.* صفوف),
قطار *kitār*, سلسله *silsila*, *In*
a row, صف صف *saff saff*, در سلسله
dar silsila. 2. (tumult) هنگام
hangām, فتنه *fitna*.

ROW, *vt., vi.* غداؤف زدن *ghādūf-z.*,
خلایسه کشیدن *halisa-kashīdan*, خاده
زدن *khāda-z.*

ROWER, *n.* غداؤف کش *ghādūf kash*,
غادف *ghādīf*.

ROYAL, *a.* پادشاهانه *pādshāhāna*, ملکی
mulki, خسروی *khusrawī*. The royal
treasury, خالصه شریفه *khālisa sharīfu*.

ROYALTY, *n.* سلطنت *saltant*, پادشاهی
pādshāhī

RUB, *vt., vi.* مالیدن *mālīdan*, سائیدن
sāyīdan, سوندن *sūdan*, فرسودن *farsūdān*,
حک کردن *hakk-k.*

RUB, RUBBING, *n.* مالش *mālīsh*, حک
hakk. Rubbing the skin, عفش *afas*.
Rubbing the teeth, تشویص *tashwīs*
2. (difficulty) مشکل *mushkīl*, اضطراب
iztirāb, آزار *āzār*. 3. (gibe) طعن *tadn*,
طنز *tanaz*.

RUBBER, *n.* سنگ ساو *sang sāv.*

RUBBISH, *n.* خاشاک *khāshāk*, فضال
fuzāla.

RUBY, *n.* لعل *laāl*, یاقوت *yāqūt*, لعل
بدخشان *ladli badakhshān*.

RUDDER, *n.* دنبال چهار *dumbāla jehāz*,
خلم *khalla*, سکان *sukkān*.

RUDDINESS, *n.* سرخی *surkhī*, حمرت
humrat.

RUDDY, *a.* گلگون *gulgūn*, لعلم *laālfām*.

RUDE, *a.* (uncivil) بی ادب *bī adab*,

بی مروت *bī muruwat*, درشت *durusht*.

—(ignorant) بی دانش *bī dānīsh*,
بی علم *bī ilm*, نادان *nādān*.

RUDELY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*,
بی مروت *bī muru-*
wat, بی دانش *bī dānīsh*, بی دقت
bī dikkat. To behave rudely, ترک
tarki adab نمودن.

RUDENESS, *n.* گستاخی *gustākhi*, ترک
tarki adab, درشتی *durushti*,
جاهلی *jāhili*.

RUDIMENT, *n.* اصل *asl*, قاعده *kāida*,
عنصر *unsur*, علم *masduri ilm*

RUDIMENTAL, *a.* اصلی *aslī*,
asīlī

RUE, *n.* سداپ *sudāb*.

RUE, *vt.* تاسف *afsūs-k*, افسوس کردن
tāssuf-k.

RUEFUL, *a.* غمگین *ghamgīn*, ملول
mulūl.

RUFFIAN, *n.* حرامزاده *harāmī*, حرامزاده
harāmzāda, رهن *ruhzan*, اوباش *aubāsh*.

RUFFLE, *vt., vi.* اضطراب کردن *iztirāb-k.*,
آزار دادن *āzār-d.* —(put out of form)
بهرم زدن *barham-z.* —(to be contracted
into plaits) چین افکندن *chīn-a.*

RUG, *n.* نم *namud*, گلیم *galīm*.

RUGGED, *a.* درشت *durusht*, ناهموار
nā hamwār, سخت *sakht*.

RUGGEDLY, *ad.* ناهموارانه *nā hamwā-*
rāna, با درشتی *bā durushti*.

RUGGEDNESS, *n.* درشتی *durushti*,
ناهمواری *nā hamwārī*.

RUIN, *n.* تخریب *takhrīb*, زوال *zāwāl*,
ویرانی *wayrānī*, تباهی *tabāhī*. —(of a
building) خرابه *kharāba*, ویرانه *wairāna*.

RUIN, *vt.* ویران کردن *wayrān-k.*,
خراب کردن *pāyamāl-k.*,
هلاک کردن *halāk-k.*, ویران
کردن *barbād-d.*

RUINOUS, *a.* بی مروت *bi murammāt*. — (destructive) مفسد *mufsid*, ناسد *fāsid*, ملک *muhlik*.

RULE, *n.* 1. (government) عمل *dmul*, حکومت *hukūmat* ریاست *riyāsāt*. 2 (a cannon) قاعده *kāṭi*, قانون *kānūn*, موافق *rasm*. According to rule, موافق *mūwāfaki kāṭila*. A mason's rule, گونیا *gūnyā*. Rule of three, قانون *kānūni musallasī*.

RULE, *vt., vi.* حکومت کردن *hukūmat-k.*, تدبیر *zabt u rubt-k.*, ضبط و ربط کردن *taulīr-k.*, حکم فرمودن *hukm-f.* — (draw a line) خط کشیدن *khatt-k.*, مطر کردن *mistar-k.*

RULER, *n.* (governor) حاکم *hākīm* پادشاه *pādshāh*. — (a ruler by which right lines are drawn) مسطر *mistar*, (مسطر).

RUMBLE, *vi.* رعد کردن *rad-k.*, هنگامه *hangāma-k.*

RUMINATE, *vt., vi.* زاریدن *zārīdan*, اندیش کردن *andīsh-k.*, فکر کردن *fikr-k.*

RUMINATION, *n.* نشخوار *nushkhār*, زار *zhāzh*, اندیشه *andīsha*, فکر *fikr*.

RUMMAGE, *vt., vi.* جستجو کردن *justajū-k.*, تلاش کردن *talāsh-k.*

RUMOUR, *n.* آوازه *āvāza*, افواه *afwāh*, شهرت *shuhrat*, خبر *khābar*.

RUMOUR, *vt.* شهرت دادن *shuhrat-d.*, خبر دادن *ishtihār-k.*, اشتہار کردن *khābar-d.*

RUMP, *n.* پشت *push*, سرین *surīn*, ماز *māza*.

RUN, *vt., vi.* دویدن *dawīdan*, تاختن *tākhtan*, شتاب کردن *poīdan*, پودان *shitāb-k.* To run away (flee) گریختن *gurīkhtan*, جریان (to flow) فرار شدن *jarayān-k.*, جاری شدن *jarī-sh.* To run up and down, تک و پو کردن

tak u pū-k. — (dissolve) کداختن *gudākhtun*. To have a run, توت گرفتن *kuwat-g.* To run after, باجد و جهد *bā jadd u jehad-j.* To run away with, بی رضا شتاب کردن *bī razā shitāb-k.* To run on, بی انقطاع روان *bī inkitaṭ rawān-b.* To run over, لبریز شدن *lubrīz-sh.* — (to be at an end) بسر آمدن *basar-ā.* — (expatiate on) سخن ران کردن *sakhun rān-k.* To run the hazard, در خطر انداختن *dar khatar-a.* To run down (depress) سر فرو زدن *sar farū-z.*

RUN, RUNNING, *n.* دودگی *dawīdagi*, روان *dawān*, پویان *puyān*. Running water, آب جریان *ābi jarayān*, آب روان *ābi rawān*. At the long run, آخر الامر *ākhirulamar*.

RUNAWAY, *n.* فراری *farārī*.

RUNNER, *n.* قاصد *kāsad*, پیک *payk*.

RUPEE, *n.* روپیه *rūpiya*.

RUPTURE, *n.* 1. (breach of peace) شکست *shikasti salāh*, خلل *rikhna*, خلل *khalal*. 2. (hernia) باد خایه *bādkhāya*, فتق *futk*. 3. (dispute) خلاف *khilāf*.

RUPTURE, *vt.* گسیختن *shikastan*, گسیختن *gusikhtan*.

RURAL, *a.* دهقانی *dihkānī*, روستایی *rūstāī*.

RUSH, *n.* جست *jast*, تاخت *tākht*.

RUSH, *vi.* تند رو رفتن *zūd-r.*, بر تاختن *tund rau-r.* To rush upon, بر تاختن *bar-t.*, حمله بردن *hamla-b.*

RUST, *n.* زنگ *zang*, زنگ *mūryāna*.

RUST, *vt. vi.* زنگ خوردن *zang-kh.*, زنگ *zang ālūd-k.*

RUSTIC, *a.* دهقانی *rūstāī*, روستایی *dihkānī*. — (rude) نا تراشیده *nā tarā-shīda*, بی ادب *bī adab*. — (honest, simple) پاک *pāk*, ساده دل *sāda dīl*,

- صالح *sālih*.—(plain, unadorned) بی زیانت *bi zinat*,
 RUSTIC, *n.* دهقان *dihkān*, روستا *rūstā*,
 خور باد *khūryād*, فلاح *fulāh*.
 RUSTICALLY, *ad.* بی ادبانه *bi adabāna*.
 RUSTICATE *vt., vi.* (banish) نفی بلد
 از شهر بدر راذن *nafī i balad-k.*,
az shahr badar-r.—(live in the country)
 در قربت نشستن *dar kariyat-n.*
 RUSTICITY, *n.* دهقانیه *dihkānī*,
 روستائی *rūstāi*.
 RUSTY, *a.* زنگ خورده *zang khurda*.
 RUTH, *n.* (pity) رحم *rahm*.—(misery)
 اندوه *andūh*, غم *gham*.
 RYE, *n.* کنگران *kangarān*.
 RYOT, *n.* رعیت *raiyat*, زمین دار *zamīndār*.

S.

- SABBATH, *n.* یوم السبت *yaumū's sabt*.
 —(Sunday) یک شنبه *yak shamba*.
 SABLE, *n.* سیاه *siyā*, تیره *tīra*.
 SABRE, *n.* شمشیر *shamshīr*, تیغ *tegh*.
 SACCHARINE, *a.* شکرین *shakarīn*,
 شیرین *shīrīn*.
 SACERDOTAL, *a.* امامی *imāmī*.
 SACHEL, *n.* کتابدان *juzdān*, جز دان *kitābdān*.
 SACK, *n.* 1. جوال *juwāl*, جوالق *jawālīk*,
 خریطه *kharīta*.
 SACK, *vt.* تاراج غارت کردن *ghārat-k.*,
 تاخت و تاراج کردن *tārāj-k.*,
 تاخت *tākt* u تاراج *tārāj-k.*
 SACKCLOTH, *n.* لبد *libd*, پلاس *palās*.
 SACRAMENT, *n.* vide OATH.
 SACRED, *a.* مقدس *mukaddas*, معبد
 حرم *majīd*, پاک *pāk*.—(inviolable) حرم

- haram*—(private) خاص *khāṣ*, مخصوص
mukhsūs. The sacred writings, کلام
 عزت *kulāmi izzat*.
 SACREDLY, *ad.* با راستی *lā dīn*,
 به راستی *bē rāstī*, مقدسانه *mukaddasāna*.
 SACREDNESS, *n.* تقدس *takuddus*,
 قدس *kuds*.
 SACRIFICE, *vt. vi.* قربان کردن *kurbān-k.*,
 ذبح ساختن *zibh-k.*, فدا کردن
 SACRIFICE, *n.* قربان *kurbān*, فدا *fidā*,
 ذبح *zibh*. A place of sacrifice, قربانگاه
kurbāngāh.
 SACRIFICER, *n.* صاحب ذبح *zābih*,
 صاحب القربان *sāhibul kurbān*.
 SAD, *a.* دلنگ *diltang*, غمگین *gham-*
gīn, اندوه گین *andūh gīn*, حزین
hazīn, تیره *tīra*.
 SADDEN, *vt.* غمگین کردن *ghamgīn-k.*,
 دلنگ کردن *diltang-k.*, ملول کردن
malūl-k.—(grow sad) ملول گردیدن
malūl-g., دلفکار شدن *dilfigār-sh.*
 SADDLE, *n.* زین *zīn*, رحالت *rihālat*.
 SADDLE, *vt.* زین دادن *zīn-d.*, بستن
zīn-b.
 SADDLE-CLOTH, *n.* زین پوش *zīn pūsh*,
 نمد زین *namadī zīn*.
 SADDLER, *n.* سراج زن *zīn sāj*,
 سارراج *sarrāj*.
 SADDLERY, *n.* سارراجی *sarrāji*, زین
 سازی *zīn sāzi*.
 SADLY, *ad.* غمگینانه *bā ghamgīnī*,
 ملولانه *malūlāna*.
 SADNESS, *n.* اندوه *andūh*, ملوای *malūi*,
 غمگینی *ghamgīnī*.
 SAFE, *n.* محفوظ *mahfūz*, امن *amīn*,
 مسلم *musallam*. Safe and sound,
 صحیح و سالم *sahīh u sālim*.
 SAFE-CONDUCT, *n.* بدرقه *badraka*.
 SAFEGUARD, *n.* حمایت *himāyat*,
 نگاهبانی *nigāhlānī*, صیانت *siyānat*.

SAFELY, *ad.* بر وجه *bar waja*
amin, با سلامت *bā salāmat.*

SAFETY, n. امانت *salāmīt*, امانت *amīnī*, حفاظت *hifāzāt*, رستگاری *rastagārī*, خلاص *khalās*, عافیت *āfiyat*.

SAFFRON, n. زعفران *zaʿf-rān*, کرکم
karkam.

SAGACIOUS, *a.* اہل بصیرت *zīrak* زیرک
 اہل قلمند *tez fahm* تیز فہم
 اہل فراست *ahli firāsāt* اہل فراست

SAGACIOUSLY, *ad.* زیرکانه *zīrakāna*,
با بصیرت *bā basīrat*. عقلمندان *akl-*
mandāna, با فراست *bā firāsāt*.

SAGACITY, *n.* تیز فہم *tez fahm*, زیرکی *zīrakī*, فراست *basīrat*, بصیرت *firāsāt*.

SAGE, *a.* عاقل *ākīl* عالم *ālim*, دانا *dānā*,
 ذبیرک *hūshjār* هوشیار *hūshjār*, فایلسوف
zīrak زہیر *raushan zamīr* روشن ضمیر
 خردمند *khīradmand*.

SAGE, *n.* دانشمند *dānishmand*, صاحب علم *sāhibi ʿilm*, خردمند *khiradmand*, صوفی *sūfī*, حکیم *hakīm*.

SAGELY, *ad.* هوشیارانه *bā tamīz*, *hūshyārāna*.

SAGITTARIUS, n. برج کمان *burji kamān*,
 kamān, برج قوس *burji kaus*.

SAIL, n. بادبان *bādbān*, شراع *shirād*. To hoist sail, برداشتن بادبان *bādbān-b.* کشیدن شراع *shirād-k.*

SAIL, vt., vi. روی دریا رفتن *ba ruvi*
daryār., در جهاز سفر کردن *dar jehāz*
safor-k.

SAILING, *n.* ابحار *abhār*, اقلع *iklād*.
ملاحى *mallāhī*.

SAILOR, *n.* ملّاح *mallāh*, خلاصي *khalāsi*.

SAINT, *n.* صوفي *sūfī*, ولي *walī*, (*pl.*
اوليا *awliā*), or *barr* (*pl.* ابرار).

SAKE, *n.* (end, purpose) قصد *kasd*, مقصود *maksūd*, غرض *gharaz*, مراد *murād*.—(cause) سبب *sabab*,

mā'jub, For the sake of, *باب*, *barā'ya*,
حسب *āla' hasb.* "

SALAD, *n.* سلاطه *salāta*.—(oil) روغن زیت *raughani zīt*.

SALAMANDER, n. سمندر samandar.

SALAMMONIAC, *n* نوشادار, شخار *shakhār*,
naushādar.

SALARY, n. مالا یاں *sālyāna*, واجب (وظایف، *marwājib*, *wazīfat* (pl. وظایف).
To pay a salary, توظیف کردن *tanwazīf-k*,
مالا یاں دادن *sālyāna-d*.

SALE, *n.* فروخت *farūkht*, باع *bat*, شرا *sharā*. To put up to sale, مزاد کردن *mazād-k.* To bid again at a sale, مزاد کردن *mazād-k.* To bid again at a sale, مساومت ساختن *musāwamat-s.* The time of sale, رواج *rawāj*. Sale to the highest bidder, مزاد *mazād*.

SALEABLE, *a.* فروختنی *fārūkhtanī*,
 لا یتق البیع *layaku'l bat*, رواج *rawāj*.
 Not saleable. نا فروختنی *nā fārūkhtanī*,
 نا روا *nā rawā*. To be saleable, لا یتق شدن
lāyaki fārūkht-sh. To
 make saleable, روان کردن *rawān-k*,
 رواج دادن *rawāj-d*.

SALESMAN, *n.* دالال *dallāl*, دست فروش
dast farūsh, بیاع *bayyā*.

SALIENT, *a.* **خیزان** *khīzān.*

SALINE, *a.* ملحي *namakīn*, نمکین
milhī.

SALIVA, *n.* لعاب *ābi dahan*, آب دهن *luāb*, تف *tuf*.

SALLY, *n.* هجوم *hujūm*, خروج *khurūj*.
A sally of fancy, خوش خیال *khush
khiyāl*, لطیف *latīfa*.

SALLY, vi. حملہ *hujūm-ā.* هجوم آوردن
 تاکشتن *tākhtan.* تاختن *hamla-k.* کردن

SALT, n. نمک *namak*, ملح *milh*.
SALT, a. نمکین *namkīn*, شور *shūr*, نمک
زاده *namak zādā*, مملوح *mamlūh*.

SALT, *vt.* مملوح *namak-z.*, نمک زدن *mamlūh-n.*, نمکین کردن *namakīn-k.*

SALT-CELLAR, *n.* نمکدان *namakdān.*
• مملحت *mamlahat.*

SALTER, *n.* نمک زدن *namak zadan.*—
(a seller of salt) نمک فروش *namak furūsh.*—(a maker of salt) نمک ساز *namak paz.*

SALTISH, *a.* مالح *mālīh.* شور *shūr.*

SALTLESS, *a.* بی نمک *bī namak.*

SALTPETRE, *n.* شور *shūra.* پوره *būra.*

SALUBRIOUS, *a.* صحت بخش *sihht bakhsh.* گوارا *guwārā.*

SALUBRITY, *n.* سالمی *salīmī.*—(of air) خذک *ditidālī harwā.* اعدال هوا *khumuk harwā.*

SALUTARINESS, *n.* سودمندی *sūdmandī.* منفعت *manfiāt.* نفع *naft.*

SALUTARY, *a.* خوشگوار *khushguwār.* سودمند *shifā bakhsh.* شفا بخش *sūdmand.* نافع *naft.*

SALUTATION, *n.* دعا *salām.* سلام *duāi salām.* تسلیم *taslīm* (pl. *taslīmāt*) *takrīm* تبرکات (تسلیمات) *baḍda's salām.* After salutations and compliments, بعدالسلام و الکلام *baḍda's salām wa'l kalām.*

SALUTE, *vt.* دعا *salām-d.* سلام دادن *duā-g.* تسلیم *taslīm-g.* تسلیم کردن *khayr u āfiyat-g.* خیر و عافیت گفتن

SALVATION, *n.* سعادت *saddati* ابدیت *abdiyat.* خلاص *khalās.* نجات *najāt.* رستگاری *rastagārī.*

SALVE, *n.* مرهم *marham.* ضماک *samād.*

SALVER, *n.* طباق *tabak.* خوانچه *khāncha.*

SAME, *a.* مساوی *musāwī.* برابر *barābar.*

At the same time, یکبارگی *yak bāragī.*
هموقت *hamwakt.* Of the same society,

هم نام *ham nam.* Of the same school, هم دبستان *ham dabistān.* Of the same profession, هم پیشه *ham pēsha.* That same, همان *hamān.* This same, همین *hamīn.* The same as this, همچنین *hamchunīn.* The same (ditto), همانا *hamānā.* ایضا *ayzan.* Not the same, نا یکسان *nā yaksān.*

SAMENESS, *n.* یکسانی *yaksānī.* برابری *barābarī.* موافقت *muwāfakat.* مطابقت *mutābakat.*

SAMPLE, *n.* نمونه *namūna.* نمودج *namūdaj.*—(taste) چاشنی *chāshnī.*

SANCTIFICATION, *n.* تقدس *takaddus.* تطهیر *tathīr.*

SANCTIFY *vt.* مقدس کردن *mukaddas-k.* تقدیس گفتن *pāk-k.* پاک کردن *takdīs-g.*

SANCTIMONIOUS, *a.* روحانی *rūhānī.*

SANCTIMONY, *n.* روحانیت *rūhānīyat.* پاکیزگی *pākīzagi.*

SANCTION, *n.* رضا *razā.* حکم *hukm.* امر *tasdik.* تصدیق *rukhsat.* رخصت *pasand.* پسند *imzā.* امضا

SANCTION, *vt.* تصدیق کردن *tasdik-k.* پسندیدن *pasandīdan.*

SANCTITY, *n.* تقدس *takaddus.* طهارت *tahārat.* پاکی *pākī.*

SANCTUARY, *n.* قدس شریف *kadei sharīf.* مقدس *mukaddis.* پناه گاه *panāh gāh.* مفر *maḥarr.*

SAND, *n.* ریگ *rīg.* رمل *raml.* Sand bank, ریگ *pushtai rīg.* Sand-paper, کاغذ ریگدار *kāghazi rīgdār.*

SANDAL, *n.* نعاین *nadlīn.*

SANDAL-WOOD, *n.* صندل *sandal.*

SANDY, *a.* ریگی *rīgī.* رملی *ramlī.*—(full of sand) پر ریگ *pur rīg.* A sandy place, ریگستان *rīgistān.*

SANGUINARY, *a.* خون ریز *khūn rīz.* خون خوار *khūn khār.*

- SANGUINE, *a.* خون پر *pur khūn*, خولین *khūnīn*. — (confident, warm) امیدوار *umediwār*, دلگرم *dilgarm*.
- SANGUINENESS, *n.* امید واری *umediwārī*, دلگرمی *dilgarmī*.
- SANIOUS, *a.* ریم دار *pur rīm*, ریش *riṣhdār*.
- SANITARY, *a.* صحت انگیز *sihhat angīz*, صحت معلق حفظان *mataḍllak hifẓāni sihhat*.
- SAP, *n.* رطوبت *ratūbat*, عرق *ārḳ*.
- SAP, *vi., vt.* نقب زدن *nakb-z*.
- SAPID, *a.* لذیذ *khūsh maza*, خوش مزه *lazīz*.
- SAPIENCE, *n.* عقل *āql*, فراست *farāsat*.
- SAPIENT, *a.* خردمند *ākīl*, خردمند *khīradmand*.
- SAPLESS, *a.* خشک *bi ārk*, بی عرق *khushk*.
- SAPLING, *n.* نبال *nihāl*, دالخال *darkhāl*.
- SAPONACEOUS, *a.* صابون آسا *sābūn āsā*.
- SAPOR, *n.* لذت *lazzat*, مزه *maza*.
- SAPPHIRE, *n.* یاقوت کبود *yākūti kabūd*.
- SARCASM, *n.* سرزنش *taḍn*, طعن *sar zanish*, بیهتان *buhṭān*.
- SARCASTICAL, SARCASTIC, *a.* طعن ساز *tanz sāz*, طعن آمیز *tanz sāz āmīz*.
- SARCASTICALLY, *ad.* با طعن و طعن *bā taḍn u tanz*, با سرزنش *bā sarzanish*.
- SARSAPARILLA, *n.* عشب *ūshba*.
- SASH, *n.* میان بند *kamar band*, کمربند *miẓān band*.
- SATAN, *n.* شیطان *shaytan*, ابلیس *iblis* (*pl.* ابالیس).
- SATIATE, *vt.* آسود *sayr-k.*, سیر کردن *āsūda-k.*, قانع شدن *kānt-ah*.
- SATIATED, SATED, *a.* آسوده *sayr*, سیر *āsūda*.
- SATIETY, *n.* سیری *āsūdagi*, آسودگی *sīrī*.
- SATIN, *n.* اطلس *atlas*.
- SATIRE, *n.* هجاء *hajw*, طنز *tanz*, هجاء *hijā*.
- SATIRICAL, SATIRIC, *a.* هجاء ساز *hijā sāz*, هجاء آمیز *hajw āmīz*.
- SATIRIST, *n.* زبان بران *hajw-gū*, هجاء گو *zabān burān*.
- SATIRIZE, *vt.* زبان بران *hajw-k.*, دشنام دادن *zabān burān-ah*, دشنام دادن *dushnām-d.*.
- SATISFACTION, *n.* خاطر جمعی *khātīr jamāi*, رضا *razā*, خوشدلی *khushdīlī*, عوس *dīlshādī*, دلشادی *dīlshādī*, عوس *īwaz*, جزا *jazā*.
- SATISFACTORILY, *ad.* بارضا *bā razā*, دلسپند *dīl pasand*, بطور دلبخواه *ba taurī dīlkhāh*.
- SATISFACTORY, *a.* دلسپند *dīl pasand*, دلپذیر *dīl pasīr*, خاطر خواه *khātīr khāh*, خوشنودی *razā bakhsh*, رضای بخش *khushnūdh*.
- SATISFIED, *a.* راضی *rāzī*, خوشنود *khushnūd*, خاطر جمع *khātīr jamt*. To be satisfied, راضی شدن *rāzī-ah*, خاطر جمع شدن *khātīr jamt-ah*.
- SATISFY, *vt.; vi.* راضی کردن *rāzī-k.*, خاطر جمع کردن *khātīr jamt-k.* — (fulfil) وفا کردن *wafā-k.*, ادا کردن *ādā-k.* — (recompense) عوض دادن *īwaz-d.* — مشکل و شک کشادن (free from doubt) *mushkil u shakk-k.* — (convince) الزام کردن *īlzām-k.*
- SATURATE, *vt.* سیر کردن *sīr-k.*, پر کردن *pur-k.*
- SATURDAY, *n.* شنبه *shamba*, یوم السبت *yawmu's sabt*.
- SATURN, *n.* کیوان *kaywān*, زحل *ṣiḥal*.
- SATYR, *n.* غزل *ghāl*, اهرمن *ahraman*, شیطان *shayṭān*, دیو *diu*.
- SAUCE, *n.* چاشنی *chāshnī*, مزه *maza*.
- SAUCE-PAN, *n.* تابه *tāba*, دیگچه *dīgcha*.

- SAUCER, *n.* تَشْتَرِي *tashtarī*, طَبَقْچَه *tabakcha*.
- SAUCILY, *ad.* گُستَاخَانَه *gustākḥāna*, شُوخَانَه *shūkhāna*.
- SAUCINESS, *n.* گُستَاخِي *gustākḥī*, بِي ادَبِي *bī adabī*.
- SAUCY, *a.* گُستَاخ *gustākḥ*, شُوخ چَشْم *shūkh chashm*, بِي ادَب *bī adab*.
- SAUSAGE, *n.* زَوَنج *zawanj*.
- SAVAGE, *a.* سَنگ دِل *sang dil*, بِي رَحْم *bī raham*.—(uncivilized) بَايَاَنِي *bayā-nī*, وَحْشِي *wahashī*.—(brutal fellow) اَدْمِي بِي شَفَقَت و رَحْمَت *ādmi bi shafakat u rahmat*.
- SAVAGELY, *ad.* بَادِرْشَتِي *bā durushṭī*, بِي شَفَقَت *bī shafakat*.
- SAVAGENESS, *n.* سَنگدَلِي *sangdīlī*, وَحْشَت *wahshat*, تَعْدِي *taddī*.
- SAVE, *vt., vi.* نِهَاد دَاشْتَن *nigāh-d.*, مَحْفُوظ دَاشْتَن *mahfūz-d.*—(protect) حِمَايَت كَرْدَن *panāh-d.*, زَاد كَرْدَن *himāyat-k.*—(set free) نَاجَات كَرْدَن *najāt-k.*—(not to spend) كَفَايَت كَرْدَن *kifāyat-k.*—(excuse) بَخْشِيدَن *nuāf-k.*, خُدا حَافِظ *bakhshidun*. God save you, خُدا *khudā* حَافِظ *hāfiz*, خُدا *panāhi khudā*.
- SAVE, *prep.* بَا جَز *ba juz*, غَيْرَ از *ghayr az*, بَغَيْر *baghayr*, اِلَّا *illā*.
- SAVING, *a.* (frugal) كَفَايَتِي *kifāyati*, خَانَدَار *khānādār*.—(not turning to loss) نَا زِيَاَن آوَر *nā ziyān āwar*.
- SAVING, *n.* (expenditure) كَفَايَت *kifāyat*, خَانَدَارِي *khānādārī*.—(somewhat preserved from being spent) بَقِيَّت *bakiyat*.
- SAVINGLY, *ad.* قَلِيل *bā* خَرَج *bā kharchi* كَالِيل *kālīl*, بَخِيلَانَه *bakhilāna*.
- SAVIOUR, *n.* اَلْمَسِيح *almastāḥ*.
- SAVOUR, *n.* لَذَت *lazzat*, مَزَه *maza*.
- SAVOUR, *vt., vi.* لَذَت دَاشْتَن *lazzat-d.*, بُو دَاشْتَن *bū-d.* لَذِيذ كَرْدَن *laziz-k.*
- SAVOURY, *a.* مَزَه *khūsh maza*, خُوش گُوار *khūsh guwār*.
- SAW, *n.* ارَه *arra*, مَنشَار *minshār*.
- SAW, *vt., vi.* ارَه كَرْدَن *arra-k.*
- SAWDUST, *n.* بَرَادَه *burāda*, رَنَد *rand*.
- SAWYER, *n.* ارَه كَش *arra kash*.
- SAY, *vt., vi.* مَقَالَت كَرْدَن *guftan*, مَقَالَت كَلَام كَرْدَن *kalām-k.* As you would say, گُيَا *guyā*. That is to say, يَدْنِي *ydnī*.
- SAYING, *n.* سَخْن *sukhn*, كَلَام *kalām*, (مَقَالَت), مَقَال *makāl*, گُفْتَار *guftār*, مَثَل *guftu gū*.—(proverb) مَسَال *masal*. An extempore saying, بَادَاهَت *badāhat*. A witty saying لَافِظ *lāṭifa*. Foolish sayings, هَرَزَه *akwālī harza*.
- SCAB, *n.* خَارِشِي *khārish*, جَرَب *jarab*.
- SCABBARD, *n.* نِيَام غِلَاف *ghilāf*, نِيَام *niyām*.
- SCAFFOLD, *n.* تَابُكَة *tabuka*, دَار بَسْت *dār bast*, دَار *dār*, صَلِيب *salīb*.
- SCALD, *vt.* سُوخَن *bā āb* گرم *bā āb* گرم *garm-s.*
- SCALE, *n.* (bason of a balance) پِلَا *pilla*, طَاس *saku'lmīzān*, تَرَازُو *tāsi tarāzū*, مِيزَان *mīzān*. A scale of a fish, فِلْس *fiḥ*.—(gradation) دَرَجَه *daraja*, تَدْرِيج *tadrīj*.
- SCALE, *vt., vi.* 1. (fish) فِلْس مَاهِي *fiḥ* صَانَع كَرْدَن *filsī māhī*. 2. (take off any thin lamina) خَرَاشْتَن *kharaṣhat-g.*, پُوسْت كَرْدَن *pūst-k.*—(pare off a surface) مَسِيط تَرَاش *basita tarāsh-k.* To scale a wall, بَر دِوَار *bar dīwār* جَسْتَن *jastan*.
- SCALY, *a.* فِلْس دَار *filsdār*.
- SCAMMONY, *n.* سَبُونِيَا *sukūmunīyā*.
- SCAN, *vt.* 1. (verse) وَزَن كَرْدَن *wazn-k.*

تقصیص کردن *taktid-k.* 2. (examine nicely), امتحان کردن *im.tihān-k.*, تحقیق کردن *tahkik-k.*

SCANDAL, *n.* رسوایی *bad nāmī*, رسوایی *ruswāi*, تهمت *tuhmat*, ناموس *nāmūs*.
—(reproach) طعن *tadna*.

SCANDALIZE, *vt.* غیب گفتن *dīb-g.*, طعن *tadna-z.*, رسوا کردن *ruswā-k.*, افترا کردن *iftirā-k.*

SCANDALOUS, *a.* معیوب *ruswāi*, رسوایی *mad'yūb*, بدنام *badnām*, عیب گو *dybgū*, ملامت زن *malāmat zan*.

SCANDALOUSLY, *ad.* با رسوایی *bā ruswāi*, با زباندازی *fazīhatāna*, فحش گفتن *bā zabāndarāzi*.

SCANDALOUSNESS, *n.* رسوایی *ruswāi*, عیب داری *dyb dārī*.

SCANNING, *n.* تقصیص *taktid*, موازن *mauzūn*.

SCANTILY, *ad.* بی کثرت *bī kasrat*, تنگ دستاوی *nā farāwān*, نا فراوان *tang dustāna*.

SCANTINESS; SCANTNESS, *n.* تنگی *tangī*, قات *killat*, کوتاهی *kūtāhī*, عدم کثرت *ādami kasarat*.

SCANTY, *a.* (narrow) تنگ *tang*, نا فراوان *nā pāhan*.—(wanting plenty) قلیل *kalīl*, کم *kam*, کوتاه *kūtāh*.

SCAR, *n.* وسم *dāghī zakhm*, داغ زخم *wasma*, اثر *asar*.

SCAR, *vt.* داغ گرفتن *dāgh-k.*, داغ کردن *dāgh-g.*

SCARCE, *a.* 1. (not plentiful) قلیل *kalīl*, کم *kam*, غیر کثیر *ghayri kasīr*. 2. (rare, not common) نادر *nāyāb*, نادر *nādir*, غریب *gharīb*. To be or to become scarce, قلیل کم شدن *kam-sh.*, قلیل شدن *kalīl-sh.*.—(rare) نادر گردیدن *nādir-g.*

SCARCE, SCARCELY, *ad.* با دشواری *bā dushwārī*, با سختی *bā sukhtī*, مشکلان *mushkilāna*.

SCARCENESS, SCARCITY, *n.* کمی *kamī*, قات *killat*, تنگی *tangī*.—(rareness) نادر *nādirī*, کم یابی *kam yābī*.

SCARE, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*, خونناک کردن *khūfnāk-k.*

SCARECROW, *n.* ال رجل لعین *al rajl lidyn*.

SCARF, *n.* ردا *ridā*.

SCARIFICATION, *n.* حجامت *hajāmat*, داغ سازی *dāgh sārī*.

SCARIFY, *vt.* حجامت *dāgh-g.*, داغ ساختن *hajāmat-k.*

SCARLET, *n.* قرمز *kirmizī*, هلال *sakarlat*.

SCATTER, *vt., vi.* پاشیدن *pāshīdan*, افشاندن *afshāndan*, پراکنده کردن *parā-ganā-k.*, گستردن *gustardan*, پریشان کردن *parīshān-k.*

SCAVENGER, *n.* مهتر *mihtar*.

SCENE, *n.* منظر *manzar*, تماشا *tamāshā*.

SCENERY, *n.* تصویر مجلس *taswīrimajlis*, نزهت گاه *nuzhatgāh*.

SCENT, *n.* قوت شام *(power of smelling)* *kūwati shāmma*.—(odour) بو *bū*, شام *shamma*, عطر *itr*.

SCENT, *vt.* بو دادن *būyīdan*, شامیدن *shamīdan*, بو بوی دادن *bū-i-d.*

SCEPTRE, *n.* عصا *āsā*.

SCHEDULE, *n.* فهرست *daftar*, دفتر *fihrist*.

SCHEME, *n.* غرض *matlab*, مطلب *gharaz*, حکمت *hikmat*, تدبیر *tadbīr*, نیت *niyat*.—(plot) بندش *bandish*.

SCHEME, *vt.* تدبیر کردن *tadbīr-k.*, مکر کردن *makr-k.*

SCHISM, *n.* بدعت *biddat*, اعزال *ʿitlāl*, جدایی *judāi*.

SCHOLAR, *n.* طالب علم *tālibi ilm*, تلمیذ *shāgird*, مرید *murīd*, عالم *ālim*, *talīmī*.—(a learned man) عالم *ālim*, فاضل *fāzil*, دانشمند *dānishmand*, حکیم *hakīm*.

SCHOLARSHIP, *n.* شاکردی *shāgirdī*, دانش *dānish*, معرفت *ma'rifat*.

SCHOLASTIC, SCHOLASTICAL, *a.* عالم *ālimāna*, شاکردانه *shāgirdāna*, لایقی مکتب *lāyaki maktab*.

SCHOLIAST, *n.* مفسر *shāriḥ*, شارح *mufasssīr*.

SCHOLIUM, *n.* شرح *sharḥ*, حاشیه *ḥāshiyā*, شارح *sharāḥ*.

SCHOOL, *n.* مکتب *maktab* (pl. مکاتب), دبستان *dabistān*, مدرسه *madrasa*, (pl. مدرس)

SCHOOL, *vt.* مدارس *madārasat*-d, تادیب *tadīb*-n, تعلیم نمودن *tadīm*-n, کردن *tādīb*-k.

SCHOOL-BOY, *n.* طفل *shāgird*, شاکرد *tifli maktab*.

SCHOOL-FELLOW, *n.* هم مکتب *ham maktab*, هم درس *ham dars*, خواجہ تاس *khāja tāsh*.

SCHOOL-MASTER, *n.* آخون *ustād*, استاد *ākhūn*, خواجہ *khāja*, معلم *muallim*, مدرس *mudarris*.

SCIATICA, *n.* عرق النساء *draku'n nisā*.

SCIENCE, *n.* فن *ilm* (pl. علوم *fann*), معرفت *ma'rifat*, هنر *ḥunar* (pl. فنون), حکمت *hikmat*, ادب *adab*, فضل *fazl*. Practical and speculative science, علم نظری و عملی *ilmī āmalī u tazārī*. Moral science, علم اخلاق *ilmī akhlāk*.

Natural science, علم طبیعی *ilmī tabī'ī*.

SCIENTIFIC, SCIENTIFICAL, *a.* علمی *ilmī*, معرفت *ma'rifat*, علم بخش *ilm bakhsh*, *madrafat numā*.

SCIENTIFICALLY, *ad.* از روی علم *az rūi ilm*, علمیانه *ilmīyāna*.

SCIMITAR, *n.* شمشیر *shamshīr*.

SCISSORS, *n. pl.* قیچی *mikrās*, مقاس *makās*.

SCOFF, *vi.* استهزا زدن *tadn-z*, *istihzā-z*.

SCOFFER, *n.* طعن زدن *tadna zan*.

SCOFFINGLY, *ad.* طعن زدن *tadna zanān*, با طعنه و طعن *bā tanān*, *istihzan*, *u tadn*.

SCOLD, *vt., vi.* سرزنش *sar zanish*, ملامت زدن *dtāb-k*, *mā'imat-z*.

SCOLDING, *n.* طعن *sar zanish*, سرزنش *dtāb*.

SCOLD, *vt.* (cut hollow) کاویدن *kāwīdan*, تجووف کردن *tajawwuj k*.

SCOPE, *n.* غرض *kasd*, نیت *niyyat*, نشان *gharaz*—(the thing aimed at نشانگاه *nishān gāh*—(freedom from restraint) خودکامی *ikhhtiyār*, آزادی *āzādī*, *khud kāmī*.

SCORCH, *vt., vi.* سوختن *sūkhtan*, حرق کردن *hark-k*.

SCORCHED, *a.* سوخته *sūkhta*, متعجب *mumtahish*.

SCORE, *n.* 1. (line drawn) سطر *satar*, خط *khat*. 2. (a notch) رخنه *rakhna*, حساب *nishān*. 3. (on account) وام *hisāb*, شمار *shumār*. 4. (a debt) سبب *wām*, دین *dayn*. 5. (reason) موجب *sabab*, *mūjab*. 6. (twenty) بیست *bīst*.

SCORE, *vt.* خط کشیدن *khatt-k*, علامت نهادن *dlāmat-n*.

SCORN, *vt.* حقیر دانستن *hakīr-d*, نکوهیدن *nīkūhīdan*.

SCORN, *n.* اهانت *nīkūh*, نکوه *ahānat*, حقارت *hikārat*, تحقیر *takhfīf*.

- SCORNFUL**, *a.* بخوار *khār bin*, نیکو *pur nikūh*.
- SCORNFULLY**, *ad.* بطور تحقیر *ba tauri takhīr*, "تحقیراً" *takhīfān*.
- SCORPION**, *n.* عقرب *kazhdūm*, کژدم *akrab*.
- SCOT-FREE**, *a.* ایمن *āimn*, سالم *sālim*.
- SCOUNDREL**, *n.* حرامزاده *hurāmzāda*, رند *rind*, شریر *sharīr*, فاسق *fāsik*, غدار *ghaddār*.
- SCOUR**, *vt., vi.* صیقل کردن *saikal-k.*, زدودن *zadūdan*.
- SCOURGE**, *n.* تازیانه *chābuk*, ستمگار *tāziyāna* — (tyrant) ظالم *zālim*, عقوبت (punishment) *sitamgār*, *ūkūbat*.
- SCOURGE**, *vt.* تازیانه زدن *tāziyāna-z.*, تنبیه نمودن *shulāk-z.*, شلاق زدن *tambīh-n.*
- SCOUT**, *n.* خبرچین *jāsūs*, جاسوس *khazbargīr*.
- SCOUT**, *vt.* جاسوسی کردن *jāsūsī-k.*, تجسس کردن *tajassus-k.*
- SCRAMBLE**, *vi.* گیر و دار کردن *gīr u dār-k.*
- SCRAP**, *n.* تراشه *pīra* باره *turāshā*. A scrap of paper, برز *purza*. Scraps of victuals, خور باره *k'ur pīra*. Scraps of cotton, ریزهای پنبه *rīzhāi pamba*.
- SCRAPE**, *n.* اضطراب *istirāb*, آزار *āzār*, مشکلی *mushkilī*.
- SCRAPE**, *vt., vi.* خراشیدن *kharāshīdan*, تراشیدن *tarāshīdan*, سترودن *siturdan*. To scrape together, اندک اندک جمع کردن *andak andak jamī-k.*
- SCRAPER**, *n.* ترش *tarāsh*, رنده *randa*.
- SCRATCH**, *vt., vi.* خراشیدن *kharāshīdan*, سحر کردن *mahv-k.*
- SCRATCH**, *n.* خراش *kharāsh*, حکت *hakkt*, نزع *nisād*.
- SCRAWL**, *vt., vi.* بد نوشتن *bad-n.*
- SCREAM**, *vi.* غرییدن *ghurīdan*, فریاد و فغان *faryād u fighān-k.*
- SCREAM**, *n.* فریاد و فغان *gharīv*, *faryād u fighān*.
- SCREEN**, *n.* پرده *parda*, حجاب *hijāb*.
- SCREEN**, *vt.* پوشیدن *pūshīdan*, پوشانیدن *panhān-k.*, پرده ساختن *parda-s.*
- SCREW**, *n.* پیچ *pīch*, نرماده *narmāda*, لولاب *lūlab*.
- SCREW**, *vt.* پیچ کردن *pīch-k.*, از لولاب *az lūlab-k.* — (fasten by a screw) فزور *az pīch band-k.* از پیچ بند کردن *bazār-g.*, سدم کردن *sītam-k.* To screw the face, روی درهم کشیدن *rūi darham-k.* — (press) افشردن *afshurdan*, پالودن *pālūdan*.
- SCRIBBLE**, *vt., vi.* خط نا حسن کشیدن *khatī nā husn-k.*
- SCRIBBLE**, *n.* خط نا حسن *khatī nā husn*, خط بد *khatī bad*, خط خام *khatī khām*.
- SCRIBBLER**, *n.* کتاب ناخوش نویس *kātibī nākhūsh nawīs*.
- SCRIBE**, *n.* نویسنده *kātib*, کتاب *nawī-sanda*.
- SCRIP**, *n.* کیسه *kīsa*, انبان *ambān*, رقم *rukt*.
- SCRIPTURE**, *n.* کاتب *katabat*. The holy scripture, کلام الله *kalāmi allā*, تورات *turāt*, انجیل *injīl*.
- SCRIPTURAL**, *n.* توراتی *taurātī*.
- SCROFULA**, *n.* خنازیر دامغول *dāmghūl*, خوک *khūk*.
- SCROFULOUS**, *a.* خنازیر دار *khanāzīr dār*.
- SCROLL**, *n.* طومار *tūmār*, دفتر *daftar*.
- SCRUB**, *vt., vi.* زدودن *sadūdan*, سادیدن *sāīdan*.
- SCRUB**, *n.* حقییر *hakīr*, دلی *dali*.
- SCRUPLE**, *n.* شک *shakkt*, شوبه *shubah*,

وهم *wahm*. — (in weight) دانم *bist dāma*.

SCRUPLE, *vi.* شک *wahm-d.* و هم داشتن *shak-k.* احتیاط نمودن *ihtiyāt-n.* کردن

SCRUPULOUS, *a.* شکي *wahmī*, و همي *shakī*.

SCRUPULOUSLY, *ad.* و هم *bā wahm*, با شک *bā shakk*, با تردد *bā taraddud*.

SCRUPULOUSNESS, *n.* احتیاط *ihtiyāt*, و همناکی *wahmnākī*.

SCRUTABLE, *a.* از تفحص ممکن, اظهار *az tafahusi mumkinī izhār*, یا نغنی *yāftanī*.

SCRUTINEER, *n.* محاسب *muhāsib*, مفتش *mufattish*.

SCRUTINIZE, *vt.* تفحص کردن *tafahhus-k.*, جستجو, امتحان *taftish-s.*, باختن *justan*.

SCRUTINY, *n.* تلاش *talāsh*, تفحص *taftish*, تفحص *tafahhus*.

SCRUTOIR, *n.* پشتخت *peshtakhta*.

SCUFFLE, *n.* شمایست *hangāma*, شمایست *shamātat*, شوی *ghaughā*.

SCUFFLE, *vi.* هبکام انگیزدن *hangāma-a.*, مشت زدن *musht-z.*

SCULL, *n.* (a boat) کشتی *kishti*.

SCULPTOR, *n.* نقاش *nakkāsh*, نقشبند *nakshband*.

SCULPTURE, *n.* نقاشی *nakkāshī*, تراش *tarāshish*, قلمکاری *kalam kāri*.

SCULPTURE, *vt.* تراشیدن *tarāshidan*, کندن *kandan*.

SCUM, *n.* کف *kaf*.

SCUM, *vt.* کف برداشتن *kaf bardāsham*.

SCUMMER, *n.* کف گیر *kaf gīr*, کابچ *kabcha*.

SOUPPER, *n.* آبریز چهار *ābrizi jehāz*.

SCURF, *n.* خشک رنده *sabūsa*, خشک *khusk randā*.

SCURFY, *a.* دار *sabūsa dār*.

SCURRILITY, *n.* دشنام *dushnām*, تادنا *tadna*, ذم *zamm*.

SCURRILOUS, *a.* زبان دراز *zabān darās*, دشنام ده *dushnām dah*.

SCURRILOUSLY, *ad.* با دشنام *bā dushnām*, زبان دراز *ba tauri zalān darās*.

SCURVILY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, با دود *bā dūnī*.

SCURVY, *n.* (mean) حقیر *past*, خاکسار *hakīr*, (disease) رکت الدم *rikkatu'd dam*, جرب *jarab*.

SCUTTLE, *n.* زندیل *zambīl*. — (grate) زنگالدان *zughaldān*. — (quick pace) تیزگامی *tezgāmī*.

SCYTHE, *n.* داس *dās*.

SEA, *n.* دریا *daryā*, بحر *bahr* (pl. بحار).

The Indian or Green sea, بحر الاخضر *bahrū'l akhzar*.

The Mediterranean sea, بحر الروم *bahrū'r rūm*.

The black sea, بحر اسود *bahrī aswad*.

The red sea, بحر القلزم *bahrul kulzum*.

The Caspian sea, بحر الاحمر *bahrul ahmar*.

The deep sea, بحر الخزر *bahrul khazar*.

A swelling sea, بحر امیق *bahrī āmik*.

The sea and land, بحر الزخار *tahrūz zakhlkhār*.

Sea and land, بحر و در *bahr u barr*.

By land and sea, بحر "در" *bahrān barrān*.

Belonging to the sea, بحری *bahrī*.

On the sea shore, با بر دریا *ba labī daryā*.

The ebb and flow of the sea, بحر کنار *bar kinār*.

To sail on the face of the sea, مده و جزر *madd u jazr*.

The flowing of the sea, جاری دریا *jārī i daryā*.

Over flowing as the sea, خضریم *khizrim*.

The sound of the sea, نجو *najūk*.

To sail on the face of the sea, مشی علی وجه البحر کردن *mashy ala wajhīl bahr-k*.

Sea-breeze, نسیم از بحر *nasīm az bahr*.

Sea-chart, کنار نامه *kanār nāma*.

Sea-

coast, کنار *kinār*, لب دریا *labi daryā* Sea-faring, اهل دریا *ahli daryā*. Sea-fight, قتال البحر *kattālul bahr*. Sea-fowl, مرغ دریا *murghi daryā* Sea-girt, از بحر *az bahr mihāt*. Sea-horse, ملاح *farsu'l bahr*. Seaman, ملاح *mallāh*, اهل جهاز *ahli jehāz*. Sea-mark or beacon, نشان در دریا *nishān dar daryā*. Sea-nymph, بنت البحر *binṭu-lbahr*. Sea-port, بندر *bandar*, مینار *minā*. Sea-sick, دریا *biṣṭ* از حرکت دریا *biṣṭ az harkatī daryā*. Sea-service, خدمت جهاز *khidmātī jehāz*. Sea-water, آب شور *ābi shūr*, دریا *ābi daryā*.

SEAL, *n.* مهر *muhr*, خاتم *khātam*, نشان *nishān*. 2. (fish) سگابی *sagābi*. The seal-ring of a price, نگین *nagīn*. A wooden seal for sealing parcels of grain, راسوم *rāsūm*. A keeper of the seals, مهر دار *muhr dār*. The seal of Solomon مهر سلیمان *muhrī sulimān*. The seal of a judge, سند *sanad*. To break or open a seal, مهر کشادن *muhr-k*. A seal-cutter, مهر کن *muhr kan*.

SEAL, *vt.* مهر کردن *muhr-k*, تدم کردن *khatm-k*, راسم کردن *rāsum-k*.

SEALER, *n.* مهر زن *muhr zan*.

SEALING-WAX, *n.* طین مختوم *ṭini makhtūm*, ختام *khitām*.

SEAM, *n.* دوخت *dukht*, درز *darz*, دوز *dūz*.

SEAM, *vt.* درز دوخت *dukht-k*, درز کردن *darz-k*, دوختن *dūkhtan*.

SEAMLESS, *a.* دوز بی دوز *bī dūz*, درز بی درز *bī darz*.

SEAMSTRESS, *n.* زن دوزنده *zani dū-zanda*, خیاط *khayyāta*.

SEAMY, *a.* درز دار *darz dār*.

SEARCH, *vi.* جستجو *justan*, جستجو کردن *justu jū-k*.

تلاش کردن *talāsh-k*, تفحص کردن *tafahhus-k*, تفحص کردن *taftish-k*.

SEARCH, *n.* جست و جوی *talāsh*, جستجو *just u jūi*, تفحص *tafahhus*, تفحص *taftish*.

SEASON, *n.* فصل *fasl*, موسم *mausam*. — (time) وقت *wakt*, زمان *zamān*, ایام *ayyām*. At a proper season, وقت و *ba wakt u zamān*. Out of season, بی وقت و زمان *bi hangām*, بی وقت و زمان *bī wakt u zamān*.

SEASON, *vi.* لذت بردن *laziz-k*, مزه مزه کردن *mazah-d*. — (accustom one to any thing) پیش نهاد کردن *pesh nihād-k*.

SEASONABLE, *a.* در محل *bar mahāl*, موافق *bar wakt*, در وقت *muwāfīk*.

SEASONABLENESS, *n.* وقت و زمان *wakt u zamān*, مناسب *munāsab*.

SEASONABLY, *ad.* در وقت و زمان *bar wakt u zamān*, در محل *bar mahāl*.

SEAT, *n.* جای نشین *kursī*, تخت *takht*, نشین *nishīn*.

SEAT, *vt.* نشانیدن *nishānīdan*, نشان دادن *nishāndan*.

SEAWARD, *a.* بسوی دریا *ba sūi daryā*.

SECEDE, *vi.* کناره گرفتن *kanār-g*, خلوت *khilwat-k*, باز ماندن *bāz-m*.

SECESSION, *n.* اعتزال *ʿitizāl*, خلوت *khilwat*.

SECLUDE, *vt.* بیرون کردن *berūn-k*, خارج کردن *khārij-k*, محروم کردن *māhrūm-k*, باز داشتن *bāz-d*.

SECOND, *a.* ثانوی *sanī*, دوم *dūyūm*. — (in dignity or value) ثنی *sanī*. — (deputy or substitute) جانشین *jā nishīn*. Second hand, استعمالی *naʿ aṣlī*, ثانی *istimālī*.

SECOND, *n.* (assistant) مددگار *madadgār*, دستگیر *dashtgār*.

SECOND, *vt.* یاری کردن *yārī-k.*, پشتی *pushī-d.*, حمایت کردن *himāyat-k.*, تقویت نمودن *takwīyat-n.*

SECONDARY, *a.* ثانوی *sunyān.*

SECONDARY, *n.* جانشین *jā nishīn*, وکیل *wakīl.*

SECOND-RATE, *n.* درجه ثانی *darajai sāniya.*, مقام پست *mukāmi past.*

SECRECY, *n.* اخفا *ikhfā*, پنهانی *pinhānī*, رازداری *rāzdārī*, خاموشی *khāmūshī*.

SECRET, *a.* نهان *nihān*, تنها *tanhā*, رازدار *rāzdār*, مخفی *makhfī*, پوشیده *poshīda*, نهانخانه *nehānkhāna*, *A secret apartment, nihān khāna*, خلوتخانه *khilwat khāna*.

SECRET, *n.* راز *rāz*, سر *sirr* (*pl.* اسرار), پنهانی *nihānī*.

SECRETARY, *n.* منشی *kātib*, منشی *munshī*, محرر *muharrir*.

SECRETARYSHIP, *n.* منشیگری *munshīgarī*, خدمت منشی *khidmati munshī*.

SECRETE, *vt.* پنهان کردن *panhān-k.*, مخفی کردن *makhfī-k.*, پوشیدن *poshīdan*.

SECRETLY, *ad.* پنهانی *ba pinhānī*, نهفته *nihūfta*, سرا *sirran*, مخفی *makhfī*.

SECT, *n.* دات *sāt*, فرقه *firka*, شیوه *shīwa*, جماعت *mazhab*, مذهب *bidāt*, طایفه *tāifa*. The head of a sect, پیشوا *peshwā*. Of a bad sect, بد دات *bad sāt*, بد کیس *bad kish*.

SECTARIAN, *a.* مذهبی *mazhabī*.

SECTARY, *n.* اهل بدعت *ahli bidāt*, خارجی *khārijī*.

SECTION, *n.* فصل *fasl*, قطع *katt*, پارچه *pārcha*, مقطع *maqtā*. The section of a book, جزء *juz*, قطع *katt*.

SECULAR, *a.* دهری *dahrīy*, هرعد سالی *har sad sāl*.

SECURE, *a.* محفوظ *mahfūz*, سالم *sālim*, امین *amīn*, به بیم *bilā bīm*, مسلم *musallam*.

musallam.—(careless) بی خبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*.

SECURE, *vt.* محفوظ داشتن *mahfūz-d.*, مسلم کردن *musallam-k.*, امین کردن *amīn-k.*, بی خطر کردن *bī khatar-k.*,—(make certain) معهود کردن *māhūd-k.*, مقرر کردن *mukarrar-k.*,—(make fast, or firm) استوار کردن *ustuwār-k.*, ثابت کردن *sābit-k.* To secure in custody, در زندان نهادن *dar زندān-n.*

SECURELY, *ad.* با امانی *bā amānī*.—(carelessly) غفلتانه *ghaflatāna*.

SECURITY, *n.* سلامت *sakāmat*, امان *amān*, امین *amīn*.—(carelessness) بی ضامن *bī khabarī*, بی پروا *bī parwā*.—(bail) کفالت *kafālat*, ضامن *zāmin*. A place of security, پناهگاه *panāhgāh*, مامن *māman*.

SEDATE, *a.* آهسته *āhista*, ساکن *sākin*, متفکر *mutafakkir*.

SEDATELY, *ad.* از روی وقار *az rūi wakār*.

SEDATENESS, *n.* بی حرکت *bī harakat*.

SEDENTARY, *a.* ساکن *sākin*, بی حرکت *bī harakat*.

SEDIMENT, *n.* دود *durd*, فضل *fuzla*.

SEDITION, *n.* فتنه *fitna*, فساد *fasād*, آشوب *angām*, هنگامه *hangāma*, توطئه *tughyān*, فتنه انگیزدن *āshūb*. To excite sedition, فتنه *fitna-a*.

SEDITIOUS, *a.* فتنه انگیز *fitna angīz*, فتنه جو *fitna jū*, عصیان *asīyān*.

SEDITIOUSLY, *ad.* فتنه انگیزانه *fitna angīzāna*, عصیان *asīyāna*.

SEDUCE, *vt.* گمراه *bī rāh-k.*, راه کردن *gumrāh-k.*, اغوا کردن *ighwā-k.*, فریفتن *barghalā*, فریبیدن *farīftan*, اسلال کردن *izlāl-k.*

SEDUCTION, *n.* اغوا *ighwā*, زنا *zinā*.

SEDULITY, *n.* کوشش *kushish*, سعی *sai*.

SEDULOUS, *a.* مشغول *sāṛ*, ساعی *sāṛi*, *maashghūl*, محنتی *mahanatī*.

SEE, *vt., vi.* دیدن *dīdan*, نگریستن *nigristan*, نظر کردن *rāi-k.*, رای کردن *nazar-k.*, ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*

SEE, *inter.* اینک *īnak*.

SEED, *n.* تخم *tukhm*, دانه *dāna*, حب *habb* (*pl.* حبوب). Aniseed, حبب *habbatu'l halwa*. — Coriander-seed, حبب السوداء *habbatu's sawdā*. Hemp-seed, تلام *talām*. — (semen genitale) نطفه *nutfa*, منی *manī*. To sow seed, کاشتن *kāshṭan*, زرع کردن *sarā-k.*

SEED-TIME, *n.* موسم کاشتن *mausami kāshṭan*, وقت زراعت *wakti zarāṭ*.

SEEING, *n.* بینش *bīnīsh*, بصر *basar*, ناظر *nāzir*. Seeing far, دور بین *dūr bīn*. Seeing the world, جهان بین *jehān bīn*. Seeing minute objects, خرد بین *khurda bīn*. Seeing that, چون *chūn*, چونکه *chūnke*.

SEEK, *vt., vi.* جستن *justan*, تلاش کردن *talāsh-k.*, جستجو کردن *justajū-k.*, تفتیش کردن *taftīsh-k.*

SEEM, *vi.* نمودن *namūdan*, معلوم شدن *maḍlūm-sh.*, وجه ظاهر شدن *zāhir-sh.*, وچ *waja-d*. It seems, می نماید *mī numāyad*, معلوم است *maḍlūm ast*.

SEEMING, *a.* صورت *sūrat*, ظهور *zahūr*, صورت نما *sūrat numā*, (apparent) تمثیلی *tamthīlī*, ظاهر *zāhir*.

SEEMINGLY, *ad.* صورتاً *zāhiran*, صورتاً *sūratan*.

SEEMLINESS, *n.* حسن *zibāṭ*, زیبایی *zibāṭi*, جمال *huṣn*, خوشنمائی *khushnumāṭi*, مزاوری *jamāl*, سازواری *sazāwārī*.

SEEMLY, *a.* زیبا *khushnumā*, خوشنما *zibā*, مناسب *munāsab*, لایق *lāyq*.

با *bā* شایستگی *bā adab*, با ادب *shāyistagī*.

SEER, *n.* بیننده *bīnanda*, رای *rāi*, شاهد *mushāhid*.

SEESAW, *n.* جنبش *jumbīsh*, خیرام *kharām*. — (swing) آوکت *āwāk*, باز *bāzām*.

SEE-SAW, *vi.* جنباندیدن *jumbānīdan*, جنبش دادن *jumbīsh-d*.

SEGMENT, *n.* قطعه *kaṭṭ*, پاره *pāra*.

SEIGNIOR, *n.* آقا *ākā*, خواجه *khājā*.

SEIZE, *vt.* گرفتار کردن *giriftan*, گرفتن *giriftār-k.*, اخذ کردن *akhṣ-k.*, ربودن *rabūdan*. To seize by force, زور گرفتن *ba zuur-g*.

SEIZURE, *n.* گرفت *girift*, قبض *kabs*, گرفتنگی *giriftagī*.

SELDOM, *ad.* کم وقت *kam wakt*, کمتر *kamtar*, گاه گاه *gāh gāh*.

SELECT, *vt.* چیدن *chīdan*, گزیدن *guzīdan*, انتخاب کردن *intikhāb-k.*, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*

SELECTION, *n.* انتخاب *intikhāb*, اصطفا *istifā*, اختیار *ikhtiyār*.

SELECTNESS, *n.* گزیدگی *guzīdagī*, چیدگی *chīdagī*.

SELF, *n., a.* خود *khud*, خویش *khīsh*, من *man* خود *man khud*. Thyselself تو خود *tu khud*. Himself, herself, او خود *ū khud*. Ourselves, ما خود *mā khud*. Yourselves, شما خود *shumā khud*. Them-selves, ایشان خود *ishān khud*. Self-complacent, خود پسند *khud pasand*. Self-conceited, خود بین *khud bīn*. Self-conceit, خود بینی *khud bīnī*.

SELFISH, *a.* خود غرض *khud gharaz*, خود طلب *khud matlāb*.

SELFISHNESS, *n.* خود غرضی *khud gharazī*, خود کامی *khud kāmī*.

SELL, *vt., vi.* فروختن *farūkhtan*, بیع *biy*
کردن *bat-k.*, شرا کردن *shirā-k.* To buy
and sell, خرید و فروخت کردن *kharīd*
farūkht-k. و شرا کردن *bat u sharā-*
k., داد و ستد کردن *dād u sitad-k.* To
sell by auction, بهزاد فروختن *ba mazād-*
f. To sell on credit, نظر کردن *naẓar-k.*
To sell by ready money, بنقد فروختن
ba nakd-f.

SELLER, *n.* فروش *farūsh*, بايع *bāy*.

SELLING, *n.* بیع *bīd*, شرا *sharā*.

SEMBLANCE, *n.* نهایش *numāyish*,
تأثيل *tamthil*.

SEMI, *a.* نیم *nīm*, نصف *nisf*.

SEMICIRCLE, *n.* نیم دایره *nīmdāira*,
نصف دایره *nisf dāira*.

SEMINAL, *a.* تخمى *tukhmī*, منبى
manī mansūb.

SEMINARY, *n.* کشت زار *zarīdāt*, زار
kishtzār.—(a place of education) مکتب
maktab, تعلیم خانه *tadlīm khāna*,
تربیت گاه *tarbiyat gāh*.

SENATE, *n.* دیوانی عام *majlīs*, دیوانی
dīwānī ām. A. senate house, دیوان
مشورت *dīwān khāna*, مشورت خانه
mashwarat khāna.

SENATOR, *n.* اهل دیوان *ahli dīwān*,
وزیر *wazīr*, مشیر *mushīr*.

SEND, *vt., vi.* فرستادن *firistādan*, روانه
کردن *rawāna-k.*, ارسال کردن *irsāl-k.*,
To send to one another, ارسال کردن
tarāsul-k. To send from place to place,
ارسال کردن *jā ba jā-f.* To send
for, طلبیدن *dādwat-s.*, ساختن
talabīdan.

SENDER, *n.* ارسال کننده *mursil*, ارسال
irsāl kunānda.

SENIOR, *n.* پیر *pīr*, شیخ *shīkh*.

SENIOR, *a.* کبیر *kabīr*, قدیم *kadīm*, کهن
kalām, میشتار *mīhtar*.

SENIORITY, *n.* شیوخیت *shuyūkhīyat*
کلانی *kalānī*, پیری *pīrī*.

SENNA, *n.* منا *sanā*.—(Mecca) منای مکى
sanāi makkī.

SENSATION, *n.* احساس *ihsās*, حالت
hālat.

SENSE, *n.* حس *hiss* (*pl.* حواس),
حواس *ihsās*. The five senses, حواس
hawāssī khamsa, قوای بدن
kuwāi badan.—(of seeing) باصرت
bāsirat.—(of hearing) سامعت *samīdt*.
—(of tasting) ذایقه *zāiku*.—(of smel-
ling) شامه *shāmma*.—(of touching or
feeling) لامست *lāmisat*. Common
sense, حاسه عامه *hāssai āmma*,
احساس مشارک *ihsāsi mashārik*.—
(intellect) فهم *fahm*, ادراک *idrāk*, عقل
dhl, هوش *hūsh*, ضمیر *zamīr*.—(meaning)
maādnī, معنای معنوی *maādnī lughawī*. The lite-
ral sense, معنای مصطلح *maādnī mustalah*. A mystical sense,
معنای لطیف *maādnī lūṭīf*, نکته *nukta*. To explain the
sense, شرح دادن *tafsīr-k.*, بیان کردن
sharāh-d., تاول کردن *tāwīl-k.*, بیان
bayān-k.

SENSELESS, *a.* بی هوش *bī jān*, بی
bī hūsh.—(without understanding)
bī wakūf, بی عقل *bī dhl*, نادان
nādān, ناشناس *nā shindās*.—
(without meaning) بی معنی *bī maādnī*,
بیهوده *bī hūda*.

SENSELESSLY, *ad.* بی عقلا *bī dkalāna*,
بیلا معنی *bī wakūfāna*, بی وقوفانه
lilā maādnī.

SENSELESSNESS, *n.* بی حواسی *bī*
hawāssī, بی وقوفی *bī wakūfī*, حماکت
hamākat, نادانی *nādānī*.

SENSIBILITY, *n.* ملایمت *mulāyamat*,
دانی *dānāyī*, علمندی *aklmāndī*.

- SENSIBLE**, *a.* محسوس *hisst*, محسوس *mahsūs*.—(wise) عاقل *ākīl*, دانا *dānā*,
 هوشیار *hūshyār*.—(aware) واقف *wākīf*,
 هوشیار *hūshyār*.—(visible) ظاهر *sāhir*,
 معلوم *maḏlūm*.
- SENSIBLY**, *ad.* عاقلانه *ākīlāna*, با هوش *bā hūsh* و دانش *u dānīsh*.
- SENSITIVE**, *a.* حواس دار *harvāsēdār*,
 عاقل *ākīl*, تیز فهم *tes fahm*.
- SENSUAL**, *a.* نفسانی *shahwatī*,
 نفسانی *nafsānī*.
- SENSUALIST**, *n.* شهوت پرست *shahwat parast*,
 نفس پرور *nafs parwar*.
- SENSUALITY**, *n.* مستی *shahwat*,
 شهوت *mastī*, نفس اماره *harwa*,
 نفس *nafsi ammāra*.
- SENSUALLY**, *ad.* با شهوت *bā shahwat*,
 بطور نفسانی *ba tauri nafsānī*.
- SENTENCE**, *n.* (of a judge) فتوای *fatwā*,
 فیصله *faiṣal*, حجت *hujjat*, قضا *kazā*,
 —(a saying) مقال *makāl*, مثل *miṣl*.
 —(paragraph) جمله *jumla*, قطعه *katīd*.—(the end of a sentence) محط *mahatt*.
- SENTENCE**, *vt.* حکم دادن *hukm-dān*,
 حجت کردن *hujjat-k.*, قضا کردن *kasā-k.*
- SENTENTIOUS**, *a.* نکته منج *nukta sanj*,
 مقال گو *makāl gū*.
- SENTIENT**, *a.* ادراک *daryāb*, درباب *bā idrāk*.
- SENTIMENT**, *n.* رای *fikr*, ظن *ẓann*, فکر *rāi*,
 تدبیر *tadbīr*, اندیشه *andīsha*.
- SENTIMENTAL**, *a.* خیر اندیش *khayr-andīsh*,
 تصوری *khūbrāi*, خوب رای *tasawwarī*.
- SENTIMENTALLY**, *ad.* بوجه خیر اندیش *khayr andīsh*,
 باوجای *barvajai*.
- SENTINEL**, *n.* نگهبان *pāsbān*, پاسبان *nigāhbān*,
 جارس *hāris*.
- SEPARABLE**, *a.* قابل فراق *kābili farāk*,
 لایق جدایی *lāyaki judāi*.
- SEPARATE**, *vt., vi.* جدا کردن *judā-k.*,
 تفريق کردن *tafrīk-k.*, فصل کردن *fasl-k.*,
 To be separated, جدا شدن *judā-sh.*,
 منفصل شدن *munfasal-sh.*
- SEPARATE, SEPARATED**, *a.* جدا *judā*,
 معزوف *mutafarrik*, عاصده *dlahida*.
- SEPARATELY**, *ad.* جدا گانه *judāgāna*,
 قطعه قطعه *pāra pāra*, پاره پاره *katt katt*,
 متفرقانه *mutafarrikāna*.
- SEPARATION**, *n.* جدایی *judāi*, مفارقت *mufārakat*,
 انفصال *tafrīk*, تفريق *infisāl*, هجر *hijr*.
- SEPTEMBER**, *n.* مهر *mihr*, سپتامبر *september*.
- SEPTENARY**, *a.* هفتی *haftī*, سباعی *sabāi*.
- SEPTENNIAL**, *a.* هر هفت سال *har haft sāl*.
- SEPTUPLE**, *a.* هفت تا *haft tā*, هفت چند *haft chand*.
- SEPULCHRAL**, *a.* قبری *kabrī*, مزاری *masārī*.
- SEPULCHRE**, *n.* قبر *kabr*, گور *gūr*,
 مرقد *markad*.
- SEPULTURE**, *vt.* دفن کردن *dafn-k.*
- SEQUEL**, *n.* (end) آخر *ākhir*, عاقبت *ākibat*. — (continuation) مداومت *mudāwamat*,
 استمرار *istimrār*.—(conclusion) نتیجه *natiġa*, حاصل کلام *hāsilī kalām*.
- SEQUESTER**, *vt.* خلوت کردن *khilwat-k.*,
 بطنهای رفتن *ba tanhāt-r.*—(place in the hands of trustees) امانت کردن *amānat-k.*,
 سپردن *sipurdan*.—(confiscate) ضبط کردن *zabt-k.*
- SEQUESTRATION**, *n.* گوشه نشینی *gūsha nishīnī*,
 تنهایی *tanhāt*.—(confiscation) قبض *kabr*, ضبط *zabt*.

(placing in trust) وضع کردن در امانت *wasf kardān dar amānat*.

SERAGLIO, *n.* زانان *zanāna*, حرام *haram*.

SERAPH, *n.* فرشته *firishta*, ملک *malak*.

SERENE, *a.* صاف *sāf*, روشن *raushan*,

• نورانی *nūrānī*. A serene sky, هوای

آرام *harvāi kushāda*.—(calm, placid),

بی حرکت *bī harakat*, بی جنبش *bī jumbish*.

A serene countenance, روی

آرام *rūi kushāda*.

SERENELY, *ad.* (calmly) آرامه *mulāya-*

māna.—(clearly) با هوای آرام *bā*

harvāi kushāda.

SERENENESS, SERENITY, *n.* آرامی *kushādagi*,

آرامی *āsūdagi*.—(of

countenance) روی آرام *kushāda rūi*.—

(of the sky) آرامی هوا *kushādagi harvā*.

SERGEANT, *n.* حوالدار *hawāldar*, سرهنگ

sarhang, محضر *malzar*, وکیل *wakīl*,

قاضی *kāzī*.

SERIES, *n.* سر رشته *sar rishta*, سلسله

silk, انتظام *saff*, انتظام *intizām*.

SERIOUS, *a.* سنگین *sangīn*, گران *girān*,

مهم *muhimm*.—(grave) مهیب *muhīb*,

موقر *shukūh mand*, موقر *muwakkar*.

SERIOUSLY, *ad.* با تحمل *bā tahammul*,

مهم *muhībān*.—(in earnest)

با تاکید *fil hakikat*, با تاکید *bā*

tākīd.

SERIOUSNESS, *n.* (gravity) تحمل

tahammul, سنگینی *sangīnī*, جدیت

haybat.—(earnest) غور *ghaur*, جد

جد *jaddu jehad*.

SERMON, *vt.* وعظ کردن *wadẓ-k*.

SERMON, *n.* وعظ *wadẓ*, موعظه *muwāḍẓa*,

خطبه *khutba*.

SERPENT, *n.* مار *mār*, انعی *afar*. A

مار ساحر *charmer or tamer of serpents*,

مار آموز *mār sāhīr*, مار آموز *mār āmūz*.

SERPENTINE, *a.* مار پیچ *mār pech*,

پیچ دار *pech dār*.

SERUM, *n.* زرد آب *zard āb*, مصل *masl*.

SERVANT, *n.* نوکر *naukar*, چاکر *chākar*,

خدمتکار *khādim*, ملزم *mulāzim*, خدمتگار

khidmatgār, بنده *banda*, غلام *ghulām*,

حلقه بگوش *halka bagūsh*. A female

servant, کنیزک *kanīzak*.

SERVE, *vt., vi.* نوکری کردن *naukarī-k*.

خدمت *mulāzamat-s*, خدمت

کردن *khidmat-k*.—(stand instead of

anything) عوض شدن *twaz-sh*, بدل

شدن *badl-sh*.—(to be sufficient) کافی

شدن *kāfī-sh*, کفایت کردن *kifāyat-k*.

—(assist) مدد کردن *madad-k*, یاری

کردن *yārī-k*. To serve God, عبادت

کردن *ibādat-k*. To serve an office,

مذنب داشتن *mansab-d*. To serve

one's purpose, کار آمدن *ba kār-ā*.

SERVICE, *n.* ملازمت *mulāzamat*,

خدمتکار *khidmatgārī*, نوکری *naukarī*.

—(order of dishes on the table)

نعمت *nadmat*.—(religious worship)

طاعت *tādt*.—(actual

duty, place) خدمت *khidmat*, منصب

mansab.—(business) کار *kār*, عمل

amal.—(advantage) فایده *fāyada*,

نفع *naft*.

SERVICEABLE, *a.* سودمند *sūdmand*,

مفید *mufīd*.—(diligent)

مهم *mehnatī* کار آموز *kār āmūz*.

SERVICEABLENESS, *n.* فایده *fāyadā*,

مهم *mehnatī*.—(industry)

جد و جهد *jadd u jehad*.

SERVILE, *a.* مطیع *mutīd*, مناع *mutābī*,

—(mean) فرومایه *farūmāya*, حقیر

hakīr.

SERVILELY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*,

ذلیلانه *zalīlāna*.

SERVILENESS, SERVILITY, *n.* غلامی *ghulamī*, اطاعت *atā'at*, فرمان برداری *farmān bardārī*.—(meanness) حقیري *hakīrī*.

SERVITUDE, *n.* بندگی *bandagī*, نوکری *naukarī*, بندوبست *bandubast*, عبودیت *ʿbūdīyat*.

SESSION, *n.* نشست *nišast*, اجلاس *ijlās*.—(an assembly of magistrates, &c.) مجلس القضاة *majlisu'l kazzāt*, دربار *darbār*.

SET, *vt., vi.* (put) نهادن *nihādan*, وضع کردن *wast-k.*, نصب کردن *nash-k.*—(plant) شمس کردن *ājistan*, آجستن *ghars-k.*—(appoint) تعیین کردن *tayyūn-k.*—(fix) مقرر کردن *mukarrar-k.*, قائم کردن *kāyim-k.*—(regulate) بندوبست کردن *bandubast-n.*, ترتیب ساختن *tartīb-s.* To set about, شروع کردن *shurūd-k.*, آغاز کردن *āghāz-k.* To set against, رو برو نهادن *ru ba ru-n.*, set apart, set aside, set by, بر طرف نهادن *bar taraf-n.*, بگوشه نشاندن *ba gūsha-n.* To set aside (reject), رد ساختن *radd-s.*, نافي کردن *nafi-k.*—(abrogate) موقوف کردن *maukūf-k.* To set by (regard) اعتبار کردن *itibār-k.*, تکریم *takrīm-s.* To set down, یادداشت نوشتن *yād dāsht-n.* To set forth, اظهار آشکاره کردن *āshkāra-k.*, نمودن *izhār-k.*—(display) نامودن *namūdan*.—(arrange) صف کردن *saff-k.* To set forward, تقدم کردن *takaddum-k.*, شروع کردن *tarakkī-k.* To set in, آراستن *shurū-k.* To set off, زینت دادن *zīnat-d.* To set on (instigate), انگیزختن *angīzhtan*.—(employ) حمله کردن *hamla-k.* To set out (divide), کار دادن *kār-d.* To set out (mark by

boundaries) رسم سرحد کردن *rasm sar hadd-k.*—(publish) آشکاره نمودن *āshkāra-s.*—(show) نامودن *namūdan*, اظهار کردن *izhār-k.*—(have a beginning) ابتدا داشتن *ibtidā-d.* To set to, جهد و جد *jaddu jehad-n.* To set up, برداشتن *bardāshtan*, بزرگواری *nash-k.*—(exalt to power) با تاروانگری *ba tarwāngarī bar-a.*—(exalt to power) برداشتن *ba kudrat u damat-b.*—(place in view) با نظر برداشتن *ba nazar-b.* To set out on a journey, روانه شدن *rawāna-sh.*, کوچ کردن *kūch-k.*, تسافر کردن *tasaffur-k.* To set above or high up, بر نهادن *bar-n.*, بالا نهادن *bālā-n.* To set up a cry, بلند آواز زدن *bāng bar-z.* To set up a claim, طلب ساختن *dadwa-k.*, شایع *talab-s.* To set up an opinion, رای کردن *shiyāt rāya-k.* To set on foot, بر پا ساختن *barpā-s.*, سبک *tarakkī-d.* To set at defiance, خواندن *sabuk-kh.* To set a broken bone, استخوان شکسته راست ساختن *ustukhāni shikasta rāst-s.* To set bounds to, حد بستن *hadd-b.*, حدود *hudūd mukarrar-k.* To set on fire, آتش زدن *ātish-z.* To set (as the sun) غروب کردن *ghurūb-k.*

SET, *n.* طبقات *tabakat*, گروه *gurau* جماعت *silasila*, طایفه *tāyafa*, سلسله *jamā'at*.

SETTLE, *vt., vi.* (determine, fix) مقرر کردن *mukarrar-k.*, بندوبست کردن *bandubast-k.*, بر قرار کردن *bar kardār-k.*—(reside) قرار گرفتن *mutawattan-g.*, نشستن *karār-g.*—(subside) کارها تقویم کردن *kārha takwīm-k.*, معامله نظام ساختن

muāmala nazm-s. To settle accounts.
ادا کردن حساب *hisāb raft-k.*, ادا کردن
udā-k.

SETTLEMENT, *n.* (residence) سکونت
sakūnat, جایگاه *jāyghāh*, مقام *mukām*.
—(of any business) بندوبست *bandū-*
bast, انفصال *infisāl*.—(of an account)
رفع *raft*. To come to a settlement,
اترار کردن *ikrār-k.*

SEVEN, *a.* هفت *haft*, سبع *sabʿ*.

SEVENFOLD, *a.* هفت تا *haft tā*, هفت
چند *haftchand*.

SEVENTEEN, *a.* هفده *haftda*.

SEVENTH, *a.* هفتم *haftūm*, سابع *sābʿ*.

SEVENTY, *a.* هفتاد *haftād*, سبعون *sabūn*.

SEVER, *vt., vi.* بریدن *burīdan*, جدا
ساختن *judā-s.*, تفریق کردن *tafrīk-k.*,
قطع کردن *katt-k.*, تراشیدن *tarāshīdan*.

SEVERAL, *a.* چندان *chandān*, چند
chand.—(many) کثیر *kasīr*, بسیار
bisyyār.—(different) موافق *inā muwā-*
fak, متفرق *mutafarrīk*.

SEVERALLY, *ad.* متفرقانه *mutafarrīkāna*,
جدا جدا *judā judā*.

SEVERANCE, *n.* جدایی *judāi*, بریدنگی
burīdagī, قطع *katt*.

SEVERE, *a.* درشت *durusht*, تند *tund*,
بی شفقت *shadīd*, شدید *shadīd*, ظالم
ẓālim, شکوهمند *shukūh-mand*.—(grave)
bi shafakat.—(painful) پرهیز *pur haybat*.—
جان رنج آور *ranj āwar*, دلزار *dilāzār*,
آزار *jān āzār*.

SEVERELY, *ad.* بشدت *bā shiddat*,
ظالمانه *ẓālimāna*, درشتانه *durushtāna*.
—(painfully) با رنج *bā ranj*.

SEVERITY, *n.* درشتی *shiddat*, درشتی
durushti, ظلم *ẓulm*, سختی *sakhti*,
تندی *tāndī*.—(gravity) شکوه *shukūh*.
درشتی کردن *durushti-k.*, سختی نمودن
sakhti-n.

SEW, *vt., vi.* دوختن *dūkhtan*, خیاط
کردن *khayyātū-k.* To sew together,
هم دوختن *baham-d.*

SEWER, *n.* دوزنده *dūzanda* —(drain)
آبریز *ābrīz*, آبگذر *ābguzar*.

SEWERAGE, *n.* چاری *chirk jāri*.

SEX, *n.* جنس *jins*. (pl. اجناس *ajnas*),
قسم *kism* (pl. اقسام *aqsam*).

SEXAGENARY, *a.* شصت ساله *shast sāla*.

SEXAGESIMAL, *a.* شصتم *shastum*.

SEXTON, *n.* کارنده *turbat kāwanda*,
گور کن *gūr kun*.

SEXTUPLE, *a.* شش تا *shash tā*.

SEXUAL, *a.* جنسی *jinsī*, زوجی *zaujī*.

SHABBY, *a.* حقیر *hakīr*, دون *dūn*,
فرومایه *farūmayā*.

SHACKLE, *vt.* زنجیر بستن *dar zanjīr-*
b., مقید کردن *mukayyad-k.*

SHACKLE, *n.* زنجیر *zanjīr*, بند *band*,
قید *kayd*.

SHADE, *n.* سایه *sāya*, ظل *ẓill*.—(dark-
ness) سردی *tārīkī*.—(coolness) سردی
sarīdī.—(protection) حمایت *himāyat*,
حفاظت *hifāzat*.—(departed spirit)
خیال *khiyāl*, وهم *wahm*.

SHADE, *vt.* لایه *sāya-d.*, اظلال
پوشیدن *izlāl-s.*—(cover, hide) ساختن
poshīdan, پنهان کردن *panhān-k.*, رنگین
کردن *rangīn-k.*

SHADINESS, *n.* داری *sāya dārī*.

SHADOW, *n.* سایه *sāya*, ظلمت *ẓil*,
dlāmat. An extensive shadow, سایه
sāyi darāz. A thin or light shadow,
شعشع *shāshā*.

SHADY, SHADOWY, *a.* سایه دار *sāya-*
dār, سایه گستر *ẓill gushtar*,
sāya gushtar. A shady place, سایه
sāyagāh, سایبان *sāyabān*. A shady
tree, درخت سایه *dirakhti sāya*
dār.

SHAFT, *n.* تیر *tīr*, خدنگ *khadang*.

SHAKE, *vt., vi.* (agitate) جنبانیدن *jum-bānidan*, حرکت دادن *harakat-d.*, جنبش دادن *jumbish-d.* To shake hands, دست گرفتن *dast-g.*, دست دادن *dast ba dast-k.* To shake off, دفع کردن *duft-k.* To shake one's resolution, عود کردن *mutaraddid-k.*, در شبهه انداختن *dar shuba-a.*

SHAKING, *n.* جنبش *jumbish*, ارزش *larzish*.

SHALLOP, *n.* قارب *zaurak*, قارب *kārib*.

SHALLOW, *a.* بی عمیق *bī dmāk*, پایاب *pā yāb*, کم تک *kam tak*.—(futile) گم عقل *bīwakūf*, دیوقوف *bī wakūf*.

SHALLOWNESS, *n.* عدم عمق *ddami dmk*, بیایی *pāyābī*, دیوقوفی *bī wakūfī*, حماقت *hamākut*.

SHAM, *n.* بهانه *bahāna*, سازش *sazish*, دروغ *darūgh*, ناراست *nā rāst*.

SHAM, *vt., vi.* بهانه کردن *nakl-k.*, بهانه کردن *bahāna-k.*, حیل بازی کردن *hīlā bāzī-k.*

SHAME, *n.* شرم *sharm*, حیا *hayā*, شرمندگی *sharmindagi*, خجالت *khijlat*, رسوایی *ruswāi*.

SHAME, *vt.* شرم دادن *sharm-d.*, شرمسار *sharm-sār-k.*—(disgrace) بی عزت کردن *bī izzat-k.*, رسوایی کردن *ruswāi-k.*

SHAMEFUL, *a.* شرم آور *sharm āwar*, معیوب *māyūb*, فضیحه *fazīh*.

SHAMEFULLY, *ad.* با شرم *bā sharm*, آوار *āwarī*, قبیحانه *fazīhāna*, کبیحانه *kabīhāna*.

SHAMELESS, *a.* بی شرم *bī sharm*, بی حیا *bī hayā*, بی خجالت *bī khijālat*.

SHAMELESSNESS, *n.* ترک ادب *tarki adab*, بی شرمی *bī sharmī*.

SHANK, *n.* ساق *sāk*, شتالنگ *shitālang*.

SHANKER, *n.* قرع *karh*, آتشک *rishi ātishak*.

SHAPE, *n.* شکل *shakl*, صورت *sūrat*, قالب *kālīb*, اندازه *andāza*, قالب *kālbud*.

SHAPE, *vt.* شکل کردن *shakl-k.*, تشکیل *tashkīl-k.*, تراشیدن *tarāshidan*.

SHAPELESS, *a.* بی شکل *bī shakl*, بی صورت *bī sūrat*.

SHARE, *vt., vi.* حصه کردن *hissa-k.*, تقسیم *taksīm-k.*, قسمت کردن *kisimat-k.*, حصه گرفتن *tashrīk-k.*, شریک کردن *hissa-g.*, بهره داشتن *bahra-d.*, شریک بودن *sharīk-b.*

SHARE, *n.* حصه *hissa*, بهره *bahra*, تقسیم *taksīm*.

SHARK, *n.* ماهی *sag māhī*.

SHARP, *a.* تیز *tez*, قاطع *kātt*, بران *burrān*, نوکدار *naukdār*.—(acute of understanding) تیز فهم *tez fahm*, زبردت *zīrak*.—(acid) ترش *tursh*, حاد *hādd*.—(severe, harsh) درشت *durusht*, نذ *tund*.—(painful) جان آزار *jān āzār*, رنج آور *ranj āwar*.—(lean) لاغر *lāghīr*, نحیف *nahīf*.

SHARPEN, *vt., vi.* تیز کردن *tez-k.*, انحماض کردن *ighmāz-k.*

SHARPER, *n.* حیل باز *hīlā bāz*, خمدار *ghaddār*.

SHARPLY, *ad.* تیزانه *tezāna*, زبردانه *zīrakāna*.—(severely) تندانه *tundāna*, بی ملایمت *bī mulāyamat*.—(painfully) با درد *bā dard*, و درد *gham u dard*.

SHARPNESS, *n.* تیزی *tezī*.—(acuteness of understanding) تیز فهمی *tez fahmī*, زبردتی *zīrakī*, فراس *farāsat*.—(sourness) ترشی *turshī*.—(painfulness) رنج *ranj*.—(severity of language) زباندازی *zabān-darāzī*, طعن *tadn*, شکایت *shikāyat*.

SHATTER, *vt., vi.* پاره پاره کردن *pāra*

- pāra-k.*, سازیدن *rīz rīz-s.*, ریز ریز ساختن *shikastan*.
SHAVE, *vt., vi.* تراشیدن *siturdan*, تراشیدن *tarāshidan*, موئی سر تراشیدن *mūi sar-t.*
SHAVING, *n.* تراش *siturdagi*, تراشیدن *tarāshish*.
SHE, *pers., pron., fem.* او *ū*, وی *wai*.
SHEAR, *vt., vi.* مقارص کردن *mikrās-k.*, بریدن *burīdan*, قطع کردن *katt-k.*
SHEAR, *n.* مقارص *mikrās*, قیچی *kaychi*.
SHEATH, *n.* غلاف *ghilāf*, میان *mayān*, نیام *niyām*.
SHEATHE, *vt.* در نیام نهادن *dar niyām-n.*, در غلاف نهادن *dar ghilāf-n.*
SHED, *vt.* ریختن *rikhtan*, ریزیدن *rīzīdan*, افشاندن *afshāndan*. To shed tears, اشک ریختن *ashk-r.* To shed blood, خون ریختن *khūn-r.*
SHED, *n.* خارگاه *khargāh*, بار انگیز *bār angiz*, کلبه *kulba*.
SHEEP, *n.* میش *mīsh*, گوسفند *gūsband*, غنم *ghanam*, مواشی *mawāshī*. The bleating of sheep, تاج *sāf*.
SHEEPFOLD, *n.* صیورت *kamrā*, کمرا *strat*.
SHEER, *vi.* میل نمودن *kaj-k.*, کج کردن *mayl-n.*
SHEER, *a.* سراسر *khālis*, فقط *fakat*, سراسر *sarāsar*.
SHEET, *n.* (for a bed) چادر *chādar*, ردا *ridā*. A sheet of paper, ورق کاغذ *waraki kāghaz*.
SHEET-ANCHOR, *n.* لنگر بزرگ *langari buşurg*.
SHELF, *n.* تخته *takhta*, رف *raff*, (pl. رفوف).
SHELL, *n.* صدف *sadaf*.—(external crust of any thing) پوست *pūst*, قشر *kishr*.
- SHELL**, *vt., vi.* از صدف گرفتن *az sadaf-g.*, پوست کردن *pūst-k.*
SHELTER, *vt.* پناه دادن *panāh-d.*, محفوظ داشتن *hifāzat-n.*, محافظت نمودن *mahfūz-d.*
SHELTER, *n.* پوشش *pushish*.—(protection) پناه *panāh*, حمایت *himāyat*, حفظ *hifz*, امان *amān*.
SHEPHERD, *n.* چوپان *chaubān*, شبان *shabān*, گله بان *gallahlān*.
SHEPHERDESS, *n.* زن چوپان *zani chupān*, مرعیه *marīah*.
SHERBET, *n.* شربت *sharbat*.
SHERIFF, *n.* حاکم *hākim*, مدیر *mudīr*, نایب قاضی *nāibi kāzi*.
SHIELD, *n.* سپر *sipar*, جنبه *junnah*, حفاظت *hifāzat*, پناه *panāh*.
SHIELD, *vt.* با سپر پوشیدن *bā sipar-*, حمایت دادن *panāh-d.*, حمایت *himāyat-d.*
SHIFT, *vt., vi.* (change place) جا بجا رفتن *jā bu jā-r.*, نقل کردن *nakl-k.*—تغییر کردن *tabdīl-k.*, تبدیل کردن (change) *taghayyur-k.*—(transfer) جا بجا بردن *jā ba jā-b.*—(practice indirect methods) فریب دادن *hīla bāzi-k.*, فریب *farīftan*.
SHIFT, *n.* (artificio) حیل بازی *hīla bāzi*, تدبیر *ghadr*.—(expedient) تبدیل *tabdīl*.—(remedy) چاره *chāra*, علاج *ilāj*.
SHIFTLESS, *a.* بی چاره *bī chāra*, عاجز *hājatmand*.
SHINE, *vi.* درخشیدن *dirakhshīdan*, برتو *ziyā-p.*, تابان *tāftan*, آبدار شدن *partau-a.*, آبدار شدن *abdār-sh.*, روشن شدن *raushan-sh.*, اشرف *ashraf-b.*, نامدار شدن *nāmdār-sh.*
SHINE, *n.* روشنی *raushnī*, ضیا *ziyā*.—(fair weather) هوا *kushāda havā*.

Sun shine, شمع شمس *shu'āi shamsh*,
روشنایی آفتاب *raushnā'ī āftāb*. Moon
shine, مهتاب *mahtāb*.

SHINING, *a.* تابان *dirakhshān*, تابان
tābān, ضیا پاشی *ziyā pāshī*, لامع *lāmī*.

SHIP, *n.* مرکب *kishti*, کشتی *jahāz*, جهاز
markab, زورق *zauruk*. To go on board a
ship, در جهاز سوار شدن *bar jahāz suwār-*
sh., دخول کردن *ba kishti du-*
khul-k. To load a ship, اسباب در جهاز
asbāb dar jahāz wazī-k., وضع کردن
matād ba kishti-n. متاع بکشتی نهادن
To unload a ship, متاع از کشتی بکنار آوردن
matāa az kishti ba kinār-ā. To rig
a ship, جهاز آراستن *jehāz-ā.* The
mooring of a ship, مرفأ *murfā.* The
helm of a ship, دنبال جهاز *dumbāli*
jahāz. The freight or hire of a ship,
نول *nūl*, کرایه *kirāi jahāz*, جهاز
lading of a ship, بار جهاز *bārī jahāz*,
حمل کشتی *hamli kishti*. The anchor
of a ship, لنگر *langar*. The deck of a
ship, سقایفت *sakīfat*. A plank of a
ship, تختۀ جهاز *takhtai jahāz*. To caulk
or sheathe a ship, کلاف ساختن *kalf-s.*

SHIP-MASTER, *n.* صاحب جهاز *sāhibi*
jehāz, کشتیبان *kishti-bān*.

SHIPMENT, *n.* حمل *haml*, بار *bār*.

SHIPPING, *n.* بارگیر *bārgīr*, جهاز *jehāz*.

SHIPWRECK, *n.* شکستگی جهاز *shikasta-*
yī jahāz, غرق کشتی *gharkī kishti*.

To be shipwrecked, غرق شدن *ghark-*
sh., شکسته جهاز بودن *shikasta jehāz-b.*

SHIPWRECK, *vt.* جهاز شکستن *jehāz-sh.*,
غرق کردن *ghark-k.*

SHIPWRIGHT, *n.* کشتی جهازگر *jehāzgar*,
ساز *kishti sāz*.

SHIRK, *vt.* تغافل نمودن *taghāful-n.*,
احتراز کردن *ihtirāz-k.*

SHIRT, *n.* قمیص *kāmīs*, پیراهن *pirāhan*,
زیر جامه *zīr jāma*.

SHIVER, *vt., vi.* لرزیدن *larzīdan*, توپیدن
tapīdan.—(break in pieces) پاره پاره
کردن *pāra pāra-k.*

SHIVER, *n.* لرزش *larzish*.—(fragment)
پاره *pāra*, ریزه *rīza*.

SHOAL, *n.* ازدحام *azdihām*, گروه *gurūh*.

SHOAL, *a.* (shallow) نا عمیق *nā amīk*,
کم آب *kam āb*.

SHOAL, *vi.* در جمع کثیر رفتن *dar jamī*
kusīr-r., نا عمیق گشتن *nā amīk-g.*

SHOCK, *n.* (blow) ضربه *zarb*, صدمه
saduma.—(shake) جنبش *jumbish*,
لرزش *larzish*.—(conflict) هجوم *hujūm*,
تهم زدگی *baham zadagī*.—(offence)
آزار *āsār*, اضطراب *iztirāb*.

SHOCK, *vt.* صدمه کردن *sadama-k.*, باهم زدن
bāham-z.—(offend) درهم کردن *barham-*
k., اضطراب کردن *iztirāb-k.*

SHOE, *n.* کفش *pāpūsh*, کفش *kafsh*,
نعل *nadl*. To put on shoes, کفش
پوشیدن *kafsh-p.* To shoe a horse,
نعل بند کردن *nadl band-k.*

SHOEMAKER, *n.* دوز کفش *kafsh dūz*,
کفشگر *kafshgar*.

SHOOT, *vt., vi.* (throw, dart) انداختن
andākhtan, رمی کردن *ramī-k.* To shoot

or kill with a gun, از بندوق قتل کردن
az bandūq qatl-k., از توپ کشتن *az*
tūp-k. To shoot with bow and arrow,

پرتاب کردن *tīr andāzī-k.*, تیر اندازی کردن
وسعتن *partāp-a.*—(germinate) رویدن

rustan, رویدن *rūdan*. To shoot forth
ears (as corn), خوشه دار شدن *khūshadār-*
sh.—(jut out) تقدم کردن *takaddum-k.*

SHOOT, *n.* شاخ *shākh*, نهال *nihāl*,
غرس *ghars*.

SHOP, *n.* دکان *dukān*, خانوت *hānūt*.

SHOPKEEPER, SHOPMAN, *n.* دوكاندار *dukāndār*, خرده فروش *khurda farūsh*.

SHORE, *n.* لب *lab*, کنار *kinār*, ساحل *sāhil*. To go on shore, *ساحل کردن musāhila-k*. There is safety on shore, *سلامت بر کنار است salāmat bar kinār ast*.

SHORT, *a., ad.* کوتاه *kutāh*, قصير *kasīr*.

Short of stature, *کوتاه قد kutāh kadīl*. In

a short time, *در زمان قليل dar zamāni kalīl*. A short discourse *کلام موخر kalām mukhkhīr*. A short cut or

passage, *راه قرب rāh-i qurb*.—(not

adequate) *نا سزا nā sāzā*.—(friable) *ريز ناک rīz nāk*. To

fall short, *قاصر شدن kāsir-sh*. In short,

القصم alkissā, *کلام حاصل hāsili kalām*.

SHORTEN, *vt., vi.* کوتاه کردن *kutāh-k*,

مختصر کردن kasīr-k, *بریدن burīdan*.

SHORT-HAND, *n.* مختصر نویسی *mukhta-*

sar nauwīsi, کوتاه کلمه *kutāh kalma*.

SHORT-LIVED, *a.* کم عمر *kam āmr*,

ناپایدار nāpāyadār, فانی *fānī*.

SHORTLY, *ad.* *القصم alkissā*, مختصراً *mukhtasaran*.—(soon) *سرعنأ surātan*,

بازودى ba zūdī.

SHORTNESS, *n.* کوتاهی *kutāhi*, قسارت *kasārat*, اختصار *ikhtisār*.

SHORT-SIGHTED, *a.* کوتاه نظر *kutāh nazar*, بین *kutāh bin*.

SHOT, *n.* اندازی *andāzi*, رمی *ramī*.

Shot for fire arms, *گوله gūla*, Small

shot, *سنگریزه sangrīza*.

SHOULDER, *n.* دوش *dūsh*, کتف *katīf*

(*اکتاب shāna*).

SHOULDER, *vt.* *بار* *dūsh* نهادن *bar dūsh-n*,

در دوش بردن bar dūsh-b.

SHOUT, *vi.* *آواز زدن āwāz-z*, *بازگ*

bāng bar-z, *خروشدن kharūshīdan*.

SHOUT, *n.* *آواز āwāz*, *بازگ bāng*, *هنگام*

hangāma, *نعره nadra*.

SHOVE, *vt., vi.* *رازدن rāndan*, *تدنیج*

tadfi-k.

SHOVEL, *n.* بیل *bīl*, *مسحات mis-hāt*

(*pl.* *مساحی*).

SHOVEL, *vt.* *بیل زدن bīl-z*.

SHOW, *vt., vi.* *نمودن namūdan*.—(make

known) *اظهار کردن izhār-k*, *هویدا کردن*

hawīda-k.—(demonstrate) *درايه دادن dalālat*

burhān-d, *اثبات نمودن burhān-d*, *شرح کردن*

wa isbāt-n.—(explain) *تعریف کردن sharah-k*, *روشن کردن raushan-k*, *گفتن taarīf-n*.—(tell, teach) *guftan*, *اعلام کردن ilām-k*.—(appear) *ظهور کردن numāyish-k*, *نمایش کردن zahār-k*.

SHOW, *n.* *نمایش numāyish*, *ظهور*

numāyish, *نمایش numāyish*, *صورت sūrat*, *روي wa ja*, *رؤی rūe*.—

(splendid appearance) *صورت بزرگوار sūrat-i buzurgwār*.—(spectacle) *تماشا tamāshā*, *منظر manzar*.

SHOWER, *n.* *باران bārān*, *بارش bārish*,

هطل matar. Shower after shower, *هطل*

huttal. A heavy shower, *باران*

shitāb bārān, *وابل wabl*. A slight shower,

باران سست bārāni sust.

SHOWER, *vt., vi.* *باریدن bārīdan*, *مطر*

matar-k.

SHOWERY, *a.* *بارانی bārānī*, *مطریه*

matar rīz.

SHOWY, *n.* *نمایش numāyish*, *روندار*

raunakdār, *آبدار ābdār*, *روشن raushan*, *زیبایى zināyat*.

SHRED, *n.* *پاره para*, *پارچه pārcha*.

SHRED, *vt.* *پاره تراشدن para-t*, *قطع*

katt katt-k.

SHREWD, *a.* *هوشیار hūshyār*, *زیرک*

zīrak, نرین *zahn*.—(malicious) شریر
sharir, بد خواه *bad khāh*.
SHREWDLY, *ad.* با هوشیاری *bā hūshyārī*,
 بد خواهانه *az shārārat*, از شرارت
bad khāhāna.
SHREWDNESS, *n.* هوشیاری *hūshyārī*,
 شرارت (mischievousness) *zīrakī*,
sharārat, حرامزادگی *harām-zādagī*,
 بدکاری *badkāri*.
SHRIEK, *vi.* غریو زدن *shūr-k.*, شور کردن
ghariv-z., واویلا زدن *ghurridan*,
wāwilā-z.
SHRIEK, *n.* شور *shūr*, غریو *ghariv*,
 واویلا *wāwilā*.
SHRILL, *a.* آواز تیز *buland āwāz*, بلند
āwāzi tez.
SHRINE, *n.* درگاه زیارتگاه *ziyaratgāh*,
 درگاه *dargāh*. مزار *mazar*.
SHRINK, *vi.* درهم کوتاه شدن *kūtā-sh.*,
 درهم *darham-k.*—(from danger)
 کشیدن از خطر گرفتن
az khatar-g.
SHRIVEL, *vt., vi.* درهم کشیدن *darham-k.*
SHROUD, *n.* کفن *kafan*, پوشش *vushish*.
SHROUD, *vt.* با کفن *takfīn-k.*, تکفین کردن
 پوشیدن *bā kafan-p.*
SHRUB, *n.* گلبن *gulbun*, نهال *nihāl*.
SHRUG, *n.* جنبش دوش *jumbishi dūsh*.
SHUDDER, *vi.* رمیدن *larzidan*, لرزیدن
ramidan, ترسیدن *tarsidan*.
SHUFFLE, *vt., vi.* هم زدن *baham-z.*,
 درهم کردن *zer zabar-k.*, زیر زدن
durham-k. To shuffle cards, هم
 گنجیغ *ganjīfā baham-z.*—(trick)
 حیل زدن *hīlabāzī-k.*, بازی کردن
fariftan.
SHUFFLE, *n.* هم زدگی *āmīzish*, آمیزش
 کارسازی *baham zadagī*.—(artifice)
 حیل بازی *hīlabāzī*.
SHUN, *vt., vi.* اجتناب کردن *ijtināb-k.*,
 پرهیز کردن *parhez-k.*, حذر کردن
hazar-k., اجترار نمودن
ihतरāz-n.

SHUT, *vt., vi.* سد کردن *gadd-k.*, بستن
bastan, مسدود کردن *band-k.*, بند کردن
masdūd-k. To shut a door, سد باب
saddibāb-k., در بند کردن *dar*
band-k. To shut up, مسدود ساختن
masdūd-s., محبوس کردن *mahbūs-k.*
 To shut out, بدر کردن *badar-k.*, محروم
 کردن *mahrūm-k.*
SHUTTLE, *n.* مکوب *makūk*, ماکوب *mā-*
kūb.
SHY, *a.* شرمشار *sharmsār*, خجیل *khajjal*
 شکبی (suspicious) *khābardār*.
shakktī, واهام *wahām*.
SIBILANT, *a.* صغار *saffār*.
SICK, *a.* بیمار *bīmār*, مریض *mariz*, دردمند
dardmānd.—(disgusted) *bīsār*.
 Sick at heart, دل خسته *khasta dīl*,
 دل شکسته *shikasta dīl*.
SICKEN, *vt.*, شدن بیمار *bīmār-sh.*,
 مریض شدن *mariz-sh.*
SICKLY, *n.* داس *dās*, میج *mijazz*.
SICKLINESS, *n.* ناسازی *nāsāzī*,
 زاری *zarīfī*.
SICKNESS, *n.* مرض *bīmārī*, بیماری
marz, دردمندی *dardmāndī*, رنج *ranj*.
SIDE, *n.* جانب *taraf* (*pl.* اطراف),
jānib (*pl.* *jawānib*), *pahlū*. Near the
 side, by the side, نزد *nāzd*, جانب
jānib. Both sides, طرفین *tarfayn*,
 جالبدین *har du jānib*, هر دو جانب
jānabayn. From side to side, طرف
taraf ba taraf.
SIDE, *vi.* هموناق *tashrīb-k.*, تشریک کردن
 شدن *hamwīsāk-sh.*
SIEGE, *n.* محاصره *muhāsara*,
 گاردوار *gardāwarī*, قلعه بندی *kālbandī*.
SIEVE, *n.* منخل *gharbāl*, غربال
SIFT, *vt.* بختن *bikhtan*, غربال زدن
ghar-bāl-z.

SIGH, *vt.*, *ف.* کشیدن *āh-k.*, حسرت *hasrat-k.*, ناله زدن *nāla-z.*

SIGH, *n.* آه *āh*, زاری *zārī*, نالشی *nālīsh*.
An ardent sigh, گرم آه *āhi garm*, آه

• جگر سوز *āhi jigar sūz*.

SIGHT, *n.* نظر *nazar*, نگاه *nigāh*, دیدار *didār*, بینش *bīnīsh*, بصر *basar*, عین *‘ayn*, دیدن *dīn*.

SIGHTED, *a.* چشم اهل *ahli chahsm*, Dim-sighted, تاریک چشم *rūz kūr*, تاریک چشم *tārīk chāshm*. Short-sighted, کوته نظر *kūta nazar*.

SIGHTLY, *a.* خوش منظر *khushmanzar*, جمیل *jamīl*, مقبول *mākbūl*.

SIGN, *n.* نشان *nishān*, اشاره *ishāra*, علامت *dlāmat*, اثر *asar*, دلائل *dilālat*.

SIGN, *vt.*, *vi.* نشان کردن *nishān-k.*, اشاره کردن *ishāra-k.*—(with name or mark) دست خط کردن *dastkhat-k.*

SIGNAL, *n.* اشاره *ishāra*, غمز *ghamz*, نشان *nishān*, علامت *dlāmat*.

SIGNAL, *a.* نامدار *nām-dār*, مشهور *mašhūr*, ظاهر *zāhir*, پدید *padīd*, هویدا *hawīdā*.

SIGNALIZE, *vt.* نامور کردن *nāmudār-k.*, مشهور کردن *shuhrat-d.*, مشهور *mašhūr-k.*

SIGNALLY, *ad.* نامدارانه *nām-dārāna*, روشنانه *raushanāna*, معروفانه *maadrūfāna*.

SIGNATURE, *n.* دستخط *dastkhat*, امضا *imzā*, رقم *rakam*. The imperial signature, طغرا *tughrā*.

SIGNET, *n.* مهر *muhr*, خاتم *khātim*.

SIGNIFICANCE, *n.* معنی *madnī*, مقصد *maksad*, قدر *kadr*.

SIGNIFICANT, SIGNIFICATIVE, *a.* معنوی *madnawī*, با معنی *bā madnī*.—(important) مهم *muhimm*, گران *girān*.

SIGNIFICANTLY, *ad.* با قوت معنی *bā kuwātī madnī*, مهمان *muhimmāna*.

SIGNIFICATION, *n.* معنی *madnī*, فحویل *fahwa*, عبارت *ibārat*, نتیجه *natīja*. The evident signification, صریح *nattī-jai sarīh*. The signification of the words, کلام *natījai kalām*.

SIGNIFY, *vt.* معنی داشتن *madnī-d.*, دلالت کردن *dalālat-k.*—(make known) خبر دادن *madlūm-k.*, *khābar-d.*

SILENCE, *n.* خاموشی *khāmūshī*, سکوت *sukūt*.

SILENCE, *vt.* خاموش کردن *khāmūsh-k.*, ساکت کردن *sākit-k.*

SILENT, *a.* خاموش *khāmūsh*, ساکت *sākit*, بی‌زبان *bī zabān*. To be silent, ساکت شدن *khāmūsh-sh.*, ساکت شدن *sākit-sh.*

SILENTLY, *ad.* خاموشانه *khāmūshāna*, با سکوت *bā sukūt*.

SILK, *n.* ابریشم *abrīsham*. Raw silk, حریر *harīr*. Silk cloth, کاز *kazz*.

SILK, SILKEN, *a.* ابریشمی *abrīshamī*, حریری *harīrī*.

SILK-MERCER, *n.* فروش ابریشم *abrīsham farūsh*.

SILKWORM, *n.* کرم *kirmi*, پید *pīla*, کرم ابریشم *kirmi abrīsham*.

SILLILY, *ad.* احمقانه *ahmak āsā*, مثل *misli*, بی‌هوده *bīhūda*.

SILLINESS, *n.* حماقت *bīhūdagī*, بی‌هودگی *bīhūdagī*, ساده *sāda*, ذلی *dīlī*, پاک *pāki*.

SILLY, *a.* بی‌هوده *bīhūda*, ابله *abla*, احمق *ahmak*, بی عقل *bī aql*.

SILVER, *n.* سیم *sīm*, نقره *nukra*, فضت *fizat*. A silver mine, سیم معدن *mad-dant sīm*.

SILVER, *vt.* پوشیدن *bā sīm-p.*, مضاف کردن *mufazzas-k.*

SILVERSMITH, *n.* سیمگر *simgar*.

SILVERY, *a.* مفضی سیمین *simin*, *mu-fazzaz*, نقره دار *nukra dār*.

SIMILAR, *a.* برابر *barābar*, مانند *mānand*,

مثل *miel*, یکسان *yaksān*, همنبر *ham-nabar*, مشابه *mushābih*.

SIMILARITY, SIMILITUDE, *n.* مانندگی *mānindagi*,

یکسانی *barābari*, برابری *yaksāni*, مثل *miel*, تشبیه *tashbih*.

SIMILARLY, *ad.* بهمان طور *ba hamān taur*.

SIMILE, *n.* تمثیل *tamsil*, مثل *miel*, تشبیه *tashbih*.

SIMPLE, *a.* (not compound) غیر مرکب *ghayr murakkab*,

بی آمیزش *bi āmīzish*, خلص *khālīs*.—(single) مفرد *mufrad*,

بی ربا *yaktā*.—(plain) ساده *sāda*, بی زینت *bi zibā*.—(artless) احمق *ahmak*,

بی وقوف *bi wukūf*.—(harmless) بی ضرر *sāda dīl*, بی ربا *bi riyā*.

SIMPLETON, *n.* احمق *sāda dīl*, بی وقوف *ahmak*, ابله *ablah*.

SIMPLICITY, *ad.* ساده دلی *sāda dīl*.

—(without abstruseness) عدم مغلفی *ādami maghlak*, نامشکلی *nā mushkili*.

—(without finery) بی زینت و طراز *bi zinat u tirāz*.—(singleness) بکروزی *yak rūi*,

یکناهی *yaktāi*.—(weakness) بی وقوف *bi wukūf*, بی وقوفی *bihūdagi*.

SIMPLIFY, *vt.* ساده ساختن *sāda*, خلص کردن *khālīs-g*.

SIMPLY, *ad.* (without artifice) بی فن *bi fann*,

بی ربا *bi riyā*.—(without experience) بی وقوف *bi wukūf*,

بی وقوفی *bi wukūfi*.—(foolishly) از *bi āmūdagi*.

از ساده دلی *bi āmūdagi*, از ساده دلی *bi āmūdagi*.

فقط *sāda dīl*.—(solely) صرف *sarf*, بی زیادت *fakat*.

بی زیادتی *bi ziyādat*, بی افزایش *bi afzāyish*.

SIMULATION, *n.* ربا *bahāna*, ریا *riyā*.

SIMULTANEOUS, *a.* همسار *ham sār*,

همکار *hamkār*, همزمان *hamzāt*, همحد *hamhdad*.

SIN, *n.* گناه *gunāh*, خطا *khatā*, جرم *jurm*,

عصیان *āsyan*, بزه *biza*.

SIN, *vi.* خطا کردن *khatā-k*,

گناه کردن *gunāh-k*, تصحیر کردن *tasir-k*.

SINCE, *prep. ad.* چون *chūn*, چونکه *chūnki*,

از آنجا که *azānjāki*, زیرا که *zirāki*.—(from that time) از آن وقت *azān wakt*,

پس از آن *pas azān*, بعد از آن *bād azān*.

Long since, در وقت پیشین *dar wakti pishin*,

قدیمانه *kadīmāna*, من قبل *mīn kabl*.

SINCERE, *a.* صادق *sādik*, خلص *khālīs*,

صاف *sāf*, درست *durust*, پاک *pāk*,

صدیق *siddik*. A sincere heart, دل

دلی *dīlī sāfi*, قلب طاهر *kalbi tāhir*.

SINCERELY, *ad.* با صداقت *bā sadākat*,

با اخلاص *bā ikhlās*, با صدق *bā ṣidq*,

مخلصانه *mukhlisāna*.

SINCERITY, *n.* صداقت *sadākat*, حقیقت *haqiqat*,

اخلاص *ikhlas*, راستی *raستی*.

SINECURE, *n.* مفت *muft*, بی رنج *ganji bi ranj*,

کار بی زحمت *kāri bi zihmat*.

SINEW, *n.* عصب *asab* (pl. اعصاب *asāb*),

پای *payā*, حبل *habal*.

SINFUL, *a.* ملحد *gunāhgār*, گناهکار *mul-*

had, بی دین *bi dīn*.

SINFULLY, *ad.* گناهکارانه *gunāhgārāna*,

عاصیانانه *āsīyāna*.

SINFULNESS, *n.* گناه کاری *gunāhgārī*,

عدم دین *ādami dīn*.

SING, *vt. vi.* سرالیدن *sarāyidan*, سرود

نغمه برداختن *sarūd-kh*, خواندن *ma-p*,

نوا کردن *narwā-k*.

SINGER, *n.* سراینده *sarāyinda*, مغنی

mughannī, مطرب گونده *gūyinda*,
mutrīb, نغمه پرداز *naḥma pardāz*.

SINGING, *n.* سرود *surūd gūt*,
 کذاب موسیقی *taḡhannī*.—(book)
kitābī musīkī.—(master) معلم موسیقی
mudlīlīni musīkī.

SINGLE, *a.* یکتا *yak*, یکتا *yaktā*,
 یگانه *yagāna*, فرد *fard*, واحد *wāhid*.—(un-
 married) بی زوج *bī zauj*, نا منکوح
nā mankūh.

SINGLE, *vt.* استفراک ساختن *istifarād-s.*,
 تفرد کردن *ikhtiyār-k.*, اختیار کردن
tafrād-k., جدا نمودن *judā-n.*

SINGLENES, *n.* یگانگی *yagānagī*,
 تفرد *yaktāi*, وحدت *wahdat*,
 تفرّد *tafarrud*.

SINGLY, *ad.* یک یک *yak yak*, فردا
far lan jardan.

SINGULAR, *a.* مفرد *mufraḍ*, واحد
wāhid, فرد *fard*, یگان *yagāna*.—(rare)
nādar, نادر *badīd*, بدیع *ḥanayāb*,
 واحد (number) *wahid*, عجیب
mufrad.

SINGULARITY, *n.* یگانگی *wahdat* وحدت
yagānagī.—(peculiarity) خصوصیت
ḥasūsiyat, عجیب *ājab*.—(capricious-
 ness) خود سرب *khud sarī*.

SINGULARLY, *ad.* با وجه عجیب *ba*
wajāi ājīb, خصوصاً *ḥasūsān*.

SINISTER, *a.* قبیح *nā rāst*, ناراست
kabīh, بد *bad*, زشت *zisht*.

SINK, *vt., vi.* غرق شدن (in water)
ghark-sh., غوطه خوردن *ghūta-kh.*.—
 غرق کردن (cause to sink under water)
ghark-k.—(penetrate) در رفتن *dar-r.*,
 فرو رفتن *farū-r.* To sink in value,
 کم بها گشتن *arzām-sh.*, ارزان شدن
bahā-g. To cause to sink in value,
 کم بها گردانیدن *arzām-k.*, ارزان کردن
kambahā girdānīdan.—(degrade)

از جاده معزول کردن *az jāh madzūl-k.*.—
 (decrease) مقصور گشتن *maksūr gashtan*,
 کمتر گردیدن *kamtar-g.* To sink a ship,
 جهاز غرق کردن *jehāz ghark-k.* To
 sink (as a ship) غرق شدن *ghark-sh.*
 To sink a mine, معدن در کردن *maḍdan*
 در کردن (suppress, conceal) *dar-k.*.—
 اخفا کردن *akhfā-k.*

SINK, *n.* آب ریز *abrīz*, آبراه *ābrāh*.

SINLESS, *a.* بی گناه *bī gunāh*, معصوم
maḍsum.

SINNER, *n.* گناهکار *gunāhgār*,
 بازگار *baza gār*, عامی *jāsik*, فاسق *āsī*.

SIP, *vt., vi.* جرعه نوشیدن *jurd*
jurd-n.

SIP, *n.* جرعه *tamassus*, تمسّس *jurd*,
 نوش *nūsh*.

SIPHON, *n.* قصابت *kasābat*,
 انبوب *ambūb*.

SIR, *n.* خدایوند *sāhib*, آغا *āghā*,
 صاحب *khudāwānd*.

SIRE, *n.* پدر *pidar*, والد *wālid*.

SIRRAH, *n.* آب چم *chi*, آب *uff*.

SIRUP, *n.* شربت *shīra*, شربت *sharbat*.

SISTER, *n.* همشیره *hamshīra*, خواهر
khāhar, اخت *ukht*. A nephew by the
 sister, همشیر زاده *hamshīr sādā*.
 Wife's sister, خواهر زوج *khāhar zauja*.

SISTERLY, *a.* خواهر آسا *khāhar āsā*.

SIT, *vt., vi.* نشستن *nishiṭan*, جلوس
julūs-k. To sit upon a throne, در تخت
 جلوس کردن *bar takht julūs-k.* To sit
 in the principal seat, صدر نشین شدن
sadr nishīn-sh. To cause or order
 to sit, اجلاس کردن *nishāndan*, نشان دادن
izlās-k. To sit in the middle, در میان
 توسط کردن *dar miyān-n.*, نشستن
tawassuṭ-k. To sit opposite, روبرو
mukābil-n. To sit opposite, مقابل نشستن

sit up, از بستر برخاسته نشستن *as bistar barkhāsta-n.* — (watch) بیدار شدن *bidār-eh.* To sit still, بی کار نشستن *bikār-n.*

SITE, *n.* محل *waṣṭ*, جا *jā*, *mahall.*

SITTING, *n.* جلوس *nishist*, نشست *julūs* — (session) مجلس *majlīs*, اجتماع *ijtimād.*

SITUATED, *a.* منصوب *mauẓūl*, موضوع *mansūb.*

SITUATION, *n.* جایگاه *jāyagāh*, جا *jā*, *mukām* مقام, موضع *mauẓa*, محل *mahall.* — (state, condition) حال *hāl*, حالت *hālat.* In a good situation, نیکو حال *nikū hāl.*

SIX, *a.* شش *shash*, شصت *sitta.*

SIXTEEN, *a.* شانزده *shānzda.*

SIXTH, *a.* ششم *shashum*, سدس *suds.*

SIXTIETH, *a.* شصتم *shastum.*

SIXTY, *a.* شصت *shast*, شصتین *sittīn.*

SIZE, *n.* اندازه *andāza*, مقدار *mikdār*, قدر *kadr*, قامت *kāmat.*

SIZE, *n.* یلم *yalam*, شربش *sarīsh.*

SIZE, *vt.* اندازه کردن *paymūdān*, *andāza-k.* با شربش اندودن *bā sarīsh-a.*

SIZING, *n.* شربش *bas*, رقیق *bas*, شربش *sarīshumi rakik.*

SKATE, *n.* مزلق *maṣlak.*

SKATE, *vi.* یخ سری کردن *yāk sarī-k.*

SKEIN, *n.* کلاه *kalāwa.*

SKELETON, *n.* استخوان *tashrīh*, و تشریح *ustukhān u pūst.*

SKETCH, *n.* (painting) نقش *naksha.* — (rough draft) مسوده *musawwada.*

SKETCH, *vt.* نقش کشیدن *naksha-k.*, تصویر کردن *musawwada-k.*, مسوده کردن *taswīr-k.*

SKILFUL, *a.* هنرمند *pešarwar*, ور *hunarmand*, کار آموز *kār āmūs*, دانشمند

dānishmand, دانا *dānā*, حاذق *hāṣik*, کار آموزده *kār āzmūda.*

SKILFULLY, *ad.* با وقوف *bā wukūf*, با تجربه *hunarmandāna*, با دانشوری *bā dānishwārī*, *bā tajribat.*

SKILFULNESS, *n.* هنرمندی *hunarmandī*, قابلیت *kābīliyat*, آزمودگی *āzmūdagi*, اهلیت *ahīliyat.*

SKILL, *n.* هنر *hunar*, معرفت *maḍrifat*, فن *fann*, قابلیت *kābīliyat.*

SKILLED, *a.* قابل *kābīl*, واقف *wākīf.*

SKIM, *vt.* کف گرفتن *kaf-g.* To skim the cream off milk, سر شیر گرفتن *sar shīr-g.* — (glide lightly over) سبک گذشتن *sabuk-g.*

SKIMMER, *n.* کفگیر *kafgīr.*

SKIN, *n.* پوست *pūst*, چرم *charm*, جلد *jild*, قشر *kishr.*

SKIN, *vt., vi.* پوست کردن *pūst-k.*, میجد *mujallad-s.* — (cover with the skin) با پوست پوشیدن *bā pūst-p.*

SKINNER, *n.* ساز چرم *charm sāz*, مقشر *mukashshīr.*

SKINNY, *a.* لاغر *lāghīr*, جلد سا *jild sā.*

SKIP, *vt., vi.* جهان رستن *jastan*, جسستن *jehān-r.* — (miss) گذاشتن *guzāshstan.*

SKIP, *n.* رقص *jast*, جست *raks.*

SKIRMISH, *vi.* جنگ کردن *jang-k.*, هم زن *mukātala-k.*, مقاتله کردن *baham-z.*

SKIRT, *n.* دامن *dāman*, کنار *kinār.*

SKITTISH, *a.* نا پایدار *nāpāyadār*, خوک *khudrāi*, سرکش *sarkash.*

SKULL, *n.* کاسه سر *kāsa sar*, جمجمه *jumjuma.* A fracture in the skull, شجیت *shajjat.*

SKY, *n.* آسمان *āsmān*, ناک *falak.* A serene sky, کشاده هوا *kushāda-hawā.* A cloudy sky, سنبُل هوا *sumbul hawā.*

SLAB, *n.* تخته *takhta*, لوح *lūh*.
 SLABBER, *vi.* ریختن *rikhtan*.
 SLACK, *a.* مهلول *mahlūl*, سست *sust*, غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*.
 SLACKEN, *vt., vi.* سست کردن *sust-k.*, حل کردن *hall-k.*, کشادن *kūshādan*, (become remiss) کاهل گشتن *kāhil-g.*, غافل گردیدن *ghāfil-g.*
 SLACKLY, *ad.* سستی با *bā susti*, خفیفانه *khafifāna*.
 SLACKNESS, *n.* غفلت *susti*, سستی *ghāflat*, نرمی *narmī*.
 SLAKE, *vt., vi.* حل کردن *hall-k.*, نشانیدن *nishāndan*.
 SLANDER, *vt.* غیبت کردن *ghibat-k.*, گفتن *dyb-g.*, بختان گفتن *bukhtān-g.*, بد نام دادن *badnām-d.*
 SLANDER, *n.* افترا *badnāmī*, بد نامی *iftirā*, بختان *bukhtān*, طعن *zamm*, تافتان *taāna*, غیبت *ghibat*.
 SLANDERER, *n.* زبان دراز *bad gū*, بد گو *zabān darāz*.
 SLANDEROUS, *a.* مفتخری *muftari*.
 SLANDEROUSLY, *ad.* با افترا *bā iftirā*, طعن *batarzi taān*, بطرز طعن.
 SLANT, *a.* کج *kaj*, عوج *twaj*.
 SLANTLY, *ad.* با کج روی *bā kajrawi*, بطور نامعوم *batauri nā āmūd*.
 SLAP, *n.* سیاهی *tapāncha*, سیلی *sīlī*.
 SLAP, *vt.* ضرب *tapāncha-z.*, سیاهی دادن *zab-d.*
 SLASH, *n.* چاک *katt*, قطع *zakhm*, زخم *chāk*.
 SLASH, *vt.* زخم کردن *burīdan*, بریدن *zakhm-k.*
 SLATE, *n.* تخته سنگ سیا *takhtai sangi siyā*, لوح *lūh*.
 SLAUGHTER, *vt.* قتل *kushtan*, کشتن *katt-k.*, زخم نمودن *zakh-n.*, زخم کردن *kasābi-k.*

SLAUGHTER, *n.* قتل *katt*, مقاتله *mukātala*, جدال *jadāl*, خون ریزی *khun rizi*. A slaughter-house, مذبح *masbah*, کاسب خانه *kasāb khāna*.
 SLAVE, *n.* بده *ābad*, غلام *banda*, غلام *ghulām*, حلقه *halka* یا گوش *ba gūsh*.
 SLAVER, *n.* تاف *tuf*, لعاب *laāb*, آب دهن *ābi dahan*.
 SLAVER, *vt.* تاف ریختن *tuf-r.*
 SLAVERY, *n.* عبودت *ābūdāt*, بندگی *bandagi*, غلامی *ghulāmī*.
 SLAVISH, *a.* ذلیل *zalil*, حقیر *hakīr*, دهن *dūn*, بده وار *banda wār*.
 SLAVISHLY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, ذلیلانه *zalīlan*.
 SLAVISHNESS, *n.* حقارت *hikārat*, ازگندگی *afgandagi*.
 SLAY, *vt.* قتل کردن *kushtan*, کشتن *katt-k.*, خون ریختن *khūn-r.*
 SLEDGE, *n.* تخته روان *takhta rawān*, ارابه *ārāba*.
 SLEEK, *a.* مهره دار *muvara dār*, مچلی *majli*.
 SLEEK, *vt.* مهره کردن *muvara-k.*, مچلی کردن *majli-k.*
 SLEEP, *vi.* خواب کردن *khuftan*, خفتن *khāb-k.*, خسپیدن *khuspīdan*. To cause to sleep, خوابانیدن *khābānīdan*. To feign sleep, مستنیم کردن *mustanīm-k.*
 SLEEP, *n.* خواب *khāb*, منام *manām*. The mid-day sleep, قیلوله *kaylūlat*. The beginning of sleep, a slight sleep, خواب سبک *khābi subuk*. Overcome with sleep, خوابناک *khābnāk*. To go to sleep, بخواب رفتن *ba khāb-r.* To rouse from sleep, بیدار کردن *bīdār-k.* To awake from sleep, بیدار شدن *bīdār-sh.*
 SLEEPLESS, *a.* بیدار *bī khāb*, بی خواب *bīdār*.

SLEEPY, a. میسان خوابناک *khābnāk*, میسان *mīsān*.

SLEET, n. برف باران *barf bārān*.

SLEEVE, n. آستین *āstīn*, رهب *rahab*.

SLEEVELESS, a. بی آستین *bī āstīn*.—
(without propriety) نازا *nā saza*,
غیر لیاقت *ghayr liyākat*.

SLEIGHT, n. حکمت *hikmat*, فن *funn*.—
حق بازی *hakk bāzi*.—(of hand) آزمودگی *āzmūdagi*.—
شعبده بازی *shudbada bāzi*.

SLENDER, a. نازک *nāzūk*, باریک *bārīk*,
لاغر *lāghir*, دقتی *dakīk*.

SLENDERLY, ad. نازکانه *nāzūkāna*, با
باریکی *bā bārīki*, دقیقانه *dakīkan*.

SLICE, n. قطعه *kitā*, تراش *tarāshu*, پاره
شرحت گوشت *pāra*. A slice of meat, گوشت
شرحت *sharhati gusht*.—(for cutting paper)
کاغذ تراش *kāghaz tarāsh*.

SLICE, vt. تراشیدن *tarāshidan*, بریدن
بریدن *burīdan*, قطع *kitā-s*.

SLIDE, vi. لغزیدن *laghzidan*, لغزیدن
لغزیدن *khīzidan*, یخ سره کردن *yakh sara-k*.—
(pass away) گذشتن *guzashtan*.

SLIDE, n. زلاکت *zulākat*, لغزش *lughzish*.

SLIGHT, a. (inconsiderate) سبک *sabuk*,
قلیل *dūn*, کم *kum*, نا چیز *nā chīz*,
کلیل *kalīl*, ضعیف *sughīr*.—(weak, unimportant)
نا مهم *nā muhim*, نا کم زور *kam zūr*,
توان *nātawān*.—(thin) نازک *nāzūk*,
رفیق *rakīk*.

SLIGHT, n. اهانت *mazammāt*, مذمت
ihānat.

SLIGHT, vt. اهانت *sabuk-g*, سبک گرفتن
نمودن *ihānat-n*.

SLIGHTLY, ad. بوجه *bī kuwat*, بوجه
نازک *ba wajuṭ nāzūk*, غفلتانه *ghaflatāna*,
کم *kam*.

SLIGHTNESS, n. باریکی *zādīf*, ضعف
باریکی *bārīki*, نازکی *nāzūkī*.

SLIM, a. نازک *nāzūk*, باریک *bārīk*.

SLIME, n. گل *gil*, وحل *wāhal*.

SLIMY, a. وحلناک *wāhal nāk*.

SLING, vt. انداختن *az falākhun-a*.

زدن *zadan*, رمی کردن *ramī-k*.

SLING, n. مقلع *falākhun*, مقلع *miklād*.

—(hanging bandage for a broken arm,
&c.) عصابت تعلقی *dsābati taḏlluk*.—
(a throw) اندازی *andāzi*, رمی *ramī*.

SLINGER, n. زن *falākhun zan*,
کلوخ انداز *kūlukh andāz*.

SLIP, vt., vi. لغزیدن *laghzidan*.—(omit)

غافل شدن *ghāfil-sh*, سهو کردن
sahv-k.

To let slip an opportunity, فوت

فرصت *fauti fursat-k*.—(pass
unexpectedly) ناگهان گذشتن *nāghān-g*.

—(sneak) رو پوش شدن *rū pūsh-sh*.—

پنهان رسانیدن (convey secretly)

رها ساختن *panhān-r*.—(let loose)

راه حل کردن *rahā-s*, *hall-k*.—(get clear

of anything that holds one), از بند

از باند خلاص شدن *az band khalās-sh*. To slip

away (as time, &c.) گذشتن *guzashtan*.

To slip in (to any place) دخول

پنهانی *ba panhānī dukhūl-k*.

SLIP, n. لغزش *laghzish*, زان *zalak*. A

slip of the foot, قدم *kadam*. A slip

of the pen, سهو قلم *sahvi kalam*. A slip

of the tongue, من اللسان *sahwū'l insān minil'insān*.—(mistake)

سوء *sahw*.—(long narrow

piece) خط *khatā*, قطعه طول و تنگ *katā tūl wa tang*.

SLIPPER, n. کفش *pāpūsh*, پا پوش *kafash*.

SLIPPERINESS, n. لغزندگی *laghzandagi*,

نا استواری *bī sabāṭī*, بی ثباتی

ustuwārī.

SLIPPERY, a. لغزان *laghzān*, زالی *zālīk*.

A slippery place, زلالت *zālāt*.

SLIT, vt. چاک کردن *shigāftan*, شکافتن

چاک *chāk-k*.

SLIT, *n.* چاٹ *chāk*, شکاف *shigāf*, شق
shak, درز *darz*.

SMART, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, آزار *āzār*, وجع *wajʿ*.

SMARTLY, *ad.* به تیزی *bā tezī*, زبرکانه *zīrakāna*.

SMARTNESS, *n.* تیزی *tezī*, تندگی *tundgi*, تیز فهمی *tez fahmī*.

SMASH, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*, پُرزه پُرزه کردن *purza purza-k.*

SMEAR, *vt.* پلید کردن *ālūdan*, پلید کردن *palīd-k.*, اندودن *andūdan*.

SMELL, *vt., vi.* بو داشتن *bu-d.*, شمیدن *shamīdan*, بفراسفتن *bufrāsaf*, بو دادن *ba farāsaf dar-y.*

SMELL, *n.* (odour) بو *bu*, رایحه *rāiḥa*.—(power of smelling) قوت شام *kuwātī shamma*. Sweet smell, خوشبو *khush bū*. Bad smell, بد بو *bad bū*, عفونت *ʿifūnat*.

SMELT, *vt.* حل کردن *gudākhtan*, گداختن *hall-k.*

SMILE, *vi.* ابتسام کردن *tibassum-k.*, ابتسام نمودن *ibtisām-n.*

SMILE, *n.* تبسم *tibassum*, ابتسام *ibtisām*.

SMITE, *vt., vi.* زدن *zadan*, کوفتن *kūftan*, کشتن *kushtan*, (kill) ضرب کردن *zarb-k.*, قتل کردن *katl-k.*, هلاک کردن *halāk-k.*—(collide) به زدن *baham-z.*

SMITH, *n.* حداد *āhangar*, آهنگر *haddād*.

SMOCK, *n.* کُرت *kurta*, پیراهن *pirāhan*.

SMOKE, *n.* دود *dūd*, دخان *dukhān*, (pl. ادخن *adkhan*). Full of smoke, پر دود *purī dūd*. Of the colour of smoke, دود فام *dūd fām*, دُخانی *dukhānī*.

SMOKE, *vt., vi.* دود کردن *dūd-k.*, دخان *dukhān-z.* To smoke tobacco, دودِ تنباکو کشیدن *dūdi tābāku-k.*

SMOKER, *n.* دُخان نوش *dukhān nūsh*, کشنده دودِ تنباکو از حلقه و غیره *kashīndai dūdi tābāku az hukka waḡhayra*.

SMOKING, *a.* دود کنان *dūd kunān*, مدخنی *madkhan*.

SMOKY, *a.* دود آلود *dūd ālūd*, دُخانی *dukhānī*.

SMOOTH, *a.* صاف *sāf*, مهره دار *muhraḍār*, صیقل *saykal*, ساآیده *sāyīda*, زودود *zadūda*.—(not rough) درابر *barābar*.

zadūda.—(not hairy) یکسان *yaksān*, مستوی *mustawī*.—(not hairy) دار *nā māī dar*.—

(mild) ملایم *mulāyīm*, خوش *khush*.—(polite) خوش اخلاق *khush akhlāk*.—

(not harsh to the ears) شیرین *shīrīn*.

SMOOTH, *vt.* صیقل دادن *saykal-k.*, زودود *zadūdan*, مهره دار کردن *muhraḍār-k.*

—(make level) برابر ساختن *barābar-s.*, مسطح کردن *musatta-k.*—(make harmonious) خوش آهنگ کردن *khush āhang-k.*—(soften) نرم کردن *narm-k.*

ملایم ساختن *mulāyīm-s.*

SMOOTHLY, *ad.* (in a polished manner) از پرداختگی *az pardākhtagī*.—(evenly) با همواری *bā hamwārī*.—(with smooth language) با فصاحت *bā fasāḥat*.—

(with gentle manners) با ادب و آرم *bā adab u āram*, نزاکت *bā nazākat*.

SMOOTHNESS, *n.* صیقل *saykal*, جلا *jilā*, یکسانی *hamwārī*.—(evenness) چرب *yaksānī*.—(gentleness of speech) زبانی *charbī zabānī*.—(gentleness of manners) نزاکت *nazākat*, شیرینکاری *shīrīnkārī*.

SMOTHER, *vt., vi.* دم بستن *dam-b.*, خفه کردن *khaffa-k.*

SMUGGLE, *vt.* دزدیده بردن *duzdīda-b.*

SMUGGLER, *n.* سارق محضول سرکار *sāriki mahsūli sarkār*.

SNACK, *n.* حصه *hissa*.—(food) طعام *taʿām*.

SNAPPLE, *n.* دهان *dahāna*, لجام *lajām*.

SNAIL, *n.* حلزون *ḥalsūn*.

SNAKE, *n.* مار *mār*, حیه *hayya*.

SNAP, *vt., vi.* شکستن *shikastan*, گزیدن *gusīdan*.

SNARE, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*, پابند *pāband*, زنجیر *zanjīr*.

SNARE, *vt.* کمند *kamand*, بدم گرفتن *badām-g.*, انداختن *kamand-a.*

SNARL, *vi.* غرش کردن *ghurriish-k.*, عف عف کردن *ghurridan*, عف عف *df df-k.*

SNARLING, *n.* غرش *df df*, عف عف *ghurriish*.

SNATCH, *vt.* با زور گرفتن *ba zūr-g.*, بدست گرفتن *badast-g.*, ربودن *rabūdan*.

SNATCH, *n.* گرفت *girift*, کذب *kabz*.

SNEAK, *vi.* در رفتن *dar-r.*—(behave with meanness) زلات کردن *zalālat-k.*

SNEAKING, *a.* حقیر *hakīr*, فرومایه *farūmāya*, دایل *zālīl*, دون *dūn*.

SNEER, *vi.* طنز کردن *istihzā-k.*, استعزا *tanz-k.*

SNEER, SNEERING, *a.* طنز *tanz*, استعزا *istihzā*.

SNEEZE, *vi.* عطس زدن *atsā-z.*, عطسان *atsān-k.*

SNEEZE, *n.* عطس *ats*.

SNIP, *vt.* مقراض بریدن *mikrās-b.*

SNORE, *vi.* خر خر کردن *khurkhur-k.*, خر خر دادن *khurra-d.*

SNOUT, *n.* بینی *binī*, خرطوم *khartūm*.

SNOW, *n.* برف *barf*, تلج *salj*.

SNOW, *vt., vi.* برف ریختن *barf-r.*, تلج *salj-b.*

SNOWY, *a.* برفدار *barfdār*, مغلج *musallaj*.

SNUFF, *n.* مغز روشن *maghz ravshan*, سبوق *saūṭ*, نشوق *nushūk*. To take snuff, مغز روشن گرفتن *maghz ravshan-g.* The snuff of a candle, شمع *guli shamī*, ساری شمع *sari shamī*.

SNUFF, *vt., vi.* (a candle) گل شمع گرفتن *guli shamī-g.*—(draw breath by the nose) دم از بینی کشیدن *dam az binī-k.* To snuff at, سبک گرفتن *sabuk-g.*

SNUFF-BOX, *n.* مسعط *musat.*

SNUFFERS, *n. pl.* گل گیر *gulگیر*, گل *gul*, تراش *tarāsh*.

SNUFFLE, *vi.* از بینی گفتن *az binī-g.*, غنم کردن *ghunna-k.*

SNUG, *a.* نهفته *nihufṭa*, پنهان *pinhān*, مناسب *munāsab*, لایق *lāyāk*.

SNUG, *vi.* نهفتن *nihufṭan*, مخفی بودن *makhfi-b.*

SO, *ad.* همچو *hamchu*, همچنین *hamchunīn*. So that, تکی *tāki*, حتمی *hattā*. Soso, معتدلانه *mudtadilāna*. So and so, اینقدر *fulān*. So many or much, چندان *chandin*. So long as, تا *tā*. So on, همچو *hamchunīn*.

SOAK, *vt., vi.* خیسانیدن *khīsānīdan*, خربیدن *āgushtan*. To soak in, خربیدن *khizīdan*, بلع *balā-k.*

SOAP, *n.* صابون *sābūn*, صبح *zajt*.

SOAR, *vi.* بلند پرواز شدن *buland parwāz-sh.*، بریدن *parīdan*.—(rise) مطلع کردن *matlā-k.* بالا بر آمدن *bālā bar-ā.*

SOB, *vi.* زروغ زدن *furwāk-k.*، فراق کردن *zarūgh zadan*.

SOBBING, *n.* زروغ *zarūgh*، فغان *fighān*، گریه *gīrya*.

SOBER, *a.* هوشیار *parhīzgār*، هوشیار *hūshyār*، نا مست *nā mast*، نا سر خور *nā sar khūn*.

SOBER, *vt.* هوش باز آمدن *bā hūsh bāz-ā.*، از سر مستی باز گردانیدن *az sar mastī bāz-g.*

SOBERLY, *ad.* پرهیزانه *parhīzāna*، با هوشیاری *bā hūshyārī*.

SOBERNESS, SOBRIETY, *n.* هوشیاری *hūshyārī*، پرهیزگاری *parhīzgārī*، اعتدال *ttidāl*، زهد *zuhd*.

SOCIABLE, SOCIAL, *a.* همنشین *ham-nishīn*، همدم *musāhib*، صاحب *hamdam*.

SOCIABLY, *ad.* با صحبت *bā suhbat*, از الفت *az ulfat*.

SOCIALNESS, *n.* همگساری *ulfat*, همگساری *ghamgusārī*, صحبت *suhbat*.

SOCIALY, *ad.* بطریق *ba tariki*, التفات *iltifāt*, موانست *ba tauri muānasat*.

SOCIETY, *n.* مشارکت *suhbat*, مشارکت *mushāarakat*, رفاقت *rafākat*, موانست *muānasat*. To live in society, مشارکت *mushāarakat-s*.

SOCKET, *n.* پنداره *payāla*, خانه *khāna*, سوراخ *sūrākh*. The socket of the eye, چشم *chashm khāna*.

SOD, *n.* عزق *dzk*, کلوخ *kulūkh*.

SOFA, *n.* صفا *saffā*, تخت *muttakā*, تخت *takht*.

SOFT, *a.* نرم *narm*, ملایم *mulāyam*, نازک *nāzūk*. A soft voice, آواز آهسته *āwāzi āhista*.

SOFTEN, *vt., vi.* ملایم ساختن *mulāyim-s*, نرم کردن *narm-k.*, محکم کردن *mahk-k.*

SOFTLY, *ad.* ملایمانه *bā narmī*, ملایمانه *mulāyamāna*.—(not loud) آهسته *āhista*.—(by degrees) آهسته آهسته *āhista āhista*, قدم قدم *kadam ba kadam*. To read softly, با آهستگی خواندن *lā āhistagī-kh*. To speak softly, آهسته گفتن *āhista-g*.

SOFTNESS, *n.* ملایمت *mulāyamat*, نرمی *narmī*.

SOIL, *vt.* پلید کردن *ālūdān*, پلید کردن *palīd-k*, نجس کردن *najīs-k*.

SOIL, *n.* 1. (ground) زمین *zamīn*, خاک *khāk*, ارض *arz*. 2. (land, country) زمین *zamīn*, کشور *walāyat*, ولایت *kishwar*. 3. (manure) سرکین *sarkīn*.

SOJOURN, *vi.* مقام گرفتن *mukām-g*, اقامت *sakūnat-w.*, اقامت *ikāmat-k*.

SOJOURN, *n.* منزل *manzil*, مسکن *maskan*, سکونت *sukūnat*, اقامت *ikāmat*.

SOLACE, *vt.* تسلی کردن *tasallī-k.*, خاطر نواختن *dilāsāi-d.*, تسلی پذیرفتن *khātīr-n.*, تسلی *tasallī-p.*, تفرج کردن *tafarruj-k*.

SOLACE, *n.* دلای *dilāsāya*, خرمندی *khursandī*, تسلی *tasallī*, فرح *farah*, راحت *rāhat*.

SOLAR, *a.* آفتابی *āftābī*, شمس *shams*.

SOLDIER, *n.* جنگی *jangī*, سپاهی *sipāhī*, لشکر *lashkarī*. A gallant soldier, بهادر *bahādur*, پهلوان *pahlwān*, غازی *ghāzī*.

SOLDIERLIKE, SOLDIERLY, *a.*

سپاهیان *sipāhiyāna*, دلیرانه *dilerāna*.

SOLDIERSHIP, *n.* سپاهیکری *sipāhigārī*, نبرد آزمایی *nabard āzmāi*.

SOLDIERY, *n.* لشکر *lashkar*, سپاه *sipāh*, فوج *fauj*.

SOLE, *n.* تنها *tanhā*, یکانه *yagāna*, مفرد *mufrad*. The sole of the foot, کف پا *kafi pā*.

SOLELY, *ad.* فقط *fakat*, صرف *sarf*, خاص *khāss*.

SOLEMN, *a.* شکوهمند *shukūhmand*, با وقار *haybatwār*, عظیم *dzīm*, با وقار *bā wakār*.

SOLEMNITY, *n.* عید *īd*.—(gravity) شکوه *shukūh*, هیبت *haybat*, شکوهمندی *shukūhmandī*.

SOLEMNIZE, *vt.* تعید کردن *taīd-k.*, عید *īd-n*.

SOLEMNLY, *ad.* بطور عید *ba tauri īd*.—(gravely) شکوهمندان *shukūhmandāna*, با هیبت *bā haybat*.

SOLICIT, *vt.* التماس کردن *iltimās-k.*, اقدام *darkhāst-k.*, درخواست کردن *ikdām-k.*, ابرام کردن *ibrām-k.*

To solicit assistance, مدد طلبیدن *madad-i*

SOLICITATION, *n.* التماس *iltimās*, نیازمندی *niyāz-mandī*, درخواست *darakhāst*, استدعا *istiduā*.

SOLICITOR, *n.* قانون دان *kānūn dān*, وکیل *wakīl*.

SOLICITOUS, *a.* نیازمند *niyāzmand*, متمنا *mutamanna*, آرزو مند *arzū-mand*, متفکر *mutafakkir*.

SOLICITOUSLY, *ad.* آرزو مندانه *arzū-mandāna*, نیازمندانه *niyāzmandāna*, آرزو *bā arzū*.

SOLICITUDE, *n.* آرزومندی *arzūmandī*, اندیشه *andīsha*.

SOLID, *a.* منجمد *munjamid*, سخت *sakht*, قوی *kawī*.—(firm) مستحکم *musṭahkim*, استوار *ustuwār*.—(real, true) حقیقی *hakīkī*, ذاتی *zātī*. Of solid judgment, قوی طبع *kawī tabṭ*.

SOLIDNESS, SOLIDITY, *n.* انجماد *injimād*, استواری *bastagī*, بستگی *ustuwārī*.—(certainty) حقیقت *hakikat*.

SOLIDLY, *ad.* با استواری *bā ustuwārī*, یقیناً *muhkaman*.—(truly) یقیناً *yakīnan*, با حقیقت *bā hakikat*.

SOLITAIRE, *n.* گوشه نشین *gūsha nishīn*, صحرانشین *sahra' nishīn*.

SOLITARILY, *ad.* در خلوت *dar khilwat*, تنها *tanhā*.

SOLITARINESS, SOLITUDE, *n.* تنهایی *tanhāī*, خلوت *khilwat*, یگانگی *yakā-nagī*.—(lonely place) ویرانه *wayrāna*, بیابان *biyābān*.

SOLITARY, *a.* خلوتنشین *tanhā*, خلوت *khilwat* نیشین *nishīn*, مجرد *wāhid*, واحد *mujarrad*.

SOLITUDE, *n.* تنهایی *khilwat*, خلوت *tanhāī*, وحدت *wahdat*.

SOLSTICE, *n.* راس السرطان *rās al-sarṭān*.—(summer) راس الجدی *rās al-jadī*.

SOLUBILITY, *n.* قابلیت گداز *kābiliyat gudāz*, آب شدنی *āb shudnī*.

SOLUBLE, *a.* قابل گداز *kābili gudāz*, آسان *āsāni* حل *hall*.

SOLUTION, *n.* گداز *gudāz*, حل *hall*, زوب *zaub*.—(of doubt or difficulty) دفع شبیهت *halli mushkil*, دقت *daft* shubhat.

SOLVE, *vt.* آشکاره *kushādan*, آشکارا کردن *āshkāra-k*, تعریف ساختن *tuārīf-s.*, حل کردن *hall-k*.

SOLVENCY, *n.* قوت ادا *kuwati adā*, کابلیت گذارش *kābiliyati gūzārish*.

SOLVENT, *a.* قابل ادا *kābili adā*.

SOME, *a.* چند *chand*, بعضی *badzī*, قدری *kadrī*. Some one, somebody, بعضی *badzī*, کسی *kasī*, شخصی *shakhsī*. Somehow, به چه *ba wajahī*.

SOMETHING, SOMEWHAT, *n.* چیزی *chizi*, شی *shī*.—(in some degree) عند تقریباً *takrībān* *ind*.

SOMETIME, *ad.* قبل ازین *waktī*, وقت *kabl azīn*.

SOMETIMES, *ad.* گاه گاه *gāh gāh*, بعضی *badzī* *wakt*, گاهی *gāhī*.

SOMEWHAT, *n.* قدری *kadrī*, برخی *birikhī*, چیزی *chizi*.

SOMEWHERE, *ad.* بجای *ba jāya*.—(else) دیگر *ba jāi digar*.

SOMEWHILE, *ad.* زمانی *zāmānī*, یکباره *yakbār*.

SOMNIFEROUS, *a.* خوابناک *khābnāk*.

SOMNILOQUIST, *n.* سخن گوی در خواب *sukhn gūi dar khāb*.

SON, *n.* فرزند *ibn*, پسر *bin*, پسر *pisar*, والد *walad*. The eldest son, فرزند بزرگ *ibni akbar*. A younger son, فرزند کوچک *farzandi kūchak*. A legitimate son,

- زاده *halāl zāda*. An illegitimate son, زاده حرام *harām zāda*. An adopted son, پسر خورده *pisari khānda*, ولادۀ *walad du'l mutabanna*. An only son, ابن الواحد *ibnu'l wāhid*. A son's son, نواسه *nawādei pisari-na*. A daughter's son, نواسه دخترینه *nawādei dukhtarina*. Oh son! ای جان *aya jāni pūlar*. Having no son, پدر بی فرزند *bi farzand*.
- SONG, *n.* سرود *surūd*, نغمه *naghma*, نوا *nawā*, ترانه *lahn*, لحن *tarāna*. Belonging to song, سماعی *samāi*. A funeral song, مرثیه *marṣiya*. To sing a song, سرود کردن *surūd-k.*, نواختن *nawākhtan*, سماع کردن *simād-k.*
- SON-IN-LAW, *n.* داماد *dāmād* (pl. دامادان).
- SONNET, *n.* غزل *ghazal*.
- SONOROUS, *a.* بلند صدا *sidā dah*, بلند آواز *buland āwāz*.
- SOON, *ad.* جلد *jald*, زود *zūd*, فی الفور *fil'faur*, العجل *ala'l ta'jil*. As soon as, هرگاه که *har gāh ke*. Not soon, دير *der*, نا زود *nā zūd*.
- SOOT, *n.* دوده *dūda*, سواد *sawād*.
- SOOTHE, *vt.* تسلی کردن *tasallī-k.*, دلاسا *dilāsā-k.*, خاطر نواختن *khātīr-n.*, آسودن *āsudan*.
- SOOTHSAY, *vi.* فال گفتن *fāl-g.*, غایب *ghāyib-g.*, طالع دیدن *tālt-d.*
- SOOTHSAYER, *n.* فالگو *fālgū*, کاهن *kāhin*, طالع بین *iālt bin*.
- SOOTY, *a.* دوده آلود *dūda ālūd*, پر دود *pur dūd*.
- SOP, *n.* لکمه *lukma*.
- SOPHISM, *n.* تصوف *tasawwuf*.
- SOPHIST, *n.* اهل تصوف *ahli tasawwuf*, صوفی *sūfi*.
- SORCERER, *n.* جادوگر *jādūgar*, ساحر *sāhir*.
- SORCERESS, *n.* زن جادوگر *zan jādūgar*, ساحره *sāhira*.
- SORCERY, *n.* جادو *jādū*, سحر *sīhr*.
- SORDID, *a.* نامعکار *tāmēkār*, ناگس *nākas*, فرومایه *farūmāya*, پلیدی *palid*.
- SORDIDNESS, *n.* نامعکاری *tāmēkāri*, هلاکت *hakarat*, پلیدی *palidi*.
- SORE, *a.* ریش دار *rīshdār*, خسته *khasta*.
- SORE, *n.* ریش *rīsh*, جراحت *jarāhat*, زخم *zakhm*.
- SORE, SORELY, *ad.* بشدت *bā shiddat*, با رنج و الم *bā ranj u alam*.
- SORENESS, *n.* جراحت *jarāhat*, درد *dard*, مجروحی *majrūhi*.
- SORROW, *n.* اندوه *andūh*, غم *gham*, دلگیری *dilgīri*, پشیمانی *pashimāni*, توبه *tauba*.
- SORROWFUL, *a.* اندوه گین *andūh gīn*, ملول *malul*, غمگین *gamgīn*, دلگیر *dilgīr*, حزین *hazīn*.
- SORRY, *a.* نادیم *nādim*, پشیمان *pashīmān*, غم *gham*, غم پر انوس *pur afsūs*.
- SORT, *n.* (kind) جنس *jins*, نوع *naw*, کیفیت *kayfiyat*, —(quality) قسم *kism*, وجه *waja*, —(manner) صفت *sifat*, —(class) مذوال *minwāl*, طریق *tarīk*, طایفه *tāifa*, سبک *silks*.
- SORT, *vt., vi.* (separate into classes) ترتیب *rakm-k.* —(arrange) رقم کردن *tartīb-k.* —(suit) مناسب شدن *munāsab-sh.*, موافق بودن *muwāfaq-b.*
- SORTIE, *n.* حمله *hamla*, هجوم *hujūm*.
- SOT, *n.* باده پرست *bāda parast*, می خور *maya khur*.
- SOT, *vt.* باده پرست بودن *bāda parast-b.*
- SOUL, *n.* جان *jān*, (ارواح *pl.*) روح *rūh*, روان *rangān*, (انفاس *pl.*) نفس *nafas*, (individual) شخص *shakhs*, فرد *fard*.
- SOUND, *a.* تند و درست *tandurust*, تندرست *tanūmand*, —(right) صحیح *sāhīh*,

درست *duyusht*.—(free 'from blemish)
بی عیب *bī ayb*. A man of sound
judgment, اهل بصیرت *ahli basīrat*,
دکلمند *dklmand*.

SOUND, *n.* صوت *awāz*, صدا *sida*, صوت
saut, آهنگ *ahang*.

SOUND, *vt., vi.* صوت *awāz-k.*, آواز کردن
بانگ *saut-k.*, صدا کردن *sida-k.*, بزرگ
زدن *bāng barz*. To sound an instru-
ment, نواختن *nawākhtan*, زدن *zadan*.
—(try the depth) انداز کردن *andāza-k.*

SOUNDLY, *ad.* با ندرستی *bā tandu-
rustī*, با خوشی *bā khūshī*.—(truly)
راستانه *rāstāna*, حقیقتاً *hakikatam*.

SOUNDNESS, *n.* بی عیبی *bī ābī*,
تندرستی *tandurustī*.—
(truth) حقیقت *hakikat*, راستی *rāstī*.

SOUP, *n.* شوربا *shūrbā*, آش *ābjušk*.

SOUR, *a.* ترش *tursh*, حامض *hāmiz*.
Very sour, بسیار ترش *bisayār tursh*.

SOUR, *vt., vi.* تیز *turgh-k.*, ترش کردن
آزار بآوردن *tez-k.*—(make uneasy)
آزار دادن *muztarīb-k.*

SOURCE, *n.* مصدر *masdar*, سر *sar*.—
(fountain) چشم *chashma*.

SOURLY, *ad.* ترشانه *turshāna*, حامضاً
hāmizam.

SOURNESS, *n.* حموضت *turshī*, ترشی
hamūsat.—(of temper) درشتی *durushtī*,
تندی *tundī*.

SOUTH, *n.* جنوب *junūb*. South-east,
جنوب شرقی *junūb sharq*. South-west,
جنوب غربی *junūb gharb*.

SOUTHERN, *n.* جنوبی *junūbī*.

SOVEREIGN, *n.* شاه *shāh*, سلطان *sultān*,
شاهنشاه *shāhīnshāh*.

SOVEREIGN, *a.* اعظم *adham*, اکبر *akbar*,
اکرم *akram*, بلند مرتبه *buland tarīf*,
اکرم *akram*.

SOVEREIGNTY, *n.* استقلال *istīqlāl*,
مملکت *riyāsat*, داورى *dāwarī*, مملکت
حکومت *hukūmat*.

SOW, *n.* خوک ماده *khūki māda*, گراز
gurāz.

SOW, *vt., vi.* کاشتن *kishtan*, کاشتن
کاشت *kāshān*, زرع کردن *zart-k.*

SOWER, *n.* کشتکار *kishtkār*, مزارع *muzār*.

SOWN, *a.* کاشیده *kāshīd*, مزرعه *mazrū*.
A sown field, کشت *kisht*, زرع *zart*,
کشت زار *kisht zār*.

SPACE, *n.* فاصله *fāsila*, وسعت *wasāt*,
فاصله *farākht*, مقدار *mikdār*. A space
of time, عرصه *drsa*, مدت *muddat*.
A long space of time, مدت مدید
mudlati madīd. A short space of time,
زمانه *zamāni kalīl*. The space of
a month, یک ماه *drsaī yak māh*.
A space of interval, فاصله *fāsila*,
فاصله *masāfat*, اذنا *asnā*.

SPACIOUS, *a.* وسیع *wasī*, پهن *pahn*,
کشاده *kushāda*. A spacious
space, جای کشاده *jāī kushāda*,
عرصه *drsa*, میدان *maydān*.

SPACIOUSNESS, *n.* کشادگی *kushādagī*,
وسعت *wasāt*, فضا *fas-hat*.

SPADE, *n.* بیل *bīl*, مسحات *miq-hāt*.

SPAN, *n.* وجب *wajab*, تابش *tābīsh*,
بدست *badast*.

SPAN, *vt* وجب کردن *wajab-k.*, شمر کردن
shībr-k.

SPARE, *vt., vi.* (use frugally) امساکت
نگاه داشتن *nigāh-d.*, کم کردن
imsāk-k., خرج قلیل ساختن
kharchi kalīl-k.—
(show mercy) معاف کردن *muāf-k.*,
عفو کردن *marhamat-n.*, بخشیدن
afu-k., بخشیدن *bekshīdan*.

SPARE, *a.* کم عدد *kalīl*, کم
کم *kam ādad*, ناکافی *nā kāsīr*.—(super-
fluous) زیاده *ziyāda*, زائد *zāid*.—(lean)

لښ *lāghir*, کم گوشت *kam gusht*.
 SPARKING, a. پړهیزگار *parhīzgār*,
 بڼیل *bakhtil*.—(scarce) کلیل *kalīl*, کم
kam.—(frugally) ټایل *ba kharchi kalīl*. — (not abundantly)
 غځر کثرت *ghayri kasrat*.

SPARK, n. آتش پاره *ātish pāra*.

SPARKLE, n. لامه *lamā*, درخش *dirakhsh*.

SPARKLE, vi. درشیدن *dirakhshidan*,
 ټانځ *taftan*, لامه کول *lamt-k*.

SPARKLING, a. درخشان *dirakhshān*,
 تابان *tābān*.

SPARROW, n. کنښک *kunjišk*, صفور *asfūr*. The chirping of a sparrow,
 چاو چاو *chāw chāw*.

SPASM, n. تپ *tadā*, پیچش *pechish*,
 تشنج *tashannuj*.

SPATTER, vt. (defame) ناهوس کول *na hūs kōl*,
nāmūs-k, بدنام کول *badnām-d*.—
 (with dirt) از چرک پاشیدن *az chark-p*.

SPATULA, n. مرهم کش *marham kash*.

SPEAK, vt., vi. گوتل *guftan*, کلام کول *kalām-k*,
 حرف *khitāb-k*, خطاب کول *harf-z*, مکالمه کول *makālama-k*,
 رڼل *sakhun-r*. To speak clearly,
 ښه گوتل *sāf-g*.

SPEAKABLE, a. لسان دار *guftanī*,
 لساندار *lisāndār*.

SPEAKER, n. گوینده *guyanda*, معکلم
mutakallim, سخن ران *sakhun rān*.

SPEAR, n. نیزه *nayza*, سنان *sinān*, پیکان
paykān.

SPEARMAN, n. نیزه باز *neza.bāz*, رامچ
rāmih.

SPECIAL, a. مخصوص *makhṣūs*, خاص
khāṣ, مستقل *mustakill*.—(excellent)
 فاضل *fāzil*, نادر *nādar*, شریف *sharīf*.

Special favour, العفایات مخصوصه *ʿitīfātī makhṣūs*. A special train,
 عراده مخصوصه *ʿarāḍai makhṣūsa*.

SPECIALLY, ad. مستاکلاً *mustaklān*,
 علي الخصوص *ala'l khusūs*, خاصه
khāssa, خصوصاً *khawṣā*.

SPECIALTY, SPECIALITY, n. خصوصیت
khawṣūsiyat, استقلال *istiklāl*, تخصیص
takhṣīs.

SPECIES, n. قسم *kism*, نوع *nau*,
 جنس *jins*. Species and genus, نوع و
nau wa jins. Of the same
 species, هم جنس *ham jins*. Different
 species, مختلف *ajnāsi mukhtalif*.

SPECIFIC, a. نوعی *nauī*, خاص *khāṣ*,
 مخصوص *makhṣūs*. Specific gravity,
 وزن مخصوص *wazni makhṣūs*.

SPECIFICALLY, ad. از روی جنس *as rūi jins*,
 مخصوصاً *makhṣūsan*.

SPECIFICATION, n. تفریق *tafrik*,
 تفصیل *tafsīl*, حد *hadā*, تشخیص
tashkīṣ.

SPECIFY, vt. تعیین کردن *taayun-k*,
 بیان کردن *takhṣīs-k*, بیان کردن
bayān-k.

SPECIMEN, n. نمونه *namūna*, کارنامه
kār nāma, نموده *namūdaj*, مثال
misāl.

SPECIOUS, a. ظاهر حال *zāhir hāl*,
 خوشنما *khūshnamā*.

SPECIOUSLY, ad. با ظاهر خالی *bā ʿāḥir hālī*,
 مستحسنانه *mustahsanāna*.

SPECK, SPECKLE, n. نقطه *nukta*, داغ
dāgh, لکه *lakka*, عیب *ʿayb*.

SPECK, SPECKLE, vt. داغ دار کردن
dāgh-dār-k, لکه دار کردن *lakkadār-k*.

SPECTACLE, n. تماشا *tamāshā*, منظر
manzar, آواره *āwāza*.

SPECTACLES, n. چشمه *chashma*, عینک
ʿīnak.

SPECTATOR, n. ناظر *nāzir*, بیننده
bīnanda, مشاهد *mushāhid*.

SPECTRE, n. خیال *khayāl*, ښځه *ʿayām*,
 سایه *sayā*, افریت *ifrīt*.

SPECULATE, vi. اندیشیدن *andisha-k.*,
تامل کردن *khiyāl-k.*,
تأمین کردن *immul-k.*, محاسبه کردن *mulāhaza-k.*

کشیدن *ba dardat-k.* To spin
out a discourse, کلام کردن
tatwili kalām-k.

SPINAL, *a.* مهره پیوند *muhri paywand,*
کانات منسوب *kanāt mansūb.*—(spinal
cord) نخاع *nukhā.*

SPINDLE, *n.* دوک *dūk,* مغزل *mighzal.*

SPINE, *n.* حرز الظهر *hirz u'z zahr,* کانات
kanāt, پشت مهره *pusht muhra.*

SPINNER, *n.* تافنده *tāfanda,* مغزل
mughtazil.

SPINNING, *a.* چرخ زنی *charkh zani,*
غزل *ghazl,* دوک ریسی *dūk-risi.*

SPIRAL, *a.* پیچدار *pechdār,* لوبی *lūbi.*

SPIRALLY, *ad.* پیچ در پیچ *pech dar pech.*

SPIRE, *n.* منار *manār,* سر *sar.*

SPIRIT, *n.* 1. (soul) روح *rūh,* جان *jān,*
نفس *nafs,* روان *rauān.* 2. (breath)

دلوری *dam,* نفس *nafs.* 3. (courage) دلوری
dilāwarī, مردانگی *wardānagi.*

4. (magnanimity) شجاعت *shujādt,*
همت *himmat.* 5. (habit, 'constitution)

طبع *tabi,* مزاج *mizāj.* 6. (genius, wit)

قدرت *kūwati madrakat,* مهارت
mahārat. The Holy Spirit.

rūhū'lkade, روح القدس *rūh alla,* روح الله

The vital spirit, روح حیاتی *rūhi*
روح حیوانی *hayātī.* The animal spirits,

روح حیوانی *rūhi haywānī.* 7. (activity) چسبندگی
chusti, تیزی *tezi.* 8. (essence) خلاصه

khulāsa, مطلب *matlab.* The spirit of

vitriol, روح اعظم *rūh adīm.* 9. (liquors)

خمر *khamr,* شراب *sharāb,* مایه *mayā.*

10. (apparition) صورت *sūratī*
وهمی *wahmī.* 11. (turn of mind) طبعیت

تبدیل *tabdīl.*

SPIRIT, *vt.* جان دادن *dān,* دلیر کردن
dīlār-k. جان دادن *jān-d.* جرات دادن
jurāt-d.

SPIRITED *a.* دلور *dilāwar,* بهادر *bahādur,*
ند *inda dil.*

SPIRITLESS, *a.* بی جان *bi-jān,* شکسته
shutar dīl, بی دل *bus dīl,* نادم
nāmard.—(dejected) تنگدل *tang dīl,* تیره
tīra dīl.

SPIRITUAL, *a.* روحانی *rūhānī,* نفسانی
nafsānī, غیبی *ghāibī,* باطنی *bāṭinī,*
پاک *pāk.*

SPIRITUALITY, *n.* روحانیت *rūhānīyat,*
نفسانیت *nafsānīyat.*

SPIRITUALLY, *ad.* روحانیت *bā rūhā-*
niyat, مقدس *mukaddas.*

SPIRITUOUS, *a.* روحانی *rūhānī.*—
(active) تیز *tez,* تند *tund.*

SPIRY, *a.* پیچدار *minār ād,* پیچدار
pechdār.

SPIT, *n.* (for roasting) سببخ *sikh,*—(from
the mouth) تفت *tuf,* لعاب *luābi*
dahn.

SPIT, *vt., vi.* (eject from the mouth),
تفت *tuf-z.* دهن انگندن *ābi*
dahan-a., تفت بر آوردن *tuf bar-ā.*

SPITE, *n.* بدخواهی *bad khāhī,* کینه
kīna, بدی *badī.* In spite of, وجود *bā*
vajūd, نهایت الامر *nihāyatul' amr.*

SPITE, *vt.* بدخواهی *kīna-g.,* کینه گرفتن
bad khāhī-n.

SPITEFUL, *a.* بدخواه *bad khāh,* کینه
kīna kash, بد اندیش *bad andīsh.*

SPITEFULLY, *ad.* بدخواه *ba wājai*
bad khāh, با کین *bā kīn.*

SPITEFULNESS, *n.* کینه *kīna wāt,*
بدخواهی *bad khāhī.*

SPITTLE, *n.* تفت *tuf,* دهن *ābi*
dahan, لعاب *la'āb.*

SPLASH, *vt.* پاشیدن *pāshīdan,* ترویح
tarāshah-k.

SPLEEN, *n.* طحال *tihāl,* (pt. طحال)
—(melancholy) سردا *sarāda,* غمناکی
dilfigāri.—(anger) خشم *khushm,* غصه
ghussa.

SPLENDID, *a.* درخشان *raushan*, روشن *naushan*, *dīrahshān*, عظیم *asīm*, جلیل *jalīl*.

SPLENDIDLY, *ad.* روشنا *raushanāna*, با زب و زیبت *bā zeb u zīnat*.

SPLENDOUB, *n.* رونق *jalāl*, جلال *jalāl*, تابش *ziyā*, جلاوه *jalva*, *raimak*, تابش *tābīsh*.

SPLINTER, *n.* چوب پاره *tarāsha*, تراشه *tarāsh*, *chūb pāra*.

SPLINTER, *vt.* پاره پاره *pāra pāra-z.*, ریزه *rīza-k.* کردن.

SPLIT, *vt., vi.* شق کردن *shigāftan*, شکافتن *shigāftan*, *shak-k.*, دریدن *chāk-z.*, چاک زدن *chāk-z.*, *darīdan*.

SPOIL, *vt., vi.* (injure) زیان کردن *ziyān-k.*, خسارت کردن *kharāb-k.*, *ghasarat-k.* — (lay waste) غارت کردن *ghārat-k.*, تاراج *wayrān-k.*, ویران کردن *ghārat-k.*, تباهی ساختن *tārāj-k.* — (corrupt) تباهی *tabāhi-s.*, زیان زبان ساختن *ziyān-s.*

SPOIL, *n.* غارت *ghanīmat*, غنیمت *ghanīmat*, *ghārat*, تاراج *tārāj*, *yaghmā*.

SPOKE, *n.* (of a wheel) فراش *farāsh*.

SPOKESMAN, *n.* ترجمان *tarjumān*.

SPOILIATION, *n.* vide, **SPOIL**.

SPONGE, *n.* اسفنج *isfanj*, ابر مرده *abr-murda*.

SPONGE, *vt., vi.* از اسفنج نم کردن *asfanj nam-k.*, پاک کردن *pāk-k.*

SPONGY, *a.* اسفنجی *isfanj āsā*.

SPONTANEOUS, *a.* خود بخود *khud ba khud*, ذاتی *zātī*, مرادی *murādī*.

SPONTANEOUSLY, *ad.* از خود *az khud*, *ba irādat*, تبرعاً *tabarrāna*.

SPOON, *n.* چمچه *chamcha*, مله *ma'laka*.

SPORT, *n.* بازی *bāzi*, لعبت *ladbat*, شکار *shikār*, *sayd*, (hunting) *lahn*.

SPORT, *vt., vi.* بازی کردن *bāzi-k.*, *bāzīchā-k.*, *ibās-s.* عبت ساختن *ibās-s.*, شکار کردن *shikār-k.*, *sayd-k.* شکار کردن.

SPORTFUL, SPORTIVE, *a.* شاد *shād*, بازی *khūsh*, مسرور *masrūr*, دوست *bāst* دوست.

SPORTSMAN, *n.* شکاری *shikārī*, *nakhchīngīr*.

SPOT, *n.* داغ *dāgh*, خال *khāl*, نشان *nishān*, عیب (disgrace) *nukta*, لکه *lakka*. — (place) *āz*, *āz*, *kazādī* — (place) *āz*, مکان *makān*. On the spot, در حال *dar hāl*, هماندم *hamāndam*.

SPOT, *vt.* نقطه دار کردن *nukta dār-k.*, *dāghdār-k.* — (stain with spots) با لکه *bā lakka-ā.* داغ *bā dāgh* پدید کردن *pāid-k.*

SPOTLESS, *a.* بی عیب *bī dāgh*, *bī ayb*, پاک *pāk*.

SPOTTED, SPOTTY, *a.* دار لکه *lakka dār*, داغ دار *dāghdār*.

SPOUSAL, *n.* عروسی *ārūsī*, نکاح *nikāh*.

SPOUSE, *n.* شوهر *ārūs*, عروس *zauj*, زوج *zauj*, *shauhar*.

SPOUSE, *vt.* نکاح کردن *nikāh-k.*, عقد کردن *ākd-k.*

SPOUT, *n.* دهانه *dahna*. — (mouth of a pipe) لوله *lūla*. — (gutter) نالدان *nāvdān*, میزاب *mīzāb*.

SPOUT, *vt., vi.* فواره زدن *farwāra-z.*, *ifāda-n.* *ifāda* آناده نمودن *ifāda-n.*, *sadūr-k.* صدور کردن.

SPRAIN, *n.* پیچش *pechish*.

SPRAY, *n.* سر شاخ *sari shākh*.

SPREAD, *vt., vi.* گستردن *gastardan*, پاشیدن *farsh-k.* — (scatter) *pāshīdan*, افشاندن *afshāndan*. — (publish) *āshkāra-k.* آشکاره کردن *āshkāra-k.*, *bayān-s.* بیان ساختن *bayān-s.* To spread the wings, *basti janāh-k.* To spread on the ground, *bālāi zamīn farsh-k.* پالی زمین فرش کردن *bālāi zamīn farsh-k.*

SPREAD, *n.* (extent) امتداد *imtidād*, بسط *bast*, *afzāi* — (expansion) *afzāi*.

gustardagt.—(as a carpet) گسترده‌گی
mafrūsh.—(as wings) کشتاده
kushāda.—(diffused) افشاندده
muntashir.—(published) مشهور
mashhūr, پیدا شده *payadā shuda*.

SPRIG, *n* شاخچه *shākhcha*.

SPRIGTLINESS, *n* انبساط *imbisāt*,
 زیرکی *nishāt*, شادمانی *shādmāni*,
 زیرکی *ziraki*.

SPRIGHTLY, *a* زبوت *shādmān*,
 زبوت *zirak*, مسرور *chālāk*, چالاک
masrūr.

SPRING, *n*. 1. (season) فصل بهار *fasli*
bahār, ربیع *rabīd*. 2. (instrument)
 چشمه *kamāncha*. 3. (fountain),
 چشمه *chashma*. 4. (leap) جهیدن
yambūl. 5. (elasticity) جهیدگی
rake. 6. (origin) جهیدگی
jahīdagī, دمداری *damdārī*. 7. (origin)
 مصدر *masdar*, اصل *asl*.

SPRING, *vt.*, *vi.* چشمه بر آمدن *chashma*
bar-ā, صادر شدن *sādir-sh*. To spring
 up, ظهور کردن *zahūr-k*, طالع کردن
talūd-k.—(as plants) رستن *rustan*,
 جهیدن *nāshī-gh*.—(leap) جهیدن
jahīdan, جهستن *jastan*. To spring from
 ancestors, از اصل آمدن *az asl-ā*. To
 spring from a cause, موجب داشتن
mūjab-d. To spring game, نخچیر
nakhchīr-ā. To spring a leak,
 رخنه دار شدن *rakhna dār-sh*.

SPRINKLE, *vt.*, *vi.* افشاندن *afshāndan*,
 پاشیدن *pāshīdan*, ریختن *rīkhtan*. To
 sprinkle a house with water, نسج کردن
nus-k-k. To sprinkle with sugar, شکر
 ریختن *shakar riz-k*.

SPROUT, *vi.* رویدن *rustan*, رویدن *rūtdan*.

SPROUT, *n* شاخه *shākha*, نشاء *nashā*.

SPUR, *n* همیز *mihmiz*, خار *khār*. The
 spur of a cock, همیز خروس *mahmizi*
kharūs, ناخن خروس *nākhuni kharūs*.
 To spur a horse, همیز زدن *mahmiz-z*.

SPUR, *vt.* همیز زدن *mahmiz-z*.—(incite)
 بر انگیزتن *bar-a*.

SPURIOUS, *a* (not genuine) ملکد *milk-*
allad, لبا می *libāsi*.—(illegitimate)
 حرام *harām*. A spurious son, حرامزاده
harāmozāda, ولد زنا *waladī zinā*.

SPURN, *vt.*, *vi.* با زدن *pā-z*, لکد
lakad-z, سپردن *sipurdan*.—(reject
 with contempt) با اهانت رد کردن *bā*
ihānat radd-k, تانز و مدست زدن *tanz*
u mazammāt-z.

SPY, *n* راز جو *jāsūs*, جاسوس *rāz-jū*,
 خبر جو *khābar-jū*. To play the spy,
 جاسوسی کردن *jāsūsi-k*.

SPY, *vt.* نظر کردن *nazar-k*, دیدن *dīdan*,
 جاسوسی کردن *nigristan*, نگر بستن
jāsūsi-k.

SQUAB, *n*. (newly hatched), دی پرو بال
bī par u bāl.—(short of stature and
 thick) کوتاه قد *kutāh kadd*.

SQUABBLE, *vi.* دروغا کردن *ghaughā-k*,
 نزاع کردن *nizā-k*, سندیزه ساختن
sitīza-s.

SQUABBLE, *n* دروغا *sitīza*, سبزه
ghaughā, منازعت *munāzād*, فتنه *fitna*,
 نزاع *nizā*.

SQUADRON, *n* جماعت *jamādt*, حلقه
halka.—(of horse) رساله *risāla*.—(of
 ships) جماعت جہاز *jamādti jehāz*.

SQUALL, *vi.* غریو زدن *gharīv-z*, اوله
walwala-k, فریاد زدن *faryād-z*.

SQUALL, *n* فریاد *gharīv*, فریاد *faryād*.
 A squall of wind, تند باد *tund bād*.

SQUANDER, *vt.* تلف کردن *talaf-k*, ضایع
 کردن *zāyf-k*, بر باد دادن *barbād-d*.

SQUANDERER, *n* مبدّر *mubazzir*, مسرف
mustif.

SQUARE, *a* مربع *murabbī*, چهار گوشه دار
chahār gushadār, مربع *murabbī*.
 (square root) جذر *jazr* (pl. جذور).

- (figure) چهار چار *chehār jānib*, جانب چار *chehār jānib*, گوشه *chehār gūsha*.
- SQUARE, *n.* میدان چهار جانب *may-dāni chehār jānib*.
- SQUARE, *vt.* مربع کردن *murabbī-k.*, چهار گوشه کردن *chehār gūsha-k.*
- SQUASH, *n.* انهداگي *uftādagi* i *nāgihāna*.
- SQUASH, *vt.* سحق نمودن *sakh-n.*, کوفتن *kūftan*.
- SQUEAMISH, *a.* نارکت طبع *nufūr*, نفور *nāsuk tabt*.
- SQUEAMISHNESS, *n.* لطیف مزاجي *latif mizājī*.
- SQUEEZE, *vt., vi.* انشردن *afshurdan*, فشاردن *fishārdan*.
- SQUINT, *vt.* بکجی دیدن *ba kajī-d.*, از گوشه چشم نظر کردن *az gūsha chashm nasar-k.*, احوال شدن *ahwal-sh.*
- SQUINT, *n.* کج بینی *kaj bin*, کج چشم *kaj chashm*, Squint-eyed, احوال *ahwal*, کج بینی *kaj bin*.
- SQUIRREL, *n.* موش پرده *mūshi paranda*, سنجاب *sanjāb*.
- STAB, *vt., vi.* خنجر زدن *khanjar-z.*, خستن *khashtan*.
- STAB, *n.* زخم از نوک خنجر *zakhm az nauki khanjar*.
- STABILITY, *n.* پایداری *karār*, قرار *karār*, استواری *ustuwārī*, پایداری *pāydārī*.
- STABLE, *n.* اصطبل *istabal*, آخور *ākhūr*, طوله *tauila*.
- STABLE, *a.* Vide, STEADY, FIRM.
- STACK, *n.* توده *tūda*, انبار *ambār*, خرمن *khirman*.
- STACK, *vt.* انبار کردن *tūda-k.*, توده کردن *tūda-k.*, انبار *ambār-k.*
- STAFF, *n.* چوب دستی *chūb das*, عصا *das*, دست *dast*, سردمدار *sardastā*.
- STAG, *n.* آدوی نر *āhūi nar*, بارو *bāzu*, گوزن *gawzan*.
- STAGE, *n.* تماشا گاه *tumāshā gāh*, مظهر *muzhar*.—(a resting place) فرود گاه *farūd gāh*, منزلگاه *manzalgāh*.—(a step) درجه *daraja*, طبقه *tabaka*. In every stage, درجه *bahar daraja*. Stage-player, بازیگر *bāzīgar*, ناکال *nakkāl*.
- STAGGER, *vt., vi.* افتادن و خیزان رفتن *uftān u khizān-r.*, چمبیدن *jumbidan*.—(begin to lose courage) ترسان گشتن *tarsān-g.*—(to be struck with doubt) عاجز شدن *hayarān-sh.*, عاجز شدن *ājiz-sh.*
- STAGNANT, *a.* نا روان *nā rawān*, بی استاده *nā jiryān*, استاده *istāda*, آب جنبی *bī jumbish*. Stagnant water, آب بی جنبی *abi istāda*, معفن *mutadffin*.
- STAGNATE, *vi.* استادن *istādan*, نا روان *nā rawān-sh.*
- STAGNANCY, STAGNATION, *n.* نا روانی *nā rawānī*, توقف *istādagi*, توقف *tatayakkuf*.
- STAIN, *n.* داغ *dāgh*, لکه *lakka*, عیب *dyb*, آلاینده *ālāyish*.
- STAIN, *vt.* لکه کردن *ālūdān*, آلودن *lakka-k.*, داغدار کردن *dāghdār-k.*
- STAINLESS, *a.* بی عیب *bī dyb*, داغ *bī dāgh*, پاک *pāk*.
- STAIR, *n.* زین *nardubān*, زین *zina*, درجه *daraja*. The step of a stair, پایه *pāya*, درجه *daraja*. Stair case, پله *pilla*, مدرج *madraj*.
- STAKE, *n.* میخ *mekh*, میسمار *miismār*, واتاد *watad*. A stake at play, شرط *shart*, رهن *rahn*.
- STAKE, *vt.* رهن ساختن *girān-k.*, گرو کردن *rahn-s.*
- STALE, *a.* کهنه *kuhna*, نا تازه *nā tāza*. Stale victuals, شبدیه *shabīna*.

STALENESS, *n.* کهنگی *kūhnagī*, بوسیدگی *bustidagī*.

STALK, *vi.* خرامیدن *kharāmīdan*, خرامان *khurāmān-sh.*

STALK, *n.* (of a plant) ساق *sāk*, گلبن *gulbun*. A stalk of corn, نایزه *nāiza*, خوشه *shākha*.—(of a grape) *khusha*.

STALL, *n.* ستوردان *saturdān*, آخر *ākūr*. A bench on which goods are exposed for sale (تخته *takhta*, دکانچه *dukāncha*.—(at theatre), اوطاق *utāk*.

STALLION, *n.* اسپ *aspi nar*, اسپ در *aspi kirās*.

STAMMER, *vi.* لکنت کردن *luknat-k.*

STAMMERING, *n.* لکنت زبانی *luknat zabānī*, زبان گرفتگی *zabān-girafatagī*.

STAMP, *vt., vi.* زدن *zab-k.*, ضرب کردن *zarb-k.*, زدن *zadam*.—(with a mark) داغ نهادن *dāgh-n.*, نقش کردن *naksh-k.* To stamp money, سکه ضرب کردن *sikka zarb-k.* To stamp with the foot, پای زدن *pāya-z.*

STAMP, *n.* (impression), نقش *naksh*, نشان *nishān*, علامت *ālāmat*. A stamp on weights and measures, عیار *tyār*. An instrument for stamping, دار *dār*, مهر *sikka*.—(seal) *mahr*.

STANCH, *a.* قرار *bar karār*, ثابت *sābit*.

STAND, *vt., vi.* بر پا شدن *istādān*, استادن *istādān*, پای کردن *bar pā-sh.*, قیام کردن *kayām-k.*, ایستادن *istakāmat-k.*—(stop) ماندن *māndan*, توقف کردن *tawakkuf-k.* To stand still, آرام داشتن *ārām-d.*, بی حرکت شدن *bi harakat-sh.*—(remain firm) در قرار شدن *barkarār-sh.* مستقیم شدن *mustakīm-sh.*—(not to fly) مقاومت کردن *mukāwamat-k.* To stand opposite, روبرو شدن *rūbarū-sh.*, مقابل شدن *mukābil-sh.* To stand by,

نزدیک *nardik-sh.* مدد دادن *dn karīb-sh.*—(assist) *madad-d.*, یاری دادن *yārī-d.* To stand aside, کناره گرفتن *kināra-g.*, بر طرف *bzr taraf-r.* To stand for, ایستادوار بودن *umedwār-b.*—(represent another) قایم مقام *jā nishīn-b.*, جانشین بودن *kāyim mukām-sh.* To stand off, باز استادن *bās-sh.*, دور شدن *dūr-sh.* (not to comply) قبول کردن *nā kabūl-k.*, امتناع کردن *imtinā-k.*—(avoid intimacy) مصاحبت امتناع کردن *musahibat imtinā-k.* To stand out, ثابت پا *bar karār-n.*, برتوار نمودن *sābit pā-n.*—(to be prominent) تقدم کردن *takaddum-k.* To stand to, جد و جهد کردن *jād u jahad-k.* ملزمت نمودن *mulāzamat-n.* To stand to a promise, وفاداری کردن *wafādārī-k.*, عهد وفا کردن *dhd wafā-k.* To stand up, برخاستن *kiyām-k.*, تکیه کردن *barkhāstan*. To stand upon, بر نشستن *takya-k.*, بر نیشستن *bar nishastan*.—(insist on) اقامت کردن *akāmat-k.*, خود رایی شدن *khud rāi-sh.*—(value, take pride in) عزیز داشتن *darz-d.* To stand in (cost), بهای کردن *bahā-k.*, قیمت داشتن *kimat-d.* To stand one's ground, ثابت پای نمودن *sābit pāya-n.* To stand entry, نوبت داشتن *naubat-d.*, پاسبان شدن *pāsbān-sh.* To stand one in stead, بکار آمدن *bakār-d.* در عرض *dar tawāb.* To stand in need, محتاج شدن *muhtāj-sh.* To stand in the way, اعراض کردن *itirāz-k.*, مانع *mānē-sh.* Stand off *dūr barau*, دور باش *dūr bāsh*.

STAND, *n.* مانع *manāil*, مانع *manāil*, تخته *takhta*, To make a stand, مقاومت

mulāwamat-k. To be at a stand, حیران شدن *mā't-sh.*, مایت شدن *hayrān-sh.*

STANDARD, *n.* علم *dlam*, نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, *līvā*, رایت *rāyat*. To erect the standard, علم نصب کردن *dlam nasb-k.* The standard of weights or measures, عیار *tyār*. A standard bearer, علم بردار *dlam bardār*, میرلوا *mīri līvā*.

STANDING, *n., a.* پایدار *kāyim*, استوار *pāyadār*, برقرار *bar karār*, استوارگی *istādagi*, ثبات *sabēt*. Of long standing, قدیم *kadīm*, کهنه *kuhna*. Of short standing, نو رسیده *nau rasīda*.

STANZA, *n.* شعر (ادبیات) *bayt* (*pl.* اشعار *shtr.*).

STAPLE, *n.* (market), بازار *bāzār*, بندر *bandar*.—(product) حاصل *hāsīl*.—(of a look) تلافی *kulāba*.—(thread) ریزه *rīza*.

STAR, *n.* ستاره *sitāra*, (ستارگان *pl.*), اختر *akhtar*, کوکب *kaukab*, (کواکب *pl.*), نجم *najm* (*pl.* نجوم). The polar star, قطب *kutb*. The morning star, نجم صباح *najmi sabāh*.—(planet; comet) سیار *najmi sāyir*, سیاره *sāyyāra*. A falling star, شهاب *shihāb*. The ascendant of a star, اوج *auj*. The star of the state, نجم الدوله *najmuddawla*. To shine or twinkle as stars, کوکب کردن *kaukab-k.* To rise as stars, نجم کردن *najm-k.* To observe the stars, تنجیم کردن *tanajjum-k.*—(mark of reference) علامت *dlāmat*, نشان *nishān*.—(fate) بخت *bakht*, طالع *ṭāl*. Star-like, ستاره وار *sitāra wār*, نجم آسا *najm āsa*.

STARCH, *n.* نشاسته *nishāsta*, آهار *āhār*.

STARE, *vt., vi.* ایمان ساختن *imān-s.*, با دقت نظر کردن *wā-n.*, وا نگریستن *bā dikkat nazar-k.*

STARE, *n.* ایمان *imān*, وانگراهی *wā nigrānī*, نظر تیز *nazari tez*.

STARK, *a.* مطلق *mutlak*, کامل *kāmil*.

STARLESS, *a.* بی نجم *bī najm*, بی ستاره *bī sitāra*.

STARLIGHT, *n.* روشنی ستاره *raushnī sītāra*.

STARLING, **STARE**, *n.* ورسا *sār*, ورسا *wareā*.

STARRY, **STARRED**, *a.* نجومی *nujūmī*, کواکب دار *karwākab dār*.

START, *vt., vi.* بر جستن *bar-j.*, رمیدن *ramīdan*, جهیدن *jahtīdan*. To start horses at a race, اسبان از مقبض درآوردن *aspān az mikbas darwānīdan*.—(set out on any pursuit) روان شدن *rawāna-sh.*, کوچ کردن *kūch-k.*—(produce to view) آوردن *dar miyān-ā.* To start a subject or opinion, رای در میان آوردن *rāya dar miyān-ā*. To start (put suddenly out of place) ناگاه از جا جهانیدن *nāgāh az jā jehānīdan*. To start from sleep, از خواب بر جستن *az khāb bar-j.*

START, *n.* (quick and sudden spring) برتاب تیز و *barjastagi*, ناگهان *partāpi tes u nāgahān*.—(sudden effort) جدی ناگهانی *jaddī nāgahānī*.—(departure) رحلت *rahlāt*, کوچ *kūch*.

STARTER, *n.* رواننده *ramānanda*, حرکت کننده *harakat kunanda*.

STARTLE, *vt.* حیران کردن *hayrān-k.*, مضطرب شدن *tarsānīdan*, مضطرب *muztarīb-sh.*

STARVATION, *n.* گرسنگی *gurisnagi*, جوع *jūd*.

- STARVE**, *vt., vi.* از گرسنگی مردن *az gurisnagi m.*, از جوع جان تسلیم کردن *az jūd jān taslīm-k.*—(kill with hunger) *az gurisnagi halāk-k.*, از گرسنگی هلاک کردن *tajwid-k.*—(kill with cold) از شدت سردی کشتن *az shiddati sardī-k.*
- STATE**, *n.* 1. (condition) حال *hāl*, حالت *hālat*, چگونگی *chigūnagī*. 2. (station, rank) مرتبه *martaba*, منزلات *mansalat*, منصب *mansab*, جاه *jāh*. 3. (the public, Government) सरकार *sarkār*, مملکت *mamlakat*, حکومت *hukumat*. 4. (pomp) عظمت *ʿazmat*, شوکت *shaukat*, دولت و اقبال *dawlat u iklāl*. 5 (statement, representation), عرض حال *ʿirzi hāl*, صورت حال *surat hāl*. Affairs of state, امور سلطنت *amūri saltanat*. In this state of affairs, در این حال *dar ʿin hāl*. According to the state, بحسب حال *ba hasbi hāl*. A good state, حال خوش *hāl-i khush*, حال نیکو *hāl-i nekū*. A bad state, حال بد *hāl-i bad*. A state of confusion, اضطراب *hāl-i parīshān*, ارکان دولت *arkān-i dawlat*. The pillar of the state, عمودت الملک *ʿamdatu'l mulk*.
- STATE**, *vt.* صورت حال کردن *sūrat hāl-k.*, بیان کردن *bayān-k.*, عرض کردن *arz-k.* To state, an account, حساب دانی *ḥisāb-d.*— (arrange) ترتیب کردن *tartīb-k.*, آراستن *ārāstan*.
- STATELINESS**, *n.* بزرگواری *buzurgwārī*, جلالت *jalālāt*, عظمت *ʿazmat*.—(of walk) خرامش *kharāmīsh*.
- STATELY**, *a.* عظیم *ʿazīm*, بزرگوار *buzurg-wār*, شاهانه *shāhāna*.
- STATEMENT**, *n.* بیان *takrīr*, تکرار *bayān*, توضیح *tauzīh*.
- STATESMAN**, *n.* مدبر *mudabbir*, اهل تدبیر *ahli tadbīr*.
- STATICS**, *n.* علم قوام اشیا *ʿilm-i kawāmi ashya*.
- STATION**, *n.* مقام *maqām*, جای *jāya*, منزل *manzil*, (منازل) محل *maḥall*, موطن *maskan*, منصب *marukif* (pl. موافق) (employment, office) *mansab*, خدمت *khidmat*, جاه *jāh*, درجه *daraja* *martaba* مرتبه (rank) *pāya*.
- STATION**, *vt.* نصب کردن *nasb-k.*, قائم کردن *kāyim-k.*, تعیین کردن *tayyīn-k.*, قرار دادن *karār-d.*
- STATIONARY**, *a.* ثابت *sābit*, برقرار *bar karār*, ساکن *sākin*.—(for writing) کاغذ و غیره *kāghaz wa ghayra*.
- STATIONER**, *n.* کاغذ فروش *kāghaz farūsh*, خرده خرده فروش *khurda farūsh*.
- STATIONERY**, *n.* اسباب خرده فروشی *asbābi khurda farūshī*.
- STATISTICS**, *n.* مصالح شناسی *masālih shīnāsī*, قوام دانی *kawām dānī* *shīnāsī*.
- STATUARY**, *n.* تراشیده *nakkāshī*, تراشاندگی *tarāshandā*.
- STATUE**, *n.* بت *but*, صنم *sanam*, وثن *wasan*.
- STATURE**, *n.* قد *kadd*, اندام *andām*, میان قامت *kāmat*. Middle stature, میان قامت *miyāni kāmat*. Tall of stature, کاشیده بالا *kashīda bālā*. Short of stature, کوتاه قد *kūtāh kadd*.
- STATUS**, *n.* حال *hāl*, حالت *hālat*, میزان *mīzān* اطلاع *chigūnagī* *ittilāʿ*.
- STATUTE**, *n.* قاعده *kāyida*, آئین *ʿayn*, قانون *kānūn*.
- STAVE**, *vt.* شکستن *shikastan*, دفع کردن *daft-k.*, رد کردن *radd-k.*
- STAY**, *vt., vi.* ماندن *māndan*, سکونت *sakūnat-k.*, ساکن شدن *sākin-sh.*

- STAY**, *n.* سکونت *lūd u bāsh*, بود و باش *sakūnat*.
- STEAD**, *n.* بدل *jā*, جا عوض *twaz*. Instead of, بجای *la jāi*. *twaz*. To stand one in stead, بکار آمدن *bakār-ā*, فایده آوردن *fāyada-ā*.
- STEADFAST**, *a.* استوار *pāyadār*, ثابت قدم *sābit kadam*, قایم *kāyim*, *ustuwār*.
- STEADFASTLY, STEADILY**, *ad.* قایماً *kāyaman*, با استواری *ba isbāt*, با *bā ustuwārī*.
- STEADINESS**, *n.* ثبات *ustuwārī*, ثبات *sabāt*.
- STEADY**, *a.* پایدار *bar kqār*, محکم *muhkam*, پایدار *pāyadār*, ثابت *sābit*.
- STEAK**, *n.* گوشت پاره *gūsh t pāra*.
- STEAL**, *vt, vi.* دزدیدن *duzdīdan*, التماع *iltimād-k*. To steal away, ربویش کردن *rūpūsh-sh*, پنهان رفتن *pinhān-r*. To steal upon, آهسته و پنهان پیش آمدن *āhista wa pinhān pesh-ā*, روباه بازی *rūbāh bāzi*, ساختن *rūbāh bāzi-s*.
- STEALTH**, *n.* پنهانی *duzdī*, پنهانی *pinhānī*. By stealth, بدزدی *ba duzdī*, پنهانی *ba pinhānī*.
- STEAM**, *n.* بخار *bukhār*. Steamer *jeħāsi dūdī*.
- STEAM**, *vt, vi.* بخار کردن *bukhār-k*, تبخیر کردن *tabkhīr-k*.
- STEED**, *n.* مرکب *markab*, اسب *asp*.
- STEEL**, *n.* لب *yalaq*, فولاد *pūlād*, فولاد *fūlād*.
- STEEL**, *vt.* صلب کردن *sakht-k*, صلب ساختن *sulb-s*.
- STEEP**, *a.* سر بالا *sar bālā*, سرافراز *sarāzīr*, نشیب دار *nashīb dār*.
- STEEP**, *vt.* خیسانیدن *āghushtan*, کھسانیدن *khisānīdan*.
- STEEP**, *n.* زمین که سرافراز *sarāshīb*, زمین مایل باشد *zamīn ki māyīl bāshad*, نشیب زمین *nashīb zamīn*.
- STEEPLE**, *n.* منار *manār*.
- STEEPLY**, *ad.* سرافرازانه *hā nashīb*, سرافرازانه *sarā zīrāna*.
- STEEPNESS**, *n.* نشیب داری *nashīb dārī*, سرافراز *sarāzīr*.
- STEER**, *vt., vi.* کشتی راندن *kishtī-r*, سوق کردن *sauk-k*.
- STEERAGE**, *n.* راه *rāhi* جهاز *jeħāz*, کشتی رانی *tarīki kishtī*, کشتی *kishtī rānī*.
- STEM**, *n.* اصل *asl*, (family) ساق *sāk*, نسل *nasl*.—(the fore part of a ship) راس *rās*, سر جهاز *sar jeħāz*.
- STEM**, *vt.* در گذاشتن *dar-g*.—(stop) سد کردن *sudd-k*, باز داشتن *bā-d*.
- STENCH**, *n.* بوی بد *baul būi*, گند *gand*.
- STEP**, *n.* رج *pā*, قدم *kadam*, گام *gām*. The step of a stair, درجه *daraja*, زین *zīna*, پā *pāya*. A step of promotion, مرتبه *martab*, رتبه *rutba*, پā *pāya*. A descending step, درکت *darakat*, نزول *martubai nuzūl*. An ascending step, درجه *darajai masūd*, صعود *masūd*. Step by step, قدم *pāya āla*. Step by step, قدم *kadam ba kadam*, پā *pāya*. Stepping-stones, پā *pā gāh*. Step-brother, برادر اندر *birādar andar*. Step-child, فرزند خوانده *furzandi khānda*. Step-daughter, دختر اندر *dukhtar andar*. Step-father, پدر اندر *dukhtar andar*.

pidar andar. Step-mother, مادر پدری mādar andar. Step-son, پسر پدری pisar andar, رابیب rabīb.

STEP, vt., vi. قدم نهادن kadam-n., گام نهادن gām-n., وضع کردن wazē-k. To step out, بیرون رفتن berūn-r. To step in, دخول کردن dukhūl-k. To step back, باز رفتن bāz-r. To step after one, در پی رفتن dar paya-r. To step on, تیز گام کردن tez gām-k. To step up, بر آمدن bar-ā.

STEREOSCOPE, n. مجسم نگر mujassam nigar.

STEREOTYPE, n. لوحه طبع lūha tabē, حرف ثابت harfi sābit.

STERILE, a. عقیم bi samr, بی ثمر ākim. —(land) شوره زمین shūra zamīn.

STERLING, a. رایج rāyij, صحیح sahih, پاکیزه پاکیزه pākīza.

STERN, a. درشت sakht rū, سخت رو durusht, تند tund.

STERN, n. جهاز دنبال dūmbālī jehāz, دبوسه dabūsa.

STERNLY, ad. با ترش روی ba tursh rūi, درشتانہ durushtāna.

STERNNESS, n. سخت روی sakht rūi, تندی tundī, درشتی durushtī.

STETHOSCOPE, n. آلت سینہ بین ālati sina bin.

STEW, n. (brothel) خرابات kharābāt. — (stewed meat) قلیه kaliya, بخنی yakhtī.

STEW, vt., vi. قلیه کردن kaliya-k., قییم kīma-k. کردن.

STEWARD, n. ناظر diwān, نازار nāzar. — (of the household) خاندان khānādān.

STICK, n. چماق chūb, عصا āsa, چوب چوب chūb, چوب چوب chūb. To beat with a stick, چوب زدن chūb-z.

STICK, vi., vt. چسبیدن chaspidan, وصل کردن wasl-k. To stick in the mind, پادار گل داشتن pā dar gil-d. — (to be embarrassed) سرگردان بودن sargardān-b., حیران شدن hayarān-sh. — (remain) باقی شدن bāqī-sh. To stick to, واسطه دادن wa istādān ba chiz. To stick into the ground, نصب در زمین nash-e. نشانیدن nishāndan. To stick out, تقدم کردن takaddum-k. — (refuse compliance) امتناع نمودن imtinād-n.

STIFF, a. درشت sakht, درشت durusht. — (proud, obstinate) سرکش sarkash, گردان کردن gardan kash.

STIFFEN, vt., vi. سخت کردن sakht-k., درشت کردن durusht-k.

STIFFLY, ad. درشتانہ durushtāna, با سختی bā shakhtī.

STIFFNESS, n. سختی sakhtī, درشتی durushtī, سرکشی sarkashī, عناد ānād.

STIFLE, vt. خفه کردن khaffa-k., نفس گرفتن nāfs-g., دم بستن dam-b. — (conceal) مخفی کردن makhfi-k., پوشیدن پوشیدن posht-dan.

STIGMA, n. داغ dāgh, ننگ nang, عیب āyib, بدنامی badnāmī.

STIGMATIZE, vt. داغ زدن dāgh-z., معيوب کردن ruswāi-k., مديوب کردن mdīyūb-k.

STILL, vt. ساکن کردن sākin-k., تسکین āsūdan, آسودن āsūdan, ساکن شدن taskīn-s., خاموش شدن khāmūsh-s., بی حرکتی bi harakat-s. ساکن شدن.

STILL, a. ساکن sākin, آسوده āsūda. — (silent) خاموش khāmūsh, ساکن sākit. — (motionless) ساکن bi jumblak.

STILL, ad. (till now) تا این زمان tā in zamān, (till then) تا آن tā ān.

وقت *tā ōn wakt*.—(notwithstanding)
تا هم *tā ham*, با وجوب *bā wajūb*.—
(ever) همیشه *hamīsha*, هر زمان *har*
zamān.—(after that) بعد از آن *bad az*
ān.—(in continuance) در مداومت *dar*
mudāwamat, در اسعجار *dar istimār*.

STILLNESS, *n.* راحت *sukūt*, خشوع
rāhat, آسودگی *āsudagī*, خاموشی
khamūshī.

STIMULANT, *a.* محرک *mufarrīh*,
muharrīk, مغوی *mukawwī*.

STIMULATE, *vt.* در انگیزختن *bar-a.*
ترغیب کردن *tahrīk-k.*, ترغیب کردن
targhīb-k., تقویت بخشیدن *takwīyat-b.*

STIMULATION, *n.* انگیزش *angīzish*,
ترغیب *targhīb*, ترغیب *tahrīs*.

STIMULUS, *a.* باعث *tahrīk*, باعث
bāte.

STING, *n.* نیش *nīsh*, ناوک *nāwak*.—
(of a bee) ناوک زنبور *nāwaki zambūr*.
—(of a serpent) نیش مار *nīsh i mār*.—
(of a scorpion) نیش عقرب *nīshi*
ākrah.

STING, *vt.* نیش زدن *nīsh-z.*,
گازیدن *gazīdan*, ناوک زدن *nāwak-z.*

STINGILY, *ad.* با طمعکاری *bā tamākārī*,
بخیلان *bakhilāna*.

STINGINESS, *n.* طمعکاری *tamākārī*,
بخیلی *bakhilī*, تنگدستی *tang dastī*.

STINGY, *a.* طمعکار *tamākār*, بخیل *bakhil*,
تنگ دست *tang dast*, لکم *lālm*.

STINK, *n.* بد بو *bad bū*, گند *gand*.

STINK, *vi.* بد بو کردن *bad bū-k.*,
گندیدن *gandīdan*.

STINKING, *a.* بد بو آلود *bad bū alūd*,
معتف *mutadāffin*.

STIPEND, *n.* وظیفه *wasīfa*, علوفه *ālūfa*,
تخفوات *tankhāh*.

STIPENDIARY, *a.* دار *ālūfa dār*,
دار وظیفه *wasīfa dār*.

STIPENDIARY, *n.* مزدور *mazdūr*, اجیر
ajir.

STIPULATE, *vi.* شرط کردن *shart-k.*, عهد
کردن *dhd-k.*, پیمان کردن *paymān-k.*,
عقد کردن *dkd-k.*, قرار دادن *karār-d.*

STIPULATION, *n.* شرط *shart*, عهد *dhd*,
عقد *dkd*, پیمان *paymān*, قول *kaul*,
قرار *karār*.

STIR, *vt. vi.* جنبش دادن *jumbish-d.*,
حرکت دادن *jumbānīdan*, گردانیدن
harkat-d., گردانیدن *gurdānīdan*.—
(to be in motion) جنبش کردن *jum-*
bish k., حرکت کردن *harakat-k.* To
stir up, تهریز کردن *tahrīz-k.*,
در انگیزختن *bar-a.*

STIR, *n.* هنگامه *hangāma*, شغلا *ghaughā*,
شورش *shūrīsh*, فتنه *fitna*.

STIRRUP, *n.* رکاب *rakāb* (*pl.* رکبت).
STITCH, *vt. vi.* دوختن *dūkhtan*, بخیه
کردن *bakhīya-k.*, جز بستن *juz-b.*

STITCH, *n.* دوخت *dūkht*, بخیه *bakhīya*.

STOCK, *n.* (trunk of a tree) تنه درخت
tana-dīrakht, تیر *tīra*.—(of a gun)
کنداغ *kundāgh*, تنه *tanah*.—(race,
lineage) اصل *asl*, نسل *naal*, نسب
nasb.—(capital) سرمایه *sarmāya*, اصل
asl. Joint stock, سهام داران
sarmāyai hissa dārān. Joint stock
company, جماعت شرکا *jamādti shirkā*.

STOCK, *vt.* انباشتن *pur-k.*, پراشتن
ambāshtan, فراهم آوردن *farāham-ā.*,
ذخیره کردن *zakhīra-k.*

STOCKING, *n.* پای تاب *pāya tāba*, روزه
mūza.

STOMACH, *n.* شکم *shikam*, معده *mīda*,
دردن *batn*. Stomach-ache, شکم
dardi shikam.

STOMACHIC, *a.* معده مذسوب *mīda*
mansūb, مغوی معده *mukawwī i mīda*.

STONE, *n.* سنگ *sang*, حجر *hajar*, رجام *rajām*. A hewn stone, سنگ تراشیده *sang trāshīda*. A flint stone, سنگ ریزه *sang rīza*. A whet stone, سنگ ساي *sangi sāya*. A precious stone, گوهر *guhār*, سنگ بيش قيمت *sangi bīsh kīmat*. A touch stone, سنگ محك *sangi mihakk*. A hard stone, سنگ *sang*. The philosopher's stone, حجر كبريت احمر *kibrīti ahmar*. A mill-stone, سنگ آسیا *sangi āsiyā*. To pave or strew with stones, مبلط کردن *mubullat-k.* The stone of fruit, حب *habb*, تخم *tukhm*, دانه *dāna*. To throw stones, سنگ انداختن *sang-a.*, سنگ افکندن *sang-a.* 3. (weight) سنگ *sang*. Stone-cutter, تراش *sang tarāsh*.

STONE, *vt.* سنگسار کردن *sangsār-k.*, رجم کردن *rajm-k.*

STONY, *a.* سنگي *sangi*, سنگلاخ *sang lākh*.—(persons) بي شفقت *bī shafakat*, سنگ دل *sangdil*.

STOOL, *n.* کرسی *kursī*, تخت *takhta*, س *sīl* *pāya*. To go to stool, بقضاي *ba kazāi hājat-n.*

STOOP, *vt., vi.* خمیدن *khamīdan*, ميل *mīl*, تذل نمودن *mayl-k.*—(yield) *tuzallūl-n.*, سر فرو نمودن *sar farū-n.*—(condescend) تواضع ساختن *tawāzū-s.* لبود (alight) *iltifāt-k.*—(light) *labūd-s.*

STOOP, STOOPING, *n.* خمیدگی *khamīdagī*, ميل *mayl*, رکوع *rukūd*.—(condescension) تواضع *tawāzū*.

STOP, *vt., vi.* موقوف *istādan*, توقف کردن *mokūf-k.*, قايم شدن *kāyīm-sh.*, سدو *bāz-m.*, باز داشتن *bāz-d.*, ممانعت *sadd u manā-k.*, منع کردن *mumānīd-k.*, خاموش شدن *khāmūsh-sh.*, راه بستن *rāh-b.* To stop

up, مسدود کردن *sadd-k.*, *masdūd-k.*

STOP, *n.* توقف *istādagi*, توقف *tawakkuf*.—(stoppage) سد راه *saddi rāh*, ممانعت *mant*, تعارض *taāris*, انقطاع *mumānīd*.—(interruption) نقطه *inkitād*, شکستگی *shikastagi*.—(point in writing) نقطه *nukta*, محط *maht*, علامت و نك *ālāmātī wakf*.

STOPPAGE, *n.* سد *sadd*, بند *band*, توقف *tawakkuf*.

STOPPER, STOPPLE, *vt.* سر بستن *sar-b.*, بند کردن *band-k.*

STOPPLE, *n.* سد *sadd*, سد *saddlād*, سر شيش *sar shīsha*.

STORAX, *n.* استرک *isturak*, میعت *mīd*.

STORE, *n.* فراوانی *farāwānī*, کثرت *kasrat*, بسياري *bisayārī*.—(hoard) انبار *khazāna*, ذخيره *zakhīra*, *ambār*.

STORE, *vt.* ذخيره کردن *zakhīra-k.*, پُر کردن *pūr-k.*, مال مال ساختن *mālāmāl-s.*

STORK, *n.* لک *lakk*, لک *lakk*.

STORM, *n.* طوفان *tūfān*, تند باد *tund bād*, شديد باد *bādī shadīd*.—(assault on a fortified place) هجوم بقلع *hujūm ba kall*, حمله *hamla*.

STORM, *vt., vi.* هجوم آوردن *hujūm-ā.*, شدت ورزیدن *yurīsh-k.*, سرزنش گفتن *ba shiddat-w.*, *sar zanīsh-g.*

STORMY, *a.* طوفانی *tūfānī*, آشوبی *dakhūbī*, پر غوغا *pur ghaughā*. A stormy sea, *bahrī manwāj*.—(violent) تيز مزاج *tez mīzāj*, غضبناک *ghazabnāk*.

STORY, *n.* حکایت *hikāyat*, داستان *dāstān*, قصه *kissa*, افسانه *afāna*. An idle story, حکایت بی اصل *hikāyatī bī asl*.—(a floor) طبقه *tabaka*, مرتبه

martaba. To tell a story حکایت گفتن *hikāyat-g.*, قصه گفتن *kissa-g.* A story-teller, قصه خوان *kissa khān*, نقال *nakkāl*.

STOUT, *a.* مضبوط *mazbūt*, استوار *ustuwār*, دلیر *dilir*, قوی *karvī*, توانا *tawānā*.

STOUTLY, *ad.* با قوت *bā kuwat*, با زور *bā zūr*, دلیرانه *dilirāna*.

STOUTNESS, *n.* زور آوری *zūrāwarī*, دلیری *dilīrī*, استواری *ustuwārī*, قوت *kuwat*, *dilīrī*.

STOVE, *n.* تنور *tannūr*, تابخانه *tāb khāna*, کوره *kura*, گنجن *guḡkhan*.

STOW, *vt.* وضع کردن *bajā-n.*, بجا نهادن *wazt-k.* To stow a ship, بار در جهاز *bār dar jehāz nihādan*.

STOWAGE, *n.* جایگاه *gunjāyish*, گنجایش *jāyagāh*.

STRAGGLE, *vi.* آواره شدن *āwāra-sh.*, پراشیدن *tī rāh-sh.*

STRAGGLER, *n.* گمراه *gumrāh*.

STRAIGHT, *a.* (right) مستقیم *rāst*, راست *mustakīm*, درست *durust*. A straight road, راه راست *rāhi rāst*. A straight line, خط استوا *khatti istiwā*. 2. (honest), متدین *mutadayyin*.

STRAIGHT, *ad.* بطور راست *ba tauri rāst*, یک سر *yak sar*.

STRAIGHTFORWARD, *a.* راست رو *rāst raw*, درست رفتار *durust raftār*, صادق *sādik*.

STRAIGHTWAY, *ad.* در حال *dar hāl*, فوراً *fi'l'fawr*.

STRAIN, *vt., vi.* (filter) پالودن *pālūdan*, صاف کردن *sāf-k.* — (make a violent effort) جهد کردن *jaddu jahad-k.*

کوشیدن *koshīdan*, سعی کردن *sai-k.*

STRAIN, *n.* کوشش *sai*, زور *zur*, کوشش *koshish*. A strain of music, نغمه

naghma, ترانه *tarāna*. — (mode of speaking or writing) سخن *wajai sakhiin*, کلام *sīrati kulām*.

STRAINER, *n.* پالود *pālūna*, میز *mīzal*.

STRAIT, *a.* تنگ *tang*, تنگ *nā pahn*, سخت *sakht*.

STRAIT, *n.* (narrow) راه تنگ *rāhi tang*, در *darra*. — (difficulty) سختی *sakhtī*, تنگی *tangī*. Straits of the sea, تنگ *tang daryā*. The straits of Gibraltar, باب الزقاق *bābuz' zukāk*. The straits of Babelmandib, باب المندب *babu'l mandab*.

STRAITEN, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, تنگدست ساختن *baham-k.*, عذاب دادن *āzāb-d.*

STRAITLY, *ad.* با تنگی *bā tangī*, دقیق *bā dikkat*.

STRAITNESS, *n.* تنگی *tangī*, مسکنیت *maskanat*, *zīkat*, انلاش *iflās*.

STRAND, *n.* کناره *kināra*, ساحل *sāhil*.

STRAND, *vt., vi.* بکنار دریا راندن *ba kintāri daryā-r.*

STRANGE, *a.* غریب *gharīb*, اجنب *ajnah*, دیگانه *bigāna* — (wonderful) *adīb*, نادر *nādir*. — (uncommon) بدیع *badī'ī*, مهمل *muh-mal*. — (new) نو *nau*, جدید *jadīd*. — (unknown) مجهول *majhūl*, نا معرو *nā ma'rūf*. — (not acquainted) *nā hamdam*.

STRANGELY, *ad.* غریبانه *gharībāna*, عجیباً *djaban*.

STRANGENESS, *n.* دیگانگی *bigānagī*, غریبی *gharībī*, تعجب *tadjjub*.

STRANGER, *n.* دیگانه *bigāna*, اجنبی *ajnah*, غریب *gharīb*, نا معرو *nā mah-rūm*. — (guest) مسافر *musāfar*, مهمان *mihmān*. To speak like a stranger,

کردن *istidjām-k.* To become
a stranger, مسافر شدن *musāfir-sh.*,
غریبی کردن *gharībī-k.*

STRANGLE, *vt.* خفه کردن *khaffa-k.*,
نفس بریدن *khunāk-k.*, خفاق کردن
nafs-b.

STRANGLER, *n.* گلوگیر *galu gir*, خفه
ساز *khaffa sāz.*

STRANGULATION, *n.* حبس النفس
habs'ul nafs, خفگی *khunāk*, خفگی
khaffagī.

STRANGURY, *n.* حبس البول *habs'ul baul*,
عسر البول *dsru'l baul.*

STRAP, *n.* فتراک *fitrāk.*

STRATAGEM, *n.* حیل *hila*, فریب *farīb*,
دغا *daghā*, رنک *rang*, ربه *riv*, مکر
makr.

STRATUM, *n.* طباق *tabaka*, بساط *bisāt*,
درت *darak.*

STRAW, *n.* کاه *kāh*, ک *kah*, تبن *tabn*,
علف *dlaf.*

STRAWBERRY, *n.* میوه شاکل *mewai*
shākala.

STRAY, *vi.* گمراه شدن *gumrah-sh.*, بی
آواره شدن *āwāra-sh.*

STRAY, *n.* انحراف *gumrah*, *in-*
hirāf.

STREAK, *n.* خط *khatt*, تحریر *tahrir.*

STREAK, *vt.* خط کشیدن *khatt-k.*

STREAM, *n.* سیل *sayl*, جریان *jiryān*,
رود *jū*, رود *rūd.*

STREAM, *vt.*; *vi.* روان شدن *rawān-sh.*,
سیلان شدن *jārī-sh.*, جاری شدن
saīlān-sh.

STREET, *n.* کوچه *kūcha*, بزن *barzan*, قاتی
sukāk, محله *mahalla.* A broad street,
شارع *shāh.* From street to street,
کوچه کوچه *kūcha ba kūcha.*

STRENGTH, *n.* زور *zūr*, قوت *kuwat*,
نیرو *zūrāwarī*, طاقت *tākat*, نیرو

nirū. استوارایی *ustuwārī*, مهال *majāl.*
To acquire strength, قوت یافتن *kuwat-*
y., زور گرفتن *zūr-g.*—(courage)
dilerī. Strength of mind, قوت ضمیر
kuwati samīr. Strength of argument,
دلیل برهانی *dalili burhānī.*

STRENGTHEN, *vt.*, *vi.* زور دادن *zūr-d.*,
مستحکم کردن *kuwat-d.*, محکم کردن *mah-*
kum-k., استوار توانا کردن *tanawānā-k.*,
مقرر کردن *ustuwār-k.*—(confirm)
مقرر کردن *ustuwār-k.*, برقرار کردن *bar karār-k.*,
استحکام کردن *istihkām-k.*

STRENGTHLESS, *a.* بی قوت *bī kuwat*,
بی زور *bī zūr.*

STRENUOUS, *a.* سرگرم *sar garm*,
شدید *shadīd*, دایر *dīler*, سخت
sakht.

STRENUOUSLY, *ad.* با جد و جهد *bā*
jaddu jahd, شدت *ba shiddat.*

STRESS, *n.* گزافی *girānī*, لزمت *lāzimat*,
زور *zūr*, مهمی *mukhimmt.*—(violence)
جور *jaur*, جفا *jafā*. To lay a stress,
گران گذاشتن *mukhim-m-a.*, اندیشیدن
girān-p.

STRETCH, *vt.*, *vi.* کشیدن *kashīdan*,
مد سازیدن *madd-s.*, دراز کردن *darāz-k.*,
بسط کردن *bast-k.*—(to be extended)
ممدود شدن *kashīda-sh.*, کشیده شدن
mamdūd-sh.

STRETCH, *n.* کشش *kashish*, بسط *bast*,
مد *madd.* Stretch of power, تعدی
زور دست *taddī zabar dastī.*

STRICT, *a.* دقیق *dakīk.*—(severe)
درشت *shadīd*, شدید *shadīd*, سخت
sakht. ظالم *sālim.*—(not remiss)
مشغول *mashghūl*, کامل *kāmīl.*

STRICTLY, *ad.* با دقت *bādīkkaṭ*, شدت
باشغل *ba shakhtī*, باشغل *bā shughl.*

STRICTNESS, *n.* (severity) سختی
شدت *shiddat.*—(accuracy)
دقت *dīkkaṭ.*

STRICTURE, *n.* حَرْفِ اِيعْرَاضِ *itirās*, حَرْفِ گيرِی *harf gīrī*.

STRIDE, *vi.* گامِ فراخِ نهادن *gāmi farākh-n.*

STRIDE, *n.* خطوطِ گامِ فراخِ *gāmi farākh*, خطوطِ *khatvati-tūl*.

STRIFE, *n.* سَدِيزِ *munākasha*, مذاقش *sittā*, مناظرستِ *munāsīdt*, جدالِ *jidāl*, جنگِ *jang*.

STRIKE, *vt., vi.* زدن *zadan*, کوفتن *kūftan*, ضرب کردن *zarb-k.*, با هم زدن *bāham-z.* To strike a bargain, عهد و پیمان ساختن, *ahd u paymān-z.* To strike off, از قطع جدا کردن *az zarb judā-k.*, ساختن *katt-s.*—(from an account) *as hisāb katt-k.* To strike out, تراشیدن *tarāshīdan*, مَحْو کردن *mahw-k.* To strike a bell, جرس زدن *jaras-z.* To strike fire, آتش زدن *ātish-z.* To strike terror, هراس انگیزیدن *hirās-a.*

STRIKING, *a.* حیرت انگیز *ajab*, دلربا *hayarat angīz*, دلگیر *dilgīr*, دلِ روبا *dīl rubā*.

STRING, *n.* رِسمانِ *rismān*, رِسمِ *rasan*, رِشته *rishta*, تارِ *tār*.

STRING, *vt.* کشیدن *bar rishta-k.*, منظوم ساختن *nawākhtan*, نواختن *manzūm-s.*

STRINGENT, *a.* اکیدِ *akīd*, مَوکودِ *muakkīd*.

STRIP, *vt., vi.* برهنه کردن *barahna-k.*, محروم کردن *uryān-k.*—(deprive) پوست واک کردن *mahrūm-k.*—(peel) پوستِ *pūst wā-k.*, تَکشیِر کردن *takehīr-k.*

STRIPE, *n.* ضربِ *zarb*, تَازِبانِ *tāsiyāna*.

رِسمِ *rasm*, خطِ *khatt* (on cloth, &c.)

STRIPE, *vt.* تَضطیِط کردن *takhtīr-k.*, خطِ کاری کردن *khatt kāri-k.*

STRIPLING, *n.* بالغِ *bāligh*, جوانِ *javān*, بچه *bacha*.

STRIVE, *vi.* کوششِ کردن *kūshish-k.*, جد و جهد کردن *jadd u jahad-k.*, محنت کردن *mahnat-k.*—(contest) منازعتِ کردن *munāsīdt-k.*, مجادله کردن *mujādala-k.*

STROKE, *n.* ضربِ *zarb*, صدمه *sadma*, زدنِ *zadani*, لطمه *latma*. A stroke of the pen, خطِ کشیِ *kashishi khatt*.

STROKE, *vt.* مالیدن *mālīdan*, سودن *sūdan*, لَمَس کردن *lams-k.*

STROLL, *vi.* گردیدنِ *gardīdan*, جا بجا رفتن *jā ba jā-r.*

STRONG, *a.* مضبوطِ *surāwar*, قادرِ *qawī* *mazbūt*, قَوِي *qawī*—(mighty) *kādīr*, قَوَانَا *tawānā*.—(violent) سختِ *sakht*, شَدیدِ *shadīd*.—(convincing) دَلِیلِ بُرْهَانِ *dalīli burhān numā*.—(firm, lasting) مضبوطِ *mazbūt*, استوارِ *ustuwār*, پَایدارِ *pāyadār*.—(fortified) *mahsūn*, مضبوطِ *mazbūt*.—(potent, as liquor) مُسکِرِ *muskir*, هوشکَشِ *hūshkash*. Strong in taste, تَیزِ *tez*. Strong in smell, بَد بو *bad bu*. A strong castle, حِصَارِ اسْتِوَارِ *hisāri ustuwār*, حِصْنِ *hisni* *hasin*. Strong-hand, ظَلَمِ *zulm*, زَبرِ سَدِ *zabar-dastī*. A strong gale, بادِ شدتِ *bādi shiddat*. Strong colour, شوخِ رنگِ *shūkh rang*. Strong style, چَستِ عبارتِ *chust ibārat*.

STRONGHOLD, *n.* حصنِ *hisn*, قلعه *kalt*.

STRONGLY, *ad.* زورآورانانه *zurāwarāna*, با قوتِ *bā kuwat*, بشدتِ *bashiddat*.

STROPHE, *n.* مطلعِ *kitā*, قطعه *matlā*.

STRUCTURE, *n.* بنا *binā*, عمارتِ *imārat*, صورتِ *shikl*, شکلِ *shikl*—(form, make) اندامِ *andām*.

STRUGGLE, *vi.* جد و جهدِ کردنِ *jadd u jahad-k.*, محنتِ کردنِ *mehnāt-k.*

- اضطراب و آزار (under difficulties) —
 در آزار داشتن *istirāb u āsār-y.*
- STRUGGLE, *n.* سعی *sar*, کوشش *kushish*,
 جهد *jehad*.—(pain, anguish) درد *dard*,
 رنج *ranj*, اضطراب *iztirāb*.
- STRUT, *vi.* خرامیدن *kharāmīdan*,
 خرامان رفتن *kharāmān-r.*
- STRUT, *n.* خرام *kharām*, کشیدگی *kashīdagī*.
- STRYCHNIA, *n.* جوهر کوچک *jauhar kūchūla*.
- STUBBORN, *a.* سرکش *khud bīn*, خود بین
 سرکش *sar kash*, گردنکشی *gardankash*. معاند
muānid.
- STUBBORNLY, *ad.* با سرکشی *bā sar kashī*,
 با خود سري *bā khud sarī*.
- STUBBORNNESS, *n.* گردنکشی *gardan-*
kashī, خود سري *khudsarī*, عناد *īnād*.
- STUD, *n.* دکمه *dukma*.
- STUD, *vt.* مرصع نمودن *ārāstan*, آراستن
murast-n.
- STUDENT, *n.* طالب علم *tālibi ilm*,
 شاگرد *shāgird*, تلمیذ *talmīz*.
- STUDIO, *n.* نقاش خانه *nakkāshī khāna*.
- STUDIOUS, *a.* طالب علم *tālibi ilm*,
 درس خوان *ilm dust*, علم دوست
khān, عارف *ārif*.—(attentive to any
 thing) مشغول *mashghūl*, جاهد *jāhid*,
 ساعي *sāī*.
- STUDIOUSLY, *ad.* علیم *tālibāna*, طالبانه
 آسا *ālīm āsā*, با جد و جهد *bā jadd u*
jahād, با اجتهاد *bā ijtihād*.—(on pur-
 pose) بالقصد *bī'l kasd*, با غرض *bā gharaz*.
- STUDIOUSNESS, *n.* علم *tālibī*, طالبی
 علم پرستی *ilm parastī*.
- STUDY, *n.* (of books) مطالعت *mutālādī*,
 تحصیل علم *tahsīlī*, مدارس *mudārasat*,
 علم *ilm*.—(attention, effort) سعی *sar*,
 محنت *mahnat*, جد و جهد *jadd u*
jahād, قصد *kasd*. Intense study, شدت
- شدد *shiddat* تعلق و تمسک *tadluk u*
tamassuk.
- STUDY, *vt., vi.* علم آموختن *ilm-ā*,
 تحصیل علوم *mutālādī-k*, مطالعت کردن
 درس کردن *tahsīlī ilūm-s.*, ساختن
 کوشش *daro-k*.—(endeavour diligently)
 جد و جهد ساختن *kushish-k*,
 شغل کردن *shughal-k*, *jadd u jahad-s.*
- STUFF, *vt., vi.* آگندن *āgandan*,
 آباشتن *ambāshtan*, پر کردن *pur-k*.
- STUFF, *n.* جنس *jins*, چیز *chīz*.
 سامان *asbāb* (furniture) *chīz*.
 علاج دارو *dārū* (medicine) *sāmān*.
 پارچه *pārcha* (cloth) *tlāj*. Woollen
 stuff, پشمینه *pārchai pashmīna*.
 Cotton stuff, پنبه *pārchai pamba*.
- STUMBLE, *vt., vi.* لغزدن *laghazīdan*,
 سهو کردن *sakūt-k*.—(err) خطا کردن
sahw-k, *khatā-k*.
- STUMBLING-BLOCK, *n.* مزاحمت
mv sāhamat, سنگ تعادم *sangi*
tasādum.
- STUMP, *n.* کنده *kunda*, تنه *tana*, چوب
chūb.
- STUN, *vt.* تصدیع کردن *tasdīd-k*, بی
 مدحوش نمودن *bī hūsh-k*, هوش کردن
madhūsh-k.
- STUNT, *vt.* از رویدگی باز داشتن
ruyadagī bāz-d, کوتاه نمودن *kūtah-n*.
- STUPEFACTION, *n.* مدحوشی *madhūshī*,
 بی خبری *bī khabarī*, سرکشی *sar kashī*,
 حیرت *hayrat*.
- STUPEFIED, *a.* سرگشته *sar gashtā*,
 بی هوش *bī hūsh*, سرگردان
bī khud.
- STUPENDOUS, *a.* عبرت *āzīb*, عجیب
 حیرت انگیز *hayrat āngīz*,
 آفرینش *āngīz*.

STUPID, *a.* احمق *bi wukūf*, نادان *ahmak*, ابله *abla*, احمق *bi dkl*, نادان *nādān*.

STUPIDITY, *n.* حماقت *himākat*, بی عقلی *bi dklī*, بی وقوفی *bi wakūfi*.

STUPIDLY, *ad.* بی عقلا *bi dklāna*, بی حماقت *bi himākat*, احمقانه *ahmakāna*.

STUPIFY, *vt.* سر آسیم ساختن *sar āsima-s.*, مدحوش گردانیدن *madhūsh-g.*, بی هوش کردن *bi hūsh-k.*

STUPOR, *n.* بی حواسی *bi hawwāsi*, بی هوشی *bi hūshī*, غش *gash*, حیرت *hayrat*.

STURDY, *a.* دایر *dīr*, باک *bi bāk*.

STUTTER, *vi.* vide STAMMER.

STYLE, *n.* (of writing) عبارت *ibārat*, کلام *kalām*, — (title, appellation) لقب *lakab*, خطاب *khitāb*. Sublimity of style, اطناب *itnāb*. — (manner) وجه *waja*, طریق *tarīk*.

STYLE, *vt.* نام زد کردن *nām-n.*, نام زد کردن *nām zad-k.*, تسمییت کردن *tasmīyat-k.*, لقب دادن *lakab-d.*

SUBDIVIDE, *vt., vi.* باز تقسیم ساختن *bāz taksīm-s.*, بار دیگر تقسیم کردن *bāri digar taksīm-k.*

SUBDIVISION, *n.* تقسیم ثانی *taksīmī sāni*, تقسیم در تقسیم *taksīm dar taksīm*.

SUBDUE, *vt.* مغلوب کردن *zer-k.*, شکست دادن *maghlūb-k.*, غلبه کردن *ghalaba-k.*, غلبه کردن *zabt-k.*, غلبه کردن *ghālīb-ā.*

SUBDUER, *n.* غلبه *ghālīb*, فاتح *fātiḥ*, ظفر یاب *zafar yāb*.

SUBJACENT, *a.* زیر *zīr*, تحت *taht*, فرو *farū*.

SUBJECT, *n.* رعیت *raīyat* (pl. رعایا), فرمان بردار *farmān bardār*, تواضع *tawābāt*, معذی (purport) *ser dastān*, مخبر *mazmūn*, مطالب *mallab*.

The subject and predicate, مقدم و تالی *mukaddam u tālī*, مبتدا و خبر *mubtadā u khālar*.

SUBJECT, *a.* مطیع *mutī*, تابع *tābī*, فرمان بردار *farmān bardār*. — (liable to) مستوجب *mastūjab*, سزاوار *sazāwār*.

SUBJECT, *vt.* اطاعت کردن *itādt-k.*, تابع *tābī*, بندگان فرمان کردن *tābī-k.*, فرمان آمدن *ghālīb-ā.*, تعرض کردن *tadrīz-k.*

SUBJECTION, *n.* تسخیر *tashkīr*, فرمان برداری *farmān bardārī*, اطاعت *itādt*, تواضع *tawāzū*.

SUBJOIN, *vt.* زیاده کردن *afzūdan*, میزاد *ziyāda-k.*, اضافت کردن *izāfa-k.*, میزاد کردن *muzāf-k.*

SUBJUGATE, *vt.* vide SUBDUE.

SUBJUGATION, *n.* ظفر *zafar*, مطیع *mutīd*, فاتح *fath* ممالک *mamālīk*, کشتور کشای *kishvar kushāi*.

SUBJUNCTIVE, *a.* فعل مظلون *fatlī masnūn*, فعل مشروط *fatlī mashrūt*.

SUBLIMATE, *vt.* تصعید ساختن *tasīd-s.*, رفعت دادن *rafīdt-d.*, پاک نمودن *pāk-n.*

SUBLIMATION, *n.* تصعید *tasīd*, رفعت *rafīdt*.

SUBLIME, *a.* رفیع *rafī*, بلند *buland*, عالی *ālī*, بالا *bālā*, شریف *sharīf*. A sublime orator, سلاقی *sallāk*.

SUBLIME, *vt., vi.* vide SUBLIMATE.

SUBLIMELY, *ad.* با رفعت *bā rafīdt*, بطور *bā taurī ālī*, با بلندی *bā bulandī*.

SUBLIMITY, *n.* علو *alwīyat*, ارتفاع *irtifād*, بلندی *bulandī*, رفعت *rafīdt*.

SUBLUNARY, *a.* دنیوی *dunyawī*, پست *past*.

SUBMARINE, *a.* تحت البحر *takht al bihr*.

SUBMERGE, *vt., vi.* vide DROWN.

SUBMERSION, *n.* غوطه *ghūta*, غرقابی *garkābī*.

SUBMISSION, *n.* فرمانبرداری *itādt*, اطاعت *farmānbardārī*, فروتنی *tawāzūl*, تواضع *farūtānī*.—(surrender) تسلیم *taslīm*.
With all submission, با خضوع تام *bā khuzūi tām*.

SUBMISSIVE, *a.* فرمانبردار *mutīd*, مطیع *farmānbardār*, فروتنی *mutawāzūl*, متواضع *farūtun*, ذلیل *zalīl*, نما *atādt* *numā*, رام *rām*. A submissive voice, آواز آهسته *āwāzi āhista*. To be submissive, مطیع شدن *mutīd-sh*, فرمانبردار شدن *farmān bardār-sh*.

SUBMISSIVELY, *ad.* با تواضع *bā tawāzūl*, با طاعت *bā tādt*, متواضعا *mutadabbī-dānu*. To beg submissively, دیار مند *niyāzmand-sh*, التماس کردن *iltimās-k*.

SUBMISSIVENESS, *n.* فرمانبرداری *farmān bardārī*, تسلیم *taslīm*, اطاعت *itādt*.

SUBMIT, *vt., vi.* تواضع کردن *tawāzūl-k*, اطاعت کردن *sar farū-n*, سر فرو نمودن *itādt-k*, مطیع *taslīm-k*, تسلیم کردن *mutīd-g*, گردیدن.

SUBORDINATE, *a.* متعلقی *mutābt*, معابع *mutadllik*, زیر حکم دیگر *zari hukmi dīgar*, زیر دست *farmān bar*, زیر دست *zer dast*.

SUBORDINATELY, *ad.* در مرتبهٔ اسفل *dar martabai asfal*, بدرجۂ اسفل *ba darajai asghar*, متاویلا *mutābiāna*.

SUBORDINATION, *n.* متابعت *mutābiāt*, فرمانبرداری *zari hukmi*, خدمت *farmān bardārī*, زیر دستگی *zer dastī*.

SUBSCRIBE, *vt., vi.* پایش نوشتن *pāyīn-n*.—(write one's name) امضا کردن *imzā-k*, اسم نوشتن *ism-n*.—(as money) اعانه نمودن *tauzī-n*, توزیع نمودن *kabūl* قبول کردن (give consent) *razā-d*.

SUBSCRIBER, *n.* امضا سار *imzā sār*, اعانه دهنده *dastgir*, دستگیر *aāna* *dihanda*.

SUBSCRIPTION, *n.* دستخط *imzā*, تقسیم *dastkhatt*, *takṣīm*—(of money) اعانه *aāna*, توزیع *tauzī*.

SUBSEQUENT, *a.* موخر *muakhkhīr*, اخیر *akhīr*. Subsequent of which, بعد از آن *badd azān*.

SUBSEQUENTLY, *ad.* بعد از آن *badd azān*, در آن *dar sānī*, من *min* *badd*.

SUBSERVIENT, *a.* معاون *muāwan*, مددگار *madadgār*, مطیع *mutābt*, متابع *mutābt*.

SUBSIDE, *vi.* فرونشستن *farū-n*, آرام *ārām-g*, قرار یافتن *karār-y*.

SUBSIDIARY, *n., a.* معاون *muāwin*, مددگار *imdad āwar*, دستگیر *dastgir*.

SUBSIDY, *n.* امداد *imdad*, یاری *yārī*, مددگاری *wajai muāwanat*, *madadgārī*.

SUBSIST, *vi.* پایدار شدن *pāyadār-sh*, رزق دادن *risk-d*, پروردن *parwardan*, زیستن *wajūd-d*, وجود داشتن *zīstan*.

SUBSISTENCE, *n.* وجود *hastī*, هستی *wajūd*, برقراری *barkarārī*.—(maintenance) گذران *guzarān*, معاش *madāsh*, پرورش *parwarish*.

SUBSISTENT, *a.* موجود *maujūd*, برقرار *bar karār*.

SUBSTANCE, *n.* چیز *chīz*, شی *shī*, جنس *jīn*, وجود *wajūd*.—(essential part) حقیقت *khulāsa*, جوهر *jauhar*, قوت *hakikat*.—(solidity, firmness) کلمات *kūwat*, استواری *ustuwārī*.—(result) دولت *māl*, مال *natīja*.—(means) کلام *kalām*, مال *mālī* *makāl*.

SUBSTANTIAL, *a.* جوهری *jauharī*,
موجود *maujūd*, ذاتی *zātī*, اصلی *asli*, مضبوط (firm, strong) جسمانی *jiemāni*. —
mazbūt, ثواب *karwī*, اعیان *ustuwār*. —
(wealthy) مالدار *māldār*.

SUBSTANTIALITY, *n.* جسمانیت *jiemā-niyat*, مادیات *māddiyat*, حقیقت *hakikat*.

SUBSTANTIALLY, *ad.* با هستی *bā hasti*, با قوت *bā kūwat*, از ذات *az zāt*, فی الحقیقت *bā ustuwārī*, با استواری *fil' hakikat*. — (wealthily) مالدارانه *māldārāna*, با مال *bā māya*.

SUBSTANTIATE, *vt* دامن *hastī-d.*, اثبات نمودن *wujūd-n.*, وجود نمودن *isbāt-n.*

SUBSTANTIVE, *n.* اسم *ism*, نام *nām*.

SUBSTANTIVE, *a.* مثبت *musbit*, اصلی *asli*, موجب *mūjib*.

SUBSTITUTE, *vt.* عوض کردن *tawaz-k.*, بدل کردن *badl-k.*, تبدیل کردن *tabdīl-k.* — (one person for another) قائم مقام *kāyim mukām-k.*, جانشین کردن *jā nishīn-k.*

SUBSTITUTE, *n.* جانشین *tawazī*, قائم مقام *kāyim mukām*, جای *jā nishīn*, وکیل *wakīl*, نایب *nāyib*.

SUBSTITUTION, *n.* بدل *tadwīs*, تعویض *badl*, تبدیل *tabdīl*.

SUBTERFUGE, *n.* حیل *hīla*, بهانه *bahāna*, مکر *māk*.

SUBTERRANEAN, *a.* زیر زمین *zērī zamīn*, پنهانی *tahtū'l arz*.

SUBTILE, *a.* باریک *bārik*, دقیق *dakīk*, نازک *nāzūk*, لطیف *latīf*. — (artful) حیل *hīla*, باز *nukta paywand*, پیوند *bās*.

SUBTILENESS, **SUBTILTY**, *n.* باریکی *bārikī*, دقت *dikkat*, نازکی *nāzūkī*. —

(artfulness) ظرافت *zīrākī*, ظرافت *zurāf*, حیل بازی *hīla bāzī*.

SUBTILIZE, *vt., vi.* ساختن *dakīk-s.*, نازک سازدن *nāzūk-s.*, پرداختن *nukta-p.*

SUBTLE, *a.* vide **SUBTILE**.

SUBTRACT, *vt.* دور کردن *dūr-k.*, کم کردن *kum-k.*, تفریق کردن *wast-k.*, تفریق *tufrik-k.*

SUBTRACTION, *n.* وضع *wast*, تفریق *tufrik*.

SUBURB, *n.* بیابان شهر *payrāmani shahr*, حوالی *hawālī*, گرد شهر *girdi shahr*.

SUBURBAN, *a.* ساکن بیابان شهر *sākinī payrāmani shahr*.

SUBVERSION, *n.* انقلاب *inkilāl*, خراب *kharāb*, شکست *shikast*, انهدام *inkhidām*.

SUBVERSIVE, *a.* زیر زار ساز *zer u zabar sār*, مهلک *muhlik*.

SUBVERT, *vt.* زیر گردانیدن *zer-g.*, سر پایمال کردن *sarnigūn-k.*, ویران کردن *wayrān-k.*, پایمال *pāyamāl-k.*

SUBVERTED, *a.* منهدم *munhadīm*, زیر زار کرده شده *zer zabur karda shuda*.

SUCCEED, *vt., vi.* (follow in order) پس *pas-d.*, پیروی کردن *payrawī-k.*

— (to be a successor) قائم مقام شدن *kāyim mukām-sh.*, خلافت نمودن *khilāfat*, کام یافتن *kām-y.*

fat-n. — (prosper) کام یاب شدن *kām yāb-sh.* To succeed to an estate, میراث *mīrās*، *khāzīn*، *mirās-kh.* وارث شدن *wāris-sh.* To succeed alternately, تعاقب کردن *taālub-k.*

SUCCESS, *n.* ظفر *zafar*, کامیابی *kām yābī*, عاقبت *bahārī mandī*، *ferūz*، *ākibati khayr*، *firūz*.

SUCCESSFUL, *a.* کامیاب *kām yāb*، *bahar*، *mand*، *mubārak*، *bakhtyār*.

- SUCCESSFULLY**, *ad.* باخدايارانه *bakhtyārāna*, خیر با عاقبت *bā ākibati khayr*.
- SUCCESSFULNESS**, *n.* بهره مندی *bahra mandī*, کامیابی *kāmyābī*.
- SUCCESSION**, *n.* جانشینی *jā nishīnī*, خلافت *khalāfat*, سلسله *silsila*. — (inheritance) میراث *mīrās*, ترک *taraka*. In succession, پی در پی *paya dar paya*, علی‌العوای *ālā't tarawālī*.
- SUCCESSIVE**, *a.* متوالی *mutawālī*, مسلسل *musalsal*, پی در پی *pay dar pay*, متعاقب *muta'ak'ib*.
- SUCCESSIVELY**, *ad.* پی در پی *pay dar pay*, علی‌العوای *ālā't tarawālī*, در سلسله *dar silsila*. — (from father to son) جد به جد *jadd ba jadd*.
- SUCCESSLESS**, *a.* نامراد *nā murād*, بد بخت *bad bakht*.
- SUCCESSOR**, *n.* قائم مقام *kāyam mukām*, خلیف *khālīf*, (pl. جانشین *jā nishīn*), وکیل *wālī dhd*, (جایگزین *jāyag'ir*), وصی *wasī*, وارث *wāris*.
- SUCCINCT**, *a.* کوتاه *khurd*, مختصر *mukhtasar*, موجز *mujiz*. A succinct discourse, کلام موجز *kalāmi mūjiz*.
- SUCCINCTLY**, *ad.* "مختصراً" *mukhtasaran*, بطور اجمال *batauri ijmāl*.
- SUCCORY**, *n.* کاسنی *kāsnī*.
- SUCCOUR**, *n.* مدد *madad*, یاری *yārī*, معاونت *mu'āwanat*, امداد *imddād*.
- SUCCOUR**, *vt.* مدد دادن *madad-d.*, معاونت دادن *iānat-k.*, امداد و یاری نمودن *mu'āwanat-d.*, *imddād u yārī-n.*
- SUCCOURER**, *n.* ناصر *nāsir*, یار *yār*, دوست *dūst*, رفیق *rafīk*.
- SUCCOURLESS**, بی چاره *bī chāra*, باور *bī yāwar*.
- SUCCULENT**, *a.* تر و تازه *ābdār*, تر و تازه *tar u tāza*.
- SUCCUMB**, *vi.* تن در دادن *tan dār-d.*, مطیع شدن *taslīm-n.*, تسلیم نمودن *mutīd-sh.*
- SUCCUSSION**, *n.* جذبش *jumbish*, لرزش *larzish*, تحریک *tahrīk*.
- SUCH**, *a.* همچو *hamchū*, همچنان *hamchūnān*, چنان *chunān*, آنچنان *ān chunān*. In such manner that, چنانچه *chunāncha*, چنانکه *chunānki*. Such a one, فلان *fulān*.
- SUCK**, *vt., vi.* مکیدن *makīdan*, مص کردن *mass-k.* To suck up or suck in, آب کشیدن *āb-k.*, جذب کردن *jāzb-k.*
- SUCK**, *n.* مک *makk*, مص *mass*, رضاعت *rizāat*, جذب *jāzb*.
- SUCKER**, *n.* مک کش *makk-kash*, مکنده *makanda*. — (a young twig) شاخچه *shākhcha*.
- SUCKING**, *a.* مکان *makān*, راضع *rāzī*. A sucking child, طفل شیر خواره *tifli shīr khāra*. A sucking lamb, عمروس *ūmrūs*.
- SUCKLE**, *vt.* ارضع کردن *shīr-d.*, شیر دادن *irzā-k.*
- SUCTION**, *n.* مکش *makkish*, راضع *rāzī*, جذب *jāzb*.
- SUDDEN**, *a.* ناگهان *nāgihān*, ناگه *nāgah*. A sudden accident, بلائی ناگهانه *balāi nāgahāna*. Sudden death, مرگ ناگهانه *mawtī nāgahāna*, مرگت مفاجات *margi mufājāt*.
- SUDDENLY**, *ad.* ناگه *nāgah*, دفعه *daf'atān*, بی خبر *bī khabar*.
- SUDORIFIC**, *a.* معرق *mudarrīk*, عرق *arīk*, انگیز *angīz*.
- SUE**, *vt., vi.* نیاز کردن *niyās-k.*, اسعدعا *istidu'ā-k.* To sue at law, داد

خواستن *dād-kh.*, داد خواہ شدن *dād khāh-sh.*

SUET, *n.* چربی *ph.*, چربی *charbi*, شحم *shahm*.

SUFFER, *vt., vi.* تحمل کردن *tahammul-k.*,

• صبر داشتن *sabr-d.* To suffer loss, ضرر یافتن *nuksān-k.*, نقصان کشیدن *zarar-y.*, خسارت کردن, To suffer pain, آزار یافتن *āsār-y.*, رنج داشتن *ranj-d.* To suffer misfortunes, محنت کشی کردن *mihnat kash-k.*, بل خوردن *balā-kh.* To suffer punishment, عقوبت *dsāb-k.*, عذاب کشیدن *tlkubat-p.* • To suffer or allow, رخصت دادن *ijāzat-d.*, اجازت دادن *rukhsat-d.*

SUFFERABLE, *a.* برداشتنی *bardāsh-tanī*, قابل تحمل *kābili tahammul.*

SUFFERANCE, SUFFERING, *n.* رنج *ranj*, درد *dard*, اضطراب *iztirāb.*—(patience) صبر *sabr*, تحمل *tahammul.*—(toleration) اجازت *ijāzat*, رخصت *rukhsat.*

SUFFERER, *n.* درد خور *dard khur.*, خسارت گیر *siyān-pasir.* زبان پذیر *hasārat-gir*, عذاب کش *dsāb kash.*

SUFFICE, *vt., vi.* وافر شدن *wāfir-sh.* کفایت کردن *kifāyat-k.*

SUFFICIENCY, *n.* کفایت *kifāyat*, وافر *wafūr*, اکتفا *iktifā.*

SUFFICIENT, *a.* کافی *kāfi*, بس *bas*, وافی *wāfi*. بقدر احتیاج *ba kadri ihtiyāj.*

SUFFICIENTLY, *ad.* بس *bas*, با کفایت *bā kifāyat.*

SUFFIX, *n.* ملحق *mulhak*, ضمیمہ *zamīma.*

SUFFOCATE, *vt., vi.* خفه کردن *khaffa-k.*, دم گرفتن *nafs-g.*, نفس گرفتن *dam-g.*

SUFFOCATION, *n.* حبس النفس *habs-un nafs*, خفه *khaffa*, دم گرفتن *dam giriftagī.*

SUFFRAGE, *n.* طرفداری *tarafdārī*, تصدیق *tasdik*, دعا *duā.*

SUFFUSE, *vt.* پاشیدن *pāshidan*, افشاندن *afshāndan*, ریختن *rikhtan.*

SUGAR, *n.* شکر *shakar*, مصری *misri.* Refined sugar, نبات *nabāt.* شکر مصفی *shakari musaffa.* Sugar of roses, گلشکر *gul shakar.*

SUGAR-CANDY, *n.* نبات *nabāt*, مصری *misri.*

SUGAR-CANE, *n.* نی شکر *naya shakar.*

SUGGEST, *vt.* (hint) اشاره دادن *ishāra-d.*, پند دادن *imā-d.*—(advise) پند دادن *pand-d.*, نصیحت دادن *nasihat-d.*

SUGGESTION, *n.* اشاره *ishāra*, پند *imā*, نصیحت *pand*, نصیحت *nasihat.*

SUICIDE, *n.* خود کشی *khud kashī*, قتل نفس *khud halākī*, قاتل النفس *katli nafs.*—(the person) قاتل النفس *kātilu'n nafs.*

SUIT, *n.* (set) سلسلہ اسباب *silasila asbāb.*—(regular order) نظام *nisām*, سلک *silak*, حشمت *silasila.*—(retinue) سلسلہ *hashmat*, سواری *suwārī.*—(petition) خواهش *arz-dāsh*, عرض *khāhish.*—(courtship) خواستگاری *khāstgārī*, طلب *talab.* Civil suit, دعوی *dāwa dīwānī*, Criminal suit, فوجداری *dādwa fanjdārī*, Object of suit, مراد دعوی *murādī dādwa.* Original suit, مزافع *mukaddami murāfi' i'ttidār.* ابتدای *Summary suit*, دعوی سرسری *dāwai sarsari.*

SUIT, *vt., vi.* شایستن *shāyistan*, سزاوار مناسب شدن *sazāwār-sh.*, مناسب داشتن *munāsib-sh.*, نسبت داشتن *nisbat-d.*, لایق شدن *lāyak-sh.*—(fit, adapt) موافق کردن *munāsib-k.*, سزاوار کردن *muwāfak-k.*

SUITABLE, *a.* مناسب *munāṣib*, شایسته *shāyista*, سزاوار *sazāwār*, مناسب *munāṣib*, واجب *wājib*.

SUITABLENESS, *n.* شایستگی *shāyist-agī*, مناسبیت *munāṣibat*, سزاواری *sazāwārī*.

SUITABLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfaqat*, سزاوارانه *sazāwārāna*, لایقانه *lāyikāna*, با مناسبیت *bā munāṣabat*.

SUITE, *n.* ملازمان *mulāzamān*, خدم *khadam* و حشم *hashama*.

SUITOR, *n.* خواستگار *tālīb zan*, داد خوار *dād khāstagar*.—(petitioner) نیازمند *niyāzmand*.

SULKY, *a.* نا خوش *tursh-rū*, ترشرو *khūsh*, درهم *ba ham*.

SULLEN, *a.* تیره *siyah darūn*, صمیه درون *tira zamīr*, ترش رو *tursh rū*, سرکش *sarkash*.

SULLENLY, *ad.* تیره *tira zamīr-rāna*, درشتانه *durushtāna*.

SULLENNESS, *n.* صمیه درونی *siyah darūnī*, درشتی *durushtī*, مغرورگی *mughmāmī*.

SULLY, *vt., vi.* پلید کردن *ālūdan*, اهانت کردن *palīd-k.*, عیب گفتن *ayb-g.*, اهانت *ihānat-k.*

SULPHUR, *n.* گوگرد *kibrīt*, گُگُرد *gūgird*.

SULPHUROUS, *a.* گوگرد آمیز *gūgird āmīz*, کبریتی *kibrītī*.

SULTAN, *n.* سلطان *sultān*, (پل. سلاطین).

SULTRINESS, *n.* حماوت *tābdārī*, تابداری *hamāwat*, سخت گرمی *sakht garmī*.

SULTRY, *a.* حمی *tābdār*, تابداری *hamī*, گرم *garm*, محر *mukhīr*.

SUM, *n.* مبلغ *mablagh*, رقم *rakam*. A sum total, جمع *jamt*, جمله *jumla*. A principal sum, اصل *asl*, مایه *māya*.—(substance or result) ذلیم *hāsil*.

nutija. Sum in advance, زایشگی *zari peshgi*.

SUM, *vt.* (compute) حساب کردن *hisāb-k.*, جمع کردن *shimurdan*, جمع کردن *jamt-k.*—(collect into a narrow collection) جمع کردن *jumla-k.*, تعدیل ساختن *tadlīd-s.*, اختصار کردن *ikhtisār-k.* To sum up all, فی الجمله *fil jumla*, القصه *al kissa*, عاقبت الامر *ākibatul amr*, غالباً *ghāliban*, الغرض *al gharaz*.

SUMMARILY, *ad.* مجملاً *mujmalan*, مختصراً *mukhtasaran*.

SUMMARY, *a.* مجمل *mujmal*, مختصر *mukhtasar*, موجز *mujiz*.

SUMMARY, *n.* مجمل *mujmal*, فهرست *fihrist*, سر دفتر *sar daftar*.

SUMMER, *n.* تابستان *tābistān*, گرما *gar-mā*, صیف *sayf*. A summer house, آفتابخانه *tābkhāna*, آفتابخانه *āftāb khāna*.

SUMMIT, *n.* قله *kulla*, سر *sar*, راس *rās*.—(of a mountain) راس الجبل *rāsul jabl*, قله کوهی *kullai kuhī*.

SUMMON, *vt.* خواندن *talab-k.*, طلب کردن *khāndan*, طلبیدن *talbīdan*, مراعات دعوت کردن *marāfat-k.*

SUMMONS, *n.* دعوت *dādwat*, مراعات *marāfat*. A judicial summons in writing, اعلام نام *ilām nāma*, طلب *talab nāma*, احضار نام *ihzār nāma*.

SUMPTUARY, *a.* مخسوب *kharch*, انفاقی *mansūb*, infāqī.

SUMPTUOUS, *a.* بزرگوار *bururguār*, شاهانه *shāhāna*, بیش قیمت *bīsh kīmat*, خوش گذاران *dyyāsh*, عیاش *ghuzārān*.

SUMPTUOUSLY, *ad.* بزرگوارانه *bururguārāna*, عیاشانه *dyyāshāna*.

SUMPTUOUSNESS, *n.* عیاشی *ayyāshī*, عظمت *azmat*, جلال *jalāl*.

SUN, *n.* آفتاب *āftāb*, شمس *shams*, مهر *mahr*, خورشید *khurshīd*, خور *khur*, طریق *khāwar*. The Sun's course, *طریق* *tarīki shams*. The disk of the sun, *قرص خورشید* *kurēi khurshīd*. A halo round the sun, *سراج آفتاب* *sarā-chai āftāb*. The light of the sun, *نور* *sikh*. To expose to the sun, *در آفتاب نهادن* *dar āftāb-n*. A sun-beam, *پرتوی آفتاب* *partawai āftāb*. Sundial, *دایره هندی* *dāirai hindī*. Sun-rise, *مطلع آفتاب* *matlai āftāb*, طلوع شمس *tulū shams*. Sun-set, *غروب آفتاب* *ghurūbi āftāb*. Sun-shine, *روشنی آفتاب* *raushni āftāb*. Sun-stroke, *ضرب آفتاب* *zarbi āftāb*.

SUNDAY, *n.* یکشنبه *yakshamba*.

SUNDRY, *a.* vide SEVERAL.

SUNNY, *a.* آفتابی *āftābi*, رو *ro* آفتاب *āftāb rū*.

SUP, *vt., vi.* چرخه خوردن *jurt jurk-kh.*—(eat supper) شام خوردن *shām kh.*, عشا خوردن *ashā-kh.*

SUPERABUNDANCE, *n.* زیادت *ziyādat*, افزونی *afzūnī*.

SUPERABUNDANT, *a.* زاید *zāid*, افزون *afzūn*, فضول *fuzūl*.

SUPERADD, *vt.* زیاده کردن *ziyāda-k.*, فضول ساختن *afzūn-k.*, افزون کردن *fuzūl-k.*, اضافه کردن *izāfa-k.*

SUPERANNUATE, *vt.* سالدار کردن *sāl-dār-k.*, بیکاره ساختن *bikāra-s.*

SUPERANNUATION, *n.* سالداری *sāldārī*, کهن سالی *kuhan sāli*.

SUPERB, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, عظیم *azīm*, دولتمندانه *davlatmandāna*.

SUPERBLY, *ad.* با عظمت *bā āzmat*, جلای *jālāna*.

SUPERFICIAL, *a.* ظاهری *zāhir*, بیرونی *birūnī*, صورتی *sūrat numā*.—(shallow,

futile) بی‌مغزی *bihūda*, بی‌عقل *bi madnī*, بی علم و عقل *bi ilmi u ākl*.

SUPERFICIALLY, *ad.* ظاهراً *zāhirāna*, بی عمق *bi āmk*, صورتاً *sūratān*.—(triflingly) بطور هرزه *batauri hirza*.

SUPERFICIALNESS, *n.* ظاهری *zāhirī*, بی‌مغزی *bihūdagi*, بی‌سبکی *sabuk sarī*.

SUPERFICIES, *n.* صفا *safah*, بساط *basāt*, میدان *maydān*.

SUPERFINE, *a.* نازکترین *nāzūk tarīn*, عظیم *azīm*, عده *ūmda*.

SUPERFLUITY, SUPERFLUOUSNESS, *n.* کثرت *kasrat*, افزونی *afzūnī*, زیادت *ziyādat*, کثرت *kasrat*.

SUPERFLUOUS, *a.* زاید *zāid*, افزون *afzūn*, کثیر *kasīr*, فضول *fuzūl*.

SUPERHUMAN, *a.* فوق الانسانی *fauku'l insāniyat*, آسمانی *āsmānī*.

SUPERINTEND, *vt.* سرداري کردن *sar-dārī-k.*, نظارت کردن *nazārat-k.*, مباشرت کردن *mulāshurat-k.*, نگاهبانی کردن *nigahbānī-k.*

SUPERINTENDENCE, *n.* مباشرت *mulāsharat*, نظارت *nazārat*.

SUPERINTENDENT, *n.* کارگذار *kār-guzār*, ناظر *nāzir*, سرکار *sarkār*, مدبر *mudabbir*.

SUPERIOR, *a.* بلندتر *bulandtar*, عالی *ālī*, اعظم *akbar*, فوقانی *faukānī*, ادغام *adzam*, دست یافتن *dast yāftan*, superior, *دست یافتن* *dast yāftan*, بلند تر شدن *buland tar shudan*. To render superior, *تغلیب کردن* *taghlīb-k.*

SUPERIOR, *n.* صاحب دسترس *sāhibi dastras*, سردار *sardār*, رئیس *raīs*, بالادست *bālādast*, عالی *ālī*.

SUPERIORITY, *n.* غلبه *ghalaba*, اعلویت *iluvīyat*, پیش دستی *pesh dasti*, فضیلت *fazīlat*, برتری *bartarī*.

SUPERLATIVE, n., a. افضل *afzal*.—
(noun) اسم افضل *ismi afzal*, اسم
ismi mubālāgha.—(degree) تفغیل
tafzīl.

SUPERNATURAL, a. فوق طبعی *fauk*
tabāi, زیادہ از شمار *ziyāda az shumār*.

SUPERNUMERARY, n. نفر موقت *nafar-i*
muakkat. a. بی حساب *bī hisāb*,
زیاد *zāyid*.

SUPERSCRIBE, vt. سرنامہ خط نوشتن
sarnāmai khat-n., بالائی چیزیں نوشتن
bālāi chizē-n., بار پشت نوشتن
bar pusht-n.

SUPERScription, n. سرنامہ خط *sarnā-*
mai khat, امضا *imzā*.

SUPERSEDE, vt. نسخہ باطل کردن *bātil-k.*, نسخہ
ناکھ کردن *naakh-k.*, برطرف کردن *bartarf-k.*,
بار برتر یافتن *ghālīb-ā*, بار
tar-y.

SUPERSTITION, n. ایمان باطل *īmāni*
bātil, دین باطل *dīni*, وسواس *waswās*,
bātil.

SUPERSTITIOUS, a. خیالی *khiyālī*,
متعصب *muta'assib*.

SUPERSTITIOUSLY, ad. با ایمان باطل
bā imāni bātil, بوجہ رقیق *ba wajai*
rakīk.

SUPERVISE, vt. نظارت کردن *nazārat-k.*,
سرکاری کردن *sarkārī-k.*

SUPERVISION, n. سرکاری *sarkārī*,
نظارت *nazārat*, امتحان *imtihān*.

SUPERVISOR, n. ناظر *nāsir*, کارگذار
kār guzār, کار فرما *kār farmā*.

SUPINE, a. (lying on the back) پشت
بر خواب *bar pusht khāb*.—(negligent,
remiss) غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*,
غافل *ghāfil*.

SUPINELY, ad. از پیچندری *az bī khabarī*,
غافلانه *ghāfilāna*.

SUPPER, n. عشاء *ashā*, شام *shām*.

SUPLANT, vt. زهر یا کردن *siri pā-k.*,
دور کردن *dūr-k.*

SUPPLEMENT, n. تدم *tatimma*, ضمیمہ
zamīmat, ملحقہ *malhakat*, ذیل *zīl*.

SUPPLEMENTAL, SUPPLEMENTARY, a.
ضمیمہ منسوب *zamīmai mansūb*,
تدم *tatimma payvand*.

SUPLIANT, SUPPLICATING, a. نیاز
مند *niyāsmund*, متضرع *mutazarf*.

SUPLIANT n. داد خواہ *dād khāh*,
مسئدی *mustadī*.

SUPPLICATE, vi., vt. نیاز کردن *niyās-*
k., التماس کردن *tasarf-k.*, تضرع
استدعا کردن *istiduā-k.*, تمنی کردن
tamanna'-k.

SUPPLICATION, n. نیازمندی *niyās-*
mandī, التماس *iltimās*, استدعا *istiduā*,
تضرع *tasarf*, ابتہال *ibtihāl*.

SUPPLY, vt. (give, yield, afford) دادن
dādan, بخشیدن *bakhshidan*, عطا کردن
atā-k.—(succour) مدد دادن *madad-*
d. معاونت کردن *muāwanat-k.* To
supply the place, عوض کردن *tawāz-k.*,
جانشین بودن *badl-k.*, قائم مقام شدن
kāyim muk-
ām-sh.

SUPPLY, n. مدد *madad*, معاونت *muā-*
wanat. کفاف *kafāf*.

SUPPORT, vt. (prop) تکیہ کردن *takiya-*
k., پشتی دادن *pushtī-d.*—(endure)
برداشت کردن *tākat-d.*, تحمل ساختن
bardāsh-k.,—(defend) حمایت نمودن
himāyat-d.,—(maintain food) پروردن
ināyat-n. رزق بخشیدن *rizk-b.*

SUPPORT, n. 1. (prop) تکیہ *takiya*,
پشت *pusht*, عہود *āmūd*. 2. (assistance)
یاری *yārī*, اعانت *iānat*. 3. (main-

tenance) معاشي ضروریات *zarūriyāti muāshī*, رزق *rišk*, وجہ گذران *waja guzārān*.

SUPPORTABLE, *a.* برداشتمنی *bardāsh-tanī*, برداشت قابل *kābili bardāsh-t*.

SUPPORTER, *n.* مددگار *mutahmmil*, پرورنده *paṭwaranda*, دستگیر *dastgīr*, مددگار *madadgār*.

SUPPOSE, *vt.* پنداشتن *pindāsh-tan*, فکر کردن *fikr-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*, توهّم کردن *tawah-hum-k.*, بی دلیل پذیرفتن *bī dalīl-p.*

SUPPOSITION, *n.* رای *kiyās*, فکر *rāi*, خیال *zan*, پندار *pindār*, فکر *fikr*, خیال *khiyāl*.

SUPPRESS, *vt.* پوشیدن *pushīdan*, پنهان کردن *pinhān-k.* — (abolish) باطل کردن *ib-tāl-n.*, ابطال نمودن *bātīl-s.*, مغلوب کردن (subdue) *maghlūb-k.*, ضبط کردن *zabt-k.* To suppress intelligence, خبر اخفا کردن *khābar ikhfā-k.*

SUPPRESSION, *n.* پوشیدگی *ikhfā*, اخفا *pushīdagī*.

SUPPRESSOR, *n.* مخالب *ikhfā kun-anda*, باطل کننده *bātīl kananda*, محالب *ghālīb*.

SUPPURATE, *vi.* ریختن *rīsh*, ریختن شدن *pukhta-sh.*, ریم کردن *rīm-k.*

SUPPURATION, *n.* ریختگی *pukh-tagī*, ریختن *rīsh*.

SUPREMACY, *n.* مقدمه *mukaddamat*, اولیت *awwalīyat*, سروری *sarwarī*, برتری *bartarī*.

SUPREME, *a.* برترین *bartarīn*, بلندترین *bulandtarīn*, مطلق *ala'*, صدر نشین *sadr nishīn*. A supreme judge, قاضی القضاة *kāzī ul kuzāt*, احکام *ahkam ul hākīmīn*, Supreme power, قدرت مطلق *kudrati mutlak*, کمال استقلال *kamāl astīklāl*.

Supreme court, صدر عدالت *sadr-ādālat*.

SUPREMEPLY, *ad.* از حد *as hadd*, نهایت *nihāyat*, مطلقانه *mutlikāna*.

SURCINGLE, *n.* تانگ *tang*, زین بند *zīnband*.

SURD, *n.* اسم *asamm*.

SURE, *a., ad.* یقین *yakīn*, ثابت *sābit*, اطمینان *muhakkak*, محفوف *mdhūl*. — (safe) *amīn*, قایم (firm) *mahfūz*. — *kāyim*, پایدار *pāyadār*, ثابت قدم *sābit kadam*. To be sure, شک *bī shak*, شبهه *bī shubb*.

SURELY, *ad.*, بی گمان *bī gumān*, بی شک *bī shak*, یقیناً *yakīnan*, حقا *hakkan*, بی شبهه *bī shubb*. — (firmly) *bar karārāna*, قرار، قرار، *mukarran*، — (without hazard) *bilā khatar*.

SURENESS, *n.* یقین *yakīn*, یقینی *tahkīk*, اطمینان *amīnī*, سلامت *salāmat*.

SURETY, *n.* ضمانتی *sāmīnī*, ضمانت *kafālat*. — (bondsman) *sāmīn*, کفیل *kafīl*. — (certainty) *tayakkun*.

SURFACE, *n.* رو *rū*, وجه *waja*, صفحه *safhah*, بساط *basāt*. The surface of the ground, روی زمین *rūi zamīn*. The surface of the water, روی آب *rūi āb*.

SURFEIT, *vt., vi.* سیر کردن *sayr-k.*, پروراندن *pur-kh.*, آغاییدن *āghālīdan*.

SURFEIT, *n.* شبع *shabī*, سیری *sīrī*.

SURGE, *n.* موج *marj*, لطمه *latma*.

SURGEON, *n.* جراح *jarrāh*, حاجم *hājīm*, فصاد *fassād*.

SURGERY, *n.* جراحی *jarrāhī*, فصادی *fassādī*.

SURGICAL, *a.* منسوب *jarrāhī mansūb*.

SURMISE, *n.* خیال *khiyāl*, وهم *wahm*, گمان *gumān*.

SURMISE, *vt.* خیال ساختن *khiyāl-s.*,
وهم کردن *wahm-k.*, گمان کردن *gumān-k.*,
پنداشتن *pindāsh-tan.*

SURMOUNT, *vt.* ظاهر شدن *zahūr-s.*,
غالب شدن *ghālib-sh.*, گذشتن *guzasht-*
tan., ظفر یافتن *zafar-g.*

SURMOUNTABLE, *a.* قابل مغلوب *kābili*
maghlūb, بدست آمدنی *badast āmadanī.*

SURNAME, *n.* لقب *lakab*, تخلص *takh-*
allus, ورنامه *war-nāma*. To give a
surname, لقب دادن *lakab-d.*, تخلص
تاکحاللوس *takhallus-n.*, ورنامه نهادن *war*
nāma-n.

SURNAMED, *a.* ملقب *mulakkab*,
متخلص *mutakhallus.*

SURPASS, *vt.* سبق کردن *guzashtan*,
سبک کردن *sibk-k.*, غالب شدن *ghālib-sh.*,
تقدم پش دشتی یافتن *pesh dastī-y.*,
تاکاددم داشتن *takaddum-d.*, فایق بودن *fāyik-b.*

SURPLUS, *n.* افزونی *afzūnī*, باقی *bakiya*,
زیادتی *ziyādatī.*

SURPRISE, *vt.* با گمان آمدن *nāgahān-ā.*
—(astonish) متعجب کردن *mutajjib-*
k., حیران *mutahayyir-k.*, متعجب کردن
hayrān-k.—(confound) سرگردان کردن
sargardān-k., آشفتن *āshuftan*,
سراسیمه کردن *sarāsima-k.*

SURPRISE, *n.* اضطراب ناگهانی *istirābi*
nāgahānī, آشفتگی *āshuftagī*, بدیع
badī, عجب *ajab*, حیرت *hairat*.

SURPRISINGLY, *ad.* عجبانه *ajabāna*,
با حیرت *bā hayrat.*

SURRENDER, *vt., vi.* (yield) سپردن
sipurdan, تسلیم *tafwīs-k.*, تفویض کردن
taslīm-k. To surrender on terms,
در عهد و پیمان تسلیم کردن *bar āhd u*
paymān taslīm-k.

SURRENDER, *n.* سپرد *tafwīs*, تسلیم
sipurd, اطاعت *itāāt*.

SURREPTITIOUS, *a.* پنهانی *pinhānī*,
خفیه *khafī.*

SURREPTITIOUSLY, *ad.* پنهانی *pin-*
hānī, بطور فریب *bā taurī farīb.*

SURROUND, *vt.* گردش کردن *gardish-k.*,
محاصره کردن *muhāsara-k.*, احاطه کردن
ihāṭa-k., احصار کردن *ihṣār-k.*

SURVEY, *n.* نگاه *nigāh*, ملاحظه *mulāḥaza*,
مساحت *masāhat.*

SURVEY, *vt.* نظر کردن *nasar-k.*, نگرین
nigrīstan.—(measure) پیمودن *paymū-*
dan, مساحت نمودن *masāhat-n.*

SURVEYING, *n.* علم مساحت *ilmī*
masāhat, پیمایش زمین *paymāyishī*
zamīn.

SURVEYOR, *n.* مباحثه *mubāshir*, ناظر
nāsir. A land surveyor, مساح الارض
masāhū'l arz.

SURVIVE, *vt., vi.* دیر زیستن *der-s.*,
باقی شدن *bāqī-sh.*, باز ماندن *bāz-mādan*

SURVIVOR, *s.* باقی مانده *bāqī mānda*,
وارث *wārīs.*

SUSCEPTIBILITY, *n.* نرمدلی *narmdīlī*,
قابلیت *rikkat*, رقت *ta'assur*, تاثیر
kābilīyat.

SUSCEPTIBLE, *a.* قابل *kābil*, نرم دل
narm dīl, ملایم *mulāyīm*, تاثیر پذیر
tāsir pazīr.

SUSPECT, *vt., vi.* گمان کردن *gumān-b.*,
شبهه داشتن *shakkī-d.*, شک داشتن
shubhā-d., وهم کردن *wahm-k.*

SUSPEND, *vt.* آویختن *āwīkhtan*, معطل
نمودن *mudllak-n.*—(interrupt) قطع
کردن *katt-k.*—(delay) موقوف کردن
marukūf-k., باز داشتن *bāz-d.*—(from
office) معزول کردن *madsūl-k.*, برای
مدتی برطرف کردن *barāya muddatī*
bar tarāf-k.

SUSPENSE, *n.* تردد *taraddud*, شبهه

shubha, شک *shakk*, فکر *fikr*, تشویش *tashwīsh*.

SUSPENSION, *n.* تعلیق *āwāsiṣh*, آویزش *tadlīk*.—(interruption) گسسته‌گی *gusasta-gi*, انقطاع *inkitād*.—(delay) توقف *tawakkuf*, مهلت *muhlat*. Suspension from office, عزل از خدمت *dzl az khidmat*.

SUSPICION, *n.* گمان *gumān* و هم *wahm*, شبهه *shubha*, ظن *sann*, احتمال *ahtimāl*. To remove suspicion, دفع شبهه کردن *daft shubha-k*.

SUSPICIOUS, *a.* بد گمان *wahmī*, و هم *bād gumān*.—(causing suspicion) و هم *waham angīz* گمان آور *gumān āwar*. To be suspicious, در گمان بودن *dar gumān-b*. پرور هم شدن *pur walim-sh*.

SUSTAIN, *vt.* برداشتن *bardāshṭun*, برداشت کردن *tīmād-k*, بر داشت *bardāshṭ-k*, مصدر داشتن *sabr-d*, تحمل *tahammul-k*.—(maintain) پرورتن *parwardan*. تکفیل کردن *takfīl-k*.

SUSTAINABLE, *a.* قابل حمل *kābili haml*, برداشتنی *bardāshṭanī*.

SUSTENANCE, *n.* ضروریات معاشی *zarūriyāti madshī*, پرورش *parwārīsh*, خوردنی *khurdanī*, غذا *ghasā*.

SUTURE, *n.* دوخت *dukht*, درز *darz*.

SUZERAIN, *n.* فرمان روا *farmān rawā*, معبود *matbūd*.

SWADDLE, *vt.* بستن *kimat-k*, قضا کردن *bastan*.

SWAIN, *n.* دهقان *diḥkān*, جوان *juwān*, چوپان *chupān*.

SWALLOW, *vt.* اکل *farū-b*, فرو بردن *akl-k*, در گلو فرو بردن *dar galū farū-b*, بلع کردن *ball-k*.

SWALLOW, *n.* خطاب *khuttāf* (pl. *khughna*), جغد (خطاطیف).

SWAMP, *n.* مرداب *murdāb*, خلاب *khalāb*.

SWAMP, *vt.* کردن غرق *ghark-k*, سیلاب *saīlāb-k*.

SWAN, *n.* قاز *kāz*, غو *ghau*.

SWARM, *n.* (of bees) دبر *dabr* (pl. *دور* *dūr* and *دور* *dūr*), جمع زنبور عسل *jamī zambūrī dsl*.—(crowd) طایفه *tāyafa*, گروه *gurūh*.

SWARM, *vi.* از دحام *fumt-sh*, جمع شدن *asdiḥām-n*.

SWARTHY, **SWARTH**, *a.* سیاه چرده *siyāh charda*, اسمر *asmar*, گندم گون *gandum gūn*.

SWAY, *n.* حکمرانی *hakūmat*, حکمرانی *hukmrānī*, تأثیر *tāṣīr*, اختیار *ikhtiyār*, غلبه *ghalaba*.

SWAY, *vt., vi.* متوجه کردن *mutawajja-k*, مایل کردن *māyīl-k*.—(rule) حکم *hukm-f*, حکومت داشتن *hukūmat-d*.

SWEAR, *vt., vi.* قسم خوردن *kasam-kh*, قسم سوگند خوردن *saugand-kh*.—(administer an oath) سوگند دادن *saugand-d*. To swear falsely, دروغ نواهی *durūgh gawāhi-d*. To swear on another, تقاسم کردن *takāsum-k*.

SWEARING, *n.* قسم خوری *kasam-khurī*, سوگند یاد کنی *saugand yād kunī*.

SWEAT, *n.* عرق *drak*, خروی *kharwī*.

SWEAT, *vi.* عرق کردن *drak-k*, خروی کردن *kharwī-k*.

SWEEP, *vt., vi.* رونقن *rūftan*, جاروب *jārūb-z*. To sweep a house, خانه *khāna* جاروب ساختن *khāna-jārūb-s*.—(carry off) رفع کردن *raft-k*.

SWEEPER, *n.* جاروب کش *jā rūb kash*, روبنده *rūbanda*.

SWEEPINGS, *n. pl.* خاک *khāk*, کناسه *kunāsāt*.

SWEET, *a.* شیرین *shirīn*, خوش *khush*, لذیذ *lazīz*, نوشین *naushīn*.—(mild, gentle) ملایم *mulāyīm*, نرمدل *narm*.

- dil.*—(not sour) نَا تَرَش *nā tursh.*—
(not salt) نَا نَمَک زَدَہ *nā namak zada*
Sweet scented, خوش بوی *khush būi*,
مِهَن بوی *saman būi*.
- SWEETEN, *vt., vi.* شیرین کردن *shīrīn-k.*,
ملایم *lasīz-k.*—(smooth) کردن
mulāyim-k.—(grow sweet) شیرین
کشتن *shīrīn-g.*
- SWEETHEART, *n.* معشوق *madshūka*,
شاهد *shāhid*, نگار *nigār*.
- SWEETLY, *ad.* با حلوت *bā halwat*,
خوشان *khūshāna*.
- SWEETMEAT, *n.* شیرینی *shīrīnī*, مرمر
murubba, حلوا *halwā*.
- SWEETNESS, *n.* شیرینی *shīrīnī*, حلوت
halawāt.
- SWELL, *vt., vi.* آماسیدن *āmāsīdan*,
ورم کردن *warm-k.* To swell with pride,
متکبر گردیدن *maghrūr-g.*, مغرور گشتن
mutakabbir gardīdan.—(with rage) غضب
ناک شدن *kahr-g.*, قهر گرفتن
ghazab nāk-sh —(increase) افزودن
afzūdan. To swell with wind, باد پر
کردن *pur bād-k.*, نفخ کردن *nafakh-k.*
- SWELL, SWELLING, *n.* آماس *āmās*,
ورم *waram*, باد پر *pur bād*.
- SWERVE, *vi.* گمراه شدن *gumrāh-sh.*,
آواره شدن *āwāra-sh.*
- SWIFT, *a.* زود *zūd*, جلد *jald*, سریع *sart*,
شتابان *shitābān*, تیزگام *tezgām*, باد پا
bād-pā.
- SWIFTLY, *ad.* با تندی *bā tadjil*, زودی
bā sūdī.
- SWIFTNESS, *n.* زودی *zūdī*, چالاکي *chālākī*,
تیز *djlat*, تند روی *tund rawī*, عجلت
تس *tes gāmī*.
- SWIM, *vt., vi.* شناوری کردن *shināwarī-k.*,
شنا کردن *shinā-k.*, باحت کردن
sibāhat-k.
- SWIMMER, *n.* شناور *shināwar*, سباح
sabbāh.
- SWIMMING, *n.* شناوری *shināwarī*,
مباحث *sibāhat*.
- SWINDLE, *vt.* فریفتن *farīftan*, خدرا
ghadr-n.
- SWINDLER, *n.* خدای باز *ghadrār*,
مکار *hila bāz*, ماکار *makkār*.
- SWINE, *n.* خوک *khūk*, خنزیر *khinzīr*,
(خنزیر) گراز *gurāz*.
- SWING, *n.* باج *bād pech*, مه *mahd*,
جندبش *bāzām*, چنبلول *chambālul*,
jumbish.
- SWING, *vt., vi.* جنبان شدن
bajānbāzī jumbān-sh., چنبلول
ba chambālul-j., باج دادن *bād-d.*,
حرکت *harakat-k.*, باج خوردن *bāj-kh.*
- SWOON, *n.* غش *ghash*, بی هوشی *bī*
hūshī, مدهوشی *madhūshī*.
- SWOON, *vi.* بیهوش شدن *bī hūsh-sh.*,
بی خود گشتن *bī khud-g.*
- SWOOP, *vt.* ربودن *rubūdan*, قفس
kabū-k.
- SWORD, *n.* شمشیر *shamshīr*, تیغ *tigh*,
شمشیر تیز *saif*. A sharp sword,
shamshīrī tes. The point of a sword,
سر شمشیر *naulī shamshīr*, نوک شمشیر
sarī shamshīr. The edge of a sword,
دم *dam*. To smite with a sword,
شمشیر زدن *shamshīr-z.*, تیغ زدن
- SWORDSMAN, *n.* سیف دار *saif dār*,
شمشیر زن *shamshīr zan*.
- SYCOPHANT, *n.* مفت خور *muft-khur*,
صاحب خوشامدی *rishkhand*, رشخند
sāhibi khush āmadī.
- SYLLABLE, *n.* حرکت *hiḡā*, هجا
harkatī lafz.
- SYLLOGISM, *n.* قیاس *dalīl*, دلیل *kiyās*.
A perfect syllogism, صحیح *dalīl*

- sahih*. A conditional syllogism, قیاس استثنائی *kiyāsi istisnāyi*. An absolute syllogism, قیاس استقرایی *kiyāsi istikrānī*.
- SYLVAN, *a.* دشتی کوهستانی *kuhistānī*, دشتی *dashī*.
- SYMBOL, *n.* نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, شعار *shādr*, اشاره *ishāra*.
- SYMBOLICAL, *a.* اشاری *dlāmatī*, اشاره *ishāra numā*.
- SYMBOLICALLY, *ad.* با علامت *bā dlāmat*, با نقیض *bā nakīsh*.
- SYMBOLIZE, *vt.* علامت نمودن *dlāmat-n.*, تنقیض ساختن *tuftīsh-s.*
- SYMMETRICAL, *a.* خوش اندام *khush andām*, هم انداز *muttadil*, هم انداز *ham andāza*.
- SYMMETRY, *n.* هم مقداری *ham mikdārī*, اندازه *andāza*, یکسانی *yak sāmī*.
- SYMPATHETIC, *a.* همطایع *ham tabt*, از روی هم‌رانی *ham mizāj*, از روی *az rūi mihrbānī*.
- SYMPATHETICALLY, *ad.* هم‌دردی *ham dardī*, از دلسوزی *az dilsūzī*.
- SYMPATHIZE, *vt.* هم‌طایع و هم‌مس شدن *ham tabt u ham hass-sh.*
- SYMPATHY, *n.* غم خواری *gham khārī*, هم‌طایعی *ham tabāi*, هم‌دردی *ham dardī*, رغبت *raghbat*.
- SYMPHONY, *n.* هم آهنگی *ham āhangī*, هم آهنگی *ittifāki naghma*.
- SYMPTOM, *n.* نشان *dlāmat*, نشان *nishān*, اثر *asar*.
- SYNAGOGUE, *n.* کذیست *kanīsāt*, معبد *madbad*.
- SYNCOPE, *n.* غشایی *ghashī*.—(cutting off part of a word) حذف *hasf*.
- SYNDIC, *n.* مباشر *mufattīsh*, مباشر *mubāshar*, عرفت *arfāt*.
- SYNDICATE, *n.* مجلس وکلا *nuzjlisi vukalā*.
- SYNOD, *n.* جمعیت علما *jami'ati 'ulamā*, انجمن بزرگان دین *anjumani buzurgāni dīn*.
- SYNECDOCHE, *n.* تسمی کل باسم جز *tusmī kull ba ismi juz*.
- SYNONYM, *n.* لفظ مترادف *lafzi mutarādif*.
- SYNONYMOUS, *a.* هم معنی *ham madnī*, مترادف *mutarādif*. A synonymous word, هم معنی *lafzi ham madnī*, کلامی هم معنی *kulami ham madnī*.
- SYNOPSIS, *n.* مختصر *mukhtasar*, مجمل *mujmil*, جمله *jumla*.
- SYNTAX, *n.* علم نحو *al nahw*, النحو *nahw*.
- SYNTHESIS, *n.* ترتیب *tartīb*, وضع *wast*.
- SYRINGE, *n.* حقنه *mihkna*, حقنه *hukna*.
- SYRINGE, *vt.* حقنه زدن *hukna-s.*
- SYSTEM, *n.* ترکیب *tarkīb*, قانون *kānūn*, قاعده *kāida*, دستور *dastūr*, طریق *tarīk*.
- SYSTEMATIC, *a.* قانونی *kanūnī*, دستوری *dastūrī*, مترتب *mutarattib*.
- SYSTEMATICALLY, *ad.* به ترتیب *ba tartīb*, بحسب القانون *ba hasbu'l kānūn*, حسب الرسم *hasbu'r rasm*.

T.

- TABBY, *a.* رنگ *polang rang*, ملون *mulawwan*.
- TABERNACLE, *n.* خیمه *khaima*.
- TABLE, *n.* تخت *takhta*, لوح *lauh*. A table with legs, میز *mīz*. A table of accounts, فهرست صورت *sūratī daftarī*. A table of contents, جدول *jadwāl*, فهرست کتاب *fahrest kitāb*.

fehristi kitāb. Arithmetical tables, *arqām hindī*. Astronomical tables, *zīj*. Tables of daily expense, *rūznāma*. To cover a table, *mez-d*. Sitting at a table, *sufra nishīn*. Sitting at the same table, *ham-sufra*. To turn the tables, *zer u zer* کردن *zer u zabar-k*.

TABLE, *vt.* *ham sufra-sh*. —(catalogue), *daftar-k*. کردن *hisāb-k*.

TABLE-CLOTH, *n.* *dastār khān*. سفره *sufra*, سماط *sumāt*.

TABLE-LAND, *n.* *bukht mur-taft*.

TABLET, *n.* *lahū* تختی *takhtī*.

TABLE-TALK, *n.* *alkalām al-taḍm*, گفتگو *guftāgu*.

TABOUR, *n.* *tabl* دهل *duhul*.

TACIT, *a.* *sākit* خاموش *khāmūsh*.

TACITLY, *ad.* *sākitāna* بدون *badūni* اعتراض *tīrās*.

TACITURNITY, *n.* *sukūt* خاموشی *khāmūshī*.

TACK, *n.* *melch* میخ *jariyān*.

TACK, *vt.* *baham-d*. پیوستن *paywastan*.

TACKLE, TACKLING, *n.* *rīsmān* ریسمان, *jihās* اسباب *asbāb*.

TACKLE, *vt.* *girāftan* جور کردن *jaur-k*.

TACT, *n.* *hikmat* حکمت *firāsāt*, زیرکی *zīrakī*.

TACTICS, *n.* *ilmī ārāyishī* علم آرایش لشکر *lashkar*, صنعت حرب *sanāti harb*.

TAG, *vt.* *paywastan* چسبانیدن *chaspanīdan*.

TAG, *n.* *ear* نوک *nauk*.

TAIL, *n.* *dum* دم, *dumbāl* دنبال, *dumcha* دمچه, Wagging

the tail, *basbasa*. To turn tail, *pusht-d*.

TAILOR, *n.* *khayyāt* خیاط, *darēt* درزی.

TAINT, *vt.* *fāsīd-k*. فاسد کردن *ālūdan*, *mulawwas-s*. ملوث ساختن *rang-d*. رنگ دادن.

TAINT, *n.* *bustlagī* آلودگی *ālāyish*, فساد *fāsād*, *dīb* عیب.

TAKE, *vt., vi.* (seize) گرفتن *girāftan*, گرفتن *giriftār-k*, *kabz-s*. قبض ساختن

—(receive, accept) پذیرفتن *pasīraftan*;

—(understand) *ikhti-yār-k*. اختیار کردن

—(succeed) عاقبت خیر داشتن *āki-batī khayr-d*. To take away, (deprive of) *mahrūm-s*. محروم ساختن

—(remove) دفع کردن *dafṭ-k*. To take care, *āgāh-sh*. آگاه شدن

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(superintend) *basīrat-n*. نظارت نمودن

—(attend as a nurse, &c.) *mubāsharat-n*. مباشرت نمودن

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

—(to be vigilant) *ihitiyāt-n*. بصیرت

کردن *katt-k.*—(purchase) خریدن *kha-rīdan.*—(copy) نقل کردن *nakl-k.*, نسخه ساختن *nuskha-s.* To take out, بر آوردن *bar-ā.*, بیرون کردن *berūn-k.* To take part, بهره مند بودن *bahra mand-b.* To take part with, طرفداری کردن *tarafdarī-k.* To take place, واقع شدن *ivākt-sh.* To take up (borrow) استعارت کردن *istiārat-k.*—(seize) برداشتن *girāftār-k.*—(lift) داخل شدن *bardāsh-tan.*—(occupy) بهتر کردن *dākhil-sh.*—(reform one's life) باhtar کردن *bahtar-g.*, اصلاح کردن *islāh-k.* To take upon, دعوی کردن *dadwi-k.* To take up with, راضی شدن *rāzī-sh.*—(lodge with) نزل کردن *nazl-k.* To take by the hand, دست گرفتن *dast-g.* To take with, خاطر نواختن *khātir-n.* To take an affront, سرزنش خوردن *sarzanish-kh.* To take prisoner, اسیر گرفتن *asir-g.*, گرفتار کردن *girāftār-k.* To take vengeance, اخذ انتقام کردن *akhzi intikām-k.* Take care! خبردار! *khābardār, dūrbāsh, zīnhār.*

TALE, n. قصه *kissa*, حکایت *hikāyat*, داستان *dāstān*, افسانه *afsāna.* A tale-teller, قصه خوان *kissa khān.* Idle tales, ترهات *turrahāt.*—(number reckoned) شمار *shumār*, حساب *hisāb.* A tale-bearer, سخن چین *sakhun chīn*, غماز *ghammāz.*

TALENT, n. فراست *kābiliyat*, قابلیت *firāsāt*, مجال ادراک *idrāk*, majāl, عقل *‘aql*, علم *‘ilm.*

TALISMAN, n. طلسم *tilism* (pl. طلسم), سحر بند *sahr band.*

TALISMANIC, a. پر جادو, طلسمی *tilismī*, پرجادو *pur jādū.*

TALK, n. گفتار *guftār*, گفتگو *guftagū*, مکالمه *mukālama.* Public talk, گپ

gap, زمانه سخن *sakhuni zamāna.* Idle talk, نافرجام سخن *sakhuni nāfarjām.*

TALK, vt. گفتن *guftan*, کلام کردن *kalām-k.*, حرف زدن *harf-z.*, قول کردن *kaul-k.*

TALKATIVE, a. سخن ران, زیاده گو *siyādagū*, سخن ران *sakhunrān.*

TALKATIVENESS, n. بسیار گوئی *bis-y-ārgūi*, گفت و *kasrati kalām*, گفتگو *guftugu.*

TALKER, n. متکلم *kāyil*, قایل *mutakal-lim*, سخن ران *sakhun rān.* An idle talker, هزله گو *behūda gū*, هزله گو *hirza gū.*

TALL, a. بلند *buland*; رفیع *rafī*, طويل *tawīl.* Tall of stature, قد دراز *darāz kadd*, بلند اندام *buland andām.*

TALLOW, n. شمع, چربی *charbt*, پیه *pīh*, *shahm.*

TALLY, n. موافق, قطعه *kitai muwāfak*, مطابقی شدن *mutābik-sh.*

TALLY, vt. موافقت داشتن *muwāfikat-d.*, مقابل شدن *mukābil-sh.*

TALQN, n. ناخن *nākhun*, چنگال *changāl*, پنجه *panja.*

TAMABLE, a. قابل دست آموزی *kābili dast āmūzī*, ممکن, رامی *mumkinī rāmī.*

TAMARIND, n. تمر هندی *tamari hindī.*

TAMARISK, n. درخت گزم *dirakhti garm*, طرنا *tarfā.*

TAMBOURINE, n. دایره *dāira*.

TAME, a. مطیع *mutīf*, رام *rām*, انسی, دست آموز *dast āmūz*, خانگی *khānagī*, *unor.*

TAME, vt. رام ساختن *rām-s.*, تابع کردن *tabt-k.*, دست آموز کردن *dast āmūz-k.*

TAMELY, ad. با نرمی *bā narmī*, وحشت *bī wahshat.*

TAMENESS, n. اطاعت *rāmī*, نرمی *narmī*, ملاطفت *itādt*, *mulāyamat.*

TAMPER, *vi.* کار سازی کردن *kārsāzi-k.*,
بی شایستگی *fuzūli-sh.*,
در کاری بی طلب *bī shāyistagi-k.*,
ندادن دست انداختن *dar kāri bī talab dast-a.*,
مداخله نمودن *mudākhalā-n.*

TAN, *vt.* دباغت *dabgh-k.*,
دباغت کردن *dibāghat-k.*

TANGENT, *n.* مماس *mumāss.*

TANGIBILITY, *n.* امکان لمس *imkānilams.*

TANK, *n.* آبدان، تالاب *hauz*, حوض *tālāb*,
آبدان *ābdān*, آبگیر *āhgīr.*

TANKARD, *n.* کوزه *kūza*, ابریک *abruk.*

TANNER, *n.* دباغ *dabbāgh.*

TANTALIZE, *vt.* نا امید ساختن *nā'amed-*
s., محروم کردن *mahrūm-k.*

TANTAMOUNT, *a.* مساوی، معادل *mu'ādil*,
مساوی *masāwī.*

TAP, *vt.* ضرب سبک زدن *zarbi sabuk-z.*,
نشر زدن *surāk-k.*,
نقش زدن *nishat-z.*,
ضرب سبک *zarbi sabuk.*

TAP, *n.* ضرب سبک *zarbi sabuk.*

TAPE, *n.* نوار *nawār*, حبل *hubl*, بند *band.*

TAPER, *n.* شمع *chamī.*,
قندیل *kandīl.*

TAPER, TAPERING, *n.* گاو دم *gāwdum.*—
(like a cone), مخروط آسا *makh'rūta āsā.*

TAPER, *vt.* مخروط آسا شدن *makh'rūta*
āsā-sh.

TAPESTRY, *n.* پرده منقش *pardai*,
نقش *munakkash*, کلابدوزی *kullābdūzi.*

TAPE-WORM, *n.* حباب القرم *habbu'l karf.*

TAR, *n.* قطران *kāri sayyāl*,
قار سیال *kitrān.*

TAR, *vt.* قطران مالیدن *kitrān-m.*

TARDILY, *ad.* با درنگی *derāna*,
درنگی *bā dirangt.*

TARDINESS, *n.* درنگی *dirangt*,
درنگی *deri*, مستی *susti*,
کاهلی *kāhili*, گران *girān sarī.*

TARDY, *a.* درنگ *dirang*,
درنگ *dīr*, سست *sust*,
کاهل *kāhil.*

TARE, *n.* تلخ دان *waghl*, تلخ *talukhdāna.*

TARE, *vt.* حساب ظرف کردن *hisābi sarf-k.*

TARGET, *n.* سپر *sipar*, هدف *hadaf.*

TARIFF, *n.* نرخ بازار *narkhi bāsār.*

TARNISH, *vt.* بی چلا کردن *bī jilā-k.*,
آلوده گشتن *bī raunale-k.*,
بی آب شدن *bī āb-sh.*

TARRY, *vi.* ماندن *māndan*,
بار ماندن *bāz-m.*,
دیری کردن *derī-k.*—(wait for)

TART, *n.* نگران شدن *nigrān-sh.*,
ترش *tursh*, تیز *tez*, حامز *hāmis*,
تند *tund.*

TARTAR, *n.* تاجار *tatār*, جوهر *jauhar*,
نمک *namak.*

TARTARY, *n.* تاتار *tātār.*

TARTLY, *ad.* ترشانه *turshāna*,
حامز *hāmizan.*

TARTNESS, *n.* ترشی *tureht*, تیزی *tezi.*

TASK, *n.* کار و بار معین *kār u bārī*,
عمل نامزد *āmali nāmzād*,
مصلحت *shughl*, شغل *maṣlihat.*

TASK, *n.* کار روزانه *kāri rozīna.*—
درس (a lesson) *dārs*, سبق *sabak.*

TASK, *vt.* کار و بار نمودن *kār u bār-f.*,
کار معین کردن *kār mutayyin-k.*

TASK, *vt.* سرزنش گفتن *sarzanish-g.*,
تذنب کردن *tambīh-k.*,
طنز زدن *tanz-z.*

TASTABLE, *a.* مزه دار *maza dār*,
لذیذ *lasti.*

TASTE, *vt., vi.* چشیدن *chashīdan*,
لذت *lazzat-g.*,
لذت *sāika-g.*—
(to have a taste) داشتن *lazzat-d.*

TASTE, *vt., vi.* احساس داشتن *ihsās-d.*

TASTE, *n.* چاشنی *chāshni*,
لذت *lazzat*, مزه *maza.*—
(intellectual perception) خاطر *ihsāsi khātir*,
ادراک *idrāk.*

TASTE, *n.* خوش مزه *khush maza*,
لذیذ *lasti*,
خوش مزه *khush gūwār.*

TASTEFUL, *a.* خوش مزه *khush maza*,
لذیذ *lasti*,
خوش مزه *khush gūwār.*

TASTEFUL, *a.* خوش مزه *khush maza*,
لذیذ *lasti*,
خوش مزه *khush gūwār.*

TASTEFUL, *a.* خوش مزه *khush maza*,
لذیذ *lasti*,
خوش مزه *khush gūwār.*

TASTELESS, *a.* بی مزه *bīmaza*, بی ذوق *bi zuq*,
غیر ذائقه *bi lazzat*, بی لذت *bi lazzat*,
ghayr sāika.

TASTELESSNESS, *n.* بی مزگی *bi mazagi*,
بی لذتی *bi lazzati*.

TATTER, *n.* پاره *pāra*, رقعہ *rukt*.

TATTER, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*,
چاک چاک کردن *chāk-k.*

TATTLE, *n.* قیل و قال *guftagu*, گفتگو *kil u kāl*.

TATTLE, *vi.* باہ گفتن *yāfa-g.*

TATTOO, *n.* خال *khāl*, کبودی *kabūdi*.

TAUNT, *vt.* سرزنش *taāni-s.*, طعنہ زدن *sarzanish-z.*

TAUNT, *n.* سرزنش *taān*, طعن *tanz*,
سازش *saarzanish*, ملامت *malāmat*, بدلاہ *baelah*.

TAUNTINGLY, *ad.* با سرزنش *ba tanz*,
با سازش *bā sarzanish*.

TAURUS, *n.* درج ثور *burji saur*.

TAUTOLOGY, *n.* تکریر معنی *takriri*,
ساکھن *sakhun*.

TAVERN, *n.* میخانه *maikhāna*, خرابات *kharābāt*,
شراب خانہ *sharāb khāna*,

میکده *maikada*. A tavern keeper,

میخانہ دار *maikhānachār*, خمار *khamrār*.

TAWDRY, *a.* بی نزاکت *bi nasākat*,
بی ظرافت *bi zarāfat*.

TAWNY, *a.* کھوہ *gandūm gūn*, گندم کون *kahwa rang*.

TAX, *n.* محصول *khirāj*, باج *bāj*,
محصول *mahsūl*. A capitation or poll-tax,

سر *khirāji sar*, جزیه *jaziya*. A

tax upon effects, مال *khirāji*

māl.—(upon lands) مالگزار *mālguzār*.

A tax-gatherer, تحصیلدار *tahsildār*,

باجدار *bājdar*. Any office where

taxes are received, خانہ *khirāj*

khāna.

TAX, *vt.* باج نہادن *khirāj-n.*, باج نہادن *bāj-n.*,
باج نہادن *hamālī bāj-k.*, باج نہادن

(charge, censure) تہمت نہادن *tuhmat-*
n., شکایت نہادن *shikāyat-k.*

TAXABLE, *a.* باج قابل *lāyaki bāj*,
محصول *kābili mahsūl*.

TAXATION, *n.* طلب باج *talabi bāj*,
مکرر کردن *mukarrar kardani*,
خراج *kharāj*.

TEA, *n.* چا *chā*. A tea-pot, چای دان *chāi-dān*.

TEACH, *vt., vi.* تعلیم *āmūkhtan*,
آموزیدن *taālīm-k.*, درس ساختن *dars-s.*

تدریس کردن *tarbiyat-k.*, تربیت کردن

tadrīs-k. To teach and learn, و افادہ

ifāda u istifāda-k. To

teach and demonstrate, و تصریح

ifāda u tasrīh-k. To teach to

read, تدریس کردن *tadrīs-k.*, درس

درازدن *dars-g.* To teach good

manners, ادب داندن *adab-d.*

TEACHER, *n.* معلم *mudallim*, مدرس *mudarris*,
استاد *ustād*, آخون *ākhūn*.

TEACHING, *n.* تدریس *tadrīs*, تعلیم *taālīm*.

TEAK, *n.* ساچ *sāj*, ساگوآن *sāguān*.

TEAM, *n.* جفت *juft*, دستہ *dasta*.

TEAR, *n.* اشک *ashk*, دمیعت *damiāt*, آب

چشم *ābi chashm*. A torrent of tears,

اشک *sayli ashk*. To shed tears,

اشک ریختن *ashk-r.*, گریستن *gīristān*,

گریه کردن *gīryā-k.* A flow of tears,

اشک جاری *ashk jāri*.

TEAR, *n.* شق *shakk*, چاک *chāk*, شکافتن *shigāf*.

TEAR, *vt.* چاک کردن *darīdan*, دریدن *chāk-k.*,
شق ساختن *shigāftan*, شکافتن *shakk-s.* To tear in pieces, پاره پاره

دردن *pāra pāra-d.*

TEASE, *vt.* آزار داندن *āzār-d.*, تصدیع *āzār-d.*,
اضطراب رسانیدن *āzār-d.*, آزار داندن *āzār-d.*,
پامبا زدن *pamba-z.*—(cotton, &c.)

TEAT, *n.* سر پستان *saripistān*, فرع *zart*.

TECHNICAL, *a.* صنعت منسوب *sanāt mansūb*, حکمہ نگاری *istilāhī*, حکمت *hikmatī*.

TECHNICALITY, *n.* اصطلاحی *istilāhī*, صنعت *sanādt*.

TEDIOUS, *a.* کاهل *kāhil*, دیر کش *der kash*, بی مزہ *malāl angīz*, انگیز *bi maza*.

TEDIOUSLY, *ad.* مستانہ *sustāna*, با دیری *bā dūrī*, با تاخیر *bā tākhīr*.

TEDIOUSNESS, *n.* دیر کشی *der kashī*, مستی *kāhilī*, تاخیر *tākhīr*, خاطر ماندگی *khātīr māndagī*, بیزار *bīzār*.

TEEM, *vi., vt.* حامل شدن *hāmīl-sh.*, باردار *bārdār-sh.*, کثرت یافتن *kasrat-y.*

TEETH, *n.* دندان *dandānhā*, آسان *asnān*. Having sharp teeth, تیز دندان *tez dandān*.

TEETHING, *n.* دندان بیرون آوری *dan-dām berūn āwarī*.

TEETOTALER, *n.* پرهیزگار *parhīzgār*.

TEINT, *n.* رنگ *rang*.

TELEGRAPH, *n.* تلگراف *talagrāf*.

TELEPHONE, *n.* آلت دور شنوی *ālātī dūr shanwī*.

TELESCOPE, *n.* دور بین *dūrbīn*.

TELL, *vt.* بیان کردن *guftan*, بیان کردن *bay-an-k.*, سخن راندن *kalām-k.*, اطلاع کردن *ittilād-k.* — (number) شمردن *shimurdan*.

TEMERITY, *n.* گستاخی *gustākhtī*, تهور *tahawwur*.

TEMPER, *vt.* (mingle) آمیختن *āmīkhtan*, معتدل *sarīshān* — (moderate) معتدل کردن *mutadīl-k.*, دامن *ttidāl-d.* — (soften) نرم کردن *hāim-k.*, ملایم *mulāyīm*.

TEMPER, TEMPERAMENT, *n.* خوی *khūī*, طبع *tabīyat*, سیرت *sīrat*, سرشت *sarīshān*, مزاج *mezāj*. Good tempered, خوش خوی *khush khūī* نیک نهاد *nek nihād*. — (of a bad temper) بد خوی *bad khūī*. — (moderation) اعتدال *ttidāl*.

TEMPERANCE, TEMPERATENESS, *n.* پرهیزگاری *parhīzgārī*, تقوی *takwā*, ریاضت *rayāzat*.

TEMPERATE, *a.* معتدل *mutadīl*, متواضع *mutawassīt*. — (not passionate) ملایم *mulāyīm*. — (abstemious) پارسا *parṣā*, پرهیزگار *parhīzgār*. Temperate weather, خنک هوای *hawāī mutadīl*, خنک هوا *khunuk hawā*.

TEMPERATELY, *ad.* معتدلاً *mutadīlāna*, با اعتدال *bā ttidāl*. — (abstemiously) پارسا *parhīzgārāna*, با ریاضت *bā rayāzat*.

TEMPERATURE, *n.* اعتدال *ttidāl*, آب و هوا *āb u hawā*, فتور *futūrat*.

TEMPEST, *n.* باد سخت *bādī sakht*, باد تند *bādī tund*, طوفان *tūfān*.

TEMPESTUOUS, *a.* تند باد *tund bād*, شدید طوفانی *tūfānī*, شدید *shadīd*.

TEMPLARS, *n.* (knight) دویست *dawīyat*.

TEMPLE, *n.* مسجد *masjid*, (مساجد *pl.*) معبد *ibādat gāh*, کنیسه *kanīsa*, معبد *madbad* (pl. معابد). The temple of Mecca, کعبه *kadba*, بیت الہ *baitu'l lah*. 2. (of the head) جبہ *jabbah*, شقیقہ *shakīka*.

TEMPORAL, *a.* زمانی *samānī*, روزگاری *rūzgārī*, دنیوی *dunyawī*. — (belonging to the temples of the head) شقیقہ *shakīka mansūb*.

TEMPORARY, *a.* نا پدیدار *nāpāyadār*, موقت *muwakkat*.

- TEMPORIZE**, *vi.* زمانه سازی کردن *zamā-na sāzi-k.*
- TEMPT**, *vt.* ترغیب کردن *targhīb-k.*, اغوا *ighwā-s.*, برخواستن *bargha-lānidan*, آزمایش کردن *āzmāyish-k.*, آزمودن *āzmūdan.*
- TEMPTATION**, *n.* ترغیب *targhīb*, اغوا *ighwā*, آزمایش *āzmāyish*.—(temptations of the devil) وسوسه *waswasa*, فریب *farīb*.
- TEN**, *n.* ده *dah*, عشر *āshr*. One of ten, یک از ده *az dah yak*. Ten thousand, ده هزار *dah hazār*. The ten commandments, عشر کلمات *āshra kalamāt*.
- TENABLE**, *a.* قابل انصاف *kabilu't tasarruf*, اثبات پذیر *isbāt pazīr*.
- TENACIOUS**, *a.* سخت گیر *sakhtgīr*, تنگ دست *māsik*.—(covetous) *tangdust*, طمعکار *tamīkār*.—(cohesive) ملحق *mulhak*, ملتصق *multasik*.
- TENACITY**, *n.* عناد *īnād*, اiltisāk, تمسک *tamassuk*.
- TENANT**, *n.* اجاره کرايه *kirāyadār*, ساکن *ijāradār*, رعیت *rayīyat*, ساکن *sākin*.
- TENANT**, *vt.* بکرايه گرفتن *ba kirāya-g.*, اجاره دار شدن *ijāradār-sh.*
- TEND**, *vi., vt.* روي مایل شدن *māyil-sh.*, روي *rūi-d.*, توجه کردن *tawajja-k.*, متوجه شدن *mutawajja-sh.*—(contribute towards) امداد کردن *imdad-k.*, دست رس کردن *dast ras-k.*
- TENDENCY**, *n.* ميل *mayl*, توجه *tawajjuh*,—(drift) مراد *murād*, مقصد *maksad*.
- TENDER**, *a.* نازک *nāruk*, ملایم *mulāyim*, حلیم *halīm*, رقیق *rakīk*. Tender hearted, نرم دل *narmdil*. Tender constitution, نازک اندام *nāruk andām*.
- TENDER**, *n.* عرض *arz*, تقدیم *takdīm*, تکلیف *taklīf*, حق شرعی *hakki shara'i*.
- TENDER**, *vt.* عرض کردن *arz-k.*, تقدیم *takdīm*, اظهار ساختن *izhār-s.*, تکلیف کردن *taklīf-k.*
- TENDERLY**, *ad.* با نراکت *bā nizākat*, بطور نرمي *bā mulāyamat*, با ملایمت *ba tauri narmī*.
- TENDERNESS**, *n.* ملایمت *tāzagī*, نرمي *narmī*. Tenderness of age, طوفايت *tafūliyat*—(of heart) رقت قلب *rikkati kalb*, نرم دلي *narmdilī*.
- TENDON**, *n.* عصب *asab* (pl. اعصاب), *pay*.—(of the arm) حبل الذراع *hablu'z zirād*.—(of the neck) حبل العاتق *hablu'l ātik*.
- TENDRIL**, *n.* ویشه انگور *hālik*, حالي *rīshai angūr*.
- TENEMENT**, *n.* منزل ملتمزم *manzili multazim*, مسکن *maskin*, خانه *khāna*.
- TENET**, *n.* آئين *āyīn*, طريقه *tarīka*, راي *rāya*, فکر *fikr*.
- TENOR**, *n.* مفهوم *mazmūn*, مراد *murād*, معني *mufhūm*, کیفیت *kayfiyat*.
- TENSE**, *n.* وقت *sigha*, زمان *zamān*, *wakt*.
- TENSE**, *a.* محکم *muhkam*, سخت *sakht*.
- TENSION**, *n.* کشش *imtidād*, امتداد *kashish*.
- TENT**, *n.* خیمه *khaima*, خروگاه *khargāh*. A royal tent, خیمه همايون *khaimai humāyūn*, سرایرده *sarāpaṛda*. To pitch a tent, خیمه زدن *khqīma-z.*, مخیم کردن *mukhāyyam-k.* A tent pole, چوب خیمه *chūbi khaima*, ستون *sutūn*. A tent-pin, میخ *mekh*, وتد *watad*. A tent rope, زین خیمه *rasani khaima*.
- TENTH**, *a.* دهم *dahum*, عاشر *āshir*. A tenth part, یک از ده *az dah yak*, عشر *āshr*.

TENTHLY, *ad.* عاشره *āshiran*.

TENUITY, *n.* تنگی *tanukt*, رقت *rikkat*, باریکی *bārikī*.

TENURE, *n.* تصرف *karār dād*, قرار داد *tasarruf*.

TEPID, *a.* گرم شیر *shīr garm*, نیم گرم *nīm garm*.

TEREBINTH, *n.* بطم *butm*.

TERM, *n.* 1. (name) نام *nām*, اسم *ism*.

2. (condition, stipulation) شرط *shart*.

3. (a limited space of time) محد *dhd*.

4. (a limited space of time) مدت *muddat*.

5. (a limited space of time) مهلت *muhlat*.

6. (a limited space of time) Law terms, اصطلاحات *istilāhātī fakhā*.

7. (a limited space of time) Astrological terms, منجم *istilāhātī munajjam*.

8. (a limited space of time) 4. (phrase) عبارت *ibarat*.

9. (a limited space of time) 5. (limit) حد *hadd*.

10. (a limited space of time) To be on good terms, خوب اتفاق شدن *khūb ittifāk-sh*.

TERM, *vt.* تسمیه *nāmīdan*, نامیدن *tasmiyat-k*, اسم دادن *ism-d*.

TERMAGANT, *n.* عورت زبان دراز *auratī saḥān darāz*, خوشای *jackulī*, خوشای *ghaughāī*.

TERMINAL, *a.* انتهای *inkizārī*, سر *sar* انجمی *anjāmī*.

TERMINATE, *vt.* (bound) محدود ساختن *mahdūd-s*.

1. (bound) محدود کردن *hadd-k*.

2. (bound) (conclude) تمام کردن *tamām-k*.

3. (bound) ختم *khatam-s*.

4. (bound) (have an end) ساختن *tamām-sh*.

5. (bound) آخر شدن *ākhir-sh*.

TERMINATION, *n.* حد *hadd* (pl. حدود), (conclusion) آخر *ākhir*.

1. (conclusion) انجام *anjām*.

2. (conclusion) عاقبت *ākibat*.

3. (conclusion) تمام *tamām*.

4. (conclusion) ختم *khatam*.

TERMINUS, *n.* انتها *inkizā*, آخر *ākhir*.

TERMLESS, *a.* بی حد *bī hadd*.

TERRACE, *n.* پاشگاه *bām*, پاشگاه *peshgāh*.

TERRESTRIAL, *a.* ارضی *arzi*, ترابی *turābī*, خاکی *khākī*.

TERRIBLE, *a.* مخوف *mukharwif*.

1. (a limited space of time) هولناک *haulnāk*.

2. (a limited space of time) مرهوب *marhūb*.

3. (a limited space of time) خطرناک *khatar nāk*.

4. (a limited space of time) مهیب *muhīb*.

TERRIBLENESS, *n.* هولناکی *haulnākī*.

1. (a limited space of time) وحشت *maḥābat*.

2. (a limited space of time) هول *haul*.

3. (a limited space of time) وحشت *wahshat*.

TERRIBLY, *ad.* مخوفانه *mukharwifāna*.

1. (a limited space of time) هولناکانه *haulnākāna*.

2. (a limited space of time) بسیار *bisṣār*.

3. (a limited space of time) نهایت *nihāyat*.

TERRIFY, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*.

1. (a limited space of time) دهشت دادن *takhwīf k*.

2. (a limited space of time) تهدید *dahshat-d*.

3. (a limited space of time) ترسانیدن *harāsīdan*.

4. (a limited space of time) تهدید کردن *tahdīd-k*.

TERRITORY, *n.* ملک *mulk*.

1. (a limited space of time) کشور *kishwar*.

2. (a limited space of time) زمین *zamin*.

3. (a limited space of time) دیار *diyār*.

TERROR, *n.* ترس *tars*.

1. (a limited space of time) خوف *khauf*.

2. (a limited space of time) ترس *tars*.

3. (a limited space of time) هول *haul*.

4. (a limited space of time) ترس *bīm*.

5. (a limited space of time) ترس *āshūb*.

6. (a limited space of time) ترس *hirās*.

7. (a limited space of time) ترس *nihīb*.

TERSE, *a.* مختصر *mukhtasar*.

1. (a limited space of time) مختصر *mujmal*.

2. (a limited space of time) مختصر *khūsh*.

TERTIAN, *n.* (ague) تب *tapi*.

1. (ague) تب *ghap*.

2. (ague) تب *tapi*.

3. (ague) تب *naubat*.

TEST, *n.* آزمون *āzmāyish*.

1. (a limited space of time) آزمون *tafīr*.

2. (a limited space of time) آزمون *taftish*.

3. (a limited space of time) آزمون *imtihan*.

4. (a limited space of time) آزمون *mihakk*.

5. (a limited space of time) آزمون *dyār*.

6. (a limited space of time) آزمون *waen*.

7. (a limited space of time) آزمون *To bring*.

8. (a limited space of time) آزمون *to the test*.

9. (a limited space of time) آزمون *āzmūdan*.

10. (a limited space of time) آزمون *tajribat-s*.

11. (a limited space of time) آزمون *imtihan*.

12. (a limited space of time) آزمون *hān-k*.

13. (a limited space of time) آزمون *dyār-k*.

TESTACEOUS, *a.* صدفی *sadaftī*.

TESTAMENT, *n.* وصیت نامه *wasīyat nāma*.

1. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

2. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

3. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

4. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

5. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

6. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

7. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

8. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

9. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

10. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

11. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

12. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

13. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

14. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

15. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

16. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

17. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

18. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

19. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

20. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

21. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

22. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

23. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

24. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

25. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

26. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

27. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

28. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

29. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

30. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

31. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

32. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

33. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

34. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

35. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

36. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

37. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

38. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

39. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

40. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

41. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

42. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

43. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

44. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

45. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

46. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

47. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

48. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

49. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

50. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

51. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

52. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

53. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

54. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

55. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

56. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

57. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

58. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

59. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

60. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

61. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

62. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

63. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

64. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

65. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

66. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

67. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

68. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

69. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

70. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

71. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

72. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

73. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

74. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

75. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

76. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

77. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

78. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

79. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

80. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

81. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

82. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

83. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

84. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

85. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

86. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

87. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

88. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

89. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

90. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

91. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

92. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

93. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

94. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

95. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

96. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

97. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

98. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

99. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

100. (a limited space of time) وصیت *wasīyat*.

TESTER, *n.* ساین سایبان *sāibāni bistar*.

TESTICLE, *n.* خاله *khāya*, خصیه *khūsiya*.

TESTIFY, *vt.* گواهی دادن *gavāhi-d*, اظهار شهادت کردن *shahādat-k*, اظهار داشتن *ishār-d*.

TESTIMONIAL, *n.* شهادت نامه *shahādat nāma*, سپارشنامه *sipārish nāma*, ورقه *waraki tadriḥ*.

TESTIMONY, *n.* گواهی *gavāhi*, شهادت *shahādat*, دلائل *dalil*, برهان *burhān*.

TETE-A-TETE, *n.* مکالمه *mukābil*, روبرو *rūbarū*, سرگوشی *sargūshī*.

TETHER, *n.* پابند *pā-lahang*, پابند *pā band*.

TEXT, *n.* متن *matan*, اصل *asl*, مصدر *masdar*. An exposition of a text, شرح *sharih matan*. A text-book اصل *aḥl nāma*.

TEXTILE, *n.* بافتنه *bāfta*, منسوج *mansūj*.

TEXTURE, *n.* نساجت *bāftagī*, بافتگی *nasājut*, کماش *kumāsh*. Of a thin texture, نازک *barik*, نازج *nasj*.

THAN, *conj.* از *az*, ر *re*, من *min*, عن *in*.

THANK, *vt.* ستایش *shukr-k*, شکر کردن *shukr-k*, سپاس داشتن *sipās-d*. Thank God, الحمد لله *alhamdu'lillāh*.

THANK, *n.* شکر نعمت *shukri nadmat*, حق شناسی *shukr guzārī*, حق گذاری *hakik shināsī*.

THANKFUL, *a.* شکرگذار *shukr guzār*, شناس *hakik shinās*.

THANKFULLY, *ad.* با شکر *bā shukr*, حق شناسانه *hakik shanāsāna*.

THANKFULNESS, *n.* شکر گذاری *shukr guzārī*, حق گذاری *hakik guzārī*.

THANKLESS, *a.* بی شکر نعمت *bī shukri nidmat*, بی وفا *bī wafā*, نا حق *nā hakik shinās*.

THANKLESSNESS, *n.* بی شکر گذاری *bī shukr guzārī*, بی وفایی *bī wafāī*, نا سپاسی *nā sipāsī*.

THANKSGIVING, *n.* ذکر خدا *zikr khudā*, ادای شکر نعمت *adāi shukri nidmat*.

THANK-WORTHY, *n.* واجب الشکر *wājibush shukr*.

THAT, *pr.* آن *ān*, که *ki*. That which, آنکه *ānki*, آنچو *ānchi*. For that reason, آن *barāya ān*. To that, تا *tā ki*. After that, (when) چون *chūn*. That is to say, گویا *gūyā*, یعنی *ya'nī*. In order that, تا *tā*.

THATCH, *n.* کاهن *kāhlun*, قش *kashsh*.

THATCH, *vt.* پوشیدن *bā kāhlun-p*.

THAW, *vi.* گداختن *gudākhtan*.

THE, *def. art.* ال *al*.

THEATRE, *n.* تماشا گاه *tamāshā gāh*, نخل خانه *nakl khāna*, منظر *mansar*, منظر *mazhir*.

THEATRICAL, *a.* منظر منسوب *mansar mansūb*, تماشا گاه *tamāshā gāh*, پادشاه *paywand*.

THEE, *pron.* تو *tūrā*.

THEFT, *n.* دزدی *duzdī*, سرقت *sark*.

THEIR, *a. pron.* ایشان *ishān*, شان *shān*.

THEISM, *n.* پرستش *ilāhiyat*, پرستش *yazdān parastī*.

THEIST, *n.* پرست *yazdān parast*.

THEME, *n.* مصدر *masdar*, منشا *mansha'*, مدار سخن *madārī sakhun*.

THEMSELVES, *pron.* ایشان خود *ishān khud*.

THEN, *ad.* آن وقت *ān wakt*, آن زمان *ān zamān*.—(after that) پس *as ān pas*, بعد از آن *badd azān*.—(for this or that reason) پس *pas*, برای این *barāyi in*, جهت *az ān jihat*.

THENCE, *ad.* از آن وقت *az ānjā*, از آن جا *az ān wakt*, از آن سبب *az ān qabab*.

THENCEFORTH, *ad.* از آن وقت *as ān wakt*, از آن پس *as ān pas*.

THEOLOGIAN, *n.* صاحب علم الهی *sāhibi ʿilmi ilāhī*, عارف اهل قیوم *ārifī ahli kahūf*.

THEOLOGY, *n.* علم الهی *ʿilmi ilāhī*, خدا علم *ʿilmi khudā*.

THEOREM, *n.* مسئله، مشکل *masʿalā mushkil*.

THEORETICAL, *a.* خیالی، قیاسی *kiyāsī*, خیالی *khiyālī*.

THEORETICALLY, *ad.* بوجه خیال *barwajai khiyāl*, از روی قیاس *as rūi kiyās*.

THEORIST, *n.* صاحب قیاس *sāhibi kiyās*.

THEORY, *n.* خیال، قیاس *khiyāl*, قیاس *kiyās*.

THEOSOPHIST, *n.* عارف صوفی *sufī*, عارف *ārif*.

THEOSOPHY, *n.* تصوف *tasawwuf*.

THERAPEUTIC, *ad.* شفابخش *shifā bakhsh*.

THERE, *ad.* آنجا *ānjā*, در آنجا *dar ān jā*. Here and there *ānjā ānjā*.

Thereabout, در آن حوالی *dar ān hawālī*, نزدیک آن *nuzdiki ān*, در گرد *dar girdi ān*, دور *dar ān daur*.

—(about) تخمیناً *takhmīnan*, غالباً *ghāliban*. Thereafter, از آن پس *az ān pas*.

Thereat, بعد از آن *baʿd az ān*. Thereby, برای *barāyi ān*, آنگاه *āngāh*. Thereby, از برای آن *az barāyi ānki*. Therefore, از آن *ān*, بنا برین *banā barīn*, لهذا *lihāzā*.

Therefrom, از آن سبب *as ān sabab*. Therein, در آن *dar ān*, از او *fī dākhl*. Thereof, از او *as ān*, از آن *as ān*.

Thereon, بر آن *bar ān*, از آن *ba ān*. Thereout, از آن *as ān*. Thereto, به آن *tā ān*, به آن *ba ān*.

Thereupon, بر آن *bar ān*, بر آن *ba ān*. Thereunder, بر این *binā bar in*.

Thereunder, بر این *binā bar in*.

Thereunder, بر این *binā bar in*.

Therewith, با آن *lā ān*, مع آن *mat ān*.

THEREWITHAL, *ad.* با وجود آن *bā wajūdi ān*, سواي آن *siwāyi ān*.

THERMOMETER, *n.* ميزان حرارت *mizāni harārat*, حرارت سنج *harārat sanj*.

THESE, *pron.* اینها *inān*, اینها *inhā*. These two, این دو *in du*.

THESIS, *n.* مصدر *masdar*, منشا *mansha'*.

THEY, *pron.* ایشان *ishān*, آنها *anhā*.

THICK, *a.* (dense) کثیف *kasīf*, هنگفت *hanguft*, غلیظ *ghalīz*.—(not slender)

—(muddy) *azīm*, جسيم *jasīm*.—(viscous) *ghalīz*, دردی *dardī*.—(coagulated) منجمد *charb*.

—(frequent) *munjamid*, افسرده *afsurda*.—(close) تنگ *tang*.—(crowding) منقبض *munkabiz*.

—(thick and entangled) درهم *barham*, درهم *darham*. To go through thick and thin, بی باک و پروا رفتن *bi bāk u parwā-r*.

THICKEN, *vt.* (make dense) کثیف کردن *kasīf-k*, غلیظ کردن *ghalīz-k*.—(become dense) *ghalīz-sh*.—(condense) منجمد کردن *munjamid-k*.

—(make close) تنگ کردن *afsurdan*.—(become condensed) *tang-k*.—(become condensed) *munjamid-g*.

THICKET, *n.* جنگل *jāngal*, شجره *shajara*, غابه *ghāba*.

THICKNESS, *n.* کثافت *gangagi*, غلظت *ghalāsat*.—(closeness) *hangufti*, تنگی *tangī*. Thickness or coarseness of cloth, بدم *buzim*.

THIEF, *n.* سارق *sārik*, دزد *duzd*, خراب *khārib*.

THIEVE, *vi.* سرقت *duzdādan*, سرقت کردن *sarkat-k*.

THIEVISH, *a.* دزد خوي *duzd khūi*,
بازدي مایل *ba duzdi māyil*.

THIGH, *n.* ران *rān*.

THIMBLE, *n.* انگشتمان *angushtāna*.

THIN, *a., ad.* (fine, delicate) باریک *bārīk*,
نازک *nāsuk*, لطیف *latīf*.—(as paper,
&c.) تانوک *tanuk*, رقیق *rakīk*.—(lean)
ناهیف *nahīf*, لاغر *lāghir*.—(not dense)
نا گنده *nā gunda*.—(not thick, liquid)
آبدار *ābdār*, باریک *bārīk*.—(not
numerous) کلیل *kalīl*, کم عدد *kam*
dad. A thin woman, زن باریک جسم *zan*
bārīk jism. Thin paper, کاغذ
کاهزی *kāghazi tanuk*, کاغذ رقیق *kāghazi*
rakīk. Thin of hair, تانوک موی *tanuk*
mūi.

THIN, *vt.* تانوک کردن *tanuk-k.*, رقیق
کردن *rakīk-k.*, باریک کردن *bārīk-k.*,
نازک کردن *nāsuk-k.*, گداختان *gudākhtan*,
نایب ساختن *zāib-s.*, کم کردن *kam-k.*,
کلیل کردن *kalīl-k.*

THINE, *pron. a.* تو از آن *āz āni tu*.

THING, *n.* چیز *shī*, (pl. اشیا *chīz*.

THINK, *vi., vt.* اندیشیدن *andīshīdan*,
قیاس کردن *pindāshīdan*, پنداشتن
kiyās-k., گمان *tafakkur-k.*, تفکر کردن
gumān-b., ظن کردن *zann-k.*,
خیان کردن *khīyāl-k.*

THINKING, *n.* گمان *gumān*, فکر *fikr*,
ظن *zann*.

THINLY, *ad.* با نراکت *bā nazākat*,
با تنگی *bā tanukī*, رقیقا *rakīkan*,
لاغرا *lāghirāna*.

THINNESS, *n.* تنگی *tanukī*, قلت *killat*,
رقاقت *rikākat*, باریکی *bārīkī*.

THIRD, *a.* یکم *si yak*, ثلث *sul*.

THIRDLY, *ad.* سیوم *siyum*, ثالثا *sālisāna*.

THIRST, *n.* عطش *ātash*, تشنگی *tishnagī*,
جودت *jūdat*. Extreme thirst, غلبه
تشنگی *ghalabai tishnagī*, حرارت

harārat. To quench thirst, تشنگی فرو
دفع عطش *tishnagī farū-n.*, داف
کردن *dafāt ātash-k.*

THIRST, *vi.* تشنگی داشتم *tishnagī-d.*,
عطش داشتم *ātash-d.*

THIRSTINESS, *n.* تشنگی *tishnagī*,
عطش *ātash*.

THIRSTY, *n.* تشنه *tishna*, عطشان *ātashān*.
Blood thirsty, خونخوار *khūnkhār*.

THIRTEEN, *a.* سیزده *sīzda*.

THIRTEENTH, *a.* سیزدهم *sīz dahum*,
ثالث عشر *sālis āshar*.

THIRTIETH, *n.* سییم *siyum*, ثلاثون *sīlāsūn*.

THIRTY, *n.* سی *sī*, ثلاثین *sūlsayn*.

THIS, *pron.* این *īn*. This and that, این و آن
īn u ān. This day, امروز *imrūz*. This
night, امشب *imshab*.

THISTLE, *n.* اشتر خار *ushtar khār*, خس
کhas, خسک *khasak*.

THITHER, *ad.* بسوی آن *ba sūi ān*, آنسو
ānsū.

THONG, *n.* تسم *tasma*, دوال *duwāl*.

THORN, *n.* خار *khār*, خس *khas*, شوک
shauk. Covered with thorns, خاردار
khārdār, خس پوش *khaspūsh*. Bearing
thorns, خار آور *khār āwur*.

THORNY, *a.* خاردار *khārdār*, پر خس *pur*
khas, شوک *musharwak*.

THOROUGH, *a.* سراسر *sarāsar*, کامل
kāmīl, تمام *tamām*.

THOROUGHFARE, *n.* گذرگاه *guḡargāh*,
راه *rāh*, طریق *tarīk*.

THOROUGHLY, *ad.* سراسر *sarāsar*,
کاملا *bī't tamām*, کامیلان *kāmīlan*.

THOSE, *pron.* آن *ānān*, آنها *ānhā*. Of these,
از آن جمله *āz ān jumla*.

THOU, *pron.* تو *tu*, انت *anta*.

THOUGH, *ad., conj.* اگرچه *garchi*, اگرچه
agarchi, هر چند که *harchand ki*.

THOUGHT, *n.* قیاس *kiyās*, تامل *tāmmul*, رای *rāya*, تصور *tasavvur*, گمان *gumān*, تخیل *takhayyul*. A bad thought, فکر *fikr*, فاسد *fikri fāsīd*. A foolish thought باطل *khayālī bātīl*.

THOUGHTFUL, *a.* اندیش *andīsha* *nāk*, فکرمند *fikrmand*, دلفگار *dilfigār*, متفکر *mutafakīr*, متامل *mutāmmīl*.

THOUGHTFULLY, *ad.* با اندیش *bā andīsha*, متفکرانه *mutafakīrāna*.

THOUGHTFULNESS, *n.* تامل *tāmmul*, تخیل *takhayyul*.

THOUGHTLESS, *a.* بی اندیش *bī andīsha*, غافل *ghāfil*, بی بصیرت *bī basīrat*.

THOUGHTLESSLY, *ad.* بی فکرانه *bī fikrāna*, غافلانه *ghāfilāna*.

THOUGHTLESSNESS, *n.* غفلت *ghaflat*, بی تاملی *bī tāmmulī*.

THOUSAND, *n.* هزار *hazār*, الف *alf*. Many thousands, چند هزار *chand hazār*. Ten thousand, صد هزار *sad hazār*.

THOUSANDTH, *a.* هزارم *hazārūm*, الف *alf*.

THRALDOM, *n.* غلامی *ghulāmī*, اسیری *asīrī*, بندگی *bandagī*.

THRALL, *n.* بنده *banda*, عبد *abd*.

THRASH, *vt.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, شلاق زدن *shalāk-z.*, چوب زدن *chūb-z.*

THREAD, *n.* رشته *rishta*, ریشمان *rīshman*, زر *zār*. A gold thread, زر رشته *zār rishta*, پشم *basma*. A single thread, پیکه *yaktā*, سخیل *sahīl*. A thread of silk, ریشم *rishtai*, ابریشم *abrisham*, کناغ *kunāgh*. A cotton thread, ریشم *rishtai*, پنبه *pamba*. To spin thread, ریشتن *rīstan*, گزل کردن *ghaal-k.* Brahminical thread, زنار *zunnār*.

THREAD, *vt.* سلك ساختن *silk.s.*, نظام *nizām-k.* To thread a needle,

رشته در سوراخ *rishta dar sūrākhi sauzan-n.*

THREAT, *n.* تهدید *takhwīf*, تهدید *tahdīd*, سرزنش *sarzanish*, ترهیب *tarhīb*.

THREATEN, *vt.* تهدید کردن *tahdīd-k.*, ترسانیدن *takhwīf-k.*, ترسانیدن *tarsānīdan*.

THREATENING, *a.* ترهیب *tarhīb*, تهدید *takhwīf*, تهدید *tahdīd*. A threatening answer, جواب تهدید آمیز *javābi tahdīd āmīz*. Threatening letters, مکتوب تهدید مصحوب *maktūbi tahdīd mas-hūb*. Letters accompanied with demonstrations of affection, مکتوب محبت مصحوب *maktūbi mahabat mas-hūb*.

THREE, *n.* سه *sih*, ثلاث *salāsāt*. One of three, یک از سه *az si jak*. To make three, مثلث کردن *usallas-k*. Threefold, سه چندان *sih chand*, سنا *sitā*. Three score, شصت *shast*, ستون *sittūn*. The space of three days, سه روز *sih ruz*. In threes, ثلاث *sulās*, سه *sih*. Relative to three, ثلاثی *sulāst*.

THRESHOLD, *n.* آستانه *āstāna*, درگاه *dargāh*.

THRICE, *a.* سه بار *sihbār*, سه دفع *sihdaft*.

THRIFT, *n.* کفایت *kifāyat*, نفع *naft*, خانه داری *khāna dāri*.—(frugality) سود *sūd*. کفایت شعاری *kifāyat shuārī*.

THRIFTY, *a.* کم خرج *kumkharch*, پرهیزگار *parkhīzgār*, خانه دار *khānadār*.

THRILL, *vt.* سوراخ کردن *sūrāk-k.*, تاثیر نمودن *tāsir-n.*

THRIVE, *vi.* بضرعیار *tarakī-y.*, کامیاب شدن *bakhtiyār-sh.*, کامیاب شدن *kām-yāb-sh.*

THROAT, *n.* حلق *halq*, گلو *galū*, حلقوم *halkūm*.—(windpipe) نای گلو *nāya*

galū. To cut the throat, گلو بریدن
galū-b., زبح کردن zubh-k.

THROB, vi. حرکت نمودن, جستن jastan, حرکت harakat-n., تلویدن tapidan.

THRONE, n. تخت takht, مسند masnad, سریر sarir, اورنگ aurang.—(chair) تخت کرسی korsi. A royal throne, تخت مسند, talhti pādshāhī, سلطان masnadi sultān. Sitting on a throne, masnad nishīn. To mount the throne, جلوس کردن jalūs-k., تخت نشستن bar takht-n. To abdicate a throne, تخت خلافت کردن tanhī khilāfat-k. To depose from a throne, تخت معزول کردن takht mad-zil-k., از مسند وضع ساختن as masnad wast-s.

THRONG, n. فراهم آوردن farāham-ā., جمع شدن jamad-sh.

THRONG, n. جماعت jamā'at, گروه gurūh.

THROUGH, prep., a. (from side to side) سراسر sarāsar, طرف با taraf ba taraf.—(by means of) از az. a. ba, من min. To pass through, گذشتن guzāsh-tan, از عبور kbūr-k. Through me, از من az man. Through which, از چه az chi. Through the whole year, من سنه min sana.

THROUGHOUT, prep. از سر تا پا az sar tā pā, سراسر sarāsar, هر و جا ba har wa ja.

THROW, vt. انداختن andākhtan, افکندن afgandan, رمی کردن ramī-k. To throw by, طرف انداختن bar taraf-a. To throw away, در انداختن bar-a., در دادن barbād-d. To throw down, برهم زدن zer-a.—(overturn) بارهم زدن sarnigūn-k. To throw one on another, ابار کردن ambār-k. To throw forward, پیش

پاشیدن pesh-a. To throw out, غلب گذاشتن ākab-g. To throw up, گذاشتن guzāsh-tan, دست بردار شدن dast burdār-sh. To throw into prison, در زندان dar sindān-n., محبوس کردن mahbūs-k. To throw lots, اقرار کردن ikrād-k. To throw dice, تمار باختن kimār-b. To throw all about, هر طرف ba har taraf-a.

THROW, n. انداختگی andākhtagī, رمی rami. A throw at dice, تمار بازی kimār bāzi.

THRUST, vt. زدن zadan, نشاندن nishān-dan, در میان انداختن dirmiyān-a. To thrust one's self in, زور دخل کردن ba sūr dakhil-k.

THRUST, n. هجوم hujūm, حمله hamla, ضرب sarb.

THUMB, n. انگشت زر angushti nar, ایهام ibhām.

THUMP, n. ضرب زارب zarb, تپانچه tūpāncha.

THUMP, n. ضرب کردن kūftan, کوفتن sarb-k.

THUNDER, vi. رعد کردن rad-d-k., غریدن ghurīdan.

THUNDER, n. رعد rad-d.

THUNDERBOLT, n. صاعقه sātkā, برق bark.

THUNDER-STRUCK, a. حیران hairān, متعجب mutadajjib.

THUNNY, n. تونی tunī.

THURSDAY, n. پنجشنبه panjshamība.

THUS, ad. بدین چنین chūnīn, و جا badīn wa ja, همچو hamchū.

THWART, vt. زاحمت کردن muzāhimat-k., تعرض mukhālafat-n., مخالفت نمودن tadarruz-k., اعتراض نمودن tīrāz-n.

THY, pron. ت tu, preceded by fatah. Thyself, تو خود tu khud.

THYME, n. ایپار ipār.

TIARA, n. تاج tāj, دهم dahīm.

TICK, *n.* دبی *dayn*, وام *wām*.—(a little insect) نارد *nārad*.

TICKET, *n.* دستک *dastak*, ورقه *waraka*, نشانه *nishāna*.

TICKLE, *vt.* دغدغه کردن *daghdagha-k.*, بچه نکال نواختن *ba changāl-n.* To

tickle the fancy, دلویز کردن *dilāwīz-k.*

TIDE, *n.* مد *madd*, جریان *jariyān*. Ebb tide, جزر *jazr*. Flood tide, مد *madd*.

TIDINGS, *n. pl.* خبر *khabar* (*pl.* اخبار), حدیث *hadīth*. Joyful tidings, مژده *muzhda*, بشارت *bashārat*.

TIE, *vt.* بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*, ربط ساختن *rabt-s.*, قید کردن *kaid-k.*—(restrain) منع کردن *bāz-d.*, باز داشتن *manā-k.*

TIE, *n.* عقد *ākā* (*pl.* عقود), گره *giriḥ*, بند *band*, علاقه *ilāka*—(bond) عهد *dhd*, سر بستن *sar basta*.

TIER, *n.* طبقه *tabaka*, صف *saff*, نظام *niṣām*.

TIGER, *n.* پلنگ *pilang*, ببر *babar*.

TIGHT, *a.* تنگ *tang*, چست *chust*, استوار *ustuwār*, سخت *sakht*.

TIGHTEN, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, مستحکم کردن *mustahkum-k.*, استوار کردن *ustuwār-k.*

TIGHTLY, *ad.* پتنگی *ba tangī*, بطریق *ba tarīqi* استوار.

TIGHTNESS, *n.* تنگی *ustuwārī*, استواری *tangī*, مضبوطی *mazbūti*.

TIGRESS, *n.* پلنگ ماده *pilang māda*, ببر ماده *babar māda*.

TILE, *n.* سفال *sifāl*, قرمید *karmīd*.

TILE, *vt.* قرمید کردن *sifāl-n.*, سفال نهادن *mukarmad-k.*

TILER, *n.* سفالگر *sifālgar*, قرمید *mukarmid*.

TILL, *prep.* تا *tā*, تاکی *tāki*, حتی *hatta'* الی *ila'*. Till when, تا کی *tā kzi*. Till this time, تا این وقت *tā in waqt*. Till

this day, امروز *tā imrūz*. Till the end of time, الی آخر زمان *ila' akhari samān*.

TILL, *vt.* زراعت کردن *zarādt-k.*, کاشتن *kāshān*, کشتکاری *kishtkāri-k.*, کشتن *kishtan*.

TILLAGE, *n.* زراعت *zirādt*, کشتکاری *kishtkāri*, فلاحت *falāhat*.

TILLER, *n.* زارع *zārt*, کشتکار *kishtkar*.

TILT, *n.* (tournament) رماح بازی *rimāh bāzi*, ضرب اسنان *sarbi asnān*.—(cover of a boat, &c.) سایبان *sāyabān*.—(a leaning on one side) میل *maīl*.

TIMBER, *n.* چوب *chūb*, خشب *khshab*. A timber-merchant, خشاب *khashahāb*, حطاب *hattāb*. A piece of timber, چوب پاره *chūb pāra*.

TIMBREL, *n.* طبل *tabl*.

TIME, *n.* زمان (*pl.* اوقات), وقت *wakt*, فصل *hangām* (*pl.* ازمنه), روزگار *roz fasl*, موسم *mausam*.—(days) روزگار *roz gār*, عمر *dmr*, عطر *dsr*, ایام *ayyām*.—(present) زمان *wakti hāl*, وقت حال *zamāni hāl*.—(past) وقت گذشته *wakti guzashā*, زمان *zamāni māzī*. In former times, سلف *dar ayyāmi salaf*. Harvest time, درو *mausimi darv*. In good time, زمان و وقت *bar waqt u zamān*. From time to time, گاه گاه *gāh gāh*. In time of necessity, در وقت حاجت *dar waqtī hājat*. Out of time, بی *bi hangām*, بی وقت *bi waqt*. A long time, زمان طول *zamāni tūl*. A short time, زمان قلیل *zamāni kalīl*. At all times, هر زمان *har samān*. At the time when, وقتی که *waktiki*. The revolutions of time, دور زمان *dauri zamān*. A length of time, دیری *deri*

- Life time, عمر، حیات *hīni hayāt*.
Amr. An appointed time, وقت مقرر *wakti mukarrar*. A convenient time, فرصت *fursat*, محل *mahall*. Time serving, زمانه ساز *zamāna sāz*. Time keeper, وقت دینی *wakt bin*. Time table, لوح وقت *lauhi wakt*.
- TIME, *vt*. زمان مهال بافتن *mahall-y.*, زمان گرفتن *zamān-g*.
- TIMELY, *a. ad.* به محل، به وقت *bar wakt*, به محل *bā mahall*.
- TIMID, *a.* بزدل *buzdil*, ترسان *tarsān*, هراسان *hirāsān*, سهمگین *sahamgīn*.
- TIMIDITY, *n.* هراس *hirās*, خوف *khauf*, باکت *bāk*, ترس *tars*, بیم *bīm*.
- TIMIDLY, *ad.* با خوف *bā khauf*, با هراس *bā hirās*.
- TIN, *n.* قلعه *kaldī*, رصاص *rasās*. Tin-man, سفیدگر *sufedgar*. Tin-mine, معدن قلعه *maddani kaldī*.
- TIN, *vt.* ترصیع کردن *kaldī-k.*, ترصیع کردن *tarsī-k.*
- TINNED, *a.* مرصع دار *kaldī dār*, مرصع *murassas*.
- TINCTURE, *n.* رنگ *rang*, گون *gūn*, خلاصه *kīmīyā*, جواهر *jauhar*, خلوص *khulāsa*.
- TINCTURE, *vt.* رنگ دادن *rang-d.*, صبغ کردن *sibagh-k.*
- TINDER, *n.* سوخته *sūkhta*. A tinder-box, سوخته دان *sūkhta dān*.
- TINGLE, *vi.* طذطن ساختن *tantana-s.*, ززمه ساختن *zamsama-s.*
- TINSEL, *n.* آرایش *ārāyish*, زرق ناقص *zari nākis*.
- TINSEL, *vt.* با رونق صورتها اندودن *ba raunaki surat numā-a.*, آراستن *ārāstan*.
- TINT, *n.* رنگ *rang*, گون *gūn*, صبغ *sabgh*.
- TINY, *a.* کوچک *khūrd*, خرد *khūrd*, لایل *kalīl*, کوچک *kūchak*.
- TIP, *n.* سر *sar*, نوک *nauk*, بن *bun*. The tip of the finger, سر انگشت *sari angusht*. The tip of the tongue, نوک زبان *nauki zabān*.
- TIP, *vt.* بر نوک نهادن *bar nauk-n.*, سر چشم کردن *sar-k.* To tip the wink, چشم زدن *chashm-z.*
- TIPPLE, *vt.* باده پرستی کردن *bāda parastī-k.*
- TIPPLE, *n.* نوش *nūsh*, شراب *sharāb*.
- TIPSY, *a.* مست *mast*, مخمور *makhmūr*.
- TIPTOE, *n.* سر انگشت *sari pā*, سر انگشت *sari angusht*.
- TIRE, *n.* سلسله *silsila*, صف *saff*.— (head dress) کلاه پوش *kalla pūsh*, تاج *tāj*.
- TIRE, *vt.* آزرده کردن *mānda-k.*, آزرده کردن *āzurdan*, خسته کردن *khasta-k.*
- TIRESOME, *a.* نفرت انگیز *āzār āsā*, نافرمانی *nifrat angīz*, سر درد *pur dardī sar*.
- TIRESOMENESS, *n.* رنج رسانی *ranj rasānī*, عذاب داری *āsāb-dārī*.
- TIREWOMAN, *n.* مشاط *mashshātah*.
- TISSUE, *n.* زر دوزی *zar baft*, زر بفت *zardūzī*.
- TISSUE, *vt.* زر بفتی کردن *zar baftī-k.*, زر دوزی کردن *zar dūzī-k.*
- TIT, *n.* اسپچه *aspcha*.
- TITBIT, *n.* قطعه *kitā*, پاره *pāra*.
- TITHE, *n.* یک د *dih yāk*, عشر *dashīr*. Legal tithes, اعشار شرعیت *āshāra sharīyat*. To collect tithes, عشر بردن *tadashīr-k.*
- TITILLATE, *vt.* دغدغه ساختن *daghdagha-s.*
- TITILLATION, *n.* دغدغه *daghdagha*.
- TITLE, *n.* کتاب *khitāb*, لکاب *lakab*, وصف *wasf*. A title-page of a book, عنوان *nuwān*, سر نوشت *sar nawisht*.— (claim of right) دعوای *dadwa*, حق

- hakik*, اقتضا *iktizā*. Title-deed, قباله *kabāla*, دستاویز *dastāwīz*.
- TITLE**, *vt.* کتاب دادن *khitāb-d.*, تعین دادن *lakab-d.* To title a book, ساختن *tānīn-s.*
- TITTER**, *vi.* قهقهه کردن *kah kah-k.*, خندیدن *khandīdan.*
- TITTLE**, *n.* نقطه *nukta*, پارچه *pārcha*.
- TITULAR**, *a.* خطابی *khitābī*, لقبی *lakabī*.
- TO**, *prep.* تا *ba*, را *rā*. In order to, تا *tāki*.—(as far as) تا *tā*, الی *ilā*.—(until) تا *tā*. To the end of time, تا آخر زمان *tā ākhir zamān*. To no purpose, بیهوده *bihūda*, بی معنی *bī maānī*. To-day, امروز *imrūz*. To-night, امشب *imshab*. To-morrow, فردا *fardā*. Face to face, روبرو *rū ba rū*.
- TOAD**, *n.* زهردار *ghuki zikrdār*. زهر دار *wazagi zikrdār*.
- TOAST**, *vt.* برشته کردن *biryān-k.*, برشته نوش *burushtan*.—(drink one's health) نوش کردن *nūsh bād-k.*, سلامتی خواستن *salāmātī-kh.*
- TOAST**, *n.* نان برشته *nāni burushta*.—(health to a friend, &c.) سلامتی *salāmātī*, دوستکام *dustakām*.
- TOBACCO**, *n.* تنباکو *tambākū*, دخان *dukhān* (*pl.* ادخین).
- TOBACCONIST**, *n.* تنباکو فروش *tambākū farūshī*.
- TOE**, *n.* انگشت پا *angushti pā*. The toe of a boot, نوک *nauk*.
- TOGETHER**, *ad.* باهم *bāham*, همراه *hamrah*, شامل *shāmil*, مع *mat*, جمیعاً *jamīān*. To assemble together, فراهم آمدن *farāham-ā*. To collect together, پیوستن *farāham-ā*. To join together, باهم *baham-p*. Together with *mat* مع *bā*.
- TOIL**, *n.* محنت *mahnat*, کوشش *kūshish*, رنج *ranj*, جهد *jehad*.
- TOIL**, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*.
- TOIL**, *vt.* کشیدن *māhnat-k.*, رنج کشیدن *ranj-k.*
- TOILET**, *n.* لباس *libās*, زینت *sinat*, آرایش *ārīyish*.
- TOILSOME**, *a.* محنت طلب *mahnat talab*, زور *pur zahmat*.
- TOILSOMENESS**, *n.* محنت طلبی *mahnat talabī*, رنج *sinmat*, رنج *ranj*.
- TOKEN**, *n.* اشاره *ishāra*, نشان *nikān*, علامت *dlāmat*, یادگار *yādgār*.
- TOLERABLE**, *a.* قابل تحمل *kābili tahammul*, برداشتنی *bardāshthanī*.
- TOLERABLENESS**, *n.* احتمال *ihitmāl*, تحمل پذیری *tahammul pāzīrī*.
- TOLERABLY**, *a.* قابل تحمل *kābili tahammul*, متعادل *muta'dīl*.
- TOLERANCE**, *n.* تحمل *tahammul*, صبر *sabr*, برداشت *bardāsh*.
- TOLERATE**, *vt.* جابر داشتن *jābir-d.*, روا داشتن *rawā-d.*, اجازت دادن *ijāzat-d.*, تحمل کردن *tahammul-k.*
- TOLERATION**, *n.* اجازت *ijāzat*, حلم *hilm*, تحمل *tahammul*, صبر *sabr*.
- TOLL**, *n.* محصول *mahsūl*, راهداری *rāh-dārī*, باج *bāj*, خراج *khirāj*, Toll-gatherer, تحصیلدار *tahsildār*, باج گیر *bājgīr*. To pay toll, خراج دادن *khirāj-d.* To collect tolls, باج تحصیل کردن *bāj tahsīl-k.* To toll a bell, جرس زدن *jaras-n.*
- TOMB**, *n.* گور *gūr*, قبر *kabr*, تربت *turbat*, مزار *mazār*. A tomb stone, سنگ مزار *mazāri sang*.
- TOMB**, *vt.* در قبر نهادن *dar kabr-n.*, دفن نمودن *dafn-n.*

TOMBLESS, *a.* بی قبر *bī kahr.*

TOME, *n.* جلد *jild*, دفتر *daftar.*

TONE, *n.* صدا *sidā*, آواز *āwāz*, نوا *nawā.*
آهنگ *āhang*, نغمه *naghma.*

TONGS, *n., pl.* دست پناه *dast panāh,*
• کلبان *kalbatāni.*

TONGUE, *n.* زبان *zabān*, لسان *lisān.*

To hold the tongue, خاش کردن *khāsh kardan.*

khāmūsh-sh., سکوت نمودن *sukūt-n.*

The tongue of a balance, میزان *mīzān.*

lisāni mīzān, زبان ترازو *zabāni tarāzū.*

—(speech) گفتار *guftār*, فصاحت *fasāhat.*

TONIC, *n.* دواي مقوي *dawāi mukawwī.*

TOO, *ad.* نیز *nez*, هم *ham.* Too much,

زیاد *zāyad*, بسیار *bisṣyār.*

TOOL, *n.* آلات *ālat*, ادات *adāt*, ابزار *āzur.*

TOOTH, *n.* دندان *dandān*, سن *sinn.* A

canine-tooth, دندان سگ *dandāni sag,*

ناب *nāb.* A back tooth (grinder)

dandāni āsyā. The stupor

of the teeth, کندی دندان *kundi i dan-*

dān. To draw teeth, دندان بر کردن

dandān bar-k. The tooth of a saw,

comb, &c., دندان *dandāna.* To gnaw

with the teeth, دندانیدن *dandānidan.*

To cast in the teeth, سر زدن کردن

sarzanish-k. To sharpen the teeth,

دندانرا تیز کردن *dandānrā tez-k.* Tooth-

ache, وجع الاسنان *wajṣul asnān,* درد

دندان *dardi dandān.* Tooth-brush,

مسواک *miswāk.* Tooth-pick, خلال

khilāl, دندان فریز *dandān farīs.* Tooth-

powder, گردن دندان *gardaki dandān,*

دندان مال *dandān māl.*

TOOTH, *vt.* دندان آراستن *bā dandāna-ā.*

TOOTHsome, *a.* صاحب لذت و ذوق *lazīz.*

sāhibi lazzat u zauk, لذیذ *lazīz.*

TOP, *n.* سر *sar*, رأس *rās*, فوق *fauk*, بالا

bālā, قلم *kulla.* The top or best of any

thing, مرات *sarīt.* From top to

bottom, از سر تا پا *az sar tā pā,* سراسر

sarāsar.—(a cover), سر پوش *sar pūsh.*

The top of a tower, شرف *shurfat.*

A boy's top, فر فر *fur far.*

TOP, *vt.* افراز گشتن *afraz-g.*, رونج بودن

raf.d-b., سر پوش کردن *sar pūsh-k.* Top-

full, لبالب *labālab.* Top-heavy, گران سر

girān sar. Top-most, بترن *bartarīn,*

اعلی *āla'.*

TOPAZ, *n.* زبرجد *zabarjad.*

TOPICAL, *a.* محلی *mahallī.*—(peculiar)

خاص *khāss.*

TOPIC, *n.* باب *bāb*, مطلب *matlab,*

معنی *madnī.*

TOPOGRAPHY, *n.* تخطيط البلاد *talḥitū'l*

balād, بیان محل *bayāni mahall.*

TOPSY-TURVY, *ad.* ته بالا *tih bālā,* زیر

زیر *zabar,* سر نگون *sar nigūn.*

TORCH, *n.* مشعل *mashāl,* مشعل *mashāla,*

ناب *jalīta.* A torch-bearer, مشعلچی

mashālehī, ناب *jalīta bardār.*

TORMENT, *n.* عذاب *dzāb*, آزار *āzār,*

ب *balā,* جفا *jafā.*

TORMENT, *vt.* تعذیب کردن *tadẓīb-k.,*

آزار رسانیدن *āzār rasānidan.*

āziyat-k. آزار رسانیدن *āzār rasān,*

جفا کردن *jafā-k.* درد دادن *dard-d.*

TORMENTER, *n.* آزار رسان *āzār rasān,*

جفاکار *jafākār.*

TORNADO, *n.* باد شدید *bād shadīd,*

طوفان *tūfān.*

TORPEDO, *n.* رعاد *riād,* رعاد *riāda.*

TORPID, *a.* بی حرکت *bī harakat,* بی

جنبش *bī jumbish,* کاهل *kūhl.*

TORPIDNESS, *n.* کاهلی *kūhlī,* بی

حسی *bī hisī.*

TORRENT, *n.* سیل *sayl,* سیلاب *saylāb,*

روان *rawān,* جریان *jarīyān.*

TORRID, *a.* سوزان *sūzān,* مدهوش *mahrūk.*

- حار *hūr*. The torrid zone, منطقه *muntakui mahrūka*.
 TORTION, *n.* پیچ *pīch*, تاب *tāb*.
 TORTOISE, *n.* سنگ پشت *sang pūsh*, کشف *kushf*.
 TORTURE, *n.* شکنجه *shikanja*, عذاب *dzāb*, عقوبت *dkūbat*, سیاست *siyāsāt*.
 TORTURE, *vt.* در شکنجه کشیدن *dar shikanja-k.*, تاذیب کردن *tadzīb-k.*, سیاست کردن *siyāsāt-k.*
 TOSS, *vt.* انداختن *andākhtan*, رمی کردن *ramī-k.*, مضطرب شدن *muztarīb-sh.*, باختن *bākhtan*.
 TOSS, *n.* اندازی *andāzi*, رمی *ramī*, بازی *bāzi*.
 TOTAL, *a.* تمام *tamām*, کلی *kullī*, جمع *jamʿ*.
 TOTAL, *n.* جمله *jumla*, تمامی *tamāmī*.
 TOTALLY, *ad.* تماماً *filʿjumla*, مراسم *biʿl jumla*, بالجملة *tamāman*, sarāsār.
 TOTTER, *vi.* تزلزل کردن *tazalzul-k.*, جنبیدن *jumbīdan*.
 TOUCH, *vt.* لمس کردن *lams-k.*, مامست *mumāsāt-k.*, طمٹ کردن *tams-k.*.
 To touch one another, یکدیگر را لمس کردن *yak digar rā lams-k.*—(affect the heart) خاطر *dilāwīz-k.*, کشیدن *khātīr-k.*—(to be in a state of junction) موصول بودن *mosūl-b.*, ملحق شدن *mahrūn-sh.* To touch up, تعمیر *marammat-k.*, نزل کردن *tadmīr-s.* To touch at, ذکر *nazl-k.* To touch upon, ذکر *zikri sabuk-k.*
 TOUCH, *n.* (contact), تماس *mumāss*, لمس *lams*, لوصق *lasūk.*—(sense of feeling) قوت لامس *kuwati lāmisa*.
 TOUCHING, *a.* غم آور *gham āwar*, دلگیر *dilgīr*, مؤثر *muassir*.—(in respect of)
- در باب *dar bāb*, نسبت *nisbatan*,
 TOUCH-STONE, *n.* عیار *sangi iyār*, محک *mihakk*.
 TOUCHY, *a.* آتش مزاج *ātīsh mizāj*.
 TOUGH, *a.* (not brittle) ناشی *nā hashīm*, نا منکسر *nā munkasir*.—(stiff) نا ذابل *nā zābil*.
 TOUGHNESS, *n.* ناشی *nā mun-kasirī*, نا ذابلی *nā zābilī*, چربی *charabī*.
 TOUR, *n.* سیر *sayr*, گردش *gardish*, سفر *safar*.
 TOURIST, *n.* طواف *tawwāf*, سیاح *sāyyāh*.
 TOURNAMENT, *n.* جرید بازی *jarīd bāzi*, رامح بازی *ramāh bāzi*.
 TOWARD, *prep., ad.* سوی *sūi*, بجانب *ba jānīb*, قریب *karīb*.
 TOWEL, *n.* دستمال *dast māl*, رومال *rūmāl*.
 TOWER, *n.* منار *minār*, برج *burj*.
 TOWER, *vi.* بلند برکنی کردن *buland parwāzī-k.*, بالا رفتن *bālā-r.*.
 TOWN, *n.* قصه *kasabah*, شهر *shahr*, بلد *balad*. The town-hall, محکمت *mahkamat*. Town-talk, گفتگوی بلد *guftagui balad*.
 TOWNSMAN, *n.* ساکن شهر *shahrī*, ساکن *sākini shahr*.
 TOXICOLOGY, *n.* علم زهر شناسی *ilmī zahr shanāsī*.
 TOY, *n.* بازیچه *bāzīcha*, لعبت *ladbat*, خرد *khurd* *murd*.—(humour) باهله *baela*, لعبت *latīfa*.—(amorous dalliance) بازی *ladbat bāzi*. A toy-shop, دوکان *dukāni bāzīcha farūsh*.
 TOY, *vi.* بازیچه *ladbat bāzī-k.*, نوازش *talik bāzī-k.*, عشق بازی کردن *narwāzish-k.*
 TRACE, *n.* نشان *nishān*, علامت *ālamat*, اثر *asar*, سراغ *surāgh*.
 TRACE, *vt.* (on paper) نشان

- nishān-s.*, نشان رسم کردن *rasm-k.* — (follow) نام کشیدن *iftarā-k.*, افترا کردن *nām-k.*
- TRACK**, *vt.* سراز کردن *paya-r.*, در پی رفتن *surāgh-k.*
- TRACK**, *n.* سراز *sāh*, طریق *tarik*, سراز قدم *surāgh*, *kadam.*
- TRACKLESS**, *a.* بی اثر *bī nishān*, بی اثر *bī asar.*
- TRACT**, *n.* ناحیه *nāhiyat*, بقیعت *bukiāt.* — (treatise) رساله *risāla.*
- TRACTABLE**, *a.* دست آموز *dast āmūz*, رام *rām*, فرمان بردار *farmān bardār*, ملایم *mulāyīm.*
- TRACTABLENESS**, *n.* فرمان برداری *farmān bardārī*, دست آموزی *dast āmūzī.*
- TRACTABLY**, *ad.* با اطاعت *bā itāāt*, با ملایمت *bā mulāyamat.*
- TRADE**, *n.* تجارت *tijārat*, داد و ستد *dād u sitad*, کاروبار *kārbār*, زرگان *bāzargān*, سوداگری *saudāgarī.* — (employment) حرفت *hārfat*, کسب *kash*, پیشه *pesha*, To follow a trade, کردن کسب *kash-k.*, پیشه کردن *pesha-k.*
- TRADE**, *vi., vt.* تجارت کردن *tijārat-k.*, داد و ستد *saudāgarī-k.*, سوداگری کردن *dād u sitad-k.*, خرید و فروخت *kharīd u farūkh-k.*
- TRADER**, *n.* سوداگر *saudāgar*, تاجر *tājir*, زرگان *bāzargān.*
- TRADESMAN**, *n.* اهل پیشه *pīsha war*, کارگر *ahli hīrfat*, صانع *sānt*, کارگر *kārigar.*
- TRADITION**, *n.* خبر *rivāyat*, روایت *khābar*, نقل *naql*, حدیث *hadīth.*
- TRADITIONAL**, *a.* حدیثی *hadīthī*, روایتی *rivāyatī.*
- TRA DUCE**, *vt.* تهمت نهادن *tuhmat-n.*, بدنامی دادن *bad-namī-d.*, افترا کردن *iftarā-k.*, نام کشیدن *nām-k.*
- TRAFFIC**, *vi.* تجارت کردن *tijārat-k.*, داد و ستد کردن *dād u sitad-k.*
- TRAFFIC**, *n.* اجناس *ajnās*, اموال *amwāl*, آمد و شد *matāā*, معامه *āmad u shud*, با و بیع *bā u shirā.*
- TRAGACANTH**, *n.* گندیره *katīra*, صمغ *samagh.*
- TRAGEDY**, *n.* مرثیه *marsīya*, تعزیه *tadzīya*, دلگیر *dilgīr*, غمگین *ghamgīn*, پُر آفت *pur āfat.*
- TRAIL**, *vt.* نیل کشیدن *kashīdan*, ساختن *zayl-s.*
- TRAIL**, *n.* سراز *surāgh*, نشان *nishān.*
- TRAIN**, *vt.* تربیت *parwardan*, پروردن *tarbiyat-k.*, تعلیم کردن *tadlīm-k.*
- TRAIN**, *n.* 1. (series) سلسله *kitār*, قطار *silsila.* 2. (followers) پیرو *payaravī*, کالسکه *hasīm*, Railway train, راه آهن *kāliska rāhi āhan.*
- TRAINING**, *n.* تربیت *turbīyat*, تعلیم *tadlīm.*
- TRAITOR**, *n.* خائن *khāin*, غدار *ghaddār*, حرامزاده *harām zāda.*
- TRAITOROUS**, *a.* خائن *khāin*, غدار *ghaddār.*
- TRAMPLE**, *vt.* پاهمال کردن *pāyamāl-k.*, پا خوست ساختن *pākhūst-s.*
- TRANCE**, *n.* غشیت *bī khūdī*, بی خودی *ghashyat.*
- TRANQUIL**, *a.* با راحت *bā rāhat*, آسوده *āsūda.*
- TRANQUILLITY**, *n.* آسایش *āsāyish*, آرامش *ārāmish*, اطمینان *itmīnān*, راحت *rāhat*, آسودگی *āsūdagī.*
- TRANSACT**, *vt.* معامله کردن *muāmala-k.*, پرداختن *sar ba rāhī-k.*, پرداختن *pardākhtan*, جاری کردن *jārī-k.*, کار کردن *kār-k.*, ساختن *sākhtan.*

- TRANSACTION, *n.* معامله *mudmala*, امر *amr*, کار *kār*, عمل *amal*, اجرا *ijrā*.
- TRANSCEND, *vt.* گذشتن *guzashtan*, دست بردن *ghālib-sh.*, داست *dast-b.*, فضیلت یافتن *fazīlat-y.*
- TRANSCENDENCE, *n.* سبقت *sihkat*, فضیلت *ziyādati*, افزونی *afzūnī*, دست برد *dast burd*.
- TRANSCENDENT, *a.* افضل *afzal*, معتمد *mutakuddim*, غالب *ghālib*.
- TRANSCRIBE, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, نسخ کردن *nashk-k.*
- TRANSCRIPT, *n.* نقل *nakl*, نسخه *nushka*.
- TRANSFER, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, از جای دیگر بردن *as jāi ba jāi dīgar-b.*, انتقال کردن *intikāl-k.*
- TRANSFER, *n.* نقل *nakl*, تحویل *tahwīl*.
- TRANSFORM, *vt.* تبدیل صورت کردن *tabdili sūrat-k.*, تغییر ظاهر ساختن *taghayyur zāhir-s.*
- TRANSFORMATION, *n.* تبدیل صورت *tabdili sūrat*, تغییر شکل *taghayyuri shikl*.
- TRANSFUSE, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, حواله *hawāla-k.*
- TRANSFUSION, *n.* نقل پذیر *nakl pazīr*.
- TRANSGRESS, *vt.* از حد بیرون رفتن *as hadd berūn-r.*, از حد گذشتن *as hadd-g.*, تعدی کردن *tajāwuz-n.*, خطا کردن *khatā-k.*
- TRANSGRESSION, *n.* تجاوز *tajāwuz*, تعدی *taddī*, خطا *sahr*, گناه *khatā*.
- TRANSGRESSOR, *n.* فاسق *fāsik*, باغی *bāghī*, عاصی *āst*, گناهگار *gunāhgār*.
- TRANSIENT, *a.* نا پایدار *fānī*, فانی *nā pāyadār*.
- TRANSIENTLY, *ad.* "سریع" *surdan*, شتابان *shitābāna*.
- TRANSIENTNESS, *n.* نا پایداری *nā pāyadārī*, حال فانی *hālī fānī*.
- TRANSITION, *n.* گذار *guzār*, عبور *dlūr*.
- TRANSITIVE, *a.* قابل گذشتن *kābili guzashtan*.—(verb) فعل متعدی *fidli mutadī*.
- TRANSITORY, *a.* نا پایدار *fānī*, پایداری *pāyadār*.
- TRANSLATE, *vt.* ترجمه کردن *tarjuma-k.*, نقل کردن *nakl-k.*, معنی دادن *maānī-k.*
- TRANSLATION, *n.* ترجمه *tarjuma*, معنی *maānī*.
- TRANSLATOR, *n.* ترجمان *tarjumān*, مترجم *mutarjim*.
- TRANSLITERATE, *vt.* تبدیل حروف کردن *tabdili hurūf-k.*
- TRANSMIGRATE, *vi.* نقل مکان کردن *nakli makān-k.*, انتقال *intikāl-k.*
- TRANSMIGRATION, *n.* نقل مکان *nakli makān*, انتقال *intikāl*.—(of the soul) *al tanāsukh*.
- TRANSMISSION, *n.* ارسال *irsāl*, تعبیر *tadbīr*.
- TRANSMISSIVE, *a.* انفانی *infāzī*, مرسول *mursal*.
- TRANSMIT, *vt.* ارسال کردن *irsāl-k.*, روان کردن *rawāna-k.*, فرستادن *firistādan*.
- TRANSMUTABLE, *a.* ممکن ابدال *mum-kini ibdāl*, تبدیل پذیر *tabdil pazīr*.
- TRANSMUTATION, *n.* تبدیل *tabdīl*, تحویل *tahwīl*.—(of metals) *kīmiyā u sīmiyā-k.*
- TRANSMUTE, *vt.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*, تحویل *tahwīl-k.* To transmute metals, *kīmiyā u sīmiyā* ساختن *al tanāsukh*.
- TRANSPARENCY, *n.* شفافیت *shaffāfat*, نور گذرانی *nūr guzārānī*, صافی *safā*.
- TRANSPARENT, *a.* شفاف *shaffāf*, صاف *sāf*, آشکار *āshkār*, واضح *wāzih*.
- TRANSPIRE, *vt.* آشکارا گشتن *āshkāra-g.*, وارد شدن *wārid-sh.*, واقع شدن *wāqē-sh.*

- TRANSPLANT**, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*,
 باز آجستن *bāz ājistan-k.*, انتقال کردن
intikāl-k.
- TRANSPLANTATION**, *n.* انتقال *intikāl*,
 تبدیل غرس *tabdili ghars.*
- TRANSPORT**, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, از جا
 مسرور *az jā ba jā-b.*—(ravish) *masrūr-k.*,
 دلدلشاد ساختن *dildlshād-k.*,—(a prisoner)
 منفي کردن *manfi-k.*, راندن *rāndan.*
- TRANSPORT**, *n.* دلخوشي *dil khushi*,
 مطرود *mat-rūl*,—(prisoner) *shādī.* منفي *manfi.*
- TRANSPORTATION**, *n.* انتقال *nakl*,
 اخراج *intikāl az jā ba jā*, نفی *ikhrāj*,
 نافي *nafi.*
- TRANSPORTING**, *a.* دلرو *dilrūz*, در باره
dilrubā.
- TRANSPOSE**, *vt.* تبدیل ساختن *tabdil-s.*,
 تقدیم و تاخیر کردن *takdim u tākhir-k.*
- TRANSPPOSITION**, *n.* تبدیل *tabdil*, انقلاب
inkilāb, تعریف *tahrif.*
- TRANSVERSE**, *a.* معترض *mu'tariz*, معقول
maklūl.
- TRANSVERSELY**, *ad.* از گوشه *gūsha ba gūsha*,
 معترضاً *mu'tarizan.*
- TRAP**, *n.* دام *dām*, کمند *kamand.*
- TRAP**, *vt.* در دام گرفتن *dar dām-g.*, کمند
 انداختن *kamand-a.*
- TRAPEZIUM**, *n.* منحرَف *munharaf.*
- TRAPPINGS**, *n.* جلال *jalāl*, رخت *rikht.*
- TRASH**, *n.* خرد مرد *khurd mard*, و خار
 خشاک *khār u khāshāk.*
- TRAVAIL**, *vi.* درد وضع حمل کشیدن
dardi wast haml-k., ولادت کردن *wilā-*
dat-k., زادن *zāidan.*
- TRAVAIL**, *n.* درد وضع حمل *dardi wast*
 محنت *mahnat.*
- TRAVEL**, *vi., vt.* سیاحت کردن *siyāhat-k.*,
 سیر ملک کردن *safor-k.*, سفر کردن
- sayri mulk-k.*, تسفر کردن *tasaffur-k.*
 To travel on foot, پیاده رفتن *payāda-*
r. To travel on horseback, سوار رفتن
sawār-r. To travel fast, تیز رفتن
tez-r. To travel slow, آهسته رفتن
āhista-r. To travel in company, همراه
hamrah musāfarat-k.
- TRAVEL**, *n.* سفر *safar*, سیاحت *siyāhat*,
 ره گذاری *rahlat*, رحلت *sayr*, سیر
guzārī.
- TRAVELLER**, *n.* مسافر *musāfir*, سیاح
sayyāh, راهبان *rāhbān*, ابن سبیل
ibni sahil.
- TRAVERSE**, *a.* گوشه بگوشه *gūsha ba*
gūsha, چپ و راست *chap u rāst*,
 متقاطع *mutukātt.*
- TRAVERSE**, *vt.* طی کردن *taya-k.*,
 نوردیدن *nawardidan*, عبور کردن *ālūr-k.*—
 (oppose) *mukhālafat-k.*, مخالفت کردن
 نظر کردن *manā-k.*—(survoy) *nazar-k.*—
 (wander over) *po'idin.*
- TRAY**, *n.* طبق *tabak*, خوان *khān.*
- TREACHEROUS**, *a.* خائن *khāin*, غدار
ghaddār, بی ایمان *bī imān.*
- TREACHEROUSLY**, *ad.* با خیانت *bā*
khīyānat, غدارانه *ghaddārāna.*
- TREACHERY**, *n.* خیانت *khīyānat*, غدر
ghadr, دغا *bī wafāi*, وفای *daghā.*
- TREACLE**, *n.* تریاق *tiryāk*, تریاق *tiryāk.*
- TREAD**, *n.* قدم *qadam*, گام *kadam.*
- TREAD**, *vi., vt.* پنهان *pā-n.*, پا نهادن
kadam-n., گام نهادن *pā-n.*, پا زدن
pā-n. To tread under foot, پا بمالیدن
pāyamāl-k., زیر پا مالیدن *zari pā-m.* To
 tread firmly, پا بیداری کردن *pāyadārī-k.*
- TREADLE**, *n.* پا چال *pā chāl.*
- TREASON**, *n.* خیانت *khīyānat*, غدر
ghadr, نمک حرامی *namak harāmī.*
- TREASONABLE**, *a.* غدار *ghaddār*, خائن
khāin, دغا باز *daghābāz.*

TREASURE, *n.* خزانہ *khazāna*, گنج *ganj*, ذخیره *zakhīra*. Hidden treasure, دفینہ *dafina*.

TREASURE, *vt.* خزانہ کردن *khazāna-k.*, دفینہ ساختن *jamā-k.*, جمع کردن *dafina-s.*, گنج نهادن *ganj-n.*

TREASURER, *n.* خزانچی *khazānchī*, تحویلدار *tahvildār*.

TREASURY, *n.* خزانہ *khazāna*, گنجینه *ganjīna*, مخزن *makhzan*.—(Public) *khālisa*, بیت المال *baytu'l māl*. The royal treasury, خاص شریف *khālisa sharīf*.

TREAT, *vt.* قرار کردن *kaul u karār-k.*, اتفاق کردن *muāmala-k.*, ربط کردن *ittifāk-k.*—(manage) *rubt-k.*, مباشرت کردن *mubāsharat-k.*—(give an entertainment) *ziyāfat-k.*, مهمانی کردن *mahmānī-k.*—(dis-course on) *mukāmala-k.* To treat well, اتفاقات کردن *iltifāt-k.*, سلوک کردن *riāyat-k.*, رعایت *sulūk-k.* To treat ill, جفا کردن *jafā-k.*, قهر کردن *kahr-k.*

TREAT, *n.* مهمانی *ziyāfat*, ضیافت *mehmānī*, التفات *iltifāt*.

TREATISE, *n.* نامه *nāma*, رساله *risāla*, نسخه *nuskha*.

TREATMENT, *n.* معامله *sulūk*, رفتار *muāmala*, رفتار *raftār*. Good treatment, نوازش *navāzish*, التفات *iltifāt*, بد سلوکی *riāyat*. Ill treatment, سلوکی *bad sulūki*, ظلم *zulm*, جور *jaur*.

TREATY, *n.* شرط *kaul karār*, قرار *shart*, عهد و پیمان *dād u paymān*. A treaty of peace, مذاکرات احوال صلح *muṣākaratī ahwālī sulh*.—(in writing) *kaulnāma*, قرار نامه *karār nāma*.

TREBLE, *a.* سه چند *sih chand*, سعا *setā*.—(sharp of sound) تیز صدا *tez sadā*.

TREBLE, *vt.* سه چند کردن *seh chand-k.*, سعا کردن *setā-k.*

TREE, *n.* درخت *dīrakht*, (pl. درختان), شجر *shajar*, (pl. اشجار). Abounding in trees, درختستان *mashjarat*, *dīrakhtistān*. The root of a tree, بیخ *bekhī dīrakht*.

TRELLIS, *n.* چیز مشبک *shabaka*, شبک *chizi mushabbak*, داربست *dārbast*.

TREMBLE, *vi.* لرزیدن *larzīdan*, تپیدن *tapīdan*, جنبیدن *jumbīdan*. To tremble as the earth, تزلزل کردن *tazalzul-k.* To tremble with cold, قفق کردن *kaf kafa-k.* To cause to tremble, لرزانیدن *larzānīdan*.

TREMBLING, *n.* لرزان *larzān*, لرزش *larzish*.

TREMENDOUS, *a.* مخوف *mukharraf*, هولناک *hulnāk*, خطرناک *khatar nāk*, ترسناک *tarsnāk*.

TREMENDOUSLY, *ad.* مهیبانه *mahībāna*, بد نهایت *ba nihāyat*.

TRENCH, *n.* خندق *khandak*, مترس *matars*.

TRENCH, *vt.* کاویدن *kāwīdan*, خندق ساختن *khandak-s.*

TREPAN, *n.* دام *dām*, میزال *mīzāl*.

TREPIDATION, *n.* خوف *khauf*, ترس *tars*, اضطراب *hawl*, *iztirāb*.

TRESPASS, *n.* تجاوز *taddī*, تعدی *tajāwuz*.—(fault), عیب *dyb*, خطا *khatā*.

TRESPASS, *vi.* تعدی کردن *taddīd-k.*

TRIAL, *n.* آزمایش *āzmāyish*, تجربه *tajriba*, امتحان *tafahhus*, تفحص *imtihān*. 2. (endeavour) کوشش *kūshish*, سعی *saʿi*. 3. (temptation) آرایش *āzmāyish*, اغوا *ighwā*. 4. (judicial examination), تجویز *tajwīz*, تحقیق *tahkik*.

TRIANGLE, *n.* مثلث *sih gūsha*, گوشه *musallas*.

TRIANGULAR, *a.* گوشه دار *sih gū-shadār*.

TRIBE, *n.* طایفه *firka*, قوم *kaum*, قبیله (طوائف *pl.*) *tā'ifa*, (قبایل *pl.*) *kabīla*.

TRIBULATION, *n.* آزار *iztirāb*, اضطراب *āzār*, رنج *ranj*, غم *gham*.

TRIBUNAL, *n.* محفل قضا *mahfil-i kazā*, محکم *mahkama*, بارگاه *bārgāh*.

TRIBUNE, *n.* وکیل قوم *kāzī*, قاضی *wakīl-i kaum*.

TRIBUTARY, *a.* اهل باج *bāj guzār*, گذار *ahli zimmat*.

TRIBUTE, *n.* خراج *bāj*, باج *khirāj*, جزیه *jiziyat*.

TRICE, *n.* لحظه *lahza*, دم *dam*.

TRICK, *n.* مکر *hīla*, فریب *farīb*, حیله *makr*, بهانه *bāhāna*, نیرنگ *nīrang*, علت *ghadr*, عادت (habit) *ādat*, تقلب *llat*. A trick at cards, دست *desta*.

TRICK, *vt.* حیله باختن *makr-k.*, مکر کردن *hīla-b.*, فریفتن *farīftan*.

TRICKLE, *vi.* ریزان *chakīdān*, چکیدن *takattur-k.*, تقطر کردن *rīzān-sh.* شدن

TRIDENT, *n.* سه انگشت *sih angusht*, سه شاخه *sih shākhē*.

TRIENNIAL, *n.* هر سه سال *sih sāl*, هر سال *har sih sāl*.

TRIFLE, *n.* نا چیز *harza*, هرزه *nā chīz*, لاشی *lāshē*. Trifles, خرد مرد *khurd murd*, ترهات *turrahāt*.

TRIFLE, *vi., vt.* سخن *sakhuni* بیوده گفتن *bihūda-g.*, هرزه گفتن *hirza-g.* 2. (act with impropriety), بی شایستگی عمل *bi shāyistagī āmal-k.* کردن

TRIFLING, *a.* 1. (unimportant), سبک *sabukmāya*, 2. (foolish), بیوده *bihūda*,

باز *bī muānī* 3. (playing) بازی *būzla bāz*.

TRIFLINGLY, *adv.* بی معنی *bī maānī*, بیوده *bihūda*, بازی کنان *bāzī kunān*.

TRIFORM, *a.* سه شکلی *sih shaklī*.

TRIGNOMETRY, *n.* علم زوایای مثلث *ilm-i zawāyā-i musallas*.

TRILATERAL, *a.* سه جانب *sih jānīb*, مثلث *musallas*.

TRILITERAL, *a.* سه حرفی *salāsī*, ثلاثی *sih harfī*.

TRIM, *a.* زیبا *zibā*, خوشنما *khushnumā*, لطیف *latīf*, نازک *nāzuk*, حسن *husn*.

TRIM, *vt.* زیبا کردن *ārāstan*, آراستن *zibā-k.*, 2. (clip) تراشیدن *tarāshīdan*, بریدن *burīdan*, 3. (rebuke) ملامت *malāmat-n.* نمودن

TRIMMING, *n.* حاشیه *hāshya*, ریش *rīsha*.

TRINITY, *n.* تثلیث *taslīs*.

TRIP, *vi., et.* 1. (stumble) سقوط کردن *sakūt-k.*, 2. (fail, err) سبوت کردن *sahv-k.*, 3. (to take a brief journey) سفر نا دراز کردن *safari nā darāz-k.*

TRIP, *n.* 1. (stumble) سقوط *sakūt*, لغم *lamm*, 2. (mistake) خطا *khatā*, سهو *sahv*, 3. (short journey) سفر نا دراز *safari nā darāz*.

TRIPARTITE, *a.* مثلث *musallas*.

TRIPE, *n.* جگرپزند *jigar band*, رودها *rudahā*.

TRIPEDAL, *a.* سه پایه *sih pāya*.

TRIPLE, *a.* سه چند *sih chand*, مثلث *musallas*, سه تا *sih tā*.

TRIPLE, *vt.* سه چند کردن *sih chand-k.*, مثلث ساختن *musallas-s.*

TRIPLET, *n.* مثلث *musallas*.

TRIPPLICATE, *a.* سه یک *az sih yak*, سه چندان *sih chandān*, مثلث *musallas*.

TRIPOD, *n.* سه پا *sih pā*.

TRIPPING, *a.* سبکها *tez rau*, سبکها *sabuk pā*.

TRISECT, *vt.* سه پاره کردن *sih pāra-k*.

TRITE, *a.* قدیم *kadīm*, مشهور *muṣṣhūr* کهنه *kuhna*.

TRIUMPH, *n.* شلج *zafar*, ظفر *fut'h* فتح *ghalba*, نصرت *nusrat*.—(joy for success). مسرت *shādī*, مسرت *masarrat*.

TRIUMPH, *vi.* مظفر شدن *muzaffar-sh.*, دست یافتن *dast-y.*, ظفر یافتن *zafar-y.*, پیروز شدن *ghālib-sh.*, شادی کردن *shādī-k*, (rejoice) *pīrūz-sh.*, مسرت کردن *masarrat-k*.

TRIUMPHAL, *a.* ظفر منسوب *fīrūz*, فیروز *zafar mansūb*, شلج *ghalba paywand*.

TRIUMPHANT, *a.* منصور *muzaffar*, منصور *mansūr*, پیروز *pīrūz*.

TRIUMPHANTLY, *ad.* "مظفر" *muzaffaran*, غالباً *ghālibān*, فیروزانه *fīrūzāna*.

TRIUMPHER, *n.* منصور *muzaffar*, منصور *mansūr*.

TRIUMVIRATE, *n.* حکومت سه شخص *hukūmati sih shakhs*.

TRIVIAL, *a.* حقیر *saluk*, حقیر *hakīr*, نا چیز *nā chīz*, کوچک *kūchak*, خفیف *khafīf*.

TROCAR, *n.* مشتر *nishtar*, مثقاب *miskāb*.

TROLL, *vt.* دور کردن *gardīdan*, گردیدن *daur-k*.

TROOP, *n.* گروه *giruh*, طایفه *tāyafā*, حلقه *halka*.—(army), جماعت *jamāāt*, لشکر *lashkar*, سپاه *sipāh*. To assemble troops, لشکر جمع کردن *lashkar jamā-k*.

TROOP, *vi.* شتابان روان شدن *shitābān rawān-sh.*, جمع شدن *jamā-sh*.

TROOPER, *n.* یکسوار *yak suwār*, سوار *suwār*, ترکسوار *turk sawār*.

TROPE, *n.* عبارت *tibarat*, مجاز *majāz*.

TROPHY, *n.* علامت *ghanīmat*, غنیمت *ghānīmat*, ظفر *dlāmati zafar*.

TROPIC, *n.* (of Cancer) دایره راس السرطان *dāirai rāsu's saratān*.—(of Capricorn). دایره راس الجدي *dāirai rāsu't jadī*.

TROT, *vi.* تیز گام رفتن *tez gām-r.*, دراندن *darāndan*.

TROTH, *n.* قول *kaul*, عهد *dhd*.

TROUBLE, *vt.* رنج دادن *āzurdan*, رنج *ranj-d.*, تصدیع دادن *tasdi-d.*, جفا *izā-k*. To be troubled, مضطرب *āzār* *āzār-y.*, مضطرب شدن *mustarib-sh.*, بهم در آمدن *baham bar āmadan*.

TROUBLE, *n.* درد *āzār*, رنج *ranj*, اید *durd*, غم *gham*, محنت *mihnat*, زحمت *zihmat*. To take trouble, زحمت کشیدن *zihmat-k*. To give trouble, تصدیع دادن *tasdi-d*.

TROUBLESOME, *n.* جان *dilāzār*, آزار *jān āzār*, سخت *ranjūr*, رنجور *sakht*.

TROUBLESOMENESS, *n.* رنجش *ranjish*, تصدیع *tasdi*, عذاب *āzāb*, آزاری *āzārī*.

TROUGH, *n.* ناو *nāw*, ناو *nawzha*. A kneading-trough, ناو *nāwa*.

TROUSERS, *n.* پایجامه *pāya jāma*, زبر جامه *zer jāma*, ازار *izār*, سروال *surwāl*.

TROWEL, *n.* مال *māla*, بیلچه *bilcha*, کفچه *kafcha*.

TRUANT, *n.* هرنه *harza* گرد *āwāra*, آواره *gard*.

TRUANT, *a.* کاهل *kāhil*, آواره *āwāra*.

TRUCE, *n.* جنگ *tawakkufi jang*, صلح *sulh*, موافقت *mulilat*, موافقت *muwakkat*.

TRUCKLE, *vi.* مطیع شدن *mutī-sh*.

TRUDGE, *vi.* سیر کردن *girān sayr-k*.

TRUE, *a.* درست *durust*, راست *rāst*, صادق *hakk*, محقق *muhakkik*, عادل *ādilik*, دانی *zūtī*, معنوی *mutānuwī*, صحیح *sahih*. The true religion, اعتقاد *adānī dīktād*. Not true, نادرست *nā rāst*. True intelligence, خبر راست *khābari sahih*, پاک نژاد *khābari rāst*. True-born, وفادار *wafā-dār*, صادق دل *sāfi dil*.

TRULY, *ad.* فی الحقیقت *ba rāstī*, یقیناً *fi'l hakikat*, بالحق *bi'l hakk*, یقیناً *yakīnan*, تحقیقاً *tahkikan*.

TRUMP, *vi., vt.* مار و حیل بستن *mar wa hila-b.*, بوق زدن *būk-z.*

TRUMP, *n.* بوق *warkai burd*, بوق *būk*.

TRUMPET, *n.* نafir *karnāi*, نافر *nafir*, بوق *būk*, گاو دم *gāw dum*. To sound a trumpet, نافر زدن *nafir-d.* The sound of a trumpet, ولولہ و نافر *walwalai nafir*.

TRUMPETER, *n.* نافرچی *nafirchi*, نافرزن *nafir zan*.

TRUNCHEON, *n.* چوب *chūb*, عصا *āsā*.

TRUNDLE, *vt.* غلطانیدن *ghaltānīdan*.

TRUNK, *n.* 1. (of a tree) تنه *tana*, ساق *sāk*. 2. (of an elephant) خرطوم *khartūm*. 3. (for clothes) صندوق *sandūk*.

TRUSS, *n.* بست *basta*, تنگ *tang*, فتق *fuk band*.

TRUSS, *vt.* تنگ کردن *bastan*, تنگ *tang-k.*

TRUST, *n.* 1. (confidence) اعتقاد *i'tikād*, امید *umed*. Trust in God, توکل *tawakkul*. 2. (charge) سپرد *sipurd*, حواله *hawāla*. 3. (deposit) امانت *amānat*. 4. (credit

in money matters) قرض *karz*, وام *wām*, دین *dayn*.

TRUST, *vt.* اعتماد بردن *i'tikād-b.*, امانت دادن *i'tibār-k.* — (deposit) داشتن *amānat-d.*, سپردن *sipurdan*.

TRUSTEE, *n.* امانت دار *amānatdār*, صاحب و ذیعی *wakīl*, امین *amīn*, سحابی *sahabi wazih*.

TRUSTINESS, *n.* امانت داری *amānat dārī*, صداقت *diyānat dārī*, سداقت *sidākat*.

TRUSTWORTHY, *a.* معتقد *muatakid*, قابل اعتبار *kābili itibār*.

TRUSTY, *a.* امانت دار *amānat dār*, ایماندار *diyānat dār*, امین *imāndār*, امین *amīn*.

TRUTH, *n.* حقیقت *rāstī*, صدق *sidd*, حقیقت *hakikat*, درست *durustī*. The undisguised truth, صحیح *hakki sahih*. A well known truth, حقیقت عرفیه *hakikati ʿirfiya*. Loving the truth, سداو آشنا *sudād āshnā*. This is the truth, این تحقیق است *in tahkik ast*. To acknowledge or certify as truth, تحقیق کردن *tahkik-k.* Concealing the truth, تلبیس *talbis*. In truth, یقیناً *yakīnan*, بالحق *bi'l hakk*, فی الحقیقت *fi'l hakikat*.

TRUTHFUL, *a.* صادق *sādik*, راستگو *rāstgū*.

TRUTHFULNESS, *n.* حقیقت *rāstī*, راستی *hakk*, صداقت *sidākat*.

TRY, *vi., vt.* (attempt, make an experiment) کوشش *āsmāyish-k.*, سعی کردن *sāi-k.*, جهد کردن *jadd u jahad-k.* — (examine, investigate) کردن *taftish-k.* To try lawsuits, criminals, &c., قصا کردن *tajwiz-k.*, کز کردن *kazā-k.*

TUBE, *n.* نای *nāy*, نی *nay*, لوله *lūla*.

TUBERCLE, *n.* دُنبَل *dumbal*, آس *āmās*.

TUCK, *n.* تِیغ *tegh*, سَنَف *snif*.

TUCK, *vt.* بَهِم کَشیدَن *baham-k.*, چَین کردن *chīn-k.*

TUESDAY, *n.* سَه شنبه *sih shamba*.

TUFF, *n.* تَرَوِج *sarkūch*, طَرَه *turra*.

TUG, *vt.* جَدَب *ba zūr-k.*, کَشیدَن کردن *jazb-k.*

TUG, *n.* جَد و کَشِش *kashishi bāzū*, جَدَدِ مَوَر *jadd u jahadi maufür*.

TUITION, *n.* تَرَبِیت *tar-bīyat*, تَدْرِیس *tādīb*, دَرَس *dars*.

TULIP, *n.* شَقَر *shakir*, لاله *lalah*.

TUMBLE, *vi., vt.* سَقوط کردن *zer-u.*, زَبَر زدن افتادن *sukūt-k.*—(roll about) *ghala-tidan*. To tumble down, زَبَر زدن انداختن *zēr zabar andākhtan*. To tumble over, جُستُو جَوی کردن *justu jūi-k.*

TUMBLER, *n.* آبخوره *ābkhūra*.

TUMEFACION, *n.* دُنبَل *dumbal*, ورم *waram*.

TUMID, *a.* مَدْفُوح *waram shuda*, ورم شده *manfūkh*.

TUMOUR, *n.* دُنبَل *dumbal*, آس *āmās*, ورم *waram*.

TUMULT, *n.* غَوَا *hangāma*, هَنگام *ghaughā*, دَغْدَغ *daghdagha*, گِیر و دَار *gīr u dār*, فِتْنَه *fitna*, غَرِیو *gharīv*, هَرَج و مَرَج *harj u marj*.

TUMULTUOUS, *a.* پُر هَنگام *pur hangāma*, جَنجَو *jangjū*, فِتْنَه *fitna khīz*.

TUMULTUOUSLY, *ad.* بَا غَوَا و غُلْغُل *bā ghaughā u ghul ghul*, بَا هَنگام *bā hangāma*.

TUMULTUOUSNESS, *n.* فِتْنَه *fitna-gīrī*, غَوَا *ghaughā*.

TUN, *n.* بَرَمِیل *barmīl*.

TUNE, *n.* نَغْم *naghma*, سَرود *sarūd*, پُرْدَه *purda*, تَرانَه *tarāna*, سَاز *sāz*.

TUNE, *vi., vt.* لَوَاخْتَن *āhang-k.*, هَمَا هَنگ *navākhtan*. To be in tune, هَمَا هَنگ شدن *hamāhang-sh*. To be out of tune, نَا دَمَسَاز شدن *nā dam sāz-sh*. To tune an instrument, سَاز دَرَسَت *sāz durust-k*, سَاز آهَنگ کردن *sāz āhang-k*, لَوَاخْتَن *navākhtan*.

TUNEFUL, *a.* خُوش آواز *khūs āwāz*, دَمَسَاز *shīrīn āhang*, شِیرِیَن آهَنگ *damsāz*, خُوش الحان *khush alhām*.

TUNEFULNESS, *n.* خُوش آوازِی *khūsh āwāzī*, سَارکَارِی *hamāhangī*, سَازکَارِی *sāzkārī*.

TUNEFULLY, *n.* بَا جُوش لَحَن *bā khush lahn*, شِیرِیَن آوازَن *shīrīn āwāzēna*.

TUNELESS, *a.* بِي آهَنگ *bī āhang*, بِي نَغْم *bī naghma*, نَا سَازکَار *nā sāz kār*.

TUNER, *n.* نَغْم دِه *navāzanda*, نَوَازَنده *naghma dah*.

TUNIC, *n.* کَبَا *jāmg.* جامه *kabā*.

TUNNEL, *n.* تَمَح *surākhi kūh*, سَوْرَاخ *kamī*—(passage for smoke) دُود کَش *dūdakash*, مَدَخَن *madkhan*.

TUNNEL, *vt.* سَوْرَاخ *nakh-z.*, نَقَب زدن کردن *surākhi-k*.

TURBAN, *n.* دَسْتَار *dastār*, عَمَامَه *āmmāma*, سَرَبَنَد *sarband*.

TURBID, *a.* اَلُودَه *ālūda*, مَکَدَر *mukaddar*, نَا صَاف *nā sāf*, تِیرَه رَنگ *tira rang*.

TURBULENCE, *n.* فِتْنَه *fitna*, اِزْتِیرَاب *iztirāb*, فِتْنَه اِنگِیزِی *fitna angizī*, فَسَاد *fasād*.

TURBULENT, *a.* شَمَاتَت *shamātat*, پُر آشُوب *gīr hangāma khīz*, پُر هَنگام *pur āshūb*.

TURBULENTLY, *ad.* مُضْطَرَبَانَه *muztarī-bāna*, شَمَاتَت بِطُور *ba taurī shamātat gīr*.

TURF, *n.* مَدَارَه *madara*, عَزَق *āzk*.

TURF, *vt.* بَا عَزَق دُوشِیدَن *bā āzk-p*.

TURGID, *a.* پاد *pur bād*, ورم کرده *waram karda*.

TURK, *n.* ترک *turk*, عثمانی *usmānī*.

TURKEY, *n.* (the fowl) مرغ *fi'l murgh*.—(country) روم *mülki rūm*, ترکستان *turkastān*.

TURKISH, *a.* ترکی *turkī*.

TURMERIC, *n.* زرد چوب *zard chūb*.

TURMOIL, *n.* فتنه *fitna*, هنگامه *hangāma*.

TURN, *vt., vi.* گردانیدن *gardānīdan*, چرخ دادن *charkh-d.*—(to put the upside downward) سرنگون ساختن *sarnagūn-s.* زیر زیر کردن *zef zabar-k.*—(alter) گردانیدن *gar-dānīdan*, تصریف کردن *tasrīf-k.* تبدیل ساختن *tabdīl-s.*—(bend) مایل کردن *kaj-k.* ترجمه ساختن *māyil-k.*—(translate) نقل کردن *nakl-k.*—(transform) تبدیل صورت کردن *tabdīlī sūrat-k.*—(become) آشفتن *ahashtan*. To turn round, گردیدن *gardīdān*, دور کردن *daur-k.*—(walk round) طواف کردن *taur-k.* گردا گرد رفتن *gardā gard-r.* To turn away, عزل کردن *vā-r.* واندن *vān-d.* To turn off, در طرف رفتن *bar taraf-r.* باز گشتن *bāz gash-t.* To turn or go back, مراجعت کردن *murājaat-k.* To turn out, بدر کردن *badar-k.* To turn the back, پشت دادن *pusht-d.* To turn over, نقل کردن *nakl-k.* To turn over a leaf, ورق گردانیدن *warak-g.* To turn the eyes, نظر کردن *nazar-k.* نگران شدن *nigrān-sh.* To turn the mind, اندیشیدن *andīshīdan*, فکر کردن *fikr-k.* To turn the face, روی آوردن *rūi-ā.* متوجه شدن *mutawajja-sh.* To turn the face from, رو گردان شدن *rū gar-dān-sh.* To turn (change sides) تبدیل

کردن *tabdīlī taraf-k.* To turn or grow giddy, سر گردان گشتن *sargardān-g.*

TURN, *n.* 1. (circular motion), تحویل *tahvīl*, چرخ دور *charkh daur*, 2. (winding) گرداگرد *girdā gird*. 3. (a walk) گشت *gash-t*, سیر *sayr*. Walking to and fro تفرج *tafarruj*, سیر *sayr*. 4. (change) انقلاب *inkilāb*, تغییر *tagh-ayyir*. 5. (occasion), فرصت *fursat*, محل *mahl*. 6. (manner, form), صورت *sūrat*, شکل *shakl*. 7. (disposition of mind), روش *rosh*, مزاج *mizāj*. 8. (time, periods), نوبت *naubat*, دور *dauri zamān*. By turns, در *dar* نوبت *bā naubat*. To act by turns, در یک دیگر کار کردن *dar paya yak digar kār-k.* عقب کردن *ākab-k.* To succeed by turns, تعاقب کردن *taāqub-k.* To take a sudden turn, انقلاب ناگهانی گرفتن *inkilābī nāgihānī-g.* Turns (vicissitudes) گردشها *gardīsh-hā*, انقلابات *inkilābāt*.

TURNER, *n.* خراط *kharrāt*, خرادی *kharrādī*.

TURNING, *n.* گردش *gardish*, میل *mayl*, چرخ دور *daurān*. Turning-lathe, چرخ خراطی *charkhi kharrātī*.

TURNIP, *n.* شلغم *shalgham*.

TURPENTINE, *n.* طرمندین *taṣmantīn*.

TURPITUDE, *n.* حقارت *ruswāi*, رسوائی *hakārat*, ذلت *zillat*.

TURQUOIS, *n.* لاجورد *firūza*, فیروزه *lājward*.

TURRET, *n.* کنگره *kungura*, برج *burj*.

TURTLE, *n.* قمری *fākhta*, ناختم *kumrī*.

TUSK, *n.* دندان *dandān*, ناب *nāb* (ذیوب *pl.*).

TUTELAGE, *n.* تادیب *taālīm*, تعلیم *tādīb*, حفاظت *shāgirdī*, شاگردی *hifāzat*.

- TUTOR**, *n.* استاد *ustād*, معلم *mua'llim*, اتالیق *atālik*, وصی *wasī*.
- TUTOR**, *vt.* تربیت دادن *tadlīm-d.*, تربیت کردن *tarbiyat-k.*
- TUTORAGE**, *n.* پرورش *parwarish*, حفاظت *hifāzat*.
- TUTTY**, *n.* سنگ توتیا *sangi tūtiyā*.
- TWAIN**, *n. a.* دو *du*, جفت *juft*.
- TWANG**, *n.* طنطن *tantana*, آواز *āwāz*.
- TWANG**, *vt.* صدا آوردن *ba sadā-ā*.
- TWEAK**, *vt.* چنگل کردن *changal-k.*, زدن *zadan*.
- TWEEDLE**, *vt.* دست بازی نواختن *bā dast bāzi-n.*, دغدغه کردن *daghdagha-k.*
- TWEEZERS**, *n.* موچین *muchīna*, منقاش *minkāsh*, آهنج *āhanj*.
- TWELFTH**, *a.* دوازدهم *duwāzdahum*, شانزدهمین *sānī āshr*.
- TWELVE**, *n.* اثنا عشر *duwāzda*, اثناعشر *asnā āshr*.
- TWENTIETH**, *a.* بیستم *bīstum*.
- TWENTY**, *a.* بیست *bīst*.
- TWICE**, *ad.* دو بار *dū bār*, مضاعف *muzādf*, یک دو *dū daft*. Once or twice, یک دو *yak dū bār*. To do any thing twice, دو بار *dū bār-k.*, دو بار کردن *taya-k*. Twice as many, دو چند *dū chand*.
- TWIG**, *n.* شاخ *shākh*, نهال *nihāl*.
- TWILIGHT**, *n.* شفق (of the morning) *shafaḳ*.—(of the evening) شفق الغروب *shafakul ghrub*.
- TWILIGHT**, *a.* تاریک نیم *nīm tārik*, نصف ظلم *nisf zulm*.
- TWIN**, *n.* توام *tawām*, همزاد *hamzād*, جفت *juft*.
- TWINE**, *vt.* پیچیدن *pechish-k.*, پیچیدن *pechidan*, تافتان *tāftan*.
- TWINE**, *n.* ریسمان *risman*, رشته *rishta*.
- TWINGE**, *vt.* رنج دادن *āzārdan*, رنج *ranj-d*.
- TWINGE**, *n.* آزار *āzār*, رنج *ranj*, درد *dard*.
- TWINKLE**, *n.* لامع *lumt*, کوکب *kaukaba*, درخش *dirakhsh*. The twinkling of the eye, طرفت العین *turafatu'l dym*, غمزه *ghamza*. In a twinkling, یک لحظه *dar yak lahza*.
- TWINKLE**, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*, طرفت زدن *turfat-z.*, غمزه کردن *ghamza-k*.
- TWIRL**, *n.* گردش *gardish*, دوران *daurān*.
- TWIST**, *vt.* تاب دادن *tāftan*, تابیدن *tāb-d.*, پیچیدن *pechidan*.—(as a mouth) روی گشتن *rūi-g.*
- TWIST**, *n.* پیچش *pechish*, تاب *tāb*.—(string) تار *tār*, ریسمان *risman*. Twisting two threads together, مدرم *māb-ram*. Twisting one's self, تلوی *tal-awwa*.
- TWIT**, *vt.* سرزنش دادن *sarzanish-d.*, طنز زدن *tanz-z.*
- TWITCH**, *vt.* با چنگال گرفتن *bā changāl-g.*, کندن *kandan*, قلع زدن *kal-k.*
- TWITCH**, *n.* دغدغه *dighdigha*, چنگل گیری *changal gīrī*.
- TWITTER**, *vt.* طوطی کردن *watwata-k.*
- TWITTER**, *n.* طوطی *watwata*.—(mental emotion) اضطراب *āshuftagī*, اضطراب *izturāb*.
- TWO**, *a.* دو *dū*, اثنان *isnān*. Two or three, دو و یک *du yāsih*. Two and a half, دو و نیم *du u nīm*. Two in a hundred, دو از صد *az sad du*. The two hands, دو دست *du dast*, بدان *yadān*. One of the two, یک از دو *az dū yak*.
- TWOFOLD**, *a.* دو تا *dū tā*, دو چند *dū chand*.
- TYMBAL**, *n.* نقاره *nakkāra*, طبل *tabl*.
- TYMPANY**, *n.* انتفاخ البطن *intifākhul batn*.

TYPE, *n.* نشان *nishān*, علامت *ālāmat*,
حرف طبع *harfi tabṭ*.—(for printing) طبع
misāl.
TYPICAL, *a.* نمائندگی *dlāmatī*, نمائندگی
misālī.
TYPOGRAPHY, *n.* چاپ *chāp*, طبع *tabṭ*.
TYRANNICAL, *a.* ستمی *zālim*, ستمی
sitamī, جفا پیش *jafā pesha*.
TYRANNICALLY, *ad.* زبردستانه *zabardas-
tāna*, ظالمانه *zālimāna*, با ستم *bā sitam*.
TYRANNICIDE, *n.* قتل جبار *kallī jabbār*.
TYRANNIZE, *vt.* ظلم کردن *zulm-k.*,
تعدی *zabardastī-n.*, زبردستی نمودن
taddī-n., جفا کردن *jafā-k.*
TYRANNY, *n.* ستم *zulm*, ستم *sitam*,
زبردستی *zabardastī*, جفا *jafā*, زور *zūr*,
تعدی *sitamgarī*, ستمگری *taddī*.
TYRANT, *n.* ستمگر *zālim*, ظالم *sitamgar*,
زبردست *zabardast*, جبار *jabbār*,
جفاکار *jafākār*.
TYRO, *n.* تازه‌نفس *talmīz*, مرید *murīd*,
نوجوان *nau āmūz*.

U.

UDDER, *n.* پستان *pistān*, شیردان
shīrdān.
UGLINESS, *n.* زشت روی *zisht rūi*,
بدشکلی *kabihu'l manzar*, قبیح المنظر
bad shaklī.
UGLY, *a.* زشت *zisht*, بد شکل *bad
shakl*, قبیح *kabīh*.
ULCER, ULCERATION, *n.* قرح *kurh*,
ریش *rīsh*, دندبل *dumbal*, *nāsūr*.
ULCERATE, *vt.* ریش کردن *rīsh-k.*,
زخم ساختن *zakhm-s.*
ULTERIOR, *a.* آتشی *ānsūi*, بعدی *bādī*.

ULTIMATE, *a.* آخرین *ākhirīn*, انجائی
anjāmī.
ULTIMATELY, *ad.* عاقبتاً *ākibatū'l
amr*, آخر الامر *ākhirū'l amr*.
ULTIMO, *n.* ماه گذشته *māhi guzashta*,
ماه قبل *māhi kabl*.
ULTRAMARINE, *n.* دریا *dlūri-daryā*.
UMBRAGE, *n.* سایبان *sāyubān*, ظل *zill*.
—(resentment) خشم *khushm*, قهر *kahr*.
UMBRAGEOUS, *a.* سایه‌دار *sāyadār*,
ظلیل *zālīl*.
UMBROSITY, *n.* سایه‌داری *sāyadārī*,
ظل *zill*.
UMBRELLA, *n.* سایبان *sāyubān*, آفتاب
چتر *chatr*, چتر *āftābgīr*.
UMPIRE, *n.* میاندار *sālīs*, ثالث *miyān-
dār*, منصف *munsif*.
UN, This negative particle is generally
expressed by, بی *bī*, نا *nā*, نه *na*, غیر
ghayr, لا *lā*, بیل *bīlā*, &c.
UNABASHED, *n.* بی حرمت *bī hurmat*,
بی شرم *bī sharm*.
UNABLE, *a.* عاجز *nātarwān*, ناتوان *ājiz*.
UNACCEPTABLE, *a.* ناپسند *nā pasand*,
نا مقبول *nā makhbūl*.
UNACCOMPANIED, *a.* بی رفیق *bī
rafīq*, نا مصحوب *nā mashūb*.
UNACCOMPLISHED, *a.* نا کامل *nā
kāmil*, نا تمام *nā tamām*.
UNACCOUNTABLE, *a.* بی حساب *bī
hisāb*, فرمان *farmān nā-pazīr*.
UNACCUSTOMED, *a.* بی استعمال *bī
istīmāl*, نو *bī ābt*, *nau*.
UNACKNOWLEDGED, *a.* نا قبول *nā
kabūl*, نا مسلم *nā musallam*.
UNACQUAINTED, *a.* نا واقف *nā wākīf*,
غیر معروف *ghayr mādrūf*, بی خبر *bī khabar*.
UNADORNED, *a.* بی آرایش *bī ārayīsh*,
ساده *sāda*.

- UNADVISABLE, *a.* نا معقول *nā madkūl*,
غير نافع *ghayr nāfi*.
- UNAFFECTED, *a.* (real), بي ربا *bī riya*,
حقيقي *hakikī*.—(not moved) بي
بملايמת *bī mulāyamat*, درشت *durusht*.
- UNAIDED, *a.* بي ياري *bī yārī*, بي
نصرت *bī nusrat*.
- UNALLIED, *a.* بي نسبت *bī nisbat*,
بي حمايت *bī himāyat*.
- UNANIMITY, *n.* اتفاق *hamdilī*,
يكدلي *ittifāk*, موافقت *murwāfakat*,
yak dilī.
- UNANIMOUS, *a.* همدل *hamdil*,
متفق *yak jahat*, يکجهت *mattufik*.
- UNANIMOUSLY, *ad.* با همدلي *bā*
hamdilī, همديالان *muttafikān*,
ham khīyālīna.
- UNANSWERABLE, *a.* لا جواب *lā jawāb*,
لا کلام *lā kalām*.
- UNAPPALLED, *a.* بي پروا *bī parwā*,
بي باک *bī bāk*.
- UNAPPEASABLE, *a.* بي مرحمت *bī*
marhamat.
- UNAPPREHENSIVE, *a.* نادان *nādān*,
نا شناس *nā shinās*.
- UNAPT, *a.* احمت *ahmak*, کند *kund*.—
(improper) نا لایق *nā lāyak*, مناسبست
nā munāsabat.
- UNARMED, *a.* بي سلاح *bī silāh*.
- UNASKED, *a.* بي طلب *bī talab*, بي
خواهش *bī khāhish*.
- UNASISTED, *n.* بي مدد *bī madad*, بي
دستگیری *bī dastagīrī*.
- UNASPIRING, *a.* نا آرزومند *nā arzūmand*,
بي حرص *bī hirs*.
- UNASSUMING, *a.* بي تکلف *bī takalluf*,
ساده *sāda*.
- UNATTAINABLE, *a.* نا ميسر *nā mīyas-*
ar, نایاب *nāyāb*.
- UNATTEMPTED, *a.* نا آزموده *nā āzmūda*.
- UNATTENDED, *a.* بي خدم و حشم
bī khadam u hashm.
- UNAUTHORISED, *a.* بي حکم *bī hukm*,
نا مرخص *nā murakhkhas*.
- UNAVAILING, *a.* بي فايده *bī fāyada*,
باطل *bātil*.
- UNAVOIDABLE, *a.* وقوع يانغذي *wukūt*
ضرور *wājib*, واجب *yāftanī*, ضرور
sarūr.
- UNAWARE, *ad.* (without thought) بي
غافل *bī andāsha*, غافل *ghāfil*.—
(unexpectedly), نا گاه *nāgāh*,
علی لغور *ālā' faur*.
- UNAWED, *a.* بي تکریم *bī takrīm*, بي
باک *bī bāk*.
- UNBAR, *vt.* قفل کشادن *kufī-k*,
سر دادن *sar-d*.
- UNBECOMING, *a.* نا سزاوار *nā saẓāwār*,
نا شایسته *nā shāyista*, نا لایق
nā lāyak.
- UNBIND, *vt.* حل کردن *hall-k*, کشادن
kushādan.
- UNBLAMABLE, *a.* بي خطا *bī khatā*,
بي گناه *bī gunāh*.
- UNBLEMISHED, *a.* بي عيب *bī ayb*,
بي رنوازي *bī riswāī*.
- UNBOSOM, *vt.* رازگفتن *rāz-g*, سرار کشادن
isrār-k.
- UNBOUND, *a.* بي قيد *bī kayd*, کشاده
kushāda.—(as a book) بي جلد *bī jild*,
نا مچلد *nā mujallad*.
- UNBROKEN, *a.* نا شکسته *nā shākasta*,
نا دست *sālīm*.—(not tamed), نا رام
nā rām.—(unsubdued), نا مغلوب
nā maghlūb.
- UNBROTHERLY, *a.* غير برادري *ghayr*
bīrādarī.
- UNBURIED, *a.* نا مدفون *nā madfun*.
- UNBURNT, *a.* نا سوخته *nā sūkhta*,
خام *khām*.

- UNBUTTON, *vt.* گره کشادن *giri-k.*,
تکم کشادن *tukma-k.*
- UNCALLED *a.* نا خوانده *nā khānda*,
نا مطلوب *nā matlūb.*
- UNCASE, *vt.* بی غلاف کرن *bī galāf-k.*,
کشادن *kushādan.*
- UNCERTAIN, *a.* نا معلوم *nā maḍlūm.*
بر شبهه *ghayir muhakkik*,
غیر معین *bī karār* بی قرار *pur shubah*,
بی ثبات *bī sabāt* *ghayri muyyin.*
- UNCERTAINTY, *n.* بی خبرداری *bī khābardārī*,
بی قراری *bī karārī*,
نا پایداری *nā pāyidārī*. Uncertainty of
mind, تردد *taraddud*, دو دلی *dū dilī*.
- UNCHAIN, *vt.* زنجیر کشادن *zanjir-k.*,
آزاد کردن *āzād-k.*
- UNCHANGEABLE, *a.* بی تغییر *bilā ta-*
ghayyir, بی تبدیل *bī tabdīl.*
- UNCHARITABLE, *a.* بی شفقت *bī shafakat*,
بد خواد *bad khāh*, درشت *durushṭ*,
بی مروت *bī muruwat.*
- UNCHARITABLENESS, *n.* درشتی *dur-*
ushṭī, بد خواهی *bad khāhī*, سنگدلی
sang dilī.
- UNCHARITABLY, *ad.* بی شفقت *bī shafakat*,
بد درشتی *bad durushṭī*, سنگدلانه
sangdilāna.
- UNCHASTE, *a.* نا پاک دامن *nāpāk*
dāman, برصت *shahwat parast.*
- UNCHASTITY, *n.* شهوت *shahwat*, هوا
hawā u hawas.
- UNCHECKED, *a.* بی ضبط *bī zabt*, بی
قید *bī kayd.*
- UNCIRCUMCISED, *a.* بی سنت *bī sunnat*,
نا مختور *nā makhtūn.*
- UNCIRCUMSPECT, *a.* بی بصیرت *bī basīrat*,
غافل *ghāfil.*
- UNCIVIL, *a.* بد خلق *bad khulk*, بی
مروت *bī adab u āzram*, بی مروت
bī muruwat.
- UNCIVILIZED, *a.* بی ادب *bī adab*,
نا تراشیده *bī turbiyat*,
nā turāshida.
- UNCLASP, *vt.* کشادن *kushādan*,
وا کردن *wā-k.*
- UNCLE, *n.* عم *dm.*—(a mother's brother)
خال *khāl.*
- UNCLEAN, *a.* نا پاک *nāpāk*, پلید *palid*,
ملوث *mulaḥwas.*
- UNCLEANNES, *n.* نا صافی *nā sāfi*,
پلیدی *palidī*, فحور *fujūr*, شوخی *shokhī.*
- UNCLENCH, *vt.* مشت کشادن *musht-k.*
- UNCLOSE, *vt.* ظاهر نمودن *zāhir-n.*,
وا کردن *wā-k.*, باز کردن *bāz-k.*
- UNCLOTHE, *vt.* درهنگ کردن *barahma-k.*
- UNCOIL, *vt.* پیچ کشادن *pech-k.*
- UNCOMFORTABLE, *a.* بی راحت *bī*
rāhat, نا خوش *nā khūsh.*
- UNCOMMON, *a.* نادر *nādīr*, کم یاب
kam yāb, غیر معهود *ghayr madhūd*,
بی مثال *bī misāl.*
- UNCONCERN, *n.* (negligence), غفلت
ghāflat, بی فکری *bī parwā*, بی پروایی
bī fikrī, غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*,
بی خیال *bī khiyāl.*
- UNCONDITIONAL, *a.* بدون شرط *bidūni*
shart, نا مقید *nā mukayyad.*
- UNCONNECTED, *a.* بی ربط *bī rabṭ*, بی
علاقه *bī mashāarakat*, بی مشارکت
bī tlāka, جدا *judā*, خارج *khārij.*
- UNCONSCIOUS, *a.* بی هوش *bī khush*,
بی هوش *bī hūsh.*
- UNCOVER, *vt., vi.* کشادن *kushādan*,
اظهار *sar pūsh-b.*, سرپوش برداشتن
izhār-d., نمودن *namūdan.*
- UNCTION, *n.* مالش *mālīsh*, مسح *mas'h.*
- UNCTUOUS, *a.* چرب *charb*, روغنی
raughanī.
- UNCULPABLE, *a.* بی لاجرم *lā jurm*, بی
گناه *bī gunāh.*

UNCULTIVATED, *a.* غیر آباد *ghayr ābād*,
نا مزروع *nā mazīrūd*, ویران *wayrān*,
نا تراشیده *nā tarāshīd*, نادان *nādān*.

UNCURABLE, *a.* ناقابل شفا *nā kābili shifā*.

UNCURL, *vt.* گیسو راست کردن *gisū*
rāst-k., موی پیچیده کشادن *mūi*
pechīda-k.

UNCURRENT, *n.* نا روان *nā rawān*,
غیر رایج *ghayri rāyij*.

UNCUSTOMARY, *a.* غیر مامول *ghayr*
māmūl, بی دستور *bī dastūr*.

UNCUT, *a.* نا مقطوع *nā maktūd*, نا
تراشیده *nā tarāshīda*.

UNDAUNTED, *a.* دلیر *dilīr*, بی باک *bī bāk*.

UNDAUNTEDLY, *ad.* بی باکانه *bī bākāna*,
جرات *bā jurāat*.

UNDECAYED, *a.* بی نقص *bī naks*,
نا کاسته *nā kāsta*.

UNDECEIVE, *vt.* فریبتم کردن *nā farīf-*
tu-k., خبر صحیح گفتن *khābari sahīh-g.*

UNDECIDED, *a.* بی فیصله *bī faisla*,
غیر موثوق *ghayr maukūf*.

UNDECISIVE, *a.* غیر قاطع *nā kātt*,
قاطع *ghayr kātt*.

UNDECLINABLE, *a.* غیر مذکورف *ghayr*
munaqrif, نا مشروح *nā mashrūh*,
نا مفصل *nā mafsal*.

UNDENIABLE, *a.* انکار *nā kābili*
inkār, بی اعتراض *bī ātirās*.

UNDER, *prep.* زیر *zīr*, تحت *taht*, پائین
pāyīn. To tread under foot, زیر پا
مالیدن *zīri pā mālīdan*.—(lower, in-
ferior) فروتر *furūtar*, اسفل *asfal*. To be
under, زیر شدن *zīr-sh*. Over and under,
بالا *zīr u bālā*, An under
garment, زیر جامه *zīr pūsh*,
zīr jāma. Under ago, نا بالغ *nā bāligh*.
Under date, تاریخ *ba tārikh*. Under
lock and key, قفل *mukafful*.

UNDERDO, *vt.* تعمیر کم کردن *kam-k.*,
تقصیر کردن *taksīr-k.*

UNDERGO, *vt.* تحمل نمودن *salr u*
tahammul-n., برداشت کردن *bardāsh-k.*

UNDERGRADUATE, *n.* نا شاگرد درجه
shāgirdi daraja nā yāfta.

UNDERGROUND, *a.* زیر زمین *zīri zamīn*,
تحت الارض *tahtu'l arz*.

UNDERHAND, *a., ad.* مخفی *makhfī*,
پنهانی *nihānī*.

UNDERLAY, *vt.* زیر نهادن *zīr-n.*

UNDERLINE, *vt.* زیر الفاظ خط کشیدن
zīri alfāz khatt-k.

UNDERLING, *n.* وکیل کوچک *wakīlī*
kūchak.—(mean fellow), مرد زست
mardi past u khār, فرومایه
farūmāya.

UNDERMINE, *vt.* نقب کردن *nakh-k.*,
معدن کندیدن *madān-k.*

UNDERMOST, *a.* زیر ترین *zīr tarīn*,
اسفل *asfal*.

UNDERNEATH, *ad., prep.* در زیر *dar zīr*,
تحت *taht*, پائین *pāyīn*.

UNDERSIGN, *vt.* در ذیل نوشتن *dar*
zāyl-n., امضا داشتن *imzā-d.*

UNDERSIGNED, *n.* امضا دار *imzādār*,
در ذیل نویس *dar zāyl nawīs*.

UNDERSTAND, *vt., vi.* فهمیدن *fahmīdan*,
شناختن *shanākhtan*, در یافتن
yāftan.

UNDERSTANDING, *a., n.* در یافت *dar-*
yāft, ادراک *idrāk*, فهم *fahm*, عقل *akl*,
دانش *dānish*, خبرداری *khābardārī*.

UNDERSTOOD, *pp.* معروف *madrūf*,
مضمّر *muzmīr*, مقدر *mukaddar*.

UNDERTAKE, *vt., vi.* عزم کار کردن
azmī kār-k., سعی نمودن *sai-n.*,
ارتکاب *mubāsharat-k.*, مباشرت کردن
irtikāb-k., بدست گرفتن *ba-*
dast-g., قصد کردن *kasd-k.*—(promise)

kaul-d., *kaul-d.* قول دادن
To undertake a journey, عزم طریق
ساختن *azmi tarik-s.* رو براد شدن
ru ba rāh-sh. To undertake a warlike
expedition, عزم سفر جنگ گرفتن
azmi safari jang-g.

UNDERTAKER, *n.* مباشر *kārgir*,
mubāshir.

UNDERTAKING, *n.* سعی *ijтира*,
'saī, عزم *azm*, جهد *jehād*, کار *kār*,
معامله *muāmala.*

UNDERVALUE, *vt.* حقارت کردن *hakā-*
ṛāt-k., کم قیمت کردن *kam kīmat-k.*,
اهانت کردن *saluk-g.*, سمکت گرفتن
uhānat-k.

UNDERVALUE, *n.* ارزانی *arzānī*,
کمبها *kambuhāī*, کساد *kasād.*

UNDESERVED, *a.* نا مستحق *nā musta-*
hakē, غایب *ghayr wājib*, واجب *bījā.*

UNDESERVEDLY, *ad.* بی محل *bī*
mahall, بی استعاض *'istiād.*

UNDESERVING, *a.* نا شایسته *nā shāyista*,
nā lāyak نا لایق, *nā sūzawār.*

UNDESIGNED, *a.* نا مقصود *nā makeūd*,
bī irāda.

UNDESIRABLE, *a.* نا دلخواه *nā dīlkhāh*,
nā dīlpasand.

UNDETERMINABLE, *a.* نا مقرر *nā*
mukarrar.

UNDETERMINATE, UNDETERMIN-
ED, *a.* نا معین *nā muyyin.*—(irreso-
lute) متردد *mutaraddid*, دو دل *dūdīl.*

UNDISCERNING, *a.* نا تامل *bī tāmmul*,
bī basīrat.

UNDISCIPLINED, *a.* بی ضبط *bī zabt*, نا
قواعد *nā āmūkhata*, آموخته
bī kawāyid.

UNDISCOVERABLE, *a.* نا یاب *nāyāb*,
ممنوع استیلا *munmtant istitlād.*

UNDISGUISED, *a.* بی لباس *bī libās*,

بی تبدیل صورت *bī tabdīlī sūrat*,
بی شک *bī shak*, بی شبهه *bī shulāh.*

UNDO, *vt.* حل کردن *hall-k.*,
wā-k., خراب کردن *khurāb-k.*,
زنی کردن *zī-k.*

UNDOUBTEDLY, *ad.* یقیناً *yakīnan*,
bī shubah.

UNDUE, *a.* نا مناسب *nā munāsib*,
nā lāyak خارج از حد, *az hadd.*

UNDULATE, *vt., vi.* موج زدن *mauj-z.*,
لرزیدن *larzīdan.*

UNDUTIFUL, *a.* نامطیع *nā mutīd*,
nā furmānbardār.

UNEASINESS, *n.* بی آرامی *bī āramī*,
اضطراب *iztirāb*, آزار *āzār.*

UNEASY, *a.* بی آرام *bī āram*,
دلغمار *dīlfigār*, بی آسایش *bī āsāyish*,
مضطرب *muztarīb.*

UNEMPLOYED, *a.* بی کار *bīkār*,
بی عمل *bī āmal.*

UNENGAGED, *a.* نا مشغول *azād*, آزاد
nā mashghūl.

UNENJOYED, *a.* نا مملوک *nāmamlūk*,
nā dāshta.

UNEQUAL, *a.* نا برابر *nē barābar*,
nā hamwār نا همسای, *nā misāl* نا
مثال, *bī nazīr.*

UNEQUALLY, *ad.* بی همواری *bī hamwārī*

UNEQUITABLE, *a.* *vide* UNJUST.

UNEQUIVOCAL, *a.* بی دو معنی *bī*
dū maānī, غیر مبهم *ghayr muḥham.*

UNEVEN, *a.* نا هموار *nā hamwār*,
غیر مسطح *ghayr masattdh.*

UNEXAMINED, *a.* نا آزموده *nā āzmūda*,
بی تفحص *bī tafthsh*,
bī tafhhuṣ.

UNEXAMPLED, *a.* بی مثال *bī misāl*,
غیر تمثیل *ghayr tamsīl.*

- UNEXCEPTIONABLE, *a.* نا قایل استعدا *nā kābili istianā*, بی اعراض *bī itirāz*.
- UNEXPECTED, *a.* نا گهان *nāgahān*, یکایک *yakāyak*, امید *bilā umed*.
- UNEXPECTEDLY, *ad.* علی الفور *āla'l fawr*, ناگاه *n-ēgāh*, بی خبرانه *bī khabarāna*.
- UNFAILING, *a.* غیر مهنون *ghayri mamnūn*, بی زوال *bī zarwāl*.
- UNFAIR, *a.* نا پسند *bī salāh*, بی صلح *bī salāh*, نا شایسته *nā pasand*, کذب *kubih*, بی مناسب *nā munāsib*.
- UNFAITHFUL, *a.* بی وفا *bī wafā*, غدار *ghaddār*, خائن *khāyīn*.
- UNFAITHFULNESS, *n.* بی وفایی *bī wafāi*, نامک حرامی *namak harāmī*.
- UNFASHIONABLE, *a.* بی دستور *bī dastūr*, نا معمول *nā madmūl*.
- UNFASTEN, *vt.* باز کشادن *kushādan*, باز کردن *bāz-k*.
- UNFAVOURABLE, *a.* نا موافق *nā muwāfik*, غیر معسود *ghayr ma'sūd*.
- UNFEATHERED, *a.* بی پر و بال *bī par u bāl*.
- UNFEELING, *a.* بی رحم *bī rahm*, بی احساس *bī ihsās*, سنگدل *sangdil*.
- UNFEIGNED, *a.* بی نفاق *sādik*, بی نفاق *bī nifāk*.
- UNFINISHED, *a.* بی انجام *bī anjām*, نا تمام *nā tamām*, بی انسرام *bī insirām*, نا کامل *nā kāmīl*.
- UNFIT, *a.* نا موافق *nā lāyak*, نا لایق *nā lāyiq*, نا درست *nā durust*.
- UNFIT, *vt.* نا موافق کردن *nā muwāfik-k*, نا مناسب ساختن *nā munāsib-k*.
- UNFITLY, *ad.* بی مناسبت *bī munāsibat*.
- UNFITNESS, *n.* عدم لیاقت *ādami liyākat*, نا شایستگی *nā shāyistagi*.
- UNFIX, *vt.* حل کردن *hall-k*, کشادن *kushādan*.
- UNFIXED, *a.* بی قرار *bīkarār*, نا پایدار *nāpāyidār*, بی استوار *nā ustuwār*, بی استقامت *bī istikāmat*.
- UNFOLD, *vt.* کشادن *kushādan*, کشف *kushf-k*, آشکاره کردن *guftan*, گفتن *kushf-k*, اظهار کردن *izhār-k*, آشکارا *āshkāra-k*.
- UNFORTUNATE, *a.* بی نصیب *bī nasīb*, بی طالع *bī tālāt*, بد بخت *bad bakht*, سیاه بخت *'siyāh bakht*, محروم *mahrūm*.
- UNFORTUNATELY, *ad.* از بد بختی *az bad bakhtī*, بد بختانه *bad bakhtāna*.
- UNFREQUENTED, *a.* نا درالوقوع *nā diru'ul wukūd*.
- UNFREQUENTLY, *ad.* گاه گاه *gāh gāh*, بی آمد و شد *bī āmad u shud*.
- UNFRIENDLY, *a.* بی محبت *bī mohabbat*, نا مهربان *nā mahrbān*.
- UNFRUITFUL, *a.* بی حاصل *bī hāsil*, بی فایده *bī fāyada*, بی بار *bī bar*.
- UNFURNISH, *vt.* اسباب بردن *asbāb-b*, بی ساز و سامان کردن *bī sās u sāmān-k*.
- UNGENEROUS, *a.* بد اندیش *bad andīsh*, نا خوش طبع *badkhāh*, بدخواه *khūsh tabīd*, بی کرم *bī karam*.
- UNGENIAL, *a.* خلاف طبیعت *khilāfi tabīdt*.
- UNGENTEEL, *a.* نا ملایم *nā mulāyīm*, درشت *durusht*, تند *tund*.
- UNGENTLEMANLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, بد نزاک *bad nizhād*, بد اصل *bad asl*.
- UNGODLY, *a.* کافر *kāfir*, ملحد *mulhid*.
- UNGOVERNABLE, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش *gardan kash*.
- UNGRACEFUL, *a.* بی نزاکت *bī nazākat*, بی لطافت *bī zarāfat*, بی ظرافت *lutfāna*.
- UNGRACIOUS, *a.* فاسق *sharīr*, شریر *fāsik*, بی نزاکت *fāhish*, فاحش *nizākat*.

UNGRATEFUL, *a.* نا *bī wafā*, وفا *bī wafā*, وفا
nā sipās, سپاس نا حق شناس *nā*
hakā shinās, نامک حرام *namak harām*.

UNGUARDED, *a.* *bī tāmmūl*, بی تامل *ghāfil*, غافل
bī tāmmūl.

UNGUENT, *n.* مرهم *marham*, ضماد
zamād.

UNHAPPINESS, *n.* بد *malūlī*, ملولي
bad hālī, حالې پرېشاني *parīshānī*,
دردمندې *dardmandī*.

UNHAPPY, *a.* بد *nā khūsh*, نا خوش
bad bakht, بد نصیب *bī nasīb*,
دلنگې *dīl tang*, بد حال *bad hāl*,
بي طال *bī tālī*.

UNHARMONIOUS, *a.* نا هماهنگ *nā*
ham āhang, بي آهنگ *bī āhang*,
مداسبت *bī munāsabat*.

UNHEALTHINESS, *n.* عدم صحت *adami*
sihhat, بي عافيتي *bī āfiyati*.

UNHEALTHY, *a.* مریض *marīz*, نا
بي صحت *nā tandurust*, تندرست
bī sihhat.

UNHOLINESS, *n.* نا پاکي *nā پاکي*,
معصيت *maḍsiyat*.

UNHOLY, *a.* بي دين *nā پاک*, نا پاک
bī dīn.

UNHURT, *a.* بي ضرر *bī nuksān*, نقصان
بي زحمت *bī ranj*, زحمت *zarar*,
آسيب *asīyat nakashīda*.

UNICORN, *n.* کرگدن *kargadan*.

UNIFORM, *a.* موافق *yaksān*, یکسان
muwāfaq, یکسو *yaksū*, یکجهت *yakjāhat*.

UNIFORMITY, *n.* یکساني *yaksānī*,
مواظت *muwāfaqat*, مشابهت *mushā-*
bahat, یگانگي *yakānagī*, اتفاق *ittifāk*.

UNIFORMLY, *ad.* با یکساني *bā yaksānī*,
بطور یکجهت *ba taurī yak jehat*.

UNIMAGINABLE, *a.* نا متصور *nā muta-*
sawwir, بي قیاس *bī kiyyās*.

UNIMPORTANT, *a.* غیر مهم *ghayr*
muhimm, نا گران *nā girān*, صېکت
sabuk, بي قدر *bī kadr*.

UNIMPROVED, *a.* نا معمر *nā madmūr*,
بي تهذيب *ghayr ābād*, آباد
takeb.

UNINTELLIGENT, *a.* بي علم *bī ilm*, نا
بي دانش *nā shinās*, شناس *bī dānish*.

UNINTELLIGIBLE, *a.* نا قابل فهم *nā*
kābili fahm, بي معني *bī madnī*.

UNINTENTIONAL, *a.* بي قصد *bī kasd*,
نا ديد و دانسته *nā dīda u dānistā*.

UNINTERESTED, *a.* بي غرض *bī gharāe*,
بي پروا *bī parwā*.

UNINVITED, *a.* بي طلب *bī talab*, بي
دعوت *bī dadwat*.

UNION, *n.* اتحاد *ittihād*, اتفاق *ittifāk*,
يگانگي *yakānagī*, وصل *wasl*, سازش
sāzish.

UNISON, *n.* هماواز *ham āwāz*, همساز
hamsāz.

UNIT, *n.* واحد *yak*, يکت *wāhid*.

UNITE, *vt., vi.* يوستن *paywastan*, وصل
wasl-k., اتحاد کردن *ittihād-k.*
To be united, متفق شدن *muttafik-sh.*,
متحد شدن *muttakhid-sh.*

UNITED, *a.* متحد *muttakhid*, متفق *muttafik*.

UNITEDLY, *ad.* با اتفاق *bā ittifāk*,
با اتحاد *bā ittihād*.

UNITY, *n.* یگانگي *yaktāi*, یکتايي
yagānagī, توحيد *tauhid*.

UNIVERSAL, *a.* کلي *āmūmī*, عمومی
kullī, شامل *shāmil*, عموم *āmūm*,
jumla.

UNIVERSALITY, *n.* کليت *āmūm*,
جملهگي *jumlagī*, *kulliyat*.

UNIVERSALLY, *ad.* کلي *āmūman*,
كل و جزى *kull u jazī*, بالجملة
Universally advantageous, عموم
الذفع *āmūmun naft*.

UNIVERSE, *n.* جهان *jehān*, دنیا *dunyā*, گیتی *gaytī*, عالم *ālam*.
UNIVERSITY, *n.* مدرسه *madrasa*, مکتب جامع *maktabi jāmi*.
UNJUST, *a.* بی داد *nā hakk*, بی داد *bi dād*, خلافی معدلت *khilāfi madḍalat*.
UNJUSTIFIABLE, *a.* بلا قابلیت معافی *bi kabīliyati muāf*, بی اعتبار *bi attibār*.
UNJUSTIFIABLY, *ad.* بی قابلیت معافی *bi kabīliyati muāf*, بدون امکان قبول *bidūni imkāni kabūl shudamī*.
UNJUSTLY, *ad.* بی عدالت *bi ādālat*, نا حق *khilāfi sharʿ*, *nā hakk*.
UNKIND, *a.* بی مهربان *nā mahrabān*, بی محبت *bi mahabbat*, بی iltifāt الیفات.
UNKINDLY, *ad.* بی ملامت *bi mulāya-mat*, بی مرحمت *bi marahmat*, بی شفقت *bi shafakat*.
UNKINDNESS, *n.* نا مهربانی *nā mihr-bānī*, بد خواهی *bad khāhī*, جفا *jafā*.
UNKNOWNINGLY, *ad.* نا دانسته *nā dānistā*, بی خبرداری *bi khabardārī*.
UNKNOWN, *a.* نا معلوم *nā madlūm*, مجهول *majhūl*, غیری معهود *ghayri madhūd*, بی اشتیاق *bi ishtihār*.
UNLAWFUL, *a.* نا جایز *nā hakk*, نا حق *nā ḥaq*, خلاف شرع *khilāfi sharʿ*.
UNLAWFULLY, *ad.* بلا شرع *bi lā sharʿ*, برخلاف قانون *bar khilāfi kānūn*.
UNLEARNED, *a.* نا خوانده *nā khānda*, بی علم *bi ʿilm*.
UNLEAVENED, *a.* بی خمیر *bi khamīr*, فطیری *fatīrī*.
UNLESS, *conj.* اگر نه *agar na*, وگر نه *wagar na*, بغیر *baghayr*, مگر *magar*, الا *illā*.
UNLIKE, *a.* بی مشابهت *bi mushābihat*, بی تمثیل *bi tamsīl*, مختلف *mukhtalif*.
UNLIKELY, *ad.* نا شدنی *nā shudamī*, نا ممکن *nā mumkin*.
UNLIMITED, *a.* بی حد *bi hadd*, نا محدود *nā mahdūd*, غیری معین *ghayr muyyin*.
UNLOCK, *vt.* قفل کشادن *kufī-k.*, تفسیر کردن *tafsīr-k.*
UNLOOSE, *vt.* حل کردن *hall-k.*, کشادن *kushādan*, رها کردن *rahā-k.*
UNMAN, *vt.* دلغار شدن *dilfigār-sh.*, بی دلدل ساختن *bi dil-s.*
UNMANAGEABLE, *a.* سرکش *sarkash*, بی لجام *bi lajām*, گردنکشی *gardankash*, نا قابل ضبط *nā kābili zabt*.
UNMANLY, *a.* بی مردانگی *bi mardāngī*, بی غیرت *bi ghayrat*, نا کس *nā kas*, زنانه *zanāna*.
UNMANNERLY, *a.* بی ادب *bi adab*, بد خلق *bad khulk*.
UNMARRIED, *a.* نا کد خدا *nā kad khudā*, بی نکاح *bi nikāh*, مجرد *muḥarrad*, بی زوج *bi zawj*.
UNMASK, *vt.* حجاب برداشتن *hijāb-b.*, پرده کشادن *parda-k.*
UNMATCHED, *a.* بی مثال *bi misāl*, بی نظیر *bi nazīr*.
UNMERCIFUL, *a.* بی رحم *bi rahm*, بی شفقت *bi shafakat*.
UNMERCIFULLY, *ad.* بی شفقت *bi shafakat*, سنگدلانه *sangdilāna*.
UNMERCIFULNESS, *n.* بی رحمی *bi rahmī*, سنگدلی *sangdilī*.
UNMERITED, *a.* نا لایق *nā lāyqī*, نا سزا *nā sazā*.
UNMINDFUL, *a.* بی خبر *bi khabar*, غافل *ghāfl*.
UNMOVED, *a.* بی پایدار *bi pāyadār*, قائم *kāyim*.

- bar, karār, بی شفقت *bī shafa-* | UNPHILOSOPHICAL, *a.* ت خلان
 kat, سنگدل *sangdil.* *khilāfi hikmat.*
 UNNATURAL, *a.* خلاف طبیعت *khilāfi* UNPITYING, *a.* بی شفقت *bī shafakat,*
tabiyat, غیر طبیعت *ghayr tabīyat.* رحم *bī rahm.*
 UNNATURALLY, *ad.* نا موافق طبیعت *UNPLEASANT, a.* نا خوش *nā khush,* غیر
nā muwāfaki tabiyat, برخلاف طبع *nā pasand.*
bar khilāfi tabī. UNPLEASANTLY, *ad.* بی لطیف *bī latīf,*
 UNNAVIGABLE, *a.* مرور نا یاب *murū-* *bī dilāwīzī.*
ri nāyāb. UNPLEASANTNESS, *n.* نا خوشی *nā*
 UNNECESSARILY, *ad.* بی ضرورت *bī* *khūshī,* نا پسندی *nā pasandī.*
zarūrat, بلا لزمت *bilā lāzimat.* UNPLIANT, *a.* غیر مایل *ghayri māyil,*
 UNNECESSARY, *a.* بی ضرورت *bī* سخت *sakht.*
zarūrat, غیر واجب *ghayr wājib.* UNPOLISHED, *a.* بی جلا *bī jilā,* بی
 UNNOTICED, *a.* بی ذکر *bī zikr,* مراعات *bī saykal.*
murādī nāyāfta. UNPOLITE, *a.* بی ادب *bī adab,* بی
 UNNUMBERED, *a.* بی عدد *bī ādad,* سلیقه *bī salīka.*
nāshimurda, بی شمار *bī shumār.* UNPOLLUTED, *a.* غیر ملوث *ghayri*
 UNOBJECTED, *a.* نا مردود *nā mardūd,* *mulawwas,* پاک دامن *pāk dāman.*
 بی رد *bī radd.* UNPOPULAR, *a.* بی اعتبار عام *bī itibāri*
 UNOBSERVANT, *a.* نا مطیع *nā mutīd,* *ām,* بد نام *bad nām.*
 نا محظوظ *ghayri mulāhiz,* غافل *ghāfil.* UNPRACTICABLE, *a.* معمول
 UNOBSERVED, *a.* نا منظور *nā manzūr,* *munthan madmūl-sh.,* نا دست
 نا دیده *nā dīda.* *nā dast ras.*
 UNOBSTRUCTED, *a.* بی مزاحمت *bī* UNPRACTISED, *a.* بی استعمال *bī ist-*
muwāhimat, غیر ممنوع *ghayri mamnūd,* *māl,* نا معمول *nā madmūl.*
 نا مشغول *nā mashghūl,* بیکار *bikār.* UNPRECEDENTED, *a.* بی پیشینداد *bī*
 UNPACK, *vt.* باز بسته کشادن *basta-k.,* باز *bī namūdār,* بی
 نمودن *bāz-n.* *bī namūna.*
 UNPAID, *a.* نا ادا کرده *nā adā karda,* UNPREJUDICED, *a.* غیر معصب *ghayri*
 نا گذارده *nā guzārda.* *bī tadāssīb,* بی تعصب
 UNPALATABLE, *a.* بی لذت *bī lazzat,* UNPREMEDITATED, *a.* بی نیت *bī*
 نا گوار *nā guwār.* *nīyat,* بی غرض *bī gharaz.*
 UNPARDONABLE, *a.* نا واجب العفو *nā* UNPREPARED, *a.* نا آماده *nā āmāda,*
wāji bu'l afu. *ghayri mustāidd,* نا مهیا
 UNPARDONABLY, *ad.* بلا عفو *bilā afu.* *nā muhayyā.*
 UNPERCEIVED, *a.* نا مفهوم *nā mafhūm,* UNPRINCIPLED, *a.* بد ذات *bad zāt,*
 نا دیده *nā dīda.* *farūmāya,* مفسد *muḥṣid.*
 UNPERISHABLE, *a.* نا فانی *nā fānī,* UNPROFITABLE, *a.* بی فایده *bī fāyada,*
 نا پایدار *nā pāyadār.* *ghayri muḥīd.*

- UNPROFITABLENESS, *n.* نا يايد مندي *nā fāyada mandī*, بي سود مندي *bī sūdmandī*.
- UNPROFITABLY, *ad.* بي نفع *bī naft*, نا يايد *bilā fāyada*.
- UNPROLIFIC, *a.* بي بر *bī bar*, عقيم *ākīm*.
- UNPROPITIOUS, *a.* نا مسعود *nā masūd*, بد بخت *bad bakht*, بي طالع *bī tāl*, بد اختر *bad akhtar*.
- UNPROPORTIONED, *a.* بي موافقت *bī muwāfiqat*.
- UNPROSPEROUS, *a.* بد بخت *bad bakht*, نا كاسياب *nā kāsiyāb*.
- UNPROTECTED, *a.* بي دستگیر *bī dast-gīr*, بي حمايت *bī himāyat*.
- UNPROVED, *a.* غير ثابت *ghayrī sābit*, بي دليل *bī dalīl*, و برهان *bi dalīl u burhān*.
- UNPROVIDED, *a.* بي اسباب *bī asbāb*, بي سرانجام *bī saranjām*.
- UNQUALIFIED, *a.* نا قابل *nā kābil*, نا لائق *nā lāyāk*.
- UNQUESTIONABLE, *a.* بي شبه *bī shubah*, بلا اعتراض *bilā itirāz*.
- UNQUESTIONABLY, *ad.* بي شک *bī shak*, مقررًا *mukarran*.
- UNREAD, *a.* نا خوانده *nā khānda*, بي علم *bī ilm*.
- UNREADY, *a.* نا تيار *nā tayyār*, نا مهيا *nā muhayyā*.
- UNREAL, *a.* نا راست *nā rāst*, بي حقيقت *bī hāqiqat*.
- UNREASONABLE, *a.* 1. (immoderate) بي اعتدال *bī ittīdāl*. 2. (not agreeable to reason), نا معقول *nā madkūl*. 3. (improper) بي قاعده *bī kāida*, بي جا *bī jā*.
- UNREASONABLENESS, *n.* عدم اعتدال *adamī attīdāl*, نا معقولی *nā madkūlī*.
- UNREASONABLY, *ad.* بي اعتدال *bī attīdāl*, نا انصاف *bilā insāf*, نا معقولانه *nā madkūlāna*.
- UNRELENTING, *a.* بي شفقت *bī shafa-kat*, سنگدل *sangdil*, درشت *durusht*.
- UNREMOVABLE, *a.* بي قرار *kāyīm*, بارکار *bar karār*.
- UNREPENTING, UNREPENTANT, بي ندامت *bī pashimānī*, بي نادامت *bī nadāmat*.
- UNREPROVABLE, *a.* بي توبیخ *bī taubīkh*.
- UNREQUESTED, *a.* نا مطلوب *nā mathlūb*, نا درخواست *nā darkhāsta*.
- UNRESERVED, *a.* (frank), صافي دل *sāfi dil*, صادق *sādik*, مخلص *mukhlis*. —(not kept back), نا باز داشته *nā bāz dāshta*, بي امتناع *bī imtinād*.
- UNRESERVEDLY, *ad.* با اخلاص *bā ikhlās*, بي رنگ و ریا *bī rang u riyā*, بالکل *bi'lkul*.
- UNRESISTED, *a.* نا مردود *nā mardūd*, نا مدفن *nā madfūn*.
- UNRESISTING, *a.* بي مقاومت *bī mu-kāwamat*, بي مزاحمت *bī muzāhamat*.
- UNRESTRAINED, *a.* بي قيد *bī kayd*, از حد *bī sabt*. —(not limited), بي ضبط *as hadd berūn*, بي انتها *bī intihā*.
- UNREVEALED, *a.* نا مبین *nā mubayyan*, مخفي *ghayr makshūf*, غير مكشوف *makhfi*.
- UNREWARDED, *a.* بي مزد *bī muzd*, بي عوض *bī tawāz*.
- UNRIGHTEOUS, *a.* بي صداقت *bī sadākat*, بي راستی *nā sādīk*, نا صادق *nā rāstī*, نا صواب *nā sarwāb*.
- UNRIGHTEOUSNESS, *n.* گناهکاری *gunāh-gārī*, نا راستی *nā rāstī*, فسوق *fusūq*.
- UNRIPE, *a.* رسیده *khām*, نا رسیده *nā rasīda*, نا پخته *nā pukhta*.

- UNRIVALLED, *a.* بی نظیر *bī nazīr*,
بی مثال *bī misāl*, بی عدیل *bī ddīl*.
- UNRULINESS, *n.* سرکشی *sar kashī*,
فتنه انگیزی *fitna angīzī*.
- UNRULY, *a.* سرکش *bī sabt*,
سرکشی *sar kash*, گردنکشی *gardan kash*.
- UNSAFE, *a.* نا امن *khatar-nāk*,
بی سلامت *bī salāmat*.
- UNSAID, *a.* نا مذکور *nāgufta*,
نا مذکور *nā mazkūr*.
- UNSATISFACTORY, UNSATISFYING,
a. نا پسند *nā muwāfaq*,
نا پسند *nā pasandi khātīr*,
غیر مطبوع *ghayrī matbūd*.
- UNSATISFIED, *a.* نا خوش *nā khūsh*,
نا راضی *nā shād*, نا راضی *nā rāz*.
- UNSAVOURY, *a.* بی لذت *bī lassat*,
بی مزگی *bī mazagī*.
- UNSEAL, *vt.* مهر کشادن *mahr-k*.
- UNSEASONABLE, *a.* بی وقت *bīwakt*,
بی زمان *bī zamān*, بی هنگام *bī hangām*,
بی موقع *bī maukt*.
- UNSEASONABLY, *ad.* بی محل *bī mahall*,
بی وقت *bī waktāna*, بی زمان *bī zamān*.
- UNSEEMLY, *a.* نا شایسته *nā shāyista*,
زشت *zish*, قبیح *kabīh*.
- UNSERVICEABLE, *a.* نا مفید *nā mufīd*,
نا بکار *nā bakār*.
- UNSETTLE, *vt.* بی قرار کردن *bī karār-k*,
نا پایدار کردن *nā pāyadār-k*.
- UNSETTLED, *a.* بی قرار *bīkarār*,
نا پایدار *nā pāyadār*.
- UNSHAKEN, *a.* غیر متحرک *ghayrī mutaharrīk*,
بی جنبش *bī jumbish*.
- UNSHEATHE, *vt.* از غلاف کشیدن *az ghī-lāf-k*.
- UNSOCIAL, *a.* غیر مطلوب *ghayrī matlūb*,
غیر موافق *ghayrī muāfis*,
خالص *khālīs*.
- UNSOCIABLE, *n.* نا مهربان *nā mīhrbān*,
نا همدم *nā hamdam*, بی الفت *bī ulfat*.
- UNSOCIABLY, *ad.* بی مهربانی *bī mīhr-*
bānī, از روی بی الفتی *az rūi bī ulfutī*.
- UNSOUND, *a.* 1. (sickly) مریض *marīz*,
بیمار *bīmār*. 2. (defective) ناقص *nākīs*,
بی دین *bī dīn*, 3. (not orthodox) غیر متداول *ghayrī muttadayyin*.
4. (not honest) نامکار *makkār*,
نا صادق *nā sādīk*. An unsound sleep, خواب سبک *khābi-sabuk*.
- UNSPEAKABLE, *a.* نا گفتنی *nā guftanī*,
نا قابل تقریر *nā kābīlī takrīr*.
- UNSTABLE, *a.* نا قایم *nā kāyim*,
نا پایدار *bī karār*, قرار *nāpāyadār*.
- UNSTEADILY, *ad.* بی قرارانه *bī karār-*
rāna.
- UNSTEADINESS, *n.* بی قراری *bī karārī*,
نا ثابت قدمی *nā sābit kadamī*.
- UNSTEADY; UNSTEADFAST, *a.* بی
قرار *bī karār*, بی ثبات *bī sabāt*,
نا ثابت *nā sābit*.
- UNSUBSTANTIAL, *a.* بی وجود *bī wujūd*,
بی جوهر *bī jauhar*.
- UNSUCCESSFUL, *a.* نا کامیاب *nā kāmyāb*,
بد بدخت *bī maksad*,
محرور *bī tālt*, طالع *mahrūm*.
UNSUCCESSFULLY, *ad.* بی نصیبانه *bī*
nasībāna, بی طالع *bī tālt*.
- UNSUITABLE, *a.* نا موافق *nā muwāfaq*,
نا لایق *nā lāyīq*, نا شایسته *nā shāyista*.
- UNSUITABLENESS, *n.* نا سزوار *nā*
sazāwārī, عدم مناسبت *ādami munāsibat*.
- UNSULLIED, *a.* نا مژگون *nā mulawwas*,
بی عیب *bī dyb*.
- UNSUPPORTED, *a.* بی عمود *bī dmūd*,
بی تقویت *bī takwīyat*.
- UNSUSPECTED, *a.* نا مظنون *nā maznūn*,
نا محتمل *nā muhtamal*.
- UNSUSPECTING; UNSUSPICIOUS, *a.*
بی شبه *bī gumān*, بی گمان *bī shubah*.

- UNTAMED, *a.* وحشي *sarkash*, سرکش *wahshī*.
- UNTAUGHT, *a.* نا خوانده *nā khānda*, تعليم نيا *tadlīm nayāfta*.
- UNTENABLE, *a.* بي اسناد *bī istinād*, بي اثبات *bī isbāt*.
- UNTENANTED, *a.* بي کرایه دار *bī kirāya dār*.
- UNTHANKFUL, *a.* نا شکور *nā shukūr*, بي سپاس *bī sipās*.
- UNTHANKFULNESS, *n.* بي شکر نعمت *bī shukrī nadmat*, بي سپاسي *bī sipāsi*.
- UNTHINKING, *a.* غافل *ghāfil*, بي فکر *bī fīkr*.
- UNTIE, *vt.* حل کردن *kushādan*, باز کردن *hall-k.*, *bāz-k.*
- UNTIL, *con, prep.* تا *tā*, الي *il'a*, تاکی *tāki*.
- UNTIMELY, *a.* بي وقت *bī waqt*, بي هنگام *bī mahall*, محل *hangām*.
- UNTITLED, *a.* بي لقب *bī lakab*, نا مستحق *nā mustahakk*.
- UNTOLD, *a.* نا معلوم *nā gufta*, نا گفته *nā madlūm*, نا مأموس *nā mamsūs*, دست نزده *dast na zada*.
- UNTRACTABLE, *a.* گردنکش *gardankash*, سرکش *sarkash*, غير مطيع *ghayri mutīd*.
- UNTRAINED, *a.* نا مودب *nā muaddab*, بي تعليم *bī tadlīm*.
- UNTRIED, *a.* نا آزموده *nā āzmūda*, تجرب *nā qujarrab*.
- UNTROD, *a.* نا پايمال *nā pāyamāl*, نا کوفته *nā kūfta*.
- UNTRUE, *a.* نا راست *nā hakk*, نا حق *nā rāst*.—(faithless), بي وفا *bī wafā*, ربا *pur riyā*.
- UNTRULY, *ad.* بي حقيقت *bī hakikat*, راستان *nā rāstāna*.
- UNTRUTH, *n.* نا راستي *durūgh*, دروغ *nā rāsti*, کذب *kizb*.
- UNUSED, *a.* بي استعمال *bī istidmāl*, نا مستعمل *nā mustadl*.
- UNUSUAL, *a.* بي قاعده *bī kāyada*, غير معمول *khilāfi madmūl*, غيروي *ghayri mdhūd*.
- UNUSUALLY, *ad.* بي رسمانه *bī rasmāna*, برخلاف عادت *bar kilāfi ādat*.
- UNVARIED, *a.* بي تبديل *bī tabdīl*, بي تغير *bī taghayyur*.
- UNVEIL, *vt.* بيحجاب کردن *bī hijāb-k.*, رفع نقاب ساختن *raft nikāb-s*.
- UNWARILY, *ad.* بي غافل *ghāflan*, خبرانه *bī khabarāna*.
- UNWARLIKE, *a.* نا جنگي *nā jāngī*, نا نبرد آزما *nā nabard āzmā*.
- UNWARRANTABLE, *a.* نا جايز *nā jāyis*, نا روا *nā rawā*.
- UNWARY, *a.* بي خبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*, بي احتياط *bī ihtiyāt*.
- UNWEARIED, *a.* نا مانده شده *nā mānda shuda*, نا خسته *nā khasta*.
- UNWELCOME, *a.* نا داپسند *nā dīl-pasand*, نا خوش *nā khūsh*.
- UNWELL, *ad.* نا خوش *nā khūsh*, بيمار *bīmār*.
- UNWHOLESOME, *a.* نا گواره *nā guwāra*, نا صواب *nā mauwāfak*, نا واقع *nā sawāb*.
- UNWIELDINESS, *n.* گراني *girāni*, بزرگي *buzurgī*.
- UNWIELDY, *a.* نا مسعد *girān*, نا جسيم *nā mustadd*, نا قابل *nā kābil*, نا جاسم *jasīm*.
- UNWILLING, *a.* بي راضي *nā rāzi*, بي مراد *nā murād*, بي اختيار *bī ikhtiyār*.
- UNWILLINGLY, *ad.* با ضرورت *bā zarūrat*, با اراده *bilā irāda*, کراهانه *karāhatan*.
- UNWILLINGNESS, *n.* بي رضاي *bī razāi*, بي اختيار *bī ikhtiyārī*.

- UNWISE, *a.* نادان *bī ākl*, عقل *bī ākl*, نادل *nādān*, غافل *ghāfil*.
- UNWISELY, *ad.* بی عقلانه *ghāfilan*, بی عقلانه *bī āklāna*, احمقانه *ihmakāna*.
- UNWITNESSED, *a.* بی شاهد *bī shāhid*, بی گواه *bī guwāh*.
- UNWONTED, *a.* نامشعور *nā mashhūr*, بی قاعده *bīlā kāyada*.
- UNWORTHILY, *ad.* بی استحقاق *bī istihkāq*, بی سزاواری *bī sazāwārī*, بی لیاقت *bī layākat*.
- UNWORTHINESS, *n.* نا شایستگی *nā shāyistagi*, نا سزاواری *nā sazāwārī*.
- UNWORTHY, *a.* نامستحق *nā mustahakk*, نا لایق *nā lāyāk*, نا سزاوار *nā sazāwār*, نامناسب *nā munāsib*.
- UNWRITTEN, *a.* نامکتوب *nā maktūb*, نامنویسیده *nā nawishta*.
- UNYOKE, *vt.* بی یوغ کردن *bī yūgh-k.*, تفریق کردن *tafrīk-k.*
- UP, *ad.* بالا *bālā*, بر *bar*, فوق *ālā*, آمدن *bar-ā*. To come up, بالا رفتن *bālā-r.* Up and down, زیر و زبر *zīr u zabar*, بالا *bālā*, زیر *zīr*. Up to, تا *tā*, حتی *ḥattī* الی *ilā*. *ḥatta*. Up to this time, تا این وقت *tā in waqt*. Get up, برخیز *barkhīz*.
- UPBRAID, *vt.* سرزنش *taḍna-z.*, طعن زدن *malā-mat-k.*, سرزنش *malā-mat-k.*, توبیخ کردن *taubīkh-k.*
- UPBRAIDINGLY, *ad.* با طعن *bā taḍna*, با سرزنش *bā sarzanish*.
- UPCAST, *a.* بالا انداخته *bālā andākhta*, رمی *ramī*.
- UPHOLD, *vt.* حمایت برداشتن *bardāshtan*, نگاهداشتن *himāyat-k.*, نگاهداشتن *nigāh-d.*
- UPLIFT, *vt.* برداشتن *bardāshtan*.
- UPON, *prep.* بر *bar*, بالا *bālā*, علی *ālā*.
- UPPER, *a.* بالاتر *bālātar*, برتر *bar tar*, اعلی *ādā*.
- UPPERMOST, *a.* بالا ترین *bālā tarīn*, بلند ترین *buland tarīn*.
- UPRAISE, *vt.* برداشتن *bar dāshtan*, فرار *afraz-k.*
- UPRIGHT, *a.* راست *rāst*, صالح *sālih*, صادق *sādik*, شایسته *shāyista*.
- UPRIGHTLY, *ad.* راستانه *rāstāna*, صالحانه *sālihan*, با راستی *bā rāstī*.
- UPRIGHTNESS, *n.* راستی *rāstī*, صداقت *sadākat*.
- UPROAR, *n.* هنگامه *hangāma*, غوغا *ghau-ghā*, شور *shūr*.
- UPROOT, *vt.* کندن *az bekh bar-k.*
- UPROUSE, *vt.* برانگیختن *bar angikhtan*, بیدار کردن *bedār-k.*
- UPSET, *vt.* سرنگون کردن *sar nagūn-k.*
- UPSIDE DOWN, *ad.* زیر و زبر *zīr u zabar*, سرنگون *tah u bālā*, و بالا *sar nagūn*. To turn upside down, زیر و زبر کردن *zīr u zabar-k.*
- UPSTART, *n.* مرد بی اصل *mardī bī asl*.
- UPWARD, *a.* بالا *bālā*, فرار *farāz*. — (more than) افزونتر *afzūntar*.
- URBANE, *a.* صاحب مروت *sāhibi murawwat*, خوش طبع *khush tabā*.
- URBANITY, *n.* خوش خلقی *khush khulkī*, ملامت *mulāyamat*.
- URETHRA, *n.* مجرای بول *majrāi baul*.
- URGE, *vt.* تقاضای کردن *takāzā-k.*, الحاح *ilhāh-k.*, مجبور کردن *majbūr-k.*
- URGENCY, *n.* ضرورت *zarūrat*, لزوم *luzūm*, تاکید *takīd*, تقاضای *takāzā*.
- URGENT, *a.* ضرور *zrūr*, لازم *lāzim*. An urgent affair, مهمت *muhimmat*.
- URGENTLY, *ad.* با ضرور *bī zrūr*, زما *ba tākid*.
- URINAL, *n.* قاروره *kārūra*, بولدان *bouldān*.

URINARY, *a.* منسوب بول *baul mansūb*, ادراری *idrārī*.

URINE, *n.* پیشاب *peshāb*, بول *baul*, شاش *shāsha*. Retention or stoppage of urine, بول سد *sadli baul*.

URINE, *vt.* پیشاب کردن *peshāb-k.*, بول *baul-k.* شاشیدن *shāshīdun*.

URN, *n.* آبریز *ābrīz*, ظرف *zarf*.

US, *pron.* ما را *mārā*.

USAGE, *n.* معامله *muāmala*, رواج *riwāj*, استعمال *istīmāl*, قاعده *kāida*, دستور *dastūr*, رسم *rasm*, عادت *ādat*.

USE, *n.* کار *kār*, عمل *amal*.—(practise), استعمال *istīmāl*, تجربه *tajriba*.—(habit), عادت *ādat*, آئین *āyīn*.—(advantage) نفع *naft*, فایده *fāyada*. Use of money, معامله *muāmala*. To be of use, نافع شدن *ba kār-ā.*, نافع شدن *naft-sh.* Of no use, بی فایده *bī fāyada*. Of use, مفید *mufīd*, کار آمد *kār āmad*. Out of use, خارج از استعمال *khārij az istīmāl*.

USE, *vt., vi.* بکار آوردن *ba kār-ā.*, خرج کردن *kharch-k.*, منتفع کردن *muntafī-k.*—(practise), استعمال کردن *istīmāl-k.*

USEFUL, *a.* بکار *bakār*, مفید *mufīd*, نافع *naft*. To be useful, بکار آمدن *bakār-ā.*, مفید شدن *mufīd-sh.*

USEFULLY, *ad.* بکار *bakār*, مفید *mufīd*, با منفعت *bā manfaʿt*.

USEFULNESS, *n.* سودمندی *sūdmandī*, انتفاع *fāyadamandī*, فایده مندی *intifād*.

USELESS, *a.* بکار *nā bakār*, بی فایده *bī fāyada*, حاصل *bī hāsīl*, باطل *bātil*.

USELESSLY, *ad.* بی منفعت *bī munfiʿāt*, بکاران *nā ba kārāna*.

USELESSNESS, *n.* ناپسندگی *nā shā-*

yistagī, ناکار *nā bakārī*, بی منفعتی *bī manfiʿatī*.

USHER, *n.* (at a court), عرض دیک *arz begħ*.—(an under school-master), نایب *nāīb*, خلیف *khaliḥa*.

USHER, *vt.* پیشروی کردن *piḥrawī-k.*, در آوردن *dar-ā*.

USUAL, *a.* معمول *madmūl*, معروف *māhūd*, مروج *murawwaj*.

USUALLY, *ad.* موافق دستور *muwāfiki dastūr*, بطریق قاعده *ba tarīqi kāyada*, معمول *madmūlan*.

USUFRUCT, *n.* تصرف محصولات *tasarrufi mahsulāt*, حاصل *hāsīl*.

USURER, *n.* سود خور *sūd khūr*, ربا خور *ribā-khūr*, مقرض *mukriḥ*.

USURP, *vt.* از زبردستی تصرف خود آوردن *az zabardastī ba tasarrufi khud-ā.* بظلم *ba zulm-g.* تطاول کردن *tatāwul-k.*

USURPATION, *n.* تصرف نا حق *tasarrufi nā hakke*, تجاوز *tādī*, جور *jaur*, جبر *jabr*.

USURPER, *n.* ظالم *ghāṣib*, غاصب *zālīm*.

USURY, *n.* سود خوری *sūd khūrī*, ربا *ribā*. To lend at usury, سود قرض دادن *basūd karz-ā*.

UTENSIL, *n.* اسباب ظرف *alat*, ظرف *zarf*, رخت *rikht*, *asbāb*.

UTERINE, *a.* رحم پیوند *rahm paywand*, شکمی *shikamī*.

UTERUS, *n.* زهدان *zahdān*, رحم *rihm*.

UTILITY, *n.* فایده *fāyada*, منفعت *manfaʿt*, سود *sūd*.

UTILIZE, *vt.* بکار بردن *ba kār-b.*, استعمال کردن *istīmāl-k.*, آزمودن *āsmūdan*.

UTMOST, *n., a.* نهایت *ghāyat*, نهایت *nihāyat*. To do one's utmost, حتمی *hattu'l maktūr-k.* At the utmost, نهایت *ba nihāyat*.

انتہائی *intihāyī*. To the utmost, مقدور *ba kadri maktūr*.

UTTER, *a.* کامل *kāmil*, خارج *khārij*.

UTTER, *vt* کلام کردن *kalām-k.* گفتن *guftan* فروشیدن *farūkhtan*.—(give currency) جاری کردن *jārī-k.*; ناند کردن *nāfiz-k.*

UTTERLY *ad.* مطلق *mutlak*, مراسم *sarā-sar*, بالکل *bi'lkul*.

UTTERMOST, *a.* درجه اعلیٰ *dla' darajja*, غایت *ghāyat*.

UVULA, *n.* ملاده *mulāza*.

UXORIOUS, *a.* عاشق *zanparast*, زیورست *āshiki zūja*.

V.

VACANCY, *n.* خلوت *khilwat*.—(leisure) فراغت *farāghat*, فرصت *fursat*.—(want of thought) غفلت *ghaflat*.

VACANT, *a.* خالی *khālī*, تهی *tihī*, معطل *mu'attil*. Vacant hours, ساعات تعطیل *sā'ati tadtīl*.

VACATE, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*, تهی کردن *tihī-k.*.—(quit possession of) ترک نمودن *tark-k.*, گذاشتن *guzhāshthan*.

VACATION, *n.* استراحت *ayyāmi istirāhat*, زمان فراغت *zamāni farāghat*, تعطیل *tadtīl*.

VACCINATE, *vt.* آبله گرفتن *ābila-g.*

VACUITY; VACUUM, *n.* خلوت *khilwat*, خالی *khālī*, جای خالی *jāi khālī*, فراغت *farāghat*.

VAGABOND, *n.* آواره *āvāra*, اوباش *aubāsh*, رند *rind*, بیکار *bikār*.

VAGINA, *n.* کس *kus*, مهبل *mahbal*.

VAGUE, *a.* بی قرار *bī karār*, نا پدیدار *nā pāyadār*, نا معلوم *nā māhūd*.

VAIN, *a.* باطل *bātīl*, (fruitless, absurd) بی فایده *bī fāyada*, عبط *ābas*, بیهوده *bihūda*.

bihūda, بیهوده *bīmadnī*.—(ostentatious) مغرور *maghrūr*, خود بین *khud bīn*. In vain, عبطا *ābasun*, باطلا *lātīlan*.

VAINLY, *ad.* بیهوده *bīmadnī*, بیهوده *bihūda*, باطلا *bātīlan*.

VALE, *n.* وادی *wādī*, دره *darra*.

VALEDICTION, *n.* وداع *widād*, خدا حافظ *khudā hāfiz*.

VALEDICTORY, *a.* وداع گو *widād gū*.—(letters) وداع نامه *widād nāma*.

VALET, *n.* خدمتکار *khidmatgār*, نوکر *naukar*.

VALETUDINARY, *a.* مریض *marīz*, خسته مزاج *khasta mizāj*.

VALIANT, *a.* دلور *dīlāwar*, مردانه *mardāna*, بهادر *bahādur*, جوانمرد *jawān mard*, شجاع *shujād*.

VALIANTLY, *ad.* دلیرانه *dīlirāna*, با شجاعت *bā shujādāt*.

VALID, *a.* مستحکم *mustahkam*, استوار *usturwār*, قوی *karwī*, مسلح *musajjal*.

VALIDITY, *n.* درستگی *durustī*, صحت *sihhat*, مسلح *musajjalan*.

VALLEY, *n.* وادی *wādī*, دره *darrah*.

VALOUR, *n.* دلیری *dīlirī*, مردانگی *mardānagī*, بهادری *bahādurī*, شجاعت *shujādāt*.

VALUABLE, *a.* گران بها *girānbahā*, بیش قیمت *bish kīmat*, عزیز *āzīz*.

VALUATION, *n.* تعیین قیمت *tad'yīni kīmat*, تخمین *taklīmīn*.

VALUE, *n.* قیمت *kīmat*, ارزش *arzish*, بها *bahā*.

VALUE, *vt.* اعتبار *āzīz-d.*, ارزش دادن *iltifāt-n.*, تعیین *takrīm-s.*.—(rate) نرخ زدن *tad'yīn kīmat-k.*, نرخ *nirkh-z.*

VALVE, *n.* پرده *pardah*, غطا *ghitā*.

- VAN, *n.* پش لاشکر *pesh lashkar*, رو پش رو *pesh rau*.—(cart) بزرگ عرابه *drābi buzurg*.
- VANGUARD, *n.* مقدمت العجیش *mukad-damatu'l jaysh*.
- VANISH, *vi.* غایب شدن *ghāyib-sh.*, نا پدید کردن *nā būd-sh.*, نا بود شدن *padīd-k.*, پنهان شدن *pinhān-sh.*, کم شدن *gum-sh.*
- VANITY, *n.* (vain pursuit) بی‌بودگی *bī hūdagi*, بطلان *butlān*, خود پرستی *parastī*.—(self-conceit) خود پرستی *khud parustī*, خود بینی *khud bīnī*, لاف *lāf*.
- VANQUISH, *vt.* شکست دادن *shikast-d.*, غالب شدن *ghālib-sh.*, مظفر شدن *zafur-y.*, مغلوب کردن *maghlūb-k.*, کشتن *kushādan*.
- VAPID, *a.* بی مزه *bī maza*, بیجان *bījān*.
- VAPIDNESS, *n.* بی‌مزگی *sardī*, سردی *bī mazagi*.
- VAPOUR, *n.* بخار *bukhār*, کف *taf*, خیال *ghubār*.—(vain imagination) وهم *wahm*.—(low spirits) دل‌نگی *diltangi*, سودا *saudā*.
- VAPOUR, *vi.* تبخیر کردن *tabkhīr-k.*, دود کردن *dūd-k.*
- VARIABLE, *a.* متغیر *mutaghayyir*, نا پایدار *nāpāyadār*, بی ثبات *bī sabāt*. To be variable, بی‌قرار شدن *bī karār-sh.*
- VARIANCE, *n.* منازعت *ikhtilāf*, اختلاف *munāziāt*, آشوب *āshūb*, فتنه *fitna*.
- VARIATION, *n.* تغییر *tabdīl*, تفاوت *ikhtilāf*, اختلاف *tafāwat*.
- VARIEGATE, *vt.* گوناگون کردن *gūnāgūn-k.*, نقش کردن *būkalamūn-n.*, رنگارنگی *naksh-k.*
- VARIEGATED, *a.* گوناگون *gūnāgūn*, رنگارنگ *rangārang*, بو تلمون *bū kala-mūn*.
- VARIEGATION, *n.* گونا گونی *gūnāgūn*, رنگارنگی *rangā rangī*.
- VARIETY, *n.* رنگارنگی *rangārangi*, (اقسام *kism* (pl. انواع *anau* (pl. نوع *nau*).
- VARIOUS, *a.* مختلف *gūnāgūn*, بی قرار *bīkarār*, (uncertain) نا پایدار *nā pāyadār*.
- VARIOUSLY, *ad.* باختلاف *bā ikhtilāf*, به چند صورت *ba chand sūrat*.
- VARNISH, *n.* روغن *raughan*, لک *luk*, رنگینی *rangīnī*, حسن کلام *husni kalām*.
- VARNISH, *vt.* با روغن مالیدن *bā rau ghan-m.*, رنگین کردن *rangīn-k.*
- VARY, *vt., vi.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*, تبدیل صورت *taghayyir-s.*, تغییر ساختن *tabdīlī sūrat-n.*—(to become changed) مختلف شدن *mukhtalīf-sh.*, متبدل گشتن *matabaddīl-g.*
- VASE, *n.* ظرف *zarf*, (pl. ظروف).
- VASSAL, *n. a.* رعیت *raṭiyat*, (رعایا *pl.*), فرمانبردار *tābāt* (pl. توابع *farmān bardār*).
- VAST, *a.* بی اندازه *bī andāza*, از حد بیرون *az hadd berūn*, وسیع *wasī*, کبیر *kabīr*, عظیم *dazīm*.
- VASTLY, *ad.* نهایت *nihāyat*, از حد بیرون *az hadd berūn*.
- VASTNESS, *n.* عظمت *fus'hat*, فسحت *dzamat*.
- VAULT, *n.* گنبد *gumbad*, قبه *tāk*, زیر *kabba*.—(cellar) ته خانه *tih khāna*, زمین *sēr zamīn*.
- VAULT, *vt.* مقبب ساختن *mukabbab-s.*, قبه ساختن *kabba-s.* To vault on horse-back, معثر کردن *matadassīr-k.* To vault as a tumbler, جانبازی کردن *jānbāzī-k.*

- VAUNT, *vi.* زدن *lāf-z.*, افتخار کردن *iftikhār-k.*
- VAUNT, *n.* گداز *lāf*, گداز *gazāf.*
- VEAL, *n.* گوشت گاو ساله *gushti gāwsāla*, گوشت عجل *gūshti ejl.*
- VEER, *vt.* گردان کردن *daur-k.*, گردان *gardān-sh.*, تبدیل شدن *tabdīl-sh.*
- VEGETABLE, *n.* نبات *nabāt*, (pl. نباتات), *sabzī.*
- VEGETATE, *vi.* نبات کردن *nabat-k.*, رویدن *rustan*, رویدن *rūdan.*
- VEGETATION, *n.* رویدگی *rūyidagī*, نبات *nabat.*
- VEHEMENCE, *n.* شدت *shiddat*, سختی *sakhtī*, تند مزاجی *tundī*, تیز مزاجی *tez mizājī.*
- VEHEMENT, *a.* نیز *tez*, تند *tund*, تیز مزاج *sakht*, *durusht*, تیز مزاج *tez mizāj.*
- VEHEMENTLY, *ad.* با سختی *ba sakhtī*, با شدت *bā shiddat.*
- VEHICLE, *n.* عرابه *ārāba*, مرکب *markab*, سوار *sawārī.*
- VEIL, *n.* نقاب *nikāb*, حجاب *hijāb*, پرده *parda*, برقع *burk.* To take the veil, احتجاب کردن *ihitjāb-k.* The veil of the heart, دل پرده *pardui dīl.*
- VEIL, *vt.* زبر *hijāb-s.*, حجاب ساختن *zeri pardāh-s.*, زبر *nihuftan.*
- VEIN, *n.* رگ *rag*, شریان *shiryān*, عرق *trk* (pl. عروق), ورید *warīd.* To open a vein, رگ زدن *fasd-k.*, رگ زدن *rag-z.* The jugular veins, رگ جان *ragi jān.*
- VEINED, VEINY, *a.* رگدار *ragdār.*
- VELOCITY, *n.* سرعت *surāt*, زودی *zūdī*, عجلت *ajalat.*
- VELVET, *n.* مخمل *makhmal*, تظیف *katifat.*
- VEND, *vt.* فروختن *farūkhtan*, بیع کردن *baī-k.*
- VENDER, *n.* فروشنده *farūshanda*, باع *bāt.*
- VENERABLE, *a.* کریم *karīm*, بزرگوار *buzurgwār*, مکرم *mukarram*, محترم *muhtaram.*
- VENERABLY, *ad.* با عزت *bā izzat*, با حرمت *bā hurmat.*
- VENERATE, *vt.* احترام نمودن *ihtirām-n.*, عزیز داشتن *buzurg-d.*, عزیز داشتن *āzīz-d.*
- VENERATION, *n.* تکریم *ikrām*, اکرام *takrīm*, توقیر *taukīr.* With veneration, *bā taukīr u ihtarām.* Worthy of veneration, واجب الاحترام *wajibu'l ihtirām.*
- VENEREAL, *a.* شهوتی *nafsānī*, نفسانی *shahwatī.*—(disease) آشک *ātishak*, سوزاک *sūzāk.*
- VENESECT, *n.* رگ زنی *rag zanī*, فصد *fasd.*
- VENGEANCE, *n.* انتقام *intikām*, کینه *kīna*, پاداش *pādāsh.* To take vengeance, انتقام گرفتن *intikām-g.*
- VENIAL, *a.* واجب العفو *wājibu'l afw*, معذور *ma'zūr.*
- VENISON, *n.* گوشت آهو *gūshī āhū*, لحم غزال *luhmi ghizāl.*
- VENOM, *n.* زهر *zahr*, سم *samm.*
- VENOMOUS, *a.* زهر آلود *zahrī*, زهر *zahr*, سم دار *samm-dār.*
- VENOMOUSLY, *ad.* با زهر *bā zahr.*
- VENT, *n.* منفذ *sūrākh*, راه *rāh*, خلاص *manfas*,—(a passage for smoke) دود کش *dūd kush.*—(sale) بیع *bīd.*—(disclosure) اظهار *izhār.*
- VENT, *vt.* (report). ظاهر کردن *ākhīr-k.*, آشکاره کردن *āshkāra-k.*—(give vent)

- باد گذار کردن *bād guzār-k.*—(sell) فروختن *farūkhtan.*
- VENTILATE, *vt.* باد کشي کردن *bād kashī-k.*, هوا دادن *hawā-d.*
- VENTILATION, *n.* باد کشي *bād kashī.*
- VENTILATOR, *n.* باد کش *bād kash.*, مرواح *marwah.* باد زن *bād zan.*
- VENTRICLE, *n.* معده *madda.* شکم *shikamba.*
- VENTURE, *n.* (attempt) سعی *saī.* قصد *kasd.*—(hazard) خطر *khatar.* صدمه *sadma.*—(undertaking) جسارت *jasārat.* جرأت *jurāt.*
- VENTURE, *vt., vi.* جرأت کردن *jurāt-k.*, بی باک بودن *bī bāk-b.* To venture at, on, قصد ساختن *saī-n.* سعی نمودن *kasd-s.*
- VENTURER, *n.* اجترآ کننده *ijtirā kunanda.* مرد بی باک *mardī bī bāk.* دلیر *diler.*
- VENTUROUS, *a.* دلیر *diler.* جگردار *jigardār.* گستاخ *gustākh.*
- VENTUROUSLY, *ad.* با دلیری *bā dilerī.* شیر مردانه *shīr mardāna.*
- VENTUROUSNESS, *n.* بی پروایی *bī parwāī.* دلیری *dilerī.* جرأت *jurāt.*
- VENUS, *n.* زهره *zuhra.* ناهید *nāhid.*
- VERACITY, *n.* صداقت *rāstī.* راستی *sadāqat.*
- VERANDAH, *n.* رواق *tāk.* طاق *rawāk.* پیشگاه *pehgāh.*
- VERB, *n.* فعل *faʿl.*—(transitive) فعل *faʿlī mutaʿaddī.*—(intransitive) فعل لازم *faʿlī lāzamī.*—(irregular) فعل غیر قیاسی *faʿlī ghayr kiyāsī.* شاذ *shāz.*—(regular) فعل قیاسی *faʿlī kayāsī.*—(simple) فعل مفرد *faʿlī mufrad.*—(compound) فعل مرکب *faʿlī murakkab.*—(active) فعل معروف *faʿlī maʿrūf.*—(passive) فعل مجهول *faʿlī majhūl.*—(affirmative) فعل اثبات *faʿlī isbāt.*—(negative) فعل نفی *faʿlī naftī.*—(causal) فعل متعدی بالواسطه *faʿlī mutaddī bi'l wāsita.*—(defective) فعل ناقص *faʿlī nāqisq.*—(auxiliary) فعل معاون *faʿlī māwan.*
- VERBAL, *a.* زبانی *zabānī.* لغوی *lughavī.* لفظی *lafzī.* A verbal noun, اسم مصدر *ismī masdar.* حاصل بالمصدر *hāsil bi'l masdar.*
- VERBALLY, *ad.* زبانی *ba kalām.* بکلام *zabānī.*
- VERBATIM, *ad.* لفظ بلفظ *lafz bā lafz.* حرف بحرف *harf ba harf.*
- VERBOSE, *a.* طویل *mufassal.* مفصل *tūl tawīl.*
- VERBOSITY, *n.* زیاده گوئی *ziyāda gūī.* پرگوئی *pur gūī.*
- VERDANT, *a.* سبز *sabz.* اخضر *ukhzar.* تازه *tāza.*
- VERDICT, *n.* حکم *fatwaʾ.* فتوی *hukm.*
- VERDIGRIS, *n.* زنگار *zangār.*
- VERDURE, *n.* تازگی *sabzī.* سبزی *tāzagī.*
- VERGE, *n.* کنار *kinār.* لب *lab.* حد *hadd.*
- VERGE, *vi.* مایل شدن *māyil-sh.* متوج *mutawajja-sh.* شدن
- VERIFICATION, *n.* تصدیق *tasdīk.* اثبات *tahkīk.* تحقیق *isbāt.*
- VERIFY, *vt.* تصدیق کردن *tasdīk-k.* اثبات کردن *muhakkak-k.* محقق کردن *isbāt-k.*
- VERILY, *ad.* یقیناً *fi'l-wāqʿ.* فی الواقع *fi'l hakikat.* یقیناً *bi'l hakik.* بالحق *tahkikan.* حقیقت
- VERMICELLI, *n.* کرممان *kirmānī.* گندم *gandūm.*

VIAL, *n.* شیشه *shēsha*, زجاجه *zujāja*.

VIAND, *n.* طعام *taām*, خراک *khurāk*,
ماکولات *mākūlāt*.

VIBRATE, *vt., vi.* جنبان شدن *jumbān-sh.*,
پیش و پش *pas u pesh-j.*, متحرک ساختن
mutuharrrik-s.

VIBRATION, *n.* جنبش *jumbishi* و پیش *pas u pesh*,
لرزش *larzish*, تحرک *tuharruk*.

VICAR, *n.* وکیل *wakīl*, نایب *nāyib*,
خليفة *khalīfa*.

VICE, *n.* بدی *badī*, زبونی *zabūnī*, کناه
gunāh, شر *sharr*, قباح *kabāhat*.
2. (in place of) عوض *ba twaz*, مقام
dar mukām, نایب *nāyib*.

VICE-ADMIRAL, *n.* نایب امیرالبحر
nāyibi amīrul bahr.

VICE-CHANCELLOR, *n.* مامور مجلس
māmūrī majlisi عدالت *ādālat*, نایب
حاکم مدرسه *nāyibi hākimi madrasa*.

VICEGERENCY, *n.* خلافت *khalāfat*,
نیابت *niyābat*, وکالت *wakālat*, جا
نشینی *jā nishīnī*.

VICEGERENT, *n.* جانشین *khalīfa*,
jā nishīn, قائم مقام *kāyīm mukām*,
وکیل *wakīl*. To appoint a vicegerent,
jā nishīn nām-zad-k. قائم مقام شدن
kāyīm mukām-sh. To act as vicegerent,
wakīl-sh.

VICE-PRESIDENT, *n.* نایب مدیر مجلس
nāyibi mīrī majlis.

VICEROY, *n.* صوبه *sūba*, نواب *nawwāb*.

VICEROYALTY, *n.* صوبه داری *sūba dārī*,
فرمان فرماي *farmān farmāi*.

VICE-VERSA *ad.* بالعکس *bi'l āks*, منقلب
munkalīb.

VICINITY, *n.* نزدیکی *karābat*,
همسایگی *hamsāyagī*.

VICIOUS, *a.* شریر *shur'ir*, فاسد *fāsīd*,
معیوب *māyūb*, بدذات *bad zāt*.

VICISSITUDE, *n.* دور *daur*, انقلاب *inkilāb*,
تغیر *taghayyir*. The vicis-
situdes of fortune, گردوی *dawrī*,
چرخ دوار *charkhi dawwār*.

VICTIM, *n.* قربان *kur'bān*, فدا *fidā*, صدقه
sadka. To offer up a victim, فدا کردن
fulā-k., ذبح کردن *zabh-k.*

VICTOR, *n.* غازی *ghāzī*, پیروز *pīrūz*,
مظفر *muzaffar*, غالب *ghālib*.

VICTORIOUS, *a.* ظفریاب *zafar-yāb*,
پیروز *pīrūz*, مظفر *muzaffar*.

VICTORIOUSLY, *ad.* غالباً *ghāliban*,
مظفرانه *muzaffarāna*.

VICTORY, *n.* فتح *fat'h*, ظفر *zafar*, نصرت
nusrat, دستبرد *dast burd*. To gain a
victory, فتح یافتن *fat'h-y.*, مظفر شدن
muzaffar-sh., ظفر یافتن *zafar-y.*

VICTUAL, *vt.* ذخیره دادن *zakhīra-d.*,
ماکولات بخشیدن *rūzī-d.*,
mākūlāt-b.

VICTUALS, *n. pl.* خوردنی *khurdanī*,
طعام *taām*, خوراک *khurāk*, ذخیره
توشه *tūsha*.

VIE, *vi.* هم سري کردن *ham sari-k.*,
غصه خوردن *hasrat-b.*, هم مطالب بودن
ham mātlab-b.

VIEW, *vt.* دیدن *dīdan*, نگرستن *nigristan*,
چشم داشتن *nazar-k.*, ملاحظه کردن
mulāhaza-k.

VIEW, *n.* 1. (prospect) نظر *nazar*, نگاه
nigāh. A distant view, نظربعيد *nazari*
ba'īd. 2. (intention) عزم *azm*, اراده
irāda, قصد *qasd*. 3. (opinion) رای
rāya, قیاس *kiyās*. At the first view,
بظراول *ba nazari arwal*.

VIGILANCE, *n.* بیداری *bīdārī*, آگاهی

- āgāhī*, خبرداري *basirat*, بصيرت *khābardārī*.
- VIGILANT**, *a.* آگاه *āgāh*, بیدار *būdār*, خبردار *khābardār*.
- VIGILANTLY**, *ad.* بالنباه *bā intibāh*, با بیداري *khābardārāna*, *bā bīdārī*.
- VIGOROUS**, *a.* قوي *kaufī*, زورآور *zūrāwar*, توانا *tawānā*.
- VIGOROUSLY**, *ad.* با زور *bā zūr*, با قوت *bā kuwat*.
- VIGOUR**; **VIGOROUSNESS**, *n.* قوت *kuwat*, تواني *tākat*, زور *zūr*, عنفوان *tawānāī*. The vigour of youth, شباب *anfawānī shabāb*.
- VILE**, *a.* پست *past*, خوار *khār*, ذلیل *zalīl*, کمین *kamīna*, حقیر *hakīr*, فرومایه *farūmāya*, خاکسار *khāksār*, دون *dūn* همت *himmat*.
- VILELY**, *ad.* حقیرانه *bā hikārat*, با حقارت *hakīrāna*.
- VILENESS**, *n.* پستی *hikārat*, حقارت *pastī*, ذلت *dūnī*, خواري *zillat*, *khārī*.
- VILIFY**, *vt.* حقارت کردن *hikārat-k.*, طعن و دم گفتن *āyb-g.*, گفتن *tād n u zamm-g.*
- VILLA**, *n.* راع *rāgh*, سرا *sarā*.
- VILLAGE**, *n.* ده *dih*, قريه *karya*, روستا *rūstā*.
- VILLAGER**, *n.* روستايي *dihkān*, دهقان *rūstāī*.
- VILLAIN**, *n.* شرير *harāmzāda*, حرامزاده *sharīr*, ناجر *fājir*, فاسد *fāsid*.
- VILLAINOUS**, *a.* فاسد *fāsid*, بدکار *badkār*, شرير *sharīr*, بداندیش *bad andīsh*, اهل فساد *ahli fāsād*.
- VILLAINOUSLY**, *ad.* شرًا *fāsīdan*, فاسدان *sharran*.
- VILLAINY**, *n.* فساد *fisād*, قباح *kabūhat*, فتنه *fitna*.
- VINDICATE**, *vt.* عذر آوردن *īzīr-ā*, پوش *pozish-k.*, خلاص کردن *khalāf-k.*, دستگیر *himāyat-d.*, حمایت دادن *dastyār-sh.*
- VINDICATION**, *n.* عذر *īzr*, حمایت *himāyat*, اثبات *isbāt*.
- VINDICTIVE**, *a.* کینه کش *kīna kash*, کینه ور *kīna war*.
- VINE**, *u.* انگور *dirakhti angūr*, رز *raz*, کرم *karm*.
- VINEGAR**, *n.* سرکه *sirkah*, خل *khall*.
- VINEYARD**, *n.* باغ انگور *bāghī angūr*, رزستان *razistān*.
- VINTAGE**, *n.* انگور چینی *angūr chīnī*, قطاف *katāf*.
- VIOL**, *n.* رباب *rubāb*, ساز *sāz*.
- VIOLABLE**, *a.* ممکن *mumkīni nakz*.
- VIOLATE**, *vt.* (injure, hurt) جور نمودن *jaur-n.*, ستم نمودن *sitam-n.*, قهر کردن *kahr-k.*—(ravish) بکارت گرفتن *bakārat-g.*, زنا کردن *zinā-k.*—(break) شکستن *shikastan*. To violate an agreement, نسخ عهد و پیمان *nakz-k.*, نسخ عهد و پیمان *faskhi āhd u paymān-k.* To violate friendship, نسخ دوستي ساختن *faskhi dūstī-s.*
- VIOLATION**, *n.* پرده دري *zulm*, ظلم *pardah darī*, نقض شکستگی *shikastagī*, نقض *nakz*, نسخ *faskhi*.
- VIOLATOR**, *n.* ظالم *sitamgār*, ستمگر *zālīm*, پرده در *pardah dar*, فاسک *fāsikh*, ناقص *nāqiz*.
- VIOLENCE**, *n.* فساد *zūr*, ستم *sitam*, فساد *fāsād*, ظلم *zulm*, زبردستي *zabardastī*. To commit violence, کردن *zabardastī-k.*, جبر و جبر ساختن *jaur u jabr-s.* Personal violence, صدمه

جبر عظیم *sadmai jismī*, جسمی *jabri āzim*.

VIOLENT, *a* سخت *sakht*, شدید *shadīd*, غلبه‌ناک *ghazabnāk*, تیز *tīz*.—(passionate) آتش‌مزاج *ātish mizāj*. A violent wind, باد تند *bādi tund*, باد شدید *bādi shadīd*, outrageously *shadīd*.—(outrageous) ستم *sikimgar*, دست‌دراز *dast darāz*.

VIOLENTLY, *ad.* بشدت *bashiddat*, جبراً *jabra*, زور *bazūr*, قهراً *kahrān*.

VIOLET, *n.*, *a.* بنفشه *banafsha*, سبز دانه *sabzdāna*.

VIOLIN, *n.* vide FIDDLE.

VIPER, *n.* مار افعی *afaī*, مار *mār*.

VIRGIN, *n.* دوشیزه *dūshīza*, باکره *bākira*.

VIRILE, *a.* مردانه *mardāna*, مردی *mardī*.

VIRILITY, *n.* مردانگی *mardānagī*.

VIRTUAL, *a.* مطبوع *matbūʿ*, ذاتی *zātī*, جوهری *javharī*, معنوی *maʿnawī*.

VIRTUALLY, *ad.* فی‌الحقیقت *fi'l hakikat*, در حقیقت *dar hakikat*, عیناً *dyan*.

VIRTUE, *n.* نیکی *khubī*, نیکویی *nektī*, خیر *khayr*, فضل *fazl*.—(efficacy, quality), خاصیت *zāt*, ذات *kuwat*, قوت *khāsiyat*. Without virtue, ناکس *nā kas*, بی‌هنر *bī hunar*. By virtue of a royal order, بموجب حکم شاه *ba mūjabī hukmi shāh*, سلطان *hasbu'l hukmi sultān*.

VIRTUOUS, *a.* هنرمند *nektūlār*, نیکوکار *hunarmand*, نیک *nektī*, فاضل *fāzil*, خیر *khayr*, پاک *pāk* (chaste), پارسا *pārsā*.

VIRTUOUSLY, *ad.* با فضیلت *bā fazīlat*, هنرمندانه *hunarmandāna*.—(chastely) "تاهیران *tāhīran*, با پرهیزی *bā parhīzī*."

VIRULENCE, *n.* (poison) زهر *zahr*.—(malignity) بدخواهی *bad khāhī*, شرارت *sharārat*.

VIRULENT, *a.* شریر *bad khāh*, بدخواه *sharīr*.

VIRULENTLY, *ad.* با زهر *bā zahr*, با کین *bā kīn*.

VISAGE, *n.* رو *rū*, روی *rūi*, وجه *waja*.

VISCID, *a.* چسبان *charb*, چسبانی *chasbān*.

VISCOUNT, *n.* بیگ *beg*, خان *khān*.

VISIBILITY, *n.* ظهور *namūdārī*, نموداری *zahr*.

VISIBLE, *a.* منظور *mansūr*, ظاهر *zāhir*, آشکاره *namūdār*, آشکاره *āshkāra*.

VISIBLY, *ad.* منظره *zāhirāna*, منظره‌وار *manzūran*.

VISION, *n.* بصارت *basārat*, دید *dīda*, مشاهده *mushāhadat*, نمای *numā-yish*.—(phantom) وهم *wahm*, خیال *khīyāl*, سایه *sāya*.

VISIONARY, *a.* خیالی *khīyālī*, متخیل *mutakhayyil*, وهمی *wahmī*.

VISIT, *vt.*, *vi.* (pay a visit) عزم ملاقات *dzmi mulākāt-k.*, زیارت کردن *ziyārat-k.* To visit the sick, عیادت کردن *tādat-k.*, بیمار دیدن *tīmārī bīmār-k.* To visit one another, تراور *tazāwur-k.* To visit relations, ملاقه *silai rahim-k.* To visit with affliction, رسانیدن *tirāb-r.*

VISIT, *n.* عزم ملاقات *dzmi mulākāt*, زیارت *ziyārat*, دیدن *dīdan*. Visiting the sick, عیادت *tyādati khastagān*, بیمار دیدن *tīmārī bīmār*.

VISITOR, *n.* زائر *mulākātī*, زائر *zāir*.—(inspector) مفتش *mufattish*.

VISOR, *n.* حجاب *burka*, برقع *hijāb*.

VITAL, *a.* حیوانی *haywānī*, حیاتی *hayātī*.—(giving life) حیاتی *hayāt bakhsh*.—(relating to life)

حيواذيت *hayāt mansūb*, منسوب
haywāniyat.

VITIATE, *vt.* تباہ کردن *zāt-k.*, ضایع کردن *tabāh-k.*, خراب
فاسد کردن *fāsīd-k.*, خراب
کندن *kharāb-k.*

VITIATION, *n.* فساد *fasād*, تباہی *tabāhī*.

VITREOUS, *a.* زجاجی *zujājī*.

VITRIFY, *vt.* شیشہ زجاج کشیدن *zujāj-g.*, شیشہ
ساختن *shīsha-s.*

VITRIOL, *n.* زاج *zāj*, شکار *shakhār*. Green
vitriol, زاج سبز *zāji sabz*. Blue vitriol,
زنجار *zangār*, توتیای ہندی *tutīyāyi*
hindī. White vitriol, سفید زاج *zāji*
sufed. Spirit of vitriol, روح اعظم
rūhī azam.

VIVACIOUS, *a.* روشن تیز *tez*, روشن
چالاک *chālāk*.

VIVACITY, VIVIDNESS; *n.* زندہ دلی
زبرکي *dīl shādī*, دلشادی *dīl shādī*,
زیرکي *zīrakī*.

VIVID, *a.* فرح بخشی *raushan*, روشن
farah bakhsh.

VIVIDLY, *ad.* با تیزی *bā shaukī*, شوخی
bā tezī.

VIVIFICATION, *s.* حیات *ihyā*, احیا
بخشی *hayāt bakhshī*.

VIVIFY, *vt.* جان زندہ کردن *sīnda-k.*, جان
دادن *jān-d.*, حیات دادن *hayāt-d.*

VIZ, *ad.* یعنی *yanī*.

VOCABULARY, *n.* کتاب لغت *kitābi*
lughat, فرهنگ *farhang*.

VOCAL, *a.* نولنی *sūti*, صوتی *nawāi*.

VOCATIVE, *n.* (case) حالت ندا *hālātī*
nīdā.—(particle) حرف ندا *harfī nīdā*.

VOCIFERATE, *vi.* نعرہ زن *naḥra-z.*,
غوغا مچان *ghaughā-n.*

VOGUE, *n.* راج *rawāj*, رسم *rasm*.

VOICE, *n.* صدا *sūt*, آواز *āwāz*, صد
آواز *nawā*. A loud voice, بلند
آواز *nawā*.

āwāzi buland. Having the same voice,
آواز *hamāwāz*. A sweet voice, آواز
āwāzi shūrīn, نواہی خوب *nawāz*
khūb. A shrill voice, آواز تیز *āwāzi tez*.
—(active voice) فعل معروف *fatlī*
maḍrūf.—(passive voice) فعل مجهول
fadlī majhūl.

VOID, *a.* خالی *khālī*, تہی *tihī*.—(null)
معدول *mudttal*, باطل *bātīl*. Void of
care, بی پروا *bī parwā*, فارغ *fārigh*.

VOID, *n.* خلوت *jāi khālī*, جای خالی *jāi khālī*,
khilwat.

VOID, *vt.*, (leave empty) تہی کردن
tihī-k., خالی *khālī-k.*.—(make
null) باطل کردن *bātīl-k.*, معدول
mudttal-k.

VOLATILE, *a.* سبک *sabuk*, خفیف
khafīf, متغول *mutalawwīn*.

VOLATILENESS, *n.* نا پایداری *nā*
pāyadārī, بی قراری *bī karārī*.

VOLCANO, *n.* کوه آتش انداز *kūhi ātish*
andāz, آتشی نشان *ātish fīshān*.

VOLITION, *n.* خواہش *khāhīsh*, قصد *qasd*.

VOLLEY, *n.* بارش *bārīsh*, شلخ
shalkh, شلیک *shalīk*.

VOLUBILITY, *n.* (of speech) زبان آوری
zabān āwarī, فصاحت *fasāhat*.—(mu-
tability) نا پایداری *bī karārī*, بی قراری
nā pāyadārī.—(act of rolling round)
گردش *gardīsh*, چرخ *charkh*.

VOLUBLE, *a.* زبان آور *zabān āwar*.—
(rolling) دوارہ *daivāra*.—(unsteady)
بی قرار *bī karār*.

VOLUME, *n.* جلد *jild*, جریدہ *jarīda*,
دفتر *daftar*. A book of two volumes,
جلد دو کتاب *kitābi du jild*.

VOLUMINOUS, *a.* بزرگ *buzurg*, مجلد
mujallad, حجیم *hajīm*.

VOLUNTARILY, *ad.* با اراده *bā irāda*,
با اختیار *khud ba khud*,
bā ikhtiyār.

VOLUNTARY, *n., a.* مرادی *murādī*,
اختیاری *ikhtiyārī*, ارادتی *irādatī*.

VOLUNTEER, *n.* آنکه خود *fidāī*,
ānki khud ba khud کار می کند
kārī mī kunad, سپاه اختیاری *sipāhī*
ikhtiyārī, دلخواهی *dilkhāhī*.

VOLUPTUARY, *n.* عیاش *dyāsh*, شکم
شهوت پرست *shikam parast*, شهوت
shahwat parast.

VOLUPTUOUSLY, *ad.* با ذوق و صفا *bā*
zauk u sifā, با عیش و عشرت *bā dysh*
u āshrat, با هوا و هوس *bā hawā u hawas*.

VOLUPTUOUSNESS, *n.* عیاشی *dyāshī*,
zauk, هوا و هوس *hawā u hawas*.

VOMIT, *vt., vi.* رن *kaya-k.*,
radd-k., استفراغ کردن *istifrāgh-k.*

VOMIT, *n.* استفراغ *istifrāgh*, *kaya*.

VORACIOUS, *a.* اכול *akūl*, حرصی *karīs*,
خوار *khār*.

VORTEX, *n.* گرداب *warīta*, *girdāb*.

VOTARY, *a., n.* فرمان بردار *farmānbardār*,
فدایی *fidāī*, متذلل *mutadbbid*.

VOTE, *n.* رای *kaul*, سخن *sakhun*,
rāi.—(vote of thanks) تقدیم شکر
takdīmī shukr.

VOTE, *vt., vi.* رای دادن *kaul-d.*,
rāy, اجرا کردن *bar-g.*, برگزیدن *ījrā-k.*

VOTER, *n.* رای دهنده *mukhtiyār*,
rāyi dahanda.

VOUCH, *vt., vi.* شهادت کردن *shahādat-k.*,
عرض کردن *garwāhī-d.*, گواهی دادن
drz-k., اثبات نمودن *isbāt-n.*

VOUCHER, *n.* شهادت نامه (document)
shahādat nāma.—(person) داسن *zāmin*,
شاهد *shāhid*.

VOUCHSAFE, *vt., vi.* اجازه دادن *ījā-*

zat-d., بخشیدن *bakhshtdan*, ان
ذن فرمودن *izn-f.*

VOW *n.* نذر *nazr*, عهد *dhd*, قسم *kasam*,
سوگند *saugand*.

VOW, *vt., vi.* عهد کردن *nazr-k.*,
dhd-k., اقرار کردن *ikrār-k.*

VOWEL, *n., a.* حرف علت *harfi illat*,
حرکت *harakat*. Vowel marks, حرکات
harakāt, اعراب *ayrāb*.

VOYAGE, *vt.* سفر دریا کردن *saferi daryā-k.*

VOYAGE, *n.* سفر دریا *saferi daryā*,
گردش *gardish*.

VOYAGER, *n.* مسافر دریا *musāfirī daryā*.

VULGAR, *a.* عام *ām* (pl. عوام).—(mean)
hakīr, دنی *danī*. The vulgar,
عوام الناس *dūwāma'n'nās*. Vulgar
fraction کسور عام *kusūri ām*.

VULGARITY, *n.* حقارت *hikārat*,
pastī, ناشایستگی *nā shāistagi*.

VULGARLY, *ad.* عموماً *dmūman*,
دونان *dūnāna*.

VULTURE, *n.* کرس *kargas*, نسر *nasr*,
عقاب *ūkāb*.

W.

WADDLE, *vi.* از طرف جانب رفتن
az taraf ba taraf jumbān-r.

WADE, *vi., vt.* با پای رفتن *pāyāb-r.*,
با *bā dushwārī guzar-k.* دشواری گذر کردن

WAFER, *n.* کلاج *kulāj*, تنک *tanuka*.

WAF, *vt., vi.* از روی رسانیدن *ba zūdī-r.*,
در هوا بردن *dar hawā-b.* To waft over
a river, عبور دریا کردن *ābūri daryā-k.*
To make a waft, اشاره کردن *ishāra-k.*

WAF, *n.* هوا سپر *hawā sipar*.

WAG, *n.* بدله باز *basla bās*, مسخره
maskhara.

- WAG, *vt., vi.* جنبانیدن *jumbānidan*, حرکت دادن *harakat-d.* To wag the tail, بصبصه کردن *basbasa-k.*
- WAGE, *vt.* جنگ کردن *jang-k.*, مبارزت *mubārazat-k.*, شرط بستن *shart-b.*
- WAGER, *n.* شرط *shart*, گرو *girau*, رهن *rahn*.
- WAGER, *vt.* شرط کردن *shart-k.*, گرو بستن *girau-b.*
- WAGES, *n., sing.* وظیفه *wasīfa*, مواجب *mawājib*, علوفه *dlūfa*. Yearly wages, ماهانه *sālyāna*. Monthly wages, سالانه *māhāna*, مشاخره *mushāhara*. Daily wages, روزانه *rūzīna*, یومیه *yūmiya*.
- WAGGISH, *a.* شریر *sharīr*, بدنام *bazla-bāz*.
- WAGGON, *n.* عرابه *drāba*, بارکش *bārkash*.
- WAGTAIL, *n.* دم جنبان *sadwa*, دم جنبان *dum jumbān*.
- WAIL, *vt., vi.* زاری کردن *zārī-k.*, ناله کردن *nāla-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*
- WAIST, *n.* میان *miyān*, کمر *kamar*, وسط *wasat*.
- WAISTCOAT, *n.* نیم تنه *kurta*, کرت *nīm tana*.
- WAIT, *vt., vi.* ماندن *gnāndan*, (stay, delay) توقف کردن *bāshidan*, توقف کردن *tarwakuf-k.*, انتظار دیدن *dirang-k.* Wait for, انتظار کردن *intizār-k.*, منتظر شدن *muntazir-sh.* To wait upon, ملازمت ساختن *mulāzimat-s.*, خدمت کردن *khidmat-k.* —(to visit) عزم ملاقات نمودن *dzmi mulākāt-n.*
- WAITER, *n.* خدمتکار *naukar*, ملازم *mulāzim*, خدمتگزار *khidmatgār*.
- WAITING-ROOM, *n.* راحت گاه *rāhat gāh*.
- WAITING-WOMAN, *n.* عورت خدمتکار *kanīs*, خدمتکار *durat khidmatgār*.
- WAKE, *vt., vi.* بیدار کردن *bīdār-k.*, از بیدار *az khāb bar-a.* بیدار شدن *bīdār-sh.*
- WAKEFUL, *a.* بیدار *bīdār*, خواب *bī khāb*.
- WAKEFULNESS, *n.* بیداری *bīdārī*, خبرداری *khābar dārī*, هوشیاری *hūshyārī*.
- WALK, *vt., vi.* سیر کردن *sayr-k.*, مشی *mashī-k.*, بیرون رفتن *berūn-r.*, قدم نهادن *piyāda-r.*, گذر کردن *kadam-n.*, گزر کردن *guzar-k.*
- WALK, *n.* سیر *sayr*, گشت *gasht*, تفرج *tafurruj*، روشن *raftār*، رفتار *(gait)*، راه *rawish*.
- WALL, *n.* دیوار *dīwār*, حصار *jidār*. The walls of a town, or castle, شهر پناه *shahr panāh*, قلعه بند *kilutband*, حصار *hissār*. The top of a wall, سر دیوار *sari dīwār*. The coping of a wall, تاج دیوار *tāji dīwār*. The plastering of a wall, گچ دیوار *muhrai dīwār*. A high wall, شاهدیوار *shahdīwār*. A parapet wall, کنگره *kungura*.
- WALL, *vt.* دیوار *dīwār-s.*، دیوار *dīwār*، ساختن *binā-k.*
- WALLET, *n.* جامدان *jām-dān*، زبذیل *zambīl*، خورجین *khūrjīn*، بگچه *bugchha*.
- WALNUT, *n.* گردگان *girdagān*، مغز *chēhār maghẓ*، جوز *jauz*.
- WAN, *a.* زرد فام *zard fām*، آسف *asfar*.
- WANDER, *vi.* گردیدن *gardīdan*، سیر *sayr-k.*، گشت کردن *gāsht-k.*، گمراه شدن *gumrah-sh.*، (lose the way) آواره شدن *āwāra-sh.*
- WANDERER, *n.* سیر کننده *sayyār*، سرگشته *kunanda*، آواره *āwāra*، سیر *sar gasht*.
- WANE, *n.* زوال *zarwāl*، کاست *nake*، محاق *kāst*. The wane of the moon، هلال *muhāki hilāl*.
- WANT, *vt., vi.* خواستن *khāstan*، آرزو

داشتن *ārzu-d.*—(need) حاجت داشتن *muhtāj-sh.*—*hājat-d.* شدن *muhtāj-sh.*—*hājat-d.* شدن (to be deficient) کم شدن *kam-sh.*، ناقص شدن *nākis-sh.*—(to be necessary) ضرور شدن *dar-kār-sh.*، ضرور *zarūr-sh.*

WANT, *n.* (wish) غرض *khāhish*، حاجت *gharaz*، مطلب *matlab.*—(need) حاجت *hājat*، نیاز *niyāz*، احتیاج *ihtiyāj*، تنگدستی *tang dastī*، (indigence) گدائی *gadāī*—(deficiency) قصور *kusūr*، نقص *naks*.

WANTING, *a.* کم *kam*، ناقص *nākis*، غایب *ghāyib*.

WANTON, *a.* شوخ چشم *shūkh chashm*، اوباش *āwāsh*، آشوبناک *shuhwatī*، *aubāsh*.

WANTON, *n.* بار بار شوخی *shūkhī*، *yār-bāz*، رند *rind*.

WANTON, *vi.* هوا دار شدن *hawādār-sh.*، شویو باختن *shūkhī-n.*، *shūwa-b.*

WANTONLY, *ad.* با شوخی *bā shūkhī*، با هوا *bā shahwat*، با شهوت *bā shahwat*، با هوای نفسانی *bā hawāi nafsanī*.

WANTONNESS, *n.* شوخی *shūkhī*، بی پروایی *shahwat*، شهوت *shahwat*، *bi parwāī*.

WAR, *n.* کارزار *kārzār*، جنگ *jang*، نبرد *nabard*، مبارزت *mubārazat*، حرب *harb*، پرکاش *purkhāsh*. The terror of war، جهات *mahābatī jang*. The triumph of war، ظفر *zafari jang*. The leader of the war، سالار *sālārī jang*. A holy war، جهاد *jehād*. Declaration of war، حرب *ilāni harb*.

WAR, *vi.* کارزار کردن *jang-k.*، *kārzār-k.*، جهاد ساختن *jehād-s.*، جنگیدن *jangīdan.*

WARBLE, *vt., vi.* سرائدن *sarāyīdan*، ترانه زدن *tarāna-z.*، سرود کردن *sarūd-k.*، نغمه برداختن *naghmat-p.*

WARBLER, *n.* سراینده *sarāyānda*، ترانه پرداز *tarāna pardāz*.

WARD, *vt.* دافع کردن *daft-k.*

WARD, *n.* حراست *hirāsāt*، حفاظت *hifāzat*—(young person under guardianship) یتیم *yatīm*. A ward or district of a city، محله *mahalla*. The ward of lock or key، زبانه *zabāna*.

WARDEN, *n.* وصی *wasī*، حافظ *hāfiz*، داروغه *darūgha*، امین *umīn*، ناظر *nāzir*.

WARDROBE, *n.* توشه خانه *tūsha khāna*، بردنده *barfanda*، جامه دان *jāmādān*.

WARE, *n.* مال *māl*، متاع *matād*، جنس *jins* (pl. اجناس *asbāb*).

WAREHOUSE, *n.* اسباب خانه *asbāb khāna*، انبار *ambār khāna*، خزینه *khazīna*.

WARFARE, *n.* جنگ *hālatī jang*، جدال *jidāl*، نبرد *nabard*.

WARLIKE, *a.* جنگ آمیز *jang āmūz*، نبرد آزما *nabard āzmā*—(belonging to war) جنگی *jangī*، نبرد منسوب *nabard mansūb*. Warlike accoutrements، اسلحه *aslaḥa*.

WARM, *a.* حار *hārr*، گرم *garm*. A little warm، نیم گرم *nīm garm*—(fiery, furious)، آتشی *ātashī*، تیز مزاج *tez mizāj*—(ardent, zealous) رشکین *rashkīn*، صاحب غیرت *sāhibi ghayrat*. A warm place، گرمگاه *garm gāh*. A warm climate، گرمسیر *garmstīr*. Warm water، آب گرم *ābi garm*، فاتر *fātīr*. A warm bath، گرمابه *garmāba*، حمام *hammām*.

WARM, *vt., vi.* حار کردن *garm-k.*، گرم کردن *hārr-k.*—(become warm) قهر گرفتن *garm-g.*، *kahr-g.*

WARMLY, *ad.* حرا *harran*، گرمانه

garmāna.—(angrily) با قهر *bā kahr*,
 با غضب *bā ghasab*.—(zealously) با
 رشک *bā rishk*, با غیرت *bā ghayrat*.
WARMTH, *n.* تابش *garmī*, تابش *tābīsh*,
 • غضب *harārat*.—(passion) غضب
ghazab, قهر *kahr*.
WARN, *vt.* اطلاع *khavar-d.*, خبر دادن
ittilā-k., آگاهی دادن *āgāhī-d.*,
 پند دادن *pand-d.*, تنبیذ نمودن *tambīh-n.*.
WARNING, *n.* خبر *khavar*, اطلاع *ittilād*,
 پند *pand*, عبرت *ibrat*, نصیحت *nasihat*.
WARP, *n.* تار *tār*.
WARP, *vt.* (bend) کج شدن *kaj-sh.*,
 خمیدن *khamīdan*, پیچیدن *pechīdan*.
WARRANT, *n.* سند *sanad*, فرمان *farmān*,
 پروانه *parwāna*, حکم نامه *hukm nāma*,
 دستک *dustak*.
WARRANT, *vt.* (authorize) استقلال دادن
istiklāl-d., اختیار دادن *ikhhtiyār-d.*.—
 (exempt, secure) برات دادن *barāt-d.*,
 تصدیق *muāf-k.*.—(prove) معاف کردن
 دلالت و اثبات نمودن *tasdik-s.*, ساختن
dalālat u īsbāt-n..
WARRANTABLE, *a.* جایز *jāiz*, روا *rawā*,
 لازم *lāzim*, شایسته *shāyista*.
WARRANTABLENESS, *n.* راستی *rāstī*,
 شایستگی *shāyistagi*, شریعت *sharīat*.
WARRIOR, *n.* جنگی *bahādur*, پهلوان
jangī, غازی *ghāzī*, نبرد آزما *nabard*
āsmā, پهلوان *pahlwān*, دلور *dilāwar*.
WART, *n.* خال *tūtūl*, توتول *khāl*.
WARY, *a.* دوراندیش *hūshyār*,
dūr andīsh, اهل بصیرت *ahli basīrat*.
WASH, *vt., vi.* غسل کردن *shustan*,
 رنگ کردن *rang-k.*, 2. (colour) رنگین
 ساختن *rangīn-s.*.
WASH, *n.* سپید آب *ābi rang*, غسل
suped āb, غسل *ghusul*.
WASHER, *n.* کاسه شوینده *shūyanda*,
 کاسه *gāsur*, کاسه *kassār*.

WASP, *n.* زنبور *zambūr*.
WASTE, *vt., vi.* (make less) کاستن *kāstan*,
 کم کردن *kam-k.*.—(consume unneces-
 sarily) بیجا خرج کردن *bijā kharch-k.*,
 اتلاف کردن *isrāf-k.*, اسراف کردن
k., ضایع کردن *zāf-k.*.
WASTE, *a.* خراب *wayrān*, ویران *khārāb*.
WASTE, *n.* (consumption) اسرار *isrār*,
 نقص *naks.*.—(unnecessary expenditure)
 اسراف *isrāf*, بیجا *kharchi bijā*,
 —(desolate place) ویرانه *wayrāna*,
 بیابان *biyābān*.
WATCH, *vt., vi.* دیدار شدن *bīdār-sh.*
 —(observe) نگاه داشتن *nigāh-d.*,
 نگاهبانی *nazar-d.*.—(keep guard)
 پاسبانی کردن *nigāhbānī-k.*,
pās bānī-k..
WATCH, *n.* ساعت *sādt.*.—(period of
 three hours) پاس *pās.*.—(turn of watch-
 ing) نوبت *naubat*.
WATCHFUL, *a.* بیدار *bīdār*,
 هوشیار *hūshyār*, مترصد *mutarassid*.
WATCHFULLY, *ad.* دیدارانه *bīdārāna*,
 احتیاط کنان *ihtiyāt kunān*.
WATCHFULNESS, *n.* دیداری *bīdārī*,
 احتیاط *ihtiyāt*, هوشیاری *hūshyārī*.
WATCHMAN, *n.* پاسبان *pāsbān*,
 حارس *hāris*, نگاهبان *nigāhbān*.
WATER, *n.* آب *āb*, ماء *mā*. Running
 water, آب جاری *ābi rawān*,
 آب استاده *māi jāri*. Stagnant water,
 آب جامد *māi jāmad*. Pure
 or clear water, آب صاف *ābi sāf*,
 آب زلال *ābi zulāl*. Fresh or sweet
 water, آب شیرین *ābi shīrīn*. Dirty
 or muddy water, آب ملوث *ābi*
mulawwas. چرکاب *chirkāb*. Rose-
 water, گلآب *gulāb*. Salt-water, شور
 آب *shūrāb*, تلخآب *talkhāb*. To draw water,
 آب کشیدن *āb kashīdan*. Cold water,

آب سرد *ābi sard*. Warm water, گرم آب *ābi garm*. To pour out water, آب آبخش *āb rikhtan*. A water-fall, آبشار *ābs'hār*, آبشيب *ābs'hīb*. A water-mill, آب دولاب *dulāb*, آب آسیای *āsiyāi āb*. A water-wheel, چرخاب *charkhāb*, A water-closet, جای ضرور *jāya zarūr*. A water-fowl, مرغ آبی *murgh ābi*. A water-lily, نیلوفر *nilūfar*. A waterman, ملج *mallaḥ*. A water-carrier, سقا *sakkā*, آبکش *ābkash*. A water-melon, تربوز *tarbūz*, هندوانه *hindwāna*. A water-work, کارخانه آب *kārkhānai āb*. A spring of water, چشمه *chashma*, نهر *nīhr*. 2. (urine) بول *baul*, ادرار *idrār*. 3. (lustre) آب *āb*, جوهر *jauhar*.

WATER, *vt., vi.* آب پاشیدن *āb-pāshidan*, تر کردن *tar-k.*, پيشاب کردن *peshāb-k.*, شاشیدن *shāshidan*.

WATERY, *a.* آبدار *ābdār*, صيراب *sirāb*, ماء منسوب *māi mansūb*, مائي *māi*, رقيق *rakik*.—(insipid) بي مزه *bī maza*. Watery-coloured, آبگين *ābgīn*.

WAVE, *n.* موج *mauj* (pl. امواج), لطمه *latma*. The dashing of the waves, تلاطم امواج *talātami amwāj*.

WAVE, *vt., vi.* اشارت کردن *ishārat-k.*—علامت زدن *ālāmat-z.*—(play loosely) جذبیدن *jumbidan*.—(put off for a time) پس انداختن *pas-a.*, درطرف کردن *bartarf-k.*, موقوف کردن *maukūf-k.*

WAVER, *vi.* بی قرار شدن *bī karār-sh.*, تردد نمودن *iztirāb-d.*, اضطراب داشتن *taraddud-n.*, پس و پیش کردن *pas u pesh-k.*

WAVERING, *a.* متردد *bī karār*, بی قرار *mutaraddid*, دو دل *dū dīl*, ثابت *nā sābit*.

WAVING; WAVY, *a.* مزمزم *muta-mawwuj*, موج زن *mauj zan*.

WAX, *n.* موم *mūm*, شمع *shamt*. A wax candle, شمع موم *shamt mūm*. A candle of camphorated wax, شمع کافوری *shamt kāfūrī*.

WAX, *vt., vi.* از موم مالیدن *az mūm-m.* (join with wax) موم پیوستن *bā mūm-p.*—(grow, increase) افزودن *afzūdan*, ترقی کردن *tarakkī-k.*

WAY, *n.* راه *rāh*, طریق *tarik*, سبیل *sabīl*. 2. (method, manner) دستور *dastūr*, طریق *tarik*, صورت *minwāl*, وجه *wajh*, شاهزاده *sūrat*, طرح *tark*. A high way, شارع *shāhrāh*, طریق عام *tarīki ām*, شارب *shārt*. A narrow or difficult way, راه *rāh*, تنگ *rāhi tang*, راه دشوار *rāhi dushwār*. To direct into the right way, راه نمودن *rāh-n.*, دلالت کردن *dalālat-k.*—(guide) ارشاد کردن *irshād-k.*, In a lawful way, بحسب الشرع *bahasbu'l sharrt*. A long way off, دورادور *dūrādūr*, بعيد *baīd*. A way mark, راهنما *rāhnumā*, علامت *dlāmat*. By way of recreation, از برای تفریح *az baxāya tafarruj*, Which way? چگونه *chigūnā*, چون *ckūn*, کجا *kujā*. By this way, از این راه *az in rāh*, هر طریق *az in tarik*. Every way, هر جانب *baḥar jānīb*, حال *hāl*. Out of the way, بی راه *bī rāh*. By the way, در سبیل *dar sabīl*. To be in the way, مانع شدن *mānt-sh.*, اعتراض نمودن *ittirāz-n.* To give way, باز ایستادن *rāh-d.*, راه دادن *bāz-i.*—(fall back) دور باش *dūr bāsh*. To lead the way, پیش رفتن *pesh-r.* Half-way, نیم راه *nimrāh*. Ways, راهها *rāhā*, سموت *sumūt*, (pl. of سمت).

WAYFARER, *n.* راهرو *rāhrau*, سالک *sālik*.

WAYLAY, vt. کمین ساختن *kumīn-s.*, راه را *rāh-z.*

WAYWARD, a. گردنکش *sarkash*, ناسد *gardan kash*, خود را *khudrāi*, فاسد *fāsid.*

WE, pron. ما *mā*, مایان *māyān.*

WEAK, a. ناتوان *nātawān*, کمزور *kamzūr*, در مازده *sust*, سست *sust*, ضعیف *zāif*, عاجز *ājiz*. Weak in mind, *mānda*, ضعیف العقل *zāifu'l dkl.* Weak arguments, *mukaddamāti wāhīya*, حجت سست *hujjati sust.* Weak in faith, ضعیف الایمان *zāifu'l imān.*

WEAKEN, vt. کمزور کردن *kamzūr-k.*, بی قوت کردن *zāif-s.*, ضعیف ساختن *bi kuwat-k.*, سست اندام کردن *sust andām-k.*

WEAKLY, ad. به قوت ضعیف *zāifan*, بی قوت *bi kuwat.*

WEAKNESS, n. کمزوری *kamzūrī*, ضعیفی *zāifi*, ناتوانی *nātawāni*, ضعف *zāif*, عاجز *ājiz*. Weakness of mind, ضعیف العقل *zāifu'l dkl.* Weakness of sight, خفشی *khafsh*, سمادیر *samādīr.*

WEALTH, n. مال دولت *daulat*, مال *māl*, ثنا *ghanā*, کثرت المال *kasratu'l māl*, نعمت *nadmat*. Hereditary wealth, مالی موروث *māli maurūs.*

WEALTHILY, ad. دولتمندانه *daulatmandāna*, مالدارانه *māldārāna.*

WEALTHY, a. دولتمند *daulatmand*, توکر *tawangar*, مالدار *māldār*, غنی *ghanī.*

WEAPON, n. آلات *ālat.* (pl. آلات), اوزار *auzār.* (pl. اسلح *salāh.*)

WEAR, vt., vi. فرسودن *farsūdan*, سحق *sahq*, پاشیدن *pāshidan*. To wear down, پاشیدن *pāshidan*.—(to have the appearance), صورت نمودن *sūrat-n.*, روی نمودن *rūi-n.*

—(put on) پوشیدن *pushīdan*, لباس *libās*, نمودن *lubs-n.*

WEAR, n. پوشش *pushish*, لباس *libās.*

WEARINESS, n. ماندگی *māndagi*, تعب *tuāb.*

WEARISOME, a. تعب انگیز *tadb angiz*, مشکل *mushkil.*

WEARY; WEARIED, a. مانده *mānda*, افکار *afgār*, خسته *khasta.*

WEARY, vt. مانده کردن *mānda-k.*, خسته کردن *khasta-k.*, تعب دادن *tadb-d.*, عاجز ساختن *ājiz-s.*, ملول نمودن *malul-n.*

WEASEL, n. راسو *rāsū*, ورغ *wargh.*

WEATHER, n. آب و هوا *hawā*, هوا *abu hawā*.—(season) موسم *mausam*, هنگام *hangām*. Open or serene weather, خوش هوا *kushāda hawā*, کشاده هوا *khush hawā*. Moderate weather, هوای خنک *harwāi ttidāl*, اعتدال *harwāi khunuk*. Cloudy weather, سنبلی *sumbul hawā*. Fair weather, هوای خوب *harwāi khūb*. Bad weather, بد هوا *harwāi bad*. Seasonableness of weather, موافقت هوا *muwāfakati hawā*. Cold weather, سرما *sarmā*, زمستان *zamistān*. Hot weather, گرما *garmā*, تابستان *tābistān.*

WEATHER, vt. احوال کردن (endure) *ihimāl-k.*, صبر داشتن *sabr-d.* To weather a storm, طغیان طوفان *badd az mukhātara salāmat-y.*

WEATHER-COCK, n. باد نما *bād numā.*

WEAVE, vt., vi. بافتن *bāftan*, نسج کردن *nasj-k.*

WEAVER, n. جوله *bāfanda*, بافنده *jūlāha*, نساج *nassāj*. A weaver's shop, منسج *mansaj*. The weaving art, نساجت *nisājat*. A weaver's treadle,

پاچال *pāchāl*. A weaver's shuttle.
اوریا مات *mīkū*. A weaver of mats, *būryā bāf*.

WEB, *n.* (cloth) کاربوس *karbūsa*, پارچه *pāreha*. A web in the eye, *zufri chashm*, ظهور چشم *pardah*. A spider's web, *pardai ānkabūt*.

WED, *vt., vi.* ازدواج *nikāh-k.* نکاح کردن *izdawāj-k.*, ازدواج کردن *drūsī-k.*, عروسی کردن *ākli nikāh-b.* عقد نکاح بستن

WEDDING, *n.* عروس *arūs*, نکاح *nikāh*.

WEDGE, *n.* فانه *fāna*, پانه *pāna*.

WEDGE, *vt.* از فانه *az fāna-sh.* شکافتن

WEDLOCK, *n.* نکاح *nikāh*, عروسی *drūsī*.

WEDNESDAY, *n.* چهارشنبه *chehār shamba*, یوم الاربعه *yaumū'l arb'.*

WEED, *n.* کاه *kāhi*, ناکاره *khas*, خس *nā kāra*.

WEED, *vt.* در کندن *khas bar-k.*

WEEK, *n.* هفته *hafta*, اسبوع *usbūd*.

WEEKLY, *a.* هر هفته *har hafta*, اسبوع *kull usbūd*. Once a week, یکبار در هفته *dar hafta yakbār*.

WEEP, *vt., vi.* گریه کردن *girīstan*, گریه کردن *girya-k.* زارییدن *nālīdan*.

WEeping, *a.* اشک ریزان *giriyān*, گریان *ashk rīzān*, زاری *zārī*.

WEIGH, *vt., vi.* وزن *sanjīdan*, سنجیدن *wazn-s.*—(examine in mind) اندیشیدن *ba khātīr-s.* بخاطر سنجیدن *andīshīdan.*—(to be of importance) مهم و لازم شد *mulimm u lāzim-sh.*

To weigh anchor, لانگر برداشتن *langar-b.* To cause to weigh, سنجانیدن *san-jānīdan*. To weigh exactly, درست کردن *durust āyār-k.*

WEIGHT, *n.* وزن *wazn* (*pl.* اوزان), سنج *sanj*, ثقل *sikl*. Of the same weight, هموزن *hamwazn*, همسنگ *ham sang*.

Standard weight, عیار تمام *dyāri tamām*, عیار مستقیم *dyāri mustakīm*.

2. (gravity, heaviness) گرایی *girānī*, ثقل *sikl*. 3. (authority, importance) برض و وقار *manish*, منش *kudrat*, قدرت *īrz u wikār*.

WEIGHTINESS, *n.* سنگینی *sangīnī*, قوت *kuwat*, گرایی *girānī*.

WEIGHTY, *a.* سنگین *sangīn*, گران *girān*, ثقیل *sakl*.

WELCOME, *n.* خیر دعا *tahnīyat*, تبرکات *khayr duā*, مرحبا *marhabā*.

WELCOME, *a.* مقبول *pasand*, پسند *makbūl*, خوش آمدی *khūsh āmadī*, مرحبا *marahban*.

WELCOME, *vt.* مرحبا کردن *marhabā-k.*, خیر *mubārakbād-g.* مبارک باد گفتن *khayr duā-g.* To be welcome, تبرکات *khūsh-ā.* بیاستن *tahnīyat-y.*

WELFARE, *n.* خیریت *bahbūdī*, خیریت *khayriyat*, سعادت *tarakkī*, سعادتی *saādat*, بر خورداري *bakhtiyārī*, *bar khurdārī*.

WELL, *n.* چاه *chāh*, چاه *chah*, بئر *bīr*. To dig a well, چاه کندن *chāh-k.*

WELL, *a., ad.* خوش *khūsh*, بخیر *ba khayr*, تندرست *tandurust*, نیک *nek*, محفوظ *mahfūz*, سلامت *salāmat*. To be well, خوش حال شدن *khūsh hāl-sh.*, داشتن *munftat-d.*—(recover from sickness), شفا یافتن *shifā-y.* Very well, بسیار خوب *bisyar khūb*.

WELL, *ad.* درست *durust*, صحیح *sahīh*, بخوبی *bā wajai'ihāsān*, احسان *ba khūbī*. To behave well, نیک کار کردن *nek kār-k.*, To think well, خیر *khayr andīsh-sh.* اندیش شدن *khayr u sharr.* Well and ill, خیر و شر

nigh, نزدیک *an karīb*, نزدیک *nāzīk*.

As well as, همچنانکه *hamchūnānki*.

چنان *chunān*.

WELL-BEING, *n.* بهبودی *bahbūdī*, نیک

• نیک *nek bakhtī*, خیریت *khayriyat*.

WELL-BORN, *a.* پاک نژاد *pāk nizād*,

نیک اصل *nek asl*.

WELL-BRED, *a.* خوش خلق *khush*

khulk, خوش خصال *khush khisāl*.

WELL-DONE, *interj.* شاباش *shābāsh*,

وآه *wāh wāh*, مرحبا *marhabā*.

WELL-FAVoured, *a.* حسن *husn*,

مقبول *makbūl*.

WELL-WISHER, *n.* خواه *khayr khāh*,

نیک خواه *nek khāh*.

WELT, *n.* ۛ *zah*, طراز *tirās*.

WELTER, *vi.* غلطیدن *ghaltīdan*.

WENCH, *n.* کدیز *jārīya*, جاریه *kanīzak*.

WEST, *n.* مغرب *maghrīb*, غروب *ghurūb*.

WESTERN, *a.* غربی *ghurbī*, مغربی *maghrībī*.

WESTWARD, *ad.* بسوی غروب *ūa sūi*

ghurūb.

WET, *a.* تر *tar*, آبدار *ābdār*, نم *nām*.

WET; WETNESS, *n.* تری *tarī*, رطوبت *rutūbat*.

WET, *vt.* تر کردن *tar-k*, نم کردن *nam-k*.

WETHER, *n.* قوچه *kūchi ākhta*.

WHALE, *n.* نهنگ *nahang*.

WHARF, *n.* بندرگاه *farūdghāh*, بندرگاه *bandar gāh*, فرضه *furza*.

WHARFAGE, *n.* اجرت بندرگاه *ujrati*

bandar gāh.

WHAT, *pron.* چه *chi*, کدام *kudām*, آنکه *ānki*, کی *ki*, چه *chi*. Of what sort,

از چه قسم *as chi kism*. What is it?

چیست *chist*. In what place, کجا *kujā*.

WHATEVER, *pron.* هرچه *harchi*, هرانچه *harānchi*.

WHEAT, *n.* گندم *gandum*, ورنه *warnā*

حنطه *hintā*.—(boiled) کشکک *kashkak*.

Of the colour of wheat, گندم گون *gandumgūn*.

A seller of wheat, حنطه *hannāt*, گندم فروش *gandum farūsh*.

WHEEDLE, *vt.* شیرین زبانی گفتن *shīrīn*

sabānī-g, نوازش کردن *nawāzish-k*.

WHEEL, *n.* چرخ *charkh*, گردون *gardūn*.

A spinning wheel, چرخ *charkha*. A

mill-wheel, آسیا چرخ *charkhi āsyā*.

A wheel for raising water, دولاب *dūlāb*.

The wheel of fortune, چرخ دوار *charkhi dawwār*.

WHEEL, *vt., vi.* گردیدن *gardīdan*, دور

گردش کردن *gardīsh-k*.

—(cause to turn round) گردانیدن *gardānīdan*.

To move on wheels, بالایی چرخ رفتن *bālāi charkh-r*.

A wheeled carriage, عرب *araba*, گردون *gardūn*.

WHEELER; WHEELWRIGHT, *n.* عربگر *araba gar*, چرخ کار *charkh kār*, چرخ ساز *charkh zan*.

WHELP, *n.* بچه *bacha*, طوله *tūla*.

WHEN, *ad.* چون *chūn*, وقتی *waktiki*,

آن زمان *ān zamān*.—(after the time that)

بعد از زمانی که *bād az zamānīki*,

کدام وقت *kudām wakt* کی *kaya* (at what time?)

چه وقت *chi wakt*.

WHENCE, *ad.* (from what place) 'از کجا' *as kujā*, طرف *az chi taraf*.—(from what person) از کدام *as kudām*.—(from what cause) سبب *as chi sabab*.—(consequently) سبب *azān azān sabab*, لاجرم *lājaram*.

WHENEVER, *conj.* هرگاه *har gāh ki*,

هر بار *har bār*, چون *chūn*.

WHERE, *ad.* کجا *kujā*, کجا *bachī gāh*,

کدام جا *kudām jā*, محل *chi mah*.

- Everywhere, هر طرف *hama jā*, جا *har turaf*. Nowhere, هیچ جا *hich jā*.
- WHEREABOUT, *n.* مقام *mukām*, جا *jā*.
- WHEREABOUT, *ad.* از کدام طرف *kujā*, از *az kudām taraf*.
- WHEREAS, *conj.* از آنجا که *chūn*, *azānjāki*, لکن *likin*.—(on the contrary) بر عکس *bar dks*.
- WHEREAT, *ad.* از آن *barān*, از آن *azān*.
- WHEREBY, *ad.* از آن *azān*, تا *tā*, بهی *bachi sabab*.
- WHEREFORE, *ad.* از آن جهت *azān jahat*, چرا *az barāyi ān*, از برای آن *chirā*, برای چه *barāyi chi*.
- WHEREIN, *ad.* در اینجا *bachi*, در *dar injā*.
- WHEREOF, *ad.* از که *az ki*, از چه *az chi*, از کدام *az kudām*.
- WHEREON, *ad.* بعد از آن *bar ān*, بعد از آن *baād az ān*.
- WHEREVER, *ad.* هر جا که *har jā ki*, هر کجا *har kujā*.
- WHEREWITH, *ad.* با کدام *bā ki*, با کدام *bā kudām*.
- WHERRY, *n.* کشتی خورد *madbar*, کشتی *kishti i khurd*.
- WHET, *vt.* سنگ سای *tes-k*, تیز کردن *sang sāi-k*, با *ba* بخشم آوردن *khāsh-m-ā*.
- WHET, *n.* تدریب *tahdid*, تدریب *tazrīb*.
- WHETHER, *pron., conj.* یا این یا آن *bā in yā ān*, کدام یک *kudām yak*. Whether or not, خواه بخواد *khāh na khāh*. Whether true or false, خواه راست *khāh rāst khāh darūgh*.
- WHETSTONE, *n.* سنگ نسان *sangi fiān*, حجر المصن *hajar u'l misann*.
- WHEY, *n.* ما لبن شیر *āb shēr*, ما لبن *mā'u'l jubn*.
- WHICH, *pron.* چه *chi*, که *ki*. That which, آنچه *ānchi*, آنکه *ān ki*. Till which time, تا آنکه *tā ānki*. Which? کدام *kudām*. From which? از کدام *az kudām*. In which? در کدام *dar kudām*. Whichsoever, هر کدام *har kudāfi*.
- WHILE, *ad., n.* مدتی *muddati*, زمانی *zamāni*. A long while, مدت مدید *muddati madīd*. Some while, مدت *muddati chand*. A little while, چند *muddati kalil*. A little while ago, اندک پیش از این *andak pesh az in*. Whilst, مادام *mādām*, تا که *tāki*, وقتی که *waktiki*. In the mean while, در اثنای وقت *dar asnāi wakt*.
- WHIM, *n.* خیال *khīyāl*, وهم *wahm*.
- WHIMSICAL, *a.* خیالی *khīyālī*, وهمی *wahmī*.
- WHINE, *vi.* فالیدن *nālīdan*, زاری کردن *zarī-k*.
- WHIP, *vt., vi.* تازیانه زدن *tāziyāna-z*, شلاق زدن *shallāk-z*.
- WHIP, *n.* تازیانه *tāziyāna*, شلاق *shallāk*, چابک *chābruk*, کتک *katchi*.
- WHIRL, *vt., vi.* گردیدن *gardīdan*, تدویم *tadwīm-k*, گردانیدن *gardānīdan*.
- WHIRL, *n.* گردش *gardīsh*, دور *daur*.
- WHIRLPOOL, *n.* گرداب *gardāb*, ورت *warta*, غرقاب *gharkāb*.
- WHIRLWIND, *n.* گرد باد *gird bād*, باد گرد *bād gird*.
- WHISKER, *n.* شارب *shārib*, بروت *barūt*.
- WHISPER, *vt., vi.* باهستگی گفتن *ba āhistagi-g*, سرکوشی کردن *sar gūshī-k*, زیر لب گفتن *stri lab-g*.
- WHISPER; WHISPERING, *n.* سخن *sakhun*, سرکوشی *sargūshī*, آهسته *āhista*.
- WHISPERER, *n.* سخن آهسته گو *āhista gū*, نام *namām*.

WHISTLE, *vt., vi.* سفیدن *sufīdan*,
صغیر زدن *safir-z.*

WHISTLE, *n.* سفار *sufār*, صغیر *safir.*

WHITE, *a.* سفید *safīd*, سپید *sapīd*,

ابيض *abyaz.* The white of the eye,

سپیدی چشم *sapīdī i chashm.* The

white of an egg, بياض البیض *bayāzu'l*

bayza, خایه سپید *sapīdī khāya.* Very

white, بسیار سفید *bisayār sapīd.* Pure

white, ناصع البیاض *nāstu'l bayāz.*

White thorn, خار سپید *khāri sapīd.*

WHITE-ANT, *n.* مورچه سفید *mūrcha*
safīd, دیوگ *diyvak.*

WHITE-LEAD, *n.* اسپیداج *sapīdaj*,
یسفیداج *isfīdāj.*

WHITEN, *vt., vi.* سپید کردن *sapīd-k.*,
تبیض ساختن *tabyiz-s.*

WHITENESS, *n.* سپیدی *sapīdī*, بیاض
bayāz, سفید شو *safīd āb*,
safīd shu.

WHITHER, *ad.* کجا *kujā*, آنجا *ānjā*, *ki.*

WHITISH, *a.* سفید فام *sapīd fām*,
سفید گون *sapīd gūn.*

WHITLOW, *n.* دردِ داخن *dardi nākhūn*,
داخن *dākhis.*

WHO, *pron., inter.* کی *ki.* He who,
کیست *ānki*, کدام کس *kudām kas*,
kist. Who came. کی آمد *ki āmad.*

Whoever, هر که *harkī*, هرانکه *harānki.*

WHOLE, *a.* مسلم *musallam*, بی عیب
bī dyb, صحیح *sahīh*, درست *durust*,
کامل *kāmil*, جمله *jumla.*

WHOLE, *n.* جمله *jumla*, تمام *tamām*,
همه *hama*, جمیع *jamīd*. Upon the
whole, فی الجمله *fī l-jumla*, القصة *alkissa*,
مجموعه *hāsili kalām*, الغرض *algharaz.*

WHOLESOME, *a.* موافق *muwāfīq*, سالم
salīm, نافع *nāfi*.—(as food) خوشگوار
khūsh guwār. A wholesome beverage,

شربت خوشگوار *sharbatī khūsh guwār.*
Wholesome air, هوای موافق *hawāi*
muwāfīq.

WHOLESOMELY, *ad.* خوشگوارانه *khūsh*
guwārāna, سازگارانه *sāz gārāna.*

WHOLESOMENESS, *n.* موافقت *muwā-*
fīqat, خوشگوارى *khūsh guwārī.*

WHOLLY, *ad.* بالکلیه *bī'lkullīya*, کاملاً
kāmilan, تماماً *tamāman*, بالتمام
bī't tamām.

WHOM, *pron.* کی *ba ki*, کرا *kiru.*

WHOMSOEVER, *pron.* هر کرا *hur kirā*,
هر کس را *har kasrā.*

WHOOP, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*,
غرو کردن *gharūw-k.*

WHORE, *n.* روسپی *rūspi*, فاحشه *fāhisha*,
قحچه *kahba.*

WHORE, *vi.* زنا کردن *zanā-k.*, رفتن
ba harām-r.

WHOREDOM, *n.* زناکاری *zanākārī*, فعل
شذیعه *fatli shanīd.*

WHOREMONGER, WHOREMASTER, *n.*
زناکار *zanākār*, روسپی پاره *rūspi pāra.*

WHORISH, *a.* شهوت پرست *shawat*
parast, زناکار *zinā kār.*

WHOSE, *pron.* کرا *kirā*, آنکه *ānki*,
از که *azki.*

WHOSOEVER, *pron.* هر که *harkī*, هرانکه
harānki, هر کدام *har kudām.*

WHY, *ad.* چرا *chirā*, برای چه *barāyachi*,
بچه سبب *bachi sabab*, Why? چه
معنی *chī madnī.*

WICK, *n.* فندیل *fatīla*, پلیته *palīta.*

WICKED, *a.* بدکار *badkār*, زبون *zabūn*,
بد عمل *bad āmal*, مفسد *mufsid.*

WICKEDLY, *ad.* بدکارانه *badkārāna*,
فاسقانه *fāsikāna*, با شرارت *ba sharārat.*

WICKEDNESS, *n.* بدی *badī*, فساد *fāsād*,
بد عملی *kabāhat*, قباحیت *bad āmalī*,
بد ذاتی *badzātī.*

WICKET, *n.* بابچه *bābchi*, درِ چوبه *darichi*.

WIDE, *a., ad.* عریض *dris*, پهنا *pahnā*, کشاده *kushāda*, واسع *wās*.—(deviating) دور *dūr*, بعید *baīd*.

WIDELY, *ad.* عریضا *wāsīdān*, درازان *drīzan*, دورانه *dūrāna*, بعیدانه *baīdan*.

WIDEN, *vt.* پهنا کردن *dris-k.*, عریض کردن *pahnā-k.*, کشاده *kushāda-k.*, فراخ کردن *farākh-k.*.

WIDENESS, *n.* وسعت *wusdt*, پهنا *pahnā*.

WIDOW, *n.* بی شوهر *bīwa*, بیوه *bī* *shuhar*. To become a widow, بیوه گشتن *bīwa-g.*

WIDOWER, *n.* ارمل *bī sūja*, بی زوجه *armal*.

WIDTH, *n.* کشادگی *dris*, عرض *pahn*, وسعت *kushādagī*, *wusdt*.

WIELD, *vt.* خطر کردن *giriftan*, گرفتن *khatar-k.*, تصرف نمودن *bar-k.*, در کشیدن *tasarruf-n.* To wield a sword, تیغ افشان کردن *tegh afshān-k.* To wield a sceptre, سلطنت کردن *salṭanat-k.*

WIELDY, *a.* نا ثقیل *nā sakīl*, نا گران *nā girān*.

WIFE, *n.* عورت *sūja*, زن *zan*, زوجه *durat*. To take a wife, نکاح کردن *nikāh-k.*, تازویج ساختن *tazarwuj-s.*

WILD, *a.* جنگلی *wahshī*, وحشی *janglī*, دشتی *dashti*.—(desert) ویران *wayrān*, خالی *khālī*, دشتی *dashti*.—(uncivilized) نادان *bī adab*, بی ادب *nādān*, بی نظم *nā shīnās*.—(irregular) بی ثبات *bī karār*, بی ثبات *bī sibāt*.—(licentious) سرکش *sarkash*, گردنکشی *gardan kash*.—(imaginary) خیالی *khīyālī*, بی معنی *wahmī*, وهمی *madnī*. A wild beast, وحش *wahash*, (سباع *sabt*, (وحش *pl.*)).

WILD; WILDERNESS, *n.* صحرا *sahrā*,

ویران *wīrāna*, وحشت *wahshat*, بیابان *bayābān*.

WILDLY, *ad.* با وحشت *bā wahshat*, به زراعتی *bā ramīdagī*, به ویرانگی *bā wīrānagī*, به تربیت *bī tarbiyat*, به بی معنی *bī madnī*, به غافلانه *ghāflāna*.

WILDNESS, *n.* وحشیت *(fierceness)* *wahshīyat*, درشتی *durushtī*.—(uncultivated state) بی آبادی *bī ābādī*.—(disorder of mind) اضطراب *istarāb*, سرگردانی *sar gardānī*.—(inconstancy) بی قراری *bī karārī*.

WILE, *n.* حیل *hīla*, مکر *makr*, فریب *farīb*.

WILFUL, *a.* سرکش *sarkash*, عناد *ʿnād*, خود سر *khud sar*.

WILFULLY, *ad.* سرکشانه *sarkashāna*, به خود سری *bā khud sarī*.—(by design) مقصدا *dida u dānīsta*, قصدان *kasdan*.

WILL, *n.* اراده *irāda*, مرضی *marzī*, آرزو *ārzū*, خواست *khāsh*, مقصود *maksūd*, امر *murād*, کام *kām*.—(command) اختیار *ikhtiyār*, قاهر *kābū*. The divine will, رضای حق *razāi hakk*, قصه *qasā*, خیر خواهی *khayr khāhī*, Good-will, مهربانی *maharbānī*.—(right intention) راستی *raštī*. Free will, حسن ارادت *husnī irādat*. Ill will, بد خواهی *bad khāhī*. A will, وصیت *wasīyat* (*pl.* وصایا).

WILL, *vt., vi.* آرزو کردن *ārzū-k.*, خواستن *khāstan*.—(command) فرمان دادن *farmān-dan*, حکم نمودن *hukm-n.*.—(bequeath) وصیت کردن *wasīyat-k.*

WILLING, *a.* خوشی *khushī*, راضی *rāzī*, آراومند *ārzūmand*, راضی *rāghīb*.

WILLINGLY, *ad.* اختیارانه *ikhtiyārāna*, بد دل *ba dīl* و جان *bā irāda*.

- WILLINGNESS, *n.* رجا مندې *razāmāndī*, خواهي *khāhish*, آرزومندي *arzūmandī*.
- WILLOW, *n.* بيد *bīd*, عرب *ārb*.
- WILY, *a.* حيله دار *hīla bāz*, مكار *makkār*.
- WIN, *vt., vi.* غالب شدن *ghālib-sh.*, كاپه *kāp*, مات دادې *ghalaba-y.*—(at chess) *māt-d.*—(at cards) *khilāl-d.*
- WIND, *n.* باد *bād*, هوا *hawā*, ريح *riḥ*.
A violent wind, شديد باد *bādi shadīd*.
A gentle wind, باد تند *bādi tund*.
A favourable wind, باد نسيم *bādi nasīm*.
A favourable wind, باد موافق *bādi muwāfak*.
A contrary wind, باد مخالف *bādi mukhālif*.
A blast of wind, نفثه *naflhat*.
To blow as the wind, وزیدن *wasīdan*.
Hot wind, باد گرم *bād-garm*.
Cold wind, باد سرد *bādi sard*.
Wind from the stomach, زرد *zart*.
- WIND, *vt., vi.* تايتن *tāftan*, پيچيدن *pechīdan*—(with a wheel) *riṣtan*.—(turn round) گرديدن *gardīdan*, دوران شدن *daurān-sh.* To wind as a river, پيچيدن *pechīdan*, گرديدن *gardīdan*. To wind a horn, بوق زدن *būk-z.*, نكير زدن *nakir-z.*, To wind up a watch, كاليد دادن *kalīd-d.*, كوك كردن *kūk-k.*
- WINDFALL, *n.* سود ناگهان *sūdi nāgihāna*, خدا داد *khudā-dād*.
- WINDINESS, *n.* شدت باد *shiddati bād*, نفخ *naflkh*.
- WINDLASS, *n.* منجنيقي *manjanīk*, گردن *gardūn*.
- WINDMILL, *n.* آسیه باد *āsīyā bād*.
- WINDOW, *n.* دريچه *darīcha*, ثرنه *ghurfa*, روزن *rauza*.
- WINDPIPE, *n.* ناي گلو *nāya galū*, حلقوم *ḥalkūm*.
- WINDWARD, *ad.* باد بسوي *ba sūi bād*.
- WINDY, *a.* هوادار *hawādār*, باد دار *bād dār*.
- WINE, *n.* شراب *sharāb*, مې *mayā*, باده *bādah*, خمر *khamr*. Pure wine, شراب وشاب *sharābi nāb*, Cherry-wine, وشاب *wishnāb*. Date-wine, طابت *tābat*. Honey-wine, مېدي *makadiy*. Wine made from barley, اخسم *akhsama*. A drinker of wine باده نوش *bāda nūsh*, Overcome with wine, مست شراب *sharāb parast*. masti *kharāb*, ناطل *makhmūr*. A wine measure, ناطل *nātal*, پيمانه شراب *payyānāi sharāb*. A cup of wine, پيالۀ شراب *payālāi sharāb*, شيشه شراب *shīsha sharāb*. A wine cask, مې دان *mayadān*. A wine merchant, باده فروش *bādi farūsh*, باده خمار *khammār*. To drink wine, باده نوشيدن *bāda-n.*, مې خوردن *mayā-kh.* Wine-shop, شرابخانه *sharāb khāna*.
- WING, *n.* جناح *janāḥ*, بال *bāl*, پر *par*. Flapping or flattering the wings, بال زدن *bāl-z.* The wing of an army, اياد لشكر *ayādi lashkar*.
- WING, *vt.* پرواز كردن *parwāz-k.*, پر زدن *par-z.*
- WINK, *vi.* چشم بند كردن *chashm band-k.*, عين جھيدن *tarfat-s.*, غمز كردن *chashm-z.*, چشم پوشي *ghamz-k.*—(connive at) اغماض كردن *chshn pūsh-k.*, *ighmāz-k.*
- WINK, *n.* رمز چشم *ghamza*, رمز چشم *ramzi chashm*, طرفت العين *tarfatu'l dyn.*
- WINNER, *n.* سود گير *sūdgīr*, غالب *ghālib*, بازې بر *bāzībar*.
- WINNING, *a.* دلکش *dīlkash*, خاطر گير *khātīr gīr*.
- WINNOW, *vt., vi.* غله را در هوا افشاندن *ghalla rā dar hawā-a.*

WINTER, *n.* سرما *sarmā*, زمستان *zamistān*, شتا *shitā*. The intense cold of winter, زمهریر *zamharīr*, شدت *shiddat* *shitā*. In the time of winter, در موسم سرما *dar mausimi sarmā*.

WINTER, *vt., vi.* موسم زمستان بسر کردن *mausimi zamistān basar-k.*

WINTERLY; WINTRY *a.* سرما *sarmā*, لایق شتا *zamistānī*, زمستانی *lāyaki shitā*.

WIPE, *vt.* مالیدن *mālīdan*.—(make clean) صاف کردن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-k.*, نسخ *nashk-k.*, To wipe out, محو کردن *mahw-k.*, ساختن *nashk-s.*

WIPE, *n.* پاک سازی *mas'h*, پاک *pāk* *sāzi*.—(sarcasm) طعن *tadn*, ملامت *malāmat*.

WIRE, *n.* تار *tār*.

WIRE-DRAW, *vt.* تار کشیدن *tār-k.*, بدرازی کشیدن *ba darāzi-k.*

WIRE-DRAWER, *n.* تار کش *tār kash*, تار ساز *tār sās*.

WISDOM, *n.* دانش *dānish*, عقل *ākl*, فهم *hikmat*, زیرکی *zīrakī*, خرد *fahm*, خرد *khīrad*.

WISE, *n.* عاقل *āklmand*, زیرک *zīrak*, دانا *khīradmand*, عاقل *ākil*, دانا *dānā*, هوشیار *hūshyār*.

WISE, *a.* طبع *waja*, طور *tār*, وجه *taur*.

WISEACRE, *n.* نادان *ahmak*, احمق *nādān*.

WISELY, *ad.* خردمندانه *ākilāna*, خردمندانه *khīradmandāna*, با عقل *bā ākl*, با حکمت *bā hikmat*.

WISH, *vt., vi.* آرزو کردن *khāstan*, رغبه شدن *rāghib-sh.*, آرزو *ārzū-k.*

WISH, *n.* خواهش *khāhish*, اراده *irāda*, آرزو *ārzū*, رغبت *rāghbat*, مراد *murād*.

WISHFUL; WISHING, *a.* آرزو مند *ārzūmand*, رغبه *rāghib*, طالب *tālīb*.

WISP, *n.* دسته علف *dastai ālf*.

WIT, *n.* زیرکی *zīrakī*, طبیعت *tabī'at*, قراست *zarāfat*, ادراک *idrāk*, فیراست *fīrāsāt*, ذهن *zihn*. A man of wit, خردمند *sāhibi zīrakī*, *khīradmand*.—(sound mind) عقل *ākl*, هوش *hūsh*. To be in one's wits, هوشیار بودن *hūshyār-b.* To be out of one's wits, دیوانه بودن *dīwāna-b.*, بی عقل شدن *bī ākl-sh.*

WITCH, *n.* زن جادوگر *sāhira*, زانی *zani jādūgar*.

WITH, *prep.* با *bā*, همراه *mat*, همراه *hamrāh*. Together with, با هم *bāham*, ham. With child, حامله *hāmila*, بار بردار *bār bardār*.

WITHDRAW, *vt., vi.* (deprive of) باز *bāz-g.*, محروم کردن *maltrūm-k.* —(retire) باز رفتن *bāz-r.*, بر گشتن *bar-g.*, بر گردیدن *bar-g.*

WITHDRAWAL, *n.* پس کشیدن *pas-k.*, بازداشتگی *bar dāshtagī*.

WITHER, *vt., vi.* پژمردن *pazhmurdan*, خرویدن *afsurdan*, خرویدن *khūshīdan*.

WITHHOLD, *vt.* باز داشتن *bāz-d.*, دریغ داشتن *wā-d.*, مانع کردن *darīgh-d.*, مانع کردن *mant-k.*

WITHIN, *prep.* اندرون *andarūn*, درون *darūn*, داخل *fi dākhil*. Within two or three days, دو سه روز *dar ārsai dū sih rūz*. Within bounds, *dar ārsai dū sih rūz*. From within, *darūni hadd*. To go within, *az darūn*. اندرون رفتن *andarūn-r.*

WITHOUT, *prep., ad.* 1. (not within) بیرون *bīrūn*, بیرون *sāhīran*, بدر *badar*. 2. (wanting) بیدون *bīdūn*, بغیر *baghayr*, از حد *bi*. Without bounds, بیرون *bi*, از حد *az hadd*, بی انتها *berūn*, بی انتها *bi intihā*.

Without cause, بی سبب *bī sabab*,
 بجز تقریب *bī takrīb*. 3. (unless) بجز
baḡuz, مگر *magar*, الا *illā*, اگر نه *agar na*.

WITHSTAND, *vt.* مقاومت کردن *mukā-
 wamat-k.* مخالفت نمودن *mukhālafut-
 n.* در مقابل ایستادن *dar mukābil-ī*.

WITNESS, *n.* گواه *gawāh*, شاهد *shāhid*,
 (pl. شهود) *shahīd*. To cite a
 witness, bring witnesses, آوردن
gawāhi-ā. شاهد گرفتن *shāhid-g.* مشهد
 کردن *mushhid-k.* A creditable witness,
 گواه معتمد *shāhidi ādil*, شاهد عادل
gawāhi mudtignid. A false witness,
 گواه کاذب *shāhidi darūgh*, دروغ
gawāhi kāzib. Contradictory witnesses,
 شواهد متخالف *shawāhidi mukhālif*.—
 گواهی شهادت *shahādat* (testimony)
garāhi.

WITNESS, *vt.* گواهی دادن *gawāhi-d.*,
 دیدن *didan*. Witness-box, شهادت گاه
shahādat gāh, مشهد *mushhad*.

WITTICISM; *n.* بذله *bazla*, لطیفه *latīfa*,
 نکته *nukta*.

WITTILY, *ad.* ظریفانه *zarīfan*, زیرکانه *zīra-
 kāna*, با بذله و لطیفه *bā bazla u latīfa*.

WITTINESS, *n.* لطیفه گوئی *latīfa gūi*,
 زیرکی *zīrakī*.

WITTINGLY, *ad.* دیده و دانسته *dīda u
 dānista*, با خبر *bā khabar*.—(by design)
 با غرض *bā gharaz*, قصداً *kasdan*.

WITTY, *a.* نکته پرور *latīfa gu*,
 نکته *nukta* پرور *parwar*, ظریف *zarīf*.

WIZARD, *n.* سحرآمیز *afsūngar*, ساحر *sāhir*.

WOE, *n.* رنج *andūh*, غم *ghamm*,
 رنج *ranj*, دروغ *afsūs*, افسوس *afsūs*.

WOFUL, *a.* در ناک *dilfigār*,
 درد ناک *dard nāk*, غمگین *ghamgīn*.—(paltry)
 حقیر *hakīr*, ذلیل *zalīl*.

WOFULLY, *ad.* دلفکارانه *dilfigārāna*,
 حقیرانه *malūlan*, با رنج *bī ranj*,
hakīran.

WOLF, *n.* گرگ *gurg*, ذیب *zīb*. A young
 wolf, گرگ زاده *gurg bucha*,
gurg zāda. A howling wolf, کتاعب *kātib*.

WOLFBANE, *n.* گرگ خاکی *khāniki gurg*.

WOLFISH, *a.* مانند گرگ *gurg mānand*,
 ذیب آسا *zīb āsā*.

WOMAN, *n.* عورت *zan* (pl. زنان) *pl. zan*,
 عورت *aurat*, (pl. عورات) *nisā*. A
 married woman, کدبانو *khātūn*,
kadbānū. A young woman, صبیبه *sabīya*,
 دوشیزه *dushīza*. A divorced woman,
 مردوده *mardūda*, مطلوقه *matlūka*. A
 pregnant woman, حامله *hāmila*, زن
 باردار *zani bārdar*. A barren woman
 زن استرین *astarvan*. A chaste woman,
 مستورن *zani pākdāman*, پاکدامن
mastūrān. An impudent woman, زن
 شوخ چشم *zani shūkh chashm*. An old
 woman, پیر زن *pīr zan*, عجوز *ajūz*.

WOMANHOOD, *n.* حال عورت *hāli durat*.

WOMANISH; WOMANLY, *a.* زنانه
zanāna, موافق اوصاف زن *muwāfaki
 awāfi zan*.

WOMANKIND, *n.* عالم نسا *ālamī nisā*,
 فرقه زنان *firkai zanān*.

WOMB, *n.* زهدان *rahm*, زهدان *zihdān*.

WONDER, *vi.* متعجب شدن *mutadajjub-
 sh.*, تعجب نمودن *tadajjub-n.* متعجب
 سرگردان بودن *mutahayyir-sh.*,
 سرگردان *sar gardān-b.*

WONDER, *n.* تعجب *taa'ajjub*,
 معجز *muḡjiz*, کرامت *karāmat*.
 A wonder of wonders, عجیب العجایب
ājabu'l ājāyib.

WONDERFUL; WONDROUS, *a.* عجیب
 نادر *nādīr*, بدیع *badīd*.

WONDERFULLY, WONDROUSLY, *ad.*

"عجبا" *ājābān*, "غریبا" *gharībān*.

WONT, *n.* عادت *ādāt-d.*, عادت *ādāt*.

گرفتگی *kāyada-g.*, مغتادی شدن *mutādā-dī-sh.*, اعتدال داشتن *istīmāl-d.*

WOO, *vt.* نیاز و عشق نمودن *shk-n.*, نیاز و نیاز *nāz u niyās-k.*

WOOD, *n.* چوب *chūb*, خشب *khashab*,

هیزم *hizām*, هیما *hīma*. Dry wood,

هیزم *hizām*, احتطاب *ihṭāb*. Wood of

aloes, *ūd*, رادبوی *rād būi*. Brasil

or red wood, *bakam*, ایدع *ayda*.

Yellow wood, زرد چوب *zard chūb*.

A piece of wood, پارچه چوب *pārai chūb*,

کسار *kusār*. A carrier of wood,

کاش *hizām kash*. A pile or stack

of wood, انبار *ambārī hizām*. A

log of wood, گندع *gandai hizām*.—

(forest) جنگل *jāngal*, مشجر *mushajjar*.

WOOD, *vt.* هیزم کردن *hizām-k.*, محطوب

محطوب *mahṭab-s.*

WOODCOCK, *n.* ماکیان *mākiyāni*, بیابانی

bayābānī.

WOOD-CUT, *n.* نقش چوب *nakshi chūb*.

WOOD-CUTTER, *n.* هیزم تراش *hizām tarāsh*.

WOODED, *a.* مشجر *mashjar*.

WOODEN, *a.* چوبین *chūbīn*, از چوب

از چوب *az chūb sālekhta*. A wooden

block, گندع *kundai hizām*.

WOODMAN, *n.* هیما فروش *hīma farūsh*,

چوب فروش *chūbfarūsh*, صیاد *sayyād*.

WOOD-PIGEON, *n.* فاخته *fākhta*, یمام

yamām.

WOODY, *a.* چوبی *chūbī*, خشبی *khashbī*.

WOOPER, *n.* طالب زن *āshik*, طالب

tālibi zan.

WOOF, *n.* پود *pūd*.

WOOL, *n.* پشم *pashm*, ساف *sāf*. Bear-

ing wool, دار پشم *pashmdār*, صایف

sāf. Plucking of wool, *نافش*

nafsh. To card or tease wool, *حلج*

کردن *kalj-k.*, پشم زدن *pāsh-m-k.* To

shear wool, پشم بردن *pāsh-m-b.* A

dealer in wool, سواف *sawwāf*, پشم

فروش *pāshm farūsh*.

WOOLLEN, *a.* پشمین *pashmīn*, ساف *sāf*.

Woollen cloth, پارچه پشمین *pārchai pishmīna*,

ساف *pārchai sāf*.—

(broad cloth) بنات *banāt*. A woollen

tassel, رعث *radā*. A woollen-drapeer,

سواف *pashmīna farūsh*, فروش

sawwāf.

WOOLLY, *a.* پشم دار *pashmdār*, صایف

sāf.

WORD, *n.* کلام *kalama*, سخن *sākhun*,

لفظ *lafz*, قول *kaul*. In a word, حاصل

حاصل *hāsilu'l kalām*, بالجملة *bi'ljumlā*.

Word by word, کلام بکلام *kalama bi*

kalama. Words and actions, فعل و مقال

fa'l u makāl, کارها *sākhunhā u*

kārhā. Foolish words, سخن دیوده

sākhuni bihūda, باوه *yāwa*. To use

harsh words, دشنام دادن *dushman-d.*

Sweet, agreeable words, کلام خوش

kalāmikhūsh, شیرین *sākhuni shūrīn*.

WORD, *vt.* کلام کردن *talaffuz-k.*, کلام

kalām-k.

WORK, *vt., vi.* شغل *āmal-k.*, عمل کردن

shughl-k., معامله کردن *muāmala-k.*

—(produce an effect) اثر کردن *asar-k.*

To work or prevail

upon, متوجم کردن *mutawajja-k.*

انگیختن *angikhtan*. To work out

(effect by toil), از جد و جهد کردن

az jadd u jahad-k.—(eraze) محو کردن

mahv-k. To work up, (irritate) تحریک

ساختن *ghazalnāk-s.*—(stimulate)

تحریر کردن *tahrīr-k.* To set on work,

کار فرودن *kār-f.* To work with a needle, طرازیدن *tirāzidan*. نقش کردن *naksh-k.*

WORK, n. کار *kār*, عمل *āmal*, کارو بار *kār u bār*, کردار *kirdār*, معاملات *muāmalat*, امر *amr*, فعل *faʿl*, نقشبندی *nakshbandī*, (embroidery) بکار مشغول *tirāz*. He was at work, کار آموده *ba kār mashghūl būd*. Skilful at work, کار پرور *kār band*. Diligent at work, کار کنان *kār kunān*, گذار *kār guzār*.

WORK-HOUSE; WORKSHOP, n. کارخانه *kārkhāna*, پیشگاه *pesha gāh*.

WORKING-DAY, n. روز کار و بار *rūzi kār u bār*, یوم العمل *yumu'l āmal*.

WORKMAN; WORKER, n. کار گذار *kār guzār*, کارکن *kārkun*, کسبی *kasbī*, صانع *sānī*.

WORKMANLY; WORKMANLIKE, a. استادانه *ustādāna*, دستکارانه *dastkārāna*.

WORKMANSHIP, n. کارگری *kār garī*, کار گذاری *kār guzārī*, صنعت *sanāt*.

WORLD, n. جهان *jahān*, عالم *ālām*, دنیای *dunyā*, روزگار *rūzgār*, گیتی *giti*, گردون *gardūn*. The fourth quarter of the world, چهار ربع مسکون *rabt maskūn*, این کشور *chēhār kishwar*. This world, جهان *in jahān*. The next world, آخرت *ākhirat*, ارواح *ālami arwāh*. Conquering the world, جهانگیر *jehāngīr*, عالمگیر *ālamgīr*. The protector of the world, جهان بان *jehānbān*. The king of the world, شاه عالم *shāh ālam*, شاه جهان *shāh-jehān*. The asylum of the world, جهان پناه *jehān panāh*.

WORLDLINESS, n. دنیای پرستی *dunyā parastī*, زمانه پرستی *zamāna parastī*, طمعکاری *tamkārī*.

WORLDLY, a. دنیوی *dunyawī*.—(attached to worldly things), دنیا پرست *dunyā parast*, طمعکار *tamkār*.

WORM, n. کرم *kirm*, دود *dūd*. The silk-worm, دودالحریر *dūdū'l harīr*, پیل *kirmī pīla*. A maw-worm, شکم کرم *kirmī shikam*. The glow-worm, کرم شبتاب *kirmī shabtab*. An earth-worm, خراطین *kharātīn*, امعاء الارض *amū'larṣ*. A worm that gnaws wood, &c., چوب خوار *chūb khār*. A fruit or herb-worm, مسروع *yasrūṭ*. A dung worm, مگس *magas*.

WORM-EATEN, a. کرم خورده *kirmkhurda*.

WORMWOOD, n. افسنطین *afsan-tīnī rūmī*.

WORRY, vt. آزریدن *azīyat-k.*, ادیت کردن *āzurdan*.

WORSE, a., ad. بدتر *badtar*. To make worse, بدتر کردن *badtar-k.* To grow worse, بدتر گردیدن *badtar-g.*

WORSHIP, n. پرستش *parastish*, عبادت *ibādāt*, طاعت *tāāt*, سجده *sajda*.—(title of respect), حضرت *hazrat*, قبله *kibla*. His worship, حاکم *hākīm*. A place of worship, عبادتگاه *ibādāt gāh*, سجده گاه *sajda gāh*.

WORSHIP, vt., vi. پرستیدن *parastidan*, تعظیم کردن *parastish-k.*, تادزیم کردن *taḏīm-k.*, سجده کردن *sajda-k.*

WORSHIPFUL, a. مکرم *mukarram*, معظم *mudazzam*.

WORSHIPPER, n. پرستنده *parastinda*, متعبد *muta'abbid*.—(of God) خدا پرست *khudā parast*.—(of idols), بت پرست *but parast*.—(of fire) آتش پرست *ātish parast*, گبر *gabr*.

WORST, a. بدترین *badtarīn*, زبونترین *zabūn tarīn*.

WORST, *vt.* شکست دادن *shikast-d.*

هزیمت دادن *hazimat-d.*

WORSTED, *n.* پشم ریشته *pashmi rishtha.*

WORTH, *n.* (price) قیمت *kīmat*, بها *bahā*, ارزش *arzish*. — (excellence)

فضیلت *fazīlat*, کمال *kamāl*. — (merit)

قدر *kadr*, ایافت *liyākat*. To be worth,

ارزیدن *arzīdan*, داشتن *kīmat-d.*

WORTHILY, *ad.* لایقانه *lāyākāna*, موافق *muwāfīk*.

WORTHINESS, *n.* سزاواری *sazāwārī*,

شایستگی *shāyistagī*, ایافت *liyākat*,

قابلیت *kābīliyat*.

WORTHLESS, *a.* بی قدر *bī kadr*, ناکس

nākas, حقیر *hakīr*, نا شایسته *nā*

shāyista, کمترین *kamtārīn*.

WORTHLESSNESS, *n.* بی قدری *bī*

kadarī, حقارت *hikārat*, پستی *pastī*,

ذلت *zillat*.

WORTHY, *a.* سزاوار *sazāwār*, واجب

wājib, لایق *lāyak*, شایسته *shāyista*,

مستعد *mustatadd*. Worthy of honour

or respect, واجب الرعايت *wājibu'r*

riāyat. Worthy of death, واجب القتل

wājibul katl. Worthy to be hanged,

واجب الصلب *wājibu'salb*. To think

worthy, لایق پنداشتن *lāyak-p*.

WORTHY, *n.* صاحب ظبور *sāhibi zahūr*,

مرد نیکو کار *mardi nekū kār*.

WOUND, *n.* جراحت *jarāhat*, زخم *zakhm*,

ریش *rīsh*, خسگی *khastagī*. A mortal

wound, زخم سهمناک *zakhmi sahamnāk*,

زخم مهلك *zakhmi muhlik*. The scar

of a wound, داغ زخم *dāghi zakhm*,

نشان جراحت *nishāni jarāhat*.

WOUND, *vt.* جراحت کردن *zakhm-k.*, جراحت

کردن *jarāhat-k.*, ریشدار کردن *rīshdār-*

k., خستن *khastan*.

WRANGLE, *vi.* مناقشه کردن *kariya-k.*,

منازعت *munākasha-k.*, مذاقشه کردن

منازعت کردن *munāsīdt-k.*, خصومت

کhasūmāt-k.

WRANGLE, *n.* قضیه *kariya*, مناقشه

munākasha, نزاع *nizāḥ*.

WRAP, *vt.* ملفوف کردن *ma'fūf-k.*, لفافه

لفافه *lifāfā-k.*, پیچیدن *pechīdan*.

WRAPPER, *n.* ملفف *ma'fūf*, لفافه *lifāfa*.

WRATH, *n.* قهر *kahr*, خشم *khishm*, غضب

ghazab.

WRATHFUL, *a.* غضبناک *ghasabnāk*,

پُر قهر *pur kahr*, خشم ناک

WRATHFULLY, *ad.* با قهر *ba kahr*, غضبانه

ghazaban.

WRATHLESS, *a.* بی قهر *bī kahr*, خشم

bī khishm.

WREAK, *vt.* انتقام کردن *intikām-k.*,

راندن *rāndan*.

WREATH, *vt.* پیچیدن *pechīdan*, تافتن

tāftan.

WRECK, *vt.* شکستن *shikastan*, زدن

غرق شدن *zaḡlan*, تباہ کردن *tabāh-k.*, غرق

ghark-sh.

WRENCH, *n.* پیچش *pechish*, صدمه

sadarna, فشار *fishār*.

WRENCH, *vt.* کشیدن *berūn-k.*, پیچ

دادن *pech-d.*

WREST, *n.* تاب *tāb*, پیچ *pech*.

WREST, *vt.* کشیدن *rabūdan*, ربودن

kashīdan, گرفتن *girāftan*.

WRESTLE, *vt.* مصارعت کردن *musāridt-*

k., کشتی گرفتن *kushtī-g*.

WRESTLER, *n.* مصارع *musārt*, پهلوان

pahlwān.

WRESTLING, *n.* مصارعت *kushtī*, کشتی

musāridt.

WRETCH, *n.* بد بخت *badbakht*, بی

نصيب *bī nasīb*, بیچاره *bīchāra*.

WRETCHED, *a.* دلنگ *dīl tang*, ممکن

ghamgīn, زشت *zisht*.

WRETCHEDLY, *ad.*, بدبختانه *bad bakhtāna*, حقیرانه *hakīrāna*.

WRIGHT, *n.* صانع *sānt*, کاریگر *kārīgar*.

WRING, *n.* آزار *āzār*, صدمه *sadma*, زور *zūr*.

WRINKLE, *vt.* چین کردن *pur chīn-k.*

WRINKLE, *n.* چین *chīn*.

WRIST, *n.* دست بند *bandi dast*, ساعد *sātd.*

WRIT, *n.* نوشته *nawishta*, حکم *hukm*, فتوی *fatwa*.

WRITE, *vt.* نوشتن *nawishtan*, مسطور *mastūr*, مرتوم داشتن *mar-kūm-d.*—(compose) تصنیف کردن *tashnīf-k.*

WRITER, *n.* نویسنده *nawīsanda*, مؤلف *muharrir*, راقم *rākīm*—(author) مصنف *muṣannif*, مؤلف *mu'allif*.

WRITING, *n.* تحریر *tahrīr*, خط *khat*, (pl. خطوط) *pl. nawishta*. Beautiful writing, خوش حسن *husni khat*, خط *khush khat*. A thin character, خط خفیه *khati khafī*. A stout plain written character, خط جلی *khati jalī*. A writing master, استاد خط *ustādi khat*, خوش نویس *khūsh nawīs*. Writings, نوشتهجات *nawishta-jāt*, سندات *samadāt*.

WRITTEN, *a.* نوشته *nawishta*, مرتوم *markūm*, مکتوب *maktūb*, مسطور *mastūr*.

WRONG, *n.* غلط *ghalat*, خطا *khatā*, تقصیر *taksīr*, ادبیت *āzīyat*.

WRONG, *a.* نادرست *nārāst*, نادرست *nā sawāb*, خطا *khatā*.

WRONG, *vt.* ظلم کردن *zulm-k.*, زحمت نمودن *zahmat-n.*

WRONGLY, *ad.* غلطانه *ghalatāna*, سهواً *sahwān*.

WRY, *a.* کج *kaj*, معوج *mudurwoj*.

X.

XANTHIC, *a.* زرد فام *zard fām*, جمعفرانی *jd farānī*.

XEBEC, *n.* کشتی کوچک *kishti i kūchak*.

XEROTES, *n.* خشک مزاجی *khushk mizājī*.

XYLOGRAPHY, *n.* نقش چوب *nakshi chūb*, قلم کاری *kalam kārī*.

XYSTER, *n.* استخوان تراش *ustukhān tarāsh*.

Y.

YACHT, *n.* زورق *zaurak*, قایق *kāyik*.

YACHTING, *n.* زورق سواری *zaurak sawārī*.

YAM, *n.* تاند *kand*.

YARD, *n.* (measure), ذرع *gaz*, زرع *zart*.—(court of a house) محوطه *saln*, احاطه *ahāta*.

YARN, *n.* رشته خام *rishta khām*, تار *tār*.—(a story) قصه *kissa*, حکایت *hikāyat*.

YAWN, *vi.* خمیازه کردن *khamyāza-k.*

YE, *pron.* شما *shumā*.

YEAR, *n.* سنه *sana*, سال *sāl*, سن *sin*.

—(solar), سال شمسی *sālī shamsī*.—

(lunar), سال قمری *sālī kamari*. Last year, سال گذشته *sālī guzashta*, پارسال *pārsāl*. This year, امسال *imṣāl*.

Next year, سال آینده *sālī āyanda*,

سال دیگر *sālī digar*. A leap year, سال

کبیسه *sālī kabisa*, New year, سال

جدید *sālī jadīd*. New year's day,

قبل از *nau rūz*. Many years ago, سالها

سالها *kabl az sālīhā*, سالها

سالها *sālīhā i sālīhā*.

YEARLY, *a.* سالانه *sālyāna*, هر سال *har sāl*.

YEARNING, *n.* رغبت خواهش *khāhish*, محبت *raghbat*, mohabbat.

YELL, *n.* فریاد *shūr*, نعره *nādra*, *faryād*.

YELL, *vi.* دروغا کردن *bāng-z.*, بانگ زدن *ghaughā-k.*

YELLOW, *a.* زرد *zard*, اصغر *asfar*.

YELLOW, *n.* زردی *zardī*.

YELLOWISH, *a.* زرد فام *zard fām*.

YELP, *vt.* عف عف کردن *df df-k.*

YEOMAN, *n.* زمین دار *sharīf*, زمین دار *zamīn dār*, توش خانه *dārūghai tūsha khāna*.

YEOMANRY, *n.* عوام الناس *dwāmunnās*.

YERK, *vt.* انداختن *andākhtan*.

YES, *ad.* آری *ārī*, بله *balī*.

YESTERDAY, *n.* روز گذشته *dīrūs*, روز *rūzi guzashta*. Day before yesterday, *parī rūz*.

YESTER-NIGHT, *n.* دیشب *dīshab*, دوش *dūsh*.

YET, *a., ad.* لیکن *lākin* (besides) *likin*, مگر *magar*.—(till now), هنوز *hamūz*, تا حال *tā hāl*. *con.* (nevertheless) *ba wajūdike*.

YIELD, *n.* حاصل *hāsil*, نتیجه *natīja*, نمره *sgmra*.

YIELD, *vi., vt.* پیدا کردن (produce) *paydā-k.*, بار دادن *bār-d.*.—(concede), بخشیدن *bakhshidan*, عطا کردن *ātā-k.*.—(give up) ترک کردن *tark-k.*, حواله کردن *hawāla-k.*.—(admit) قبول کردن *kubūl-k.*.—(submit) تسلیم کردن *taslīm-k.*.—(comply with), موافقت کردن *muwāfikat-k.*

YIELDING, *a.* تسلیم (surrendering) *taslīm*, انقیاد *inkiyād*.—(compliance)

متواضع *itādāt*. *a.* تابع *tābāt*, متواضع *mutawāʿat*, نرم *narm*.

YOKE, *n.* یوغ *yūgh*, گل *ghull*.—(servitude) غلامی *ghulāmī*.—(a pair) جفت *juft*.

YOKE, *vt.* هم یوغ نمودن *hafn yūgh-n.*, بهم بستن *juft-k.*, *balām-b.*

YOLK, *n.* زرده *zarda*.

YONDER, *ad.* آنجا *ānjā*, آنسو *ānsū*.

YORE, *ad.* در زمان پیشین *dar zamāni peshīn*, در وقت سلف *dar wakti salaf*.

YOU, *pron.* شما *shumā*, شما یان *shumāyān*.

YOUNG, *a.* خفورد *jūwān*, جوان *khurd sāl*, ناتجربه *nā tajruba kār*, نا واقف *nā wāktif*.

YOUNG, *n.* بچه *bachcha*, جوان *jarwān*.

YOUNGSTER, *n.* سرک *sabr*, صبی *pisarak*.

YOUR, *pron.* ازان شما *az āni shumā*.

YOURSELF, *pron.* خود شما *khud shumā*.

YOUTH, *n.* جوانی *jarwāni*, شباب *shabāb*, نو عمر *khurd sāl*, *nau ūmr*.

YOUTEFULNESS, *n.* جوانیت *jarwāniyat*, شباب *shabāb*.

Z.

ZEAL, *n.* اشتیاق *ishtiyyāk*, شوق *shauk*, حمیت *hamiyat*, حرارت *hardrat*.

ZEALOT, *n.* زاهد *zāhid*.

ZEALOUS, *a.* دلسوز *dilsūz*, مستعد *mustadd*.

ZEALOUSLY, *ad.* با غیبت *bā ghayrat*, شوقمندانه *shaukmandāna*.

ZEALOUSNESS, *n.* اشتیاق *ishtiyyāk*, دلسوزی *dil sūzi*.

ZEMINDAR, *n.* زمین دار *zamīndār*.

ZEND, *n.* زند *zand*, زند *zhand*.

ZENITH, *n.* سمت الرأس *samtu'r rās*.

ZEPHYR, *n.* باد صبا *bādi sabā*, نسيم *nasīm*.

ZERO, *n.* صفر *sifar*, نقطة *nukta*.

ZEST, *n.* ذائقة *zāika*, مزة *maza*.

ZEST, *vt.* مزة *maza-d*.

ZIGZAG, *a.* خمي و ييج *pech u-khamī*, ييج *pech dar pech*.

ZINGIBER, *n.* زنجبيل *zanjabīl*.

ZODIAC, *n.* مذهب البروج *mintaku'l burāj*.

ZODIACAL, *a.* برجی *burjī*, مذهبی *nūntakī*.

ZONE, *n.* (circle dividing the earth), مذهب *mintak*, دائرة *dā'ira*. Frigid zone, مذهب مجرودة *mintakai mabrūda*. Temperate zone, مذهب معتدلة *mintakai mu'tadila*.

kai mu'tadila. Torrid zone, مذهب مجرودة *mintakai mahruka*.

ZOOGRAPHY, *n.* حیات نویسی *hayā nawīsī*, حیوان شناسی *haywān shanāsī*.

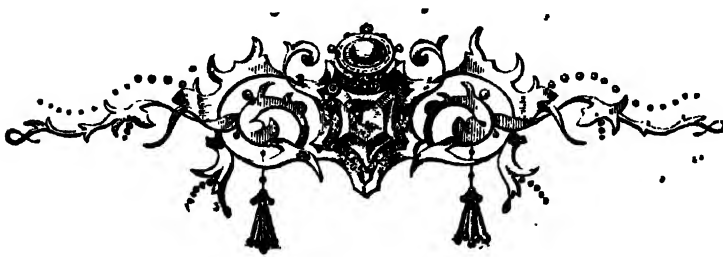
ZOOLOGICAL, *a.* متعلق بعلم حیوانات *mutadllik ba 'ilmi haywānāt*.—(general) *ens* حیوانات *bāghī haywānā*.

ZOOLOGY, *n.* علم حیوانات *'ilmi haywānāt*, معرفت حیوانات *ma'rifa't haywānāt*.

ZOOTOMY, *n.* تشریح حیوانات *tushrīhi haywānāt*.

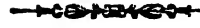
ZOROASTER, *n.* زرتشت *zartusht*, زردست *zardust*.

ZOROASTRIAN, *n.* زرتشتی *zartushtī*.

ERRATA.

Page.	Column.	Line.	Correct.	Incorrect.
3	2	last.	نرد	نرد
10	2	14	مذہبی	مذہبی
20	1	15	aforementioned	aforementiond
22	1	29	پسندید	پسندید
27	2	30	ameliorate	amelicate
29	2	21	پیشینان	پیشینان
30	1	32	خصبناک	عصبناک
30	2	19	tez mizāj	tej mājāz
31	1	6	خانہ	جابہ
31	1	36	اشندانگی	اشندانگی
33	2	35	پیش	پیش
61	1	last	tassās	tassās
75	1	9	پیخال pīkhāl	یخال yakhāl.
75	1	25	child-birth	child-bird
77	1	22	embellish	embelish
78	2	21	blockish	blokish
78	2	23	blockishness	blokishness
91	2	39	gaiety	gayity
92	2	35	خالی khālī	خالہ khāla
114	2	13	description	discription
116	2	23	sar zanish	zar zanish
127	2	3	buffoon	baffoon
129	2	18	ملحق	معتی
141	2	34	barāj	bārāya
142	1	26	conclave	cenclave
160	2	16	Coolly	cooly
204	2	19	detail	datail
282	2	9	lose	loose
308	1	12	agitated	agited
322	1	34	nauseousness	nauceousness,
339	1	5	grandchild	grandhild
348	1	19	falter	faulter
423	1	18	endeavour	endeavonr
424	2	27	immovable	immoveable

Page.	Column.	Line.	Correct.	Incorrect.
496	1	12	clothes	cloths
518	1	38	Peddlar	pedlar
541	1	40	prate	parate
542	2	17	definitely	difinitely
577	2	20	refrigerant	refrigerent
595	1	10	cradle	craddle
598	1	16	governor	governer
600	2	18	salable	salcable
603	1	33	expense	expence
607	1	21	scrutoire	scrutoir
607	2	18	mediterranean	medditerranean
682	1	36	transiently	trasiently
630	1	5	socially	socialy
685	2	6	trigonometry	trignometry
700	1	27	unreasonable	uareasonable
704	1	13	practices	practise
725	2	22	fluttering	flattering
686	1	20	ghāliban	ghālibān
686	2	24	āzāb	āzāb
687	1	5	سداد اعتقاد	سداد اعتقاد
687	1	14	makr	mar
692	1	32	unassisted	unasisted
694	1	4	لادان	لادان
703	2	32	لذوم	لذوم
703	2	36	لزماء	لزماء
706	1	4	مقدمت التجيش	مقدمت التجيش
714	1	21	haris	karis

ANGLO-PERSIAN

WORKS BY THE SAME AUTHOR.

1.	PERSIAN PRIMER : Being an elementary treatise on Grammar, with exercises... ..	0 12 0
2.	SECOND BOOK OF PERSIAN : To which are added the PANDNAMA of Shaikh Saâdi and GULISTAN, Chap. I., with their Vocabularies	1 4 0
3.	THIRD BOOK OF PERSIAN : Being a selection from various Authors in PROSE and POETRY, with annotations and a full VOCABULARY	1 4 0 .
4.	The Student's PERSIAN and ENGLISH DICTIONARY : Pronoun- cing, Etymological and Explanatory	3 8 0
5.	The Student's English and Persian Dictionary :	3 8 0
6.	The Student's Enlarged English-Persian Dictionary : Pronoun- cing and explanatory, Royal octavo, pp. 733	9 0 0
78	A new GRAMMAR of the PERSIAN TONGUE : Part I., Accidence	
91	(with the Appendix)	0 10 0
91	A new GRAMMAR of the PERSIAN TONGUE : Part II., Syntax.	0 8 0

MAY BE HAD FROM

MRS. RADHABAI ATMARAM SAGOON, Kâlbâdevi Road, Bombay.

MESSRS. THACKER AND Co., Bombay.

MESSRS. THACKER SPINK AND Co., Calcutta.

MESSRS. HIGGINSBOTHAM AND Co., Madras.

A liberal commission will be allowed to the purchasers of
books value Rs. 50 or more. Apply to the Author, No. 43,
Todd Street, Fort, Bombay.

Extracts from Opinions

OF

EMINENT SCHOLARS

AND THE PRESS,

ON

Mr. S. B. DOCTOR'S Anglo-Persian Books.

FROM

E. Rehatsek, Esqr., M.C.E., M.R.A.S.

Fellow of the Bombay University.

1. Your *Persian Primer* is more than it purports to be. I have examined it and find it to be a compendious Persian Grammar containing all the necessary rules illustrated by a vocabulary and sentences in each of the twenty lessons of which this useful little book consists.

2. Students will now be very glad to avail themselves of Mr. S. B. Doctor's *Dictionary* because they will find it to be just as good as, but more copious than, the small Dictionaries hitherto imported, and a great deal cheaper, since it consists of pp. 558 and costs only three rupees and a half, and Mr. Sorabshaw's Dictionary may be recommended also in other respects, as those who use it will soon find out for themselves.

3. I have looked at the *Third Book of Persian* by Mr. S. B. Doctor and have come, after a brief examination to the conclusion that it is a valuable addition to his other publications on the same subject. It is a collection of 132 stories, in Prose and Poetry, from 17 different authors which ought to be highly appreciated by students who will find not only explanatory remarks at the foot of every page, but also a full vocabulary at the end of the book, which is designed to aid them in every respect.

4. I am sure nobody could give an unfavourable opinion of your, (English-Persian Dictionary) work, which bears on every page the marks of the great and persevering care bestowed upon it by you. This I may confidently say after having examined it pretty closely.

5. I beg to acknowledge with thanks the receipt of your *Persian Grammar* to compliment you on its handsome appearance and good contents.

6. I have looked through the *Second Book of Persian* and it will do very well. I am of opinion, that it is likely to prove a useful School book.

FROM

**Shamsul ulama Dastur
Hoshang Dastur Jamasp,**

Professor of Persian, Deccan College,
Fellow of the Bombay University.

1. I believe this little manual (Persian Grammar, Part II) will be very useful to young students of Persian.

2. Such a book, (English-Persian Dictionary) no doubt, was a desideratum long felt by many a youth in our schools and colleges, and perhaps a far greater number of other Persian Students. Useful as this work is, its price is comparatively very little; a circumstance, which, in my opinion, will enable not a few to avail themselves of the benefit of your hard labour and untiring perseverance.

3. I find the extracts (in your Third Book of Persian) very judiciously and wisely chosen and believe it will be of great use and assistance for those who are studying for the Matriculation Examination.

I perused with much pleasure your *Persian Primer*, I think the arrangement of it is very good indeed, and I shall be happy to recommend it to any of my friends commencing the study of the language.

Colonel Thomson.

Buldhana.

15-5-1879.

... .. having looked through the *Persian Primer* by Mr. S. B. Doctor,

Principal, Calcutta Madrasa.

I have shown your Persian books to competent persons and it may end in their being used in some schools.

**Inspector of Schools,
Presidency Division, Madras.**

I have received the two parts of your Persian Grammar, and have looked through them. So far as I can judge, they appear to me to be well adapted for the purposes you have in view.

**Professor of Persian,
Free Church Institution, Nagpur.
6th March, 1885.**

I have gone through your both parts of Persian Grammar and found them quite satisfactory and suitable to the purposes you have intended.

**Arabic & Persian Professor,
St. Xavier's College, Calcutta.
11th April, 1885.**

I have gone through the two excellent parts of your Persian Grammar and find that you have bestowed great pains and consideration on compiling them. Although both the works are a sort of compendium still they are quite sufficient for the requirements of the students preparing for the University Entrance examination.

**Professor of Persian,
Lahore College.
22nd February, 1885.**

After looking deeply to the merits and demerits of your two parts of Persian

Grammar, which treat of Accidence, Syntax and Prosody, I have come to the conclusion that they are excellent, well arranged and useful to the English knowing students of Persian. Although they are compiled on the principle usually followed by Persian Grammarians still the arrangement and selection of matter in them reflect great credit on the Author.

Arabic Professor,

Benares College.

13th March, 1885.

1st February, 87.

DEAR SIR,

Many thanks for your three Books of Persian and your English-Persian and Persian-English Dictionaries with which you kindly presented me. I am very much pleased with them and I have no doubt that any student who will have thoroughly studied them will have as good a knowledge of Persian as can be acquired in a school and moreover notions of Persian literature that are not generally found in books of that kind. I am particularly delighted with the Dictionary, as I have been looking in vain for a short and handy Dictionary of the Persian language that should be in the same time short, complete, accurate and clear: I find those four qualities united in your Dictionaries. I have seen many Lexica that tried to solve the problem, but none that came so near the mark. It is a capital service

you have rendered to students of Persian, and I, for one, thank you heartily for it.

I am,

yours truly,

J. DARMESTETER,

College de France, Paris.

OPINIONS OF THE PRESS.

In acknowledging the receipt of a neat and handy volume entitled "The Student's English and Persian Dictionary" by Mr. Sorabshaw Byramji Doctor, we have great pleasure in commending the book to the notice of those whom necessity or inclination leads to the study of that beautiful Oriental language which has not unjustly been denominated the French of Asia. Mr. Sorabshaw's publication is intended to supply a want long felt by the Students of Persian, as the only reliable book of reference in that language is Richardson's Persian Dictionary, a ponderous tome, the cost of which must of necessity place it beyond the means of the majority of Persian Students. Mr. Sorabshaw's work is by no means so ambitious as that of Richardson, and yet within the compass of some 500 pages he has compressed information more than sufficient for ordinary requirements. The antecedents of the Author are a guarantee of the excellence of his work, for besides being a Persian lecturer at the leading High School in Gujarat, Mr. Sorabshaw is the Author of half a dozen Persian School-books, most of which have received the sanction and support of the Educational Department, and are extensively used in the Government and private

High Schools of this Presidency. His of the Persian typography, the fullness Persian and English Dictionary, to which of the matter, the simplicity of the the English and Persian Dictionary at arrangement, and the size and price of present under notice is designed to be a the book will make it acceptable, not companion volume, was dedicated by only to Schools and Colleges, but to permission to Sir Richard Temple, Students of Persian in general. himself a Persian Scholar, and by no means likely to accord his countenance in this way to any attempt which was not of exceptional merit. The dedication of the present work has been accepted by His Excellency Sir James Fergusson, which is another testimonial to the merit of Mr. Sorabshaw's compilation.

TIMES OF INDIA (26 April, 1882).

This book which has been brought out as a companion volume to the Persian-English Dictionary by the same author, Mr. S. B. Doctor, is intended to supply a long felt and still growing want of Students of Persian, the study of which has recently received a great impetus in this Presidency by its having been accepted as a second language in the higher University examinations. The book before us has been prepared evidently with great care. In the selection of Persian and Arabic equivalents of English terms, the author has tried to be liberal but clear. In order to keep the book within reasonable limits, and probably with a view to render it easily accessible to young students, Mr. Doctor has rejected words which have crept into large dictionaries, but which are needless for practical purposes. We agree with the compiler in the hope that the form and character

BOMBAY GAZETTE (May 26th, 1882.)

We have to apologise to Mr. S. B. Doctor and others for delay in noticing their works. To begin with Doctor's Series of Persian—a small library in itself—we can say that these books are a real boon to the Student. Written by a gentleman who has devoted his attention almost exclusively to this kind of work, the books are admirably suited to the purpose for which they are intended. And looking to the time and trouble he must have spent upon them, we are not surprised that Mr. Sorabsha's series has passed into School-books recognised by Government. This is, of course, the greatest honour within reach of a native author, and we heartily congratulate Mr. Doctor.

INDIAN SPECTATOR (21st May, 1882)

English and Persian Dictionary, by Mr. S. B. Doctor, of Surat. This is a handy little volume, well got up.....As a carefully selected collection of words taken from larger dictionaries like Richardson's, the work is well done and is handy.—PROGRESS.

هم مهراڻي بهرام جي ڊاڪٽر صاحب
مدرس فارسي هائي اسڪول سورٺ ڪي
تعريف ڪرنا ضروري خيال ڪرئي هين ڪ

اولہوں نے چند کتب واسطی تحصیل علم فارسی کی حال میں تالیف کی ہیں * ان کتابوں کی دیکھنی سی مولف صاحب کی اعلیٰ درجہ کی لیاقت علم فارسی میں معلوم ہوئی ہے * ازالہ اہم فارسی کی دیکھنی ہی * جسموں نہایت عمدگی اور ترتیب کیساتھ فارسی الفاظ کی معنی انگریزی میں لکھی ہیں * کتاب طلبہ کی نہایت کار آمد ہیں * دوسری کتاب کا نام فارسی گرامر ہیں جسمیں اصول قواعد صرف کی بیان کئی ہیں * تیسری اور چوتھی کتاب گویا فارسی کی پہلی اور دوسری کتاب ہیں * اور ہمکو امید ہے کہ ان کتابوں کی بہت قدر ہوگی * کشف الاختیار *

સને ૧૮૮૦ માં ફારસી અંગ્રેજી શાળાકોશ સ્કુલનાં કાલેજના તથા આનગી અભ્યાસીઓને ઉપયોગી થઈ પડે તેવા પેલલવેલેલા મી. સોરાખશાખી રચેલા છે, જે અંખાઈના માત્ર ગવરનર સર રીચર્ડ ટેમ્પલને અર્પણ કરેલા છે. એ અંચકર્તોદ્ધા ધનસાઈને આતર હમારે કેરેવા વીના ચાલતું નથી કે, એવા શાળાકોશ એ ભાષાના વિદ્વાનોએ ૩૦૭ થી તે ૩. ૧૦૦) સુધીની કિંમતના રચેલા છે, પણ તેઓએ શાળાની વ્યુત્પતિ ઉપર એટલું અમારા જાણવામાં આવ્યું નથી. અને મી. સોરાખશાખી અંચ નાનો છે તે છતાં સરજ અને સુગમ પડે એવા શાળાની વ્યુત્પતિ આપવાનો પ્રયત્ન કાઢેલા છે, એટલું છતાં એ પુસ્તકની કિંમત માત્ર ૩. સાડાત્રણ રાખેલી છે. તેટલીજ કિંમતે આજ સુધી કોઈ દેશીએ નહીં બનાવેલા અંગ્રેજી ફારસી શાળાકોશ એઓએ હાલમાં રચી તેમાં જરૂરના ઘણું કરીને મધળા શાળા સમાવી અંગ્રેજી ભાષામાંથી ફારસી ભાષામાં ભાષાંતર કરવાને સ્કુલ અને કાલેજના વિદ્યાર્થીઓને નડતી અરખરી અડચણ દૂર કરી એક અગત્યની યોગ્ય પુરી પાડી છે. એ અંચ પણ હાલના ગવરનર સર જેમ્સ

ફર્ગ્યુસનને તેઓની પરવાનગીથી અર્પણ કરેલા છે. શાળાકોશ રચવામાં મી. સોરાખશાખી પેલેલી કોશીશ તરફ જોતાં જે કરવાને તેઓ શક્તિમાન થયા છે તે સ્તુતિપાત્ર છે.—ગુજરાત મિત્ર (તા. ૭ મી મે, ૧૮૮૨).

ફારસી અને અંગ્રેજી અને ફારસી શાળાના જે જુદા જુદા નાના કોશો સુરતની હાઈસ્કુલના ફારસી શિક્ષક મી. સોરાખશાખી બેહેરામજી ડાક્ટર છેલા જે ત્રણ વરસોમાં પ્રગટ કીધા છે. રીચર્ડસન અને જનસનના મોટા અંગ્રેજી ગ્રંથો ઉપરાંત જુદા ફારસીના “અનજુમનઆરા” અને “જુરહાને કાતબે” જેવા ઘણા શાળાકોશો છે, પણ તેઓ સધળા મોટા અને મોઢા હોવાથી માર્ક સરની કિંમત અને કદની ફારસી ફરહંગની આપણી હાઈસ્કુલો અને કાલેજોમાં શીખનારા વિદ્યાર્થીઓને ખચીત મોટી અગત્ય હતી, અને તે જરૂર મી. ડાક્ટર પોતાના જે ગ્રંથોથી પુરી પાડી છે.....

.....ફારસી અને અંગ્રેજી શાળાકોશમાં ફારસી શાળાના અંગ્રેજી અક્ષરો વડે “જોનાશીઅન સીસ્ટમ” પ્રમાણે ઉચ્ચારો આપવાથી વળી અભ્યાસીઓને મોટી સગવડ થઈ પડી છે, કેમકે ફારસી ભાષા સધળી રીતે સૈલી અને મીઠાસવાર હોવા છતાં તેના “કેટલાક અક્ષરોના અનેક ઉચ્ચારોને લીધે તથા વળી એકસ નીશાનીઓથી શાળાનાં ઉચ્ચારણ થવાને લીધે આ ઉચ્ચારો નવા શીખનારાઓને ખુબજ કામના થઈ પડે તેમાં થોડોજ રાક છે. પણ આ કોશમાં આપણા જ ૧ કર્તોએ કેટલાક શાળાની બનાવટ સમજવવા માટે તેના જૂઠા ધાતુઓ પણ આપ્યા છે, એટલુંજ નહીં પણ કોઈક કેકાણે એક ફારસી શાળા સંસ્કૃતના કોઈ શાળા સાથે મળતો આવતો હોય તો તે પણ દેખાડ્યું છે..... મી. ડાક્ટર ફારસીના વિદ્યાર્થીઓને માટે અત્યાર સુધીમાં થોણો ડબ્બા નાના મોટા ગ્રંથો રચ્યા છે, જેઓમાંનો એક તો ફારસી વ્યાકરણ સંબંધી છે. અને આ જવાબ ગૃહસ્થને તેની ઉલટ અને કોશરોને માટે સાખાશી આપિયે છિયે.—રામત ગોસ્તાર (તા. ૨૮ મી મે, ૧૮૮૨).

